KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

1/2007

10. ledna 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

JAK VYJDEME PŘÍŠTĚ

Příští číslo vyjde
24. ledna 2004

Následující číslo vyjde
7. února 2007

Nad Heslem roku 2007

(Toto praví Hospodin:) „Hle, činím něco docela nového a už to raší. Nevíte o tom?"
Izajáš 43,19

Když něco raší, je to probouzení radosti a naděje. Rašení je počátek. Rašení je příslib dobrého. Ze zkušenosti však víme, že mohou rašit i zlé věci: zklamání, bolest, rozchody, nepřátelství, násilí... Mohou vyrašit z pouhého pohledu a z jednoho slova. Lidské rašení...!

Lidu zajatému pro svůj hřích přináší Hospodinův prorok slovo. Nic než slovo. A přece, jde-li o slovo Hospodinovo, pak je to „rašení" skutečně nadějné, je to skutečný příslib, protože Hospodinovo slovo „se stává" skutkem. Hospodin činí, i když člověk nevidí, nevnímá, odvrací se, nechce vnímat a nechce vidět. Hospodin činí a obdarovává, osvobozuje, napřimuje hlavu a rozpohybovává ruce i nohy k novému životu. Činí nové věci. A slovem, proroctvím, potěšením to začíná.

Boží slovo přitrhuje i budoucnost z dálek a Boží lid může už teď prožívat svou naději.

V nedávných Vánocích jsme si připomínali se zástupy jiných křesťanů betlémské rašení ke spáse: „z růže kvítek vykvet nám, radujme se..." Už je s námi Spasitel, jehož nazval Izajáš jménem Immanuel – S námi Bůh! Ne proti nám..Čím více to budeme poznávat, tím více se budeme k němu obracet a jemu důvěřovat, a on bude s námi činit nové věci.

Tak ať se zpevní naše kroky tímto rokem! Nejdeme sami... dál Pán tu zůstává s námi. Víme o tom.

A protože jsme vstoupili do roku 2007, připomínáme si, že před 550 lety vyrašila ve venkovském ústraní Kunvaldu Jednota bratrská. Velmi krásně vykvetla jako část české reformace a přes Ochranov obohatila Kristem odlehlé kouty země s jejich obyvateli v tropech i na ledových pláních!

Jiří Polma
senior ochranovského seniorátu

Vánoční věže - evangelický kostel sv. Petra v Brandýse n. L. - foto: Vaculová

Dopis Kostnické jednoty

Vážení čtenáři,
s velikou radostí vás vítáme u stránek prvního čísla dalšího, již 92. ročníku Evangelického týdeníku – Kostnických jisker. Jak zvláště naši pravidelní čtenáři vědí, není to tak samozřejmé. Ale právě ty dlouholeté odběratele máme na mysli, když chceme tento týdeník udržet a snad jej učinit přitažlivým i pro další čtenáře z našich protestantských kruhů i z širší veřejnosti.

Po delší době se opět formuje redakční kruh – který zůstává otevřen pro další ochotné spolupracovníky, který má zájem v podstatných ohledech zachovat současný profil, ale pokusit se učinit tuto tiskovinu živější, přinášející více informací a komentářů jak o dění v církvích u nás i v zahraničí, tak – s opatrností – i ze společnosti, ve které žijeme. Nemůžeme přesně stanovit, jak by měl Evangelický týdeník vypadat, i když určité představy máme. Jak se však podaří uskutečňovat, to záleží na dosavadních i nových přispěvatelích. Nebudeme proto nyní sdělovat své záměry, ale snad je budete moci postupně zaznamenávat sami a budou pro vás příjemné a vítané.

Budeme vděčni za vaši spolupráci – kratší příspěvky, které by obohatily čtenáře a přinášely nové poznatky či pohledy na věci a události, se kterými přicházíme běžně do styku. Určitě bude oživením i stručné ohlášení, co se ve vašich sborech děje zajímavého a podnětného. Své příspěvky zasílejte, pokud je to možné, elektronicky na adresu uvedenou v tiráži.

Všem vám přejeme srdečně, aby rok 2007 byl pro vás dalším obdobím, ve kterém budete poznávat Boží milostivé jednání, které nás tak štědře obklopuje.

Za předsednictvo Kostnické jednoty
Bohumil Kejř

Slovo synodního seniora ČCE

Náš dnešek může vypadat ve vztahu k životu ne příliš uctivě. Jen si vzpomeňme: pro ochranu vlastní moci ani dnes není zatěžko vraždit kritiky a konkurenty, pro domnělé pohodlí života postupně likvidovat různé jeho projevy; pro přítomné prožitky rozmanitě (civilizovaně, avšak brutálně) znásilňovat, vydírat a vykořisťovat. Další projevy neúcty k životu doplníte jistě sami. Jak se může taková doba odvolávat ke Schweitzerovi, nebo k Dárci života, Bohu?

Existují však i jiné jevy a ty nepotvrzují, že k životu jsme pouze neuctiví. Vždyť právě my, postsocialisté, musíme vidět, že až v poslední době se naši vozíčkáři pohodlněji dostanou na chodníky a do budov, že se pozvolna vrací životu našich postižených bližních jeho hodnota, a třeba, že se čím dál více pokoušíme něco dělat pro ty děti, které se rodí z neodpovědného jednání a přicházejí mezi nás s cejchem nechtěnosti. To jsou známky opačného vztahu k životu existujícího vedle nás.

Proto myslím, že není důležité přesně určit stupeň úcty k životu v naší době. Je však potřebné vědět, že úcty k životu není a nebude nikdy dost. Uctivý postoj však není věcí pouze poznání, nebo rozhledu, či snad jen inteligence. To je výraz schopnosti a chuti nahlížet souvislosti života a všeho kolem nás z vícera úhlů než pouze ze svého.

Nelze zamlčet, že každá krev na našich civilizovaných rukách našemu úsilí o úctu k životu dává neustále rány. Co prorok Izaiáš připomíná, to Ježíš Kristus potvrzuje: nejde o úsilí naivní a bezzubé. Dar každého nového dne k životu je novou příležitostí měnit směr. Špína viny může být proměněna v bělost čistoty a slepota v prozření díky tomu, že Bůh, kterého vyznáváme a jehož díla si vážíme, tak podpoří toho, kdo se rozhodne s uctivostí přijmout život, svůj i druhých.

Z toho pak plyne dost dobrá naděje, že rok, který dnes začíná, může být dobrým rokem. Pokud se udržíme na cestě moudrého poznávání souvislostí života, pokud si uchováme ještě jinou míru korekce než jen podle sama sebe a pokud neustaneme v pokusech dívat se také pohledem druhých. Takový postup následně v sobě skrývá jeden zvláštní Boží fígl – Bůh lidskou úctu k životu přijímá a každému jejímu nositeli nese následně prospěch svou přízní a svým požehnáním.

Proto i v této věci stojí před námi dvě základní možnosti, je na nás, kterou zvolíme. Jménem všech věrných následovníků Kristových a v parafrázi stanoviska jiného Jehošuy, Jozua, říkám: My budeme sloužit Bohu také tím, že budeme ctít dar života i v roce 2007.

Joel Ruml,
Novoroční televizní ekumenická bohoslužba

Minulý měsíc

Minulý měsíc se nám Čechům po materiální stránce dařilo ještě o něco lépe než v minulých měsících. Po stránce politické se nám dařilo ještě o něco hůře. Vláda je ovšem stále v nedohlednu. Skutečnost, že pan prezident odmítl jmenovat Topolánkovu trojkoaliční vládu, téměř všechny zaskočila. Nebylo jasné, zda ústava něco takového prezidentovi vůbec umožňuje, a ještě méně je jasné, co by se mělo dít dál… Panu prezidentovi se těžko podaří donutit pana Topolánka a pana Paroubka k velké koalici, a tak jeho krok jen oddálí jediné smysluplné řešení patové situace, kterým jsou předčasné volby. O všech ostatních možnostech těžko rozhodnout, která je horší… Velká koalice by znamenala – přinejmenším v bezprostředním horizontu dvou či tří let – jakousi entropickou smrt všech nadějí na potřebné reformy, vláda postavená na jednom či dvou přeběhlících by byla jednak nestabilní, jednak „okořeněná" těžko dokazatelným a těžko vyvratitelným podezřením z korupce.

Jedním z důvodů, proč někteří politologové myšlenku nových voleb odmítají, je, že by mohly opět skončit jakýmsi patem. Patová situace, jaká vznikla v České republice, je téměř krystalicky čistá varianta podobných téměř patových situací, které nastaly v řadě evropských zemí, a to jak ve „starých" unijních zemích (Německo, Nizozemí), tak v „nových" (Polsko, Maďarsko), ba i na východ od Unie (Ukrajina). Zdá se, že společnost je téměř všude rozdělena, a to nikoli na výraznou většinu a výraznou menšinu, ale na dvě téměř shodné poloviny. Při takové polarizaci se těžko vládne, a to i tam, kde situace tak „sto na sto" krystalicky čistá není.

Skoro se mi zdá, že tato polarizace evropských společností je jakýmsi obecným jevem. Patrně nejde o pouhou náhodu. Dovolím si vyslovit určitou domněnku. Tento jev souvisí s žalostným stavem církví a s žalostným stavem rodiny v západní společnosti. Rodina je totiž místem, kde se lidé od počátku světa až do poměrně nedávné doby učili domlouvat se. Rodina je místem autority a poslušnosti, ale nemůže stát na kasárenském velení. Je i místem sebeoběti, dohody a kompromisu. Křesťanský sbor jako širší rodina je něco podobného. I v něm musí být řád; musí být jasné, kdo je za co zodpovědný. Ale ani sborovému životu se pochopitelně nedaří, je-li pojat jako jakási armáda. Ano, „vojsko s praporci" je jeden z biblických obrazů pro církev. Není to ale obraz jediný. Církev je rovněž nevěsta, milovaná žena, a …rodina. V křesťanském sboru musí být autorita, ale autorita není to, oč v něm jde. Jde v něm právě o společný život pod vládou Boží. Boží přítomnost je třeba neustále hledat a na horizontální rovině se život opět rozvíjí jen díky sebeoběti, dohodám a kompromisům. Jakmile ve sboru začne většina válcovat menšinu, skutečný kristovský život se vytrácí.

Sekulární humanismus ani liberalismus nemají porozumění ani pro církev, ani pro rodinu. Mám obavy, že kde přijde zkrátka rodina a církev, přijde brzy zkrátka i demokracie.

Dan Drápal

Nad knihou Rút IV

Zastánce

V dnešním posledním zamyšlení se ukáže, kdo je vlastně zastánce. Vůbec to slovo „zastánce", které probleskuje celou knihou - kdo to je? Zastánce, goél, má co do činění s vykoupením, ale také s poskvrněním krví a zhanobením -a s krevní mstou! Všech těchto významů nabývá slovesný základ slova goél. Jaká je osa všech těchto významů, o čem vypovídá toto jediné slovo? Krev zavazuje.

Hned se vynoří z temných koutů obavy. Snad krev národa? Krev a půda? To jistě ne - žádná národní krev při tom všeobecném lidském stěhování a míšení snad ani nikdy neexistovala. Dnes se ukazuje, že soused odvedle může být geneticky odlišnější než rodák z africké vesnice kdesi v savanách. (Jak mezi prvními dokázal antropolog C. L. Brace.)

Je to tedy krev rodiny? Jako na Balkáně, jako i na našem území před příchodem křesťanství? Za smrt mého bratra zemře tvůj bratr? Krev, která zakládá nekonečný řetěz pomsty? Musím přiznat: tady už jsme o něco blíž. Ale přesto vidím v dnešním příběhu zlom v chápání krve, nebo ještě lépe, Boží vlomení, Boží slovo nad lidskou krví.

‚Je však ještě jiný zastánce, bližší příbuzný." A Bóaz se rozhodne obelstít ten odvěký zákon krve. Je krev panenství, je krev manželů, která se smísí početím dítěte, je krev mrtvého příbuzného, je krev, která stoupá do tváří v okamžiku hanby.

A nyní, když Bóaz číhá se svým plánem u brány, je to náhle krev člověka. Nikoliv národa, nikoliv rodiny. Je to krev člověka. Člověka, který žije v ponížení, který je ohrožen na životě.

Jde o Rút, která nemá zastání, která se svou tchyní živoří, která nemá děti. Barva krve, červená, je barvou lásky. Náš příběh je už od začátku příběhem lásky. A my nyní vidíme, že v příběhu lásky musí vystupovat zastánce. Že láska není jen ta omamná letní vůně obilí, že to není jen noc na humně. Že láska jde ruku v ruce se spolehnutím, s vírou; jako když šla Rút bez řečí na humno, když „udělala všechno, jak jí tchýně přikázala". A že láska je zastání. Že láska je zodpovědnost za druhého, uprostřed všech ostatních, uprostřed řádů tohoto světa. A taková láska, ta žádá i zadostiučinění za krev.

Je láska Boží k člověku, kterou urazila krev prvorozeného Ábela. A je Vykupitel, který bere pomstu na sebe, který prolil vlastní krev, aby se před Bohem stal naším zastáncem. Je to král z rodu Davidova. A rod Davidův je rod Rút a Bóaze.

Kupodivu, nakonec je to zase Noemi, kdo má v knize poslední výstup. Hned po tom, co celý příběh „oficiálně" uzavřou starší města, muži, svým chlapáckým požehnáním: „Počínej si zdatně v Efratě a zachovej jméno v Betlémě.'" To bylo v městské bráně. Ženy pak gratulují v soukromí Noemi k tomu, že ji Hospodin nenechal bez zastánce - bez vnuka. Jako bychom viděli na tváři pisatele knihy lehké pousmání nad mužským schůzováním. Tečku tomu dávají až ženy, neoficiálně, ale pravdivěji. Ty vystihnou, o co šlo - ne o jméno, o slávu rodu, ale o zastánce.

Ale tomu všemu předchází ještě Bóazova lest, na kterou jsme málem zapomněli. Tedy: Je tu lukrativní nabídka na přednostní odkup pole. Kdo by se jí nechopil? Ovšem váže se na ni i svatba, zaopatření moábské Rút. Asi jako byt v centru po babičce, s nímž se ovšem pojí i péče o dosud čipernou babičku. „Nemohu je vykoupit pro sebe, aniž bych zničil vlastní dědictví. Použij pro sebe mého výkupního práva; já je vykoupit nemohu"

Čili, přece si péčí o někoho, byť blízkého, nezničím vlastní život. A tu i ten oficiální, trochu namyšlený svět mužů, svět zákonů, cti a pravidel, musí uznat: Kdo nechce převzít zodpovědnost, nemá ani právo na majetek. Majetek, postavení, moc znamená zodpovědnost. Jedno od druhého nejde oddělit.

Jediné tajemství, tajemství Zastánce, tak protíná život Noemi, noc na humně, i radu starších v bráně města. Ten jediný pravý Zastánce, Vykupitel, je osou Zákona, všeho lidského společenství, i každého života. Amen.

Tomáš Pavelka

Kostel, v němž se žije

Více dětí než obvykle se účastnilo bohoslužeb v kostele Českobratrské církve evangelické v Lysé nad Labem na třetí neděli adventní. Důvodem byla "dětská vánoční slavnost". Děti chodící na vyučování náboženství při ní přednesly připravené básně. Trio větších zahrálo skladbu pro varhany a dvě flétny. Předškoláky přiváděli či přinášeli rodiče. Za ty, kteří při pohledu do více než stohlavého shromáždění ztratili hlas, básničku i zarecitovali.

Dospělí však dodali slavnostní ráz tomuto dopoledni ještě jiným způsobem. Na programu se podílel třemi skladbami desetičlenný sborový orchestr, dvě skladby přednesl patnáctičlenný pěvecký sbor. Obě tato hudební tělesa reprezentují spontánní lidovou kulturu vznikající v prostředí, kde se lidé nedívají jen na sebe, ale i nad sebe. Při slavnosti samozřejmě nechyběly ani dárky. Mládež jich po kostele roznesla plný koš.

V podvečer téže neděle se reflektory v kostele rozsvítily ještě jednou. V komorním koncertě pro cembalo, kytaru a dvě flétny zde vystoupili místní hudebníci Ellina Belchiková, Štěpánka Škochová, Vít Andršt a Kateřina Brázdová. Předvánoční atmosféru, kterou svým projevem pro asi sedmdesát přítomných vytvořili, umocňovaly planoucí adventní svíce, příjemné teplo a nedávno restaurované nápisy na stěnách kostela.

Emanuel Vejnar

Ještě o katedrále

V 8. čísle Českého bratra bratr farář Miloš Rejchrt, člen synodní rady ČCE, odpovídá na otázku, jaký je názor synodní rady na skutečnost, že rozhodnutím Nejvyššího soudu získala Římskokatolická církev do vlastnictví památný chrám sv. Víta. Jeho odpověď zní, doslova to tak milý bratr pověděl, a je to to nejdůležitější, co pověděl: "Otázka vlastnictví je někdy vedlejší, zatímco podstatné je, jak se s vlastnictvím zachází. Právě u sakrálních staveb jde především o to, jak a k čemu se jich užívá."

Naprosto a vřele s ním souhlasíme. Katedrálu sv. Víta bez jakýchkoli překážek a omezení užívala a užívá Římskokatolická církev ke svým bohoslužbám. Bylo tedy vše v pořádku, jako je to v pořádku v jiných zemích, kde církev - církve staveb podobného charakteru svobodně a plně užívají, ačkoli je nevlastní. Oč tedy v tom sporu o sv. Víta u nás jde? Proč se u nás církev římskokatolická tak velice a už tak dlouho o jeho vlastnictví dere, když je hlavního účelu chrámu a zájmu, který má mít církev jej užívající - konání služby Bohu - dosaženo? Nejde-li pak tu o zájem a službu ještě jinou? Zavi-lost vedení toho dlouholetého úsilí i první kroky nového vlastníka chrámu po onom pochybném soudním rozhodnutí tomu nasvědčují. Ne-jde-li tu o zájem a službu církvi Kristově nepatřičnou, o zájem o majetek a jeho rozmnožení, v Bibli nazývaný službou mamonu, službě Bohu zcela protichůdnou a s ní ne-snesitelnou? A tak, i když rozsudek vynesl, jak bratr Rejchrt píše, orgán k tomu kompetentní, podepsali jsme proti němu petici, žádající jeho odvolání.

Podepsali jsme ji a jsme přesvědčeni, že tento náš krok není proti zájmům Římskokatolické církve. Je naopak v jejím zájmu a v zájmu věci Kristovy a jeho evangelia v tomto národě. Církev římskokatolická je důležitým a pro mnohé neinformované jediným reprezentantem křesťanství v tomto národě a v něm vskutku nejde, nemá jít o majetek, o peníze, ale o službu Bohu a lidem, na tomto místě o službu tomuto národu. Římští katolíci, uznávají-li přednost a jedinost, až i výlučnost této služby, by měli náš protest podepisovat spolu s námi. Ježíš, když se v jeruzalémském chrámu setkal s kupci, kteří službě Bohu zde konané přidružili službu penězům, velmi ostře se proti nim postavil a vyhnal je dokonce z chrámu.

Dalibor Molnár

Naše pokrytectví a starosta Čunek

Na starostovi Čunkovi jakoby spočinuly naše viny. Kdo z nás by si nepřiznal, že si občas o jiném etniku pomyslí své. Tu myšlenku potichu nebo nahlas zaplašíme sloganem "já přeci nejsem rasista". A dotčení lidé byli navíc různorodí. Vždyť nám jde o rovnost před zákonem. Při posuzování jednání vsetínského zastupitelstva rádi zapomenem na řadu věcí.

Běžnou věcí se stává exekuce, vystěhování.

Nejednou už naše média přinesla obraz zadlužených rodin, které byly po zásahu exekutorů vystěhovány na ulici. Obvykle to nevyvolalo žádnou pozornost. Veřejnost zů-stala lhostejnou, novináři zmínili jen událost, dále se věci téměř nevěnovali.

Vznikají protikladná ghetta. Nejen na okraji Prahy se vytvářejí zvláštní čtvrti. Nejednou s vlastními strážnými systémy i ochrankami. Jsou to ghetta obráceného gardu. Ovšem věc naveskrz privátní. Budeme-li upřímní, přiznáme nejspíš fakt, který neměl svého času povědět veřejně jeden z ministrů vnitra. Totiž to, že "by se zbláznil", kdyby měl bydlet s Romy v jednom domě. Čtenáři nechť si přiznají, zda při svém vlastním stěhování by tuto věc nebrali vůbec v úvahu.

V naší zemi jsou rozpadající se slumy. Řada měst má svá bolavá místa. Často s nimi nic nedělá. Řešení bývají nejednoznačná (prostějovské bydliště u sv. Anny!), ale lepší než předchozí stav. Zruinované vsetínské chudinské megabydliště bylo nahrazeno budovou při vší bídě nesrovnatelně lepší. Větší vadou vsetínského řešení, než vybudování náhradního domu, bylo rozseknutí vsetínského uzle přesunutím údajně nejtíže přizpůsobivých občanů kamsi jinam. Nový senátor by se měl omluvit za tento skutek temné noci.

Chudinský dům může být stanice "Konečná". Existují i domy na půl cesty. A kam jde mládež z "děcáků"? Jaká je pro ni nabídka práce a bydlení? Neměla by automaticky bydlet s "nepřizpůsobivými" občany, ani s čerstvě propuštěnými z výkonu trestu. Slumy pro ně, stejně jak pro ty druhé, bývají častým azylem. Tvrdívá se, že obce si mají pomoci především samy. Sociální reflektor státu do šerých míst v naší zemi často nedosvítí. Zabývat se křiklavými problémy, až nastane karambol, není právě šťastné. Mluvit o prevenci jen zavání frází. Konkrétnější program i pomoc z centra pro nejchoulostivější případy jsou nanejvýš potřebné.

Zřejmý je nezájem politických stran. Čteme-li jejich programy, volební kandidátky a sledujeme jejich konání, zájem o dané minority je mizivý. Také by u nás asi tím partaje sotva zabodovaly. Proslavenou poslankyni s "G" na klopě již sotva potkáme. Alespoň jeden činitel zmíněné menšiny za prokázané zásluhy pro ni obdržel vyznamenání. Parlamentní strany svým ne/zájmem vystavují bianko šek radikálnějším mimoparlamentním stranám a hnutím.

Slýcháme trestuhodné výroky. Nejen dávného ministra vnitra. Starostovo vyjádření se již stalo okřídleným. O co hůř, těchto výroků neváhají použít ani ústavní činitelé. A snadno jim to projde. Mohou mluvit o nocích křišťálových i dlouhých nožů, aniž jim zatrne. Mohou zlehčovat roli "prasečáku" v Letech, vlastně o žád-ný lágr nešlo.

Zbývá otázka, zda jsme všichni pokrytci. Docela určitě! ANO I NE.

Jan Kašper

Otazníky nad stavbou plotu

Bratr Dan Drápal ve svých posledních textech (č. 32 - Co se to děje?, č. 33 - Budeme stavět plot?) diskutuje aktuální problematiku vztahu západního světa ke světu islámu a snaží se získat čtenáře pro určitý typ řešení, který shrnuje pod zkratkou stavění plotu. Sleduji dlouhodobě diskusi na některých internetových serverech, které se danou problematikou zabývají (především http://eurabia.cz) a vím, že nutnost obrany proti islámu zastává početný tábor příznivců a že se nabízejí různé způsoby, jak Evropu před vlivem islámu uchránit. Já uznávám palčivost všech diskutovaných problémů a nezpochybňuji jednotlivá fakta, jimiž je hrozba islámu vykreslována. Nesouhlasím však s principem kolektivní viny, která je nevysloveně, ale zřetelně na muslimy přikládána. Především proto nejsem zastáncem restriktivních opatření proti muslimům a nevidím v uzavření se západního světa vůči přítomnosti islámu cestu vpřed.

Bratr Dan Drápal klade v závěru svého posledního článku otázku: „Budeme pouštět do své země ty, kdo nechtějí žít podle pravidel, na nichž jsme se dohodli?" Odlišnou otázkou by bylo, zda jsou příchozí ochotni respektovat zákony země, v níž chtějí žít, protože psané zákony se nedotýkají jejich soukromí, svědomí a prožívání kulturní identity. Je totiž poměrně nejasné, na čem jsme se mimo rámec psaného práva dohodli. Jedni volají do zbraně proti islámu ve jménu křesťanství a požadují, aby Evropa znovu objevila Boha a své vlastní historické kořeny. Druzí stejně rozhodně volají po odstranění vlivu náboženství vůbec a požadavek odstranění viditelných symbolů přítomnosti islámu (mešit, zahalování žen) spojují s odporem proti jakýmkoliv náboženským symbolům a jakýmkoliv skupinovým odchylkám od sekulárně uniformní společnosti. Našel jsem (vedle věcných námitek) argument proti přiznání registrace českým muslimským obcím, a sice že podle Koránu dudek mluví a český stát nesmí ze svého rozpočtu financovat ve školách vyučování nevědeckých bajek. Vůbec jsem se neodvážil napsat do diskuse, že v Bibli mluví had, bodlák i Balámova oslice. Za naprosto zásadní považuji v rámci Evropy dohodu, či spíše nedohodu, že v preambuli evropské ústavy nemá být zmínka o Bohu ani jiná formulace, která by privilegovala křesťanství oproti jiným životním postojům. Pokud se Evropa vědomě odmítla definovat na křesťanských základech, potom může těžko stavět plot vůči muslimům s odkazem na neslučitelnost křesťanství s islámem a těžko může z podobných důvodů zablokovat vstup Turecka do Evropské unie.

Přesvědčivě zní požadavek bratra Dana Drápala, který považuje za spravedlivý a logický, abychom se chovali k muslimům v Evropě tak, jak se chovají muslimové k nemuslimům doma. „Západ by měl trvat na tom, že pokud nebude dovoleno hlásat v muslimském světě jinou

Dokončení na str. 4

„Putování rosou i prachem"

V polovině listopadu 2006 byla v Galerii Paměť v Praze představena nejnovější kniha Miroslava Matouše. Autora netřeba na stránkách našeho týdeníku zvlášť představovat, mnoho desetiletí je spolupracovníkem redakce.

O „jubilejní" Matoušově knize – neboť vyšla téměř shodně s jeho pětaosmdesátinami – přetiskujeme několik odstavců, které zazněly na zmíněné prezentaci.

Před časem nazval M. Matouš svoji útlou knížku o Přemyslu Pittrovi „Zvláštní člověk". Tento název bychom mohli maličko pozměnit a říci o zatím posledním Matoušově díle „zvláštní kniha". Patří sice do memoárové literatury, ale naprosto se liší od valné většiny dnešních pamětí, vzpomínek i autorského sebevychloubání. Ty píší totiž i mnohé ze současných „celebrit", které díky záměně a převrácenému chápání hodnot i nezměrnému úsilí médií nahradily na pomyslných žebříčcích opravdové velikány a hrdiny. A neumějí-li to celebrity napsat samy, nechají si takové vzpomínání „vyrobit" od jiných. Ale tyto knihy mívají vesměs jepičí život.

Matoušova kniha bude jistě patřit k těm, o kterých platí heslo starého, dobrého nakladatelství Melantrich: „Nec igni cedit, nec ferro" (nepodlehne ohni ani meči). Zejména proto, že se v ní prolíná autorova autobiografie s rozhovory, výpověďmi nebo vyprávěním o mnoha osobnostech a jejich názorech na smysl lidského života a o jejich vztahu k Pánu Bohu.

V knize se ozývá řada dalších problémů, otázek a názorů o nemocné modré planetě i nemocné naší republice a národní pospolitosti.

M. Matouš zdokumentoval pohled na svět, ve kterém žije už deváté desetiletí. Stručně řečeno: prožil a přežil 1. a 2. republiku, dvě okupace - kterým předcházely zrady dřívějších spojenců - 2. světovou válku, 2. a 3. odboj, sledoval 2. a 3. exil, zažil komunistický puč, několik revolucí, jednu „kontrarevoluci" – to vše je pozadím jednotlivých příběhů a lidských osudů a svým způsobem se odráží v knize. Poskytuje dokumenty a svědectví, nejednou originální, o době, lidech a událostech.

Kniha nese od první do poslední stránky pečeť toho, že jejím autorem je křesťan. Právě z tohoto zorného úhlu hodnotí osobnosti a události, trápí se nad převráceným chápáním morálních a životních hodnot, nelidskými mezilidskými vztahy atd.

Přízrakem smrti, který vystupuje v Matoušově knize, je zrůdnost komunistického režimu např. při zmínkách o procesu s dr. Miladou Horákovou a dalšími nevinnými oběťmi.

Jakoby mimochodem se v knize mihne i plakát z předposledního roku 2. světové války: nad Hradčanami, na ruce s krvavými drápy, srpem a kladivem je varovný nápis: „ Ergreift sie dich, gehst du zugrunde !" (zachvátí -li tě, zahyneš !).

Habent sua fata libelli. I Matoušova kniha měla své osudy. Zhruba před 10 roky odevzdal totiž autor rukopis rozhovorů a vyprávění o osobnostech, nazvaný „Hledání cesty světla bývalému nakladatelství Zvon". Po náhlém a nepochopitelném zrušení nakladatelství byl rukopis autorovi vrácen. Před pěti roky u příležitosti 80. narozenin byl M. Matouš požádán, aby pro sborník Nadace P. Pittra a O. Fierzové „Hovory" napsal vlastní životopisný medailon. Ten vyšel ve sborníku v roce 2001. Propojením a rozšířením obou elaborátů vznikla kniha, která před několika dny vyšla.

„Vystupuje" v ní v různě dlouhých rolích na 100 osobností. S dalšími lidmi, kteří dotvářejí pozadí událostí, jsou jich v knize dobré dvě stovky. Škoda, že kniha nemá rejstřík. . .

Závěrem chci čtenáře našeho týdeníku pozvat k „Putování rosou i prachem" po dějišti a jevišti našich novodobých dějin od 20. let minulého století do současnosti.

M. Matouš: „Putování rosou i prachem. Hledání cesty světla." *Str. 280. Graf. úprava, sazba a návrh obálky Jakub Kubů. Kresba na obálce Jana Wienerová. Kresby v textu M. Matouš. Vydal a vyrobil Ermat, Praha 2006. Cena 220,- Kč.*

Jan Štěpán

On

On zrodil se a on je na útěku.
Je tupen on a on je křižován.
Tak nastal průlom do našeho věku,
tak vstoupil na zem, neznám, nepoznán.

On třeba opuštěn, přec neopouští
a všechno najde, najde chlév i chrám,
zná vody jezerní i písek pouští.
Je se všemi. Je s Bohem. A je sám.

Nic nežádaje, tíhu světa nese,
sám svobodný, sám bez vin, bez tíže.
On mluví tam, kde nikdo neozve se

a mlčí tam, kde hlučí prázdné řeči.
V tom zrození je Bůh nám nejblíže,
když naše srdce u Betléma klečí.

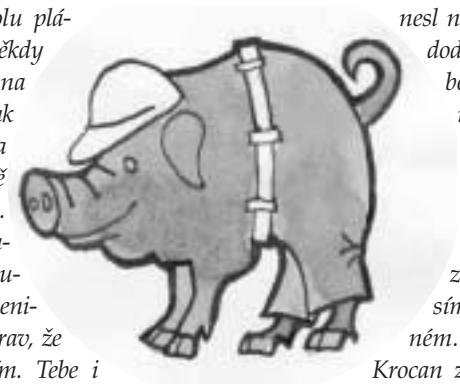
Miroslav Matouš

11

Kamarád, který nezapomněl

Říká se: Sejde z očí, sejde z mysli. Vzpomínky na nemocnici a na pacienty, kteří se mnou byli na pokoji, už dávno vybledly. Proto mě moc překvapilo, když jednou došel na mou adresu dopis: "Milé Krůtě, snad si na mě ještě vzpomeneš. Ležel jsem vedle tebe v nemocnici, když ze mne zaživa stáhli kusy kůže, aby s ní mohli zaflastrovat popáleninu nějakému člověku.

Tenkrát jsme spolu plánovali, že se někdy sejdeme u vás na dvoře. Uběhlo však už kolik měsíců a nikdo si po mně ani nevzdechne. Neklame-li mě paměť, máš zanedlouho oslavit narozeniny. A tak se připrav, že se u vás, objevím. Tebe i pány rodiče srdečně zdraví Kazimír Vepř."

Vyhlídka, že se setkám s panem Vepřem, mě potěšila, zato maminka Krůta mi přísně vyčetla: "Krůtě, to není jen tak, plácnout nějaké slovo a pak na ně zapomenout. Sliby se mají plnit! Teď se však musíme na návštěvu přichystat." A potom u nás vypukne gruntování jako před velkými svátky. "Čím bych vlastně toho tvého přítele měla uctít?" láme si hlavu maminka. "Ten sní úplně všecko, mami, v nemocnici dojídal i po druhých," uklidňuji maminku. Maminka tedy připraví na hostovu počest dort, který dost připomíná dort z Čapkova vyprávění o Pejskovi a Kočičce. Jsou v něm kromě mouky, vajec a cukru ještě tlusté pomavy, mláto z pivovarského sladu a šlichta nejlepší jakosti.

Když se pan Vepř u nás. objeví, nemůžu ho ani poznat. Strašně ztloustl, takže má veselá očička téměř zapadlá v tuku a kalhoty má napjaté k prasknutí. "Přibral jsem, viď, Kůzle?" usmívá se můj dospělý kámoš. "Když mně ale tolik chutná. Tobě jsem přinesl na olíznutí tohle," dodává a podává mi bonboniéru, která má přinejmenším čtyři patra. A tak oslavujeme narozeniny, a zároveň se radujeme ze setkání a klábosíme o všem možném. Když tatínek Krocan zabrousí jako obvykle do sportu, ukáže se, že i náš host o něm ledacos ví. O sobě říká: "Když jsem byl mladší a nebyl jsem ještě jako bečka sádla, také jsem vydržel hodinu poskakovat po dvoře jako čamrda. Ale jak vidíš, Krůtě, teď jsem na tom skoro jako ty s tou končetinou. Jenže ty to můžeš v životě ještě někam dotáhnout, kdežto ze mě už nebude nic jiného než starý tlustý vepř." No řekněte: není můj přítel z nemocnice prima?

Podle čeho pozná člověk
přítele a přítelkyni?
Podle toho, že jsou stálí
věrnější než všichni jiní.

Daniel Henych

Pokračování

Víra a právo

Koho z nás netrápí to či ono, co přichází "shora" – od vrchnosti, vlády? Tolik se o tom namluví všade, kde se jeden setkává s druhým. Kritizujeme, stěžujeme si, naříkáme a není nám dobře. Co tak podívat se na to, jak se to vše děje, z poněkud odbornějšího hlediska?

Takovouto možnost jsme měli 3. října 2006 na přednášce, kterou uspořádala Křesťanská knihovna Praha. Měl ji profesor doktor Elton W. Fay, J.D. ze státu Missouri, president místní právní asociace. O čem? Téma znělo: " Zákony a jejich vliv na běžného člověka." Přednáška začala informacemi o tom, jak se rodily zákony. W. Fay podal přehled nejstarších sbírek zákonů – od sumerských zákonů Ur-nammu, Hurrinanova zákona v Nuzi, Chamurapiho zákoníku a Mojžíšova zákona.

Ukázal, jak od počátku lidského života na této planetě bylo potřeba pořádku v lidských společenstvích. To bylo nezbytné pro úspěch dané skupiny. Setkáváme se s tím v každé kultuře, která alespoň chvilku přežila. E. Fay poté ukazoval to, co je v mnohých těchto nejstarších zákonech společné a v čem se liší. Tuto část končil větou: "Špatná vláda je lepší nežli žádná vláda."

V druhé části přednášky na to navázal větou "Dobrá vláda je lepší nežli špatná vláda". Nezůstal u obecného tvrzení, ale vypočetl charakteristiky dobré vlády. Tou je vláda, která dává dobré zákony. Ty chrání úctu k lidskému životu, umožňují lidem žít řádným životem beze strachu a zastrašování a budují obecné blaho společnosti osvobozené od otroctví, Dobré zákony mají tendenci udržovat svobody života, zakazují vzít život dalšímu člověku, zakazují fyzické zranění druhých lidí, umožňují svobodnou volbu každému člověku, zakazují brát majetek druhého člověka, chrání zdraví a bezpečí občanů. Přinášejí pořádek do života lidí s minimálním vměšováním do jejich života.

Špatnou vládu též přesněji definoval. Špatná je vláda, která dává špatné zákony. Špatný je podle něho zákon, který zotročuje jednotlivce tak, že chamtivost jedné skupiny využívá životy jiné skupiny pro své obohacení, upřednostňuje jednoho člověka nebo skupinu na úkor nebo v neprospěch jiné osoby nebo skupiny, omezuje svobodu jednotlivce, předpokládá vynucování zákona. Hovořil při tom i o hromadění špatných zákonů v průběhu dlouhé vlády a o neřesti neodstraňování špatných zákonů. Vše přitom dokládal příklady.

Nakonec vyslovil třetí větu: "Špatná vláda je lepší nežli vláda ošklivá." Protože hovořil anglicky, použil pro tuto vládu výrazu "ugly". Ošklivá vláda eliminuje velké skupiny lidí, zavádí genocidu nebo etnické čistky – i když vše omlouvá rádoby chytrými teoriemi. Vede občany k nenávisti jedné skupiny proti druhé a ex post se o ní hovoří jako o temném období v historii. Řekl: "Když toto chování se stane ohavným pro společnost, pak výsledkem je často odstranění nebo nahrazení této vlády nebo skupiny podporující ošklivý zákon.".

V uvádění příkladů špatných vlád v historii i současnosti vyzdvihl zvláště "holokaust nenarozených", který považuje za nejkrvavější v historii. Jen v USA v důsledku zákona umožňujícího přerušení těhotenství byl znemožněn život 42 milionům 282 tisícům 923 nenarozeným dětem.

Končil větou: "Každý člověk má hodnotu a každá vláda je pouze tak dobrá jako lidé, kteří jsou ochotni být součástí procesu tvoření zákonů."

Profeso Elton W. Fay jako právník a křesťan je sám příkladem ochoty angažovat se. Zapojil se aktivně do výchovy mladých lidí ve státě Missouri k hlubšímu porozumění otázkám práva a spravedlnosti (Missouri Plan for Justice), je aktivní ve společnosti Christian Legal Society, angažuje se (zadarmo) jako právník v řízení školství ve státě Missouri a pomáhá vést křesťanský domov pro zneužívané a opuštěné děti.

Může jednotlivec něco dobrého udělat v politice? To byla otázka do diskuse. Jeho odpověď byla jednoznačně "ano". Podmínkou je: "nestát mimo, ale angažovat se". "Vstoupit do víru dění" by řekl Dietrich Bonhoeffer. E. Fay uváděl Matku Terezu jako příklad –nejen toho, že to jde, ale i toho, jak se to dělá.

Jaro Křivohlavý

Paprsky kalicha

V posledních říjnových dnech se v některých sborech a v prodejně Kalicha objevila nová nenápadná kniha s černou obálkou, na níž jsou zřetelné letokruhy a nad nimi kalich. Kniha s fotografiemi na křídovém papíře je výsledkem čtyřleté práce autora. Má vzletný, básnický a plně vystihující název Paprsky kalicha v letorostech Čechů z Volyně. Autorem je člen mělnického sboru ČCE Oldřich Rejchrt, nikoliv historik, ale zanícený laik. Jeho vhled do problematiky volyňských Čechů je dán faktem narození ve vesnici Michalovka, reemigrací do České republiky a celoživotním zájmem o kořeny vlastní rodiny v nejširším úhlu pohledu.

Ve své knize, kde zachytil dosud nezpracované specifikum života volyňských Čechů, je uvedeno mnoho faktů, které pracně a pečlivě vyhledal s pomocí pamětníků a jež by jinak zůstaly nezveřejněny. Kniha je velmi přehledně uspořádána, od prvních stránek zaujme i čtenáře nezasvěceného, který si přeje poznat více o jedné významné kapitole české evangelické historie. Sama jsem knihu přečetla jedním dechem, a protože bratra Rejchrta osobně znám, nacházela jsem v ní fakta, o kterých nejednou vyprávěl. Věřím, že kniha bude vděčně přijata nejen těmi, kteří pocházejí z více než 8 000 reemigrujících rodin z Volyně do České republiky. To, co si autor kladl za cíl, uvedeno jeho slovy „zachovat památku na život církevní menšiny evangelického vyznání českého obyvatelstva …. na Volyni", se mu skutečně podařilo. A jeho „četné cesty za pamětníky" nebyly zbytečné a „ poslouží k obohacení vědomostí o jedné z historických epizod příslušníků českého národa".

Knihu vydalo Občanské sdružení Exulant, recenzovali Mgr. Jan Bystranin, Ing. Jiří Hofman, ThDr. Pavel Smetana, Ing. Dobroslav Stehlík, doslov doc. PhDr. Jaroslav Vaculík,CSc.

Lenka Pašková Špeciánová

Ze 4. synodu Leuenberského společenství

Čtvrtý synod církví Leuenberského společenství v ČR se sešel ve dnech 24. a 25. listopadu 2006 na pozvání Církve bratrské v jejím sboru v Praze-Smíchově.

Na synod vyslaly své delegáty všechny církve Leuenberského společenství (Církev českobratrská evangelická, Církev československá husitská, Církev bratrská, Slezská evangelická církev a.v., Evangelická církev metodistická), které jsou členy Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE). Nezúčastnila se tentokrát Jednota bratrská, která oznámila, že si napříště přeje prozatím pouze status pozorovatele. Synod dopisem této církvi sdělil, že s lítostí přijal zprávu o jejím rozhodnutí ukončit plné členství v synodu Leuenberského společenství v ČR, avšak nadále počítá s účastí této církve, jejíž zástupci budou na synody zváni jako vítaní hosté, jak je tomu pravidelně i se zástupci Bratrské jednoty baptistů. Zároveň vyjádřil otevřenost k rozhovoru s představiteli Jednoty bratrské.

Synod přivítal ve svém středu jako hosty představitele církví, a to jak členských (synodního seniora Mgr. Joela Rumla, předsedu Rady CB dr. Pavla Černého, superintendenta Evangelické církve metodistické Mgr. Josefa Červeňáka), tak také církve římskokatolické, reprezentované biskupem Františkem Radkovským, a ústřední tajemnici Ekumenické rady církví v ČR Jitku Klubalovou. Synod navštívil také prezident Rady Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE), prezident Svazu reformovaných církví Švýcarska farář Thomas Wipf. Ten ve svém proslovu zdůraznil, že přínosem protestantismu je jeho rozmanitost, která by se stala jeho úskalím, kdyby ji zároveň neprovázela ekumenická otevřenost. Vyjádřil proto radost, že na tomto synodu, který může být příkladem ostatní Evropě, osobně zakusil,co znamená žité společenství leuenberských církví, které se snaží uskutečnit jednotu v různosti.

Ústředním tématem letošního synodu bylo téma misie. Rozprava, která se zaměřila na specifické podmínky (a úskalí) misijně-evangelizační práce v českých zemích v dnešní době, vyústila v závěrečné doporučení církvím, aby se vzájemně informovaly o svých aktivitách a projektech na tomto poli a podnítily spolupráci na úrovni místní či regionální.

Téma „homosexuality", resp. registrovaného partnerství osob téže sexuální orientace, bylo na podnět Církve bratrské zařazeno i na pořad synodu letošního. Rozprava byla nesena otázkou, zda různé přístupy a různá praxe církví v této věci jsou takové povahy, aby měly destruktivní dopad na společenství našich církví. Výsledkem rozpravy nebylo žádné usnesení, ale apel na církve, aby se vzájemně informovaly o svých postupech a případných rozhodnutích v této věci.

Synod také stanovil hlavní téma synodu příštího, který se bude konat na podzim 2008 a jeho hostitelkou bude Slezská evangelická církev a. v., a postup jeho přípravy. Zaměří se na téma „diakonie". Prostor v jednání bude věnován také výměně zkušeností z konkrétní misijní práce.

Synod zvolil své nové předsednictvo, složené ze zvolených zástupců jednotlivých církví. Předsedou byl znovu zvolen profesor Pavel Filipi (ČCE). Místopředsedy byli zvoleni Jana Křížová (ECM) a Jan Valeš(CB).

Rozhovor s prof. Pavlem Filipim

před 4. synodem církví Leuenberského společenství v ČR. Otázky kladl Thomas Flügge, referent pro informace Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE).

** Pane profesore Filipi, koncept synodu leuenberských církví v rámci jednoho národa je dosud unikátní. Jste v tom ostatní Evropě vzorem?*

To vůbec není naší ambicí. Chtěli jsme toliko dát konkrétnější výraz společenství církví, jež bylo vyhlášeno. Zvolili jsme k tomu „synodální cestu". Pro společenství církví není tato cesta jedinou možnou, ale nabízí se nejbezprostředněji a je nejorganičtější. Kromě toho to nejsou jen české církve, které se o něco podobného pokoušejí; vzpomeňme například na společné synody luterské a reformované církve v Rakousku, na konferenci církví na obou stranách Rýna atd. Takže: žádný vzor, nanejvýš snad příklad.

** Čeho jste chtěli dosáhnout, když jste synod zakládali? Jmenujte vaše nejdůležitější cíle.*

Dvojího. Jednak, aby formálními usneseními bylo potvrzeno, legitimizováno, popřípadě rozšířeno vše to, co se ve vzájemných vztazích našich církví vyvíjelo víceméně spontánně (např. vzájemné zastupování v diaspoře, sňatky mezi členy našich církví) a vyjasnit, co vše nám princip plného vzájemného uznání umožňuje, resp. k čemu nás zavazuje (např.ve věci uznání ordinace, pochopení autority Písma a jejího výkladu). A zadruhé: Společně si v procesu vzájemné porady posvítit na otázky, které zaměstnávají jednotlivé církve, umožnit, aby do rozhodovacích procesů v církvích vstoupily i hlasy druhých, popřípadě zaujmout souhlasné, kritické nebo korigující stanovisko k rozhodnutím již učiněným.

** Existuje společná organizace menších luterských církví (KALME). Je žádoucí „síť" menšinových církví v rámci leuenberského společenství?*

Ne. To, co je na společenství církví tohoto formátu zvláštní a přitažlivé, je právě to, že zde spolu existují různé církve, jedna vedle druhé, jedna s druhou, jedna pro druhou, církve nejen různých konfesních pozic, nýbrž i různé velikosti. Církve většinové zjišťují, že tvoří jedno společenství s církvemi menšinovými - a naopak.

** Co u vašich ekumenických partnerů převažuje poté, co jste synod uvedli v život: Je to skepse, že vznikl protestantský blok, nebo ochota k rozhovoru?*

Hned z prvního synodu (v r. 2000) jsme zaslali dopis ostatním církvím, v němž jsme je informovali o tom, co je naším záměrem, a ujistili je, že v žádném případě nejde o zakládání nějakého protestantského bloku, který by měl poškodit naše ostatní ekumenické vztahy. Při zahájení synodu byl přítomen katolický biskup - a tak tomu bylo při každém dosavadním synodu.

** Váš synod se opakovaně vyjádřil k ekumenickému dialogu. Existují kontakty k židovskému společenství a jednotě baptistů? Diskutovalo se i o „přidruženém členství" baptistů?*

Není to tak zcela. Synod sám se zatím přímo nevyslovil k dialogu s židovstvím, pouze vzal na vědomí prohlášení, které v této věci učinil synod Českobratrské evangelické církve. Otázka účasti baptistů spočívá na nedorozumění. Ve společenství církví neexistuje „přidružené členství". Valné shromáždění v Budapešti v září t.r. to znovu potvrdilo. Ale od samého počátku se zástupci baptistů zúčastňují našich synodů jako hosté, podílejí se na rozpravě, avšak bez práva hlasovat o usneseních.

Dokončení příště

Otazníky nad stavbou plotu

Dokončení ze str. 2

víru než muslimskou, nebude na Západě dovoleno hlásat muslimskou víru". Zdá se to být neotřesitelné stanovisko, ale v podstatě znamená, že se k českým občanům muslimského vyznání nebudeme chovat podle toho, jací jsou jako lidé a zda jednají v souladu s právním řádem, ale podle toho, nakolik nás pobouří míra nelidskosti, barbarství a netolerance v islámském světě. A protože ten zahrnuje přes miliardu lidí ve společnosti převážně kmenového typu a mnoho desítek států, potom si vždy najdeme důvody pro omezení občanských a náboženských práv těm několika stům či pár tisícům domácích muslimů, kteří mezi námi žijí. Neumím si představit princip kolektivní viny v krystalicky čistším provedení.

Já jsem pro to, abychom se nejprve detailně věnovali popisu současné situace a zkoumáním příčin jejího vzniku a potom teprve diskutovali přiměřenost a účelnost navrhovaných opatření. Já vidím to, že muslimové jsou v Evropě a i mezi námi z řady příčin: především pro koloniální minulost některých států a z důvodů ekonomických. Dále vidím motivy soukromé, uzavírání sňatků, ovlivnění našich lidí při dlouholetém pobytu v islámském prostředí. Dále to bývá u jednotlivců klasická konverze jako vyústění jejich osobního hledání duchovní orientace. Vidím také to, že islám svou vazbou na arabštinu jako jediný autentický jazyk posvátných textů, arabský text koránu a arabské citace modliteb staví kolem sebe pro naše lidi vysokou hradbu a v podstatě je v našem prostředí náboženstvím nemisijním, navzdory své rétorice a navzdory tomu, že některé islámské země vynakládají pro šíření islámu značné finanční prostředky. Dále jsem přes bedlivé sledování článků v médiích nenašel přímý důkaz, že by činitelé domácích muslimských obcí podporovali terorismus a byli (vedle občasných nepříliš inteligentních vysvětlování pro média) s teroristy v přímém a vědomém kontaktu. Proto neoslavuji jako kulturní vítězství rozhodnutí ministerstva vnitra, které nedávno odmítlo udělit Svazu českých muslimských obcí výjimku ze zákona a přiznat mu první stupeň náboženské registrace. Bylo to rozhodnutí sice vycházející vstříc cítění veřejnosti, ale i z důvodů bezpečnostních bych považoval za prozíravější muslimům vyhovět a požadovaný statut jim udělit. Stát by tak za nepatrné navýšení rozpočtu získal daleko větší možnost kontroly jejich vnitřního života a financování, než má za současného stavu. Podobně bych považoval za velkorysé a velmi prozíravé, kdyby se český stát v rámci určitého programu podílel na financování teologického studia budoucích imámů pro vybrané české studenty na zahraničních univerzitách solidní pověsti. Za rizikové naopak považuji nekontrolovatelné působení zahraničních imámů, o jejichž zázemí a duchovních východiscích nevíme v podstatě nic.

Hlavním důvodem mé skepse vůči snahám odstranit z našeho prostředí přítomnost muslimů je přesvědčení, že neexistuje slušný způsob, jak toho dosáhnout. Mezi čtenářskou obcí serveru eurabia se objevují různé nápady: např. omezit přistěhovalectví z určitých zemí, navracet nepřizpůsobivé jedince do zemí jejich původu, podrobit muslimy policejní kontrole, či odebrat sociální dávky rodičům většího počtu dětí - ovšem jak nepatrný zlomek mezi rodinami s pěti a více dětmi u nás tvoří muslimové? Navíc pokládám za iluzi představu, že vydělíme ze společnosti skupinu lidí a společenskou ostrakizací jim dáme najevo, že mezi nás nepatří, a zbytek společnosti si uchová demokratickou neposkvrněnost. Na povrch vyplují xenofobie různého druhu a extrémní fašizující hlasy, které až dosud registrujeme na samém okraji politického spektra, se posunou do středu politického dění více, než by nám bylo příjemné. Společnost bez muslimů by se nestala společností křesťanskou ani politicky kultivovanou.

Já sám sice obecně považuji islámské prostředí za v mnoha ohledech rizikové, ale součástí obrany proti terorismu a politickému extremismu by měla být naše velkorysost tam, kde muslimové jako lidé i jako vyznavači svého náboženství prožívají své obyčejné životy. Pokud jsou policejní složky a pracovníci tajných služeb na odpovídající profesionální úrovni, měli by zajistit bezpečnost státu bez toho, aby jakkoli otravovali život lidem, kteří se přijdou v pátek do mešity pomodlit.

Já sdílím s bratrem Danem Drápalem zájem jednak na duchovním rozvoji Evropy, jednak na maximálním zajištění osobní a společenské bezpečnosti před vnějším hrozbami. Za plotem, vztyčeným proti islámskému světu, by se mi však nedýchalo příliš dobře.

Miloš Hübner

Pozvánky

Evangelický sbor v Praze 2 - Vinohrady vás zve na cyklus sedmi výkladů Martina T. Zikmunda O Janu Kalvínovi.

První dvě setkání budou věnována Kalvínovu životu, dalších pět jeho vybraným bohosloveckým důrazům.

17. ledna: Štvaným a vábeným exulantem 1509-1541
24. ledna: Budování města Božího 1541-1564
31. ledna: O Bohu Stvořiteli a Vykupiteli
7. února: O posvěcení a vyvolení
14. února: O svaté, katolické církvi
21. února: O křtu a eucharistii
28. února: O Kristově vládě a politické správě

Případné změny termínů budou uvedeny na internetu:
http://vinohrady.evangnet.cz

Po uvedení do tématu bude následovat rozhovor a modlitba. Koná se vždy od 19.30 do 20.45 v Korunní ul. č. 60, 1.patro.

Bohoslužby

14. 1. 2007

Českobratrská církev evangelická

Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal

Evanjelická cirkev a.v. v ČR

Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00

Slezská evangelická církev a.v.

Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik

Bratrská jednota baptistů

Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gonda

Ochranovský sbor (dříve JB)

Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30

Církev bratrská

Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek

Evangelická církev metodistická

Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský

Církev adventistů s.d. *(sobota)*

Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš

Apoštolská církev

Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30

Starokatolická církev

Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)

Pravoslavná církev

Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka

Shromáždění Armády spásy

Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00

BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč.
Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuce Mediaservis s.r.o., Abocentrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno, objednávky tel.: 541 233 232, reklamace 800 800 890
A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Inzerce

Sbor ČCE v Českém Brodě nabízí cca 3000 kusů břidlicových střešních tašek - rozměr 150 x 150 mm. Vhodné pro historické stavby nebo restaurování.
Nabídky zasílejte na e-mail: cesky_brod@evangnet.cz
Další info na tel. : +420728301761

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

2/2007

24. ledna 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 7. února 2007

Z OBSAHU

** Chrám svatého Víta je gotiky chlouba*

** Ohrožuje islám západní civilizaci?*

Hospodinův hlas burácí nad vodami...

Ž 29

Žalmista barvitě popisuje Hospodinovy projevy. Po hřímání čekáme hrůzu, ale žalmista vyzná: vše v jeho chrámu volá: Sláva!

Jak známe Hospodinův hlas? Není nám něčím odtažitým? Když chceme rozpoznávat jasně hlas svého Pána, musíme jej znát důvěrně. Ve vztahu k Bohu je třeba „osobních" kontaktů. To je jeden z předpokladů dobrého rozeznávání.

Nemyslím, že potřebujete hudební sluch, abyste rozeznali, kdy mluví Bůh. Dokonce myslím, že nepotřebujete „čisté svědomí". To si Pán ošetří. Ale chcete-li mít s Pánem důvěrné společenství, jistě budete potřebovat připravenost a očekávání. Očekáváte, že k vám Pán promluví? U L 3,15 čteme o napjatém očekávání Mesiáše, které lidi cele pohlcovalo. Možná z toho vyplynulo i zklamání, protože „to" přišlo jinak.

Když už nic nečekáme, je to znak určité rezignace. Chceme se vzdát? Už nám na ničem nezáleží? Doma, ve sboru, ve společnosti, v práci?

Bohu však záleží na tom, abychom se nevzdávali. Možná nás probere burácejícím hlasem. Možná, že bude mluvit jen k našemu srdci, povzbudivě, konejšivě, velice tiše. Chce, abychom se zvedli a šli dál, cestou, kterou nám připravil.

Chceme znát lépe hlas svého Pána? Co pro to uděláme? Možnosti jsou podobné jako v našem tělesném lidském životě: častější kontakty. Je třeba setkání s Pánem vyhledávat. Jako když se zamilujete. A dobře naslouchat, ne jen pořád mluvit, vést si to své.

Josef Červeňák,
superintendent ECM

Noc otevřených kostelů proběhla i v kostele U Salvátora

Láska okolo nás

Vždy ma fascinujú skutočné a aj vymyslené historky o takej transformácii ľudí vplyvom dobra a lásky. Myslím si, že láska a z nej prameniace dobro je veľká transformačná sila. „Pán Boh je láska" (1. Jan., 4,8) a „stvoril človeka na svoj obraz" (1. M.1,27). Ale to sa tak postupne strácalo a do popredia človeka sa dostávalo všetko iné, len nie láska. Závisť, nenávisť a vojny, a potom aj presila zákonov, nariadení a paragrafov. Ale plnosťou zákona je predsa láska (Rim. 13,10. A láska sa nejako stratila. A tak potom prišla na tento svet láska v osobe Ježiša Krista. On mení životy miliónov ľudí.

Jeden z veľmi známych a rozšírených romantických príbehov nášho detstva bola knižka „Malý lord Fountleroy" od anglickej spisovateľky F. H. Burnettovej. Je to krásny a veľmi romantický príbeh 7-ročného chlapca, ktorý príde bývať k svojmu bohatému starému otcovi na obrovský starý zámok. V očiach tohto chlapca je starý otec samá krása, dobrota, láska a veľkorysosť. V skutočnosti je však tento starý lord zlostný, škriepny, plný nevraživosti, lakomý a bez lásky. Pod tlakom idealizujúcich predstáv malého vnuka sa však starý lord postupne mení aj činmi aj myslením na obraz, aký o ňom má jeho vnuk. Vo filmovom spracovaní tejto novely vynikajúci anglický herec Alec Guiness hrá starého lorda a takou úspornou mimikou tváre a výrazom očí presvedčivo znázorňuje postupujúci efekt transformačnej sily tej vnukovej lásky. Po natáčaní filmu tento herec v rozhovore s novinármi prehlásil, že tá transformácia toho starého lorda sa tak silne dostala do jeho vlastného povedomia, že sa každý deň začal pýtať sám seba – nie čo mám ja v tejto situácii robiť, ako sa mám zachovať, ale čo by robil ten malý chlapec na mojom mieste. Románová plnosť lásky toho malého chlapca tak nejako úplne transformovala aj tohto veľkého herca. Kniha aj film oslovili milióny detí aj dospelých na celom svete.

A mám ešte jednu romantickú filmovú rozprávku o jednom hrdinovi z Dickensových rozprávok. Mr. Scrooge je starý, lakomý advokát. Celý život len zhromažďoval peniaze, ubližoval ľuďom, bezcitný ku každému a v podstate sám. Bez lásky a len s hromadou peňazí. A v jednu predvianočnú noc sa mu vo sne vracajú a oslovujú ho všetci ľudia, ktorým ubližoval, ktorých oklamal. To snívanie je také dramatické, že tento Mr. Scrooge sľúbi v tom sne všetkým tým, ktorým ublížil, že to napraví. A ráno je krásny zimný deň, jemne padá sneh a Mr.

Dokončení na str. 2

Na začátku

Deset zastavení nad prvními stránkami Bible

Pokračování z č. 33/2006

IX.

„I začal Noé obdělávat půdu
a vysadil vinici. Napil se pak vína,
opil se a odkryl uprostřed stanu
svého. Cham spatřil svého otce
obnaženého a pověděl to venku
oběma svým bratřím.
Ale Šém a Jefet vzali plášť...
a přikryli nahotu otce svého."

1M 9,20-23

Tak. A bylo po potopě. Archa si teď klidně plula po tichých vodních pláních. Sluníčko hřálo a plavci se rozhlíželi asi tím světlíkem, co byl v arše „loket odshora". A Noé vypustil nejprve krkavce a pak holubici, aby zjistil, jestli už aspoň na některých místech voda opadla. Holubice přinesla po sedmi dnech olivovou ratolest... Ten starý biblický příběh je počátkem až dodnes živého symbolu holubice s olivovou ratolestí.

Vody začaly opadat a země oschla. A opět promlouvá Bůh. Vůbec v tom příběhu záchrany mluví jen Bůh. V tom příběhu záchrany není moc místa pro lidské řečňování. Protože tam, kde jde skutečně o život, jsou lidské projevy malého užitku. takže zas mluví Bůh: *„Vyjdi z archy."* Z archy bezpečí opět do syrového světa.

Podobná situace jako později v okruhu Pána Ježíše Krista na hoře proměnění. Petr řekl: *„Tuto jest nám dobře pobýti!"* Postavíme tři kapličky, když je tu tak dobře, a budeme tu. Ale Ježíš to neschválil. Žádné kapličky na hoře proměnění, stranou světa, kde měli prima duchovní klima. Šlo se dolů, zpátky mezi lidi. K velikému zástupu, kde je jich potřeba.

V bezprostřední souvislosti se tam hned vypráví, jak se učedníci setkali s posedlým chlapcem, kterého *nedokázali* uzdravit. Taková je cesta Kristových učedníků: z archy a hory proměnění zpět do syrového světa. Jestliže našli svoji sílu u Pána, pak mají jít sloužit, pomáhat, kázat, uzdravovat... i s rizikem, že všecko ani nezvládnou, že leccos bude nad jejich síly a že někdy i prohrají.

Jan Nohavica

Pokračování příště

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Stalo se nedávno...

Těsně před americkými volbami do kongresu byl přinucen rezignovat jeden z nejvlivnějších představitelů amerického evangelikalismu, pastor Ted Haggard z Colorado Springs. Prokázalo se, že udržoval homosexuální styk a zřejmě rovněž bral drogy. Podobný skandál se dostal na přední strany světského tisku dokonce i u nás, když se podobná věc provalila na pražského biskupa husitské církve Karla Bicana. V Polsku v nedávných dnech propukl skandál jiného druhu: Těsně po uvedení do funkce varšavského arcibiskupa rezignoval Stanislaw Wielgus, neboť se prokázala jeho spolupráce s komunistickou tajnou službou.

Zaujalo mne vyjádření psychologa Slavomila Hubálka, který byl tázán, jak je možné, že kněží, kteří by měli něco vědět o pokání a odpuštění, do poslední chvíle zatloukají. Slavomil Hubálek řekl, že v této věci není žádný rozdíl mezi kněžími a ostatními lidmi.

Případ Stanislawa Wielguse je nepochybně z poněkud jiného soudku než případ Tedda Haggarda a Karla Bicana. Biskup Wielgus mohl selhat pod nátlakem, byť se zdá, že mu šlo zejména o to, aby se mohl věnovat své profesní kariéře a vyjet na studia do ciziny. Spojnice je ovšem v tom zatloukání.

Kdysi jsem četl větu, která mi hluboce utkvěla nejen v paměti, ale i v srdci: Církev je jediné společenství, kde podmínkou členství je nehodnost kandidátů. A když jsem kdysi sám uvažoval o rezignaci poté, co jsem si uvědomil svá selhání, jeden starý moudrý bratr mi řekl: „Víš, Dane, pomineme-li Ježíše Krista, postavil Bůh své dílo na třech významných vrazích: Mojžíšovi, Davidovi a apoštolu Pavlovi."

Ano, v církvi mohou být i vrazi. Mohou v ní být cizoložníci, zloději, tuneláři, prostitutky, pasáci a drogoví dealeři. Nejde příliš o to, co jsme spáchali – v tom jsou mezi námi rozdíly pouze relativní. Je jediná věc, kterou, věřím, Kristus ve své církvi nestrpí. Tou věcí je pokrytectví. Věřím, že pokrytectví souvisí s hříchem rouhání proti Duchu svatému. Přesvědčuje mne o tom příběh Ananiáše a Safiry.

Ani zdaleka netvrdím, že bratru Haggardovi či bratru Bicanovi nemůže být odpuštěno. Tvrdím pouze, že podobně jako v případě krále Davida nebylo nejvážnějším hříchem ani cizoložství s Batšebou, ani vražda Uriáše Chetejského, ale pokrytectví, i v jejich případě není největším hříchem homosexuální vztah, ale pokrytectví.

Když padli Ananiáš a Safira, na všechny padla veliká bázeň. Nepřeji si, aby se zmíněným bratrům stalo totéž, toužím ale po tom, aby na církev padla veliká bázeň. Bylo by smutné, kdyby v čele církve stáli dejme tomu lidé vzteklí a ješitní. Ale to by ještě nerušilo samu podstatu církve. Pokrytectví je však schopno zničit nejen jednotlivce, ale i celé sbory a denominace.

Dan Drápal

Betlémská Mláďátka II.

Exegetické domýšlení za pomoci komentářů

Už při odeslání článku o betlémských Mláďátkách, přislíbeného ještě v předvánočním termínu 2006, jsem si byl vědom jeho výkladového manka ohledně pojetí Herodesova otřesného činu. Totiž, je-li možno jej pojímat ve smyslu Božího předurčení, či alespoň předzvědění, jak to naznačuje Matoušův odkaz na pramatku Ráchel v Jeremiášově proroctví. (Pokusil jsem se na závěr oné úvahy alespoň o vánočně motivované vyznění - ve smyslu dobré naděje při Ráchelinu betlémském „posledním pláči".) Zůstala však i nadále otevřená otázka „Božího dopuštění", jak nám ji přirozeně klade sám rozum a cit: proč muselo (?) dojít k tomu, že záchrana Božího syna byla doprovozena krutou pomstou na nevinných dětech? Šlo o Boží předurčení (predestinaci), či pouze o předzvědění ve smyslu prozřetelnosti (providenci)? Rozhodl jsem se tedy ještě před Vánocemi hledat odbornou výkladovou pomoc v dostupných biblických komentářích, abych se mohl o výsledky dalšího studia podělit i s našimi čtenáři.

*** Výklad zbožného kazatele z poloviny 19. století**

Když jsem přišel hledat první orientaci do knihovny v H.D., utkvěl můj zrak na sešitku uprostřed svazků právě archivované sbírky dávných kázání. A tu, k svému překvapení, čtu titulek: „Kázání na l. neděli po novém létě: **O zamordování dítek Betlémských**.". Byl to pro mne pokyn: hned si vypůjčit a číst! (Šlo o kázání z pozůstalosti Pavla Španiela (+1860), faráře reformovaného sboru ve Vtelně.) V úvodu kázání, psaného starobylou češtinou, je příběh Mláďátek pojat jako naplnění jednoho z *„předpovídání, která proroci puzení Duchem svatým o příchodu P.J.Krista v těle zvěstovali a v písmích SZ zachovali. A tak je tomu i při svědectví o Ježíši, že ani to nejmenší jej nepotkalo v životě, co by v písmích proroků již napřed o něm oznámeno nebylo. A tak ani jedna okolostojičnost od nejútlejšího věku Ježíše se nepředná ší, aby ona starozákonnými proroctvími potvrzena nebyla. – To vše nikoli náhodou se přihodilo, nýbrž řízením Božím, aby se naplnilo, co předpovědíno bylo skrze proroky."* V tomto směru pojal reformovaný kazatel i neblahý osud betlémských dítek - ve smyslu „Božího řízení": *„Ale tak se líbilo Pánu Bohu, aby z úst nemluvňátek působil a dokonal sobě slávu. Tak zajisté nemluvňátka se stali prvotiny mučedlníků křesťanských, kteráž svá nevinná těla narozenému Králi v dar přinášeli. A když nemohli řečí a ústy, tak jej svou krví vyznali a oslavili, před světem i před nebem."* - Matoušův text je zde tedy pojat predestinačně, při fundamentalisticky doslovném chápání Písma jako Božího Slova, a tedy v rámci Božího „plánu spásy": splnilo se to, co bylo předpověděno! - Považme však, zda bychom zde mohli bez výhrad navázat zpěvem 2. sloky oblíbené vánoční písně (EZ 283): „Proroctví se splnilo zdávna ohlášené, proroky Duchem svatým nám předpověděné." To se přece vztahuje pouze na zaslíbení, že „Bůh pošle z výsosti - k nám - Immanuele"!

*** Protipól liberálního pojetí výkladu**

Oproti onomu zbožně fundamentalistickému pojetí - ve smyslu verbální inspirace Písem - jsem našel v některých komentářích také pokusy o civilnější, a tedy liberálnější výklad. Tak třeba připomínky, že to s osudem Mláďátek nebylo tak úděsné, že počet oněch „všech" zavražděných chlapců v tehdejším betlémském okruhu musel být poměrně malý (15-20, maximálně 20-30) - což ovšem nikterak nesouvisí s naší otázkou Božího předurčení. Podobně míří vedle i kazatelsky motivovaná připomínka, že zde máme svědectví, čeho je hříšný člověk schopen, aby se zbavil Krista. - Byl jsem však velmi překvapen, ba až jakoby zaskočen, zcela racionálním přístupem svého oblíbeného skotského profesora W. Barclaye. Ten zde vůbec pochybuje o správnosti Matoušova odkazu na Jeremiášovo proroctví: *„Matoušův odkaz na plačící Ráchel neodpovídá vůbec tehdejší situaci a nemůže být věcně vztahován na Herodesův zločin."* Evangelista Matouš prý zde přehnal své dobře míněné úsilí spojovat události Ježíšova života s předpověďmi starozákonních proroků, aby tak snáze přesvědčoval své čtenáře z židovských kruhů o Ježíšovu mesiášství. - Tento exegeticky odvážný, ne-li odvázaný přístup jsem u osvědčeného novozákonního vykladače nečekal!

*** Je možná hermeneutická střední cesta ?**

Je pochopitelné, že jsem se ve svém průzkumu musel obrátit i ke komentáři J. Kalvína, který bývá označován za vedoucího představitele predestinačního pojetí. On se však při příběhu Mláďátek spíše vystříhá tohoto předpokládaného přístupu. Ve svém komentáři „Výklad čtyř evangelií" pouze připomíná v úvodu, že ani tento betlémský masakr nemohl zabránit skutečnosti, že se zachráněný Ježíš stane Spasitelem. Matoušův odkaz na plačící Ráchel u Jeremiáše pak chápe jako první „předehru k brzkému příchodu spásy", na kterou nyní navazuje další betlémská předehra: *„A tak podobně jako prorok zaslibuje obnovení – poté co byl lid Benjaminův zbaven svých dětí - tak Matouš připomíná, že Herodův čin není v protikladu k tomu, že Kristus o málo později vystoupí jako Spasitel všeho lidu. Vždyť celá 31. kapitola je plna vzácné útěchy. – Je tedy shoda mezi oním prvním neštěstím, které postihlo kmen Benjamin, a tímto druhým: obojí bylo jen předehrou pro brzký příchod spásy."* Tedy žádné predestinační pojetí - že by to snad Bůh takto chtěl a předem určil! To ostatně potvrzuje i závěr Kalvínova výkladu: *„Tím, že se naplnilo proroctví, Matouš neníní, že byl skutek Herodův předpověděn, ale chce říci: při příchodu Krista se dostavil stejný zármutek, jaký museli před mnoha lety snášet Benjaminovci."*

K tomuto Kalvínovu střízlivému pojetí (u Luthera jsem výklad nenašel) se přiklánějí i moderní exegeti, a to s odkazem na původní znění Matoušova textu. Zatímco v jiných zpětných vazbách na starozákonní proroctví používá Matouš vesměs spojky „aby" (ř. hina či hopós) - „stalo se, **aby** se naplnilo" - zde při Mláďátkách tuto účelovou spojku vynechává. Tentokrát tedy Matouš přímo nevyhlašuje zvláštní režii ve smyslu Božího předurčení jako v jiných odkazech. Zpětným poukazem na Ráchelin pláč v Jeremiášově proroctví však připomíná, že ani tato nová pohroma při Betlémě není bez Božího vědomí, a tedy ani bez naděje na novou Boží pomoc. Vyvraždění Mláďátek může být tedy opět pojímáno jako nová truchlivá předehra k hlavnímu dějství, v němž však už bude všechno zlé odčiněno. Vždyť právě ono betlémské dítě, zachráněné před Herodesem útěkem do Egypta, přinese nápravu věcí i novou plnou útěchu! (Tak se toto exegetické domýšlení k novému roku nakonec shoduje s vyústěním mé první, ještě předvánoční úvahy.)

Jiří Otter

Nový zákon o sociálních službách

Počínaje 1. lednem 2007 začíná platit dlouho očekávaný zákon o sociálních službách.

Tento zákon ustanovuje řadu novinek, mezi něž patří stanovení podmínek pro poskytování sociálních služeb a předpokladů pro výkon povolání sociálního pracovníka. Sociální služby bude napříště možno poskytovat pouze na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb. Mezi podmínky registrace bude patřit mimo jiné odborná způsobilost všech fyzických osob, které budou přímo poskytovat sociální služby, a dodržování standardů kvality sociálních služeb.

Tato nová legislativní úprava ovlivňuje zásadním způsobem i stávající diakonická zařízení. Provozovatelé sociálních služeb, kteří hodlají v této činnosti pokračovat i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou povinni podat do 30. 6. 2007 žádost o registraci. O registraci rozhoduje příslušný krajský úřad, který zároveň bude provádět inspekci poskytování sociálních služeb. Kraje budou mít ve své kompetenci též přidělování státních dotací jednotlivým projektům. Odborná způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka se získává absolvováním vyššího odborného nebo vysokoškolského vzdělání v oborech zaměřených na sociální práci nebo speciální pedagogiku. Zákon stanovuje odbornou způsobilost také pro další pracovníky v sociálních službách (ošetřovatele, pečovatele, osobní asistenty apod.).

Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, čítající celkem 122 paragrafů, si lze stáhnout na internetu: http://www.mvcr.cz/sbirka/2006/sb037-06.pdf

Petr Hlaváček

Láska okolo nás

Dokončení ze str. 1

Scrooge behá po uliciach, kupuje darčeky a rozdáva ich deťom, prináša dary svojim zamestnancom a má taký nádherný výraz radosti v tvári. Tá transformácia zasmušilého a zatrpklého starého lakomca do krásnej a radostnej tváre človeka rozdávajúceho lásku bola úžasná.

Láska je zvláštna a nepochopiteľná sila.

Jedna moja teta, mamina sestra, žila v Poděbradoch, kde mala reštauráciu a takú malú vináreň. Vždy, keď som bol v Prahe, tak som ju skočil navštíviť. Bola vdova a žila sama a potrebovala sa vyrozprávať. Cez deň s ňou boli kuchárky a poobede a večer manželia – hudobníci, ktorí večer hrávali v tej jej vinárni. Pani bola klaviristka, taká vysoká, silná blondína, zamračená bez úsmevu, bez radosti. Manžel bol huslista, chudý, hladko učesaný, taký smutný výraz tváre – obraz nudy a bezútešnosti. Hrávali poobede a večer v tej vinárni taký starosvetský, otrepaný repertoár. To ich hranie bolo strašne úbohé, nebavilo ich to, ale z niečoho museli žiť. Tá hudba, ktorú produkovali, nikoho nepovznášala. Po ukončení programu odchádzali do nejakého podnájmu, vrčali jeden na druhého, nevideli žiadne východisko z tej takej nudy, stereotypu, bezútešnosti. A raz, keď sme poobede všetci sedeli v takej veľkej kuchyni, priviedla hlavná kuchárka svoju asi 6–ročnú dcérku. A toto veselé a zhovorčivé dievčatko každého oslovovalo, pýtalo sa kto čo robí. A tak nejako to dospelo k tomu, aby títo dvaja hudobníci niečo zahrali. A tak sme všetci išli do prázdnej vinárne, kde bol klavír. A títo manželia muzikanti začali tomu dievčatku hrať. Staré, zabudnuté melódie, detské piesne a mnoho mnoho krásnych hudobných fantázií. A bolo to neuveriteľné, čo sa udialo s týmito dvomi hudobníkmi. Oni hrali s takým nadšením, huslista pri hraní tancoval a pani klaviristka spievala. To, čo títo dvaja chronicky omrzelí hudobníci naraz rozdávali, bolo úžasné. To bola hudba plná lásky, radosti a rozdávania. Ten okamžik – chcieť tomu dievčatku urobiť radosť – transformoval týchto dvoch ľudí. Láska a rozdávanie je niečo úžasné a zvláštne.

Spomínam si, pred pár rokmi sme operovali pre vážny gynekologický nález pacientku, ktorá bola od narodenia slepá. Bolo to úžasné vidieť takú tichú odovzdanosť tejto pacientky. Taká absolútna dôvera, ktorá je protiváhou tej určitej absolútnej bezmocnosti voči okolitému svetu. Tá jej dôvera v dobro všetkých nás, ktorí sme sa okolo nej pohybovali, bolo také niečo odzbrojujúce; niečo, čo silne indukovalo tejto pacientke prejaviť a dať pocítiť našu lásku. Sestričky ju chodili pohladiť po tvári a my lekári sme jej chodili merať pulz, aby sme jej mohli aspoň ruku pohladiť. Bolo to úžasné a neuveriteľné.

Jeden môj priateľ z Anglicka mi pravidelne posiela taký obrázkový magazín o kresťanských aktivitách v rôznych krajinách sveta. V najnovšom čísle je séria fotografií jednej kresťanskej školy v Pakistane. Deti, učitelia, atmosféra školy, spôsob výučby. Všetko je tak nejako o láske ako hlavném a dominantném predmetu a poslaniu tejto školy. Veď Pán Boh je láska. Na všetkých nárožiach tejto školskej budovy sú strážne veže ako v koncentračných táboroch a sú v nich ozbrojení pakistanskí vojaci. Strážia školu a tie deti a učiteľov, lebo fundamentalistické extrémistické komandá sa už niekoľkokrát pokúšali podpáliť školu a fyzicky zlikvidovať žiakov a učiteľov.

Láska je zrejme nebezpečná, nepochopiteľná a mohutná sila.

Často mám dojem, že v našom živote je mnoho premárnených nevyužitých okamžikov, príležitostí pre taký dotyk lásky, pre také pohladenie. Také tie okamžiky svetla v šedivosti dní. Milosrdný Samaritán to nie je len ten ranený ležiaci na ceste, ktorý potrebuje pomoc. Mám dojem, že dnes je veľmi mnoho tých „skrúšených srdcom" (Luk. 4,18). A tu myslím často premárnime, nevyužijeme okamžiky výsostne „vhodné" pre slovo, pohladenie, úsmev, zastavenie. Určite každý z nás má viacero zážitkov, drobných situácií, na ktoré spomína tak nejako – mal som sa zastaviť, mal som ísť za ním, mal som sa s ňou porozprávať, mal som ju pohladiť, mal som ju pozvať k nám. Mal som, a ten okamih prešiel a ja som to neurobil, tú príležitosť som nevyužil. Spomínam si na niekoľko takých svojich premárnených okamžikov.

Pred viacerými rokmi som raz v Prahe čakal na lietadlo a v priestoroch aerolínií pri pulte s občerstvením sedel známy český herec Oldřich Nový. Veľmi málo ľudí tam bolo a on sa niekoľkokrát zadíval na mňa. Taký akýsi smútok bol v jeho tvári. Mal som taký silný dojem, že potrebuje spoločnosť, s niekým si pohovoriť. A ja som nemal odvahu ho osloviť. Krátko potom odišiel. Vidím ho vo dverách na ulicu a už bolo neskoro. Odišiel.

A pred niekoľkými rokmi tiež v Prahe pri príležitosti takých vedeckých a umeleckých slávností, pri fotografovaní pre nejaký archív, som sa ocitol vedľa známeho českého herca Rudolfa Hrušínskeho. Jeho herecký prejav a aj osobné – ľudské postoje sme celé roky obdivovali. Pri tom fotografovaní bolo tak už nejako vidieť aj podlomené zdravie a v tvári taký nejaký bilančný smútok. Chvíľu sme sedeli vedľa seba a ja som nemal odvahu ho osloviť. Povedať mu niečo, poďakovať mu za jeho umenie. Prepásol som ten okamih. A možno by ho to bolo trochu potešilo a povzbudilo.

Apoštol Pavel v Liste Kolosanom hovorí tak každému z nás „...vykupujte čas..." (Kol. 4,5). Využite každú príležitosť. Príležitosť pre rozdávanie lásky, nádeje a radostnej zvesti evanjelia. Mám odložené také veršované prianie, ktoré som dostal od jednej starej panej pred niekoľkými rokmi:

Prajem Vám šťastie, lebo je krásne.
Prajem Vám zdravie, lebo je vzácne.
Prajem Vám lásku, lebo je jej málo.
Prajem Vám, aby sa Vám z týchto darov čo najviac dostávalo.
Láska prináša radosť a šťastie tomu, kto ju rozdáva, aj tomu, kto ju prijíma.

MUDr. Ján Siracký, DrSc.

Církve ve světě

Ochrana neděle se v Německu stane předmětem soudní žaloby

Hannoverská evangelická biskupka Margot Kässmannová vyzvala církve, aby se ani v nastávajícím roce nevzdávaly v zápase za ochranu neděle a v odsuzování pravicového extremismu. Biskupka největší německé evangelické cirkve je připravena použít na ochranu neděle a svátků všecky dostupné právní prostředky. „Jsme ochotni podat žalobu a prověřit její oprávněnost prostřednictvím všech právních instancí," řekla Kässmannová. Církve nesmějí zopakovat chybu, kterou udělalyi v roce 1995, kdy došlo ke zrušení evangelického svátku pokání a modliteb. Tehdy se totiž příliš spoléhaly na zodpovědnost politiků, kteří však v konečném důsledku zachování svátku nepodpořili. „Musíme včas spustit kampaň na ochranu neděle a apelovat na povědomí občanů," dodala biskupka Kässmannová.

(Hannover, 28. 12. 2006 - EPD)

Dotýkat se tajemství bytí

"Roztáhni křídla a leť do nebe… tělo bez duše a duše bez těla, ne to jsem vážně nikdy nechtěla… naše spása není tak blízko…" To je jen pár útržků z textů písní, které dnes a denně slyšíme z veřejnoprávních i privátních rádií. Ta slova jako by byla komponována v kostelech. Tedy ne v těch současných, ale v nějakých dávných, v nichž se o nebi, o duši či o spáse mluvilo ještě docela běžně. Dnešní kazatelé uvádějí své posluchače do těchto poloh jen velice vzácně. Ne že by o nich nevěděli. Vědí, ale nechtějí si zadat. Výrazy nebe, duše, spása jim znějí příliš nevědecky a iracionálně. V nějaké liturgické formuli, od které si lze udržet vnitřní odstup, je samozřejmě jsou schopni vyslovit. Do aktuálních, osobní vírou garantovaných výpovědí se jim však nebe, duše ani spása většinou nevejdou.

Skladatelé populárních písní si s vědeckostí hlavu nelámou a iracionálním polohám se v nejmenším nevyhýbají. Zakomponovávají je naopak do své tvorby zcela programaticky. Dobře vědí, že právě ony jí dodají hloubku. Z prozaického líčení událostí všedního dne se totiž brzy stane nuda. Navíc píseň popisující, co bylo, je či bude, se snadno dostane do podezření, že je pohrobkem socialistického realizmu. Písnička může být i zcela prostoduchá, jakmile se v ní však objeví slovo nebe, duše nebo spása, posluchač zbystří. Podvědomě totiž cítí, že se právě tyto polohy dotýkají nejhlubšího tajemství bytí. A to jej přitahuje a vzrušuje. Čím je člověk racionálnější, tím intenzivněji paradoxně touží po doteku iracionálního. To proto, že si uvědomuje, jak bezútěšný by byl život uzavřený pouze do sféry vymezené lidskou racionalitou.

Typické současné evangelické kázání působí dojmem takového upachtěného socialistického realismu. Kazatelé v nich valí na posluchače jednu obžalobu za druhou: Tomu jsi nedal najíst, tomu jsi nedal napít, toho ses neujal, toho jsi neoblékl, toho jsi nenavštívil, za tím jsi nepřišel… Vedle prorocké radikality tak vzbuzují dojem, že oni jsou na rozdíl od těch pod kazatelnou čistí a stojí vůči nim v roli soudců. Kdo přijde na bohoslužby, aby při nich prožil osvobozující moc "dne svátečního", nejen že není tímto kázáním od ničeho osvobozen, ale dozvídá se z něj, že všechno je ještě mnohem horší nežli si představoval: Milosrdenství neplatí ani v církvi! Kdo jedná dobře, bude odměněn, kdo jedná špatně, bude potrestán. Je tísnivé sledovat, jak se lidové evangelické církve – někdejší nositelky reformace – obloukem vracejí ke skutkařskému zákonictví, z protestu vůči němuž vzešly.

Bez odvahy pohlédnout za hranice lidské moudrosti se nedá vyprodukovat nic než moralismus. Ale evangelium není moralismus. Evangelium je radostná zvěst, která dává sílu k životu, zvěst o nebi, o duši, o spasení. Tato zvěst má samozřejmě zcela konkrétní dopad na lidské chování. Tvární je a formuje. Nikoli však hrozbou sankcí, ale přetlakem radosti, naděje a pokoje. Boží moudrost je třeba v teologii a v církvi opět postavit nad moudrost lidskou. Neuděláme-li to, budou naše kostely stále prázdnější. Ti, kteří do nich chodí, protože zde kdysi evangelium slyšeli, vymírají. Ti, kteří v nich hledají, na čem by založili svůj život, zde nic tak pevného nenalézají. Předložená nabídka pouze kopíruje tu, kterou inzeruje spousta jiných: Pomáhejte, rozdávejte, podporujte! Ale kvůli tomu není třeba chodit do kostela. To mohu sedět doma u televize a posílat sponzorské esemesky.

Vyklizení nebe je tou největší chybou, kterou evangelická teologie v uplynulých desetiletích udělala. Ve snaze vyjít vstříc kritickým duchům zploštila své zvěstování pouze na oblast pozemského. Země bez nebe je však jako tělo bez duše. Všechny fyzikální, chemické i biologické procesy v takovém těle sice probíhají, specialisté na jednotlivé funkce jsou spokojeni, ale ti, kteří v tomto těle žijí, spokojeni nejsou. Život v takovém těle totiž nikam nespěje, k ničemu se nevztahuje. A to člověka traumatizuje. Měli bychom si dát otevřít oči "syny světa" a opět zahrnout do svého teologického myšlení to, co jsme z něj unáhleně odstranili – tedy nebe, lidskou duši a Boží spásu. Země bez nebe je stejně jako tělo bez duše výrazem života bez perspektivy. Přitom právě životní perspektivu hříšný člověk v kostele hledá. Vrátíme-li zemi nebe, získá naše zvěstování opět duši.

Emanuel Vejnar

K čemu to bylo dobré

Tak tu sedím na staré lavičce pod ořechem a čtu si „Divoké děti lesů". Tuhle knihu napsal před mnoha roky nějaký pan Saton. Bydlel jako nejstarší moji předci v Kanadě a moc krásně psal o zvířatech – spíše však o těch divokých, než o domácích. Je to napínavé a moc mě to zajímá. Vyprávění o medvědech, kancích, veverkách a netopýrech a o jejich dobrodružstvích mi pomáhá zapomínat na mé trable. Maminka Krůta mi říká: „Je na čase začít všecko vidět i z té druhé stránky. Nemysli už na to, o co tě ten úraz připravil, ale pokus se teď spíš přemýšlet, čím tě stonání obohatilo!" Když tohle řekla poprvé, zdálo se mi, že se má moudrá maminka pomátla. Copak stonání může někomu přinést něco dobrého? Může někoho obohatit? Ta sádra byla přece jako cent a berle mne tlačily pod křídly až hrůza! A běhák mám teď kratší. Pak mi ale začalo pomalu svítat: Kolik různých osob se ke mně za tu dobu chovalo mile a laskavě – nejen maminka, ale taky doktoři, sestřičky, pan Vepř, Morče, ale i teta Jedubaba. To přece nebylo jen tak! Kromě toho to v nemocnici rozhodně nebylo tak zlé, jak to někteří líčí. A kdyby nebylo toho odloučení od domova, zdalipak by mi vůbec někdy domov připadal tak pěkný jako teď? Taky mně napadá: Nedovedu se teď lépe vžít do toho, jak asi

někomu je, když dlouho a těžce stůně? Zajímal by mě například smutný osud pana Páva? V jedné staré knize se vypráví o člověku, který se naučil ve vězení hrát na housle. Není to se mnou podobné? Kdyby nebylo toho úrazu, stal by se ze mne takový vášnivý čtenář? Možná, že by ze mne byl jen hloupý nekňuba a nafoukaný sobeček, který si myslí, že je středem světa. Maminka má asi pravdu, že i stonání může být k něčemu dobré.

Teď už ale nechám čtení a mudrování. Musím si pospíšit! Každou chvíli začne za stodolou koncert. Bude zpívat „Kosí sbor". Už odpoledne měli generálku. Úvodem zpívali takovou pěknou písničku do skoku „Proč bychom se netěšili, když nám Pán Bůh zdraví dá". Myslíte, že mě ta písnička nějak roztesknila? Vůbec ne. Je pravda, že se zdravím to je u mě trochu vachrlaté. Doktor Chrt sice při poslední kontrole říkal, že by se snad s tou mou nožkou mohlo časem ještě něco udělat, ale kdoví? Když však o tom přemýšlím, i s kratším běhákem prožívám dost dobrých věcí. A zdraví přeju všem svým milým.

I u věcí neradostných
najdeš často skrytý cíl.
Přijdeš na to, proč to – ono
na tebe Bůh dopustil.

Konec ***Daniel Henych***

Zvěstování evangelia dnes

Jedním z podstatně důležitých úkolů křesťanských církví dnes je hledání způsobu zvěstování evangelia ve společnosti, ve které žijeme. Trápí to nás – evangelíky a trápí to i druhé církve kolem nás. Není marné podívat se, jak se k této otázce staví jiní – v daném případě katolíci. Podívejme se tedy na to, co k tomu říká biskup Joachim Wanke v knize **"Obtíže a šance církve v dnešním světě".** Kostelní Vydří, Karmelitánské nakladatelství, 2006.

Oč jde? "Jediným účelem církve je, když to řekneme zkráceně, odkrýt pro člověka každé doby a každé generace Boží obzor tak, jak to dělal pozemský Ježíš z Nazareta. Církev to dělá s vědomím a ve víře, že tento Ježíš byl více než náboženský učitel, že ve své osobě sám otevírá přístup k Boží skutečnosti, že je tedy současně "dveřmi", skrze něž Bůh vstupuje do našeho života a opačně – nám se dostává přístupu k Boží skutečnosti. Abych to řekl ještě jinak: církev je tu kvůli evangeliu… Evangeliem se v křesťanském smyslu míní vyhlášení základní změny moci: sesazení všech mocností a sil imanentních světu z jejich mocenských pozic a na jejich místo dosazení vzkříšeného Ježíše Krista jako Pána nad veškerým světem, i nad církví.

Tomuto poselství, tomuto evangeliu má být v každé generaci vytvořen "rezonanční prostor". Toto poselství chce a má působit "ozvěnu" v životě, v srdcích lidí." (s. 67).

Jak na to? "V současné době potřebujeme – stručně řečeno – méně náboženského "vrcholového sportu", ale spíše opět nová "elementární cvičení" ve věcech křesťanské víry. Potřebujeme odvahu k novému, jednoduchému, a přece celistvému formování a utváření našeho zcela osobního, ale i církevního všedního dne z ducha evangelia.(s.68).

Tím se podivuhodným způsobem blížíme, ovšem ve zcela jiném společenském kontextu, opět situaci křesťanství v prvních třech staletích jeho existence. (s. 69).

Misionářská spiritualita, nebo jednodušeji ochota nechat si nahlédnout do srdce v záležitostech víry, představuje obrazně řečeno jakoby "spodní vodu" pro to, co má růst a kvést na poli církevní praxe všedního dne. Jde o vnitřní postoj, o smýšlení nositelů této přítomnosti, tedy o nás křesťany samotné" (s. 75).

Jazyk víry: "K základním překážkám misionářské přítomnosti evangelia v profánní společnosti patří častá neschopnost mnoha křesťanů dát své víře přesvědčivou jazykovou podobu". (s. 79).

"Vzhledem ke "ztrátě řeči" křesťanů bychom zřejmě měli více povzbuzovat a vést k nové prohloubené nábožensk é "řečové a znakové kompetenci" pro dnešní dobu" (s. 80).

"Aby tu byla církev pro "nerozhodné", je zapotřebí "církve "rozhodných". (s. 77).

Jaro Křivohlavý

Nálezy na Karmeli

Ve dnech 10. - 28. ledna probíhá v Muzeu Mladoboleslavska na hradě v Mladé Boleslavi výstava věnovaná nálezu archivu bratrského biskupa Matouše Konečného.

Současně byly vystaveny i předměty, vyzvednuté při záchranném archeologickém průzkumu.

V bývalém bratrském objektu, zvaném Karmel, se totiž uskutečňuje úplná rekonstrukce objektů a výstavba nových budov, v nichž bude umístěna vysoká škola podniku Auto Škoda Mladá Boleslav.

Zmíněná výstava zachycuje výběr z nejzajímavějších písemností, jejichž jádro tvoří rozsáhlá korespondence. V naprosté většině jde o listy zaslané seniorovi Konečnému. Seznam pisatelů, jichž je několik desítek, tvoří jiní bratrští biskupové, kněží Jednoty, bratrská šlechta (včetně několika listů Václava Budovce z Budova a Karla st. ze Žerotína) a řada dalších osob kulturního i politického života předbělohorských Čech.

Jedná se o největší nález podobného charakteru od doby objevení bratrských foliantů sbírky Akta Unitatis Fratrum v Lešně na konci 30. let 19. století.

Jiří Just

Jimmy Carter vybízí ke spolupráci

Představitelé nejrůznějších severoamerických baptistických konvencí a organizací, zahrnujících přes 20 milionů členů a sympatizantů, jednali 10. dubna 2006 v Atlantě o "rozšiřování příležitostí ke společenství a spolupráci".

Toto shromáždění se konalo v Carter Center pod záštitou Jimmyho Cartera, bývalého amerického prezidenta a baptistického učitele Nedělní školy. Carter označil setkání, kterého se zúčastnili zástupci různorodých skupin, za historickou událost a vybídl účastníky, aby navzdory rozdílům - rasovým, kulturním, geografickým a denominačním - vyhledávali společné cíle. Setkání v Atlantě se nezúčastnili žádní představitelé Jižní baptistické konvence. Carter prohlásil, že "velmi běžným názorem o baptistech je, že spolu nemůžeme vycházet... Byl jsem velice zarmoucen, když se rozdělovala má vlastní konvence (Jižní baptisté)." Dodal však, že "existuje celá řada věcí, ve kterých můžeme nalézt shodu", a zmínil zapojení účastníků setkání do Světové baptistické aliance (BWA) a společně sdílené vyznání, že lidé "jsou spaseni milostí skrze víru v Ježíše Krista". Carter povzbuzoval účastníky, aby se přihlásili ke spolupráci a zveřejnili společně sdílené cíle.

Účastníci setkání se ponořili do široce pojaté diskuse, která trvala více než čtyři hodiny a byla soustředěna na klíčové problémy jednotlivých konvencí a organizací. Na závěr schválili prohlášení, které vyjadřuje společné zájmy a cíle. Nazvali jej "Smlouva severoamerických baptistů". Prohlašují zde, že "si přejí spolu hovořit a spolupracovat na vytvoření důvěryhodného a ryzího prorockého baptistického hlasu". Potvrzují též svůj závazek rozvíjet "tradiční baptistické hodnoty, včetně sdílení evangelia Ježíše Krista a jeho důsledků pro veřejné a soukromé mravní zásady". Účastníci se výslovně přihlásili "ke svému závazku jako křesťané podporovat mír se spravedlností, sycení hladových, odívání nahých, ochranu bezdomovců, péči o nemocné a marginalizované, integraci cizinců do společnosti, prosazování náboženské svobody a respektování náboženské různorodosti". Účastníci setkání se shodli na uspořádání shromáždění, pravděpodobně v roce 2007, jehož smyslem by byla "oslava společných baptistických cílů a projednání dalších příležitostí ke spolupráci coby křesťanských partnerů".

Shromáždění v Atlantě vystihlo dlouhodobou potřebu, sdělil Carter v interview po jeho skončení. "Mnoho baptistických představitelů několik let vyjadřovalo touhu po setkání různorodých baptistických skupin," dodal. "Toto se uskutečnilo jako odpověď na jejich přání. Byl jsem překvapený a potěšený obrovskou odezvou, která nemá obdoby."

Převzato z Associated Baptist Press - www.abnews.com

In memoriam kurátora Ladislava Mojžíše

Pohřební projev, který nebyl přednesen pro nezájem pozůstalých

Vážení přátelé, zarmoucená rodino, bratři a sestry,
když o Vánocích r. 1969 zemřel blízký příbuzný rodiny Mrázovy a Mojžíšovy ze Srbců b. profesor J. L. Hromádka a 4. ledna po Novém roce měl pohřeb, přijel tehdy ze Ženevy i generální tajemník Světové rady církví dr. Eugene Carson Blake a promluvil ve vinohradské modlitebně za přítomnosti zpravodajského filmu, který celé jeho vystoupení natáčel. Nebylo divu; byla to událost, když představitel nekatolického křesťanstva mluvil na pohřbu jednoho z nejvýznamnějších teologů 20. století.
Nás tehdy zaujalo, že dr. Blake vůbec nemluvil jako pohřební řečník, s pathosem, ponurou vážností a smutkem ve tváři. Pozdravil nás vlídným úsměvem a pak s vděčností připomněl nehynoucí Hromádkovu zásluhu o dorozumění mezi národy a mezi křesťany z Východu a Západu.
Tehdy jsem si uvědomil, že smutek není na křesťanském pohřbu to nedůležitější ani hlavní. Ne že bychom nebyli smutni, když se loučíme se svými blízkými a když se dnes velenický sbor loučí se svým dlouholetým kurátorem. Loučení je smutné už ze své podstaty a nikdo nejsme tak duchovní, aby se nám smutek vyhýbal. Ani my se nemáme vyhýbat smutku. Všechno má svůj čas, jak praví Kazatel: jako je čas sázet a čas sklízet, čas mlčet i čas mluvit, čas boje i čas pokoje, tak je i čas veselí a čas smutku. Nepotrvá na věky. Smutku prý ubývá se čtvercem času, a to je dobře. Smutek totiž musí udělat místo vděčnosti, a ta naopak s postupujícím časem roste a sílí. A my máme být za co a za koho vděčni!
První, co nás s manželkou napadlo, když nám pošta doručila úmrtní oznámení b. Ladislava Mojžíše, bylo: Odešla skutečná osobnost. Čím to je, že je někdo osobností? Že má někdo kouzlo osobnosti, jako měl b. Mojžíš, to nám bývá dáno do vínku a s tím už přicházíme na svět. O to ostatní se musíme přičinit svým myšlením a jednáním, svou čestností a poctivostí, svými postoji a celou svou životní prací. Připouštím, že b. Mojžíš by byl osobností, i kdyby nebyl křesťanem. O to víc byl osobností, že byl statečným křesťanem v době, kdy se to nenosilo a kdy bylo třeba svou víru obhájit. On to uměl svým osobitým způsobem.
B. kurátor Mojžíš nepatřil zrovna mezi tiché v zemi. Byl to sebevědomý sedlák tělem i duší. Dovedl obhájit svou stavovskou čest právě tak jako svůj světový názor a svoji křesťanskou víru. Jak kdosi poznamenal, pro víru by se byl serval i s ďáblem. On měl v sobě něco furiantského a nenechal si hned tak něco líbit. Prý - po vážném střetnutí s jedním činitelem - za to i rok seděl. To se mi líbí na naší křesťanské víře, že člověku dovoluje, aby byl sám sebou. Jak poznal už Tomáš Akvinský, milost Boží neruší naši přirozenost, nýbrž ji v dobrém potvrzuje. A jako biblickému Mojžíšovi nebylo rovno v Izraeli, tak i náš b. Mojžíš nenašel sobě rovného v celém kraji. Tak pevná a hluboce zakořeněná byla jeho víra.
A jaký že nám b. kurátor zanechal odkaz? Šlo mu velice o to, aby nevyhynula naše víra v tolerančním venkovském Polabí. Nikdy neopouštěl společná shromáždění, jak mnozí obyčej mají, a od mlada přijížděl s celou svou krásnou rodinou ze Srbců do velenického kostela. Právě ten kostel mu dělal starosti, když jeho oprava se stále odkládala pro neshody stavebních odborníků a pracovníků památkové péče. Zato však byla krásně opravena fara na počátku let devadesátých, která je dnes určitě hezčí a modernější než ta původní z roku 1835. B. kurátor Mojžíš se ujal své funkce v roce 1977 po rezignaci svého předchůdce b. Fialy, předsedy JZD v Dymokurech. Stál v čele sboru dlouhých 29 let. Jeho památka nám bude mít stále co říci, a tak zemřev, ještě mluví.
Bratři a sestry, mám pozdravit toto shromáždění od mé manželky Věry Hajské, poslední volené farářky tohoto sboru, která, upoutána na lůžko, je s námi v tuto chvíli aspoň v duchu, když už nemůže být osobně. Ráda vzpomíná na 10letou spolupráci s b. kurátorem, a stejně tak vděčně vzpomíná na to, jak Mojžíšovi vždy štědře pamatovali na kostel i faru.
Jak zakončit tuto vzpomínku? Jedna možnost je poetická. Byla mi nabídnuta, a tak vám ji přečtu:
Odchází hospodář. Jsou naplněni dnové života jeho jako zralý klas. Odchází hospodář. Ty promluv, rodný krove, nám tíseň stáhla třesoucí se hlas. Odchází hospodář, jenž základy tvé kladl a studnu hloubil, sítě rozhodiv. Odchází hospodář, by ještě ve vzpomínkách vládl - věrností naší věčně bude živ.
Druhé zakončení je biblické s stručnější:
"Památka spravedlivého je požehnaná."
Př 10,7

* * *

Nakonec děkuji paní farářové Miladě Vrané, která mě inspirovala k této vzpomínce. Ta vznikla z naší spolupráce.
Dovětek pro čtenáře ET - KJ
1. B. Ladislav Mojžíš (2. 4. 1922 - 11. 11. 2006), kurátor sboru ČCE ve Velenicích, seniorát Poděbradský, vykonával svoji funkci od roku 1977 a ještě v EK 2006 je jako kurátor jmenován. Ve skutečnosti na funkci rezignoval už před několika lety ze zdravotních důvodů. Ta zůstala neobsazena, když se nenašel nikdo, kdo by se jí chtěl ujmout. Místokurátorkou je s. Jitka Táborská z Velenic. S b. kurátorem Mojžíšem jsme se rozloučili v sobotu 18. listopadu 2006 ve velenickém kostele. Pohřeb vykonal administrátor sboru b. senior Pavel Dvořáček z Poděbrad.
2. Že na pohřbu profesora J. L. Hromádky mluvil též gen. tajemník SRC dr. E. C. Blake, to mi potvrdil můj přítel farář Blahoslav Hájek, byli jsme tam ostatně spolu. Ten taky spolehlivě pamatoval jeho jméno. Zajímavé ovšem je, že b. profesor Josef Smolík ve své knížce "Josef L.Hromádka, život a dílo" (ER Praha 1989) tuto skutečnost nezmiňuje, ačkoli jinak vyjmenovává všechny řečníky, kteří mluvili jak ve vinohradské modlitebně, tak potom v obřadní síni strašnického krematoria. Stalo se tak nejspíš nedopatřením (str.166).
Jestli projev dr. Blaka (čti: blejka) natáčel zpravodajský film nebo televize, to nemohu s určitostí říci. Stálo by za to se porozhlédnout v archivech, jestli se záznam někde nezachoval. V případě že ano, bylo by jej možno odvysílat pro pamětníky v Křesťanském magazínu nebo v Životě víry, eventuálně i vydat spolu s jinými památnými projevy (i kázáními) na některém z audiovizuálních nosičů.

V. Hajský

Rozhovor s prof. Pavlem Filipim

Dokončení z minulého čísla

** Kdysi jste prohlásil, že idea Evropské unie je křehký projekt, který vyžaduje péči, protože dějiny Evropy byly stále dějinami štěpení.*
Ano, to jsem opravdu řekl. Mínil jsem toto: Integrace Evropy znamená obrat v dějinách tohoto kontinentu, který akutní konflikty obvykle řešil dalšími roztržkami. Nyní se děje pokus nahradit tuto racionalitu (spíše iracionalitu) zvládání konfliktů racionalitou jinou: náročnými jednáními, nepříjemnými kompromisy, krocením egoismů národních států atd. V tomto smyslu je to křehký projekt jako každý novorozenec. A stále je mu zapotřebí podpory a péče; také, a především, ze strany církví.
** Nyní je ČR součástí EU a tím blíže k zemím jako Německo nebo Rakousko. Ve vztazích k nim také v dávnější nebo nedávné minulosti docházelo k roztržkám. Má váš synod funkci smiřující?*
Opravdu. Česká republika již nestojí za dveřmi, není již obětí evropských mechanismů, nýbrž podílí se na jejich tvorbě. A tím - pozor! -je také spoluodpovědna za vše, co EU činí a plánuje, za všechno pozitivní, ale i negativní, za to, zda se projekt „Evropa" zdaří nebo ztroskotá. - Co se týče uzdravování historické paměti, zde se náš synod přímo nepodílel - s jednou výjimkou: Rakouské církve Leuenberského společenství vypracovaly pozoruhodné memorandum k otázce tzv. Benešových dekretů, adresovaly je církvím Leuenberského společenství v ČR a slavnostně předaly při zasedání synodu v r. 2002. Synod na toto gesto odpověděl. - Obecně jsou to však spíše jednotlivé církve, které v tomto směru pracují ke smíření: Vzpomeňme na prohlášení synodu Českobratrské evangelické církve k česko-německým vztahům z r. 1995 nebo na připravovaný projekt ekumenických rad České republiky a Rakouska, nazvaný pracovně „Případ Brno", jehož cílem je nově pojmout konfliktní historii jednoho města.
** Evropské „Leuenberské společenství církví" změnilo své jméno na „Společenství evangelických církví v Evropě". Proč jste se nepřipojili k této změně?*
Vlastně jen z důvodů prakticko-jazykových. Náš synod by se musel jmenovat „Synod společenství evangelických církví v Česku - společenství evangelických církví v Evropě". To se nám zdálo krkolomnější než dosavadní název: „Synod církví Leuenberského společenství v ČR".

Rozhovor byl uveřejněn na internetové stránce Společenství evangelických církví v Evropě, wvjyj

Inzerce

ZUŠ Praha 7 přijímá žáky na obor hra na varhany.
Kontakt pro bližší informace:
220 875 863, 220 876 945, 603 460 548,
zus.simackova@seznam.cz.

č. 5

Domažlice hledají faráře
Sbor ČCE v Domažlicích hledá faráře na plný úvazek. Schopnost týmové práce, bližší vztah k činnosti s dětmi. Nástup možný od září 2007, nebo dle domluvy. Bydlení zajištěno v nově postaveném sborovém domě.
Informace: sestra kurátorka Milena Wolfová,
tel.: 606 459 514,
nebo mail:
milenawolfova@seznam.cz.

č. 4

Oznámení

Redakce ET – KJ zve své čtenáře k aktivní účasti na projektu
„Otevřené fotoalbum"
Pro rok 2007 je vybráno téma „Ze života našeho sboru" a námětem fotografií mají být obrázky z formálních i neformálních příležitostí, které váš sbor uskutečnil. Tedy nejen záběry z nedělních bohoslužeb a jiných shromáždění (např. z vánočních besídek), ale i výletů, společných posezení atd.
Věříme, že v době obecně rozšířené digitální fotografie se ve vašich počítačích hromadí množství vhodných obrázků. Své snímky zasílejte elektronicky na adresu: ET.KJ@worldonline.cz
s krátkým popiskem fotografovaného objektu, akce, případně s datem a se jménem autora.
Podařené záběry v odpovídající kvalitě budeme postupně v letošním ročníku uveřejňovat.

* * *

Kazatel Miloš Šolc st. byl odvolán svým Pánem na věčnost ve věku 95 let. Rozloučení s drahým zesnulým bude v sobotu 3. února v 11 h v modlitebně sboru BJB v Praze 3, Vinohradská 68.

Dary na tiskový fond za prosinec 2006

br. ing. Bartušek Jan	*2000*
ses. Demplíková Anna	*1500*
ses. Doubravová Libuše (Praha 8)	*2000*
ses. Heczková Anna (Hrádek)	*1000*
br. Jelínek Jan (Oráčov)	*1000*
br. Kotouček Jan	*200*
br. ing. Lachman Jan	*200*
manželé Pokorní (Pardubice)	*5000*
ses. Svobodová Antonie (Chýnov)	*1000*
neznámý dárce	*1000*
celkem:	*14 900*

Všem ochotným dárcům velmi děkujeme za jejich příspěvky Kostnické jednotě – sdružení evangelických křesťanů, o.s., a zároveň upozorňujeme, abyste se obrátili na sekretariát co nejdříve, chcete-li dostat potvrzení o svém daru v roce 2006 za účelem snížení daňového základu.

Noemi
www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let)
Podrobné informace vám zašleme poštou nebo e-mailem.
Adresa: Noemi, Na Mušce 1124,
534 01 Holice.
Tel/sms: 00420777222877,
e-mail: info@noemka.com

Bohoslužby

28. 1. 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Stradal
Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik
Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gonda
Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30
Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

3/2007

7. února 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 21. února 2007

Z OBSAHU

* *Rozhovor s pastorem Christopherem Obua Ogwettou ze Súdánu*
* *K životnímu jubileu doc. dr. Evy Melmukové*

Biblické poselství 70 dní před Velikonocemi

(mé slovo): Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci...
Iz 55,6-13

Z lidské strany nechť je víra v Boha vždy plná dychtivých otázek a hledání. Dotazujte se na Hospodina, vyzývá Izaiáš, volejte ho, dokud je nablízku. A Ježíš později připomene - hledejte, proste, tlučte. Tato činnost způsobí, že se otevřou oči a člověk může rozpoznat, že cesta, kterou zvolil pro svůj život, je možná krásná, ale nekončí dobře. A vrátí se k Bohu, který odpouští.

Od člověka, jeho hledání, ptaní a pokání, se obrací Izaiáš zpět k Bohu. Boží myšlení je jiné než myšlení lidské, Boží úmysly nejsou shodné s lidskými. Převyšují je tak, jako nebesa převyšují zemi. Je-li tomu tak, pak také platí, že se něco děje a bude dít! Tak jako se lijavec nebo sníh nevrací zpět do nebe, ale zavlažuje zemi, tak Boží slovo. Nevrátí se s prázdnou! Vykoná zde na zemi to, co Bůh určí. A pak se zrodí prostor pro radost a pokoj, stromy v poli budou tleskat, místo plevele vzejde myrta... Kdo má oči k vidění, viz.

Ano, Boží slovo se nevrací zpět s prázdnou. Příklad? Třeba kolik lidí věnuje svůj čas a své schopnosti, nejčastěji jako dobrovolníci, těm, kdo z nějakých důvodů zůstávají na okraji zájmu společnosti. A tak navštěvují nemocné, tvoří společenství těm, kdo žijí s postižením, nabízejí nezištnou pomoc drogově závislým, pracují v zařízeních, která nabízejí bezpečný domov hledajícím azyl, doprovází umírající, nabízejí pomocnou ruku pozůstalým...

Daniel Ženatý
farář ČCE v Pardubicích

Synodní senior ČCE Joel Ruml při podpisu dokumentu Charta Oecumenica

Ohrožuje islám západní civilizaci?

Ve středu 8.11.2006 uspořádal evangelický sbor na Vinohradech diskusní večer na téma „Ohrožuje islám západní civilizaci?" Nebývalý zájem posluchačů nejrůznějšího věku, církevní příslušnosti a všelijakých jiných odlišností ukazoval, že to je téma pro nás velice živé – nejen zajímavé, ale i ožehavé.

Úvodní referáty přednesli tři řečníci: místní farář br. M. Zikmund (svůj příspěvek nám poskytl a rádi jej uveřejňujeme), Dan Drápal, který v umírněné, leč dobře zdůvodněné formě obhajoval svůj koncept virtuální zdi mezi islámem a západní civilizací; Odilo I. Štampach svým příspěvkem, poněkud omšele akademickým, zrovna nezaujal.

Následnou diskusi moderoval Petr Sláma.

Z příspěvku M. T. Zikmunda, vybíráme:

Naše debata nese název: „Ohrožuje islám západní civilizaci?" Budeme se pokoušet odpovídat na vztah islámu a Západu, a budeme odpovídat jako zástupci křesťanů, kteří žijí v západní civilizaci. Je mnoho Ježíšových vyznavačů na světě, kteří nežijí v západní civilizaci (např. křesťané v rozličných civilizačních okruzích Asie). Pro ně dnešní téma není zdaleka tak palčivé jako pro nás. Křesťané v Sýrii, v Indii nebo ve Vietnamu budou mít odlišný úhel pohledu na celou problematiku. Naši křesťanskou příslušnost k Západu proto zdůrazňuji jako nesamozřejmou. Křesťanství nestojí a nepadá s osudy západní civilizace. Víme přece, že křesťanská víra sama je alespoň v západní Evropě (neplatí to o USA) dávno na ústupu. O to je dnešní rozhovor náročnější, neboť si musíme být stále vědomi těchto distinkcí. ..

Jelikož mluvíme především o styku Západu a islámu, tak otázkou, která se nabízí, je vztah křesťanské víry a současné západní civilizace. Dnes více než v předchozích periodách dějin Evropy si jsme vědomi toho, že křesťanství na Západě skomírá a že to svědčí o tom, že Západ sám se nachází v náboženské krizi. Z tohoto hlediska postupný příliv tisíců a statisíců muslimů do Evropy musí nutně vyvolat určitý otřes. Dosud zůstává otevřené, zda toto stýkání a potýkání islámu a Západu přivede dříve nebo později obě strany k nežádoucímu konfliktu, anebo spíše k vzájemnému ovlivnění.

Kdo bude na Západě vést s islámem dialog, nebudou-li to křesťané? Je vůbec na obzoru nějaký jiný partner? Ostatně pro muslimy jsou to právě křesťané, nepočítáme-li židy, kteří reprezentují zjevené náboženství a k nimž mají vyznavači Alláha chovat úctu. Muslimové však nacházejí křesťanství v Evropě v defenzívě. Křesťané často svým způsobem

Dokončení na str. 2

Na začátku

Deset zastavení nad prvními stránkami Bible

Pokračování z č. 2

IX.

„I začal Noé obdělávat půdu a vysadil vinici. Napil se pak vína, opil se a odkryl uprostřed stanu svého. Cham spatřil svého otce obnaženého a pověděl to venku oběma svým bratřím. Ale Šém a Jefet vzali plášť... a přikryli nahotu otce svého."

1M 9,20-23

Stejně tak nyní Noé. I k němu zní Boží slovo: „Teď je čas vyjít z archy." A Noé teď bude znovu oběma nohama na zemi, bude pracovat, budovat, obětovat Hospodinu a dělat nové životní kopance, jak o tom vypráví poslední z příběhů Noémova života. Než se ale k tomu poslednímu z Noémových příběhů dostaneme, věnujme chviličku pozornost ještě jedné, důležité myšlence tohoto vyprávění. Teď, po potopě, uzavírá Pán Bůh s lidmi novou smlouvu.

„I řekl Bůh Noému i synům jeho: Hle, ustanovuji smlouvu svou s vámi." Je to zvláštní smlouva. Je to vlastně zas znovu nabídnutá Boží milost. Ten, který měl moc a právo nadiktovat tvrdé příkazy, přísné podmínky příměří, ustanovuje svou novou smlouvu znovu především na základě své lásky. Tu smlouvu, z níž dýchá láska a nejlepší záměr, nejlepší Boží předporozumění pro člověka, teď Pán Bůh potvrzuje znamením smíření: *„Když se ukáže duha, rozpomenu se na smlouvu svou mezi mnou a vámi i veškerým živým tvorem na zemi."*

Duha je Božím zaslíbením a závazkem, navzdory nespolehlivosti lidské, že Bůh už nikdy nezhubí všechno živé na zemi. A to je veliké, zas tak zásadní Boží stanovisko: *už nikdy nezhubím!* To znamená: Pán Bůh je na straně života. Život ve vší rozmanitosti dává a chrání. V Kristu, který přišel, *„abychom život měli"*, završuje to tady naplno poprvé vyslovené: *„Už nikdy nezhubím!"* Tento skvělý vrchol má příběh o potopě.

Jan Nohavica

Pokračování příště

Zaostřeno na blízko

Všímejte si věcí šlechetných!

Příkladů lidské malosti a nevraživosti máme v politice stále dost a dost. Jako křesťané jsme ale vyzýváni k tomu, abychom přemýšleli „o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu" (Fp 4,8). Zkusme najít něco, co bylo pravdivé a čestné, a co … pokud pochvalu nesklidilo, mohlo by ji sklidit teď.

Zmíním tři politiky. Ani s jedním se názorově neshoduji a u všech tří bychom jistě našli i nějaké věci negativní. Přesto je sluší vyzdvihnout.

Jedním z nich je Martin Bursík. Všiml jsem si, že při všech debatách vrací vždy téma k podstatě věci, ne k podružnostem. Neuchyluje se k „bonmotům", které mají shodit protivníka, ačkoli dokáže být vtipný. Jako jeden z mála našich politiků dokáže skloubit schopnost kompromisu se zásadovými postoji.

Druhým je Vladimír Mlynář, který vlastně už politikem není. Nicméně média o něj opět projevila zájem vzhledem k tomu, že byl odsouzen za něco, co vykonal jako politik. Ještě jsem se nesetkal s člověkem (ani s novinovým článkem), který by byl přesvědčen, že byl odsouzen spravedlivě. Co je na Mlynářovi šlechetného? Že nekňourá a nedělá ze sebe chudinku. Tam, kde by se jiní naštvali a začali ztrácet nervy, se chová jako gentleman, který je nad věcí, je rozhodnut nepropadnout sebelítosti, je schopen uznat chybu. Ať už jeho kauza dopadne jakkoli, jistě se zvedne a půjde dál.

Třetím z nich je Jiří Čunek. Nechválím ho za to, jak řešil romský problém. Pochvalu si ale zaslouží za promptní prohlášení, že sám žádá o zbavení imunity. Není sice jediný, rozhodně ale jde proti proudu. Kolik poslanců a senátorů se už za svou imunitu schovalo – i tam, kde šlo o banality! Škoda, že si média všímají (zdá se mi, spíše domnělých) poklesků, nikoli však činů šlechetných, které by se mohly stát příkladem ostatním.

My křesťané jsme ale vyzváni k tomu, abychom postupovali přesně opačně než bulvární tisk. Ten si všímá hlavně věcí nešlechetných, a jak jsem slyšel jednoho z bulvárních novinářů, když sr jich nedostává, musí si je vymyslet. My jsme povoláni, abychom si všímali věcí šlechetných, a je-li možno, abychom je vyzdvihovali.

Dan Drápal

Církve u nás i ve světě

Dětské bohoslužby v Hořicích

Vše začalo před jedenácti lety, když se na evangelickou faru po odchodu prozatím posledního faráře přistěhovala rodina Gabriely a Josefa Cardových. Blížily se Vánoce a Gabriela přišla na staršovstvo s návrhem nacvičit a uspořádat jednu adventní neděli dětské bohoslužby, na kterých by vystupovaly jen školní děti. Za pomoci vlastních dcer a dalších dětí z místního sboru Českobratrské církve evangelické, a v některých letech i za spoluúčasti dětí z římsko-katolické a husitské církve, se vždy dala dohromady alespoň malá skupinka dětí, která byla ochotná nacvičovat a pak na čtvrtou neděli adventní v modlitebně ČCE na Husově ulici i vystupovat.

Poprvé to byl vánoční příběh broučků v pásmu podle Jana Karafiáta. Další rok byla na programu hra Hvězda a po ní následovaly hry Pavla Juna Vlak Boží a hra od Ludka Rejchrta… a pak přicházely další hry.

Každý rok se zdá, že „letos už to bylo naposledy, příští rok už žádné děti nebudou mít zájem". Dnešní děti mají přece tolik možností vyžití a využití volného času. Ale vždy se najde alespoň malá skupinka „herců a hereček", kteří před širokou škálou nabídek dají přednost účinkovat v modlitebně. Tím sobě, ale i ostatním, přibližují vánoční zvěst, která znovu a znovu oslovuje posluchače a účastníky bohoslužeb.

A tak i letos účinkovalo v pásmu Lydie Cejpové několik dětí za doprovodu písní na klavír.

Za tím vším stojí po celou dobu deseti let organizátorka, režisérka, učitelka a dobrá duše farního sboru Gabriela Cardová, neboť i ona tomu věnovala svůj volný čas, často i na úkor své rodiny, kterou pravidelně do těchto projektů zapojovala.

Děti, které vystupovaly v prvních letech, jsou už dnes dospělé a studují. Věříme, že pro ně toto účinkování mělo smysl a že si občas vzpomenou. Neboť vánoce jsou výpovědí o tom, že Bůh na každého z nás myslí, hledá nás a v Ježíši Kristu, který přišel na tento svět, se vydal na cestu za každým z nás…

Za staršovstvo sboru ČCE v Hořicích Oldřich Nekvinda

Wielgusův případ rozzlobil papeže

(Řím, 12. ledna 2007 – ENI) Týden poté, co arcibiskup Stanislav Wielgus rezignoval na svou funkci, se v Římě ozývají hlasy, že aféra vážně otřásla polskou katolickou církví. Arcibiskup Wielgus se překvapivě vzdal funkce, do které byl jmenován krátce před slavnostním uvedením do úřadu arcibiskupa. Příčinou jeho rezignace bylo obvinění ze spolupráce s komunistickou státní bezpečností. Římské noviny La Republica přinesly informace o tom, že papež Benedikt XVI. se velmi rozzlobil na ty, kteří mu zatajili informace o Wielgusově spolupráci se státní bezpečností.

Křesťané v Indii žádají vládu o přezkoumání zákona o přestupech

(Thrissur, Indie, 10. ledna 2007 – ENI) Křesťanské skupiny v Indii kritizují části zákona, který zakazuje změnu náboženství. Zákon, který platí na severu Indie ve státě Pradeš, prosadila Národní kongresová strana Indie a vyšla jím v ústrety malé, ale extremistické hinduistické menšině. Ekumenická rada církví Indie se proto obrátila na federální vládu Indie, kterou vede právě Národní kongresová strana. Ve své žádosti naléhají na vládu, aby zastavila provádění zákona.

Němečtí politici chtějí přísněji sledovat scientology

(Berlín, 13. ledna 2007 – EPD) Politici v Německu se bez ohledu na stranickou příslušnost shodují v tom, že je potřebné přísněji sledovat aktivity scientologické cirkve. Tato organizace totiž minulou sobotu v Berlíně otevřela svou novou centrálu. Zajímavé je, že otevření se obešlo bez velkých protestů a svůj nesouhlas vyjádřilo jen několik občanů s transparenty. Podpředseda spolkového sněmu Wolfgang Thriese veřejně navrhl, aby úřad na ochranu ústavy prověřil, zda v tomto případě není třeba posílit sledování situace. „Scientológie není náboženským společenstvím ani cirkví, ale velmi dobře strategicky promyšlená podnikatelská organizace," řekl Thriese.

Ruská pravoslavná církev odmítá Juščenkovy plány

(Moskva, 18. 1. 2007 – ENI) Ruská pravoslavná církev vyjádřila svůj nesouhlas s nedávnými výroky ukrajinského prezidenta Viktora Juščenka. Ten totiž prohlásil, že země potřebuje výbor, který se bude věnovat sjednocení církví působících na Ukrajině a jeho úlohou bude překonat tisícileté rozdíly mezi jednotlivými tradicemi. Tato myšlenka není ze strany prezidenta Juščenka žádnou novinkou. Už v minulosti avizoval, že chce v zemi vytvořit jednotnou národní ukrajinskou křesťanskou církev. Stanovisko ruské pravoslavné církve zveřejnila agentura Interfax.

Ekumena vo svete 3 a 4/2007

Polemika

Se zájmem jsem četl článek bratra Drápala „Stalo se nedávno ," v KJ 2/2007. Myslím však, že bratr Drápal opomenul zdůraznit trojí: Předně, že evangeliem odpuštění nebyl smazán rozdíl mezi dobrým a zlým. Naopak, Ježíš nám v tomto ohledu dokázal svými nároky život značně zproblematizovat. Zadruhé se nedomnívám, že spoléhat na Boží milost můžeme tak samozřejmě, že už si své hříchy můžeme odpouštět „samoobslužně",- tedy sobě sami. A konečně bych se bál pokládat hřích za kategorii pouze teologickou, - bez zřetele na jeho pozemské dopady. Dobro a zlo jistě nejsou k tomu, abychom se jimi navzájem tloukli po hlavách. Ale rozdíl zůstává. A je někdy velice konkrétní a pozemský. A často i subtilní. A je na nás, abychom to rozeznávali a ne bagatelizovali.

Ilja Herold

Chrám svatého Víta je gotiky chlouba

Ekumenický rozhovor mezi evangelíkem a katolíkem

E: V současném majetkovém sporu mezi naším státem a římskokatolickou církví o vlastnictví chrámu sv. Víta zůstáváme my evangelíci nezávislými pozorovateli. Snad bychom mohli být svým nezaujatým přístupem nápomocni k lepšímu porozumění celému problému. Tedy především: Má vůbec smysl přít se o majetek, když podle žalmisty „Hospodinova je země se vším, co je na ní, svět i ti, kteří na něm bydlí" (Ž 24,1 ?

K: Musíme rozlišovat: Žalmy, to je poezie, tak to viděl básník. Ovšem v katastru nemovitostí Hospodin jako vlastník zapsán není.

E: Co z toho katolíci budou mít, bude-li katedrála jejich vlastnictvím?

K: Hlavně starosti; s majetkem jsou vždycky starosti.

E: Písmo praví: „Netrapte se žádnou starostí" (Fp 4,6). Proč si dělat starosti, když nemusíme?

K: Nemáme si dělat starosti, co budeme jísti, píti a čím se budeme odívati (Mt 6,13). Ale o kostely se starat musíme, jinak nám spadnou na hlavu. Kostel je vizitkou církve. Zanedbaný kostel svědčí o špatném stavu farnosti. Naopak na udržovaném kostele spočine naše oko se zalíbením.

E: Jistě, pokud jde o naše lidské oko. „Člověk hledí na to, co je před očima, ale Hospodin hledí k srdci" (1S 16,7). Jak se asi na kostely dívá Pán Bůh?

K: Dívá se shůry, takže vidí střechu. Je důležité, aby střecha kostela byla v pořádku. Když někde zatéká, tak to je začátek konce. Střecha je základ.

E: Je kostel základem církve?

K: Kostel stojí na zemi, církev stojí na Kristu. Ale v kostele je Kristus přítomen skrze tělo a krev Páně.

E: Jáhen Štěpán kdysi řekl, že Pán Bůh nebydlí v chrámech udělaných lidskou rukou (Sk 7,48).

K: Jáhnové nejsou v této věci směrodatní a také nemohou proměňovat. Každý kostelník ovšem ví, že uprostřed oltáře je svatostánek a v něm ciborium, nádoba s proměněnými hostiemi, které tam zbyly od mše svaté. Tak je Kristus stále přítomen uprostřed své církve. Proto kostely patří církvi, včetně chrámu sv. Víta v Praze na Hradčanech.

E: Jenže lidé to vidí jinak. Myslí si, že katolická církev touží po majetku a bohatství. Připadá jim, že je málo svatá a že se neliší od ostatního světa. Pán Ježíš řekl, že snáze projde velbloud uchem jehly nežli bohatý do Božího království (Mt 19,24). Platí to také o bohaté církvi?

K: Církev je předvojem Božího království na zemi. Těžko si představit, jak by mohla být z něho vyloučena. Vždyť právě jí jsou svěřeny klíče nebeského království (Mt 16,19). Tím spíše jí náleží klíče od chrámu sv. Víta a správně by měla mít i všechny klíče od klenotnice.

E: Očekává církev nějakou pomoc od státu, pokud jde o svatovítský chrám?

K: Zatím ne. Snad jenom v případě, že by někdo ukradl korunovační klenoty.

Zaznamenal V. Hajský

Ohrožuje islám západní civilizaci?

Dokončení ze str. 1

života a myšlení natolik splývají se svým sekularizovaným okolím, že se není proč divit, když muslimům stoupá sebevědomí.

Milí přátelé, nyní mi dovolte citovat tři autory, kteří se kompetentně zabývají tématem, které jsme si dnes zvolili, a pak předložím své tři krátké teze. Prvním z těchto autorů je Frederick Denny, jehož kniha **ISLÁM A MUSLIMSKÁ OBEC** vyšla v nakladatelství Prostor v roce 1998. Poslyšte tyto postřehy amerického autora: Daleko častěji pobyt na Západě muslimy utvrzuje v jejich víře, zřídkakdy zbloudí a přijmou cizí způsoby. (157) Proč? Horliví muslimové považují materialismus a konzumní způsob života za jistý druh modloslužebnictví. (155)

A teď citace jiného autora, tentokrát českého. **Pavel Barša** ve své knize ZÁPAD A ISLAMISMUS (2001), která vyšla v CDK hned po teroristických útocích na newyorská dvojčata, shrnuje svůj argument do této věty: Základní tezí této knihy je, že Amerika od začátku konfliktu osciluje mezi přijetím Bin Ládinova scénáře a úsilím o prosazení scénáře alternativního, v němž proti sobě již nestojí Západ a islám, ale nábožensky pluralitní civilizace a hrstka zvrhlých fanatiků. (153).

Můj komentář: Barša varuje Západ před tím, aby přistoupil na hru, kterou rozehrála Al Kaida. Tato hra je jednoduchá. Teroristické útoky pod hlavičkou islámu mají přivést obě civilizační seskupení – islámské a západní - do konfliktu. Teroristé by se rádi stali mluvčími těch prvních. Jejich snahou je eskalovat napětí a interpretovat islám jako hrozbu Západu. Jejich místo v islámské společnosti je za normálních okolností marginální. Ale frustrace spojená s podivnou válkou v Iráku - a tím už doříkám to, co Barša v roce 2001 napsat nemohl - vliv teroristů uvnitř islámu posilují. Nejsou to však primárně náboženské zdroje, které vyvolávají militantní reakce, ale kulturně-sociální ponížení. K nim patří i docela naivní export demokratických pravidel společnostem, které na ně nejsou připraveny. Válka v Iráku byla vedena pod hlavičkou demokratizace Iráku. Taková snaha po implantování systému, který nemá v tamní půdě žádné kořeny, však může vyvolat pravý opak. Nikoli ustavení řádu, ale chaos, rozvrat a občanskou válku. Tedy situaci, ze které profitují jedině teroristé a výrobci zbraní, nikdo jiný.

A nyní bych chtěl uvést třetího autora, jímž je izraelský spisovatel **Amos Oz**. V jednom svém přeloženém novinovém článku z doby amerického útoku na Irák, článku, který žel nemohu citovat, neboť jej již nemám k dispozici, Oz argumentoval, že nejlépe si s muslimskými extremisty poradí umírnění muslimové. Tato myšlenka se zdá až triviální, ale po hlubší reflexi vysvitne, že není k dispozici jiné schůdné řešení. Západ by se neměl třást před islámem, ale měl by rozkopávat podhoubí, z něhož se živí terorismus. Jestliže budeme islám pokládat za nebezpečí, uvrhneme tím mnoho umírněných muslimů do tábora teroristů.

Svůj vlastní pohled v této věci, aniž bych citoval jiné autory, bych formuloval do těchto vět: Naše západní civilizace je plna vnitřních rozporů, které ji mohou natolik oslabit, pokud ji nezničí úplně, že vnější tlaky ji prorazí pak již snadno. Stavění plotů mezi Západem a světem islámu není pro Západ ani pro muslimy řešením zásadním. Zásadní řešení je jedině takové řešení, které je výhodné pro všechny. To tkví v postupném vytváření jedné ekologicky i eticky udržitelné planetární civilizace, která bude sestávat z rozličných kulturních seskupení a náboženských systémů. Tento cíl by měl být jasně deklarován. Jak k němu dojít, to je pak otázka konkrétních rozhodování v konkrétních situacích. Žijeme v technicky globalizovaném světě. Buď nám naše náboženství pomohou překonat kulturní rozpory tohoto našeho globalizovaného světa, anebo se stanou solí zmařenou. Náboženské střetávání přece nemusí vést ani k fatálnímu konfliktu ani k mdlému synkretismu, nýbrž ke zdravé soutěži. Náboženství by se měla srovnávat na poli ducha, nikoli na válečném poli. Ten, kdo sáhne k násilí – ať už fyzickému nebo verbálnímu, prozrazuje vlastní slabost a nezralost.

A nyní předkládám své tři teze:

1. Křesťané a muslimové mají v tomto světě obzvláštní odpovědnost, neboť patří ke dvěma nejpočetnějším náboženstvím světa. Je třeba najít cesty ke vzájemnému poznávání a dílčí spolupráci, nikoli tyto cesty uzavírat.
2. Křesťané na Západě mají nesmírně těžký úkol vnést evangelium do svého teritoria jakoby podruhé. Po vlně odnáboženštění je třeba se znovu pokoušet připravovat půdu a semínka evangelia rozsévat. Nejen v hloučcích marginalizovaných křesťanů, ale s co největším rozsahem. Jen duchovně silné a sebevědomé křesťanství může Západu pomoci a zároveň se může stát pro muslimy respektovaným partnerem.
3. Z toho tedy vyplývá, že jedině křesťané na Západě v součinnosti s muslimy kdekoli na světě mohou zabránit tomu, aby došlo ke konfliktu mezi islámskou a západní civilizací. Jedině oni mohou tento střet eliminovat či alespoň zmírnit a nastavit s muslimy pravidla plodného kulturně-náboženského soužití.

Na otázku, jestli islám ohrožuje Západ, odpovídám: Nikoli. Teroristé by si velmi přáli, abychom to takto vnímali. Přejímat jejich scénáře znamená podporovat konfrontaci, která vůbec není nutná. Největším ohrožením Západu není islám, ale vyvětralé a povadlé křesťanství. Z tohoto závěru vyplývají úkoly pro každého z nás. Úkoly, jejichž hlavní společný jmenovatel je nezbytnost resuscitovat v Evropě křesťanskou pospolitost. Nadějeme se, že dosud nezemřela, ale spí, a jen potřebuje slyšet uzdravující slovo lékaře lidských duší: TALITHA KUM (Mk 5, 41), „děvče, pravím ti, vstaň".

(Původně byly tato zpráva i celý příspěvek br. Zikmunda uveřejněny 15.11.2006 na http://www.evangelickytydenik.cz)

Světový den modliteb 2007

Stalo se už tradicí, že se v řadě našich sborů scházejí věřící první pátek v březnu, aby podle liturgie, kterou připraví ženy z některé země, sloužili bohoslužbu a prosili společně Boha za problémy, které daná země má. Sbírka, kterou při bohoslužbě vykonají, pak pomůže některý problém prakticky odstranit. Tak např. loni připravily program ženy z Jihoafrické republiky, kde velkým problémem je onemocnění AIDS, které se stále v této zemi šíří. Naše náboženské obce se připojily k věřícím z dalších církví; společně pak poslali na konto Světového dne modliteb 100 000 Kč, které by měly pomoci financovat léčbu hlavně dětem a těhotným ženám .

Letošní modlitební setkání se uskuteční 2. března nejen u nás, ale ve více než 170 zemích celého světa, které jsou sdruženy ve Světovém dnu modliteb - nejstarší celosvětové ekumenické organizaci. Program tentokrát připravily ženy z Paraguaye. Protože jde pro mnohé z nás o zemi velice vzdálenou a málo známou, zmíním několik základních údajů.

República del Paraguay sousedí s Argentinou, Bolívií a Brazílií. Je velká asi jako Francie a má 6,3 milionu obyvatel, i když vykazuje největší přírůstek z celé Jižní Ameriky. 40 % obyvatel je mladších 15 let.

Země se dělí na dvě části - západní suchou Chaco (čti Čako) - zahrnující 60 % území, a východní lidnatou, vlhčí - řeka Paraná. Ta také odděluje stát Paraguay od Brazílie a Argentiny. Řeka protíná zemi od severu k jihu a tvoří součást největší světové ekologické rezervace "Pantanal", která zasahuje i do Brazílie. Na řece Paraná jsou dvě velké vodní elektrárny - Itaipu (donedávna největší na světě) a Yacireta. Řeka také tvoří rezervoár vody, který pokrývá 80 % spotřeby v Paraguayi.

K přírodním divům patří nedaleké vodopády Iguazú, jejichž vody padají do hloubky 72 metrů (UNESCEM označené jako "dědictví lidstva") nebo méně známé vodopády Moconá v oblasti Chaca (hloubka 60 metrů).

Na listinu UNESCA mezi "světová dědictví lidstva" patří také pozůstatky (často ruiny) tzv. jezuitských redukcí. Jsou to zbytky po jezuitském státu, který tady byl v letech 1649 - 1767. Když první jezuité začali počátkem 17. století podél řek pronikat do pralesů Paraguaye, zdálo se zprvu, že jakákoli misijní činnost je vyloučena, neboť indiáni se vždy bázlivě stáhli. Kněží si však brzy všimli, že když na svých loďkách zpívali duchovní písně, hned se tu i tam domorodci vynořovali z houštin, naslouchali jim a dávali najevo, že v tomto zpěvu nacházejí obzvláštní zalíbení. Nyní mohli misionáři užasle naslouchajícím indiánům vysvětlit v jejich mateřštině, co zpívali. Vzbudili takový zájem, že indiáni je zvali do jejich lesů a stepí, aby tam zpívali před starci a vysvětlovali jim smysl písní. Dostali se tak až do krajů, kam dosud žádný Evropan nevkročil, kde Guaraníové a Chiqui-tos žili uprostřed nedotčené přírody. Domorodci měli dětinskou, důvěřivě přátelskou povahu, a tak už první misionáři, kteří se k nim dostali, hlásili, že viděli "dvakrát sto tisíc indiánů, kteří jsou vhodní pro království Boží".

Indiáni se záhy sami začali pokoušet hudební cvičení misionářů napodobovat a pod jejich vedením se s velkým nadšením učili zpívat i obtížné vícehlasé chorály.

Zpočátku se vlastně struktura tohoto vznikajícího státu vytvářela díky hudbě, neboť indiáni, kteří do té doby žili rozptýleně v lesích, se v neposlední řadě stále více sdružovali právě kvůli zpěvu. Nejprve se spojilo několik rodin kmene Guaraní ve vesnici, jíž dali jezuité název Loretto. Krátce nato vznikly i další indiánské obce – San Ignatio, Itapua a Santa Anna. Z těchto počátků indiánských vesnic pak vznikly tzv. paraguayské redukce, které brzy zahrnovaly rozsáhlá území dnešních států Argentiny, Paraguaye, Uruguaye, Chile, Brazílie a Bolívie. V době rozkvětu této zvláštní říše existovalo celkem 131 těchto redukcí a v každé z nich žilo 3 – 6 tisíc lidí. Obyvatelstvo celé země se tehdy odhadovalo na 140 tisíc osob. Jezuitům se podařilo na základě správného pozorování schopností a slabin indiánů vybudovat stát odpovídající všemu, co si kdy utopisté vysnili o komunistickém uspořádání ekonomiky: společné vlastnictví výrobních a spotřebních prostředků, odstranění peněžního hospodářství, rovnost všech občanů, likvidace jakékoli materiální bídy, zabezpečení starců, nemocných, vdov a sirotků, všeobecná pracovní povinnost a osmihodinový pracovní den, státní výchova dětí, svobodná volba povolání.

Z hlediska techniky správy odpovídal tento indiánský stát nejmodernějším demokratickým požadavkům, neboť občané zde nebyli utlačovanou masou ovládanou autokratickými úřady, ale svoboda občanů byla omezena jen potud, pokud to vyžadovaly zájmy celku. Svobodně volení domorodí úředníci této republiky nebyli ničím jiným, než nezištnými orgány veřejného blaha.

Kolonizace však způsobila, že redukce byly zničeny, kněží vyhnáni a indiáni zčásti pobiti a zčásti vyhnáni zpět do pralesa. Dnes představují tu nejchudší dvouprocentní menšinu.

Český výbor Světového dne modliteb rozhodl, aby výtěžek letošní sbírky byl věnován na podporu vzdělávání indiánských dívek v zemědělské škole v Curuguaty. Sestry ze Slovenské republiky se chtějí také přidat. Curuguaty leží ve východní části Paraguaye. Zemědělská škola CEFA (Centro Educativo Familiar Agricola) byla založena v roce 1992 misionáři ze řádu steylerů. Škola patří do farnosti San Isidro Labrador s více než 90 tisíci příslušníky, vesměs zemědělci. Farnost tvoří asi 15 vesnických komunit se 130 kaplemi v okruhu asi 100 km. Přístup je zpravidla jen polními cestami.

Škola nabízí vzdělání mladým lidem z rodin drobných zemědělců, většinou indiánských míšenců nebo indiánů. Obvyklý počet dětí v rodinách je 6 - 9, rodiny obhospodařují 10 - 30 hektarů půdy. Záměrem je poskytnout nové generaci znalosti a schopnosti hospodařit tak, aby se rodiny na půdě uživily a nebyly ji nuceny opouštět. Žáci se učí základům solidární ekonomiky a principům sdružování v družstvech, protože jen tak mají šanci obstát proti velkým firmám. Žáci si také doplňují všeobecné vzdělání vyšších ročníků, včetně výuky náboženství. Část příjmů získává škola prodejem produktů, které pěstuje na 110 hektarech vlastních pozemků (zeleninová zahrada, stromová školka, rostlinná produkce, včelařství, lesní hospodářství, zpracování dřeva i chov dobytka). Na polovině pozemků je ponechán prales, kde se žáci učí využívat jeho zdrojů, aniž by ho poškozovali.

Pokud budete mít zájem uspořádat společné modlitební setkání a pomoci tak chudým indiánským dívkám, můžete se obrátit na Alenu Naimanovou z Rychnova nad Kněžnou (tel.: 494 534 854), která ráda pomůže.

Materiály najdete i na www.ccsh.cz.

Podle materiálů SDM zpracovala:
Helena Noemi Bastlová

Na ekumenické bohoslužbě kázal kardinál Miloslav Vlk

Charta Oecumenica podepsána

V pondělí 22.1.2007 se v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů uskutečnila slavnostní ekumenická bohoslužba, při které byla podepsána Charta Oecumenica. Modlitebna Církve bratrské v Soukenické ul. v Praze 1 byla velmi pěkně početně naplněna, i když více zájmu než členové církví projevovali jejich představitelé, duchovní a studenti teologie (zvl. z katolické strany). Poněkud nezvyklý na naše poměry byl i zájem fotografů.

V pečlivě připraveném programu, který vedl předseda Rady CB a Ekumenické rady církví P. Černý, se vystřídali zástupci všech zúčastněných církví ve čtení Písma a modlitbách. Kázáním posloužil kardinál M. Vlk. Sejití bylo oživeno společnými písněmi za doprovodu varhan, vedením hudební skupinky či místním smíšeným sborem.

Vlastní akt podpisování uvedl biskup starokatolické církve D. Hejbal. Je dobré připomenout, že Charta Oecumenica je společné vyjádření členských církví Konference evropských církví (sdružující většinu pravoslavných, reformovaných, presbyteriánských, starokatolických a svobodných církví…) a Rady evropských biskupských konferencí (katolické církve) a jejím vyjádřeným záměrem je: «uchovávat a rozvíjet naše vzájemné rostoucí společenství. » Charta sama však není nic víc a nic méně než „společný závazek k dialogu a ke spolupráci, nemá žádnou církevně-právní závaznost." Proto je otázkou, nakolik se stává něčím více, než řada křesťanů již dlouho pociťuje anebo i koná, aniž by k tomu měli „oprávnění" z vyšších církevních míst. Že je těžké si představit nějakou změnu např. v prožívání eucharistického společenství, když budou předně platit stávající výklady a praxe jednotlivých církví, je nasnadě. Takto např. Apoštolská církev vyjádřila, proč se tohoto projektu nezúčastní. Představitel Jednoty bratrské se na shromáždění nedostavil.

Celkově vyznělo shromáždění radostně a jeho motto: « Kristovo světlo září nade vším » , podpořené zapalovanými svícemi, může a má být povzbuzením do všelijakých ponurých období, která jsou před námi.

Bohumil Kejř

Vyjádření k podpisu "Charta Oecumenica" aneb – kam se žene "křesťanská" Evropa

K podpisu dokumentu Charta Oecumenica nám poslal Petr Novotný (předseda Vinice Cheb o. s.) kritický dopis, z něhož vyjímáme část týkající se tzv. eucharistického společenství.
V článku II. odst. 5 se mluví o bolestném znamení rozštěpenosti mezi mnohými křesťanskými církvemi a tímto znamením je právě absence eucharistického společenství, tedy společného přijímání večeře Páně.
red

…. je zde napsáno:
Zavazujeme se,
- jít vstříc cíli, kterým je eucharistické společenství.

Vysvětlení: "Eucharistické společenství", jak zajisté víte, je společné přijímání večeře Páně. Římskokatolická církev jednoznačně zamítá vysluhování večeře Páně příslušníkům jiných církví. Římskokatolická církev neuznává ani mnohé křty, které praktikuja řada protestantských sborů. Je vyloučeno, a to zdůrazňuji: je vyloučeno, aby Římskokatolická církev toto svoje stanovisko změnila. Jedná se totiž o jedno ze základních dogmat, na kterém celá Římskokatolická církev stojí. Váže se na to celá otázka vysvěcování kněží a toho, kdo je tedy oprávněn večeři Páně udílet a komu, a vůbec celý blud o proměňování hostie ve skutečné tělo Ježíše Krista. Váže se na to i učení o apoštolské posloupnosti, které je také dogmatem katolické církve, a z toho plynoucí přesvědčení o tom, že ONI jsou tou jedinou pravou církví. Kdyby Římskokatolická církev toto své učení změnila, podkopala by své vlastní základy, na kterých stojí. To se nikdy nestane. Jak je tedy možné si vykládat tuto prapodivnou větu o cíli, kterým je eucharistické společenství, z pera katolické církve, když z hlediska základního učení a dogmatiky katolické církve není žádné eucharistické společenství se členy jiných církví (kromě Pravoslavné) vůbec možné. Jak tedy můžeme jít k tomuto společnému cíli? Jak můžeme přijmout takový závazek, anebo lépe řečeno, k čemu se vlastně zavážeme, když tento závazek podepíšeme?

NA TUTO OTÁZKU EXISTUJE POUZE JEDNA JEDINÁ LOGICKÁ ODPOVĚĎ, která je jasná jako matematická rovnice. Svým podpisem se nevědomky zavazujeme k tomu, že dříve nebo později my, členové nekatolických církví, splníme podmínky pro udělení večeře Páně, které jsou dány katolickými směrnicemi a to je buď:

1. stát se členem Římskokatolické církve, anebo
2. (dále výňatek z dokumentu „Společenství ve svátostech s křesťany jiných církví"):

Ve všech případech musí žadatel o udělení svátosti splňovat současně tyto čtyři podmínky :

a) nemůže dosáhnout této svátosti u udělovatele své církve či církevního společenství (v případech uvedených pod bodem 2 se jedná o nemožnost morální),
b) sám o to požádá,
c) ohledně svátosti, kterou touží přijmout, projeví katolickou víru,
d) je řádně připraven.

Zdá se vám to přehnané? Ani v nejmenším! Římskokatolická církev, jak jsem již zmínil, je stále v postoji a v nezvratném přesvědčení, že ONA je tou jedinou pravou církví. Na protestantské církve pak pohlíží jako na odpadlíky, které je potřeba získat zpět do lůna té jediné pravé Matky církve.

Síla myšlenky askeze a chudoby se vzpomínkou na prof. Amedea Molnára

V dějinách křesťanské církve se nejednou objevila myšlenka askeze a chudoby s nárokem, že pochopila lépe než církev, co je na křesťanství rozhodující. Není naším úkolem polemizovat s tímto nárokem nebo přinejmenším ukázat na jeho přemrštěnost, což je při srovnání se zvěstí Nového zákona nesporné, ale říct nahlas, že je to myšlenka dobře novozákonní, i když ne rozhodující. Nicméně způsobila v dějinách církve velké změny. Byla vlastní příčinou pádu církve jako instituce v pozdním středověku a zničila mocenské nároky papeže. V téže době (12. a 13. století) se křesťanská zbožnost vtělila do myšlenky askeze. Jí se nejprve podařilo osvobodit církev od cizích vlivů, od světa. Sotva se však církev vnějšně vlivu světa zbavila, začala mu vnitřně podléhat. A když se papežství a církev spřátelily se světem, asketická myšlenka a zbožnost se obrátily proti církvi. Snažily se vrátit ji zpět na cestu zbožnosti, čistoty a chudoby. Teprve když je papež a církev neuposlechli, oddělily se od nich a začaly svéprávně žít a organizovat se. Tak vznikla hnutí a organizace katarů a valdenských, které církev označila za kacíře hodné pronásledování a smrti.

Sem se mi vkradla vzpomínka na profesora Amedea Molnára, našeho vynikajícího církevního historika. Ten vydal v roce 1985 ve Vyšehradě knihu o cestách reformace pod názvem Na rozhraní věků. Tam pojednal o teologické cestě Jana Husa, Bedřicha ze Strážnice, Ivana Stojkoviče, Martina Luthera, Huldrycha Zwingliho a Jana Calvina. Historik Josef Polišenský ve své recenzi vyslovil přání a očekávání, že Amedeo Molnár nám napíše historii kacířů, sektářů, v nichž spíše než v oficiální církvi žila původní křesťanská myšlenka chudoby. Molnárův pracovní plán, už tak zpožděný o několik let (jak mi řekl) přerušila náhlá smrt v lednu 1990. Tak jako se nenašel nikdo, kdo by jej nahradil jako strážce reformačního výkladu Písma, neozval se ani z fakulty církevních dějin nikdo, kdo by chtěl uspokojit přání profesora Josefa Polišenského a napsat dějiny křesťanských sektářů - kacířů.

Z pera Amedea Molaára se nám dostalo už roku 1973 vypsání dějin valdenských kacířů pod názvem Valdenští, evropský rozměr jejich vzdoru. Vydavatelství Kalich k tomuto vydání připojilo roku 1ί91 druhé, rozšířené vydání. Jak řečeno, Molnárovi nebylo dopřáno času, aby napsal dějiny kacířů, o nichž třetí lateránský koncil prohlásil, že "se valem rozmohli v Gaskoňsku, v okolí Albi, Toulose, které jedni nazývají katary, druzí patariny a třetí paulikiány, a protože tam všude veřejně hlásají bludy a hledí získat na svou stranu prosté posluchače, prohlašujeme je za vyobcované z církve i s jejich ochránci a přechovávači. Všem nařizujeme, aby se s nim přestali stýkat. Zemřou-li ve svém hříchu, nechť za ně není sloužena mše a křesťanský pohřeb buď jim odepřen."

Jméno katarů pochází z řečtiny: katharos je čistý, odtud kacíř, německý Ketzer. Zdůrazňovali životní závažnost novozákonního evangelia, požadujícího čistotu. Dali se však okouzlit dualistickým pohledem na svět a jeho děje, které viděli jako soupeření mezi dobrem a zlem, světlem a tmou a zejména mezi duchem a hmotou. Asketicky umrtvovali tělo, zdržovali se masa a sexu, pokládali dokonce z neblahé, že se vůbec narodili. Neměli zájem o svět. Žili v chudobě. Zvláště ideál apoštolské chudoby jim získával celé zástupy, takže v šedesátých letech 12. století "zachvátili jako rakovina celý kraj toulouský a Gaskoňsko". Ve dvojicích mužů nebo žen se vydávali na cesty, aby zvěstovali evangelium především chudým, pro něž organizovali i okružní peněžní sbírky.

Nespokojili se pouhým kázáním chudoby a mravní obrody, ale dokládali své slovo osobním příkladem: chodili bosí a nic nevlastnili, nazí následovali nahého Krista. Tímto postojem tvrdě kritizovali mnohé zástupce církve, kteří se pohodlně zabydleli v majetku. Vytýkali jim, že káží vodu, ale sami pijí víno. Od nich pak nechtěli přijímat naučení ani svátosti. Vytvořili si svou vlastní církevní strukturu, pokládali se totiž za "Boží církev", spravovanou tak, jak bylo v církvi obvyklé, od biskupů po diakony. Nadřízenou instanci, která by bděla nad jednotou jejich učení a vydávala dogmata, neměli. Ježíš Kristus byl pro ně učitelem Pravdy, která osvobozuje od zlého. Nikoli Kristovou smrtí na kříži, nýbrž křtem a životem podle Kristova učení dosahovali vykoupení.

Jejich první diecéze se vytvořila kolem města Albi, blízko Pyrenejí. Podle toho jsou nazváni Albigenští. Jádrem jejich sborů byli "dokonalí", kteří se jimi stali obřadem útěchy (consolamentum), který jako křest z Ducha nahrazoval a převyšoval křest církevní. Ostatní se jim zpovídali a přijímali od nich rozhřešení polibkem míru. Po vzoru apoštolů dobývali si chléb prací svých rukou. Své evangelium šířili jen evangelickými způsoby a prostředky. Kritizovali zbohatlou církev: svou chudobou ji vyzývali, aby se spolehla na pouhou moc Slova.

To už se církev chystala na křižáckou válku proti nim. Záminkou se jim stala vražda papežského legáta v lednu 1208. "Bojujte proti kacířům rukou násilnou a ramenem vztaženým s větším ještě klidem svědomí, než s jakým vedeme válku se Saracény, protože kacíři jsou nebezpečnější," tak ujišťoval papež bojovníky. Toto tažení trvalo celých 15 let. Albigenské kacířství bylo vymýceno. Do čtyř let papež Řehoř IX. založí inkvizici, která tento postoj a zkušenosti prohloubí, domyslí a prověří praxí: kdo se nechce obrátit, buď zničen! Církev už není společenství věřících, ale kněžská vláda nad dušemi i těly. Kariérista a mnich Walter Map příznačně vyjádřil obavy své církve z katarů: "Připustíme-li je, sami budeme vyhnáni."

Katolické Evropě se podařilo s albigenstvím skoncovat. Výzva plynoucí z jejich askeze a chudoby však nadále trvá.

Josef Veselý

Vzpomínka na bratra Svobodu

23. listopadu 2006 se heřmanoměstecký sbor rozloučil s bratrem Čeňkem Svobodou, bývalým dlouholetým kurátorem sboru. Bratr Svoboda se narodil před téměř 92 lety v nedalekých Turkovicích a již po škole začal pracovat v Heřmanově Městci. Krátce po svatbě zde se svou ženou začali bydlet. Brzy se oba stali nedílnou součástí města i sboru, tehdy ještě kazatelské stanice. Bratr Svoboda se staral o vše potřebné a záhy se stal pokladníkem sboru. Výrazně se podílel na osamostatnění a založení heřmanoměsteckého sboru. Jeho rukopis je na mnoha důležitých dokumentech a jeho podpis je na většině listin a smluv, které sborový život a změny v něm provázely. Dlouhá léta sloužil ve sboru jako kurátor.

Až do svého stáří býval pravidelným účastníkem bohoslužeb, sedával vždy v první řadě a byl oporou členům sboru i kazatelům. Jeho mysl mu dobře sloužila, i přes vysoký věk měl zájem o dění ve sboru, v mnohém byl pro nás pro všechny vzorem, neboť jeho život, zvlášť po smrti manželky, byl těsně spjat se životem sboru.

Sestra farářka při rozloučení s ním vybrala text z první knihy Mojžíšovy 15. kapitoly, 1. verš: „Nic se neboj, Abrame, já jsem tvůj štít, tvá přehojná odměna."

Za jeho život děkuje Pánu

staršovstvo sboru
Heřmanův Městec

Takoví, jací jsme

Tento obrat jste už určitě slyšeli. Pokud si nevybavujete kde, pomohu vám. V kostele. Patří totiž k oblíbeným modlitebním formulacím. Nejčastěji bývá zakomponován v prosbě: "Pane Bože, přijmi nás takové, jací jsme." Když jsem před lety slyšel tento výraz poprvé, udělal na mne dojem. Vnímal jsem ho jako výron odevzdanosti a pokory! Tento dojem se však každým dalším opakováním vytrácel. Současně ve mně vzrůstalo podezření, zda to, co se tváří jako výraz nejhlubší křesťanské pokory, ve skutečnosti není výrazem docela obyčejné náboženské prohnanosti.

Kdo prosí, aby ho Pán Bůh přijal takového, jaký je, ten si je vědom, že před Bohem nestojí zrovna v nejlepší kondici. V konfrontaci s ním na tom my lidé samozřejmě nikdy nejsme slavně. Přesto je však rozdíl, prosím-li: "Přijmi mě takového, jaký jsem", po tom, co jsem se pokusil být jiný, nebo točím náboženským mlýnkem právě proto, abych se o nic pokoušet nemusel. Pán Bůh přijímá hříšníky. Ti bibličtí se k němu ovšem tímto způsobem nikdy nemodlí. Jejich prosba o přijetí jde vždycky ruku v ruce s vyjádřením touhy po změně. Tohle té současné oblíbené modlitební formuli chybí.

Emanuel Vejnar

Inzerce

ZUŠ Praha 7 přijímá žáky na obor hra na varhany.
Kontakt pro bližší informace:
220 875 863, 220 876 945, 603 460 548, zus.simackova@seznam.cz.

č. 5

FS ČCE v Jablůnce hledá kazatele/ku. Byli bychom rádi, kdyby měl/a určitou zkušenost s prací v církvi, respekt k pluralitě zbožnosti ve sboru je podmínkou. K dispozici je rodinný domek se zahradou. Vztah k domu a zahradě je vítán. V místě je ZŠ i MŠ, v blízkosti jsou dvě větší města s dobrým spojením. Sborový majetek je dobře spravován. Bližší informace podá administrátor Daniel Heller (daniel.heller@evangnet.cz, 571 452 388, 777 342 910) nebo kurátor Dušan Tajzler (571 452 226).

č. 2

Diakonie ČCE - Středisko křesťanské pomoci v Praze hledá pracovnici na pozici vedoucí terénní pečovatelské služby v Praze 8-Ďáblicích. Vzdělání v oboru sociální práce a řidičský průkaz je nezbytný. Kontaktní osobou je L. Roytová tel. - 777 734 071, strukturovaný pracovní životopis zasílejte na adresu:
skp@diakoniecce.cz

č. 3

FS ČCE v Liberci nabízí pronájem bytu 1+1 v Masarykově ulici k rekreačním účelům. Výhodou je krásná lokalita, možnosti lyžování a kulturního vyžití. K dispozici jsou 3 lůžka, vlastní WC, sprcha, kuchyňský kout. Cena za den a noc: 1 os. 200 Kč, 2 os. 350 Kč, 3 os. 500 Kč, 4 os. 600 Kč, dítě do 3 let zdarma, od 3 do 15 let 50 Kč. Dále nabízíme pronájem kanceláře na Malém náměstí v centru Liberce. Rozloha 18 m^2, cena 3000 Kč měsíčně včetně energií.
Více informací na tel.: 482 713 044, e-mail: liberec@evangnet.cz.

č. 6

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 13. února 2007 do přízemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) na besedu "Východní křesťanství v Africe, lidé a krajina". Úvodní slovo přednese RNDr. Václav Petříček z Botanického ústavu AV ČR. Začátek je v 17.30 h, předpokládaný konec do 19.15 h.

JNe

* * *

Sdružení Samuel, Biblická práce pro děti pořádá v Praze ve dnech 30. března - 1. dubna celostátní konferenci pro služebníky dětem. Hlavní téma konference je: Uvádění dětí do služby. Hlavními řečníky jsou: Heather Thompsonová (UK), Christine Jacksonová (UK) a Dennis Bavister (UK).
Konferenční poplatek 400 Kč, sleva pro manžele - dohromady 700 Kč.
Informace a přihlášky: Sdružení Samuel, Starodejvická 8, 160 00 Praha 6, tel./fax: 224 317 674, email: konference2007@samuelcz.com

Oznámení

Když v roce 1936 odešel na odpočinek chlebský farář J. Nešpor, nastoupil na jeho místo ***František Šturc (7.2.1907-25.1.1965****. V chlebském sboru pracoval dvacet osm let, až do své smrti. Zemřel náhle koncem ledna 1965 uprostřed práce na cestě domů. Znali jsme jej jako pastýře svěřených duší, který věděl o nemocných a zkroušených, který je znal a potěšoval. V jeho povaze byla upřímnost, otevřenost a chyběla přetvářka.*

Vladimír Kubíček

* * *

Dne 27. ledna to bylo již 6 let, co nás navždy opustil náš milovaný manžel, tatínek, tchán a dědeček pan Stanislav Chvojka z Heřmanova Městce.
Vzpomeňte s námi.

Za rodinu V. Holánová

Noemi
www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let)
Podrobné informace vám zašleme poštou nebo e-mailem.
Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420777222877,
e-mail: info@noemka.com

Bohoslužby

11. 12 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik
Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gonda
Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30
Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

4/2007

21. února 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 28. února 2007

Z OBSAHU

* *Podobenství o pleveli mezi pšenicí*
* *Milost není pod zákonem*

Biblické poselství k 1. postní neděli

ČEKÁNÍ NA ODPOVĚĎ

Vzývati mne bude a vyslyším jej.
Ž 91,15 *(Kral.)*

Tento týden začíná postní období. Můžeme proto přemýšlet nad veršem připadajícím na první pašijní neděli. Žalmista v něm tlumočí velké zaslíbení pro všechny, kteří žijí s Bohem, kteří v úkrytu Nejvyššího bydlí (v.1). Dostává se jim ujištění , že budou-li vzývat (volat – EP) Hospodina, vyslyší je. Jistě se toto zaslíbení vztahuje na bohabojné i dnes. Platí ovšem takové zaslíbení automaticky?

V této souvislosti je dobré připomenout, že jiné zaslíbení obsažené ve stejném žalmu připomíná Kristu dokonce sám ďábel: Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen (Mt 4,6). Ježíš, který splnil všechny v žalmu zmíněné podmínky, mohl v tomto zaslíbení najít východisko z nepříjemné situace. On však zaslíbení ignoruje. Ne, že by mu nevěřil. Jen rozpoznal, že nenastal ten správný čas. Setkal jsem se se zklamanými křesťany, kteří se vírou upnuli k Božím zaslíbením, ale ta se při nich nenaplnila. Přesněji řečeno, nestalo se to, co čekali. Jako by Bůh neplnil své sliby. Bůh ovšem nemůže klamat. Boží zaslíbení platí, každé z nich je ale adresováno do určité situace. Navíc chceme-li být přesnější, potom místo vyslyším jej budeme číst odpovím mu (EP). Odpověď nemusí být nutně souhlas. Odpověď může znamenat vysvětlení, zaslíbení, ale i odmítnutí. Bůh jedná, ale často jinak, než bychom čekali. Někdy zasáhne, jindy mlčí, někdy nám otevře oči a my porozumíme. Postní doba může být dobrá také k tomu, abychom volali k Hospodinu a čekali co nám odpoví.

Daniel Fajfr
kazatel CB

Evangelický areál Velká Lhota spravovala dlouho ses. Eva Melmuková (str.3)

Bible má jediné téma

Starý zákon slibuje, že Bůh přijde v osobě Mesiáše a bude bydlet s lidmi. Židé jej dosud očekávají a celou svou naději upínají k tomu, že jednou přijde. Nový zákon oznamuje, že dlouho očekávaný už přišel, narodil se. Už není jen předmětem očekávání, ale víry. Nový zákon zve každého člověka v každé době, aby se zaposlouchal do toho starého děje, který začal v Betlémě za císaře Augusta a skončil ukřižováním a vzkříšením za římského místodržitele Piláta Pontského. Křesťanská víra a její dějiny visí na tomto ději celou svou existencí. Tehdy a tam Boží Syn, Ježíš Kristus změnil lidský úděl, tehdy a tam zaplatil svým životem za náš život. Dějiny dostaly Pána, čas byl spoután, má Pána, který byl, který je a který přijde. Tak i život křesťana se vztahuje k minulosti, žije v lásce a doufá v dobré skončení: věří,že má v Kristu svého Pána, miluje ho v jeho bratřích a sestrách a očekává, že bude vzkříšen k novému životu. Ježíš jej svým slovem povzbuzuje k víře, lásce a naději. V každém nedělním shromáždění věřící hledá, co jej utvrdí ve víře v Krista Pána, povzbudí k bratrské lásce a upevní v naději na nový život s Kristem Pánem. Poznává, že víra bez lásky nic není a víra a láska bez naděje brzy ukáží svou nicotnost. Nadto očekává, že se víra nakonec změní ve vidění, setká se s tím, kdo přijde v slávě. Vesmír, který chce ohromovat svým tajemstvím, se díky Bohu proměnil v jeviště, na němž Kristus Pán s Otcem a Duchem svatým vybojoval vítězství nad ďáblem a jeho mocnostmi tmy a smrti.

I v církvi však jsou mnohdy poslucháči okrádáni o radost z Kristova vítězství, když se místo toho mluví jakoby střízlivěji a pokorněji o tom, že evangelium dodá lidskému životu smysl a dobrou budoucnost. Zní to pěkně neurčitě, ale nedá se z toho žít. Evangelium není jen něco smysluplného a pěkného, je to Ježíš Kristus, jeho osoba, jeho osobní vztah k věřícímu a jeho věrná láska k nám nevěrným! Je to živá naděje na setkání s ním.

Toho, kterého nevidíme, ale v něho věříme, musíme uvidět, jinak by naše víra neměla smysl, byla by jako neukončená věta, jako žebřík, který nesahá až do nebe, ale do prázdna, jako nedělní cesta do kostela, kam nedojdete, protože se neustále vzdaluje. Bez živé naděje na setkání s tím, který přichází, se víra třese nejistotou a strachem, nepo-

Dokončení na str. 2

Na začátku

Deset zastavení nad prvními stránkami Bible

Pokračování z č. 3

IX.

„I začal Noé obdělávat půdu
a vysadil vinici. Napil se pak vína,
opil se a odkryl uprostřed stanu
svého. Cham spatřil svého otce
obnaženého a pověděl to venku
oběma svým bratřím.
Ale Šém a Jefet vzali plášť...
a přikryli nahotu otce svého.“
1M 9,20-23

A teď už opravdu ten poslední příběh z Noémova pozemského života: Hospodin mu řekne: „Vyjdi z archy.“ A důchodce Noé jde ve svých šesti stech letech stavět vinici! A nadělá vína. Vínečko bílé a vínečko rudé, že ano. Ochutná. Pije „len z plného pohára“! A opije se a leží teď nahý ve svém stanu! Příběh, nad kterým nejsme bez rozpačitosti. První, co nás tu v naší útlocitnosti napadne, je: proč je to vlastně vůbec v Bibli? To je nějaké Slovo Boží? Ano, i toto je přísný a pravdivý popis reality našeho života. A všecko, co patří k rozmanité, někdy třeba i trochu nechutné realitě našeho lidského života, v Bibli je. Bible není budovatelský román z 50. let, kde hrdinové nemají ani vrásky. Ve světle Boží pravdy je i na každém hrdinovi, na každém z nás, vidět všecko přesně podle skutečnosti, bez přikrášlování. Ale k tomu biblickému pohledu bez retušování reality patří ještě něco velice důležitého: pokaždé také i v lidském klopýtání ukazatel důstojného východiska. Jak je to v každém z nás opravdu smícháno - dobré se zlým, vzácné s tím nejprimitivnějším. Ať je to sklon k alkoholismu nebo pokušení těla nebo pokušení peněz nebo lenivost, která promrhá tolik drahocenného času... Nebo obžerství: člověk ví, že by neměl tolik jíst, a přece nemůže být bez svého suchého chleba a suchého salámu... Jak je to všechno v podstatě primitivní. Víme to, ale přesto tak často každý na těch svých rovinách prohráváme.

Jan Nohavica

Pokračování příště

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Nemnožíme se...

V neděli 11.2. proběhlo v Portugalsku referendum o tom, zda mají být povoleny potraty. K referendu se sice nedostavil potřebný počet lidí, aby mělo právní závaznost, nicméně většina těch, kteří přišli, hlasovala pro. Levicová vláda již oznámila, že připraví návrh zákona legalizující potraty. Portugalsko tak brzy přestane být zemí, kde jsou potraty nelegální. V Evropě takové země zbudou již jen tři: Polsko, Irsko a Malta.

Není bez zajímavosti, že souběžně s vítězstvím propotratové politiky se Evropané – s výjimkou stále početnějších neevropských minorit a evropských Romů – přestávají množit.

Sociální důvody potratů jsou zcela okrajové. Evropa je mnohem blahobytnější než jiné společnosti, kde jsou potraty nejen nezákonné, ale především společensky neúnosné. Pomoci nastávajícím matkám v nouzi, pokud by skutečně nastala, by nebyl (finanční) problém. Potraty mají důvody kulturní: touhu po pohodlném životě bez ochoty nést zodpovědnost za vlastní jednání, v tomto případě za sexuální styk.

Je ztráta ochoty se množit důsledkem či příčinou propotratové politiky? Netroufám si soudit. Zastánci potratů mnohdy argumentují tím, že „svoboda volby" lidem umožní žít „kvalitnější" život.

Zatím jsem se nesetkal s vysvětlením, proč je život bez dětí nebo s jedním dítětem o tolik kvalitnější než život s mnoha dětmi; osobní zkušenost mi spíše říká, že v rodinách s mnoha dětmi bývá zpravidla mnohem víc veselí i spokojenosti, i když jsou jistě výjimky. V každém případě statistiky sebevražd ani v nejmenším nenasvědčují, že by lidé vyrůstající jako jedináčci svůj život prožívali jako „kvalitnější".

Evropa se rozhodla pro život v pohodlí a … bez dětí. Z míry se nenechá vyvést ani prognózami o svém vlastním populačním zániku. Patrně ještě v tomto století jedna evropská generace prožije svůj „kvalitní" život – a uvolní místo jiným. Pokud ovšem v Evropě nedojde k nějaké netušené změně.

Dan Drápal

Církve u nás i ve světě

Ekumenická situace v Holandsku se zhoršuje
(Utrecht, 29. 1. 2007 - ENI) Holandská evangelická farářka Wies Houwelingová se vzdala členství v nejvyšším řídícím orgánu Světové rady církví. Jako důvod uvedla skutečnost, že myšlenka jednoty církví upadla v její vlastní církvi do hluboké krize. „Ekumenismus v holandské evangelické církvi sice není mrtvý, ale je vážně nemocný. Je tak nemocný, že kdybych pokračovala ve své funkci, onemocněla bych i já," uvedla Houwelingová v rozhlasové relaci dva dni po té, co církev zveřejnila její rezignaci.

Církve v Africe se vyhýbají řešení akutních problémů
(Nairobi, 29. 1. 2007 - ENI) Nositel Nobelovy ceny míru, anglikánský arcibiskup Desmod Tutu upozornil církve v Africe, že nedělají dobře, když se otázce homosexuality věnují na úkor řešení jiných, mnohem vážnějších problémů, kterým africký kontinent čelí. „Jsem hluboce znepokojen, když se podívám na problémy kolem nás - trápí nás chudoba, zmítáme se v konfliktech a bojích, lidé umírají na nevyléčitelné nemoci - a na co se nejvíc soustřeďujeme? Na to, co druzí dělají v posteli," řekl biskup Tutu v rozhovoru s novináři během Světového sociálního fóra v Nairobi.

Již polovina polských diecézí má komise na prošetření minulosti
(Varšava, 26. 1. 2007 - ENI) Polská katolická církev v souvislosti s nedávným odstoupením arcibiskupa Wielguse postupně zřizuje komise, které mají vyšetřit možnou spolupráci kněží s bývalou tajnou státní bezpečností. V současnosti komise pracují už v polovině ze 44 diecézí polské katolické církve. Vedle arcibiskupa Wielguse se z předních představitelů církve vzdal své funkce i rektor krakovské katedrály Janusz Bielanski.

Církve na Světovém sociálním fóru kritizují ropné společnosti
(Nairobi, 26. 1. 2007 - ENI) Delegáti křesťanských církví a organizací na Světovém sociálním fóru v Nairobi se připojili ke skupinám občanské společnosti a upozornili na aktivity velkých ropných společností v rozvojových zemích. „Ropné společnosti by se měly chovat v těchto krajinách tak, aby i místní obyvatelstvo mělo podíl na zisku z těžby této vzácné suroviny," řekl Arnold Temple z metodistické církve v Sierra Leoně. Temple to řekl v diskusi, která následovala po vystoupení účastníků z Nigérie. Ti totiž upozornili na to, že těžba ropy v deltě Nigeru už několik roků vede ke stále většímu zbídačování místních obyvatel.

Příjem církví v Holandsku roste navzdory klesajícímu počtu členů
(Utrecht, 25. 1. 07 - ENI) Navzdory klesajícímu počtu členů zaznamenaly církve v Holandsku nárůst svých finančních příjmů. Nejde však o příjem z církevní daně, ale o pravidelnou společnou veřejnou sbírku pěti církví. „Méně členů, a navzdory tomu větší příjem" - tak zněl titulek uvádějící zprávu o výsledku loňské ekumenické kampaně církví. Sbírka přitom není určena na dobročinné aktivity církví, ale na pokrytí základních provozních nákladů včetně mezd farářů a administrativních pracovníků církví.

Ekuména vo svete 5/2007

Den otevřených dveří na Dorkas v Olomouci
V pátek 16. února 2007 proběhl na Vyšší odborné škole sociální a teologické – Dorkas v Olomouci od 8°° do 17°° h „Den otevřených dveří". Součástí programu byla i burza studentských výrobků.
Po telefonické domluvě (585 208 813, 585 225 728) k nám můžete zavítat i v jiném termínu. Můžete nám psát i elektronickou poštou na adresu: info@dorkas.cz.
Studium oboru „sociální a teologická činnost" je příhodné jak pro ty, kteří chtějí působit v sociální práci, tak pro zájemce o službu katechetickou, pastorační či misijní.
Škola je řádným členem Asociace vzdělavatelů v sociální práci a její vzdělávací program naplňuje standardy vzdělávání v sociální práci.
Vedle celé řady sociálních předmětů tvoří významnou součást výuky i teologické vzdělávání. Představují je předměty Základy křesťanství (zahrnují vybraná témata z oblasti Nového a Starého zákona, věrouky, církevních dějin a religionistiky), Křesťanská etika a Praktická teologie (zahrnuje oblast diakonie, katechetiky, pastorace, misie a evangelizace).
První kolo přijímacího řízení pro školní rok 2007/08 se bude konat 12.6.2007, termín uzávěrky přihlášek pro toto kolo je 25.5.2007. Podrobnější informace o přijímacím řízení a vzdělávací nabídce školy lze nalézt na adrese školy: Blažejské náměstí 9, 772 00 Olomouc, nebo na webovské stránce: www.dorkas.cz

Petr Hlaváček

Pozvání na přednášku

Křesťanství bez papeže
„Křesťanství bez papeže" je název přednášky Bohumila Kejře, předsedy Kostnické jednoty. Chceme jí připomenout 550. výročí vzniku Jednoty Českých bratří, jejich čin volby na Římu nezávislých vlastních kněží a význam těchto událostí v dějinách a podnes.
Toto shromáždění se koná v sobotu 3. března ve 14. 30 h ve sborovém domě v areálu evangelického sboru na nám. Bedřicha Hrozného v Lysé n/L.
Srdečně zve

Místní sdružení Kostnické jednoty –
Sdružení evang. křesťanů, o.s.

Bible má jediné téma

Dokončení ze str. 1
znává v ukřižovaném vzkříšeného, chodí jen k jeho hrobu. Ale takoví jsme my, posluchači evangelia: slyšíme je, líbí se nám a už jsme s ním učinili několik kroků a věříme mu, ale jen tak, že se neodvažujeme vyzdvihnout si výhru, kterou Vítěz nad smrtí a peklem přiřkl svým věřícím. Apoštol nám ji připomene, aby naší víře pomohl na nohy:"Milovaní, nyní jsme děti Boží; a ještě nevyšlo najevo, co budeme! Víme však, až se zjeví, že mu budeme podobni, protože ho spatříme takového, jaký jest"(1J 3,2).
Až se zjeví! Ale jak se zjeví? Jak přijde? I o tom nás evangelium informuje. Naši zvědavost však v tom ohledu neukojí. Novy zákon o tom mluví představami, které nesdílíme. Jsou zastaralé, patří do obrazu světa, jak byl na počátku našeho letopočtu vlastní všem lidem. Proto se jim nesmějeme, ale snažíme se jim porozumět. První příchod Božího Syna na svět se udál přirozeně, narodil se jako člověk. Pro jeho druhý příchod v slávě hledá apoštol slova a představy nadpřirozené: Bůh zatroubí a Pán sestoupí z nebe, mrtví v Kristu vstanou a my živí budeme vzati vzhůru na oblaku, abychom spolu s nimi se setkali s Pánem (lTe 4,16.17). Apoštol, který (sotva sám) věřil, že Bůh fouká do trumpety, nás těmito slovy vyzývá, abychom se dnešními představami a symboly pokoušeli naznačit slavné vítězství Boha, pravdy a milosti evangelia i konec všeho dění na světě. Nebude to katastrofický scénář, svět a jeho konečný úděl zůstane v Božích rukou. Ale potom bude soud. Bohu patří a bude patřit bytí, věčná existence. Ale ovšem zase použijeme představ a symbolů, které budou kulhat jako Pavlova Boží trumpeta. Počítejme však s tím, že někomu právě ohromující zvuk Boží trumpety nejvýmluvněji oznámí světu konec, který mu Bůh připravil. V každém případě bude to zcela jiný konec, než jak si jej představuje vědecká fantazie. Nastane Boží království.
Zbývá povědět, kdy se to stane. Nový zákon a Ježíš výslovně očekával příchod Božího Syna co nevidět. Avšak už v Novém zákoně najdeme doklady o tom, že hned první křesťanská generace "přehodnotila" své očekávání brzkého slavného příchodu Páně. Apoštol Pavel je toho důkazem. Připustil, že se toho slavného příchodu nedožije, jak dříve očekával, ale jeho víra v Krista a jeho naděje na nový život s Kristem nijak neutrpěla. Nový zákon nás poučuje, že datum Kristova slavného příchodu na svět není pro víru důležité, ani vypočitatelné."O onom dni či hodině neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn, jenom Otec," řekl Ježíš (Mt 13,32). Ten verš již výslovně varuje před vypočítáváním konce," píše Petr Pokorný ve svém Výkladu evangelia podle Marka a zároveň „má Ježíšovo veřejné vystoupení za začátek nového věku, kdy bude uskutečněna Ježíšova zvěst - evangelium."
Křesťanství vidí v Ježíšově příchodu, v jeho kříži a vzkříšení rozhodující událost dějin spásy, událost, která se stala jednou pro vždy: Ježíš Kristus, ukřižovaný a vzkříšený, je spása světa, což musí potvrdit jeho nový příchod v slávě a moci. Zatím křesťanská víra spočívá v důvěře v Božího Syna, Ježíše Nazaretského, jenž přišel bez vnější slávy a moci jako trpící Boží služebník. První křesťanský sbor, jak o něm svědčí Nový zákon,předběhl svou víru nadějí na jeho nový slavný příchod. Kdykoli v dějinách se tato naděje dostala před víru a lásku, nasměrovala je k brzkému příchodu Krista Pána a zbavila je tíhy staletí, která se v každé době tváří, jako by měla pokračovat bez přestání, do nekonečna, na věky, jako by dějiny neměly Pána. Víra uznává svou neschopnost vidět,co jí teprve setkání s Pánem odhalí:"Až přijde plnost, tehdy to, co je částečné, bude překonáno"(lK 13,10). A zatím?
"Jenom se pevně držte toho, co máte, dokud nepřijdu!"(Zj 2,25)

Josef Veselý

Z historie

Evangelická modlitebna v Brně na Lochenberku

V několika historických knihách o Brně lze objevit zprávu, že v letech 1610 až 1613 se konaly evangelické bohoslužby v modlitebně, které se říkalo na Lochenberku.
Bylo to období sílící protireformace, která předcházela násilnému ukončení náboženské tolerance po roce 1620.
Protireformační zápas se odehrával hlavně v královských městech, a tedy i v Brně, neboť šlo o zájem císaře i olomouckých biskupů. Katolickou misií byli pověřeni jezuité a později také kapucíni. Město tehdy obývali většinou Němci luterského vyznání a jako bohoslužebný prostor jim sloužil jakubský kostel, který užívali společně s katolíky.
V některých letech tam dokonce byli jen luterští kaplani. V období, o kterém píšeme, však už měl už plně katolickou správu.
Ale vraťme se k evangelické modlitebně na Lochenberku. Rudolf II. postoupil v těchto letech Moravu svému bratru Matyášovi, který se ústně zaručil poskytnout evangelíkům jistou míru náboženské svobody. Jeho mandát, i když jen ústní, však nebyl dodržován. Přesto konali brněnští evangelíci bohoslužby od počátku roku 1610 v soukromých domech.
Pan Ondřej z Puchheimu zakoupil od Ondřeje Zeydla na tehdejším předměstí u Pekařské nebo na Pekařské ulici (která byla v 17. století rozdělena na čtyři ulice) bez povolení městské rady dva sousední domy, a to Lochenberk a Finkenstein. V těchto domech se konaly soukromé evangelické bohoslužby, které však byly hojně navštěvovány brněnskou evangelickou veřejností. Byla tam také škola, kde se učilo mimo jiné luterskému i kalvínskému katechismu.
Musíme dle pramenů přiznat, že ve městě docházelo k občasným potyčkám mezi evangelickými žáky z Lochenberku a jezuitskými studenty. Díky anonymnímu „zpravodaji" se dovídáme, že si evangelická obec pořídila při obou domech pana z Puchheimu jakousi velkou stodolu (modlitebnu JN), oltář, kazatelnu a stolice (lavice JN), a to vše obehnali zdí.
„Evangelíci dovedli mezi sebou dle odhadů vybrat 1200 tolarů na přestavbu domů a další částky na predikanta (kazatele JN), kantora a varhaníka. Každou neděli konají sbírky a vždy vyberou značné částky."
Dokonce máme zprávu i o sňatku lochenberského kazatele počátkem června 1612 v domě pana z Drnovic. Jinde se píše, že pan Ondřej dostává ročně od evangelické obce na exercicie 1000 zlatých a kazatel 300 zlatých kromě štolových poplatků. Víme také, že kazatel veřejně křtil a podával ve městě i na předměstí večeři Páně, pohřbíval mrtvé a kázal nad nebožtíky. Nejvíce dráždil tehdy již katolickou městskou radu společný zpěv luterských písní při průvodu městem.
(Mnozí z nás si možná vzpomenou, jak společný zpěv při pohřbech vadil i představitelům minulého režimu, podobně jako výzva ke společné modlitbě Páně.)
Naopak evangelíci byli nuceni chodit na průvody Božího těla. (Něco podobného známe z dřívějších povinných prvomájových průvodů.) Lochenberský kazatel kázal někdy i v kostele v Líšni, která byla v té době evangelická. Po zákazu nekatolických pohřbů v královském městě Brně pochovávali pak evangelíci své zesnulé v Líšni a v nekatolických Řečkovicích.
Pan Ondřej z Puchheimu (někde z Pucheimu) se stal terčem množství útoků. Zemský hejtman Karel starší ze Žerotína jej hájil, jak se dalo, vždyť i on konal ve svých domech v Brně a v Olomouci soukromé bratrské bohoslužby a nikomu nebránil v účasti. Někdy byly konány soukromé bohoslužby i v domech jiných pánů. Boj o Lochenberk byl vlastně zápasem mezi Žerotínem a olomouckým biskupem Dietrichštejnem. Nakonec skončil tak, že rytíř z Puchheimu byl 16. října 1613 donucen slíbit, že zastaví evangelické bohoslužby, a tak nekatolíci přišli o své bohoslužebné místo i školu. Kardinál František Dietrichštejn si počítal za zvláštní zásluhu, že vykořenil v Brně nekatolickou bohoslužbu, ale nebylo to navždy. V době stavovského povstání sloužil opět jakubský kostel pro konání evangelických bohoslužeb a jezuitský kostel připadl Českým bratrům, ale to už je jiná kapitola.

Jiří Novák
(Setkávání, 2006)

Život, rodina, děti... je dar od Boha

Rozhovor s Christopherem Obua Ogwettou

Pastor Christopher Obua Ogwetto je ze Súdánu. V současné době však žije v Dánsku oficiálně jako uprchlík a zároveň jako aktivní pastor v tamní komunitě uprchlíků z celé Afriky.

*** Vrať se, prosím, ve vzpomínkách až do dětství, abychom lépe porozuměli tvé životní cestě.**
Vyrostl jsem v malé vesnici na jihu Súdánu, moji rodiče byli křesťané, ale v té době jsem ještě nevěděl o křesťanství vůbec nic. V Súdánu jsme nebyli dlouho. Utekli jsme s rodinou do Ugandy před válkou. Takže jsem vlastně vyrůstal v Ugandě s tamními dětmi. Neznal jsem jejich jazyk. V Súdánu jsme nemohli dělat prakticky nic. Učilo se arabsky, a proto jsme nemohli chodit jako Nearabové do škol. Ale v Ugandě to bylo mnohem lepší. Nemusel jsem platit za školné, tedy můj otec nemusel nic platit, protože jsem se dobře učil.

*** Na co si nejraději vzpomínáš ze svého dětství?**
Na rodinu. Bylo nás mnoho - 6 sester a 5 bratrů. Já jsem prvorozený. Můj otec mě velice miloval a maminka také. Otec pracoval a vydělával hodně peněz a měli jsme dostatek všeho. Spoustu jídla a hodně jsme společně stolovali. Každý konec týdne nám otec nakoupil spoustu dárků. Rodiče byli křesťané a vychovávali nás v křesťanském duchu. Křesťanství bylo v Ugandě již od začátku 70. let 19. století. Každou neděli jsme chodili do kostela a také škola byla křesťanská.

*** Takže v těch letech bylo dobré být na světě?**
(smích) Ano. Bylo to tak. Velmi mírumilovná doba. Mnoho dobrých lidí. Chodili jsme se koupat do jezera (Victoria). Večer jsme chodili rybařit. Byl to skutečně dobrý život.

*** A jako kluk jsi tedy mohl mít vlastní sny o tom, kým chceš být a co chceš dělat v budoucnu.**
Ano. Jako kluk jsem měl dva sny. Chtěl jsem být knězem v katolické církvi. Ale v roce 1976 jsem se rozhodl, že touto cestou nepůjdu. Měl jsem takovou zkušenost v tamním kostele. Byl jsem hodně mladý a kolem bylo hodně starších kluků. A protože jsem byl moc mladý, tamní kněz mě poslal domů. Jednou mě tento kněz opět zavolal zpět, ale řekl jsem mu, že si myslím, že toto není Boží vůle. A tak jsem se vydal cestou svého druhého povolání. Chtěl jsem se stát mechanikem, ale ani to nevyšlo. Nemohl jsem si dovolit chodit do školy, která nebyla ve stejném městě.

*** Jsi teď v kontaktu se svou rodinou?**
Můj otec zemřel v roce 1986, když jsem pobýval v Súdánu v jiné vesnici a kvůli válce jsem nemohl ani navštívit jeho hrob. Moje maminka a sourozenci žijí v utečeneckém táboře v Ugandě. Všechny mé sestry se vdaly a žijí se svými manželi. Jeden z mých bratrů se stará o mé děti a jsme v telefonickém kontaktu.

*** Jak musí lidé v Súdánu pracovat, aby se uživili?**
V severním Súdánu, kde je mír a lidé neslyší výstřely ze zbraní, lidé normálně pracují a nemají v tomto smyslu žádné problémy. Ale v jižním Súdánu, kde trvá válka již téměř padesát pět let, je to jiné. Mnoho lidí zemřelo. Téměř tři a půl milionu lidí. Mnoho lidí muselo odejít z domovů. Mnoho lidí nemá práci, protože jsou uzavřeni ve městě. Mohou jít do lesa sbírat dříví a pokusit se je prodat. Ale někdy jdeš do lesa a šlápneš na minu a je konec. Někteří lidé se snaží obdělávat půdu a pěstovat zeleninu, aby ji mohli prodat lidem, co mají práci. To mohou být například učitelé, ale i oni mohou pracovat třeba celý rok bez mzdy. Takže život v jižním Súdánu je skutečně náročný.

*** Proč je vlastně v Súdánu válka?**
Důvodů je mnoho. První je, že Arabové přišli a snaží se nás islamizovat, abychom byli muslimové.

*** Jak Arabové začali tuto válku?**
Arabové nejprve přicházeli postupně, pomalu, jako obchodníci. Přišli z Egypta a Saúdské Arábie. A postupně se začínali roztahovat a zabíjet. Když ti dali peníze, aby ses stal muslimem, tak tě nezabili. Ale opačně, když jsi nepřijal islám, tak tě mohli zabít.

*** Zmínil ses, že bude za 6 let referendum o nezávislosti jižního Súdánu. Důvěřuješ tomu, že tento slib se opravdu uskuteční?**
Proč by Arabové válčili tak dlouho, a nakonec by vám slíbili referendum? Proč by to dělali? Oni nechtějí, abychom získali nezávislost. Oni moc dobře vědí, že když jižní Súdán získá nezávislost, nebude trvat dlouho a jih začne válku se severem.
Nemůže trvat dlouho získat Chartúm. Protože Chartúm patřil černým Afričanům, nikoliv Arabům. Ale ptal jsem se jednoho místního Súdánce, jestli si myslí, že se toto referendum uskuteční. Já jsem viděl, že se Arabové snaží koupit lidi, aby v referendu volili pro Araby. Ale tentokrát jsou lidé skutečně odhodlaní získat svou nezávislost. A v současné době je v Chartúmu 10 000 vojáků UN a oni jsou pod touto kontrolou světového společenství. Takže i když oni nechtějí naši nezávislost, a to i proto, že my máme spoustu nerostného bohatství, ropu, kterou oni sami těží, a budou se snažit o podvod během referenda, UN je přítomna v Chartúmu a lidé jsou odhodláni svou nezávislost získat a nenechat se koupit za arabské peníze.
V Darfúru je situace jiná. Vláda odmítla jednotky UN, aby dohlížely nad touto oblastí. Tato válka trvá pouze tři roky a jsou to muslimové, kteří bojují proti arabské vládě. Jsou to také muslimové, ale černí Afričané, kteří jsou zneužíváni jako otroci. Takže i oni se chtějí oddělit. A také východní region se chce oddělit od středu.

*** Jak pomáhá EU?**
EU nám vůbec nepomáhá. Protože je v Súdánu válka již tak dlouho, mnoho světových organizací nechce být v Súdánu přítomno (EU, UN apod.). Jen proto, že mnoho lidí v Darfúru křičí zoufalstvím o pomoc, UN se tak nějak angažuje. Jinak svět na nás úplně zapomněl. Nevím, co se děje.

*** Nepomáhají ani žádné církve?**
Církve nám hodně pomohly. I utečencům, kteří přicházejí např. sem do Dánska, těm především pomáhají místní církve. Ale mezinárodní společenství úplně zapomnělo na jižní Súdán. V roce 1996 bylo v severní Ugandě zavražděno 375 jižních Súdánců znepřátelenými rebely. Zahrabali je do masových hrobů, a ačkoliv je UN přítomna v Kampale v Ugandě, neřekli ani slovo. Bylo to pro nás trpké a šokující. Mnoho našich lidí bylo zabito a UN proti tomu nedělá vůbec nic. Možná UN posílá své lidi do Iráku, Afganistanu, ale do jižního Súdánu nepošlou nikoho, dokud válka neskončí.

*** Kdy ses stal křesťanem? Jaký byl tvůj osobní důvod?**
Když mi bylo patnáct, u Viktoriina jezera kázali misionáři, zpívali a já měl velký zájem. Tak nám dali knížky v našem jazyce a já jsem se rozhodl a stal se znovuzrozeným křesťanem. Chtěl jsem sloužit Bohu. Nikdy jsem s tím neměl problémy. Chtěl jsem se stát pastorem v katolické církvi, ale to se nepodařilo. Ale Bůh si to zařídil tak, že jsem se nakonec stal pastorem v Anglikánské církvi. Poslali mě na studia a nejprve jsem se musel učit. Nikdy jsem nepochyboval o Boží existenci. Učení a kázání, které jsem slyšel, jsem rozuměl. Dávalo mi to smysl a věděl jsem, že musím dát Bohu svůj život v Ježíši Kristu.

*** Co se může stát člověku, který se nějakým způsobem veřejně projeví jako křesťan?**
Především v muslimském prostředí se může dostat do problémů. Když se snažíš kázat evangelium mezi muslimy, může tě to stát život, protože si myslí, že se jim snažíš sebrat jejich vlastní lidi. Někteří jsou obviněni, ale většina může být zabita. Takže musíš být velice opatrný, když hovoříš s muslimy. V jižním Súdánu se hovoří o svobodě slova, ale nemáme tu sílu, aby se to tak skutečně žilo.

*** Co si myslíš o stavu křesťanství zde v Evropě?**
Myslím si, že křesťanství je v západním světě na ústupu. Někdo mi řekl, že Evropa potřebuje Afričany, aby přinesli křesťanství do Evropy. Pastor Hans (z místní katedrály) dělal studii o stavu církví v Anglii a zjistil, že kostely jsou prakticky prázdné, ale africké kostely jsou naprosto plné. Já sám tomu nerozumím, ale jedna věc je, že zde v Evropě mají lidé absolutně všechno, co chtějí, a tak nad ničím nepřemýšlejí. Nepřemýšlejí nad existencí Boha, někteří říkají, že jsou křesťané, protože chodí do kostela. To je jistý způsob uvažování, ale oni si neuvědomují, že vše, co mají, je od Boha. Život, rodina, děti, bohatství, to vše je dar od Boha a musíme za to často děkovat. Ne jen jednou o Vánocích a Velikonocích.

***Za co bys chtěl, aby se lidé modlili?**
Aby se modlili za mír v Súdánu a aby muslimové poznali Pravdu. A také za mě. Hlavně za mou rodinu, kterou jsem neviděl celých 11 let. Jednou jsem hovořil se svou dcerou, ona se do telefonu rozbrečela a i mně zvlhly oči. Je to někdy dost těžké.

Ptal se a zaznamenal
David Toušek
(zkráceno)

Doc. PhDr. Eva Melmuková

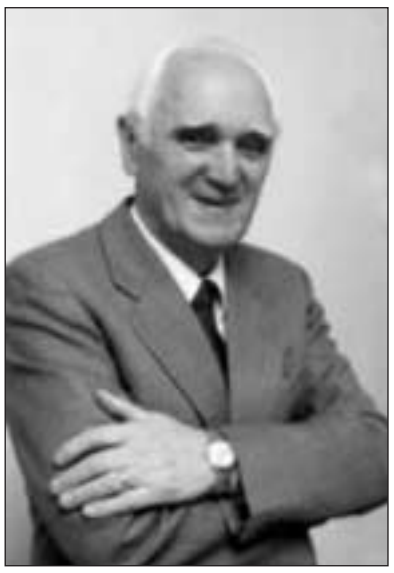
Životní jubileum naší sestry farářky

Koncem února 2007 se dožívá významného životního jubilea - 75 let - naše milá sestra emer. farářka **doc. PhDr. Eva Melmuková - Šašecí**. A tak bych chtěla při této příležitosti zmínit alespoň něco z jejího života, naplněného i v důchodovém věku nezvyklou energií i otevřeným srdcem pro každého.
Je to již více než polovina století, kdy v r.1951 pomáhala sestra Melmuková jako studentka bohosloví v tehdejším slavonickém sboru. Po ukončení Komenského evangelické bohoslovecké fakulty byla v r.1954 ordinována a velmi brzy složla i farářskou zkoušku (v r. 1956). Působila pak ve Farním sboru ČCE v Praze na Smíchově, kde jí však byl (z důvodu mnohých sborových aktivit, jež nebyly viděny přejně těmi, kteří tehdy „konali dozor nad církvemi") odebrán tzv. státní souhlas. I pak si věděla rady a nezahořkla, prošla mnohými zaměstnáními, ať už v Praze či ve Stříbře (tam v r.1960 také dochází ke sňatku s farářem ČCE Jiřím Melmukem), či v Dačicích (KOH-I-NOOR), Telči i Jihlavě (Muzeum Vysočiny) a pak zase v Praze.
Při mnohé práci se věnovala i studiu historie; o dějiny (zvl. české dějiny) se sestra Melmuková zajímá po celý život. Externě vystudovala na Filozofické fakultě UK obor etnografie a folkloristika, doktorát si převzala v pražském Karolinu v r. l968. V normalizačním období jí v řadě různých zaměstnání byla např. ku prospěchu (při zaměstnání v Praze ve Výzkumném ústavu pivovarském a sladařském) i druhá maturita na Střední škole potravinářské technologie (také šlo o dálkové studium).
Po celé období byla stále v kontaktu s církevním prostředím a po zlepšení zdravotního stavu po mozkové příhodě v r. 1983 obdržela - tehdy vlastně jako invalida -v r. 1986 po téměř 30 letech tzv. státní souhlas pro práci ve Farním sboru ČCE v Telči. Zdravotní stav se pak zlepšil natolik, že v období r. 1990- 1996 působila sestra farářka v telčském sboru na plný úvazek. A jako emer. farářka pomáhala (spolu s manželem) v mnohém do ukončení sborové unie Telč-Velká Lhota u Dačic v obou sborech (1997-2006), nyní se její sborová aktivita týká již jen telčského sboru. Pomáhá nejen svými mnohými znalostmi, ale zejména osobním nasazením, snahou, aby se sborové prostředí stávalo domovem všech, kteří sem Ježíše jako Krista přicházejí hledat.
A ještě není konec výčtu jejích aktivit. Po listopadu 1989 dosáhla na ETF UK habilitace v oboru církevních dějin (r.1991) a jako soukromá docentka přednášela v Praze 5 let.
Počátkem devadesátých let v hektické popřevratové době působila i v radě města Telče, měla být i zvolena starostkou (dostala tehdy při volbách nejvíce hlasů), ale pro mnohé zaneprázdnění nemohla funkci přijmout, pracovala však 4 roky alespoň v telčském zastupitelstvu.
Sestra Melmuková se věnovala dlouhá léta archivnímu bádání, týkajícímu se kořenů naší církve v době předtoleranční a toleranční. S dalšími „nadšenci" pracovala na přesném zachycení problematiky tolerančních přihlášek 18. stol., již od r. 1981, když byla při Poradním odboru historickém založena na synodní radě ČCE Komise pro edici tolerančních přihlášek. Po r. 1990 pokračuje tato „mravenčí" práce na poznání vlastních kořenů v rámci Historické společnosti pro aktualizaci odkazu české reformace Veritas. Činnost této organizace (sestra Melmuková je v současné době její moderátorkou) překračuje však svým významem i hranice českých zemí. Ale to by bylo jistě na další samostatný článek.
Asi jsem nestačila uvést všechno, ale při výčtu tak mnohých aktivit, životního elánu, touhy po poznání, věrohodného postoje a víry, „která ví, komu uvěřila", chci nejen za sebe, ale za další bratry a sestry (nejen telčského sboru) vyjádřit dík Pánu za to, že naši milou sestru máme , a přáli bychom si, aby mezi námi ještě dlouho mohla zůstat a rozdávat radost i podněty živé víry.

DK

ThDr. Vilém D. Schneeberger

Už během středoškolského studia pracoval v litoměřickém sboru Evangelické církve metodistické jako kazatelský pomocník. Vědomě se připravoval na službu v církvi. Už tehdy využíval svých jazykových znalostí k překládání různých pomůcek pro sborovou práci. Hned po maturitě v roce 1950 se přihlásil ke studiu na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě. Po jejím absolvování a po vojenské službě byl roku 1956 ordinován na diakona a za rok na staršího a byl mu svěřen sbor v Praze 2, kde pracoval devět let. V té době byl také dva roky tajemníkem církve. Po čtyřměsíční službě v třeboňském sboru byl v roce 1966 povolán do sboru v Jablonci nad Nisou, kde pracoval pět let. V roce 1968 byl zvolen superintendentem církve a do této funkce byl pak zvolen vždy znovu po šestiletém období. Svého úřadu se vzdal po jednadvacetileté službě v červnu 1989, aby pak až do svého penzionování sloužil ještě deset let jako kazatel v Praze-Strašnicích. Mezitím byl ovšem i při svém úřadu od roku 1971 kazatelem v Praze 2. Působil v

ThDr. Vilém D. Schneeberger (28. 5. 1928 – 3. 12. 2006)

Ekumenické radě církví.
Milý bratr Vilém pracoval i literárně. Především se věnoval životu a dílu Jana Wesleye, zakladatele metodismu. Přeložil výběr z „Deníku Johna Wesleye". V roce 1972 promoval na Československé bohoslovecké fakultě v Praze. Jeho doktorská práce měla titul „Teologické kořeny Wesleyova sociálního akcentu". Tato práce vyšla i v němčině. Přeložil a vydal Patnáct kázání J. Wesleye a jeho Výklad kázání na hoře, napsal historickou práci „Metodismus v Československu" a „Přehledné dějiny metodismu".
Byl členem redakční rady Kostnických jisker a po léta v nich pilně publikoval. V roce 1988 napsal pěkný článek „Naše Kostnické jiskry". Zdůraznil, že týdeník mají psát čtenáři, aby v něm nebyla jen učená pojednání, ale také postřehy, zkušenosti a povzbuzení druhých. A že Jiskry jsou určeny čtenářům všech církví sdružených v Kostnické jednotě. Je třeba psát srozumitelně, krásnou češtinou, která dovede vyjádřit i složité pojmy. Známkou vzdělanosti je, dovedu-li se vyjádřit prostě a srozumitelně.
Přijímáme tato slova jako odkaz Viléma Schneebergera. Děkujeme za jeho život a radujeme se, že spolu s milovaným Wesleyem zpívá s andělským sborem „Ó Bože veliký, od věků na věky je sláva tvá. Dej, bychom s anděly ve věčnou neděli ti nově zapěli: Halelujah!"

Miroslav Frydrych

Recenze

Samuel Jan Hejzlar: Svědectví o světle

Ilustrace: Miroslav Rada
Eman
Benešov, 2006
Str. 392

Už dlouho jsem se nikým tak dlouho nezabýval, jako právě jí. Dlouhé týdny se už s ní přu, když mi nastavuje nepříjemné zrcadlo.
Hledám stále nové argumenty, abych nemusel připustit, že má zpravidla jasnější úsudek a pravdu. Je mi to nemilé, ale zároveň ji nedokážu nechat bez povšimnutí. Zápasím s ní a ona nade mnou vyhrává.
Knížka „Svědectví o světle", kterou mne trápí její autor Samuel Jan Hejzlar.
Vlastně je to jen spoluautor, protože v této knize má hlavní slovo Duch Boží. To on mne nutí přiznat si mou vlastní podobu. Slovy a obraty, které od dětství znám z Karafiátových Broučků, z podstaty té nejkrásnější tradice víry starých evangelických rodů, z bohatství Bible kralické.
Tvářím se suverénně před divy techniky, před dílem lidských rukou, ale zde mne kdosi zneklidňuje. Odkrývá zákoutí a temná místa, v nichž často bloudí a nakonec se i ztrácí má víra. Ukazuje mi, co jsem v každodenním životě mlčky opustil a zapřel.
Krůček po krůčku tak autor spolu s Duchem svatým mapují onen prostor, kde předvádíme svou vlastní a neopakovatelnou hru. Hru života a krve. A náhle se mnohé jeví jinak. Z tohoto úhlu se z vítězství stávají chvíle porážek a bolest je zálohou na odměnu.
Ta knížka mne stále zneklidňuje. Nedokázal jsem ji dodnes jen tak dočíst a nedokázal jsem ji ani prostě odložit i pro překásné ilustrace, které text doplňují a podtrhují.
Co o ní říci? Snad jen ona prastará a stále platící slova: „Pojď a viz!"

Vladimír Červený

Ružena Žiaranová – Dvořáková: Sedem parížskych večerov

Bratislava 1997
Str. 120

Koncem listopadu 1996 uspořádal ÚV Kostnické jednoty v Brně ke 100. výročí narození česko-slovenské křesťanské básnířky Marie Rafajové celodenní seminář o jejím životě a díle (viz ET-KJ 82/4 : 4). Hlavními aktéry, kteří nezapomenutelným způsobem zprostředkovali několika desítkám účastníků semináře oslovující seznámení s duchovním odkazem Marie Rafajové, byli manželé Ružena a Vladimír Dvořákovi ze sboru BJB v Bratislavě. V listopadu loňského roku pozval ÚV KJ tuto manželskou dvojici do Prahy, aby při 110. výročí narození M. Rafajové znovu přiblížili podstatné mezníky jejího života a díla při vzpomínkovém shromáždění. Sestra R. Dvořáková, přední slovenská překladatelka zejména krásné literatury z francouzštiny a ruštiny, nás při této příležitosti navíc překvapila půvabnou vlastní knížkou „Sedem parížskych večerov", která vyšla krátce po zmíněném semináři k 100. výročí narození M. Rafajové.
„Sedem parížskych večerov" je vynikající novelou, inspirovanou týdenním pobytem autorky v Paříži v roce 1979 i nedožitými stými narozeninami M. Rafajové. Připomíná vzrušující film, který za sedm dní natočil sám život.
Příběh se odehrává v období normalizace, kdy se železná opona jen zřídka nazvedala pro cestu na Západ. Kulisou děje je sedm nejvýznamnějších a nejpamátnějších lokalit světové metropole umění a kultury. Na jejich pozadí dochází k několika pozoruhodným a naprosto neočekávaným setkáním. Ta ve svém souhrnu vytvořila nevšední a nezapomenutelný zážitek.
Ústřední postavou je Paříženka Sul Caudronová, bývalá autorčina profesorka francouzštiny a hostitelka při popisované návštěvě města nad Seinou. Tato šlechetná žena prožila svůj život v bezvýhradné službě bližním.
Při psaní novely se autorce podařilo něco v krásné literatuře naprosto neobvyklého a jen těžko opakovatelného: zvýraznila portrét Sul Caudronové vlastnostmi jiné osobnosti a dokonce do jejího životního příběhu vkomponovala některé události ze života připomenuté jubilantky Marie Rafajové. K dotvoření portrétu ústřední postavy novely použila autorka na několika místech dokonce i „autobiografické" verše M. Rafajové.
Neuvěřitelně podobnými cestami vedl nebeský Otec životní putování těchto dvou vzácných žen, které o sobě nevěděly a žily v naprosto odlišných prostředích. Obě, Marie Rafajová i Sul Caudronová, překonaly v mládí hlubokou citovou krizi a velké osobní zklamání a měly navíc společné i to, že zcela důvěřovaly svému Bohu a Spasiteli. Obě většinu svého života prostřednictvím obětavé služby bližním sloužily Pánu Bohu.
Ružena Dvořáková se ve své knížce vyznává ze své lásky k Paříži a líčí několik pozoruhodných setkání. Především však vydává počet ze svého nejdůležitějšího životního setkání: s Pánem Ježíšem Kristem Spasitelem, který zásadně ovlivnil a dodnes formuje její život.
Závěrem si připomeňme, že knížka je přeložena do češtiny a čeká na české vydání.

Jan Štěpán

V neděli 11.února zemřel tiše ve věku poctivě prožitých devadesáti let

BRATR OTAKAR BEROUNSKÝ, věrný posluchač Kristovského evangelia.

Jeho sbor se s ním rozloučí při bohoslužbách v neděli 4. března v 9.30 hodin.

Staršovstvo II. žižkovského sboru v Praze 3, Čajkovského 10

Inzerce

Grüne Au
Křesťanský rekreační dům

Pěkný samoobslužný dům ve známých lázních St. Wolfgang v nádherné „Solné komoře" pro skupiny a jednotlivce. Sněhový ráj pro celou rodinu „Postalm" (1200 - 1900 m). Skibus zdarma; 40 vleků, i kabinové; 130 km sjezdovek! Krippenstein (2109 m). Skibus zdarma ze St. Wolfgang (viz též www.dachstein.at & www.wolfgangsee.at). Sáňkování v Kleefeld /Strobl, sáňkařská dráha 1,5 km, osvětleno do 24 h.

18 pokojů, asi 50 hostů. Cena skupiny (11 - 30 osob): 12,50; nad 30 osob: 11,50; jednotlivci: 13,50 euro.

! Nově ! „Grüne Au" **prázdninový dům** 4-8 míst, 100 euro/den; velmi pěkná poloha i vybavení.

A-5360 St. Wolfgang im Salzkammergut
Au 100, Appesbachstraße, Rakousko
Tel/fax: 495539393; gruene-au@aon.at
www.christliches-freizeitheim
-gruene-au.de

Dotazy a přihlášky: Jiří Potoček
(Ferenc & Helene Tarnok
Tel/fax: 0043613872513)

č. 40

Pozvánky

550 let
od založení Jednoty bratrské
v roce 1457
275 let
od začátků misie
Unitas fratrum v roce 1732

Dovolujeme si vás pozvat na oslavu 550. výročí založení Jednoty bratrské – Unitas fratrum na sobotu 28. dubna 2007 do Mladé Boleslavi.

Program oslav
* 10.30 h – Bratrský sbor: pozounéři, společný zpěv písní za varhanního doprovodu Petera Kubatha
Pěvecký sbor Effatha
* pozdravy hostí: primátor Mladé Boleslavi MUDr. Raduan Nwelati a ředitel muzea PhDr. Luděk Beneš
* k historii Unitas fratrum promluví postupně:ThDr. Jindřich Halama, biskup Theo Clemens, senior Jiří Polma a Markus Gill
* biblické poselství přednese synodní senior ČCE Joel Ruml

Přestávku mezi dopolední a odpolední částí oslav můžete vyplnit návštěvou muzea, kde bude vystaven loňský nález archivu biskupa Jednoty bratrské Matouše Konečného. Nález má mimořádnou historickou a dokumentární hodnotu.

* 14.30 h – Bratrský sbor
* bohoslužebné shromáždění se sv. večeří Páně –ThDr. Jindřich Halama a Johannes Welschen
* 16.30 – 17 h – tři souběžné akce:
Bratrský sbor
koncert pěveckého sboru Effatha a dětského sboru Řetízek
Českobratrská modlitebna, Husova 15
audiovizuální program o počátcích Jednoty bratrské
kostel u Havla
koncert hudební skupiny Pranic a Saxofonového kvintetu

Oběd v ceně 85 Kč je možno do 15.3. objednat na tel.: 483 389 231 nebo jiri.polma@seznam.cz
K účasti srdečně zvou pořadatelé:
Evropská kontinentální provincie Jednoty bratrské
Ochranovský seniorát při ČCE
(Dílo Jednoty bratrské v ČR)

Noemi
www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let)
Podrobné informace vám zašleme poštou nebo e-mailem.
Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420777222877,
e-mail: info@noemka.com

Bohoslužby

25. 2. 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žatec-kých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik
Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš
Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30
Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

5/2007

28. února 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 7. března 2007

Z OBSAHU

* *Bratři (v jiném triku)*
* *Ospravedlnění a posvěcení*
* *Ozvěny farářského kurzu*

Poselství k Reminiscere

ROZPOMEŇ SE, HOSPODINE

Rozpomeň se na slitování svá, Hospodine,
a na milosrdenství svá,
kteráž jsou od věků
(Žalm 25, 6 - kral. překlad)

Takhle, s důvěrou, že bude vyslyšen, prosí žalmista Pána Boha o milost. Je si vědom toho, že jeho život je poznamenán hříchem, že si zaslouží Boží trest, ale současně hledá pomoc u Pána Boha, před kterým nic nemůže skrýt. I další část žalmu vyjadřuje kající přístup k Hospodinu a prosbu o odpuštění nepravosti. Nemá, čím by se ospravedlnil, nemá na co se vymluvit. Jeho nadějí je jedině Boží milosrdenství a slitování, Bůh sám. Touží po tom, aby v budoucnu chodil po Božích cestách.

Ani my nemáme čím odčinit své hříchy, natož si myslet, že je Pán Bůh nevidí nebo přehlíží. I my se můžeme dovolávat jedině veliké Boží lásky a prosit o milost. Vždyť Pán Ježíš Kristus je obětí slitování (smíření) za naše hříchy. K této oběti nemáme co přidat. Umožňuje však každému přístup k Boží milosti, bez níž bychom museli právem očekávat jedině spravedlivé Boží odsouzení. Bez přiznání si a vyznání hříchů a prosby o odpuštění, o milost, to však nejde. Na milost nikdy není právní nárok. Jak je však nádherné, že Pán Bůh nás tak miluje, že tuto milost udílí každému, kdo svůj hřích jako celek i jednotlivé konkrétní hříchy vyznává a o milost prosí. Udělená milost však také zavazuje k novému životu. Neopravňuje nás k setrvávání v hříchu. Jestliže však znovu zhřešíme, smíme znovu přijít s prosbou o odpuštění a toto odpuštění přijmout. Buďme za to Pánu Bohu vděčni a nehřešme.

Dobroslav Stehlík
kazatel BJB, Žatec

Ivan Jilemnický: Vychází nám nové slunce, 1970

NAD BIBLÍ

Podobenství o pleveli mezi pšenicí

Text: Mt 13,24-30
Čtení: Ř 12,14-21

Podobenství o pleveli mezi pšenicí otevírá jednu ze základních lidských otázek - otázku zla ve světě. Kde se vzalo, proč tu je a jak s ním naložit. Lidstvo se pokoušelo odpovědět teoreticky i prakticky. O teorii se mají snažit a snad snaží filosofové, teologové a umělci, o praktické řešení moc zákonodárná a výkonná, a vlastně každý člověk. Teorie se postupem času dostala do slepé uličky, takže mnozí se přestali ptát, praxe také, protože zlo je tu pořád a vymýtit je se nedaří a nedaří.

Otázka však pálí dál. Proč je na světě zlo, když Bůh je dobrý? Opravdu za to může lidský hřích? Spoustu druhů a projevů zla nelze vysvětlit jen lidskými chybami a vinami! A dál - jak zlo zastavit, dá se něco dělat? O praktickou stránku ve věcech veřejných by se měli starat politikové. Ti nemusejí řešit původ zla, ale mají za úkol zlu bránit. V různých dobách a na různých místech se o to snaží hodně, málo nebo hodně málo, úspěšně nebo nikoli, mnohé koncepty se časem ukázaly jako špatné, když se snažily jedno zlo vyhánět jiným. Pak zvítězilo zlo větší než to původní. Řešení mírumilovná (o takové se pokoušel už Sokrates, po něm třeba Jan Amos Komenský) chtěla zlo ve světě řešit postupujícím mravním a úplným vzděláním. Dobrý koncept, kdyby nebyl tak slabý a pomalý.

Otázka dobra a zla má také rozměr osobní: každý člověk se nejprve musí popasovat sám se svým vlastním zlem, v myšlenkách, hodnotách, plánech i činech. Tady nutno začít. Jestli vidíme v politickém životě malé nebo žádné řešení otáz-

Dokončení na str. 2

Na začátku

Deset zastavení nad prvními stránkami Bible

Pokračování z č. 4

IX.

„I začal Noé obdělávat půdu
a vysadil vinici. Napil se pak vína,
opil se a odkryl uprostřed stanu
svého. Cham spatřil svého otce
obnaženého a pověděl to venku
oběma svým bratřím.
Ale Šém a Jefet vzali plášť...
a přikryli nahotu otce svého.“
1M 9,20-23

Kolik absurdního je i v našich životech, sklonech a vztazích...I svatý Boží muž Noé dokázal udělat na stáří takovou pitomost, tak se shodil a zesměšnil. Takoví jsme my lidé...

Ovšem důležitá je teď otázka: Co s tím? Sami nad sebou si často rve-me vlasy z hlavy a dáváme si ty nejhonosnější tituly. I v tomto příběhu je celkem jasně vyjádřeno, že v takovou chvíli je také velmi důležité, jaké stanovisko zaujmou i lidé okolo. *„Cham spatřil svého otce obnaženého a pověděl to venku oběma svým bratřím.“* Tak to je první možný a velmi častý postoj. Když uvidíme svého bližního a jeho poklesek nebo pád, tak honem s tím ven! Smát se nebo pohoršovat. Láteřit hodně nahlas nebo nasadit masku zbožné utrápenosti. To je chamovský přístup, způsob i nám tak blízký. Není to třeba rozebírat dál. Dobře to známe a dobře to chápeme. Ale naštěstí jsou tu ještě i Šém a Jefet. A ti, když to dopuštění uvidí, bez katastrofických scénářů i bez bagatelizování věcí přišli, vzali kabát, otce přikryli a šli pryč.

Tu se přímo neodbytně dere člověku na mysl novozákonní slovo, že *„láska přikrývá množství hříchů“*. tam, kde je v nás nedostatek lásky, tam neumíme přikrývat hříchy druhých, spíše je rádi rozmazáváme se škodolibou mravokárností nebo pobožnou nadřazeností. Ale opravdová láska hřích druhých přikrývá. Že tady nemůže jít o bagatelizování zlého, je zcela jisté.

K pravému přikrývání hříchů patří odstraňovat a napravovat to, co je špatné, a napomáhat k dobrému hříšníkovi vedle nás, jemuž se třeba zas v jiném ohledu docela podobáme. Proto tu není na místě žádné povyšování ani připomínání poklesků druhých. Vždyť ani Bůh nám pro oběť svého Syna nepřipomíná naše staré viny. I pro nás platí jeho *Jdi a už nehřeš*. A spolu s touto osvobozující a zavazující výzvou nám dává sílu svého Ducha, abychom mohli proti svým zlým sklonům bojovat ještě v lepší síle než jen z vlastních předpokladů.

Jan Nohavica

Pokračování příště

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Další kolo kolem katedrály

Nedávno zrušil Nejvyšší soud rozhodnutí soudů nižší instance, kterým byla Svatovítská katedrála přiřčena církvi. Neznamená to, že katedrála nyní definitivně připadne státu. Celá věc se začne projednávat znovu.

Spor o katedrálu budil a budí značné emoce. Upřímně řečeno, není mi jasné, k čemu „stát" katedrálu vlastně chce. Z mediálních komentářů i z ohlasů čtenářů a přispěvatelů do různých internetových diskusí lze snadno nabýt dojmu, že „stát" (tedy vlastně značná část našich občanů) spíše nechce, aby katedrála připadla církvi, než aby tolik toužil právě po katedrále. Pro mnohé je to, zdá se, spíše otázka prestiže. Ostatně, proč by ji stát vlastně měl chtít? Katedrála je spíše symbolem; skutečného aktuálního duchovního života se v ní odehrává poskrovnu. Většina našich obyvatel se na křesťanství příliš příznivě nedívá; občas sice někdo, kdo do kostela zavítá jen příležitostně, třeba při svatbě vzdáleného příbuzného, prohodí cosi o „kulturním dědictví" či „křesťanské tradici", málokdy ale tyto výrazy rozvine natolik, aby bylo alespoň trochu patrné, co si pod nimi vlastně představuje.

Otázkou rovněž je, proč by o ni měla tolik stát církev. I pro ni má význam spíše symbolický, byť římskokatolická církev by byla jistě schopna mnohem srozumitelněji říci, jaký. Pokud ale církvi rozumíme jako společenství, které má v našem národě dosvědčovat Krista, pak by katedrála církvi byla spíše na obtíž. Bůh, který je Otcem Ježíše Krista, nepřebývá v chrámech, udělaných lidskýma rukama. Pro šíření evangelia se hodí – zvláště v dnešní době – prostory zařízené značně odlišně, i když principiálně na prostoru příliš nezáleží. A z hlediska turistického ruchu je celkem lhostejno, zda katedrála „patří" církvi či státu.

Se současným vývojem právního stavu katedrály ale souvisí jedna špatná zpráva. Není to špatná správa o církvi, je to špatná zpráva o stavu naší justice. Celý spor trvá (zatím) čtrnáct let, a jelikož se celá situace posunula zpět na čtverec A1, není ani trochu jasné, jak dlouho se ještě povleče. O emoce možná ještě nebude nouze. Pro šíření evangelia ale budou důležité zcela jiné skutečnosti, než je výsledek tohoto soudu.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Archiv potvrdil, že Luther své reformační teze přibil

Překvapivý nález písemnosti z 16. století v německé Jeně by mohl ukončit spekulace o tom, jakým způsobem církevní reformátor Martin Luther zveřejnil svých pověstných 95 protiodpustkových tezí. V moderní době se objevily pochybnosti, že tak učinil přibitím listu na vrata zámeckého kostela ve Wittenbergu: převážil názor, že Luther své teze zveřejnil jen na univerzitní půdě pro akademickou diskusi.

Nyní však byl nalezen zápis Lutherova pomocníka, že reformátor své teze skutečně 31. října 1517 přibil na kostelní vrata ve Wittenbergu. Agentuře DPA to sdělila ředitelka Durynské univerzitní a zemské knihovny v Jeně Sabine Wefersová.

Zápis se našel v pozůstalosti Georga Rörera (1492-1557) a byl učiněn ještě za Lutherova života (1483-1546), i když není jasné, kdy. Rörer měl „šílený rukopis", proto byl jeho záznam rozluštěn až nyní, uvedla Wefersová. Odborníci připouštějí, že sice nejde o definitivní důkaz přibití tezí, ale dobové svědectví pravděpodobnost skutku podstatně zvyšuje. „Pokud Rörerův záznam vznikl dlouho po zmiňované události, může jít jen o další příspěvek k vytváření legendy," řekl DPA děkan teologické univerzity v Jeně Volker Leppin.

Vyhlášení tezí, v nichž Luther bohoslovecky zpochybňoval prodávání odpustků, jednoho z finančních zdrojů Vatikánu, je považováno za faktický počátek reformace. Paradoxem je, že o teologických důvodech k odmítnutí odpustků Luther přednášel studentům bez valného zájmu veřejnosti již od roku 1511.

(roma)

Kompendium

Karmelitánské nakladatelství v Kostelním Vydří vydalo zcela nedávno vzorně připravené a upravené Kompendium katechismu katolické církve. S odkazem na Jana Pavla II. se k jeho autorství hlásí Benedikt XVI. Text je hutný, jasný, jednoznačný a autoritativní. A musíme předpokládat (a třeba se i bát), že touto autoritou utlumí i mnohé svobodomyslné hledání, se kterým se v katolické církvi jinak rádi setkáváme.

Pro nás nekatolíky je publikace důraznou připomínkou, že zbožnost nemá jen svou náladu a formu, ale i svůj věcný obsah. Samo jistě ne náhodné označení „kompendium" znamená „souhrn poznatků vědního oboru". A jakoby do důsledků dovádí ono „Vím, komu jsem uvěřil", se kterým se apoštol Pavel obrací na Timotea (2Tm 1,12). Budeme přinuceni realističtěji vnímat východiska, obsah i cíle katolického nejen cítění, ale i myšlení a jednání, a na nich si třít a vzdělávat myšlení, víru i jednání vlastní.

Nemohu se přitom zbavit nesouhlasu se značkou „(ab)", která v Kostnických jiskrách 27/2006 reagovala na článek Emanuela Vejnara „Tělo i duši" z ET-KJ 24/2006 tvrzením, že od katolíků nás dnes odděluje především stoleté heslo „Pryč od Říma". Jde o tvrzení značně povrchní a nespravedlivé. Od katolíků nás neoddělují bývalá národní hesla, ale krom skutečných dějin především současná forma a obsah víry, kterých si nelze nevšimnout. A pak přirozeně duchovní a společenská výlučnost, se kterou se i dnešní katoličtí bratří vymezují nad ostatní. Že se katolická církev přitom staví, jako by žádné dějiny nikdy neměla, je jen škoda.

Významné ovšem je, že ono tehdejší politické „pryč od Říma" , stejně jako i dnešní stejně politické „zpět k Římu", nevyjadřovalo jen náhodnou náladu, ale mělo svůj velmi racionální obsah a věroučné, náboženské, politické i mocenské zdůvodnění i následky.

Publikaci (za levných dnes 150 Kč) lze doporučit všem, kdo kriticky přemýšlejí o obsahu křesťanské víry a hledají pro sebe přijatelnou formulaci evangelijního poselství.

Ilja Herold

Coena se bude zabývat odkazem Jednoty bratrské

Už jedenácté studijní setkání evangelické liturgické iniciativy proběhne od 15. do 17. března 2007. Příznivci liturgické obnovy se tentokrát sejdou na soběhrdské faře. Budou se zabývat zejména tradicí slavení sv. večeře Páně v Jednotě bratrské. Téma je aktuální i vzhledem k 550. výročí jejího založení.

Hlavní příspěvek na téma "Liturgie v Jednotě bratrské" přednese Ota Halama z Evangelické teologické fakulty UK v Praze. Také další referáty se zaměří na problematiku častosti vysluhování sv. večeře Páně a jeho podobami. Rozhovor nad těmito otázkami ve sborech Českobratrské církve evangelické v České Lípě a Horních Počernicích zrekapitulují farář Marek P. Lukášek a presbyter Jan Kirschner. Příspěvek Martina Grombi-říka připomene východiska programu liturgické obnovy v Evangelické luterské církvi v Americe. Velký zájem se zřejmě soustředí na debatu o formování nové Agendy ČCE, které přiblíží člen přípravné komise Daniel Heller.

Celé setkání bude jako obvykle provázeno slavením modlitby denních dob a vyvrcholí společnými bohoslužbami s vysluhováním sv. večeře Páně. Akce proběhne na faře a v kostele sboru Českobratrské církve evangelické v Soběhrdech, které tak setkání Coeny budou hostit už potřetí.

Setkání je otevřené všem zájemcům (nejen) z evangelického prostředí. Pro přihlášení a získání bližších informací mohou využít odkaz "Kontakt" v pravém horním rohu webových stránek Coeny (http://coena.edunix.cz) nebo e-mailu coena@edunix.cz.

Coena (z lat. Coena Domini - večeře Páně) je otevřená iniciativa členů Českobratrské církve evangelické a sympatizantů, kteří usilují o prohloubení duchovního, liturgického a svátostného života v evangelické církvi. Na svých webových stránkách pravidelně zveřejňují praktické výstupy své činnosti, např. homiletické nebo liturgické přípravy, teologické a bohoslužebné texty nebo komentáře k aktuálnímu dění v církvi.

Program setkání je dostupný na: http://coena.edunix.cz/coena/coena-se-bude-zabyvat-odkazem-jednoty-bratrske

Karel Šimr

Unifikace nejen našich dějin

Pojednává-li komentátor Hospodářských novin o evropské integraci (HN 1. 2. 07 Co je pro unii podstatné?), neměl by používat ilustrací, které se věcně vymykají tématu, jímž se zabývá. Paušalizovat a lacině hodnotit dějiny a současnost, srovnávat nesrovnatelné a účelově argumentovat je nevhodné pro jinak zřejmě obeznalého komentátora současných ekonomických a politických vztahů. Které jeho argumenty míjí cíl?

I. Hodnocení historika Františka Palackého na pár řádcích („Zatímco u nás jsou husité stále viděni očima Palackého jako hrdinní rekové bojující za pravdu, zbytek Evropy, zvláště katolické, v nich vidí především paliče a násilníky. Jelikož Češi odpustili husitům dokonce i to, že de facto způsobili úpadek české státnosti, která se plně obnovila až v roce 1918") připomíná spíše snahu pisatele zchladit si žáhu na nebohém Aloisi Jiráskovi. Pro laciný výpad vůči historiku formátu Palackého se těžko hledá nějaký eufemismus. Snad si jej autor cení alespoň na tisícikoruně.

II. Zjednodušit úlohu husitství na paličství a násilnictví znamená sestoupit do nejnižších pater nacionalistické a náboženské propagandy začátku 20. století. Autor by měl odlišit mnohoznačnou úlohu polních vojsk od husitského programu. Ten spěl k většímu prostoru pro náboženskou svobodu. Vyjádřen byl v husitském programu Čtyř pražských článků a v otevřeném jednání na Basilejském koncilu. Konečně nezapomenout na nejcennější plod české reformace, v nenásilné a ryzí Jednotě bratrské.

III. Při pedagogickém výletu do francouzsko-německé vzájemnosti je sice možno zmínit učebnici, kterou budou mít k dispozici studenti v obou zemích. Pak je ale potřebné doložit, že tato nepředkládá jednoduchý text, který se mají studenti nabiflovat a dále papouškovat. Naopak poskytuje odlišené pohledy na společnou minulost, vede studenty k reflexi a schopnosti učinit si vlastní názor. Lze si sotva představit, že by obě strany měly mít unifikovaný, mělký pohled na válku francouzsko-německou z let 1870-1871, 1. světovou válku i na Napoleona.

Stačí nahlédnout do internetových stránek německých novin (např. FAZ) a všimnout si citátu z dané učebnice s připojeným poučením o tom, že „je třeba se s dějinnými tématy kriticky vypořádat. Znamená to znát fakta a být hotovi historii vždy znovu reflektovat. A to v každé generaci nově v zorném úhlu každé ze zúčastněných kultur".

Jan Kašper

Podobenství o pleveli mezi pšenicí

Dokončení ze str. 1

ky zla, je to právě proto, že odpovědní služebníci společnosti nezačali u sebe.

Když se objeví v evangeliu podobenství o plevelu mezi pšenicí, zahřeje nás, že otázka je věčná a nepálí jen nás. Překvapí ale, že podobenství začíná „s královstvím nebeským je to tak…", jako by věc nebyla aktuální nyní a týkala se jen výhledu do věčnosti. Ježíš klade opravdu důraz na konec věcí, především konec plevele, setby zla. Výklad je soustředěn na nejzazší horizont světa a jeho dějin. Čtenář však cítí, že podobenství ho vtahuje do každodenní přítomnosti: jak hodnotit proměnlivou tvář světa i lidského konání, jak se vyrovnat s tou směsí dobra a zla, která náš život obklopuje i vyplňuje. Jak vytřídit, snad s konečnou platností, užitek od neužitku, hodnotu od prázdnoty. To nás pravděpodobně zajímá víc než konečný výsledek dějinného sváru dobra a zla. I když uvěříme, že Hospodin je pán a vítěz, rádi bychom to v naší současnosti v nějaké podobě zažili a uplatnili.

Denně se s tím potýkáme. Vidíme chybu, ale odstranit ji nepůjde bez dalšího zla. Teroristický útok je řešitelný jen tvrdostí vůči teroristům, násilím, postihujícím, žel, i nevinné. Pokus o narovnání kolektivizačních a znárodňovacích křivd, jichž se dopustili komunisté, se neobešel bez dalších nespravedlivostí. Chceme něco dobrého udělat, víme jak, máme na to síly - a výsledkem je nepovedené, pokažené dílo. Seli jsme pšenici a sklízíme smetí. Kolikrát se divíme, co člověk dokázal udělat z vědy, umění, kultury i náboženství - často opravdu v dobré víře! Dobře už víme, že argument „myslel (jsem) to dobře" je nesmyslný, jen málokdo v dějinách něco nemyslel dobře!

Stvořil Pán Bůh svět opravdu dobře? Stvořil jej opravdu Pán Bůh? Má smysl se tu o něco pokoušet? Nesnadno oddělit zrno od plev, nesnadno v tom propletenci dobra a zla zatáhnout za nějakou nit!

Do toho přichází podobenství a nese několik poselství. Hledáme-li svou roli v příběhu, najdeme ji v oné hospodářově chase, která vše vidí a chce něco dělat, něco, co má smysl. Proto se ptá – možná naivněji než my, protože ona ještě má naději, že by se jí oddělení plevele mohlo podařit. My už víme, že to nejde, v tom jsme na tom lépe – a hůř.

Podobenství přináší několik poselství.

1. Poselství první: „Svět je dobrý, byl dobře založen."

Svět nemá být lepší, není to ráj a nemá to být ráj. Svět však není ani peklo, nepřetržitý řetěz utrpení. Svět je dobré místo k přebývání, ostatně jediné, které má živý tvor k dispozici. I kdybychom se uměli přestěhovat na Jupiter nebo dál, zase budeme řešit problém nemocí, smutku, sobectví, hněvu, hlouposti. Tak to je a tak to má být. Proto má smysl vnímat dobrou setbu, nevidět jen plevel, nevidět pro koukol lány pšenice. Stará anekdota zná dva kamarády nad poloprázdnou láhví; jeden smutně praví: „Škoda, že už je z půli prázdná," druhý jásá: „Výborně, ještě máme půl láhve"!

První sdělení podobenství tak lze dovést k nadějnému: hledej dobrou setbu, pěstuj ji a na ni se orientuj. Měj radost, že podobenství se nejmenuje „O pšenici mezi plevelem". Kolik pšenice tu roste! Hledej, kde se v tom zamotaném uzlu stvoření objevují Boží nitky, nitky Zákona i evangelia, smlouvy i odpuštění. Hledej útržky evangelia v praktickém životě, všechny úsměvy, dobrá slova, všechnu dobrou mysl, kde ji uvidíš u druhých nebo u sebe, a měj z toho radost. Hledej Boží dílo a pěstuj je. Nenech se udusit plevelem k rezignaci.

2. Druhé poselství: „Kde se na světě vzalo zlo, není třeba řešit."

Za otázkou totiž není žádná odpověď. Nikdo neví, kde se vzal plevel a nikdo to neřeší. „Přišel nepřítel, v noci, nasel plevel a odešel," to je vše, co o tom podobenství ví, vlastně, co o tom Ježíš řekne. Služebnictvo hospodářovo se samozřejmě ptá, kde se tu plevel vzal, rádi by viděli do příčin a souvislostí, snad proto, aby mohli účinně zasáhnout. Věčná lidská touha vidět do toho a účinně zasáhnout ale naráží na mělčinu – nikdo neví a Ježíš nepoví.

Takové zjištění zarazí. Přece v každém díle je potřebí vidět, poznat, rozebrat a pak jednat! Jak se smířit s myšlenkou, že filosofové nic nevyfilosofují?

3. Třetí zjištění: „Nechte to růst".

Zdá se to být pohoršlivým posunem evangelia k pasivitě: zlo tu bylo, je a bude, nic nenaděláš, nech to být. Člověk je zastavován v touze dostat situaci pod kontrolu. Nelze rozmotat celý uzel, nadělal bys víc škody než užitku, jsi sám natolik součástí té motanice, že bys byl možná první, kdo by musel z kola ven. Nech to být.

Hospodářovým služebníkům, v nichž jsme se mohli poznat, to stačit nebude. Ale mohou mít naději: V čas sklizně bude oddělen plevel od zrna. Plevel bude spálen – tedy přiveden k nicotě, zničen. Plevel nemá šanci na přežití. To je sice odpověď „z věčnosti", ale už teď je radostí i útěchou, že je rozhodnuto.

Navíc: služebníci hospodářovi přece nechtějí mít podíl na tom, co bude zničeno! V čas sklizně bude uděláno to, co oni chtěli a nemohli – to se jich netýká. Vědí, že důležitý úkol, na který nemají, nezůstane nesplněn, to není jejich práce. To je může naplnit jistým klidem.

Ale v tom klidu se služebníci nebudou věnovat lenošení. Budou dál pracovat na poli hospodářově, dál se starat, aby sklizeň byla co nejlepší a nejbohatší. Dál se budou snažit, pokud na nich záleží, aby plevel nebujel.

Budou mít radost z vědomí, že i na tom obyčejném poli, zvaném svět, lze rozeznat plevel od pšenice. A i když je plevel nevymýtitelný, oni ho, pokud na nich bude záležet, nebudou pěstovat a rozmnožovat. Ono „nechte to růst" už jim nebude znít jako rezignace nad stavem světa. Jen se přestanou zabývat zbytečnými neřešitelnými problémy: odkud se plevel vzal a jak jej definitivně vymýtit. To není jejich úkol, a to je příjemné zjištění.

Pavel Klinecký

Milost není pod zákonem

Ačkoli Voskovec s Werichem zpívají "čtěte Bibli, tam to všechno je", není to tak docela pravda. Život s sebou stále přináší spoustu nových situací. Co bylo kdysi běžné, dnes namnoze vymizelo a co včerejšek neznal, se stalo realitou. Když kdysi někdo porušil zákon, byl srozuměn s tím, že za to bude potrestán. Je až dojemné sledovat staré české filmy, z nichž je patrné, jak ještě za první republiky měli zločinci svou "čest" a "smysl pro spravedlnost". Kdysi bylo běžné živit se prací. Pokud člověk pracovat nemohl, uskromnil se a byl vděčný za každou pomoc, kterou dostal. Vycházel totiž z úvahy, že i malá almužna je projevem milosti a na milost že není nárok.

Tohle, kdysi běžné, ze společnosti vymizelo. Dnešní realita je jiná než ta biblická nebo snad ještě prvorepubliková. Současní přestupníci zákona nejsou smířeni s trestem. Snaží se spravedlnosti všemi způsoby vyhnout. Zastrašují svědky, najímají si protřelé advokáty, kryjí se poslaneckou imunitou, pokoušejí se získat podporu médií nebo se schovávají v zahraničí. Současní příjemci sociálních podpor se nechtějí uskromňovat a odmítají být vděční. V televizních šotech vystupují napořád nespokojeně a nazlobeně. Každé přidání provázejí nářkem, že je to málo. Dotaz, proč se neživí prací, když pracovní trh zdaleka není nasycen, pokládají za přečin proti dobrým mravům.

Trendem naší současnosti je neustálé umenšování vlastní odpovědnosti, které jde ruku v ruce s vynucováním si stále větší milosti: Máš víc než já, tak mně dej! Nedáš-li po dobrém, donutím tě k tomu. Hrozí-li společnosti nějaké nebezpečí "zleva", pak vyrůstá z představy, že na milost je nárok. Vynucená milost totiž není nic jiného, než vznešenými slovy opentlená nespravedlnost. Milost potřebuje k životu svobodu. Jakýkoli "podpůrný tlak" ji deformuje a způsobuje, že pro společnost přestává být požehnáním. Vynucování milosti vyvolává napětí a ve svých důsledcích vede k lhostejnosti. Kde se stane vynucování milosti programem, tam čas zraje k zemětřesení.

Církev patří mezi místa, která jsou vynucováním milosti nejvíce ohrožena. To proto, že milost zaujímá v křesťanské víře klíčovou roli. Milostí jsme přece spaseni, z ní se hýbeme a trváme! Ano, ale z milosti Bohem dobrovolně projevené, ne vynucené usnesením synodu, konventu či jiné nátlakové skupiny. Stojí za povšimnutí, že milost, po které je největší poptávka, má i v církvi výhradně materiální podobu. O odpuštění hříchů není zájem, o peníze ano. Modlitba se k žádosti o peníze lepí jen proto, aby jí dodala punc nezpochybnitelné svatosti. Kde morální tlak vylučuje racionální úvahu, a brání tak racionálnímu řešení, tam se ovšem dostáváme do sféry totality.

Vynucená milost skutečnou milost kompromituje. S určitou nadsázkou lze říci, že každá vynucená koruna způsobí, že sto jiných korun nebude nikdy darováno. Tlak prostě vyvolává protitlak. Neustálé atakování chodců dvojicemi žádajícími příspěvek naučí i "slabé nátury" říkat ne. Rostoucí počet předepsaných sbírek způsobuje, že v církvi chybějí peníze i tam, kde dosud byly. Na vynucování dobrých skutků - sloužících pouze někomu - je třeba reagovat připomínáním zákona přinášejícího dobro všem. Kdo nebere vážně zákon, ten totiž nechápe, co je milost. Naše zvěstování neoslovuje, protože jsme v něm milost postavili pod Zákon. Ale přikázaná milost není ani spravedlivá, ani osvobozující.

Má-li být milost znovu odhalena ve své spásné povaze, je třeba vidět ji v její svobodné nesamozřejmosti. To je možné jen tam, kde si uvědomujeme a respektujeme samozřejmost obecně platného řádu. Nárokovat si milost a nectít přitom zákon je zvrácenost, která vede do pekla. Ježíš říká v Kázání na hoře, že nepřišel Zákon zrušit, nýbrž naplnit. Věk milosti, který svou obětí zakládá, není věkem svévole, klientelismu a chaosu. Jeho povahu určuje dobrá Boží vůle a dobrý Boží řád. - To se dozvídají ti, kteří čtou Bibli. Není v ní zdaleka všechno. Život s sebou stále přináší spoustu nových situací. Kdo v ní hledá realistický a nadějný přístup k životu, ten ho tu však v každé době nalezne.

Emanuel Vejnar

Ivan Jilemnický

Prázdná lavice

Každou neděli bez potíží vstávám a rád jedu s rodinou do strašnického evangelického kostela. Dělám to pomalu už třicet let a jen těžko se smiřuji s tím, že s další třicítkou už nemůžu počítat. Těším se na známé tváře a na rozhovory na kruchtě, na velikonoční a adventní besedy, ano i na klidný a neobvykle laskavý úsměv pastýře sboru při podávání chleba a vína v okruhu kolem stolu Páně. Musím se přiznat, že mi ten evangelický „podnik" v Praze 10 přirostl k srdci.

Když jdu pomalu do „naší lavice", zastavím se nejdříve u vynikajícího klavíristy a samozřejmě nepřehlédnu sborového básníka a dramatika, zkontroluji docházku věrných sester dříve narozených, které sedávají v prvních lavicích, a při společném zpěvu mám radost z toho, že mnozí účastníci bohoslužeb bez potíží zazpívají dvoučárkové „d", s kterým už já mám potíže. Pomalu se učím být trpělivý k projevům sborové drobotiny, která se hlásí ke slovu a nečekaně odpovídá na kazatelovy úvahy. Co mě ale v posledních dnech zarazilo? První lavice byla už po několikáté prázdná a neslyším z ní obvyklé hlasité AMEN. Říkám si v duchu: Že by bratr sochař někde tajně v neděli tesal a pral se s kamenem, dřevem nebo hlínou? Sháním informace a dovídám se nečekanou a smutnou zprávu. Byla to neopatrnost chodce, nebo neodpovědnost řidiče, že jsem nalezl bratra Jilemnického ve střešovické nemocnici na oddělení JIP-B a se strachem jsem seděl celou hodinu vedle postele a marně čekal, že těžce zraněný pacient se mnou zahájí s úsměvem rozhovor, vezme mě na vědomí a ujistí o tom, že vše bude zase v pořádku. Čekal jsem marně. Zlomené nohy, poraněná žebra a lopatka, umělé dýchání, to byl neutěšený rozměr ošklivého úrazu a smutná realita plná bezmocnosti, strachu a bolestného očekávání. Nepadlo žádné slovo, nebyla řečena žádná věta, jen ticho. Snad to dobře dopadne a lékaři všechno zvládnou, myslím si v duchu. Měl jsem strach a po návratu domů jsem měl dlouho o čem přemýšlet…

Dnes se mi už lépe dýchá a věřím, že první lavice nebude dlouho prázdná a zase uvidím štíhlého muže s nepřehlédnutelnou kšticí a kloboukem na hlavě, jak jde do kostela a tam znovu zazní po každé modlitbě pokorné a vyznavačské AMEN. A na kruchtě se posadí mezi věrné spolustolovníky. Už se nemůžu dočkat.

z š

Recenze

Radim Palouš:
Dobrodružství pobytu vezdejšího
Kostelní Vydří.
Karmelitánské nakladatelství. 2006.
(263 stran).

Svoboda, kterou nyní máme, nám dovoluje podívat se nejen za hranice naší země, ale i za hranice zdi, která odděluje nás od druhých lidí. Jednou formou z toho, jak se to v současnosti projevuje, je i to, že vydávají životopisy některých lidí. Měli jsme možnost seznámit se takto se životopisem několika evangelíků, našich současníků: bratra profesora Miliče Lochmana, bratra profesora Jana Hellera, bratra profesora Zdeňka Matějčka. Zkusme se podívat do právě vycházející knihy, v níž o vlastním životě hovoří katolík - profesor Radim Palouš, první rektor Karlovy univerzity po roce 1989 v rozhovoru s Josefem Beránkem:

„Napsal jsem celou knihu o toleranci. Jen se na okraj zeptám: Co to znamená být smířlivý? Co to znamená tolerovat? Nelze přece tolerovat zbabělost, lživost; v takových případech má tolerance vždy jasné mantinely. A přesto se musíme učit být otevřeni i k lidem, kteří takto jednají, jakkoli je třeba se zřetelně vymezit vůči nepřijatelnému jednání." (s. 142).

(Jako křesťané:) „Neustále máme nakročeno do neznáma, čelíme riziku, ať chceme nebo ne. Bůh je nedosažitelný. Kdokoliv by si byl jist. že věří správně, už nevěří křesťansky. Kdokoli si je zabetonovaně jist, že Bůh je přesně takový, čímsi hřeší. Ač se bytostně domáhám víry, nemohu ji „mít" dostatečně, k Bohu se mohu pouze vztahovat jako ten nedokonalý celník, jako někdo, kdo důvěřuje Boží velkorysosti. Vadí mi někdy ta pochybná sebejistota nás katolíků: vy chudáci, jinak věřící či vůbec nevěřící, my vás poučíme, my už víme, jak to všechno je … To přece není křesťanské! Nemůžeme k jinému věřícímu přistupovat jako k nedoukovi." (s. 142).

(Mojžíš se ptá, kdo to k němu mluví:) „Je to Bůh, který se zjeví a vyjeví potom plně v Synovi, a tak se projeví jako ten nejpokornější Bůh. V Ježíši se Bůh ukázal jako někdo, kdo má daleko k povýšené velkoleposti absolutního mocipána. Ježíš umírá na kříži sám, zdrcen a opuštěn. To není divadlo. Ukřižovaný opravdu trpí a umírá se vší bolestí a žalem… Je dobře, že máme svědky, kteří viděli prázdný hrob, že víme i o jiných zázracích, ale to je všechno podaná ruka, pomoc." (s. 141).

„Někdy se zdá, že pokora má nádech slabosti, ale to není pravda. Ano, být pokorný znamená neprosazovat SE, ale naslouchat a poslouchat, být poslušný nároku, který na mne klade odpovědnost. Znamená to být otevřený, být doufající. Křesťanská odpovědnost má být schopností vnímat výzvy světa a na ně příslušně, poslušně odpovídat. Ve všech evropských jazycích najdete tutéž dialogickou figuru, která naznačuje, že být odpovědný znamená být schopen dát Bohu odpověď, přiznat a objasnit své jednání. Když ale někdo živě necítí, že sám je v otázce, pak jakápak odpovědnost! Dokud člověk nevstoupí do proudu řeky, jak by mohl zkoušet plavat v dravé vodě?" (s. 144).

„Řekl jste „přesvědčení", sebejistota o vlastní pravdě. Takové neomezené nadlidské přesvědčení snadno nabude – a myslím to v dobrém slova smyslu – povahu ideologie, tedy domněle logicky pochybně a pevně svázaných idejí. Takové přesvědčení je vždy nějak agresivní, násilné. A to je něco bytostně nekřesťanského." (s. 144).

„Biologie od darwinovského 19. století definuje život jako boj o přežití a všechny živočišné proměny má za přirozené procesy adaptace, tedy že lépe přizpůsobení se vývojově lépe uplatní… Avšak lidské bytosti se čímsi podstatně liší, totiž možností transcendovat, mít na mysli celky a celky celků…A také svědomí, a to nejen za sebe, nýbrž dokonce svědomí za osudy veškerenstva – ba takový nadhled, že při veškerém vznosu rozumí tomu, že nemůže dohlédnout, že žádné jeho vykročení nepřekročí až „do nebe", na „onen svět" – leda v smrti, možná. A přitom zároveň stále existuje v dané chvíli na určitém místečku, kam ho osud umístil!" (s. 231).

„Terorismus, který neuznává žádná tradiční bojová pravidla – ani vyhlášení války, ani dohody o využití zakázaných nelidských zbraní, ani mezinárodní zdravotnické zařízení typu Červeného kříže – nás nutí znovu od počátku promýšlet možnosti obrany. Kdy budou mít teroristé v rukou jadernou zbraň? Není to otázka času? Svobodný svět je v situaci, kdy v zájmu svobody musí uvažovat o svobodné libovůli jako nebezpečí." (s. 216).

„Společnost přeprávníkovaná je společností v krizi, vždyť nelze na vše sepsat písemnou instrukci. Společnost může fungovat jen z mravní síly, z hluboce zakořeněné slušnosti." (s. 227).

Josef Beránek: „Právě vy jste poukázal na to, že pro Jana Amose Komenského nebyl svět předmětem zkoumání a pitvání, nýbrž Božím oslovením?"

Radim Palouš: "Opravdu, v duchu J. A. Komenského je naším úkolem pečovat o to, aby lidské orgány neotupěly a zachovaly si otevřenost a citlivost vůči škole světa. Osud světa závisí totiž také na nás. Nejsme vysazeni do vichru smršti astrálních dějů, jsme účastníci, kteří mají sehrát svou roli, nejen proto, aby to s nimi jako s jednotlivci dobře dopadlo, ale aby svět dobře dopadl. Komunita se veškerenstvem je pro Komenského základní skutečností Božího světa." (s. 116).

V předmluvě k této knize napsal profesor Jan Sokol:

"Nechat se vést někým jiným? A co když je to gauner a podvodník? Jistě, to je velice vážná námitka. Jenže i přes všechna rizika zneužití, skutečná i domnělá, se bez vedení žádná společná činnost neobejde. Naštěstí se skutečné a poctivé vedení bezpečně pozná, i když třeba až dodatečně: všichni na ně rádi vzpomínají, nevyčítají a nepomlouvají.". (s. 8).

Jaro Křivohlavý

Miloš Šolc – pokus o vděčné ohlédnutí

K rozloučení s bratrem kazatelem Milošem Šolcem (29. 9. 1911 - 15. 1. 2007) přijelo v sobotu 3. února do modlitebny Bratrské jednoty baptistů na Jiřího náměstí mnoho lidí - nejen členů a přátel místního sboru, ale také mnozí kazatelé, především baptističtí, z Čech, ale i ze Slovenska. K nim se přidali věřící z jiných církví, přítomni byli i zástupci tenisového sportu... Nezvykle vysoký počet účastníků by mohl naznačovat, že odešla důležitá osobnost z řad představitelů církve, či vynikající teolog, snad úspěšný autor a spisovatel - ale pravda je taková, že všichni přítomní se vděčně přišli rozloučit s mužem velikého srdce a až zdánlivě naivní důvěry v Boží moc a milost. Ano, tak jsme poznávali bratra Šolce v každém okamžiku, při každém setkání - a bylo jedno, zda v modlitebně, na ulici či na tenisovém dvorci. Vždy s laskavým úsměvem, otevřenou náručí pro každého, vždy s nějakým poukazem na velikost Božích činů, vždy připravený a zvoucí k modlitbě...

V pečlivě připraveném programu se střídaly ukázky ze vzpomínek ze-

snulého (časem budou dostupné i v knižní podobě!) a slova svědectví i připomenutí duchovních důrazů bratra Šolce. Není se co divit, že se snad žádný z příspěvků neobešel bez vzpomínky na nějakou úsměvnou historku ze setkání s tímto vzácným člověkem. Ano, po bratru Šolcovi nezůstávají odborná teologická pojednání, ani soubory biblických objevných výkladů - ale nezapomenutelné vzpomínky na osobní setkání s radostným křesťanem laskavého, otevřeného srdce, který snad nikomu nezůstal dlužen svědectví o Spasiteli, kterému uvěřil, jehož pomoc zakoušel v dobách svého ponížení a životních těžkostí, ale který mu dodával sílu a moudrost, aby na něj nepřestal spoléhat i tehdy, když se mu dařilo, když byl na vrcholu výkonnosti a sklízel vavříny sportovní slávy. Do této mozaiky svědectví ústrojně zapadla i osobní laskavá vzpomínka wimbledonského vítěze ing. Jana Kodeše.

Se starozákonními svědky bychom mohli vděčně konstatovat, že odešel „stár a pln dnů" - v 95 letech, ještě poslední den svého života byl přítomen na shromáždění ve svém sboru, odcházel z této časnosti v přítomnosti svých synů... ale především - odcházel plný důvěry v Krista, který byl pro něj vším.

(P. S. Aby tato vzpomínka zůstala objektivní, autor příspěvku vyznává, že se ani bratru Šolcovi všechno nepovedlo - jinak by po několika hodinách tenisu pod jeho vedením byl lepším hráčem! Ale - nakonec i při tom tenisu šlo o trvalejší hodnoty...)

Bohumil Kejř

Zdravice Bohuslavu Vikovi k sedmdesátinám

Náš milý kolega a bratr Bohuslav Vik, farář v. v., oslavil 27. února sedmdesáté narozeniny. Vůbec si nečiním nárok, že bych zde mohla bezchybně vyjmenovat všechno, čím se až doposud v životě zabýval, co umí, v čem vyniká. Skoro by se dalo říci, že co do šíře záběru je člověkem vpravdě renesančním. Od teologie přes znalost jazyků až po hudbu. A také mistr v anekdotách. Tím vším obohacuje naše seniorátní pastorálky, jichž se i se svou paní chotí téměř pravidelně účastní. Někdy nás udivuje, občas i zahanbuje svým rozhledem a znalostmi v nejrozmanitějších oblastech. Poté, co kazatelsky působil v řadě sborů - na Rusavě, v Bruntále, Zádveřicích, Pečkách, ve Vizovicích, zakotvili s manželkou Alenou v roce 1998 na „zasloužený odpočinek" ve Skutči, v Tomáškově domě, jenž je také sídlem této kazatelské stanice. Ale odpočinku si za těch téměř devět let, co tady žije, příliš neužil. Slouží při bohoslužbách v uprázdněných sborech našeho seniorátu (hlavně v Rané), také do sousedních Lozic pravidelně zajíždí, zastupuje nás, kazatele v činné službě, když si vybíráme dovolenou... Kromě toho neúnavně píše do církevních periodik (pravidelně do Českobratrského Horácka), udržuje kontakty s italskými valdenskými i s polským Zelovem. Obdivujeme jej pro jeho duševní svěžest a činorodost a přejeme mu dostatek trpělivosti a síly k přemáhání všelijakých hlásících se neduhů těla.

I do dnů a let příštích našemu milému jubilantovi vyprošujeme, aby se až do posledka na své životní pouti potkával s Božím milosrdenstvím, laskavým Božím humorem a s vlídným lidským pochopením.

P. S. A mimochodem, bratře faráři, tuhle znáte? - Čerstvě vystudovaný rabínek nastoupí k nové obci a ještě se mu trémou klepou ruce, když předzpívává první páteční večerní modlitbu. Dozpívá, kongregace vstane, začne mu tleskat a skanduje: „O-pa-ko-vat, o-pa-ko-vat!" Rabínek, povzbuzený přátelským přijetím, zazpívá tutéž modlitbu podruhé. Znovu potlesk a výkřiky „o-pa-ko-vat!". Tak dobře, říká si, chcete to potřetí, tady to máte znovu. Opět potlesk a „o-pa-ko-vat!" „Děkuji vám, ale už jsme to zpívali třikrát, nechte, mě, prosím, pokračovat." - V první řadě se postaví jeden stařeček a povídá: „Rabbi, vy nám to tady budete opakovat a opakovat, dokud se to nenaučíte."

Za společenství kazatelů a kazatelek Poličského seniorátu
Anna Lavická

Blahopřání k osmdesátinám

Zatímco se v současné době menší neobsazené sbory z velké části pokorně ucházejí o faráře, před několika desítkami let to bylo téměř napořád opačně: nejenže se zájemce ucházel o sbor, ale musel počítat s tím, že navíc bude mít konkurenty. Když jsem se před lety chystal odejít z Jičína, projevili zájem o uprazdňující se místo dva kazatelé. První byl už starší a měl pověst vzdělaného, ale vyhraněného teologa. Druhý byl „v nejlepších letech" a vědělo se o něm, že si dovede dobře poradit i s praktickými problémy (což každému kazateli není dáno). A právě ten druhý vyšel z „konkursu" úspěšně. Byl to můj kolega ze studií **Miroslav Hejl**. V té době měl za sebou už dvě kazatelská působiště – Velký Osek a Opolany. Těch dalších osmnáct jičínských let mohu stručně charakterizovat takto: Vyplnil je poctivou prací s dětmi, mládeží a dospělými, pastorací v sídle sboru, kazatelských stanicích i v ostatní rozsáhlé diaspoře a ovšem také vytrvalou péčí nikdy nekončící údržbu sborových budov. Výborně se též osvědčoval jako organizátor zajímavých církevních zájezdů (v 90. letech i do Izraele). – Jeho pozdější službu v Čermné a v Kostelci nad Orlicí jsem mohl sledovat už jen zdáli. Přátelům je znám též jako zahrádkář a milovník zvířátek.

K osmdesátinám vyprošujeme Mirkovi posilu i v letech, kdy nám všem už ubývá svěžesti. Zároveň jemu samému i jeho mírné, laskavé průvodkyni životem Anušce přejeme pokud možno pokojné prožívání dalších dní a radost z rodin jejich synů.

D. H.

Pojeďte s námi do Izraele

Misijní odbor Kostnické jednoty ve spolupráci s ostravským nakladatelstvím Alef pořádá již od roku 1993 nejméně dvakrát ročně zájezdy do Izraele. Původně většinu z nich organizoval a vedl bratr ing. Ján Ostrolucký pod názvem Svatou zemí s Biblí v ruce. Desítky účastníků těchto zájezdů vděčně na ně vzpomínají...

Cílem našich zájezdů je především prožití míst, kudy chodili patriarchové, kde vznikala Bible, kde putoval se svými učedníky se zvěstí o Božím království milovaný Raboni Ježíš z Nazareta, kde nepochopený, zavržený a umučený nás na golgotském kříži vykoupil, aby slavně vstal o Velikonočním jitru. Vidět jeho prázdný hrob a vstoupit do něho je jeden z nejmocnějších zážitků v jeho vlasti.

To není výlet, ani dovolená, to je biblický kurz se znalcem země a lidí, historie a prorockého Božího slova, Fredim Winklerem. Peníze, které utratíte jinde za dovolenou, jdou většinou do pohanských kapes. Cestou do Izraele dáte každý peníz Hospodinem milovanému národu, který tolik podporu církve v dnešní nelehké době potřebuje.

Pesachový zájezd je za normální sazby a koná se od 26. března do 5. dubna.

O všech zájezdech Vám ráda podám podrobné informace na telefonu 241 41 41 20
nebo na emailu hallerova@volny .cz.

Bůh čeká na lidi, kteří jej ve víře poslouchají, v nejtemnější noci důvěřují jeho lásce a hledí jen ke hvězdám jeho zaslíbení.
Matka Basilea

Ludmila Hallerová

Inzerce

Staršovstvo Farního sboru ČCE v Chebu uvítá v diasporním pohraničí energického, iniciativního a adaptivního kazatele, který by se vyrovnal s charakteristikami této oblasti. Znalost němčiny je zde potřebná. Prostorná farní budova z konce 19. století po německé luterské církvi. Ve městě je učňovské i střední školství i Vysoká škola ekonomická. Těšíme se na spolupráci.
č. 7

Angličtina v Májáku, Ječná 19, Praha 2; od 5. 2. mírně pokročilí až pokročilí; anglický lektor; 1,5/3h týdně 1300/2500,- Kč za pololetí;
tel.: 296 325 990; 736 248 702
www.umc.cz/majak
e-mail: majak@umc.cz
č.9

Lékárník, nastávající důchodce hledá kolegu (kolegyni) do malé lékárny u Českých Budějovic. Nejsem členem řetězce.
Zn. cz444003@tiscali.cz
č. 10

Církevní středisko Doubravka, Masarykova 273 v Luhačovicích, vás zve k rekreačním pobytům. Provoz celoroční. Tel.: 577 132 028
č. 11

Zodpovědná, komunikativní (SEŠ), 45letá z Prahy, s širší admin. praxí (obch. odd., fakturace, účetnictví) a vstřícností k novému, hledá uplatnění. E-mail: e.zprava@seznam.cz, tel.: 606 529 578
č. 12

Noemi
www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let)
Podrobné informace vám zašleme poštou nebo e-mailem.
Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420777222877,
e-mail: info@noemka.com

Pozvánky

Ekumenická rada církví, komise pro vzdělávání a výchovu srdečně zve na setkání křesťanských pedagogů a zájemců o tuto oblast, které se bude konat v sobotu 24. března od 9.30 h v Táboře (Smetanova 1284 – Masary-kův domov).

Program:
1. Pobožnost
2. Menšiny jako úkol a výzva: Dana Moreé – lektorka na Fakultě humanitních studií UK Praha
3. Práce s menšinou: Alois Sassmann - farář Starokatolické církve v Táboře

Na oba příspěvky naváže rozhovor.
Konferenční poplatek je Kč 100,-.
Svou účast oznamte buď sekretariátu ERC, Donská 5, 100 00 Praha 10
e-mail ercoffice@iol.cz
nebo Farnímu úřadu ČCE v Táboře, Bílkova, mobil: 608 363 274
e-mail sobeslavsky@iol.cz

Ondřej Soběslavský

Oznámení

*Dne 24. ledna 2007 zemřel ve věku 90 let bratr **Vladislav Slavík**, dlouholetý kurátor Opatovského sboru v Horáckém seniorátu.*
S vděčností vzpomínáme a za jeho život děkujeme.

Rodina, přátelé, sbor

Bohoslužby

4. 3 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik
Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš
Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30
Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulik - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Evangelický týdeník Kostnické jiskry

rejstřík ročníku 91 (2006)

Nad Biblí (NB) – Recenze (RE)

(ab) – K článku Emanuela Vejnara "Tělo i duši" v ET-KJ 24/2006 27
Badal Milan, Nerušil Josef *(KT 5/2006)* – Katolictví mne velice lákalo – rozhovor s profesorkou Janou Nechutovou 8
Balabán Milan – Bible a Korán 1-2
- Bůh je tady, a to je dobře (Ž 14, 1 a 5) (NB) 20
- Pomněnky na myslibořické dětství 25
Balcar Adam – Autorita Písma nad zkumavkami, mikroskopy a fotoreportážemi 12
- Hessenský kantorát potěšil severočeskou diasporu 30
- Hravost a zábava v Božím království 9
- Nad studií Problematika homosexuálních vztahů 6
- Učení o dědičném hříchu je nosné 11
Balcar Adam, Pavelka Tomáš, Kupka Jan – Přehlížené stáří 28
Bartoš František – Wolfgang Amadeus v dopisech *(z knihy Mozart v dopisech)* 3
Bartošek Josef – Marnotratný syn *(Soběhrdský bratr 27/2006)* 28
(BE) – Děti do sboru, nebo na angličtinu? *(Z jednoho sborového dopisu)* 13
Bednářová Dobromila – Poděkování a přání 35/36
Bombová Eva – Slávnostne otvorenie výstavy Martin Luther – reformátor v Bratislave 27
Budil Petr – Bůh je láska 27
Čapek Jan – Nosné prvky evangelické tradice v současnosti 4
- Vzpomínky na maminku 8
Čapek Petr – Vzpomínka na Lenku Václavkovou 28
(ČBS) – Obnovit naději 11
Česká biblická společnost – Bible pro Filipíny 29
ČCE - Betlémská kaple na Žižkově – Kristian Pavel Lanštják 30
ČTK – Proti terorismu 30
DH – Novinka! Marek E. Světlík: Díky, Adame ***(RE)*** 2
Dobrovolný Blahoslav – Jubilea v Nosislavi 2
Drápal Dan – Americkou základnu? Rozhodnout musí parlament 27
- Budeme stavět plot? 33/34
- Co se to děje? 32
- Chudáci muslimové? 17
- Mediální konvertita 13
- Nepřipravená Evropa 8
- O svaté Trojici 31
- Odpadlictví a trest smrti 21
- Pat Robertson a Boží soudy 4
- Proč se Evropa nemá ráda 22
- Předvolební zápisník – O soukromém vlastnictví 19
- Předvolební zápisník – O úkolech státu 18
- Předvolební zápisník pravicového křesťana 15
- Raději v odposleších pokračovat 12
- Snad to Britové číst nebudou 1
- Šifra mistra Leonarda a Boží soudy 20
- Útěk před informacemi aneb Co všechno nemusím 14
- Volby se neodvratně blíží 10
- Západní civilizace – sami proti sobě 16
- Závažné chyby v dobrém článku 16
- Znevažování islámu 7
Dušková Květa – Otevřený dopis bratru faráři Plchovi z Bošína 31
Ekumenická rada církví v ČR – Mezináboženský dialog . . . 15
Fiala Zdeněk – Kazatel v kapli Betlémské *(úryvek z knihy Předhusitské Čechy)* 23
Filipi Pavel – Bohoslužby s dětmi *(úryvek z knihy Kolik zbývá z noci)* 37/38
- Bůh – Vševěd (Jr 23,23-24; Žalm 139,1-16.23-24) ***(NB)*** 32
- Genesis 4,1-16 ***(NB)*** 22-23
Flegl Michal – Mistr Jeroným Pražský 18
Frydrych Miroslav – ThB. Jan Kantorek 10
- ThDr. Bohuslav Teplý devadesátník 3
Fulghum Robert – John Pierpont *(vzpomínka)* 37/38
(gr,ib) – Představitelé německých církví v ČR 15
Hájek Milan – O Boží trojici (2K 13,13) *(z knihy Vím, komu jsem uvěřil)* ***(NB)*** 15
Hájek Petr - Jak rozkošné a milé 27
Hajský V. – Katolíci versus evangelíci 9
- O bratru Šlechtovi z Velenic 21
- Velký pohřeb 20
- Vlastimil Plch – 85 let 26
Hallerová L. *(překlad)* **–** Izrael: Vědci nacházejí stopy po Goliášovi 3
- Thajsko 5
- V západoafrické Nigérii 5
Heller Jan – Jak čtu Bibli *(úryvek z knihy Podvečerní děkování)* 6
- Šimon, nosič kříže *(z knihy Jak orat s čertem)* 12
- Výměna za Barabáše 13
Henych Daniel – Dva šéfové 28
- Jak krůtě stonalo 27-37/38
- Malíř Bible a lidského nitra 24
- K + M + B, nebo C * M * B? 37/38
- Mezi námi zvířátky 1-12
- Moravští bratři očima B. Franklina 7
- Muž mnoha profesí (300 let od narození Benjamina Franklina) 4
- Nejdříve Bůh, potom tatínek (250 let od narození W. A. Mozarta) 3
- Opravené pohádky bez hororů 14-25
- Příliš mnoho pozornosti 29
- Sňatek jako vyznání? 12
- Tajemní stavitelé chrámů 25
- Zánik Svaté říše (6. srpna 200 let) 25
Herold Ilja – Bible a počty 17
- K devadesátinám Otakara Berounského 37/38
Hošek Pavel *(ČB 9/2006)* **–** Proč zrovna tenhle pán 30
Hübner Miloš – Neodvratně propleteni 11
- Výsada a omezení svobody 19
Chleboun P. – Nový evangelický kostel na Jižním Městě 35/36
(ib) – Poselství 31. synodu ČCE 20
(IB) – Vzpomínáme (na Jiřího Lejdara) *(Z jednoho sborového dopisu)* 13
(IM) – Labyrint světa nebo ráj srdce? *(Z jednoho sborového dopisu)* 13
(japet) – Kážeme Krista ***(RE)*** 1
(JB) – Co mi táhlo hlavou v roce 2005 *(Z jednoho sborového dopisu)* 13
(JS) – Cimrman, Švejk a nejen evangelíci *(Z jednoho sborového dopisu)* 13
Kaďůrková Milada
- Viktor Fischl: Vy, soudci athénští ***(RE)*** 15
- Pohled do duchovního myšlení Viktora Fischla . . . 25
KALEB – Za bratrem farářem Polívkou 6
Kallus Mojmír – Antisemitismus a církev 30,32
kar – Globální oběť lidstva 21
- Nic jim nepodepisuj! 22
Karásek Svatopluk – Boží jméno (Ex 20,7) *(z knihy Boží trouba – kázání)* ***(NB)*** 33/34
- Existuje ďábel? *(Liter. příloha MF 2002)* 29
Kašparů Max – Olovnice *(z knihy „Z pláště a dalmatinky")* 20
Kašper Jan – ČTK, fakta a zdání 2
- Fašistická antropologie 14
- Křesťané k registrovanému partnerství 10
- Minirozhovor o Evangelickém týdeníku (Se synodním seniorem ČCE J. Rumlem) 26
- Nač pan velvyslanec zapomněl 5
- Nadarmo nenese meč 24
- O Evangelickém týdeníku se Svatoplukem Karáskem 22
- Postavení, práce, život „hierarchy" (Maxirozhovor se syn. seniorem J. Rumlem) 26
- Rozhovor s novinářkou Petruškou Šustrovou 35/36
- Vážné pochybení "vyvoleného" starosty 4
- Veřejně prospěšné práce: ostuda? 11
- Věc veřejná i soukromá (Maxirozhovor se Svatoplukem Karáskem) 29
Kejř Bohumil – Ke 100. výročí Kostnické jednoty 3
- Stručná zpráva o 62. sjezdu KJ 35/36
- Vážení čtenáři *(dopis KJ)* 33/34
Keller Jan – Nepokoje a chaos – o dekonverzi 5
Keřkovský Jan – K čemu je dobrý půst (2 K 5,19-6,10; 2 K 6,1-2.10) ***(NB)*** 10
Kirschner Jan – Rozhovor s Milošem Rejchrtem 23
Klíma Josef – *(LN z 23. 9. 2006)* – Budiž pochválen 32
Klinecký Pavel – Blízký vzdálený Bůh (Jr 23,23-24; Mk 6,45-52) 35/36
- "Bůh se svým Synem po pravici posílá lidem svého svatého Ducha" (Ef 1,20-23; 3,14-21) ***(NB)*** 21
- Co je štěstí? (Iz 31,6) ***(NB)*** 5
- Gamalielova otázka (Sk 5,17-33; 34-42) ***(NB)*** 16
- Koho Hospodin vyvolil? (Dt 7,1-14; J 10,14-16) 29
- Nejdůležitější aktualita – věčnost (Ž 93; Zj 2,1b-5) ***(NB)*** 19
- O bratru faráři, který měl spoustu času 20
- O moudrosti a mírnosti (Jk 3,13-18) 18
- Otevřete brány! (Ž 24,7-10; Žd 1,1-3a) 37-38
- Peníze vyřeší všechno, řekl Kazatel (Kaz 10,15-20) (NB) 14
- Polnici k ústům! (Oz 8) ***(NB)*** 25
- Stalo se slovo Boží (L 3,2-3; Žd 4,12) ***(NB)*** 7
- Synové a dcery Boží (Ř 8,15-16; Ga 3,26 - 4,7) ***(NB)*** 31
Kohák Erazim – Volil by Ježíš komunisty? 21
Komrska Peter – Sto rokov evanjelickej piesne v slovenskom jazyku 17-18
Kraus Ivo – Protestantská etika očima náhodného návštěvníka bohoslužeb 16
Kraus Jaroslav – Jak je to s Kaz 10,15-20? (NB) 18
- Knížactvo a mocnosti (Ef 6,12) 30
- Můj předvolební otazník 14
Kruh českých duchovních tradic – Směry české reformace v 15. století *(schéma)* 31
- Tradice české reformace 27-29
Křivohlavý Jaro – Jak orat s čertem ***(RE)*** 26
- Otázky, které si klademe na vrcholu života ***(RE)*** 33/34
- Podvečerní poděkování ***(RE)*** 6
- Rootmensen B.: Čtyřicet slov na poušti ***(RE)*** 2
- Sluneční hodiny pro den i noc (***RE** knihy "Z pláště a dalmatinky"*) 20
- Svatošová Marie: Na minutu s Ladislavem Kubíčkem – Zapaluji? ***(RE)*** 32
- "Teorie mravních citů" ***(RE)*** 16
- Tiché modlitby ***(RE)*** 4
(kš) – Husovské oslavy v Domažlicích 25
Kubáčová Jindřiška – Byla tu ptačí chřipka již více než před třemi tisíciletími? ***(NB)*** 3
Kučerová Jarmila – Vladimír Kučera: Hořící keř 18
Kupka J. – Je nám nyní spása blíže? 33/34
- Papež v dialogu křesťanství s islámem 35/36
Lejdar Jiří – Zdraví a nemoc 20
Lhoťan Lukáš – Odpověď Danovi Drápalovi (Mediální konvertita) 18
(Listy dvou Janů, ELK 1949) – Dopisy z Kostnice *(úryvek z knihy)* 23
L. K. (za kazatele Moravskoslezského seniorátu) – Pozdrav sedmdesátníkovi ThDr. Josefu Hromádkovi 30
(LN z 2. srpna 2006) – Pětiminutový rozhovor (s prof. ThDr. M. Balabánem) 27
Lukášová Věra, Schillerová Hana – Ženy z fary - Alena Zikmundová *(ukázka ze stejnojmenné knihy)* 33/34-35/36
Luther Martin – O křesťanské svobodě 7
Mareš Pavel – Silvestr a Boží slovo 1
Matulík Bronislav *(BR 10/2006)* **–** O dialogu s Erazimem Kohákem 37/38
Meislová Vladimíra – Odpovědi na článek bratra faráře Vejnara 17
Melmuk Petr – 100 let kostela ve Valtínově 3
Melmuková Eva – Mýtus a skutečnost 10
-mf- - Bošínský rytíř (vzpomínka na Vl. Plcha) 26
Molnár Dalibor – Rozlišení, které nerozděluje, ale poutá (Zpráva o shromáždění MOKJ v Lysé n. L.) 25
- Vzpomínka na 21. červen 1621 25
M.R. – O sobě (Miroslav Rada) 8
Najbrtová Hana – Bratr Jiří Lejdar (30.5.1926 - 9.3.1992) - Malý dodatek 19
Nekvasil Miloslav – Bratr Jiří Lejdar (30.5.1926-9.3.1992) - K neuvěření utíká čas 19
Neudorflová Marie L. – Chcete-li zničit národ, zbavte ho jeho kořenů 20
(nk) – Losování biblických veršů – ano i ne 5
(noe) – Karel IV. a reformace 16
- Světový den modliteb letos v režii JAR 3
Nohavica Jan – Na začátku: Deset zastavení nad prvními stránkami Bible 7-33/34
Novák František a Makovička Miroslav – Bratr farář Jiří Melmuk osmdesátníkem 14
Novák Jiří – Co známe a nevíme odkud III 1-2
- Evangelické lidové zvyky 10-11
- Komedie o umučení a slavném vzkříšení 17
- Nejen jezuitské jubileum 19
- Tomáš Jordán (1539-1586) (Z galerie slavných) 5
Nováková – Harmanová Alena – Ptáček (vzpomínka na V. Ptáčka) 26
Novákovi Alena a Jiří – Lebky českých pánů? 4
-oko- - Václav Pokorný, zakladatel sborů 2
Opočenský Milan *(překl)* – Reformovaní a novokřtěnci: pozoruhodné vyznání 15
- Úkoly Kostnické jednoty 7
Orawski Jaroslav – Zemřel bratr František Mrázek (1912-2006) 22
Otter Jiří – Dejte se smířit s Bohem 5
- Dvojí varianta nejznámějšího podobenství Páně („O ztracené ovci") ***(NB)*** 9
- K Vánocům patří také svátek Mláďátek 37/38
- Metafora pokladu v hliněných nádobách (2K 4,7) ***(NB)*** 17
- Oblecte se v celé odění Boží! (Ef 6,11-20) ***(NB)*** 28
- Pojetí pomocníka – či zrádce? (K dvojímu obrazu M. P. Payna v ET-KJ) 29
- Poselství od Martina ve zdi 2
- Průvodce Prahou po stopách reformace – již i v anglické řeči (rozhovor s autorem) 24
- Velikonoční zaměření Evangelia podle Jana ***(NB)*** 12
- Významný Angličan v husitských řadách (Petr Payne) 24
Pastirčák Daniel – Výpredaj slova 21
Pavelka Tomáš – Nad knihou Rút I-III ***(NB)*** 33/34-35/36

- Síla a slabost ČCE 15
Pavlinec Š. M. – Jan Milič Lochman (3.4.1922-21.1.2004) 2
- Pohřeb sestry Jaroslavy Červinkové 26
Pavlosková Anna – Odpovědi na článek bratra faráře Vejnara 17
(PH) – Mládež z obnovitelných zdrojů *(Z jednoho sborového dopisu)* 13
Potoček Josef – Dva příběhy o stvoření 12
- O porušeném stvoření 8
- Stvoření – téma stále aktuální ***(NB)*** 27
(r) – Památce Zuzany Lucinové (28. 11. 1922 - 27. 5. 2006) 24
Rada Církve bratrské – Madonna a její Confessions Tour (vyjádření z 1. 9. 2006) 28
- Tisková zpráva Rady CB 5
(red) – Ve věku 75 let zemřel bývalý německý prezident Johannes Rau 6
Reichel Karel – Husovské oslavy v dopise biskupa Jednoty bratrské Karla Reichela 23
Rejchrt Miloš – Znamení Jonáše proroka (Mt 12,38-40; Jon 2,1-11) ***(NB)*** 13
Roskovec Jan – K problematice homosexuálních vztahů – odpověď Adamu Balcarovi 9
Ruml Joel – Církev věrná se stane přitažlivou ***(NB)*** 24
- Svoboda není jen slovo *(z ekum. bohoslužby 1.1.2006)* 1
Říčan Daniel – IV. Mezinárodní konference Moravian 32
Sebrancová Rozina – Červená knihovna? 31
- Günter Grass a antikomunismus 28
Schneeberger V. D. – Elijáš Tišbejský ***(RE)*** 32
- Obnova zhrouceného světa ***(RE)*** 14
Sirický Ján – Hľadanie pravdy **(NB)** 2
- Hľadanie strateného času ***(NB)*** 4
- Rozdávanie radosti 14
Sláma Vlastimil – Je libo "směsku"? 28
- Letní ekumenický sen 29
- O "tržní" volby 13
- Vstupovat do trhlin a mezer (Ez 22,30-31) ***(NB)*** 6
Slavíčková Hana – Exulant na zájezdu v Kostnici 29
Smetana Pavel – Co očekávám od Kostnické jednoty 2
- Stůj pevně a jednej (75 let prof. dr. Milana Opočenského) 23
- Z úspěšného podnikatele horlivým svědkem Pána Ježíše Krista (J. Adámek) 16
Smolík Josef – Prof. Pavlovi Filipimu k sedmdesátinám 19
(so/epd/gm) - *Český bratr 2/2006* **–** Hodnověrný svědek Ježíšův v politice (J. Rau) 10
Soušek Z. – K článku Jiřího Ottera ("Významný Angličan v husitských řadách") 26
- Nový katolický překlad Pentateuchu 19
Staršovstvo sboru ČCE Hořice – Ekumenické setkání při oslavách M. Jana Husa 25
- Pět sester 6
Strong David T. – Miroslav Rada – vyznavač a umělec 8
Šalda Robert – S prezidentovým tajemníkem o M. J. Husovi 24
Šimr Karel – Noví evangeličtí duchovní 28
Šimsa Jan – Báječný kurz 7
- Mám je pořád při sobě 22
Šimsová Milena – Vděčná vzpomínka 37/38
Šmída Jiří – K pravdám a polopravdám 9
Špaček Vladimír – S Pánem Bohem 22
Štěpán Jan – Akademická YMCA 1938-1945 *(o knize „V šat bílý oděn")* 1
- Bratr Jiří Lejdar (30. 5. 1926 - 9. 3. 1992) 19
- Hlas volajícího na poušti (Zpráva o úkolech Kruhu českých duchovních tradic) 22
- Hromádkův "Emanuel Rádl" po 60 letech 9
- Křesťanské osobnosti v politickém životě 20. stol. 18
- (Nová) kniha J. L. Hromádky (v češtině!) ***(RE)*** 27
- Pražský pomník Milíče z Kroměříže 5
- Za Jiřím Novákem (4. 8. 1919 - 17. 3. 2006) 13
Štifter Ladislav – 50 let mužského sboru CB 8
Tengler Jiří – Dík za dobré muslimy 27
Toušek Daniel, Kejř Bohumil – 62. sjezd Kostnické jednoty 33/34
Trnka Jan – Katolíci versus evangelíci 12
Trojan Jakub S. – Beru je v ochranu 2
- Co prozrazují inzeráty? 1
Trusina Jan – Pozvání do Herlíkovic 7
Ulrichová Marie – Z dopisu českého velvyslance v Nicaragui 12
Vejnar Emanuel – Dny evropského dědictví 27
- Jednoduchá víra 7
- Kalíšky vyprodány 27
- Naše manko 14
- Panovník Hospodin provždy odstraní smrt (Iz 25,8a) ***(NB)*** 11
- Pokoj bez konce 37/38
- Poznat sám sebe (Gn 1,26-28) ***(NB)*** 29
- Realita a zázrak 21
- Tělo i duši! 24
- U Boha je možné všecko (Mk 10,17-27) ***(NB)*** 8
- Vyšel, aby kázal (Mk 1,32-39) ***(NB)*** 1
- Vzhůru! (Iz 55,1-3) ***(NB)*** 26
- Zvěst na zdi 26
Veritas – Pozvání na XI. setkání mládeže 11
Veselý Josef – Církev jako most ke Kristu 16
- Církev je obecná 32
- Církev je svatá 26
- Člověk je víc než příroda 8
- I vy jste byli mrtví pro své viny a hříchy (Ef 2,1) ***(NB)*** 30
- Jaký je náš úděl? (Kaz 3,19) ***(NB)*** 37/38
- Mýtus o pádu člověka a lidstva 9
- Nepřekvapil 31
- O andělích a satanu 5
- O dědičném hříchu 4
- O přirozeném poznání Boha 11
- O stvoření z ničeho 10
- O věcech podstatných 3
- Obnova církve 17
- Odvaha k modlitbě 21
- Pohled na minulé století 37/38
- Trojice – jen pro zasvěcence? 15
- Věříte v zázraky? 6
Vik Bohuslav – Rozhovor s „hierarchou" 30
Vořížek Jaroslav – B. Betka byl povolán ke svému Pánu 4
Vymětal Mikuláš – Postižená husa *(Reakce na článek Přehlížené stáří) - ET-KJ 13/06)* 37/38
Weiss Tomáš *(Respekt 34/2006)* **–** Jsou rádi 31
Wolfová Milena, Vlček Antonín – V Domažlicích staví nový kostel 3
www.domovmysliborice.org – O pobyt v Myslibořicích je velký zájem 25
Žárská E. – Ján Bohdan Hroboň – ohlédnutí 6

BÁSNĚ

Dachsel Joachim *(Svoboda Zdeněk překl.)* **–** Modlitba 11
Kučera Vladimír – Divná hodina (Hořící keř) 18
- Než prudce rozprší se déšť (Hořící keř) 18
mjo *(překlad)* **–** Udělej si čas 3
Rúfus Milan – Básník vypráví dětem o Otčenáši 37/38
- Dětský Otčenáš 37/38

PÍSNĚ

D.H. – Áronské požehnání 19
Henych Daniel – Teď slavme Tvůrce vesmíru 18
J.S., D.H. – Přání k svatbě 5

ČLÁNKY BEZ UVEDENÍ AUTORA

Anglická verze průvodce Prahou po stopách reformace 32
Bratr Vojtěch Pešek je doma 6
Nová nemocnice v Ugandě 21

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

6/2007

7. března 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 14. března 2007

Z obsahu

* *O manželství, pokání a milosti*
* *Tři stavy dříve a dnes*
* *Ozvěny farářského kurzu II*

Poselství k 3. postní neděli Oculi

Stále upírám své oči k Hospodinu...
Ž 25,15

Žalmista pozvedá svou duši k Hospodinu. Je tak zvyklý, patří to k jeho víře, naději a spáse. Pozvedá svou duši k Bohu a rozpomíná se přitom na své cesty a všechnu lásku, kterou ho Bůh provázel. Jednotlivé verše začínají podle abecedy jako by napodobovaly abecedu lidského života. Jeden příběh za druhým. Jedna událost za druhou. Jedno soužení za druhým. Jedno zklamání za druhým. Jedna láska za druhou. Jedno odpuštění za druhým. Jedna radost za druhou.

Kolik nadějí, kolik očekávání, kolik touhy a bolesti v životě člověka potkává. Žalmistu nic takového nepřekvapuje, ale co ho vždy znovu přemáhá a zachraňuje, je Boží milosrdenství. Naučil se na ně spoléhat. A přece. Žalmista mluví o hříších mládí, jako by už nebyly dávno pryč. Boží odpuštění, Boží pomoc neznamená, že historie našeho života je pryč, že se spolu s odpuštěním udělá za minulým obdobím tlustá čára.

Člověk se v životě propadá do své viny, do opuštěnosti a strachu co bude dál. A zase vstává a Bohem podpírán jde dál. Ohromně se nám uleví a náš problém je vyřešen, žijeme dál a umíme se radovat, ale historie zůstává.

Ode dávna, co si jen dovedu vzpomenout, jsem pozvedala svou duši k Hospodinu. A přece některým svým proviněním rozumím až dnes, až dnes dovedu litovat minulých chyb a vin. Nelze nic vrátit, nelze opravit, co jsem zkazila. Teprve novými pokusy porozumět svému životu a svým selháním objevuji vzácnost času přítomného a mé vyznání a prosba "Stále upírám své oči k Hospodinu, on vyprostí ze sítě mé nohy" je nanejvýš aktuální a v očekávání Boží pomoci nechci kalkulovat se svým osobním přáním.

Lýdie Mamulová
seniorka
pražského seniorátu ČCE,
farářka v Radotíně

Paul Gerhardt na okně kostela v Lübecku - viz str. 3

Nad Biblí

Ospravedlnění a posvěcení

Hledal jsem v mysli jinou slovní dvojici, která by mohla nahradit nebo aspoň přiblížit význam biblické dvojice ospravedlnění a posvěcení. Nakonec jsem shledal, že se marně snažím. Nelze ji nahradit. Uznejte, že ji ani zdálky nenahradí dvojice „teorie a praxe" nebo „víra a skutky". To bychom Bibli okradli o její chuť a vůni. Nelze ji převést do basic English ani do kuchyňské češtiny.

Slovo ospravedlnění a jeho obsah pro nás objevil a napsal v listě Římanům 3,28 apoštol Pavel: „Jsme totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou bez skutků zákona." Za těmi slovy lze cítit jeho osobní boj s Bohem a proti Bohu, v němž apoštol Bohu podlehl.

Martin Luther se tímtéž bojem postavil po bok apoštolovi, stal se jeho vykladačem a učitelem církve. Ospravedlnění není učení, jemuž se má věřit, je to osobní dar, jímž se Bůh obrací na mě, přestože jsem hříšník, a nazývá mne svým milovaným synem – dítětem. Tomuto obrovskému daru mohu důvěřovat, neboť jeho základem je smíření s Bohem, jež pro mě vydobyl Ježíš Kristus svou obětí na kříži: jsem spravedlivý! Toto ospravedlnění se stává skutečností ve chvíli, kdy se já – hříšník odvracím od sebe a spolehnu se cele na Krista, který na kříži zvolal: „Dokonáno jest" (J 19,30). Hříšník není jen osvobozen od své minulosti, je mu Božím slovem

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Ach, ty úplatky!

Nedávno proběhla médii zpráva, že policie bude znovu vyšetřovat možnou korupci, spojenou s nákupem stíhaček Grippen. Podle investigativního pořadu švédské televize mohly být na úplatcích v České republice rozděleny až tři miliardy českých korun.

Pokud k tomu došlo – a lze se bohužel obávat, že ano – pak má někdo hodně peněz. Hodně peněz nejen na investice a osobní pohodlí, ale i na bodyguardy, případně další úplatky… Takový člověk se jistě nemůže necítit ohrožen a možná se při snaze zajistit si bezpečí nezastaví před ničím. Ani před vraždami.

Suma, která se v českých kasinech a hernách protočí za jediný den, je řádově srovnatelná se součtem rozpočtů všech církví v České republice za celý rok.

Zmůže něco církev?

Pán Ježíš říká, že jsme solí země. Soli nemusí být mnoho, aby zachránila před zkázou. Jde jen o to, aby nezůstala ve slánce a dobře prosolila to, co prosolit má.

Pokud by ministři, hejtmani nebo různí státní úředníci hledali někoho neúplatného, měli by mít možnost obrátit se do církve. Tam jsou totiž lidé, kteří si neshromažďují poklady na zemi, ale v nebi, kde je nerozežere rez a kde je neukradnou zloději. (Nebo snad ne?)

Církev jako taková může být rovněž dokonalým a zářným příkladem transparentního hospodaření. S výjimkou misijních fondů (není totiž nutné, aby představitelé lotrovských států věděli, kolik peněz vydáváme na misii v jejich zemích) si nedokážu představit, proč by kterákoli oblast hospodaření jednotlivých sborů či celých denominací nemohla být naprosto transparentní.

Na rozdíl od dobročinnosti jednotlivce, kde je lépe, když levice neví, co činí pravice (tj. když se člověk svou dobročinností nevychloubá a nestaví ji na odiv), v hospodaření církve je možné, aby každý člen (a koneckonců i nečlen) věděl o původu každé koruny i o tom, nač byla použita.

Ano, můžeme jít příkladem!

Dan Drápal

Na začátku

Deset zastavení nad prvními stránkami Bible

Pokračování z č. 5

X.

„Byla pak všecka země jazyku jednoho a řeči jedné.
A řekli jeden k druhému:
Nuže, vystavějme sobě město a věž,
jejíž by vrch dosahal až k nebi.
A tak učiňme sobě jméno.
I řekl Hospodin:
Protož sestupme tam a změťme
jazyk jejich, aby jeden druhého
jazyku nerozuměl."
(lM 11,1-7)

Nejsem si zcela jist, že by se tu myslelo na to, že na celém světě kdysi dávno existovala jen jediná řeč. Ten společný jazyk v nejvlastnějším smyslu je hodnota ještě hlubší. Sami dobře víme, že není vždy snadné najít společný jazyk ani s vlastní ženou nebo mužem nebo se sousedem, který mluví naprosto stejným nářečím jako my. Ke společnému jazyku v tom nejhlubším smyslu patří blízkost srdcí, ochota naslouchat, ochota rozumět, vkládat do slov ten nejlepší význam a také slova druhého z té nejlepší stránky brát.

Stane se ovšem někdy, že je snadnější se dorozumět s Taliánem než s člověkem vedle sebe, s nímž máme společnou mateřštinu a tolik důvodů, třeba i úkol domluvit se, dosáhnout porozumění a dohody. Společný jazyk, nástroj dorozumění, je velikým darem, který jsme dostali jako lidé od Pána Boha hned na začátku. Ale co to následuje podle našeho dnešního vyprávění?

„Byla pak všecka země jazyku jednoho a řeči jedné. I stalo se, když se brali od východu, nalezli pole v zemi Sinear a bydlili tam. A řekli jeden k druhému: Nuže, nadělejme cihel a vypalme je ohněm... Nebo řekli: Vystavějme sobě město a věž, jejíž by vrch dosahal až k nebi. A tak učiňme sobě jméno!" Toto jejich společné budovatelské usnesení má v sobě jeden nebezpečný háček. Pracovali s vervou a nadšením. Nic proti tomu. Naopak. Ale vkradlo se jim tu, do jejich budování, pokušení, které známe z prvních stránek Bible, jakož i ze své současnosti nejedenkrát v různé podobě. Podstata je ovšem stejná, jako v případě Adama a Evy, když chtěli být jako Bůh, nebo v případě těch „božských synů", co si brali dcery lidské, aby se jim rodili „obři", čili zrůdy (Gn 6). Tady, v případě těch milých sineárských, je tomu také tak: *„Nadělám cihel, vystavíme sobě město a věž až do nebe a tak učiníme sobě jméno!"*

Jan Nohavica

Pokračování příště

Z církví u nás i ve světě

V Latinské Americe uvedli do úřadu první biskupku

(New York, 9. 2. 2007 – ENI) Jednu ze tří žen, které jsou nositelkami kněžského úřadu v anglikánské církvi na Kubě, jmenovali biskupkou církve. Šedesátidevítiletá Nerva Cot Aguilera se tak stala první ženou v úřadu biskupa v celé Latinské Americe. Bývalou učitelku jmenovali do funkce pomocného biskupa ve městě Cardenas, které leží na východ od hlavního města Havany. Jmenování oznámili na půdě tamní ekumenické vysoké teologické školy.

KGB měla tajný plán na diskreditaci papeže Pia XII.

(Varšava, 9. 2. 2007 – ENI) Bývalý komunistický tajný agent obvinil tajnou policii KGB z toho, že uměle vytvořila falešný obraz válečného papeže Pia XII. jako toho, kdo podporoval fašistické Německo a neměl dostatek síly, aby odsoudil vyvražďování Židů. „Supertajný plán s cílem podkopat morální autoritu Vatikánu v západní Evropě schválil v roce 1960 Nikita Chruščov" uvedl Ion Mihai Pacepa, bývalý agent rumunské Securitate, který v roce 1978 přešel na stranu západu.

Křesťanské ženy v Japonsku kritizují ministra za výroky o ženách

(Tokio, 8. 2. 2007 - ENI) Představitelka japonské organizace křesťanských žen se přidala k opozičním politickým skupinám, které žádají odstoupení japonského ministra zdravotnictví a také složení jeho parlamentního mandátu. Důvodem jsou jeho poznámky v souvislosti s funkcí žen v japonské společnosti. Podle ministra jsou totiž ženy stroje na rození dětí. „Jako křesťanky nemůžeme přijmout názor, že život vzniká pomocí strojů. Věříme, že život je stvořený Bohem a my jej přijímáme," řekla Junko Matzuura, která je předsedkyní Výboru žen při ekumenické radě církví v Japonsku.

Náboženské organizace jsou účinné v boji proti HIV / AIDS

(Ženeva, 8. 2. 2007 – ENI) Studie, kterou nedávno zveřejnila Světová zdravotnická organizace, ukazuje, že organizace založené na principech náboženské víry sehrávají klíčovou úlohu při prevenci šíření viru HIV a v péči o nemocné na AIDS. Studie však zároveň upozorňuje na potřebu užší spolupráce mezi těmito organizacemi a složkami systému veřejného zdravotnictví v jednotlivých zemích. „Takováto spolupráce je nutná, aby se projevil pokrok při dosahování cíle, podle kterého mají být léky na prevenci viru HIV dostupné do roku 2010 ve všech částech světa," říká se ve studii.

Kobia upozorňuje na nebezpečí klimatických změn

(Nairobi, 8.2. 2007 – ENI) „V době mého dětství ve východní Africe jsem z okna našeho domu mohl vidět zasněžený vrcholek Mount Kenya," vzpomíná generální tajemník Světové rady církví Samuel Kobia, který je původem z Keni.

Říká se, že pohoří a později i celá země dostaly jméno od cestovatelů Johannesa Rebmanna a Johanna Ludwiga Karpfa, kteří tuto část Afriky navštívili v 19. století. Oba muži byli překvapeni, že v rovníkové oblasti našli sníh a oblast pojmenovali podle slova kiinyaa, které v místním kmenovém jazyce Kamba znamená „bílý vrch".

Samuel Kobia to řekl při návštěvě své vlasti, při které hovořil i o hrozbách klimatických změn pro Afriku.

Rekonstrukční práce na chrámové hoře v Jeruzalémě jsou pozastaveny

(Jeruzalém, 12. 2. 2007 – ENI) Starosta Jeruzaléma Uri Lupolianski pozastavil renovační práce v blízkosti komplexu budov, do kterého patří i Skalní dóm a mešita Al-Aksa. Pozastavení má trvat do doby, dokud město nepředloží nový plán na vytvoření pěší zóny, která bude přivádět návštěvníky ke svatým místům. Starosta Lupolianski oznámil pozastavení rekonstrukčních prací na přístupové rampě, jejíž poškození vyvolalo velkou nevoli mezi muslimskými obyvateli Jeruzaléma. Podle starosty je totiž nutný důkladnější a transparentnější proces přípravy a plánování. Takový proces umožní občanům, aby dopředu viděli navrhovaná řešení a měli možnost předložit městu případné výhrady.

Kobia se v Indii zúčastní shromáždění pravoslavné misijní organizace

(Ženeva, 12. 2. 2007 – ENI) Generální tajemník Světové rady církví Samuel Kobia začal devítidenní návštěvu Indie. Během ní přednese projev na největším shromáždění křesťanů v Indii, které se bude konat v jihoindickém státu Kerala. Už tradičně se na něm účastní okolo 200.000 návštěvníků. Setkání známé jako Maramon Convention pořádá každoročně evangelizační sdružení Mar Thoma. Je to organizace pro misii a evangelizaci, která působí při Mar Thoma Syrské církve v Malabare. Církev je členem Světové rady církví a její zástupce pravidelně zve na svá shromáždění.

Putin vidí záruku bezpečnosti v pravoslavné církvi a jaderných zbraních

(Moskva, 8. 2. 2007 – ENI) Ruský prezident Vladimír Putin řekl, že vnější a vnitřní bezpečnost jeho země závisí na dvou věcech: na jejích tradičních náboženstvích a na jaderných zbraních. „Tato dvě témata jsou úzce propojena, protože obě, tradiční náboženství i ruský jaderný štít, posilují ruskou státnost a vytvářejí podmínky nutné k zabezpečení vnitřní i vnější bezpečnosti Ruska," řekl Putin na nedávné tiskové konferenci. „Je proto velice jasné, jaký má být postoj státu k oběma těmto oblastem v současnosti i v budoucnosti," dodal Putin.

Ekuména vo svete 7/2007

Arcibiskup Graubner k restitucím

V časopise Euro (5.2.2007) byl zveřejněn rozhovor, v němž se arcibiskup olomoucký Jan Graubner vyslovil k jednáním se státem. Ocenil v něm pokrok při jednání ze strany státu díky bývalému ministrovi Vítězslavu Jandákovi, zejména jeho změnu v přístupu. Důležitou také byla výměna dlouholeté ředitelky církevního odboru paní Jany Řepové a náměstků ministra. Nová vláda, pokud neměla důvěru parlamentu, nemohla jednat a další jednání by se měla nyní rozběhnout. Konceptů řešení již zažil arcibiskup celou řadu a vyjádřil se, že jej v podstatě už nic nepřekvapí. Nicméně se naděje, že církevní a ministerská komise dospějí k řešení, k nimž je již nakročeno.

Od pana premiéra přišla již výzva, aby se dojednaly termíny setkání s představiteli koaličních stran. Církve nebyly nikdy financovány z jednoho zdroje a bylo by úsměvné, kdyby dnes tak měly činit zemědělskou činností jak v minulosti.

Doslova arcibiskup pověděl, že *„dnes je jiná doba, než aby církev stavěla svou ekonomiku na zemědělství"*. Ze strany státu přitom platí navíc blokační paragraf o nakládání s půdou. Kromě toho *„Ústavní soud vynesl nález, že církev sice nemá právo domáhat se soudem navrácení majetku, ale že Parlament, který jí dal restituční naději, je povinen to řešit zákonem. Což může parlamentu připomenout, že by měl jednat"*.

Určité restituční nároky mohou být jistě podstatně finančně vyrovnány v budoucnosti (skutečně si nelze představit, že by stát byl schopen vyřešit vše rázem ze státního rozpočtu).

Jan Graubner řekl doslova: *„Osobně se domnívám, že finanční náhrada bude nejschůdnější cestou narovnání. Jakési finanční postupné nahrazování po určitou dobu"*.

Byla mu položena rovněž otázka, zda „by mělo jít o sto miliard za sto let". Odpověď zněla: *„Délka závisí na tom, jakou částku bude stát schopen dávat ročně. To je otázka jednání."* Arcibiskup se kromě toho vyslovil k situaci řádů a smlouvě s Vatikánem, která by podle něj mohla být obdobně vyjednána i ostatními církvemi, což se jinde již také stalo.

Časopis Euro pak v jiném článku Jana Štětky přinesl titulek: VÝHODNĚJŠÍ POLITICKÁ KONSTELACE PRO NAROVNÁNÍ VZTAHU STÁTU A CÍRKVÍ UŽ ASI NEBUDE.

Podle materiálů zveřejněných v časopise Euro vybral Jan Kašper

Ospravedlnění a posvěcení

Dokončení ze str. 1

přiřčena nová existence v Boží lásce.

Zdálo by se, že se lidé v tisících pohrnou, aby si vyzvedli dar svého ospravedlnění. Není tomu tak, neboť nevyhledá lékaře ten, kdo se cítí zdráv. Tisíce spěchají za svým cílem a jen několik z nich se zastaví a uzná, že jsou hříšníci, kteří potřebují očištění – ospravedlnění, a navštíví lékaře. A ty tisíce se jim diví. Vždyť i oni jsou ochotni přiznat, že jejich zdraví není dokonalé, ale z toho není třeba dělat tragedii: Nikdo není dokonalý! Jak rádi to lidé slyší, že nikdo není takový, jaký by měl být. Rozpor, který v sobě cítí, vysvětlují jako rozdíl mezi životem, jaký je a jaký by měl být, mezi skutečností a ideálem. „Něco není v pořádku," říkají, ale dokud se nesetkají s Kristem, jejich poznání nedospěje, naopak předčasně skončí v lidové moudrosti, která nehledá viníky, ale všechny lidi omlouvá nedokonalostí všech věcí. Komu to nestačí, vezme zavděk rozlišením mezi svým „lepším já" a ostatkem své bytosti, který je nižšího, živočišného řádu. Sám se ospravedlňuje, když se ztotožňuje se svým „lepším já" a odmítá odpovědnost za své bytí. Jiné ospravedlnění nepotřebuje. Modernější způsob sebeospravedlnění máme před očima: lidé prohlásili mravní normy za vymyšlené. Přirozený člověk se jimi neřídí, žije přirozeně, jako zvířátko. Nemá zač se omlouvat. Toto ospravedlnění se hroutí ve chvíli, kdy se role obrátí: člověk nejedná, ale druzí s ním jednají. Tehdy se v něm ozve morální vědomí, že není zvíře. Žádá, aby se s ním jednalo slušně, s respektem k jeho lidství. Morální svět prokazuje svou převahu. Lidská společnost by bez něho nemohla existovat. Její trestní zákon rozlišuje mezi dobrými, k nimž se rádi řadíme, a zlými.

Ale tento morální svět je sám svůj, bez Boha a bez závislosti na něm. Teprve když se člověk otevře Bohu a svůj morální zákon podřídí Božímu zákonu, pozná, jak marná byla jeho morální spravedlnost. Už se nemá za dobrého, vyzná za sebe a za všechny lidi Bohu: „Před tebou nikdo z živých není spravedlivý" (Ž 143,2). Boží zákon obžalovává člověka tak těžce, že by jej přivedl do zoufalství, kdyby se nás nezastal podivuhodným způsobem Boží Syn, Ježíš Kristus od svého narození až po svou smrt na kříži. Jediný spravedlivý podstoupí smrt ne pro svůj hřích, ale pro tvůj hřích. Jeho smrt vynesla zničující rozsudek nad tebou, nad tvou morálkou i nad tvým náboženstvím. Avšak zároveň s tímto zničujícím rozsudkem zaznívá z kříže osvobozující, ospravedlňující slovo: „Jsi můj syn, v němž se mi dobře zalíbilo". Tak Bůh svou nevysvětlitelnou láskou ustavuje novou existenci hříšníka, prohlašuje jej jednou provždy za spravedlivého.

Bůh také hříšníka posvěcuje. Posvěcení je vedle ospravedlnění zvláštní stránkou Božího díla při člověku. Bůh je svatý a na koho položí ruku, ten je svatý, bude sloužit svatému Bohu. V tom smyslu jsou všichni vě-řící označováni v Novém zákoně jako svatí. Jejich svatost je jednak dílo Boží, jednak jejich úkol. Právě v tom se posvěcení liší od ospravedlnění. Není totiž učiněno jednou provždy. Posvěcení je proces, jímž krok za krokem, pomalu s ohledem na životní podmínky se člověk, jenž je sám v sobě hříšník a daleko od toho, aby byl svatý, stává svatým. Toto posvěcení se uskutečňuje řadou Božích zásahů do života hříšníka, které jej na jedné straně varují před světem, na druhé straně však jej vyzývají, aby se účastnil toho dobrého, co se ve světě děje.

Ospravedlnění, které sídlí v srdci člověka, se na periferii, v citu, myšlení a vůli projevuje v touze po posvěcení. Je nesporné, že existují lidé, kteří dosáhli viditelné svatosti (Matka Tereza, Božena Komárková, Jaroslav Šimsa). Ale právě takoví vyznávají, jak vzdáleni jsou od Boží svatosti. Jsou to svatí všedních dnů, kteří vědí, že se bez odpuštění neobejdou. Toto posvěcení není dílo jednoho dne, je to proces, který trvá celý život a nedojde na zemi cíle. Odehrává se v obecenství svatých v církvi a ve světě, který očekává království Boží. Všechny biblické citáty, které vyzývají k posvěcení, k následování a napodobení Ježíše Krista, nenechávají nikoho na pochybách, že člověk je k tomu povolán, že je to jeho úkol. Nutno říct, že středověk lépe než reformace přijal tuto výzvu, obrátil ji na člověka a ocenil u něho svatost.

Reformace na tomto poli zaostala ze strachu, že by si člověk chtěl opět touto cestou zasloužit spasení. Na druhé straně spolu s reformací vidíme situaci střízlivě: posvěcení je zápas proti zlým mocnostem, proti nimž jsou lidské síly chabé. Víc než vítězství sklízejí porážky. Nejsou s to přivodit na zemi Boží království. Věřící se chlubí jen svým Pánem, jenž přemohl svět a jemuž patří vítězství. Ve svém ohrožení se věřící stále budou modlit: „Přijď království tvé!"

Josef Veselý

Ó ujmi ruku moji

Ó ujmi ruku moji a veď mne sám,
na cestě zde a v boji ať neklesám!
Já nevím sobě rady, ó Pane můj,
ty sám mne proveď všady,
vždy při mně stůj!

Přes mnohé theologické výhrady si tato píseň udržela své postavení ve zpěvnících a svou oblibu. Zpívá se už po celé generace v mnoha zemích, zvláště i při pohřbech. Vryla se mi hluboko do srdce před několika lety při pohřbu stařičkého kostelníka neuengrodenského sboru Baumeistera ve Wilhelmehavenu v Oldenburku. Zaplněná obřadní síň a ten krásný zpěv „So nimm denn meine Hände".

Julie Hausmannová (1826-1901) zasáhla opravdu svou písní srdce člověka a skladatel Friedrich Silcher to svým zhudebněním ještě umocnil. Kdo byla básnířka J. Hausmannová? Na jedné straně vypadá uzavřená do sebe, ve svých básních ukazuje na hlubokou niternost. Na druhé straně místo jejího působení nejsou žádné zapadlé vesničky. Žije si v Biaritzu, cestuje po Alpách a Pyrenejích, pobývá v Petrohradu.Počítá se k „tichým v zemi", ale vydává čtyři svazky duchovní lyriky a sedmi-

Dokončení na str. 4

Profesor Milan Opočenský

Ve středu 31. ledna odešel po dlouhé nemoci… tak by mohla začínat tradiční vzpomínka, která má na tomto místě sdělit, kdo nám odešel. Ale kdo vlastně v bratru Milanu Opočenském odešel?

Milan Opočenský byl evangelický kazatel, syn a vnuk kazatele, narozený a vyrostlý na evangelické faře. Pravidelně připomínal, že jeho maminka byla první ženou, která u nás studovala teologii, a jestliže se ona ještě kazatelkou nestala, jeho manželka a dcera ano. On sám se sice nestal farářem, protože byl povolán od mladých let do jiné služby, jako celocírkevní kazatel však zvěstoval slovo Boží padesát let (od r. 1955) a tradici českého evangelického kazatelství nesl i v zahraničí. Dobře třetinu objemného sborníku, vydaného v Ženevě poté, co bratr profesor dokončil svou službu jako generální tajemník, tvoří jeho kázání a biblické studie.

Milan Opočenský byl evangelický teolog, který se sám hlásil především k J. B. Součkovi a J. L. Hromádkovi jako svým učitelům. Jako Hromádkův asistent a tajemník se ve své práci soustředil na ty prvky dědictví české reformace, které ukazovaly k sociálnímu rozměru křesťanské zvěsti a ke snaze ovlivňovat lidské společenství aktivním konáním víry. Z této perspektivy můžeme rozumět jeho zaměření na postavy Petra Chelčického, radikálního vizionáře a zvěstovatele nároku království Božího na naši praxi, a Jana Amose Komenského, teologa, který z Božího slova přijal úkol pracovat všemi silami k nápravě všech lidských věcí. Prvnímu věnoval M. Opočenský svou disertační práci a vydal některé jeho drobnější spisy, druhého neúnavně připomínal především ve své mezinárodní ekumenické práci.

Milan Opočenský byl ekumenický pracovník, v zahraničí patrně lépe známý a víc ceněný než doma. Zmíněné teologické momenty hrály důležitou roli při vzniku Křesťanské mírové konference, na jejíž práci se Opočenský v prvních letech po boku Hromádkově podílel. Zároveň se během 60. let zapojil do práce SRC (komise pro mládež) a Světového svazu křesťanského studentstva (člen exekutivní komise). V roce 1967 byl povolán poprvé do Ženevy, jako evropský tajemník tohoto svazu. Strávil ve službě tajemníka šest let, než byl povolán zpátky do Prahy, na uprázdněné místo učitele sociální teologie (etiky) na Komenského fakultě.

Milan Opočenský byl učitelem teologie. Byla-li ekumenická práce v šedesátých letech často obtížná a konfliktní, muselo být zřejmé, že v normalizačním Československu bude práce ještě obtížnější. Přesto se Opočenských rozhodli vrátit ke službě doma. Milan Opočenský se stal docentem a 1975 profesorem Komenského fakulty. Jako jeho studenti jsme oceňovali, že vedle hodně spoutané a opatrné práce ve fakultních prostorách otevíral profesor Opočenský své soukromí pro setkávání a práci pokud možno otevřené a přinejmenším mnohem svobodnější, kde se pravidelně otevírala témata historická (masarykovská) i současná, o nichž se na fakultě tichou dohodou mlčelo.

Po období, kdy nesměl vyjíždět za hranice, se profesor Opočenský v 80. letech znovu aktivně podílel na práci ekumenických grémií, pohostinsky přednášel v USA (Wooster a Princeton) a v této době obdržel i první čestné doktoráty v Belgii a USA. Své zaujetí pro českou reformaci dokázal v té době vtělit do mezinárodních teologických konferencí zástupců různých reformačních tradic, které se konaly nejprve na KEBF (1986, 87, 89) a pokračovaly i v době jeho působení v Ženevě (1994, 1998 a 2000 ve Štrasburku). Jeho vytrvalé úsilí o zviditelnění české reformace ve světové ekumeně zůstává možná dodnes nedoceněno.

Zvláštním řízením byl Milan Opočenský nedlouho před dalším dramatickým zvratem v českých politických dějinách povolán znovu do Ženevy, tentokrát jako generální tajemník Světové aliance reformovaných církví. V této funkci pracoval do r. 2000 a při vší vytíženosti vlastní prací v této době jednak pracoval na zveřejnění Hromádkova teologického odkazu, jednak pomáhal fakultě v hledání materiální podpory pro novou budovu, či zprostředkovával stipendia studentům z různých zemí. Poté se ještě jednou vrátil přednášet do Princetonu (2000-2001) a v roce svých sedmdesátých narozenin se vrátil domů. Stal se emeritním profesorem UK a v této roli ještě několik let přednášel studentům ETF o ekumenických a sociálních tématech současného světa.

K oblíbeným biblickým textům Milana Opočenského patřilo slovo z proroctví Danielova (11,32), které bylo zvoleno i jako název sborníku k jeho 65. narozeninám: „ti, kteří se znají ke svému Bohu, zůstanou pevní a budou podle toho jednat." To je zaslíbení, na něž spoléhal, i povolání, jemuž se snažil dostát. Že to není samozřejmé a snadné, dobře věděl, což naznačil i ve své řeči při zvolení generálním tajemníkem. Připomněl v ní Pavlovo slovo (2 K 12,10) „právě když jsem sláb, jsem silný", jako vyznání, že při všech obtížích a slabostech smíme následovat Krista a spoléhat na Boží moc, která se prosadí i v naší bezmoci.

S bratrem Milanem Opočenským se rozloučili a jeho služby s vděčností vzpomněli „jeho" Klimentský sbor, zástupci Českobratrské církve evangelické, evangelické fakulty i mezinárodních křesťanských svazů v sobotu 17. února, v důvěře, že po desetiletích obtížné práce vstoupil bratr Opočenský do odpočinutí svého Pána.

Jindřich Halama

Prof. Milan Opočenský (1931 - 2007)

400. výročí narození Paula Gerhardta

Německý luterský farář a básník Paul Gerhardt (12.3.1607 – 27.5.1676) se narodil v saském Gräfenhainichenu, působil jako vychovatel ve Wittenberku a domácí učitel v Berlíně, 1651 se stal proboštem v Mittenwalde v Braniborsku, 1657 farářem u sv. Mikuláše v Berlíně a po nuceném odchodu 1669 arcijáhnem v Lubinu v Dolní Lužici, kde v 69 letech zemřel.

Zakusil třicetiletou válku, konfesní třenice, ztratil manželku a čtyři děti. To poznamenalo jeho písňové texty, jichž napsal 137 k různým příležitostem. Zhudebnili je Johann Grüger – Krygar (1598-1662) a Johann Georg Ebeling (1637-1676), kantoři v Berlíně. Zachovaly se také jeho tři pohřební proslovy a vánoční lekce na starozákonní zaslíbení.

Gerhardtovy písně se rozšířily v Německu i v jiných zemích, do jejichž jazyků byly přebásněny. Mnohé byly inspirovány staršími latinskými a německými předlohami. Vyjadřují luterské pravověří i básníkovu osobní víru a zakotvenost v Bohu, je v nich rovněž místo pro mystické tóny. Jistě známe písně „Ó hlavo plná trýzně", „Jak vítati mám tebe", „Zlatá když sluneční záře se objeví" anebo „Pane, ty jsi hoden chvály". „Ačkoli svět říká, že jsem úplně ztracen a zničen, přece si toho nebudu všímat, ale obrátím se k Pánu, který může seslat pomoc, i když nikdo pomoci neumí." (Lekce na M 7,7)

Bohuslav Vik

Bratři (v jiném triku) – rozhovor

** Oslovuji bratra Josefa Čunka s prosbou, aby představil sebe i své rodné bratry a třeba nám i pověděl několik slov o rodině, ve které společně vyrůstali.*

Život, který jsme dostali, je slitý ze dvou valašských tradic: vsetínské protestantské a valašskoklobúcké katolické. Rodiče se ale poznali ve Zlíně a zde jsme vyrůstali: Jožka, Janka, Jirka, Vašík. Janu si náhle povolal Pán roku 1982 krátce před Jiřího svatbou, já jsem byl v 2. ročníku teologie v Litoměřicích a Václavovi bylo 17 let. Všichni sourozenci jsme žili ve skautu a od malička v katolické mládeži (my děti i s tátou jsme přijali velmi živou a radostnou víru mámy). V dospívání na nás měli velký vliv kněží, kaplani ve Zlíně, tajní řeholníci. Jana se nechala vést dominikánem, Jiří salesiánem, já jezuitou. Jiří založil rodinu a je s manželkou aktivní ve světovém katolickém hnutí Fokoláre. Když dospěl Václav, šel cestou spirituality dona Boska, péče o mládež, tedy salesiánů a ve 33 letech se stal knězem. Působil do loňska v Brně Líšni, nyní začíná v Teplicích, hodně s mladými Rómy.

Pro mne bylo určující setkání s texty francouzského jezuity, přírodovědce - kněze T. de Chardin. Na základě přátelství se slovenským jezuitou jsem nastoupil tuto cestu a roku 1985 jsem byl v Olomouci vysvěcen na kněze. Byl jsem kaplanem v Přerově a farářem v Lidečku, od roku 1992 mi byla svěřena starost o novice našeho řádu. Léta 1994 - 96 jsem prožil v Itálii a v Polsku pro rozšíření si hlavně teologických obzorů.

Nyní již třetí rok působím u sv. Ignáce na Karlově náměstí se starostí o náš řeholní dům a spolubratry v Ječné ulici.

** Dva bratři v duchovenské službě - a ten další v politice. A i když teprve čas ukáže, zda obstojí ve funkci, do které se dostal příliš rychle a skoro bych řekl, že náhodou, přece bych poprosil o nějaké poznatky, zda ve vašem dospívání něco ukazovalo, že půjdete těmito životními cestami.*

Odmala jsme se točili všichni sourozenci kolem kostela a od roku 1969 kolem skauta. Jiří byl možná ještě více kamarád s našimi kaplany na faře ve Zlíně než sestra a já. Promiňte mi ale malou odbočku: doporučoval bych rodičům mít děti brzo po sobě. Jiří je totiž o 4 roky mladší a to nás „oddělilo" každého do jiných pater ministrantů, skautů/vlčat i věřící mládeže. Moc zážitků tedy, kromě událostí v rodině, spolu nemáme. Mohu jen říci, že jeho jméno bylo v naší rodině slyšet asi stejně často jako v médiích posledních měsíců: sirky v rukou, puštění králíci, připomínky učitelů v žákovské, rozbitý ret, prst či kalhoty… jen nepatrná část důvodů jeho jména na rtech mamky a vařečka v její ruce. Nikdo z nás kluků se nebál lidí, sportu, lesa, noci či korun stromů, Jiří měl navíc humor pro všechny.

** Kdybych chtěl být jedovatý, skoro bych řekl, že se ve vaší rodině opět spojuje "trůn a oltář" - což stále někteří křesťané chápou jako ideální stav. Co jsou podle tebe výhody a nevýhody těchto dvou "stavů"?*

Myslím, že pro nás křesťany je ideálem svět christianizovaný odshora až dolů po poslední chatrč. Augustin o něm psal, jezuité i Komenský ho měli na dosah ruky. My jsme se ocitli v jiném světě, takže o politických aktivitách Jiřího jsem se téměř dověděl až z médií: jen zřídka jsme se navštěvovali a nikdy jsme hlouběji nemluvili o „pracovních" záležitostech. Katolická církev vede věřící od 2. Vatikánského koncilu k angažovanosti ve veřejnosti a duchovní k starosti o duchovní sféru. S poukazem, že jako pokřtění máme posvěcovat svět každý svým posláním.

** Jakým způsobem chceš svého bratra Jiřího podporovat, z čeho máš obavy a co doufáš že dokáže ve vysoké politické funkci?*

Z předešlého vyplývá, že jsme na sobě „nezávislí", tedy snažíme se jít po cestě, kterou každému zvlášť vyměřuje Bůh, s tím, že v koutku srdce chceme jeden druhého překvapit svými „úspěchy". Podporujeme se nejvíc věrností zvolené službě, takže při náhodném setkání s lidmi okruhu toho či onoho bratra se násobí radost z jednotného přístupu k životu. Důvěra lidí v jednoho padá i na další. Podporujeme se tím, že máme jeden v druhém jistotu o touze po Božím království. Obava může být jen v tom, aby teď Jiří stihl mít ještě čas na manželku a děti. Nedoufám v lidské zázraky; vím jen, že čím jsme viditelnější, tím plošnější příklad dáváme.

** Naposledy jsme se zahlédli a mluvili jsme spolu na shromáždění při podpisu dokumentu Charta Oecumenica. Zavedl tě tam osobní zájem? Jak prožíváš konkrétně ekumenické vztahy a v čem by sis přál, aby se zlepšily?*

Zajímavá otázka. Takové akce jsou opravdu čímsi velmi pro mne, pro naši celou rodinu, osobním. Rodina z tátovy strany žije protestantskou tradicí, máma vychází z čistě katolické části Valašska. Takže od kolébky jsme žili s tím, že jen laskavostí a věrností podstatnému můžeme být křesťané i navštěvující se rodina. Ekumenismus je věcí prožívaného Krista – věřím v evoluci jednoty skrze Ducha svatého. Přál bych si jen zkvalitnění křesťanů obecně: úsměv pro morální liberalismus – konzumismus a naopak směrodatnost Otcova Slova, přátelství s Kristem pro orientaci srdce.

** Rozumíš obavě některých evangelických křesťanů, kteří považují tuto Chartu za krok směrem k "pokatoličtění"?*

Jako katolík moc ne, jako trošku teologicky vzdělaný a znající křesťany různých konfesí ano. Katolická potřeba vyhraněnější jednoty v nauce a autoritě je pro mnohé asi zúžení osobních (duchovních) možností. Zdají se mi velmi vhodné body pro život po každém odstavci, ono „zavazujeme se".

** Mohl bys na závěr vyjádřit své přání čtenářům Evangelického týdeníku?*

Přeji vše dobré a pokoj Kristův. Přál bych nám všem gramotným křesťanům vědomí, že „duchovní četba" je spolu s modlitbou základní stravou duše. Abychom nezapomněli, že „Slovo se stalo tělem" (Jan 1,14), a proto v záplavě textů brali do rukou raději „Slovo, jež od Boha přišlo" (sv. Cyril, Proglas).

Srdečně děkujeme za ochotu k rozhovoru a přejeme upřímně hodně radosti ze tvé služby - a jistě aby i tvé přímluvné modlitby za oba bratry byly vyslyšeny milostivým Bohem.

Ptal se Bohumil Kejř

Jubilejní 100. výročí narození FMD

Pod zkratkou FMD byl znám v evangelických kruzích po desítky let bratr profesor **František Mrázek Dobiáš.** (Druhé jméno se vztahovalo na jeho vzácnou choť, která též zůstala v paměti mnohých jako milá sestra farářová i profesorová.) Letos si připomínáme, že uplynulo 100 let od jeho narození (7. 3. 1907), a žel, i 35 let od jeho smrti (2. 10. 1972).Také v Kostnické jednotě si vděčně připomínáme, že dr.Dobiáš byl jedním z jejích předních spolupracovníků; a že právě před 55 lety (1952) byl zvolen za předsedu jejího Ústředního výboru. Byl ovšem též po řadu let členem redakční rady Kostnických jisker, do nichž sám přispěl stovkami významných článků.

Na životní dráhu bratra Dobiáše bychom mohli dnes, ve zpětném pohledu do první poloviny minulého století, vztáhnout tehdejší okřídlený příměr k „chudému chlapci, který se proslavil". Vzešel z chudých poměrů Českomoravské vysočiny, ale svou houževnatostí a studijní pílí jak na brněnském gymnáziu, tak i na Husově fakultě se vypracoval mezi přední bohoslovce církve i ekumeny. Jako farář v Krabčicích se zapojil i do spolupráce s tamním domovem pro sirotky, což odpovídalo jeho celoživotnímu sociálně-etickému zaměření. V pardubickém sboru si pak vzal na starost krom hlubšího vzdělávání kazatelů i odbor Křesťanské služby při církevním ústředí. Po dosažení doktorátu z theologie se stal profesorem sociální teologie; a po několikeré období stál v čele fakulty jako proděkan i děkan. Nám, kdo jsme byli jeho studenty a posléze i jeho bližšími přáteli, imponoval svou pracovní pílí a vytrvalostí i neutuchajícím zájmem o nové věci, jak v theologii, tak i v kultuře a společenském životě, ano i ve sportu. Velkým příkladem nám ovšem byl i jako přednašeč a kazatel. Byl mistrem pro výběr případných biblických textů a svá přesvědčivá kázání dovedl i přizdobovat vhodnými působivými verši.

Při této jubilejní vzpomínce je nám líto, že mu nebylo dáno dožít se vyššího věku – nad oněch 65 let. Byli bychom se jistě dočkali bohatého doplnění jeho badatelského díla. Z oné literární pozůstalosti si připomeňme alespoň jeho základní dílo „Učení Jednoty bratrské o večeři Páně" (1940), dále dogmatické práce „Boží zjevení, bible a lidský rozum" (1941), „Christologie" (1944), a „Soteriologie" (1951). Spolu s prof. J. B. Součkem vydal „Učení o Písmu svatém podle K.Bartha" (1943) a s prof. A. Molnárem se podílel na překladu Husových latinských spisů pro Akademii věd. Již sám tento pozůstalý odborně teologický odkaz řadí profesora Dobiáše mezi přední české evangelické bohoslovce 20. století.

V mé vzpomínce zůstala natrvalo část rozhovoru s bratrem Dobiášem při jedné z našich sobotních vycházek v Kunratickém lese - my kus vpředu, manželky v závěsu. Měl právě před novou cestou do Německa, a tak mně začal rozvíjet koncepci svého kázání na 1K 13,7: „Láska všechno snáší" (tehdy ještě podle kralického znění). - „Co tím Pavel vlastně myslel, že láska všechno snáší ? To si snad má dát všechno líbit? Ano, jistěže často musí mnoho snášet a strpět; ale Pavel zde přece nemohl doporučovat nějakou křesťanskou pasivitu! Vždyť ono PANTA STEGEI v původním textu má naopak zcela aktivní význam: přikrývat, ale též podržet. Láska také drží!" (Zde vlastně předznačil i pozdější ekumenický překlad: „láska všechno vydrží".) A v tomto smyslu hned dál rozvíjel svůj ilustrační příměr pro kazatelské poselství: „Láska má držet – tak jako krov drží střechu nad domem, a tak chrání před zlou nepohodou ty, kdo jsou pod ní." A k tomu připojil i představu zkřížených břeven krovu s podobou kříže: „Ano, láska a kříž – spolu drží a chrání !" A v této perspektivě vyznačil i aplikační závěr svého kázání: „Lidé držení Kristovou láskou si mají být navzájem jako ochranným krovem a střechou – ve jménu toho, jehož kříž se nám stal jedinečným krovem záchrany." - Asi po čtrnácti dnech nás pak zmrazila zpráva, že bratr profesor v SRN náhle zemřel. Ještě v neděli 1.října 1972 tlumočil s kazatelny zvěst o spásné pomoci Kristova kříže. Až do posledních chvil byl především věrným zvěstovatelem evangelia. A takový zůstává i dnes v naší vděčné jubilejní vzpomínce.

Jiří Otter

Ozvěny farářského kurzu I.

Koncem ledna (22. - 26.1. 2007) se v Praze uskutečnil další zajímavý farářský kurz, jenž v posluchárně ETF v Černé ulici uspořádal Spolek evangelických kazatelů. Setkání zahájila první den již tradičně společná podvečerní bohoslužba spojená s vysluhováním večeře Páně v kostele u Martina ve zdi.

Letošní téma nazvané „Jdi a jednej také tak" bylo věnováno celé řadě etických otázek, jako např. problematice etiky v křesťanství a islámu, sounáležitosti politiky a etiky, problematice manželských vztahů nebo otázkám umělého oplodnění. Každý den začínal krátkou pobožností, na niž navazovaly pečlivě připravené přednášky „domácích" i pozvaných odborníků na danou problematiku. Mezi ně patřil např. psycholog Jeroným Klimeš, religionista Pavel Hošek či novozákoník Petr Pokorný.

Součástí kurzu byl rozhovor farářů se synodní radou a valná hromada SPEKu. Zájem o kurz ze strany nejen evangelických kazatelů byl mimořádný, o čemž svědčila vždy do posledního místečka zaplněná posluchárna.

S několika účastníky kurzu jsme vedli krátký rozhovor:

ET-KJ:

1. Co si z letošního kurzu odnášíte?

2. Jaké největší etické problémy vnímáte ve své církvi a v naší současné společnosti ?

Hana Pfannová, farářka v Mělníce:

1. Odnáším si informace z vynikajících přednášek, povzbuzení a inspiraci z rozhovorů s kolegy a kolegyněmi.

2. Nechce se mi zobecňovat, ale když, tak jeden problém vidím v tendenci vidět sebe samé jako oběti (doby, času, „těch nahoře", EU, atd.). To vede k čekání, že nám někdo musí něco dát (ne my někomu), něco za nás udělat. Živí to skepsi a podvazuje aktivitu. Ale mnoho lidí této tendenci nepodléhá, a pak vznikají dobré a krásné věci.

Ladislav Havelka, (33 let) farář ve Vilémově u Golčova Jeníkova:

1. Tak já tradičně jezdím rád na farářské kurzy od SPEKu, mám to rád jednak kvůli sociálním kontaktům, zažívání společenství s lidmi, kteří mají podobné problémy, možná i etické problémy jako já. Co si odnáším z kurzu: některé přednášky se mi líbily víc, jiné míň, to je celkem normální. Myslím, že mezi palčivé problémy patří zejména problematika manželství. I ve svém sboru se setkávám s jistou rozvolněností, se kterou úplně nevím jak naložit, ač se počítám za liberálnějšího faráře.

2. Napadalo mne jedno etické téma, které souvisí s církví a jejím působením ve společnosti. Mám takový pocit, že dost často jako křesťané, ne rozhodně ale všichni, žehráme, co se neděje nebo co je špatně. Právní nekultura, krádeže, rozpady manželství atd. Nicméně mám takový pocit, že by měl být z nás cítit nějaký etický přínos, co chceme nabídnout, mám takový pocit, že často to bývá určitá žlučovitost nebo nějaká naštvanost, vymezování se negativně. Chtělo by to dle mého soudu něco pozitivního, pakliže přinášíme evangelium spasení, tak bychom mohli vypadat nějak „spaseněji", mohli bychom nabízet cosi radostného, skutečně radostného, aby ta naše alternativa byla přitažlivá, „sexy" jak se říká. Aby lidé viděli cosi pozitivního, za čím mohou také jít, nejenom žehrat na tu stávající praxi naší společnosti.

Marta Zemánková, farářka na poloviční úvazek ve sborech Střešovice a Nusle:

1. Přednášky byly hutné a srozumitelné Velmi se mi líbil např. Jindřich Halama, který umí interpretovat některé teology srozumitelně a přitom zábavně.

2. Z přednášky prof. Pokorného mně utkvělo, a bylo to velmi silné, že se svět nezmění, jestliže lidem budeme vnucovat morálku, ale také to, že my jako křesťané především bychom měli dbát o to, abychom druhým nezamlčeli nebo nezabránili v tom, aby uslyšeli zvěst o Božím království.

ET-KJ:

Děkujeme za všechny rozhovory.

Pokračování příště

Ó ujmi ruku moji

Dokončení ze str. 2

setstránkovou knihu pobožností pro domácí zaměstnance s titulem „Hausbrot". Byla normálním člověkem, plným rozporů. Dítě 19. století.

Narodila se 7.3.1826 v Rize, kde byl její otec profesorem na gymnáziu. Byla předposlední ze šesti dcer. Při konfirmačním cvičení ji velice ovlivnil far. Theodor Neander.. „Stanu se učednicí Pána Ježíše." Nevíme, kdy začala skládat duchovní písně. Byla velice plachá. Vedle sebe měla vždy sestry. Nejmladší Johanna byla velice muzikální a milovala Julii. Julie byla vychovatelka, ale pro nemoc nemohla pracovat a byla odkázána na pomoc rodin vdaných sester. V polovině 19. století se vydala z Pobaltí do jižní Francie, kde byla její také svobodná sestra Johanna v Biaritzu varhanicí anglikánského sboru. Julie vedla její domácnost. Po čtyřech letech onemocněla velkými bolestmi hlavy a léčila se v Alpách. Přitom ovšem psala básně. V Berlíně našla faráře Gustava Knaka, který básně vydával. Výtěžek měl připadnout sociálním ústavům Bethesda v Berlíně a v Hongkongu. 1862 vyšla sbírka „Maiblumen" – Konvalinky.

V roce 1870 se přestěhovala k nejstarší sestře do Petrohradu, která tam byla ředitelkou školy sv. Anny. Julie dávala hodiny klavíru. A právě zde vznikla píseň „ Ó ujmi ruku moji" jako výraz veliké důvěry v Boží pomoc. Roku 1896 zemřela nejmladší sestra na chřipku. V létě 1901 se pak celá zbylá rodina sešla v Estonsku u moře ve Wösse. Zde opět dostala Julie svou nemoc a zemřela s písní na rtech „..nechť stane se, co stane, chci věřit jen.." Pohřbena byla v Petrohradu na soukromém hřbitově rodiny Fockových.

Miroslav Frydrych

Inzerce

Staršovstvo Farního sboru ČCE v Chebu uvítá v diasporním pohraničí energického, iniciativního a adaptivního kazatele, který by se vyrovnal s charakteristikami této oblasti. Znalost němčiny je zde potřebná. Prostorná farní budova z konce 19. století po německé luterské církvi. Ve městě je učňovské i střední školství i Vysoká škola ekonomická. Těšíme se na spolupráci.

č. 7

Angličtina v Májaku, Ječná 19, Praha 2; od 5. 2. mírně pokročilí až pokročilí; anglický lektor; 1,5/3h týdně 1300/2500,- Kč za pololetí; tel.: 296 325 990; 736 248 702 www.umc.cz/majak e-mail: majak@umc.cz

č. 9

Pozvánky

Sakrální architektuře bude věnován tradiční, již 25. seminář pro učitele a další zájemce, pořádaný historickou společností VERITAS. Přednášku na téma „Toleranční modlitebny v kraji Vysočina" prosloví Mgr. Marta Procházková, brněnská odborná pracovnice Národního památkového ústavu. Seminář se bude konat jako obvykle v sálku na faře ČCE v Pardubicích, Sladkovského č. 638, a to v sobotu dne 31. března 2007 od 10 h. Všichni jste srdečně zváni.

K ul. Sladkovského jedou od nádraží ČD trolejbusy č. 2 a 13 do stanice Třída Míru (třetí zastávka). Fara je šestý dům za evang. kostelem.

* * *

Betlémská kaple na Žižkově
(Českobratrská církev evangelická, Prokopova 216/4, Praha 3)
pořádá ve čtvrtek 22. března v 18 h přednášku Jindřicha Halamy „Jednota bratrská před Bílou Horou".

Noemi
www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let)
Podrobné informace vám zašleme poštou nebo e-mailem.
Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420777222877,
e-mail: info@noemka.com

Bohoslužby

11. 3 2007

Českobratrská církev evangelická

Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal

Evanjelická cirkev a.v. v ČR

Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00

Slezská evangelická církev a.v.

Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik

Bratrská jednota baptistů

Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš

Ochranovský sbor (dříve JB)

Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30

Církev bratrská

Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek

Evangelická církev metodistická

Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský

Církev adventistů s.d. *(sobota)*

Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš

Apoštolská církev

Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30

Starokatolická církev

Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)

Pravoslavná církev

Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka

Shromáždění Armády spásy

Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00

BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

7/2007

21. března 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 28. března 2007

Z obsahu

* *Královský služebník*
* *Tři stavy dříve a dnes*
* *Potomci Jana Amose Komenského*

Poselství k 5. neděli postní Judica

Dopomoz mi, Bože, k právu!
Žalm 43,1

Žalmu chybí nadpis. V syrštině nese název: „Davidův, když se dozvěděl od Jónatana, že jej Saul zamýšlí zavraždit." V arabském překladu je vysvětlení: prosba za Židy v jejich velikém úpadku (babylónské zajetí).

Co je horší? Dozvědět se, že vás chtějí zabít, nebo ve vyhnanství vzpomínat na stoupající dým z chrámu?

Jako Ježíš – blíží se k Jeruzalému, ví, že ho tam chtějí zabít, a doléhá na něho zmar, že lidé stále vězí v zajetí sobectví.

Kudy kam?

Žalmista volá Boha - soudce. Všimněme si dvou momentů:

Ke spravedlnosti se smí odvolávat ten, kdo věří, že je v právu.

Bůh nebude hájit nespravedlivé.

U nás se gauneři odvolávají od nižších soudů k vyšším, hájí je exministři spravedlnosti. Bůh nepovede při svévolníka.

„Suď mne, ó Bože." Ubožák nemusí ponížen klepat u všech dveří v kafkovském Zámku. Smí se obrátit k Nezkorumpovatelnému. „Bože, zasaď se o mou při!" Lze zatahovat Boha do svých záležitostí?

Ano. Zpětně to klade nárok na mne samotného: při se jen o to, co za to stojí i Bohu.

„Bože, od národu nemilosrdného, a od člověka lstivého a nepravého vytrhni mne." Lstivého člověka si představíme. Ale zavrhnout celý národ? Občas všichni mlčí, když se koná něco zlého. Jaké zvolíme měřítko počtu spravedlivých, abychom nezatratili národ? Miladě Horákové mohli Češi připadat nemilosrdní. Ježíše se také nezastali.

Kdo nemá druhy, potřebuje Boží záchranu! Co jiného je zoufalství, než cítit se sám? Náš žalm naštěstí pokračuje nadějně. Nepřijde legie andělů. Bůh sešle pravdu a světlo. Ty doprovodí k cíli. I kdyby se zápasilo v getsemanské zahradě.

Michal Kitta
farář ČCE v Hronově

Před 590 lety vyhlásila Univerzita Karlova laické přijímání z kalicha - viz str. 2

Nad Biblí

O manželství, pokání a milosti

Manželství a rodina se mají stát tématem letošního synodu, a to nikoli bez vnější příčiny. Ztroskotaných manželství nápadně přibývá nejen mezi členy sborů, ale také mezi presbytery a kazateli. Jak se k této skutečnosti má církev postavit? Mohou kazatelé, kteří se rozvádějí, dál bez přerušení pracovat na svých sborech, anebo by měli svou službu na čas přerušit? Mohou zasedat mezi presbytery lidé, kteří přetnou své manželské a rodinné vazby a žijí nesezdaně s někým jiným? Tyto otázky se stávají v konkrétních případech velmi bolestivé, a to nejen pro manželství a rodiny, kterých se týkají, ale i pro širší společenství sborů a církve.

Otázky kolem manželství se však kupí. Patří k nim kupříkladu problematika předmanželského soužití. Ještě před 20-30 lety to byl v církvi okrajový fenomén, kdežto dnes takřka běžný, a hlavně nijak oficiálně problematizovaný. Je toto soužití záležitostí lidské odpovědnosti, anebo naopak projevem jejího nedostatku? Je možno i v této sféře rozlišovat přijatelný a nepřijatelný přístup? A ptá se ještě dnes v našich kruzích někdo na mínění církve? A jaké je vůbec toto mínění? A jaké je stanovisko církve k homosexualitě? Synodní rada připravila velmi dobrou anketu o všech těch-to základních otázkách, a je správné, že tak učinila. Pomůže to zmapovat prostor, který dlouho zarůstal bez jakýchkoli pravidel. Ale ať už bude výsledek ankety jakýkoli, ani synodní rada, ani synod, ani seniorátní výbory, ani staršovstva, ani jednotliví evangeličtí křesťané přece nemohou dlouhodobě v tak zásadních věcech nebrat prvořadý ohled na svědectví Písma. Ono je přece normativním vy-jádřením naší duchovní identity.

Když v této záležitosti odkážeme na Písmo, může to být vnímáno jako zákonické počínání. Ale nemusí. Vždyť první slovo Písma není slovo o soudu, ale o záchraně v Ježíši Kristu. Ježíš zpřísnil předpisy o manželství – ve srovnání s Mojžíšem. Mnohoženství odmítl a rozluku dovolil jen v případě cizoložství jednoho z partnerů. A přece neměl srdce z kamene. Naopak ženu - cizoložnici zachránil před kamenováním. A s ženou Samařankou hovořil až nadmíru nekonvečně a vstřícně. Aby se tehdy zbožný Žid bavil s cizí ženou a ještě k tomu Samařankou, to bylo nemyslitelné. Ježíš hovořil se ženou, která žila nesezdaně se svým partnerem, a to ve společnosti, kde toto bylo považováno jednoznačně za hřích.

Ježíš zná lidské slabosti a ví o křehkosti lidských vztahů, včetně manželských.

Avšak to, co se dnes v církvi děje, je

Dokončení na str. 2

Na začátku

Deset zastavení nad prvními stránkami Bible

Pokračování z č. 6

X.

„Byla pak všecka země jazyku jednoho a řeči jedné.
A řekli jeden k druhému:
Nuže, vystavějme sobě město a věž, jejíž by vrch dosahal až k nebi.
A tak učiňme sobě jméno.
I řekl Hospodin:
Protož sestupme tam a změťme jazyk jejich, aby jeden druhého jazyku nerozuměl."
(lM 11,1-7)

Věru, jestliže se buduje město a věž anebo dokonalá společnost na zásadách reálného socialismu nebo mechanismů tržního hospodářství a podlehne se přitom *nadutosti nebetyčné pýchy*, pak se nic pořádného nepostaví, nevybuduje. Stavět se má s vervou i s budovatelským nadšením. Ale vždycky s pokorou. Každé řemeslo i každý vědní obor, každé lidské úsilí a povolání se ani dnes neobejde bez náležitého nasazení. Ovšem současně také ani bez pokorného přístupu. A naopak: existuje i zaručená cesta, jak i ve svém oboru zakrnět, podlehnout stagnaci, nerozvíjet dál svoje schopnosti a naučit se i svoji práci odbývat, odflinknout, třeba celkem nevědomky. Zaručenou cestou k tomu je neotřesitelné přesvědčení o vlastní dokonalosti a genialitě. Bábelský komplex: *učiniti sobě jméno*!

Jan Nohavica

Pokračování příště

Zaostřeno na blízko

Neblahé prvenství

Eurobarometr z února 2007 (www.ec.europa.eu) potvrdil, že Češi jsou nejateističtějším národem na světě. Na otázku, zda náboženství hraje v životě člověka důležitou roli, odpovědělo kladně pouze 28 procent respondentů. Téměř podobně je na tom Es-tonsko (29 %) a Dánsko a Švédsko (30 %). Na opačném pólu jsou naši severní sousedé, Poláci (87 %), které v Evropě předstihli pouze Malťané (88 %).

Jistě, tento statistický výzkum nevypovídá nic o obsahu víry. Lewis ostatně právem tvrdil, že opakem víry není nevěra, nýbrž pověra. Připomnělo se mi to, když jsem se nedávno dal do řeči s jedním „pejskařem", jenž mi začal povídat o Kristově hrobu, který byl objeven v Kašmíru. Ve víře v ufony by Češi rozhodně poslední příčku neobsadili.

Mnohé křesťany tyto statistiky patrně nijak nevzruší. Pokud ale bereme vážně výzvu Pána Ježíše Krista „získávejte mi učedníky ze všech národů", máme o důvod víc přemýšlet jednak o tom, s jakými překážkami se potýkáme (zdá se mi, že nevraživost vůči církvím skutečně není úměrná jejich selhání v daleké či nedávné minulosti), jednak o tom, zda a jakých evangelizačních metod užíváme. Soudím totiž, že bychom za duchovní stav národa určitou odpovědnost cítit měli; tento stav by nám neměl být zcela lhostejný. A protože z nás víra v Kristovo vítězství nad temnotou činí lidi naděje, nemusí být tyto statistiky důvodem k zoufání a rezignaci. Když kdysi Peršané vzkázali Atéňanům, že pro množství perských šípů ani neuvidí slunce, dostalo se jim odpovědi: „Budeme tedy bojovat ve stínu." Augustin měl prý heslo: „Mohli jiní, mohli jiné, proč pak ty ne, Augustine?" Hledáním evangelizačních metod ovšem začít nemůžeme, jakkoli jsou důležité. Je třeba začít hledáním Boží tváře.

A tak uzavřeme třetím citátem – tentokrát z knihy A. W. Tozera „Následování": „Boha lze začít hledat odkudkoli – jsme-li ochotni poslouchat a činit pokání."

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Ve Wittenbergu pokračovalo 3. evropské ekumenické shromáždění
(Wittenberg, 15. 2. 2007 - ENI) „Představitelé evropských církví všech tradic se scházejí na místě, které je historicky významné pro protestanty, ve Wittenbergu", uvedli organizátoři evropského ekumenického shromáždění na tiskové konferenci při jeho zahájení. Setkání ve Wittenbergu bylo pokračováním série evropských ekumenických shromáždění. První se konalo v roce 1989 ve švýcarské Basileji, druhé v roce 1997 v rakouském Grazu. Shromáždění organizují společně Konference evropských církví a Evropská rada katolických biskupských konferencí.

Ignorovat islám je nebezpečné
(Wittenberg, 16. 2. 2007 – ENI) Šíření islámu v Evropě vážně otřásá tradičním evropským přesvědčením, že náboženská víra je soukromou záležitostí, a proto je potřeba ji vydělit z veřejného života. To je názor prominentního náboženského sociologa profesora Davieho z britské Exterské univerzity. „Ignorujeme přítomnost islámu a vystavujeme se tím nebezpečí," řekl Davie na Evropském ekumenickém sejití ve Wittenbergu minulý týden. „Příchod islámu spouští zásadní změny v náboženském profilu Evropy," dodal sociolog Davie.

Čeští katolíci se bojí zneužití materiálů StB
(Varšava, 16. 2. 2007 – ENI) Římskokatolická církev v Čechách se obává agresivity médií, které může být zneužito proti kněžím podezřelým ze spolupráce s komunistickým režimem. Několik biskupů již bylo obviněno z propojení na bývalou státní bezpečnost. „Každý biskup musel čelit pronásledování ze strany komunistické vlády a mnozí dnešní představitelé církve za svoji věrnost zaplatili vězením," uvádí se ve vyhlášení české katolické biskupské konference. „Žádáme, aby se materiály tajné policie nezneužívaly na vyrovnávání osobních účtů, ničení mezilidských vztahů a ponižování některých skupin ve společnosti," uzavírá prohlášení.

Anglikáni jednají o homosexualitě
(Nairobi, 15. 2. 2007 – ENI) V tanzanském městě Dar es Salaam se konalo veřejnosti nepřístupné setkání představitelů celosvětového společenství anglikánských církví. Hlavním tématem bylo napětí uvnitř společenství kolem otázek soužití osob stejného pohlaví, které představuje hrozbu rozkolu mezi anglikány. Čelní představitelé 38 národních anglikánských církví se sešli, aby se poradili o dalším postupu v procesu, který spustilo stanovisko episkopální církve ve Spojených státech amerických. Problematická je mimořádně vysoká tolerance k soužití homosexuálů.

Ekuména vo svete 8/2007

590. výročí slavnostního vyhlášení laického kalicha pražskou univerzitou

Dne 10. března tohoto roku uplynulo 590 let od události, která měla pro vývoj husitského reformního hnutí v mnoha ohledech zásadní význam. Toho dne pražské Karlovo učení jako celek slavnostně vyhlásilo laické přijímání z kalicha za pravověrné, a proto i za prospěšné všem věřícím ke spasení. Stalo se tím na dlouhá dvě staletí nekatolickým až do bělohorských dnů.
Dovnitř reformního hnutí byl tento čin přínosem především v tom, že se podařilo nalézt a vyhlásit téma, které se mohlo stát společným husitským programem jinak poměrně nesourodého celku univerzitních mistrů, šlechty a převážně venkovských radikálů. Teologicky se dospělo spíše k umírněnému kompromisu, neboť v deklaraci chybí typické důrazy Jakoubka ze Stříbra na nutnost přijímání podobojí ke spáse a na přijímání „maličkých". Deklarace také jasně ukázala, že rozhodující autoritou v církevních otázkách se pro husity stala univerzita. Záhy i to však přestalo být pravdou, když se vynořil samostatný proud táborský.
Všem, kdo se k deklaraci připojili, muselo být zároveň jasné, že se jedná o oficiální vzpouru proti kostnickému koncilu, který více jak před půldruhým rokem laický kalich odmítl. Přesto mnozí doufali, že by koncil mohl své rozhodnutí revidovat, když se k deklaraci nejvyššího učení království přidá také náležitý politický tlak. Zemský sněm proto počátkem června rozhodl, aby byl jeho jménem na podporu deklarace vyhotoven ještě soubor tzv. Autorit, tj. citátů z Bible a jiných teologických pramenů, svědčících pro oprávněnost laického kalicha. Koncil však dal zcela jasně najevo, co si o obou dokumentech myslí, když prohlásil univerzitu za zbavenou jejích práv až do rozhodnutí příštího papeže (ukázalo se, že na celých 30 let). Nic na tom nezměnila ani literární polemika, ke které nad oběma texty došlo v druhé polovině téhož roku. Na husitské straně se do ní vložili především otec českého utrakvismu Jakoubek ze Stříbra a Jan z Příbrami - v této době ještě Jakoubkův věrný druh. Na straně koncilu oponovali zejména výrazný Jean Gerson, kancléř pařížské Sorbonny, a vídeňský teolog Mikuláš z Dinkelsbühlu.
Poslední naděje na legalizaci laického utrakvismu v tomto předválečném období potom definitivně padla, když rázný odpůrce husitů kardinál Oddo Colona dosedl na Petrův stolec jako nový papež Martin Pátý. Ačkoliv dal ještě otázku kalicha přešetřit zvláštní komisí, jeho dvě buly z 22. a 23. února 1418 byly již svou dikcí nekompromisní. První potvrdila všechna předchozí zamítavá rozhodnutí koncilu, druhá již dávala přesné instrukce inkvizitorům, jak rozpoznat a potlačit husitskou herezi. Jakési „oteplení" v této záležitosti tak znamenala až jednání české delegace s basilejským koncilem na počátku 30. let.

Nejvyšší soude, měj se na pozoru!

O svatovítské katedrále se bude opět rozhodovat na Ovocném trhu. Právě tam, k Obvodnímu soudu pro Prahu 1, totiž vrátil Nejvyšší soud po zrušení předchozích rozsudků soudů nižších instancí kauzu jeho vlastnictví. To ovšem nic nemění na tom, že od 31. ledna patří katedrála znovu "všemu československému lidu". Tedy katolíkům, evangelíkům, bezvěrcům, Čechům i Slovákům. V globální Evropě odpovídá tato podoba vlastnictví spíše duchu doby nežli ta, která vyvlastňuje potomky stavitelů a předává katedrálu jedné prominentní menšině. Patnáct let sporu o katedrálu lze vnímat i jako střet těchto dvou přístupů. Na jedné straně je klerikální malost, na straně druhé osvícenecký nadhled těch, kteří - aniž by se zpronevěřili zákonu - uvažují v širších kategoriích.
Jako občan tohoto státu, který není římskokatolického vyznání, jsem výnosem Nejvyššího soudu potěšen. Zprivatizovaný symbol české státnosti se opět vrátil do rukou všech legitimních dědiců. Zda to bude stav trvalý nebo zase retarduje do nějaké privátní polohy, je otázka. Lobbisté soustředění kolem Ovocného trhu zahájili svou kampaň už způsobem mediální prezentace tohoto výnosu. Přinejmenším v Lidových novinách byla objektivita zprávy vážně narušena "podprahovým" sdělením, které mělo čtenáři ukázat, na čí stranu se postavit: Stát vlastní katedrálu "na základě nařízení komunistické vlády z padesátých let". A tomu, kdo by se po tomto sdělení hned neosypal, to bylo řečeno ještě jednou: "Katedrálu odňali církvi komunisté." Nejvyšší soude, měj se na pozoru!
Když před osmi měsíci potvrdil pražský Městský soud rozhodnutí soudu obvodního a přisoudil katedrálu s přilehlými nemovitostmi římskokatolické církvi, ozývala se ze strany veřejnosti obvinění, že jde církvi o majetek. Představitelé římskokatolické církve to dementovali a vysvětlovali, že jim jde o pravdu a o spravedlnost, tedy o projevy, které jsou svou povahou ryze duchovní. Z tohoto hlediska ovšem vyzněla první reakce římskokatolické církve na zprávu o vrácení katedrály státu jako obrovská ironie. Nepocházela totiž z úst arcibiskupa, který by národu sdělil, o co duchovního jsme my občané rozhodnutím Nejvyššího soudu přišli. Místo jeho projevu se na úvodní stránce Lidových novin objevilo pouze vyjádření ekonoma pražské arcidiecéze.

Emanuel Vejnar,
evangelický farář

O manželství, pokání a milosti

Dokončení ze str. 1

pravý opak. Z Božího milosrdenství se činí zákonné právo. Boží velkorysost vůči hříšníkům se chápe jako berná mince, jako něco, na co má člověk takřka nárok! Tím se osvobodivost Božího milosrdenství otupuje a devalvuje. Je to nezdravá situace, a je potřebné, aby se tím synod zabýval.
Ano, milost Hospodinova je akcent, který nesmí být nikdy pominut. Ale milost neruší zákon, naopak jej potvrzuje. I při všech lidských poklescích a selháních – a kdo z nás by nepřiznal, že selhává – nesmí být zastřen rozdíl mezi tím, co je, a tím, co býti má. A to, co býti má, pokud jde o pohlavní styk, vyjadřuje Boží zákon: je to vztah muže a ženy v manželství. Není to vztah dvou mužů, není to vztah dvou žen, ale vztah muže a ženy. To je biblická norma, která nesmí být nikdy relativizována, aniž by člověk svévolně narušoval samotnou strukturu stvořitelského řádu. "Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. A Bůh jim požehnal a řekl jim: ploďte a množte se a naplňte zemi." Jen muž a žena společně mohou být Božím obrazem, jen muž a žena společně se mohou plodit a množit. To je jedno ze základních a vždy nosných vyjádření Božího zákona k poslání a funkci manželství. Ale i bez potomstva má manželství mezi mužem a ženou své opodstatnění.
Pokud jde o předmanželské soužití, tak by mělo být řečeno, že pokud je předmanželské, tak je to něco jiného než mimomanželské anebo nemanželské. Prostě k soužití muže a ženy patří vědomí závaznosti svazku. Tato závaznost může být zahrnuta i do předmanželského soužití pouze a jedině tenkrát, pokud je společné manželství horizontem, k němuž oba dva svorně a cílevědomě směřují.
Pokud jde o rozvody, tak se dnes rozvádí každé druhé manželství. Psychologové říkají, že skutečné důvody k rozvodu nacházejí asi u 5 % případů. To jsou případy, kde si myslí, že už není možné společný vztah objektivně obnovit. Ta aktuální výše rozvodů je alarmující a svědčí také o výši bo-lesti, kterou si lidé z těchto rozpadlých vztahů s sebou odnášejí. Je fakt, že mnozí lidé se sice nerozvádějí, ale také nejsou ve svém manželství šťastní. Pokud by se počítaly statistiky, kolik lidí je ve svém manželství nespokojeno, jistě by ta čísla byla ještě větší než čísla dokumentující rozvody. Proto bych také podtrhl, že první slovo církve by mělo být slovo o milosti. Lidé, kteří nesou v sobě trauma z rozklížených vztahů, nemohou přece dostávat přes pusu ještě od církve. To je jasná věc.
Srozumitelné však je i to, že církev nemůže prostě podlehnout těmto statistikám a relativizovat své učení o manželství. Vždyť manželství je Bohem zjevený řád. A my nemáme žádné oprávnění ho měnit. My můžeme a máme pomáhat hojit rány z rozpolcených vztahů, ale nemůžeme přehlížet, že se tu děje něco, co zdaleka nezasahuje jen ty dva jedince. Liberální církve toto pokládají za výsostná práva každého individua, zatímco konzervativní volají ty, kteří se rozvádějí k pokání a ke kázni. A po nějakou dobu jim nedovolují přístup k eucharistii, protože jako v manželství máme být jedno tělo, tak i církev při slavení večeře Páně má být jedno Kristovo tělo. A daným rozvodem je toto tělo narušeno. Takové opatření má svůj dobrý smysl tehdy, je-li dočasné, a má–li v posledu druhým pomoci, nikoli jim ublížit.
Když mám za to, že kazatelé v rozvodovém řízení by měli alespoň na symbolický čas přerušit svou kazatelskou a pastorační činnost, aby tím dali vnějšně najevo, že porušili Boží řády, tak to není proto, že právě tito lidé by měli být vystaveni sankcím, ale proto, aby měli čas se duchovně i lidsky vzpamatovat a v modlitbách být nasměrováni na cestu Páně. Abstinence od svátostného přijímání po nějakou dobu, ne příliš krátkou, ani ne příliš dlouhou, u všech křesťanů, kteří procházejí těmito manželskými otřesy a rozpady, také nemusí být vnímána jako represivní, nýbrž jako terapeutická. Svátost večeře Páně je totiž také obnovou smlouvy s Hospodinem. A můžeme se takto před Hospodinem ukázat s žádostí o obnovení smlouvy v situaci, kdy nám samým se rozpadá manželská smlouva mezi prsty? Nezpůsobilo by to zmatek v nás i mimo nás? Víc než svátostí v tuto chvíli je třeba každému takovému člověku pastorační pomoci, blízkosti lidí v církvi, modliteb a individuálního duchovního vedení. I na přijetí těla a krve Páně je třeba se vnitřně připravovat, aby svátost nebyla znevažována samozřejmým a nezávazným přijímáním. Nehledě na to, že svátost je vždy aktem společenství, nikoli soukromou záležitostí.
V takových zlomových situacích si člověk má vždy znovu klást otázku, jestli vskutku touží žít dál v jednotě s Ježíšem Kristem, a tedy se pohybovat v koridoru, který nám Pán vymezil jako cestu, po které máme jít. Jestliže z této cesty sejdeme, není možné předstírat, že se nic nestalo. Tu je na místě pokání, a takové pokání nemůže být žádnou "rychlokvaškou". Už kvůli našemu duchovnímu zdraví, jakož i zdraví církve, do níž patříme. Dobrá zpráva je, že žádná situace člověka, ani ta, která následuje po rozpadu manželství, není vyňata z Boží milostivé péče. Pán Bůh nás nepřestává milovat a vést. Na to nezapomínejme.
Zároveň nemůžeme nikdy obejít to základní, kdykoli přestoupíme Boží zákony: Pokání. Právě pokání je natolik nadějná záležitost, že předstírat, že není proč se kát, znamená ubližovat všem: danému jedinci, církvi i samotnému principu Zákona. Pokání je v Bibli vnímáno jako zárodek nových, nadějných věcí. Pán Ježíš přijímal hříšníky, kteří nebyli sami se sebou spokojeni. A z toho důvodu pravil, že v nebi bude větší radost nad jedním hříšníkem činícím pokání než devadesáti devíti těmi, kteří si myslí, že pokání nepotřebují.
Pokání nemáme vnímat jako trest, ale jako jedinou možnost, jak vstoupit do chrámové předsíně milosrdného Boha. To, co je dovoleno, a co není dovoleno, nám s dostatečnou zřejmostí sděluje Boží slovo. Nemusíme si to dělat složitější, než to je. Když člověk jedná v rozporu s tímto Božím slovem, má činit pokání. A toto pokání má mít vedle své vnitřní stránky také svou vnější podobu. Ta patří k hygieně duchovního života. Pokání ovšem není koncem, nýbrž začátkem nových věcí. Rovněž abstinence od svátosti večeře Páně není a nemůže být dlouhodobá. Vždyť Pán s oblibou stoloval s celníky a hříšníky. To není povzbuzení k hříchu, ale slovo o tom, že každý Kristův učedník žije a dýchá z Božího odpuštění. Takové povědomí má účinně zabraňovat jakémukoli pokrytectví v církvi. Vždyť nežijeme z vlastních zásluh, ale z Ježíšovy vykupitelské oběti. Láskyplná oběť nebeského ženicha smí být naším šatem a skvostem v každé době a v každé situaci. To budiž útěchou církvi, která chce napravit svou věrolomnost, aniž by propadla naduté samospravedlnosti.

Martin T. Zikmund
(redakčně zkráceno)

Za prof. Milanem Opočenským

Kázání při rozloučení v kostele u Klimenta v sobotu 17. 2. 2007

A slyšel jsem hlas z nebe: „Piš: Od této chvíle jsou blahoslavení mrtví, kteří umírají v Pánu. Ano, praví Duch, ať odpočinou od svých prací, neboť jejich skutky jdou s nimi."

Zj 14, 13

Zarmoucená rodino, vzácní hosté, bratři a sestry,

jsem rád, že jsem se s bratrem profesorem ThDr. Milanem Opočenským mohl před jeho odchodem ještě setkat. Několik týdnů před smrtí jsem jej navštívil v Thomayerově nemocnici. Bylo patrné, že onemocnění, s nímž tak statečně zápasil, dále pokračuje. Těžko se mu hovořilo, avšak pozorně sledoval všechno, co jsem mu vyprávěl ze života církve. Nezapomenu na jeho oči, které soustředěně hleděly do mé tváře, jakoby chtěl proniknout ještě hlouběji, až do mého nitra. Těšil se, že se opět brzy vrátí domů, ke své rodině, k manželce, k dětem, k vnoučatům, ale také do církve, které s oddaností a láskou sloužil. Měl ještě mnoho plánů před sebou, které už nemohl uskutečnit. Přání vrátit se domů se mu splnilo, ne však nadlouho. Unavený poutník došel pravého odpočinutí, které Kristus svému lidu zaslíbil.

Uvažoval jsem, který biblický oddíl by měl zaznít při rozloučení zde, v jeho domovském sboru u Klimenta. Oddíl, který by vyjadřoval jeho zápasy i jeho naděje. Myslel jsem na Ježíšovo podobenství o Posledním soudu, které s velikou naléhavostí připomíná církvi odpovědnost za hladové, žíznící, za nemocné, vězněné, za bezdomovce, za všechny, s nimiž se ztotožnil sám Kristus. Myslel jsem také na příběh o Milosrdném Samařanovi, který končí téměř vojenským rozkazem: „Jdi a čiň totéž." Také na čtvrté přikázání se zaslíbením odpočinutí, jež se má dostat všem, nejen svobodným, ale i otrokům a příchozím a dokonce i domácím zvířatům. Vybavovala se mi řada dalších biblických míst, v nichž Hospodin svým slovem útočí na tvrdá srdce svého lidu, aby ukázal, že v jeho očích „milosrdenství je víc než náboženské obřady". Takové biblické oddíly nepochybně k němu mluvily a vnitřně ho formovaly. Víc než mnozí jiní vnímal křesťanskou odpovědnost za ubohé lidi v tomto světě. Těm nejmenším, kterým se nedostává spravedlnosti, chtěl jako křesťan věrně sloužit.

Dnes však není naším úkolem, abychom hodnotili jeden lidský život, jak dostál svému poslání. Církev Kristova má vždy a všude především zvěstovat evangelium, radostné poselství o Boží lásce a odpuštění v Kristu Ježíši, který svým Duchem probouzí v lidech zájem o bližní, obdarovává je duchovními dary a činí z nich nové stvoření, aby se stali bratry a sestrami svých bližních.

Nakonec, po mnoha úvahách, jsem se rozhodl pro přečtený oddíl ze Zjevení sv. Jana.

Ve chvíli, kdy je vyhlášen Hospodinův soud nad vší nevěrností, kdy se odehrává dramatický vesmírný zápas s mocnostmi zla, slyší Jan z nebe jiný hlas. Hlas plný potěšení a naděje. Je pověřen, aby toto radostné poselství nejen vyhlásil, ale zapsal i pro budoucí generace.

Od této chvíle jsou blahoslavení mrtví, kteří umírají v Pánu. Ano, kdo umírá v Pánu, je blahoslavený. Není odepsaným člověkem, na kterého se hned zapomene. Nebesa i země jsou v pohybu. Smrt ztratila svou totální moc tam, kde lidé spojí své životy s ukřižovaným a vzkříšeným Pánem. Podobně v jásavém tónu vyjádřil křesťanskou naději apoštol Pavel: „Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil. Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?"… "Chvála Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista." Křesťanská naděje neznamená útěk z tohoto světa. Právě naopak, dává sílu k práci a otevírá budoucnost.

Duch praví, ať odpočinou od svých prací. Ve 21. kapitole Zjevení Jan ve zkratce vyjadřuje, co znamená pravé odpočinutí: „Bůh bude s nimi, a setře jim každou slzu s očí." Ten, který si nás zamiloval, který nám daroval odpuštění, kterému jsme uvěřili, který nás povolal do služby, ten bude s námi, v naší bezprostřední blízkosti. Na tvářích nezůstane ani stopa po pláči. A nebude více „ani žal, ani nářek, ani bolest". **„Jejich skutky jdou za nimi,"** jak je přesnější překlad. Nic z krásného a ušlechtilého, co jsme vykonali, se neztratí. Skutky lásky, odpuštění, služby, zájmu o druhé lidi, ty ovšem mají místo v životě křesťana, i když ony samy dveře do Božího království neotvírají. Ty otvírá jen Ježíš Kristus, Beránek Boží, který za nás položil svůj svatý život. Skutky lásky k našim bližním jsou však slavnostním průvodem, který doprovází blahoslavené.

Rád bych kázání ukončil slovy Parnic Reamonna, blízkého spolupracovníka bratra prof. Opočenského v Ženevě:

Pro Milana křesťanství nikdy nebylo individualistickou vírou. My všichni jako Boží lid jsme vyzváni, abychom pevně stáli a jednali. Pro službu generálního sekretáře Světové aliance bylo třeba víc, než jen úřednické a organizační schopnosti. Milan do ní vnesl vizi, energii i víru. Od své volby v r. 1989 pracoval v souhlasu a někdy i v nesouhlasu s Aliancí. Vedl ji, popohánět a inspiroval. Stanovil si nesmírně náročný pracovní a cestovní program, který by zmohl muže o polovinu mladšího. Jeho spolupracovníci vstávali ráno s očekáváním, jaké nové myšlenky promyslel během bezesné noci. Byla to doba úrodných let a výsledek je zřetelný v rostoucím počtu členů Aliance i v růstu její autority. Milan je však nade vše mužem víry. Ti, kteří jej kritizovali, že byl příliš politický, nepostihli podstatný rys jeho osobnosti. Žádný z nás, kteří jsme se v našem úřadě účastnili jeho ranních meditací ve středu ráno, nemohl přehlédnout jeho vášnivý vztah k Evangeliu, jeho hlubokou lásku k Písmu a českou evangelickou spiritualitu, která někdy může připadat naivně, protože dosáhla zvláštního stupně, který P. Ricoeur nazývá druhá naivita."

Tak ho znali i jeho přátelé doma. Jako muže-křesťana, který pozorně sleduje život církve i společnosti, který je připraven čelit mnohostranným současným výzvám a přitom nezapomíná na jednotlivé lidi, kteří se ocitli v nouzi a těžkostech.

Chci se s bratrem profesorem Milanem Opočenským rozloučit ještě jednou zaslíbením ze Zjevení Jana 14, 13: **Od této chvíle jsou blahoslavení mrtví, kteří umírají v Pánu. Ano, praví Duch, ať odpočinou od svých prací, neboť jejich skutky jdou za nimi. Amen.**

Pavel Smetana

Už příslušníci dávných národů - Egypťani, Číňani, Římani, indiáni ve Střední Americe i jiní - si dělali představy, jak je asi zbudován obrovský svět, který je obklopuje. Nejznámější obraz světa nám po sobě zanechali staří Řekové: Země je kulatá deska, nad kterou se zvedá obloha jako obrovský křišťálový poklop, podobný drátěnému nebo skleněnému "šturcu", jímž naše babičky chránily před mouchami potraviny na talíři. Uprostřed zemské desky se zvedá sídlo bohů Olympos a obtéká ji nedozírný Okeanos. Každé ráno vyjíždí na oblohu bůh Slunce Helios se svým vozem, zanechávajícím jako stopu Mléčnou dráhu. (Tu vidíme až později, v noci.) Večer pak Helios zamíří zas k Okeanu. My ovšem dnes víme, že neputuje Slunce kolem Země, ale že je to právě naopak.

Zdánlivý pohyb Slunce se však během roku mění. Slunce vychází a zapadá v různou dobu a také jeho dráha je někdy vyšší, jindy nižší. Mění se též jeho postavení k souhvězdím na noční obloze. Této sluneční dráze se říká ekliptika a starověcí hvězdáři ji rozdělili na dvanáct částí - právě podle oněch souhvězdí. A poněvadž jsou souhvězdí pojmenována z velké části po zvířatech, ujal se pro znázornění všech těch nebeských znamení název zvěrokruh nebo zvířetník.

I když kruh nemá začátek ani konec, zvykli si lidé za začátek zvěrokruhu pokládat jarní znamení skopce. Povězme si tedy nejprve o skopci:

1. Skopec (21. 3. – 20. 4.)

V kterémsi podšumavském ovčinci se narodilo jehňátko. Byl to ovčí chlapeček a protože byl jemný a něžný, začali mu říkat zdrobněle Skopeček. Skopeček jako všechna mláďátka nebo děťátka se nejprve stále držel maminky, poněvadž mu u ní bylo nejlépe. Ovčí maminka ho láskyplně olizovala, napájela ho vlahým mlékem a kdykoli se od ní sebeméně vzdálil, už ho volala pronikavým bečivým hlasem. A Skopeček mámin hlas vždycky bezpečně poznal, i když toho bekotu byl všude kolem víc než dost.

Když povyrostl, už se tolik nedržel mámina kožichu, ale začal se pouštět mezi odrostlejší jehňata. Pokud se jehňata právě nepásla, obyčejně si hrála - na honěnou nebo na trkanou - takové to "berany, berany, duc". Obzvláště beránci byli bojovní. Skopeček příliš veliký bojovník nebyl. Ovčí kluci ho v zápalu boje buď odstrčili nebo mu navíc dali ještě nějaký ten štulec. Příjemné to nebylo, ale nesnažil se jim to oplácet. Maminku a tatínka, statného berana, mrzelo, že je Skopeček neprůbojný, a snažili se ho povzbudit: "Z toho si nic nedělej! Až budeš větší, nikdo si už netroufne do tebe trkat." Jenomže ono to bylo jinak. Když Skopeček povyrostl, nejen že ho odstrkovali dál, ale někteří druhové z pastvy se mu začali posmívat: "Pojď si to rozdat, Skopečku! Ukaž, že nejsi baba! Předveď nám, jak rozeženeš tamhleto kozí stádo! Netroufáš si, co?"

Skopeček se do některých věcí opravdu nechtěl pouštět. Nemysleme však, že byl zbabělý, zaostalý a hloupý. Naopak! Jakmile měl příležitost, snažil se dozvědět něco nového. Moc ho třebas bavilo poslouchat, co si čte bača. Bača si totiž četl z knih a četl nahlas, jak to někdy dělají staří nebo osamělí lidé. Tak se Skopeček třebas dozvídal, jak egyptští pohani pokládali za svého stvořitele berana Chnupa nebo jak podle dávné pověsti skopec se zlatým rounem: zachránil Frixa a Hellé, děti thébského krále. Brzy ovládal také vše o výrobě brynzy a jiných ovčích sýrů i o tkaní jemné vlny merino. Než odešel bača do výslužby, stal se ze Skopečka velice učený skopec. Z bojovných beránků vyrostli tvrdí a nesnášenliví politici, kteří stále spolu zápasili. Skopeček si však během let získal pověst laskavého tvora a vzdělaného odborníka.

Ty, svatý Bože, nenech nás
si přivykati na tvrdost,
jež lidské vztahy ztrpčuje.
Vždyt kolem je jí stále dost.
Dávej nám prosím odvahu
si zvolit zcela jiný styl,
který by vždycky v souladu
s Kristovou zvěstí byl.
Amen.

Daniel Henych

V pravidelný čas – totiž první březnový pátek – nás na mnohých místech pozvaly sestry k účasti na dalším světovém dni modliteb, jehož podklady letos připravily, jak jsme již informovali v č. 3/2007, křesťanky z jihoamerické Paraguaye. Jak jsme se dozvěděli, měla se tato shromáždění konat v naší republice na 114 místech a je potěšitelné, že na mnoha místech se tak děje v opravdu ekumenické otevřenosti a spolupráci.

Hlavní sejití v Praze se uskutečnilo v Husově sboru CČSH v Dykově ulici. Bylo tradičně velmi dobře připraveno a na jeho provedení se aktivně zúčastnila řada obětavých sester z rozličných církví. Společný zpěv podpořil – a také program obohatil zpěvem písní z Taize - dívčí sextet Nashira.

Je škoda, že účast nebyla příliš velká, snad i s ohledem na skutečnost, že obdobný program probíhal v Praze i na jiných místech. V každém případě je dobře, že se tato sejití konají, že jejich prostřednictvím je možné prožívat něco z křesťanské vzájemnosti, která přesahuje hranice našich církví, ale také vzdálenosti kontinentů a kulturních i jazykových bariér.

Bohumil Kejř

Pozvání

Kostnická Jednota – Sdružení evangelických křesťanů o.s. ve spolupráci s Ekumenickou radou církví v ČR a místním sborem ECM vás srdečně zvou na seminář, který je věnován tématu Charta Oecumenica.

Po podpisu tohoto dokumentu se rozpoutala v mnohých médiích diskuse o jeho kladech a záporech. Rádi bychom dali příležitost k vyslechnutí několika kratších referátů na toto téma a chceme ponechat i prostor pro diskusní příspěvky z pléna.

Hosté:

JUDr. Vladimír Bíba, prof. ThDr. Pavel Filipi, MUDr. Aleš Navrátil a Mgr. Martin Vaňáč

Moderátor diskuse:

Mgr. Bohumil Kejř

Setkání se uskuteční v úterý 27. března 2007 v 18 h v modlitebně (v přízemí) Evangelické církve metodistické, Ječná 19, Praha 2.

(red)

Vzpomínka na profesora F. M. Dobiáše

Mé vzpomínky na bratra profesora Dobiáše mě přivádějí do času vikářování ve sboru v Pardubicích v letech 1945-47, jehož farářem byl docent Dobiáš, a do dalších let, když jsem byl jeho kolegou na Komenského fakultě. První setkání s krabčickými faráři F. M. Dobiášem a A. Novotným, ředitelem ústavu v Krabčicích, patří do let druhé světové války, kdy oba byli našimi učiteli na ilegálních kurzech bohosloví, které pro nás organizovala synodní rada, když byla za okupace zastavena činnost vysokých škol. V těchto kursech jsme se setkávali s docenty J. B. Součkem, F. M. Dobiášem, J. B. Jeschkem, R. Říčanem a farářem M. Krejčím, docenty A. Boháčem, A. Novotným, který vedl korespondenční kurz hebrejštiny. Naši učitelé byli téměř napořád ovlivněni teologií K. Bartha, který v 30. letech navštívil Československo a přednášel na kurzu v Myslibořicích. Dobiáš spolu se Součkem překládali z prvních svazků Barthovy Dogmatiky „Učení o Písmu svatém" pro cyklostylovaná skripta synodní rady. Studovali jsme z nich doma a scházeli se k přednáškám a seminářům v Praze.

Docent Dobiáš nás uváděl do studia bohosloví, napsal skriptum „Úvod do bohosloví." Z jeho přednášek vyzařovala zaujatost věcí a silný teologický zájem, jak se s tím setkáváme v jeho habilitačním spise Učení Jednoty bratrské o večeři Páně (1940), který sepsal na podnět S. Daňka.

Po studiu pak jsem sloužil u faráře F. M. Dobiáše v Pardubicích jako jeho vikář, když byl pověřen profesurou na Husově fakultě. Po ordinaci v Rokycanech se mě farář Dobiáš tázal, na co jsem kázal. Řekl jsem, že na text z Ex 3, 11: „Kdo jsem já, abych šel k faraonovi?" Na to Dobiáš poznamenal: „Farao, to jsem jako já." Nebyl však přísným faraonem, ale citlivým bratrem, jak jsem ho poznal zejména v té době, když mi stonala matka. Farář Dobiáš byl výrazným kazatelem, který se ve svých kázáních cele vydával do služby Slova a oslovoval své posluchače. Každé kázání představovalo, ať ve velkém shromáždění v Pardubicích, či ve třech kazatelských stanicích sboru (Sezemice, Mětice, Svítkov), pozoruhodný výkon.

Když byla zřízena Komenského fakulta v roce 1950, stali jsme se s profesorem Dobiášem kolegy. Dobiáš vydělil ze systematiky sociální etiku, zřídil pro ni samostatnou katedru, a stal se jejím vedoucím profesorem. Úzké přátelství už z let studijních jej pojilo s J. B. Součkem, kte-rý jej po odchodu z děkanského úřadu na tento úřad doporučil.

Prof. Fantišek Mrázek Dobiáš a Amedeo Molnár se společně podíleli na vydání Husova díla O církvi (1965), Husovy výzbroje do Kostnice (1965) a Vyznání a obrany Táboru Mikuláše z Pelhřimova (1972). F. M. Dobiáš měl také podíl na Říčanově edici „Čtyři vyznání" (1951) a vděčíme mu též za vydání konfesijní tvorby Jednoty bratrské „Víra a vyznání Českých bratří" (1941), „Vyznání J. A. Komenského" (1944) a za překlad Kalvínovy „Instituce (1951). K těmto systematickým přínosům patří jeho studie „Boží zjevení bible a lidský rozum" (1940) a skripta „Christologie" (1941). Z jeho nejvlastnějšího oboru připomeňme skripta „Úvod do teologické etiky" (1944) a „Úvod do sociální teologie" (1958).

To vše svědčí o neobyčejné soustředěnosti a pracovní píli profesora Dobiáše. Připravil spolu s R. Říčanem pro české evangelíky vydání jejich základních vyznavačských spisů trvalé hodnoty.

Tak jeho odkaz přetrvává do našich dnů i budoucích.

Josef Smolík

Ozvěny farářského kurzu II.

Pokračování z miulého čísla

ET-KJ:

1. Co si z letošního kurzu odnášíte?
2. Jaké největší etické problémy vnímáte ve své církvi a v naší současné společnosti ?

Václav Hurt,
farář v Mladé Boleslavi:

1. To budu muset chvíli přemýšlet… Podílel jsem se ve výboru SPEKu na jeho přípravě, takže nemám úplně ten potřebný odstup. Určitě je to pro mě asi jako vždy příjemné setkání s kolegy, se kterými se nevidím rok, někdy i víc. Letos obzvlášť se mi účast zdá veliká. Tak to mě těší. Pak si myslím, že aspoň část přednášek se mi zdála zajímavá a pro mě podnětná. Ten rozhovor se synodní radou byl otevřený a dobrý a znova jsem si uvědomil, jak to říkal Pavel Hlaváč, že jsem rád, že můžeme takovýto rozhovor vést se svými představiteli. Není to myslím samozřejmé. Možná ten kurz je takový poklidnější, nedošlo zatím v diskusi k žádnému výraznému střetu, nebo k něčemu, kde bychom se do sebe nějak zakousli, což na těch kurzech vždycky bývalo. Já mám letos dojem takové celkově příjemné atmosféry - bratrské, jestli to nezní jako fráze.

2. My jsme o tom také mluvili v rozhovoru se synodní radou a zítra je to tématem jedné přednášky. Hodně mě trápí, že se čím dál víc manželství rozpadá i v mém okolí a mezi mými přáteli a kolegy. To je věc, která mě bolí a současně si uvědomuji, že se to může stát i mně a člověk neví, jak by to mohl nějak ovlivnit, nebo v tom pomoci. Někdy se mi nepodařilo prospět manželství někoho z blízkých, i když jsem se o to pokoušel. Už většinou bylo pozdě. Tak to je snad jedna věc. Pak v trošku jiné rovině, dejme tomu politické, nebo takové místní politiky, mě někdy mrzí, že člověk i ve sboru slyší všelijakou kritiku třeba na místní poměry, ale je málo chuti, vytrvalosti a odvahy se třeba za někým vypravit na místní úřad nebo to dát na papír a pak to těm lidem doručit a žádat nějakou nápravu, tedy trošku taková lhostejnost a přitom kritičnost k některým věcem. - Nevím, jestli to je to nejpalčivější, spíš to manželství.

ET-KJ: Kdyby ses podíval za hranice církve, jsou v naší společnosti nějaké etické problémy, které bys považoval za největší?

Hurt: Řekl bych asi respektování práva, dejme tomu jeho vynutitelnost, máme spoustu všelijakých nařízení, vyhlášek a předpisů, a přitom nejsme schopni je respektovat ze svého vlastního rozhodnutí, spíše je tu tendence je obcházet. Vidět je to třeba na silnici. Myslím si, že to je takový problém, který je v Čechách hodně vidět a že ho vidí i cizinci. Jde to i do těch závažnějších věcí, kdy třeba o peníze a o věci rozhoduje soud.

Myslím, že to je dokonce celonárodní rys - a je to vidět i u politiků, taková neúcta k zákonu a k řádu; trochu to říkám i na vlastní adresu. Kdyby se to někam posunulo, tak by to bylo dobře.

Petr Čapek,
farář v Děčíně:

1. Za prvé si velmi vážím pečlivé přípravy těch, kteří SPEK vedou. Potom za druhé: vidím a těší mě ten letošní pozoruhodný zájem, při některých přednáškách úplně plná posluchárna. Ukazuje se tu také, že je veliká potřebnost rozhovorů mezigeneračních. A vážím si toho, že se opět konají rozhovory se synodní radou.

2. Zmíním jenom něco: myslím si, že vyhlížíme vzdělané, dobré politiky, kteří by v sobě nesli schopnost pojmout tu šíři problematiky, jež je jim svěřena, a zároveň byli „zjevením" oddanosti službě a pravdě.

Pro mne inspirujícím byla četba Johna Kennedyho „Profily odvahy", a Deník Daga Hammarskjöla, bývalého tajemníka OSN, který zemřel při výkonu služby, když jeho letadlo bylo sestřeleno nad střední Afrikou.

Začínáme si asi všichni uvědomovat naléhavost přejnosti vůči starší generaci, starším lidem, to znamená vůči těm, kteří třeba zůstávají v rodinách, což je veliké štěstí a ideální stav, ale i vůči těm, které i my jako faráři potkáváme na „eldénkách" a v domovech důchodců a jinde.

Tenhle úkol je veliký a to, že vztah ke starší a staré generaci dlouhodobě byl řešen naprosto nevhodně, je otázka velmi závažná a etická.

Druhý problém: Žiji v Děčíně, místě, kde je mnoho romských bližních a úsilí o nápravu se moc nedaří po všech těch knížkách, studiích a našich rozhovorech. Bylo by třeba znovu zkusit odkrýt, co je specifické pro velmi diferencované společenství Romů. Uvedu příklad. V Děčíně je dobré, že městský úřad dává pěkné byty k dispozici obyvatelům města; aby to bylo spravedlivé, tak se losuje. Jedna romská rodina tak získala krásný byt, ale cítí se tam v určité osobní izolaci a vrací se do těch starých míst, kde má mnoho příbuzných a známých a kde jim je lépe v tom společenství. Tak se radujeme z každého drobného úspěchu, což souvisí s tím, že manželka má veliký obvod a stará se o řadu romských rodin.

ET-KJ: Děkujeme za rozhovor

Inzerce

Pronajmu byt 2+1 v Praze ženám. Tel.: 777 551 118

č. 14

Cca 300 ks břidlicových střešních tašek, rozměr 150x150 mm vhodné pro historické stavby nebo restaurování.
Nabídky zasílejte na e-mail: cesky-brod@evangnet.cz
Další info na tel.:+420728301761

č. 13

Pozvánky

Ekumenická rada církví, komise pro vzdělávání a výchovu srdečně zve na setkání křesťanských pedagogů a zájemců o tuto oblast, které se bude konat v sobotu 24. března 2007 od 9.30 h v Táboře (Smetanova 1284 – Masarykův domov).

Program:

1. Pobožnost
2. Menšiny jako úkol a výzva – Dana Morée – lektorka na Fakultě humanitních studií UK Praha.
3. Práce s menšinou - Alois Sassmann - farář Starokatolické církve v Táboře.

Na oba příspěvky naváže rozhovor.

Konferenční poplatek Kč 100,-

Do Tábora je dobré vlakové i autobusové spojení, Masarykův domov, původní sborový dům Farního sboru Českobratrské církve evangelické, se nachází cca 500 m od autobusového i vlakového nádraží za obchodním domem Dvořák (v zahradě Masarykova domova je možné zaparkovat).

Svou účast oznamte buď sekretariátu ERC, Donská 5, 100 00 Praha 10,.
email: ercoffice@iol.cz
nebo Farnímu úřadu ČCE
v Táboře, Bílkova 3
tel.: 381 253 688, 608 363 274
email: sobeslavsky@iol.cz

Těšíme se na setkání s vámi!

Za komisi ERC pro výchovu a vzdělávání

Ondřej Soběslavský, referent

Oznámení

Za projevy účasti a solidarity při úmrtí manžela prof. ThDr. Milana Opočenského velmi děkuje

Jana Opočenská s rodinou

Ohlasy

Vážená redakce,
srdečně vás zdravím. Velmi si vážím vaší snahy o aktuálnost a objektivitu Evangelického týdeníku. Vážím si uveřejnění článku Petra Novotného z Chebu, který umožňuje pohled na Chartu Oecumenicu z jiné strany než ostatní příspěvky. Mrzí mě ovšem, že v článku Bohumila Kejře „Charta Oecumenica podepsána" je neúplná informace. Je totiž zmíněno: „Takto např. Apoštolská církev vyjádřila, proč se tohoto projektu nezúčastní. Představitel Jednoty bratrské se na shromáždění nedostavil." Jako biskup Slezské církve evangelické a.v. jsem na ekumenických bohoslužbách byl přítomen, ale Chartu Oecumenicu jsem také nepodepsal. Důvody uvádím na webových stránkách naší církve www. sceav.cz
S bratrským pozdravem

Mgr. Stanislav Pietak, PhD.
biskup SCEAV

Noemi
www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let)
Podrobné informace vám zašleme poštou nebo e-mailem.
Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420777222877,
e-mail: info@noemka.com

Bohoslužby

18. 3 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle,** Žatecký 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal

Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00

Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik

Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš

Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30

Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek

Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský

Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš

Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30

Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)

Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka

Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

8/2007

28. března 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 4. dubna 2007

Z OBSAHU

* *Dietrich Bohhoeffer*
* *Tři stavy dříve a dnes*
* *Kázání o pekle*

Poselství k 6. neděli postní Palmare

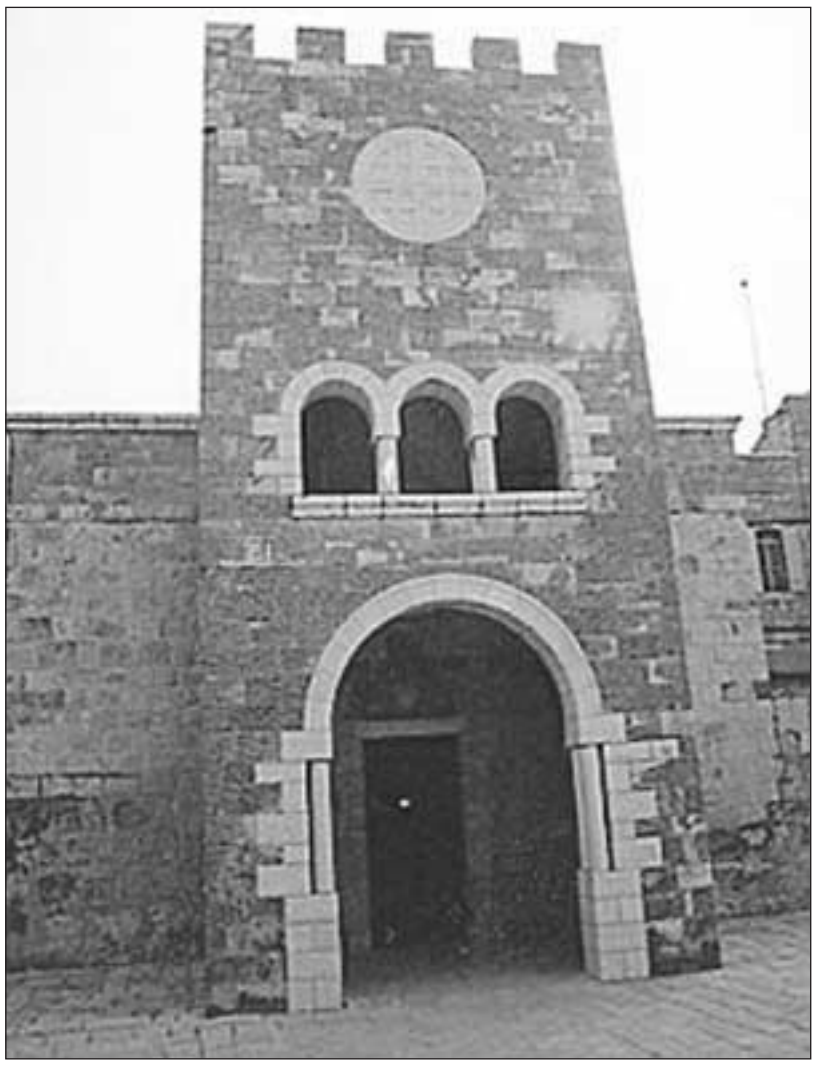
…TAK MUSÍ BÝT VYVÝŠEN SYN ČLOVĚKA…
(Jan 3,14.15)

V rozhovoru s Nikodémem připomíná Ježíš starý příběh, záhadnou událost z cesty pouští. Bůh trestá vzdor svých lidí tím, že na ně posílá ohnivé hady. Mnoho Izraelců zemřelo. Ale Bůh nechce vyhubit svou církev. On ji napomíná a vychovává. Bůh chce přivést Izrael zpátky k sobě. Proto se Izraeli ve smrtelném nebezpečí připomíná jako Zachránce a Vysvoboditel. On je jedinou nadějí. Nikdy dříve Izraelci nic podobného nepoznali. Boží řešení nemá „tradici" a nemá „logiku". Nepřišel na to Mojžíš, je to Boží myšlenka, kterou Mojžíš realizuje. Jedinou záchranou před smrtí z uštknutí má být pohled na odlitek bronzového hada. Uvěří Izraelci Bohu? Nechají se zachránit tak nezvykle? Lidé mají důvěřovat Bohu a upnout se k Božímu řešení. Ve smrtelném ohrožení se ukázalo, že „kdo pohlédl na bronzového hada, zůstal naživu" (Nu 21,9).

V tom je paralela mezi Boží záchranou na poušti a mezi Boží záchranou v Ježíši Kristu před věčným zahynutím. Rozumí Nikodém, o čem mluví Mistr z Nazareta? Podobně jako vyvýšil Mojžíš hada na poušti, musí být vyvýšen Syn člověka. Ježíš mluví o cestě, po které půjde poslušně až do konce. Protože se ztotožnil s Božím „musí", přichází zachránit každého, kdo v Něho uvěří, kdo v Něm přijme Boží východisko ze zaprodanosti hříchu.

Je to Boží „musí", je to nutnost, která vyplývá z Božího plánu záchrany. To nebezpečí dnes není tak zřejmé, lidé duchovní ohrožení neprožívají. „Jed" hříchu nezabíjí hned, rozkládá život pomalu zevnitř. Proto je třeba kázat evangelium a vysvětlovat lidem, proč potřebují Krista. Jed pýchy a sobectví působí skrytě a končí ve smrti. Ježíš přichází proto do Jeruzaléma, aby se nechal „vyvýšit", aby se jeho nevinná smrt stala v Božích očích výkupným za mnohé. Za Božím „musí" je věčná láska, za Ježíšovou obětí je stejná láska. Toto evangelium zvěstujeme a tomuto Bohu věříme. Bohu, který miluje náš svět a který se k němu vrací, aby zachraňoval ze smrti a vedl do věčnosti.

Bronislav Kaleta,
senior pražského seniorátu
Církve bratrské

Brána v Betfage u Jeruzalema

NAD BIBLÍ

Královský služebník

Přišel tedy znovu do Kány Galilejské, kde udělal z vody víno. A tam byl jeden královský úředník (služebník), jehož syn byl nemocný v Kafarnaum. Když uslyšel, že Ježíš přišel z Judska do Galileje, šel k němu a prosil ho, aby sestoupil a uzdravil jeho syna, neboť začínal umírat. Ježíš mu tedy řekl: "Neuvidíte-li znamení a zázraky, nikdy neuvěříte."Královský úředník mu řekl: "Pane, pojď, než mé dítě umře!" Ježíš mu řekl: "Jdi, tvůj syn žije." A ten člověk uvěřil slovu, které mu Ježíš řekl, a šel. A když už byl na cestě, setkali se s ním jeho služebníci a oznamovali mu: "Tvůj syn žije!" Vyptal se jich tedy na dobu, od které mu bylo lépe, a tak mu řekli: "Včera o sedmé hodině ho opustila horečka." Otec tedy poznal, že to bylo v tu chvíli, ve kterou mu Ježíš řekl: "Tvůj syn žije." A tak uvěřil on i celý jeho dům.

(Jan 4,46-53)

Otec nemocného syna měl ve společnosti velkou vážnost. V řeckém originále je použito slovo „basilikos", které doslovně znamená dvořan nebo dokonce i člen velké královské rodiny. Každopádně patřil mezi zaměstnance Heroda Antipy. Ten byl sice židem, ale Boží zákon nedodržoval a choval se jako pohan. Ostatně, tuto dynastii nastolil imperiální Řím, takže se není co divit. Neblaze proslul tím, že si vzal za ženu manželku svého bratra. Dal také popravit Jana Křtitele, který tento hříšný čin kritizoval, a stavěl se pohrdavě i k Ježíši, což je popsáno v pašijovém příběhu. Je velmi pravděpodobné, že se obklopoval lidmi podobného ražení. Úředník mohl být tedy u lidí vážený, protože měl moc, ale zároveň na něj mohlo být nahlíženo asi tak, jako dnes pohlíží lidé na mnohé politiky.

Královskému služebníkovi však umíral syn. Otec možná prožíval svůj vnitřní zápas. Říkal si: „Proč bych měl já, vysoce postavený člověk, škemrat u nějakého chudého toula-

Dokončení na str. 2

Na začátku

Deset zastavení nad prvními stránkami Bible

Pokračování z č. 7

X.

„Byla pak všecka země jazyku jednoho a řeči jedné. A řekli jeden k druhému: Nuže, vystavějme sobě město a věž, jejíž by vrch dosahal až k nebi. A tak učiňme sobě jméno. I řekl Hospodin: Protož sestupme tam a změťme jazyk jejich, aby jeden druhého jazyku nerozuměl."
(lM 11,1-7)

Podařilo se jim to jejich stavební úsilí? Ovšemže ano! Jméno si získali a uchovali! Ale slávy na něm mnoho neulpělo. Jsou na světě jména, která lépe zní než Bábel. Ale to jsou jména těch, kteří nežili a nepracovali se záměrem učiniti sobě jméno. Jak se to všecko vyvíjelo dál v našem bábelském příběhu? *„Sestoupil Hospodin, aby viděl to město i věž, kterou stavěli synové lidští."* Zní to až trochu ironicky. Pán Bůh musel asi hodně zaostřit zrak, aby vůbec rozeznal, co to tam stojí, co to vlastně postavili ti lidičkové na poli Sinear a co podle jejich mínky dosahá až k nebi. Hospodin sestoupil, aby viděl to město i věž.

Zkolauduje Pán Bůh stavbu lidské pýchy a nadutosti? Nezkolauduje, i když to bylo z lidského pohledu rozhodně monumentální a krásné, hezčí než paneláky, a i když babylónské věže, zikkuraty, patřily mezi divysvěta. A proto: to, co se potom stalo, není hned nutno chápat jako Boží trest, spíš jako naprosto přirozený důsledek: stavba pýchy nepřináší uspokojení ani radost ani důvěru, nýbrž ze všeho nejdříve *rozklad lidských vztahů.* Ztratili výsadu společné řeči. Najednou v tomto ovzduší lidské nadutosti nebylo nikoho, kdo by chápal a rozuměl, nebylo nikoho, komu by se bylo možno svěřit a komu by bylo možno důvěřovat. Pýcha to způsobila. Pýcha nerozumí druhému. Pýcha zbavuje schopnosti rozumět sám sobě... A tak jeden řekl *láska* a druhý řekl *láska* a nerozuměli si. Jeden řekl *mír* a druhý řekl *mír* a nerozuměli si. Jeden řekl *odpusť* a druhý v tom slyšel *už tě nechci vidět* a nerozuměli si...

Jan Nohavica

Dokončení příště

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

O křesťanské věrohodnosti

Pokud se člověk začte do internetových diskusí o jakémkoli tématu, které nějak – třeba jen vzdáleně – souvisí s křesťanstvím, nemůže si nevšimnout obrovské zášti vůči čemukoli křesťanskému. Jistě, můžeme si tento dojem poněkud vykrátit, protože do internetových diskusí zvýšenou měrou přispívají lidé negativističtí, kteří sami žádný článek nenapíšou, a proto se alespoň vyžívají v kritizování toho, co píšou jiní. Anonymita internetu jim navíc umožňuje nebrat si servítky a psát sprostěji, než by si asi dovolili, kdyby za své výplody museli nést veřejnou odpovědnost.

Přesto je nevraživost vůči křesťanství nepřehlédnutelná. Bohužel, do značné míry si za to můžeme sami.

Zmíním tři kauzy, které dle mého názoru vydatně přispěly k posílení negativního obrazu o křesťanství.

Spor o katedrálu: Ať už dopadne jakkoli, v lidech zůstane utkvělá vzpomínka, že to byla církev, kdo tam zavedl vstupné.

Jistě, církev měla s katedrálou i své náklady. Na vstupné měla nepochybně právo. Bereme-li ale v úvahu i to, jak vůči křesťanství nepřátelsky naladěná společnost bude podobný krok vnímat, pak bylo zavedení vstupného počinem krajně nešťastným. Kdyby se církev o katedrálu nesoudila, jistě by mnoho ztratila. Získala by ale mnohem lepší východisko pro evangelizaci. Ztráta příjmů ze vstupného by ve skutečnosti byla výhodnou investicí z hlediska evangelizace.

Biskup Bican: Pokud naši nevěřící spoluobčané tuto kauzu vůbec zaregistrují, těžko v nich může zůstat jiný dojem než ten, že křesťané se od ostatních v podstatě vůbec neliší, pouze si to nechtějí přiznat a na něco si hrají. Biskup lže, a církev ho vlastně podrží; ukáže se, že je prakticky nesesaditelný. Jsou tedy ti křesťané lepší než naši politici? V čem se Bican liší od Topolánka? V ničem! Tak proč se ti křesťané pořád snaží vyvolat dojem, že jsou nějací jiní! Jenom vytvářejí pokrytecké prostředí!

Kauza Čunek: Je to kauza velmi složitá. Podotýkám, že ač jsem nesouhlasil s Čunkovým řešením romského problému, ač jsem byl proti tomu, aby se stal lídrem lidovců, jsem skálopevně přesvědčen, že se žádné korupce nedopustil. Považuji ho za rovného, čestného a činorodého člověka.

Dokončení na str. 4

Z církví u nás i ve světě

Případ biskupa Bicana byl postoupen kárnému výboru.
Praha, 7. března 2007 (cčsh). Patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta vydal stanovisko k medializaci případu pražského biskupa Mgr. Karla Bicana. Patriarcha ve zprávě uvádí, že již 8. ledna 2007 vyzvala biskupa Bicana ústřední rada církve k odstoupení z funkce a iniciovala svolání mimořádného diecézního shromáždění k jeho odvolání.
Toto mimořádné shromáždění pražské diecéze, které se konalo 3. března 2007, ukázalo na názorovou rozdílnost uvnitř pražské diecéze. Pro jeho odvolání hlasovalo 117 delegátů a pro jeho setrvání ve funkci bylo 129 delegátů. Podle řádů Církve československé husitské na tomto diecézním shromáždění k odvolání nedošlo.
Případ se však dotýká celku církve. Diecézní biskup je současně biskupem vykonávajícím duchovenskou službu v celé církvi. Podílí se na ordinaci jiných biskupů, světí kněze, účastní se aktivně celocírkevních akcí. Jako člen ústřední rady jedná a spolurozhoduje o záležitostech celé husitské církve v České republice, zasedá v dalších celocírkevních orgánech. Proto má oprávnění se k jeho případu vyjádřit a zaujmout stanovisko celek církve.
Případ poškozující CČSH v očích veřejnosti byl postoupen církevnímu kárnému výboru na základě usnesení ústřední rady ze dne 10. února 2007. Diecézní shromáždění není jediným prostorem pro demokratické a spravedlivé řešení tohoto případu v Církvi československé husitské, stojí ve zprávě patriarchy.

www.christnet.cz

Husitský patriarcha navštívil Českobratrskou církev evangelickou
Praha, 8. března 2007 (cče). V úterý 6. března 2007 se sešli představitelé Českobratrské církve evangelické s patriarchou Církve československé husitské ThDr. Tomášem Buttou. Jeho návštěva byla oplátkou návštěvy evangelického synodního seniora Joela Rumla v úřadě patriarchy na podzim 2006 a posloužila k seznámení s celou synodní radou církve
V loňském září zvolený patriarcha byl podle svých slov rád, že se setkává s evangelíky, což podpořil i ilustrací svých rodinných kořenů. V dalším rozhovoru se dotkl případu pražského biskupa a toho, jak těžkosti posledních let poznamenávají život církve.
Pro současnou situaci našel u členů synodní rady pochopení a vyslechl přání pro budoucí kroky a rozhodování. Patriarcha je tím, kdo vykonává duchovenskou službu v celé církvi. Podílí se na ordinaci biskupů, světí kněze, účastní se aktivně celocírkevních akcí a zasedá v dalších orgánech církve.
Evangelický synodní senior poté seznámil hosta se způsobem práce nejvyššího orgánu církve, synodu, a společně s ostatními vzpomněl na zasedání synodu v listopadu 1989. "Vím, že Českobratrskou církev hodnotil komunistický režim jako nejreakčnější," dodal Tomáš Butta a ke spolupráci s STB řekl, že Církev československá husitská se s tímto problémem zatím nevyrovnávala. "Od roku 1990 není ve vedení naší církve a v současnosti ani mezi učiteli Evangelické teologické fakulty nikdo, jehož jméno by figurovalo na seznamu agentů Státní bezpečnosti. Tím samo téma spolupráce s STB přišlo o svou palčivost," vysvětlil náměstek synodního seniora, farář Miloš Rejchrt.
Na programu nechyběla ani nedávná událost - podpis Charty oecumeniky a reakce na její podepsání v obou církvích a některých dalších církví české ekumeny. Husitskému představiteli se na podpisu dokumentu nejevilo nic problematického. Také v Československé církvi husitské se stalo to, co ve více církvích, že ač dokument byl zařazen vyššími orgány do života církve krátce po podepsání (2001), debata o něm začala až po jeho ratifikaci na domácí půdě v roce 2007.
K tématu hospodářského zajištění církví zmínil náměstek synodní kurátorky Pavel Stolař potřebu církví postupovat vůči státu co nejjednotněji. "Hlavně ale potřebujeme od státu jasné slovo a sjednotit hlas církví", řekl v závěru dvouhodinového setkání Joel Ruml.

www.srcce.cz

Nejvyšší hodnostáři Německé biskupské konference navštívili palestinská území a nešetřili kritikou
Berlín, 8. března 2007 (čtk). Nejvyšší hodnostáři Německé biskupské konference zavítali na palestinská území a v Ramalláhu viděli tamní životní podmínky, strážní věže, ostnaté dráty, dělící zeď, vojáky v bojovém postavení, a to vše je dohnalo k ostré kritice poměrů, za což si vysloužili protesty v Izraeli i v židovských obcích v Německu. Je to téměř rasismus, reagoval biskup Walter Mixa z Augsburgu. Tato zeď padne stejně, jako padla zeď berlínská, prorokoval bariéře, kterou postavili Izraelci, kardinál Joachim Meisner z Kolína nad Rýnem.
Korunu všemu nasadil biskup Gregor Maria Hanke z Eichstättu: „Ráno jsme viděli v židovském památníku Jad Vašem fotky z nelidského varšavského ghetta a večer jedeme do ghetta v Ramalláhu." Německá média připomínají, že jakmile Němec postaví do jedné řady peklo varšavského ghetta, kde za nacismu bylo v nelidských podmínkách napěchováno asi půl milionu lidí, a izraelskou politiku v Palestině, pak je zaděláno na velký problém. Kdo takové srovnání učiní, "pak asi vše zapomněl, nebo se nepoučil a morálně selhal," reagoval izraelský velvyslanec v Německu Šimon Stein a obvinil biskupy z demagogie. Místopředseda židovské obce Dieter Graumann výroky církevních hodnostářů označil za antisemitské. Srovnávat Ramalláh s varšavským ghettem je stejné, jako srovnávat ukřižování Krista a popravu nacistického zločince Adolfa Eichmanna, který organizoval vyhlazování Židů, dodal ředitel centra Simona Wiesenthala Marvin Hier.

www.christnet.cz
Ekum. monitoring 10

Sedm (?) statečných, méně kajících

Velkou pozornost v posledním měsíci vyvolali „tři biskupové Višegrádu", český, polský a slovenský, kteří se nedokázali vyrovnat se svými vážnými selháními. Rozhodně ne dříve, než na ně poukázala veřejnost.
Nejprve bych se jako evangelický farář rád zastal řady římských katolíků z předpřevratové doby, laiků i kněží, kteří mi byli i osobním příkladem. Mimořádné je dodnes jednání arcibiskupa Karla Otčenáška. Pozoruhodně líčí dobu, kdy byl internován. Vzpomněl na radu své matky, a to v jedné z nejtěžších chvil svého života: *Když mě 11. července 1951 převezli do Želiva, maminka mně vzkázala: Nic jim nepodpisuj! I kdyby tě zabili.* To je od maminky velká věta, viďte?! A z laiků mohu jmenovat tiskaře Toníka Huška, který mne zahanbil, když nikdy nešel volit a v Hradci Králové učinil domácím ústupek jen v tom, že se nechal přepsat k volbám, k nimž stejně nešel, do jiného města. Pokud jde o dnešek, kardinál Miloslav Vlk se snad v projektu „Otevřená minulost" rozhodl lustrovat kněze. Zkoumat, kteří a proč spolupracovali s StB.
A je třeba přiznat, že i na protestantské straně vedle řady mimořádně statečných (Miloš Rejchrt, Jan Kozlík, Alfréd Kocáb a řada dalších) jsou i takoví, kteří podepsali spolupráci. A je jedno, zda více nebo méně donášeli, či byli prostě „vytěžováni". Bojíme se pomalu už i vůbec říci, že podepsat spolupráci StB byl hřích. Jistě, událo se to za okolností velice odlišných a podlehnout mohl i ten, kdo obstál. Nejčastěji se však poví, že dotyčný nikomu neublížil, spíše pomohl. Vůbec nikdo neřekne veřejně, co je třeba: „Selhal jsem" či lépe: „Zhřešil", nebo alespoň: „Je mi to moc (!) líto!" A stačilo by to. Při večeři Páně přitom vyznáváme hříchy o sto šest, tyto ožehavé věci tam asi nezahrnujeme. Synodní senior Českobratrské církve evangelické Joel Ruml na přímý dotaz odpověděl, že nejvyšší orgán církve, „synod rozhodl, že bude ustavena komise, která se bude opět zabývat životem církve v té době. Neočekávám senzační objevy, nýbrž potvrzení trendu, že jsme si zvykli zeslabovat hřích jako takový. Měli jsme strach a báli jsme se – i to byl vstup na půdu hříchu. To je problematika hříchu, večeře Páně, vyznání hříchů při ní a odpouštějící moci Kristovy. Pokud jdu ke svaté večeři Páně s přesvědčením, že hříchu bylo tak málo, že mi pouze zamazal botky, tak pro to Kristus neumíral. Musíme jít k večeři Páně s vědomím, že jsme zacákaní až po uši a Kristova krev je žádoucí proto, že dokáže i to očistit. To se týká i této problematiky, naší minulosti, komunismu, selhání. Dosah a vliv našeho strachu byl větší než si připouštíme, jak v církvi, tak i ve společnosti. Hříšné a vystrašené stvoření je samo o sobě nalomenou třtinou a Bible vypovídá o tom, jak Pán Bůh přichází, aby tomuto slabému útvaru dal výztuž. Toho sami nejsme schopni."
Zbývá doplnit, že pro Českobratrskou evangelickou církev byla Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu zpracována publikace „Českobratrská církev evangelická v agenturním rozpracování StB", volně a zdarma přístupná. Přiznejme si, kdo z nás může dát za sebe ruku do ohně? Vězni z padesátých let by o tom mohli vyprávět. Kategorie sama pro sebe. Vězni, po kterých dupali v žaláři. Slíbili jim podmíněné propuštění. Kdo je rozsoudí? Snad by mohli jejich spolu-vězni. Mrzí mne, že mnozí z mich jsou až nemilosrdní vůči nim ve svém soudu. V letech „normalizace" tlak a zákeřnost režimu zažili mnozí, nejtvrdší násilí jedinci, padesátá léta to přeci jen nebyla.
Je smutná obhajoba těch, kteří dnes běžně v církvi tvrdí, že „nikomu neublížili", možná dokonce někomu „pomohli". Jednak to může působit jako snaha zlehčit svůj čin spolupráce s komunistickou tajnou policií. Jednak dotyční dodávali spolu s celou sítí informátorů dílky, které samy o sobě zdánlivě neměly valný smysl. Nicméně v rukou manipulátorů jedno do druhého obdivuhodně zapadalo a vytvářela se tak mosaika, která vytvářela postupně zřetelný obraz, po němž policie šla.
Závěrem: rozdílná je úloha jednotlivce a instituce. Církve ve své většině vydaly k minulosti nějaké vyjádření, více nebo také méně jednoznačné. Nezávislé, kritické zpracování minulosti je krokem dál. Pokud jde o jedince, ti se mohli vyzpovídat v šeru zpovědnic, evangelíci v kruhu přátel, případně před nějakou komisí. Co schází křesťanům v daném případě, je osobní a veřejné přiznání, že zhřešili, k čemuž se nikdo nemá. Sám vím o jednom jedinci, který tak učinil veřejně, jiný mně osobně ještě před převratem. Pokud někteří k tomu snad budou úředně dotlačeni, cena jejich vyznání bude mizivá. Jistě, Jidáš zradil a vzal si život. Petr jediný byl schopen bránit Krista s mečem v ruce. Potom zapřel a evangelisté to nijak neretušovali, každý se o tom v evangeliu dočte. Petr plakal hořce a když se setkali, Ježíš mu odpustil.

Jan Kašper

Královský služebník

Dokončení ze str. 1
vého proroka?" Snad předtím vyzkoušel všechny možné doktory i léčitele, ale když se výsledek nedostavoval, nezbylo než se sklonit a vydat se za Ježíšem. Situace musela být vážná. Nečeká, až se Mistr vrátí do Kafarnaum, ale vydává se na vyčerpávající cestu, která tehdy trvala až osm hodin. Překonání pýchy pro něj znamenalo říci: „Pane, pojď, než mé dítě zemře!"
Zaměstnanec vladaře se neohlíží na to, co o něm řeknou lidé. Svou naději plně vkládá v člověka, o němž tak mnoho dobrého slyšel. Nakonec se však odehrává něco, co jistě nečekal. Představte si, že se vydáte na evangelizaci třeba do Mnichova s vírou, že vaše prosba bude vyslyšena. Vynaložíte nemalé úsilí a finance, aby vám pak pastor řekl: „Jděte domů, všechno bude v pořádku." Neobtěžuje se za to ani pomodlit! Nezdá se vám to divné? Pohan však uvěřil Slovu a šel. Po ujištění, že se přeci jen stal zázrak, uvěřil on i jeho rodina. A to byl možná ten největší zázrak, vždyť Ježíše nikdo u synáčkovy postýlky neviděl. A navíc, uvěřit Mesiáši v zkaženém prostředí Herodova administrativního aparátu?
Dnes by možná podobný zázrak zpochybnila většina lidí. Možná je těžké si připustit, že Boží syn přichází neviditelný a neslyšitelný, aby zachránil nás i naše drahé. Tíží-li však člověka nějaké trápení pramenící z neřešitelných problémů, tak tehdy se i zdánlivá malichernost může zdát jako obrovský zázrak. Natož pak uzdravení na smrt nemocného dítěte. Pro královského služebníka byl život synka možná cennější než vlastní život. Tím, že prosil o záchranu svého syna, zachránil i sebe.
Domnívám se, že tento příběh může být tématem k zamyšlení i pro dnešní dobu. Vždyť se toho zas tolik nezměnilo. Pravda, medicína trošku pokročila, ale to nic nemění na skutečnosti, že bez Boží pomoci se neobejdeme. V životě přicházejí okamžiky, kdy je třeba se rozhodnout. A nejde jen o nás, ale i o naše blízké. Stačí se jen podívat kolem. Děti často musí čelit různým negativním vlivům jako je kouření, drogy, pornografie, alkohol, promiskuita, které zabíjejí nejen fyzicky, ale i duchovně. A co pak má dělat zoufalý rodič, jehož potomek propadne svodům tohoto světa? Mnohdy nezbývá než pokleknout a svěřit svůj problém Ježíši.

Ivo Kraus

Církve v Británii se zastávají migrujících dělníků
(Canterbury, 12. března 2007 – ENI) Británie se lehce může stát morálně nejchudší zemí Evropy. Důvodem je ignorování sociálních potřeb migrujících dělníků, kteří pracují za velmi nízké mzdy. Podle více odborníků se takto britské hospodářství pomáhá udržet nízkou míru inflace. Vyplývá to ze zprávy, kterou nedávno zveřejnil institut Von Huegela při Cambridgské universitě. „Jestliže migranti, zejména z východní Evropy, tvoří jádro britské ekonomiky, tak je na čase, aby se stali i centrem pozornosti nové sociální strategie naší země," říká spoluautor zprávy Francis Davis, kterou uveřejnili 7. března. Zpráva vznikla na podnět křesťanských organizací, které se věnují problematice migrujících dělníků a má název „Evropa a chudoba – postoj křesťanů".

Ve Vídni otevřeli interrupční ambulanci v nákupním středisku
(Varšava, 9. března 2007 – ENI) Rakouští představitelé církví odsoudili pokračující ponižování hodnoty lidského života v jejich zemi. Důvodem protestu je otevření interrupční ambulance v jednom z vídeňských nákupních center.
„Můžete si zajít dát kávu, podívat se na nejnovější film v kinu, nakupovat šaty a potom si nechat udělat interrupci", řekl v ironickém vyjádření mluvčí vídeňské diecéze Erich Leitenberger. „Takové nabízení interrupce znamená bagatelizování rozhodování o životě a smrti", dodal mluvčí.

Ekuména vo svete 11/2007

Slovo může potěšit i zranit

Rozhovor s bratrem Zdeňkem Škrabalem, kdy je pod jeho vedením naposledy připravováno číslo Evangelického týdeníku.

** Kdy jsi začínal redaktorskou práci v Kostnických jiskrách a s jakým očekáváním?*
Když jsem před třinácti lety začínal v redakci ET-KJ jako elév, byl jsem skutečný začátečník a o tom, jak se dělají noviny, jsem neměl ani ponětí. Neznal jsem druhy písma, technologické postupy při výrobě novin v tiskárně, problémy kolem korektur a náhledů a trvalo to několik týdnů, než jsem byl schopen vypočítat a nakreslit tzv. „špígl", rozmístění článků, fotografií, básní, oznámení a inzerátů pro počítačové zpracování všech čtyř stránek. Časem jsem si uvědomil, jak velký a nezastupitelný význam mají noviny, časopisy a knihy. Každé slovo, každá věta může čtenáře poučit, potěšit nebo zranit a zklamat. Na práci jsem se těšil a vyplatilo se být zvědavým a trpělivým učedníkem.
** Co ti působilo během let - a těch stovek přípravy týdeníku - radost?*
Přece celé mé snažení bylo zaměřeno na toho, kdo si najde čas a chce se dozvědět něco víc o církvi, životě sboru, o teologických problémech a křesťanství ve světě. Dopisovatel je vzácný živočišný druh; je vlastně hlasem a heroldem toho Pána, kterému mají noviny sloužit. Nemohu nezmínit dva věrné bratry dříve narozené, jednoho z krkonošského podhůří a druhého z moravské metropole, kteří dokázali ve svých příspěvcích teologickou solidnost okořenit humorem a úsměvnou dikcí. A ještě: v Praze žije laskavý pohádkář, který miluje děti a svá vyprávění osvěžoval kouzelnými kresbami, které musely potěšit každou dětskou duši. To byla spolupráce, která mi dělala velkou radost. Musím poděkovat všem, kteří svými odbornými recenzemi, krátkými studiemi, kritickými poznámkami a někdy i vlídnou pochvalou podporovali *jiskření* evangelického týdeníku a udržovali jej při životě v nelehkých ekonomických podmínkách.
** Kdy jsi prožíval úzkost ze svého úkolu?*
Úzkost jsem nikdy neprožíval, ale strach ano! Týdeník je nenasytný žrout materiálu a každý čtvrtek (to byl kritický den) muselo být všechno připraveno, spočítáno a zajištěno. Technický redaktor u počítače nečeká a tiskárna má zcela konkrétní výrobní lhůty, a tak je nemyslitelné něco zapomenout nebo snad docela ztratit a nedodat včas. I pošta má své požadavky a distributor trvá na smluvených podmínkách. Vydávat noviny je někdy napínavá záležitost; nečekané změny, opravy na poslední chvíli, prostě nervy a někdy i malá ostuda. Když jsem si před několika lety musel „hrát na poštovního panáčka" a v batohu nosit desítky čísel na Masarykovo nádraží a tam pokaždé bojovat s byrokracií, tak to byla velká škola trpělivosti! Jak jsem se naučil krásně nadávat!
** Je v současnosti místo pro Evangelický týdeník na „trhu" nejrůznějších tiskovin a informačních kanálů?*
ET-KJ musí o své místo v konkurenčním prostředí opravdu bojovat. Je dost zajímavý a napínavý? Je jeho grafická podoba na úrovni? Odpovídá formát a kvalita papíru požadavkům doby a vkusu čtenářů? Má jeho černobílá tvář naději na přežití? Ale to nejhlavnější: má dost vnitřní energie a nápadů oslovit mladou generaci, získat další dopisovatele a reagovat na aktuální politické, kulturní a ekonomické události u nás a ve světě? A co teologie a ekumena? Je současný člověk ještě ochoten při svých starostech číst něco o slavení večeře Páně, odpuštění, hříchu, eschatologii, o homosexualitě, o manželských problémech a o utváření lidského charakteru, svědomí a duše? Co vlastně zajímá evangelického čtenáře na venkově a na maloměstě? A nakonec ještě malá připomínka: co s často kritizovaným názvem Kostnické jiskry atd. Pestrá paleta otázek, a kdo najde odpovědi?
** Je skutečností, že většinou ve světě podobné noviny nemohou vycházet bez podpory církví. Domníváš se, že podpora ze strany evangelických církví je dostatečná?*
Evangelické církve mají své vlastní časopisy, sbory vydávají různé měsíčníky a čtvrtletníky, malé rozsahem, ale skutečně aktuální, a tak jako v praxi neexistuje ekumena na nejnižší úrovni, tak není zájem udržovat při životě ekumenické noviny. Jednotlivci a některé sbory (např. CB Smíchov) dávají dary, ale církevní dotace na každý rok nejsou už v kurzu. ČCE podporovala v minulých letech ET-KJ částkou čtyřicet tisíc korun ročně a dnes na základě rozhodnutí synodu dotace pro ET-KJ neuvolňuje. I když (jak se domnívám) veliká část našich čtenářů a členů ČCE přispívá každý rok do tiskového fondu. Jistě také na ET-KJ. Co bude dělat nová redakce týdeníku v této situaci, když ani bohatší církve v Německu nedovedou udržet některé církevní časopisy? Sníží už tak malé platy těm, kteří týden co týden trpělivě a s láskou připravují každé nové číslo pro čtenářskou obec?
** Jaký Týdeník bys rád otevíral třeba za 5 let? A co by k tomu v redakci bylo potřebné?*
Kde budu za pět let?! Na dubečském hřbitově? Nebo budu pochován někde u Slavkova mezi Napoleonovými vojáky jako hrdina z žabomyších válek o zachování Kostnických jisker? Nevím, ale pokud bude týdeník ještě žít, tak mu přeji všechno nejlepší a moudrou redakční radu.
Za poskytnutý rozhovor i za těch 13 let upřímně děkujeme. A do dalšího času přejeme hodně radosti z tištěných slov i z onoho věčného, promluveného Slova!

Bohumil Kejř

Tři stavy dříve a dnes

Morální filosof Alasdair MacIntyre vyjadřuje ve své knize Ztráta ctnosti myšlenku, že o morální filosofii doby dosti vypovídají její typické charaktery, požívající uznání. (*Ztráta ctnosti, Praha 2004, OIKOYMENH*) Já bych zde rád rozvinul tuto součást autorovy širší argumentace.

Tři stavy

Role středověké společnosti jsou: Ty pracuj (sedlák), ty bojuj (vrchnost), ty se modli (duchovní). Protože chyběla společenská kontrola, duchovenstvo i šlechta využívaly svého postavení spíše pro sebe. Kontrola nad neurozenými byla naopak velmi tuhá, k „ty pracuj" se bohužel neozvalo také „ty se raduj", „ty se vzdělávej".
Přesto bych se rád tohoto modelu zastal. Protože všichni křesťané jsou kněží, je každá poctivá práce službou Bohu, kněžskou službou. Z čeho vychází důstojenství a pravomoc jednotlivých profesí?
Sedlákova (a také řemeslníkova, dělníkova) důstojnost je v tom, že slouží k obživě druhých. Jeho pravomoc vychází z příkazu Genesis, aby zemi obdělával a střežil. Důstojnost vrchnosti (politika, vojáka, policisty) je v tom, že ostatní chrání. Jeho pravomoc je trestat zlé a odměňovat dobré, jak na to jen lidská spravedlnost stačí, chránit slabé a kontrolovat silné. (Není jiné odůvodnění moci, než prosazovat právo.) Důstojnost duchovního je v tom, že se poctivě, do hloubky zabývá Písmem, i kdyby měla jeho slova zaznít jako soud nad ním samým. Jeho pravomoc je bránit zploštění duchovního života, bránit snaze učinit z živého Boha dřevěnou modlu. Tento model tedy považuji za adekvátní křesťanský pohled na společnost.
Málo jsme se jako křesťané zasazovali o důstojenství všední lidské práce, málo bylo slyšet kritiku moci, kritika theologie ne vždy pronikla až na sbory. Dnešní společenské role však beztak formuje jiná filosofie, jiný pohled na svět. Nevidím v tom ale pokrok, spíše návrat někam do antiky.

Uživatel, manažer a terapeut

Na místě sedláka je požitkář (u MacItyra estét), na místě šlechtice manažer, na místě duchovního terapeut.
Požitkáři – dříve nepočetní boháči, jejichž jedinou náplní života bylo utrácet za vybrané požitky a reprezentovat. Dnes má slušný majetek většina z nás, včetně těch relativně chudých. Proto srovnání se sedlákem, s „třetím stavem". Nazvěme tohoto novodobého sedláka raději uživatelem, než požitkářem. Důstojnost uživatele spočívá buď v práci, která už není službou, ale seberealizací, sebevyjádřením, a v kvalitě jeho života. Pra-vomoc uživatele, spíše však jeho domnělé právo je: Žít v příjemném prostředí, cestovat, být v duševní pohodě, být respektován ve svých odlišnostech, naplnit svoje touhy. Nebo negativně – nárok uživatele je nebýt nikým omezován.
Na místo šlechtice, vrchnosti, nastoupil manažer. Jeho důstojnost není v tom chránit, ale ve schopnosti zařizovat věci. Údiv vyvolává stále zaměstnaný člověk s mobilním telefonem. Řady vrchnosti jsou tak dnes rozšířeny i o manažery obchodních společností, o všemožné úředníky. A vrchnost v klasickém smyslu, vláda, se nakonec také spíše podobá manažerovi.

Dokončení příště

Z DĚJIN

Potomci J. A. Komenského

Pokud někdy zavítáte do východočeského města Jablonné nad Orlicí, prohlédněte si nejprve krásné náměstí s radnicí a pak se dejte úzkou uličkou z náměstí dolů směrem k cukrárně u Luxů. Po levé straně si všimnete bronzové desky na domě č. 40, kde stojí psáno: Zde se narodil v roce 1619 hrnčíři Janu Zelinkovi syn Petr, známý pod jménem Petr Figulus Jablonský. Byl spolupracovník a zeť Jana Amose Komenského. 1660 jmenován v Gdaňsku biskupem Jednoty bratrské. Zemřel 12. 1. 1670 v Klajpedě.
Město Jablonné si svého vzácného rodáka velmi považuje, v místním muzeu (na náměstí) je mu věnována celá síň. Kromě bohaté obrazové i tištěné dokumentace zde najdete na rodokmenu jména všech potomků Komenského po jeho dceři Alžbětě. Rodokmen sahá až do 20. let minulého století, kdy poslední mužský potomek, žijící v Jihoafrické republice, Geo Viktor Figulus navštívil dokonce vlast svého slavného předka.
Petr Figulus Jablonský byl skutečně blízkým spolupracovníkem J. A. Komenského, i on musel s rodiči opustit pro víru svou vlast. Rodina se v r. 1623 usadila v Lešně. Petr Figulus studoval na několika evropských universitách a již jako mladý muž se seznámil s Komenským. Později se stal jedním z jeho čtyř písařů, cestoval spolu s ním po Evropě a 19. října 1649 se oženil s jeho dcerou Alžbětou. Později působil jako kazatel v českých sborech Jednoty bratrské na území dnešního Polska.
Komenského vnuk Daniel Arnošt (Figulus) Jablonský, syn bratrského biskupa Petra Figula (1619-1670) a Alžběty, rozené Komenské, se narodil roku 1660 poblíže Gdaňska. Studoval na bratrském gymnáziu v Lešně a na univerzitě ve Frankfurtu nad Odrou. Po studijních cestách po Anglii a Nizozemí působil jako kazatel v Magdeburku, Lešně, Královci a Berlíně, kde se stal dvorním kazatelem braniborského kurfiřta (Hohenzollernové byli od roku 1613 reformovaní). Roku 1699 přijal od otce bratrské biskupské svěcení, přesto však v Královci roku 1700 při královské korunovaci Fridricha I. vysvětil jeho dva dvorní kazatele za biskupy. V Berlíně se stal později konsistoriálním a církevním radou. Významný byl jeho podíl při založení berlínské akademie věd roku 1700 spolu s Leibnizem, ve které pracoval později jako předseda a jako ředitel filozoficko-filologického oddělení. Vstoupil tak do dějin německé kultury.
Roku 1735 vysvětil ochranovského biskupa Davida Nitschmanna (1699-1772) a 1737 rovněž za biskupa hraběte N.L. Zinzendorfa (1700-1760). Se zájmem sledoval ochranovskou misii. Důležité, i když neúspěšné, byly jeho snahy o sjednocení církví ve spolupráci s německými mysliteli G.W. Leibnizem (1646-1716) a G.W. Molanem (1633-1722) - 1703 založili Collegium caritatis – Společenství lásky. Sám byl nakloněn anglikánské liturgii a episkopalismu, které ovšem v Prusku neprosadil. Stal se spojnicí nejen mezi starou a obnovenou Jednotou bratrskou, ale také mezi různými větvemi protestantismu. Z jeho unionistických snah vzešly spisy Cesta k míru a Krátké představení jednoty a rozdílu ve víře u protestantů. Vydal však také hebrejskou bibli a talmud. Vidíme, že v mnohém kráčel ve stopách svého děda J. A. Komen-ského. Jeho úsilí si zasluhuje i naši pozornost.

Ludmila Marková a Bohuslav Vik
Setkávadlo 3/2007

Vzpomínka na Otu Berounského

Ve sboru jsme vděčni za Boží dílo mezi lidmi v dřívější době i dnes. Při přípravě tohoto proslovu jsem se radil se svými bratry. Jsem už přes 35 let mimo Prahu, budu mluvit spíše o těch vzdálenějších dobách, ovšem z nich vyrostl dnešek.

Otakar Berounský je ročník 1916, narodil se uprostřed první světové války. Mládí prožil za první republiky, v době svobody, nadějí, podnikání a rozvoje, ale od třicátých let země žila ve stínu hrozby z nacistického Německa. Můj otec Vladimír Čapek se stal farářem ve sboru Žižkov II od jara 1939, Otovi Berounskému bylo 23 let, mně bylo tehdy 4 a půl roku. Byla válka, lidé měli oporu ve společenství sboru, ale v našem domě, tehdejší Tomkova 8, židovská rodina Lustigových dostala předvolání na shromaždiště v Holešovicích, maminka se s nimi loučila na schodišti, nikdy se nevrátili. Při náletech jsme se skrývali ve sklepě, odkud byly kóje přemístěny na dvůr. 14. února 1945 byla vybombardována rodina Chamrádových. V knize V proměnách času čteme o druhém žižkovském sboru: "27 mrtvých a 18 uvězněných si vyžádala nacistická zběsilost". Po válce se konaly děkovné bohoslužby na dvoře, byla tam kazatelna a židle, bylo to velké shromáždění.

Ota Berounský bydlel v malém, skromném bytě v Bořivojově ulici, věděli jsme o jeho zrakových problémech, ale nikdy si na to nestěžoval, nenaříkal si, že špatně vidí, zatímco my jsme měli oči v pořádku. Měl blízkého člověka, který se o něho staral, pečoval o něj. Byl pevně zakotven ve sboru, byl aktivní, hovorný, obětavý. Kladl si otázku, co je Slovo Boží, co je víra, jak rozumět Bibli, co je modlitba, vzdělával se, učil se cizí řeči, učil jiné, byl zaměstnán, pracoval jako úředník, byl laickým kazatelem, kázal v kostelíku na Jarově tomu hloučku posluchačů. Byl politicky informován, poslouchal londýnský rozhlas a říkal nám, co pověděl redaktor Bruce Lockhardt.

Po válce prožil významný pobyt ve švýcarském ekumenickém středisku v Chateau de Bossey, tam se setkal s výraznou křesťankou Suzanne Dittrich a vracel se k jejímu svědectví.

Ota byl biblicky zakotven a byly u něho tóny pietistické zbožnosti, cho-

díval na kázání kazatele Jednoty českobratrské Urbánka na dolní Žižkov. Když se objevila myšlenka konat modlitební chvíle, podporoval ji, ale nikoho k tomu nenutil. Také byl pro ztišení či soustředění před bohoslužbami a po nich, aby nepřevládalo vzájemné povídání, ale myšlenka se neujala. Vlastně se ukázalo, že je dobré, když si lidé mají co říci a nejsou k sobě vzájemně neteční.

Tehdy jsme četli Sheldonovu knihu V jeho šlépějích o následování Krista, ale ty stopy nejsou vidět, člověk se mnohdy rozhoduje v dilematech a musí jít svou vlastní cestou ovšem se zřetelem ke Kristu. A zase jsme četli knihu Ronalda Fangena Anděl světla, že se satan dovede proměnit v anděla světla; kniha mluví o tom, jak se křesťané stavěli k nacismu, ale také ke ke komunismu. To byli dva bratranci - jeden se připojil k nacismu a padl v Rusku, druhý, odbojář, ze-mřel jako vězeň v Německu.

Ota měl své učitele, připomínal Přemysla Pittra a jeho Milíčův dům tady nedaleko. Pitter se staral o žižkovské děti, o chudé děti, o ohrožené židovské děti také v Mýtě u Rokycan, ale po válce, když lidi měli vztek na Němce, se staral o opuštěné německé děti. Spolupracoval s Olgou Fierzovou. Když byl sám ohrožen, emigroval do Německa a pak do Švýcarska.

Ota Berounský působil v mládeži a v třicátnících. Napomáhal k tomu, vyznat se v mravní orientaci a vždy šlo a i dnes jde o to, jak rozeznat, co je z evangelia morální a co je zákonický moralismus.

Měl rád hudbu, dobře zpíval, hrál na housle, měli jsme i smyčcový kvartet, Milan Bauman a Karel Jech hráli na housle, já na violoncello a Ota se rychle naučil na violu. Uměl dokonce i pískáním předvést melodie Dvořákových Slovanských tanců.

Přišel únor 1948 a začal zde komunismus. Ota vše sledoval střízlivě a kriticky, nedal se nadchnout, všímal si lidí, měl na mysli pronásledované. Vedli jsme diskuse o J. L. Hromádkovi tehdy a vedeme je i dnes.

Ota měl hezký vztah k lidem a neměl protivníky. Měl rád společenství blízkých lidí ve sboru a lidé měli rádi jeho. Tam byl jako doma, lidé se odstěhovávali, odcházeli, umírali, přicházely nové generace a Ota zde byl stále až do smrti. Zemřel 11. února 2007 v devadesáti letech. Byl loyální k farářům, měl rád mého otce i maminku, hovořival nejen s tátou, ale i s maminkou, vážil si jich. A také k dalším farářům si našel svůj vztah, k faráři Fundovi, Pivoňkovi, Kopeckému a Strádalovi.

Bylo dvouleté konfirmační cvičení, vyučoval je, byla zde mládež. střední generace, biblické hodiny, činnost staršovstva, sborové dny, za války loutkové divadlo, bazary, recitace, malý orchestr, pěvecký sbor, představení Dvořákovy Rusalky. Chodili jsme do Divadla hudby. Byly výlety do Šárky, na Zbraslav, do Prokopského údolí, ale i do Tater, hráli jsme volejbal, někteří chodili do Ymky a byli na jejích táborech, byly zájezdy, brigády v Jeseníkách.

Skončila doba komunismu, Ota jistě přivítal změnu v roce l989 a uvítal demokracii. Uplynulo 17 let od té doby, to už byl Ota starší a pak starý člověk, ale jistě ve víře pokračoval dál a dál. Nová doba je otevřená, skýtá nepřeberné možnosti, lidé podnikají, cestují, je tady internet, ale objevily se nové problémy a krize a také leckdo trpí pustotou lidských vztahů a prázdnotou života a evangelium se musí zaměřit k současným lidem. Toto poslání v moci evangelia je Otův odkaz pro nás.

Sbor je dar, společenství důvěry a vzájemnosti před Bohem. V tom všem se Ota Berounský účastnil, působil, pracoval a byl to člověk radostný. Jeho životní běh skončil. Ve výhledu dopředu ke vzkříšení a věčnosti platí o něm slova Bible: Snažně běžím, zda bych i uchvátiti mohl, načež uchvácen jsem od Krista Ježíše.

Jan Čapek,
proslov při bohoslužbách ve sboru Žižkov II 4. března 2007

ThB. Jan Kantorek stoletý

Narodil se 24. března 1907 v 01omouci-Chvalkovicích v početné rodině osmi dětí. Zrovna mám před očima nejstaršího Jaroslava, faráře v Ostravě, Karla, varhaníka vinohradského sboru, Růženu, známou po celé evangelické Moravě, lékaře Rudolfa. Maminka Kantorkova byla z Prusinovic, tatínek ze střítežského sboru z Rožnova.

Jan studoval bohosloví na Husově evangelické fakultě v Praze, dva semestry v Paříži spolu s Josefem Ondruchem (1927/28) a v roce 1931 ve skotském Edinburghu. Po tříměsíčním působení ve Hvozdnici byl skoro čtrnáct let farářem v Ratiboři na Valašsku. To byl velice chudý kraj. V době hospodářské krize 1931-1933 se faráři Kantorkovi podařilo něco úžasného. Jednak psal spolu a hošťalovským farářem Kyjánkem burcující články do časopisu Hus a Českobratrská jednota o bídě na Valašsku, jednak poslal kurátora Martina Kelárka a pokladníka Josefa Kováře do sboru ve Vanovicích, kde obcházeli sedláky a prosili o pomoc. Skutečně se podařilo sehnat obilí, které se semlelo, napekl se chleba a pecny se přidělovaly potřebným. Jako při nasycení zástupů v evangeliích. Podobně pak učinily i další valašské sbory.

Víte, kolik kilometrů ušel Jan Kantorek (neměl kolo) k vyučování náboženství (22 hodin týdně) do Kateřinic, do Podolí a k bohoslužbám a nešporům v Kateřinicích a na Lázech a na pasekách? Já nevím kolik, ale moc. A fara byla vždycky otevřená a milá paní farářová Marie, rodem Tkadlecová, vítala hosty zblízka i zdaleka. I profesoři z fakulty jezdili, třeba František Žilka, jehož překlad Nového zákona dostalo roku 1942 všech 63 konfirmandů.

Sedmadvacet let sloužil Jan Kantorek v Chrudimi. Však v tomto svém milovaném sboru zůstal i na zaslouženém odpočinku, nyní v péči své milé dcery Jany, podpírané Nadějí a Pavlou.

Všichni spolu zpíváme, jako jsme zpívali letos v lednu: "Nuž Bohu děkujme ústy i srdci svými". Tomu Bohu, který je s námi, který drží nad námi stráž a který nás vede k nebeské slávě. My všichni Ratibořané a Kateřinčané a Chrudimští a naše milá evangelická církev na Vás myslíme, bratře faráři, a spolu s Vámi vyznáváme: "Samému Bohu sláva!"

Miroslav Frydrych

Omluva

V ET-KJ 7/07 vypadlo u článku "590. výročí slavnostního vyhlášení laického kalicha pražskou univerzitou" jméno autora Dušana Coufala. Jemu i čtenářům se omlouváme. **(red)**

Inzerce

Pronajmu byt 2+1 v Praze ženám. Tel.: 777 551 118

č. 14

Ochranovský sbor při ČCE v Praze (Čajkovského 8, 130 00 Praha 3) hledá kazatele (faráře/farářku). Jsme malý sbor, ale máme hojné kontakty se zahraničním (Unitas fratrum). Zato nemáme vlastní budovu ani byt pro faráře (v neděli se scházíme v kapli Domova Sue Ryder v Michli). Počítáme s prací kazatele i na úrovni Ochranovského seniorátu.
Nabídky s životopisem pošlete do konce dubna písemně na adresu sboru.
Případné dotazy na kurátora: P. Heřman, tel.: 607 726 481, petr@dulos.cz.

č. 17

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 10. dubna do přízemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) na besedu "Posuzování vlivů na ŽP a integrované povolení - nástroje technické ochrany životního prostředí". Úvodní slovo přednese ing. arch. Jan Zadražil, vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství Ústeckého kraje. Začátek je v 17.30 h, předpokládaný konec do 19.15 h.

(JNe)

* * *

Sbor Církve bratrské v Praze 1 (Soukenická 15) si vás dovoluje pozvat na koncert černošských spirituálů vokálního akapelového souboru GESHEM. Koncert se uskuteční v úterý 3. dubna 2007 v hlavním sále modlitebny, Soukenická 15, Praha 1.
Začátek je v 19.30 h. Vstupné dobrovolné.

* * *

Sbor ČCE v Praze 4 - Braníku a Branický komorní sbor srdečně zvou na předvelikonoční večer hudby a slova. Bude provedena Velikonoční kantáta br. f. Ludka Rejchrta a několik dalších skladeb. Místo a doba konání: dřevěný kostelík Modřanská 118, ve středu 4. dubna v 18 h.

O křesťanské věrohodnosti

Dokončení ze str. 1

Nicméně stal se vedoucím představitelem strany, která před nedlouhou dobou zásadním způsobem přispěla k pádu premiéra Grosse, když byl namočen do podobné kauzy. Tím, že Čunek přijal místo předsedy strany, vzal na sebe i to, čím ta strana byla a je. Upřímně mu věřím, že se nedopustil nepravosti, a ze srdce mu přeji, aby svůj osobní boj vyhrál. Nicméně odstoupit měl. Ne kvůli sobě, ale kvůli straně. Neboť lidé mimo tuto stranu si nemohou nemyslet, že lidovci mají dvojí metr.
A většina našich obyvatel má také dvojí metr. Na křesťany je přísnější. Pro nás to ovšem nesmí být důvod, abychom si stěžovali nebo upadli do sebelítosti. Co někdo vidí jako překážku, jiný vidí jako příležitost.
My jsme přece lidé naděje. Proto je třeba přiznat si, kde se stala chyba, nefňukat a příště to zkusit lépe.

Dan Drápal

Noemi
www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let)
Podrobné informace vám zašleme poštou nebo e-mailem.
Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420777222877,
e-mail: info@noemka.com

Bohoslužby

1. 4. 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žatec-kých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik
Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš
Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30
Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

9-10/2007

4. dubna 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 11. dubna 2007

Z obsahu

* *Zpět do ráje*
* *Kazatel Daněk*
* *Ježíšův příběh*

Poselství k velikonoční neděli

… byl jsem mrtev - a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu.

Zj 1,18

Živ jsem na věky

Deportace odsouzených na neobydlený ostrov není v dějinách justice ničím mimořádným. Jan, autor Zjevení, byl jedním z mnoha takto krutě potrestaných. Nebyl však odsouzen jako zloděj, násilník nebo vrah, nýbrž pro Slovo Boží a pro svědectví o Ježíši Kristu. To mu dávalo vnitřní jistotu. Mít dobré svědomí dá sílu unést i nespravedlnost. A pak i samota se může stát požehnáním. Ovšem touha po bratrech a sestrách ve sboru i církvi, ta se umlčet nedá. Sotva mohl Jan tušit, že právě zde, daleko od Božího lidu, mu bude jeho Pán tak blízko. Že s ním Vzkříšený bude slavit nebeskou bohoslužbu. Jaké potěšení pro všechny osamělé!

Nejprve slyší „neboj se!", které ho znovu staví na nohy. Muž, který se nebál lidí mocných, který odmítl jakýkoliv kompromis ve věcech víry, padl na zem jako mrtvý, protože spatřil slávu vzkříšeného Pána. Slávu, přesahující každou lidskou představu. „Neboj se," znamená: Nepřicházím za tebou jako spravedlivý soudce, ani jak trestající Bůh, ale jako bratr a přítel.

„Jsem první i poslední, ten živý," pokračuje vzkříšený Pán. Mé království pokoje a lásky trvá navěky. Byl jsem přítomen při stvořitelském činu a budu i tehdy, až se celý vesmír zhroutí. Důvěřuj mi.

„Byl jsem mrtev a hle, živ jsem na věky věků." Ježíš skutečně umřel. Lidské ruce ho přibily na kříž. Nenávist, závist, zrada a zloba lidí zvítězila. Naposledy vydechl jako každý z nás lidí. A přece smrt neslavila vítězství. „Třetího dne vstal z mrtvých." To je ústřední část vyznání církve. Třetího dne byl vrácen životu. Třetího dne zůstal jen prázdný hrob, a plačící ženy i vyděšení učedníci byli přemoženi radostí.Vstal z mrtvých a jeho zaslíbení platí: „Poněvadž já jsem živ, i vy budete živi."(Jan 14, 19) Halelujah!

Pavel Smetana
emeritní senior ČCE

Nad Biblí

Kázání o pekle

(L 16,19-31)

Když vám hned na začátku řeknu: „Dnes spolu budeme mluvit o pekle," mám okamžitě pocit, že bych se měl za to omluvit. Kázat o pekle? Neměli bychom mluvit spíš o nebi? O pěkných věcech? O lásce? O naději? O víře? Bohužel, většina lidí si nedokáže vybavit, že to spolu úzce souvisí.

Dnešní křesťané se bojí mluvit o peklu, protože mají strach z posměchu. Bojíme se, že veřejnost si nás představuje jako úzkoprsé tmáře, kteří dští na nebohé posluchače z kazatelny oheň a síru a vyhrožují pekelnými tresty. Bojíme se ztrapnění – peklo, zní to tak pohádkově infantilně. Navíc, čerti jsou v Česku oblíbenější než andělé či dobré víly. Představujeme si vyhřátý kotel, dobrácké špindíry proletářského typu, kteří lidem pomáhají – chodí světem a zlé Káči je trápí.

Suma sumárum – křesťané mluví o lásce, lásce, lásce, jako kdyby to byla černá díra, ve které všichni jednou skončíme. Připomíná to bodrého optimistu, který poplácává po rameni umírajícího a šveholí: „Ty se z toho dostaneš, jsi pašák!" Ne, opravdu nemáme sílu říkat nepříjemnou pravdu.

Přitom cítíme, že je to chyba, když se lidé ničeho nebojí. Dokážeme říct: „Nekuř! Dostaneš rakovinu! Nepij! Dopadneš špatně!" Ale říkat někomu: „Uvěř v Boha, nebo přijdeš do pekla! Přijmi Ježíše Krista, nebo nebudeš se mnou po smrti v nebi!", to se nám prostě příčí. V záležitostech praktického života běžně používáme negativní motivaci, v záležitostech víry se jí úzkostlivě vyhýbáme.

Přitom Bible mluví o pekle bez skrupulí. Ne příliš často, ale nic neskrývá. Nehýří barvitými detaily, ale pevně drží myšlenku věčného zatracení, odloučení od Boha, věří, že člo-

Dokončení na str. 2

Na začátku

Deset zastavení nad prvními stránkami Bible

Dokončení z č. 8

X.

„Byla pak všecka země jazyku jednoho a řeči jedné.
A řekli jeden k druhému:
Nuže, vystavějme sobě město a věž, jejíž by vrch dosahal až k nebi.
A tak učiňme sobě jméno.
I řekl Hospodin: Protož sestupme tam a změťme jazyk jejich, aby jeden druhého jazyku nerozuměl."
(lM 11,1-7)

„Proto je nazváno jméno města toho Bábel" - Zmatek, Blábolov. Tady to končí. Tady jsme u cíle cesty, jíž šla lidská nadutost.

Bylo by ovšem velmi smutné - i pro naši situaci dnes, kdybychom neznali žádné pokračování. I v tomto příběhu je však přece naznačeno východisko. To, že se Hospodin přece sklonil k tomu městu, to jistě nakonec znamená, že všecko je přece zase ještě nadějné.

V této souvislosti, v souvislosti stavitelství, není nezajímavé, že i Pán Ježíš Kristus byl tesařem. Také tedy stavěl a i nás chce učit stavět s lepšími záměry, než jaké měli sineárští stavitelé. Ti stavěli město a věž, aby sobě učinili jméno. V kristovském pohledu je město symbolem nového společenství. A společenství je tam, kde si lidé spolu opět rozumí. Všecko se to obnovuje o letnicích, kdy byli všichni naplněni Duchem svatým. Tenkrát si zas najednou opět všichni rozuměli (Sk. 2. kap.). Byli z toho zděšeni a překvapeni: „Jak je to možné," pravili Partští a Médští a Elamitští a kdoví, kteří ještě, „že všichni bez rozdílu rozumíme tomu, co slyšíme o velikých skutcích Božích." A žasli, když slyšeli o tom, že Pán Bůh poslal na svět svého Syna, který *„přijal způsob služebníka a ponížil se, poslušný byv až do smrti, a to smrti kříže. Jeho Bůh povýšil nade vše a jemu dal jméno nad každé jméno, aby ve jménu Ježíše klekalo každé koleno: těch, kteří jsou na nebesích, i těch, kteří jsou na zemi, i těch, kteří jsou pod zemí. A každý jazyk aby vyznával, že Ježíš Kristus je Pán."* (Fp 2. kap.)*Chceme se učit z tvého příkladu, Pane Ježíši Kriste, cestě, na níž člověk sám nechce sobě učiniti jméno, ale žije a jedná pro druhé a pro jejich prospěch. Amen*

Jan Nohavica

Dokončení seriálu

Zaostřeno na blízko

Aféry, soudy a osobnosti

Afér jsme měli v posledních letech dost a dost; v posledních měsících a týdnech jakoby však ještě přitvrdilo. Jiří Čunek, bývalý premiér Tošovský, šéf protidrogové centrály Komorous, policejní ředitel Husák … dokonce i písničkář Nohavica.

Ano, člověk by si mohl říci: Došlo na Ježíšova slova – není nic skrytého, co by nebylo zjeveno…

Vtírá se ale otázka: Kdo toto všechno řídí? Proč právě tito lidé? Proč právě teď? Sleduje tím někdo nějaký záměr? Jaký? A je to vůbec pravda?

Pak může člověka napadnout jiný biblický text: „Kdo z vás je bez hříchu, hoď první kamenem…"

To by byla ale velmi povrchní aplikace biblických textů. Lidé, kteří jsou „předmětem doličným", mohou být zcela otrlí, mohou ale rovněž prožívat osobní tragédii. Co na to Bůh? A co na to víra?

Můžeme si být jisti, že Bohu na každém z nich osobně záleží a každého z nich miluje. A to jak lidi, kteří skutečně selhali, tak lidi, kteří byli nespravedlivě nařčeni.

Můžeme si být jisti, že každý lidský soud je jen velmi předběžný. Jednou Bůh vysloví soud svůj, definitivní. A to je taky jediný, na kterém koneckonců opravdu záleží.

U Boha je možné pokání. Bůh nikdy nesouhlasil s hesly typu „komunista vždycky zůstane komunistou".

U Boha je pokání nezbytné. Bůh je pravda a trvá na tom, abychom žili v pravdě. Selhání je selháním. Je hříchem. Čím dříve přestane člověk své hříchy „odvysvětlovat", tím lépe.

Kající člověk si může být jist Božím odpuštěním. Činíme-li pokání, Bůh nás skutečně od našich hříchů očišťuje. A říká, že na naše hříchy už nikdy nevzpomene.

Tato cesta je nabídnuta každému z nás. Nikoho na ni nemůžeme nutit, všechny na ni můžeme pozvat.

Kdo se touto cestou vydá, nějak ztrácí chuť soudit druhé. Má ale chuť jim nabídnout, že s nimi jejich život promodlí.

Kdo se touto cestou vydá, může vše nazývat pravými jmény. Zbabělost zbabělostí, podlost podlostí, hrdinství hrdinstvím. Nečiní tak ale nikdy s pocitem nadřazenosti, ani ve snaze někoho srazit. Naopak, Bůh nás chce všechny pozvednout.

Dan Drápal

Editorial

Milí čtenáři,
dostává se vám do rukou nové velikonoční dvojčíslo Evangelického týdeníku. Rádi bychom vám jeho prostřednictvím popřáli požehnané prožití svátečních dnů. Chtěli jsme k tomu přispět tímto dvojvydáním i my na stránkách vašich novin. Proto pevně věřím, že si v nich každý najdete alespoň díl z té velké naděje křesťanovy víry, z radosti velikonočního jitra.
Rád bych vás také seznámil se změnami, kterými redakce v posledním období prochází. Po třinácti letech pečlivé a spolehlivé redaktorské práce končí na postu šéfredaktora br. Zdeněk Škrabal. Patří mu nemalý dík jeho spolupracovníků i věrných čtenářů. Naše cesty se však úplně nerozejdou, a tak se již nyní těšíme na další spolupráci. Nově vznikající redaktorský tým bude jeho dosavadních zkušeností bezesporu i nadále potřebovat.
Redakce tedy neosiří. Jsem rád, že se na tvůrčí a organizační práci pro ET-KJ mohu od dubna tohoto roku podílet ještě aktivněji. Chceme v mnohém navázat na to, co Evangelický týdeník – Kostnické jiskry vždy zdobilo: tisknout kvalitní biblické studie a písmácké články. Navíc vám kromě obvyklých rubrik chceme napříště přinášet ještě více aktuálních informací z života církví i četnější komentáře a postřehy k současnému dění v naší společnosti.
Na vaše příspěvky se těší a příjemné čtení vám jménem redakce přeje

Ladislav Mečkovský

Velký pátek je výzvou

Už podruhé neprošel poslaneckou sněmovnou návrh, aby byl Velký pátek vyhlášen státním svátkem. Pro naše české poměry je příznačné, že poslanec, kterému na tomto svátku tolik záleží, stále zaměňuje den Ježíšova ukřižování za den jeho vzkříšení. Ale budiž. Jako dítě na náboženství nejspíš nechodil, takže má polehčující okolnost. Možná si chce svou zbožnou iniciativou prostě jen vykompenzovat "hříchy mládí".
Vyhlásit Velký pátek státním svátkem se ovšem snaží i některé církevní kruhy. Tento návrh je například po léta stálicí mezi usneseními evangelických synodů. Za totality se jím dráždila státní správa, dnes je atraktivní zejména tím, že ho má realizovat někdo jiný. Návrh, že mají jít na Velký pátek všichni evangelíci do kostela, by určitě takovou podporu nedostal. Kdo ví, jestli by ho synod z nějakých "vážných teologických důvodů" vůbec neodmítl.
Přitom jde právě o identifikaci s obsahem tohoto dne. Velký pátek je výzvou k tomu, vyjádřit svůj postoj a sdělit svému okolí: Vážím si těch, kteří se obětovali. Ať už na popravišti, na bojišti, v zápasu se zločinem, v otrocké práci nebo prostě tím, že preferovali správné před výhodným. Jako hroby neznámého vojína připomínají padlé ve válkách, tak Ježíšův velkopáteční kříž připomíná všechny, kteří se obětovali pro druhé.
Viděno z tohoto úhlu, není Velký pátek typicky náboženským svátkem. Do kostela může v tento den - aniž by si jakkoli zadal – přijít i bezvěrec. Vyjádřit vděčnost těm, z jejichž prolité krve žiji, by mělo být projevem obecně lidské duševní hygieny. Kdo tuto vděčnost nepociťuje, je sociálně nedozrálý. Jeho svět naplňuje jen jeho zbytnělé já, kamkoli se podívá, vidí pouze sám sebe. Život v takovém světě je umrtvující a chudý.
Jeden jediný, který přijde na Velký pátek do kostela, znamená pro člověka i pro společnost víc než poslaneckou sněmovnou prodloužený víkend. Vyjádřená vděčnost nás totiž staví na stranu toho, co oceňujeme. Každý, kdo z ohledu na druhého slevuje ze svých nároků, otevírá svým jednáním dveře životu. Křesťanské zvěstování pojmenovává onu novou a nadějnou perspektivu, kterou před světem Velký pátek otevírá, slovem "vzkříšení".

Emanuel Vejnar

Kázání o pekle

Dokončení ze str. 1

věk může také středně prohrát nejen tento život, nýbrž i ten věčný. Informace, které Bůh o peklu poskytuje, nestačí na to, aby člověk mohl ukazovat prstem a říkat: „Ty, ty, ty a ty!", ale dostačují k tomu, abych si řekl: „Pozor, tady se hraje vabank!" Přičemž neexistuje třetí cesta – lidé se dělí pouze na ty, kteří mají na čele znamení Beránkovo, a na ty se znamením šelmy. Přesto nám to asi bude znít vždycky trochu divně: „Příteli, byl bych moc rád, kdybys byl křesťanem, mrzelo by mne totiž, pokud bys přišel do pekla."
Jaké místo má peklo v křesťanské víře? Rozhodně menší než před 100, 200, 300 lety nebo v době novozákonní. Došlo k tomu vědomě, nebo jsme je vytěsnili nedopatřením? Je důležité věřit v peklo? Jak to vlastně začalo?
Kdysi dávno existovalo v Palestině jedno nehostinné skalnaté údolí: údolí synů Hinómových, Benhinnom. Od časů Jozuových tvořilo hranici mezi územím kmene Benjamín a Juda, jihozápadně od Jeruzaléma. A právě v tomto údolí postavil král Šalomoun, když už musel být notně senilní či úplný ignorant, svatyni ohyzdné modle Molekovi (Molochovi). Tomu místu se pak říkalo Tofet. Zde obětovali Izraelci své dcery a syny Molekovi. Stála tam dutá měděná socha s hlavou telete či býka s nataženýma rukama. Uvnitř sochy se udržoval nepřetržitě oheň. Dítě se položilo modle na ruce, aby sklouzlo otvorem do jejích rozpálených útrob. Takto obětovali své vlastní prvorozené děti např. králové Achaz a Manasse. Teprve bohabojný král Jósijáš zbořil tuto svatyni. Do údolí synů Hinómových pak byly odváděny jeruzalémské splašky.
Našel jsem si na internetu fotografii tohoto údolí. Vypadá dnes jako obyčejné místo na předměstí velkoměsta – silnice, sloupy a dráty, nízké domečky, rumiště, skály. Ale staré Izraelce to místo děsilo. Stalo se symbolem hříchu a kletby! Údolí Benhinnom. Později se mu začalo říkat řecky Gehenna, což znamená v Novém zákoně peklo. Místo, kde oheň trápení neuhasíná, kde se rozléhá pláč a skřípění zubů.
Vidíte! Vlastně peklo začíná člověčinou. Chceme-li si představit opak Boží přítomnosti, opak ráje, můžeme si vzpomenout na to, co jsme my sami vybudovali. Peklo nenarýsoval nějaký theolog, na počátku nebyla myšlenka na Boží pomstu, nýbrž zkušenost, co dokážeme my, když opustíme pravého Boha. Jak příšerná pověra nahrazuje víru! Ano, je-li nějaké peklo, pak je opravdu úzkým údolím mezi skálami, kudy tečou naše vlastní fekálie, a my nemůžeme utéct. Místem, kde v nekonečné hlouposti zahazujeme to, co by nám mělo být nejdražší. Místem, kde oheň potupy a zmaru neuhasíná; sobecky žádá nové a nové oběti zotročených ubožáků, kteří se tam ještě sami ženou s budoucností v náručí, aby domněle zabezpečili svůj zdar. To je Gehenna, údolí synů Hinómových, peklo.
Právě tak si můžeme my dnes představit peklo jako Osvětim či Gulag. Lidská činnost dodává fantazii nepřeberný materiál.
I moderní teologie říká totéž: peklo znamená odloučení od Boha. Jsme v něm sami se sebou. Napospas sobě. Bůh tam není.
Ježíš mnohokrát varoval před peklem. Říkal: „Svádí-li tě k hříchu tvá ruka, utni ji; lépe je pro tebe, vejdeš-li do života zmrzačen, než abys šel s oběma rukama do pekla, do ohně neuhasitelného." Ještě že to kromě Origéna nechápe nikdo doslovně, jinak by se farářům říkalo chirurgové a církvi amputárna. Peklo není pro boháče a nebe pro Lazary. Ale platí, že být boháčem a být Lazarem ještě není poslední realita. Peklo je spravedlnost, která milostivě odkládá Boží soud až na poslední myslitelný okamžik. Nemáme žít tak, že se celý život budeme bát pekla. Máme žít tak, že budeme poslouchat Mojžíše a proroky, zajímat se o to, jestli není někdo, kdo vstal z mrtvých, kdo může vydat podstatné svědectví o tom, co je na „druhé straně". Ježíš vyzývá k moudrému životu: naslouchejte, dávejte pozor, starejte se, dokud můžete, jestli k vám Bůh nemluví, třeba skrze své služebníky!
To poslední: Hospodin vynesl nad Gehennou soud. Jeremiáš zvěstoval Boží rozsudek nad panstvím hříchu. To neznamená, že už peklo není (ačkoli od doby, kdy Ježíš i tam vyhlásil své vítězství, jsou o tom někteří přesvědčeni). Znamená to, že ani lidský hřích nemá poslední slovo. Člověk nemusí skončit vydán na pospas sobě samému. Ježíš vstal z mrtvých, Mojžíš a proroci stále mluví. Amen.

Michal Kitta

Z církví u nás i ve světě

Světový den modliteb žen organizoval pomoc pro Paraguay
(Mainz, 2. 3. 2007 – EPD) Jihoamerická země Paraguay se stala středem Světového dne modliteb žen. Organizační výbor této tradiční laické ekumenické akce oznámil, že v Německu se na něm na rozličných místech sešel 1 milión účastníků. Modlitební akce při příležitosti Světového dne modliteb žen jsou organizovány ve 170 státech světa. Cílem akce je vyjádření solidarity s lidmi v Paraguaji prostřednictvím modliteb. 40 – 50 % obyvatel této jihoamerické země žije v podmínkách extrémní chudoby. Hlavní příčinou chudoby je nespravedlivé rozdělení půdy a přetrvávající diskriminace původního indiánského obyvatelstva. V době pořádání světového dne modliteb žen se konají i sbírky na podporu projektů v jednotlivých zemích. Minulý rok se jen v Německu vybraly téměř 3 milióny eur.

Církve v Latinské Americe pokračují v sociální angažovanosti
(Buenos Aires, 5.3. 2007 – ENI) Církve v Latinské Americe zůstávají věrné tradici své sociální angažovanosti. Závěrečný dokument valného shromáždění Latinskoamerické rady církví, které skončilo v minulých dnech potvrzuje, že i nadále církve budou ve svém prostředí odsuzovat nespravedlnost a porušování lidských práv a že se i budou zasazovat za hospodářskou spravedlnost a ochranu životního prostředí. Valné shromáždění tohoto regionálního sdružení církví se konalo ve dnech 19. – 25. února v Buenos Aires a účastnilo se jej 550 delegátů z celého kontinentu. Působení Latinskoamerické rady církví je úzce spojeno s rozvojem teologie osvobození, které zdůrazňuje skutečnost, že osvobození z otroctví hříchu, které lidem získal Ježíš Kristus, se musí projevit i v osvobození od hříchem ovládaných společenských vztahů a v jejich nápravě.

V Hong Kongu je půst příležitostí pro solidaritu s chudými
(Hong Kong, 5. 3. 2007 – ENI) Období půstu je zvláštní příležitostí pro intenzivní pokání, které provází i odříkání. Křesťanští aktivisté v Hong Kongu tento důraz půstu aplikují zajímavým způsobem. Vyzývají lidi, aby aspoň na chvíli dokázali žít jako chudí lidé v jejich okolí a tak s nimi projevili svou solidaritu. Iniciativa církve „staň se na týden chudým" je postní kampaní, v níž její organizátoři žádají lidi, aby v době 25. – 31. března na své živobytí nespotřebovávali víc než 45 amerických dolarů. Budou tak mít příležitost pochopit, jak žijí mnohé rodiny v jejich městě. Ušetřené prostředky mohou věnovat na dobročinné projekty církve.

Ekuména vo svete 10/07

V Indii pokračují protesty proti zákazu změny náboženského vyznání
(Bangalore, Indie, 12.3.07 – ENI) Křesťanské skupiny odsoudily stranu Indického národního kongresu, která vede indickou koaliční vládu. Důvodem odsouzení je schválení delší dobu připravovaného zákona, který zakazuje občanům Indie změnit náboženské vyznání. Představitelé křesťanských církví a dalších seskupení poslali protestní list předsedkyni strany národního kongresu a předsedkyni federální vládní koalice Soně Gandhíové.
Protesty následovaly poté, co zákonodárné orgány v Indii schválily zákon o zákazu změny náboženského vyznání v prosinci minulého roku. V únoru vstoupil zákon v platnost v indickém státě Himachal Pra-desh na severu Indie.

Církve v Británii se zastávají migrujících dělníků
(Canterbury, 12. 3.07 – ENI) Británie se lehce může stát morálně nejchudší zemí Evropy. Důvodem je ignorování sociálních potřeb migrujících dělníků, kteří pracují za velmi nízké mzdy. Podle více odborníků takto britské hospodářství pomáhá udržet nízkou míru inflace. Vyplývá to ze zprávy, kterou nedávno zveřejnil institut Von Huegela při Cambridgeské universitě. „Jestliže migranti, zejména z východní Evropy, tvoří jádro britské ekonomiky, tak je na čase, aby se stali i centrem pozornosti nové sociální strategie naší země," říká spoluautor zprávy Francis Davis, kterou uveřejnili 7. března. Zpráva vznikla na podnět křesťanských organizací, které se věnují problematice migrujících dělníků, a má název „Evropa a chudoba – postoj křesťanů".

Ekuména vo svete 11/2007

Křesťanský Exit 316 bude snad pokračovat v jiné podobě
Praha, 14. března 2007 (čtk). Středeční magazín pro mladé lidi "Exit 316", který je od loňska součástí křesťanského vysílání České televize, skončí 43. dílem letos 25. června.
Záměrem je připravovat příští školní rok podobný magazín s jiným týmem. Přespříští rok by se pak mohli tvůrci úspěšného pořadu Exit 316 vrátit s novým projektem, řekl novinářům dramaturg brněnského televizního studia Petr Raus.
Exit 316 má za cíl věnovat se pocitům mladých a nenásilně přibližovat dospívajícím hodnoty křesťanství, a to z hlediska problémů praktického života a pro ně atraktivní formou. Cílovou skupinou jsou diváci od 17 do 25 let. "Křesťanský pohled nabízíme jako téma k diskusi, jako alternativu, jako možnost," řekl Raus. V pořadu se objevují výpovědi mladých lidí, kteří podle tvůrců něco zažili, jsou opravdoví a "umí to říci".
Podle režiséra Luboše Hlavsy stála za vznikem tohoto projektu touha křesťanů, konkrétně Křesťanské akademie mladých, oslovit širší publikum než jen věřící, a to způsobem jiným, než bylo dosud v televizi zvykem.
Exit 316 obdržel za loňský rok cenu jako ekumenický počin roku. Uděluje ji Ekumenická rada církví.

Papež znovu potvrdil zákaz společného přijímání s nekatolíky
Řím, 13. 3. 2007 (eni). Papež Benedikt XVI. znovu potvrdil striktní zákaz vysluhování eucharistie s duchovenstvem nekatolických církví, zatímco ve stejném čase vyzval kněze, aby obnovili latinu jako hlavní jazyk užívaný v mešní církevní bohoslužbě.
Ve svém shrnutí znovu vyjadřuje silnou opozici vůči znovuoddávání katolíků a také žádá kněze, aby se zdrželi sloužení mší v průběhu svatebních obřadů a pohřbů, kterých se účastní nepraktikující katolíci.

Ekumenický monitoring – 11/ 2007

Dietrich Bonhoeffer

5. 2. 1906 – 9.4. 1945 – Místo úmrtí: Flossenbürg

Jedna z posledních podobizen

Lékař koncentračního tábora ve Flossenbürgu, který jej viděl 9. dubna 1945 v posledních minutách klečet na popravišti, zachoval tuto vzpomínku.: „Ráno onoho dne mezi 5. a 6. hodinou byli z cel vyvedeni vězni, mezi nimi generál Canaris, generál Oster... a říšský soudní rada Sack a byly jim přečteny rozsudky... Pootevřenými dveřmi jednoho pokoje v baráku jsem viděl, ještě než odložil vězeňský oděv, klečet pastora Bonhoeffera v niterné modlitbě s jeho Bohem. Způsob modlitby tohoto nanejvýš sympatického muže, plný odevzdání a jistoty vyslyšení, mnou hluboce otřásl. Ještě na popravišti se krátce pomodlil a statečně a bez chvění vystoupil po schůdkách k šibenici. Smrt nastala za několik sekund. Za celou svou padesátiletou lékařskou praxi jsem neviděl žádného muže umírat tak Bohu odevzdaně."

Cela D. Bonhoeffera

Pracovna Dietricha Bonhoeffera

Koncentrační tábor Flossebürg

Tři stavy dříve a dnes

Dokončení z č. 8

Otázka práva a bezpečnosti, vnitřní i vnější, je jen jednou z mnoha starostí dnešních vlád a parlamentů. Většinu agendy (a rozpočtu) stát dnes soustřeďuje na řešení důležitých sociálních otázek, na podporu strategie podniků, řízení ekonomie – zkrátka zařizování chodu společnosti. U samotného práva a bezpečnosti je nakonec také důležitější efektivita, dopad na celek společnosti, než spravedlnost pro jednotlivého člověka.

A do třetice duchovní jako terapeut, lékař. O podobnosti rolí dnešního lékaře s klasickým středověkým duchovním by se dalo mluvit dlouho. Kdosi se již v týdeníku Respekt pozastavoval nad samotnou iniciací, „svěcením lékařů". Tak je i budoucí zubař nucen učit se názvy všech svalů a kostí, a to v latině – bývalé řeči duchovních. Lékař je prvním stavem, požívá ve společnosti největší úcty a jeho autorita je nezpochybnitelná. Jako dříve duchovní přisliboval a vládl nad životem věčným (se vší problematičností), dnes lékař zaslibuje a vládne nad životem časným. Neposlušnost lékaře je hříchem, který vede k smrti. Je nutno dodat, že vinu nelze přikládat lékařům, kteří jsou často ke svým možnostem a vědomostem kritičtí a tato role jim není pohodlná. Tuto roli jim přisoudila společnost. Není divu, že některým z nich naopak vyhovuje.

Mluvil jsem o návratu k antice – i zde chtěl „prostý člověk" chléb a hry, césar (konzul) byl ten, kdo toto vše dokázal zařídit. Duši „uzdravoval" zážitek mystérií.

Církev jako terapeutická skupina

I my křesťané máme sklon chápat „obyčejného" člověka především skrze jeho nároky: Člověk má nárok na kvalitní život, na seberealizaci, má nárok být za všech okolností přijímán. Zbožnost musí vyjít vstříc jeho vkusu, od zbožnosti očekává především zážitek. Jak často z našich úst zaznívá „to mi hodně dává, dalo". Věřící je především uživatel církevních, potažmo Božích služeb.

I manažer je tu: Ve sboru, ve staršovstvu, v církvi, požívá největší úcty ten, kdo dokáže něco zařídit. Největší všeobecné úcty požívají všemožní odborníci.

Za nejzávažnější však považuji jednostranně terapeutickou orientaci církve. Často je slyšet: Křesťané nejsou v ničem lepší než ostatní lidé. Čím dál oblíbenější je nauka o spáse všech. Jsem ochoten přijmout, že jsme stejně zasažení hříchem jako druzí lidé – to však neznamená se s tím smířit. Pokud však spása nezpochybnitelně patří všem, co je potom církev? Odpovídám: Terapeutická skupina. Církev je stále méně rodinou (tím nemyslím pokrevní příbuzenství) a stále více je zařízením pro veřejnost – a chápe se to dokonce jako klad. Úkol faráře už se nevidí především v tom, že před oči věřících staví pravdu Písma. Je spíše průvodcem k sebepoznání. Klíčem k pastorační službě je znát konkrétní důvěrná tajemství lidí, jakýsi chorobopis, anamnézu. Jako problematický se jeví ten věřící, který není ochoten rozebírat s farářem své problémy a dělit se o své důvěrnosti.

Problém člověka však není v jeho konkrétních tajemstvích. Leží mimo něj – mezi ním a bližními, mezi ním a Bohem. Nachází se ve světle, jaké na něj vrhá Zákon a Evangelium, Slovo Boží, platné pro lidi bez rozdílu věku, pohlaví atd. Pro člověka je mnohdy příjemnější, když může svůj problém řešit na obecné rovině – na rovině chápání Písma. Pak se totiž nepodrobuje slovu člověka – faráře, ale slovu Božímu.

Terapeutický je i styl naší komunikace. Vytrácí se přímost, úzkostně se obáváme, aby se někdo neurazil příliš přímými slovy. Když s někým nesouhlasíme, místo sporu, pokud je nutný, s ním jednáme (anebo o něm, za jeho zády) jako s nemocným, který má pro svou zkušenost právo na jiný názor. Tím ovšem rozhovor, společenství, končí.

Kristus je nakonec především léčitel. Tedy, Ježíš skutečně uzdravoval a uzdravuje, i my jsme povoláni být někdy lékaři bližních. Ale Kristus nebyl nadšen z toho, že je chápán jako lékař. Kristus je dobrým lékařem, takže opravdu uzdravuje. Nečiní z nás věčné pacienty terapeutických skupin, jak je známe z amerických komedií. Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Kristus by neměl přestat být také Prorokem – staví nám před oči Pravdu, padni komu padni. Je také králem – patří mu naše poslušnost, ať se nám chce nebo nechce. Je Knězem – jeho úkolem je oslava Boha, oslava Boha kvůli Bohu samému, jen kvůli samé Boží slávě.

A zde vidím počátek narovnání vztahů k Bohu, k bližnímu i ke společnosti – přijmout Krista ve všech jeho biblických důstojnostech, ve všech jeho pravomocích – jako Proroka, Krále i Kněze. V tradici již máme jistý vzor, jak by měla fungovat společnost s takovým vědomím. Ale jako při každém uchopení starého, budoucnost je otevřená.

Tomáš Pavelka

Bratr

Matouš 5,21-24

Ale já vám pravím. **Ježíš tu shrnuje vše, co řekl o zákonu. Po tom, co jsme vyložili, je sotva možné rozumět zde Ježíšovým slovům v revolučním smyslu anebo předpokládat, že tu po rabínském způsobu vyhrocuje názor proti názoru. V navázání na to, co řekl, vyjadřuje naopak Ježíš svou shodu se zákonem mojžíšské smlouvy. Ale právě tím, že podtrhuje svou pravou jednotu s Božím zákonem, ukazuje, že on, Syn Boží, je pánem i dárcem zákona. Jen ten, kdo přijímá zákon jako Kristovo slovo, může jej naplnit. Hříšné nepochopení farizeů se musí dát na ústup. Pravé poznání zákona je pouze v poznání Krista jako Pána a uskutečňovatele zákona. Kristus položil svou ruku na zákon, činí si naň nárok. Splňuje tím jen to, co zákon vpravdě káže. Tím, že se ztotožnil se zákonem, stalo se falešné pochopení zákona jeho nepřítelem. Tím, že vzdal zákonu čest, vydal se do rukou falešným horlitelům o zákon.**

Zákon, k němuž Ježíš především odkazuje následovníky, zakazuje jim vraždit a svěřuje jim bratra. Život bratra dal Bůh a chrání jej svou rukou. Jenom Bůh má moc nad životem a smrtí. V Boží církvi není místa pro vraha. Propadá soudu, který sám vykonává. Bratr, který je takto pod ochranou Božího přikázání, není jenom bratrem z církve. To vyplývá zcela jasně z toho, že se Ježíšův následovník nesmí dát určovat ve svém jednání svým bližním, nýbrž toliko tím, za nímž poslušně jde. Ježíšovu následovníku je vražda zakázána pod trestem Božího soudu. Život bratra je Ježíšovu následovníku hranicí, kterou nesmí prolomit. Takovým prolomením však už je hněv, tím spíše zlé slovo, které nám uklouzne („hlupáku", aramejsky „racha"), a ovšem posléze vědomé potupení druhého („blázne"). Každý hněv útočí proti životu druhého člověka, nepřeje mu život, ukládá o jeho zničení. Nemůže ani rozlišovat mezi tak zvaným spravedlivým a nespravedlivým hněvem. Učedník vůbec nemá propadnout hněvu, protože se tím proviňuje jak proti Bohu, tak proti bližnímu. Slovo, které nám snadno uklouzlo, kterému nepřikládáme váhu, prozrazuje, že druhého člověka nectíme, že se nad něho povyšujeme a že tak ceníme svůj vlastní život výše než život jeho. Takové slovo je ranou proti bratru, je namířeno do jeho srdce. Má ho zasáhnout, zranit, zničit. Vědomá urážka však olupuje bližního o čest i před veřejností, chce ho potupit i před druhými lidmi, v nenávisti chce zničit jeho vnitřní i vnější existenci. Tím nad ním vynášíme rozsudek. To je vražda. Vrah propadá soudu.

Kdo se na bratra hněvá, kdo mu spílá, kdo jej veřejně tupí nebo ostouzí, ten jako vrah před Bohem neobstojí. Tím, že se oddělil od bratra, odloučil se i od Boha. Nemá už přístup k Bohu. Jeho oběť, jeho bohoslužba, jeho modlitba se Bohu nemohou líbit. Ježíšův následovník nemůže odloučit po rabínském způsobu službu Bohu od služby bratrovi. Pohrdání bratrem usvědčuje bohoslužbu ze lži a zbavuje ji všeho Božího zaslíbení. Jednotlivec i sbor, kteří chtějí předstoupit před Boha se srdcem nenávistným a nesmířeným, zahrávají si nebezpečně s modlou. Pokud bratru odpíráme službu a lásku, pokud jej vydáváme napospas pohrdání, pokud může mít bratr něco proti mně nebo proti Ježíšovu sboru, potud nemůže být oběť přijata. Mezi mne a Boha se nestaví teprve můj hněv, nýbrž už holá skutečnost, že bratr, kterému jsem ublížil, jehož jsem potupil a zneuctil, má něco proti mně.

Nechť se tedy sbor Ježíšových učedníků se vší vážností ptá, zda se v určitém místě a v určité době neprovinil proti bratřím, zda nepropadl ve snaze zalíbit se světu spolu s ním nenávisti, pohrdání a ostouzení a nestal se tak vinným bratrovraždou.

Nechť se tedy dnes Ježíšova církev ptá, zda v okamžiku, kdy vstupuje před Boha s modlitbou a bohoslužbou, nevstupují mezi ni a Boha mnohé hlasy, které na ni žalují a znemožňují její modlitbu.

Nechť se Ježíšův sbor ptá, zda těm, kdo byli světem ponížení a uraženi, ukázal aspoň něco z Ježíšovy lásky, která chce život zachovat, nést a bránit. Jinak mu nebude nic platná sebeřádnější bohoslužba, sebezbožnější modlitba a sebestatečnější vyznávání, naopak bude svědčit proti němu, že přestal následovat Ježíše.

Bůh se nedá oddělit od našeho bratra. Nechce být uctíván tam, kde je bratr zneuctíván. On je Otec. Ano, je Otcem Ježíše Krista, který se stal bratrem nás všech. To je nejhlubší důvod toho, proč Bůh nepřipustí, aby byl nadále oddělován od bratra. Jeho vlastní Syn byl zneuctěn a potupen pro Otcovu čest. Ale Otec nepřipouští, aby byl odtržen od svého Syna, a nepřipustí ani, aby byl odtržen od těch, jimž se stal jeho Syn rovný, pro něž jeho Syn nesl potupu.

Protože se Boží syn stal člověkem, nelze oddělit službu Bohu od služby bratru. Říká-li kdo: Miluji Boha, ale nenávidí svého bratra, je lhář.

Tomu, kdo usiluje na cestě následování Ježíše o pravou bohoslužbu, zbývá jen jediná cesta, cesta smíru s bratrem. Kdo přistupuje k slovu a k večeři Páně se srdcem nesmířeným, přijímá vlastní odsouzení. Je před Boží tváří vrahem. Proto platí: ***Jdi se napřed smířit se svým bratrem. Potom jdi a obětuj svůj dar.***

Je to těžká cesta, kterou Ježíš svému učedníku určuje. Je spojena s mnohým pokořením sebe a s potupou. Ale je to cesta, která vede k němu, k Ukřižovanému bratru, a proto je to cesta milosti.

V Ježíši Kristu splynula v jedno služba nejmenšímu z bratří se službou Bohu. Šel a smířil se s bratrem a přinesl potom Otci jedinou pravou oběť, sebe sama.

Dietrich Bonhoeffer
Následování.
Kalich 1992
zkráceno

Setkávání s prof. Milanem Opočenským

„Skutečný život je setkáním." – Českojazyčné publikace (tištěné i elektronické) připisují tuto větu (v poněkud upravené podobě) většinou Martinu Buberovi; anglickojazyčné ji porůznu spojují s několika význačnými anglosaskými mysliteli.

Základy etiky

Ti, kdo studovali ve druhé polovině sedmdesátých let dvacátého století na tehdejší Komenského evangelické bohoslovecké fakultě (KEBF) v Praze, bývali citovanou větou osloveni (a zhusta zasaženi) přímo v anglickém znění. Spolu s komentářem amerického teologa Reinholda Niebuhra tvořila totiž v originále jeden z leitmotivů přednášek profesora Milana Opočenského v předmětu s názvem „teologické a filozofické základy etiky". Při vzpomínce na profesora Opočenského, který zemřel letos koncem ledna, si většina tehdejších studentů fakulty nepochybně vybaví alespoň anglické slovo MEETING, a to – na rozdíl od řady svých generačních druhů – nikoli v souvislosti s otravným schůzováním, ale v souvislosti s osvěživým SETKÁNÍM / SETKÁVÁNÍM. Anglická sentence o skutečném životě jakožto setkání byla zcela z jiného soudku než to, co tenkrát řadovým našincem cloumalo! Mezi mladíčky sotva ochmýřenými jsem rozhodně nebyl sám, komu původně učarovala úplně jiná anglická větička, totiž věta, kterou jednomu ze sovětských šachových velmistrů vmetl do tváře patnáctiletý Bobby Fisher: „AND NOW, I 'LL CRUSH YOU. (A NYNÍ VÁS ROZDRTÍM.)" Vzhledem k věku (i dalším faktorům) jsme instinktivně tíhli především ke konfrontaci.

Výrok zmíněný úvodem se ovšem vymykal rovněž letitým mechanismům přežívání, jež se za dlouhé generace staly pro obyvatele české kotliny bezmála druhou přirozeností. K životu za normalizace patřila ve zvýšené míře opatrnost co do sociálních kontaktů. Vždyť z toho či onoho setkání se mohl vyklubat (řečeno jazykem dnešní mládeže) „pěknej vopruz". Možné negativní důsledky vyhraněného, za normalizace nonkonformního důrazu na otevřenost a na životní setkávání odmítal profesor Opočenský přeceňovat, nezamlčoval je však. Obojí činil s humorem pro něj typickým. Rozesmál nás třeba upozorněním: „Nejsem moc rád, když se veřejně mluví o té BUŇCE. A už vůbec ne o OPOBUŇCE!"

Opobuňka

Ano, povinným kompendiem v oficiálních přednáškách a seminářích se v druhé polovině sedmdesátých let na KEBF kontakt mezi studenty a profesory zdaleka nevyčerpával. S profesorem Opočenským jsme se navíc jednou měsíčně setkávali v jeho košířském bytě. Těžko říci, který z účastníků onoho bytového semináře s pojmenováním „opobuňka" přišel. (Snad Michal Hána? Nebo Honza Nohavica?) Kromě debat nad studijními tématy tvořilo příležitostně hlavní náplň setkání s tím či oním dobrodružně připutovavším „turistou" z ciziny. (Režim v normalizačním Československu se vyznačoval nedůsledností v udělování víz. Ti samí lidé, kterým byl odepřen vstup do země jakožto „farářům", „duchovním", „pastorům", mohli jindy pobýt coby „pedagogové", „profesoři", „učitelé" apod.)

Někdy se zase mimo plánovaný pořad jaksi vlastní vahou vnutila aktuální událost, kterou domácí média ignorovala (např. v březnu 1978, kdy zemřel Vítězslav Gardavský), nebo obzvlášť výrazná příhoda ze života. Jedna příhoda za všechny: Ostrakizací a různými ústrky uondaný Milan Machovec při setkání s profesorem Opočenským bral jako senzační vzpruhu fakt, že tento při jeho spatření nepřechází na druhou stranu ulice, na protilehlý chodník, ale naopak se k němu hlásí a baví se s ním. (Tam, kde většina jiných automaticky zavětřila „vopruz" a Machovcovi se menším nebo větším obloukem vyhnula, vydával se profesor Opočenský stále znovu vstříc setkání.)

Stranou naší pozornosti nezůstal pochopitelně ani tehdejší německojazyčný knižní hit, totiž obšírná životopisná práce Eberharda Busche Karl Barths Lebenslauf (Životopis Karla Bartha), poprvé vydaná v roce 1975 v Curychu (a potom stále znovu přetiskovaná, naposledy v roce 2005 tamtéž). Kdo z evangelických teologů chtěl být ve druhé polovině sedmdesátých let dvacátého století „in", musel tento teologický bestseller znát! Mnohé pasáže z něj zaznívaly ještě po letech na tzv. pastorálních konferencích (měsíčních pracovních sejitích českobratrských duchovních) od seniorátu ústeckého až po seniorát moravskoslezský. Nikde jsem však už znovu neslyšel to, co vyzdvihl v opobuňce profesor Opočenský: Za Barthovou monumentální, vícesvazkovou Dogmatikou (která tvoří dodnes jedno ze stěžejních děl stejnojmenného oboru, nazývaného též systematická teologie) stála také (anonymní a nedoceněná) práce dvou žen – nejenom Barthovy manželky, ale rovněž jeho asistentky (ta Barthovi kromě jiného obětovala vposledu i vlastní zdraví).

Partnerství muže a ženy

Sotvaco tak potěšilo mladické ucho jako zmínka o tom, že vedle Paula Tillicha v oblasti sexuální etiky selhal i další ze dvou nejvýznamnějších protestantských teologů dvacátého století! Zde se nicméně dostáváme k otázce zásadnější, totiž k otázce samotného pojímání „farářského manželství".

„Farářské manželství nemá být jakýmsi vylepšením celibátu ani náhražkou celibátu, ale především pravým opakem celibátu, tj. manželstvím." Nyní cituji sám sebe, opakuji to, co jsem napsal v sérii článků o dvojkonfesijních manželstvích, která vyšla v letech 1990 až 1991 v evangelickém týdeníku Kostnické jiskry (jehož dnešní název zní „Evangelický týdeník – Kostnické jiskry"; dále jen ET-KJ). Svérázná „nauka" o tom, že pro protestantského kazatele má být manželství dokonalejší formou celibátu (kromě běžné posluhy obohacenou např. o servis sexuální), nebyla v prostředí Českobratrské církve evangelické nikdy výslovně zformulována (natož systematizována), přesto jsem si ji svého času „nevycucal z prstu" jako odrazový můstek ke zvýšení argumentační efektnosti. Visela takříkajíc ve vzduchu, byla samozřejmě předpokládána. (Jedno usnesení synodu z roku 1985 ukazuje tímto směrem, je však třeba číst mezi řádky.)

František Schilla

Dokončení příště

Příroda a systém

V podobenství o ráji dostal člověk mimo jiné za úkol pojmenovat všechny tvory. (Gn 2,19n). V umění třídit živočichy a rostliny a pojmenovat je dosáhl zvláštního mistrovství Švéd Carl von Linné – Linnaeus. Narodil se před třemi sty lety (24. 5. 1707) v rodině evangelického faráře v Röshultu. (Jeho původní příjmení bylo Ingemarsson). V deseti letech ho rodiče poslali na latinskou školu, kde ale neprospíval. Měl však – podobně jako třebas dánský pohádkář Andersen – štěstí na lidi. Jeden z profesorů rozpoznal chlapcovo nadšení pro kytičky (zdědil je po otci) a vydržoval ho po celou dobu středoškolských studií. Podobného podporovatele našel Linné i při studiu medicíny a botaniky na univerzitě. V Uppsale poslouchal jednoho z největších přírodovědců oné doby Olofa Celsia. Doktorát získal v Holandsku. Působil jako lékař pohlavních a „prsních" chorob, podnikl studijní cestu do Laponska. Jako lodní lékař a botanik projevil podobný vynikající pozorovací talent jako mladý Darwin při cestě na lodi „Beagle". Nedlouho po sňatku s lékařskou dcerkou Sárou Maraeovou se stal profesorem na uppsalské univerzitě (určitý čas i rektorem). V necelých třiceti letech vydal stěžejní dílo „Systema naturae", jež pak stále rozšiřoval. Mezitím napsal i řadu dalších odborných knih, např. „Species plantarum", jež je východiskem moderního botanického názvosloví. Linné věřil, že příroda vzešla z Božích rukou, ale jeho racionalistický duch ho nutil, aby ji přehledně uspořádal. Namísto dřívějších často velmi komplikovaných vědeckých označení nastolil důslednou binominální nomenklaturu, v níž jsou dvěma latinskými slovy označeny rod a druh tvorů a rostlin (v češtině třebas hraboš polní). Pro nás je důležité, že v jeho systému je i člověk, ovšem přiřazený, jako Homo sapiens, k nejpokročilejším savcům. (Podle současného zpřesnění je jediným nynějším představitelem nejužší čeledi Hominidae.) Linné měl velikou výhodu, že jeho doba ctila vědce. On sám byl v 54 letech povýšen do šlechtického stavu a měl čest vítat latinskou řečí krále. Jeho portrét, připomínající Bachovu podobiznu v paruce, se časem ocitl v Londýně a dalších světových městech, kde vznikly Linnéovy společnosti. On sám vytvořil soukromou botanickou zahradu při dvorci v Hammarby. Žel ve vyšším věku ho trápila dna a pak byl raněn mrtvicí, takže několik let kulhal a vázla mu řeč. Před smrtí (10. 1. 1778) se prý dal vyvézt do zahrady, aby se potěšil svými kytičkami. Na Linnéově erbu stálo: „Faman extendere factis" (Proslulost šířit skutky). Není však jisto, na čí slávu Linné myslel. Na svou, či na Boží? Linné věřil, že Všemohoucí vytvořil určitý počet rostlin, které však podléhají změnám, tedy vývoji. Jeho knihy byly proto dočasně prohlášeny za kacířské, na to se však brzy pozapomnělo. Linné je dodnes řazen mezi vynikající věřící vědce, jak byl třebas jen o málo mladší Rus Lomonosov.

Daniel Henych

Inzerce

Pronajmu byt 2+1 v Praze ženám. Tel.: 777 551 118

č. 14

cca 3000 ks břidlicových střešních tašek, rozměr 150x150 mm, vhodné pro historické stavby nebo restaurování. Nabídky zasílejte na e-mail cesky-brod@evangnet.cz. Další info na tel.: - +420728301761.

Pozvánky

VŠICHNI JSME LIDI

Setkání všech, kterým vadí antisemitismus

Česká pobočka Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ) pořádá v neděli 15. dubna 2007 od 14 hodin v pražské Valdštejnské zahradě pod záštitou předsedy Senátu PČR MUDr. Přemysla Sobotky další ročník veřejného shromáždění proti antisemitismu pod názvem „Všichni jsme lidi".

Shromáždění osloví předseda Senátu Přemysl Sobotka a velvyslanec státu Izrael v ČR pan Arie Arazi. Tajemník Federace židovských obcí v ČR Tomáš Kraus seznámí přítomné se zprávou o projevech antisemitismu v ČR za poslední rok. Hlavní zahraniční host, tajemník Evropské koalice pro Izrael z Bruselu pan Tomas Sandell, představí celoevropskou vzdělávací iniciativu „Poučme se z historie", jejímž cílem je reagovat na snahy o popírání holocaustu a současně upozornit na hrozivý nárůst antisemitismu v dnešní době. Se svými osobními vzpomínkami na šoa se podělí světoznámá cembalistka prof. Zuzana Růžičková. Hudebně doprovází skupina Ester a kantor Michal Foršt.

Nové knihy

EMAN právě vydává:

Karel A. Deurloo, EXODUS A EXIL

Malá biblická teologie I.

V událostech exodu a exilu, tedy vyjití Izraele z otroctví v Egyptě a návratu z babylonského zajetí, nachází Deurloo ústřední poselství částí Starého zákona označovaných jako Zákon a Proroci. V několika okruzích odkrývá, jak jsou tato dvě témata navzájem provázána a jak určují víru a vyznání starozákonních i novozákonních svědků. Přeložil a doslov napsal Martin Prudký.

Karel A. Deurloo (*1936) je emeritním profesorem Starého zákona a Biblické teologie na Amsterdamské univerzitě (Universiteit van Amsterdam),později též mimořádným profesorem pro Biblickou teologii na Svobodné univerzitě v Amsterodamu (Vrije universiteit). V osmdesátých letech pravidelně přednášel v ilegálních bytových seminářích a udržoval soustavné kontakty s českými evangelickými teology v disentu a starozákoníkem prof. Janem Hellerem. Od roku 1990 se pravidelně podílí na každoročním Colloquiu biblicu v Praze. V letech 2004 a 2007 přednášel jako hostující profesor na Evangelické teologické fakultě UK v Praze.

168 str., brož., 148 Kč, ISBN 80-86211-55-X

Objednejte u EMANA
Husova 656, 256 01 Benešov
tel.: 317 722 215
http://eman.evangnet.cz

Noemi
www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let)
Podrobné informace vám zašleme poštou nebo e-mailem.
Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420777222877,
e-mail: info@noemka.com

Bohoslužby

8. 4. 2007

Českobratrská církev evangelická

Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal

Evanjelická cirkev a.v. v ČR

Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00

Slezská evangelická církev a.v.

Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik

Bratrská jednota baptistů

Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš

Ochranovský sbor (dříve JB)

Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30

Církev bratrská

Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek

Evangelická církev metodistická

Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský

Církev adventistů s.d. *(sobota)*

Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš

Apoštolská církev

Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30

Starokatolická církev

Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)

Pravoslavná církev

Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka

Shromáždění Armády spásy

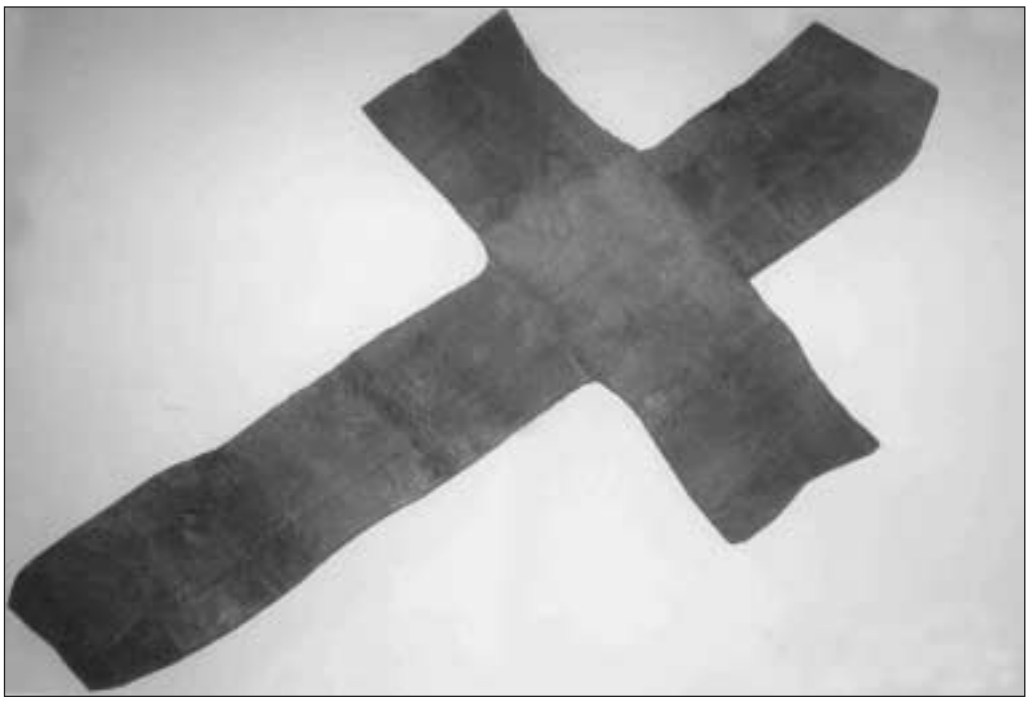
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00

BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Velikonoce 2007

Dopis Jidáši Iškariotskému

Ivan Jilemnický, Vzkříšení, Modlitebna Českobratrské církve evangelické Most

Milý Jidáši,
protože nevím, jaká je Tvá kontaktní adresa na zemi, posílám tento dopis prostřednictvím tisku. Už dlouho se zabývám Tebou, Tvým původem, Tvými cíli, činy a opomenutími. Kde ses vlastně narodil? Jak, kdy a kde ses poprvé potkal s rabbim Ježíšem? Jak jsi byl povolán k učednictví? Co se mezi Tebou a velkým rabbim odehrálo? - Otázky a zase otázky, které pro nás Židy, Tvé bratry, v průběhu staletí nabývaly na důležitosti a měly dalekosáhlé následky. Co všechno se o Tobě říkalo! „Velezrádce", který svého Pána prodal za „jidášskou mzdu", „lupič", „zloděj" a sebevrah, jak Tě spousta církví označuje až do dnešního dne. Po Tvé smrti totiž někteří z vašich lidí zapsali své vzpomínky na léta putování s rabbim. Tyto knihy se nazývají „Evangelia" a v nich jsi líčen velice nepříznivě.
Já tomu však nemohu věřit. Hanobící pero, kterým jsi popisován, je až příliš ostré, když se jedná o pranýřování těch, kdo se prohřešují proti všem normám - což platí žel i v našich dnech. Už v době evangelistů platilo, že lze obtížněji vykreslit dobré než zlé, „syny světla" s větší námahou než „ děti noci". Andělé ctnosti a hrdinové, jako například milovaný učedník Jan, jsou vykresleni nevýrazně. Lidé s dvojí tváří, jako nerozhodný Pilát a kolísavý Petr, už získávají zřetelný profil. Nejmocněji však působí padouchové, Salome a Ty, milý Jidáši; berou na sebe pohoršení a vyvolávají dramatické napětí. Vždyť víš: žádné dobré drama se neobejde bez pořádného padoucha! Tento sklon k senzaci, ke zveličování neblahých skutečností a lechtání hrůzy, vedl dokonce k dnešnímu sloganu: „Only bad news is real news" - „Jenom špatné zprávy jsou skutečné zprávy ". Tak zůstane Tvůj neblaze proslulý „zločin" stálým předmětem zájmu milionů samospravedlivých, kteří mají vždy pravdu a všechno vědí lépe - stejně jako je Ježíšovo ukřižování často vystaveno nebezpečí, že ve víře prostého lidu zastíní jeho vzkříšení.
Navzdory všem církevním prohlášením vždy budeš, milý Jidáši, v povědomí křesťanů ne nějaký Žid, nýbrž typický, takříkajíc čistokrevný Žid: zrádce par excellence, prototyp zla, výlupek podlosti, člověk, který je za peníze schopen všeho, o němž lidé tvrdí, že by byl schopen z hamižnosti prodat i vlastní matku. Dokázal sis vůbec představit tak působivý příběh? Vždyť už u papeže Gelasia I. čteme v roce 495, že „Jidáš, ďáblův tovaryš, zanechal své proklaté jméno celému judejskému národu". Kdyby ses byl jmenoval Šimon, David nebo Jakub - kdo ví? Možná by si leckterý samozvaný mstitel Ježíšovy smrti na kříži nezchlazoval v průběhu let svou troufalost právě na Židech. Když uvážíme, že Tvůj kolega a spoluapoštol Petr vašeho rabbiho ne méně než třikrát veřejně zapřel, jak se lze dočíst v Novém zákoně, a přece se později mohl stát prvním papežem, pak to vede k zamyšlení a do srdce se vkrádá smutek.
Zkrátka, od Tebe, Jidáši, pochází předsudek. To dokazují nejen četné malby, sochy a obrazy v kostelech, které Tě portrétují s nosem jako skoba a se špičatým židovským kloboukem, nýbrž i dnešní slovní spojení: jidášský polibek, pravý Jidáš, Jidášův bratr, jidášská mzda, jidášovská povaha, jak lakonicky dokládají četné slovníky a sbírky přísloví. Neonacista Manfred Röder dokonce nazval Dietricha Bonhoeffera během soudního procesu v roce 1978 „jidášem, který zradil svou vlast".
Skutková podstata je nasnadě. Po osmnáct století označovala církev „Židy" za „nevěřící", protože zůstali věrni své víře; za „hamižníky", protože Ty, Jidáši, jsi údajně dostal „třicet stříbrných" za vydání Ježíše; za „zrádce", protože Ty jsi údajně zradil svého Pána. Je na čase začít tyto skutečnosti podrobně zkoumat, aby vyšlo najevo, kolik pravdy je na těch vražedných, avšak nedokázaných obžalobách.
Jako první svědek obhajoby přijde ke slovu „polibení" v zahradě Getsemane. Kdybys byl skutečně prohnaným zrádcem, kterého z Tebe udělali církevní otcové, byl bys dovedl vojáky k Ježíši, pokynul jim „ Ten to je!" a rychle se vytratil. Nic takového v Evangeliu není! Místo pokynutí a útěku - objetí. Místo diskrétního znamení - polibení. Nebyl to projev lásky od muže, který zapírá sám sebe, aby vykonal těžký úkol, který mu svěřil jeho rabbi? Ale k tomu se ještě vrátím. A potom to z Tebe náhle vytryskne. Nejsi schopen už déle odkládat a vrhneš se na Ježíše: „Rabbi, učinil jsem, co jsi žádal!" Obejmeš ho a políbíš - a Ježíš rozumí. „Příteli" (Mt 26,50), tak Tě osloví, a poté úpěnlivě naléhá jako u vašeho posledního hodu o svátcích Pascha: „Vykonej to teď. Je čas" (Mt 26,50). Polibení, přátelské gesto, náznak důvěrného rozhovoru - výmluvná znamení, že Ježíš a Ty patříte k sobě jako bratři.
Jako druhý svědek obhajoby nechť dopomůže pravdě na světlo tak zvaná „Jidášova mzda". Ty jsi „musel" dostat přesně „třicet stříbrných", protože kniha Exodus (21,32) mluví o „ třiceti šekelech stříbra" jako náhradě za otroka - tedy nejnižší kupní ceně za muže, kterou později vztáhne prorok Zacharjáš výsměšně na sebe: „Řekl jsem jim: ‚... vyplaťte mi mzdu...' Tu mi odvážili jako mzdu třicet šekelů stříbra. Nato mi Hospodin řekl: ‚Hoď to tavičovi...' I vzal jsem těch třicet šekelů stříbra a hodil jsem je v Hospodinově domě tavičovi" (Za 11,12-13). Zde tedy je původ třiceti stříbrných, které jsi podle Matouše (26,14n) dostal od velekněží jako kupní cenu za Ježíše. „ Oni mu určili třicet stříbrných" - tak to stojí u proroka i u evangelisty, kteří spolu nemají naprosto nic společného! To vše bylo spojeno, protože v širokých křesťanských kruzích převládá názor, že hebrejská Bible, nazvaná Starý zákon, je vlastně jenom předchůdkyní Nového zákona, v němž se „vše naplnilo". Právě z tohoto důvodu jsi musel svou „Jidášovu mzdu" hodit stejně jako Zacharjáš do „Hospodinova domu", to znamená do chrámu (Mt 27,5).
Mimochodem, jak oba víme a jak vědí všichni historikové, za Ježíšových časů se sice používaly denáry, dvojasy, miny, selasy, šekely a drachmy, ale žádná mince nebo měna, která by byla známa jako „stříbrný". Ty byly staženy z oběhu asi tři sta let předtím. Stejným anachronismem je „odvážení" stříbrných, což sice bylo běžné za časů Zacharjáše, v době Ježíšově však bylo dávno nahrazeno raženými stříbrnými mincemi. Moc mě zajímalo, zda jsi skutečně byl „pokladníkem" (J 13,29) Ježíše a apoštolů. Pokud ano, kdo Tě ustanovil? Nebo jsi byl zvolen? Měl jsi předchozí zkušenosti s peněžnictvím? A je pravda, že mezi vašimi mecenáši bylo mnoho žen ?
Dnes nás vede k zamyšlení to, že každý ze čtyř evangelistů sepsal vlastní zprávu o Jidášovi, které si namnoze odporují. Rozpory začínají už tam, kdy ses prý nabídl velekněžím jako zrádce. „Co mi dáte?" ptáš se podle Matouše (Mt 25,15) typickým způsobem židovských handlím, načež se dohodnete na „ třiceti stříbrných ". Lukáš se snaží objasnit Tvou motivaci, přičemž si to však velice zjednodušuje: „Tu vstoupil satan do Jidáše... Odešel, aby se domluvil s velekněžími" (L 22,3). Tím je Tvá démonizace dovršena: stojíš mimo lidskou společnost a stáváš se přisluhovačem pekla. O Tvém poměru s ďáblem čteme také u Jana: „Tehdy vstoupil do něho satan" (J 13,27). Tato výpověď skvěle doplňuje předchozí zprávu z téhož evangelia, kde Ježíš říká: „Jeden z vás je ďábel" (J 6,70). Evangelista to čtenářům vysvětluje: „Mínil Jidáše. Ten ho totiž měl zradit" (J 6,71). Jak ovšem může ďábel vstoupit do satana, to zůstává záhadou. Stejně nejasné je, jak „zloděj, který měl na starosti pokladnici a bral z toho, co se do ní dávalo" (J 12,6), mohl až do posledního dne vykonávat důvěrnou službu (J 13,29n). Pro tak neslýchané obvinění z krádeže, které Jan proti Tobě vznesl, bychom čekali pádné důkazy, zejména když tentýž evangelista často uvádí mnoho detailů a celé rozhovory v epické šíři.
Zajímavá je skutečnost, že klíčové slovo „zrada", které je každému křesťanu důvěrně známé, se jako takové v celém Evangeliu nevyskytuje. V řeckém textu se jedná o „paradidonai", což doslova znamená „odevzdat" nebo „vydat" - přesně totéž slovo, které později používá Pavel, aby popsal Ježíšovu obětní smrt jako „sebevydání" (Ga 2,20). V podstatě tak děláš, milý Jidáši, pouze to, co Bůh sám v Novém zákoně dělá s Ježíšem: „Bůh neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všecky jej vydal" (Ř 8,32). Od této věty se stává celá pašijová událost řetězem sedmera vydávání: Na Ježíšův příkaz Ty vydáváš Ježíše veleradě, která ho vydává Pilátovi; ten ho vydává dál Herodovi, který ho dává zpět, načež ho Pilát vydává legionářům, kteří ho přibijí na kříž, a nakonec odevzdává Ježíš svou duši Stvořiteli. Všechny tyto události si každý může snadno ověřit v Novém zákoně, aniž by přitom našel jediné slůvko o „zradě", která Ti je přisuzována.
Tento sled pašijových událostí není z hlediska evangelistů žádným neštěstím nebo překvapením, nýbrž spíše plánovaným děním: „Bůh tímto způsobem vyplnil, co předem ohlásil ústy všech proroků, že jeho Mesiáš bude trpět" (Sk 3,18). Od počátku byl Ježíš určen k tomu, aby zemřel jako beránek Boží, který nese hřích světa" (J 1.29n). Kdyby byl pokojně zemřel jako osmdesátiletý moudrý tesař v kruhu své rodiny v Nazaretě - kde by pak byla církev, naděje na vzkříšení, odpuštění hříchů, očekávání parúsie a mnoho dalšího krásného a dobrého? .
Když jsi tedy byl, milý Jidáši, tak nepostradatelný pro spásu křesťanstva, pročpak jsi podnes démonizován? Heinrich Böll jednou řekl: „Čteme-li o Jidášově případu, musíme zároveň myslet i na Petrův případ trojího zapření Pána a postavit oba životy proti sobě. Musíme mít rovněž na zřeteli, ze Petr, ač jednoznačně Žid jako všichni učedníci a apoštolové, nikdy nebyl interpretován a představován jako ‚typicky židovský'. Židem jako takovým, nejenom Židem, však zůstává Jidáš." Mnozí se proto ptají, zda tento „padouch Jidáš" není ničím jiným než tendenční karikaturou evangelistů, kteří ho potřebují jako protihráče k Ježíši, aby o to jasněji a nežidovštěji dali vyniknout světlu Nazaretského na hříšně černém pozadí Jidáše.
Milý Jidáši, mám za to, že jsi byl vřelý a slušný a že Ti padoušství přibásnili. Přesvědčuje mě o tom nikdo menší než Pavel, nejstarší korunní svědek v Novém zákoně, který neví nic o nějakém „zrádci" mezi Dvanácti! Jeho zpráva o vzkříšení, podle níž se zjevil Ježíš o Velikonoční neděli napřed Kéfovi, „potom Dvanácti", nikterak Tvou přítomnost mezi nimi nezpochybňuje (1 K 15,5). Zpochybňuje všechny tři rozporuplné zprávy o Tvé sebevraždě, kterou jsi údajně spáchal ještě před ukřižováním (Mt 27,5). To platí jak o Tvém oběšení (Mt 27,3-10) a Tvém roztržení (Sk 1,15-20), tak o Tvém fantazií opředeném hnilobném rozkladu, o kterém mluvil biskup Papias z Hieropole kolem r. 130. Protože náhradní volba apoštola Matěje jako dvanáctého apoštola -údajně za Tebe - proběhla až čtyřicet dní po oné první Velikonoční neděli (Sk 1,21-26), bylo by se muselo říci u vzkříšení: Zjevil se „potom Jedenácti". Je myslitelné, že by Pavel nevěděl ani o „zradě", ani o Tvé předčasné smrti? Protože čteme i v Petrově (mimokanonickém!) evangeliu, že Ježíše po jeho ukřižování oplakávalo „jeho dvanáct učedníků", máme dva důležité svědky, abys mohl být zproštěn obžaloby.
Ještě závažnější však je prostá rozumová úvaha: Co jsi vlastně měl vyzradit? Ježíš se celé dny zdržoval na veřejnosti v Jeruzalémě, obklopen svými učedníky a četnými přívrženci. Byl nejen známou postavou ve městě, nýbrž také učíval na chrámovém nádvoří před tisíci Židy. Ježíš sám to jednoznačně potvrzuje: „Denně jsem sedával v chrámě a učil" (Mt 26,55). Sotva tedy bylo zapotřebí tajného agenta, aby ho identifikoval. Za takových okolností nebylo při nejlepší vůli nic - naprosto nic! - co bys byl mohl „zradit" úřadům.
Protože Jan napsal své evangelium, jak známo, teprve kolem roku 100 po Kr., má i řada známých křesťanských teologů za to, že využil Tvou postavu, aby jejím prostřednictvím očernil celé židovstvo, a tak snáze oddělil církev od židovstva. Jeruzalém byl mezitím dávno zbořen a církev byla na cestě stát se církví z pohanů. Rudolf Bultmann řekl, že je přesvědčen, že celý jidášský komplex má „ legendické zabarvení", takže je nemožné rozlišit pravdu od smyšlenky. Jak jsem už řekl, nikdy jsem nezpochybňoval Tvou historičnost, která však byla zatemněna hrubými pomluvami.
Základní otázka, která trápí mne i jiné, zůstává: Co Tě přimělo k tomu, abys tehdy svého oblíbeného rabbiho vydal? Různí teologové nám nabízejí řadu různých obvinění: nechal ses vést pýchou a ctižádostí; prý sis myslel, že všechno víš lépe, a byl jsi přesvědčen, že si vynutíš rychlejší příchod nebeského království, nebo že Tě připravila o rozum žárlivost na Jana, „milovaného učedníka"; chtěl jsi prověřit Ježíše a jeho poslání, zda byl skutečně Mesiášem či nikoli. Tyto a mnohé další výklady mi nejsou jasné. Zdá se mi, že klíčem k Tvému jednání je Tvé příjmení. Iškariot - toto jméno je uvedeno v šesti různých variantách, které dávají tušit, že v evangeliích došlo k redakčním úpravám.
Má nám být zatajeno hrozné tajemství, že totiž za jménem Iškariot vězí latinské slovo sicarius, v římské době označení strany zélótů? Že jsi patřil, milý Jidáši, k izraelským bojovníkům za svobodu, nám překvapivě potvrzuje starolatinský překlad evangelií, Vetus Latina, který Tě představuje jako „Jidáše zélótu". Nemýlím se, když se domnívám, že mezi apoštoly byli ještě další „zélóti"? Jako například Šimon, který nebyl „Kananejský", nýbrž „kanáana", tzn. horlivec? Také Petrovo příjmení Bar-Jona ukazuje tímto směrem. Rovněž dva synové Zebedeovi, kteří jsou označeni jako „synové hromu" (Mk 3,17), nepůsobí dojmem, že by byli pacifisté. Dnes už jenom tušíme, jak velice vás, Židy, Římané utlačovali. Pracovali jste jako pět stejně smýšlejících druhů ruku v ruce? Cenil si Tě Ježíš natolik, že Tě pověřil nejtěžším úkolem - abys ho vydal úřadům? Nebo Ti došla spásná trpělivost a Ty jsi ho chtěl donutit k spásnému jednání?
Nemýlím se, když se domnívám, že jste v předvečer Ježíšova zatčení slavili hod Pascha všichni společně? Nedovedeš si představit, kolik obrazů zde vystavují ve všech galeriích, kde jste - nelekni se, prosím! - vyobrazeni jako jedlíci šunky a selského chleba - a to ve svátek Pascha! Tak vás i v umění odcizili vašim židovským kořenům! Ostatně, na žádném z těch obrazů se nevyskytuje ani jedna žena nebo dítě. Jistě jste přece v horní místnosti (L 22,15) slavili - jako my všichni podnes - tuto rodinnou slavnost v kruhu všech příbuzných a blízkých. Kde byla Marie Magdalská, obě Marie, Petrova žena a tchyně, Zebedeova žena a všichni ostatní? Evropští malíři je všechny bez výjimky

vyhostili do kuchyně. Oslava musela být vskutku veselá, neboť mi je nápadné, že si později v Getsemanské zahradě někteří z vás několikrát zdřímli, jak nám vypráví evangelium. Nemohu si zde odpustit poznámku, že se nám každým rokem stává v pašijní noci, po požití předepsaných čtyř pohárů vína, totéž. Že by výtku „ to jste nemohli jedinou hodinu bdít se mnou?" (Mt 26,40) vložili Ježíšovi do úst až později ?

Avšak zpět k oné noci. Jak víme, Ježíš svou cestu na kříž vysloveně předpověděl (Mk 10,33n) a zdůraznil: „Nikdo mi život nebere, ale já jej dávám sám od sebe" (J 10,18). Dokážeš si vzpomenout, Jidáši, kdy dospěl k přesvědčení, že musí zemřít zástupně za jiné, aby pro ně získal smíření -zcela ve smyslu trpícího Božího služebníka v 53. kapitole proroka Izajáše? Oznámil Ti, že se jeho mesiášství zjeví teprve jeho smrtelným utrpením? Je to skvělý důvod, proč jsi, sice zdráhavě, avšak nakonec svolně dopomohl svému milovanému rabbimu, na základě jeho vlastního přání, k utrpení?

Dodatečně jsme se o tomto spasitelném dění dozvěděli, že krutý Pilát (L 13,1) se v tomto příběhu z dějin spásy beztak chtěl zbavit rabbiho jako mesiášského buřiče lidu. Proto poslali Římané plukovníka (chiliarchos) s celou kohortou šesti set mužů (J 18,12), aby ho zatkli. A je pravda, že jsi rabbiho po jeho tragické smrti na kříži následoval ve smrti?

Můj milý, nepochopený Jidáši! Téměř po dvě tisíciletí jsi byl neprávem zneuznáván, zatracován a démonizován. Doby se však začínají poznenáhlu měnit, jak sis možná všiml i z nebe, kde jistě přebýváš, nikoli dole, kam Tě mnozí křesťané umisťují. Místo sváru a rozkolu začínají církve s námi vést dialog. Postupně berou na vědomí, že Ježíš, všichni apoštolové a celý první sbor byli Židé.

Tak mohl protestantský teolog Karl Barth napsat: „Je tedy pravda, že i Jidáš vytrpěl smrt zástupně za ostatní... Že Ježíš ve skutečnosti nešel na smrt, která byla nutná pro hřích všech apoštolů, sám. Jidáš šel s ním" (Kirchliche Dogmatik II, 2, str. 532).

Dokonce i kardinál Etchegaray Ti nedávno napsal přátelský dopis, v němž zdůrazňuje, že Ježíš, „který ještě na kříži svolával odpuštění svého Otce na všechny lidi... i pro Tebe získal odpuštění". A svůj dopis končí slovy: „Adié, Bohu poručeno, Jidáši!" (Wie der Esel von Jerusalem, Mnichov 1985, str. 20).

Bude-li toto odbourávání křesťanských předsudků a obrazů nepřítele pokračovat, měla by Tvá rehabilitace být pouze otázkou času. Do té doby však je třeba ještě udělat mnoho, než se Tvůj příběh sebeoběti roznese od Fríských ostrovů až do horního Bavorska.

Máme velkou naději, že nový duch porozumění najde odezvu také na všech kazatelnách a ve všech hodinách náboženství!

S pozdravem šalóm,

Tvůj Pinchas (Lapides)
Přeložil V. D. Schneeberger

Kdo jsi Jidáši? Návrat domů. Praha

Smrt fascinuje

Mluvíme-li o „výsostném právu na smrt jedince", je to taky trochu z nouze ctnost, protože vyhnout se jí (žel?) nelze. Mezi těmi, kteří se pouští do polemiky kolem ožehavého problému, patří také redaktor Reflexu Jiří X. Doležal. Ve své polemice dost zbytečně vyostřuje zavilý útok na křesťany, církve, křesťanství. Činí tak šmahem a nedělá si starosti s argumenty. Uvede jediný, svůj. Církev přijde o ovečky, z nichž má užitek. Nechce se věřit, že tak obeznalý autor na nic jiného nepřijde a papouškuje tezi o zahrabání sebevrahů u zdi.

Předně téma sebevraždy je v křesťanství dodnes velice živě probíráno. Dokonce římskokatolický pohled v určitých případech situaci sebevrahů chápe, ba připouští: např. na základě Ježíšova vyjádření, že „nadto nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za přítele". Tak obětoval svůj život v koncentráku např. Maria Kolbe namísto otce rodiny. Také zajatci páchají sebevraždy, aby neprozradili druhé. Podobně je vnímána složitost situace psychicky nemocných a kanonické právo pohřeb sebevrahů připouští.

V protestantismu je zřejmě širší pole, pojímající zoufalství, věc svědomí, hanby, depresi, ztrátu perspektivy, náhlý akt v mezní situaci jako problém, nad nímž těžko vyřknout ortel. Otevřenou zůstává i otázka protestu, jakou byla smrt Jana Palacha. Bezesporu hluboce zasáhla jednu generaci. On sám byl evangelík a pohřbíval jej jeho farář Jakub S. Trojan. Na hrob sebevrahů smíme nejspíš položit květ, možná i jako smutný podnět pro nás, nakolik jsme druhým povzbuzením, aby byli fascinováni životem.

Jan Kašper

O předivné tiché moci

Dietrich Bonhoeffer

Ta divná dobrá moc svou sílu dá mi
a věrně povede můj každý krok.
Jí obklopen i dnes chci býti s vámi
a s vámi prožít tento nový rok.

Mé staré srdce ještě prudce buší
a těžce nese zlobu těchto chvil;
ach, Pane, podej vyplašené duši
svou spásu, jíž jsi pro ni připravil.

Máš-li však pro nás hořký kalich strastí,
jež trpce přetékají přes kraje,
my přijmeme jej, nechceme se třásti,
vždyť s námi vždy Tvá dobrá ruka je.

A kdybys dopřál, Bože milostivý,
na světě radost v jasu slunečním,
pak prožitého dobře pamětlivi
svůj život celý dáme k službám Tvým.

Své tiché světlo, jež se jasně skvěje,
nech teple prozařovat naši noc
a dej, ať smíme spatřit obličeje
svých milých, které provází Tvá moc.

Když po vichřici soumrak plyne tiše,
rád chorálu bych lidstva naslouchal
a za zdmi slyšel nést se výš a výše
Tvých věrných dětí vděčnou píseň chval.

Moc předivná nás tiše obestírá,
a proto čekám příští uklidněn.
Bůh je dnes s námi, svědčí naše víra,
a bude s námi každý nový den.

Napsáno ve vězení SS v Berlíně
Přeložili Dagmar Pokorná a Petr Pokorný

Baronesa, která si nevzala život

Pohnutý osud měla udánlivá sebevražedkyně Marie Alexandrine Freiin von Vetsera (1871-1889). Poté, co záhadně zemřela v Mayerlingu, byla tajně příbuznými převezena na hřbitov v Heiligenkreuz a za pohnutých okolností nestandardně, provizorně pohřbena u kostelní zdi. Později se jí dostalo řádné hrobky, pořízené její matkou, a hřbitov se stal jakýmsi poutním místem, s nímž měla úřední místa značné potíže. Mělo také být zamlčeno, že se nejen stala souputnicí korunního prince Rudolfa i ve smrti, nýbrž že nejspíše byla jím zastřelena, než si také on sám vzal život. Hrob baronesy poutá pozornost dodnes, žel i neblahou, když byl rozkryt a poničen ruskými vojáky. Později konečně v roce 1959 byly ostatky zemřelé opět řádně uloženy v hrobce. Za podivných okolností byly nelegálně, tajně, kosterní zbytky - ostatky vyňaty v roce 1992, v témž roce zajištěny policií a posléze za pozornosti médií se ověřilo, že hrob byl skutečně prázdný. Konečně další, již oficiální zkoumání kosterních pozůstatků prokázalo, že Mary Vetsera zemřela průstřelem lebky. Až od té doby je dokázáno, že korunní princ Rudolf zastřelil svou milenku armádním revolverem jako předehru vlastní sebevraždy. Do té doby byla přiživována hypotéza, že mladá žena si připravila smrt sama. Zatím poslední pohřeb baronky Mary Vetserové se konal 28. října 1993. Není jasné, proč se to i tehdy dálo v časných ranních hodinách s vyloučením veřejnosti, avšak s požehnáním kněze, opata Gerharda Hradila. Na hrobě Marie Alexandrine Freiin von Vetsera můžeme číst biblický epitaf „Jako květ vzejde a zvadne, prchá jako stín a neobstojí" Job 14,2. A můžeme také položit květinu na její hrob.

Jan Kašper

Apocalypto – nový film Mela Gibsona

(2007, režie Mel Gibson)

Jako u Umučení Krista, i u nového Gibsonova filmu zní verdikt většiny recenzí stejně: "Příliš násilné." Tento snímek skutečně v divákovi navozuje dojem krvavých orgií. Snad kdyby se režisér řídil zásadou "méně je někdy více", soustředilo by se více pozornosti na jeho hluboké umělecké a duchovní poselství. Ale spíše ne. Zdá se, že je pro většinu recenzentů pohodlnější soustředit se na formu, než se vypořádat s nepříjemným soudem nad kainovskou přirozeností člověka, s pravdivým obrazem světa bez Krista. Vždyť násilí a sexualita bez obalu je již po několik desetiletí běžným výrazovým prostředkem mnoha filmů kulturní obcí přijímaných, téměř "kanonických". (Jmenujme např. Saló, 120 dnů Sodomy, Fargo, Koridu lásky.) Přitom nad mnohými snímky, které jsou v zobrazování násilí stejně bezprostřední, si lze klást otázku, jestli u nich právě kochání se násilím není jediným smyslem. Možná je však naše civilizace svým pohodlím tak otupělá, že prostě takový jazyk potřebuje, aby ji sdělení vůbec nějak oslovilo. Křesťan cítí oprávněně ostych při sledování doslovného lidského utrpení. Čestně na ně může hledět jen s vědomím: Na místě trpícího bych mohl být já. Gibsonův snímek tomuto postoji vychází vstříc. Film vyvolal dohady nad autorovým duševním zdravím. Sdílím je i já. A přece si říkám: U Gibsona se až zvrhlá záliba v násilí snoubí se soucitem a tak je proměňována k něčemu vyššímu.

Umučení Krista bylo vlastně Křížovou cestou převedenou na plátno. Apokalypto je pak svou osnovou jakousi křížovou cestou bez Ježíše. Na začátku snímku se seznámíme s kmenem pralesních Indiánů. Gibsonovi se podařilo vystihnout podstatu kmenového života. Něco z tohoto typu pospolitosti nám není cizí — podobná je naše zkušenost z dětské party, ze základní školy, z vojny, možná z něj něco zůstalo i ve venkovském životě. Nečekejme však nějaké "nevinné děti přírody". Už na začátku prohlédá Gibson náš hýčkaný mýtus o "nevinném dětství lidstva". Naši hrdinové nejsou dobří. Je v nich dost zlomyslnosti a šikanérství. I při tom a navzdory tomu je pojí velmi intimní blízkost. Jako prolog dalšího děje vypráví stařec u ohně báji o stvoření člověka. Zde i dále Gibson mistrně využívá nečekaných styčných bodů středoamerické mythologie a Písma svatého. Vesnice je záhy přepadena "civilizovanějšími" Mayi. (Podobně jako v knize Dědicové. Motivů známých z díla W. Goldinga se ve filmu objeví více).

A tehdy začíná řetěz ukrutností, který končí až se závěrečnými titulky. Naši hrdinové jsou vedeni do zajetí. Týraná těla zajatců jsou plátnem, na která Gibson v náznacích maluje pašijové symboly. Ozývají se modlitby o pomoc k přírodním božstvům, kterým jako by chyběl jen krok k volání ke skutečnému Zachránci. Prales se změní v město a my rozeznáváme známe obrazy prvních kapitol Geneze. Je před námi Veliký Babylon s chamtivostí, neřestí a krutostí. K zástupu zajatců křičí toto město o pomoc podobně jako četní ubozí k průvodu Kristově v evangeliích. Zde ovšem marně. Nade vším činí věž: Krutá bestie neomezené moci a manipulace s davem. Průvod zajatců je jakási zvrhlá Kalvárie, mayský zikkurat je falešná Golgota. Neobětuje se zde král nebes dobrovolně pro druhé; ale králové světa obětují druhé svým cílům. V pyramidě a davu pod ním jako by probleskl Stalin, Hitler a tak mnozí jim podobní. Kde není toho, kdo by se za druhé obětoval, zbývá jen útěk.

V průběhu děje zaznívá proroctví o Černém Jaguáru (mimochodem, černý leopard je jeden z četných středověkých symbolů Krista), který ukončí vládu svévole, pod jehož pohledem zmizí země i nebe. Štvanici na člověka pak náhle utnou španělské lodě na obzoru. (Podobně jako v Pánu much.) V ten moment žena hlavního hrdiny, ukrytá v jeskyni, porodí. Jakoby velmi naturalistický obraz slov Apoštola: Celé tvorstvo sténá k porodu. Máme chvíli dojem, že film je obhajobou španělské kolonizace. Slova hlavního hrdiny nás však přesvědčí o opaku. To ještě není ten nový život, snad jen počátek konce.

"Za všechno může odcizenost člověka přírodě, kulturní netolerance. To se musí změnit. A když o tom mluvíme, jsme z obliga." Tak zní odpověď sekulárního světa na zlo. Apocalypto jde dál, za tyto laciné řeči. Obrací totiž tázání po původu zla od ideologie k samotné hříšné podstatě člověka. Proto snad ani nemohlo být sekulární kulturní veřejností přijato kladně. O to víc by nemělo uniknout žádnému křesťanu, který ovšem dokáže snést jeho velmi hrubý a krutý jazyk.

Tomáš Pavelka

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

11/2007

18. dubna 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 25. dubna 2007

Z OBSAHU

* *Pohanství v nás*
* *Den Země*
* *Věž a boj (a konzerva)*

K neděli Misericordias Domini

Milosrdenství Hospodinova plná je země

Ž 33,5

Žalm obsahuje tolik veršů, kolik je písmen v hebrejské abecedě. Chybí obvyklé určení „pro Davida", kterého spojujeme s hudbou. Je písní určenou všem. Chválení, nástroje, zpěv jsou hned v 1. části hojně zmíněné.

Ze žalmu známe slovo, které nám bere iluzi, že na tom nezáleží, jak Bohu hrajeme a zpíváme, hlavně že je naše chvála upřímná: „Hrejte dobře." Proč na tom záleží? Naše bohoslužby a obzvlášť ty domácí nejsou přece žádným koncertem.

Celý žalm je zdůvodněním, proč hudba i zpěv mají být kvalitní. Je to pro každé Hospodinovo slovo, pro každé jeho jednání - a to je přece kvalita!

My jsme zvyklí vidět jeho milosrdenství, pro které lidem celého světa odpouští a má soucit s jejich slabostmi. Počítáme s tím, že musí každou slabost tolerovat. Žalm nás však nenechává na pochybách, že milosrdenství není výmluvou pro naše jednání. Bůh miluje i spravedlnost a soud. Je mocný při tvoření země i při svém káznění obyvatel země. Proto vedle využívání jeho milosrdenství je na místě hluboký respekt (8 a 18).

Přeříkávejme si každé písmenko abecedy našeho života, nejen ta, která se lépe vyslovují. A když se bude zdát, že Božího milosrdenství je plná celá země, ale mně se dnes vyhýbá, čekejme trpělivě na mi-losrdenství. Čekání můžeme do-plnit modlitbou „budiž milosrdenství tvé nad námi". A ono se ukáže. Bude nad námi jako naše ochrana, bude v nás jako v lidech vytvořených ze země a bude nás naplňovat po okraj. Takovou naději měli Židé a takovou naději můžeme mít i my (21. a 22. v.).

Miloslav Kloubek

Spor o katedrálu sv. Víta neutichá - viz str. 2

NAD BIBLÍ

Kristus ztotožněn s hříchem?

„Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti."

2K 5,21

Tento závěrečný verš Pavlova delšího výkladu o novém životě v Kristu patří mezi ony zvlášť těžko srozumitelné výroky. Jak mohl apoštol přijít na myšlenku, že Bůh svého Syna dokonce ztotožnil s hříchem? Vždyť sám zastával ono zásadní christologické pojetí, jak je čteme v Listu Židům 4,14: *„Ve všem nám podoben, kromě hříchu"!* – Jak si nyní vysvětlit tuto paradoxně znějící formulaci adresovanou do korintského sboru? A to nám už zde nabízí náš ekumenický překlad formulaci mnohem přijatelnější ! (V kralickém znění je doslovný překlad původního Pavlova řeckého znění, které je výrazově ještě drsnější: *„Neboť toho, který hříchu nepoznal, za nás učinil hříchem"!* Při této doslovnosti překladu setrval i náš F.Žilka.) Co si zde máme počít s Pavlovým pojetím až jakéhosi Kristova zpředmětnění v hřích, které se nám jeví jako nepochopitelné, ano nebiblické?

V tomto výroku nás ovšem zaráží i jakási nelogičnost Pavlovy větné skladby. Oproti první části věty, kde mluví o Kristu, „který nepoznal hřích", a tedy nebyl hříšníkem, bychom spíše čekali dovětek, že jej za nás „učinil hříšníkem", aby vyrovnal

Dokončení na str. 2

Cizí vlast Evropa

Poznámky k situaci jednoho světadílu, teze o budoucnosti Evropy

1. Evropské společenství se nachází v rozsáhlém (politickém, hospodářském, společenském a kulturním) otevřeném procesu, jehož cíl není vymezen. A takto samo sobě i rozumí.

2. Tento proces byl odkázán na pomoc USA při svém zrodu, i nadále potřebuje záštitu USA, rozhodně ale nerozumí USA jakožto směrodatnému vzoru pro svůj vlastní vývoj.

3. Tento proces se dal po prvních pokusech a úvahách po 1. světové válce a po světové válce druhé do pohybu a dosáhl po pádu železné opony růstu nedozírných rozměrů.

4. Tento proces se odvíjí na zhruba načrtnutém, nikoliv však definovaném a uzavřeném základu (fundamentu), který bývá spojován se jmény tří měst: Athény, Jeruzalém a Řím; jinými slovy: filosofie, náboženství, právo iniciovaly ono spletité dějství, které bylo reprezentováno a propagováno těmito základními silovými institucemi: škola /universita/ akademie; město /stát; a církev/ chrám / mešita.

5. Úspěšné hospodářství založené na dělbě práce je jak plodem evropského fundamentu a evropských dějin provázených nebezpečím „kolektivní sebevraždy", tak umožněním a podmínkou procesu evropského sjednocování.

6. Čím dále pokračuje závazné provádění onoho světodějného a prvního evropského experimentu svého druhu, o to zřetelněji se ukazují meze evropsko-severoamerického vztahu moci (stát a armáda), vzdělání, náboženství a dalších jeho specifických přijímaných i vydávaných plodů. Krátce: Evropa / USA jsou relativními aktéry v dějinách, tj. možná , že také s dějinami odejdou. Nepředstavují pevný model pro svět a lidstvo v něm.

7. Jestliže Evropa ztratí nebo jakkoliv přijde o dva své hlavní zdroje, a to o nesmírnou zvídavost a o důvěru ve smysl pro překvapení, skončí se její příběh, nejprve v jejím nitru, brzy pak ale také navenek.

8. Vzácným a plodivým jádrem křesťanské víry – nikoliv nutně také křesťanských církví – je zázrak / tajemství inkarnace Boha v Ježíši Kristu (Bůh se stal člověkem). Toto jádro vyžaduje lidskost, nikoliv však sobeckou misii nebo ustrašenou snahu o sebezáchovu. Pouze toto jádro dosahuje globálního významu a jeho rozvinutí leží ještě před námi.

Eduard Berger, člen vrchní rady
Saské zemské evangelicko-lutherské církve

Předneseno na pastorální konferenci drážďanských farářů v Míšni dne 7.11.2006.

Překlad: Adam Balcar

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Ještě jednou reforma

Diskuse o reformě jsou v plném proudu.

Zdá se, že všichni ministři, kteří se k tématu vyjadřují, především ujišťují, že na reformě financí nikdo nebude škodný. Nikdo na daních nezaplatí víc, než dosud platil.

Levice hraje na strunu závisti a neustále upozorňuje, že reforma přinese nejvíc bohatým.

Nikoho nenapadne říci, že reforma přinese nejvíce našim dětem. Jejím cílem je totiž snížit zadlužování státu. Zadlužování státu znamená, že současná generace si žije nad poměry a zanechává neblahé dědictví těm, kteří se nemohou nikterak bránit, protože ještě nemají volební právo či ještě vůbec nejsou na světě.

Je zajímavé, že nikdo nepoukazuje na nemorálnost tohoto druhu. Ačkoli většina lidí tento pocit vůbec nemá, ve skutečnosti jsme rozhazovačná generace, která vyčerpává omezené životní zdroje a zatěžuje ty, kteří přijdou po nás.

Všichni, levice jako pravice, jako by měli hlavní starost, aby reforma nikoho nebolela. Když je ale něco špatně nastaveno, pak náprava zpravidla někoho bolí. Pokud reforma nikoho bolet nebude, pokud na ní nebude nikdo škodný, bude to vůbec reforma? Nebo jen přesýpání písku z jednoho rohu krabice do druhého?

Současná společnost bolest nesnáší. Snaží se jí zbavit za každou cenu. Paradoxně přitom zřejmě bolesti není méně než v jiných dobách.

My křesťané víme, že dobré věci někdy bolí. Rozhodneš-li se odpustit, bude tě to bolet. Rozhodneš-li se pro druhého obětovat, bude tě to rovněž bolet. Rozhodneš-li se pokořit a činit pokání, bude tě to bolet taky.

Nejpožehnanější událost v dějinách lidstva, spása, kterou Ježíš vydobyl lidstvu o Velikonocích, které právě minuly, bolela ze všeho nejvíc. Jako křesťané se nemusíme bát mluvit o bolesti. Jistě není nikomu příjemná a nemá smysl se tvářit, že je tomu jinak. I Ježíš by se jí raději vyhnul, kdyby to šlo. Ale bolest někdy znamená budoucí blaho.

Pokud předáme budoucím generacím nezadlužený stát, bude to pro budoucí generace blaho. Člověk, který nemá děti nebo na ně nemyslí, to ale neocení. Vždyť on sám z toho přece nic mít nebude.

Kdo ale pořád jen uvažuje, co z toho bude mít, nakonec nemá ani ty děti.

Dan Drápal

Editorial

Milé čtenářky a čtenáři,

pro moji malou dcerku byl nesmírně důležitý první dubnový den. „Začíná aprílové počasí, chvíli bude sluníčko, za okamžik se obloha zamračí a přijde déšť," sdělovala s vážnou tváří.
Jako v životě, chce se mi parafrázovat. Střídají se v něm přece chvíle dobré i zlé. Odkdy však slavíme Kristovo zmrtvýchvstání, nemusí nás už nikdy strašit pocit, že naše dny skončí zoufalstvím.
S touto vírou vám přinášíme nové číslo Evangelického týdeníku.
V redakci jsem se nově rozhodli změnit léty zavedený „pragocentrismus" v ohlašování bohoslužeb. Hodláme v dohledné době otiskovat pořad nedělních shromáždění i na jiných místech než jen v hlavním městě.
Chtěl bych se v tuto chvíli obrátit také na vás, kdo do novin svými články a zprávami ze sborů přispíváte. Jsme velice vděčni za příspěvky, které noviny aktualizují, i za ty, které takříkajíc nepodléhají „zubu času". K ještě větší spokojenosti vás čtenářů poslouží jistě informace, že všechna oznámení a pozvánky potřebuje redakce kvůli přípravě nového čísla nejméně čtrnáct dnů předem.
Radost a posilu ze sdělovaného slova přeje

Ladislav Mečkovský

Z církví u nás i ve světě

Bohoslužba vyslání vojenského kaplana Kamila Víchy

Odry, Spálov, 19. března 2007 (čbk). Do služby vojenského kaplana Armády České republiky (AČR) byl vyslán v úterý 27.3. v kostele sv. Jakuba Staršího ve Spálově, farnost Odry, římskokatolický kněz Kamil Vícha. Bohoslužbě předsedal brněnský biskup Vojtěch Cikrle, který je při České biskupské konferenci pověřen péčí o duchovní službu v armádě, a Joel Ruml, místopředseda Ekumenické rady církví v České republice. Dále byl přítomen hlavní kaplan AČR Jan Kozler, další vojenští kaplani, představitelé místních církví a místní samosprávy.
Loňského roku ukončil svou službu v Armádě ČR Tomáš Holub, historicky první vojenský kaplan AČR, který se v letech 1996-1997 účastnil zahraniční mise českých jednotek IFOR v Bosně a Hercegovině. Ve funkci hlavního kaplana AČR působil od roku 1998 do září 2006, kdy ho ve funkci vystřídal Jan Kozler z Církve československé husitské.
Kozler byl prvním duchovním své církve vyslaným do služby vojenského kaplana AČR, a současně také nejmladším vojenským kaplanem u nás. K 1.3. došlo rovněž k dalším dvěma změnám: vikářem vojenského vikariátu s republikovou působností se po Tomáši Holubovi stal Jaroslav Kníchal, kněz z olomoucké arcidiecéze, a službu rektora vojenského kostela sv. Jana Nepomuckého v Praze na Hradčanech přijal po Holubovi Petr Svoboda z brněnské diecéze, který se nedávno vrátil z mise v Iráku.
V současné době pracuje v AČR osmnáct vojenských kaplanů, z toho dvanáct z Církve římskokatolické, dva z Církve československé husitské, tři z Českobratrské církve evangelické a jeden z Církve adventistů sedmého dne.

www.christnet.cz

Kostel v Bari se vrátil pravoslavné církvi

Bari (Itálie) 20. března 2007 (zenit). Kostel sv. Mikuláše v Bari byl navrácen ruské pravoslavné církvi, která jej nechala v tomto italském městě před sto lety postavit. O vrácení stavby se zasadil i ruský prezident Vladimir Putin, který Itálii navštívil a mimo jiné se zde setkal s papežem.
Kostel a nemocnice sv. Mikuláše v jihoitalském městě Bari byly postaveny ruskou pravoslavnou církví v r. 1913, od r. 1937 byly však v držení městské samosprávy. 14. 3. 2007 při návštěvě ruského prezidenta Putina, rozhodli zastupitelé o předání stavby zpět pravoslavnému ruskému patriarchátu v Moskvě.
Sv. Mikuláš žil ve 4. století v Malé Asii, byl biskupem ve městě Myra. V r. 1082 byly jeho ostatky přeneseny do italského města Bari a to se tak stalo po celá následující staletí vyhledávaným cílem ruských pravoslavných křesťanů. (Jiří Gračka)

www.christnet.cz

Bosenští muslimové se vracejí ke svým katolickým kořenům

Bosna, 20. března 2007 (ath). Nový biskup Prizrenu, Dode Gjergji, řekl při své návštěvě agentury "Církev v nouzi", že se mnoho bosenských muslimů vrací ke svým katolickým kořenům; přicházejí delegace s vesnic, které prosí o křest, prohlásil biskup.
I když je 60 000 katolíků v 1,9 milionovém Kosovu menšinou a mnoho mladých katolíků odchází za prací jinam, panují v Bosně dobré vzájemné vztahy. Katolická církev se po válce chápe jako "most míru".

www.christnet.cz

Vize působení křesťanů v EU

EU, 22. března 2007 (čbk). Ve čtvrtek 22. 3. během tiskové konference v Tiskovém středisku Apoštolského stolce byla předána zpráva biskupům COMECE (Komise biskupských konferencí zemí Evropské unie) s názvem Evropa hodnot: Etická dimenze Evropské unie. Zprávu vypracovala "Rada moudrých", jejíž členem je také prof. Tomáš Halík.
Radu moudrých COMECE tvoří 25 osobností intelektuálního a politického života z různých evropských zemí, zejména bývalých evropských politiků a státníků. (Jiří Gračka)

www.cirkev.cz

(zprávy redakčně upraveny)

Časovaná puma

V naší ekonomice tiká časovaná puma. Nedospěje-li politická scéna velmi brzy k dohodě o penzijní a sociální reformě, čeká nás během několika málo let katastrofa. Děti, kterých máme stále méně, stále více zatěžujeme státním dluhem.
Věc by měla být vcelku srozumitelná i relativně prostým lidem. Žijeme si nad poměry a je nejvyšší čas s tím něco udělat. Touha alespoň čtyři roky vládnout je ovšem silnější než odpovědné a jasné přiznání stavu věcí.
V den, kdy píši tyto řádky, by měl být zveřejněn plán vládní reformy veřejných financí. Jak konkrétně bude vypadat, nevím. Vím však, kdo bude pro a kdo bude proti.
Přitom právě tato věc přímo volá po tom, aby odborníci všech stran dali hlavy dohromady a uvažovali věcně. Jaké zdanění bude optimální, má-li naše hospodářství zůstat konkurenceschopné a nemají-li bohatí hledat únik před vysokým zdaněním někde na Panenských ostrovech, a má-li přitom být dost na nezbytné výdaje? Dnešní statistika a ekonomické modely sice neumožňují na tyto otázky odpovídat zcela exaktně, nicméně v rozumných intervalech odpovědi poskytují. Jen by musela být vůle se domluvit.
Místo toho budeme asi svědky řečí o rozhazovačnosti sociální demokracie na straně jedné a výlevů o tom, jak pravice nadržuje pouze bohatým na straně druhé.
Co můžeme dělat my křesťané? Můžeme jít příkladem ve vedení neideologických, věcných debat. Tam, kde se zvedají vášně, vracet rozhovor právě ke smysluplné věcnosti.
Protože nám nemusí jít ani o pozice, ani o preference, máme svobodu říkat i nepříjemné pravdy a klást nepříjemné otázky.
A také můžeme zachovat klid, bude-li hůř. Tento svět je totiž založen na přesvědčení, že bolest je vždycky špatná a že se jí musíme za každou cenu vyhnout. Mám obavy, že jak se tento postoj absolutizuje, zadělváme si zbytečně na bolesti ještě větší.
Jistě máme také rádi prosperitu a pohodu, ale pokud nám scházejí, svět se nám nezhroutí. A můžeme zůstat (nebo se alespoň snažit být) činiteli pokoje.
A to není málo.

Dan Drápal

Kristus ztotožněn s hříchem?

Dokončení ze str. 1

požadavek Boží spravedlnosti. To by odpovídalo vnitřní rovnováze onoho příměru. Zde však jakoby se Pavel - který svůj text obvykle diktoval písaři, a proto jej musel rychle formulovat bez delšího promýšlení - zalekl označení Krista-Spasitele za hříšníka, a tak raději sáhl rovnou k pojmu „hřích". Šlo mu přece o výklad osudové závažnosti hříchu jako vzpoury proti svatému Bohu; a zároveň o jeho spravedlivé odčinění na provinilé lidské straně. A tak touto formulací ve smyslu Kristova „učinění" či „ztotožnění" s hříchem jakoby chtěl ještě víc zdůraznit onu jedinečnost Božího odčinění hříchu Kristovou obětí.
Druhá polovina věty pak vyvažuje onu první odkazem na ospravedlnění věřícího člověka před Božím soudem: *„abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti."* (Kralický překlad je i zde doslovný: *„abychom my učiněni byli spravedlností Boží v něm."* Tak i Žilkův překlad). I zde jde tedy v původním textu jakoby o zhmotněné pojetí Boží spravedlnosti na člověku: „učiněni byli, stali se - spravedlností." – Ekumenický překlad se proto i zde pokusil o přijatelnější formulaci: *„abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti."*
Samozřejmě, že ti, kdo jsou orientovanější v biblických pojmech a souvislostech, rozumějí, oč Pavlovi šlo i v této podivné formulaci o Kristovu „ztotožnění s hříchem". Však i kraličtí vykladači to vyjádřili v příslušné poznámce při svém překladu: *„Učiněn hříchem – tj. učiněn obětí za hřích, viz Iz 53,10."* (Tam čteme: *„aby položil duši svou v oběť za hřích."*) Zde vlastně Pavel navázal na svá slova z l. listu Korintským 1,30 – o Boží moci v Kristu, *„který se nám stal… i ospravedlněním a vykoupením."* Podobně čteme v Ř 5,19: *„Jako skrze neposlušnost jednoho člověka učiněno jest mnoho hříšných, tak i skrze poslušenství jednoho spravedliví učiněni budou mnozí."*
Máme-li si trochu usnadnit pochopení této Pavlovy jaksi problematické formulace o „ztotožnění Krista s hříchem", musíme ji pojímat v souvislosti s jeho předchozím delším výkladem o novém životě *„skrze moc lásky Kristovy"* (v. 14n.). Zní to celé jako vysvětlující představa pro věřící kristovce: *„Nás, kteří jsme pochopili, že jeden zemřel za všecky, a že tedy všichni zemřeli; a za všechny zemřel proto, aby ti, kdo jsou naživu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal."* (v. 15) Dále pak Pavel zdůrazňuje, že Kristova zástupná oběť je Boží dílo, ve smyslu smíření, a že byl pověřen stát se apoštolem tohoto smíření: *„Neboť v Kristu Bůh smířil svět s sebou. Nepočítá lidem jejich provinění – a nám uložil zvěstovat toto smíření"* (v. 19). A právě na to hned navazuje náš závěrečný verš jako obrazný souhrn Pavlova svědectví. (V kralickém textu je opět uveden zdůvodňující spojkou „neboť" – jakoby v sumárním smyslu: „Neboť toho, který hříchu nepoznal, za nás učinil hříchem.") A tak nyní, na samý závěr svého kazatelského projevu, jakoby chtěl Pavel navodit jakousi obraznou představu dvou ramen váhy Boží spravedlnosti. Na jedné straně těžké závaží hříchu, které je nahrazeno Kristem – který je v tomto smyslu jakoby „učiněn" či „ztotožněn" s hříchem". A na druhé straně váhy, kde je závažím Boží spravedlivá odplata, je položen omilostněný hříšník, který je takto jakoby „učiněn spravedlností". V tomto pojetí má ona neobvyklá formulace Pavlova příměru i přijatelné vysvětlení. A naopak napomáhá zdůraznit naprostou jedinečnost Kristovy zástupné smírčí oběti, která vyvážila lidský hřích.

Jiří Otter

Ohlasy

Ještě ke katedrále

ad: Nejvyšší soude, měj se na pozoru! E. Vejnar 7/2007

Vážený pane faráři,
děkuji Vám za výstižný článek a dovolím si přidat. Ve sporu o Katedrálu dva soudy nižších stupňů prostě vybočily ze své pravomoci, rozhodly v rozporu se zákonem a Nejvyšší soud tuto chybu napravil. Držel se mého názoru obsaženého v dovolání, které jsem pro Úřad zastupování státu ve věcech majetkových připravil. Jde o stejný názor, jenž měl ve svém usnesení Ústavní soud již v roce 1999, jehož soudce jmenoval prezident Havel, nikoli prezident Klaus. Pokud by chtěl kdokoli na daném stavu vlastnictví něco změnit, musí jít cestou zákona. Tedy je na zákonodárcích, zda ponechají nadále státní vlastnictví ke Katedrále či nikoli.
Pokud rozhodnou, že vlastnictví bude někoho jiného než státu, budu to velmi rád respektovat, jako kterýkoli jiný občan. Osobně se však domnívám, že korunovační Katredrála v Praze, stejně jako např. korunovační Katedrála v Remeši by měla zůstat ve státním vlastnictví. Nevím nic o tom, že by to francouzským katolíkům jakkoli vadilo, naopak stejně jako ateisté obdivují nádherná Chagallova modrá okna, jimiž byla obdařena v době státního vlastnictví.
Na vysvětlení veřejnoprávního charakteru tzv. církevního majetku od dob Josefa II. až po rok 1991, kdy poprvé došlo ke změně a můžeme církevní právnické osoby považovat za osoby soukromého, nikoli veřejného práva, zde není bohužel ani prostor ani čas. Pouze poznamenávám, že mnoha autory tolik vysmívaný "všechen lid" je základním stavebním kamenem Ústavy této republiky; čl. 2 odst.1. říká: "Lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím moci zákonodárné, výkonné a soudní." Mé myšlení je po celý můj život velmi pravicového zaměření, ale v každém společenství svobodných občanů je několik málo věcí o které se musí všichni soukromí vlastníci starat dohromady. Pražský Hrad včetně Katedrály mezi takovéto věci patří.
S úctou

Aleš Pejchal

Seminář k Chartě Oecumenice

připravený Kostnickou jednotou, Ekumenickou radou církví a sborem ECM v Ječné, se uskutečnil podle ohlášení 27.3. 07. Jsme vděčni našim hostům, bratřím – Mgr. M.Vanáčovi, prof. P. Filipimu, JUDr. Vl. Bíbovi a MUDr. A. Navrátilovi za jejich příspěvky k představení vzniku Charty, jejímu významu, ale také otázkám nad její platností a úskalími, která s ní mohou být spojena.
Tomuto tématu bychom chtěli ještě věnovat část červnového dvojčísla našeho týdeníku.

(red-k)

Ježíšův příběh – výzva pro nás

Recenze

Prof. ThDr. Ing. Jakub Trojan
OIKOYMENH, 2005

Než jsem knížku koupil, hodně jsem o ní slyšel. Rozčeřila hladinu naší teologicky ukolébané církve, možná proto, že se u nás málo píše a ještě méně čte. Je beze sporu kladem, že v nadpisu uvedená publikace vzbudila takový zájem.

V knize se autor snaží o nový a pro nás zcela neobvyklý pohled na Pána Ježíše Krista (on sám píše většinou jako teologičtí liberálové Ježíš Nazaretský) a vůbec celý Nový zákon, mnohé myšlenky přebírá od současných zahraničních protestantských i katolických autorů.

Trojanova kniha je dosti rozsáhlá, mnohé důrazy se opakují, jiné nejsou, alespoň pro mne, zcela srozumitelné, a tak může dojít i k nechtěným nedorozuměním. V textech je sice jmenný rejstřík, ale věcný rejstřík zcela chybí a tím je trochu ztížena orientace v napsaném.

Publikace je rozdělena do několika částí, ale vzhledem k rozsahu se trochu zdržím jen u některých kapitol, ale tak, abych neovlivnil základní smysl Trojanovy teologie. Jistě je lépe věnovat řadu hodin pročtení knihy i když nebudete vždy se vším souhlasit, ale žijeme v době postmoderny.

Kniha má Předmluvu a Úvod, který se skládá ze čtyř částí, a to: **I. Co církve vyznávají o Ježíši Kristu, II.** Co k tomu říkají **katechismy**, **III. Písně** v evangelickém zpěvníku a **IV. Co se v křesťanském světě změnilo**. Na úplném začátku autor vyzývá k diskusi o nejdůležitějších otázkách křesťanské víry, a tak tuto výzvu přijímám a věřím, že nebudu sám. Předmluva už předznamenává, oč v jeho teologii jde: *„Jaký význam má Ježíšova smrt na kříži?"*(str. 13); dále píše, že křesťanské církve jsou v naší zemi i jinde zatlačovány na okraj společnosti. Dle autora jde o ne-zvládnutou sekularizaci, špatné hodnocení moderny, liberalismu a neschopnost proniknout k duši postmoderního člověka. A pokračuje: *„ Stojíme na prahu přeměny základní orientace křesťanské víry."* (str. 14) V úvodu kritizuje Anselmovu satisfakční teorii z 11. století: *„Zvěst o ukřižování pochopeného jako smírčí oběť za naše hříchy"* (str. 20). Hned pokračuje, že katechismy v naprosté většině nevybočují ze stávající křesťanské teorie a praxe. Další část úvodu – Písně - již dává tušit jiné učení než je v mnohých křesťanských písních, z nichž vybral z EZ namátkou 24, které ukazují na kříž a Kristovu oběť ,např. 160, 249, 308, 313 … Ovšem podobné nebo totožné písně mají ve zpěvnících i jiné církve. Úvod končí tím, že žijeme po otřesech v Evropě i ve světě v přelomové době.

První část knihy se nazývá **Teologie kříže v české protestantské tradici 20. století.** Na devadesáti stranách autor polemizuje s J. L. Hromádkou, profesorem systematické teologie, s novozákoníkem J. B. Součkem, pak s dalším novozákoníkem Petrem Pokorným a religionistou a starozákoníkem Janem Hellerem. Druhá část je víc jak na 150 stranách s názvem **Rozhovor s evropskými bohoslovci a s K. Kitamorim.** Zde uvádí mimo jiné teology na prvním místě K. Bartha, zakladatele dialektické teologie (nové ortodoxie) jako reakci na liberální teologii. Dále Jürgena Moltmanna, Rudolfa Bultmanna s jeho demytologizačním programem, F. Gogartena, Paula Tillicha, místy hovoří o D.Bonhoefferovi a dalších. V domnělém rozhovoru se neustále vrací ke Kristovu kříži a satisfakční teorii a sleduje buď shodu se svým učením nebo nesoulad.

Třetí poměrně krátká část nese název **Systematické intermezzo**. Tuto kapitolu považuje autor za stěžejní. Má to být vlastně exegeze textu Podobenství o zlých *vinařích* (Mk 12,1-12), a to v izolovanosti od jiných částí Písma, zvláště od teologie apoštola Pavla.

Už daňkovci zdůrazňovali, že máme vykládat Písmo Písmem, ale Trojan vylučuje pavlovskou teologii a také to zdůvodňuje řeckými vlivy. Sám uvádí tyto texty, které považuje za problematické: Ř 8,32 *On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všecky jej vydal…"* nebo Ga 1,4 *„…který sám sebe vydal za naše hříchy, aby nás vysvobodil… podle vůle našeho Boha a Otce"*. K tomu Trojan ještě dodává o Ježíšově smrti na kříži *„Kříž, utrpení, smrt nejsou podle mne centrální výpovědí"* (str. 288) a pokračuje: *„…a posléze i smrt, kterou připravili a dokončili* (vinaři JN), *nelze v žádném případě spojovat s vůlí, či dokonce s promyšleným plánem majitele vinice"* (str. 289).

Autor v této kapitolce ještě zmiňuje např. představu o *„transcendentním Bohu* (transcendentní = přesahující smyslové poznání nebo člověka vůbec JN), *jehož pouhá lokalizace činí dnešnímu člověku… všech konfesí značné potíže… Kde je Bůh?"* (str. 301). Myslím si ,že nejsem daleko od pravdy, že nás Trojan velmi podceňuje. Transcendentního Boha nelze samozřejmě ve vesmíru umístit, to snad chápou vedle teologů i prostí lidé a komunisté tím chtěli jen naštvávat, že Gagarin Boha nikde neviděl. - A blíží se závěr kapitolky: Na základě tohoto vykládaného podobenství *„je podle mne* (autora knihy JN) *třeba zakládat dnes novou teologii – takové pojetí Boha, které nás vyzbrojí pro setkání se světem pokřesťanské éry"* (str. 304). To se velmi podobá vyjádření liberálních teologů, kteří chtěli též evangelium přiblížit k pochopení tehdy současného člověka; např. F. Schleiermacher: *„Ježíš Kristus nepřišel proto, aby zaplatil za naše hříchy, nýbrž aby nás učil a dal nám příklad"* (Dějiny křesťanského myšlení str. 204).

Ve čtvrté a poslední části, přibližně stostránkové, která se nazývá **Autorova interpretace Ježíšova příběhu** ihned na začátku Trojan stručně popisuje v několika bodech svou teorii, o které už přece jen něco víme.

1. Ježíšova smrt na kříži *„není oním rozhodujícím a výlučným obsahem novozákonní zvěsti, s nímž má být spojována spása"* (str. 307).
2. *„…kladl jsem důraz na celý Ježíšův pozemský život"* (str. 307).
3. Trojan odmítá *„hledisko, že hrůzný čin historických aktérů, kteří odsoudili a popravili Ježíše, byl zakomponován do Božího plánu záchrany hříšného člověka. Jinými slovy, odmítl jsem spojovat s Ježíšovou smrtí zástupnou a smírčí oběť"* (str. 307).
4. Tento bod úzce souvisí s předchozími body, totiž, *„že nadvláda minulosti... obrácena povýtce k Velkému pátku, musí zcela změnit směr"* (str. 308).
5. Je nutné *„nově interpretovat metafysické* (nadskutečné, nadsmyslné JN) *představy, které jsou spojovány s Bohem, s preexistentním Kristem, s pojetím Trojice…"* (str. 308). Podobná víra je dle autora již *„vyhasínající a frekventní už jen v liturgických úkonech církví"* (str. 308).

Myslím si, že toto je Trojanův stručný program. Připojím ještě několik, aspoň pro mne, podstatných poznámek. Autor knihy se sympatiemi (až snad na jeden výrok) cituje O. A. Fundu, někdejšího faráře ČCE, nositele několika teologických doktorátů. Já ocituji Fundův jiný výrok z Lidových novin z 3.4.1994: *„…Avšak ani jako teolog…, jsem v posmrtný život nevěřil, a ani dnes si nemyslím, že po smrti něco je… Smrt je přirozený řád života, a proto poslední slavnost."* Toto vyjádření odpovídá saducejskému pojetí, je zcela jasné, ale vůbec ne ojedinělé.

Zdá se, když pisatel píše *„…na dveře buší nová reformace"*(str. 360), že si budeme muset nejdříve objasnit některé pojmy, i když se autor o výklad některých pokouší a jiné popírá. Jde např.o milost spojenou s vírou, večeři Páně, odpuštění, spasení, smrt, Kristovo vzkříšení, vzkříšení člověka, oběť (Trojan pohřbíval Jana Palacha), ovšem i kříž, pravdu a Pravdu (dle Hejdánka je to vhodnější označení pro Boha), preexistenci Krista, Trojici a v neposlední řadě stále důležitější sociální apel…

Je obtížné souhlasit s výroky o vyhasínající - umírající víře a církvi. Z hlediska celosvětového je to nesmysl, ale u nás některé sbory a farnosti tak skutečně vypadají. K našemu zahanbení rostly letniční sbory a církve, významně rostou adventisté s. d., Církev bratrská a vůbec vše, co se nějak blíží spíše k fundamentalismu. K naší lítosti značně přibývají také svědci Jehovovi. Tyto skutečnosti ovšem nedávají za pravdu Trojanovi. Věřím také, že Bůh je všemohoucí (dle Apoštolského vyznání víry) a tak ocituji Jana Křtitele i pro dnešek: „Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení" (Mt 3,9), pak je to skutečně nadějné a mezi lidmi jsme se o tom už mohli přesvědčit.

Teologie, o které se v knize píše, nás může vzdálit od jiných, zvláště evangelikálních církví. Tedy hlavně od těch, které mají zřetelnější učení; tak mohou být zcela narušeny už tak chabé ekumenické vztahy. Trojan píše, že se příliš soustředíme na Kristův kříž, že se spasením člověka souvisí celý Ježíšův pozemský život. Tady chci poukázat např. na celoroční perikopy, které se po staletí skutečně soustřeďují na celý život Pána Ježíše, ovšem z Písma známe jen asi jednu desetinu jeho života.

A blížím se k závěru. Ještě dva silné (řekněme raději) vybočující z konvencí citáty: *„Je však třeba zabránit svatořečení jeho smrti… Přesunem důrazů změníme i svůj pohled na Boha: Otec náš a Ježíšův není žádný krvežízniví démon"* (str. 346 a 347), ale to není ani můj Bůh, ani většiny křesťanů. Poslední citát je ze str. 320 a 321. Kostrbatý citát teologa Hedingera (Trojan se s ním ztotožňuje, ne-li, pak by to jistě napsal) bylo třeba pro pochopení zkrátit a vyřadit několik závorek a cizích slov, ale smysl textu zůstal zachován a každý má možnost si ho ověřit. *„Jakmile se klade důraz na kříž jako na dění spásy, stává se Bůh molochem vyžadujícím lidské oběti… Jde o potlačení Ježíšova života ve prospěch jeho oběti na kříži. To je nesprávné… Teologie kříže přechází… v učení o kříži a to ústí do modlářství. Je to krok směrem k nekrofilii"* (dle slovníků se jedná o duševní poruchu projevující se pohlavní náklonností k mrtvole JN).

A úplně na závěr chci povědět, že jsme v jednom brněnském sboru likvidovali Zejfartovy dřevořezby včetně jedné, té největší, zakomponovaného bratrského Beránka, kalichu a Bible. Dnes mám obavy, že na základě vývodů z uvedené knihy může být odstraněn i centrální Kristův kříž, i když je symbolem křesťanů na celém světě.

Jiří Novák

Mlč a nezapomeň!

Nenechte si ujít a rychle si opatřte (než bude rozebraná) knihu povídek Marie Stryjové, která vyšla v nakladatelství EMAN! Jmenuje se: „Mlč!" Název vystihuje, třebaže v textu ani v názvech jednotlivých povídek nemá oporu, cosi podstatného. Marie Stryjová v rozmezí let 1958 – 1973 do povídek vložila své vzpomínky na dětství a dospívání, které prožila na Volyni (první část: Nad rovinou) a na dobu po roce 1947, kdy se přestěhovali na Broumovsko. (druhá část: Mlčíme). Tato druhá část je uvedena úvahou, jak to v Československu vlastně nikoho nezajímalo, odkud reemigranti přišli, co za války zažili a prožili pod měnícími se nadvládami – polskou, sovětskou, německou a opět sovětskou.

Když pisatelka psala, jako by nad ní viselo ono „mlč!" Měla v době svého života naději na zveřejnění? Narodila se v roce 1931 v Dembrovce a zemřela v roce 1977 v Praze. Byla by chtěla to, co napsala, zveřejnit? Jisté je, že v době, kdy to psala, neudělala mnoho pro to, aby napsané mohlo projít cenzurou a mělo naději na publikování. Myslím, že Tomáš Trusina nám dal do rukou po tom, co vydal básně Milana Mrázka, v knize Mlč do rukou už druhou sbírku textů, které byly napsány z vnitřní potřeby, bez výhledu k čtenářské obci.

Zvláštností napsaných textů je, že jsou převážně prosty popisů a vlastně nevypravují. Ne že by určitá událost – třeba dětská vzpomínka na cestu vozem ukrajinskými vesnicemi k tetičce na pouť – nebyla provázena líčením. „Za stodolami, upletenými z tyček, leží v ohradách ovce, na plotech schnou hnědé baculaté hrnce i úzké džbány a fazole vylezly vysoko do oken. Proběhla poslední cháť, jedeme polní cestou. Před námi vystupují, rozevírají se a potom se zavírají a ustupují pole, uzoučká barevná políčka." (str. 9)

Nebo vzpomínka na to, jak rodiče dali najíst sovětskému vojákovi a ještě mu ukázali cestu, kudy že má jít, aby se dostal k frontě, je uvedena: „Slunce je na nebi hodně dole, ještě svítí žlutě, ale už nepálí. Sklouzlo kulatě mezi dřevník a stodolu, nad stodolou po bleděmodré obloze plují bílé beránky. Tvoří zvířata a věci a rychle se rozplývají. Teď tam byla velikánská bota, už není, je pryč, slon, ještě je, je, už nemá hlavu, přední nohy. Hora, děraví, uvnitř děraví, je to už jen roztrhaná plachta, ale vzadu jsou doopravdiví beránci, bílí, s měkkou kudrlinkovitou vlnou, jako kdyby byli živí, ale zase už nejsou." (str. 30)

Líčení, popis, vyprávění je na okraji. Ve středu vždy stojí událost, zpřítomněná v rozhovoru. Nedozvíme se, jak babička vypadala, ale za jaké situace, to jest, co se právě dělo a ke komu co babička řekla. Nepadne slovo soudu, jaká byla, a přece řeč sama jako by ji soudila. I při líčení cesty na pouť ve středu stojí táta a co řekl . To, že „naši spolu už dva dny nemluví" stojí za zvláštní záznam v líčení toho, jak se situace v rodině změnila tím, že do domu vystoupili dva vojáci. Nikdo neví jací. Hovoří ukrajinsky, mezi sebou německy. „Bandeři či Němci?" Neodvedli tátu, nebyl doma, ani strejčka, stačil utéci. Jen tetička to v řeči komentuje: „To pořád chodili, aby dělal sekretáře Seĺrady. Potom buchhaltěra v kolchoze. Umíš psát a počítat, seš učitel. A teď za to, že nejed a nespal a dostal vředy do žaludku z těch jejich věčnejch potyček, ještě příde o život." Zlostně hodí polínko na hromádku. „Vot lidská zarplata. Táta taky za holovu kolchozu eště dá svoji hlavu. Či jim to všechno bylo potřeba? Měli sedět, vo nic se nestarat a měli by svatej pokoj, jako jiný. To dyž má někdo svědomí, tak teď měj jen pořád strach. Za co? Že tenkrát nastavovali krk? Dyť by je byli nejdřív ze všech vyvezli na Dombas. Starýho Kozla si nikdo nevšim, nikdo se ho nedotknul, seděl si za pecí, sedí tam dodneska a prdí.. Či to všechno někdo chtěl? Někdo bažil po tom, aby přišli sověti? Aby založili kolchoz? Nebo teď, aby tady vládl Hitler? My za to můžem, jaká vláda sem příde?" A dál se rozvíjí příběh, ale ne ve vyprávění, ale v rychle se střídajícím rozhovoru všech. (str. 41 – 42)

Úvaha volyňské tetičky je jedna z mnohých, které nutí k přemýšlení o tom, čím jsme prošli. I ti volyňští Češi jsou přece součástí naší historie! Co o nich víme? Nenechte si ujít příležitost se o nich, a tedy i o sobě něco málo dovědět!

(Kniha vyšla k nedožitým pětasedmdesátinám autorky a k třicátému výročí jejího úmrtí).

Milena Šimsová

Pražská prezentace TV Noe

28.3.2007 představili zakladatelé a spolupracovníci televize Noe na tiskové konferenci tento projekt nekomerčního televizního vysílání, které chce být křesťanskou alternativou ke komerčním i veřejnoprávním stanicím.

Své vysílání zahájila v květnu 2006 a zatím vysílá jen 10 hodin denně. Její příjem je však možný jen digitálně ze satelitu nebo z kabelových rozvodů, případně přes vysokorychlostní internet. Chce být „televizí dobrých zpráv", připravovat programy pro povzbuzení, poučení, ale i dobrou zábavu i odpočinek; být zdrojem informací o dobrém díle dobrých lidí; připravovat nekomerční program pro celou rodinu; jméno NOE, hebrejsky Noah, znamená odpočinutí, pohoda, klid…

TV Noe spolupracuje s rozhlasovou stanicí Proglas a se slovenskou TV Lux. I když se představuje jako otevřená, i ekumenicky otevřená, je v ní zřetelný katolický vliv – a budoucnost a další její příznivci a spolupracovníci ovlivní, zda-li tomu tak skutečně bude.

„Praotec Noe nevěděl, jak postavit loď. Když ji začal budovat, všichni se mu smáli. A přece Noemova archa obstála i při světové potopě. Titanic stavěli na počátku 20. století věhlasní inženýři a odborníci… a přece se potopil hned při první plavbě za oceán…" Těmito slovy odůvodňuje její zakladatel a ředitel pater L. Ryška odvahu se pustit do tak náročného projektu.

Více informací lze nalézt na www.tvnoe.cz.Tiskovou konferenci moderovala PhDr. Svatava Maria Kabošová, pracovnice pražského studia TV Noe.

Bohumil Kejř

Setkávání s prof. Milanem Opočenským

Dokončení z minulého čísla

Distancování se od ní a polemika s ní plně patří do vzpomínky na profesora Opočenského. V citované pasáži jsem totiž ve východiscích – již samostatně – navazoval právě na to, co jsem od profesora Opočenského převzal. (Zatímco profesor Opočenský sám se v přednáškách ohrazoval zejména proti „vypjatému moralismu" a „prudérnosti" jako extrému v sexuální oblasti, který dle jeho názoru v církevním prostředí hrozil nejakutněji.)

Manželství profesora Opočenského bylo opravdovým partnerstvím prostým patriarchálních schémat. Tvořilo rámec pro setkávání. Jednalo se o jev na českobratrském Sionu spíše výjimečný.

Koučování při četbě

„Jakmile se vám podaří přečíst první knihu v cizím jazyce, je to stejné, jako byste jich přečetli deset," opakovaně povzbuzoval profesor Opočenský studenty. V tom ohledu tvořil empatičtější protipól k profesorovi Amedeu Molnárovi (církevnímu historikovi), který na jedné z přednášek při úvodním přehledu literatury suše poznamenal: „Knížka sice existuje pouze ve švédštině, ale kdo chce, ten přečte všechno." Ke studiu na KEBF ve druhé polovině sedmdesátých let dvacátého století nedílně patřila samostatná četba v cizích jazycích. Zdaleka ne všechna základní literatura z jednotlivých oborů byla k dispozici v češtině! (Letitý překladatelský deficit je odstraňován teprve postupně. Jestliže si např. autor těchto řádků v článku Odvaha a udatnost v ET-KJ v roce 2001 postěžoval, že patrně nejznámější Tillichova práce The Courage to Be v důsledku totalitní tupovlády doposud v češtině neexistuje, je na místě poznamenat, že o tři roky později to zásluhou Centra pro studium demokracie a kultury přestalo platit.)

Povzbuzování studentů k cizojazyčné četbě ze strany profesora Opočenského bychom mohli označit moderním termínem „koučování". Běželo pokaždé o něco povýtce osobního, individuálního. Profesor Opočenský přitom jednotlivým studentům – nezávisle na tom, zda u něj psali, či nepsali písemnou práci ke státní zkoušce – knížky nejenom (dlouhodobě) půjčoval, ale i dával! (Totéž činil profesor Petr Pokorný, novozákoník.) Mně kupříkladu dlouhodobě zapůjčil knihu L'impossible priére (Nemožná modlitba) od francouzského teologa, právníka, religionisty a sociologa J. Ellula (poprvé vydanou roku 1971).

Jacques Ellul, který podrobil pronikavé analýze pseudonáboženské prvky ve stalinismu a v maoismu, v sedmdesátých letech dvacátého století na KEBF „frčel". Profesor Luděk Brož (systematik) navazoval na jeho Histoire des institutions (Dějiny institucí), profesor Jan Heller (religionista a starozákoník) na jeho kategorie systémů pseudoreligiózních a kryptoreligiózních, profesor Milan Opočenský na Ellulovy důrazy v oblasti sociální etiky. Jeden z českobratrských farářů, který měl na pastorální konferenci o Ellulovi referát, vzápětí ovšem ztratil tzv. státní souhlas k duchovenské činnosti. Za této situace posloužila jako „lakmusový papírek" stručná recenze s názvem Nemožná modlitba z pera autora těchto řádků (tehdy řadového studentíka na KEBF), která vyšla někdy v roce 1976 v Kostnických jiskrách na čtvrté (tradičně nejčtenější) straně, a to bez sebemenších negativních dopadů pro kohokoli ze zúčastněných. (Znovu se tak potvrdilo, že politika v oblasti tzv. státního dozoru nad církvemi byla v té době do značné míry nahodilá, ponechaná na vůli/libovůli/zvůli toho či onoho místního tzv. „tajemníka pro věci církevní". Poplašený závěr z jednoho odebraného státního souhlasu, že „Ellul je v Československu na indexu", se ukázal být zkratovým, ukvapeně generalizujícím.)

„Mít na problém anténu …"

„…LEIDER AUCH THEOLOGIE …," citoval profesor Opočenský z výčtu toho, co všechno hrdina Goethova Fausta studoval, a dodal: „Doufám, že nikdo z vás jednou zpětně nevysloví v souvislosti se studiem teologie ono LEIDER – POHŘÍCHU!" Takhle aktuálně a adresně nám přibližoval klasická díla krásné literatury v předmětu s názvem „světová literatura v teologické perspektivě". S odstupem tří desetiletí mohu konstatovat, že byť se můj život ubíral různými cestičkami a studoval jsem též další věci, ono „leider" („žel", „pohříchu") jsem v souvislosti se studiem teologie na KEBF nikdy nevyslovil.

Předmět „světová literatura v teologické perspektivě" jsem po letech marně hledal ve studijním indexu. Byl zcela dobrovolný, zájmový, nebyly z něj žádné zápočty ani zkoušky. Z tohoto důvodu bylo auditorium početně slabší (jeden čas jsme tam s Honzou Veselým chodili dva). Jak se však ukázalo na přelomu tisíciletí v nejedné ohnivé polemice na stránkách ET-KJ, rozbor uměleckého díla z teologické perspektivy může být sdělný, aktuální, „zápalný", a to nejenom u beletrie, ale i u filmu!

„Vždyť my máme úžasně omezený obzor!" zněl jiný typický výrok profesora Opočenského. (Plurálem „my", do něhož solidárně zahrnoval sám sebe, mínil křesťany a křesťanky po tuzemských církvích.) Naposledy jsem jej od něj vyslechl v roce 2001, když mi doporučoval coby hodnou zhlédnutí a následného referátu v ET-KJ jakousi výstavu drastických fotografií ze světa, o které se on sám dozvěděl od socioložky Jiřiny Šiklové. Na výstavu jsem se nakonec nedostal. Podobně se mě snažil v roce 1979 (tedy deset let před sametem!) přesvědčit, abych přečetl Ellulovu práci Autopsie de la révolution (Pitvání revoluce), rovněž neúspěšně. (Cítil jsem se tehdy zavalen jinými úkoly; později jsem svého odmítnutí litoval.) Jiné studenty se mu nicméně podařilo přesvědčit, aby se zabývali rozbory revoluce v podání Nikolaje Berďajeva. Jak vidno, k pedagogickému působení profesorů na KEBF patřil též neutuchající zápas se studentskou liknavostí. (Prof. Miloš Bič, starozákoník, si kdysi ironicky povzdechl: „Musíme halt pracovat s tím lidským materiálem, který máme!") Profesor Opočenský v tomto zápase s vytrvalostí, odhodlaností i taktem pokračoval v některých případech ještě celá desetiletí.

Jak na fakultě, tak mimo fakultu nás profesor Opočenský učil, jak s oblibou říkával, „mít anténu" na akutní problémy současného světa, na problémy chronické i na problémy teprve nazrávající. (Dnes bychom spíše řekli „mít radar", do aktuálních polemik zde však nechceme zabředat.) I to bylo – a nepochybně je stále – čímsi nonkonformním. (Běžné bylo spíše pštrosí strkání hlavy do písku.) Snad se mu to u některých z těch, s nimiž se setkával v rámci svého pedagogického a kazatelského působení nebo v každodenním životě, alespoň částečně podařilo.

František Schilla

Kazatel Slavomil C. Daněk

Kazatelská činnost provázela Slavomila C. Daňka (1885–1946), jednoho z nejvýznamnějších českých starozákoníků, od dob jeho teologických studií takřka do smrti. Je zajímavé sledovat, jak se v jeho kázáních vyvíjejí teologické postoje, exegetická metoda a také intenzita výslovného zřetele k aktuálnímu dění ve společnosti a ve světě.

Zatímco nejstarší dochovaná kázání, pocházející z let Daňkova studia ve Vídni (1906–07) a vikariátu v Čáslavi (1908–1910), jsou výrazně ovlivněna německou liberální teologií, v kázáních z období jeho desetiletého farářského působení v Libštátě (konkrétně v kázáních z let 1917–1919) se již v náznacích objevuje nové teologické směřování. Tato kázání jsou také nejzřetelněji propojena se soudobými událostmi. V kázáních a biblických úvahách z let profesorských a válečných (1920–1946) výslovný zřetel k situaci ustupuje a stále větší měrou se v nich prosazuje pečlivá práce s originálním biblickým textem a textovými souvislostmi.

Právě v posledně zmíněném způsobu důkladné exegetické práce s biblickými texty lze spatřovat Daňkův význam pro český protestantismus. Ačkoli nám Daněk nezanechal svůj teologický odkaz v podobě nějakého zásadního díla, jeho skutečný vliv na další generace kazatelů je nepřehlédnutelný. Slovy Luďka Brože: „Nejeden kazatel a pastýř se naučil stavět všechnu svou činnost na základ poctivé, řádné exegese…" (Od reformace k zítřku, Praha 1956, s. 173.) Své pokračovatele má Daněk také v dalších generacích českých evangelických teologů, kteří navazují na jeho exegetickou metodu a dále ji rozvíjejí.

Daňkových kázání se dochovalo celkem 46, nejvíce z let 1906–1909 a 1917–1919. V následujícím se blíže zaměřím na kázání z Libštátu, která poskytují pozoruhodný vhled do období, kdy se přetvářely Daňkovy teologické postoje. Setkáváme se v nich s nově se rodícím důrazem na Boží svrchovanost a nedisponovatelnost ze strany člověka, tedy s důrazem, který Daňka spojuje s jeho teologickými souputníky J. L. Hromádkou a K. Barthem.

Obecně jsou libštátská kázání příznačná zhuštěností myšlenek a sevřeným stylem. Náročnost kázání je však kompenzována jejich aktuálností. Kazatel nepřistupuje k biblickým textům jako k čistě historickým dokumentům, nýbrž již v této době mu jde o aktuální a živé oslovení posluchačů, o událost Slova. Politické, sociální i církevní poměry v letech 1917–1919 byly obzvláště vypjaté. Byla to doba I. světové války, zjitřených národních emocí a spřádání plánů na sloučení evangelických církví. 28. října 1918 vzniklo samostatné Československo, o měsíc a půl později spojená Českobratrská církev evangelická. Všechny tyto události jsou v Daňkových kázáních přítomné. Nikoli však v tom smyslu, že by kázání podávala rozbor politické situace, nýbrž v tom smyslu, že tuto situaci předpokládají a hovoří do ní.

Daňkova rostoucí distance vůči teologickému liberalismu se promítá do jeho kázání již v průběhu roku 1917. Kazatel výslovně poukazuje na skrytá nebezpečí úzké vazby mezi evangelictvím a českým vlastenectvím a kritizuje vynášení českých reformátorů jako pouhých národních symbolů. „Jako evangelíci hlásíme se do písmene k zásadám lidovosti a národnosti – ale nesmíme se na tom zastaviti," píše v kázání z 8. července 1917, dva dny po 502. výročí upálení mistra Jana Husa. Návrat k duchovnímu národnímu dědictví, „k otcům", musí být především návratem k tomu, oč samotným otcům šlo, totiž návratem „k Otci". Jedině návrat k živému Bohu, na jehož počátku stojí vyznání vlastní hříšnosti, je cestou k pravé svobodě.

Tabita Landová

Dokončení příště

Inzerce

Pronajmu byt 2+1 v Praze ženám. Tel.: 777 551 118

č. 14

Mladý muž 42/178 hledá k přátelskému setkávání ženu podobného věku. Jsem obyvatelem domova, kde je pečovatelská služba. Nejdříve bychom si mohli psát, později bychom se mohli sejít u kávy. Nejlépe by bylo, aby žena byla z Církve československé evangelické, nebo z Církve československé-husitské, či z Pravoslavné církve v Českých zemích, případně podobných. Jižní Čechy a okolí vítáno. Zn. "Najdu Tě?"

č. 18

Lékárník nastávající důchodce hledá kolegu (kolegyni) do malé lékárny u Českých Budějovic. Nejsem řetězec.
Zn. cz444003@tiscali.cz

č. 10

Vysoké Tatry - ubytování v soukromí. Telefon: +421/52/7754 855, +421/905/346 354.
E-mail: valekmil@seznam.cz

č. 15

Dovolená v Karl. Varech, červen - září: dvě bytové jednotky a turist. ubytovna.
http://web.telecom.cz/futtl,
e-mail: futtl@seznam.cz

č. 16

Noemi
www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let)
Podrobné informace vám zašleme poštou nebo e-mailem.
Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420777222877,
e-mail: info@noemka.com

Pozvánky

Opakujeme pozvání do Mladé Boleslavi na sobotu 28. 4. 2007 k připomenutí výročí 550 let od založení Jednoty bratrské.

Hlavní slavnostní shromáždění začíná v 10.30 h ve starém Bratrském sboru Tamtéž je ve 14.30 h bohoslužebné shromáždění s večeří Páně.

Od 16.30 h je možné si zvolit mezi 3 programy:

* Bratrský sbor - koncert pěveckých sborů Effatha a Řetízek
* Modlitebna ČCE, Husova 15, audiovizuální program o počátcích JB /česky, něm., angl./
* Kostel u Havla - koncert Saxo-fonového kvintetu a skupiny Pranic

(bližší informace ET-KJ 4/2007 str.4)

Bohoslužby

22. 4. 2007

Českobratrská církev evangelická

Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žatec-kých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal

Evanjelická cirkev a.v. v ČR

Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00

Slezská evangelická církev a.v.

Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik

Bratrská jednota baptistů

Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš

Ochranovský sbor (dříve JB)

Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30

Církev bratrská

Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek

Evangelická církev metodistická

Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský

Církev adventistů s.d. *(sobota)*

Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš

Apoštolská církev

Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30

Starokatolická církev

Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)

Pravoslavná církev

Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka

Shromáždění Armády spásy

Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00

BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

12/2007

25. dubna 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 2. května 2007

Z OBSAHU

* *Činorodost seniorů*
* *Svátek utek*
* *Teolog v důchodu*

Poselství k 3. neděli po Velikonocích

HLAHOL BOHU, CELÁ ZEMĚ!

Žalm 66

Hlaholit, případně po kralicku plésat, by se mělo, neboť si to Stvořitel všehomíra bezesporu zaslouží. V případě pochybností nás moudrý Jób odkazuje k dobytku, ptactvu, křoviskám a mořským rybám. Ti všichni dobře vědí, že Boží ruka vše učinila a ve stejné ruce že je život všeho, co žije (Jób 12). Možná právě proto žalmista v prvním verši svého zpěvu vyzývá zemi, aby s hlaholením začala jako první. Země se vším, co je na ní, se ještě klanět umí a žalmy zpívá z plného hrdla. I když… Není to už, co bývalo. Vzhledem k tomu, že pozemských živočišných a rostlinných druhů v posledních letech kvapem ubývá, nejspíš za pár desetiletí zbude k chválení Hospodina jen tristní nepříliš rozmanitý chór. Možná se ale k hlaholení připojí jedna poměrně nová rocková kapela, kterou tvoří příznaky klimatických změn. Naděla ale dost rámusu a člověku na jejích koncertech běhá mráz po zádech. Co naplat, hlaholit se musí, a když už to člověk sám neumí a zemi a jejím tvorům to nedovolí, musí se toho chopit někdo jiný. Jenom není jisté, jestli se tohle plésání dá vůbec dlouhodobě přežít. Jako už tolikrát v dějinách našeho světa, zbývá nám pouze naděje, že při té „chůzi ohněm a vodou", při tom „tříbení", které jsme si svou bezohledností sami připravili, nezůstaneme opuštěni. Zbývá naděje, že Bůh, stejně jako v případě žalmisty, naši modlitbu nezamítne a neodepře nám své milosrdenství.

Petr Červinský
kazatel BJB, Liberec

Budova Evangelikálního teologického semináře Církve bratrské v Praze

NAD BIBLÍ

Velikonoční víra mezi bázní a radostí

O letošních Velikonocích jsem se znovu zamýšlel nad zvláštní větou v závěru Lukášova podání o posledním zjevení Páně učedníkům v Jeruzalémě (L 24,36-45), kde čteme v ČEP, že **„učedníci nevěřili – pro samou radost"** (v.41). Jde o známé dramatické líčení situace. Učedníci se nejdřív *„zděsili a byli plni strachu, poněvadž se domnívali, že vidí ducha"* .Pán jim tedy ukázal své ruce a nohy, aby je přesvědčil, že je skutečně z masa a kostí. Oni však ani tomu *„pro samou radost nemohli uvěřit a jen se divili"*. Proto je Pán ještě požádal o jídlo a „pojedl před nimi". A posléze *„jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu"*, že se muselo naplnit všechno, co je o něm psáno v zákoně Mojžíšově, v Prorocích a Žalmech, aby toho byli svědky. – Již v Nedělní škole mne zde překvapovalo - tehdy podle kralického znění - že učedníci *„nevěřili **pro radost**, ale divili se"* (v.41). Což pak jim mohla radost bránit ve víře? Když pak vyšel v r.1951 nový překlad prof F. Žilky, držel se též původního řeckého znění: *„Když ještě nevěřili pro samou radost a žasli…"* Nevěřit z důvodu radosti (v původním textu je „od radosti"), to zní jako paradox! A přece můžeme mít i pro toto emotivní pojetí pochopení. Vždyť tu jde o něco, co je tak krásné a radostné, až to je k neuvěření! - Nicméně mne zde zajímalo, zda existují v tomto paradoxním textu i nějaké pokusy o přijatelnější znění či výklad. První jsem našel u J. A. Bengela z konce 18.stol., který zmírnil slovo „nevěřili", aby připomněl, že učedníci museli věřit, jinak by se neradovali; že však nával radosti v nich ještě přesáhl plnou víru. Moderní německý překlad Die gute Nachricht se už snaží o vysvětlení: *„Když to při své radosti a údivu ještě stále nemohli pochopit…"* A podobně i anglická Good News Bible: *„Oni stále ještě nemohli věřit, byli plni radosti a údivu."* O zcela radikální překlad se pokusil prof. W. Barclay: *„Když se stále domnívali, že je to příliš krásné, aby to byla pravda, a žasli…"* Toto je asi přiměřený překlad podle smyslu.

Je zajímavé, že Nestle-Alandovo vydání řeckého Nového zákona nám nabízí při tomto verši tři biblické odkazy jako náměty pro domýšlení jeho smyslu. První odkaz je na Gn 45,26 o praotci Jákobovi, který nemohl věřit radostné zprávě svých synů po návratu z Egypta, že jeho milovaný syn Josef je živ: *„Omdlelo srdce jeho a nevěřil jim."* Druhý odkaz je na Ž 126,1 - o návratu sionských zajatců z babylonského zajetí, kteří se *„radovali, neboť jim bylo jako ve snu"*. Třetí odkaz na Sk 12,14 se týká zmatku služky Rodé, která poznala po hlasu Petra, který se vrátil z vězení a zatloukl na domovní dveře, ale *„pro radost neotevřela dveře, ale běžela to oznámit dovnitř"*. - Radost, která na chvíli přesahá smysly i víru, nemůže být na škodu, ale naopak víru utvrzuje. Je jakoby naplněním slov Páně učedníkům ještě před Velikonocemi: *„Budete mít zármutek. Uvidím vás však opět a vaše srdce se zaraduje – a vaši radost vám nikdo nevezme."* (J 16,22)

Jiří Otter

Pohanství v nás

Ku podivu předvedli nám je v nejzlovolnější podobě Josefovi bratři. Starý Jákob si ho ze všech svých synů nejvíce zamiloval. Udělal mu pestře tkanou suknici. Když to bratři viděli, začali ho nenávidět a nepromluvili na něho pokojného slova (Gn 37,3.4). Jejich původní pohanská krev se vzbouřila proti vyvolení, jež patřilo i jim jako Abrahamovým potomkům, ale oni se nedokázali smířit s tím, že by jejich bratr Josef měl být první vyvolený mezi sobě rovnými. Jeho darovaná, pestře tkaná suknice je dráždila k nenávisti, která vždy směřuje k smrti. Ten příběh je živý, opakuje se v širší rodině: židé byli od křesťanů nenáviděni a pronásledováni až k smrti. Dějiny minulého století potvrdily, že židovství obstálo v duchovním soumraku Evropy se ctí a v smrtelném ohrožení se stalo svědectvím o bezbranném Bohu, jenž své vyvolené neopouští ani ve smrti. Je to pro křesťany nezapomenutelná výzva, aby nesli své vyvolení v Ježíši Kristu a potlačovali v sobě pohanství, které tolikrát propukalo v nenávist proti prvním nositelům Božího vyvolení, židům.

Ta nenávist se nejprve projevuje v podobě odporu vůči Starému zákonu, který vypravuje, jak došlo k vyvolení Abrahama a jeho potomků za zvláštní lid: národy mají své bohy, židé a křesťané mají jediného Hospodina, stvořitele nebe i země, jenž nepatří mezi bohy, nemá s nimi nic společného, nebydlí na jejich Olympu. Židé ovšem nejednou dokázali, že bez pomoci křesťanů unesli své vyvolení a věrnost knize. Už by se však nemělo opakovat, aby v tom zůstali sami! Nebyl by to konec židovství, ale křesťanství.

Pohanská krev některým křesťanům namlouvá, aby se distancovali od židů a jejich knihy. Říkají:

Dokončení na str. 4

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Žaloby či pokání

Bezpočet romských organizací a snad stovka jednotlivců podala trestní oznámení na Jiřího Čunka za jeho výrok o „opálených lidech, kteří dělají binec a zapalují ohně na náměstích". Jiří Čunek je kontroverzní politik a jeho výrok byl jistě nevhodný a nešťastný, nicméně přisuzuje se mu větší význam, než by měl mít. Popularita Jiřího Čunka po tomto výroku opět stoupla, zatímco dříve vzhledem k neustálému tlaku médií klesala.

Romům fandím a přeji jim, aby se k nim naše společnost chovala lépe a moudřeji. Trestní oznámení ovšem není správným krokem.

I mnozí křesťané se někdy diví, když tvrdím, že naše společnost se k Romům chová macešsky. Vždyť je přece živí ze štědrých sociálních dávek!? A vy byste je, bratře, chtěl mít za sousedy?

Většinou nevědí, že i když se Rom pokouší sehnat práci, je odmítnut mnohem častěji než bílý, a pokud práci sežene, je velmi pravděpodobné, že za tutéž práci dostane o tisíc až dva tisíce méně, než by na jeho místě dostal bílý. Abych jmenoval alespoň jeden problém (je jich bezpočet).

Slovo „pokání" je v naší sekulární společnosti prakticky neznámé. Přitom se bez pokání romská otázka nevyřeší, a to ani integrací, ani asimilací. A pokání potřebují činit obě strany. Bílí ze skrytého rasismu a bohorovnosti, s jakou k romské problematice přistupují, Romové z bezohlednosti, s níž dokonce i většina jejich představitelů odmítá uznat, že mezi Romy rozšířený způsob života může bílým skutečně právem vadit.

V žádném případě by nebylo správné hájit výrok Jiřího Čunka. Z romské komunity ale bohužel nezazněl jediný hlas do vlastních řad: Není na tom přece jenom něco pravdy? Proč pod „opálenými lidmi" hned všichni chápou nás, a ne třeba Indy či černochy? Pokud se budou obě strany řídit heslem „nejlepší obrana je útok" a podávat na sebe trestní oznámení, můžeme očekávat jen vyhrocení situace, nikoli smysluplné řešení.

Bohužel, řešení závažných společenských problémů se zpravidla neobejde bez pokání a sebezpytování.

I zde může jít církev příkladem. Dokonce zde má nezastupitelnou roli.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Církve přijaly s nadějí slova ministra kultury o rentě za majetek

Praha, 28. března 2007 (čtk). Signál z ministerstva kultury, že by vláda byla v budoucnu zřejmě ochotna uvažovat o rentě vyplácené církvím za státem nevrácený majetek, přijali církevní představitelé s nadějí. Doufají, že se bude o tomto tématu dále jednat. Ministr kultury Václav Jehlička (KDU-ČSL) podle tisku souhlasí s tím, aby se církvím formou renty vyplatila postupně miliarda korun. Právu řekl, že případná jednorázová výplata je nereálná. "Užitečnější se jeví výplata renty v řádu 'x' let," uvedl a dodal, že o tom bude mluvit s předsedou katolické biskupské konference Janem Graubnerem. Olomoucký arcibiskup Graubner chápe toto vyjádření jako projev dobré vůle ministra. Jakékoli cifry nicméně považuje za předčasné, neboť věc podle něj bude teprve předmětem jednání. ČTK jeho reakci tlumočilo tiskové středisko biskupské konference. Také Českobratrská církev evangelická vyjádřila potěšení, že představitelé státu slyší na ideu, aby církve dostaly finanční náhradu za nevydaný majetek. Církve sdružené v Ekumenické radě církví se již dříve shodly na návrhu České biskupské konference, preferují dlouhodobé finanční vypořádání nároků církví, řekl ČTK patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta. Jeho církev sama podle něj upřednostňuje kooperační vztah se státem - příspěvky na činnost, které by zohledňovaly přínos církve pro širokou veřejnost. "Činnost náboženských obcí je hrazena z vlastních příspěvků a darů," dodal. *(část článku)*

www.cs.christiantoday.com

Nevyjasněné vztahy se státem a kontroverzní kauzy určují prezentaci církví v mediích

Praha, 29. března 2007 (christnet). S výjimkou katolické církve věnovalo zpravodajství celostátních elektronických médií dění v církvích od počátku roku 2006 do 22. března 2007 marginální pozornost. Počet příspěvků, v nichž byla prezentována Římskokatolická církev, byl téměř 8x vyšší než druhá instituce v pořadí - Federace židovských obcí, a 10,5x vyšší než v případě Církve pravoslavné. Media Tenor analyzoval 565 příspěvků o církevních organizacích, které odvysílalo zpravodajství ČT, TV Nova, TV Prima a ČRo1. Analýza ukázala, že církve na sebe v České republice nedokáži upoutat dostatečnou mediální pozornost. Tematickou agendu zpravodajství o církvích ve značné míře utváří jejich vztahy a spory se státem, případně kontroverzní dění v rámci jednotlivých organizací, jimiž na sebe ve sledovaném období obrátila mediální zájem například Církev československá husitská kvůli kauze pražského biskupa Karla Bicana.

www.christnet.cz

SRC poblahopřála Světové luteránské federaci k 60. výročí

Ženeva, 28. března 2007 (cest). Světová rada církví (SRC) vyjádřila svou podporu Luterské světové federaci (LWF) během oslav 60. výročí jejího založení. "Pevný vztah" mezi LWF a Světovou radou církví lze charakterizovat "nejen jako vzájemné přijetí a respekt na cestě k jednotě, ale také jako společné svědectví členských církví v jejich službě celému lidstvu," uvádí poselství, které Světová rada církví předala LWF k jejímu 60. výročí. SRC pogratulovala Luterské světové federaci k 60 letům růstu ve společenství a svědectví a vzpomenula její "neúnavné úsilí" při výchově luterské identity, která je ekumenicky otevřená a štědře sdílí své duchovní dary a možnosti.

Poselství bylo předáno Rev. Dr. Walterem Altmannem, předsedou ústředního výboru SRC, 24. března během celosvětového koncilu LWF v Lundech ve Švédsku. SRC si přeje usilovat v budoucnosti o ještě bližší vzájemnou spolupráci. "V budoucnu očekáváme užší vzájemnou kooperaci zejména při společné odpovědi na měnící se církevní a ekumenické pozadí naší doby a naléhavé otázky, kterým církve v dnešní době čelí, včetně globalizace, ekonomické nespravedlnosti, HIV a AIDS, násilí a porušování lidských práv."

www.cs.christiantoday.com

Představitelé církví vítají záměr vytvořit společnou vládu

Dublin, 28. března 2007 (čbk). Oznámení o rozhodnutí ustanovit v Severním Irsku společnou vládu, na které se budou podílet zástupci katolické i protestantské strany, vítají církevní představitelé všech církví. Církevní představitelé z katolické, presbyteriánské, anglikánské a metodistické církve povzbuzují své věřící k dalším modlitbám za svá společenství. Podle britské sekce katolického mírového hnutí Pax Christi je společná vláda dluh všem obětem dlouholetého konfliktu. Irská prezidentka Mary McAleese, která se 23.3. setkala s papežem Benediktem XVI. řekla, že Svatý otec považuje tuto společnou severoirskou vládu za "silné křesťanské svědectví" všem dalším oblastem, kde probíhají konflikty postavené na náboženských základech.

www.christnet.cz

Křesťanští vedoucí v Knessetu poprosili o odpuštění za staletí antisemitismu

Jeruzalém, 29. března 2007 (christnet). Téměř 200 křesťanských představitelů reprezentujících stovky tisíc křesťanů mnoha národů zaplnilo izraelský parlament, aby poprosili o odpuštění za staletí antisemitismu, podmíněného tradičním křesťanstvím. Informuje o tom server Jerusalem Newswire. Hosté byli pozváni Výborem pro křesťanské spojence (KCAC), který již třetím rokem v rámci izraelského Knessetu zprostředkovává oficiální spolupráci mezi křesťanskými podporovateli Izraele a židovským státem. Dopis s prosbou za odpuštění uznává zlo činěné židovskému národu ve jménu křesťanství.

Delegace křesťanských sionistů z USA, Kanady, Anglie, Asie a Afriky spolu s Izraelci uctila povstáním národní hymnu Naděje - Hatikva. Předseda KCAC rabín Benny Elon zdůraznil, že myšlenka naděje pochází ze známého textu knihy proroka Ezechiele o vizi údolí suchých kostí. Organizátor shromáždění pastor David Dekker uvedl, že křesťané byli velmi poctěni, že je KCAC přijal jako delegaci v Jeruzalémě. Podle ředitele KCAC Josha Reinsteina středeční událost byla první v sérii dalších v Knessetu při příležitosti návratu Jeruzaléma do židovských rukou.

Akce budou kulminovat v červnu při oficiálním výročí. Pouze Chrámová hora, nejposvátnější místo židovské domoviny, zůstává fakticky pod islámskou kontrolou, uvádí slovenský deník SME.

Věž a boj (a konzerva)

Úvaha o církvi a penězích

Chce-li někdo stavět věž, má si nejprve spočítat, stačí-li mu na ni prostředky. Chce-li král táhnout do boje, ať uváží, zda se může se svými deseti tisíci postavit protivníkovi s dvaceti tisíci. Ježíš svým posluchačům nepředestírá jen velkolepý projekt Božího království. On jim odhaluje i zásady důležité pro budování společenství na této zemi. Co se snaží profilovat pouze duchovně, to se totiž snadno odpoutá od reality a pak spláče nad výdělkem. Člověk sice má pud sebezáchovy, který ho vede k doktorovi, na sociálku anebo na Úřad důchodového zabezpečení; čím méně však postihuje případná újma jeho tělo, tím je ve "víře" odvážnější. Kdo v církvi upozorňuje na sociologické a ekonomické zákonitosti, ten je snadno obviněn z malověrnosti. Co jiného je však církev než struktura – tělo. Potřebuje kostely, modlitebny, fary, zaměstnává faráře, varhaníky, kostelníky… Křesťan, který úzkostlivě opečovává své tělo a k církvi přistupuje, jako by v ní obecné zákonitosti neplatily, je ve svých postojích nevěrohodný.

Českobratrská církev evangelická se snaží uchovat celou strukturu svých sborů. To je bohulibá myšlenka. Stejně jako postavit věž nebo vzdorovat protivníkovi. Je však realistická? V jejích 261 sborech je dnes evidováno 106 951 členů. To je asi o 25 000 víc než mělo 80 evangelických sborů vzniklých po vydání tolerančního patentu. V době, kdy se k Českobratrské církvi evangelické hlásilo 400 000 lidí, byla její stávající struktura funkční. Ta doba je však pryč. Zejména na českém venkově po ní namnoze zbyly jen kostely, do nichž chodí v lepším případě hlouček věrných z té nejstarší generace. Vzhledem k tomu, že se Českobratrská církev evangelická udržuje především přirozenou reprodukcí, není reálné očekávat nějaký zásadní obrat. Není vyloučený, je však nepravděpodobný. Hlouček věrných v městském sboru je na tom sociologicky lépe. Města jsou přirozenými centry a lidé v nich jsou spíše otevření novým podnětům nežli obyvatelé venkova. To bylo známé už apoštolu Pavlovi, který své působení zaměřil právě na města.

Církev lze samozřejmě i nadále uchovávat v její stávající struktuře. Ale jen jako konzervu, která v chladu a temnu čeká, až jí vyprší doba trvanlivosti. Církev jako živý organizmus má ovšem mnohem větší potřeby nežli konzerva. Nejde jen o krytí nezbytných provozních nákladů a údržbu budov. Zřízením tzv. Personálního fondu – původně jako přípravy na samofinancování církve, nyní jako zdroje na přilepšenou farářům ke státním platům – se stalo mnoho sborů neobsaditelných. Nedostatečná výše příjmů způsobuje, že se tyto sbory k odvodům na uvedený účel (nyní 63 000 Kč) nemohou zavázat, ačkoli zdaleka ne všechny jsou bez perspektivy. Jednorázová pomoc z tzv. Fondu solidarity, o kterou mohou požádat, koncepčně nic neřeší. Vykročení správným směrem je zřizování tzv. "podporovaných míst", která jsou po určitou dobu od plateb do Personálního fondu osvobozena. Otázkou je, zda jsou tato místa vybírána skutečně na základě priorit církve, nebo na základě osobních kontaktů.

Církev má být solidárním společenstvím. Její solidarita však musí být založena na racionálním základě. Bez něj totiž solidarita nebuduje, nýbrž destruuje. A to obě strany. Toho, kdo dává, i toho, kdo bere. Kdo nabude dojmu, že jeho pomoc jde do neprůhledných či neperspektivních projektů, ten v ní ochladne. Kdo si na takovou pomoc zvykne, ten nejen že si jí přestává vážit, pro-tože ji pokládá za samozřejmou, ale snadno si ji začne nárokovat. Solidární začne nazývat spravedlivým a spravedlivé nespravedlivým. Tento posun se dal zaznamenat např. na podzimním konventu Poděbrad-ského seniorátu. Ten přijal návrh, aby všechny sbory - bez ohledu na počet členů - byly na konventech zastoupeny stejným počtem delegátů. Zdůvodněno to bylo tím, aby "malé" sbory nemohly být přehlasovány "velkými". Hned další návrh téhož navrhovatele odhalil, proč. Proto, aby se mohl "zavést nový, spravedlivý systém", v němž by "velké" sbory odváděly na platbách do ústředí více a "malé" sbory méně než odvádějí.

Dávat "malému" jen proto, že je malý, není racionální. Solidarita se musí dít v rámci jasně daných podmínek. Nesmí demotivovat dárce, musí vycházet z priorit církve a vyžadovat aktivní spoluúčast toho, kdo o pomoc žádá. Solidarita je vlastně sociální politikou církve. Proto nemůže být sentimentální ani chaotická. Optimální by bylo vyjít ze stavu, v němž mají všechny sbory stejná práva a stejné povinnosti. Ty, které nejsou schopny svým povinnostem dostát, by to musely kompenzovat omezením svých práv. Církev by současně směrovala z hlediska svých priorit podpůrné prostředky do míst slibujících jejich nejvyšší zhodnocení: do komunikačních center, do sborů v hluboké diaspoře a tam, kde dochází k pozitivnímu vývoji. To by znamenalo hluboký zásah do jejího stávajícího modelu. Ale bez hlubokých zásahů ke změnám nedochází. Bude-li možno dál profitovat pouze ze své malosti, místo aby se podepřelo to, co reprezentuje "kameny úhelné" a má vůli k životu, pak Českobratrská církev evangelická svou věž nedostaví a svůj boj prohraje.

Emanuel Vejnar

Spolehl na Boha

„Spolehl na Boha, ať ho vysvobodí, stojí-li o něj. Vždyť řekl: Jsem Boží Syn!" Těmito slovy uráželi Ježíše lidé, kteří procházeli pod křížem. Tato slova jdou až na dřeň, jako každá skutečná urážka. Staví před nás hlubokou otázku: K čemu je nám ukřižovaný, jen jedna z celé řady obětí nespravedlnosti tohoto světa? Spolehl na Boha, dokonce řekl, ‚Jsem Boží Syn' - a jak dopadl. K čemu je nechat se nespravedlivě odsoudit? Není lepší odsoudit a potrestat vinné? Kde-kdo by nakonec byl soudcem; katem se však chce stát jen málokdo. Soudce byl vždycky vážený, kat žil na okraji společnosti. Snad každý nějak cítil, že ukončit život, byť život zločince, není jen tak. Že se tak ukončí ne jedna část života, ale život celý. Celý příběh, ve kterém přece jen byly i záblesky dobra, i důvody, které vedly člověka na cestu lotra. Neříkám ale nic nového; že každý zlý člověk měl své dětství, svůj vývoj a své důvody, to se právě dnes říká až přespříliš. A tak se nakonec zdá nejlepší nebýt ani obětí, ani katem; snad ani soudcem. Nejlépe je před tou vší nespravedlností uniknout. Znovu stojí za povšimnutí, že když neštěstí postihne mnohé a jeden z nich vyvázne, cítí se často vinný. Čím jsem já lepší, že mohu žít a ti druzí, třeba i mí blízcí, zahynuli. To je otázka příliš hluboká na tak krátkou úvahu. Ale všimněme si, že i my máme často trochu nedobrý pocit, když vyvázneme z nástrah nespravedlivého světa. Někdy pro to musíme někoho opustit, nechat za sebou, někdy musíme opustit to nejčistší v nás. Někdy unikneme, když podplatíme, někdy unikneme, když jdeme dál a nevšímáme si, někdy unikneme, když mlčíme a měli bychom mluvit. Jak tak unikáme, stávají se i z nás někdy lotři.

Na tom velikonočním kříži visí ten, který neuniká. Spolehl na Boha, že o něj stojí, že ho vysvobodí. Visí tam proto, že spravedlnosti nejde unikat donekonečna, jednou za ni musí někdo zaplatit. Visí tam tedy i kvůli tomu, co jsme nechali za sebou, když jsme utíkali před nespravedlností světa. Kvůli těm, které jsme opustili, kvůli dětské nevinnosti, které jsme se v drsném světě vzdali, kvůli zásadám, které jsme zahodili. Kristus na kříži nám říká: Já jsem spolehl na Boha a neutekl jsem. Vzal jsem na sebe vaši vinu a přijal jsem všechnu nespravedlnost světa. Skrze mne i vy můžete spolehnout na Boha, že vás vysvobodí. Už nemusíte utíkat, můžete se vrátit ke všemu, co jste zahodili. Vy slušní i vy opravdoví lotři.

Můžeme spolehnout na Boha – tedy pokud Ježíše o velikonoční neděli opravdu vysvobodil, pokud jej vzkřísil z mrtvých a jeho hrob zůstal prázdný. A tomu pevně věřím.

Tomáš Pavelka

Recenze

A co je to ten fjertoch?

Když jsme byli malí, tak jsme s bratrem chodili hrozně rádi k Příhodovům, k strýci a tetě. Co všechno jsme tam mohli dělat! Měli jsme tam schovanou i velkou svíčku a sirky, když jsme slíbili, že nic nezapálíme na hůře. A strýček choval bource morušového! A měl celou zahradu plnou moruší! Když jsme pak jako už školáci četli Ransomovy Trosečníky z Vlaštovky, tak námi – dodatečně – otřáslo sdělení, že teta, jako sestra dědečka, je naše prateta!

A u nich mi na hlavu skočil zlý, vzteklý kohout a kloval mě do hlavy. Zachránila mě teta Růžena, podobně jako když mě strýčkovy rozzuřené včely před bouřkou přepadly, tak mi přehodila vlastní zástěru přes hlavu. Kohouta strhla a zahnala. Na ni si netroufl, také se ho nebála!

Na kohouta jsem si vzpomněla – i na to, jak mnou otřáslo, když mě tetička při další návštěvě ujistila, že kohouta zabili, upekli a na důkaz mi dala studené upečené křídlo, i na to, jak jsem se cítila vinna jeho smrtí – když jsem si v nové knížce Dagmar Urbánkové „Fjertoch si vyšiju" přečetla kapitolku „Velikonoce".

„Jdu po dvoře a jsem poloviční než teď. Jsem malé děcko a bezstarostně si jdu, škubu fialky a naráz mně na hlavě přistane kohout. Já se úlekem rozběhnu, křičím, vyvracím hlavu do stran, abych kohouta setřásla, ale on se drží pevně, nepohne se, a já běhám jako šílenec, ruce mám roztažené a bojím se jimi sáhnout nahoru – popadnout to zvíře a švihnout jím do trávy. Nejde to udělat, mám strach, že by mně ruce dokloval. Křičím a cítím, jak mi zpod vlasů vytéká krev, pláču a přiběhne tatínek, praští kohouta tyčí, on omráčený padá a bere s sebou chuchvalce mých vlasů. Chvíli leží, pak se zvedne, zapotácí se jako opilec a hrdě odejde.

A já se pak sebe leknu v zrcadle, tvář mám dočmáranou krví. Je právě Zelený čtvrtek a Ježíš z Nazareta už ví, že takhle mu budou zítra zpod trnové koruny vytékat čůrky teplé lidské krve. Zachvěje se.

Ví to už teď, stejně jako věděl, že Petr, dříve než kohout zakokrhá, třikrát ho zapře.

Je mi líto Petra.

Je mi líto kohouta.

Tatínek ho druhý den zabil – na Velký pátek.

Copak někdo mohl vědět, když jsme ho kupovali, že bude zlý?"

Takových obrázků je v knížce přes padesát. A jsou tam i obrázky kreslené, umělecký směr to je naivismus dadaistický – tak kreslil můj bratr! Já jsem kreslila realisticky!

Doslov napsal Ivan Vyskočil. „Jo, to se to někomu vzpomíná a vypráví a vymýšlí, když je přímo odněkud! Když je někdo z dědiny. Ještě z dědiny. Když má takhle co dědit a když – ještě k tomu všemu! – se jmenuje Veselá."

A pan Vyskočil doporučuje ty kapitolky číst nahlas. Jsou tam i kratičké, jako třeba Čaj:

„Marie zalévá vřelou vodou pytlíky v konvici. – Jeden pytlík je nějak divně fialový. Marie ho podebere vidličkou - a hleďme, tisícovka! – To babička vždycky věděla, co čeho vložit peníze."

Na farářském kurzu nám Dagmar Urbánková své vzpomínky a vyprávěnky předčítala. A tak vznikla idea vydat je tiskem. Vydalo je EMAN v Benešově. Než jsem si to v té nejnovější knížce přečetla, myslela jsem, že ten Eman je nějaký hrozně hodný pán. A ono je to Evangelické Manufakturní Alternativní Nakladatelství nebo prý Evangelické Malé Ale Naše. Doporučená cena je 162 Kč. Je tam i spousta autorčiných kreseb, má 96 stran, sličnou červenou vazbu a bledězelený přebal.

A co je to ten fjertoch? Nu, kupte si knížku a dovíte se. Kapitolka o něm je psaná v dobře odposlouchaném nářečí!

Rozina Sebrancová

Slavomír C. Daněk

(dokončení)

Jestliže Daněk na jedné straně ostře kritizuje povrchní uctívání české reformační minulosti, na druhé straně usiluje o čerpání z vlastního teologického odkazu reformační teologie. V kázání z 23. prosince 1917 se ostře vymezuje vůči katolickému učení o „pokladu dobrých skutků", podle něhož zásluhy Ježíše Krista a zásluhy svatých představují nezměrný poklad milosti, ze kterého církev udílí ospravedlnění formou odpustků. Sám důrazně trvá na reformační myšlence ospravedlnění z pouhé Boží milosti. V dalších kázáních opakovaně cituje základní teologické výpovědi Heidelberského katechismu, jehož studiu věnoval pozornost po celý svůj život.

Události konce války a vzniku samostatného československého státu vyvolávaly v českém národě vlny euforie a vlasteneckého nadšení. Libštátská kázání však ukazují, že Daněk si i v emočně vypjaté době zachovává realistický nadhled. V kázání dva týdny po vzniku Československa se jeho pozornost obrací ke svízelné sociální situaci ve válkou rozvrácené zemi. Ve světle biblických textů (L 10,7 a Dt 24,18.14n. 19–22) na jedné straně kritizuje krácení mezd a nedostatky ve státním i obecním sociálním zabezpečení. Na druhé straně však vyslovuje obavy z nepokojů, jaké přinesl bolševický převrat v Rusku.

Obzvláště kriticky se Daněk staví vůči adorování těch, kteří v podstatě jen splnili svou národní povinnost. Odmítá nejen zásluhnictví před Bohem, nýbrž i před lidmi. Někdy působí jeho slova až provokativně. Den po příjezdu čerstvě zvoleného a bouřlivě oslavovaného prezidenta T. G. Masaryka do Československa káže proti vytváření kultů osobnosti: „Pozor tedy, když oslavy takového Wilsona nebo Masaryka začínají lidem plésti hlavu! Těch obrazů jest už skoro mnoho, když jsou za každou druhou výkladní skříní! To hraničí už pomalu s nevkusem… Hlídka školáků u obrazu Masarykova, aby každý smekl – ukazuje tu v zárodku něco, co páchne podezřele modlářstvím!" Podle Daňka je na místě strhávat modly, ale ne stavět na jejich místě hned nové.

Jaký byl Daněk kazatel? Zjevně nehýřil optimismem. Jeho hlas zněl naopak nezvykle ostře a kriticky. Není divu, že byl již v prvním roce I. světové války obviněn, že mluví „jako nějaký renegát", jako odrodilec a zrádce. Ovšem znepokojení, které přinášel, nebylo neopodstatněné. Slavomil Daněk jako kazatel rozhodně nepatřil k těm, kdo říkají: „Pokoj, pokoj!" tam, kde ve skutečnosti žádný pokoj není. On jen velmi otevřeně ukazoval, jak se věci skutečně mají: „Hluch a něm jako pohanské modly zůstane každý bůh, k němuž spíná člověk ruce, zavřeno každé nebe, jež si vykouzlí lidská touha. To je živý Bůh, k němuž přichází člověk jako zbloudilý syn s vyznáním: zhřešil jsem. Tu teprve začíná být člověk člověkem, život životem."

(Upravený výňatek z příspěvku přednesného na sympoziu „Slavomil C. Daněk (1885–1946) v kontextu českého protestantismu a starozákonního bádání", které se konalo dne 5.12.2006 na UK ETF.)

Tabita Landová

Kostnické jiskry tiskly

před 50 lety

Andělem nebo soudcem?

(Lukáš 22, 43)

Příprava na smrt nebyla ani pro Ježíše Krista něčím lehkým. Sám mluví o své zkormoucené duši (Jan 12, 27), ba dokonce o duši smutné až k smrti (Mat. 26, 38). Smrt i pro něho znamenala boj, při kterém z něho stékal krvavý pot (Luk. 22, 44). Anděla s nebe bylo zapotřebí, aby posiloval samotného Ježíše Krista, Syna Božího. – Anděl – posel, jako ty, když sedíš u lůžka umírajícího. Nic se nepohoršuj, když vidíš úzkostí a strachem rozšířené oči.

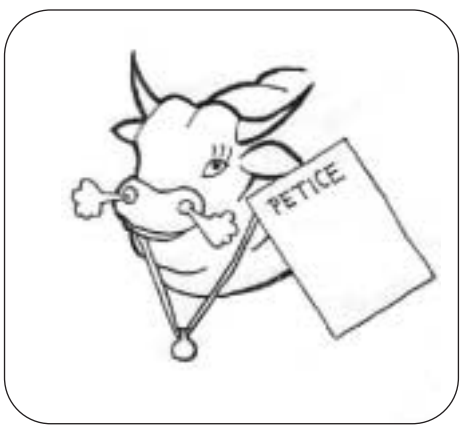
Nesuď člověka a zejména nesuď jeho víru podle toho, jak své umírání nese. Nikdo z nás neví, do jaké úzkosti nás zažene naše tělo ve chvíli umírání. Dej si proto pozor. Soudem nad umírajícím bys soudil zároveň Pána Ježíše Krista. Ty, ať jsi kdokoli,, nemáš být soudcem, nýbrž andělem, který umírajícího posiluje. Právě toho nejskleslejšího a nejvíce zmítaného máš posilovat a ne se od něho ve svém srdci odvracet jako od člověka, který ztratil víru.

-ša-

Kostnické jiskry 1957, č. 5, str. 3

2. Býk (21. 4. – 20. 5.)

Býk Taurus byl skutečná hvězda, obdivovaný miláček všech, kdo přicházeli na koridu čili býčí zápasy. Když se rozkročil uprostřed: arény, ozýval se potlesk ze všech stran. Plamenné oči a mohutné svaly naznačovaly, že tu stojí zápasník, kterého je třeba brát co nejvážněji. A což když výhružně zafrkal a rozběhl se s:. dopředu napřaženými rohy. Několikrát byl sice zasažen kopím, ale vždycky vycházel ze zápasů jako vítěz. A těch vítězství bylo nepočítaně.

Pak se ale stalo něco úplně nečekaného: Taurus, i když byl na vrcholu sil a úspěchů, přestal zápasit. Bylo to asi takové, jako když se olympijský vítěz rozhodne skončit se sportovní kariérou a věnovat se něčemu jinému. To jiné může ovšem být velice různé.

Některý šampión si postaví hotel a stane se hoteliérem, jiný si začne krátit čas golfem a cestováním na jachtě, třetí si umíní pomáhat opuštěným dětem.

Pro co se však rozhodl mnohonásobný vítěz koridy Taurus? Asi by vás to velice překvapilo. Odhodlal se bojovat proti tomu, co sám tak dlouho dělal - proti zabíjení zvířat v arénách. Sám to poznal zblízka a ledacos se dozvěděl i odjinud. Je to zvláštní! Lidé obdivují některá zvířata, ale pak je sami nutí nemilosrdně zápasit a zbytečně umírat.

Dělali to staří Římané, když přiváželi z Afriky nádherné lvy i jiné šelmy a vypouštěli je v kamenných circích proti sobě nebo proti ozbrojeným zápasníkům.

Podobné to bylo i při štvanicích na jeleny, kdy šlechtická smetánka střílela tato ušlechtilá zvířata ne z hladu, ale pro zábavu. Býk Taurus věděl též o psích a kohoutích kláních, která končí smrtí jednoho ze zápasníků. A proto se rozhodl nasadit všechny síly, aby si lidé dali říct a s těmihle divadly přestali. Musíme však po pravdě připustit, že tyhle jeho snahy skončily nezdarem. Vždycky znovu se totiž najdou lidé, kteří mají potěšení z krvavých představení, i když by asi neradi prolévali vlastní krev.

Po tomto neúspěchu začal Taurus zápasit na zcela jiném poli: svým slavným jménem se odhodlal zaštítit boj o lepší postavení indických krav. O indických kravách i školáci vědí, že je nikdo nesmí zabíjet, poněvadž jsou posvátné. Krávy se mohou procházet, kde chtějí, a spát, kde se jim zamane. Jenže ve skutečnosti jsou to veliké ubožačky. Ve městech se pletou do cesty autům, na venkově je lidé odhánějí od svých příbytků kamením, aby je nemusili krmit. A tak se krávy živí odpadky, jsou na kost vyhublé a umírají vysílením a stářím, místo co by je někdo vlídně poplácal po boku. To se Taurovi vůbec nelíbilo a poněvadž pod jeho svalnatou hrudí tlouklo soucitné srdce, nikdy neváhal hlasitě se ozvat na obranu ubohých indických vychrtlic nebo alespoň podepsat petici za zlepšení jejich života. Podle všeho ani tento druhý Taurův zápas neskončil vítězstvím - prozatím. Ale kdyby se každý hned zalekl překážek a vzdal to, co pokládá za správné, kam bychom se poděli?

V modlitbě se obracíme
na tebe, náš Spasiteli.
Sobectví ti bylo cizí,
na mysli jsi měl svět celý.
Pomoz nám, ať dokážeme
od sebe se odvraceti,
otevírat srdce bližním,
žíti jako Boží děti!
Amen.

Daniel Henych

Den Země

"Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi." Těmito slovy začíná Písmo svaté. Jistě, v představách jejich pisatele země nebyla totožná se zemí našich představ a našeho chápání, nicméně už tato první věta v Písmu nás vede k uvažování o Zemi, jedné z planet sluneční soustavy, nicméně pro nás planety skutečně mimořádné. Vždyť ona je místem, kde se odehrává život nás lidí – té části Božího stvořitelského díla, na níž Stvořiteli natolik záleží, že kvůli jejímu hříchu obětoval svého Syna Ježíše Krista. Známý 16. verš 3. kapitoly Janova evangelia připomíná, že Kristova oběť se týká celého světa: "Tak Bůh miloval **svět**, že Syna svého jednorozeného dal, aby kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný." Stvořiteli na světě, na Zemi navzdory lidskému hříchu záleží. Záleží na Zemi také nám lidem, kteří jsme na ní existenčně závislí? Mělo by, avšak praxe potvrzuje, že skutečnost je jiná. Se Zemí, tedy se svým časným domovem nezacházíme dobře. Potvrdila to i nedávná pařížská konference o klimatické změně a jejích příčinách.

Jak k této situaci přistupujeme my, křesťané? Boží dílo je nesmírně cenné jako takové; v první biblické kapitole několikrát čteme, že co Bůh stvořil, je dobré, a jako celek velmi dobré. A tak chceme a máme si uvědomovat hodnotu celého Božího díla nejen kvůli tomu, že jsme na něm závislí, nýbrž – a především – proto, že má hodnotu samo o sobě, jako dílo Božích rukou, které je předmětem Boží radosti. Tu vyjadřuje i sedmý den stvoření - den Božího odpočinutí (Gn 2,1-3). Angažovat se pro ně patří k plnosti lidství. Milovat Hospodina i myslí a silou (Mk 12,30) znamená také dělat něco ve prospěch jeho díla, tedy i ve prospěch planety Země, její atmosféry, jejího pevného povrchu, řek, jezer, moří i oceánu, jejího rostlinstva a i živočišstva, usilovat o obnovení oné úžasné život podporující rovnováhy, kterou jsme my lidé zřejmě v posledním půlstoletí bezohledně narušili. Opravdový křesťanský život má probíhat v harmonii s celým stvořením.

Den Země, který se od roku 1970 slavívá 22. dubna, je výzvou k zamyšlení nad naším chováním vůči Zemi a k jeho nápravě. Připomínají si jej věřící i nevěřící. Je vyjádřením angažovaného zájmu o Boží stvořitelské dílo – byť nevěřící tuto skutečnost vyjadřují jinými slovy. Nám křesťanům připomíná, že víra bez skutků je mrtvá, a práce pro stvoření je činností, do níž lze víru výrazně promítnout. Mnozí lidé, kteří Krista (zatím) nepoznali, mohou ve vztahu k Zemi být nám křesťanům vzorem. A společná angažovanost na tomto poli je i vzácnou příležitostí k setkáváním, která někomu mohou přinést příležitost uslyšet Kristovo pozvání; pro někdo zas při nich může poznat, jak lásku k Bohu a ke Kristu výrazněji promítnout do životní praxe.

Mezi křesťany se lze setkat s nedůvěrou či dokonce strachem, aby slavení Dne Země neznamenalo příklon k nějaké novodobé formě pohanství. Možná k těmto obavám může vést jméno Gaia, pod nímž se na Zemi jako na úžasný, jemný a složitý, nesmírně "sofistikovaný" systém dívá britský vědec James Lovelock. Jenže tímto poetickým označením, zavádějícím do řecké mytologie, ocenil a zvýraznil racionální vědeckou, systémově teoretickou práci svého přítele známý anglický spisovatel William Golding. Slavení Dne Země tak nemá s pohanstvím nic společného. Je cennou příležitostí připomenout si dosud poměrně opomíjenou část biblického poselství o velikosti a hloubce Božího díla, o tom, že Bůh miloval a miluje opravdu celý svět s velikým bohatstvím vztahů a vazeb, které v něm mezi jeho součástmi existují, že spasení se týká celého stvoření. A přitom si v pokoře uvědomit, že jednou z těch součástí jsme i my lidé.

Jiří Nečas

Pohanství v nás

Dokončení ze str. 1

„Vystačíme si s Novým zákonem!" Stalo se to před 60 lety, že farář kázal na text starozákonního proroka Izajáše. Kurátor sboru napomenul otcovsky mladého kazatele: „Bratříčku, z toho nekaž, to je židovský!" Zapomněl snad, že Ježíš vzal právě tu knihu do rukou a kázal z ní v nazaretské synagoze evangelium, radostnou zvěst? (L 4,17.18) Je možné, aby zapomněl, že Ježíšovi apoštolové opírali svou zvěst evangelia výhradně o slova Starého zákona? Spíše než zapomnění je v tom pohanský předsudek a skrytá nenávist vůči vyvolenému židovskému lidu a jejich Knize. Tu nenávist se pokoušejí léčit filosofové a religionisté všeho druhu, nemohou však zastoupit křesťany, kteří jsou k tomu první zavázáni společným bratrstvím.

Svěřím se vám se svým nápadem, jenž by snad trochu pomohl léčit pohanství v nás – náš antisemitismus. Při četbě Nového zákona v řeckém originále jsem si konečně! uvědomil, jak dobré by bylo, aby se český překlad přizpůsobil řeckému textu, který předložil Eberhard Nestle tak, že v něm starozákonní citáty vytiskl tučně, aby trkly čtenáře. Spočítal jsem, že například nejstarší evangelium, Markovo, obsahující 15 kapitol, má v 13 kapitolách starozákonní citáty, v počtu od 1 do 7. Ukazují zpět k Zákonu a celému starozákonnímu svědectví, ke Knize Starého zákona. Křesťanství nemůže bez ní existovat.

Josef Veselý

Dny vděčnosti za stvoření

Milé děti,

V tomto roce chystáme na podzim dvě výstavky vašich kreseb a třeba i dalších výtvarných prací. Tentokrát jsme pro ně vymysleli název „Světlo a tma". Na vaše obrázky a obrazy se těšíme; než se do jejich kreslení dáte, přečtěte si, co vám k tomu na úvod napsala Katka Jančaříková. A obrázky můžete vy, případně vaši učitelé, vedoucí kroužků, kamarádi, faráři atd. dovézt nebo poslat v obálce označené „Dny vděčnosti" do poloviny června na adresu

Ekumenická rada církví, Donská 5, 101 00 Praha 10

Světlo, tma, Vánoce i svítání

Zažili jste někdy, že vám nečekaně v noci vypnuli elektřinu? Když byla Katka malá, stávalo se to dost často. Katčina maminka měla pro tyto případy na poličce petrolejku po babičce a sirky. Když světlo zhaslo, dokázala se i poslepu, jen pomocí hmatu, došmátrat k poličce a rozsvítit. Při světle petrolejky si pak doma mohli povídat nebo dokonce i číst.

Dnes k výpadkům elektřiny dochází výjimečně. Zvykli jsem si na to, že po setmění stačí jen zmáčknout vypínač a máme světlo. Napadlo vás někdy, že dříve to tak nebylo? Babičky a dědečkové vašich rodičů se ještě narodili do domovů bez elektřiny. Teprve za jejich života a dospívání se do domácností zaváděl elektrický proud. Jaké to asi bylo?

V dětství jsem si to mohla vyzkoušet alespoň o prázdninách. Babiččina chatička stojí v lesích na Šumavě a elektřina tam nebyla a není zavedena. S postupným stmíváním se musely ukončit všechny práce, museli jsme odložit knížky a pěkně zalézt do postýlek. Babička mi usínání krátila povídáním pohádek a také zpěvem svých oblíbených písniček. Jen někdy jsme při svitu propanbutanové svítilny hrávali prší nebo mariáš.

A Vánoce – svátky světla začínaly až po Mikuláši a na stromečku u nás doma svítily opravdové svíčky.

Někdy, když jdu večer po setmění městem domů, zdá se mi, že si světla málo vážíme, že toho kolem mne svítí prostě moc. A vánoční výzdobu instalují v obchodech už koncem září. Však si astronomové stěžují, že kvůli umělému osvětlení nemohou pozorovat hvězdy.

Ale člověk není nejmocnější. Jak omezené jsou lidské schopnosti, jak omezené jsou možnosti umělého světla, si snad všichni uvědomíme, hned jak se Slunce vykulí z červánků – když svítí Slunce, světlo baterky, petrolejky ani zářivky skoro nevnímáme.

Fascinuje mne, že prorok Izaiáš napsal:

"I zahanbí se měsíc
A zastydí se slunce,
Když kralovati bude Hospodin."

Existuje snad silnější světlo, než je světlo Slunce?

Válka ve vrchním izraelském rabinátu

Izraelský vrchní rabinát v Jeruzalémě rozhodl na svém setkání 20. února, že ustanoví zvláštní výbor pro „Válku proti misii v celé zemi". iniciátor je rabín Beer šev Jehuda Deri. Chce se na setkání se členy Knesetu (parlamentu) zasadit o to, aby se změnil a zostřil zákon o misijních aktivitách. Na setkání vrchního rabinátu prohlásil rabín Deri, že aktivity sekty „mesiášských Židů" zejména v Beer Ševě, ale i v celé zemi znamenají „duchovní nebezpečí, které nás dnes ohrožuje více než kdykoli dříve".

AMZI 2.3.2007 ***přel.: Ludmila Hallerová***

Inzerce

Pronajmu byt 2+1 v Praze ženám. Tel.: 777 551 118

č. 14

Jsem absolventka Katolické Univerzity, kombinace Slovenský jazyk-Náboženská výchova pro základní a střední školy. Dva roky praxe-SOU strojírenské, Kysucké Nové Město, Sdružená střední škola-Banová. Hledám si práci i jako vychovatelka na základní a střední škole a v jiném výchovném zařízení i jako pedagog v centru volného času a v jiné pedagogické a sociální činnosti s dětmi a mládeží, případně i v jiných formách služeb církve, kde mohu být užitečná.
Možná i díky Vám najdu své povolání v životě a v církvi.
Děkuji za odpovědi. Telefon-00421415983621, 00421902810311, jozefrug@stonline.sk

č. 20

Lékárník - nastávající důchodce hledá kolegu (kolegyni) do malé lékárny u Českých Budějovic. Nejsem řetězec.
Zn. cz444003@tiscali.cz

č. 10

Křesťanské společenství Zlín hledá plnočasového pracovníka pro práci mezi studenty Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Hlavní náplní práce bude vedení studentského křesťanského klubu, koordinace přednáškové činnosti a pastorace vysokoškolských studentů. Nabízíme zajímavou a dobře odměňovanou práci, byt zajištěn. Motivační dopis a strukturovaný životopis zašlete na e-mail: info@kszlin.cz

č. 19

Pozvánky

Studentský kostel Nejsvětějšího Salvátora a Ekologická sekce České křesťanské akademie zvou k ekumenické bohoslužbě s kázáním Mgr. Milana Horáka, konané při příležitosti Dne Země v úterý 24. dubna 2007 v kostele Nejsvětějšího Salvátora (Praha 1 - Staré Město, u Karlova mostu). Začátek je v 19 h. Po bohoslužbě následuje v sakristii cca od 20 h diskuse na téma "Světlo a tma". Úvodní slovo RNDr. Zdislav Šíma, CSc.

(jne)

* * *

Ve Spojených státech amerických vyšla před časem kniha ThDr. Johna Howarda Yodera, která vzbudila velkou pozornost. Nazval ji „Ježíšova politika".

U nás ji do češtiny přeložil dr. Petr Macek, vědecký pracovník Evangelické teologické fakulty UK, který nás v sobotu 19. května seznámí s jejím obsahem. Shromáždění, ve kterém promluví, se bude konat od 14.30 h ve sborovém domě ČCE na nám. B. Hrozného v Lysé nad Labem.

Kostnická jednota
místní odbor Lysá nad Labem

Polemika

Vážená redakce,
dovoluji si vám zaslat svůj názor na článek "O manželství, pokání a milosti" z Kostnických jisker 7/2007. Autor článku správně zjišťuje, že požehnané soužití dvou osob může vzniknout pouze mezi mužem a ženou, ale domnívám se, že nesprávně prezentuje rozdíl mezi nemanželským a předmanželským sexem.
Nelze přece tvrdit, že soulož před svatbou je legitimní, pokud si ti dva slíbí, že se jednou vezmou. Jsem přesvědčen, že sex patří až do manželství a že veškeré milostné praktiky mimo tento svátostný svazek patří do kategorie hříchů těla.

Ing. Ivo Kraus

Vysoké Tatry
- ubytování v soukromí.
Telefon: +421/52/7754 855,
+421/905/346 354.
E-mail: valekmil@seznam.cz
č. 15

Bohoslužby

29. 4. 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik
Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš
Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30
Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890. *A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

13/2007

2. května 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 16. května 2007

Z obsahu

* *Poznávání Izraele s Biblí v ruce*
* *Ztotožněn s hříchem*
* *O vylučování od večeře Páně*

Poselství k neděli Cantate

Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci
Ž 98,1

Jistě jsou už napsány celé knihovny o tom, proč lidé milují hudbu. Proč umění působí na naši mysl tak mocným a nenapodobitelným dojmem. Proto lidé odjakživa zpívali Bohu – aby jejich chvála pů-sobila větší radost jim i Hospodinu.

Vytvořit novou píseň, to je ještě něco mnohem většího. V takové chvíli člověk napodobuje samotného Stvořitele – v dobrém slova smyslu. Z ničeho vzniká něco. Ale krom inspirace je k tomu potřeba i mnoho dalších věcí – znalosti, čas, námaha. Musí se něco obětovat. Člověka k tomu motivuje láska, peníze, sláva.... snad někdy i vroucí láska k Bohu?

My, obyčejní lidé, nové písně neskládáme, jen se je učíme zpívat. Ouvej, kdyby to tak byla pravda! Věk techniky nás zoufale rozmazlil – raději zmáčkneme tlačítko na přístroji. Vynaložit na takové věci svůj čas, tomu jsme už odvykli.

Toto není komentář na hudbu při bohoslužbě. V první řadě nejde o samotný zpěv, ale o srdce. Jaký postoj máme k Bohu? Cítíme se být jeho dětmi, poddanými... Milující dítě vyrobí rodičům dárek. Vděčný poddaný nacvičí ódu na přivítanou, jako učitel v Dvořákově opeře „Jakobín". Rozmazlené dítě jen vyžaduje dárky pro sebe a nevděčný poddaný jen reptá, i na to, co by měl chválit. Máme tisíc dobrých důvodů Boha chválit, tak nechme radost, ať naplní naše srdce. A nelitujme námahy pro vytvoření hezkého hávu pro naši chválu, ať už hudbou, malbou, vařením, hrou - čímkoli.

Jana Daněčková, ECM Slaný

Veřejné vzpomínky na oběti holocaustu se zúčastnil i předseda senátu P. Sobotka

Nad Biblí

O správné bázni před Bohem

„Protože známe tuto bázeň před Pánem, přesvědčujeme lidi."
2K 5,11a

Při prvním slyšení těchto slov se nám může zdát, že pro apoštola Pavla je bázeň před Bohem základem jeho životního postoje i motivací jeho zvěstovatelské služby. V předchozí části svého výkladu, který zaměřil na poslední věci života a poslední soud, připomněl, jak velmi záleží na tom, *„abychom se Pánu líbili."* A zdůvodňuje to slovy: *„Vždyť se všichni musíme ukázat před soudným stolcem Kristovým, aby každý dostal odplatu za to, co činil ve svém životě, ať dobré či zlé."* (v.10) Ale že by snad měla být „bázeň Boží" založena pouze na strachu před trestem při „posledním soudu"? Zde stojíme před otázkou správného křesťanského pojetí „Boží bázně" či bohabojnosti.

Pocit bázně ovšem náleží k základním složkám lidské psýchy. Podle etymologického slovníku mělo sloveso „bát se" (bahat) původně také význam „běhat, utíkat". Ano, bázeň byla od pradávna často spojena i s utíkáním: před vším, z čeho měl člověk strach, až posvátnou hrůzu. (Zde si připomeňme náš kralický překlad: *„Protož znajíce tu hrůzu Páně..."* - Podobně i ve staré řečtině znamenalo slovo FOBOS-strach také „útěk-úprk".) Má však být právě bázeň – byť jako „bázeň Boží" - určující podmínkou našeho křesťanského života z víry? - Když zařadíme tato Pavlova slova o „bázni Páně" do základního určení a souvislosti jeho dopisu, zjišťujeme, že zde nepředkládá Korinťanům nějaké věroučné stanovisko, ale vlastně jen pokračuje v bližším vysvětlování svého vztahu k neblahému dění ve sboru. Bázeň připomíná jen účelově. Reaguje vlastně znovu na výtky některých oponentů, že se snaží lidi přesvědčovat a získávat pro svou vlastní osobu - jako by si chtěl ve sboru vyčlenit vlastní „stranu". (Zde si připomeňme Pavlovu kritiku stranických sporů v 1K 1,10-17, na kterou ještě navazuje svým novým vysvětlováním na začátku 2.listu – 2K1,12-24). A tak tedy i nyní znovu připomíná, že jediným důvodem jeho kázání a přesvědčování lidí je to, že jim chce sloužit k víře; a že tak činí s čistým svědomím, protože z n á onu potřebnou bázeň před Pánem! Odkaz na „bázeň Páně" mu nyní slouží jako přesvědčivé zdůvodnění dobrého svědomí před Bohem i lidmi. V tomto smyslu tedy úzce navazuje na svou vysvětlující větu v samém úvodu 2. listu: *„Naše svědomí nám dosvědčuje, že jsme v tomto světě a zvláště vůči vám žili ve svatosti a ryzosti před Bohem a nespoléhali na tělesnou moudrost, nýbrž na milost Boží."* (2K 1,12)

Onen odkaz na Boží milost tedy předchází Pavlovi i zde onomu zmíněnému úsilí „líbit se Pánu" - jakoby v celoživotní přípravě na poslední soud. A proto ani jeho odkaz na „bázeň před Pánem" nemůže být spojován s bázní před soudem a trestem. Pavlovo pojetí bázně zde není negativní, nýbrž pozitivní! Proti bázni pod tlakem z vnějšku zde staví Pavel „bázeň před Pánem", jako bázeň zevnitř: z poznání víry v Boží milost a odpouštějící lásku. A odtud i vědomí odpovědnosti za veškerý život před Boží tváří. V tom navazuje na starozákonního žalmistu: *„Ale u tebe je odpuštění, Panovníku, tak vzbuzuješ bázeň."* (Ž 130,4) Nejde o bázeň vynucenou strachem, ale bázeň dobrovolnou, která je spojena s oddanou vírou. Pavel to vzápětí ještě dotvrzuje slovy: *„Vždyť nás má ve své moci láska Kristova – nás, kteří jsme pochopili,že jeden zemřel za všecky...- proto, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal."* (v.14-15.) „Bázeň Páně" je zde jakoby logem odpovědného života z víry směrem k jeho radostnému naplnění. K tomu se Pavel znovu vrací na začátku sedmé kapitoly: *„Když máme takové zaslíbení, očisťme se od každé poskvrny těla i ducha a přiveďme k cíli své posvěcení v bázni Boží."*(2K 7,1)

Jiří Otter

Všichni jsme lidi

V neděli 15. dubna - za krásného slunečného odpoledne – proběhlo v zaplněné Valdštejnské zahradě veřejné shromáždění s názvem „Všichni jsme lidi – staronová šance". Stalo se tak v den, kdy si židé na celém světě připomínají památku 6 miliónů židovských obětí holocaustu.

Tento již 4. ročník veřejné vzpomínky na oběti ŠOA uspořádala česká pobočka ICEJ (Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém).

Záštitu nad celou akcí převzal předseda Senátu Přemysl Sobotka, který shromážděné v prostorách českého Senátu také krátce oslovil. Připomněl výzvu z letáku, který všichni přítomní obdrželi: "Jestliže si také myslíte, že antisemitismus je nákaza, která znovu ohrožuje civilizaci, přijďte a připojte se tak k těm, jimž to není jedno." Ve svých slovech zdůraznil, že jde o výzvu naléhavou ve své pravdivosti a že politika pasivity vůči projevům antisemitismu se nevyplácí.

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Chodit k volbám má smysl

Nedávno se konalo první kolo francouzských prezidentských voleb. Účast byla nebývale vysoká – skoro 85 procent. Nedávno se rovněž konalo druhé kolo senátních voleb na Chomutovsku. Účast byla nebývale nízká – pod deset procent. To umožnilo, aby disciplinovaní voliči komunistické strany prosadili do Senátu svého člověka. Kdyby přišlo k volbám o tři tisíce lidí více, všechno by bylo patrně jinak.

Mnoho lidí se spokojí s nadáváním na politiku v hospodě u piva nebo jen tak v kroužku přátel. Nechuť k volbám může být zapříčiněna (mimo jiné) pocitem, že skutečná rozhodnutí padají někde jinde než v senátu či parlamentu. Bohužel, tzv. Kubiceho zpráva přinesla mnoho dokladů pro oprávněnost tohoto názoru. Jak už ale bývá v kraji zvykem, politici se zabývali spíše faktem zprávy samotné než jejím obsahem.

Nízká volební účast na jednu stranu nevěstí nic dobrého pro budoucnost demokracie v této zemi. Na druhou stranu bychom se jako křesťané mohli pokusit obrátit v dobré to, co v dobré obrátit jde.

Jako křesťané na tom nejsme lépe než jiní v tom, že těžko chápeme složitý mechanismus moderního státu. Mnohdy ho totiž nechápou ani sami poslanci. Ti mají ovšem mnohem větší možnosti věci veřejné přinejmenším ovlivnit.

Možná je ale snazší snažit se porozumět kandidátům jako lidem, než zjevným či skrytým záměrům politických stran. Vím-li, že někdo prosadil do úřadu zabývajícího se kontrolou společností provozujících loterie a hazardní hry příbuzného člověka, jenž se touto činností zabývá, je to pro mne dostatečný důvod takového poslance či senátora nikdy nevolit – přestože je ze strany, jejíž program je mi nejsympatičtější. Takových příkladů se najde mnoho – stačí jen trochu sledovat dění kolem sebe. Chce to od nás jen trochu zájmu (třeba zajít na veřejnou debatu s kandidáty před volbami nebo se „svým" poslancem po volbách).

Jako křesťané víme, že toto vládnutí je pouze předběžné – jednou se ujme vlády Ježíš Kristus. To je však větší, nikoli menší důvod jednat odpovědně teď. Když nechodí k volbám ostatní, choďme k nim my!

Dan Drápal

Editorial

Milí čtenáři,
kalendář nebo diář nás provází každý den. Jsme na něm závislí a mnohdy jen díky záznamům v něm víme, co máme vlastně v danou chvíli dělat. Liturgický rok je pro nás takovým diářem církve. Na cestě mezi Velikonocemi a Božím hodem svatodušním jsme se s ním přiblížili k neděli, jejíž introit začíná slovy „Cantate Domino canticum novum" (Pějte Hospodinu píseň novou).
Hned několik rozmanitých příspěvků včetně biblického úvodníku jsme proto věnovali tomuto tématu. Věřím, že se s chutí začtete do vzpomínky na význačného skladatele duchovních skladeb, dozvíte se o novém vydání Křesťanského kancionálu či se nad letitým článkem z rubriky Kostnické jiskry tiskly znovu zamyslíte nad tím, k čemu má sloužit společný zpěv při bohoslužbách.
Přinášíme vám však i celou řadu dalších témat. Doufám, že si budete mít při svém čtení z čeho vybírat. Mnohé, tak jako nás v redakci, jistě potěší rozhovor s bratrem profesorem Josefem Smolíkem.
Inspirativní čtení jménem redakce přeje

Ladislav Mečkovský

Z církví u nás i ve světě

Zasedne nejvyšší orgán Českobratrské církve evangelické
Hlavním tématem letošního 1. zasedání 32. synodu ČCE, které proběhne ve dnech 10. – 13. 5. 2007 ve sborovém domě v Praze 2 – Vinohradech, Korunní č. 60, bude manželství, rodina a jejich úskalí. Z ankety, která proběhla v církvi v souvislosti s přípravou tématu, je zřejmé, že lidé v církvi považují za potřebnou nejenom jeho hlubokou reflexi, ale i změny v praktickém přístupu. Synodálové budou debatovat nad obsáhlým materiálem, vypracovaným komisí jmenovanou pro přípravu tématu synodu.
I letos se bude nejvyšší orgán církve zabývat také obligatorními úkoly, účetní závěrkou za loňský rok, schválením rozpočtu, rozpisem celocírkevních repartic, odvody do personálního fondu, celocírkevními sbírkami atd. Jednotlivé návrhy vzešlé z konventů, synodní rady a z rozprav pak budou posuzovat synodálové rozdělení do čtyř komisí – teologické, výchovné, právní a hospodářské.
Chybět nebude radostný a povzbudivý zážitek - tradiční představení nově ordinovaných kazatelů, kazatelek a presbyterů.
Květnového zasedání synodu Českobratrské církve evangelické se účastní zástupci církví z neněmecky mluvících zemí; budou to: Evangelická církev augsburského vyznání na Slovensku, Reformní církev na Slovensku a v Maďarsku, Luterská církev v Maďarsku, Evangelická reformovaná církev v Polsku, Spojená reformovaná církev ve Velké Británii, Valdenská církev v Itálii, Protestantská církev v Nizozemí, Presbyterní církev v USA, Presbyterní církev v Koreji.
Zasedání bude zahájeno ve čtvrtek 10. května v 19.00 h pobožností a ukončeno společnými bohoslužbami s večeří Páně v neděli 13. května od 9.30 h.
Jednání nejvyššího orgánu církve je - mimo práce v komisích - veřejnosti přístupné.
Srdečně zveme k účasti při synodu i na závěrečných bohoslužbách.

(ib)

Česko navštíví významná liturgička Irmgarda Pahl
V Praze bude v květnu přednášet a diskutovat Irmgarda Pahl, emeritní profesorka liturgiky z německé univerzity v Bochumi. Setkání s touto významnou osobností liturgické obnovy pořádá Coena ve spolupráci s Evangelickou teologickou fakultou UK v Praze.
Akce začíná v neděli 20. května od 19.30 h bohoslužbou v kostele sv. Martina ve zdi v Praze. Program bude pokračovat v pondělí 21. května od 10 h veřejnou přednáškou na Evangelické teologické fakultě UK s názvem "Liturgie večeře Páně v německých evangelických církvích v ekumenické perspektivě - současná praxe a kroky liturgické obnovy". Na ni pak od 11.30 h naváže panelová diskuse zaměřená na otázky slavení večeře Páně v Českobratrské církvi evangelické. Té se kromě profesorky Pahlové zúčastní také vedoucí katedry praktické teologie ETF UK v Praze Pavel Filipi, vedoucí poradního odboru liturgického synodní rady ČCE Radmila Včelná a evangelický farář Marek P. Lukášek jako zástupce Coeny.
Přednáška i debata budou simultánně tlumočeny.

Křesťané v Egyptě připravují film o sebevražedných atentátnících
(Toronto, 30. 3. 2007 – ENI) Křesťanská koptská organizace v Egyptě připravuje vydání dokumentárního filmu o sebevražedných atentátnících. Film přináší autentické výpovědi arabských muslimů, kteří reagují na otázku, jestli ti, kteří dobrovolně umírají při bombových atentátech, jsou sebevrazi nebo mučedníci. Dokumentární film připravila Koptská evangelická organizace pro sociální práci spolu s celosvětovou Organizací pro křesťanskou komunikaci. Podle těch, kdo film sestavují, dává dokument příležitost, aby ke světu promluvili obyčejní lidé, jejichž názory na úlohu násilí v arabském hodnotovém systému nejsou všeobecně známé.

Světová rada církví připravuje velké mírové shromáždění
(Ženeva, 28.3. 2007 – ENI) Světová rada církví oznámila, že v roce 2011 zorganizuje celosvětové mírové shromáždění. Akce se bude konat při příležitosti ukončení dekády na překonávání násilí. Očekává se, že na setkání, které ponese název „Mezinárodní ekumenická mírová konvokace" se sejde asi 2000 účastníků z církví, organizací a sítí, které se do kampaně zapojovaly. Zároveň se očekává i účast představitelů jiných náboženství. Výsledkem shromáždění by mělo být přijetí společné ekumenické deklarace o spravedlivém míru.

Svátek utek – a významný den taky

Senát i sněmovna se plahočí s proměnou státních svátků a významných dní. Nejprve nešťastně byl Velký pátek navržen na volný den v rámci Velikonoc, když souběžně měl být MDŽ zrušen jako významný den. Nebyl přitom k tomuto spojení žádný důvod a nepochybně právě tímto spojením pohasla naděje na úplnější slavení Velikonoc. Nyní zase senátor Mejstřík, jistě v dobrém úmyslu, ale neméně nešťastně spojil opět dva návrhy: jako vý-znamný den měl být zaveden Svá-tek matek a naopak zrušen MDŽ. Dobrá příležitost bude nejspíše promarněna, když jedno zbytečně podmiňuje druhé. Důraz na mateřství a rodinu určitě stojí za to, aby ti, kterým MDŽ vadí, oželeli, že bude nadále figurovat mezi významnými dny a aby Svátek matek získal naopak větší prestiž. Je ovšem i věcí církví, aby naň více dbaly a druhá neděle v květnu byla při bohoslužbě vhodným způsobem připomenuta.
Ví se o tom, že jej v našich zemích pomohla prosadit dcera prezidenta Masaryka Alice. Prezident sám se vyjádřil, že "Matka na mne měla větší vliv než otec... Matka byla chytrá a moudrá... Matka byla zbožná. Ráda chodila do kostela, ale neměla k tomu kdy, protože musela dřít na rodinu...". Kořeny svátku prý sahají až do 16. století, kdy byla jedna povelikonoční neděle věnována matkám. Rozšíření a uznání se svátek dočkal koncem 19. století . Anna Reevers Jarvisová zahájila kampaň za ustavení Dne matek jako národního svátku v roce 1907, k čemuž došlo v roce 1909. Je pozoruhodné, že ve své době přispěla i úsilím o zrovnoprávnění opomíjeného postavení, úlohy a práce matek. Sama přitom zemřela v r. 1948 bez prostředků a zcela opuštěná ve starobinci. Stalo se pak obyčejem, že druhou květnovou neděli matky nepracovaly, nevařily, neuklízely. Všechno obstarávaly děti, které navíc své maminky ochotně obsluhovaly. Dospělí posílali matkám pozdravy a blahopřání. V naší vlasti se Svátek matek začal slavit počínaje rokem 1924. Záleží nejen na senátorech, zda tento svátek nalezne svůj obsah a rozšíření i v naší současnosti.
Závěrem jednu perličku: Vzhledem k tomu, že Den matek je "posuvný" a může připadnout na různé datum, tak se letos stalo, že připadá na neděli značenou v kalendáři jako "Den válečných veteránů".

Jan Kašper

Činorodost seniorů a stvořitelské řády

(Hold dříve narozeným, zejména pak dvěma filmařům a jednomu redaktorovi)

Začátkem dubna zavítal do České republiky v rámci Evropského roku rovných příležitostí pro všechny na oficiální návštěvu evropský komisař Vladimír Špidla. Přes mnohé kolotání a pnutí na domácí politické scéně nepadlo u českého publika vystoupení eurokomisaře na půdu zcela nepřipravenou. Nedlouho před návštěvou eurokomisaře uvedla totiž česká kina dva výrazné filmy, které jako by danou návštěvu předjímaly. Oba se po svém staví proti formě diskriminace v současnosti (zejména na trhu práce) zřejmě nejrozšířenější, totiž proti diskriminaci na základě věku.
Máme na mysli americký film Rocky Balboa a český film Vratné láhve. Oba přece pojednávají v podstatě o tomtéž: o čiperném seniorovi (tj. dříve narozeném) odmítajícím vzdát zápas o profesní uplatnění. U českých diváků na celé čáře boduje film tuzemský z tvůrčí dílny Zdeňka a Jana Svěrákových (kde, podotkněme kriticky, v jednom okamžiku zaznívá nepěkný, v podstatě diskriminační výraz „přesluhující důchodce"). Proti filmu z tvůrčí dílny Sylvestra Stallona se v Evropě poněkud spikly vnější okolnosti. Tentýž vyvolávač, který ve filmu před utkáním teatrálně vyvolává jméno hlavního hrdiny, ohlašoval před pár měsíci „v reálu" navlas stejným (tj. bombastickým) způsobem jméno německého boxera Axela Schulze. Hojně medializovaný návrat německé boxerské legendy mezi čtyři provazy (po sedmileté absenci) skončil po pár minutách fiaskem. To však nic nemění na skutečnosti, že v nejtěžší hmotnostní kategorii starší borci (jako např. v poměrně nedávné minulosti George Foreman) proti mladším soupeřům v ringu obstát mohou.
Právě ve vystižení a uchopení onoho aktuálního momentu, který do České republiky přijel začátkem dubna oživit a zdůraznit eurokomisař Vladimír Špidla, si Stallonův Rocky Balboa se Svěrákovic Tkalounem nezadá ani v nejmenším. Vrchol amerického filmu spatřuji v tvrdošíjné, neodbytné přímluvě za rovnost příležitostí bez ohledu na věk (když Rocky navzdory skeptickému postoji dotyčné komise usiluje o obnovu boxerské licence). Vrchol českého filmu vidím v sekvencích, během nichž prošedivělý, leč činorodostí překypující Zdeněk Svěrák coby kurýr na kole potkává v parku skupinku vrstevníků (hereckých kolegů) z většinové společnosti definitivně vyloučených. Tvůrcům obou děl se (přes mnohou schématičnost, kterou jim recenzenti v jiných ohledech – snad právem – vyčítají) podařilo sdělit něco podstatného k tématu doby. Při pohledu na Zdeňka Svěráka v hlavní roli jsem já sám vícekrát pomyslel – snad mi tato osobní poznámka bude tolerována – na jiného neustále aktivního Zdeňka, totiž na redaktora ET-KJ Zdeňka Škrabala, jemuž chci alespoň touto formou poděkovat za vzájemnou víceletou spolupráci.
Zeptáme se: Nejsou příběhy o čiperných seniorech v rozporu se stvořitelskými řády? Motiv křesťanství ve zlidověle katolické formě, který je do obou filmů ústrojně zakomponován (u Stallona v kombinaci s evangelikální odnoží protestantismu, u Svěráků v protikladu k výstřelkům jehovistickým), napovídá, že v zásadě nejsou. V rozporu se stvořitelskými řády zato jistě byla situace březněvovské GERONTOKRACIE (vlády kremelských starců), k níž dospěla společnost fungující na zásadě hromadění „zásluh" určitého typu. (Tato společnost se nakonec přestala vyvíjet, stagnovala.) Na štíru se stvořitelskými řády je i tzv. KLUKOKRACIE. Uvedený termín se u nás původně používal pro faktické ovládnutí vysokých škol studenty v akademických senátech; za premiérování hocha s čupřinou, který to dle vlastních slov „myslel upřímně", začal být používán v širších souvislostech. V současné době charakterizuje už spíše situaci v soukromém sektoru (někdy se navíc nepřesně používá jako označení pro diskriminaci žen). Právě na tragikomickém pádu premiéra Stanislava Grosse se dle mého názoru demonstrativně a veřejně naplnilo slovo proroka: „Ustává a umdlévá mládež, a mládenci těžce klesají." (Iz 40,30) Mládež nemůže neumdlévat, pokud začíná stále znovu takříkajíc od Adama, stále znovu „objevuje Ameriku". Kolik (namnoze zcela zbytečného) úsilí se jenom vynakládá tam, kde chybí vědomí historické návaznosti!
Pozor, kampaň za rovné příležitosti pro všechny neznamená prosazování představy o tom, že dříve i později narození jsou ve všem naprosto stejní! Nikoli, nejsou stejní, navzájem se liší. Asi jako se liší Svěrák Zdeněk od Svěráka Jana (proto se mohou vzájemně doplňovat). Příležitost by měli dostávat, zdůrazněme s Vladimírem Špidlou, jak později narození, tak dříve narození. A my, kteří dříve narozeni jsme nebo v dohledné době budeme mezi dříve narozené patřit, nechme se zdravě nakazit stallonovskou, svěrákovskou či škrabalovskou formou neutuchající činorodosti!

František Schilla

Všichni jsme lidi

Dokončení ze str. 1

Mezi mnoha účastníky shromáždění jsme mohli zahlédnout i několik dalších „místních" senátorek a senátorů. Program moderovala Veronika Sedláčková, v úvodu přednesl židovské písně a modlitbu za milióny židovských obětí druhé světové války kantor Michal Foršt. Vystoupení řečníků prokládala písněmi ze svého posledního CD skupina Ester. Všechny zúčastněné hluboce oslovila vzpomínkou na roky strávené v koncentračních.táborech v Terezíně, Osvětimi a Bergen Belzenu známá česká cembalistka, paní Zuzana Růžičková. Svoji řeč zakončila slovy: „Přežili jsme. Pomohla nám láska k mamince a láska k hudbě. Ale kolik jich nepřežilo. A proto ve jménu těch, co se nedožili, stojím před vámi a skládám svědectví."
Výroční zprávu o antisemitismu v ČR za rok 2006 přednesl tajemník Federace židovských obcí dr. Tomáš Kraus. Vyplynulo z ní, že počet antisemitských projevů a literatury v uplynulém roce mírně poklesl, objevil se však nový nebezpečný fenomén, tzv. nový antisemitismus, využívající ke své aktivitě převážně internetové stránky. Tajemník Evropské koalice pro Izrael, Tomas Sandell, představil celoevropskou vzdělávací iniciativu Poučme se z historie. Podpory se tomuto projektu dostalo i od arabských křesťanů a umírněného islámského imáma z Irska. Předseda české pobočky ICEJ Mojmír Kallus připomenul cíle ICEJ spočívající v solidaritě s židovským národem či v práci ve prospěch smíření mezi Araby a Židy a poukázal mimo jiné na skutečnost, že křesťany a židy navzájem spojuje uctění obětí ŠOA. Na závěr shromáždění pozdravil J. E. Arie Arazi, velvyslanec Izraele v České republice, a podtrhl v současné době důležitost seznamování se s dějinami holocaustu.

red-L.M.

Teolog v důchodu

Rozhovor s Josefem Smolíkem

V březnu tohoto roku jsi oslavil své 85. narozeniny a tak bych tě chtěl ještě jednou vyzpovídat a dozvědět se něco o tom, jak žije profesor praktické teologie. Mnoho let jsi přednášel na ETF v Praze, kázal na sborech naší církve, hodně času jsi věnoval práci v Kostnické jednotě a Evangelickém týdeníku, působil jako člen komise SRC pro víru a řád a zastupoval český protestantismus na velkých ekumenických shromážděních po světě.

Myslím, že by naše čtenáře zajímal tvůj vztah k literatuře (1), k oblasti umění, které výrazně ovlivňuje myšlení a práci kazatelů (2) a samozřejmě bys měl něco prozradit o životě na chalupě, kde trávíš prázdniny a užíváš si heřmanečských lesů a rybníků (3).

1. Milý bratře redaktore, Tvoje otázka nemíří do středu mých zájmů, jejž tvoří Písmo a církev. Měla-li by znamenat, že teolog v důchodu se rozloučí s teologií a věnuje se kultuře, pak to pro mě neplatí. Těžisko mých zájmů je v posledních deseti letech, co jsem v pětasedmdesátinách vstoupil do důchodu, v teologii; teolog prostě nemůže být v důchodu. Naopak poslední otázky víry nabývají s přibývajícími lety a obtížemi stáří na naléhavosti. Někdy se dostávám do situace, kterou vyjadřuje žalmista v 77 Žalmu: „I přicházeli mi na paměť dnové předešlí a léta dávní. Rozpomínal jsem se v noci na zpěvy své, v srdci svém přemýšloval jsem, a zpytoval to duch můj: Zdali na věky zažene Bůh? Nikdy-liž již více lásky neukáže? Zdali dokonce přestane milosrdenství jeho? A konec vezme slovo od pokolení až do pokolení?" Odpovědi se mi dostává ze Žalmu 85 v Strejcově přebásnění: „ Ač co do nařízkání mnohého? Co mluví Bůh, chci rozvažovati." Bůh mluví jeho slovo se děje. V životě není nic důležitějšího než toto dění. Slovo se děje v bohoslužebných shromážděních. Děje se v životě církve, na fakultě i ve světě. Navzdory všemu sekularismu se Boží slovo děje. Na tomto dění se účastníme s manželkou, když čteme z Písmákova deníku. Toto dění sleduji v práci svých kolegů na fakultě. Navzdory všem krizím a oklikám se prosazuje stále to, čemu věřím od svého mládí: hlubší pochopení Písma, Barthova a Daňkova teologie Slova nebyly odsunuty do pozadí, nýbrž právě naopak je jim věnována v bohoslovecké literární produkci fakulty významná pozornost. Dědictví Jednoty nezestárlo, ale mluví i do sociální teologie dnes. Slibné projevy ekumenismu v roce 1968 se prohlubují. Tehdy si vděčně vzpomínám na setkávání s bratry A. Mandlem, Bonaventurou Boušem, Josefem Zvěřinou a O. Mádrem, který se dožívá svých devadesátých narozenin. Dnes už jsme mnohem dál a vyhlížíme nadějně do ekumenické budoucnosti. Zjevy, které jsem zmínil, je možno doložit jmény a publikacemi. Avšak abych se vrátil k tvé otázce o literatuře. Nejvlastnější literaturou pro teologa je Písmo a jeho komentáře evangelických a katolických teologů. To je pro mě napínavější četba než detektivky. Ovšem ani beletrie nezůstávala a nezůstává stranou. Vedlo by mě daleko, kdybych měl vypočítávat, co mě v krásné literatuře oslovilo. Musel bych začít Homérem a Sofoklem, jež jsem musel číst v řeckém originále pro maturitu z řečtiny, a pokračovat přes Shakespeara až po Milana Kunderu. Postavy, které mě inspirovaly, jsem nacházel spíše v životě než v literatuře. Byly jimi můj první farář M. Krejčí, J.L. Hromádka, J.B. Souček.

Tážeš se také na severskou literaturu. To mě uvádí do utěšených vzpomínek, kdy jsem čítal svým dětem Děti z Bullerbynu od Astrid Lindgrenové a z Karafiátových Broučků, což mě uvádí zpátky do mého dětství, kdy mi čítali před spaním z Broučků rodiče.

2. I tvůj druhý dotaz míří do oblasti, které se pietistická zbožnost nejednou vyhýbá. Nevyhýbal jsem se jí programově, ale také jsem v ní dost intenzivně nežil. Soustředím se na otázku: Co dodává uměleckému dění, jak se s ním setkáváme v divadle, ve filmu, v televizi, hodnotu, která přechází ze staletí do staletí. Mozart je nám svou hudbou blízký, i když nás od něho dělí víc než dvě století, a stejně Shakespeare svými dramaty, i když je jeho dílo ještě časově vzdálenější. Mám za to, že hodnota uměleckého díla spočívá v postižení krásy a hloubky lidství. Zabýval jsem se touto otázkou v příspěvku k sedmdesátinám R. Bohrena, kterého můžeme pokládat za průkopníka teologické estetiky v protestantismu. „Boží sestoupení do dějinné existence Izraele, které vrcholí ve vtělení, vzbuzuje již ve Starém zákoně nejvystupňovanější výroky o kráse, které jsou ústředním předmětem starozákonní estetiky. Jak píše G. von Rad: Krása milujícího Boha, který se za nás zasazuje a na jehož milosrdenství my hříšníci čekáme, vede k chválám. Doxologie vděčných srdcí je vrcholným projevem křesťanovy víry. Není proto divu, že evropská hudba, jak se s tím setkáváme u Bacha, vznikala z těchto zdrojů.

Nedá mi to, abych však nepřipojil kritickou poznámku. V konfirmační příručce „Cesta života" píši o kultuře: „K lidskému životu patří nezadatelná účast na kulturních statcích (literatuře, hudbě, divadle, zpěvu a jiných). Vážíme si kulturních statků svého národa i jiných národů. Varujeme se toho, abychom byli jen pasivními konzumenty módních kulturních projevů. Snažíme se porozumět novým směrům v umění. Poslední smysl života však v kultuře nenacházíme."

Kultura se snadno dostává do zajetí komerce a uvádí nás do virtuální skutečnosti, do reality show, která však realitou pravé skutečnosti není.

3. Díky za tuto otázku, která mě přivádí tam, kde jsem „doma", nebo jak říká A. Jirásek, kde jsem „u nás", na Vysočinu, na hranici Čech a Moravy, blízko Dačic do sboru ve Velké Lhotě, kde prožíváme s celou rodinou prázdniny a dovolené. Zdědili jsme tam chalupu. Na témže pozemku je také chalupa nejstarší dcery, a tak se tu setkáváme s rodinami dcer a s devíti vnuky a s dvěma pravnuky a třemi pravnučkami. Toto je veliký a převzácný dar od Pána Boha.

Ráno si na cestě za zahradou zaběhám a se žalmistou si tiše zazpívám žalm 103 Dobrořeč duše má Hospodinu a s církví ve světě si připomínám vyznání víry v převodu J. Třanovského „ Kristus umřel za nás, nad peklem zvítězil, třetího dne vstal zas a tak nás vykoupil z věčného vězení…." V této radostné víře vstupuji do nového dne a pracuji nad Písmem a teologickými otázkami. Vesnici Heřmaneč obklopují lesy, v blízkosti jsou rybníky. Rád vzpomínám, jak jsme se setkali s Tebou u rybníka Chytrova. Při pohledu na lesy, oblohu naplňuje naše srdce radost a vděčnost a v duši nám zní melodie písně P. Gerhardta v přebásnění P. Pokorného „ Krásná je modrá obloha". Do kostela chodíme do Lhoty, kde někdy já nebo moje dcera kážeme. Radostně si podáváme ruce s posluchači z vesnice a z okolních vesnic. Když se vracíme domů, zajdeme do květinářství rodiny Kopřivových a pak na hřbitov, kde jsou pochováni děd a babička z otcovy strany. Dostal jsem se ve svých vzpomínkách až na hřbitov ve Velké Lhotě. Vzpomínám vděčně na ty, kteří jsou tu pochováni, ale i na mnohé z těch, kteří jsou na hřbitově v Rokycanech, v Praze a na mnoho svých přátel, kteří mě předešli. Mé vzpomínání však na hřbitově nekončí. Rozpomínám se na toho, který za nás zemřel, byl pohřben a vstal z hrobu, a tak končím písní „Buď tobě sláva, jenž jsi z mrtvých vstal".

Připravil:
Zdeněk Škrabal

Kostnické jiskry tiskly

před 50 lety

Úzký profil

„Když už jdu do kostela, chci si zazpívat," pravil kdosi. Na tomto výroku jsou dvě věci. Především prozrazuje, že autor výroku příliš do kostela nechodí. I tím bychom se mohli zabývat. Ale všimněme si druhé věty, touze po zpívání. Každý z nás má totiž některé oblíbené písně a přál by si, aby byly zpívány právě, když přijde do shromáždění. Nejsou-li zpívány, je neuspokojen. Zpravidla to bývá jen několik málo písní, které nám svými slovy a melodií vyhovují a pouze na ně se omezujeme, jako kdyby jimi byl vyčerpán bohatý písňový poklad, snesený v našem chrámovém zpěvníku. Omezit se pouze na několik písní není správné. Máme toužit po poznání dalších a dalších písní a má být takřka naší chloubou, že jich známe mnoho a že se nespokojujeme jen úzkým výběrem. Chudý výběr písní může být znamením chudoby naší víry, která musí být tak bohatá, že i největší poklad písní je jí málo. Chtějme si proto říci, že se nespokojíme jen svými oblíbenými písněmi a že budeme žádat, abychom ve shromáždění zpívali a učili se písním méně známým a neznámým. A k tomu ještě budeme dbát o to, abychom zpívali písně hodnotné, tedy takové, které tryskají z biblického svědectví.

Jbj

Kostnické jiskry 1957, č. 7, str. 3

Recenze

Křesťanský kancionál

Vydala
Rada Církve bratrské,
Praha 2006

Pokouším se zacelit několika slovy nedostatek, že se v našem týdeníku ještě neobjevila kvalifikovanější informace, že byl v minulém roce vydán nový církevní zpěvník – což je věc dost mimořádná a také záslužná. Sluší se to tedy oznámit širší církevní veřejnosti a připojit několik laických poznámek.

Zpěvník nese titul **„Křesťanský kancionál, třinácté revidované vydání".** Toto označení nám pomůže především k zjištění, pokolikáté vydává Svobodná reformovaná církev – Jednota českobratrská – Církev bratrská svůj zpěvník. Což by bylo asi příznačnější označení, protože pojmem kancionál rozumíme především zpěvníky pro užití liturgické, tedy pro společný zpěv při bohoslužebném shromáždění sboru. Tento kancionál je však svým složením spíše odpovídající těm sbírkám písní, které vycházely pod označením „Zpěvník pro chrám, školu a dům". Nicméně asi svým zaměřením vyhovuje současnému rázu shromáždění sborů Církve bratrské i dalším sejitím – ve skupinkách atd.

Kancionál obsahuje 537 notovaných písní, až na výjimky uvedených ve čtyřhlasé harmonizaci, všechny jsou opatřeny i akordovými značkami. Obsahové členění nevybočuje z tradičního rámce, kdy na začátku jsou písně chval, pak příslušné oddíly, vztahující se k jednotlivým osobám Trojice a jejich dílu. Následuje velký oddíl Bůh a člověk, církev, praktický život křesťana a písně ke zvláštním příležitostem. Je otázkou, zda textů dogmatičtějších, vyučujících, odkazujících k Božím spasitelným skutkům není méně ve prospěch těch, které nabízejí subjektivní výpovědi. Kancionál obsahuje písně jak z osvědčeného církevního pokladu (písně bratrské a reformační, několik ženevských žalmů…), osvědčené písně probuzenecké; dále písně novější, které byly již v minulých desetiletích publikovány ve zpěvníčcích i jiných církví a získaly si – většinou oprávněně – ekumenickou oblibu.

Je zařazeno také několik kánonů. Recenzent lituje, že především u písní, které patří do společného písňového pokladu evangelických církví, nedošlo ke sblížení v textové části. Přesto je potřebí ocenit nejen dlouholetou činnost řady spolupracovníků na tomto díle, ale především odvahu jej vydat v době, kdy společný zpěv přece jen prochází dost překotným vývojem a množí se různé místní sbírky písniček, popěvků, často jen promítaných na stěnu modliteben.

Skutečnost, že na vydání z roku 2006 navazoval bezprostředně dotisk v lednu 2007, vypovídá o zájmu a poptávce, kterých se vydavatel nenadál…

Kancionál je provázen nejen abecedním seznamem písní, ale doplněn i rejstříkem skladatelů, autorů a překladatelů, dále biblickými odkazy k textům písní a rejstříkem pojmů a témat.

Zpěvníková komise pracovala pod vedením bratra Pavla Javornického, hudební stránku měl na starosti bratr Tomáš Najbrt, ilustrovala sestra Eva Hanušová, počítačová sazba a grafické zpracování pan Josef Kováříček.

Kancionál působí i vzhledově velmi příjemně, sazba je vzdušná, šetrná i k unavenějším očím. Doufáme, že bude sloužit zdařile svému účelu a dočká se třeba i důkladnějšího hymnologického ocenění..

Bohumil Kejř

Píseň o radosti

Tou písní míním píseň 397 v našich zpěvnících ČCE a nalézající se asi ve všech zpěvnících církví u nás, které vešly z reformace. Zahajovali jsme jí i končili své shromáždění MS KJ v Lysé n/L k 550. výročí vzniku Jednoty Českých bratří. V ní vyústilo naše vzpomínání i rozhovor.

O radosti zpívá a k ní vyzývá. K radosti nad čím? Rok jejího vzniku 1467, jak se ve zpěvníku uvádí, nám to prozrazuje. Je to rok setkání asi 60 bratří, představitelů před deseti roky vzniklé Jednoty, kteří se tu odhodlali k rozhodnému kroku – k odtržení od římského velekněze, papeže, od kněžství jím posvěcovaného a jedině posvěcujícího, volbou vlastních kněží.

Troufalý krok jim budou vyčítat a za něj trestat i ve víře jim blízcí podobojí. A přece to byl pro ně i osvobozující krok. Jako okovy na nohou i na rukou je poutala, duchovně zabíjela jejich závislost na kněžském svěcení pocházejícím od papeže z Říma. Získávali je pro vlastní kněžstvo ponižujícím doprošováním, za úplatu, podvodem a někdy i násilím. Ti, jimž se malodušně podřizovali, odpovídali posměchem, nařčením z kacířství a posléze i novým krveprolitím. Křížovou i občanskou válkou. Opovrhovaní pikarti, jak neprávem Jednotu nazývali, jim ukázali cestu. Posléze se na ni ve své většině pod vlivem reformačního výbuchu v sousedním Německu také vydali. I Luthera tu však Jednota o více než půl století předešla.

Právem se tedy tenkrát radovali a tou písní k radosti vyzývali, i když ta chvíle byla chvílí mnoha úzkostí. To rozhodnutí byl veliký Boží dar. Bez něho by u nás ani nikde jinde, kde k němu také došlo, nebylo reformace. Proto „radujme se vždy společně, vzdávajíce chválu vděčně" a bděle ten odkaz otcovské moudrosti a odvahy střezme!

Dalibor Molnár

Bienále pro Diakonii aneb sestupme do zahrady

„..ať přijde do své zahrady můj milý a jí výtečné ovoce její."
(Pís 4,16)

Nastalo jaro a mnozí z nás zabořili ruce do hlíny a jali se vzdělávat záhonky a skalky, nebo alespoň osévat truhlíčky na balkóně. Ale i ti, kdo žádnou vlastní zahradu nemají, obdivují krásu rozkvétajících květin a stromů.

V dejvicko-bubenečském sboru ČCE právě nyní mnoho rukou buduje trochu neobvyklou, teprve nedávno založenou zahradu. Desítky zahradníků obdělávají půdu, vybírají rostlinky, chystají podpůrná hnojiva a doufají, že do hotové zahrady sestoupí hodně návštěvníků, kteří se nejen pokochají její krásou, ale snad si i některou rostlinku odnesou.

Tou lákavou zahradou se má stát Bienále pro Diakonii s volným tématem „Sestoupení do zahrady". V této zahradě umění bude k vidění na sedmdesát „rostlinek" – obrazů, kreseb, grafických listů, fotografií, plakátů i výrobků z textilu či keramiky. Dodají je zkušení a známí tvůrci, jako jsou Radovi, Šormovi, Šerýchové, ale i mladí a méně nápadní „pěstitelé".

Půda pro „zahradu" byla vyhlédnuta hned na dvou místech. Menší přehlídka bude k vidění v atriu radnice městské části Praha 13 – Butovice (Sluneční náměstí, metro B Hůrka) ve dnech 14. – 18. května, v celé své kráse a pestrosti se pak zahrada rozprostře ve sborových prostorách v Dejvicích ve dnech 20. – 26. května (Dr. Zikmunda Wintra 15, metro A Hradčanská nebo Dejvická).

Bienále bude prodejní přehlídkou, takže vyhlédnutou „rostlinku" bude skutečně možné získat a přesadit si ji k sobě domů. Koupi lze uskutečnit buď přímo v místě výstavy, nebo prostřednictvím internetové stránky www.bienaleprodiakonii.cz, anebo během dobročinné aukce vybraných děl, která proběhne 15. května, v návaznosti na koncert skupiny Hradišťan v Klubu Mlejn.

Volné téma Bienále, „Sestoupení do zahrady", odkazuje k biblické knize Píseň písní. Tato milostná skladba, která tematizuje vztah muže a ženy, ale symbolicky též vztah mezi člověkem a Bohem, je tradičním zdrojem inspirace pro literární i výtvarné umění. Motivy lásky nesené hlubokou vzájemností, solidaritou i ochotou k utrpení, ale i stále obnovovanou nadějí a smyslem pro krásu života, vyjadřují základní záměr Bienále.

Bienále poskytne příležitost prezentovat a konfrontovat méně známá a třeba i netradiční díla současných umělců různých generací, kteří se ve svém životě či díle inspirují křesťanstvím. Návštěvníci budou moci porovnat, nakolik se současní umělci ve svém díle inspirují tradičním biblickým a křesťanským tvaroslovím, jak zápasí o zachycení obtížně zobrazitelných, vyslovitelných či jen představitelných aspektů příběhu Boha s člověkem a celým Stvořením.

Dalším záměrem Bienále je podpořit Středisko Diakonie ve Stodůlkách, které v příštím roce zahájí první etapu nákladné rekonstrukce a přístavby svých prostor. Dejvický sbor je patronem tohoto Střediska, jehož uživatelé ve sboru vystupují a prodávají své výrobky v adventní době i před Velikonocemi. Během Bienále budou promítány fotografie a videodokument z činnosti Střediska a bude možné zakoupit i výrobky klientů ergoterapeutické dílny. To vše, spolu s prvním zastavením Bienále přímo ve Stodůlkách, by mělo přispět k tomu, aby se návštěvníci Bienále, mezi nimi v neposlední řadě političtí reprezentanti a podnikatelé z Prahy 13, podrobně seznámili s činností i potřebami Střediska Diakonie ve Stodůlkách, které již dvanáct let pečuje o postižené děti a poskytuje podporu jejich rodinám. Veškeré příjmy z Bienále, z prodeje výtvarných děl, dobrovolného vstupného a eventuálních darů budou poskytnuty Středisku na první etapu jeho přestavby.

„Hnojivem" připravované zahrady Bienále pro Diakonii je řada doprovodných programů. Kulturně-společenskou událostí budou obě vernisáže. Ve Stodůlkách se uskuteční v pondělí 14. května od 18.30 h za účasti starosty Prahy 13 D. Vodrážky, poslance a bývalého starosty této městské části Petra Bratského, ředitele Diakonie ČCE Pavla Vychopně a zaměstnanců i uživatelů Střediska Diakonie. Hudební doprovod zajistí skupina Nsango malamu, která představí africké duchovní písně. V Dejvicích proběhne vernisáž v neděli 20. května od 19:00 hodin za účasti synodního seniora ČCE Joela Rumla; zahraje při ní soubor příčných fléten Syrinx.

Během prvního týdne Bienále se uskuteční již zmíněný koncert skupiny Hradišťan (15. 5. od 19.30 h), na který naváže dobročinná aukce vybraných děl. V pátek 18. května bude Bienále prezentováno v rámci Dne a/ Noci dobrovolníků v kostele Martina ve zdi (tuto akci pořádá Servitus, ekumenická organizace pro dobrovolníky).

V Dejvicích bude Bienále doplněno řadou doprovodných programů. V pondělí 21. května od 19 h zde divadlo vHLAVĚDRÁt uvede hru Posvícení v Hudlicích. V úterý 22. května od 19 hodin bude prof. Milan Balabán přednášet o Písni písní, na niž odkazuje volné téma Bienále; hudební doprovod obstará dětský soubor zobcových fléten. Ve čtvrtek 24. května pak od 19.00 h vystoupí pěvecký soubor „Ensemble Giullaume", barokní tóny doplní autorským čtením Dagmar Urbánková.

Jako doširoka otevřená brána do zahrady Bienále i do hájemství dejvicko-bubenečského evangelického sboru pak bude akce Půl z noci v Suterénu, která v pátek 25. května od 18.30 do 24.00 h nabídne v dejvické modlitebně pestré pásmo hudby, obrazů, autorského čtení a rozhovorů zakončené tichou půlnoční.

Chcete-li se o Bienále pro Diakonii dozvědět více, zavítejte na jeho internetové stránky www.bienaleprodiakonii.cz. Anebo si udělejte čas a sestupte do této neobvyklé zahrady, abyste se potěšili její krásou a pojedli z jejího ovoce!

„Můj milý sestoupil do své zahrady k záhonům balzámovým, aby v zahradách pásl a trhal lilie." (Pís 6,2)

Hana Volná

Lidský tvůrce ve službě Stvořiteli

Je to právě půlstoletí, co královéhradecká profesorka hudby M. Jakoubková nacvičila se spojenými pěveckými sbory Církve československé husitské a Českobratrské církve evangelické Haydnovo oratorium „Stvoření světa". Jednu z hlavních úloh zpíval do té doby téměř neznámý mladý technik Vilém Přibyl, člen CČSH. Královéhradečtí navštívili s nastudovaným dílem řadu chrámů obou církví.

Autor oratoria Rakušan Joseph Haydn patří spolu s Mozartem a Beethovenem k věhlasné trojici hudebních klasiků. Zatímco si loni milovníci hudby připomínali 250. výročí Mozartova narození, od Haydnova příchodu na svět 31. března 1732 uplynulo 275 let. Chlapec začínal jako zpěvák ve vídeňském dómu sv. Štěpána, později se živil ve vídeňských kostelech jako varhaník. Časem se dostal do služeb hraběte Morzina jako kapelník na jeho sídlech (mimo jiné i v Dolní Lukavici na Plzeňsku). Od r. 1761 nosil téměř třicet let důstojnickou uniformu coby dvorní kapelník jednoho z největších uherských magnátů Esterházyho. Z podnětu londýnského manažera (impresária) Salomona podvakrát pobýval a koncertoval nějakou dobu v Londýně (kde už dříve trvale úspěšně působil „londýnský Bach" Johann Christian Bach). Po manželčině smrti se již jako osmašedesátiletý usadil v Gumpendorfu na vídeňské periferii. Zde pokračoval s neutuchající invencí ve skladatelské tvorbě, která mu spolu s dřívějšími turné vynesla světovou pověst. Jeho tvůrčí práce byla opravdu úctyhodná. Kromě zmíněného „Stvoření světa" zkomponoval oratorium „Roční doby", dále pak mše a Stabat mater, víc než stovku symfonií, desítky trií a kvartetů, klavírní sonáty, instrumentální koncerty i komické opery, což svědčí o tom, že zdaleka nebyl škarohlíd. Je třeba se alespoň zmínit o jeho o pět let mladším bratru Michaelovi, který působil (jako dočasně i Mozart) u salcburského arcibiskupa a rovněž byl znám jako skladatel mší, rekviem, Te Deum a duchovní hudby pro varhany.

Smrt Josepha Haydna 31. května 1809 spadá do dnů, kdy Napoleonovo vojsko ostřelovalo vídeňské předměstí a obsadilo Schönbrunn. Proto skladatelův pohřeb proběhl bez účasti veřejnosti. Teprve o čtrnáct dní později rozhodlo francouzské velitelství, aby byla za Haydna sloužena slavnostní mše. Skladatelovy ostatky byly později exhumovány a převezeny do sídla Esterházyů v Eisenstadtu jižně od Vídně, kde bylo zřízeno Haydnovo muzeum. Vykradači hrobů (či Haydnovi ctitelé) se však už před převozem zmocnili skladatelovy hlavy. Ta se časem dostala do majetku vídeňské Společnosti přátel hudby.

V r. 2006 probíhal v Českém rozhlase pořad „Rok v dopisech". Na závěr skutečných dopisů bylo zařazeno čtení fiktivních listů z různých dob. Jeden z nich zachycuje, jak skromně a vlídně se Joseph Haydn choval k řadovému českému muzikantovi při náhodném setkání. To dobře odpovídá umělcově povaze.

Daniel Henych

Inzerce

Pronajmu byt 2+1 v Praze ženám. Tel.: 777 551 118

č. 14

Jsem absolventka Katolické Univerzity, kombinace Slovenský jazyk-Náboženská výchova pro základní a střední školy. Dva roky praxe-SOU strojírenské, Kysucké Nové Město, Sdružená střední škola-Banová. Hledám práci i jako vychovatelka na základní a střední škole a v jiném výchovném zařízení i jako pedagog v centru volného času a v jiné pedagogické a sociální činnosti s dětmi a mládeží, případně i v jiných formách služeb církve, kde mohu být užitečná.
Možná i díky Vám najdu své povolání v životě a v církvi.
Děkuji za odpovědi. Telefon-00421415983621, 00421902810311, jozefrug@stonline.sk

č. 20

Křesťanské společenství Zlín hledá plnočasového pracovníka pro práci mezi studenty Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Hlavní náplní práce bude vedení studentského křesťanského klubu, koordinace přednáškové činnosti a pastorace vysokoškolských studentů. Nabízíme zajímavou a dobře odměňovanou práci, byt zajištěn. Motivační dopis a strukturovaný životopis zašlete na e-mail: info@kszlin.cz

č. 19

Vysoké Tatry - ubytování v soukromí. Telefon: +421/52/7754 855, +421/905/346 354. E-mail: valekmil@seznam.cz

č. 15

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 15. května 2007 od 17.30 h do přízemí pražského kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) na besedu s ing. Ivanem Dejmalem na téma "Prostor, vlastnictví a svoboda".

(jNe)

* * *

Evangelická teologická fakulta UK zve na konvokační přednášku, kterou při příležitosti svého životního jubilea pronese v úterý 15. května 2007 v 11 h ve velké posluchárně UK-ETF, Černá 9, Praha 1 prof. ThDr. ing. Jakub S. Trojan na téma „Radost z theologie (útěcha je málo…)".

Hudební vystoupení: Pavel Trojan ml. a Anna Trojanová.

Doc. ThDr. Martin Prudký, děkan

* * *

Srdečně zveme na bohoslužby se zpívanou českobratrskou liturgií v kostele u Martina ve zdi v neděli 6. května v 19.30 h.

Irena Škeříková a Peter Morée

Chotěboř 2007

Na letní prázdniny je ve středisku v Chotěboři opět připraven program pro rekreaci rodin s dětmi a rekreaci jednotlivců. Jsou zváni všichni, kdo chtějí prožít v evangelickém společenství část své dovolené, i při společných pobožnostech. V tomto roce máme k dispozici pět běhů po 7 dnech a jeden běh třináctidenní a jeden běh jedenáctidenní v době od 30.6. do 29.8. Písemné přihlášky potvrzené sborem, zasílejte nejpozději do poloviny května na adresu: Ing. Petr Černý, Na Moráni 8, 128 00 Praha 2 (neposílejte doporučeně!!!) Přihlášky přes internet na stránce http://es-chotebor.evangnet.cz v sekci on-line (platí pro zájemce, kteří byli v posledních dvou letech ve středisku na rekreaci). Případné dotazy můžete zaslat na e-mail: es-chotebor@evangnet.cz

Bohoslužby

6. 5. 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik
Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš
Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30
Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

14/2007

16. května 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 23. května 2007

Z obsahu

* *Zázrak života*
* *Romská otázka*
* *Bible ve spravedlivé řeči*

Poselství k neděli Rogate

Pojďte, slyšte...
budu vám vyprávět
Ž 66,16

Na mysli i na rtech máme písničky, jejichž zvěst nám tryská z nitra a melodicky nese kulhavé poutníky.

Žalmový text a jeho zpěv je vrypný; tesá z běd naději pro jednotlivce, ztotožňuje se s ním společenství. Všichni bohabojní jsou kvalifikovaní svědkové lidské křehkosti a mocných Hospodinových skutků.
Hle, povolal si Hospodin připraveného Abrama z Uru. Vytrhl Hospodin zotročeného Izraele z Egypta. Navrátil Hospodin porobou utištěný ostatek z Babylonu. Nám společné příběhy budu vám vyprávět. A nesmlčím je celé zemi! – Doširoka a dovysoka byl otevřen bytovací prostor staré církve.
Společenství kolem Ježíše Nazaretského četlo, naslouchalo a živilo se stejnými vyprávěními. Jaký pak velký div, že po ukřižování Mistra a počátečním zármutku učedníků otevřel Hospodin bohabojným stejnou naději. Byli v podobné situaci: nalomeni zklamáním, oslabeni zradou, svíráni strachem. Ale hrob byl prázdný. Prvního dne po sobotě, při bohoslužbách, přišel Ježíš, postavil se uprostřed nich a nezvykle je obdaroval nebeským bytím. To jsou ty právě narozené děti, jež byly počaty genem Božího slitování – nový rod bez analogie.
Povelikonoční čas je panenským obdobím církve. Hodně třesu v neuvyklé situaci. Připomínáním Mojžíše, Proroků a Žalmů vzchází světlo. Kde se církev modlí, formuluje se vyznání (lásky). Kde církev prosí, otěhotní Duchem. Tuto radost jí nikdo nevezme. Nikdy.

Bronislav Czudek,
farář ČCE ve Vsetíně

Z oslav 550 let Jednoty bratrské ve Starém sboru v Mladé Boleslavi

Jsou bohové?

Žádní bohové nejsou, je jenom jeden Bůh! To jsem si v mládí myslel a měl jsem vymalováno. V obraze mého vesmíru nebylo pro nějaké bohy místa. Tak jak jsem se seznamoval se Starým a Novým zákonem, rozpoznával jsem, že do mého obrazu vstupují vedle Boha nadlidské postavy satana, ďábla a bohů, o jejichž původu, jak dnes vím, nikdo z lidí nic podstatného neví a nikdy nic vědět nebude. Já ovšem jsem se chtěl dopídit, odkud satan přišel a jakým právem se tak bezostyšně postavil mezi syny Boží před Hospodina (Jb 1,6). S podobným pocitem jsem vnímal postavu ďábla, jenž pokoušel Pána Ježíše na poušti (Mt 4,1). Obě postavy však v mém vnímání ztratily ostré, osobní rysy a vlastnosti, nevstoupily do mého všedního života, zůstaly postavami literárními: jsou doma jen v Písmu, venku z nich zůstává jen cosi, co mne ohrožuje nebo svádí, ale s čím si dovedu poradit.
Podobně jsem odmocnil bohy, ba odepsal jsem je z existence. Soudil jsem, že víra v bohy patří do dávné minulosti dějin lidstva, kterou křesťanství a posléze osvícenství a moderní doba zcela vymazaly z myslí a srdcí lidí.
Těžko jsem se potom smiřoval s tím, že musím vzít na vědomí, že Písmo Starého a Nového zákona s naprostou samozřejmostí mluví o existenci bohů. Bůh a bohové! Z této nabídky – a jinou člověk nemá – vyčnívá jedna zvláštnost: není to skutečná nabídka, protože nepočítá s tím, že by člověk byl schopen zvolit si a svobodně se rozhodnout pro Hospodina, naopak počítá s tím, že je silně nakloněn zvolit si a rozhodnout se pro boha, protože ten od něho nepožaduje změnu myšlení a poslušnost života. Tento bůh je totiž do velké míry jeho druhé já, je tu, aby plnil jeho vůli. Jak tento bůh dovede zpustošit život člověka a jeho vztahy, jsem se dovídal pohledem do novinářské černé kroniky, nejčerstvěji z televize Nova, ale nejcitelněji hlubším pohledem do svého nejbližšího okolí a do vlastního srdce. Své jméno mění tento bůh podle doby, ale vždy je nejmodernější. Kdo spočítá zmarněné životy těch, jejichž bohem byla vlastní vůle? Prosí-li člověk Boha: „Buď vůle tvá," je to proti lidské přirozenosti. Je to důsledek toho, že se Bůh dal člověku poznat jako Pán, Stvořitel a vítěz nad bohy, aby se člověk odvážil jim vzdorovat. Toto poznání vstupuje do lidského života ve chvíli, kdy je člověk schopen slyšet a rozumět Božímu oslovení. Bůh ho nenechává, aby žil sám se sebou (se svým bohem), ale posílá k němu lidi, kteří mu řeknou o Hospodinu Bohu a jak se tento Bůh liší od jeho boha. To mluvíme o církvi, kterou Bůh stvořil, aby přenesla jeho slovo přes věky a my mohli uslyšet suverénní nárok Boha a dát mu za pravdu: „Já jsem Hospodin a jiného už není. Bůh spravedlivý a spasitel není mimo mne. Kromě mne nic není." (Iz 45, 6, 21) Rozumějme: Mimo Boha není nic, co by mělo autoritu a cenu, co by nám pomohlo a v co bychom mohli doufat v životě i smrti – toto nic jsou bohové, ale mohou nás zničit.
Neostýcháme se jmenovat vedle Boha bohy! Jakým právem? Nejmilejší, uznejte, že se všichni stále pokoušíme vnutit Bohu za společníka a přítele i svého boha, sami sebe. Kdy si už dáme říct, že spravedlnost nemá nic společného s nespravedlností, světlo s temnotou a Kristus s Beliálem? (2K 6, 14.15)

Josef Veselý

Aktualita

Když dva dělají totéž

"Švédové nám ukradli Ďáblovu bibli." Tato věta zazněla ve středu 18. dubna hned několikrát v hlavních večerních zprávách na ČT 1. Nešlo o akci švédského zločineckého podsvětí. (I když ďábel a podsvětí k sobě určitě tíhnou.) Kniha se stala válečnou kořistí švédských vojsk za třicetileté války. V roce 1648 byla odvezena ze země a od té doby je majetkem švédského státu. Média se o ni začala zajímat proto, že se švédská Královská knihovna rozhodla zapůjčit tento vzácný středověký rukopis do České republiky.
Název "Ďáblova bible" se odvozuje z legendy, podle níž při sepisování této 75 kilogramů vážící knihy pomáhal mnichovi z Podlažického benediktinského kláštera ďábel. Teologicky to příliš nesedí. Ďábel určitě není tak přitroublý, aby opisoval Bibli, i kdyby za to nakrásně získal dušičku jednoho padlého mnicha. (Pokud by mnich Bibli v termínu neopsal, měl být svými bratry zaživa zazděn.) Hrátky s čertem mne však nepohoršují. Legendy mají dráždit lidskou fantazii a to se zde děje.
Za nepřípustnou ovšem pokládám formulaci veřejnoprávního média týkající se způsobu, jímž Švédsko tuto knihu nabylo. Výrok "Švédové nám ukradli" na mne působí stejně provokativně jako Topolánkův zdvižený pro-

Dokončení na str. 2

Zaostřeno dnes do dálky

Kam kráčíš, Turecko?

O velikonoční neděli zemřeli v tureckém městě Malatija tři křesťané. Zemřeli mučednickou smrtí. Tři hodiny je brutálně mučili a nakonec zavraždili členové „tarikat", skupiny „věrných muslimů". Dva z mučedníků byli Turci, kteří konvertovali od islámu, třetí byl původem Němec. Popisovat brutalitu mučení by bylo pro čtenáře ET velmi silná káva.
Oběti byly nakonec pohřbeny na již téměř sto let nepoužívaném arménském hřbitově, neboť muslimové odmítali jejich mrtvá těla přijmout na běžném hřbitově.
O čtyři týdny později se v Ankaře konala největší demonstrace v dějinách Turecka, a byla to demonstrace za zachování sekulárního státu.
Skutečný následovník Kristův raději mečem sejde, než aby se pokoušel víru šířit násilím. Tři turečtí mučedníci – podobně jako bezpočtu dalších mučedníků všech dob – zemřeli, ač chtěli žít. Nepožadovali ničí smrt – a měli sami pro co žít. Právě proto ale měli i pro co umírat.
Muslimové často kritizují Západní civilizaci za to, co se na ní nelíbí i skutečnému Bohu. Člověk k nim může i pocítit jisté sympatie, když si uvědomí, že v Holandsku nesmějí muslimky chodit zcela zahalené ve svých burkách, zatímco naprostá nahota pohoršlivá není. Evropan se pohoršuje nad islámskými teroristy, kteří zabíjejí i malé děti, a muslim jim odpoví: „Vy zabíjíte i nenarozené děti a zákon vám to dovoluje."
Nad mnohým, co muslimy pohoršuje, Hospodin pláče. V čem se tedy lišíme? Jako křesťané nejsme povoláni zjednávat pořádek násilím. Bůh udělal grandiózní pokus nikoli hříšníky potrestat, ale zachránit je. Ano, jednou přijde soud. A Ježíš mluví jasně: „Nebudete-li činit pokání … všichni podobně zahynete."
Leč ten soud nesvěřil nám, lidem. Dal nám autoritu odpouštět, nikoli autoritu odsuzovat. Vdova po onom německém křesťanovi, umučeném v Malatiji, vyslovila v turecké televizi odpuštění vrahům svého manžela a otce jejich tří dětí. Dosvědčení Krista bylo korunováno.
Těžko říci, kolik lidí se rozhodlo účastnit se demonstrace za zachování sekulárního státu, protože slyšeli tuto ženu. V každém případě udělali dobře. Víra a světská moc, to byla vždycky dosti nebezpečná směs.

Dan Drápal

* * *

Praha, 1. května 2007 (cb). **Porušování lidských práv v Turecku.**
Předseda Rady CB napsal ministru zahraničních věcí.
Vážený pan Karel Schwarzenberg, ministr zahraničních věcí České republiky
Vážený pane ministře, obracím se na Vás s prosbou o intervenci v rámci kompetencí Vašeho ministerstva. Velmi nás trápí současná situace v oblasti lidských práv a náboženské svobody v Turecku. V nedávných dnech tam byli zavražděni další křesťané. Podle zpráv, které máme k dispozici, se tak stalo krutým způsobem (dlouhodobé mučení) v turecké provincii Malatya.

Dokončení na str. 2

Z církví u nás i ve světě

Jubileum 550 let od vzniku Jednoty bratrské – Unitas fratrum
bylo připomenuto slavnostním dnem, který organizačně připravoval Ochranovský seniorát při ČCE a Evropská kontinentální provincie Jednoty bratrské. V sobotu 28. 4. se do Mladé Boleslavi sjelo asi 450 účastníků, z Čech, ale hlavně z Německa a Holandska, pro které byl připraven pestrý program: slavnostní shromáždění s připomenutím, co dávné bratry vedlo k oddělení od stávajících církevních útvarů; prohlídka ukázek z nálezu archivu biskupa M. Konečného; odpolední shromáždění s večeří Páně a podvečerní akce na 3 místech – převážně s koncerty pěveckých sborů a hudebních skupin.
Rádi bychom, alespoň ve zkratce, v létě uveřejnili podstatné výtahy z hlavních proslovených příspěvků.

red-bok

Metodisté v Británii odrazují voliče od podpory extremistů
(Londýn, 13. 4. 2007 - ENI) Metodistická církev ve Velké Británii vyzvala voliče, aby v nadcházejících volbách 3. května nehlasovali pro extrémistické kandidáty. Církev zároveň vydala materiál, ve kterém pomáhá svým členům vyrovnávat se s extremistickými projevy v politice. Jedním z doporučení je i to, aby církev nepropůjčovala své prostory na politická setkání kandidátů Britské národní strany s veřejností. Tato strana totiž otevřeně vystupuje proti migrantům a svými veřejnými prohlášeními podněcuje nenávist proti cizincům. Podle představitelů církve proto nese všecky základní rysy extremistické politické strany.

Arménská apoštolská církev v Turecku zápasí o kříž na kostele
(Varšava, 13. 4. 2007 – ENI) Představitelé Arménské apoštolské církve požádali turecké úřady, aby mohli do svého nově zrestaurovaného kostela na území Turecka nainstalovat kříž a konat v něm bohoslužby. Kostel, který obnovili, byl zničen v roce 1915, kdy v Turecku proběhly etnické čistky proti Arménům a většina z nich byla pozabíjena. „Kříž, který na budovu chceme umístit, tam vždy byl a zřetelně je vidět na starých dobových fotografiích," řekl patriarcha církve Mesorb II. Mutafyan v dopise tureckému ministrovi kultury a turistiky. „Proto žádám o souhlas s umístěním kovového kříže, který je zaplacen ze sbírek místních věřících a bude na svém původním místě, abychom mohli v budově sloužit liturgii," píše se dále v patriarchově dopise.

Kardinál v Hong Kongu vydělává zpěvem na charitu
(Hong Kong, 12. 4. 2007 - ENI) Čínský kardinál v Hong Kongu propaguje gregoriánský liturgický zpěv na vlnách komerčního rádia. Zároveň tuto kampaň využívá na sbírání finančních prostředků pro dobročinné aktivity řádu sester Matky Terezy. Lidé mohou práci církve pro ty nejchudší podpořit prostřednictvím zaslání SMS zprávy. Kardinála Josepha Zena pozvali do komerční rozhlasové show, v které se hosté mohou s posluchači podělit o své oblíbené písně tím, že je sami v rádiu zazpívají. Kardinál využil příležitost k představení gregoriánského chorálu pro posluchače, kteří většinou vůbec nejsou křesťany. Jeho krok však zaznamenal úspěch a posluchači štědře podpořili sociální práci řádu.

Světová rada církví bojuje proti klimatickým změnám
(Ženeva, 10. 4. 2007 – ENI) Světová rada církví v Ženevě byla hlavním organizátorem setkání, které se konalo ve dnech 12. – 15. dubna v Londýně. Jeho cílem bylo prozkoumat potenciál církevních organizací v oblasti boje proti klimatickým změnám. Občanská sdružení v Británii připravují širokou kampaň namířenou na ochranu životního prostředí a na boj proti klimatickým změnám. Do celého procesu chtějí co nejvíce zapojit i církve.

Kam kráčíš Turecko?

Dokončení ze str. 1

S mnoha křesťany si klademe otázku, jak je možné, že Evropská unie vede přístupové rozhovory se zemí, která tak silně porušuje lidská práva, nechrání menšiny a nevede dost rozhodný boj ve věci náboženské svobody. To, že mnohé islámské země pronásledují a zabíjejí křesťany je na denním pořádku. To, že se tak děje v zemi, která by ráda vstoupila do EU, považujeme za skandální. Velmi Vás prosíme o rozvinutí příslušných iniciativ Ministerstva zahraničních věcí a vyvíjení politického tlaku na zemi, která není schopna garantovat náboženské svobody a pokrytecky se tváří jako země demokratická. S poděkováním za Vaši reakci a přáním Božího požehnání pro Vaši práci

ThDr. Pavel Černý, Th.D. *předseda Rady Církve bratrské a předseda Ekumenické rady církví v ČR. V Praze 1.5.2007 (zkráceno)*

Když dva dělají totéž

Dokončení ze str. 1

středníček. Válečná kořist jistě nemá takový morální kredit jako hodnoty získané prací (i když žoldáci ve vojskách obou znepřátelených táborů vlastně regulérně pracovali), nelze ji však dost dobře označit za krádež. Kdyby to možné bylo, dávno by už švédský stát čelil ve Štrasburku žalobě.
V průběhu třicetileté války došlo k nespočtu nedobrovolných majetkových přesunů. Konfiskoval se majetek evangelické šlechty, měšťanstva, odebíraly se kostely. Je nepředstavitelné, že by o tom nějaké veřejnoprávní médium referovalo způsobem: "Katolíci ukradli evangelíkům kostely." Když dva dělají totéž, nemusí to být zkrátka totéž. Cítí-li žurnalista, že by mohl za svůj výrok dostat přes prsty, drží se na uzdě. Cítí-li naopak pro svůj projev ideologickou podporu, rád si kopne.

Emanuel Vejnar

Úvod k rozhovoru o náboženstvích

Když člověk začne přemýšlet o sobě a o svém údělu, vyvstane mu posléze základní otázka: Proč musím, mám-li se podílet na životě, trpět a umírat? Proč je vše živé podrobeno utrpení a smrti? Proč nikdo nemůže zůstat mimo, tedy v pozici diváka? Proč jsem byl vržen do bytí (či do jestvování)?
Otázku utrpení a smrti se pokoušejí (roz)řešit všecky náboženské proudy i filosofické systémy. Explicitně nebo implicitně. Každý ovšem poněkud jinak: Buddhista vyprázdněním svého já, taoista splynutím s nadosobním děním, taem, džinista rozpuštěním já v bezbřehém soucitu. Muslim, aby unikl sám sobě, se odevzdává Alláhovi až do sebezničení. Žid se vyrovnává s Hospodinem pomocí Zákona. Exi-stencialistický filosof zakládá svůj život na vědomí svého vlastního troskotání, na „pevné skále" zoufalství. Ateistický „přírodní filosof" si zakazuje otázku po smyslu, aby se mohl tím snáze vrátit do animality a odložit své lidství.
Křesťanské poselství, jak mu rozumím, je nejradikálnější: Na otázku: „Proč já jsem já?", otázku v podstatě ďábelskou k zešílení, odpovídá: Proto, že Bůh v Kristu chce vnímat svět skrze člověka a sám nést jeho bídu na lidském těle. Kristus je Bůh ponořený do lidství a tím do utrpení a smrti. Tak nám Bůh na otázku po smyslu neodpovídá definicí, ale inkarnací. Nekonečný se stal „časným", Svatý „bědným" v Ježíši Nazaretském.
Člověk se ptá: Proč mne Bůh nechává (nebo proč mi dává) trpět a umírat? A Bůh říká Kristem: Nesu sám, vnímám a prožívám utrpení všeho svého stvoření, celého vesmíru. Když ty, člověče, trpíš, když se dostáváš do krize, to stojíš pod Božím soudem. A máš dvě cesty: Buď chceš být sám svůj a utrpení a svou smrtelnost odmítáš. Pak tě ale utrpení a smrt drtí. Nebo se začneš odevzdávat a všecko to přijímat. A pak tě to proměňuje. Jak? Sbližuje tě to s Kristem. Apoštol Pavel říká: Stáváš se Kris-tovým údem. A to proto, že přijímat utrpení a smrt je možné jen v lásce a víře. Křesťanská tradice říká: V Duchu svatém.
Kde se utrpení bere? Bůh, kterému vděčíme za to, že jsme, trpí tím, jak jsme. Kdokoli nežije láskou, rozmnožuje utrpení. Cizí i své. A Bůh do něho vstupuje a nese je s námi. Jenže mnozí pro to prostě nemají oči. – A co smrt?
Křesťan ví a nezapomíná, že jsme všichni časní. Nezlehčuje smrt, v níž se setkáváme s Božím soudem. Ale narozdíl od ostatních ve víře ví, že neodchází do nicoty, ale k Bohu. A že Boží milost v Kristově oběti už přemohla všechen hřích a odcizení, takže se na konci svého života vracíme k Bohu – domů.
Tato víra byla v minulosti opisována a vyjadřována různými obrazy, které jsou dnešnímu člověku vzdálené. Takže asi nejvýstižnější je tu připomenout si slova Pána Ježíše z J 14,1-3: Nermutiž se srdce vaše. Věříte v Boha, i ve mne věřte. V domě Otce mého příbytkové mnozí jsou. Jdu, abych vám připravil místo (podle Kralické).
Jsou křesťané, kteří radostně vyznávají, jak už se těší k Pánu. To je vzácný dar. Ale nesuďme příliš rychle ty, kteří – když se vážně vyrovnávají se svou smrtelností a vnitřně jakoby předem vstupují do své poslední hodiny, jsou na čas sevřeni „úzkostmi hrobu", jak o nich mluví žalmista (110,3).
Vzpomeňme na Ježíše v Getsemane. Písmo říká: Nechtějme sami překonat smrt, ale připomínejme si, že ani v umírání a smrti nebudeme osamoceni, ale Pán Ježíš tím vším půjde s námi. A tak svým vítězstvím všecku naši bídu promění v radost.
Takže důležitější než zkoumat nebo si představovat, „jaké to tam bude", je ujištění evangelia, že náš Immanuel – „s námi Bůh!" - (Mt 1,23) je i bude s námi v životě i smrti. (Ř 8,38n) Však když se jako Vzkříšený zjevuje svým učedníkům, říká jim především „Nebojte se" (Mt 28,10) A to je slovo pro nás. –
Budeš-li, Pane, skrze bolest přicházet,
veď nás svým Duchem, abychom Tě v ní vítali.
Budeš-li skrze mdlobu přicházet,
veď nás svým Duchem, abychom Tě v ní vítali.
Budeš-li skrze smrt přicházet,
veď nás svým Duchem, abychom Tě v ní vítali.

Jan Heller

Čile z Bible

Triumf a vůně Kristových svědků

„Budiž vzdán dík Bohu, který nás stále vodí jako zajatce v triumfálním průvodu Kristově a všude skrze nás šíří vůni svého poznání." 2K 2,14
Apoštol Pavel použil v tomto vzkazu do korintského sboru dvou působivých metafor pro vztah kristovců ke vzkříšenému Ježíši jako vítěznému Pánu: jednak ve smyslu podílu na Kristovu vítězném triumfu a dále pro šíření jeho hlubšího poznání jako blahé vůně. Naše starší generace čtenářů Písma uvyklá na kralické znění může být při onom prvním příměru překvapena zcela novým pojetím v ekumenickém překladu, který pojímá Pavla a jeho spolupracovníky jako *„zajatce vedené v Kristově triumfálním průvodu"*. Kralický překlad zní totiž zcela jednoznačně ve smyslu velké radosti z vítězství: *„Bohu pak chvála, kterýž vždycky dává nám vítězství v Kristu."* Nabízí se tedy otázka, proč se oba překlady ve svém pojetí tak výrazně odlišují.
Naše ekumenické překladatele mohla inspirovat k pojetí „zajatců v triumfálním průvodu" druhá možnost překladu původního řeckého slovesa (thriambeuein), jakožto obdoby latinského „triumfare". Jeho základní význam je „triumfovat" ve smyslu vítězit, dále však také „vést někoho v triumfálním průvodu". Odtud je pochopitelná i navazující představa triumfálních průvodů římských vojevůdců a císařů, v nichž si jako vítězové vodili v poutech zajaté nepřátele. – Je však otázkou, jaké své zařazení v onom vítězném průvodu měl asi Pavel na mysli. Měl opravdu představu zajatců v řadách poražených nepřátel? – Připusťme však, že i představa Kristových zajatců, jakožto přemožených jeho láskou a duchovní mocí, má také určitou vyznavačskou hodnotu. A nejeden kazatel by ji asi uměl až dramaticky rozvádět, - a to třeba i s odkazem na samého Pavla při jeho obrácení na víru, kdy ho posléze *„museli vzít za ruce a vést do Damašku"* jakoby spoutaného. (Sk 9,8) Ale pozor, tato představa „zajetí Kristem" se týká spíše osobního vztahu víry a individuální zbožnosti, jak o tom i zpíváme v oblíbené písni *„Mne zajmi, Pane můj, pak volný ihned jsem…"* (EZ 383) Zde však mluví Pavel o způsobu kristovského svědectví. A naopak, pokud jde o věcný smysl této metafory, je nutno připomenout, že při oněch dávných triumfech byli vedeni jako zajatci právě přemožení a zdeptaní nepřátelé, z nichž ti významnější byli vzápětí popraveni a ostatní se stali otroky! (Kupodivu, představa věřících jako Kristových zajatců, - ani sám pojem zajatec - se v Pavlových listech vůbec nevyskytuje.) Pokud tedy chceme porozumět zaměření této metafory, musíme pečlivě přihlédnout i ke kontextovým a dalším souvislostem.
Především nelze pominout danou situaci. Pavel právě vyjádřil svou radost, že i „v Troadě (kde svědčil o vzkříšeném Kristu) našel otevřené dveře pro dílo Páně", a že může pokračovat v misijní cestě až do Makedonie (2,12-13). Je nesen jistotou víry ve vítěznou moc Kristova evangelia, a za to i Bohu děkuje. A jestliže hned neváhá spojit tuto svou radost a dík s obrazem Kristova triumfálního průvodu, pak se musí spíš vidět na straně Krista-Vítěze než mezi zajatci vedenými v poutech mezi poraženými. To nám pak dosvědčuje i Pavlovo další použití téhož slovesa „triumfovat", a to v listě Koloským 2,15 , o Kristovu vítězství nad temnými mocnostmi zla. Zde to Kraličtí přeložili doslovně: „triumf slavil nad nimi"; v ČEP tentokrát čteme „slavil nad nimi vítězství." – Tyto uvedené okolnosti nám tedy upřednostňují pojetí, že Pavel – a spolu s ním i všichni kristovci - mají v této metafoře své předpokládané místo na straně triumfujícího Pána, který si je vodí jako své věrné vyznavače. Tomuto pojetí původního textu je nejblíže adekvátní překlad F. Žilky: *„Bohu budiž dík, jenž nám všudy dává triumfovati v Kristu."* Jde o radost Kristových svědků z požehnaného svědectví.
Metafora vůně, jíž hned apoštol navazuje na zrakovou metaforu triumfu, už nepotřebuje bližší exegetické ohledávání. Vůně je významný biblický pojem, především v souvislosti se symbolikou starozákonních obětí, které měly být *„vůní Bohu libou"*. (Gn 8,21; Ex 20,18n; Lv 3,15). V tomto smyslu zde mohli navázat i kraličtí vykladači svou výstižnou poznámkou, že Bůh v Kristu *„vůni známosti své zjevuje"*, a to *„skrze evangelium svaté, od věků v tajemství skryté, skrze něž vyvolení k oběti libě vonící bývají k Pánu přivozováni"* (Ř 15,16). – Kdybychom snad chtěli i zde navázat na předchozí obraz triumfálního průvodu, je mož-no připomenout, že v něm měli čestné zařazení i kněží s kadidelnicemi, šířící vůni kadidla na znamení díků za vítězství. Ovšem, na straně vítěze! Tomu by odpovídala i další kralická poznámka o Pavlově triumfálním pojetí svědecké služby: *„Jsme Kristova vůně, - jako ti, kteří Kristovu oběť u vůni sladkosti obětovanou (Ef 5,2) všemu světu v známost uvodíme."* - Vonět vůní Kristova evangelia je až dodnes posláním i výsadou všech věrných Kristových svědků.

Jiří Otter

Redaktor u výslechu

Rozhovor s br. Ladislavem Mečkovským

** Od 2. čtvrtletí tohoto roku působíš „naplno" jako vedoucí redaktor Evangelického týdeníku – Kostnických jisker. Jaké jsi s ním měl dosud kontakty a jak by ses představil osobně i teologicky?*
Pocházím z jižní Moravy, z Brna. Vyrůstal jsem v rodině s dlouholetou baptistickou tradicí. Rodiče i prarodiče patřili do tamního baptistického sboru, kde jsem byl pokřtěn v osmdesátých letech také já. Zde jsem se nejprve zapojoval do práce v rámci místního sdružení mládeže a po skončení středoškolských studií se přihlásil na Komenského evangelickou bohosloveckou fakultu, dnešní ETF UK. O zisku jisté teologické vyhraněnosti lze hovořit až na této škole, kde mne výrazně ovlivnili především bratři profesoři Jan Heller a Petr Pokorný. Po skončení studia jsem necelý rok působil jako druhý kazatel brněnského sboru, následovalo studium baptistických zásad ve skotském Glasgow a od roku 1993 jsem nastoupil jako kazatel v Praze ve sboru na Topolce. Od poloviny devadesátých let jsem zastupoval baptisty ve Vydavatelské radě ET-KJ a účastnil se také práce redakční rady. V současnosti pracuji na Magistrátu hlavního města Prahy, kde spravuji agendu církví a náboženských společností.
Jsem ženatý, manželka Pavla pečuje o děti v mezinárodní školce, šestiletá dcera Anežka chodí do první třídy.

** Jaká je tvá představa o tom, co tě v práci pro týdeník čeká?*
Představa a skutečnost se od sebe mnohdy diametrálně liší. Za těch pár měsíců, co jsem mohl zblízka nahlédnout pod pokličku práce v Týdeníku, jsem si sotva stačil uvědomit, co všechno činnost redaktora obnáší a kolik zabere času. Teprve v praxi na vlastní kůži poznávám, jak pečlivě se musí dodržovat všechny termíny, dohlížet na to, zda všechny slibované materiály jsou na cestě, nebo jak důležitá je komunikace se všemi, kdo do novin píší. Práce je skutečně dost, ale já pevně věřím, že s pomocí spolupracovníků kmenových i těch externích se nám podaří Evangelický týdeník vnést do ještě širšího povědomí nejen křesťanské veřejnosti. Velice bychom v této souvislosti uvítali každého, kdo by byl ochoten pomáhat v redakci např. při přepisování článků, práci s počítačem, ale i v další činnosti.

** Doufáme, že přicházíš i s novými nápady a že si Jiskry zachovají to dobré ze své dlouholeté tradice a ještě k tomu přidají něco, co jim schází…Co oceňuješ a chceš zachovat a v čem bys chtěl měnit současnou podobu?*
Pamatuji si dobře, jak jsem si z novin vystřihoval a posléze archivoval především výborné biblické studie nebo hledal kvalitní články bratra Josefa Veselého. To dodnes považuji za silnou stránku Týdeníku. Mnohdy mne však již na první pohled odrazovala neúměrná délka některých příspěvků i jejich malá aktuálnost. To bych rád změnil. Mým velkým přáním je, aby se Týdeníku dařilo stávat se skutečným týdeníkem. Líbil by se mi takový protestantský „Respekt". Otiskovat názory širšího církevního spektra, být otevřenou, ekumenickou platformou, kde platí úcta a respekt i k jinému pohledu, než je můj vlastní. Tím společným základem, který by nás měl při vší naší jinakosti spojovat a učit se vzájemně se snášet, je Kristovo evangelium. V redakci hovoříme v poslední době často o tom, jak potřebné je přinášet více komentářů, analýz, aktuálních informací a postřehů z dění i mimo církevní prostředí. Reagovat na to, co se kolem nás děje a jak se nás to týká. Rádi bychom také častěji otiskovali recenze např. z oblasti kultury. Do budoucna plánujeme jisté změny i co se týká vzhledu Evangelického týdeníku.

** Práce redaktora jistě není a ani nemá být zápasem osamělého muže. Máš již představu, s kým chceš spolupracovat, o koho se opírat, případně kde „lovit" nové autory?*
Opravdové noviny dělají vždycky ti, kdo do nich píší. Jsem proto vděčný za stálé autory, kteří nepřestávají do Týdeníku přispívat svými články. Jako velký úkol před sebou však vidím najít způsob, jak oslovit i autory nové. Věřím, že takoví existují nejenom v rámci evangelické církve. Jde o to, abychom s nimi uměli navázat kontakt, probudili v nich zájem o naše noviny, dokázali je pro naši věc získat. To se může podařit, pokud sami budeme dostatečně otevření a přesvědčiví. Musíme se naučit také lepší propagaci Týdeníku. Je to běh na dlouhou trať, ale *Kostry* mají, zdá se, dobrou výdrž.

** Jakou vidíš perspektivu pro Evangelický týdeník na „trhu" nejrůznějších tiskovin a informačních kanálů, které nás až zahlcují ?*
Evangelický týdeník vnímám jako nezastupitelný zdroj informací o domácích protestantských církvích. Jeho potřebnost se podstatně zvýrazní, podaří-li se zvýšit jeho aktuálnost a podíl zpravodajství. Lidé na sborech si jistě rádi a s chutí ještě přečtou tištěné noviny, které jim přinesou mj. autory, jež namnoze osobně znají, a z nichž se budou moci dozvědět něco o tom, jak dnes žijí příbuzné církve. Velká role Týdeníku podle mne spočívá v odstraňování izolovanosti mezi jednotlivými církvemi.

** Jako zástupce Bratrské jednoty baptistů v někdejší vydavatelské radě Kostnických jisker víš, jak vítaná byla finanční pomoc od jednotlivých církví. Ta ustala – ale máš naději, že se i peněžní podpora v nějaké formě zase objeví ? Na čem to bude záležet?*
Na to se mi těžko odpovídá. Nevím, zda můžeme v budoucnu očekávat nějakou výraznou finanční pomoc ze strany církví. Bude jistě záležet hodně na tom, jak zajímavé služby budeme nabízet. Osobně to spíše vidím tak, že se budeme muset naučit postarat se sami. Jakoukoliv spolupráci ze strany církví v této oblasti však vítám.

** Představ nám, jak by měl – podle tvého názoru – za pár měsíců či let vypadat náš Týdeník, aby se blížil tvým představám?*
Na tuto otázku jsem již před chvílí částečně odpověděl. Rád bych náš Týdeník v blízké budoucnosti viděl ve společnosti takových církevních periodik, které přinášejí svým čtenářům výrazné názory, které pomáhají orientovat se v dnešní spletité společnosti plné nejrůznějších změn. Na jehož stránkách nebude scházet tolerance, ale ani odvaha formulovat postoje proti nezdravým jevům ve společnosti. Rád bych se dočkal většího počtu nových autorů i zvyšujícího se zájmu čtenářů.

** Děkujeme za odpovědi a přejeme ti, aby se tvá dobrá očekávání plnila a abys mohl prožívat radost z úspěšné tvorby – no a tím i nám přeji pravidelné dobré čtení…*
Bohumil Kejř

Jiskry tiskly

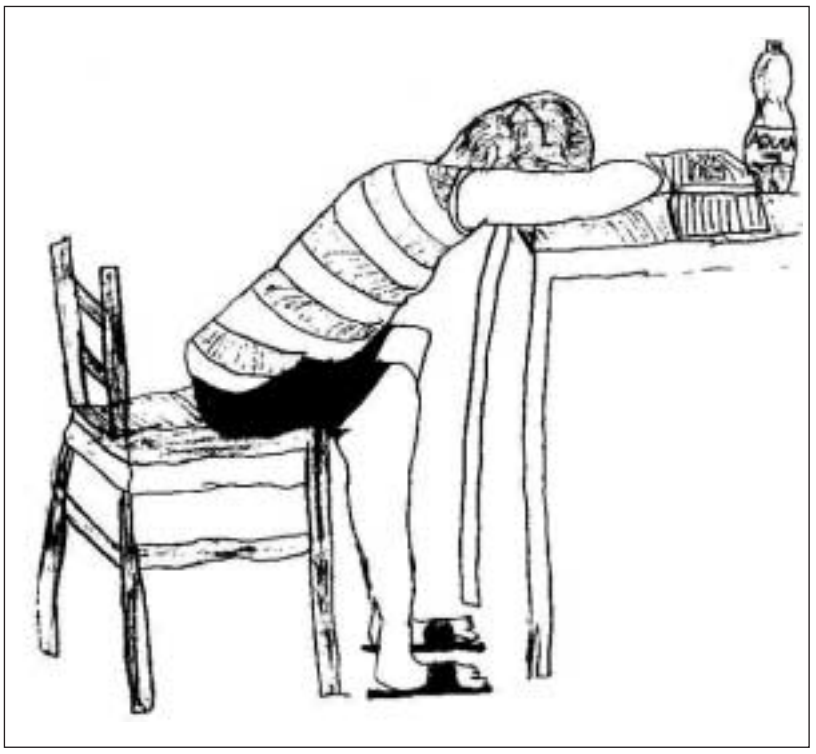
před 25 lety

Dokonalý farář

Dokonalý farář káže přesně osmnáct minut. Zavrhuje hřích rozhodně, ale všeobecně, nikoho se necitlivě nedotýká. Hovoří jasným, zřetelným hlasem, aby mu dobře rozuměli i nedoslýchaví v poslední lavici. Mluví dost přístupně pro děti a dost poutavě i pro lidi s vysokoškolským vzděláním. Kázání nečte, ačkoliv je má doslova napsané, nikdy se neopakuje, je vždy pečlivě připraven.
Dokonalý farář pracuje od sedmé ráno do půlnoci, vzorně se stará o rodinu, pomáhá své zaměstnané ženě a dobře vychovává své děti. Je vždy vkusně oblečen, ale neštítí se ani špinavé práce. Podle potřeby koná i práce kostelnické bez reptání. Vůbec je velkorysý a nevyzvedává, co všechno je náplní jeho práce. Je mu dvaatřicet let, ale životních zkušeností má jako zralý padesátník.
Dokonalý farář to umí s mladými lidmi, věnuje se dětem – jednotlivým v diaspoře – ale nejvíce času věnuje starým lidem. Má smysl pro humor, ale každého bere vážně. Vždy se usmívá – je přece kazatelem radostného poselství. Koná týdně minimálně patnáct návštěv a je stále dosažitelný v kanceláři, kde ho může najít každý, kdo ho potřebuje...
Dokonalý farář nepracuje v našem, ale v sousedním sboru.
– – –
Ale všechna obdarování, jež Duch svatý slíbil dát všem věřícím pro budování sboru, odpočívají v mrazicím boxu, a proto sbor, kde by to vše bylo obstaráno – nenajdete – právě tak jako model takového faráře. Ostatně, kde v tom všem zůstal čas na modlitbu? Odpovědí na modlitby – a nejen kazatelů – budou i spolupracovníci. Ti pod vedením Ducha svatého mohou obstarat, na co by žádný kazatel nestačil.
M. Heryán *(zkráceno)*

Kostnické jiskry 1982, č. 3, str. 3

Ještě k Svátku matek

„Unavená máti" - kresba desetileté

První dopis mamince

Jaroslav Seifert

Už vím, dám dopis na zrcadlo,
či do košíčku na šití,
však žel dosud mě nenapadlo,
co psát, jak dopis začíti.

Maminko moje milovaná,
a v zubech konec násadky,
přemýšlím; stránka nenapsaná
čeká a čeká na řádky.

Přeji Ti v den Tvého svátku
– ve slově Tvého velké T –
no vida, už mám druhou řádku
a pokračuji ve větě:
štěstí – po t se píše ě –
a zdraví – a pak selhává
už nadobro má fantazie,
tak přízemní a kulhavá.

A trhám papír, muchlaje ho
– maminka stojí nad válem
a chystá něco voňavého –
a v odhodlání zoufalém
přibíhám k ní, tiskne mě k sobě,
očima, mlčky, ptá se mě.

Pak zamoučené ruce obě
zvedly mě rychle ze země.

Ohlasy

V posledním čísle Kostnických jisker mě opět zaujal příspěvek Dana Drápala „Ještě jednou reforma". Tento příspěvek překrucuje pravdu. Levice nehraje na strunu závisti a neustále neupozorňuje, že reforma přinese nejvíce bohatým. Levice upozorňuje na to, že reforma přinese zisk **jenom bohatým** a že ostatní na ní **prodělají**. To není závist, to je konstatování skutečnosti. V novinách místopředseda sněmovny za KDU-ČSL Jan Kasal výslovně uvedl: „Všichni si utáhnou opasky, akorát my vysokopříjmová skupina – poslanci, senátoři, vysocí státní úředníci, my si pomůžeme a hodně." Jan Kasal, který patrně není levičák, pak uvádí, že on sám vydělá na daních pět až sedm tisíc měsíčně, což ovšem neplatí o ostatních, a tak mu reforma „nepřijde společensky přitažlivá a pro řadu lidí přijatelná". Nechtěl říci, jak bude o reformě hlasovat.
Milion důchodců na snížení daní neušetří ani korunu. Rodiny s dětmi s nižšími příjmy si nepomohou s odpisy na děti, protože nebudou mít z čeho odepisovat. Všichni doplatí na zvýšení DPH zvýšením cen potravin, léků, tepla atd. Všichni, zejména starší lidé, doplatí na změny ve zdravotnictví.
Takže reforma nemá v úmyslu přimět všechny občany, aby se omezili pro dobro budoucích generací. Ona chce, aby se střední a nižší vrstvy obyvatelstva omezily, aby bohatí mohli mít větší zisky. Tak je to.

Zdeněk Janda

Poznávání Izraele s Biblí v ruce

Ve dnech 26.března až 5.dubna 2007 jsem se zúčastnil poznávacího zájezdu do Izraele. Pořádal ho misijní odbor KJ; českou vedoucí zájezdu byla ses. Ludmila Hallerová, izraelským průvodcem byl br.Fredi Winkler, presbyter mesiánského sboru v Haifě. Účastníci zájezdu byli převážně z Čech, několik bratří a sester bylo ze Slovenska. Bylo nás celkem 23 asi z 10 různých církví. Toto zdánlivě různorodé společenství bylo velkým kladem celého zájezdu. Spojovala nás křesťanská víra a také touha poznat zemi Izrael. Tam jsme se dopravili letecky, ale vlastní poznávání Izraele bylo pomocá pronajatého autobusu – najeli jsme v něm po celém Izraeli za 10 dní více než 2.500 kilometrů.

První polovinu zájezdu jsme byli ubytováni v Haifě a celodenními autobusovými výlety jsme poznávali Galieu: horu Karmel, horu Tabor, horu Blahoslavenství, Nazaret, Tiberiadu, Yardenit, Kafarnaum a celé Genezaretské jezero. Po tomto jezeře jsme se plavili na replice starověké lodi. Navštívili jsme i další místa. V Izraeli je však vždy třeba dobře rozlišovat, zda se určité místo váže ke konkrétnímu biblickému oddílku pouze na základě lidské tradice a kvůli turistům, či zda jde skutečně o místo, o kterém se píše v Bibli. Ve všech těchto případech jsme byli velmi vděčni za našeho izraelského průvodce, který je nejen písmákem v tom nejlepším slova smyslu, ale zároveň dobře zná výsledky nejnovějších archeologických výzkumů, velmi podrobně zná i historii země a ví o Izraeli prakticky vše. Navštívili jsme také jeden ze 3 pramenů Jordánu v podhůří Hermonu, Cesareu Filipovu, Golanské výšiny, ale i křižáckou pevnost Akkó či Cesareu Přímořskou. V té jsme navštívili archeologické vykopávky z posledních let: viděli jsme základy místodržitelského paláce, kde byl apoštol Pavel delší dobu vězněn a vyslýchán (Skutky 23.-26. kapitola). Při cestách po severní Galileji jsme jeli blízko hranice s Libanonem i Sýrií. U hranic s Libanonem jsme na několika místech viděli důsledky ostřelování izraelských obcí raketami Hizballáhu. V létě 2006 stříleli teroristé z Hizballáhu z opevněných pozic v jižním Libanonu na cíle v severním Izraeli. Několik desítek Izraelců přitom zahynulo. Jizvy po ostřelování se postupně hojí. Dnes jsme v těchto místech na hranicích viděli tanky izraelské i tanky mírových sil OSN, které hlídají, aby teroristé na Izrael už více nestříleli.

Na druhou polovinu zájezdu jsme se přesunuli do Jeruzaléma. Z něj jsme viděli mnoho důležitých míst i staveb, ale co se dá stihnout za pouhé tři dny… Navíc: Izrael byl v roce 135 našeho letopočtu prakticky srovnán se zemí a tak dnes někdy není jasné, kde bylo to místo, o kterém se píše v Bibli. Například celá Via dolorosa je zřejmě trochu jinde, než kudy Ježíš opravdu kráčel v den svého ukřižování. Naproti tomu rybník Bethesda či Siloe, hora Sión, celé chrámové návrší, Getsemanská zahrada, hora Olivetská a mnoho dalších věcí jsou jistě na svých původních místech. Velmi silný zážitek jsem měl při návštěvě Zdi nářků – což je pozůstatek opěrné zdi pod chrámovým návrším, tedy pod místem, kde stával jeruzalémský chrám. Židé se sem chodí modlit a oplakávat zboření chrámu. I my jsme se zde modlili a své modlitby jsem na papírku vložil do škvíry mezi kameny, jak je u Zdi nářků zvykem. Na dohled Zdi nářků jsme také jaké celá skupina zpívali českou a slovenskou hymnu. Z Jeruzaléma jsme udělali autobusový výlet do jižních částí Izraele: En Gedí, Kumrán, Masada a samozřejmě jsme se i vykoupali v Mrtvém moři.

Celý zájezd byl vlastně 10 dní trvající biblickou hodinou. Poznali jsme místa, po nichž kdysi chodil Pán Ježíš, poznali jsme současnou tvář Izraele i její dnešní obyvatele. Všechno bylo pro mě nové a velmi poučné. Žel, na některá místa jsme se nedostali, například do Betléma, který je na území palestinské samosprávy. Alespoň z dálky jsme Betlém viděli. Při zájezdu jsme si však také udělali čas i na věci, které s Biblí bezprostředně nesouvisí. Navštívili jsme například vykopávky antického města v Bét Šeánu, prošli jsme i území přírodní rezervace u Én Gedí. Zde jsme na vlastní oči viděli damany. Jsou to plachá zvířata, o nichž se píše v Písmu (např. Př 30,26). Celkový dojem z Izraele je úžasný. Je to nádherná země a žijí v ní moc fajn lidé. Jsem rád, že s.Hallerová z MO KJ pořádá zájezdy do této krásně země několikrát za rok a rozhodně to mohu jen doporučit. Pokoj s Izraelem!

Mikuláš Zoubek,
účastník zájezdu

Polemika

O vylučování od večeře Páně – (M. T. Zikmund, ET–KJ č. 7)

Domnívám se, že takový návrh je pomýlený a přinesl by ve svých důsledcích mnoho zlého.

Mám čtyři důvody:

1. Nikdo z lidí nevidí do srdce druhého. A ten, kdo chodí k večeři Páně, asi nebude rozvod brát na lehkou váhu, i kdyby o něj sám zažádal. Potřebuje oporu, ale nejen v našich slovech. Z vlastní zkušenosti vím, že to nikdy nedopadlo dobře, když jsme se o to ve sboru pokoušeli. Večeře Páně je oslovením mnohem důraznějším. Jejím odmítnutím (ze strany sboru či faráře) patrně spíše dosáhneme toho, že se postižený distancuje od sboru, církve a možná i od víry (nechci říkat rovnou od Pána Boha).

Nezapomínejme také, že vina je vždy na obou partnerech, byť třeba ne ve stejné míře. Komu odmítnout, koho připustit k večeři Páně? Není v naší kompetenci toto posuzovat, tím méně provádět.

2. Byl-li první důvod možná trochu psychologický, další je ryze teologický, biblický. Při poslední večeři podává Kristus chléb a kalich všem, i Jidášovi (a také Tomášovi, Petrovi, i „kariéristům" bratřím Zebedeovým), stejně jako všem umyl nohy. Chceme být svatější než on?

3. V epištole do Kolossis 3,5 jmenuje Pavel sice nejprve různá přestoupení 7. přikázání, ale jako modlářství označuje pouze lakomství (týž verš). Neměli bychom tedy vykázat od večeře Páně také například zaměstnavatele, kteří vykořisťují své zaměstnance? A příkladů sloužení mamonu bychom nalezli i mezi křesťany dost. Vždyť i my bychom byli asi ovlivněni skutečností, že „oni platí velký salár" nebo „dávají dary".

4. Posledním, biblickým, zdůvodněním jsou slova Kristova: Nesuďte a nebudete souzeni. Jestli kdo přistupuje k večeři Páně nesprávně (neříkám „nehodně"!) (např. 2x do roka přijde na bohoslužby, přistoupí a pak se zase celou dobu ani neukáže), to může posoudit jen Kristus Pán sám. Dejme pozor, abychom to nakonec nebyli ve své „spravedlnosti" my, koho by Pán musel odmítnout.

Hana Najbrtová

Ztotožněn s hříchem?

Rád a pokaždé s nějakým užitkem přijímám úvahy přátel přemýšlejících nad Písmem. Taky bratr Jiří Otter svým svědectvím a způsobem uvažování zejména nad tak konstitutivním textem 2 K 5,21 (ET-KJ 11/07) mi pomáhá k usebrání a ohledání vyznavačského postoje. Nejen kázání, ale i článek mne občas osloví tím, co v něm není (Ad. Novotný). Rojí se pak otázkami a pro brtníka jako já ovšem i tušením skrytých sladkostí (Ž 19,11).

Proč asi je „zvlášť těžko srozumitelná" apoštolova obrana proti formální a povrchní zbožnosti (5,12) výčtem a shrnutím podstaty, která nás jako křesťanstvo ustavuje (v. 14)? Možná, že přece jen věřil a myslel trochu jinak, než si myslíme, že myslel. Považuje skutečně hřích za samostatně existující (přenosnou) podstatu, která postupem času učinila nejen z církve, ale i z vytouženého domu nebeského Otce dům kupecký, kde se vymáhá, pokutuje a penalizuje a tudíž i „odčiňuje", „vyvažuje" a „vyrovnává"? Má spravedlnost toho království skutečně takovou potřebu? Tak příliš po našem? Není spíše než metrickou správností, vážící se zavázanýma očima a s nezbytným mečem v ruce, bytím „s pravdou" (jak napovídá etymologie českého „spravedlnost", V. Machek s. 481)?

Neposlal Otec Syna, aby nás z téhle duchovní podvýživy vykrmil k životu věčnému? (J 6) Taky „zvlášť těžko srozumitelného" jsme ho nejen opustili, ale ukřižovali. Ano, my. „Kvůli všem umřel" (5,15). („HYPER" spíše než „za" rozuměj „pro" nebo „kvůli".) Stal se naším neodčinitelným, neodpustitelným hříchem navěky: Beránek jako zabitý (Zj 5,6 Kral.)..., aby všem zraněným tou bolestí Boží, smrtelně zraněným k pokání pravému, dal poznat vzkříšení, pomohl jejich víře, vtáhl je a zmocnil za sebou k bytí „s pravdou". Mrtvé znovu tvoří (1P 1,3) a živí: chlebem (L 24,30), darem pokoje (J 20,21) a posláním v moci Ducha. Boží lid (1P 2,9.10), lid zvláštní (Tt 2,14), živé zpřítomnění „spravedlnosti" nekodifikovatelné na deskách kamenných (2K 3,3), zato protrhující omezenost našeho obzoru a na tomto světě spravedlnosti smrtonosně zahleděné do minulosti, prosící na místě Kristově: „Smiřte se s tím, jak že Bůh JEST." (2K 5,20; Ko 1,15).

Samuel Jan Hejzlar

Inzerce

Lékárník nastávající důchodce hledá kolegu (kolegyni) do malé lékárny u Českých Budějovic. Nejsem řetězec.
Zn. cz 444003@tiscali.cz

č. 10

Hledáme rodinu nebo manžele do uvolněného kostelnického bytu 2+1, 75 m², 2. patro, velká zahrada. Očekáváme zájem o církev a účast na sborovém životě. Bližší informace podá s. kurátorka Marta Kosáčková, tel. 481-543-069.
FS ČCE 51401 Jilemnice, Jungmannova 268.

č. 22

Pronajmu byt 2+1 v Praze ženám. T: 777 551 118

č. 14

Křesťanské společenství Zlín hledá plnočasového pracovníka pro práci mezi studenty Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Hlavní náplní práce bude vedení studentského křesťanského klubu, koordinace přednáškové činnosti a pastorace vysokoškolských studentů. Nabízíme zajímavou a dobře odměňovanou práci, byt zajištěn. Motivační dopis a strukturovaný životopis zašlete na e-mail: info@kszlin.cz

č. 19

FS ČCE v Jindřichově Hradci nabízí k pronájmu byt ve sborovém domě v Kardašově Řečici - v přízemí, 2+1 (cca 100 m²), topení ústřední dálkové, malá zahrádka. Více informací na tel. 384 363 195, 777 032 221

č. 21

Koupím autobiografii Jana Karafiáta. Cena dohodou. Děkuji. Tel: 777142344.

č. 24

Pronajmu prázdninový apartmán v rakouských Alpách-Kaprunu. Vhodný pobyt i pro rodiny s dětmi, turistika, cykloturistika. V blízkosti koupání v Zellerském jezeře. Možné celoroční lyžování na blízkém ledovci. Inf.e-mail 1eli2@seznam.cz, tel.569697149, 775304923, 728203935.

č. 23

Hledáme účetní!!!
Kostnická jednota – Sdružení evangelických křesťanů, o.s., přijme (nejraději od 2. pololetí 2007) odpovědnou účetní.
Náplní práce je vedení podvojného účetnictví a mezd; jsme plátci DPH. Jedná se o 1/3 pracovní úvazek v neziskové organizaci.
K jednání se hlaste na adresu našeho Občanského sdružení, totožnou s adresou redakce (v tiráži).

Pozvánky

Islám očima křesťana
je téma přednášky Mgr. Tomáše Molnára. Uslyšíme ji v sobotu 2. června ve 14.30 h ve sborovém domě ČCE v Lysé n/L. Zveme k účasti.

Místní sdružení KJ o.s.,
Lysá n.L

Vysoké Tatry
- ubytování v soukromí.
Telefon: +421/52/7754 855,
+421/905/346 354.
E-mail: valekmil@seznam.cz
č. 15

Bohoslužby

20. 5. 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal

Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00

Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik

Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš

Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30

Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek

Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský

Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš

Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30

Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)

Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka

Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

ET
KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník
15/2007
23. května 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 6. června 2007

Z OBSAHU

* *Jednota církve*
* *Amazing Grace*
* *Konference, synod... (zprávy)*

Poselství ke Svatodušní neděli

NEPŘIJALI JSTE PŘECE DUCHA OTROCTVÍ, ABYSTE OPĚT PROPADLI STRACHU, NÝBRŽ PŘIJALI JSTE DUCHA SYNOVSTVÍ, V NĚMŽ VOLÁME: ABBA, OTČE!
Ř 8,15

Jsou různí duchové a různá duchovna. Svatodušní událost dosvědčuje obdarování Duchem svatým. A to není ledajaký duch, to je Duch Boží, Duch Kristův. Ten pak činí křesťana křesťanem a z církve tvoří společenství kristovců.

To zcela první spočívá v tom, abych se dal obdarovat, abych přijal. Abych opustil cestu záslužnictví. Abych přijal Ducha svatého, ten vrcholný dar od Boha. Přijetí předpokládá touhu, že o dar stojím a prosím o něj. Že vyznám: Bez tohoto Ducha jsem mrtvý sám v sobě, neobejdu se bez něj.

Ale nejde jenom o tuto touhu, ale o celý život. Duch svatý je nám dán proto, abychom se jím dali vést, ztotožňovali se s ním, žili s ním v harmonii. A také – abychom se od něj a u něj stále učili. Předně to, že on dává pravou svobodu – není duchem otroctví a slepé poslušnosti. Učí nás správně rozumět Bohu i Ježíši Kristu. Že Bůh není naším protivníkem, omezením našich možností, že z něj nemáme mít strach. My k němu totiž patříme, on se s námi dobrovolně a navždy spojil a pro Kristovy zásluhy se s námi smířil, odpustil nám. A tak k němu můžeme a máme v důvěře a až důvěrně volat: Abba, Otče!

Duch svatý zbavuje strachu – předně toho základního, že Boží milost nestačí. Že je přece jenom lépe spoléhat na vlastní zásluhy než na to, že patříme do rodiny Boží. A vede k naději, že jako děti Boží budeme mít podíl na dědictví s Kristem. A pak i pohled na utrpení, které se s věrohodným křesťanstvím vždy nějak snoubí, nás nezviklá a nevyvede z míry. Vždyť trpíme-li s Kristem, budeme spolu s ním účastni Boží slávy.

Michal Hána,
farář ČCE,
Pelhřimov - Strměchy

El Greco: Letnice, 1604

Zázrak života

Keď pracujete mnoho rokov v nemocnici, aj dni aj noci, tak tam často bývate dlhšie ako doma. A ste pri narodení a často aj pri zomieraní a zostáva vo vás to krásne prvé zaplakanie práve narodeného dieťaťa, aj smútok odchádzania, aj radosť a smiech odchádzania domov tých vyliečených. Za takú dlhú dobu vidíte všetky úskalia, všetky riziká a nebezpečenstvá, ktoré hrozia zdraviu i životu, aj tomu ešte nenarodenému. A tak si veľmi uvedomujete tie neuveriteľne komplikované a fungujúce zákonitosti tých všetkých dejov odohrávajúcich sa v desiatkach rôznych typov orgánov a v miliónoch bunkách a po celý život. Pre nás lekárov život je zázrak.

Veľmi často si spomínam na dni a noci na pôrodnom sále. Viac svojho profesionálneho života som strávil na gynekológii ako na pôrodnici a asi preto som vždy mal úzkostlivý rešpekt hlavne z tej rýchlosti priebehu mnohých situácií na pôrodnom sále. Viem, že sme tak trochu frflali na mnoho písačiek okolo každého pôrodu, chorobopis, zápis do knihy, sprievodné lístky na rôzne vzorky krvi, placentu, plodovú vodu, pupočnú krv. A všetko sa naraz a okamžite zdramatizovalo, keď sa zahlásilo, že „haprujú ozvy“. To je taký úžasne špecifický termín pôrodného sálu. Že ten prichádzajúci nový život je v ohrození a často veľmi rýchlo treba niečo robiť, rýchlo sa rozhodnúť. V týchto fázach všetko ide veľmi rýchlo a aj tragické komplikácie pre plod sa môžu vyvinúť behom minút a môže byť neskoro.

A tak veľakrát opakované dramatické situácie na hranici života v nás vyvolávajú presvedčenie, že život je zázrak. Pôrodníctvo, to je úcta, rešpekt a radosť zo zázraku nového života.

Niekedy, veľmi zriedkavo sa na operačnej sále ozvú dve slová, ktoré vyvolajú neuveriteľné ticho: „zástava srdca." Všetko sa zastaví a stíchne, len anesteziologický tým sa horúčkovito snaží obnoviť rytmus srdcovej činnosti. Je to veľmi zriedkavá udalosť a dnes pomocou dokonalej prístrojovej techniky a účinných medikamentov sa prakticky v každom takomto prípade podarí

Dokončení na str. 4

AKTUALITA

Nevábná politika

V poslední době si stále víc všímám snahy Evropského společenství zavádět na různých úrovních mechanismy, které by podnítily občany k větší aktivitě při politickém rozhodování. Děje se tak především na papíře, ale přesto soudím, že jde o dobrou věc. Nejsem si však jist, zda v českém prostředí, kde možná stále převládá negativní vztah k těm nahoře, se nejedná jen o marnou snahu.

Podle mého názoru vše pramení z pojetí vymahatelnosti práva. Zatímco v zemích, kde soudci soudí podle svého nejlepšího svědomí v duchu zákona, tak u nás převládá právo inkviziční, držící se striktně daných paragrafů. Představme si například situaci, kdy obyvatelé sídliště sami uzavřou svou ulici, aby děti mohly bezpečně sáňkovat. Tím sice poruší silniční předpisy, ale na druhou stranu chrání své děti. Zkusme uhádnout, jak by se záležitost vyřešila u nás a jak třeba v USA!

Tím narážím především na systémovou problematičnost zapojení se do politického procesu, který by byl schopen přinést do společnosti skutečné změny. Nejsme to již my, kdo určuje zákony, ale je to všeobjímající byrokracie, která řídí nás. Myslím si totiž, že už dávno nevládnou lidé, ale papíry. Soutěž idejí nahradil lobbistický boj vlivných skupin. Politik je často vnímán jako reprezentant určitých zájmů, který své názory mění podle potřeby. Sám většinou nezastává žádné ideály, ale naopak je ochoten podřídit celou svou osobnost a své názory takzvaně veřejnému mínění jen proto, aby byl zvolen na vysněný post. To ve svém důsledku vede k tomu, že se nehájí srozumitelná politika. Místo toho se účelově prosazují různé dílčí normy na profesionální bázi, kterým málokdo rozumí. Ostatně, kdekdo si pomyslí: "Od toho máme ty politiky, to je jejich práce." A pak se není co divit.

A jak je to s angažovaností křesťanů v politice? Troufám si říci, že na tak ateistickou zemi, jako je Česká republika, to není špatné. Ale na druhou stranu se domnívám, že hlavním úkolem církve není vést křesťany do stran, ale spíše nastavovat zrcadlo celé společnosti. Položme si otázku: "Kdo jiný kromě církví si může dovolit poukazovat na nepravosti, tunelování, morální selhání a jiné pochybení politiků?" Měřítkem Pravdy je nám Písmo svaté. A v něm je Boží moc, která mění svět.

Ivo Kraus

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Romská otázka – můžeme vstoupit do dobrých skutků

Do dlouhodobých problémů se politikům zpravidla nechce. Proto se stále otálí s důchodovou reformou, s reformou zdravotnictví apod. Problémy zpravidla samy neodejdou.

Zatímco ve zmíněných reformách se křesťané nějak masivně angažovat nemohou, neboť jsou to spíše záležitosti odborníků, mohli by se podílet na řešení jednoho problému, kde může s minimálními náklady pomoci celá řada lidí bez nějakého zvláštního vzdělání či mimořádného obdarování. Mám na mysli romskou otázku.

Přiznávám, že bych nechtěl mít Romy za sousedy. Mrzí mne, že není „politicky korektní" něco takového říkat. Politicky korektní je tvářit se pokrytecky, slovně brojit proti rasismu, ale dávat si pozor, aby mne to nějak přímo neohrozilo.

Ač bych nechtěl Romy za sousedy, mám Romy moc rád. Ještě jako student jsem mezi nimi krátkou dobu pobýval a mám na to úžasné vzpomínky. Vím, že dokáží být veselí, spontánní, vděční, a že pro ně lze opravdu mnoho udělat.

Nejraději vzpomínám, jak jsme s přítelem Alešem Březinou chodívali na Slovensku s romskými dětmi do přírody, učili je hrát různé hry a připravovali jim všelijaké sportovní i jiné soutěže. Bylo pro ně velmi významné, že viděli „bílé", kteří jimi nijak nepohrdali a měli je rádi. Vím, že to jde.

Můžeme jako církev přispět k řešení romské otázky?

Jedno městečko – Ochranov – vyslalo během jednoho století na tři sta misionářů. Díky nim teď v řadě míst světa existují sbory Jednoty bratrské, v nichž jsou desetitisíce křesťanů. Netřeba naříkat, že je nás málo.

Vzpomínáte na někoho, kdo vás v dětství ovlivnil? Třeba na skautského vedoucího? Nebo na oblíbeného učitele či učitelku? Na vedoucího v nedělní besídce? Nejeden z nás někoho takového ve svém životě má. Proč bychom nemohli podobnou roli sehrát v životě romských dětí v našem okolí? Budou patrně vděčnější než děti „bílé". A když jim pomůžete s úkoly do školy, budou možná vděční i jejich rodiče.

Situace Romů v naší zemi, to je jedna z časovaných pum. Je to rovněž příležitost k drobné, mravenčí práci. Ale má to smysl.

Dan Drápal

Editorial

Milí čtenáři,
když píši tento úvodní sloupek, doba velikonoční pokročila už k Svatodušní neděli. Většina lidí však ani netuší, že křesťané slaví v tomto čase nějaké svátky. To se o Vánocích a Velikonocích říci nedá. Na ty je upozorňováno v obchodech již velmi dlouho dopředu. Svatodušní poselství dnešnímu člověku zkrátka trochu uniká. Do tohoto ticha po pěšině vám proto chceme na našich stránkách přinést radostné ohlasy církve: Duch svatý byl dán. Slavme v jeho dávání vyvrcholení a naplnění Vánoc i Velikonoc. K tomu slavení patří však nezastupitelně i to, že nám přestává být jedno, co se kolem nás děje. Vytrácí se lhostejnost a sobectví a nastupuje zájem o celou zemi, o každého z lidí. Víra je dotahována do konce, do skutků a činů. Otevírá se nový prostor v člověku, objevují se nové dispozice k službě. Věřím, že vás některé naše články budou v tomto (D)uchu inspirovat.
Za redakci o svatodušních svátcích s přáním radosti a naděje pro každého

Ladislav Mečkovský

Z církví u nás i ve světě

Německé církve se dohodly na vzájemném uznání křtu
(Magdeburg, 30. 4. 2007 – ENI) Jedenáct církví v Německu podepsalo dohodu o vzájemném uznávání křtu. Mezi signatáři dohody jsou protestantské, pravoslavné, římskokatolické a anglikánské církve. Podpis dohody vykonali představitelé jednotlivých církví v rámci ekumenické bohoslužby ve východoněmeckém městě Magdeburg.
„Křest je mocným poutem, které spojuje křesťany," řekl při podpisu dohody předseda Rady Evangelické církve v Německu biskup Wolfgang Huber. Za Římskokatolickou církev v Německu dohodu podepsal předseda tamní konference biskupů kardinál Karl Lehmann.

Misie nemůže vést ke konfliktům – myslí si Samuel Kobia
(Edinburgh, 30. 4. 2007 – ENI) V době návštěvy církví Velké Británie vyzval generální tajemník Světové rady církví Samuel Kobia k takové misijní práci, která není agresivní. Poukázal také na potřebu hledání nových forem misie a na důležitost spolupráce mezi tradičními církvemi a letničními a charizmatickými hnutími. „Misii musíme vnímat a konat takovým způsobem, který nepovede k nárůstu náboženské nesnášenlivosti a násilí," řekl Kobia na setkání s představiteli církví v Edinburghu. „To je jeden z důvodů, proč společně s římskými katolíky, letničními a evangelikály chceme dospět ke shodě v tom, jak mají církve v dnešních podmínkách konat své misijní poslání," řekl Kobia.

Reformovaní v Polsku vyzvali svoji vládu k aktivitě v Súdánu
(Varšava, 27. 4. 2007 – ENI) Reformovaná církev v Polsku vyzvala tamní vládu, aby podnikla rozhodnější kroky k zastavení masového zabíjení v súdánské oblasti Darfur. Zároveň navrhují, aby tyto kroky provázela účinná humanitární pomoc. „Jako občané země, v které se uskutečnila strašná genocida v době druhé světové války, cítíme velkou zodpovědnost za to, abychom udělali všecko pro zabránění podobným hrůzám v jiných částech světa" uvádí se ve vyhlášení Reformované křesťanské církve v Polsku, které bylo adresováno polské vládě.

Výstava v Londýně zpřístupnila posvátné texty židů, křesťanů a muslimů
(Londýn, 26.4. 2007 – ENI) Mnohé z nejstarších zachovaných rukopisů posvátných knih křesťanů, židů a muslimů v těchto dnech jsou společně na první výstavě tohoto druhu v Londýně. Výstava sa koná při příležitosti slavnostního otevření Britské knihovny v Londýně. Při vernisáži výstavy s názvem „Posvátné – objevujme, co máme společné" byl i vévoda z Edinburghu a manžel britské královny Alžběty II. a také marocký princ Moulay Rachid.
Výstava, která je veřejnosti volně přístupná, je otevřena do 23. září.

Ekuména vo svete 18/2007

Muslimové chtějí ve Švýcarsku postavit největší islámské centrum
Bern, 2. května 2007 (christnet) Hlavní město Švýcarska by se mohlo stát sídlem největšího kulturního a ekonomického sídla centra islámu na evropské půdě, pokud s tím budou souhlasit místní muslimské asociace, uvádí 'aktualne.sk'. "Platforma pro islám" s velikostí 23 tisíc čtverečních metrů bude zahrnovat kongresové centrum, luxusní hotel, muzeum, kanceláře a mešitu, sdělil Farhad Afshar, profesor z univerzity v Bernu a mluvčí islámských organizací, které se na projektu podílejí." Ve Švýcarsku chceme ukázat bohatství islámské kultury prezentací mnohých aspektů," vysvětlil Afshar záměr pro zdroj SITA. V kancelářích by mohly sídlit obchodní společnosti, které obchodují s islámskými národy. Podle odhadů švýcarského architekta by centrum mělo stát asi 45 milionů eur. Ve Švýcarsku žije podle oficiálních statistik přibližně 311 tisíc muslimů, z nichž většina pochází z Balkánu.

Ekumenický monitoring 18/2007

Naléhavá prosba
Azylový dům „Dům Agapé – Ruská" (P10 – Vršovice, Ruská 116) je prvním z azylových domů jiného typu než klasické noclehárny, kde bezdomovci dostanou jen nocleh a polévku (což je dle našeho názoru i dle zkušeností nemotivuje a ani nedává možnost opustit život na ulici). Naším domem za rok a půl jeho fungování prošlo již 16 klientů (včetně 9, kteří zde žijí). A z toho 3 mají dlouhodobé bydlení a práci na dobu neurčitou. Po rekonstrukci se kapacita zvýší na 20 lidí. Klienty doporučují především kurátoři a sociální pracovníci, kteří je dobře znají. Jde o lidi, kteří nezabředli do bezdomoveckého stylu života a mají snahu se z ulice dostat. Zde v domě jsou ubytováni v převážně 2lůžkových pokojích, mají možnost se vykoupat, uvařit si, vyprat, podívat se na televizi... Podílejí se i na úklidu a údržbě domu, zahrady apod., nejsou tu jen na přenocování, tráví zde i podstatnou část svého volného času... Cítí se tu být „doma" a to jim pomáhá najít cestu do „běžného života". Spolu s nimi tu bydlím já, která působím jako terapeutka a sociální pracovnice, můj manžel a pak vedoucí domu a sociální pracovník v jedné osobě - Jiří Vancl, sám bývalý bezdomovec. Nikdo z nás nedostává za tuto práci plat. Jsme tu s nimi, protože je máme rádi a chceme jim pomoci. Hledáme pro ně práci, nabízíme i rekvalifikace, poskytujeme sociální poradenství a terapeutickou pomoc. Neopouštíme je ani potom, neboť první rok „normálního života" je nejtěžší a budeme je monitorovat a budeme připraveni pomoci v případě potíží „růstu". Protože jsme dostali schváleny peníze na rekonstrukci (od Magistrátu i od MPSV), věřili jsme a dosud věříme, že náš projekt uznávají jako dobrý. Jenže letos se stalo, že na rozdíl od loňského roku jsme nedostali od Magistrátu příspěvek na nájemné. Už je květen a majitel nám řekl, že pokud nedostane nájem alespoň za první půlku roku (a 1. července pak na další 3 měsíce), dá nám výpověď. Tím by jednak propadly peníze na rekonstrukci, ale hlavně by přišli lidé, kteří zde žijí, o svůj dočasný domov a o šanci na lepší budoucnost... Zkrátka skončil by projekt domu, který měl být u nás první tohoto typu, nikoli poslední...
Proto se na vás obracíme s prosbou o finanční pomoc. Víme, že je to narychlo, pevně však věříme, že nám můžete pomoci. Vaše jména budou uveřejněna na našich webových stránkách a můžeme vám poskytnout potvrzení o daru, abyste si jej mohli odečíst z daní. Číslo konta o. s. Dům Agapé je 197432156/0300.

Eduarda Heczková, o. s. „Dům Agapé - Ruská"

Bible a bohoslužby ve „spravedlivé" řeči feministické teologie?

V r. 2006 vyšla v Německu *Bible ve spravedlivé řeči*. Ihned vyvolala nejrůznější reakce, jak podpůrné , např. ze strany vedení několika německých zemských evangelických církví, tak kritické, např. od renomovaného profesora systematické teologie působícího v Erlangen R. Slenczky a dalších theologů z tzv. orthodoxních kruhů. Jedná se o jednu z posledních nejvýznamnějších prací z dílny feministické teologie. Všude tam, kde jsme v dosavadních tradičních překladech Bible četli Boží jméno v mužském rodě, je v této feministické Bibli převáděno do rodu jak mužského, tak ženského. Případně bývá tam, kde je to možné, překládáno jako abstraktní veličina, jelikož tato se v němčině gramaticky vyjadřuje často právě rodem ženským. Nejedná se tedy o pouhý překlad, nýbrž o "opravování" původního textu. Tak např. v evangeliích zde nacházíme namísto "nebeského Otce" "nebeského Otce a Matku". Že by se však Ježíš modlil k Marii, je pochopitelně těžko představitelné, a jinou matku Ježíšovu si lze také jen těžko představit. Často je to pak právě "Moc" namísto "Ducha", "nebeská postava" namísto "Syn člověka" apod., co jakkoliv v této Bibli vyjadřuje Božství. Nejsme Ježíšovi "bratři", nýbrž "sourozenci" atd.
Všude tam, kde je feministická teologie tohoto typu uváděna v praxi, dochází pak i k feminizaci bohoslužebného života. Tam pak slýcháme i v modlitbách oslovení Boha jakožto „Matky", někdy dokonce „Matky země". S oblibou bývá často osoba božského Syna nahrazována veličinou Moudrosti a Síly. A nejde zde jen o slovíčkaření. Přináší to s sebou i významné zásahy do samých základů trojiční teologie a nauky o Kristu. A tak je třeba se ptát: Máme zde co do činění s návratem prastarých pohanských kultů, v nichž zdůraznění ženských prvků božství hrálo tak významnou roli? Nedochází zde při tomto pohlavním rozlišování v rámci Božství k opominutí 2. přikázání Desatera, které zapovídá připisování těch vlastností Bohu, které nacházíme ve světě stvořeném? Toto přikázání „neučiníš sobě rytiny, ani jakéhokoliv podobenství… kterému by ses klaněl" se přece vztahuje i na naše představy, které si tvoříme na základě pozorování přírody a světa kolem sebe. Proto si ani na základě pohlavnosti nemůžeme utvářet představu o Bohu. Jestliže si ani za takovými podstatnými jmény jako „lidé", „národy", „počátek" apod. nepředstavujeme nijak zvlášť muže, proč bychom měli formálně všude tam, kde není Boží jméno v ženském rodě, nějaké takové výhradně ženské jméno hledat? Nedochází snad k rozlišování mezi pohlavími teprve tam, kde jsou dvě pohlaví stavěna vedle sebe nebo proti sobě? Mužský rod hraje přece přísně vzato roli teprve tehdy, když naproti němu začneme stavět rod ženský (případně střední). Do té doby nemá ani on nějaké specificky mužské (tj. neženské či nedětinské) vlastnosti. Nakonec: každý syn je dítětem své matky a každá dcera dítětem svého otce.
Feministická teologie chce přispět k zamezování násilí v rodinách, v manželství, a vůbec dopomoci ženám k větší politické a sociální spravedlnosti. Má za to, že teprve tehdy se žena ocitne v důstojném postavení, když začneme i Bohu připisovat ženské vlastnosti nebo když začneme o Bohu mluvit „spravedlivě" jako o „Otci a Matce". Jako by snad Bůh byl ještě donedávna v tradiční teologii mužem…?! Nebo nám chce tato teologie namluvit, že Bůh je jakýmsi oboupohlavním živočichem? Či snad párem rodičů? Snaží se nám zřejmě vsugerovat, že je třeba mít o Bohu nějaké představy vzaté z přírody. Jistě ne každá feministická teologie, ale ta, která stojí za „Biblí ve spravedlivé řeči", zpravděpodobně ano.

Adam Balcar

Nad Biblí

Vyslanec svého Pána

„Bůh nás učinil způsobilými sloužit nové smlouvě"
2 K 3, 5-6

Konat *službu spravedlnosti* není způsobilý každý. To proto, že způsobilost k ní nepochází z člověka. Ti, kteří zvěstují sami sebe – tedy své názory a zkušenosti – mohou sdělovat leccos zajímavého. Jen ten, kdo káže Krista, však mluví z Božího pověření. Způsobilost ke *službě spravedlnosti* je neoddělitelně spjata právě s takovým kázáním. Apoštol zvěstuje, co je mu v podstatě cizí, co si ho však natolik podmanilo, že tomu musí přitakat. Kázání evangelia všemu stvoření, k němuž vzkříšený Ježíš vybízí, není snůškou našich více či méně duchaplných úvah. Kdo stojí ve *službě spravedlnosti*, ten se sám menší a všechnu moudrost spatřuje v něm. Z toho je patrné, jak velké sebezapření tato služba vyžaduje. Stačí málo a z Božího se stane lidské, ze svatého plytké, ze spásného prázdné. Proto v církvi tolik záleží na způsobilosti. Konat *službu spravedlnosti* je v ní způsobilý jen ten, kdo čerpá sílu *skrze Krista* od Boha.
Základním předpokladem způsobilosti pro tuto službu je Boží povolání. Ještě nedávno bylo v církvi bráno povolání velice vážně. Dnes jako by vše záleželo jen na odbornosti. Pavel staví lidské předpoklady až na druhé místo. Ví, že kde chybí povolání, nevane Duch, a kde nevane Duch, tam vládne litera. Korintští ustrnuli u Mojžíše. Pavel *slouží Nové smlouvě*. Pro tu nejsou stěžejní *kamenné desky zákona*, nýbrž *lidské srdce*. Způsobilost otevírá dveře pověření. Pavla jeho apoštolskou funkcí nepověřili Korintští ani zástupci jakéhokoli jiného sboru. Jejich mandát by jej učinil zaměstnancem církve, nikoli však Kristovým poslem. Apoštoly si povolává, pověřuje a vysílá do služby sám Bůh. Církev, která z jejich služby povstává, je jen jejich doporučujícím listem. Pavel byl povolán, když ho před Damaškem osvítil, zastavil a proměnil vzkříšený Ježíš. Církev jeho povolání pouze rozpoznala a veřejně potvrdila.
Pavel je pro *službu spravedlnosti* způsobilý a je jí i pověřený. Proto může – a musí – *sloužit Nové smlouvě*. Ta není *založena na liteře, nýbrž na Duchu*. Pokud by Pavel dodržoval jen to, co je ve smlouvě *literami vytesané do kamene*, nenaplnil by své poslání. Svou způsobilost osvědčují všichni pověření tím, že dělají i to, co nemají uvedeno v pracovní smlouvě. Vede je k tomu Duch, který *dává život*. Zákon je krokem kupředu tam, kde panuje svévole. Je však krokem zpátky, jestliže se pokouší regulovat procesy iniciované láskou. Tam zabíjí a umrtvuje. *Kámen, litera a soud* jsou symboly Staré smlouvy, reprezentované Mojžíšem. *Srdce, Duch a život* jsou symboly Nové smlouvy, reprezentované Ježíšem. Ti dva nejsou nepřátelé. Jednomu i druhému vychází z tváře slavná *září*. Zatímco ta Mojžíšova je pomíjivá, Ježíšova je věčná. To je důvod, proč se Pavel staví s plným nasazením do služby toho druhého.

Emanuel Vejnar

Recenze

Poslední skotský král

(režie Kevin Macdonald, 2006)

Hnán touhou po naplněném životě, vydává se mladý skotský lékař jako dobrovolník do Ugandy. Zde se náhodou setká s diktátorem Idi Aminem. Ten je okouzlen jeho opovážlivou odvahou a především jeho skotským původem (Idi Amin měl bizarní zálibu ve Skotsku, příležitostně chodil ve skotském kroji a stejně ustrojena byla i jeho garda). Nabídne mu tedy místo svého osobního lékaře a poradce. Mladý lékař se tak z čista jasna ocitne ve světě vrcholné politiky, je zahrnut blahobytem, poctami a mocí. Postupně se však stává součástí diktátorova stihomamu: jako ten, kdo jej sám živí a později i jako jeho oběť.

Podle většiny recenzentů je Poslední skotský král filmem jednoho herce, strhujícího Foresta Whitakera v roli Idi Amina. Film je prý málo politický a málo historický; zůstává jen napínavým filmem, který rozehrává dobře známé schéma uhranutí mocí. Ptám se však: Je to opravdu málo? Není třeba klíčová morálně-duchovní varování opakovat stále znovu, v každé generaci? Pominulo snad kdy pokušení těch jednoduchých slov: "Toto všechno ti dám, budeš-li se mi klanět"? Toto v řadě poslední pokušení na poušti vypadá nejprůhledněji. Domnívám se však, že náš snímek může křesťanu pomoci pochopit do hloubky, že i přes svou průhlednost je to pokušení nejmocnější.

Ďábel chce vlastně slovy "Toto všechno ti dám, budeš-li se mi klanět" zaujmout místo nebeského Otce, jak naznačuje Ježíšova odpověď. Stejně tak Whitakerův Amin má v sobě něco hlubinně otcovského. Ukazuje nám, že člověka může zradit nejen jeho rozum, ale i jeho srdce; touha po intenzivním vztahu plném přijetí a bezpečí. Amin mluví s láskou, bere kolem ramen. Poukazuje na naši jedinečnost, říká: "Jsi to právě ty, koho potřebuji pro své království, jenom ty." Dovede i pokárat, vyvolat lítost. Naplňuje nakonec ty nejniternější touhy srdce, se kterými se obracíme k Bohu. Je tu jen jeden háček: Všechny tyto božské kvality se nacházejí u člověka.

Snad nejzajímavější prvek anatomie zla, který nám snímek předestírá, je proměna. V Bohu není střídání světla a stínu; kdykoli však onen mladý lékař začne pochybovat a chce se tyranovi vzepřít, tu jej najde slabého a bezbranného. Role se náhle obrátí; tu on je náhle ochráncem a rádcem. Neříká se často, že i soucit může být pokušením?

Nejstrašnější ďáblovou ranou pak je, když náš hrdina zjistí, že je v očích svého "otce" bezcenný. Jednak z úst samotného diktátora, jednak od cynického britského agenta. Náhle naplno spatří, že se nechal dobrovolně klamat, že jeho pýcha nechtěla vidět hromady zohavených mrtvol. Ty se v záběru krátce mihnou na fotografiích. Nejzajímavější je, že k prozření přispějí cyničtí britští diplomaté. Nad jejich pesimistický (a xenofobní) pohled nad člověka se náš hrdina cítil celou dobu povýšen. Nyní jsou právě oni jeho morálními soudci. Idealismus se ukazuje jako zrůdný; skepse nad člověkem si jistou lidskou tvář zachovává.

Přitom právě oni britští diplomaté představují ve filmu účelovou podporu, kterou Západ Aminovi jako záštitě před šířícím se komunismem poskytoval. Ve vyznění filmu hrají však jen výše zmíněnou úzce dramatickou roli. Takže, ano: Film není politický. Stejně tak náš hrdina nevidí o moc více z těch 300 000 obětí než pár fotografií a jednu mrtvolu na pitevně. Film tedy není ani historický. Obrazy utrpení nás však bohatě zahrnují zprávy a filmové dokumenty; o cynismu politiků víme také dost. Možná je nakonec důležitější prostě současnému západnímu člověku vysvětlit, jak funguje pokušení. Vždyť kolik Evropanů v době války vidělo koncentrační tábory; kolik jich znalo politické zákulisí? Přesto většina z nich nesla svým tichým souhlasem na tamních zločinech svou vinu. I oni alespoň z části podlehli klamu "otcovského" státu, který objímá, kárá a odměňuje.

Zbývá zeptat se s některými recenzenty: "Muselo se ale potom toto morální drama odehrát v Africe?" I svým zasazením klade snímek otázku stále ještě osvícenskému myšlení Evropy: Mladý hrdina se do Afriky vydal hledat Rousseauova "ušlechtilého divocha", kterého dodnes rádi stavíme proti „zvrhlé" civilizaci. Místo ďábelské ideologie však nachází ďábelské charisma, místo plynových komor mačety. Ať člověka zlo láká svou "vědeckou" promyšleností jako v totalitách evropských, nebo uhrančivou přirozeností a vitalitou, je to pořád zlo.

Tomáš Pavelka

Polemika

Nepromluvíš

Dostávám Kostnické jiskry před bohoslužbami ve sboru. Nahlédl jsem do nich a dost mne rozladily, leckterý mladý člověk by řekl: rozhodily. Teprve později jsem si mohl pozorněji články pročíst a dal jsem bratru Drápalovi, svému někdejšímu žáku, za pravdu. Že totiž má smysl chodit k volbám. A to, že se jednou ujme vlády Ježíš Kristus, je větší, nikoliv menší důvod jednat odpovědně už teď.

Má také pravdu v tom, že jako křesťané na tom nejsme lépe než jiní v tom, že těžko chápeme složitý mechanismus moderního státu. Ale přece jako křesťané nemáme soudit druhé předčasně nebo povrchně, popřípadě si máme dát pozor při vynášení soudů podle toho, čeho jsou „plné noviny", čím překypují různé stanice televize. Proto mne zarazila ta smyšlenka že „bohužel, tzv. Kubiceho zpráva přinesla mnoho dokladů pro oprávněnost tohoto názoru".Od počátku přece bylo jasné, že doklady žádné nepřinesla, byly v ní jen dohady, které pozdější vyšetřování zcela vyvrátilo. Nic z těch dohadů se nepotvrdilo.

Podobně byl nefér a v rozporu se známým přikázáním nešťastný útok na bývalého premiéra Stanislava Grosse, který je výslovně jmenován (v jiném článku), když se také v úředním šetření ukázalo, že s jeho bytem a domem bylo vše v pořádku. Ostatně Kostnické jiskry, hlásící se i jménem k Husovi, by měly být opatrnější s vynášením nepodložených soudů jenom podle dočasné módy nebo podle novinářských šmoků. To není jen otázka názoru a přesvědčení, ale novinářské etiky, a tedy odpovědnosti za čtenáře, jako jsem já, kterého to – dokonce na počátku bohoslužeb – „rozhodí".

Navíc je třeba respektovat, že politické názory čtenářů křesťanského časopisu jsou rozličné. A podobně jako kazatel nemá – podle Karla Bartha – být explicitně stranicky zaměřen, tak ani křesťanský týdeník nemůže urážet lidi jiného přesvědčení. Natož polopravdami a nepravdami, jako to učinili bratři Dan Drápal a František Schilla.

(ET-KJ 13/2007).

Jan Šimsa

Reakce redakce

Jsme vděčni všem zdatným autorům za jejich kvalitní příspěvky do Evangelického týdeníku Kostnických jisker a snažíme se žádného neupředňostnovat, natožpak nějaký názor, který by ostatní ponižoval. Má-li někdo jiné přesvědčení či úhel pohledu, dostává rovněž prostor k vyjádření své kultivované kritiky. Uvědomujeme si a zastáváme, že Evangelický týdeník má být médiem především pro protestanty, jejichž smýšlení je však rozmanité jak v otázkách věroučných, tak ještě pestřeji v záležitostech společenských a politických. Nemůžeme se tomu vyhnout, chceme-li tisknout věci aktuální, reflektující současnou scénu. Je nevýhodou, ale je to dobře, že neexistuje jediný správný výklad světa. Proto čtenář nemůže být jen pasivním, nepřemýšlejícím příjemcem (což bratr Šimsa rozhodně není), ale snad pestřejší paleta názorů přece jen napomáhá k lepší orientaci. Nám nezbývá nic jiného, než čtenáře žádat o porozumění, že ne všechny příspěvky budou podle jejich not – a autory naléhavě vybízet, aby pracovali s ověřenými skutečnostmi a brali bratrské ohledy na odlišné mínění druhých.

red.

Jiskry tiskly

před 75 lety

Jestli jaké potěšení.. Fp 2,1

Duch svatý nevane do vzduchu. Potřebuje člověka, jeho nadějí, tužeb, očekávání, víry. Kde se mu člověk otevřel, tam člověk dělal poměry, a ne naopak. Za to ručí Ježíš, učedlníci, Pavel. Ručí svými životy. Jestli jaké potěšení v Kristu, jestli které utěšení lásky, jestli která společnost Ducha... toto je mé potěšení: hledat vaše blaho, sloužit jako Kristus. A vrcholem mého potěšení je vědomí, že jste jednoho ducha.

Abychom porozuměli, potřebovali bychom se zbavit hříchů minulosti, trpkosti, s níž jsme se učili Pavlovým slovům, lhostejnosti, s níž byla ukládána, ospalosti, s jakou byla v kostele slyšena. Nepadají do panenské půdy. Zvykli jsme si jednou, nic si při biblických slovech nemyslet, nic necítit a nic nechtít, co zavazuje. Chceme všecko hotové, laciné a bezbolestné. Je těžko najít někoho, kdo by nám v tom duchu biblická slova tlumočil, v jakém byla řečena. Sami nemáme odvahy podívat se Pavlovi v oči. Přistupujeme k němu s reservou: zůstane při starém, jen Duch svatý nám bude přidán. A Pavel nabízí opak. Napřed Duch svatý, a po ostatním se neptej! Proto se nemůžeme dorozumět a proto máme k potěšení daleko...

Jkč

Kostnické jiskry 1932, č. 19, str.141

Bože na nebi, podej mi svou ruku

Romská báseň

Bože na nebi,
podej mi ruku svou.

Bože na nebi,
pohlédni na mou romskou tvář,
plnou utrpení a jizev.

Bože na nebi,
pohlédni do mých cigánských černých očí,
které v jednom kuse pláčou,
již vytvořily koryto řeky,
tak velké, tak hluboké, tak široké
jak jen cigán své černé srdce má

Bože můj,	
devloro jekhoro, kaj hi tre aspa,	*Božíčku jediný, kde jsou tvé slzy,*
kaj mri dajori.	*kde jsou tvé ruce, kde je má matka?*
Mri devlikani dajori,	*Kde je má Boží matka,*
kaj hi tre kále bala,	*kde jsou její černé vlasy,*
kaj tut the šukár jaka?	*kde jsou její černé oči?*

Vidím zástupy Romů v jeden šik,
jdou, smrti se nebojí,
černý orel na ně z výše hledí,
sděluje jim řečí ptáků, ať se nebojí,
z dálky nebes výšin je slyšet tóny
tesklivé,
tóny cigánských houslí pláčou,
zalykají se tak,
že koryto cigánských slz
tvoří již oceán.

Bože můj, mro devloro jehkoro,	*Bože můj jediný, moje děti, chudáčci*
mre čhavore jekhore čorore,	*vidím vaše slzy, vidím jak se bojíte,*
dikhav tumáre	*jak pláčete.*
Bože můj, tiknore čhavore džan,	*Bože můj, malá Romčata,*
džan polokores, baro hi lengro tiknoro	*jdou pomalu,*
roviben.	*velký je jejich dětský pláč.*
Bože můj, mri devlikani daj,	*Bože můj,*
mri dajori, mro dadoro	*modlí se a pláčou.*
Osvětim!	*Osvětim!*
Hi foros kaj musaj e Roma džan,	*Tam Romové kráčí*
kráčí v jednom šiku,	*kráčí v jednom šiku,*
kráčí vstříc smrti,	*kráčí vstříc smrti.*
černý orel jim naposledy zamával	
svým křídlem.	
Bože můj!	

Štefan Polák 2006

40. výročí otevření kostela Smíření v Dachau

28. 4. 2007 jsme před 18 . hodinou zaparkovali před kostelem Smíření v Dachau. V kostele bylo již plno lidí, ale já a manžel jsme měli vyhrazená místa v první řadě s jasným nápisem našich jmen.Na každém místě ležel program večera s písněmi a liturgií. Seděli jsme společně se švýcarskými potomky jednoho bývalého vězně a s panem Maxem Mannheimerem, židovským vězněm několika koncentráků včetně Dachau, který se již několik let věnuje přednáškám mládeži a dětem o nacistickém režimu. Mluví mimo jiné velmi dobře česky, poněvadž pochází z Nového Jičína. Dále v řadě s námi bylo přítomno mnoho vysokých hodnostářů různých církví včetně iráckého imáma, řeckokatolického popa, prezidenta evangelické církve z Hessen a Nassau, představeného mezinárodního Dachaukomitee Pietera Dietze de Loos, sestry představené Karmelitského kláštera a další. Účast bych hodnotila tak na dobrých 300 lidí, kostel byl přeplněný, mnoho lidí stálo, přestože pomocné lavice a židle byly přidány. Farář Mensing zahájil bohoslužby, které trvaly i s večeří Páně něco přes hodinu. Bohoslužby byly doprovázeny hrou na varhany, housle, cello a pozouny. Bylo to velmi krásné a důstojné.

Naše církev byla během večera pětkrát jmenována, a to plným jménem při různých příležitostech, jako bylo pozdravení potomka jednoho z českobratrských vězňů, při zamyšlení nad evangelickými faráři atd.

Teprve po kázání pozdravila děkanka města Barbara Kittelberger přítomné jmenovitě a dále moderovala proslovy asi osmi přítomných, mezi nimi i můj *(úryvek z něj připojujeme. red.)*. Velice nás zaujal proslov prezidenta evangelické církve v Hessen a Nassau, který mimo jiné řekl, že ze čtyřiceti německých evangelických farářů, kteří byli v Dachau zavřeni, jich osm pocházelo právě z jeho země, mezi nimi i Martin Niemöller; a že musí bohužel říct, že to byla jen mizivá část evangelických farářů, že většina neprokázala patřičnou odvahu se nacistickému režimu postavit...

Motto celého setkání bylo, že nesmíme zapomenout, neboť jen vzpomínáním se učíme. Čtyřicet je i v Bibli magické číslo, řekl biskup Friedrich, proto čtyřicet let od slavnostního zasvěcení kostela Smíření. Dále byla založena nadace kostela Smíření, které chybí ještě peníze a na kterou mohl každý přidat. A do třetice byla vydána kniha „Jména místo čísel", kde jsou krátké biografie všech evangelických farářů, kteří byli v Dachau zavřeni. Myslím, že by bylo důležité knihu obstarat a zařadit ji do archivu naší církve. Z našich farářů se jedná o prof. Biče, faráře Cvrčka, faráře Dobiáše, Mikuláštíka, Opočenského, který je i na několika obrázcích, Zeleného a - zajímavé: i o Šimsu, který přece nebyl farář! Ale mám dojem, že někde v knize stojí, že měl povolení ke kázání; ale ať tak nebo tak, Jaroslav Šimsa byl tak důležitá osoba, že je dobře, že v knize nechybí.

Celá akce skončila asi v půl deváté, ve velkém atriu mezi kostelem a sborovou místností (ve sborové místnosti byla výstava obrazů a kniha s originálními fotografiemi a dobovými články o vězních Dachau). Jsme rádi, že jsme pozváni přijali.

* * *

Vážené dámy a pánové!
Na tomto místě, v Dachau, bylo internováno mnoho členů naší Českobratrské církve evangelické a mnozí zde zemřeli. Na tyto bratry a jejich utrpení nesmíme nikdy zapomenout...

Můj otec, farář Eugen Zelený, byl gestapem vězněn a převezen do koncentračního tábora v Dachau, kde zůstal až do května 1945, kdy Američa-né vězně osvobodili. Dny strávené v pekle, ztráta svobody a nepřestávající pocit smutku mého otce nezlomily, nýbrž posílen ve víře se odvážně zastával slabých a nespravedlivě ponižovaných a po válce těch, kteří trpěli pod vládou komunistických mocipánů...

V osvobozené vlasti se stal ředitelem české Diakonie a později pracoval jako tajemník synodní rady a s vedoucí ústředí pro sociální práci církve...

V roce 1967 stál můj otec přesně na tomto místě při otevření tohoto kostela, kostela Smíření. Žel nevím, co zde tenkrát říkal, ale vím, co pověděl o několik let později v Brémách, kde spoluodhaloval památník obětem nacistického režimu. Při otázce po provinění mínil, že když je již sám v pokročilém věku a brzy předstoupí před svého Pána, že je v této chvíli daleko důležitější se ptát na svou vlastní vinu, než pátrat po jiných vinících...

Eva Wypiorová
(zkráceno a volně přeloženo, red.)

Zázrak života

Dokončení ze str. 1

obnoviť činnosť srdca. Pred 20-30 rokmi neboli ešte tieto medicínsko-technické vymoženosti a pri zástave srdca, po zlyhaní medikamentóznych provokácií, bolo potrebné veľmi rýchlo preniknúť do hrudníka, vziať srdce do ruky, rytmickým stláčaním udržiavať cirkuláciu krvi a aj týmto spôsobom vyprovokovať obnovenie jeho rytmickej činnosti. Počas mnohých rokov som bol v tejto situácii len jediný raz, ale dodnes si dokážem vyvolať ten pocit živého ľudského srdca vo svojej ruke.

Zástava srdca. To sú slová, ktoré vyvolávajú pocit bezprostrednej blízkosti rozhodujúceho osudového okamžiku. Čas sa zastavil. Potom srdce znova naskočí a začne pracovať. Zázrak života. Je to chvíľa, ktorá nás núti rozmýšľať o základných hodnotách: začiatok, koniec, kontinuita, plynutie času, koniec času, kto a čo je nad tým všetkým, kto to všetko naprogramoval?

„Moje časy sú v tvojich rukách, Bože" (Ž 31,16).

Ľudský život je v podstate zázrak permanentnej dynamiky bunkovej biológie, biochémie, molekulárnych génových transkripcií, enzymatických reakcií a schopnosť udržiavania zákonitostí toho všetkého po celý život. Nové objavy molekulárnych regulačných mechanizmov determinujúcich funkcie buniek jednotlivých orgánov vyústili už dnes v úspešné liečebné zásahy u doteraz neliečiteľných stavov. Liečebné zásahy na úrovni génov sú dnes úspešne aplikovateľné v liečbe viacerých typov rakovinového ochorenia. Je obdivuhodné a úžasné, čo všetko sa dnes už urobí pre záchranu jedného ľudského života.

Zázrak života, úcta k životu a cena života. Je to také na zamyslenie – hodnota a význam a zmysel ľudského života. A človek, to je aj schopnosť a sloboda rozhodovať – dobro a zlo, láska a nenávisť. To je privilégium, ale aj veľké bremeno osobnej zodpovednosti človeka.

Úcta k životu a cena života. Stále je veľa zla a nenávisti a malé a veľké vojny a koncentračné tábory a gulagy a každý deň sa zabíja na mnohých miestach. Fanatizmus, nenávisť a zabíjanie podľa akýchsi ospravedlňujúcich princípov alebo aj podľa platných zákonov. Ale predsa ani platné zákony nemôžu ospravedlňovať zabíjanie. Plnosťou zákona je predsa láska (Rim. 13,10). Kam sa to vlastne dostal človek, ktorého Boh stvoril na svoj obraz! (Gn 1, 27) Boh, ktorý je predsa láska (1 J 4,8).

Život človeka je zázrak – všetko – začiatok, plynutie času aj koniec času. Láska je zázrak v živote človeka.

„Láska je trpezlivá, je dobrotivá, láska nezávidí, láska sa nechváli, nepovyšuje sa, nechová sa neslušne, nehľadí len na svoj prospech, nezlostí sa, nespomína na zlé, neraduje sa neprávosti, ale má radosť z pravdy" (1 K 13,4-7).

Ako to dosiahnuť? Čo máme robiť? V Londýne, v chráme sv. Pavla je svetoznámy obraz britského maliara Holmana Hunta „Svetlo sveta". Ježiš stojí pri starých, zahrdzavených, brečtanom obrastených dverách. V ruke má horiacu sviečku a klope na tieto dvere. Dvere nemajú kľučku, dajú sa otvoriť len z vnútra. Každý ich musí otvoriť sám.

MUDr. Ján Siracký, DrSc.
(red.zkráceno)

Inzerce

Lékárník - nastávající důchodce hledá kolegu (kolegyni) do ma-lé lékárny u Českých Budějovic. Nejsem řetězec. Zn. cz 444003@tiscali.cz

č. 10

Hledáme rodinu nebo manžele do uvolněného kostelnického bytu 2+1, 75 m², 2. patro, velká zahrada. Očekáváme zájem o církev a účast na sborovém životě. Bližší informace podá s. kurátorka Marta Kosáčková, tel. 481-543-069. FS ČCE 51401 Jilemnice, Jungmannova 268.

č. 22

Hledáme účetní!!!
Kostnická jednota – Sdružení evangelických křesťanů, o.s., přijme (nejraději od 2. pololetí 2007) odpovědnou účetní.
Náplní práce je vedení podvojného účetnictví a mezd; jsme plátci DPH. Jedná se o 1/3 pracovní úvazek v neziskové organizaci.
K jednání se hlaste na adresu našeho Občanského sdružení, totožnou s adresou redakce (v tiráži).

Církevní středisko Doubravka Masarykova 273 v Luhačovicích vás zve k rekreačním pobytům. Provoz celoroční. Tel. 577132028.

č. 11

Jsem 46/188/87 mladšího vzhledu, sportovní postavy, věřící, nábožensky založený a romantik, se zájmy o kulturu a přírodu. Hledám hodnou a pohlednou ženu do 40 let se stejným náboženským založením a zájmy, pro společnou cestu životem. Praha popř. stř. Čechy. Děti nejsou překážkou. Foto vítáno. Zn: Samota tíží.

č. 25

Seniorátní výbor Pražského seniorátu ČCE se sídlem ve farním sboru ČCE v Praze Radotíně nabízí místo seniorátní/ho faráře/ky na plný úvazek od 1. 12. 2007. Přivítáme teologickou zralost, dobré komunikační vlastnosti, flexibilitu, zdatnost v kanceláři a na počítači. Jedná se o spolupráci a zastupování seniorky v jejím sboru, koordinování seniorátních akcí, zapisování schůzí seniorátního výboru, práci v sen. kanceláři. Byt nemáme a příspěvek na byt bude zatím činit 3000,- Kč.
Své nabídky a případný projekt své práce posílejte do 27. 5. 2007 na adresu seniorátního výboru.
E-mail:
seniorat.praha@centrum.cz
nebo poštou:
Matějovského 14, 153 00 Praha 5.

č. 26

Diakonie ČCE, Základní škola speciální Diakonie ČCE Vrchlabí vyhlašuje výběrové řízení na místo ředitele(lky) - speciální pedagog Základní školy speciální Diakonie ČCE Vrchlabí.
Požadujeme:
1. Splnění předpokladů pro výkon funkce pedagogického pracovníka (dle zákona č. 563/2004) a odbornou kvalifikaci pro speciálního pedagoga.
2. Splnění předpokladů pro výkon ředitele školy (dle zákona č. 563/2004).
3. Strukturovaný životopis
4. Motivační dopis
5. Koncepci rozvoje školy

Nástup možný od 1. 8. 2007

Požadované materiály zasílejte do 7.6.2007 na adresu:
Diakonie ČCE - Středisko Světlo ve Vrchlabí,
Tomáš Komárek, Palackého 926, 543 01 Vrchlabí 1.
Tel/fax: 499 423 566.

č. 27

Vysoké Tatry - ubytování v soukromí.
Telefon: +421/52/7754 855, +421/905/346 354.
E-mail: valekmil@seznam.cz

č. 15

Bohoslužby

27. 5. 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik
Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš
Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30
Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ - Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

16/2007

6. června 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde
13. června 2007

Z OBSAHU

* *Zpět do ráje?*
* *Mistr kantát*
* *Církev a média*

Poselství k 1. neděli po svaté Trojici

KDO SLYŠÍ VÁS, SLYŠÍ MNE, A KDO ODMÍTÁ VÁS, ODMÍTÁ MNE; KDO ODMÍTÁ MNE, ODMÍTÁ TOHO, KTERÝ MĚ POSLAL.

Lukáš 10,16

Jedním z bludných článků, který v Kostnici předhodili mistru Janu Husovi, bylo, že se prohlašuje za čtvrtou osobu Božské Trojice. Je to taková hloupost, že tento článek byl záhy stažen, ale myslím, že je možno domyslet, co se skrývá v jeho pozadí. Dozajista Husův kazatelský apel na lidskou zodpovědnost za tento svět. Oprávněný požadavek, aby se křesťan stal jakousi prodlouženou Boží rukou.

Právě první neděle po Trojici je snad ta nejlepší příležitost k vyzdvižení tohoto apelu. Velké Boží dílo započaté při stvoření vrcholí při vykoupení. Lidé okolo Ježíše očekávali, že již nyní obnoví království pro Izrael. Joj! To by se to žilo! Sedneme si do fotelu a budeme se dívat, jak Bůh koná velké věci! Ale dějiny dostaly novou dynamiku při svatodušních svátcích. Nic takového jako pasivní přijetí byť sebekrásnějšího Božího díla! Učedníci byli vybaveni mocí Ducha svatého, aby v Božím díle pokračovali oni. Na práci Otce, Syna i Ducha svatého navazuje práce učedníků. Jsou to oni, kdo přebírají onu pomyslnou štafetu. Ale s tímto úkolem přebírají i nezměrnou čest.

Někdy míváme pochybnosti o tom, jak to naše křesťanské snažení skončí. Ježíš však říká: Buďte hrdí na tuto práci, konáte Boží dílo!

Dílo konané podle vůle nebeského Otce, které koná člověk povolaný Ježíšem Kristem a posvěcený Duchem svatým, je dílem Božím. A Boží dílo nemůže skončit špatně.

Jaroslav Pechar,
farář ČCE, Strmilov

7. července letošního roku uplyne 70 let od otevření kostela ČCE v Poličce

Potřebujeme ke své víře církev?

Ta otázka je dobře evangelická. Evangelíci, zvláště českobratrští, na ni vždy slyšeli, Odpovídali na ni při sčítání lidu. Státní statistika nepřímo potvrdila, že čeští evangelíci nepotřebují ke své víře církev, chápeme-li jejich výstupy z církve jinak, než jako výhost víře. Svým výstupem většinou protestovali proti církvi a její praxi. Tato opovážlivost pramení na dvou místech, v dávném husitství a později v reformované teologii Jednoty bratří, kteří se nakonec přiklonili ke Kalvínovi, jehož učení o církvi vyzdvihlo spasitelný význam víry, nikoliv církve. Církev sama je jen vnější pomocnicí víry. Nic víc, ne však méně.

V Českobratrské církvi evangelické, která měla třetinu luterských členů, nabyla reformovaná tendence vrchu nad luterskou. Kalvín je muž církve, nicméně činí víru na církvi nezávislou. V reformované církvi najdete takové, kdo chtějí žít svou víru nezávisle na církvi. I mezi českobratrskými evangelíky najdete takové, jejichž vztah k církvi už nelze změřit: zůstávají jí dlužni čas a peníze i ten kousek srdce. Mohou žít svou víru bez církve? Stěží, řekneme a připočteme tak smutné konce na účet individualismu, který ve věci víry zastával Kalvín.

Je s podivem, že Kalvín, vynikající znalec Písma, svěřil víru do náruče individualismu, pro nějž není ve Starém ani Novém zákoně žádná opora. Naopak Písma vydávají jasné svědectví, že církev a víra tvoří přirozenou jednotu. Věřícím se člověk stává v církvi, víra jej činí členem Kristova těla. Silové pole, na němž pučí víra, je církev, společenství s Kristem a s bratřími a sestrami. Individualismus, který křičí „já sám", je umělý skleník, kde se bratrství nevypěstuje. Kalvín však takto svérázně protestoval proti pojetí církve jako instituce s budovami, úřady a úředníky, kteří podobně jako státní úředníci jsou nadáni veřejným právem a jsou také pod ochranou strážců veřejného a státního pořádku. V Novém zákoně se církev nikdy nepředstavuje jako taková instituce, ale vždy jako společenství osob a život založený v obecenství s Kristem. Víra není nic jiného než toto obecenství s Kristem a jeho přáteli.

Bůh nám dal svého Syna, abychom v něm a skrze něho měli obecenství s lidmi. Hřích pak vždycky s sebou přináší zničení a ztrátu obecenství s Bohem a zároveň s lidmi. Hřích se vždy dotýká Boha a bližních. Podobně i víra se dotýká Boha a

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Liga českých rodin?

Není to tak dávno, co Ministerstvo práce a sociálních věcí řešilo, jak pomoci narušeným rodinám, a ejhle, přichází doba, kdy je prý nutné "podporovat" i rodiny plně funkční. A vlastně, není se co divit! Za posledních 100 let se následkem politiky státu totálně vytratila původní společenská a hospodářská role rodiny. Manželství je nyní často vnímáno pouze jako ochota dvou osob žít spolu. To samozřejmě lze i bez papíru a ti, kteří z jakési tradiční zvyklosti vstoupili v svazek oficiálně, v něm docela často nevydrží.

O krizi rodiny se někdy uvažuje také v souvislosti s úlohou ženy ve společnosti. Jsem vystudovaný ekonom a nemohu si odpustit otázku: "Zlepšilo se opravdu ve 20. století postavení žen nástupem do práce?" Dříve přece muž uživil ženu i děti z jedné výplaty, a dnes mnohdy musí pracovat muž i žena společně a ještě brát přídavky, aby vyšli. Zvláštní, že? Nechci hledat příčinu dnešních rodinných nesnází v tržních mechanismech, to by bylo téma na rozsáhlou odbornou diskusi, ale chci jen říci, že ne všechno, co bylo uskutečněno v době modernismu, bylo k prospěchu.

Sousední Poláci jsou teď často kritizováni, že se díky vládnoucí straně "Liga polských rodin" vrací do zpátečnické náboženské společnosti 19. století. Podle mého názoru jde o přirozenou reakci, které se nevyhne Evropa ani jako celek. Něco nefunguje, a tak se vrátíme k tomu již osvědčenému.

Netvrdím, že bychom měli následovat severní vzor. Zamýšlím se spíše nad určitou skutečností, která je charakterizována jako "krize rodiny". Hledání východiska z této krize bude zřejmě ještě trvat velmi dlouho. Možná, že se vyzkouší spousta sociologických či psychologických metod řešení. Mohou se na tom podílet spousty odborníků, veřejně prospěšných organizací, politiků, ale nakonec si třeba někdo uvědomí, že největším pomocníkem šťastného manželství a úplné harmonické rodiny je VÍRA v Boha.

Ivo Kraus

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Osudná facka

Před pár týdny dal učitel na jedné české škole své žákyni takovou facku, že jí prorazil ušní bubínek. Ruply mu nervy. Za dva týdny odejde ze školy.

Pokud odejde od soudu pouze s podmínkou, bude si možná za pár let gratulovat, že už nemusí dělat učitele. Vyjít s dnešními dětmi, zvláště dospívajícími, není vůbec jednoduché. Máte-li ve svém okolí nějakého učitele (či spíše učitelku, jak je v kraji zvykem), patrně vám to potvrdí.

Čas od času někdo napíše, že dnešní generace není jiná než ty předchozí. Děti prý zlobily vždycky.

To je jistě pravda, nicméně přesto se situace podstatným způsobem mění. Nevím o podobném průzkumu z naší vlasti, nicméně setkal jsem se se zajímavým srovnáním nejběžnějších žákovských prohřešků ve Spojených státech. První seznam je z roku 1940, druhý z roku 1992.

Jaké bylo pořadí nejběžnějších prohřešků v roce 1940? 1. Mluvení bez přihlášení, 2. žvýkání žvýkačky, 3. hlučení, 4. běhání po chodbách, 5. předbíhání, 6. porušování kázně v oblékání, 7. odhazování odpadků.

A nyní hlavní prohřešky žáků a studentů amerických škol v roce 1992: 1. Užívání drog, 2. opilství, 3. těhotenství, 4. sebevražda, 5. znásilnění, 6. loupež, 7. násilné přepadení.

Ano, vím, že nejsme tak daleko jako Amerika. V něčem ji ale dohánět ani nemusíme. Že je však situace na školách pro řadu učitelů stresující, se ví už delší dobu.

Místo toho navrhla ministryně školství Dana Kuchtová zpřísnění dohledu nad rodiči praktikujícími domácí školu. Jako kdyby dohled nad těmito podivnými lidmi nebyl velmi přísný od samotného počátku. Přitom jedním z hlavních motivů řady rodičů, kteří se rozhodli vyučovat děti doma, bylo právě to, aby nebyly vystaveny prostředí, kde by se patrně setkaly s šikanou, ponižováním a prosazováním hodnot neslučitelných s křesťanstvím.

Nu, odborně to lze nazvat „optimalizací cest k cíli nevedoucích". Hodně zdaru!

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

ERC zveřejnila stanovisko k Memorandu za nápravu vztahů státu a církví v ČR

Praha, 7. května 2007 (erc). Ekumenická rada církví se seznámila se stanovisky Memoranda za nápravu vztahu státu a církví v České republice a podporuje jeho hlavní záměr, jímž je apel občanů z křesťanských a občanských iniciativ na vládní činitele, aby usilovali o dořešení úpravy vztahu státu a církví. Náprava dosavadních poměrů, které stále ještě v určitých ohledech neodpovídají uspořádání evropské a demokratické společnosti, by měla vzejít z přátelského dialogu a měla by přispět k efektivnější a kvalitnější spolupráci mezi státem a církvemi.

Francouzští náboženští vůdcové spoléhají na prezidenta, že podpoří dialog

Paříž, 16. května 2007 (eni). Náboženští vůdcové v otevřeně sekulární Francii vyjadřují touhu, aby nově zvolený prezident Nicolas Sarkozy podnítil dialog uvnitř společnosti v rámci počátku svého pětiletého úředního období. „Dle naší víry a zkušeností s veřejnou diskusí se domníváme, že poskytuje nejlepší garanci národní shody ve výkonu vašich povinností," uvedl reverend Jean-Arnold de Clermont, prezident Protestantské federace Francie, ve své zprávě Sarkozymu, který nastoupil do úřadu 16. května. V posledních letech navzdory růstu nových náboženských hnutí a většímu veřejnému zviditelnění islámu většina politických vůdců Francie intenzivně znovu uváděla v platnost sekulární principy podléhající zákonu z roku 1905, na jehož základě přetrvává oddělení církve a státu. Sarkozy však řekl, že je ochotný zvažovat úpravy zákona.

Evangelikálové podporují Jeruzalém

Jeruzalém, 17. května 2007 (christnet). Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ), evangelikální křesťanské sdružení sídlící v izraelském hlavním městě, odsoudilo rozhodnutí USA a Evropské unie bojkotovat oslavy Dne Jeruzaléma. Řada představitelů se odmítla oslav na počest 40. výročí sjednocení Jeruzaléma zúčastnit z obav, aby jejich přítomnost nerozzlobila místní Araby, kteří si nárokují Jeruzalém, popřípadě jeho část okupovanou v letech 1949 až 1967 za, uvádí ERETZ. Reverend Malcolm Hedding, ředitel ICEJ, označil sjednocení Jeruzaléma za „jeden z nejjasnějších příkladů historické spravedlnosti". V dopise starostovi Jeruzaléma Urimu Lupolianskému Hedding podpořil židovské osidlování celého Jeruzaléma a odmítání uznat židovskou svrchovanost nad městem označil za „perverzní a nemorální skutek". Evangelikální křesťané jsou známí pro svoji téměř bezvýhradnou podporu Izraele. Široce oceňovaná je sociální práce ICEJ i dalších evangelikálních organizací a jejich celosvětová podpora Izraele. Na druhou stranu bývají terčem židovské kritiky za pokusy o misijní činnost mezi Židy. ICEJ tato obvinění odmítá. Nicméně kontroverzí je však často skutečnost, že křesťany židovského původu označují někteří evangelikálové za „mesiášské Židy", čímž dle kritiků jen úmyslně matou židovskou veřejnost.

Ortodoxní věřící v Rusku se dočkali historického sjednocení

Moskva, 17. května 2007 (christnet). Stovky ortodoxních věřících se shromáždily v Moskvě, aby se staly svědky sloučení ruské pravoslavné církve v exilu s ruskou dominantní církví, osmdesát let po jejich rozdělení, uvádí SITA. Historický obřad ceremonie znovusjednocení se konal v největší moskevské katedrále Krista Spasitele. Duchovní vůdce ruské pravoslavné církve v exilu metropolita Lavr přicestoval z New Yorku do Moskvy s desítkami kněží, diakonů a sborových zpěváků, kteří se zúčastnili bohoslužby. Liturgie začala podpisem dohody za účasti Lavra a hlavy ruské pravoslavné církve, patriarchy Alexeje II., který bude stát v čele spojených církví. Ruskou pravoslavnou církev mimo Rusko založili duchovní, kteří odešli před bolševickou revolucí a po rozkolu s moskevským patriarchátem po jeho deklaraci z roku 1927. Obě strany se nyní shodly, že tato deklarace byla "tragickým kompromisem". Znovusjednocení je vítězstvím ruského prezidenta Vladimíra Putina, který považuje pravoslavnou církev za klíčový pilíř postsovětské ruské společnosti a propagaci ruské kultury v zahraničí, uvádí agentura AFP.

Ekumenický monitoring 20/2007

Polští reformovaní jsou kritičtí vůči lustracím

(Varšava, 8. 5. 2007 – ENI) Polská reformovaná církev se kriticky vyjádřila k nejnovějším snahám prověřovat možnou bývalou spolupráci lidí s komunistickou státní bezpečností. Vyzvali k ukončení lustrací, které podle představitelů církví slouží víc k zneužívání informací než k nastolení spravedlnosti. „Jen v několika málo případech se ukázalo, že lustrace mohou být účinným prostředkem k určení skutečné odpovědnosti konkrétních lidí za neštěstí jiných," uvádí se ve vyhlášení synodu Reformované církve v Polsku. „O mnoho častěji vidíme snahu hledat v archivech takové materiály, které stigmatizují jen určité lidi. Takové kroky vycházejí z falešné morálky a poškozují celé národní společenství," uvádí se dále v prohlášení. Církev v současném procesu vidí jen snahu přesouvat vinu za špatnou minulost na jiné. „Odpuštění je vždy těžší než odsouzení. Ale jsme přesvědčeni, že odpuštění je lepším důkazem síly našeho národního společenství," uzavírá prohlášení.

Daniel Neval

30. 5. 1970 – 3. 6. 2005

Jednota církve (Ef 4,1–6)

Jeden je Pán, jedna víra, jeden křest. Pokud se k tomu pokoušíme přidat něco dalšího, snadno se stane z jednoty totalita. Vnějšně byly naše země nábožensky nejjednotnější v době temna. Ale chtěli bychom se k tehdejším způsobům vrátit? *Jednotu Ducha* nepodmiňuje jednotná organizace, ale *láska a pokoj*. Církev je kompaktnější ve stovkách vzájemně se respektujících denominací než jako jeden institucí celek držený pohromadě kletbami a žaláři. Totalita je životu stejně nepřátelská jako chaos. Má jen opačné předznamenání. Legitimní součástí křesťanské církve je každé lidské společenství, které se dává tvárnit Otcem., Synem a Duchem svatým. Všichni pokřtění, kteří se hlásí k těmto třem Božím osobám, tvoří jednotu. Spojuje je týž *Duch* a nese je táž *naděje*. Všem se dostalo stejného *povolání* a všem platí stejné zaslíbení. Každý, kdo ve své vyznavačské přítomnosti stojí na této linii, je nezpochybnitelným spolupracovníkem na Božím díle.

Bibličtí pisatelé často konstatují určitou skutečnost a vzápětí nás vybídnou, abychom o ni *usilovali*. To proto, že o uchování reality je třeba vždycky zápasit. Jsou lidé, kteří vnějšně nesou lidské rysy, jednají však zcela nelidsky. Co bylo Bohem založeno, to máme *usilovně hledět zachovávat*! Máme garantovat stav definovaný apoštolským zvěstováním. Církev se trhá tam, kde přestáváme mít jednoho Pána a zvěstujeme to, co apoštolé neučili. Takové způsoby nejsou ve shodě s *povoláním, kterého se nám dostalo.* Rozčlenění křesťanské církve na různé instituční celky s sebou zcela určitě nese praktické komplikace. Pokud se však tyto celky vzájemně respektují, nevyvyšují se jeden nad druhým, nevzniká žádný zásadní problém. Kde tento respekt chybí, tam ovšem komunikace ustává a vztahy naplňuje nedůvěra. Volání „aby všichni jedno byli" se pak dostává do vážného podezření, že nezve ke Kristu, ale je jen svatě se tvářícím náborem do své organizace.

Odlišné projevy a důrazy neznamenají, že spolu křesťané netvoří jedno tělo a nejsou neseni jedním Duchem. Naplňuje-li naše srdce Kristovo evangelium, jsme v jednotě. Ne v sociologické, ale v eschatologické, tedy v té, k níž jsme byli povoláni. Vyznáváme-li *jednoho Pána, jednu víru, jeden křest*, jsme-li *jedno tělo a jeden Duch*, musí se to samozřejmě viditelně projevit. Ti ze sousedního kostela jsou přece součástí svaté církve obecné stejně jako my! Víra v trojjediného Boha se podle apoštola pojí se *skromností, tichostí a trpělivostí*. Tyto projevy dokládají její pravost! K herezi nedochází pouze v dogmatice, ale i v etice. Jednotu církve lze udržet jen tam, kde spolu v rozmanitosti konfesí jednáme čestně. To je viditelná rovina *povolání, kterého se nám dostalo*. Ovlivněni různými tradicemi vidíme leccos různě. *Skromnost, tichost a trpělivost* však působí, že se navzdory tomu jako částky těla Kristova plně respektujeme a máme k sobě úctu.

Emanuel Vejnar

Potřebujeme ke své víře církev?

Dokončení ze str. 1

jako láska se vztahuje k bližním. Víra vděčně přijímá toto obecenství, darované v Ježíši Kristu. Život bez Boha a bližního je temnota a smrt. Dosud, pokud nenastane konec všech dnů, Bůh nevychází k soudu nade mnou, ale aby mne objal a se vším svým domem se radoval nad hříšníkem, jenž našel cestu zpátky do obecenství. Ten zázrak se děje!

Na otázku ze záhlaví článku odpovídáme zčásti poukazem na naprostý rozdíl mezi církví, chápanou jako instituce a církví, chápanou jako obecenství s Bohem a lidmi, na němž je víra závislá. Dokonce jsme řekli, že víra je život v tomto obecenství. Odmítli jsme Kalvína, jenž v církvi vidí jen vnější pomoc víře, a odmítáme i církevního otce Augustina, kterému by se líbilo rozlišovat mezi neviditelnou a viditelnou církví, přičemž do neviditelné zařadí pravé věřící. Ve viditelné církvi žijí vedle sebe věřící s nevěřícími, kteří se jen tváří jako věřící a jsou od nich k nerozeznání. Na základě Nového zákona smíme říct, že slovem „neviditelná" nelze postihnout pravou církev Kristovu. Nový zákon nám nedává možnost utéci z viditelné církve do neviditelné, neboť zná církev jen jako bratrský svazek, jako viditelné obecenství smířených. Bible ji od začátku vidí jako shromáždění, které Bůh smířil se sebou. Je to nový Boží lid, který žil a žije v dějinách pod jménem Izrael, tedy s jeho ctnostmi i neřestmi. Totéž platí o lidu nové smlouvy, o křesťanské církvi, kterou před nenávistí i spravedlivým rozhořčením lidu tohoto světa chrání Bůh svým věčným vyvolením. Proto si církve vážíme a milujeme ji jako viditelnou nevěstu Kristovu, která tu na zemi má rysy duchovní i instituční.

Bůh nechce instituci, chce lidi, společenství křesťanů. Tak je chtěl od věčnosti mít. Však Nový zákon tak definuje církev. Ve světě se o církvi většinou mluví jako o instituci, jako o právní korporaci. Je však nesporné, že Ježíš chtěl církev jako bratrské obecenství. Nový zákon však naznačuje, jak se s přibývajícím časem toto bratrské obecenství ohlíží po řádu a organizaci, které by do budoucna zajistily řádný chod bratrského života. To však nebyl jediný důvod. Dalším byla lidská touha po moci a slávě, před níž Ježíš varoval: vrchol učednické kariéry viděl v dětské pokoře (Mt 18, 1-5) a „otrocké" službě (L 22, 24-26). Dnes, po dvou tisících letech, se Církev jako viditelné bratrské obecenství jeví jako jeden celek tomu, kdo se nepohoršuje nad slupkou natolik, aby se vzdal i jádra.

Církev ještě není Boží království, je příliš hrbolatá, ale díky svému vyvolení v Ježíši Kristu je a zůstane otevřenými dveřmi, zvoucími k víře. Jinde je zavřeno.

Josef Veselý

Polemika

Kdo ponese břímě?

V čísle 11 ET-KJ bratr Drápal ve dvou svých článcích mluví o reformě, která má včas odstranit časovanou pumu, která nám v naší vlasti hrozí v podobě stále rostoucí zadluženosti a která by měla učinit přítrž našemu nemravnému živobytí, kterého si užíváme na úkor svých dětí. Píše o tom, že taková reforma musí bolet, že žádná zdárná náprava se neobejde bez obětí.

Má nepochybně pravdu, a to nejen pokud jde o naši milou vlast, ale i v daleko širší míře a horší hrozící katastrofu, pokud jde o celý svět. Jde jen o to, kdo tu bolest, oběť, nebo i jen újmu s reformou či reformami spojenou ponese.

Jak i bratr Drápal píše, prosazuje se u nás ze strany dnes vládnoucích kruhů reforma penzijní a sociální reforma a finanční přístupnosti zdravotní péče. Jde tedy o reformu bolavou a oběti vyžadující zejména a především od těch, kteří se na tom našem životu nad poměry moc nepodílejí, ba, možno říci, i v něm strádají. Znamená to tedy, že na bedra těch, kteří se už pod břemeny všelijakých nouzí ohýbají, máme naložit břemena ještě další.

Udivuje, jak se v této argumentaci a pokud mám možnost ji sledovat, ani v debatě, která ji provází, vůbec nezmiňuje a ani jako by v úvahu nepřicházelo a nám ani na mysl přijít nemělo, ubrat tam, kde zcela očividně míra života nad poměry byla překročena. A s jakým křečovitým úsilím jsme přesvědčováni, že ubrat tam, kde je těsno, či se stejně očividně nedostává, je to zcela nepochybné a jediné řešení.

Bratr Drápal se ve svých článcích zamýšlí i nad tím, jak můžeme my, křesťané, v tom mnohdy i vášnivém rozhovoru pomoci, a konstatuje a radí: „...můžeme zachovat klid ... můžeme zůstat (nebo alespoň se o to snažit být) činiteli pokoje."

Přiznám se, hrozím se toho, abychom tváří v tvář časované pumě, která tiká nejen u nás, ale ještě v mnohem větší míře a nesrovnatelně hroznější katastrofou hrozí celému světu, neříkali (a jestli už dávno neříkáme) po vzoru svých nedobrých, proroky ostře kritizovaných otců: (Jr 6,14n; Ez 13,10n) pokoj, pokoj tam, kde není žádný pokoj, kde nemá a nesmí ani být. Nemá a nesmí ani být, poněvadž je to pokoj nespravedlivý, kde slabí nesou břímě často až neunesitelné a ještě více by se jim mělo naložit, kde se děje pravý opak toho, k čemu nás ve společenství církve zavazuje, v lidském společenství pak ukládá zastávat Slovo. Citátů Písma tím směrem ukazujících je tolik a jeho celkové zaměření je tak jednoznačné, že není potřebí je uvádět a dále rozvádět.

D. Molnár

Nový film režiséra Michaela Apteda

Film „Amazing Grace" debutoval na mezinárodním filmovém festivalu v Torontu loni v listopadu. Ve Spojených státech se poprvé promítal koncem letošního února. Tento termín byl zvolen s ohledem na dvousté výročí zrušení obchodu s otroky v britském impériu. Zákon zakazující obchodování s otroky byl schválen ve svém druhém čtení v Dolní sněmovně parlamentu 23. února roku 1807, schválení panovníkem se dočkal o měsíc později.

Děj filmu popisuje příběh Williama Wilberforce (* 24. 8. 1759), britského politika, filantropa, v parlamentu zasedajícího za oblast Kingston v Yorkshiru, jenž neúnavně po dobu dvaceti let vedl kampaň za zrušení otroctví.

Již jako mladý člen Dolní sněmovny Wilberforce udivoval svými řečnickými schopnostmi, důvtipem a inteligencí, když se zasazoval o sociální reformy. Jeho postoje byly z velké části motivovány jeho křesťanskou výchovou, velký díl osobní inspirace pro něj znamenala postava jeho rádce, anglikánského duchovního, autora písně, jež dala název filmu, Johna Newtona. Tato probuzenecká píseň je oblíbená i mezi mnohými českými křesťany; známá pod jménem Tvá vzácná milost.

Odpůrce otroctví Wilberforce, muž malého vzrůstu, trpící množstvím zdravotních neduhů, se zákona o zrušení obchodu s otroky dožil v roce 1807. Dočkal se také zákona, kterým byla zrušena celá instituce otroctví, a to v červenci roku 1833. O několik dní později Wilberforce

Wiliam Wilberforce

umírá.

Film se snaží zůstat maximálně věrný historické předloze celého konfliktu a mistrně zachycuje nejrůznější zákulisní politické tahy odehrávající se mimo půdu parlamentu, jichž pomocí Wilberforce dosahoval prosazení svého vzneše-ného cíle.

Film netrpí přemírou sentimentu stejně jako není přehlušen divokými akčními scénami, čímž strádá většina současných filmových produkcí. V době postupujícího všeobecného cynismu vůči náboženským otázkám přináší výrazný portrét člověka oddaného spravedlnosti, jehož celoživotní boj vyrůstá z jeho hlubokého duchovního přesvědčení

Hlavní výhrada k celému filmu spočívá ve ztvárnění Wilberforce Velšanem Ioanem Gruffuddem. Grufudd je bezesporu výborný herec, ale rozhodně se fyzicky míjí s neduživým Wilberforcem. Na rozdíl od něj je statný, pohledný a překypuje zdravím. Jinak je ale Grufudd přesvědčivý, dobře zvládá svůj herecký úkol, když nabízí přesvědčivou charakteristiku hlavního hrdiny, jenž probouzí sympatie a přijetí u diváků.

Filmu ubližují některé historické omyly. Charles James Fox umírá rok před schválením zákona, za nějž společně s Wilberforcem bojoval. Těžko mu proto může k úspěchu ve Sněmovně gratulovat. Také postava Johna Newtona, kterého hraje Albert Finney, je v některých okamžicích nepřesvědčivá. Místy až přespříliš zdůrazňovaný asketismus tohoto rektora náboženské koleje v Londýně je zdůvodňován především jeho výčitkami jako bývalého kapitána otrokářské lodi. Jeho podpora Wilberforce je však zdařilá a dobře vystižená.

Nic z výše uvedených nedostatků však nemůže přebít celkově kladný dojem z tohoto filmu. Jeho dopad na diváka je nesmírně silný. Zřetelně ukazuje, jak odhodlaní jedinci, navzdory mnoha počátečním překážkám, mohou ve světě prosadit revoluční změny ve vnímání a pojetí spravedlnosti a milosti. Ve dnech, kdy jsme s těmito otázkami stále více konfrontováni také my, může sloužit tento film jako bohatý zdroj i naší vlastní inspirace.

(Hrají: I. Gruffudd, R. Garai, M. Gambon, A. Finney, T. Jones, C. Hinds, N. Farrel)

Pro ET-KJ
Ray Hobbs, Hamilton
přel. a upr. LM

Bienále pro diakonii

Dejvický sbor měl odvahu a pustil se do pořádání prodejní výstavy obrazů ve prospěch Střediska diakonie Českobratrské církve evangelické v Praze – Stodůlkách. Vynikající nápad, za kterým stálo veliké úsilí mnoha dobrovolných a nadšených členů sboru, kteří museli začít jednat s umělci různých generací a instalovat jejich díla do nezvyklého prostoru evangelické modlitebny v ulici Dr. Zikmunda Wintra. Ta odvaha se vyplatila. Milovníci umění si mohli prohlédnout umělecká díla Elen Jilemnické, Miroslava Rady, Marie Jiřičkové, Veroniky Tydlitátové, Hanuše Härtela, Pavla Rejchrta, Jiřího Suchého, Jáchyma a Jaroslava Šerých a dalších a dalších známých i méně známých malířů, na místě si je zaplatit nebo zamluvit.

Po úvodních slovech kurátora výstavy Ondřeje Macka a obsáhlém výkladu synodního seniora Joela Rumla volného tématu bienále „Sestoupení do zahrady" otevřel výstavu mimořádný host Karel Schwarzenberg, ministr zahraničních věcí. Přejně zhodnotil a pochválil úsilí dejvického sboru a požádal přítomné, aby si koupili i „škaredá" díla a darovali je „škaredým" lidem, které chtě nechtě často potkávají na ulicích nebo v paneláku. I tyto dary pomohou diakonii a poslouží nemocným dětem.

Jaký projekt bude podpořen výtěžkem z Bienále?

Středisko Diakonie ČCE v Praze – Stodůlkách chce založit Denní stacionář pro absolventy speciální školy a rozšířit ubytovací kapacitu Domova pro zdravotně postižené. První etapa, která bude podpořena výnosem z Bienále, zahrne rekonstrukci stávajících prostor a dostavbu výtahu,koupelen a několika pokojů s náklady 2,5 mil. Kč.

A na závěr jen dvě krátké poznámky. Program byl zpestřen vystoupením flétnového kvarteta (potěšil nás velký Johann Sebastian a Telemann) a jako vždy, a to opakuji, jako vždy bezkonkurenční pohoštění připravil tým sester z křesťanské služby; jsem přesvědčen, že by s úspěchem mohl reprezentovat cukrářské umě-ní v řetězci světoznámých hotelů HILTON.

zš

Jiskry tiskly

před 25 lety

Srbská přísloví o církvi

Je to již dávno (1902), co vyšla v Budyšíně sbírka lužickosrbských přísloví. Obsáhla přes devět tisíc výroků, jež shromáždil Jan Radyserb Wjela (1822 – 1907), uspořádal a vydal dr. E. Muka. Je to základní dílo, do něhož Wjela v národním nadšení shromáždil vše, co slyšel, i když to někdy byly jen průpovídky. Nyní se do tohoto Wjelova díla zahloubal nám všem dobře známý srbský superintendent v.v. Bernard Wirth a vybral 225 přísloví, vztahujících se k církvi. Tato přísloví roztřídil tematicky: církev jako dům Boží – jako bohoslužebné shromáždění a jako lid Boží. Spolu s německým překladem vyšel tento Wirthův výbor ve 24. svazku „Kirche im Osten" (Vandenhoeck a Ruprecht). Je to pozoruhodný výbor. Přísloví překvapují zemitostí, vtipem a ironií. Je to pohled zevnitř i zvenku. Některý výrok zní ze srdce, jež je v církvi doma. Jindy je to pohled neskrývané kritiky, selsky hrubozrnné. Tématem řady štiplavých výroků je farář...

Některá přísloví říkají:
I starý kostel je dům Boží.
Někdo je hlavou v kostele a srdcem v hospodě.
V nebi nemá panstvo pro sebe zvláštní lóži.
Talár ledacos přikryje.
Na taláru je vidět každý chlup.
Není každý kněz, kdo bydlí na faře.
Krátké kázání, dlouhá klobása – to je něco pro sedláka!
Nastaly bláznivé časy: nejdřív křest a potom svatba.
Dobré činy lépe káží než krásná slova.
Válka, to je ďáblův svátek.
Každý dům nemůže být kostelem – ale může být domem Božím.
Poslední přísloví, jež si povíme, zní srbsky: „Cyrkej wostanje boži dom, byrnjež se někajke swinjo wo nju pošundrovalo." Kostel zůstane Božím domem, i když se občas nějaké prase o něj otře.

Jan Niebauer *(zkráceno)*

Kostnické jiskry 1982, č. 26, str. 2

2. Blíženci (21. 5. – 20. 6.)

Když se Jirka a Jarka narodili, byli téměř k nerozeznání. Maminka, která je měla od prvního dne stále na očích, je samozřejmě rozeznávala docela lehce (možná, že ani sama nevěděla, podle čeho). Tatínek si však dost dlouho nebyl jistý, kdo je kdo. Proto byl rád, že se miminka dala později rozeznat podle oblečení. Když každé z děťátek mělo kabátky a dupačky různých barev a vzorků. Brzy se rodiče shodli na tom, že jakožto moderní vychovatelé budou to tak dělat i v budoucnu – totiž co nejvíc chlapce od sebe rozlišovat. „Nechci, aby se z kluků staly dvě stejné loutky," prohlásil tatínek. „Jsou sice jako dvě vejce, ale neměli by na sobě nepřirozeně záviset!" To byla ovšem rána pro obě babičky, které se těšily, jak budou kloučkům plést stejné svetříky a čepičky. Když ale viděly, že se rodiče shodují ve svých výchovných představách, raději bez boje ustoupily.

A tak Jirka a Jarka vyrůstali jako dva bratři, kteří se sice narodili ve stejný den, ale rozhodně nejsou spojité nádoby, jak to někdy u dvojčat bývá. Je pravda, že si rádi hráli spolu a někdy společně zpívali. Těch společných chvil však bylo časem méně a méně – zvláště když začali chodit do školy. Neseděli v jedné lavici, ba dokonce nechodili ani do společné třídy. Jeden byl vždy v áčku, druhý v béčku. Tak to rozhodli rodiče. Domů se vraceli různě, poněvadž každý měl jiný rozvrh, a domácí úkoly dělali také každý zvlášť, poněvadž paní učitelky ukládaly v každé třídě něco jiného. V neděli ovšem oba chodili s rodiči do kostela a oba prošli stejnou konfirmační přípravou. V tom samozřejmě potřebovali být zajedno. To uznávali i jejich moderní rodiče.

Později se však přihodilo něco zvláštního. Pro vyšší třídy byla vyhlášena matematická olympiáda a když byly vyvěšeny výsledky, Jirka a Jarka se dělili o druhé a třetí místo, poněvadž získali stejný počet bodů. A než se oba bratři dostali k maturitě, opakovalo se několikrát totéž: ačkoli stále ještě chodili každý do jiné třídy, obyčejně přinesli domů na vysvědčeních téměř stejné známky. Na češtinu moc nebyli, zato biologie a chemie - to bylo jejich. Když se pak před maturitou zúčastnili tzv. psychotechnických zkoušek, podle různých testů jim oběma shodně vyšlo, že by pro ně bylo nejvhodnější studium na přírodovědecké nebo lékařské fakultě.

A tak se stalo, co by leckdo nečekal. Jirka a Jarka se sešli ve škole – nikoli však v jedné třídě, ale v jedné posluchárně. A doma si teď měli stále o čem povídat. Však si to museli vynahradit i za minulá léta. I když nikdy nenosili stejné šaty, byli si tam někde hluboko uvnitř strašně podobní. A ještě něco! Když četli na chodbě před posluchárnou výzvu, ať studenti darují nemocnici krev, bez váhání se oba přihlásili mezi dárce. To však nemusíme přičítat jen tomu, že byli dvojčata. Bylo to spíš proto, že odmalička slyšeli, že víra zavazuje k obětavému životu.

Děkujeme, božský Otče,
že jsou tady sestry, bratři –
sourozenci, o nichž víme,
že k nám velmi úzce patří.
Dej, ať vždycky pokládáme
za obzvláštní milost tvoji,
když nás s nimi vedle krve
také víra v tebe pojí.
Amen.

Daniel Henych

Konference, synod, jednání...

Již na konci měsíce dubna se uskutečnil sjezd Bratrské jednoty baptistů, kterým byla zahájena řada obvyklých jarních zasedání. Závěr druhého květnového týdne se pak odvíjel ve znamení velké aktivity mnoha našich církví – totiž alespoň co se týká jednání jejich vrcholných grémií. Přinášíme z těchto zasedání alespoň krátké zprávy v přesvědčení, že je užitečné vědět, co se děje v našich – i těch dalších – církvích.

Sjezd baptistů

Ve dnech 27. a 28. dubna se v modlitebně sboru Bratrské jednoty baptistů v Praze na Vinohradech konal výroční sjezd delegátů BJB v ČR. Zastoupeno bylo na šedesát zvolených delegátů z více než 35 českých a moravských baptistických sborů. V současném rámci BJB je však také možné nalézt sbory anglicky i rusky mluvících baptistů. Všechna setkání byla zahájena krátkou pobožností, modlitbami a společným zpěvem. Zástupci sborů si nejprve vyslechli zprávy o činnosti pracovníků Výkonného výboru BJB, odborů a komisí, Diakonie a seznámili se s aktuálním děním na jednotlivých sborech. Velkou pozornost delegáti věnovali rozhovoru o působení vyšší odborné školy sociální a teologické Dorkas v Olomouci. Odpolední část sobotního jednání zaplnila diskuse nad některými návrhy ze sborů i z Výkonného výboru BJB, týkajícími se aktuálních témat současného směřování českého baptistického hnutí. Řada návrhů však z časových důvodů musela být přesunuta na nejbližší obdobné setkání. Mezi hlavní body letošního jednání měla patřit volba pracovníků do nového Výkonného výboru, exekutivního orgánu BJB. Tato však byla odložena až na mimořádný podzimní volební sjezd. Delegáti se stejně jako každoročně věnovali i celé řadě obligatorních úkolů, otázek týkajících se společného hospodaření, účetní uzávěrce za loňský rok, schvalování rozpočtu na rok 2007, k nimž dopředu obdrželi písemně zpracované podklady Povzbudivým zážitkem pro všechny účastníky bylo další rozšíření baptistické rodiny sborů o dvě nová společenství. Jeden z nově přijatých sborů nedávno vznikl z misijní práce mezi neslyšícími v Brně. Důležitým bodem zasedání se stalo projednávání materiálu k zákonu č.3/2002 Sb. o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností, který by znamenal výrazný zásah do základního sebepojetí BJB v oblasti autonomie sborů. Delegáti v této souvislosti odmítli jakékoliv změny, které by se dotkly kongregačního charakteru českého baptismu.

lam

Konference metodistů

Evangelická církev metodistická v ČR a SR uspořádala svou Výroční konferenci 10. – 13. 5. v Praze, ve sboru v Ječné ul. a kromě plnění obvyklých povinností jako je projednávání zpráv (superintendenta, výborů a komisí) se tato konference soustředěně věnovala závažnému tématu „Křesťanská víra a snášenlivost", které bylo také náplní tří kázání, včetně nedělního.

Během programu konference došlo k radostné události, kdy byli čtyři bratři přijati do církevní služby jako plnoprávní faráři (2 z nich byli také ordinováni, dvěma byla uznána dřívější ordinace) a 2 bratři vstoupili do kazatelského stavu. Konference se zúčastnila i řada zahraničních hostů, včetně biskupa dr. Patricka Streiffa.

Obracíme se s několika otázkami na emeritního kazatele br. Václava Svidenského:

** Jak vnímáš, již trochu s odstupem bývalého kazatele, atmosféru na konferenci?*

Musím říci, že na mě působí velmi povzbudivě, když kolem sebe vidím tolik mladších lidí, pracovníků v církvi. A také se těším z toho, že jsme patrně již překonali nejrůznější problémy, kterými prochází snad každá církev, např. to napětí, které působila charismatická vlna. A jako vítanou pomoc – především s ohledem na menší sbory a farnosti – přijímám dosavadní podporu ze strany státu, která nám přece jen umožňuje klidnější život. Také se mně moc líbí letošní téma naší konference „Křesťanská víra a snášenlivost". Potřebujeme být pevní v tom, co je ve víře podstatné, a snášenliví tam, kde zbytečně vznikají spory nad okrajovými záležitostmi.

** Mohl bys charakterizovat onu silnou generaci metodistických farářů – a taky aktivních spolupracovníků Kostnické jednoty a přispěvatelů do Kostnických jisker (mám na mysli např. bratry V. A. Žáka, V. D. Schneebergera) – jíž jsi jeden z posledních reprezentantů?*

Domnívám se, že tato generace, kam je třeba započítat i bratra Frankovského, byla velice silně ovlivněna evangelickou fakultou, zvláště pak profesory biblistiky. To byl důraz, který se do nás hluboce vryl. A i když naše doba nebyla v některých ohledech tak snadná a příznivá, jak mají pro svou činnost dnešní duchovní, velmi na nás zapůsobilo až neodbytné a někdy jakoby nevhodné připomínání kazatele Jáchyma Erlebacha, který při každé příležitosti zdůrazňoval nutnost misijní činnosti jako toho, co církev má za svůj prvořadý úkol. A tak i když se misijní aktivity objevují ve větším měřítku v naší církvi až v té příznivější době, naše generace připravovala půdu svou spisovatelskou a publikační činností, mj. právě i v Kostnických jiskrách.

red-bok

Konference Církve bratrské

Ve dnech 10.-12. 5. 2007 proběhly v brněnském sboru na Kounicově ulici tři konference. Nejdříve jednaly separátně obě národní konference z České a Slovenské republiky. V sobotu probíhala Společná konference CB, která se koná jednou za dva roky. Na základě společné dohody mezi českou a slovenskou částí církve může základní dokumenty CB (Vyznání víry, Ústavu a Řád) měnit pouze tato Společná konference.

Kromě běžné povinné agendy bylo na brněnské konferenci schváleno k ordinaci osm kandidátů v české části a jeden v části slovenské. K vrcholům konference patřila páteční společná bohoslužba, která se konala v evangelickém chrámu J. A. Komenského. Homilií posloužil kazatel Tomáš Holubec z Havířova. Ján Henžel, předseda Rady CB ve Slovenské republice, vedl slavení sv. večeře Páně. Poté následovala ordinace devíti nových kazatelů, kterou vedl předseda Rady CB v ČR Pavel Černý. Vyznání víry podepsali, svůj ordinační slib složili a za kazatele Církve bratrské byli modlitbami a vkládáním rukou přítomných kazatelů ordinováni: Petr Asszonyi z České Skalice, David Kašper z Klatov, David Kubíček z Orlové, Přemysl Pýter z Vysokého Mýta, Ken Pitcher z Frýdlantu nad Ostravicí, Bedřich Smola z Hradce Králové, Libor Trousil z Litvínova, Zdeněk Uhlík z Chomutova a Pavol Bomba z Vranova nad Topl'ou. Nově ordinované kazatele a posluchače, kteří zaplnili chrám, pozdravil za ekumenu brněnský římskokatolický biskup Vojtěch Cikrle.

V sobotu se Společná konference věnovala duchovnímu stavu církve. Jako základ diskuse posloužily zprávy obou předsedů a koreferáty tří seniorů (předsednické zprávy jsou zveřejněny na webu cb.cz). V počtu dvou set delegátů s hlasovacím právem pokračoval složitý proces novelizace Ústavy a Řádu CB. Přes mnohé složité body a otevřenou diskusi. Společná konference celý proces novelizace usměrnila, odhlasovala a uzavřela rekapitulací.

Církev bratrská z Boží milosti prožívá rozvoj a stále rozšiřuje svoji službu. Konference si uvědomila, že je třeba vyhledávat a připravovat další pracovníky pro práci ve sborech i ve společnosti. Stále probíhá zápas o duchovní obnovu a zpřesnění misijního poslání církve v dnešní době. Konference byla ukončena modlitbami a prosbami za Boží požehnání. Poděkování za vynikající organizaci a krásné prostředí patří brněnskému sboru v Kounicově ulici.

Rada Církve bratrské

1. zasedání 32. synodu ČCE

10.-13. května v evangelickém kostele na Vinohradech konal první ze svých čtyř zasedání nový synod ČCE. Jednotlivá jednání uvozovaly krátké pobožnosti, celý synod pak uzavřela nedělní bohoslužba s večeří Páně. V ranních jednáních měly své místo pozdravy hostů z ekumeny (bylo 13 zahraničních hostí, nejvíce ze Slovenska a sousedních zemí, ale také 2 z Koreje).Nedílnou součástí programu bylo představení 14 nově ordinovaných duchovních a 3 nově pověřených pracovníků církve.

Hlavní téma synodu, "Manželství, rodina a jejich současná úskalí" bylo na programu jednání v pátek večer. V debatě zazněly výrazně protichůdné náhledy, sama o sobě však byla poměrně krátká. Vyústila v přijetí studijního materiálu na dané téma a rozhodnutí o jeho publikaci v církvi. Zejména oproti minulým rokům se stručností vyznačovala i rozprava nad zprávou synodní rady. Výrazným bodem jednání byla liberalizace odvodů do personálního fondu, tj. návrh, který otevíral možnost, aby obětavost sborů ovlivňovala výši platu kazatelů. To synod nakonec odmítl. Přejně se naopak vyslovil k navrhované supervizi kazatelů. Vybídl k rozpracování této myšlenky. V budoucnu se supervize může vydat mnoha směry: Od prostoru pro společné hodnocení vlastní práce až po ustavení farářského "zpovědníka". Pro některé z příštích zasedání tohoto synodu bylo zvoleno téma „Křesťanské svědectví a misie v naší společnosti".

Synod dále podpořil práci nemocničního kaplana a vyzval k řádnému začlenění funkce nemocničního kaplana do struktur ČCE. Na pořadu jednání byla také četná ekonomická a organizační témata, jako situace rekreačního střediska v Herlíkovicích, Jeronýmova jednota atd.

Tomáš Pavelka

Pokračování příště

Inzerce

Lékárník - nastávající důchodce hledá kolegu (kolegyni) do malé lékárny u Českých Budějovic. Nejsem řetězec.
Zn. cz444003@tiscali.cz

č. 10

Vdova 60 let středoškol. evangeličtí hledá přítele do 72 let, který je také sám a má rád hudbu a knihy. Zn. Naděje

č. 28

Církevní středisko Doubravka, Masarykova 273 v Luhačovicích, vás zve k rekreačním pobytům. Provoz celoroční. Tel. 577132028

č. 11

Hledáme rodinu nebo manžele do uvolněného kostelnického bytu 2+1, 75m², 2. patro, velká zahrada. Očekáváme zájem o církev a účast na sborovém životě. Bližší informace podá s. kurátorka Marta Kosáčková, tel. 481-543-069. FS ČCE 514 01 Jilemnice, Jungmannova 268.

č. 22

School secretary needed

Riverside School, an International Christian School in Prague 6, is seeking to appoint a school secretary as soon as possible. Candidates should be proficient in English and Czech, customer service minded, and comfortable working in an international environment. Previous administrative experience is desirable. Applicants should be sympathetic to the Christian ethos of the school. Please apply by sending your CV in English to Kelly Pokluda at finance@riversideschool.cz

č. 31

Pozvánky

Pozvánka
na slavnostní shromáždění k uctění památky 27 představitelů českého stavovského odboje, popravených 21. června 1621 na Staroměstském náměstí v Praze, které se koná pod záštitou primátora hlavního města Prahy MUDr. Pavla Béma a s podporou starosty městské části Praha 1 Ing. Petra Hejmy ve čtvrtek 21. června 2007 v 18 hodin v kostele sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze a u pamětní desky popravených.
V programu vystoupí mj.:
Ing. Petr Hejma – starosta MČ Praha 1, Miroslava Němcová, místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Lenka Veselá, M. Neudorflová PhD., primátor hlavního města Prahy MUDr. Pavel Bém.
Spoluúčinkují: Smíšený sbor Gaudium Pragense, dirigent L. Hurník, Orchestr armády ČR, prof. Magda Bělohlávková – soprán, varhany: prof. Jan Bernátek.
Moderátor: Mgr. Jan Židlický, CČSH
Vzpomínkové shromáždění opět spolupořádá Kostnická jednota – Sdružení evang. křesťanů, o.s.
Vstupné dobrovolné

* * *

Pozvánky na akce občanského sdružení Exulant
Srdečně zveme všechny příznivce našeho občanského sdružení a zájemce o reformační minulost na tato setkání:
* **v neděli 10. června 2007** společné setkání nad zvěstí Písma a Komenského radou, co jediné je potřebné – Unum necessarium - v kostele Českobratrské církve evangelické v Šumperku, Revoluční 8 - začátek v 8,45 h. Kromě vybraných textů z Komenského díla Unum necessarium a hudební části zazní úvahy nad biblickým textem Lk 10,38-42: Přijmout Ježíše; Plné ruce práce a Sedět u „Ježíšových nohou".
* **v sobotu 30. června** vás srdečně zveme na setkání při příležitosti 70. narozenin předsedy Exulanta a emeritního synodního seniora ČCE Mgr. Pavla Smetany. Sejdeme se v 10 h v kostele Českobratrské církve evangelické v Praze 8 – Libni, U Pošty 1098/6. Na setkání si budeme moci vyslechnout osobní vyznání Pavla Smetany o jeho cestě životem a dále promluví Mgr. Wiera Jelinková ze Zelowa, synodní senior Mgr. Joel Ruml, ředitel Komenského muzea v Přerově PhDr. František Hýbl a první předseda Exulanta prof. Ing. Karel Matějka.

Jan Bistranin

Vysoké Tatry
- ubytování v soukromí.
Telefon: +421/52/7754 855,
+421/905/346 354.
E-mail: valekmil@seznam.cz
č. 15

Bohoslužby

10. 6. 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik
Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš
Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30
Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník
17/2007

13. června 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 20. června 2007

Z OBSAHU

* *Změnilo křesťanství svět?*
* *Rozhovor s patriarchou CČSH Tomášem Buttou*
* *Co nabízí přírodověda teologii*

Poselství k 2. neděli po svaté Trojici

POJĎTE KE MNĚ VŠICHNI, KDO SE NAMÁHÁTE A JSTE OBTÍŽENI BŘEMENY, A JÁ VÁM DÁM ODPOČINOUT. VEZMĚTE NA SEBE MÉ JHO…(ONO) NETLAČÍ A NETÍŽÍ.

(Mt 11, 28)

Kdo by dnes netoužil po odpočinku. A že toho je na nás naloženo hodně – v zaměstnání, při studiu, v rodině a často i v církvi. Slova o nabídce odpočinku nám znějí jako rajská hudba. Když Pán Ježíš vyslovil slovo pozvání k odpočinku, reagoval na něco jiného než na obecnou unavenost životem procházejícího člověka. Měl před sebou posluchače, pro něž byl Pán Bůh samozřejmou součástí života. Touha žít život tak, aby se líbil Bohu, byla docela samozřejmou věcí. Na tuto touhu odpovídali farizeové a zákoníci tak, že vytvořili poměrně složitý, praktický, ale zároveň nesmírně těžko dodržitelný systém pro pěstování zbožného života, který přinese spásu. Žít zbožně, to byla skutečná námaha a břemeno. Na toto reaguje Pán Ježíš, když zve k odpočinku. Nastiňuje jinou – „odlehčenou" – zbožnost a jinou spásu. Tu, která je založena na odpuštění hříchů a na víře, ne na skutcích.

Církev je zde především proto, aby dosvědčovala toto evangelium pokoje a odpočinutí pro duši a sama byla na pozoru, kdyby chtěla nakládat jiná těžká břemena. Specificky vnímáme v naší, k Pánu Bohu převážně lhostejné, společnosti slova o přijetí „jha Kristova". Naším úkolem je volat ty, kdo se Boha nebojí: „Čiňte pokání a vezměte na sebe jho víry. Je to jho, které netlačí a netíží."

Jan Asszonyi,
kazatel Církve bratrské v Brně

Bratrská lípa v Kunvaldu, kde budou 15. a 16. 6. probíhat oslavy vzniku JB

Zpět do ráje?

Začněme nejprve jazykem dnešních teenagerů: „Co vás nemá! Jakýpak ráj a jaký návrat? Ráj už neexistuje a zbyl z něj jen Paroubek. Tak o čem je vlastně řeč?!"

Teď ale začněme doopravdy od „začátku". (Pokud někomu vadí „rajský scénář" – včetně hada – může si jej odmyslit. Na scéně však zůstává Bůh – Stvořitel a Boží stvoření – člověk, zemák, Adam.) – Pán Bůh stvořil člověka sice „z prachu země", avšak s velikým obdarováním a také pověřením: „Být Božím obrazem" (Gn 1, 27). To znamená: žít ve stálém vztahování k transcendentnu, žít ve stálém obecenství s Bohem, ve společenství důvěry a lásky k Bohu, jež umožňuje dobrý tvůrčí život a jeho pokračování v dalších a dalších pokoleních (Gn 1,28). Uvnitř tohoto společenství s Bohem a s lidmi je svoboda člověka. – Tam, kde člověk ve vztahu k Bohu selže nedůvěrou a neposlušností, tam se nutně dostavuje také vzájemná nedůvěra mezi lidmi, mezi mužem a ženou a mezi „druhými", kteří přestali být bližními. Tam je konec „ráje", pravého a životodárného společenství mezi lidmi. Lidská komunita je pak stíhána stále novými projevy základní duchovní krize: Je to chorobný egocentrismus, jenž narušuje všechno lidské snažení. Nejlepší lidské technické vymoženosti (např. internet apod.) jsou námi zneužívány, neslouží důvěryplnému lidskému sblížení, nýbrž je naopak otravují! Tam se dostavují vždy znovu příznaky marnosti a zmaru, rozkladu lidských vztahů a nepřátelství všech vůči všem! Tam nejen není „ráj", ale ani zdárný „pokrok" mezi lidmi, tam ničíme přírodu, ale i bližní (Gn 2,15) - až po bratrovraždu (Gn 3,17-19).

Člověku je nicméně vložena do srdce veliká touha po návratu „rajských" vztahů mezi lidmi, v malém zrození lásky mezi mužem a ženou, ve velkém pak v úsilí o nastolení „společenské smlouvy", jež by přinášela všeobecné dobro pro všechny. – Tyto lidské snahy (teorie, programy, vize a ideologie) jsou však vždy znovu narušovány základním hříchem nevíry – nedůvěry vůči Bohu Stvořiteli, a proto i nedůvěry mezi lidmi. „Ztracený Bůh" má za následek i ztrátu bližních. „Ráj" pravého společenství mezi lidmi (až po schopnost oběti pro bližního), jak o něm snil a básnil angl. poeta John Milton, mizí v nedohlednu a marné jsou snahy znovu jej stvořit jen lidskými silami a prostředky, pouhou technikou počínaje a totalitním násilím konče (Mt 11,12n). „Tak Bůh miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný" (J 3,16). Ježíš praví: „Kdo nevchází do ovčince dveřmi, ale přelézá ohradu, je zloděj a lupič. – Já jsem dveře. Kdo

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Česká levice a křesťanství?

Nedávno jsem se dočetl v týdeníku pro literaturu a kulturu Obrys zajímavý článek o permanentním revolucionáři a zároveň disidentovi, který působil pod uměleckým jménem Egon Bondy. Ačkoliv byl přítelem Bohumila Hrabala, tak se orientoval silně levicově. Zároveň však nemohl snést aroganci vládnoucí komunistické strany a vznik "dělnické aristokracie". Na sklonku života prožívá zklamání nad příchodem "končícího" kapitalismu a odsuzuje globalismus se všemi jeho negativními důsledky. Umírá v hořící posteli, vždyť z pekla, jak on sám říká, se dá odejít jen ohněm. Na jeho hrobě je napsáno: "Na život a na smrt se vyser, tady leží Zbyněk Fišer."

Abych pravdu řekl, tento básník tíhnoucí k anarchismu mi byl sympatický. Jako mladík jsem totiž rád poslouchal hudební styl punk a jiné různé alternativní styly, a to i přesto, že jsem se pankáčem nikdy nestal. Bral jsem to trochu jako protest nebo to byla touha po svobodě, nevím. Později jsem se seznámil s dílem Petra Chelčického, protože mě zajímal křesťanský anarchismus. Od něho jsem se stejně jako Jednota bratrská dostal až ke Komenskému, od adolescentního odmítání studia k touze po vědění, od idealistického samovládí k uvědomělému řádu. Zjistil jsem, že to, co člověka osvobozuje, není žádná ideologie, ale Boží slovo, které jediné přináší do lidských životů tu pravou svobodu.

Podle mého názoru, česká levice v poslední době prosazuje zákony odporující křesťanské morálce. Na první pohled se zdá, že mezi jejími členy nemá křesťanství místo, jako by se zapomnělo na Paula Tillicha, Sörena Kierkegaarda, Martina Heideggera, Rudolfa Bultmanna a další teology, kteří usilovali o sociálně spravedlivější svět. Někteří z nich položili svůj život v nacistic-

Dokončení na str. 2

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Sázka na církev

Našimi médii proběhla zpráva, že v loňském roce Češi prosázeli v různých loteriích přes 98 miliard korun. V průměru tedy asi 11 a půl tisíce na každého dospělého obyvatele. Ano, je pravda, že nesází každý. Zdaleka ovšem neplatí, že sází pouze lidé s vyššími příjmy. Je velmi pravděpodobné, že mezi těmi, kdo se budou bouřit proti poplatkům za recept či poplatkům za návštěvu lékaře, budou mnozí, kterým nečiní velké potíže prosázet za týden desetkrát tolik v automatech. Až opět uslyšíme stížnosti, jak jsme my Češi na tom špatně, vzpomeňme si na výše uvedená čísla.

Překvapilo mě však, že stát z těchto 98,5 miliard získal méně než tři miliardy. Jelikož mezi sázející se vrátí pouze čtyřicet až osmdesát procent vsazených částek, pak to znamená, že mnoho, snad desítky miliard v minulém roce přitekly na účty lidí, o jejichž morálce není radno dělat si jakékoliv iluze. Jistě zbude dost na úplatky poslancům, kteří zabrání jakémukoli zpřísnění zákonů, jež se hazardních her týkají. Snahy místních samospráv omezit množství heren v jednotlivých městech jsou už léta úspěšně blokovány.

Kolik se asi vybralo na sbírkách a desátcích ve všech českých církvích dohromady? Netuším; jistě to ale byla částka řádově menší. Z mého hlediska jde ovšem o peníze „investované" mnohem lépe, jakkoli jsem vůči některým denominacím kritický. O jaké investice však jde?

Vzpomněl jsem si na jeden krásný dětský příběh: Když dává tatínek peníze do sbírky, ptá se ho jeho šestiletá dcera, jak se ty peníze dostanou k Pánu Bohu do nebe. Tatínek se nejprve zarazí. Dobrá otázka, řekne si v duchu. Po chvilce přemýšlení odpoví: „Víš, ony se tam dostanou s lidmi, kteří do nebe půjdou."

V době svého pastorování jsem se snažil položit si nad každou sborovou investicí otázku, jak tato investice souvisí s naším základním posláním: Oslavovat Boha, vylidnit peklo a zalidnit nebe. Církev si neustále musí připomínat, co je jejím základním posláním, a podle toho rozhodovat o svých financích. Jen tak bude sázka na církev smysluplnější než peníze vhozené do hracího automatu.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Romano Prodi mezi křesťany hovořil o soudržnosti kultur

(Stuttgart, 13. 5. 2007 – EPD) Předseda Rady Evangelické církve v Německu biskup Wolfgang Huber vidí v křesťanských hnutích důležité souputníky církví na cestě do budoucnosti. Řekl to na ekumenické akci Společně pro Evropu, kterou v Stuttgartu zorganizovalo 250 křesťanských laických hnutí. Zúčastnilo se na něm 8 000 věřících z mnohých evropských zemí. V rámci programu vystoupili mnozí významní evropští politici.

Předseda italské vlády Romano Prodi ve svém vystoupení vyjádřil obavy z rostoucích projevů nacionalismu v Evropě a vyzval k větší soudržnosti kultur a náboženství v Evropě. Přimlouval se také za přijetí balkánských států do Evropské unie a takový krok označil za jediné možné řešení problémů Srbska, Bosny a Kosova. Písemná poselství pro účastníky setkání zaslali i významní představitelé církví pravoslavný patriarcha Bartolomej I., generální tajemník Světové rady církví Samuel Kobia a papež Benedikt XVI.

Patriarcha Alexij II. pozitivně hodnotil přínos Borise Jelcina

(Moskva, 23. dubna 2007 – ENI) Patriarcha ruské pravoslavné církve Alexij II. pozitivně hodnotil přínos zesnulého Borise Jelcina. Jako první prezident v historii Ruska vytvořil podmínky pro obnovení duchovního života po desetiletích násilného prosazování ateismu. „Zesnulý prezident se přičinil o vybudování nového Ruska, v kterém pravoslavná církev dostala dlouho očekávanou příležitost přinášet svědectví o Bohu a vykonávat svou službu bez omezení," napsal patriarcha v kondolenční dopisu vdově Naine Jelcinové.

Pohřeb Borise Jelcina se uskutečnil v katedrále Krista Spasitele, kterou dal zbourat Stalin v roce 1931 a která byla znovu vybudována za Jelcinova působení. Jelcin je prvním předním politickým představitelem Ruska za poslední století, který měl křesťanský pohřeb. Naposledy takto pochovali cara Alexandra III. v roce 1894. Soustrast Jelcinově rodině vyjádřili i mnozí představitelé jiných vyznání a náboženství. Mezi jinými i rabi Berl Lazar za židovskou náboženskou obec, šejk Ravil Gainutdin za Ruskou radu muftiů a arcibiskup Tadeusz Kondrusievicz za římskokatolickou církev.

Názory na nový německý překlad Bible se rozcházejí

(Kassel, 20. dubna 2007 – EPD) V Německu pokračuje diskuse o překladu Bible do jazyku, který zohledňuje rodové a další rozdíly. Na symposziu, které se konalo koncem dubna v Kasselu, jeden z evangelických biskupů Martin Hein odmítl používání takového překladu v liturgickém životě církve. Překlad kritizuje i vedení Rady Evangelické církve v Německu a konference biskupů Sjednocené evangelické luterské církve v Německu. Cílem překladatelů na tomto projektu bylo používání takového jazyka, který korektním způsobem hovoří o ženách, židech a chudých. Podle biskupa Heina je problematické, jak se do textu Bible cestou překladu vnáší zájmy překladatelů. „Biblický text se takto rozřeďuje," řekl biskup. Předseda jedné z evangelických církví Nikolaus Schneider takovou kritiku odmítá. Poukazuje na to, že každý překlad musí zohledňovat nejen dobu, ve které text vznikal, ale i dobu, pro kterou je určen.

Ekuména vo svete 19/2007

Církve v Asii požadují lacinější léky na AIDS

(Hong Kong, 15. 5. 2007 – ENI) Představitelé křesťanských církví v Asii podpořili rozhodnutí thajské vlády, kterými prosazuje povinné licencování patentovaných léků na AIDS. Cílem takového kroku je výroba a prodej lacinějších prostředků. „Právo na zdraví je jedním ze základních lidských práv," řekl Prawte Khid-arn, který je generálním tajemníkem Křesťanské konference v Asii. „Chudé země si nemohou dovolit drahé léky," dodal Prawte. V minulých týdnech se thajská vláda pokusila získat mezinárodní podporu pro zavedení povinného licencování léků na AIDS, které by vedlo ke snížení cen za léky. Tento krok však narazil na odpor vlády USA a mnoha farmaceutických firem. „Naše země má 800.000 až 1.000.000 lidí nakažených virem HIV a mnozí z nich jsou v pokročilém stadiu choroby AIDS. Proto zdůrazňujeme aspekt lidských práv v celé této diskusi," řekl generální tajemník Prawte.

Ekuména vo svete 20/2007

Ohlédnutí za dalším studijním dnem ERC

V pořadí již 7. studijní den Ekumenické rady církví se uskutečnil 3. května v kostele Českobratrské církve evangelické „U Jákobova žebříku" v Praze – Kobylisích. Téma „Církve a média" přilákalo asi třicet zájemců o tuto problematiku. Původně naplánovaný program se smrskl ze dvou dnů do jednoho, a to z důvodu nemoci hlavního řečníka, ředitele mediální komunikace evangelické luterské církve ve Finsku Ingmara Linquista. Předseda Ekumenické rady církví Pavel Černý ve svém úvodním biblickém zamyšlení v parafrázi na slova apoštola Pavla z 2. listu Korintským přál církvím v dnešním světě, aby se stávaly *doporučujícím listem Kristova evangelia*. Karel Hvížďala v přednášce na téma Proměny médií na zlomu milénia v úvodu připomenul, že noviny povstaly vlastně z inzerce. Po exkurzi do problematiky veřejnoprávních médií a jejich veřejné služby poukázal na zásadní proměnu mediální situace na pozadí nástupu nového tisíciletí, spočívající ve vyvázání médií z kulturního provozu.

Jejím důsledkem dochází v posledních letech nejen u nás k postupné bulvarizaci původně seriózních a prestižních novin. Hlavním kritériem je dnes bezesporu ziskovost, což vede mnohdy právě k ztrátě odpovědnosti za obsah. Místo informací se šíří emoce, chybí potřebná analýza toho, co se kolem nás děje. Co se týče církví, některá média se soustřeďují převážně na způsob popisování konfliktu, a ne na jeho podstatu. Příkladem z poslední doby mohou být zprávy informující o nedávných sporech uvnitř židovské obce či žhavá současnost pře o katedrálu sv.Víta. Dostat do médií nějaký skutečný problém se namnoze pro církve stává pak neřešitelným úkolem. Jejich úlohou proto bude nacházet způsob, jak danou problematiku zúžit, přitom ale neublížit obsahu.

Michael Otřísal, dramaturg náboženského vysílání České televize, který moderoval panelovou diskusi, se věnoval tématu, jaký je mediální obraz církví. Poukázal na opatrnost církví vůči médiím, které dle jejich názoru rozdrobují hledání pravdy na jednotlivé obchodovatelné, prodatelné informace, které už ani nemají v sobě žádnou snahu předstírat, že se za nimi skrývá nějaká akce, nějaké dění. To je v určitém kontrastu se světem Bible, neboť tam, kde člověk něco začíná poznávat, tak to zároveň mění jeho život.

Žijeme v promedializovaném světě, problém medií by ale neměl zůstat jenom na jistých odbornících, kteří se v tomto složitém světě vyznají; i v církvích musíme tuto otázku hluboce promýšlet. Člověk z podstaty svého bytí je bytostí, která se nerodí hotová, ale do svého lidství dozrává tím, že je nejdříve konfrontována s nejbližším a pak i s širším okolím a vlastně to, co je, co má být, co chce být, se dovídá právě z toho zrcadla nastaveného druhými lidmi. Shodneme-li se na tom, že náš vztah s okolím je medializován, pak vnitřní zdraví médií je záležitost hluboce etická, duchovní.

Důležité je, podle názoru Michaela Otřísala, sebepochopení církve. Jakou tvář chce nastavit, zda chce být jakýmsi ústavem spásy, majitelkou zjevené pravdy, kterou si uchrání před nechápavým okolím a jen tu a tam usype do toho okolního světa. A nebo chce být církev communio viatorum, společenstvím poutníků, které je něčím strženo, které za něčím jde. Tohle je pro mediální obraz církve zásadní křižovatka.

Dnes si svobodný přístup k informacím najde každý a svobodně si je vytvoří. Církev jako společenství poutníků nepotřebuje, aby pečlivě modelovala svůj obraz. Církev není sama sobě tím hlavním tématem, je průvodičem něčeho, co se má skrze ni udát. Tato její průhlednost, transparentnost, se jí nakonec vrátí.

Z panelové diskuse, jíž se zúčastnili Jan Jandourek, Martin Fendrych, Daniel Raus, Daniel Kvasnička, zazněly hlasy podporující větší výskyt křesťanů v mediální sféře To může být způsob, jak aktivně měnit, co se mi v tomto prostoru nelíbí. Účastníci debaty odmítali také pojetí médií jako jakési potrubní pošty pro hlásání oficiálních církevních stanovisek či jen dokonalejší formy sborových věstníků a jinak vytištěné kazatelny. Co se týče mediálního obrazu církve, ta je na tom stejně jako jakákoliv jiná složka společnosti. Žádná z nich není v bezchybném pořádku. Média jsou tu od toho, aby na to, co se děje, dobré i zlé, upozorňovala. Na závěr studijního dne pak připravil Ivan Mareš, farář evangelické církve, analýzu dotazníků o komunikaci církve s médii a představil některé současné podoby fungujícího public relations.

lam

Zpět do ráje?

Dokončení ze str. 1

vejde skrze mne, bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu. Já jsem přišel, aby (ovce = lidé) měli život a měli ho v hojnosti. – Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce" (J 10,9n). Pán Bůh přichází ke svému „ztracenému stvoření" v Ježíši Kristu, aby je ujistil o svém odpuštění jeho hříchu nedůvěry a nevíry. Činí tak posláním a obětováním svého Syna, nového „nebeského" Adama (1 K 15,45) a jeho vzkříšením k věčné slávě. „Království Boží nepřichází tak, abyste to mohli vypozorovat"; ani se nedá říci: „Hle, je tu nebo tam." Vždyť království Boží je mezi vámi" (L 17,20n). Všichni, kdo zde věří Ježíši Kristu, jsou na cestě k jedině možnému „návratu" do ztraceného ráje, tj. k jeho naplnění v obnoveném společenství člověka s Bohem i s bližními v království Božím. V následování Ježíše Krista jdeme vstříc eschatologickému setkání s Pánem dějin, Spasitelem, Ježíšem Kristem. – S Martinem Lutherem střízlivě viděno jsme zde stále „simul justi et simul peccatores", zároveň ospravedlnění, ale i hříšníci. I nadále jsme ohrožováni hříchem nevěry Bohu a zapření bližního, nicméně však ospravedlněni pouhou vírou ve Spasitele, Ježíše Krista. Dějství této „cesty spasení" se koná v obecenství církve Páně, v tomto „předpolí" konečného království Božího.

Zdánlivě, tj. pro nevíru a nedůvěru vůči Bohu, je tato perspektiva „všeobecné nápravy lidských věcí" (srov. J.A. Komenský) nekonečná, a proto nedůvěryhodná. Nicméně jen v tomto základním zaměření (a vždy novém zaměřování) k dokonalosti Božího království je víře v Ježíše Krista zaslíbena možnost (jediná možnost) „krůčků" správným směrem i k průběžnému řešení našich lidských a společenských problémů, konkrétně i k uměřenému tržnímu hospodářství a k stálému vyrovnávání sociálních nesouladů nespolečnosti národní, evropské i světové To, co se marxistům zdálo jen klamnou vidinou k utěšování zaostalých, je ve skutečnosti jediná cesta k „nebesům" - Bohem dané a zaslíbené společnosti všech se všemi – skrze víru a činy víry. Kdo se chce „vlamovat do ráje" (Mt 11,1ě) bez Boha a bez víry v jediného Spasitele, Ježíše Krista, ten musí zákonitě ztroskotat v nedůvěře, v násilí, ano i v krvi! – „Králové panují nad národy, a ti, kdo jsou u moci, dávají si říkat dobrodinci. Avšak vy ne tak: Kdo mezi vámi je největší, buď jako poslední, a kdo je v čele, buď jako ten, který slouží" (L 22,24n). „Žádný sluha nemůže sloužit dvěma pánům. Nemůžete sloužit Bohu i majetku" (L 16,13). – Hle, to je Ježíšovo pozvání do „ráje", které platí socialistům i liberálům, ano i komunistům… K tomu hlas většinové české sekulární společnosti: „To všechno jsou jen kostelní řeči, vhodné snad jen pro „dóm a dům", ale jež neobstojí v realitě společnosti založené na produkci a konzumu. „Každý ať se stará o svůj progres a prospěch, a bude dobře na zemi…" Skutečnost však ukazuje něco jiného: neplní se politické úkoly k dobru celku, zato však kriminály a vzrůstající korupce na všech stupních společnosti! Jak praví Ježíš i dnes (s Izaiášem, prorokem Iz 6,10; Mt 13,14n): „Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět na televizi, a neuvidíte. Neb obrostlo tukem srdce tohoto lidu, ušima nedoslýchají a oči zavřeli, takže neuvidí očima a ušima neuslyší, srdcem nepochopí a neobrátí se - a já je neuzdravím."- Ale: „Blažené vaše oči, že vidí i vaše uši, že slyší…". – Nemůžeme se povýšeně vydělovat z bloudícího společenství, i my máme na jeho bloudění svůj podíl! Naším posláním však je, volat k víře – slovy i činy!

Vlastimil Sláma

Česká levice a křesťanství?

Dokončení ze str. 1

kých koncentrácích. Ovšem otázkou je, zda by se i dnes církevní představitelé dokázali zastat těch chudších a slabších, kteří dnes hledají naději jinde než v kostele.

Pravda, dnes je to záležitost spíše vztahu vyspělého západu se zeměmi třetího světa.

V této souvislosti mě například velmi mrzí, že někteří současní komunisté otevřeně podporují muslimské vládce, neboť doufají, že nás osvobodí od amerického imperialismu. Stejně tak jsem smutný z toho, jak společnost toleruje a někdy i podporuje agresivní kořistnické chování globálních nadnárodních společností, které mají často větší moc než mnohé národní vlády.

Historie nám ale ukazuje, že žádný politický program demokrata či zásah osvíceného diktátora těžkosti světa nevyřeší. Říká se přece, že za každého krále chudí budou stále. Ale to neznamená, že se za lepší svět nemáme modlit. Ostatně, kdo nejvíce přispěl k zrušení otrokářského systému? Bylo to právě křesťanství. Po reformaci v některých zemích dokonce přispělo i k pádu feudálních panovníků a k nastolení demokracie. Zkušenosti též ukazují, že bez kvalitně vybudovaných lidí, kteří nelžou, nekradou, neberou úplatky, nepodvádějí a žijí mravně, nikdy nevybudujeme spravedlivější společnost. To prostě logicky nelze !!!

Závěrem bych chtěl projevit přání, aby se církev v České republice znovu pokusila oslovit zklamané a frustrované lidi tím, že půjde příkladem. Jedno svědectví, například o tom, jak dobře jednal s lidmi věřící úředník, má totiž mnohem větší účinnost než tucet věroučných usnesení sněmů či synodů.

Ivo Kraus

Osmdesátiny

Veliká posluchárna ETF UK byla l5. 5. 2007 naplněna do posledního místa. Přátelé, studenti, trpěliví a zvědaví čtenáři teologické literatury si přišli poslechnout konvokační přednášku prof. ThDr. **Jakuba S. Trojana**. Už samotné téma lákalo a všichni se chtěli podílet na **Radosti z theologie**, jak ji prožil bývalý evangelický farář, chartista, pronásledovaný disident, prodejce toaletních potřeb, účetní, příležitostný ekonom, dnes systematik, a nepřeslechněte, také básník.

V první části svého výkladu o radosti se věnoval postavě středověkého filosofa a státníka, jehož vznešené jméno Anicius Torquatus Severinus BOETHIUS (480-524) už samo o sobě vzbuzuje úctu a bázeň. O překladatele Aristotela, autora slavné Útěchy filosofie, kterou napsal v žaláři před popravou, by se asi měl zajímat každý teolog, protože ve svém díle probírá ne právě lehké otázky o prozřetelnosti, osudu a svobodě. Myslím, že pro posluchače nebyl BOETHIUS příliš stravitelný, ale jedno si museli uvědomit. Filosofování patří nejen do programu vědeckého studia teologie, ale i do života obyčejných smrtelníků. Vždyť filosofie je milování moudrosti, a kdo by nechtěl být moudrý nebo alespoň moudřejší?

V druhé části šlo skutečně o RADOST a víc než o potěšeníčko z teologie. Žít s evangeliem a pro evangelium, prožívat Ježíšův příběh, ten největší příběh v lidských dějinách, to je jistě těžká dřina, sebekázeň a oběť, ale i radost. Jde vlastně o celoživotní angažmá ve službě Ježíši Kristu. Je nezbytné tuto radost hledat a jít po Trojanových stopách při trpělivém studiu jeho díla. Odborné články, eseje, aktuální postřehy o vztahu ekonomie a teologie, knihy, jako je Moc víry a víra v moc, Moc v dějinách, Spravedlnost povznáší národ, Ježíšův příběh-výzva pro nás ad., to jsou zlaté žíly, z nichž můžeme jako zlatokopové vykopat radost z teologie. A také můžeme zakoušet radost z toho, že systematik a etik se nezabývá jenom problémy mezilidských vztahů a dogmatickými fintami, ale někdy relaxuje a dovede si ve volném čase sednout na břeh rybníka a zahájit dialog s osazenstvem vodní říše, nabízet žížaly na háčku udice, popř. umělé biftečky, a radovat se z tááákhle velkého úlovku. To není ovšem všechno. Nejenom radost z teologie, ale i potěšení ze života může mít fotbalový fanoušek, který křičí v davu příznivců a sem tam si i zanadává, protože soupeř se nesmí šetřit. Skutečný „gól" bych si užil v okamžiku, kdyby tento drze mladý osmdesátník útočil po levém křídle v sešívaném triku nebo jako brankář chránil slávistickou svatyni před systematickými nájezdy rudých ďáblů z Letné.

A z čeho mám radost já, autor těchto poznámek? Přece z toho, že na teologické fakultě žijí a meditují básníci, lidé milující život ve všech jeho tvarech, příbězích a osudech. Jen radostný teolog může veršovat o vesmíru a napsat ve třetím zpěvu básně Člověk a vesmír:

Kdo kádruje galaxie?
Jsou nezodpovědné
jako chuligáni
trousí se sem a tam klackují
a mají únikovou rychlost
Nedáme-li pozor
za chvíli nám utečou

Měl bych návrh:
oplotit vesmír
pokud jej známe
a pokud ne
dát tam tabule tak dvě sta
- řekli by v Brně –
hic sunt astra
anebo aspoň jejich bílé prskající tlapky
na hvězdné pouti

Má trable časoprostor
a zlo v něm svou fysiognomii
Ale napadlo vás už
že by vše dopadlo jinak
kdybychom kupříkladu
měli o prst víc
To by asi Richard neztratil království
protože kord by mu nevypadl z ruky
A bylo by znatelně víc šťourání
v nosu
v lejstrech
a na jiných místech
a v tom a v onom...

a nebo zachytit atmosféru velkých křesťanských svátků a přinutit čtenáře k nevšednímu zamyšlení nad betlémskou a golgotskou událostí...

Škoda, velká škoda, že v našem týdeníku nemůžeme otisknout ten krásný příběh s názvem Vzpomínka. Snad někdy příště. (Ukázka je z knihy Jiskření a zážehy. Vydal Zdeněk Susa ve svém nakladatelství ve Středoklukách.)

zš

Foto Jana Zámečníková

Dnes přinášíme první ukázku z díla opomíjeného myslitele Josefa Šafaříka (nar. 1907 v Prostějově, +1992 v Brně). Jemu a jeho dílu se budeme věnovat v dalších číslech našeho týdeníku, také v souvislosti se symposiem, které se konalo v Brně 16. - 17. března a bylo pořádano Divadelní fakultou JAMU a Centrem experimentálního divadla pod záštitou Václava Havla s titulem SETKÁNÍ V MEZIDVEŘÍ KULIS A SMRTI. Na snímku pamětní deska, odhalená v Grafově ulici, kde Josef Šafařík žil.

Šafaříkovo míti a býti

Nezáleží na tom, čeho se svým úsilím dopátráš, čeho dorosteš, k čemu dozraješ; záleží jen na tom, kolik za to prvého v měsíci dostaneš. Chystáš-li se protestovat, vyrazí se na Tebe s triumfem: rodina, děti! ...Rodina a děti nepodepřou Tě ani za mák v Tvém vnitřním naléhání žít a pracovat jako badatel, a ne jako například bursián, advokát nebo podnikatel. ...A Ty přece nalézáš všechnu cenu a hodnotu svého života v tom, že jsi badatelem, nikoli námezdníkem. ...A tak vidíš, že rodina, děti a služky a vůbec všichni lidé pořádní a slušní neodepřou Ti své úcty jako bezduchému robotu, ale odepřou Ti jí jako bytosti svobodné a tvůrčí. ...Žijeme v době, kdy platí, že každá činnost je výtečná a rozumná, která se děje pro peníze, kariéru a společenský úspěch, a každá činnost je nesrozumitelná a podezřelá, pro kterou má člověk „své důvody vnitřní". Provozovat cokoli jako výdělečné zaměstnání – ať jde o vědu, umění, filosofii, sbírání hub nebo ptačích vajec, vykládání karet nebo veletoče na

hrazdě – to všechno se jeví lidskému mozku jako přiměřené a normální. Avšak být například inženýrem a pěstovat také komorní hudbu, nebo být důstojníkem u dragounů a nemoci žít bez filosofie, to vyvolává údiv, pohoršení, soucit, smích. Lidé nabyli přesvědčení, že se zdravým rozumem děláš jen to, co děláš za peníze. A tak odloučení pravdy od toho, čím žijeme, přivádí nás k podivné moudrosti: že jen blázen dělá věci opravdově.

Prázdno, jež zbylo po duši, zahluší se nejsnáze, když se oblékne do stejnokroje. Za toho neutěšeného stavu vkládáme své naděje v recept polírův: více lopat a méně latiny!

Okolnost, že si něčím vydělváš peníze, tiší v nás každou obavu z našeho počínání. Revolucionář, prorok, reformátor stane se neškodným, jakmile mu vyhotovíme živnostenský list. Dnes bychom už nepovažovali za nutné Krista ukřižovat. Nechali bychom ho jako „úředně ověřeného jasnovidce" doživořit na jarmarcích a posvíceních. Čímž chci říci, že bychom mu neodepřeli nic z oné shovívavé úcty, jakou tomu bědnému, ale řádnému živobytí prokazujeme.

Josef Šafařík, z Listů Melinovi

Ohlasy

K diskusi o reformě

Zdeněk Janda mne ve svém příspěvku (ET-KJ 14/2007) obvinil z překrucování pravdy. To věru není dobrý podnět pro věcnou diskusi. Zda reforma přinese zisk jenom bohatým a zda na ní ostatní prodělají, si netroufám s určitostí říci. Předpokládám, že levice bude tvrdit, že tomu tak bude, pravice bude tvrdit opak. Dokud k reformě nedojde, bude to pouze dohad proti dohadu.

Zdeněk Janda nepostřehl, oč mi v článku šlo, a odsunul do autu jednu skupinu lidí, o niž mi jde nejvíce: o naše děti. Jsem přesvědčen, že reforma je potřebná, protože nebude-li, jednak nebude za pět let (možná dříve) na důchody, jednak zanecháme svým dětem (které beztak mnozí odmítají mít) vysoký státní dluh.

Sám shodou okolností podle svých předběžných výpočtů patřím k těm, kteří budou na reformě biti nejvíce. Přesto ji vítám a nebudu váhat utáhnout si opasek. Proč? Protože nechci být sobec a chci myslet na budoucí generace.

Daň jako takovou lze stanovit zhruba podle tří hledisek. Daň může být jednotná pro všechny. Taková byla chrámová daň v době Ježíšově. Všichni platili didrachmu, ať byli chudí nebo bohatí. Dále může existovat tzv. rovná daň. Všichni platí stejné procento z příjmu, bez ohledu na výši příjmu. To je podstata návrhu Vlastimila Tlustého. Konečně třetí model je daň progresivní. Čím více kdo vydělá, tím vyšším procentem je zdaněn. Současné vládní návrhy chtějí daňovou progresi omezit (nikoli zcela odstranit).

Osobně nevidím žádný morální důvod, proč by měli bohatí lidé odvést na daních vyšší procento. Více už platí tak jako tak. Vyšší procento považuji za nespravedlivé a ekonomicky kontraproduktivní, protože se vlastně daní úspěch. Pracovní příležitosti vytvářejí podnikatelé, nikoli zaměstnanci. Nedělám si iluze o morálnosti a vlastenectví podnikatelů – dostanou-li možnost, přeregistrují svou firmu do nějakého „daňového ráje", případně se budou snažit vysoké daňové zátěži nějakým způsobem (někdy legálním, jindy nelegálním) uniknout. Prodělají na tom nakonec všichni.

Progresivní daň se často zdůvodňuje solidaritou. Jde-li ale o záležitost vynucenou, těžko mluvit o solidaritě. Termín pro solidaritu bych raději ponechal ve sféře charity, tedy dobrovolnosti. Pokud chápeme progresivní zdanění za záležitost nemorální (o čemž jsem přesvědčen), pak má námitka proti vynucené solidaritě zní: Ano, máme se starat o chudé a nemocné. Ne ale tím způsobem, že někomu něco ukradneme a dáme to těm chudým a nemocným. Přesně tak se naše minulé vlády (pravicové i levicové) staraly o lidi v nájemních bytech. Přes opakované nálezy Ústavního soudu přenášely péči o chudé nájemníky na bedra majitelů domů, přestože je všeobecně známo, že majitelé domů museli být takto „solidární" mnohdy i s nájemníky, kteří se měli podstatně lépe než oni sami.

Zdeněk Janda ovšem ví víc než já. Ví, že reforma „nemá v úmyslu přimět všechny občany, aby se omezili pro dobro budoucích generací. Ona chce, aby se střední a nižší vrstvy obyvatelstva omezily, aby bohatí mohli mít větší zisky. Tak je to." Já nemám takové zjevení o motivech členů vlády jako Zdeněk Janda, musím se ale přiznat, že po přečtení jeho článku si svůj dojem o závisti jako motivu odporu vůči reformám spíše podržím.

Dan Drápal

Mistr kantát

Německá reformace silně poznamenala i rozvoj hudby. Původní jednoduchý zpěv duchovních písní začal časem přenechávat místo i složitějším a slavnostnějším formám. Při bohoslužbách se čím dál častěji ozývaly hudební nástroje, především varhany. Opravdovými mistry ve hře na tento nástroj byli např. Froberger, Pachelbach, Muffat, ale také Dietrich Buxtehude.

Buxtehude se narodil asi r. 1637 z původně dánské rodiny. Jak víme, také Dánsko se přidalo k Lutherovu učení, a to už sto let před Buxtehudovým narozením, kdy r. 1536 byla v této zemi slavnostně vyhlášena tzv. královská luterská reformace a dánský král byl uznán za hlavu evangelické církve. (Obdobně mají dodnes angličtí králové v církvi totéž postavení a titul „obránce víry".) V této souvislosti nás zajímá, že už r. 1569 měla dánská církev k dispozici obsáhlý kancionál J. Thomissöna, který obsahoval též některé původně bratrské písně. Dánsko se také zapletlo do třicetileté války, po řadě porážek však uzavřelo s katolickou stranou r. 1629 mír v Lübecku, známém hanzovním městě poblíž Baltu.

A právě Lübeck se stal působištěm Dietricha Buxtehudeho. Tento protestantský varhaník a skladatel chorálních předeher a fug tu začal pořádat koncerty chrámové hudby, pro něž komponoval moteta i velkolepé kantáty, např. „Jubilate Domino". Zatím co italské opery zpracovávaly většinou „světské" náměty, kantáty se zaměřovaly k tématům podstatně vážnějším. Buxtehude je právem pokládán za jednoho z předchůdců J. S. Bacha. Zemřel před 300 lety 9. května 1707.

Daniel Henych

Jiskry tiskly

před 75 lety

Čeští evangelíci žádají o vysílání českobratrských bohoslužeb pražskou rozhlasovou stanicí.

Po několika dřívějších neoficiálních pokusech předložila nyní Synodní rada českobratrské církve evang. oficielní žádost Radiojournalu, aby pražská vysílací stanice zařadila do svého programu několikráte do roka českobratrské evang. bohoslužby. V žádosti se poukazovalo na velký vzrůst českobr. evangelíků od posledního sčítání lidu, na přečetné přípisy a hlasy z evang. řad, dotazující se, proč z Prahy se nevysílají žádné náboženské projevy, jakož i na tu okolnost, že na Slovensku a částečně i na Moravě evang. bohoslužby vysílány jsou. Ředitelství Radiojournalu odpovědělo Synodní radě, že v dohledné době nebude moci žádosti vyhověti, protože v Čechách Radiojournal zásadně nevysílá bohoslužby žádné církve. Odpověď tato nemůže evang. veřejnost uspokojiti a žádost o vysílání českobratrských bohoslužeb bude opakována s dotazem na jednatelský sbor Radiojournalu, zda nelze podrobněji označiti tyto zásady, které zabraňují že v Čechách nemohou býti vysílány bohoslužby. Odmítavé stanovisko ředitele Radiojournalu k náboženským projevům těžko pochopiti, uvážíme-li jen, že ve všech západoevropských rozhlasech i ve Francii, kde je provedena rozluka církve a státu, jsou bohoslužby zařazovány do programu ne pouze několikrát do roka, jak českobratrští evangelíci skromně žádají, ale pravidelně každou neděli.

Kostnické jiskry, 17. března 1932, č. 11. str. 84

Konference, synod, jednání... II

Dokončení z minulého čísla

O KOHO SE OPŘÍT: DOJMY ZE SYNODU

Nemohu zamlčet, že první synod, kterého jsem se jako poslanec účastnil, ve mně zanechal značné rozpaky. Celý synod uvedla prosba o dar humoru. Příznačné pro celé jednání se mi pak zdá, jak bylo tohoto daru užíváno. Nemohu se zbavit dojmu, že synod jednal s lehkostí a odstupem o věcech zásadního duchovního významu. Ty jediné dle mého naopak vyžadují zásadní vážnost a osobní zaujetí. Když se však jednání přesunulo do rovin organizačních, ekonomických a ponejvíce osobních, potřebný humor se naopak vytrácel. Jsem si sice vědom, že veškeré sněmování zanechává často v nezkušeném pozorovateli dojem ulpívání na detailech. Parlamentní práce vyžaduje trpělivost a houževnatost. Je pomalá a těžkopádná; přesto však není jiné cesty, která by tak účinně bránila umlčování slabších hlasů a aroganci moci.

Na druhou stranu mi stojí za zmínku jeden nezdravý jev, který jsem, jak se domnívám, na jednání pozoroval: Sice sklon výrazně se angažovat ve věcech procedurálních, organizačních a ekonomických, a na druhou stranu sklon pomíjet duchovní otázky jako příliš složité, citlivé a kontroverzní. To se projevilo právě v rozhovoru k hlavnímu té-matu synodu „Manželství, rodina a jejich současná úskalí". Je to samozřejmě pochopitelné: Duchovní otázky se osobně dotýkají každého z nás. Pohybujeme se na tenkém ledě, protože urazit něčí víru, nabourat něčí duchovní svět, to patří k nejhorším křivdám. Je opravdu nebezpečné mluvit "shora" do jednotlivých lidských životů s jejich nesčetnými detaily a složitostmi.

Při tom všem však nelze zapomenout, že "nikdo z nás nežije sám sobě". Křesťané hledají ve společenství církve oporu ve svých často nelehkých životních rozhodnutích. Ptám se, jaký signál vyslala opatrnost tohoto synodu k člověku, který váhá nad rozvodem (a to nikoli z důvodů podle Písma samozřejmých, jako je cizoložství, potažmo domácí násilí nebo alkoholismus). Co naznačuje "laskavý" studijní materiál, vyslaný církví do sborů, takovému člověku? Člověku, který má dojem, že jeho manželství vyčpělo; nebo mladému člověku, který váhá, zda započít se sexem před manželstvím? Nejsou v církvi přeci jen "přestupníci", ale také mnohem větší množství lidí, kteří prostě potřebují podporu ve správném rozhodnutí. Nejde ani tak o to stigmatizovat rozvedené a nesezdané, od toho nás zdržuje samo Písmo. Náš život ale přece není jen hřích, nýbrž také svatost a vděčnost. Kde však pro ni v tomto světě člověk najde oporu, když už ani v církvi ne?

A přece jen si na závěr nechávám postřeh veskrze nadějný: Nemálo bylo i momentů, kdy mně rozhodování synodu až učarovalo prozíravostí a rozhodností. Pro tyto momenty zůstávám při tom, že Duch Přímluvce naši církev neopustil. A máme-li jej při sobě, pak již jen stačí najít odvahu zaměřit se na ony skutečně zásadní duchovní problémy. Poslancům z řad duchovních by pak k takovému soustředění nejvíce napomohlo, kdyby větší část finančních a organizačních věcí vzali na svá bedra presbyteři, v těchto věcech povolanější a často více obdarovaní.

Tomáš Pavelka

VALNÁ HROMADA VERITAS

Valná hromada historické společnosti VERITAS se konala v sobotu 12. 5. 2007 ve sborové místnosti smíchovského sboru ČCE. Po zahájení písní 482 z evangelického zpěvníku a následném schválení programu schůze podal přehled činnosti za uplynulý rok její jednatel br. M. Soukup, o hospodaření pak její pokladník br. L. Dlouhý. Zprávu doplnili jednotliví členové (či členky), kteří byli účastni některých akcí (symposium francouzských muzeí, dvojjazyčný kurz mladých historiků, pamětní síň Vysoká, archeologický výzkum zbytku kostelíku v Šachu z r. 1609, příprava konference v Telči v r. 2009). Po schválení činnosti (o hospodaření bude jednáno na podzim) bylo hlavní téma schůze věnováno otázce učebnic dějepisu, zeměpisu a českého jazyka z hlediska historické společnosti VERITAS a jejich schvalování. Doc. E. Melmuková podala přehled vývoje tohoto procesu od r. 1995 a jednatel br. M. Soukup připomenul zákonná ustanovení k tomuto procesu a jeho současný stav, který není uspokojivý. Současně seznámil přítomné s kroky, které povedou k nápravě tohoto stavu. Dále byla projednána spolupráce s ostatními občanskými sdruženími doma i v cizině. Schválena též drobná úprava stanov. Schůze zakončena písní 483 ze zpěvníku ČCE.

Živan Kužel

Bratr Miloš Lešikar

(3. 12. 1922 – 11. 5. 2007)

Dne 11. května 2007 zemřel ve věku 84 let věrný milovník církve, dlouholetý člen staršovstva a kurátor sboru ČCE v Lanškrouně, později člen synodní rady a posléze do r. 1992 synodní kurátor bratr Miloš Lešikar.

Pocházel ze staré evangelické rodiny v obci Nepomuky u Horní Čermné. Studoval na obchodní akademii v Hradci Králové, kde se učil jazykům a dokonalému psaní na stroji (v celostátní soutěži v rychlopsaní na stroji se umístil mezi nejlepšími). Maturoval za války, na jejímž konci ztratil otce, který zahynul v Německu po bombardování Drážďan.

Když skončila válka, nastoupil do zaměstnání ve Východočeských papírnách a v roce 1947 se oženil s Libuší rozenou Váňovou, která mu byla po celý život věrnou oporou a s níž mohl nedávno s vděčností vzpomenout 60. výročí sňatku.

Ve svém zaměstnání se vypracoval na uznávaného odborníka. Protože za totality žil aktivním křesťanským životem, procházel v práci různými ústrky, byl překládán z oddělení do oddělení, ale nakonec díky tomu poznal do posledních detailů celý proces papírenské výroby.

V roce 1968 byl jedním ze spoluzakladatelů prvního poválečného mezinárodního papírenského podniku, který byl ovšem v dalších letech normalizace zlikvidován. Pro svou jazykovou vybavenost byl platným a obratným vyjednavačem v ob-chodních záležitostech. Je také autorem odborného slovníku v jednom odvětví svého oboru.

Ani jsme netušili při jeho neokázalé skromnosti, kolik obdarování, ale také kolik pracovitosti je ukryto v jeho osobnosti.

Ovšem hlavní jeho láskou byla práce v církvi. Pod vlivem br. faráře Jaroslava Soběslavského se zařadil do práce v lanškrounském sboru nejprve jako člen staršovstva a pak jako kurátor. Lanškrounští by mohli dosvědčit, co všechno přijali jak z jeho podnětů duchovních, tak ve vnějším vybavení (přestavěný a krásně vybavený kostel). Tato práce mu ležela vskutku na srdci a mluvil o ní vždy s láskou.

Do synodní rady přicházel pečlivě připraven a dovedl své náměty klidně a přehledně zdůvodnit. Naslouchal pozorně protiargumentům a neviděl jsem, že by se někdy pro něco urazil.

Měl na starosti ekonomiku církve, dovedl ušetřit a získat mnohé finanční prostředky a také je zase na správných místech poskytnout.

Poněvadž sledoval život církve v celé jeho šíři, měl také lví podíl na znovuobnovení díla diakonie. Mezi spolupracovníky vytvářel bratrské přátelské ovzduší, které jim bylo milou podporou. Byl jím též příkladem nevšední pracovitosti.

Poněvadž měl velké a dlouholeté zkušenosti z obchodních jednání, dovedl ve styku s úřady a různými institucemi trpělivě vyslechnout druhou stranu a pak téměř s jakousi noblesou jasně a jednoznačně vyložit své stanovisko.

Osobně vděčně vzpomínám na jeho přátelství, na pohovory ve volném čase mezi jednáními, zvláště po společném obědě, v nichž dovedl povzbudit a projevit i milý zájem o život mého sboru a mé rodiny. Jsem Pánu Bohu vděčný za to, že jsme se mohli na svých životních cestách potkat a putovat nějakou tu míli spolu.

Bude asi nejlépe, když nakonec uvedu závěrečnou část jeho osobního svědectví a vyznání, které pronesl dne 21. 6. 1991 v Praze u Salvátora.

„Můj přístup k základním otázkám života z víry pro mě spočívá kromě jiného na plném osobním zapojení do práce, na společenství sboru, na práci v kolektivu a respektování mínění druhých, na bratrském přístupu při řešení problémů a ochotě k osobním jednáním. Vyznávám svoji nehodnost a selhání v naději na zaslíbené vykoupení v Ježíši Kristu.

Přijímám jako zvláštní dar od našeho Pána, že mi dopřával duševní svěžest a tolik zdraví, abych mohl s vyrovnaností snášet všechny námahy. Dostalo se mi mimořádné příležitosti, abych i svými odbornými znalostmi získanými v civilním povolání mohl v posledu posloužit církvi, kterou jsem vždy měl a mám stále rád. Toto období prací pro církev považuji za vyvrcholení svého celého života."

Jan Pokorný

Inzerce

LÉKÁRNÍK - NASTÁVAJÍCÍ DŮCHODCE HLEDÁ KOLEGU (KOLEGYNI) do malé lékárny u Českých Budějovic. Nejsem řetězec. Zn. cz444003@tiscali.cz

č. 10

VDOVA 60 LET středoškol., evangeličtí hledá přítele do 72 let, který je také sám a má rád hudbu a knihy. Zn. Naděje

č. 28

CÍRKEVNÍ STŘEDISKO DOUBRAVKA, Masarykova 273 v Luhačovicích, vás zve k rekreačním pobytům. Provoz celoroční. Tel. 577132028

č. 11

HLEDÁME RODINU NEBO MANŽELE do uvolněného kostelnického bytu 2+1, 75 m², 2. patro, velká zahrada. Očekáváme zájem o církev a účast na sborovém životě. Bližší informace podá s. kurátorka Marta Kosáčková, tel. 481-543-069. FS ČCE 514 01 Jilemnice, Jungmannova 268.

č. 22

SCHOOL SECRETARY NEEDED

Riverside School, an International Christian School in Prague 6, is seeking to appoint a school secretary as soon as possible. Candidates should be proficient in English and Czech, customer service minded, and comfortable working in an international environment. Previous administrative experience is desirable. Applicants should be sympathetic to the Christian ethos of the school. Please apply by sending your CV in English to Kelly Pokluda at finance@riversideschool.cz
Tel. 224 315 336

č. 31

VYSOKÉ TATRY - UBYTOVÁNÍ V SOUKROMÍ.
Telefon: +421/52/7754 855, +421/905/346 354.
E-mail: valekmil@seznam.cz
č. 15

Pozvánky

Pozvánka

na slavnostní shromáždění k uctění památky 27 představitelů českého stavovského odboje, popravených 21. června 1621 na Staroměstském náměstí v Praze, které se koná pod záštitou primátora hlavního města Prahy MUDr. Pavla Béma a s podporou starosty městské části Praha 1 Ing. Petra Hejmy ve čtvrtek 21. června 2007 v 18 hodin v kostele sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze a u pamětní desky popravených.

V programu vystoupí mj.:
Ing. Petr Hejma – starosta MČ Praha 1, Miroslava Němcová, místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Lenka Veselá, M. Neudorflová PhD., primátor hlavního města Prahy MUDr. Pavel Bém.
Spoluúčinkují: Smíšený sbor Gaudium Pragense, dirigent L. Hurník, Orchestr armády ČR, prof. Magda Bělohlávková – soprán, varhany: prof. Jan Bernátek.
Moderátor: Mgr. Jan Židlický, CČSH
Vzpomínkové shromáždění opět spolupořádá Kostnická jednota – Sdružení evang. křesťanů, o.s.
Vstupné dobrovolné

* * *

Pozvánky na akce občanského sdružení Exulant

Občanské sdružení Exulant bude pořádat ve dnech 2.– 4. května 2008 k 380.výročí příchodu J.A.Komenského do Lešna v tomto významném útočišti pobělohorských exulantů kongres. Kvůli zjištění předběžného počtu účastníků prosíme zájemce, aby do 30. června 2007 zaslali na adresu: Jana Kubaňová, Slezská 25, 130 00 Praha 3 nebo jan.kuban@volny.cz předběžnou přihlášku. Přihláška by měla obsahovat jméno a příjmení, datum narození, bydliště (telefon, e-mail) a informaci, zda si dopravu do Lešna zajistíte sami či využijete dopravu společnou.

Jan Bistranin

Oznámení

Dne 30. června uplyne 50 let od úmrtí p. Vladimíra Chvátala, faráře a seniora Českobratrské církve evangelické v Rumburku. Prosíme, vzpomeňte s námi.

Vnučka Ivana Urblíková, Chomutovská 1219, 432 01 Kadaň

Bohoslužby

17. 6. 2007

ČESKOBRATRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
EVANJELICKÁ CIRKEV A.V. V ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
SLEZSKÁ EVANGELICKÁ CÍRKEV A.V.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik
BRATRSKÁ JEDNOTA BAPTISTŮ
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš
OCHRANOVSKÝ SBOR (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30
CÍRKEV BRATRSKÁ
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulik - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
EVANGELICKÁ CÍRKEV METODISTICKÁ
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
CÍRKEV ADVENTISTŮ S.D. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
APOŠTOLSKÁ CÍRKEV
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
STAROKATOLICKÁ CÍRKEV
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
SHROMÁŽDĚNÍ ARMÁDY SPÁSY
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

18/2007

20. června 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 27. června 2007

Z obsahu

* *Sundat kbelec ze své víry*
* *Husovy listy žalářní*
* *Tajnosti a novopohanská mystéria*

Poselství k 3. neděli po svaté Trojici

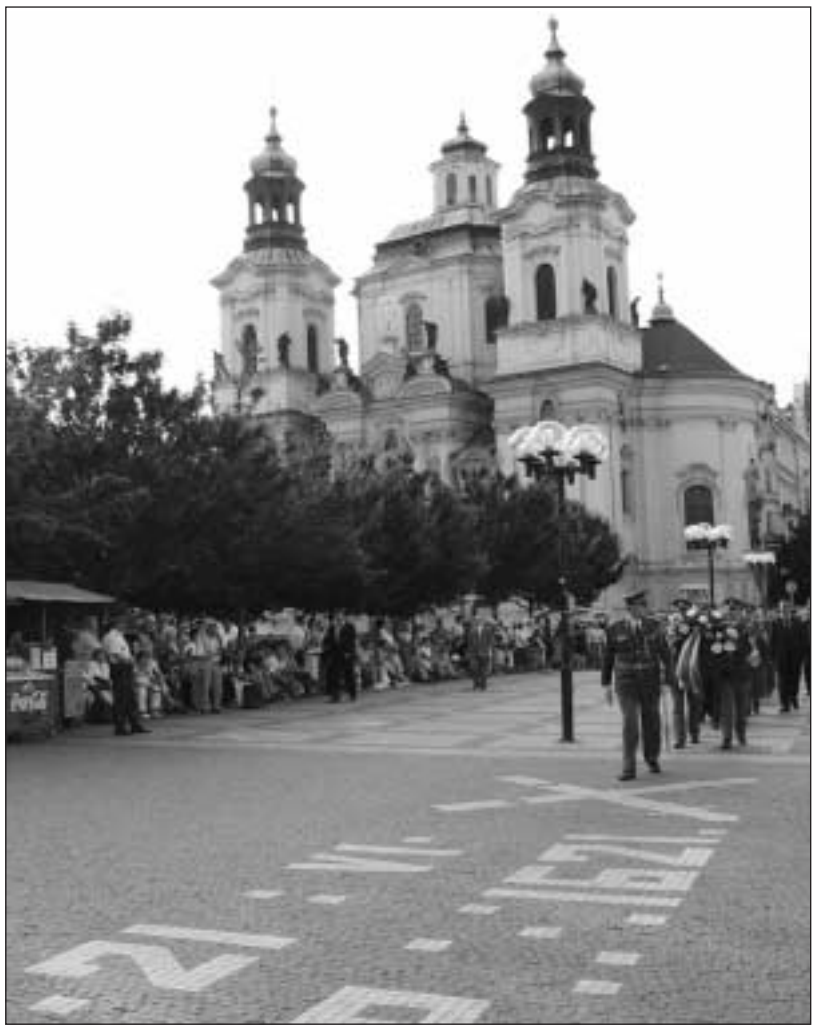
„Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo."
Lukáš 19,10

Ježíš oslovil Zachea a on jej s radostí přijal do svého domu. To je jednoduchá osnova příběhu o tom, jaké to je, když přijde spasení do našeho domu. Tedy, když se při člověku naplní ta slova verše v záhlaví.

Syn člověka, už jen tím adresným oslovením, svým osobním přístupem k lidem odhaluje poměry nového království. Je konec hry na schovávanou, neboť Ježíš ustavuje království, do kterého nikdo není prostě jen paušálně zahrnut. Do Božího království se vstupuje po jednom a Ježíš každého budoucího poddaného vyhledá, osloví jeho vlastním jménem a navštíví v jeho domě. Ten, kdo zažil opovržení jako Zacheus, zná cenu osobního přístupu bez předsudků. A takovéto Boží navštívení je pro něj velkolepou událostí. V životě vrchního celníka malé postavy se objevuje již nečekané. Ježíš zůstává věrný své pověsti. Chce ke svým přátelům a před zraky reptajících připočíst i jeho. Tak je to přece pravda. Vskutku, přítel celníků a hříšníků.

Evangelista Lukáš popisem této události svědčí nejen o přátelském, družném Ježíši. Jeho svědectví ukazuje Krista, jenž svým vlivem dává člověku nalézt ztracenou sebeúctu. Dotýká se mrtvého svědomí a budí tak k životu pravé lidství. Zachraňuje další duši pro své království synů a dcer Božích, které trvá a trvat bude. Sláva Bohu. Radujme se!

Radek Pospíšil,
kazatel Sboru Bratrské jednoty baptistů v Lovosicích

V chrámu sv. Mikuláše se koná 21. června od 18 h vzpomínkové shromáždění

Změnilo křesťanství svět?

Nový zákon mluví o světě většinou záporně. Pro apoštoly Jana a Pavla svět leží ve zlém, odcizil se svým hříchem Bohu. „Já jsem vás ze světa vyvolil," říká Ježíš svým učedníkům (J 15,9) a Pavel děkuje Bohu, že „nás vysvobodil z moci tmy a přenesl do království svého milovaného Syna" (Ko 1,13). Jan dokonce mluví o „vítězství, které přemohlo svět: je to naše víra" (1J 5,4). Z tohoto vítězství snad žádný věřící nevyvodí, že už neumře anebo se aspoň vyhne trampotám, které zatěžují každý lidský život. Slyší přece Ježíšova slova, která ho posílají do nepřátelského světa: „Hle, já vás posílám jako ovce mezi vlky" (Mt 10,16). Svět, jak jej známe, zůstal světem i po příchodu Ježíše Krista, řídí se svými vlastními zákony. Věřící jej vnímají jako mocnost nepřátelskou a nebezpečnou, jako smečku vlků. Ozbrojeni jen láskou vstupují do tohoto světa.

Ne však všichni. Ve středověku se ustavily některé mnišské řády, které pokládaly svět za tak nebezpečný, že věrným křesťanům nezbývá, než utéci ze světa do ticha a bezpečí kláštera. Většina křesťanů se však dala opačným směrem: chtěli získat celý svět pro Krista prostřednictvím misie, podrobit i stát Boží vůli a zřídit na světě Boží království, které není z tohoto světa, ale je pro svět. Dnes se tento středověký projekt, jemuž přála zejména římskokatolická církev, ale i některé reformační církve, ukázal jako neuskutečnitelný. Státy a národy odmítly poručnictví církve.

Lutherova reformace přišla s originálním návrhem, jak umožnit věřícím křesťansky existovat ve světě: Luther přiřkl státu a všem veřejným institucím autonomii, svézákonnost. Křesťan se ve světě a jeho institucích chová podle jejich zákonů, v církvi a v soukromí se chová jako křesťan, jenž vyznává Ježíše Krista svým Pánem a slouží svému bližnímu v církvi podle Kristova příkladu a ve světě podle světských zákonů. Toto učení o dvou říších, Kristově a světa, neposkytlo však křesťanům – podnikatelům, policistům nebo soudcům – konkrétní návod, jak současně uspokojit Kristův i světský zákon. Luther zřejmě počítal s tím, že křesťan na svém místě ve světě a jeho institucích neodloží svou víru a nestane se robotem v cizí službě. Doufal, že křesťanova víra bude prosakovat tvrdou kůrou světských zákonů a pomůže jim k tomu, aby lépe sloužily lidem. Očekával, že věřící křesťané spíše než osvícenci a ateisté budou s to přispívat svými hřivnami k uskutečňování humanitních ideálů. Je nepochybné, že církve jako společenství věřících měly vliv na společenství občanů ve státě. Tak poznenáhlu měnily svět.

Zvlášť nápadně se vliv církví na svět projevil v Americe, která ze společenství svobodných církví přijala podněty k uspořádání svého politického a sociálního života. Tak vznikla první demokracie, která dala všem svým občanům stejná práva, postavila muže a ženy právně a sociálně na stejnou úroveň. Dodnes je tato demokracie vzorem všem evropským demokraciím, které se těžce rodily v prostředí, které bylo dlouhá staletí ovládáno teokratickým feudalismem, majiteli půdy, kteří své právo a bohatství měli údajně od Boha.

Veliké historické změny se dějí v údobí staletí nebo desetiletí, v jejichž mezidobí se zdá, že jednotlivec svým krátkým životem a svými omezenými možnostmi nemá na nich žádný podíl a že tedy nic neznamená. Tomuto znehodnocujícímu pocitu čelí evangelium, které věřícímu daruje a ukládá zcela zvláštní odpovědnost a důstojnost. Boží Syn nepřišel na zem s houfy andělů, přišel sám jako jediný člověk, neshromáždil kolem sebe lid, nýbrž několik jednotlivců, z nichž prvnímu dal nové jméno a s ním novou odpovědnost a důstojnost:

Dokončení na str. 2

Aktualita

Faráři běželi maraton

(Luxemburg, 20. 5. 2007 – EPD) Mezi třiceti nejrychlejšími běžci na lucemburském maratonu byli i tři faráři. Patří k týmu „Priests United" (spojení kněží), který na maratonu tvořilo 33 evangelických, katolických a pravoslavných kněží. Přidali se k celkovému počtu 1660 maratonců.

Zúčastnění teologové svou účast na maratonu spojili s výzvou ke sbírce pro projekt „Léčení vzpomínek", který koordinuje Světová rada církví.

Iniciativa k zorganizování běžeckého týmu vyšla z ekumenické rady církví v Lucembursku. Podpořili ji i lucemburský premiér Jean-Claude Juncker a německá biskupka Margot Kässmannová.

Jak uvedli účastníci maratonu, příští rok chtějí svůj tým rozšířit i o běžce z židovských rabínů a muslimských imámů.

Zaostřeno na blízko

Dětská jména

Před pár dny prošla tiskem zpráva, která sice není aktuálně politická, nicméně velmi zajímavá: V Británii je druhým nejčastějším jménem nově narozených chlapců jméno Mohamed.

Z tohoto faktu můžeme vyčíst několik zajímavých věcí. Žádná z nich ostatně nebyla neznámá; tento fakt pouze potvrzuje a ilustruje známé skutečnosti.

1. Imigrantům se rodí relativně mnohem více dětí než „domorodcům".

2. Muslimové jsou si stále více vědomi svých náboženských kořenů, a proto dávají stále častěji jméno Mohamed – v minulosti sice rovněž běžné, ale zdaleka ne tak časté.

3. Toto jméno je svým způsobem vyznavačské a svědčí mimo jiné o skutečnosti, že muslimové nehodlají splynout se společností, do níž se přistěhovali.

U nás je situace jiná. Ukrajinci, kteří u nás pracují, většinou počítají s tím, že se časem vrátí do své vlasti. Početná vietnamská komunita je naopak známa tím, že se chce do naší společnosti integrovat. Řada Vietnamců se představuje českým jménem a svým dětem dává již při narození česká jména.

O naší kultuře můžeme říci, že je posedlá sexem. Nedávno kdosi v rozhlase říkal, že slovo „tabu" nutno předefinovat: Původně označovalo věci zapovězené, dnes označuje věci, které jsou (zatím) za hranicemi; tyto hranice je ale třeba prolomit. Platí to zejména o různých tabu v sexuální oblasti.

Zvláštní je, že ačkoli nemůžeme mluvit o fyzikálně kauzálních zákonitostech, můžeme pozorovat určité poměrně pravidelné jevy:

Čím více se o sexu mluví a píše, čím více je ho v médiích, zejména v televizi a ve filmech, tím nižší je natalita a tím větší problémy mají muži i ženy s neplodností.

Ve společnostech, které uzákonily potrat, natalita postupně klesá, a to až na výjimky pod hranici přirozené reprodukce. (V některých společnostech, kde je potrat nepřípustný, klesá také, zpravidla se ale drží vysoko nad zmíněnou hranicí.)

Čím více prostoru je věnováno homosexualitě, tím hlubší je krize rodiny a tím vyšší je rozvodovost.

Nabízí se otázka: Opravdu to takto chceme? Zdá se, že pracujeme na vlastním zániku.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Americké ministerstvo zahraničí vydalo zprávu o náboženské svobodě ve světě

Washington (18. 5. 2007 (RaVat, christnet). V 11 zemích světa je systematicky porušována náboženská svoboda, 7 dalších států je monitorováno jako státy, v nichž je náboženská svoboda pravděpodobně nedodržována. To jsou závěry z nejnovější zprávy Komise pro mezinárodní náboženskou svobodu, která pracuje od roku 1998 při státní departmentu USA. Mezi státy systematicky porušující náboženskou svobodu patří podle této zprávy: Barma, Severní Korea, Eritrea, Írán, Pákistán, Čína, Saudská Arábie, Turkmenistán, Uzbekistán a Vietnam. Mezi monitorované státy byl zařazen také Irák, protože za pronásledování křesťanů jsou zde odpovědní nejen fundamentalisté, ale také irácká vláda. Zpráva vládní komise USA zmiňuje, že Irák již byla nucena opustit více než polovina křesťanů žijících v Iráku, tj. 600 tisíc.

Výtěžek ze sbírky na kapli ve FN Motol

Praha, 31. května 2007 (erc). Ekumenická rada církví předala Fakultní nemocnici Motol výtěžek ze sbírky v hodnotě 78 147 Kč. Finanční prostředky budou použity na úpravu prostoru ticha, ale i pro malou kancelář jako zázemí pro nemocniční kaplany a dobrovolníky, kteří ve FN Motol poskytují duchovní péči. VŠEM DÁRCŮM SRDEČNĚ DĚKUJEME!!! Sbírka pokračuje, všechny další příspěvky jsou vítány.

Noc otevřených kostelů v Berlíně a Brandenburgu navštívilo 30000 lidí

Berlín, 30. května 2007 (christnet). Podle odhadů pořadatelů navštívilo během letničních svátků na 30000 návštěvníků akci "Noc otevřených kostelů". Téměř 150 církevních obcí mělo otevřené dveře kostelů k rozmluvám, čtení, byly též otevřeny věže kostelů k prohlídkám až do půlnoci. Jen v berlínském Dómu se sešlo na 1000 lidí k bohoslužbám a využilo k návštěvě mezinárodního koncertu chrámové hudby, kterého se zúčastnili zpěváci z Bulharska, Afriky a Číny. Zahájení Letnic začalo tradičním procesím od katedrály sv. Hedwiky k berlínskému Dómu. Procesí doprovázeli evangelický biskup Wolfgang Huber, katolický kardinál Georg Sterzinsky, biskup koptské ortodoxní církve Anba Damian.

Co nabízí přírodověda teologii a co nabízí teologie přírodovědě

Dne 22. 5. 2007 pořádala Česká křesťanská akademie další, již pátou besedu v rámci cyklu „Věda a víra". Beseda se konala v budově Akademie věd české republiky na téma: „Co nabízí přírodověda teologii, a co nabízí teologie přírodovědě". Příspěvky k tomuto tématu přednesli: prof. Petr Hájek z Ústavu informatiky AVČR, Ivana Macháčková z Ústavu experimentální biofyziky, Jiří Hořejší z Matematickofyzikálního ústavu AVČR a evangelický teolog Jan Moravec z Teologické fakulty. Besedu řídil prof. Jan Bednář, prorektor UK. Na besedu přišlo odhadem 50 posluchačů, mezi jinými prof. Miloš Matějíček z FZÚ AVČR a astronom dr Jiří Grygar. – V jednohodinovém expozé jednotlivých příspěvků a následující téměř dvouhodinové diskusi zazněla řada zajímavých názorů, které se pokusím volně přetlumočit:

Přírodověda i teologie jsou plně autonomní disciplíny, které mohou bezkonfliktně vedle sebe existovat, a každá z nich přispívá k rozvoji společnosti. Přírodověda spočívá na objektivním pozorování a neosobní interpretaci výsledků, ale pracuje s jinými nástroji než teologie, kde nezáleží ani tak na chápání, jako na prožitku. Teologie není nauka o Bohu, Bůh je axiom, nelze ho ani potvrdit, ani vyvrátit, nelze ho pochopit rozumem. Věda je neutrální, nezná pojmy „dobro – zlo", neptá se po smyslu, nezná tedy ani cíl, ani směr, kam by se měla ubírat pro dobro lidstva. Nejen teologové uznávají, že Bůh je veličina pozitivní, jeho negace tedy nemůže být pozitivní. Globální řešení problémů světa je možné jedině ve spolupráci vědy s teologií. Komplexně vnímá člověk svět poznáním a vírou. Jestliže jedno nerespektuje druhé, či přímo popírá, směřuje vývoj ke krizi a ke kolizi. Krize sama není zhoubná, naopak, může přinášet inspirativní podněty. Vyhýbat se krizím bagatelizováním rizik a chlácholením je zhoubné. Svět bez krizí je svět bez impulzů a bez budoucnosti, i přes rozvoj vědy stagnuje. Přírodovědci hlubším poznáváním živé i neživé přírody mohou vytušit Stvořitele. Bůh není statický, je neustále v tvůrčí práci. Ve sporu „vývojové a kreační teorie" je nutno si položit otázku, jaká je nutná podmínka, aby vznikl život. Podle nejnovější teorie – teorie strun – je taková pravděpodobnost dána rezonanční koincidencí obrovského počtu proměnných řádu 10^{100} až 10^{500}; což je i pro vědce nepředstavitelné číslo; je to podpůrný argument pro víru v Boha. Bůh vědců a filosofů však není úplně týž jako Bůh Abrahamův, o němž se mluví v teologii, který není je-nom Stvořitelem, ale má stálý zá-jem o své dílo a o člověka, a stará se o jeho životaschopnost. – Postupem času vytlačuje věda náboženství, v zájmu zdravého vývoje světa by však měly spolupracovat. Velký prostor se nabízí v oblasti ekologie, jejíž střet s ekonomií vede často k fundamentalistickým postojům na jedné straně, a k přehlížení rizikových faktorů na straně druhé. Každé lidské řešení je nedokonalé a vede k otevření problémů dalších, které vyžadují řešení. K úplnému poznání nemůže věda dospět, bez respektování Vyššího Řádu se situace spíše zhoršuje než zlepšuje.

Z přednesených příspěvků i z diskuse bylo patrno, že její účastníci jsou více či méně věřící lidé. Jak poznamenal jeden z diskutujících, bylo by účelné a pro obě strany prospěšné, kdyby se debaty účastnili i skalní ateisté.

L. Müller

Recenze

Řekne-li se evangelík, zcela automaticky se nám vybaví, že jde o člověka, který má radost z Bible. Díky za to, že tomu tak je. A díky těm, kteří nás uvádějí do pokladu biblické zvěsti. Jsme vděčni za každou dobrou radu, poznámku a za každé upozornění na to, "jak se ty věci mají". A jak bychom neměli být vděčni za to, když jde o poučení od bratra profesora Hellera? Toho se nám dostává v poslední době v bohatém množství, hledíme-li na knihy, které nám toto poučení přinášejí.

V tomto roce (2007) díky nakladatelství Vyšehrad vyšla kniha Jana Hellera nazvaná "Znamení odkazující k nebi". Má 277 stran a obsahuje tolik krásných biblických postřehů, že stojí "za všechny peníze". Oč jde?

Po řadu let bylo možno slýchat bratra profesora Hellera v různých relacích v rádiu. Bylo tomu tak ráno i večer. Bylo to v různých cyklech i v samostatných relacích. Některé jsme stihly, jiné nám pro přerůzná zaneprázdnění unikly a litovali jsme toho. V recenzované knize je autorův výběr toho nejlepšího nyní k dispozici. Kniha obsahuje upravený záznam celkem 35 relací, z toho je jich 18 vybráno z tzv. ranního slova vysílaného na stanici Vltava. Témata jsou přerůzná. Většinou formuloval autor nadpisy jednotlivých relací aktuálně – i když jde v jádru o biblické téma. Tak můžeme číst např. nadpis: Zápas o víru nebo Píseň o vinici či Porážka konzumu atp. Některé nadpisy jsou již bližší biblické tematice - např. Povzbuzení Hospodinovo, Budoucí naděje nebo Pastýř z Betléma atp. Je možno se domnívat, že nejlepším přiblížením sborníku – a toto je v podstatě sborník biblických zamyšlení – je dát čtenáři "ochutnat" něco z toho, co je v dané knize. Podívejme se tak na některé ukázky:

"Hrozíš se smrti? Proč? To sis asi o ní udělal nesprávnou představu. Těšíš se do věčnosti nějak lacině? To sis asi udělal nějakou špatnou představu.Když ale máme někoho, komu můžeme tyto představy odevzdat (a to v dobré naději že nás zde obklopuje jeho láska), začneme být svobodní. Ale pozor, to znamená, že musíme věci chápat osobně, nikoliv předmětně. Jinými slovy: dokud se ptám:"Co bude?", ptám se špatně, protože si svět zpředmětňuji. Svět jsou však bližní a Bůh. A mám-li ho chápat biblicky, musím ho chápat personálně. Čili správná otázka zní: "Kdo bude?" A na tu odpovídá Písmo velice zřetelně. Může to být "Pán Bůh". Ale křesťansky zřetelněji je to: "Pán Ježíš, který nás tam čeká." Ovšem, když řeknu "…nás tam čeká", tak už zase mluvím v obrazech. Poněvadž on nás tam čeká tak, jak on chce, a ne tak, jak my si to malujeme." (s. 214-215).

„Apokalypsu by měli číst teprve lidé, kteří se nacházejí ve veliké úzkosti a bídě, aby pochopili, že její poselství o konci věku nás chce především povzbudit: to, v čem se tu trápíte, není definitivní, to je jen něco předběžného a Pán Bůh už to vše započítal. Vaše trápení ne-ní dokladem toho, že by se byly dějiny vymkly Bohu z rukou, ale naopak ukazuje, že přes to všechno, co se děje, on zůstává pánem nad dějinami" (s. 267).

„My toho o budoucím věku příliš mnoho nevíme. Víme ale dost na to, aby nás to motivovalo. A zcela určitě víme jedno: že se na konci času setkáme s tím, který nás do tohoto času postavil. Můžeme si přát víc? Já myslím, že ne." (s. 268).

Děkujeme bratru Petru Baďurovi, že si dal práci celý sborník pečlivě uspořádat. Děkujeme i nakladatelství Vyšehrad, že práci vydalo – nám k radosti, potěšení a povzbuzení.My si tak s radostí přiřazujeme tuto knihu (jako víno) do souboru knih „Pozdního sběru".

Jaro Křivohlavý

Změnilo křesťanství svět?

Dokončení ze str. 1

„Ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekelné ji nepřemohou." Bylo jich dvanáct – a jeden z nich byl zrádce. A tato hrstka se svým Mistrem změní svět, protože nebude čekat, až jich bude mnoho.

Jednotlivě nebo po dvou berou na sebe odpovědnost za dílo svého Mistra; a radovali se z toho, že „se jim dostalo té cti, aby nesli potupu pro jeho jméno". Od té doby je na každém křesťanu odpovědnost, aby svým každodenním životem, svou vírou a poslušností představoval Krista Pána svému okolí. Snadno se to tak napíše, jako by křesťan poletoval lehce jako motýl, zatímco je sevřen do zákonitostí a zvyklostí veřejného života a technické civilizace, které zužují prostor, v němž by chtěl uplatňovat svou víru a lásku.

Ti, kdo nepatří mezi učedníky Páně a řídí se jen morálním zákonem, často v tom zúženém prostoru rezignují, ponechávají bližního v péči státních institucí a už se o něj nestarají. Křesťan, učedník Ježíše Krista, dostává v této situaci zvláštní pomoc: „radí se" se svým Pánem, a to každého dne, kdy otevírá knihu svatých Písem, aby odtud zaslechl slovo, které mu pomůže, aby nerezignoval, ale hledal a nalézal cestu k bližnímu v jeho konkrétní trampotě. A na tom nepatrném místě, o kterém nic nevědí žádné noviny a žádní reportéři, se svět pohne správným směrem k Božímu království. Je to tajemné dění, v němž vane svatý Duch, je to modlitba jako nepřetržité přátelství s Pánem Kristem, kdy víra a láska vítězí nad světem.

Často je slyšet, že křesťanství nijak nezměnilo svět a nijak jej nezlepšilo. Částečně je to pravda, ale vcelku je to nepravdivé. Dějiny křesťanství podávají dostatek důkazů o přetvářející síle, kterou Duch svatý vtahuje lidi do svého života. Jejich víra proměňuje pak politické, sociální a kulturní plány a mění svět k lepšímu. Na druhé straně zrádci mezi křesťany spolu s mocnostmi zla a temnoty zabraňují dosud tomu, aby se celý svět proměnil v Boží království. Kdo je nevidí při díle a nepoznává na sobě jejich svůdnou a zničující moc, snadno propadá naivnímu nadšení a čiré iluzi, že záleží jen na naší víře, aby křesťanství již zítra slavilo vítězství nad světem. Skutečnost je daleko střízlivější: Křesťané a jejich víra slaví vítězství jen v naději, že nastane Den, kdy přijde Pán, a celý svět, všichni lidé a národové se mu poddají a pokloní. Tato naděje vzbuzuje v církvi i ve světě vědomí, že život na zemi má dobrý smysl a dobrou budoucnost.

Josef Veselý

Nad Biblí

Miluj Boha a bližního

Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný
(J 3,16)

Bible svědčí o tom, že Boží láska směřuje k celému světu, k celému stvoření. Celé Boží stvořitelské dílo, neživá i živá příroda, je v Božích očích dobré a cenné. Jeho součástí jsme i my lidé, jimž je adresováno Boží oslovení prostřednictvím Písma. Ostatní stvoření je pro nás darem, který můžeme užívat ve sdílení s druhými lidmi - i s těmi, kteří mají na Zemi žít v budoucnosti, a je pro nás i závazkem, předmětem péče, za který jsme před Bohem i před lidmi odpovědni. Vážné narušení, které na něm zanechávají lidská pýcha, bezohlednost, chamtivost a i hloupost a lenost, jsou smutným svědectvím o zpronevěře člověka svému poslání. Přemýšlení o onom úžasně důmyslném systému fungování Země s jeho složitými regulačními schopnostmi nám může připomenout slova "Tvému divíme se dílu" z písně "Tebe, Bože, chválíme", a zároveň vede k úvahám o tom, jak daleko až člověk se svou necitlivostí a ignorancí může zajít. Bůh své stvoření miluje, miluje člověka a očekává na svou lásku odpověď. Pán Ježíš Kristus z množství starozákonních zákazů a příkazů vyzdvihuje: *"Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly! Miluj svého bližního jako sám sebe!"* (Mk 12,30.31) Milovat Hospodina – i myslí a silou - to znamená i poznávat jeho dílo a dobře s ním zacházet. A také je učinit předmětem modliteb a meditací. Milovat bližního – to není možné bez vzájemného sdílení zdrojů nutných k životu, které Bůh dává podle lidských potřeb, avšak nikoli podle lidské chamtivosti.

Plné přijetí Ježíšových hodnot (jakými jsou např. pokora, tichost, nenásilnost, upřednostňování pokladu na nebi; víra, láska, naděje) by přineslo úlevu celému stvoření. Ježíšova oběť a jeho vítězství nad zlem mají dopad na celý svět, na člověka i na živou a neživou přírodu. Dík patří všem, kdo s osobním nasazením usilují o prospěch krásné Bohem stvořené přírody. Při péči o životní prostředí, při úsilí o zachování a obnovu stvoření, vzniká vzácná příležitost k setkání a vzájemnému obohacení křesťanů z různých církevních tradic i nekřesťanů při společném plnění vůle nebeského Otce (Mt 7,21).

Jiří Nečas

Průběžné bilancování

Patriarcha Církve československé husitské, bratr ThDr. Tomáš Butta, má za sebou půlrok v této funkci. Využíváme jeho ochoty, aby nám krátce odpověděl na několik otázek:

** Už je přece možné se pootočit a zhodnotit uplynulé období, kdy jsi byl postaven do čela své církve. Co tě příjemně překvapilo a co je naopak těžší, než jsi očekával?*

Jestliže se mám pokusit zhodnotit uplynulé období, pak je pro mne vstupem, začátkem, seznamováním s nesnadnou funkcí. Vstup do této služby byl pro mne velmi rychlý. Po zvolení na sněmu, biskupské ordinaci a instalaci jsem byl hned naplno vtažen do všech úko-lů. Ačkoliv jsem asi rok měl možnost uvažovat o tom, že bych mohl být zvolen, přece jen je jiná situace o tom teoreticky přemýšlet, a něco jiného je v této funkci skutečně být. Milá a obohacující jsou pro mne mnohá setkání s lidmi v církvi i mimo ni. Těžké je pro mne vědomí, že nesu spoluodpovědnost za přítomnost a budoucnost husitské církve. Tohoto těžkého pocitu mě zbavuje víra, že nás křesťany a celou církev vede Ježíš Kristus.

** Dokázal bys zkusmo v procentech odhadnout, kolik času a energie věnuješ – musíš věnovat – 1. Vyjednáváním o vztahu mezi církvemi a státem; 2. Ekumenickým akcím; 3. Řešením „afér", kterými vaše církev v posledních měsících prochází; 4. Vlastnímu duchovnímu životu husitské církve a jejímu rozvoji?*

V procentech to nevyjádřím, ale alespoň uvedu pořadí. Prvořadé je věnovat se duchovnímu životu husitské církve. K tomu patří bohoslužby a akce v obcích, kázání, dopisy, pastorační rozhovory, teologická práce. Součástí programu patriarchy jsou ekumenické akce. Na vyjednávání se státem se podílejí významnou měrou laičtí zástupci, přesto se musím také některých jednání účastnit. Řešení „afér", kterými naše církev bohužel v poslední době prochází, vyžaduje hodně času, úsilí, trpělivosti a obezřetnosti. Raději bych se věnoval jiným záležitostem, ale nelze se tomu vyhnout. Případ týkající se pražského biskupa se pro mne stal zatěžkávající zkouškou. A to nejen pro mne, ale i pro celou naši církev, která se musí dostat do lepšího světla v očích ekumeny i veřejnosti.

** Jaká je tvá zkušenost s postojem veřejnosti k církvím a k jejich působení v této zemi?*

Moje zkušenosti již jako faráře byly rozdílné, od kladného přijímání přes lhostejnost až k rozpačitosti, nedůvěře a podezíravosti. Postoj veřejnosti k církvím je určován nejen informacemi ze sdělovacích prostředků, ale především zkušeností s duchovními a křesťany v konkrétním místě. Jestliže lidé ve svém okolí znají duchovního jako spolehlivého a aktivního člověka, pak i jejich postoj vůči křesťanství a církvi může být vstřícnější, otevřenější a kladnější. Církev je posuzována a hodnocena podle jednání každého jednotlivého křesťana, se kterým se nevěřící nebo hledající lidé v běžném životě setkávají.

** Církev československá husitská v době svého vzniku oslovovala mnoho Čechů svým programem, který se zřetelně hlásil k českým kořenům… Čas oponou trhnul – a bude mít vaše církev nabídku, na kterou budou slyšet dnešní lidé?*

Bezprostředně po vzniku v roce 1920 se k Církvi československé přihlásilo 200000 věřících. Po druhé světové válce měla naše církev milión členů. Jistě zde sehrály roli i motivy národní a vlastenecké, přesto evangelium bylo a je pro naši církev určujícím měřítkem a východiskem veškeré činnosti. V období totality došlo k velkému poklesu členské základny. V roce 2001 se k naší církvi přihlásilo necelých 100000 lidí. Jsme církví křesťanskou a ústředním posláním je nést evangelium současnému člověku. V tom je shodné poslání s ostatními křesťanskými církvemi. Jedním ze specifických našich rysů je aktualizace dědictví české reformace, na kterou naše církev duchovně navazuje. Zpřítomňování husitství v jeho náboženském jádru a obsahu nepostrádá svůj význam ani v naší soudobé české společnosti.

** Jak se neuzavírat do svého církevního prostředí, ale zároveň nespojovat svou existenci ať s nějakou moderní vlnou nebo politickou stranou?*

Naše církev se snažila od svého počátku být moderní, to znamená vycházet vstříc současnému člověku. To byl program katolického modernismu, ze kterého naše církev historicky vznikla. Otázkou je, kam až lze zajít ve snaze přiblížit se lidem a nové době, aby nebylo evangelium vyprázdněno. Otevřenost světu jistě je potřebná, ale to neznamená zříci se základních norem Písma svatého a hodnot křesťanské tradice. V naší církvi byly přítomny vždy nejen proudy liberální, ale také konzervativnější, zaměřené na Písmo svaté a tradici.
Co se týká vztahu k politice a politickým stranám, je naší církvi od doby první republiky vlastní pozitivní vztah ke státu, který je utvářen na humanitních a demokratických hodnotách. Církev se nemůže ztotožnit s programem žádné politické strany, přesto to nevylučuje kladný vztah církve a určitou spolupráci s těmi politickými stranami, které vycházejí z demokratických principů.

** Neměli jsme spolu osobně žádný problém, naopak bylo velmi příjemné ekumenicky spolupracovat na konkrétních věcech (třeba při pořadu pro školní mládež o J. A. Komenském v turnovském letním kině). Přesto postavení vaší církve v paletě ostatních, které zde působí, je trochu zvláštní… Kam bys ji zařadil a na jakou stranu nyní tíhne?*

Naše církev, jak vyjadřuje její název, je církví husitskou, respektive novodobou církví husitskou. V tom spočívá její specifičnost a svébytnost. Středověká husitská církev nebyla ještě protestantská a současně některými znaky se odlišovala od Římskokatolické církve. Podobně naše církev tvoří určitý střed mezi katolicismem a protestantismem. Na jedné straně je pro nás charakteristická liturgická zbožnost a sedm svátostí včetně svěcení kněžstva a na druhé straně zastáváme princip obecného kněžství všech věřících a podíl laiků na správě církve.

** Ostatní církve jsou buď přímo součástí nějaké celosvětové struktury (metodisté, baptisté), nebo patří k určitému svazu (např. reformovaných církví) a s nimi také udržují velmi těsné a obohacující kontakty. Má Církev československá husitská nějakou blízkou zahraniční církev?*

Naše církev svým specifickým teologickým a organizačním charakterem nepatří sice k žádnému svazu, přesto je ekumenicky otevřená. Podle naší nauky je jedna Boží církev na celém světě a viditelně žije v konkrétních obcích křesťanských církví. Církev československá husitská je členem Světové rady církví a dalších ekumenických organizací. Dlouhodobě máme úzké partnerské vztahy a spolupráci ve více rovinách s Anhaltskou evangelickou zemskou církví.

** Vzpomínám na dávnou dobu, kdy jsme byli společně na jakémsi ekumenickém vzdělávacím kurzu v Brně pro mladé faráře (jéé, to už je dávno) a večer jsme si přehrávali na kytaře své písně, které jsme skládali… Máš ještě čas a chuť si zazpívat? A nenapadají tě jen tklivá, pochmurná blues?*

Na tehdejší setkání studentů teologie a mladých farářů v Brně si vzpomínám. Byla to i dobrá příležitost k večernímu setkání autorů a interpretů nových křesťanských písní. Od dob studií skládám písničky na biblické náměty. V posledních letech jsem se zaměřil na písně pro děti a mládež, které jsou součástí biblických dramatizací. Rozhodně nezpívám tklivá pochmurná blues, ale naopak písničky, které i ve chvílích doléhajícího smutku a skličující nálady přinášejí naději a radost evangelia.

** Děkujeme za vstřícnou ochotu k rozhovoru a upřímně přejeme, aby i nad všemi tvými starostmi a úzkostí zněl radostný chvalozpěv jako ten cantus firmus, který je hlavní – a také nejvíce slyšet!*

Bohumil Kejř

Jiskry tiskly

před 75 lety

Atheistická agitace

se soustřeďovala dosud hlavně na země východní a střední Evropy. Nyní začíná energičtěji pronikati také na západě. Ve Francii se utvořil nedávno „Svaz revolučních volných myslitelů"; má časopis nazvaný „Zápas protináboženský a proletářský". Jest částí Internacionály proletářských volných myslitelů. Věnuje se zvláště práci mezi dětmi a mládeží. Proti němu se vybudovalo „Ústředí informací o křesťanských a atheistických činnostech ve světě". Společnost vstupuje do soustavného zápasu o náboženský a mravní základ a cíl života. Církvím vyrůstá zvýšený a znesnadněný úkol. Jen aby jej brzy pochopily a aby se ho ujaly včas!

Kostnické jiskry 1932, č. 22, str. 169

Dědici: divadelníci, filosofové, teologové

Je zarážející, jak může být mimořádný myslitel opomíjen předními autory oborů, v nichž vynikl. Nejspíš i proto, že nemíváme rádi, když nás někdo převyšuje, nebo nemáme odvahu se s jeho přístupem vyrovnat. Filosofové potom připustí, že dotyčný je mimořádný esejista, také teolog, ano i divadelník. Divadelníci k němu alespoň inklinovali vždy a v době, kdy nemohl publikovat, prošly jeho eseje na divadelních programech. Spřízněné duše měl ovšem i mezi básníky a malíři. A našlo se i stateč-né Severočeské nakladatelství v Liberci, které vydalo v době oblevy jeho dílo Člověk a stroj. Vydali tam i Ortenovy prózy. Částečně musíme omluvit teology, byť se zdá, že pro jistotu se jeho dílem neobírají vůbec. Pochopitelné to bylo v době, kdy byl Šafařík na indexu a jeho prvotina byla hned po vydání v roce 1948 stornována a zůstalo jen něco málo exemplářů, kupodivu jeden z nich byl vždy přístupný v knihovně brněnské university. Zato Evangelická teologická fakulta v Praze nevlastní jediné jeho dílo dodnes (!). Přitom Šafařík je výrazně teologizující autor. Jako snad jediný si toho v době vydání posledního Šafaříkova díla před patnácti lety všiml Jiří Ruml, který právě v Kostnických jiskrách (93/16) recenzoval Cestou k poslednímu. Viděl Šafaříka jako provokativního myslitele, avšak klasického podle definice Platonovy: „filosofie je rozjímání o smrti," když se Sokratem věří, že se člověk může naučit dobře zemřít. Se Sokratem neznají oběť zástupnou a smírčí. Rumlovi však „Cestou k poslednímu" není dílo neznaboha: „On vyznává toho člověka – Ježíše, který na kříži bezmocný porazil moc světa a pro lidskost světa i budoucnost člověka je daleko víc než Ježíš – ten Bůh. Hle, historický příklad k následování, inspirovaný D. Bonhoeffrem", když platí nad životní zisk v majetku a dětech: <požehnám TEBE, abys byl osobně ručitelem Pravdy, jež sama obrozuje!> Tento imperativ nachází Ruml jak u Šafaříka tak u Emanuele Rádla; oba vstupují do vášnivého rozhovoru s mysliteli dávnými i současnými. Na symposiu s titulem SETKÁNÍ V MEZIDVEŘÍ KULIS A SMRTI bylo zvláštní, že mezi přítomnými referenty byl jediný filosof a jediný teolog, oba evangelíci: Petr Bláha a Jan Zámečník. Ukázku z teologovy studie, věnované souběžným prvkům v díle s Dorotheou Sölle, přinášíme dnes, pohled filosofův příště. Dnes nahlédnem ještě do samého finále Šafaříkova životního díla, textu ze samého konce Cesty k poslednímu.

Jan Kašper

Josef Šafařík a Dorothee Sölleová

Je-li Cestou k poslednímu Šafaříkovým opus magnum, je shrnujícím dílem Dorothee Sölleové kniha Mystika a odpor (Mystik und Widerstand), kde zastává názory, které v mnohém odpovídají Šafaříkově větě ze Sedmi listů Melinovi, že „mystika je cesta od diváka k účastníkovi". Sölleová však před smrtí pracovala ještě na další knize, kterou již nestihla dokončit, přesto však po jejím skonu vyšla pod názvem Mystika smrti : fragment (Mystik des Todes : ein Fragment). Součástí této drobné knížky je rozhovor, který vedla Sölleová se svým manželem – bývalým benediktinským mnichem –

Dokončení na str. 4

PhDr. Jana Horneková měla ráda umění

(4. 11. 1936 – 16. 3. 2007)

Jana Horneková má na smutečním oznámení slova z 91. žalmu, verš 11, „Neboť andělům svým přikázal o tobě, aby tě ostříhali na všech cestách tvých." Vyslechněme ještě další slova tohoto žalmu:"Ten, kdo v skrýši Nejvyššího přebývá, v stínu Všemohoucího odpočívati bude. Dím Hospodinu: Útočiště mé a hrad můj, Bůh můj, v němž naději skládati budu...místo štítu a pavézy budeš mít pravdu jeho... Poněvadž mne, dí Bůh, zamiloval, vysvobodím jej a vyvýším, nebo poznal jméno mé. Vzývati mne bude a vyslyším jej, já s ním budu v soužení, vytrhnu a oslavím jej."

Bůh je útočiště, do něhož se člověk utíká, to není od slova útok. Bůh člověka vysvobozuje, přikryje tě, a člověku je pravda štítem a pavézou. Nemáme se bát. Hospodin je příbytek, ti andělé jsou tu proto, aby tě ostříhali, to je od slovesa střící, střežiti. Tak svoboda a svrchovanost nad problémy i nad nemocemi vyrůstá ze vztahu k Bohu, který je útočištěm. Těmi anděly mohou být lidé jako poslové naplnění přátelstvím. Přišli jste v tak velkém množství k tomuto rozloučení, byli jste pro Janu takovými přáteli.

Jana Horneková se narodila v Praze v roce 1936, později žila v Chebu a ve Františkových Lázních, vyučovala v pohraniční vesnici Plesná, ale od roku 1964 žila opět v Praze. Vždycky měla zájem o umění a k tomu směřovala své vzdělání. Pracovala v národní galerii, působila v památkové péči, zajímala ji architektura, uspořádala sympozium o ní, pořádala výstavy, pracovala v Uměleckoprůmyslovém muzeu, zajímala ji zvláště keramika. Ve své práci i ve vztazích k lidem byla velmi obětavá. Jana Horneková v sobě dovedla spojovat křesťanství, zaujetí pro umění, otázku co je moderní člověk a jaký je smysl utrpení. Bylo manželství s Josefem Steklým, narodila se dcera Markéta, přišla vnoučata. Maminku Jany jsem pohřbíval před léty na hřbitově u Matěje, tam v Dejvicích.

Chodívala na evangelické bohoslužby do chrámu u Salvátora. Občas jsme se setkali a vždy při těch setkáních byla plná zaujetí pro nové cíle a úkoly. V roce 1964 jsem ji navštívil v nemocnici na Malé Straně. Nedávno jsem se dověděl o její těžké nemoci a byl jsem ji navštívit v nemocnici na Vinohradech 11. března. Bylo to v neděli a měli jsme rozhovor o tom, jak se má, o nemoci, o diagnóze, ale také o vztahu mezi Bohem a člověkem a je-li nějaké Boží řízení a jak se víra vyrovnává s těžkou situací a s nemocí, co je Boží slovo a jaká jsou naše rozhodnutí a také o tom, že jsme jaksi vrženi do světa a jsme tady dost sami.

Měla tam knížku katolického řeholníka Anselma Grüna Otcové pouště. Říkal jsem jí slova potěšení a mluvili jsme o statečnosti, důstojnosti a pokoji.

V tom žalmu jsou slova „Vzývati mne bude a vyslyším jej, já s ním budu v soužení, vytrhnu a oslavím jej." Jana Horneková zemřela a Bůh ji vytrhl ze smrti do své, Boží slávy. Kristus vstal z mrtvých a svým vzkříšením otevřel pro člověka život věčný.

(Proslov při rozloučení v krematoriu v Praze Strašnicích 26. 3. 2007)

Jan Čapek

Dědici: divadelníci, filosofové, teologové

Dokončení ze str. 3

Fulbertem Steffenskym šest týdnů před koncem svého života. Nápis na hrobě „Na shledanou" v něm označila za lživý (verlogen).

Šafařík i Sölleová snili o člověku, který bude vést autentický život, a radikálně protestovali proti moci. Svou vizi doprovázeli interpretací, která leckdy nese stopy svévole, a učinili tak z teologie karikaturu. Ovšem karikaturu v původním, nehanlivém smyslu, která dokáže upozornit na podstatné rysy, ačkoli za to nese daň v podobě ztráty nuancí. Kritizovat Sölleovou a Šafaříka tam, kde vytrhávají citáty z kontextu a přizpůsobují si je svým potřebám, je snadné, možná i levné, protože oba patří k autorům, kteří jednotliviny podřizují ilustraci své hlavní vize. Spíše je třeba jejich radikální humanizmus dotáhnout do důsledků a tázat se, jestli také oni nejednají mocensky. Pominu-li fakt, že na mnohé čtenáře může mohutný esej Cestou k poslednímu neustálým spirálovitým opakováním myšlenek působit útočně, a tedy mocensky, je nutné se důsledně tázat, zda Šafařík a potažmo i Sölleová nepropadají jistému „supermanskému" solipsismu. Petr Horák v recenzi na dílo Cestou k poslednímu uvedl: „Kde Šafařík píše o skutečném člověku, má – jako mnozí jiní myslitelé – na mysli vlastně světce." Osobně se domnívám, že tomu tak není. Světec totiž nemyslí aristokraticky na ty, kteří se dokážou uskutečnit, ale hledá ty nejztracenější. Neboť lidé, kteří jsou schopni žít jako ručitelé, mají především moc stát se ručiteli, ostatní – sami sobě všelijak odcizení a zranění lidé, ať již svou vlastní vinou či vinou vnějších mechanismů – jsou odsouzeni k neautentické existenci zde, a nic jiného již pro ně neexistuje. Dějiny jsou potom obrazem toho, že čas – chronos, nebo, chceme-li, Kronos požírá ty nejbezbrannější. Před nesmyslnou – nikoli autentickou či neautentickou – smrtí nás Sölleová ani Šafařík neochrání. Šafařík podle mého soudu nepochopil, že smrt se netýká diváka, ale účastníka, protože účastník participuje na osudu druhého. Právě z takové radikální lásky k druhému a pozemskému bytí vyrůstá naděje ve vzkříšení. Když Ježíš přicházel k Lazarovu hrobu, píše evangelista Jan, vstoupily mu slzy do očí a Lazara vzkřísil. Nechoval se tedy ani jako stoik, ani jako ten, kdo sází na posmrtný život. Smrt však byla jeho nepřítelem a trval na tom, že Bůh je Bohem živých a člověka neopouští ani ve smrti.

Na závěr není nutné zabíhat do žádných složitých teologických rozborů. Postačí se Šafaříka otázat stejným způsobem, jakým položil otázku manžel Dorothee Sölleové poté, co tato teoložka prohlásila výrok „Na shledanou" (na náhrobku) za lživý: „Jak může být naděje lidí lživá?"

Jan Zámečník

Suď o tom, co suď

To poslední, k čemu mě má cesta dovádí – mohu teď říci – je Ježíš-ten člověk, osvobozený ode vší moci a církevnictví. Sokrates tragédie řecké a Ježíš tragédie křesťanské jsou mi živými svědky, že pravý člověk v tomto světě, skutečný, authentický, identifikovaný, *jest a v tomto světě hoden žití jest*. Svou smrtí patři životu, sobě, ne moci. Proto ať z tvé smrti nikdy neprofituje moc... Kdo opravdu poznal dobré, nemůže dělat zlé. Ten skrze tragickou katarsi rozpoznává mezi smrtí-apelem a smrtí-ortelem. Ze svědků Golgaty dávám přednost evangeliu Markovu, nejstaršímu z nich, které vypovídá o Ježíšovi na poslední cestě pod křížem a na kříži již jen mlčícím: „Mlčky odmítl omamný nápoj, mlčky snášel muka křižování a posměch triumfujících nepřátel. Teprve po třech hodinách smrtelného zápasu zvolal: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? Kdosi z přítomných navlhčil ústa umírajícího palčivým octem. Ježíš však hlasitě vzkřikl a umřel."

Do toho velikého mlčení vyúsťuje a zapadá poslední, imaginární duel Golgaty jako okamihová zkratka cesty k poslednímu:

Nesmrtelný: Umři pro mne, abych byl.

Syn člověka: Umřu, proto jsem.

Suď o tom, co kdo suď.

Josef Šafařík

Milí přátelé!

Chtěli bychom pozvat křesťany z Vaší farnosti /křesťanského sboru/ společenství věřících na týdenní pobyt na Šumavě, který pořádá Seznamka Noemi od 4. do 11. srpna 2007. Ubytování bude v chatě Mládí na Zadově (Churáňov - Zadov). Zúčastnit se mohou nezadaní křesťané ve věku od 18 do cca 50 let (horní věková hranice není přesně určena - mohou přijet i lidé starší). Máme rezervováno přes 70 míst a předpokládáme, že se zúčastní přibližně 35 mužů a 35-40 žen (přihlášky jsou přijímány tak, aby počet žen a mužů byl přibližně vyrovnaný). V programu bude turistika (pěšky, na kolech), podle zájmu bude možné zorganizovat i jeden vodácký den (sjíždění horního toku Vltavy). Během večerních programů budou např. chvíle pro Boží slovo, chvály a modlitby, rozhovory, hry apod. Těšíme se na Vás!

Za organizátory Jan Vítek a Jana Šimková.

Přihlášky posílejte poštou nebo e-mailem, přihlášku můžete vyplnit zde:

Přihláška na pobyt na Šumavě:

Jméno
Příjmení
Adresa
Datum narození
Mobil
E-mail
Datum platby
Variabilní symbol platby.

Noemi, seznamka pro křesťany, Na Mušce 1124, 534 01 Holice, Česká republika
http://www.noemka.com, e-mail: info@noemka.com, tel: +420 777222877

Inzerce

Církevní středisko Doubravka, Masarykova 273 v Luhačovicích, vás zve k rekreačním pobytům. Provoz celoroční. Tel. 577132028

č. 11

Hledáme rodinu nebo manžele do uvolněného kostelnického bytu 2+1, 75 m², 2. patro, velká zahrada. Očekáváme zájem o církev a účast na sborovém životě. Bližší informace podá s. kurátorka Marta Kosáčková, tel. 481-543-069. FS ČCE 514 01 Jilemnice, Jungmannova 268.

č. 22

Noemi www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let). Podrobné informace Vám zašleme poštou nebo e-mailem. Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420-777222877,
E-mail: info@noemka.com

č. 1

Jsem absolventka Katolické Univerzity, kombinace slovenský jazyk - náboženská výchova pro základní a střední školy. Dva roky praxe, SOU strojírenské - Kysucké Nové Město, Sdružená střední škola-Banová, hledám práci i jako vychovatelka, pedagog v centru volného času a v jiné pedagogické a sociální činnoti s dětmi a mládeží, případně i v jiných formách služeb v církvi, kde mohu být užitečná. Tel.: - 00421415983621, 00421902810311.

č. 30

Hledáme pomocnici do americké rodiny s novorozencem, žena je neslyšící Češka s dobrou orální komunikací. Podmínkou je alespoň částečná znalost angličtiny, zkušenost s péčí o dítě a schopnost vykonávat domácí práce. Americké vízum vítané. Předpokládaná doba pobytu je 6 měsíců, pravděpodobně od konce září 2007 do března 2008. Odměna za práci dle dohody.

č. 32

Ubytování v soukromí, apart. pro 4 os., kuch., pokoj, WC, koupelna, zvláštní vchod ze zahrady. U lesa a rybníka v pošumavském městečku Vlachovo Březí. Cena 500Kč /apart/den. Tel 728745295 e-mail: ChanovaDagmar@seznam.cz.
č. 33
Pronajmu byt 2+kk na Černém Mostě od července. Tel.: 724 369 172.
č. 3

Pozvánky

Spolek přátel Růžového paloučku se sídlem v Újezdci u Litomyšle pořádá

SLAVNOST
NA RŮŽOVÉM PALOUČKU

1. července 2007 – začátek od 14 h.

Program:
Zahájení slavnosti
Projev:
ThDr. Tomáš Butta, patriarcha Církve československé husitské
Kulturní vystoupení:
Alfréd Strejček z Prahy
Mužský pěvecký sbor z Litomyšle
Hudební soubor JAVORY s Evou a Petrem Ulrychovými.
V případě nepříznivého počasí se slavnost koná v sále Rychty v Morašicích.

* * *

Město Lysá nad Labem a Farní sbor Českobratrské církve evangelické pořádají u příležitosti státního svátku v pátek 6. 7. 2007 od 18 h ve dvoraně Evangelického sboru na nám. Bedřicha Hrozného v Lysé nad Labem

Slavnost k památce
Mistra Jana Husa

V programu vystoupí:
Jiří Havelka, starosta města, Pavel Keřkovský, Evangelická teologická fakulta UK, Vít Andršt kvartet, jazz.
Po skončení slavnosti bude u Husovy busty položena kytice.

Vysoké Tatry
- ubytování v soukromí.
Telefon: +421/52/7754 855,
+421/905/346 354.
E-mail: valekmil@seznam.cz
č. 15

Bohoslužby

24. 6. 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 Mamulová - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik
Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš
Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30
Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský
Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)
Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

19/2007

27. června 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Letní dvojčísla vyjdou

18. července 2007

22. srpna 2007

Poselství k 4. neděli po svaté Trojici

„Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův."
Ga 6,2

Bůh se nám skrze své slovo nejen dává poznávat ve svém charakteru, ale zjevuje své záměry s námi. On je láska a my jsme jeho láskou obklopeni. Ať se cítíš jakkoliv, věř tomu, že Bůh o tebe má osobní zájem, že jsi předmětem jeho lásky. Tato jeho láska není pouhým abstraktním pojmem, ale má konkrétní projevy. On ze své lásky k nám obětoval svého Syna, abychom my byli zachráněni.

Boží vůle s námi je, abychom my sami tuto lásku nejen přijímali, ale nechali se jí proměňovat a dávali ji dál. A u tohoto předávání dál opět myslíme na konkrétní projevy lásky, neboť nemůže jít o pouhé slovní vyznání lásky, které jistě druhého potěší, ale z případné nouze jej nevyvede. Apoštol Pavel vyzývá k naplnění Kristova zákona tím, že vezmeme na sebe břemena jedni druhých.

Mezi bezbožnými lidmi je poměrně dost rozšířen postoj sobectví, který se stará pouze o sebe a nouzi druhých přehlíží ve smyslu „co tě nepálí, nehas". My křesťané se snažíme jít dál a člověka v nouzi chceme povzbudit slovem naděje. Například dobře míněnou pomocí může být rada, aby dotyčný svá břemena složil u Ježíše, ale ne každý dokáže tento krok hned udělat a je mu třeba k tomto kroku postupně pomáhat. A pak jsou i břemena, která jsou neoddělitelnou součástí lidského života a která se prostě nedají odhodit. Právě sem míří zmíněné naplňování Kristova zákona. Jsme-li sami vysvobozeni od svých břemen, není to jen k tomu, abychom si užívali svobody, ale abychom měli dostatek sil k pomoci druhým v nesení jejich břemen.

Jan Zajíc

Připomínky 592. výročí mučednické smrti Jana Husa proběhnou 6. července po celé naší republice.

Tajnosti a novopohanská mystéria

Vzpomínka na dva pedagogy na pozadí údajné filmové události roku

Už se vám někdy stalo, že jste v městské tlačenici věnovali na chviličku pozornost vystoupení jakýchsi pouličních kejklířů, a po návratu domů jste zjistili, že vám chybí peněženka? Pokud ne, jistě jste o takové příhodě slyšeli od někoho známého. Chcete-li si uvedený zážitek osvěžit v poněkud pozměněné konstelaci, zajděte do kina na film Tajnosti od režisérky Alice Nellis. Běží o dílo profilovaně kejklířské, v němž, vyjádřeno slovy dětského hrdiny Poláčkova románu Bylo nás pět, „poctivosti nižádné není". V tomto článku se zaměřuje-me především na konfrontaci klíčových momentů filmu s vybranými přikázáními Desatera. (Dotyčná přikázání necitujeme v dalších řádcích pokaždé výslovně, většinou je jistě dokážete identifikovat sami.)

V čem spočívá zápletka? Hrdinka Julie, žena středních let, v průběhu dne zjistí, že v důsledku mimomanželského poměru otěhotněla. Automaticky uvažuje o umělém přerušení těhotenství. Až na závěr se rozhodne od původního záměru ustoupit a dítě si ponechat. Věrohodnost děje je ovšem silně narušena tím, že v hlavní roli vystupuje Iva Bittová. Opravdová, nefalšovaná, přirozená Romka. Neváhal bych vložit ruku do ohně za to, že Iva Bittová za celý dosavadní život o umělém přerušení těhotenství nikdy vážně neuvažovala! A že by o něm neuvažovala za žádných (tedy ani za těch sebesvízelnějších) životních okolností! (Dokážu si ji naopak živě představit, jak se angažuje např. proti nezákonným lékařským sterilizacím žen. V tom bych jí nejenom přitakal, ale také ji všemi desetiti podpořil.)

Julie vlastní dva byty, luxusní osobní vůz a ten zaručeně nejmodernější (jistě i nejdražší) mobilní telefon. Vše intenzivně využívá, neboť – což patří přímo k jejímu naturelu – chvilku nepostojí na jednom místě. Celý den porůznu poletuje po Praze – tu něco již příliš otravně se vlekoucího ukončuje, onde něco nového a nadějně se jevícího otvírá a navazuje. I tady ale narazíme na nepominutelný háček, kde skřípe a drhne vnitřní logika, potažmo věrohodnost. Julie totiž pracuje jako překladatelka na volné noze. A ouha! K překladatelství patří právě tzv. Sitzfleisch, poměrně vzácná výdrž, schopnost dřepět v nepřetržitém soustředění na jednom místě dlouhé hodiny, dny, týdny, měsíce. Iva Bittová by se ve zmíněné profesi po pár měsících ukousala nudou! Při sekvenci, která mě nejvíce nadzvedla ze sedadla, jsem si bezděčně vzpomněl na (mnohými obávaného) vysokoškolského pedagoga, u něhož jsem již před více lety absolvoval zkoušku z předmětu s názvem „soutěžní právo". Posuďte sami: Záběr na displej („obrazovčičku") mobilního telefonu hlavní hrdinky. Doslova přes celé filmové plátno. Hop! Na displeji naskočí název soukromé společnosti z oblasti telekomunikací. Jasně, zřetelně, čitelně. Název obchodní společnosti setrvá na plátně tak dlouho, aby si jej stačil pohodlně přečíst i ten nejpomalejší divák v sále. To vše by bylo zcela v pořádku – v samostatném reklamním bloku. Popisovaná scéna se však odehrává přímo v rámci filmu! Běží o tzv. skrytou reklamu (tj. o reklamu, jež není jako reklama označena, a proto je způsobilá spotřebitelem manipu-

Dokončení na str. 2

Aktualita

60 let vykopávek od Mrtvého moře

Od léta 1947 se datují nálezy v těžko přístupných jeskyních v Kumránu a okolí na západním břehu Mrtvého moře. Započali je polobeduínští Taamirové a pokračovali v nich archeologičtí odborníci. Stálo to mnoho úsilí po stránce pracovní i finanční. Byly nalezeny mimo jiné svitky biblických knih z 3. a 2. století před Kristem, komentáře k nim a písemnictví esejské klášterní pospolitosti z 1. století před Kristem a 1. století po Kristu /"synů světla"/. Tato bohatá literatura je psána hebrejsky, aramejsky i řecky. Objevem byly také zbytky klášterních budov a množství keramiky, která se v areálu zhotovovala. Bádání tak bylo obohaceno o cenné poznatky o době na přelomu letopočtu a o jejím myšlení. Rigorózní zásady a eschatologická očekávání v Kumránu v nejednom ohledu připomínají výzvy Jana Křtitele a rané křesťanství. Je to významný přínos pro judaistiku, dobové pozadí Nového zákona a částečně i pro biblickou exegezi.

B. Vik

Zaostřeno na blízko

Gaza: bludný kruh násilí

Nevím, do jaké míry jde o příběh legendární, ale jde o jeden z těch příběhů, které obsahují vnitřní pravdu. Kdysi mi jeden kolega vyprávěl o rozhovoru jistého církevního tajemníka s jedním katolickým knězem. Církevní tajemník onomu knězi říkal: „Víte, vy křesťané máte jedno slabé místo. Tím je to vaše zdůrazňování lásky. To vás činí velmi zranitelnými." Kněz na to opáčil: „Vy komunisté máte také jednu slabost: třídní nenávist. Ta se nakonec obrátila proti vám. Proto jste nakonec popravovali své vlastní lidi."

Vzpomněl jsem si na tento příběh, když jsem slyšel poslední zprávy z Gazy. Dvě hnutí, Hamás a Fatah, která mají obě v programu boj proti Izraeli, se krvavě střetávají. Nenávist, k níž jsou děti vychovávány již od mateřské školy, si vybírá svou daň.

Izrael je v absurdní situaci. Na jedné straně sice vyvstává ve vší nahotě iluzornost rad, kterých se mu dostává z mnoha stran: „Musíte s Palestinci vyjednávat!" Nabízí se otázka: S kterými? Dva znesvářené palestinské tábory uzavřely mezi sebou řadu příměří, z nichž žádné nepřečkalo pár hodin. Chovají-li se takto k „bratrům", jak se budou chovat vůči „nepříteli"? Na druhé straně je zde fakt, že z Gazy jsou odpalovány rakety na město Sderot, nicméně celá Gaza je odkázána na dodávky z Izraele. Kdyby Izrael Gazu hermeticky uzavřel, znamenalo by to okamžitou humanitární katastrofu. V době, kdy píši tyto řádky, čekají na hraničním přechodu z Gazy do Izraele stovky příslušníků Fatahu s rodinami, které chtějí uprchnout přes území „nepřítele" před svými krvežíznivými bratry z Hamásu.

Žádnému národu se nedostalo tak vysoké finanční podpory na hlavu jako palestinským Arabům. Nicméně Gaza se přesto řítí po spirále násilí do stále větší zkázy a bezvýchodnosti.

Miloš Hübner ukázal nedávno v Lidových novinách na jedinou cestu ven z tohoto smrtícího začarovaného kruhu: „…postavit palestinská území pod mezinárodní kontrolu, provést radikální denacifikaci už od školní výchovy a účinně odradit arabské státy od rozpoutání série válek proti Izraeli…" Kéž by Evropská unie pochopila, že problémy nezmizí, vrháme-li na ně milióny eur.

Dan Drápal

Editorial

Milé čtenářky a čtenáři Evangelického týdeníku,
rád bych vám úvodem těchto několika řádků popřál za celou redakci příjemně strávené léto. V této souvislosti nás jistě potěší, pokud si na cestu za nezapomenutelnými zážitky na zasloužených dovolených nezapomenete přibalit také některé z posledních čísel našeho týdeníku. I my v redakci však přecházíme na poněkud volnější rytmus ve vydávání. V prázdninové měsíce proto vyjdeme dvakrát v rozšířeném vydání jako dvojčíslo. Nabídneme vám obsáhlejší informace i různé pohledy ještě na Chartu Oecumenicu, přineseme podrobnější profil jednoho pražského sboru a připravujeme aktuální zpravodajství z oslav 550. výročí založení Jednoty bratrské. Číslo, které právě otevíráte, jsme řadou příspěvků věnovali k 592.výročí upálení Mistra Jana, k jehož duchovnímu dědictví a k dosvědčování jeho odkazu se vydavatelé týdeníku spolu s širokou ekumenickou veřejností nepřetržitě hlásí. P.S. Jsme rádi, že jste nám mnozí zachovali přízeň a podpořili jste vydávání našich novin také svými finančními dary zaslanými na tiskový fond. Patří vám náš upřímný dík a odvažujeme se doufat, že se vedle vás objeví i další tolik potřební, ochotní dárci.
Inspirativní čtení a chvíle plné odpočinku vám přeje

Ladislav Mečkovský

Z církví u nás i ve světě

Ekumenická rada církví na Kirchentagu

Praha, 10. června (erc). Ekumenická rada církví pořádala zájezd na 31. německý evangelický Kirchentag. Výprava měla 170 účastníků, většinou věřících z ČCE, ale do Kolína nad Rýnem cestovali i věřící z jiných církví. Motto letošního Kirchentagu bylo inspirováno veršem z epištoly Židům 4, 12: "Slovo Boží je živé, mocné a ostré." Ekumenická rada zvolila pro své představení téma "Živé slovo české reformace". Citáty vybrané z děl čtyř reformátorů (Jan Hus, Matěj z Janova, Jakoubek ze Stříbra a Mikuláš z Pelhřimova) byly otištěny na trička a další propagační materiály. Samotná prezentace proběhla na jednom z několika set stánků na "Tržišti možností" v areálu kolínského výstaviště. Na stánku ERC bylo stále živo i díky několika dobrovolníkům (zejména studenti ETF, Arcibiskupského gymnázia Kroměříž a Evangelické akademie Brno), kteří komunikovali s návštěvníky a obsluhovali stánek. V pátek 8. června se uskutečnila česko-německá bohoslužba ve sboru Evangelické církve porýnské.
Kázáním v němčině posloužil táborský farář ČCE Ondřej Soběslavský, jeho tématem byla v návaznosti na odkaz Jana Husa "pravda". Za ERC pozdravila přítomné i vedoucí tajemnice ERC Zuzana Dvořáková a pozvala je k pohoštění, jemuž dominovaly české speciality a dobré moravské víno a české pivo.
Českého večera se zúčastnilo více než 300 hostů a atmosféra celého večera byla velmi přátelská. Program Kirchentagu byl velice bohatý, v pěti dnech nabídl přes tři tisíce různých akcí. Zájemci mohli navštěvovat přednášky, workshopy, biblické hodiny, koncerty, výstavy, divadelní představení, ale i modlitební setkání a bohoslužby. 31. evangelický Kirchentag vyvrcholil nedělní bohoslužbou s vysluhováním večeře Páně na otevřeném prostranství na břehu Rýna. Další evangelický Kirchentag se uskuteční v roce 2009 v Brémách. Kirchentag ekumenický, v pořadí druhý, bude hostit v roce 2010 Mnichov.

Dary na tiskový fond

leden – květen 2007

ČCE – Lysá nad Labem	***1088,–***
Jednotlivci	
br. Kotouček Jan	***200,–***
br. Vandas Jiří	***1000,–***
s. Vávrová Marie	***700,–***
s. Výborná	***500,–***
Nejmenovaní dárci	***4000,–***

Dan Drápal děkuje bratrům a sestrám ze Společenstva křesťanov Bratislava za finanční podporu, která mu umožnila psát od počátku roku sloupky do Evangelického týdeníku.

Tajnosti a novopohanská mystéria

Dokončení ze str. 1
lovat více než reklama otevřená) v té nejdrzejší a nejnestydatější podobě. Opusťme právo na ochranu hospodářské soutěže a vraťme se k Desateru. Různé nekalosoutěžní praktiky situujeme především do protikladu k přikázání „Nepokradeš ..." (Seriózní soutěžitelé mají určitou ustálenou klientelu, stejně tak spotřebitelé by se měli mít možnost rozhodovat svobodně.)
„Nebo jsi položil nepravosti naše před sebe, a tajnosti naše na světlo obličeje svého." (Ž 90,8) V té nejhlubší vrstvě přináší údajná „filmová událost roku" (jak film režisérky Alice Nellis označují někteří recenzenti) poselství naveskrz prozaické a nikterak nové: „O peníze jde až v první řadě." Při pokusu o „demytologizaci" této údajné filmové události jsem se nechal inspirovat tím, jak svého času profesor Amedeo Molnár neváhal při přednáškách z církevních dějin sžíravě jízlivými popisy („… A tam stál zasvěcenec v ňákejch plavkách…") shodit tzv. mystéria, nabubřelé zasvěcenecké obřady helénistického světa, do něhož nastupovalo křesťanství. (Jejich smysl ironicky charakterizoval šeptaným výrokem: „Je to tajemné …") I novopohanství má svá mystéria! A jejich smysl není vposledu plytký o nic méně než smysl mystérií pozdní antiky!
Film Tajnosti s jistou čarokrásnou podmanivostí účinkuje převážně na diváky, kteří – dokud (obrazně vyjádřeno) nezjistí, že přišli v tlačenici o peněženku – chtějí být klamáni. (Není jich zdaleka málo!) Ze studijních důvodů jej lze navíc jednoznačně doporučit všem teologům a teoložkám.

František Schilla

Ne/mravný zisk pod zákonem?

90, 200, 300, 400 % zisku pro věřitele v nebankovní sféře, slušný výsledek pro amatéry, kteří pronikli do věřitelského trhu s penězi. Dokonce legální pro ty, kteří si uloví nesolventní dlužníky. A právě to je nejhorší, ne míra zisku. Zlý je princip: čím větší bída, tím větší zisk. A věřitelé si prakticky podmínky bez jakéhokoli omezení diktují. Fígl je založen na tom, že zatímco obchodní domy obezřetně studují schopnost klientů zaplatit půjčku, tito věřitelé uvítají opak. Pokud takovou praxi zákon kryje, stává se pasákem vyděračů. Snad ti alespoň řádně platí daně. To je snad jediný rozdíl oproti romským věřitelům a dlužníkům, kteří podle médií rozvracejí vlastní komunity. Konají mimo zákon, leč výsledek je stejný. Snad jen křiklavější. Ve zbytkové společnosti zřejmě stačí být řádně registrován a enormní zisk postižitelný není. Jsou snad gádžové menší zloději? Nejsou. Mají vše „ošetřeno" (hrozné vyjádření) podle zákona – byť jejich zisk je možná vyšší. Je třeba ocenit, že MFD avizovala nekalou praxi v našem státě (13.6. Jan Sůra: „Přibývá půjček za extrémní úroky;" „O podmínkách mlčte"). Autor jde k jádru věci, nezlehčuje dlužníky, nýbrž jde ke kořenu problému ve věřitelích.
Lidskost je nadnesený pojem a do byznysu, finančnictví, vůbec nepatří. Stát není chůva. Na vojně se říkalo kojná. Jde o spekulaci s kapitálem, který zřejmě z věřitelů nevytlučou vymahači, nýbrž zákonné normy. Dlužníci pak cukr nedostanou, jen bičem. Největší zisky věřitelům totiž přináší sebemenší prodlení dlužníka až do astronomických výšin. Navíc věřitelé si vymohou volný přístup do dlužníkova účtu. Se zahnaným do kouta se dělají přece ty nejlepší obchody. Zatímco banky v honbě za ziskem se drží určitých mezí, vyděrači nemusí. A to je na celé věci zvlášť nemravné. Vše řízeno heslem: „Čím hůře, tím pro nás lépe." Pro vyděrače i stát. A z pasti není úniku. Dotyčný je odrán v každém případě, navýšením plateb pro věřitele do aleluja, dlužníkova ouvej. Ze zdánlivě chudé polévky je bohatý vývar. Bezuzdný zisk a propastná ztráta v jednom.
Co si s tím počít? Snad spoléhat na moudré poslance, senátory, že to tak nenechají. Jistě takoví i jsou. Více by se měli angažovat ti ze zákonodárců, kteří se považují za křesťany; ať už o tom okázale mluví, nebo mlčí. Všichni ti by se měli sejít a ve shodě podpořit novou, zákonnou normu, ať jsou z jakékoli politické strany. Konečně by našli něco, co je má spojovat. Stojí za to připomenout starověkého, rozlíceného proroka Ezechiele: „Lid země tvrdě utlačuje kdekoho, odírá ho, poškozuje utištěného; nebudete nikoho utiskovat, neponecháte si zástavu... nikoho nebude odírat, bude dávat hladovému svůj chléb a nahého přikrývat rouchem." To už bychom, pravda, chtěli příliš mnoho. Vše dle zákona nechť se děje.

Jan Kašper

Polemika

Je to totéž...

V článku „Když dva dělají totéž" (ET-KJ 14/2007) vytýká Emanuel Vejnar neuvedenému autorovi večerních zpráv ČT 1, že pouhý „nedobrovolný majetkový přesun" tak zvané Ďáblovy Bible v třicetileté válce z Čech do Švédska označil jako krádež: „Válečná kořist (píše EV) jistě nemá takový morální kredit (!) jako hodnoty získané prací (i když žoldáci ve vojskách obou znepřátelených táborů vlastně regulérně pracovali), nelze ji však dost dobře označit za krádež..".
Kniha Kazatel 3,3n ještě zná čas mordování, boření, nenávidění i boje. A chápe je se svým trpkým cynismem jako časy zvláštní, ale v podstatě legitimní. Nic z toho však nepřevzal Kristus, - alespoň ne pro nás. A rozlišovat dva časy, - jeden kristovský, ale druhý, kdy z lidského usouzení (respektive lidem v uniformě) je dovoleno cokoliv a vše, je sice i v církvích běžné, ale divné.
Snadno se i nám potom stane, že právem sice politujeme tři křesťany umučené v době míru v Turecku (i o nich psaly uvedené KJ), ale nic takového nás nenapadne, když i naši profesionální vojáci přepadově rozstřílejí obydlený dům, v němž se údajně ukrývali Talibánci. Naopak tu i onde požehnáme bojové technice, aby z Božího dopuštění dobře fungovala (i o tom psaly svého času KJ), a vojáky utěšíme slovem dalšího armádou placeného profesionála.
Bojím se, že když dva dělají totéž, je to totéž, ať je to v kterýkoliv čas, na povel i bez povelu, a v uniformě nebo bez.

Ilja Herold

Sundat kbelec ze své víry

Cokoli člověk prožije, to se ukládá v jeho mysli. Tento mechanismus využíváme vědomě i nevědomě například při učení. Stačí spálit se o horká kamna a příště už si na ně dáme pozor. Prožitky se však určitým způsobem přenášejí i z generace na generaci. Ukládají se v naší genetické informaci, která je předává dalším pokolením. To je patrné třeba z vývoje druhů. Ten velice citlivě reaguje na změny prostředí. Živočichům přestěhovaným ze souše do vody se začnou objevovat mezi prsty plovací blány; člověku, který přestane užívat ruce či nohy, začnou tyto jeho údy v několika generacích zakrňovat.
Čas od času si posteskneme, jak jsme my, tradiční čeští evangelíci, misijně sterilní. Uvědomujeme si, že to není v pořádku. Není to biblické, a my přitom na Bibli velice dáme. Ježíšovo pověření získávat učedníky, křtít a učit je zní zcela jednoznačně. My v sobě ovšem v tomto směru narážíme na bloky, které jen nesnadno překonáváme. Pozvat někoho na výstavu nebo na koncert nám nečiní problém. Pozvat ho na bohoslužby však nedokážeme. Pomineme-li eventualitu, že se za jejich podobu stydíme, nabízí se právě ono "genetické vysvětlení" – vzpomínka, kterou si v sobě neseme, nám velí zůstávat v ilegalitě.
Není divu. Evangelíci se u nás v minulosti nacházeli prakticky pořád v roli většinovou společností odmítané menšiny. Jednota bratrská musela vzdorovat pronásledování od svého vzniku. Pobělohorské temno nekatolíky na sto šedesát let kriminalizovalo a toleranční doba z nich učinila lidi druhé kategorie. Důstojnost dala evangelíkům až první republika. Reálný socialismus jim ji ovšem opět vzal a současnost s oblibou karikující reformaci je znovu destruuje. Před několika dny se ptala katolická spolužačka mé dcery, jaký má názor na Husa. Když ho vyslechla, řekla jí: "To my se mu smějem."
Nejtěžší "genetické poruchy", které v sobě neseme, pocházejí zcela určitě z doby násilné protireformace. Devastace lidského nitra působená tím, že evangeličtí rodiče nemohli odhalit povahu své víry ani před vlastními dětmi, byla démonská a zničující. Dávno před tím, než si sovětský režim vychoval svého Pavlíka Morozova, vyprodukovaly pobělohorské Čechy takových udavačů tisíce. Sundat kbelec ze své víry evangelíkům ovšem nedovolila ani doba tolerance. Pokud pozvali na bohoslužby někoho, kdo nebyl jako evangelík úředně zapsán, musel ho farář z kostela ze zákona vykázat.
Uvědomit si, odkud vyrůstá mé trauma, dává možnost ho odstranit. Byly doby a trvaly dlouho, kdy víra schovaná pod kbelcem umožňovala českým evangelíkům přežít. Ty doby jsou už pryč. Nyní můžeme opět získávat učedníky, křtít a učit je, aniž bychom se museli bát o hrdlo nebo o statek. Jestliže kdysi bylo moudré zůstávat v ilegalitě, dnes je moudré z ní vyjít. Kamna už nejsou horká. Nefunkční genetickou informaci je třeba rušit a nahrazovat aktuální. Kdysi jsme některé důležité věci dělat přestali, protože jsme je dělat nemohli. Nyní je opět musíme začít dělat, protože je už dělat můžeme.

Emanuel Vejnar

Po mnoha letech přivítalo ND vzácné hosty. Na pozvání uměleckého šéfa Petra Zusky se představili překvapeným divákům a posluchačům tři zpívající básníci, tři velcí umělci, tři lidé. Tři různé kultury, osobnosti a osudy.

Jacques Brel (1929 – 1978), belgický šansoniér, herec a také filmový režisér. Když v roce 1999 volili Francouzi nejlepší píseň století, stala se jí nenápadná, ale něžná prosba Ne me quitte pas /Neopouštěj mě/ z roku 1959. Byla to asi obtížná volba, protože každá píseň z jeho nepřeberného repertoáru je nejen krásná, někdy smutná, někdy veselá, ale vždycky překvapuje svěží dynamikou, neobvyklými a nenapodobitelnými texty. Třeba píseň Starých milenců /La chanson des vieux amants/:

Po bouřích nastal zase klid / Tak bláznili jsme dvacet let
Tisíckrát pryč jsi chtěla jít / Já tisíckrát se vracel zpět

V pokoji bez kolébky zas / Každá věc nám připomíná
Vichřice a dávná klání / Ty stopy nezahladí čas
I když říkáš slova jiná / Chuť už nemám k dobývání

Ó má lásko má sladká něžná / Lásko jsi nádherná
Od úsvitu do stmívání rád tě mám
Vždyť víš že pořád rád tě mám lásko má
Vím jak omámit dovedeš / Ty víš že jsem nebyl svatý
Přec odpustilas každou lež /Těšil jsem se na návraty …

A pro každého, kdo s úžasem poslouchá technicky dokonale zvládnutý přednes nádherné písně Vesoul, je bouřlivý vodopád tónů doprovázejícího akordeonu, typického to „orchestru" pro francouzský šanson, nezapomenutelným zážitkem.Tady velký Jacques exceluje, to je jeho mistrovská árie.
Jeden z překladatelů Brelových písní

Jiří Dědeček napsal: "Jistěže se každý básník musí ve svém díle utkat se smrtí, vysmát se jí, pokořit se před ní a změřit hloubku svého strachu. Lze se s ní vyrovnat filozoficky, což je svým způsobem snazší, k tomu stačí jen vzdělání a nadhled. Lze ale také pracovat s psychologií, což Brel dokázal mistrně v kterémkoli tématu, u smrti však dvojnásob. Nešlo o mladický pocit nesmrtelnosti, který většině z nás vydrží zhruba do pětadvaceti, ale jedná se naopak o tušení nebo dokonce vědomí rychle se blížící vlastní smrti."
Po první operaci rakoviny plic se Jacques Brel usadil na Markézských ostrovech, stal se pilotem a létal jako taxi pro místní obyvatele. Zemřel v roce 1978. Je pochován po boku slavného malíře Paula Gaugina.
Další hlas, který křičel, burcoval a připomínal posluchačům živoření lidí, žijících v totalitním politickém systému a sám o sobě říká, že je „zlomený utrpením", doplnil svými drásavými songy vypjatou atmosféru celého představení. A myslím si, že nešlo jen o utrpení a nekonečné trápení s lidským primitivismem, který překáží svobodě v jakékoliv době a v jakémkoli společenském uspořádání. Některé písně Vladimira Vysockého (1938 – 1980) jen napovídají něco o životě pod vlajkou se srpem a kladivem a umí-li čtenář číst mezi řádky, musí počítat s tím, že se bude někdy i bát. V písni Lov na vlky slyšíme, že „bez pravidel vlci se tu střílí, lovcům se přitom ruce nechvějí, fáborky nám svobodu vytyčili, když vystřelí, vlk nemá naději…" nebo „žiješ v začarovaném temném lese a uprchnout se odsud nedá…!"
Vysockij nepíše politické pamflety a nic neříkající banální veršíčky. Jak zdůrazňuje jeho překladatel: jeho texty jsou jako hrubě tesané trámy a jejich krása tkví právě v mohutnosti a jisté neopracovanosti hran (Dědeček). V době vlády velkého imperátora Leonida Brežněva se změnil charakter jeho písní v básnická politická podobenství. Stal se miláčkem národa a symbolem utlačovaného Ruska.
O třetím hlasu z nebe nemusím psát. **Karel Kryl** (1944 – 1994) je nezapomenutelný autor mnoha milenecký politických písní a dokázal oslovit několik generací a i ty, kteří si jinak neměli co říct. Jen Krylovy verše, bojující a provokující, je spojovaly a naplňovaly nadějí v lepší a radostnější budoucnost. Vždycky se dají poslouchat písně ze sbírek Bratříčku, zavírej vrátka, Rakovina aj… A kdo rád čte, má možnost prožít Krylovy protestsongy nad sbírkami jako jsou Kníška Karla Kryla, Tekuté písky a jiné.
Proč jen padesát let? Proč?
V Národním divadle se nejen zpívalo, ale i tančilo a Petr Zuska, šéf baletu a sám vynikající tanečník, zúročil své mnohaleté zkušenosti z práce v Německu a v Kanadě a z účinkování v mnoha baletních souborech v Hamburku, Barceloně, Rize, Petrohradu a já nevím kde ještě jinde. V krátkém portrétu tohoto Mistra od Kateřiny Hanáčkové čteme: „Je to muž obdařený mimořádným charismatem, vypracovanou tělesnou schránkou, uhrančivým pohledem, nebezpečný čtyřicátník, vznětlivý blázen a papiňák emocí, bojující ve sporech s nadřízenými i podřízenými za svou čest a slávu svého souboru." To, co připravil na jevišti ND, je ohromující a souzní s charakterem jeho osobnosti. Sólisté a další členové souboru svými tanečními obrazy zpřítomňují životní osudy před mnoha lety zemřelých básníků a spolu s nimi k nám mluví jako živí o nikdy nekončícím zápase s nenávistí, lží a zradou. Každý jejich pohyb je pokusem vyjádřit a zachytit hloubku mezilidských vztahů, oživující sílu lásky a člověčí něhy. Baletní kreace sólistů i souboru ND představují dokonalou symbiózu pohybu a hudby. Taneční kompozice jsou při vší své složitosti srozumitelné a každý krok, každé gesto v prudkém vířivém rytmu mluví a mlčí zároveň s textem zpívané písně. Balet nevídaným způsobem AKTUALIZUJE poselství Tří slavných.
Spolutvůrcem tohoto tanečního divadla měl být známý herec Boris Rösner, o němž Petr Zuska napsal v závěru své úvodní poznámky:
„Borise jsem si vždy velmi vážil jako umělce i přítele a tato inscenace je mu tedy z mnoha důvodů věnována. Boris odešel nečekaně a předčasně, paradoxně podobně jako Jacques, Vladimír a Karel. O smrti jako takové nikdo z nás tady nic moc neví. Jisté je, že bez ní není ani života – respektive život sám si ji nese s sebou. Není to tedy jen jakási bezpohlavní tryzna, je to něco, co nás provází, co je všudypřítomné, nevyhnutelné a čekající v čase nám vyměřeném. Anděl, ďábel, květina, umírající kamarád, narozené dítě, láska, něha, černý humor, milenka, matka….děvčátko s páskou na očích. Žaku,Voloďo, Karle…Borisi, jsem rád, že jste nějak pořád tady."
(Světová premiéra 29.5.2007 v ND, námět, choreografie a režie Petr Zuska)

(zš)

K svátku Jana Husa

Modlitba, aby se zas nebe nad námi rozsvítilo

Tolik ohňů,
tolik ohňů bylo,
kterés u nás v Čechách
kdysi zapálil...

Tolik ohňů,
tolik srdcí zaplanulo,
že celá země
planula jak vích.

Tolik ohňů!
Tolik světla od nich bylo,
že až dodnes svítí
nám do časů zlých...

Dej ten oheň,
dej ten oheň znovu
do oharků zbylých,
už jen zčernalých,

aby se nám znovu
nebe rozsvítilo
a my cestou pravdy
šli v životech svých.

Bratru Janu Fialovi věnuje tuto modlitbu k Pánu dějin
Dalibor Molnár
jako dík za knihy
Hrozné doby protireformace a Temno, doba Koniášova.

Jan Hus o víře

Je to podivuhodné a jakoby až protiřečící, že Hus ve svém výkladu Apostolica - Apoštolského vyznání víry dospívá k onomu nám dobře známému sedmeru výzev věrnému křestanu, z nichž první zní: "Hledej pravdu!" Proč hledat, proč naslouchat, proč teprve se učit pravdě, když je v onom vyznání už vyslovena, vyznána a k věření tak předložena. Odpověď je ve výkladech předcházejících těmto výzvám. Ukazují, co je pravá, ke spasení sloužící víra, jak jí Hus rozumí.
Cituji: "Víra v Písmě trojmě se béře: Nejprve víra jest způsob,
jímž člověk hotov jest věřiti a jehož dosáhl z Písma neb z
nějakého pravení a ta víra může býti i ve zlém stvoření...ta víra jest víra, kterou věříme bez ctnosti.
Druhé víra jest, jíž věříme a ctnostní jsme, jíž z lásky dobře činíme, skrze niž Kristus přebývá v našich srdcích, a ta víra nedá zahynouti; ale prvá bez této k spasení neplatna jest...
Třetí jest ta věc, v níž neb o níž se věří, jež jiná jest než ta, jíž se věří... A tak Bůh, Trojice svatá, Pán Ježíš, jeho rození od otce i od matky i všichni kusové, kteréž o něm věříme a máme věřiti, jsou víra naše. Prvá a druhá víra v duši jsou, ale tato třetí zevnitř (t.j. vně) duše jest."
Na tento základní výklad o víře navazuje výklad o "Víry založení", tj. o základech, vzniku víry, kterou člověk dochází spásy. Hned v úvodu tu Hus praví:"Nemůže být jiné založení víry než Bůh" a dokládá toto své tvrzení citátem z apoštola Pavla: "Základu jiného žádný položit nemůže mime ten, kterýž položen jest, jenž jest Ježíš Kristus."(1K 3,11).
Jest tedy základem víry, zopakujme si to, to, co není z naší duše, z nás,

Dokončení na str. 4

Jiskry tiskly

před 25 lety

Počítání a moudrost.

Matematice se obvykle obdivujeme pro její nesmlouvavou logiku, ale většina lidí se jí bojí. Právě vyšší matematika bývá překážkou ve studiu hlavně u technických oborů. Písmo svaté od nás samozřejmě nežádá znalost matematiky, ale je zajímavé, že právě básník žalmu 90. prosí, aby ho Hospodin naučil počítat. Ovšem nikoliv počítat ledacos, ale dny našeho života, tak, abychom s nimi rozumně hospodařili. A potom získáme moudrost srdce, tedy tu nejvyšší moudrost, která je spojena se srdcem, s láskou. Mám obavy, že mnoho lidí se bojí i této matematiky, počítá své dny až ve stáří, kdy už bývá dost pozdě na nové zvážení jejich významu. Právě v tomto žalmu se mluví o skutečnosti, že sedmdesát let bývá pravidlem, osmdesát let jen výjimkou lidského života. Na této matematice života se mnoho nezměnilo, i když se průměrný věk prodlužuje díky lékařské preventivní péči. Otázka je, zda dovedou lidé již od mládí počítat a ocenit své dny a zda takto získávají onu pravou moudrost. Moudrost je samozřejmě něco zcela jiného než vzdělání, bystrost, chytrost nebo dokonce mudrlantství. K získání pravé a lidem tak užitečné moudrosti dává návod žalm 111, 10: Počátek moudrosti je bát se Hospodina; velice jsou prozíraví všichni, kdo tak činí.

ZS

Kostnické jiskry 1982, č. 24 str. 3

Z vyznání „diamantového ženicha"

Závěr projevu J. Ottera při rodinném setkání k „diamantovému výročí" 24. června 2007

A když konečně letos (2007) dospíváme k diamantovému výročí naší svatby, už mně to ani nepřipadá jako něco zcela mimořádného. Spíš jako by to zapadalo do řádu věcí, v nichž jsme spolu žili i jako manželé. Když jsem se mohl v posledních letech jako důchodce věnovat trochu víc literární činnosti, osvědčovala se manželka (již i babička a prababička) také jako první kritická čtenářka mých článků a publikací.(Při přípravě Průvodců reformační Prahou mně dokonce pomáhala při společných procházkách časově rozvrhnout všech pět vycházkových okruhů.) Bylo a je dobré vědět, že máme jeden druhého k trvalé pomoci. – A tak když jsem se zamýšlel, co bych dnes asi měl říci, kdyby se nás někdo zeptal, co nám ve společném životě pomáhalo manželsky žít, až i přežít k tomuto významnému výročí, udělal jsem si o tom několik poznámek, kterými mohu své vyznání uzavřít.

Tím základním bylo, že jsme se oba snažili o bohabojný život. To neznamenalo žít ve strachu před Božími tresty, ale při vědomí zodpovědnos-

ti v životě z víry: každý za sebe i navzájem. (Jak to metaforicky formuloval i TGM: sub specie aeternitatis – pod zorným úhlem věčnosti.) Byli jsme oba vychováni v biblické víře, a v té jsme se snažili i žít. Nebyli jsme však ani jako manželská dvojice nějak výjimeční a vzorní. Také jsme občas procházeli problematickými situacemi: ano, uměli jsme se i pěkně pohádat (většinou o maličkostech!) a následně mlčet. Ale uměli jsme si také odpustit a začínat v nové pohodě a s humorem. - Dnes pro nás mnoho znamenají i pohodové vztahy ve vzkvétající rodině, kde jsme obklopeni láskou a péčí svých dětí a vnuků. Navykli jsme si žít skromně a nenáročně, spokojeni s tím, co je nám dopřáváno „shůry".

Skoro bych mohl říci, že naše manželství dospělo do stadia setrvalé pohody. To snad trochu souvisí i s naším pokročilým věkem, kdy se obvykle množí únava a nemoci a kdy jeden druhého stále více potřebujeme. – A tak si tím více vážíme toho, že můžeme ještě v poměrně ucházejícím zdravotním stavu vedle sebe existovat, v pozitivním myšlení, jako dva lidé sobě nejbližší. To si osvědčujeme denně i při ranním ztišení, kdy mně babička předčítá biblické oddíly s výklady a modlitbami podle pomůcky Na každý den. A kdy můžeme začínat každý nový den myšlenkou na naše milé děti a jejich rodiny, na vnuky, vnučky i pravnoučátka, jejichž počet se již přibližuje k devítce. Bible mluví i o těchto věcech jako o zvláštním Božím požehnání. A my i za to denně Pánu Bohu děkujeme!

Jan Hus o víře

Dokončení ze str. 3

ale co přichází, dnes užívaným slovem řečeno, zvenčí, odjinud než z nás, od Boha, jest jeho darem.

Víra pak má dle Husova zde uvedeného výkladu tři stupně:

1. "Mysl přichýliti k pravení s pochybováním."
2. "Druhý stupeň věření jest bez pochybování, ale toliko z domnívání mysl přichýliti k pravení."
3. Třetí stupeň jest mysl přichýliti k pravení neb pravdě, jíž Bůh, jenž jest pravá pravda, praví neb ukazuje, bez důvodu od člověka nalezeného."

Tím prvým stupněm pak věřím "tovaryši neb jinému člověku, když mi co praví kromě Písma. Druhým stupněm věřím hamfeštům (úředním listinám) a papežským listům, které nemají založení v Písmě. Třetím stupněm věřím Písmu svatému, neb to ukazuje jistě pravdu, za niž každý křestan má na smrt hotově vydati život svůj. A ten stupeň víry slove jedna víra obecná, neb všechna obec křesťanská jest k ní zavázána pod zatracením.. ač ne každý ví neb zná všeho, co má býti věřeno, ale hotov jest a má býti hotov, když jemu bude pravda z Písma svatého dokázána, aby ji mile přijal, a držel-li by co proti Písmu, aby pravdy poznaje ihned ustoupil. A hodné jest každému člověku, aby nic všetečně nedržel, ale poznaje pravdu pevně se jí držel až do smrti. ...Protož, věrný křesťane, hledej pravdy, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, braň pravdy až do smrti; neb pravda tě vysvobodí od hříchа, od ďábla, od smrti duše a konečně od smrti věčné, jež jest odloučení věčné od milosti Boží, i od blahoslavené vší radosti, kteréžto radosti dojde, kdožkoli věří v Boha i v Jezu Krista, jenž jest pravý Bůh a pravý člověk."

Pro Husa není tedy podle toho, co jsme si z jeho spisu (dokončeného dle Husova svědectví 11. 11. 1412) doložili, pravou vírou věřiti to, co papež ve svých listech předkládá k věření. Je mu to jen na stupni víry, kterým věříme "hamfeštům" - úředním listinám, kde "toliko z domnívání mysl přichylujeme k pravení", tomu, co se říká. Spasitelná víra je víra, v níž "mysl přichylujeme k tomu, co se říká v Bibli, nebo se na ní zakládá", a to" bez důvodu od člověka nalezeného", ale pro tu podivuhodnou moc, která je v tom, co Písmo praví, v pravdě, kterou nás tu Bůh oslovuje, obsažena. Je to moc, která, jak je v závěru sedmera vyjádřeno, člověka "osvobozuje od hříchu, ďábla od smrti duše a konečně od smrti věčné". Věřit tak není pouhé pasivní přitakání, ale mocí Boží způsobená hluboká vnitřní proměna.

V oddíle pak, který Hus nazval "O užitku" (rozumí se víry), k tomu dodává: "Věrně veliká je odplata víry živé; moci býti synem Božím! Ta moc jest lepší a důstojnější než moc, jíž by byl papežem neb králem všeho světa."

Důsledky tohoto Husem předloženého a v Kostnici až po hranici smrti věrně dosvědčeného pochopení víry jsou, jak se v dějinách církve i společnosti projevily, četné a dalekosáhlé: Kde tak, jak Hus víru a pravdu, o kterou ve víře jde a kterou Bůh víru působí ("zakládá"), chápeme, nikdo, jednotlivec ani společenství není, nemůže býti majitelem, pánem pravdy, ale vždy jen tím, kdo pravdu hledá a jen z Boží milosti - moci ji nalézá. Proto také může být jen jejím svědkem a služebníkem. Poněvadž však jde o službu Nejvyššímu Pánu, je to služba obětavě vydávající sebe sama cele a až na smrt věrně k dispozici.

Poněvadž zakladatelem, dárcem víry je Bůh, je marné a zvrhlé, tak to následovníci Husovi posléze z jeho učení dovozují, někoho krom zmíněné služby slov a života jakýmkoli jiným, nejméně pak násilným způsobem k víře nutit nebo jehe víru napravovat.

Církev, lid Boží, je společenstvím Boží pravdou - Slovem Božím oslovených, vyvolených. Má proto být podle této pravdy bděle a důsledně spravována a je-li třeba, vždy znovu napravována.

Člověk i ten nejníže společensky postavený tu přestává být pouhým členem, jednotkou stáda. Stává se, má se stát, je k tomu povolán, aby byl sebe sama si vědomou, odpovědnou a respektu hodnou osobností se všemi důsledky, které to má pro církev i celou společnost a její uspořádání.

Dalibor Molnár

Nabídka subskripce

Mladý historik **Marek Šmíd** vydává v těchto dnech knihu s názvem **Masaryk a česká Katolická moderna**. Šmíd, který se věnuje církevním dějinám a českým dějinám přelomu 19. a 20. století, zde nejen představuje Masarykovy názory na náboženství a církev, ale rovněž mapuje vztah Masaryka a české Katolické moderny. Tento vztah byl dosud chápán buď jako zcela efemérní, nebo byl hodnocen z hlediska ustálených a neproblematických hodnotících klišé. Tato práce ukazuje, že i zdánlivě bagatelní vztah dvou historických kontextů může poukázat na podstatné souvislosti a vazby a vytvořit hodnotné pozadí pro naše chápání spojitosti a mnohdy takřka organické spletitosti kulturních, společenských a politických vazeb v souvislostech přelomu 19. a 20. století.

Cena knihy: 250,- Kč.

Cena pro čtenáře našeho Týdeníku, kteří se do 15. 7. 2007 jmenovitě přihlásí (osobně, poštou, e-mailem či telefonicky) na adresu administrace, bude činit 200,- Kč.

red

Inzerce

Církevní středisko Doubravka, Masarykova 273 v Luhačovicích, vás zve k rekreačním pobytům. Provoz celoroční. Tel. 577132028

č. 11

Noemi www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let). Podrobné informace Vám zašleme poštou nebo e-mailem. Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420-777222877,
E-mail: info@noemka.com

č. 1

Pozvánky

Ve čtvrtek 5. července 2007 na svátek našich věrozvěstů Cyrila a Metoděje se v 17 h konají v Hořicích ekumenické bohoslužby.

Je to šesté ekumenické setkání, letos k 592. výročí upálení mistra Jana Husa.

Po položení věnce k pomníku M. J. Husa a vyslechnutí jeho dopisu věrným Čechům následují bohoslužby v evangelické modlitebně Českobratrské církve evangelické v Husově ul.

Zde postupně vystoupí římskokatolický farář Adam Depa z Hořic, Eliška Zapletalová, farářka Církve československé husitské z Velkého Vřešťova a Radim Žárský, farář Českobratrské církve evangelické z Černilova.

V průběhu bohoslužeb zazpívá pěvecké sdružení Ratibor-Vesna za řízení sbormistra Jiřího Strejce.

Všechny srdečně zve
staršovstvo sboru ČCE v Hořicích

* * *

Srdečně zveme k tradičním bohoslužbám na Kozím hrádku, které se konají 6. července v 9.30 h.

Pro účastníky bude vypraven autobus, který odjíždí v 8.45 h od sborového domu ČCE v Táboře v Bílkově ul.

Ondřej Soběslavský

Oznámení

XII. soustředění mladých historiků

Historická společnost VERITAS pořádá další běh soustředění mladých historiků v době od 13. do 20. července 2007 v Telči.

Hlavním tématem soustředění bude: „Československo a NDR v letech 1968–1990".

Vzhledem k tématu se počítá i s účastí skupiny mládeže z Německa. V programu soustředění jsou činnosti spojené s historií, dále výlety, hry a koupání v krásném prostředí Českomoravské vrchoviny.

Pobyt je určen pro středoškolské zájemce o historii.

Finanční úhrada pobytu: 1 200,– Kč.

Přihlášku lze získat na veritas@evangnet.cz

Další informace: http://veritas.evangnet.cz

Výbor společnosti VERITAS

* * *

Kurz zpěvu pro děti, dorost a mládež

pořádá EFFATHA o.p.s. v termínu 2.8. - 11.8.2007 v Litomyšli.

Přihlášky a informace na www.effatha.cz/kurz/kurz-2007.htm

nebo e-mail: j.petrilakova@centrum.cz; tel.: 481 545 312

Vysoké Tatry
- ubytování v soukromí.
Telefon: +421/52/7754 855,
+421/905/346 354.
E-mail: valekmil@seznam.cz
č. 15

Bohoslužby

1. 7. 2007

Českobratrská církev evangelická
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodinná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Třebešovská 2101: 9 - **Jarov,** U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger nebo M. Rejchrt (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 Mamulová - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhříněves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady,** Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice,** Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal

Evanjelická cirkev a.v. v ČR
Nové Město, V Jirchářích: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00

Slezská evangelická církev a.v.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchářích 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozusznik

Bratrská jednota baptistů
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml., 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gondáš

Ochranovský sbor (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30

Církev bratrská
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Římská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlíbku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczko - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek

Evangelická církev metodistická
Nové Město, Ječná 19: 9:30 Procházková, VP- **Vršovice**, 28. pluku 15: 9:30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovinovo n. 12: 9:30 P. Hradský

Církev adventistů s.d. *(sobota)*
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš

Apoštolská církev
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30

Starokatolická církev
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžička, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžička) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrdek)

Pravoslavná církev
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka

Shromáždění Armády spásy
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3, Biskupcova 36**: 10.00

BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - **Praha 5 - Smíchov**, Peroutkova 57: 10.30 (mezinár. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ Praha 1, **Martin ve zdi:** 10.30

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

20-21/2007

18. července 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští dvojčíslo vyjde 22. srpna 2007

Poselství k 7. neděli po svaté Trojici

KAŽDÝ POTŘEBUJE BÝT PŘIJÍMÁN. SMUTNÝ JE ŽIVOT VYLOUČENÝCH.

Společenství Kristova lidu je otevřeno všem: domácím, příchozím i cizincům. Ježíš Kristus je moc a síla, která překonává všechny rozdíly mezi lidmi. Otevírá a vytváří společenství, ve kterém odstraňuje překážky. Není oddělených, vyloučených a opovržených (Ef 2,19). Přes všechna rozdělení mezi lidmi a přes všechny hranice přesahuje jeho láska, která zakládá nové společenství sester a bratří. Každý je spoluměšťanem skrze svoji víru a pro vykupující Kristovu oběť. To je pevný a neotřesitelný základ, na kterém se navzájem můžeme setkávat a přijímat, přestože jsme obdarováni i zatíženi všemi myslitelnými rozdílnostmi.

Ptejme se: Jsou všichni v našich sborech a církvích přijímáni? Dokážeme svým životem ve sboru a mimo něj opravdově vyjadřovat Kristovu lásku ve vztahu k bližnímu?

Kristus se ptá po našich nejmenších. Posílá nás za nimi a k této službě nás zmocňuje. „Ve společenství Kristova lidu není vydělených." - S takovou zvěstí musíme vyjít mezi ploty, do světa, který zná rozdělení a umí velmi ostře a jednoznačně určovat takřka nepřekonatelné hranice mezi jednotlivci i skupinami. Ne my, ale Kristus sám překonává rozdělení a vnáší do naší současnosti svoji jednající lásku, které smíme být služebníky. Jsme k tomuto dílu na vinici Páně pozváni, zmocněni i pověřeni. Buďme ve jménu Kristově sestrami a bratřími domácím, příchozím i cizincům.

Tomáš Matějovský

Ze slavnostního shromáždění 21. června 2007 na Staroměstském náměstí

Zapomenuté výročí

Dnes už skoro nikdo neví, že na Cyrila a Metoděje se vzpomínalo v římské i pravoslavné církvi ještě v době českého národního obrození 11. května. Podle našeho gregoriánského, už opraveného občanského kalendáře je to až 24. května. Na pozvání knížete Rostislava tito rodní bratří přišli z řecké Soluně (Thessaloniké) na Moravu na jaře r. 863. Podle tradice to bylo 11. května (dle starého juliánského kalendáře). Tento den byl určen ještě v jednomyslnosti v nerozdělené církvi. K rozdělení došlo r. 1054, kdy se římský papež a cařihradský patriarcha vzájemně prokleli po létech různých rozporů. Oba totiž usilovali o totéž, o primát nad všemi křesťany. A to nemohlo skončit jinak než rozkolem. Od té doby mluvíme o západní latinské římské církvi a východní ortodoxní (pravoslavné) se staroslovanštinou, případně i řečtinou, které se pak nezávisle na sobě samostatně vyvíjely a přijímaly kulturu svého území. Teprve až v naší době tyto dvě církevní jednoty navazují nové kontakty a snaží se zapomenout na nechutnou minulost, která rozhodně není naší chloubou.

5. červenec je fiktivní datum, účelové. Nový den vzpomínek na slovanské věrozvěsty byl stanoven už jen v západní římské části s úmyslem zastínit památku mistra Jana Husa, na kterého vzpomínáme o den později. Nový čas má odvést pozornost od Kostnice k Velehradu. Zvláště náš národ ctí Cyrila a Metoděje jako zakladatele slovanského písemnictví a svědky víry v srozumitelném jazyku lidu. Pravoslavné církve všude dodnes vzpomínají na slovanské apoštoly postaru v květnu, ovšem ne tak intenzivně jako v naší vlasti, kde k nim máme mimořádný vztah.

Proč došlo k přesunu a proč je to hned vedle Jana Husa? Pokus dát lidu vyhovujícího církevního hrdinu, světce Temna Jana Nepomuckého, nevyšel tak, jak si to v Římě představovali. Ani baroko se svým leskem a nádherou moc nepomáhalo. Z té doby pochází rčení: Baroko pro oko. České národní obrození to poněkud pokazilo. Probudilo lásku k češtině, která už byla silně ovlivněna germanizací. Dokázalo vyprávět o slavném údobí husitské a bratrské reformace, znovuobjevilo už téměř zapomenutého Komenského, učitele národů. Jana Husa představilo, jakým vskutku byl. Ti tehdy mocní jej jako nepohodlného svědka víry v Pána Ježíše Krista v Kostnici upálili, protože odmítl jednat podle přání koncilu a církevních špiček. Marné bylo jeho dovolávání se Písma, pravdy a svědomí. Stal se národním mučedníkem, hrdinou. Lidé doma ctili jej více než zmanipulovaného Nepomuka, ověnčeného legendami. Protože Husova popularita i po jeho násilné smrti neustále rostla, bylo nutné dle pohledu protireformačních ideologů něco s tím udělat.

Vždy kolem 6. července zástupy vlastenců chodívaly do Husince, aby zavzpomínaly na našeho národního hrdinu. Každý rok těchto poutníků přibývalo. Byl učiněn pokus koupit Husův rodný dům, rozbourat jej a na tomto místě postavit církevní sirotčinec. To se nepodařilo realizovat. V roce 1869 se vzpomínalo na 500. výročí Husových narozenin, do Husince přišlo už 60 000 poutníků. Tu přišel někdo z vlivných jezuitských otců na nápad, jak popularitu Husovu přenést na Cyrila a Metoděje, kteří byli též ve veliké úctě u českých „kacířů". A tak došlo k přesunutí jejich svátku z května na 5. červenec, kdy se na ně v tento čas začalo vzpomínat. Ono zde bylo vskutku leccos podobného s Husem, především snaha zvěstovat evangelium jazykem lidu. V minulosti církev už podobné přesuny dělala, když na dny doznívajících pohanských slavností dosazovala své „svaté", aby tak slavnosti dala jinou náplň. Celkem to fungovalo, lidé slavili dál s novou náplní, na to staré, pohanské, se brzy zapomnělo. Něco podobného známe z nedávné bolševické totality, kdy na vzpomínkový den vzniku ČSR 28. října se také nalepilo kdeco, den znárodnění

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Podivné rozhodnutí tureckého soudu

Turecký odvolací soud rozhodl, že nejvyšší představitel světového pravoslaví, konstantinopolský patriarcha Bartoloměj I., nemá právo užívat titul „ekumenický". Turecké úřady protestovaly proti titulu konstantinopolského patriarchy „ekumenický" (z řečtiny objímající ekuméné, tj. celý obydlený svět) s tím, že údajně narušuje tureckou svrchovanost. Námitky patriarchátu, že jde o vnitřní církevní termín bez jakýchkoliv politických konotací, nebyly brány v úvahu. Patriarchát, který je na tureckém teritoriu, plně podléhá tureckému právu. Proto neexistuje žádná opora pro právní nárok patriarchátu být ekumenický, uvedla z výnosu odvolacího soudu turecká agentura Anatolia.

Christnet

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Prvenství v pověrčivosti

Když před časem výzkumy Eurostatu potvrdily, že Česko je nejateističtější zemí v Evropě (a podle všeho i na světě), psal jsem, že opakem víry není nevěra, ale pověra. Tomuto názoru se nyní dostalo potvrzení skrze výzkum agentury Marketagentcom, která hodnotila pověrčivost německy mluvících zemí a Česka. Češi jednoznačně vyhráli, dokonce o několik koňských délek.

Lidové noviny přinesly informaci, že ke konci března bylo v naší zemi registrováno 1782 astrologů, kartářek a numerologů, kteří svou činnost provádějí na základě živnostenského listu. Přičtěme k tomu mraky registrovaných i neregistrovaných „léčitelů", z nichž mnozí berou i více než 1000 Kč za půlhodinovou poradu, a nemůžeme nedospět k závěru, že česká nevěra – rozuměj pověrčivost – je vcelku dobrý byznys. Možná by si toho mohli povšimnout někteří „kritici církve", tvrdící, že církvi jde jen o peníze.

Problémem není jen hloupost, problémem je především sebeklam. Kolik Čechů říká, že „ničemu nevěří" a považuje se za ty osvícené, které nikdo nijak neobalamutí! Když ale stojí před důležitým rozhodnutím, zajdou do nějaké té věštírny, nebo alespoň hledají pomoc v astrologických servisech našich časopisů. Mnohdy říkají, že je to „jen tak pro zábavu", ale znáte to, co kdyby náhodou...

Domnívám se, že tento „sebeklam nevěry" má svůj protějšek v „sebeklamu suverenity" v politice. Prezident Klaus, mnozí euroskeptici či odpůrci amerického radaru u nás se obávají „ztráty suverenity" a mluví o „hájení národních zájmů". (Aby nedošlo k nedorozumění: kritický postoj k EU nebo k radaru lze pochopitelně mít i z jiných důvodů.) Mnozí jsou ochotni tvrdě hájit národní zájmy, aniž ovšem řeknou, v čem ty národní zájmy spočívají. Jsme-li suverénními vítězi v ateismu, pověrčivosti, korupci či umísťování dětí do dětských domovů, pak bych se trochy takové suverenity celkem bez rozpaků vzdal. Postoj „mne nikdo neoblbne, nikdo mě nebude poučovat, vše si rozhodnu sám" je skutečně zpozdilý, není-li za ním víra v jasně pojmenovatelné pevné hodnoty (doprovázená ochotou je sdílet a prosazovat), ale pouhá omezenost a neinformovanost.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

V Písku se uskuteční 38. mezinárodní konference IEF

Písek, 30. června 2007 (cest). Ve dnech 23.– 30. července 2007 proběhne v Písku 38. mezinárodní ekumenická konference, kterou pořádá Mezinárodní ekumenické společenství (IEF), na téma „Na cestě (L 24, 32)". Každoroční konference IEF je letos ve znamení oslav 40. výročí IEF. "Chceme se zastavit na cestě a zamyslet se nad vývojem a historií 40 let IEF," píší organizátoři na propagačním letáku akce.

Během konference bude prostor pro setkání s křesťany z různých církví, kultur a národů ať už při bohoslužbách a modlitbách nebo vzájemném rozhovoru a společném vzdělávacím a kulturním programu.

Během týdenního setkání bude účastníkům nabídnuta řada workshopů na rozličná témata: duchovní a teologický život, umění, hudba, tanec.

V programu nebude chybět ani celodenní seminář na téma uzdravování, výlety do Českých Budějovic a novogotického zámku Hluboká a mnoho dalšího. Bližší informace o konferenci je možné najít na mezinárodní stránce IEF www.iefnet.org.

Na konferenci se je možné přihlásit na emailu hp.blazenin@tiscali.cz.

http://cs.christiantoday.com

Eurodiakonie varuje před snižováním sociálních standardů v EU

(Ženeva, 20.6. 2007 – ENI). Církevní organizace v Evropě varují představitele Evropské unie před snižováním úrovně sociální ochrany svých občanů. Prostor pro takové snižování by mohl vytvořit text nové smlouvy, která má nahradit ztroskotaný projekt ústavy pro Evropskou unii. „Sociální politika a politika životního prostředí jsou integrální součástí každé politiky a není možné je vnímat jen jako přívěšek hospodářské politiky," uvádí se ve společném prohlášení účastníků konference, kterou uspořádala Eurodiakonie a Konference evropských církví. Eurodiakonie je zastřešující organizací církevních sociálních služeb v různých členských státech EU. Konference se konala v souvislosti se summitem Evropské unie, který ve dnech 21. a 22. června v Bruselu jednal o budoucnosti evropské ústavy. Původní návrh totiž v referendech odmítli schválit Francouzi a Holanďané.

„Nikdy nepřestanu," říká napadený indický pastor

Bangalore/India, 29. června 2007 (eni). Dva měsíce po brutálním napadení hinduistickými fundamentalisty, které se odehrálo za přítomnosti televizního štábu, pastor Walter Masih říká, že je rozhodnutý pokračovat ve své službě. Přestože k chození stále potřebuje berle, neodradilo ho to od procestování více než 300 km z Jaipur, hlavního města státu Rajasthan, do New Delphi, kde se 29. května zúčastnil protestního shromáždění proti záplavě útoků na křesťany v posledních měsících. Koncem června také navštívil konferenci perzekuovaných křesťanů v Bangalore.

„Nebojím se. Budu pokračovat v práci, kterou jsem konal posledních 17 let," řekl sedmačtyřicetiletý letniční pastor Masih pro Ecumenical News International (ENI).

Indické televizní zpravodajské kanály odvysílaly přepadení pastora z 29. dubna poté, co útočníci přivedli filmový štáb na scénu předtím, než útok začal. Útočníci byli ukázáni, jak si nasazují masky před napadením pastora, záběry jeho později velmi krvácející tváře byly zastřeny.

„Dva mladí muži přišli ke mně po nedělní bohoslužbě a požádali mě, abych mluvil o Ježíši. Když jsem pak sděloval „dobrou zprávu", jeden z nich řekl: ‚Začneme?', vzpomínal Masih. Dva muži potom začali mlátit pastora do tváře a přidali se čtyři další, kteří bili pastora dřevěnými holemi od hlavy až k patám. Mezitím televizní kamery zachycovaly útok, který se odehrál před očima pastorovy manželky a sedmileté dcery, a záběry z něho byly poté vysílány po celé Indii.

Přibližně 10 rodin, převážně z hinduistického pozadí, je stálými členy církve, kterou provozuje pastor Masih ze svého pronajatého domu Geejgar Vihar, předměstí Jaipur. Po útoku některé z novějších rodin přestaly navštěvovat sbor a říkají, že se bojí zúčastnit se bohoslužeb.

„Ale já nikdy nepřestanu s touto službou evangeliu," říká Masih. Doufá, že jeho rozhodnutí pokračovat v evangelizační práci přivede více hinduistů do jeho sboru.

Sjednocená Korea je i cílem mnohých modliteb

(Soul, 20. 6. 2007 –ENI). Křesťané z obou částí rozděleného korejského území se společně modlí za znovu sjednocení jejich země. K rozdělení došlo již v roce 1953 při ukončení korejské války. Hranice vznikla jako vojenská demarkační linie a uměle rozdělila statisíce rodin a společné kulturní dědictví jednoho národa. Společné modlitby zorganizovala obě ekumenická sdružení církví na severu i jihu demarkační linie. Příležitostí k modlitbám bylo sedmé výročí podepsání společného prohlášení obou částí země, ke kterému došlo 15. 6. 2000 a podle kterého se představitelé obou částí rozdělené země zavazují zlepšovat vzájemné vztahy.

Křesťané v Číně upozorňují na špatné pracovní podmínky zaměstnanců

(Hong Kong, 20. 6. 2007 - ENI). Křesťanští aktivisté v oblasti podnikání v Hong Kongu vyzvali vládu v Pekingu, aby dbala na dodržování minimálních standardů hygieny a bezpečnosti při práci v souvislosti se zabezpečováním výroby pro olympijské hry v roce 2008. „Problém s podmínkami práce se netýká jen přípravy olympijských her. Je to všeobecný problém v Číně," řekl Hans Lutz, předseda Křesťanského výboru pro průmysl v Hong Kongu. Výbor vydal své stanovisko poté, co byla zveřejněna zpráva odhalující podmínky práce v čínských podnicích. Zpráva odhaluje kromě jiného i to, že zaměstnavatelé nedodržují základní pravidla bezpečnosti na pracovišti a v mnohých případech zaměstnávají i děti.

Zelenomodrý svět

Řada lidí nemůže „cepu" přijít na jméno. Jistě, „Centrum pro ekonomiku a politiku, studium demokracie a kultury" je úzce profilovaná instituce, jejíž programy můžeme navštívit. Ovšem, pan prezident Klaus zve různé, leč sobě blízké odborníky, politiky. Prezident akci vždy zahájí i uzavře. Není to ale jen nejužší pátečnický kruh, jak kdysi v případě TGM, do něhož se tak ještě vešel Vančura. Zde jsou otevřené dveře pro vybrané přednášející a nejširší veřejnost. Když projekce filmu *„The great global warming swindle"* (Velký podvod s globálním oteplováním) britského dokumentaristy Martina Durkina končila a šli jsme domů, u východu byla zřejmě otevřená jen krajní, úzká dvířka. Působilo to jak hrdlo lahve a ve chvíli nás byla stohlavá, znervóznělá fronta. Až jeden mladý student sáhl po dvířkách vlevo, ta se otevřela a bylo po problému. Dav si oddechl. A tak je to se vším, mohlo někoho napadnout. Nejeden divák, který si příjemný letní podvečer zpestřil zhlédnutím filmu, uvedeným samotným panem prezidentem, obdržel takový jednoduchý recept na jeden z vážných problémů naší doby. Globální oteplování neexistuje. Je to jen humbuk a švindl ujetých, hysterických aktivistů, kteří se na něm přiživují a masírují veřejnost. Zeměkoule je modrá planeta a lidská činnost ji neohrožuje. Vše potvrzuje řada vědců. Jako odstrašující byl uveden příklad jiného filmu, připisovaného dílně bývalého viceprezidenta Alberta Arnolda Gora *„An inconvenient truth"* (Nepříjemná pravda; filmová cena Oscar za nejlepší dokument v roce 2007). Al Gore se svými přednáškami a filmem o nepříjemné pravdě objíždí svět.

V čem je problém? V tom, že náš prezident i americký ex-viceprezident předkládají černé, nebo bílé vidění světa. Daný přístup připomíná spíše působivou reklamní kampaň. Jsme zaklínáni „dokumentárním" filmem a vědeckostí protagonistů. Vědci by ovšem měli být otevření pro rozhovor, kritiku i polemiku; řešit otevřený problém. Přiznat, v čem si nevědí rady. Určitě přivítat otevřenou reflexi a brát vážně odborné argumenty druhé strany. Sejít se s ní. A laikovi dát do složitých vztahů alespoň nahlédnout. A právě to nám krásný barevný film neumožnil, stejně jako přístup pořadatelů programu. Zbývá snad povzdechnutí Jobovo: *Ale moudrost, kde se najde? Kde je místo rozumnosti? Člověk nezná její cenu, v zemi živých se nenajde. Propastná tůň praví: »Ve mně není,«moře říká: »Já ji nemám«* (28,12-14)

Jan Kašper

Polemika

Sázka na církev

Musím protestovat proti článku bratra Dana Drápala v čísle 17/2007 Kostnických jisker. Píše o hazardu a do článku vsunuje čertovo kopýtko: „Zdaleka ovšem neplatí, že sázejí pouze lidé s vyššími příjmy. Je velmi pravděpodobné, že mezi těmi, kdo se budou bouřit proti poplatkům za recept či poplatkům za návštěvu lékaře, budou mnozí, kterým nečiní velké potíže prosázet za týden desetkrát tolik v automatech." Autor tím míchá hrušky s jabkama, či prosazuje svůj mylný názor bez ohledu na druhé.

Ozývám se proto jako pacient, jako lékař a jako křesťan. Jako pacient proto, že v důchodovém věku potřebuji více lékařů i nutných léků. Nestačí mi jenom praktický lékař na předpis léků, ale potřebuji každé 3 týdny internistu nebo kardiologa.. Dále potřebuji diabetologa .Samozřejmě občas také očního lékaře a podobně. Poplatky budou jenom naskakovat. Přitom i léky jsou stále dražší. A podobně.

Ozývám se jako lékař. Je známou skutečností, že lze třeba za tři dny prohrát život s diagnózou akutní břicho. Nebo lze získat trvalou srdeční vadu po přechozené angíně. Zvláště staří lidé, kteří žijí osamoceně a obracejí každou korunu, spíše vynechají návštěvu s poplatkem u lékaře a mohou přijít o zdraví nebo i o život.

Ozývám se jako křesťan. Pán Ježíš Kristus léčil zadarmo, podobně i učedlníci. Když Gézi, pomocník proroka Elizea,vymáhal peníze za uzdravení Námana, byl potrestán malomocenstvím. Na stejném křesťanském principu pracovaly i středověké kláštery, i mnozí lékaři od dob MUDr. Alberta Schweitzera v Africe. Křesťanství jsou cizí kšefty a tržní mechanismy ve zdravotnictví.

Jsem přesvědčen, že ta vláda, která prosadí tento nedobrý systém, bude při příštích volbách vystřídána vládou, která bude míti lepší vztah k nemajetným i postiženým. Slýchám to v rozhovorech s mnoha nemocnými i zdravotníky, s nimiž jsem ve stálém kontaktu.

MUDr. Pravdomil Dostál

Zapomenuté výročí

Dokončení ze str. 1

a pod.

Po smrti Metoděje byla slovanská bohoslužba zakázána. Žáci a pokračovatelé obou bratří misionářů slovanského původu byli ze země vyhnáni. Byli to především bavorští biskupové, kteří považovali Moravu za sféru svých zájmů, podobně jako Sasové zase v Čechách, kteří převedli území někdejší Velké Moravy do druhého tábora víry. Slovanská liturgie byla nahrazena latinskou. Němečtí misionáři byli špatně jazykově připraveni, kázali většinou jen německy, lid jim málo rozuměl. Moravská církev byla v r. 885 zlikvidována, ale slovanské zvěstování evangelia zůstalo v národě v živé paměti. V Sázavském klášteře byla dlouho tato tradice pěstována, taktéž císař Karel IV. měl velký vliv na založení kláštera v Praze na Slovanech. Tam byla později ideově zrozena Jednota bratrská, když husitský mnich bratr Řehoř, syn Rokycanovy sestry, byl s mnohými spolubratry ve víře častým posluchačem kázání svého strýce v Týnském chrámě, Římem nikdy nepotvrzeného arcibiskupa podobojí. Později měl Řehoř kontakty i s P. Chelčickým a stal se spoluzakladatelem Kunvaldského bratrstva zákona Kristova.

Po Bílé Hoře nebylo u nás místo ani pro východní pravoslavnou církev. O všem rozhodoval jen „římský oltář a vídeňský trůn"; jezuité a císař. Taktéž se téměř neví, že teprve až Toleranční patent dovolil pravoslavným omezenou činnost, stejně jako evangelíkům. Později, když všechny nekatolické církve byly zrovnoprávněny, mohla se pravoslavná církev rozšířit i v naší vlasti. V Čechách mnoho sborů nemá, na Moravě už více; ještě silnější je v sousedním Slovensku. Vzpomínáme, jak si statečně počínali jejich věřící v odboji proti nacismu zvláště v Praze v chrámě Cyrila a Metoděje v Resslově ulici, když v podzemí ukrývali londýnské parašutisty, ale to už je o něčem jiném, co je dostatečně známo.

S rozpaky se díváme na současné každoroční červencové velkolepé vzpomínkové oslavy slovanských věrozvěstů na Velehradě, když známe dobové pozadí. Stejně tak na vyhlášení papeže, že Cyril a Metoděj jsou apoštolé Evropy; přesněji řečeno, že byli duchovní spolutvůrci rané střední Evropy. Dá se to říci o východní pravoslavné části církve, především o Bulharsku, Srbsku, Ukrajině, Bělorusku a Rusku. Tam liturgie je dosud staroslovanská a navíc dnešní jejich azbuka vznikla z tzv. hlaholice, písma sestaveného na základě řečtiny, které nám přinesl jazykově vzdělaný Konstantin, později zvaný Cyril. Forma vyznávání křesťanství podle západního římského latinského obřadu měla u nás jiné misionáře. I když si zakladatelů slovanského písemnictví velice vážím, neumím si představit, že bych měl psát jinak než latinkou a věděl jen málo o kultuře evropského Západu, jak je tomu leckde u pravoslavných křesťanů.

Někdo může oprávněně říci, že oslava člověka, byť se jedná o Cyrila a Metoděje, není dnes věcí podstatnou, je to už jen historie. Máme jiné problémy. Jde nám především o to, jak získat ztracenou pozornost a důvěru při zvěstování evangelia, když se nalézáme v údobí inflace slov a konzumního způsobu života. Tu hledáme, jak a co říci bez náboženských frází, civilně, pravým způsobem to pravé. Zatím se nám to moc nedaří. Horlivost sama o sobě nestačí, umí někdy ještě více pokazit. Toto zde dnes řešit nebudeme. Šlo mi jen o to ukázat něco z toho, co se dělalo ve jménu Ježíše Krista a křesťanství v naší vlasti. Nedivme se, že jsme tolik ztratili na přitažlivosti, když jsme mnohokráte na různých místech zklamali. A nejsou to jen ti „zlí" římští, nebo ortodoxní pravoslavní, i protestantští „berani" zklamali, dávali jsme všichni špatné svědectví. Nyní sklízíme, co se urodilo…

Miroslav Hloušek

Sbor Bratrské jednoty baptistů v Praze, nám. Jiřího z Poděbrad – jeho vznik a současnost

Sbor Bratrské jednoty baptistů na Vinohradech byl založen 25. března 1885 v Hleďsebi u Veltrus. Stalo se tak na podkladě misijních snah Aloise Meereise, který byl původně kolportérem Biblické společnosti ve Vídni. Ten při svých cestách po Rakousko-Uhersku neopomíjel sdílet i výzvu Pána Ježíše ke křtu na podkladě osobního uvěření. Při svých cestách se setkal s Jindřichem Novotným, tehdy starším sboru Svobodné reformované církve v Praze. Ten přišel k poznání významu biblického křtu a byl při založení sboru zvolen kazatelem. Sbor začínal svoji činnost se šestnácti členy. Přes velké obtíže, které kladl tehdejší režim, sbor dosáhl po osmnácti letech svého trvání počtu kolem dvě stě padesáti pokřtěných. Ti se nacházeli v poměrně rozsáhlejší diaspoře, protože misijní činnost značně přesahovala nejbližší okolí. Tak postupně vznikaly i další sbory.

Co říci v rámci omezeného rozsahu tohoto článku o současném sborovém životě? Za podklad lze užít zprávu, kterou kazatel předložil na výročním sejití církve. Ta začíná předně důvody vděčnosti Pánu Bohu za nejrůznější projevy jeho milosti. Ano, máme být za mnohé co vděční! Je to předně věrná práce těch, kteří jsou v popředí sborové práce (staršovstvo, diakoni a sborová rada), jsou to učitelé nedělních besídek, vedoucí dorostu i vedoucí mládeže. Je to řada těch, kteří konají i mnohou nevnímanou práci, bez které by však sborový život mohl pokračovat jen s velkými těžkostmi. Jsme vděčni také za zaměstnance sboru, protože vedle kazatele sbor zaměstnává ještě kazatele pro pastoraci, sborovou sestru, misijního pracovníka (na poloviční úvazek) a správce objektu.

Při svém poslání nezapomínáme na misijní činnost, kterou se snažíme konat navazováním a prohlubováním vztahů s přáteli. Jsme Pánu Bohu vděčni za to, že na sborové půdě pokračují konverzační kroužky (angličtiny, němčiny a francouzštiny), zájmové kroužky (výtvarný a ručních prací), misijní skupina žen, klub maminek a seniorů. (O misijních snahách mládeže hovoří jejich samostatný příspěvek.) V této souvislosti nelze nedodat, že ke své lítosti vesměs postrádáme hlubší zájem přátel o evangelium a sborové obecenství. Nemůžeme však svými snahami neukazovat svoji lásku a zájem o ně, když nás k tomu Pán Bůh vede a dává nám naše schopnosti.

Za zmínku stojí ještě existence tří "domácích skupin". Jedná se o rodiny s menšími dětmi, které se pravidelně i méně pravidelně setkávají ke vzájemnému sbližování a ke studiu Písma svatého.

Kazatel se ve své zprávě dále věnoval věcem, které ho rmoutí. Mezi ně patří především důsledky velkoměstského života, kterým dnes mnozí podléhají. Upadá účast na modlitebních chvílích, na biblických hodinách a slabší účast na bohoslužbách o církevních svátcích je přímo alarmující. Je tak před sborem zodpovědné přehodnocení přetrvávajících forem sborového života, protože sbor musí brát v úvahu určité sociologické skutečnosti současné společnosti. Je nutné prosit Pána Boha o moudrost, jak naplnit potřeby členů sboru v daných poměrech, jaké činnosti opustit pro jejich neefektivnost. Takovým současným pokusem o novější formy je na příklad nedělní večerní setkávání, které organizuje střední generace. Uskutečňuje se v mimocírkevním zařízení, kam se snadněji dají pozvat přátelé, nemluvě o přijatelnější době s ohledem na jejich časové možnosti.

Závěrem je na místě popřát čtenářům, aby si vážili svých sborových obecenství a aby zmocněni Duchem svatým v nich naplňovali Boží vůli. Vždyť: "Jsme zajisté jeho dílo, jsouce stvořeni v Kristu Ježíši k skutkům dobrým, kteréž Bůh připravil, abychom v nich chodili." (Ef 2, 10)

Miloš Šolc ml., kazatel sboru

Vinohradský sbor BJB ve vztahu ke Kostnické jednotě

Velmi úzký vztah vinohradského BJB sboru ke Kostnické jednotě vznikl vstřícností bývalého redaktora Kostnických jisker a tajemníka KJ Dušana Čapka a předsedy Kostnické jednoty faráře ECM Frankovského. V Kostnických jiskrách se ještě za hluboké totality, kdy se hlásal brzký zánik křesťanství, začaly objevovat naše články ze světa misie, což nakonec vyústilo v pravidelné podporování kamerunské misie, kam čtenáři KJ zasílali balíčky. Korespondenci z Kamerunu jsem překládala a rozesílala na československé adresy. Navštívili nás také zástupci Kamerunské misie, bývalí misionáři v Súdánu a Kame-runu, manželé Landoltovi ze Švýcarska. Bratr farář Frankovský tehdy navrhl, aby tato rozvíjející se činnost publikační, zásilková a přednášková dostala nějaké oficiální zastřešení, a tak v září 1989 vznikl Misijní odbor Kostnické jednoty. Spojení s Kost-nickou jednotou jsem jako baptistka vnímala tím intenzivněji, protože dlouholetý název naší denominace byl Jednota Chelčického, a KJ jsem vždycky chápala jako strážkyni naší reformační tradice. A Petr Chelčický je duchovním otcem staré Unitas fratrum, která po století požehnaném působení na našem území více-méně v ilegalitě byla Pánem církve pronásledováním přesazena na mnohá jiná místa, včetně německého Ochranova, odkud vzešla první moderní protestantská misie iniciovaná a podporovaná pietistickým šlechticem Nikolausem Ludwigem von Zinzendorfem.

Z našeho sboru v rámci MO KJ působí ing. Jana Hrdá mezi vozíčkáři, pro něž dokonce zorganizovala skupinový zájezd do Izraele, protože vedle rozsáhlé publikační a přednáškové činnosti směřuje naše pomoc i do Izraele. V naší modlitebně se jednou za měsíc schází k modlitbám členové a přátelé Operace Ester, založené na pomoc Izraeli u nás i v její původní vlasti na Blízkém východě. Několikrát za rok tam už od roku 1993 pořádáme poznávací zájezdy, spojené s bohatým duchovním programem, organizujeme ve spolupráci s dalšími organizacemi přednášky českých i zahraničních znalců Izraele, koncerty izraelských hudebníků (manželé Watsonovi, Evelyn Katz).

Pravidelně v nakladatelství Alef / Ostrava vydáváme dvouměsíčník Volání uprostřed noci, jediný evangelikální časopis u nás, který se nebojí aktualizovat poselství biblických proroctví do naší doby. Jeho překlad z němčiny bezplatně zajišťujeme, aby byl časopis cenově dosažitelný pro co nejširší okruh odběratelů.. Výčet našich publikací, zaměřených zejména na Izrael, by přesáhl rámec informačního článku. Díky spolupracovníkům z nejrůznějších společností a denominací se velice úspěšně a za velkého zájmu církevní i sekulární veřejnosti podařilo zorganizovat už dvě námi iniciované konference o Izraeli: Židovské Kladno a Pardubice pro Izrael.

Vnímáme, jak velká a rozsáhlá je žeň a jak málo je pracovníků. I dnes platí výzva Pána žně, abychom prosili za vyslání nových pracovníků.

Ludmila Hallerová

Vinohradská mládež

Mladí lidé z vinohradského sboru se vždy scházeli a zabralo by asi mnoho stránek, kdybychom měli popisovat celou historii této mládeže. Rád bych se proto s vámi podělil o několik postřehů z posledních let a představil vám tak dnešní mládežníky.

Jak jsme začínali

Před devíti lety dostala naše mládež možnost spolupořádat English Camp s Křesťanskou akademií mladých (jde o letní tábor s výukou angličtiny za účasti lektorů z USA) a myslím si, že tento impuls v mnohém změnil charakter naší skupiny. Na začátku byla snaha srozumitelným způsobem předávat dál poselství evangelia, ale brzy jsme si uvědomili, že evangelium nepředáváme jen slovy, ale celým svým životem. To, jakým způsobem žijeme a jak se chováme jeden ke druhému, v mnohém potvrzuje nebo vyvrací naše slova. Důležité pro nás bylo také to, že jsme si uvědomili, že zodpovědnost za obrácení člověka neleží na nás, ale na Bohu (J 6,44) a že je to jeho Duch, kdo vede k pokání. Ve chvíli, kdy jsme to přijali do svých životů, jsme se i my stali svobodnějšími a naše svědectví již nebylo vynucenou povinností, ale stalo se svobodným. Naše rozhovory s přáteli se změnily z konfrontace a bitvy argumentů na svědectví o tom, co Bůh udělal a dělá v našich životech. A někteří lidé teprve v tu chvíli začali poslouchat.

Co jsme se naučili

Tyto kempy byly pro nás důležité také proto, že jsme mohli poznávat nové lidi mimo sbor a uvědomovat si, že rozdíly, které jsou mezi námi, jsou jen v tom, že jsme poznali Krista. Nejsme lepšími nebo horšími lidmi z toho důvodu, že jsme věřící, ale že máme nový život v Kristu – a to pouze skrze jeho milost. Já osobně jsem si během těch několika let uvědomil, že se často určitým způsobem vnitřně povyšuji nad ty, co Boha neznají, jako by snad moje víra byla mojí vlastní zásluhou.

Příchod nových lidí

Do mládeže pak začali postupně přicházet noví lidé; hledali jsme proto způsoby, jak se o ně starat a jak jim pomáhat v jejich duchovních začátcích. Začali jsme se proto scházet nejenom na mládeži, ale také během týdne v menších skupinkách, kde jsme se společně modlili, sdíleli a studovali Písmo. Po několika letech jsme také začali hledat, kdo by mohl pokračovat ve vedení mládeže. Začali jsme připravovat nový tým a postupně mu předávat všechny zodpovědnosti.

Teprve nyní po letech vidíme cestu, po které nás Bůh vedl a díky jeho milosti si také můžeme uvědomovat i svoje chyby a rozpoznávat, co pro nás bylo podstatné a co nám naopak uniklo. Jedna z věcí, kterou jsme začali vidět, je skutečnost, že mladí lidé nemohou žít svůj život jen v prostředí svých vlastních vztahů, skupinek nebo mládeže, ale že potřebují vnímat také širší obecenství. I tyto další vztahy jsou pak založeny na tom, že jsme si navzájem bratry a sestrami. Pro tuto skutečnost očekáváme na Boží oslovení i v této nové rodině.

Co je mládež?

O mládeži se někdy jednoduše mluví z toho důvodu, že je to skupina, kterou můžete lehce pojmenovat a určit na základě jejich věku – můžeme slyšet, že „mládež" má ty které názory nebo úkoly, ale ať už jde o jakkoliv velkou skupinu, vždy jde o konkrétní jednotlivce, kteří jsou součástí sboru a jako takoví ho tvoří a ovlivňují. Přál bych si proto, aby toto propojení bylo co nejužší a aby se i v našem sboru všechny generace mohly navzájem obohatit tím, co mají za sebou nebo před sebou a ve sdílení svých životů před Bohem.

Jan Jackanič

Toto prázdninové dvojčíslo vychází za laskavé podpory vinohradského sboru Bratrské jednoty baptistů.
Jsme jim za jejich pomoc vděčni a dáváme jim prostor, aby svůj sbor a jeho život také představili širší čtenářské obci.
Uvítáme, když podobným způsobem podají pomocnou ruku i další sbory.

red

Osmdesátiny bratra M. Makovičky

Bratr emeritní kurátor Miroslav Makovička se narodil jako deváté dítě z deseti sourozenců 13.července 1927 v Radlicích na „Kuřince", kde spolu s rodiči žili v chalupě, kterou jim tatínek postavil.V těchto místech se dodnes konají křesťanské tábory pro děti a mládež. Při osidlování pohraničí po roce 1945 se rodina přestěhovala do Mutišova a začala hospodařit na zemědělské usedlosti. I tam bydlelo dost rodin z ČCE, a tak se zde mladí začali v neděli scházet, číst Bibli, hrát hry apod.

Tam se také br. Makovička seznámil se svou budoucí manželkou Boženou Žlučovou. Svatba se konala v r.1953. Společně pak koupili domek ve Slavonicích, do kterého se jim v období 1954-65 narodilo 6 dětí. I když uživit šest „hladových krků" dalo spoustu práce a shánění, našli si rodiče čas na to, aby dětem vyprávěli o Bohu a vedli je k víře. Dnes jsou všechny děti vdané či ženaté a manželé Makovičkovi se mohou radovat z 23 vnoučat a zatím 3 pravnoučat. Vnoučata jsou vedena k víře a většina z nich pracuje porůznu „na vinici Páně", což je zřejmě největší radostí br. kurátora i jeho manželky.

Br. Makovička se od mládí činně účastnil sborového života, nakonec jako dlouholetý kurátor (1977 - 2007) telčského sboru. Spolu se svou manželkou Boženou tvořili také bezpečné zázemí veškerých aktivit v kazatelské stanici ve Slavonicích. Vzájemně se přitom ve vzácné shodě doplňovali: on pečoval v případě potřeby o zajišťování bohoslužeb a o sborový dům, ona vedla děti v nedělní škole a starala se o bratry a sestry, kteří k nám přijížděli k nabrání nových sil.

Pokud zdraví dovoluje, pokračují oba manželé i nadále v různé službě ve sborovém společenství. Myslíme na ně s vděčností a láskou v radostném a upřímném obecenství sborové rodiny. Vzpomínají na ně jistě i mnozí z rekreantů, kteří prožili ve Slavonicích, často opakovaně, hřejivé a opravdu rodinné prostředí ve sborovém domě.

Prosíme Pána Boha, aby oba manžele zachoval i do dalších dnů ve své milosti a dodával jim sílu k jejich věrné službě.

Dana Kameníková

Manželé Makovičkovi

Polemika

Bible ve spravedlivé řeči z perspektivy otevřenosti

Každý dar a každé pozvání je možno buď přijmout, nebo odmítnout. Nový německý překlad Bible, o kterém psal b. farář Adam Balcar v článku Bible a bohoslužby ve „spravedlivé" řeči feministické teologie? (ET-KJ č.15) přijímám jako důležitý dar evropské ekumeny. Tuto velkou práci odevzdala na podzim r. 2006 veřejnosti skupina biblistek a biblistů, přesvědčených o tom, že zbožnost a vědeckost se navzájem nevylučují. Rozsáhlý projekt o 2400 stranách nazvali jak nazvali. Stačilo by ubrat na patosu a říci: pokusili jsme se být o něco spravedlivější. Tak to bylo míněno, že totiž nový překlad je stadiem v nekončícím procesu práce s Biblí. Vyžaduje vlastní přemýšlení nad Biblí, probouzí otázky a rozhovory. Překvapuje. Zároveň však maximálně respektuje původní text. Nic se nevynechává a nepřepisuje. Samozřejmě nechybějí ani pasáže, které oslavují násilí, vymezují Izraelce proti ostatním nebo jsou nepřátelské vůči ženám. V čem nový překlad nepokračuje? Nechce prodlužovat situaci, kdy ženy spolu-míněné zmizely. Kdy překlady způsobovaly jejich neviditelnost. Příklad:„bratří" v Českém ekumenickém překladu, „bratři a sestry" v Harper Collins Study Bible, „sourozenci" v novém německém překladu (2 K 13,11).

Autor původního článku se obšírněji zastavil zejména u významného bodu, jak se v překladu tlumočí řeč o Bohu a k Bohu. Tento převod je vskutku zřetelně zvýrazněn. Cílem je naznačit, že tetragram, vlastní Boží jméno jedinečné, tajemné a nevyslovitelné, již od biblických dob se nahrazovalo jiným čtením. Proto se uvádějí všemožné varianty a alternativy. Bůh je Věčný, Věčná, Adonaj, Jméno, Živý, Živá, Božství, Otec, Matka atd. Za touto zdánlivě nesmyslnou pestrostí metafor je snaha zdůraznit, že Boží skutečnost přesahuje možnosti naší řeči. Stále se jen pokoušíme přiblížit se k Božímu tajemství. Všechny pokusy zůstávají na úrovni předběžnosti a nedostatečnosti. Dochází přitom opravdu k feministické ideologizaci Boží skutečnosti, k její sexualizaci? Napořád je snahou překladově naznačit kvalitu Božího vztahu k nám. Bůh s námi jedná tak, jako jedná s dětmi dobrý otec a dobrá matka. Boha nelze zúžit ani volbou dikce. Převažující tradice nás učila nepohlavně myslet o Bohu jakožto otci. Ne však o Bohu jakožto matce. Převládla výrazová chudoba, jednostrannost metafor. Z Bible samé zaznívá zřetelně, že Boží realitu nelze ztotožnit s žádnou fixovanou ani mužskou ani ženskou podobou (Dt 4,16-18). A také zřetelně: Bůh není muž (hebr. v Nu 23,19; Oz 11,9). Jestliže se někdo s novým německým překladem odváží oslovit Boží majestát jako „Paní nade vším" nebo „Moudrost", což tím Boha umenší nebo sníží? Žádné „ feminizaci bohoslužebného života" se tím šance nedává.

Samozřejmě se i v tomto překladu setkáváme s jednotlivostmi diskutabilními. Upozorňují na ně i křesťanské feministky (srovnej dr. Reihild Traitler, Neue Wege 3/07). I ti, kdo Bibli ve spravedlivé řeči velmi oceňují, kladou otázky. Kreativní přístup si však dává práci, vynakládá námahu a hledá. V připojeném glosáři a poznámkách lze dobře sledovat myšlenkové postupy překládajících. PROČ se rozhodli přeložit to které slovo právě tak a ne jinak. Nebo když potom v obsahu novozákonních knih nenajdeme Skutky apoštolů, ale nový název „O době apoštolek a apoštolů", není nutné v tom spatřovat puntičkářskou svévoli feministické teologie. Můžeme si být jisti, že toto označení uvedli vydavatelé po zralé úvaze na základě studiem podložených poznatků.

Je nesporně zajímavé, že projekt uvítal mimo jiné švýcarský rabín Michel Bollag. Prohlásil, že „ tento překlad je jako každý jiný překlad ve velké míře interpretací, midrašem, a proto se může, smí a má také kritizovat". Dál užil i slov ještě výraznějších. Projekt je podle něj po údobích pogromů „znamením obratu" a „ důvodem k naději", že poroste lepší pochopení biblických jazyků a prohloubí se probíhající židovsko-křesťanský dialog.

Jana Opočenská

Dorkas – sociálně–teologická škola v Olomouci

Již 16 let připravuje křesťanské sociální pracovníky škola, která se svým názvem hlásí k odkazu Kristovy učednice jménem Dorkas, jež podle 9. kapitoly Skutků apoštolských vynikala na poli raně křesťanské diakonie. Řeč je o Vyšší odborné škole sociální a teologické – DORKAS, která sídlí v Olomouci – jen pár kroků od zbořeného kostela sv. Blažeje, kde se v 16. století konaly evangelické bohoslužby. Zřizovatelem školy, jež se ekumenicky otevřela křesťanům všech vyznání, je Bratrská jednota baptistů.

Ke specifikům školy Dorkas patří propojení sociálního vzdělání se základní průpravou teologickou, pestré ekumenické společenství a rodinná atmosféra, kterou podtrhuje skutečnost, že součástí školní budovy je i studentská kolej s celotýdenním provozem. Škola je řádným členem Asociace vzdělavatelů v sociální práci a její vzdělávací program Sociální a teologická činnost naplňuje standardy vzdělávání pro přípravu sociálních pracovníků v souladu se zákonem o sociálních službách. Studenti školy Dorkas jsou však připravováni i pro službu v církvích jako pracovníci s dětmi a mládeží, pastorační či misijní pracovníci.

S úsilím o neustálé zkvalitňování odborné úrovně poskytovaného vzdělávání souvisí probíhající jednání s Teologickou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích o uznávání předmětů absolvovaných na škole Dorkas při navazujícím studiu v bakalářských programech TF JČU. Jedná se především o obor Sociální a charitativní práce, kde je největší příbuznost se vzdělávacím programem školy Dorkas. Určitá návaznost se týká i dalších bakalářských oborů jako Pedagogika volného času či Pastorační asistence. Uzavření smlouvy se předpokládá v průběhu školního roku 2007/08.

27. srpna 2007 proběhne přijímací řízení k vyššímu odbornému studiu na škole Dorkas. Přihlášky a další náležitosti je třeba zaslat na adresu školy nejpozději do 17. srpna. Podrobné informace o vzdělávacím programu a podmínkách přijímacího řízení jsou zveřejněny na www.dorkas.cz

Petr Hlaváček,
ředitel školy Dorkas

Nové desatero

Vatikán vydal „deset přikázání" pro motoristy s cílem zlepšit situaci na silnicích.

Přikázání mluví o zodpovědnosti řidičů za své chování na silnicích a za stav jejich vozidel.

„Nevyvážené chování řidičů na silnicích je různé a sahá od obvyklé neslušnosti až po hrubé urážky, proklínání a rouhání. Řidiči v kritických situacích často ztrácejí smysl pro zodpovednost a svévolně porušují předpisy," říká se v nejnovějším dokumentu Papežské rady pro pastorální péči o migranty a lidi na cestách s názvem „Směrnice pro pastorální péči na cestách".

„Někteří lidé zvládnou krizové situace dobře, zatímco jiní ne. V mnohém to závisí na jejich charakteru, vzdělání a schopnosti sebeovládání," říká dále vatikánský dokument.

(Řím, 20. 6. 2007 – ENI)

Inzerce

NOEMI WWW.NOEMKA.COM
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let). Podrobné informace Vám zašleme poštou nebo e-mailem. Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420-777222877,
e-mail: info@noemka.com
č. 1

TRPĚLIVÝ LEKTOR ANGLIČTINY nabízí v Praze hodiny pro začátečníky, věčné začátečníky i středně pokročilé. Individuální přístup.
Přihlášky zasílejte poštou na adresu redakce Ječná 19, Praha 2, nebo e-mailem: ET.KJ@worldonline.cz.
č. 35

VYSOKÉ TATRY
- UBYTOVÁNÍ V SOUKROMÍ.
Telefon: +421/52/7754 855,
+421/905/346 354.
E-mail: valekmil@seznam.cz
č. 15

Pozvánky

FARNÍ SBOR ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ V PRAZE - KOBYLISÍCH, KOMUNITNÍ CENTRUM U JÁKOBOVA ŽEBŘÍKU
Georg Fridrich Händel: MESIÁŠ - Oratorium o třech částech
Ensemble Musica Sacra Tübingen, řídí Luise Scheel
Středa 1. srpna 2007 v 19.00 h
Kostel U Jákobova žebříku, U Školské zahrady 1
Vstupné dobrovolné

* * *

FARNÍ SBOR ČCE VE STŘÍBŘE zve všechny příznivce na tradiční setkání nejen reemigrantů a jejich potomků, které se uskuteční dne 12. srpna 2007 od 14 hodin na hřišti v Trpistech.
Slovem Božím poslouží bratr Vlastimil Pospíšil, farář BJB v Brně.
Srdečně zve staršovstvo sboru.

Oznámení

Misijní odbor Kostnické jednoty, Organizace ESTER, nakl. A-ALEF Ostrava letos opět vydá náměty k modlitbám za islámský svět v rámci islámského měsíce postu a modliteb, které vycházejí ve mnoha světových jazycích a spojují křesťany k modlitbám za 1,4 miliardy muslimů na celém světě a miliony z nich v celé řadě evropských států.

Více než kdy jindy v ohrožení fundamentalistickým terorismem extrémních islámských skupin je na následovnících Knížete pokoje, aby se spojili v modlitbách za islámský svět.

Letošní Ramadán začíná 13. září a končí 12. října. Modlitební náměty najdete také na internetové adrese http//www.cz/islam/. Tam si také můžete objednat papírovou brožuru, nebo na poštovní adrese:

Ludmila Hallerová,
Ve vilách 7,140 00
PRAHA 4 – Michle.

Na rok 2008 také vydáváme ve spolupráci s maďarským nakladatelstvím MNR izraelský kalendář s nádhernými fotografiemi ze Svaté země. Každý měsíc má uvedeno některé starozákonní zaslíbení a jeho novozákonní naplnění.

Upozorňujeme také na lednové, jarní a podzimní zájezdy do Izraele a na konference o Izraeli. V roce 2008 se má konat v Českých Budějovicích.

Rezervujte si volný začátek června 2008!

(lh)

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Proč jsem přesvědčen, že Charta Oecumenica je nebezpečím pro protestantské církve

Jsem přesvědčen, že dokument Charta Oecumenica je jedním z projevů té formy ekumenického hnutí, které představuje pro protestantské církve sice málo zřejmé, ale zato závažné nebezpečí. Proč? Důvodů je celá řada, uveďme zde jen některé z nich. Myslím, že největší nebezpečí spočívá tom, že se církve zavazují k takové jednotě ve víře, která - ve světle závazného učení katolické církve - znamená opuštění základních prvků reformace a v podstatě přijetí katolického pojetí víry, spasení i svátostí. Církve se v Chartě zavazují „jít vstříc cíli, kterým je eucharistické společenství". Celá řada dokumentů katolické církve, ať již věroučných nebo právních, a to i těch nejnovějších, zdůrazňuje jednoznačně, že eucharistie jako oběť patří mezi nezpochybnitelné a neomylné základy katolické víry. V katolickém pojetí znamená eucharistie oběť, ve které se koná dílo vykoupení. Toto obětní pojetí je v příkrém rozporu s pojetím reformačním. Protestanti vždy věřili, že Ježíš Kristus byl obětován jednou provždy a že touto svou jedinou, dokonalou obětí zajistil spásu každému věřícímu (viz Žd 10,14). Proto není třeba znovu přinášet oběť za hříchy (viz Žd 10,18). Právě pojetí eucharistie jako oběti vždy přinášelo nepřekonatelné rozdělení katolické církve a církví vzešlých z reformace. Při popisu tohoto rozdělení již Luther napsal: "Tedy jsme a navždy zůstaneme rozděleni a proti sobě. Oni to jistě cítí: Kde padá mše, padá i papežství." Reformovaný Heidelberský katechismus dává na otázku "Jaký je rozdíl mezi večeří Páně a papežskou mší?" jasnou odpověď: "Mše tedy v zásadě není ničím jiným než popřením oběti a utrpení

Ježíše Krista a proklatým modlářstvím."

Závazné dokumenty katolické církve stanoví: "Církevní společenství vzniklá z reformace, odloučená od katolické církve, neuchovala původní a úplnou podstatu eucharistického tajemství, především proto, že jim chybí svátost kněžství. A z tohoto důvodu není pro katolickou církev možné vzájemné eucharistické přijímání s těmito společenstvími." Z pohledu katolického práva jedinou možností eucharistického společenství je, pokud protestanti přijmou katolické pojetí: "Je nutné, aby projevili katolickou víru, pokud se týká těchto svátostí." Jsem přesvědčen, že závazek jít vstříc cíli, kterým je eucharistické společenství, je zcela v rozporu se samotnými základy reformace a znamená popření jedinečnosti oběti Pána Ježíše Krista na Golgotě.

Charta dále například přináší závazek: "Zvláště manželé rozdílného vyznání musejí být podporováni v tom, aby žili ekumenu ve svém každodenním životě." Tento závazek vypadá lákavě, avšak jen do té doby, než si uvědomíme, že katolické právo požaduje, aby rodiče zajistili svým dětem katolickou výchovu a nedává jim v tomto svobodnou volbu. Také samotné uzavření takového manželství snoubenců rozdílného vyznání je možné pouze katolickou formou a „ekumena" u manželů rozdílného vyznání je jasně směřována ke katolickému pojetí manželství. Charta Oecumenica o těchto požadavcích katolického práva nehovoří a vytváří dojem jakési rovnosti či rovnoprávnosti vyznání. To však není pravda - katolické právo tuto rovnost a možnost volby vyznání výslovně vylučuje.

Katolická církev ve svých dodnes platných a závazných dokumentech rovněž výslovně proklíná základní kameny protestantského pojetí víry a učení o ospravedlnění. Pokud je její úsilí o ekumenismus upřímné a neznamená pouhou novou formu rekatolizace pod heslem jednoty, měla by začít zrušením těchto prokletí (anathemat). Bez toho jsou dokumenty o „jednotě" laciné a nevěrohodné.

Rozsah tohoto příspěvku neumožňuje shrnout všechny zásadní důvody, které podle mého názoru svědčí o tom, že závazky obsažené v dokumentu Charta Oecumenica svou asymetrií představují jednosměrnou cestu ke katolictví, a to za cenu opuštění základních prvků reformačního učení. Podrobnější analýzu „Charta Oecumenica - kritická reflexe se zřetelem ke katolickému dogmatu a kanonickému právu" lze nalézt například na adrese: www.apostolskacirkev.cz/view.php?cisloclanku=2006122301.

Za pozornost stojí také důvody, proč Chartu nepodepsal biskup SCEAV Dr. Piętak, viz: http://sceav.cz/sceav/documents/Charta%20Oecumenica.doc.

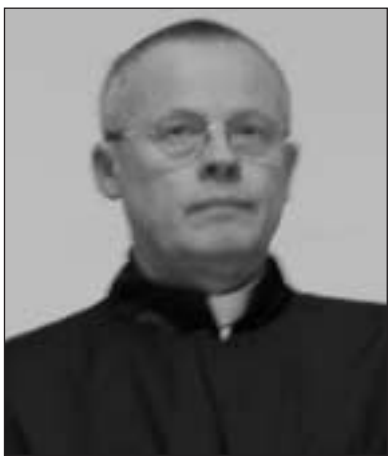
JUDr. PharmDr. Vladimír Bíba je členem Církve bratrské v Praze 1

Potřebný sociologický pluralismus Charty

Podpis dokumentu Charta Oecumenica osmi církvemi české ekumeny byl na některých křesťanských webových stránkách a v některých církevních ústředích provázen někdy až ostrou diskusí. Ukázalo se, že Charta obsahuje pro některé křesťany několik neuralgických bodů. Jedním z nich byl nepochybně úkol vyhlášený v 11. článku o rozvíjení vztahů s islámem: „Zavazujeme se, že budeme k muslimům přistupovat s úctou; že se budeme spolu s muslimy podílet na společných záležitostech."

Diskuse nad tímto článkem prozrazují určitou neujasněnost v chápání Kristova evangelia v otázce vztahů k lidem jiných náboženství. Je jasné, že nelze fandit aktivitám militantních muslimů a tolerovat výchovu k násilí a terorismu. Postoj k islámskému terorismu ale není předmětem Charty. Charta se zaměřuje na soužití s muslimy v rámci sousedských vztahů a v podstatě vyzývá k sociologickému pluralismu, který předkládá jako důležitou cestu pro současnou Evropu.

Nelze popřít, že Charta Oecumenica nedělá kompromisy ve věcech Kristova evangelia. Jako jeden z mála ekumenických dokumentů se silně přiznává ke společným křesťanským vyznáním a podtrhuje důležitost Písma svatého a trojiční rozměr víry. Také nechybí výzvy k vyznavačskému křesťanství a přinášení svědectví evangelia a křesťanského života současné Evropě, a to vše při ekumenické spolupráci církví. Domnívám se, že je možné prokázat, že Charta v žádném případě nevybočuje z biblického soteriologického exkluzivismu – to znamená, že nehlásá spasení mimo rámec Kristova díla spásy. V této věci nelze Chartu obvinit z bezbřehého soteriologického pluralismu, který přisuzuje spásný význam jiným náboženstvím. To také nebylo v diskusi zpochybňováno. Problémem se ukázala záměna exkluzivismu Kristova díla spásy za potřebný pluralismus v mezilidských vztazích v rámci multinárodní a multináboženské evropské společnosti. Domnívám se, že někteří přehlédli, že samotnému Kristu není cizí jistý sociologický pluralismus, založený na Božím stvořitelském díle. Náš Pán Ježíš se nedistancuje od příslušníků jiných náboženství či jiných etnik. Přesto, že jeho služba je omezena na území Palestiny, můžeme ho vidět v rozhovoru se samařskou ženou (J 4), při setkání s posedlými muži z gadarenské krajiny (Mt 8,28nn) či při rozhovoru s římským setníkem (Mt 8,5-13). Při své službě se žádným lidem nevyhýbá a nepovyšuje se nad ně. Apoštol Pavel v misijní situaci církve boří jednu společenskou přehradu za druhou. Rozvíjí sociologický pluralismus do velké šířky ve vztahu nejen Židům, ale také k Řekům, Římanům a dalším skupinám. Křesťanská církev věrně zachovává v římském impériu soteriologickou exkluzivitu Kristova díla, a to až do obětí života. Ve vyznání Ježíše jako Pána a Spasitele není kompromis. Ale ve věci vztahů k různým lidem můžeme vidět široký sociologický pluralismus církve, založený na univerzalitě Kristova díla.

Apoštolé a další Kristovi učedníci přistupují k druhým lidem s úctou jako k těm, kteří byli stvořeni Bohem a za něž také Kristus dokonal dílo spásy. Ani dnes ve vztahu k jiným etnikům a k lidem jiných náboženství nelze jinak. Úcta, láska, praktická pomoc, ochota k dialogu a pokorné vyznání vlastní víry v Krista patří k sobě. Bez rozvíjení multikulturních vztahů by se křesťané sami odsoudili do uzavřené a bázlivé sekty, která nemá dnešní Evropě co

Pokračování na další straně

CHARTA OECUMENICA

Směrnice pro růst spolupráce mezi církvemi v Evropě

„Sláva Otci i Synu i Duchu svatému"

Jakožto členové Konference evropských církví a Rady evropských biskupských konferencí jsme pevně rozhodnuti, že budeme v duchu poselství obou ekumenických shromáždění, konaných v Basileji v roce 1989 a ve Štýrském Hradci v roce 1997, uchovávat a rozvíjet naše vzájemné rostoucí společenství. Děkujeme trojjedinému Bohu za to, že skrze Ducha svatého vede naše kroky ke stále intenzivnějšímu společenství.

Doposud se osvědčily rozmanité formy ekumenické spolupráce. Chceme-li zůstat věrni Kristově modlitbě: „Aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal" (J 17,27), nemůžeme zůstat lhostejni k současné situaci. S vědomím naší viny a v připravenosti k obrácení se musíme vynasnažit o překonání rozdělení, která mezi námi ještě existují, abychom společně mohli národům hlásat evangelium.

Skrze společné naslouchání Božímu slovu v Písmu svatém, skrze výzvu vyznávat naši společnou víru, jako i skrze společné jednání podle poznané pravdy chceme být svědectvím lásky a naděje pro všechny lidi.

Na našem evropském kontinentu, který se rozprostírá od Atlantiku až po Ural, od Severního mysu ke Středozemnímu moři a který se v současnosti vyznačuje kulturou, jež je víc než kdy jindy pluralistická, se chceme skrze evangelium zasazovat o důstojnost člověka coby Božího obrazu a jako církve chceme společně přispět ke smíření národů a kultur.

V tomto smyslu přijímáme tuto Chartu jako společný závazek k dialogu a ke spolupráci. Charta popisuje základní ekumenické úlohy, ze kterých odvozuje řadu směrnic a závazků. Na všech úrovních církevního života má vést k rozvoji ekumenické kultury dialogu a spolupráce a vytvořit závazné měřítko. Charta však nemá nikterak učitelský či dogmatický charakter nebo církevně-právní závaznost. Její závaznost spočívá spíše ve vlastním závazku evropských církví a ekumenických organizací. Ty mohou na základě tohoto textu formulovat vlastní dodatky a společné perspektivy, které se konkrétně zabývají jejich zvláštními výzvami a požadavky z nich vyplývajícími.

I. VĚŘÍME V JEDNU SVATOU, VŠEOBECNOU, APOŠTOLSKOU CÍRKEV

„Usilovně hleďte zachovat jednotu Ducha, spojeni svazkem pokoje. Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni; jeden je Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech." (Ef 4,3-6)

1. Jsme společně povoláni k jednotě ve víře

Podle evangelia Ježíše Krista, jak nám o něm svědčí Písmo svaté a jak je vyjádřeno v ekumenickém nicejsko-cařihradském vyznání (381), věříme v trojjediného Boha: Otce, Syna a Ducha svatého. Tímto krédem vyznáváme „jednu svatou, všeobecnou, apoštolskou církev" a naše ekumenická úloha tedy spočívá v tom, abychom tuto jednotu, která je vždy Božím darem, učinili viditelnou.

Viditelné jednotě ještě zabraňují zásadní rozdíly. Existují rozdílná pojetí, především co se týče církve a její jednoty, svátostí a úřadů. S tím se nemůžeme spokojit. Ježíš Kristus nám na kříži zjevil svou lásku a tajemství smíření; při jeho následování chceme vynaložit všechny své síly na to, abychom překonali problémy a překážky, které ještě naše církve rozdělují.

Zavazujeme se,

* že budeme jednat podle apoštolské výzvy listu Efezanům a vytrvale usilovat o společné pochopení Kristova spásného poselství v evangeliu
* že v síle Ducha svatého budeme pracovat pro viditelnou jednotu církve Ježíše Krista v jedné víře, která má své vyjádření ve vzájemně uznaném křtu a v eucharistickém společenství, jakož i ve společném svědectví a službě.

II. NA CESTĚ K VIDITELNÉMU SPOLEČENSTVÍ CÍRKVÍ V EVROPĚ

„Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým." (J 13,35)

2. Společně hlásat evangelium

Nejdůležitější úlohou církví v Evropě je společné hlásání evangelia slovem i skutkem pro spásu všech lidí. Tváří v tvář mnohostranné dezorientaci, odcizení křesťanských hodnot, ale i nejrůznějšímu hledání smyslu jsou křesťané vyzýváni, aby svědčili o své víře. K tomu je třeba intenzivního nasazení a výměny zkušeností v oblasti katecheze, duchovní péče v místních společenstvích. Právě tak je důležité, aby veškerý Boží lid společně zprostředkovával evangelium veřejnosti a uplatňoval je společenským nasazením a přijímáním politické odpovědnosti.

Zavazujeme se,

***

* že budeme uznávat, že každý člověk se může podle svého svědomí svobodně rozhodnout pro náboženskou a církevní příslušnost. Nikdo nesmí být veden ke konverzi skrze morální nátlak nebo materiální podněty; právě tak nesmí být nikomu zabraňováno v konverzi, ke které se svobodně rozhodl.

3. Jít si vzájemně vstříc

V duchu evangelia musíme společně vyhodnotit dějiny křesťanských církví, které jsou charakterizovány mnohými dobrými zkušenostmi, ale i rozděleními, znepřátelením a dokonce válečnými konflikty. Lidská vina, nedostatek lásky a časté zneužívání víry a církve pro politické zájmy těžce poškodily věrohodnost křesťanského svědectví.

Ekumena tedy pro křesťany začíná obnovou srdcí a ochotou k pokání a obrácení. ***

Zavazujeme se,

* že budeme překonávat pocit vlastní soběstačnosti a odstraňovat předsudky, vyhledávat společná setkání, být jeden pro druhého; ***

Dokončení na následující straně

4. Společně konat
Ekumena se v současnosti projevuje v rozličných formách společného konání. Mnozí křesťané z různých církví společně žijí a působí – jako přátelé, sousedé, spolupracovníci, rodinní příslušníci. Zvláště manželé rozdílného vyznání musejí být podporováni v tom, aby žili ekumenu ve svém každodenním životě. ***
Je nezbytné, aby docházelo na evropské úrovni k posílení spolupráce mezi Konferencí evropských církví a Radou evropských biskupských konferencí a realizaci dalších evropských ekumenických shromáždění. ***
Zavazujeme se,
* *** hájit práva menšiny, odbourávat nedorozumění a předsudky mezi většinovými a menšinovými církvemi v našich zemích.
5. Společná modlitba
***
V některých církvích existují výhrady proti společné ekumenické modlitbě. Naše křesťanská spiritualita je však přece charakterizována ekumenickými bohoslužbami, společnými písněmi a modlitbami, zvláště modlitbou Otče náš.
Zavazujeme se
* modlit se za sebe navzájem a za jednotu křesťanů;
* že se budeme učit poznávat a oceňovat bohoslužby a ostatní formy duchovního života jiných církví;
* jít vstříc cíli, kterým je eucharistické společenství.
6. Pokračovat v dialogu
Přes naše rozdílná teologická a etická stanoviska má zásadní význam naše sounáležitost založená na Kristu. Byla nám dána obohacující rozmanitost, avšak protiklady učení v etických otázkách a v církevně-právních normách vedly i k rozdělení církví; rozhodující roli tu často hrály zvláštní historické okolnosti a rozdílný kulturní kontext.
Abychom dosáhli hlubšího ekumenického společenství, musíme bezpodmínečně pokračovat ve snahách o konsensus založený na víře. Bez jednoty ve víře neexistuje žádné plné církevní společenství. Neexistuje žádná alternativa dialogu.
Zavazujeme se,
* že budeme vědomě a intenzivně pokračovat v dialogu mezi našimi církvemi na různých církevních úrovních a zkoumat, co je možné a nutné prohlásit v závazné formě církevními autoritami za výsledky dialogu; ***

III. NAŠE SPOLEČNÁ ZODPOVĚDNOST V EVROPĚ

„Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími."
(Mt 5,9)

V průběhu staletí se vyvinula Evropa, která se na rovině náboženské a kulturní vyznačovala převážně křesťanstvím. Selhání křesťanů současně způsobilo v Evropě a za jejími hranicemi mnoho zlého. Vyznáváme spoluzodpovědnost na této vině a prosíme Boha a lidi o odpuštění.
Naše víra nám pomáhá, abychom se poučili z minulosti a nasadili pro to, aby křesťanská víra a láska k bližnímu vyzařovaly naději pro morálku a etiku, pro vzdělání a kulturu, politiku a hospodářství v Evropě a na celém světě.
Církve podporují sjednocení evropského kontinentu. Bez společných hodnot není možné dosáhnout trvalé jednoty. Jsme přesvědčeni, že duchovní dědictví křesťanství představuje inspirující sílu k obohacení Evropy. ***
Zavazujeme se,
*** že budeme bránit základní práva proti jakýmkoli útokům;
* že budeme odporovat každému pokusu o zneužití náboženství a církve pro etnické nebo nacionalistické účely.
8. Smiřování národů a kultur
Rozmanitost regionálních, národních, kulturních a náboženských tradic vnímáme jako bohatství Evropy. Tváří v tvář četným konfliktům je úkolem církví, aby společně sloužily také smíření mezi národy a kulturami. Víme, že právě tak nezbytným předpokladem k tomu je pokoj mezi církvemi. ***
Jakožto církve chceme v Evropě společně podporovat proces demokratizace. ***Ke smíření patří podpora sociální spravedlnosti ve všech národech a mezi nimi, zvláště pak překonání propasti mezi chudými a bohatými a řešení problému nezaměstnanosti. Společně chceme přispět k tomu, aby migranti, uprchlíci a ti, kteří jsou bez domova, byli v Evropě přijati s důstojností hodnou člověka.
Zavazujeme se,
* že se postavíme jakékoli formě nacionalismu, která by vedla k ponižování ostatních národů a národnostních menšin, a budeme se nasazovat pro řešení bez násilí;
* posilovat postavení a rovnoprávnost žen ve všech oblastech života a podporovat rovnoprávné společenství žen a mužů v církvi a ve společnosti;
9. Ochrana stvořeného
Ve víře v Boží lásku, v lásku Tvůrce, s vděčností poznáváme dar stvoření, hodnotu a význam přírody. Se zděšením však vidíme, že dary země jsou vyčerpávány bez ohledu na jejich hodnotu, bez ohledu na jejich omezení a bez ohledu na dobro budoucích generací.
Chceme se společně nasadit pro trvalé životní podmínky pro celé tvorstvo. V zodpovědnosti před Bohem proto musíme společně uplatňovat a dále rozvíjet kritéria toho, čeho by lidé z hlediska vědeckého a technologického sice mohli dosáhnout, co však z etického hlediska dělat nesmějí. ***
Zavazujeme se,
* že budeme nadále rozvíjet takový životní styl, ve kterém namísto vlády ekonomických a konzumních tlaků zdůrazníme odpovědné a trvalé životní kvality; ***
10. Prohloubit společenství s židovstvím
Jedinečné pouto nás spojuje s izraelským národem, se kterým uzavřel Bůh věčnou smlouvu. Skrze víru víme, že naše židovské sestry a naši židovští bratři *„zůstávají Bohu milí pro své otce. Vždyť Boží dary a jeho povolání jsou neodvolatelná"* (Ř 11,28-29). *„Jim patří synovství i sláva i smlouvy s Bohem, jim je svěřen zákon i bohoslužba i zaslíbení, jejich jsou praotcové, z nich rodem pochází Kristus" (Ř 9,4-5).*
Litujeme projevů antisemitismu, jako jsou výlevy nenávisti a pronásledování, a odsuzujeme je. Prosíme Boha o odpuštění za křesťanský antijudaismus a naše židovské bratry a sestry o smír.
Je nezbytně nutné, abychom skrze hlásání a učení, nauku a život našich církví uváděli ve známost hluboké pouto křesťanské víry a židovství a abychom podporovali spolupráci křesťanů a židů.
Zavazujeme se,
* že se postavíme veškerým projevům antisemitismu a antijudaismu ve společnosti a v církvi;
* že budeme vyhledávat a zintenzivňovat dialog s našimi židovskými bratry a sestrami na všech úrovních.
11. Rozvíjení vztahů s islámem
Již po staletí žijí v Evropě muslimové. V některých evropských zemích tvoří silnou menšinu. Odsud vycházely a vycházejí mnohé dobré kontakty a sousedské vztahy mezi muslimy a křesťany, také však hromadné výhrady a předsudky na obou stranách. Zakládají se na bolestných zkušenostech v historii i nedávné minulosti.
Chceme zintenzivnit na všech úrovních setkání křesťanů a muslimů, jakož i dialog mezi křesťanstvím a islámem. Zvláště doporučujeme vzájemné rozhovory o víře v jediného Boha a objasnění chápání lidských práv.
Zavazujeme se,
* že budeme k muslimům přistupovat s úctou;
* že se budeme spolu s muslimy podílet na společných záležitostech .
12. Setkání s jinými náboženstvími a světonázory
Pluralita náboženských přesvědčení, náhledů na svět a životních stylů se stala charakteristickým rysem evropské kultury. Východní náboženství a nové náboženské společnosti se rozšiřují a u mnohých křesťanů se setkávají s ohlasem. Je stále více lidí, kteří křesťanskou víru odmítají, dívají se na ni s lhostejností nebo jsou zastánci jiných světonázorů.
Chceme brát vážně kritické otázky vůči nám a snažit se společně o jejich poctivé řešení. Současně je také třeba rozlišovat, se kterým společenstvím je dobré vést dialog a setkávat se a kterých je třeba se z křesťanského hlediska vyvarovat.
Zavazujeme se,
* že budeme uznávat svobodu náboženství a svědomí každého člověka a společnostíia zasazovat se o to, aby mohli jak osobně, tak společně, soukromě či veřejně praktikovat své náboženství nebo světonázor při dodržování platného práva;
* že budeme otevřeni rozhovoru se všemi lidmi dobré vůle, budeme sledovat společné záležitosti a svědčit o křesťanské víře.
***
Jakožto předsedové Konference evropských církvích a Rady evropských biskupských konferencí doporučujeme tento dokument „Charta Oecumenica" jako základní text všem církvím a biskupským konferencím v Evropě k přijetí a k převedení do vlastního příslušného kontextu. S tímto doporučením podepisujeme tuto Chartu v rámci evropského ekumenického setkání, o první neděli po společných Velikonocích, v roce 2001.

Štrasburk 22. dubna 2001

Metropolit Jéremie
předseda Konference evropských církví
Kardinál Miloslav Vlk
předseda Rady evropských biskupských konferencí

*(zkrácený text. *** značí vynechávku)*

Potřebný sociologický pluralismus Charty

Pokračování z předešlé strany

nabídnout. Sociologický pluralismus patří ke křesťanské existenci a velmi pomáhá překonávat xenofobii. Pokud bude vedle nás bydlet muslimská rodina, pak není důvod, proč bychom s ní nenavazovali sousedské vztahy a nesdíleli se v nesení břemen života.
K vyostření diskuse nad spoluprací s evropskými muslimy mohl přispět také méně přesný překlad Charty ve zmíněné větě. Anglický originál spolupráci definuje „to work together with Muslims on matters of common concern". Přesněji to znamená: „Pracovat společně ve věcech společného (obecného) zájmu." Nejde tedy o povinné podílení se na tom, co nám není blízké nebo s čím nemůžeme souhlasit. Pokud s někým jedu na lodi a tato loď má trhlinu a nabírá vodu, pak je třeba se střídat u pumpy s muslimem, buddhistou i komunistou. Je třeba společně pracovat na věcech společného zájmu. Mnoha křesťanům dnes Evropa připomíná loď, která nabírá vodu a těžce se pohybuje. Je to patrně výzva pro naše pyšné a arogantní postoje, abychom byli ochotni spolupracovat na tom, co je společné a všem potřebné. Sociologický pluralismus je devízou křesťanské víry, která dává svobodu pro navazování vztahů s lidmi různých filozofií, náboženství, světonázorů, národností i barev pleti. Bez sociologického pluralismu není možný dialog a sdílení svědectví o spasení a životě s Kristem.

ThDr. Pavel Černý,
předseda Ekumenické rady církví
a předseda Rady Církve bratrské

Na okraj diskuse o Ekumenické chartě

Název dokumentu odkazuje k jiným „chartám" (např. Chartě lidských práv) přinejmenším ve dvojím ohledu: 1. „Charta" je rámcový dokument mezinárodního společenství, který ovšem vyžaduje, aby byl jednotlivými státy uznán, přijat, promítnut do legislativy a praxe. Stejně i Charta ekumenická – s tím ovšem, že těmi subjekty, které ji přijmou a promítnou do praxe, nejsou státy, nýbrž církve. 2. Funkce mezinárodních dokumentů typu Charty lidských práv je různá podle stavu společnosti, v níž mají působit. Může jít o společnosti, kde dodržování lidských práv není problémem, je běžnou praxí – pak Charta ustupuje do pozadí jako něco skoro nadbytečného. Může ovšem jít o společnosti (totalitní), které normy lidských práv odmítají uznat – pak je Charta něčím nežádoucím a rušivým. Nejčastější případ jsou společnosti, které lidská práva uznávají, ale v praxi jejich realizace skřípe – pak je Charta vhodným rámcem, k němuž je možno se odvolat. Iniciátoři a autoři Ekumenické charty počítali nejspíše nikoli se situací první nebo druhou, nýbrž právě s touto třetí situací v církvích.
Jinak řečeno: Výchozí situací Charty je situace rozděleného křesťanstva, v němž se sice dějí pokusy o ekumenické přiblížení a spolupráci, avšak ne dost důsledně a energicky. Toto rozdělení se tím či oním způsobem týká každé církve, ano každého věřícího. Ekumenická charta proto nabízí podněty a inspirace, jak v této věci postoupit dále a do větší šíře. Tato nabídka neobsahuje žádný právní závazek, který by byl uložený zvnějšku, vynutitelný a vymahatelný. Závaznosti nabývá teprve tehdy a tak, že k jejím závazkům (vyjádřeným vždy formulí „zavazujeme se") se jednotlivé církve přihlásí a dobrovolně je na sebe vezmou.
Ekumenická charta nepatří mezi ty ekumenické dokumenty, jejichž snahou je zjistit shody či rozdíly v nauce a praxi rozdělených církví. Takových dokumentů existuje celá velká řada a většinou jsou to výsledky dlouhých dialogů mezi teologickými odborníky. Charta nemá, nechce mít „dogmatický" charakter. To platí zejména o pojmu jednoty církví a křesťanů. Charta nepracuje s žádnou určitou koncepcí jednoty, s nějakým „ekumenickým minimem" nebo „ekumenickým maximem". Konstatuje jen imperativ hledání jednoty, vyplývající z přání Ježíše Krista a působení Ducha, hledání onoho zasutého daru jednoty ve víře, který Pán církve svému lidu zaslíbil. Zjišťuje, že v něčem se tento dar již stává viditelným, ale také, že velký kus cesty je ještě před námi.
A zároveň navrhuje kroky, jimiž je možno po této cestě postoupit: společně hlásat evangelium, vzájemně si jít vstříc ve snaze smířit roztržky a konflikty, společně jednat, kde je to jen možno, společně se modlit, pokračovat v dialogu, společně nést odpovědnost za procesy v Evropě, smiřovat národy a kultury, společně chránit Boží stvoření, prohlubovat společenství se „starším bratrem" židovstvím, rozvíjet vztahy s islámem a jinými náboženstvími a světovými názory. Pod zvláštním důrazem pak v textu Charty stojí výzva, aby se na všech těchto procesech a snahách podílely církve nejen svými představiteli či experty, nýbrž na všech úrovních, počínaje místními obcemi, kde Boží lid nejvlastněji žije. Dobrovolný podpis českých církví pod Ekumenickou chartou, k němuž došlo v lednu t.r., nečiní zúčastněným žádnou újmu. Nabízí jim naopak řadu inspirací ke krokům ekumenické vstřícnosti a široký rámec, který ještě ani zdaleka není využíván.

Prof. ThDr. Pavel Filipi
bývalý děkan ETF UK

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

22-23/2007

22. srpna 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští dvojčíslo vyjde 5. září

Přečtete si:

** Vyzdrojuj si informace*

** Nadějné „Tajnosti“*

Poselství k 12. neděli po svaté Trojici

Nalomenou třtinu nedolomí a doutnající knot neuhasí, až dovede právo k vítězství.
Mt 12,20

Krátký citát z Izajášova proroctví umístil Matouš do středu evangelia, aby doložil, že Ježíš Nazaretský je oním zaslíbeným Mesiášem. Ano, takový byl Pán Ježíš: duch tichý, pokorný, a přece plný moci a síly; třtiny nalomené napřimuje a doutnající jiskry rozdmychává.

A co my, jeho "jak kdy" snaživí následovníci? Doba dnešní je dravá a Ježíšovy stopy zaváté pískem praktičnosti a pragmatismu. Máme v nich věrně jít dál? Vždyť se svět ušklíbne a razantní tlapou udupe co je nám svaté.

A my máme mít nekonečnou trpělivost? Zapřít sebe, narovnávat nalomené třtiny, rozfoukávat plamen tam, kde už to jen doutná?

Kolik síly shůry potřebujeme k tomu, abychom nepodlehli sebestřednosti a otupení citů. Tak často si bereme klapky na oči, abychom se na to či ono nemuseli dívat a angažovat se ve prospěch nalomeného a doutnajícího. Však nás také nikdo nenarovnal a nerozfouknul naše černé myšlenky - brumláme si pro sebe a míjíme tiché volání o pomoc. Copak musíme být pořád k dispozici?

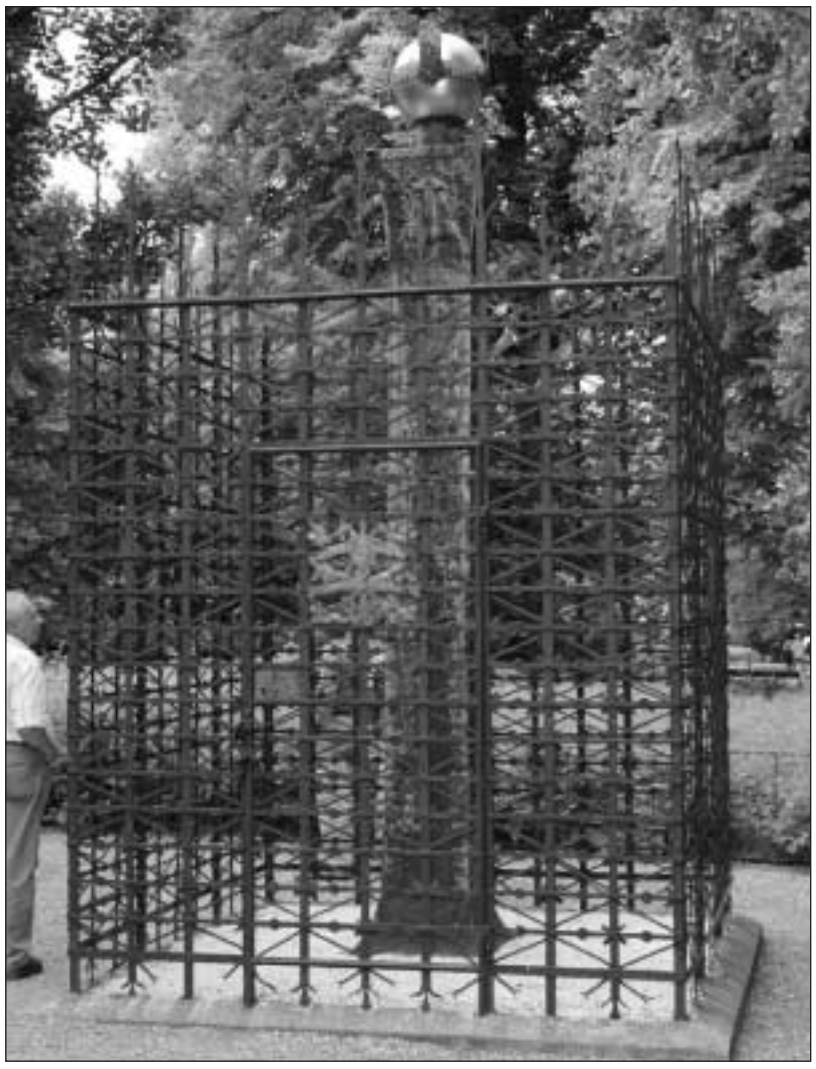
Pán Ježíš by nám dal! Ne, nekřičel by, ale klidným hlasem konstatoval: "Nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní."

Nemocní jsme všichni, náš sbor není kruh svatých dokonalých. Jsme různě nalomení a naše víra sotva doutná. Ten dobrý pastýř jde za těmi ovečkami, které se zaběhly, uvázly v trní a visí nad propastí. Pán Ježíš má s námi trpělivost, i když jsme často tak neposlušní, malicherní a sobečtí.

To jeho nedolamování třtin a rozfoukávání jisker šlo tak daleko, že u poslední večeře svého pozemského života vzal umyvadlo a zástěru a konal práci otroka. "Milosrdenství chci, a ne oběti..." praví Pán. S láskou napřimuj a v naději rozfoukávej zdánlivě uhaslý plamen. A otevři oči, sundej klapky, neboj se podívat na to pole nalomených třtin. Můžeš se za ně modlit, jistě, ale já chci vidět hlavně milosrdenství. Tvrdý a nelítostný bývá ten, kdo si sám neuvědomil, že za moc nestojí. Že sám potřebuje milosrdenství Boží.

Pane, přijď mezi nás! Pomáhej nám v nápravě všeho rozbitého a čadícího, v nápravě nás nalomených. My tě potřebujeme. Všichni. My tě prosíme.

Hana Jalušková,
Ochranovský sbor,
Rovensko pod Troskami

Pomník na Růžovém paloučku připomíná pobělohorské emigranty

Inspirace zcela mimořádná

(Kšaft a jeho novější parafráze)

„Luther chtěl z Bible jednu knihu (Jakubovu epištolu) ubrat, já bych tam naopak jednu knihu přidal, a sice Kšaft umírající matky Jednoty bratrské." Citovanou větu nepronesl žádný „střelec od boku", ale profesor Amedeo Molnár, světově proslulý odborník na církevní dějiny. V souvislosti s úmrtím textaře Petra Rady (19.4.2007), který parafrázi citátu z Kšaftu umírající matky Jednoty bratrské zakomponoval do své nejznámější písně (Modlitby pro Martu), je namístě si uvedený Molnárův výrok stručně připomenout.

Některá náboženská společenství v Kostnické jednotě nezastoupená) připojují k Písmu díla svých zakladatelů či jiné údajně „zjevené" knihy a připisují jim stejný význam jako biblickým spisům (někdy dokonce význam větší). Vyzdvižením Kšaftu od Jana Amose Komenského profesor Molnár nic podobného neučinil. Navázal pouze na ústřední reformační moment, kdy reformátoři pojímali reformaci (tj. opravu a nápravu dosavadní církevní tradice) jako dílo Boží. Dokument, jímž jedna zanikající historická jednota (denominace) odkazuje ústřední křesťanské hodnoty druhým, a to převážně druhým jednotám (denominacím), vnímal přední církevní historik a protestantský teolog jako dílo, které přeskakuje „novotné nálezky" a čerpá ze stejně ryzí inspirace jako biblické knihy. V tomto smyslu tedy Komenského Kšaft vlastně ani Komenského není ...

Při vší úctě k nedávno zemřelému textaři nelze nekonstatovat, že text jeho nejznámější písně zůstává pouhým odvarem Kšaftu. Zmínky o Bohu jsou, jak už to v předlistopadové době obecně chodilo, z textu důsledně vyloučeny. Na druhé straně je třeba vyzdvihnout, že v době polistopadové projevili někteří ze zúčastněných nechuť k účasti na další následné úpravě osvědčené parafráze, která měla z Kšaftu učinit dobrý reklamní kšeft: „Ať SÝR dál zůstává s touto krajinou …" (Dodejme, že uvedená reklama byla nakonec – před několika lety – opravdu realizována a proběhla médii.)

Radův odvar, byť odvar jakkoli problematický, si, jak vycítily miliony našich současníků, do jisté míry uchoval něco ze síly původního textu, dle profesora Molnára textu ryze inspirovaného. Jako takový spoluvytvářel patos dvou přelomových okamžiků v moderních českých (a československých) dějinách. Někteří z přímo zúčastněných z toho pak pro sebe odvodili určitou kázeň omezující poněkud jejich účast v tržním skotačení. To z nich sice automaticky nečiní postavy „k dokonalosti se nesoucí", je to však přece jenom postoj odkazující k čemusi jinému, v posledu až k mimořádné inspiraci původní verze Komenského Kšaftu, bezprecedentně vyzdvižené profesorem Molnárem.

František Schilla

Aktualita

Ochuzené dědictví Karla IV.

Při oslavách 650. výročí založení Karlova mostu v Praze 9. července v 5 hodin 31 minut ráno ožilo dědictví nejznámějšího a nejvlivnějšího panovníka českých dějin. Připomněla se nejen jeho záliba v symbolice až po numerologii – ta kuriozně zvolená minuta vrcholu slavnosti byla údajně na minutu přesným výročím – ale i celou noc předtím měly hry v centru města připomínat jeho dobu. Napodobeniny pozdně středověkých průvodů dvořanů i dávných vojsk, pištců i hudebníků, kejklířů i šermířů, turnajů i tržišť. Snad se napodobeniny 14. století v 21. století i podařily. V jednom byl určitě rozdíl zřetelný: množstvím decibelů reprodukovaných zvuků. Takže si lze myslet, že v tehdejších hrách bylo asi více pokory.

Než primátor hl. města Prahy provedl slavnostní poklep, pronesl krátkou řeč, která nesla řadu znaků dobrého kázání. Byla i svěžím výkla-

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Vyústění kauzy Čunek

Ne, nebojte se, nebudu psát o tom, na čí straně stojím. Ne že bych žádný názor neměl, ale to, že ho mám a jaký ho mám, je dáno pouze tím, že nejsem odkázán na informace z médií. Naprostá většina našich občanů, kteří neměli možnost alespoň s některými aktéry celé kauzy mluvit osobně, musí být zcela zmatena zejména protichůdnými stanovisky státních zástupců. Pokud totiž mohou mít tak diametrálně odlišné názory lidé, kteří jsou k posouzení celé kauzy kvalifikováni, pak člověku zatrne, co by se mohlo stát, kdyby jeho samotného z nějakého důvodu, třeba nešťastnou náhodou, semlel náš systém, čímž myslím policii, státní zastupitelství i justici.

Zažil jsem nedávno podobný případ v nedalekém okolí. Jeden muž byl obviněn svou bývalou manželkou, že zneužíval dceru. Ná-sledovala měsíce trvající vazba, kdy s ním „orgány činné v trestním řízení" zacházely jako se zločincem. Naštěstí jeho kolegové zorganizovali podpůrnou akci – na soud se nakonec dostavil i tehdejší senátor Svatopluk Karásek – takže muž nakonec odsouzen nebyl a v odvolacím řízení byl osvobozen v plném rozsahu.

Zmíním malý detail. Sám jsem se do soudní síně nedostal; byla malá a plná a já přišel pozdě. Vysedával jsem tedy na chodbě. Když vyšla ze dveří jedna svědkyně, zřejmě sousedka žalující strany, poznamenala ke své přítelkyni: „No, bylo to hrozné. Ale přece tam nebudu říkat, že lže, když je to sousedka."

Tedy ani ten nejmenší ždibeček občanské statečnosti či lidské pravdivosti! A tak máme noviny plné různých kauz, v nichž figurují lidé někdy snad vinní, jindy snad nevinní. Ale i o těch nevinných média často píší značně nevybíravě. Zamýšlí se někdo nad tím, jak to působí třeba na manželky takto postižených? Nebo na jejich děti? Na ty blízké, kteří vědí, jak to je doopravdy?

Ale to nejlepší nakonec. Věříme-li v Boha, máme jednu velkou výhodu. Dobře víme o tom, že veškeré pozemské soudy jsou jen předběžné. A je tu někdo, na kom opravdu záleží a kdo tu pravdu zná. Zná ji lépe než účastníci řízení. Jistě to není důvod, abychom přestali usilovat o spravedlnost i na této zemi, přece je to však myšlenka velmi útěšná.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Delegace ERC navštívila ministra kultury Jehličku

Vývoj v řešení problematiky narovnání vztahů mezi státem a církvemi se v posledních týdnech začal významně posouvat kupředu. Současná vláda chce letos předložit návrh zákona o majetkovém narovnání, k němuž od roku 1989 ještě nedošlo. Ministr kultury Václav Jehlička, zároveň předseda vládní Komise pro narovnání vztahu mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi, pozval zástupce ERC v ČR pod vedením předsedy Pavla Černého do svého sídla v Nostickém paláci. Obě strany si vyměnily informace o aktuálním stavu a způsobu řešení. Ministr ujistil ERC, že považuje tento problém za prioritu a požádal o vzájemnou spolupráci při tvorbě zákona.

(ERC)

Pozvání k Ekumenické neděli 2007

Ekumenická rada církví v ČR a Česká biskupská konference tradičně vyhlašují Ekumenickou neděli, která v letošním roce připadá na 23. září. Ústředním tématem liturgie je "Světlo Kristovo září nade všemi", tedy téma Třetího evropského ekumenického setkání. K ekumenickým oslavám Dne Páně všechny srdečně zveme!

(ERC)

Podivná deklarace

Charta oecumenica, široce citovaná i komentovaná v Evangelickém týdeníku, je nejspíš vedena dobrou snahou ekumenických pracovníků najít společné téma, v němž bychom se mohli pokusit (!) vyjít si vstříc. Je ovšem otázkou, proč naši církevní činitelé najednou spěchali připojit své podpisy pod dokument, který sotva bude strhující pobídkou pro křesťany bez rozdílu vyznání. Navíc bez předběžného rozhovoru o materiálu, který si sotva kdo v církvích kompletně přečetl. Vyhlíží to tak trochu jako se zájmem o evropskou ústavu, kterou měl sotva kdo v ruce a mysli, byť zde šlo jen o několik stránek textu. Budeme-li hodně vstřícní, můžeme snad přijmout, v lepším případě, vlídné stanovisko profesora Filipiho, že „charta ...nabízí řadu inspirací ke krokům ekumenické vstřícnosti a široký rámec, který není ještě zdaleka využíván". Tomuto rámci ovšem ostře protiřečí řada podivných vyjádření, zejména uvozená sloganem „zavazujeme se" (!). Kdo a k čemu se zavazuje? Církevní činitelé? My ve farnostech sotva. Nikdo s námi o věci nemluvil a materiál se k nám dostává s ohromným zpožděním. Kdo by také mohl brát vážně, že se zavazujeme (například) k tomu, že: „budeme bránit základní práva proti jakýmkoliv útokům" (zní to jak plácnutí do rybníka: jaká práva, vůči komu a jak?); že „se postavíme jakékoliv formě nacionalismu, která by vedla k jakémukoliv ponižování ostatních národů a národnostních menšin" (církevní činitelé se snad v naší zemi sotva kdy jednoznačně, veřejně vyjádřili i proti těm nejhrubším případům hnědokošilatých excesů i protižidovských výpadů, vždy šlo jen o ojedinělé hlasy soukromých osob); „jít vstříc cíli, kterým je eucharistické společenství" (zvláště pikantní dnes po přitvrzení Kongregace pro nauku víry, zdůrazňující výlučnost církve vedené Petrovým nástupcem, když jakákoli forma společného přijímání sv. večeře Páně je biskupy zapovězena). Tolik jen namátkou. A to pomineme některá mnohomluvná vyjádření, nedávající dobrý smysl, natož aby nás vedla ke konkrétní akci, jako např. „chceme se společně zasadit pro takové životní podmínky pro celé tvorstvo. V zodpovědnosti před Bohem proto musíme společně uplatňovat a dále rozvíjet kritéria toho, čeho by lidé z hlediska vědeckého a technologického sice mohli dosáhnout, co však z etického dělat nesmějí". Svého času na jednom Kirchentagu nedávno zemřelý křesťanský myslitel Carl Friedrich von Weizsäcker zdůraznil, že zavaleni konferenčními materiály bychom potřebovali spíše stručný, věcný text, který by nás plně zaujal a pomohl nám se hnout z místa. Zbývá opravdu otázka, proč museli církevní činitelé dospět k podpisu 6 let starého dokumentu, který - jak známo - ovoce zatím nepřinesl, je podivný strukturou i obsahem a strhujícím motivem k akci není.

Jan Kašper

ČCE k vatikánskému dokumentu

Vyjádření synodní rady Českobratrské církve evangelické k dokumentu Odpovědi na otázky, týkající se některých aspektů nauky o církvi

Synodní rada Českobratrské církve evangelické (ČCE) je **znepokojena** obsahem posledního dokumentu římskokatolické Kongregace pro nauku víry. Nedovede si vysvětlit důvod, proč Kongregace pro nauku víry tuto interpretaci 2. Vatikánského koncilu vyhlásila právě v této době.

Synodní rada ČCE považuje dokument za konzistentní v rámci římskokatolické nauky o církvi a v rámci toho, jak římskokatolická církev po celé dějiny sama sobě rozumí.

Synodní rada ČCE však prohlašuje, že Českobratrská církev evangelická díky své reformační tradici nemusí diskutovat o tom, kde se uskutečňuje církev Kristova, protože věříme na základě biblického svědectví i historických dosvědčení, že o tom rozhoduje Boží lid jen okrajově – první a poslední slovo přísluší Ježíši Kristu

Synodní rada ČCE se obrací na členy Českobratrské církve evangelické i na všechny církve z české ekumeny, kterým je tento přístup blízký, aby se posledními vyhlášeními Kongregace nenechali zavést na takovou argumentační rovinu, na níž by sami popírali své odhodlání žít v následování Krista a v duchu jeho učení, a to i přesto, že se jejím posledním dokumentem právem cítíme zaskočeni.

Synodní rada ČCE se dále s odkazem na obsah vyznání víry obrací na všechny členy církve s tím, aby svou sílu k životu, nesení naděje a budování společenství víry bránili a opírali o zaslíbení Ježíše Krista víc než o činy a vyhlášení, jejichž motivy příliš neslouží Boží slávě mezi lidmi.

Čím více nás takový dokument uvádí v nejistotu o upřímnosti ekumenických snah, o to více synodní rada zdůrazňuje, aby všichni ti, kdo jsou osloveni Boží láskou k člověku a povoláni spoluvytvářet společenství Kristova lidu, usilovali o věrohodný, pravdivý a svobodný život Božích svědků a následovníků Kristových.

Ani v souvislosti s posledním dokumentem Kongregace není ČCE nucena nijak měnit to, jak sebe sama chápe a rozumí svému poslání v této zemi, v této době a v současném poměru sil mezi věřícími a nevěřícími: Českobratrská církev evangelická vyznává víru v Boha Otce, Syna a Ducha svatého, která ji spojuje s křesťany všech vyznání a všech dob. Vyjadřuje svou naději, že spolu s ostatními křesťany má účast na jedné obecné Kristově církvi, díle Ducha svatého. Hlásí se do společenství reformačních církví obnovených a stále se obnovujících Božím slovem. …

Synodní rada ČCE veřejně vyjadřuje své odhodlání i nadále pomáhat všem ekumenickým vztahům a snahám, které budou stát na vzájemné úctě a pravdivosti společného vyznávání Ježíše Krista jako Pána a Spasitele, jak byl dosvědčen v Písmech Starého a Nového zákona.

Synodní rada ČCE podporuje každou věrohodnou snahu, která umožní nahlédnout, že Kristus je živým Pánem každého, kdo jej vyznává a kdo takovým vyznáním přijímá určenost pro spásu v Ježíši Kristu.

V naději pohledu k jednajícímu Bohu vyhlížíme okamžik, kdy nám bude dáno prohlédnout nejasnosti lidských usilování a snažení a kdy budeme moci spatřit smysl toho, čemu dnes nerozumíme.

V Praze dne 17. července 2007

Mahulena Čejková v.r.
synodní kurátorka ČCE
Joel Ruml v.r
synodní senior ČCE
(red. zkráceno)

Polemika

Tak velice jiné tóny

Milý bratře Glasere,

respektuji, že obhajujete Dokument Kongregace pro nauku víry (*www.radiovaticana.cz Odpověď na otázky, pozn. red.*).

Deníky, se kterými polemizujete, nečtu a oficiální stanovisko evangelických církví jsem také nezaznamenal, neboť je léto. Píši jako člověk a křesťan, evangelický farář a učitel Starého zákona na ETF.

Nejprve tedy k Vašemu textu. Vyčítáte evangelickým představitelům údiv nad stanoviskem dokumentu. Jako byste neznal širokou klaviaturu římsko-katolické teologie. Na této široké klaviatuře každá doba, každý papež a na jiné úrovni každé farní společenství hraje nějakou melodii. Záleží tedy na tom, které tóny se v které době rozezní a které nikoli. Je to volba těchto tónů na úkor jiných. Pokud se z Vatikánu rozezněly právě tyto tóny, pak mě to rovněž překvapuje. Podotýkám přitom, že mě s mnoha římskými katolíky pojí nejužší přátelství a cestu této církve u nás i ve světě se snažím sledovat se zájmem, sympatií a pozorně.

Máte jistě pravdu, že katolické církvi nelze upřít právo definovat se, jak uzná za vhodné. Nežije ale ve vzduchoprázdnu a pojí ji staleté vazby k okolí. A po 2. Vaticanu rovněž desetiletí nového přibližování, mj. i s evangelíky. Skutečně se nad textem kongregace neubráním dojmu značné arogance, jestliže se nově formulovaná definice děje na úkor jiných. Neboť patřit k Církvi jakožto lidu Božímu je to, oč v biblickém poselství a církevních dějinách jde zcela eminentně. Katolická církev ústy své kongregace má jistě právo definovat se jako jediná subsistující církev. Zraňuje tím ale ostatní upřímné křesťany, kteří většinou již dávno opustili bipolární anatematizující vztah k „římanskému modlářství" a ke katolické církvi vztahují přátelsky ruce. Římskokatolická teologie by přitom uměla rozeznít tak velice jiné tóny!

Máte ale pravdu i v tom, že co se vlastně mají evangelíci co zlobit. Existuje přece starý eklesiologický model, který elegantně zformuloval Jan Amos Komenský. I on dávno před posledním dekretem evangelíkům upřel označení církev. Protože, tvrdil Komenský, existuje jen jedna církev, totiž církev Kristova. Představuji si ji jako oloupaný pomeranč. Jeden pomeranč, skládající se z mnoha plátků. Jednotlivý plátek je jistě také pomeranč, ale celý pomeranč je to teprve tehdy, když dáme všechny odloučené plátky dohromady. Komenský těm plátkům říkal jednoty. A radil, on a jeho Jednota bratrská, aby se rozdělené církve raději nazývaly jednoty, aby jim neuniklo, že teprve dohromady s dalšími jednotami tvoří katolickou, tedy všeobecnou církev.

Skončím tedy smířlivě: Ze zvyku budu nejspíš své domovské Českobratrské církvi evangelické, jakož i Církvi československé husitské i mnoha dalším dál říkat církve. Když se setkám s římskými katolíky, kteří ze sebe v duchu posledního dokumentu začnou na adresu evangelíků soukat novotvary typu „církevní společenství" nebo „denominace", nebudu s tím mít problém. Společenství s bratry a sestrami z Jednoty římské si tím přece nenechám vzít.

Bratrsky

Petr Sláma

Ochuzené dědictví Karla IV.

Dokončení ze str. 1

dem textu. Textem byl citát z Vlastního životopisu Karla IV. a primátor jej stručně rozebral i aplikoval na současnou chvíli. Jeho řeč obsahovala napomenutí i nadějný závěr. Dokonce i modlitba následovala, a tu přednesl velmistr řádu křižovníků. Text-citát zněl: Budete-li nenáviděti lakomství, poplyne vám bohatství. Primátor jej výstižně vyložil, upozornil, jak ošidné je lakomství a jak k němu blízko má závist. Přiznal, že toto obojí je naším obecně rozšířeným neblahým sklonem, aniž sebe vyloučil z obecného lidu. Říkal totiž: my máme tyto sklony. Po varování však následoval nadějný závěr - vždyť dokážeme-li se lakomství zříkat, poplyne k nám bohatství.

Tak se nám dostalo poselství aktuálního, pádně přesvědčivého, neboť vskutku teprve velkorysost umožňuje rozmach aktivit k obecnému prospěchu. Škodolibost a závist naopak ochromuje a poškozuje celou společnost. Proč by se současný podnikatelský rozmach neinspiroval také myšlenkami tohoto "největšího Čecha", jak jej nedávný průzkum mínění ohodnotil.

Avšak v původním císařově textu je za touto větičkou středník. Věta pak pokračuje: k němu však nepřikládejte srdcí svých, ale shromažďujte si poklady moudrosti, neboť v jejím vlastnictví jest mnoho panování. Toto pokračování věty však už primátor nezmínil, a tak poselství Karla IV. zůstalo ochuzeno o rozměr pokory a duchovního bohatství.

Blahoslav Hájek

Odpověď ministra zahraničí

Předseda Ekumenické rady církví P. Černý požádal ministra zahraničních věcí České republiky Karla Schwarzenberga o intervenci ve věci lidských práv a náboženských svobod v Turecku a upozornil na problematičnost přístupového procesu Turecka do EU.

Ve své odpovědi ministr Schwarzenberg uvádí, že Česká republika jednoznačně odsoudila vraždy křesťanských pracovníků v Turecku. Zmíněný zločin byl označen Evropskou unií nejen za útok proti jednotlivcům, ale také za útok proti principům svobody a tolerance.

Pan ministr se domnívá, že přístupový proces Turecka do EU, který je vůbec nejpřísnější, dává větší šanci monitorovat a kontrolovat dodržování lidských práv v této zemi.

Turecko nebude moci vstoupit do EU, pokud nesplní náročná vstupní kritéria a závazky.

Česká republika v rámci přístupového procesu pozorně sleduje a vyhodnocuje pokrok v plnění politických kritérií, zejména v oblasti lidských práv, včetně náboženských svobod.

Ministr ve své odpovědi ujistil, že Česká republika „situaci v oblasti lidských práv také pravidelně vznáší při různých bilaterálních jednáních s tureckou stranou".

ERC, 16.7.2007

Ochranovský seniorát při Českobratrské církvi evangelické

Ochranovský seniorát (OS) má jen krátkou historii, která se počítá od 1.1.2000, má 9 sborů (Jablonec nad Nisou, Koberovy, Potštejn, Praha, Rovensko pod Troskami, Tanvald, Turnov, Ujkovice, Železný Brod) se 646 členy.

Synod Jednoty bratrské v říjnu 1999 zrušil několik svých sborů. Synod ČCE 1999 je přijal do svého společenství, jejím členům propůjčil členství v Českobratrské církvi evangelické a ustanovil OS. Ochranovské sbory přijaly toto rozhodnutí s úlevou a velikou vděčností. Teologické rozdělení v České provincii Jednoty bratrské se pokoušela řešit i světová Unitas fratrum. Se zrušením sborů nesouhlasila a potvrdila jejím členům i setrvání ve svazku světové Jednoty bratrské jako své „Dílo" (Unity undertaking). Členové OS mají tedy dvojí členství: v ČCE a v Unitas fratrum.

Kazatelé OS se od počátku účastní pastorálních konferencí s kazateli ČCE a podle možností se zapojují do práce a služby ČCE. V současné době hledá OS nové kazatele, tři studenti bohosloví ještě nemohou přijmout službu ve sborech.

Pražský sbor vydává pro celý seniorát a další zájemce vlastní časopis (Nové bratrské listy) a každoročně také Hesla Jednoty bratrské. Tradičně se koná Husův den ve skalách Na kalichu u Besedic.

Snažíme se v seniorátě pracovat se skupinou mládeže, O. Halama s pomocníky každý rok pořádal dětský letní tábor pro děti, letos je to ve formě rodinné rekreace.

Úzké vztahy sbory OS udržují s partnerskými sbory Evropské kontinentální provincie Jednoty bratrské osobními kontakty, ale i společnými akcemi: od r. 1999 se každý druhý rok koná „Partnerský den". Je to celodenní setkání českých a německých sborů (1999 v Ochranově, ostatní v Železném Brodě). Jsou připravovány programy pro dospělé i děti, na programu bývají hry i biblická témata, zpěv a rozhovory. Sbor v Železném Brodě se svými partnerskými sbory má v dvouletém cyklu i společná setkání staršovstev (Amsterodam, Bad Boll, Ochranov, Železný Brod). Pravidelně se také setkává seniorátní výbor OS s Ředitelstvím Evropské kontinentální provincie. Němečtí bratří a sestry velice pomáhají sborům OS i finančně.

Když byly naše sbory JB zrušeny, jejich nemovitý majetek byl bez jejich vědomí přepsán na Českou provincii JB. Některé sbory nemohly dále konat svá bohoslužebná shromáždění ve svých budovách, pražský sborový dům byl po 104 letech Jednotou bratrskou prodán ke komerčním účelům. S pomocí bratří a sester z Německa získal nový sborový dům sbor v Potštejně a v Turnově. V současné době probíhá jednání mezi vedením Jednoty bratrské a seniorátním výborem OS o odkoupení 5 sborových domů za 5% odhadní ceny (odkoupení původního majetku sborů) do vlastnictví místních sborů a kostelík s farou v Potštejně za plnou tržní cenu. I v tomto úsilí je rozhodují pomoc sborů Evropské kontinentální provincie a podpora synodní rady ČCE.

Protože na letošní rok připadá 550.výročí založení Jednoty bratrské (1457) a 275. výročí bratrské misie (1732), připravil OS s Ředitelstvím Evropské kontinentální provincie slavnost v Mladé Boleslavi 28. 4. 2007, kterého se účastnilo skoro 500 lidí. OS připravil i výstavu o Jednotě bratrské ve spolupráci s Muzeem Komenského v Přerově. Podstatná její část je nyní instalována v Praze v Pedagogickém muzeu J.A.Komenského, bude otevřena do 30.9. Na podzim se ještě přestěhuje do Uherského Brodu a příští rok snad do Zelowa v Polsku.

Rádi bychom uměli ve své sborové práci i v osobním životě naplňovat heslo Jednoty bratrské:

Zvítězil Beránek náš, následujme jej.
Vicit agnus noster, eum sequamur.

Jiří Polma,
senior Ochranovského seniorátu

Plakátek, kterým se představoval sbor v Rovensku pod Troskami na setkání sborů z Čech a Německa

Touha po svobodě

Ježíš řekl Židům, kteří mu uvěřili: „Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými."

Také tahle slova byla důležitá pro vznikající Jednotu bratrskou i v průběhu jejích dějin. Odpovědný příklon k Ježíšovým slovům. Však to vyjádřili slovy bratra Řehoře, že se rozhodli řídit se v každodenním životě evangeliem, příkladem Kristovým i apoštolů. Protože toužili po jistotě spásy, chtěli být učedníky Kristovými, chtěli ho následovat. Aby to bylo možné, potřebovali vnitřní svobodu.

Viděli, jak lidský svět dovede zotročovat a ubližovat, a proto toužili po jistotě, o kterou by mohli opřít své životy a své následování Krista všude a za všech okolností. Zvláště v nepřátelském prostředí, kterého si hojně užili od počátku. Zvolili si autoritu Kristovu nad autority lidské. To je cesta vnitřní svobody – ke službě, ke svědectví, svoboda přijmout protivenství, ztráty, utrpení i vyhnanství. Volnost ve spoutanosti. Vnitřní svoboda je možností nepadnout, když se přiženou záplavy a vichřice a zaútočí na stavbu církve – podle známého Ježíšova podobenství. Jednota bratrská se snažila stavět na Kristu.

Nejznámnější osobností JB je jistě J.A.Komenský. Známý je jeho úděl pastýře vyhnanců pro víru, které povzbuzoval svou vnitřní svobodou a neobyčejnou důvěrou v Boží přítomné i budoucí jednání. Lidským zrakem a zkušeností tušil zánik JB, ale i v tak případném spisku „Smutný hlas zaplašeného hněvem Božím pastýře..." z r.1660 vypověděl svou naději, že Pán církve opět na starých základech vybuduje novou církev. - Je to snad prorocké slovo o obnovení JB v Ochranově (Herrnhutu)?

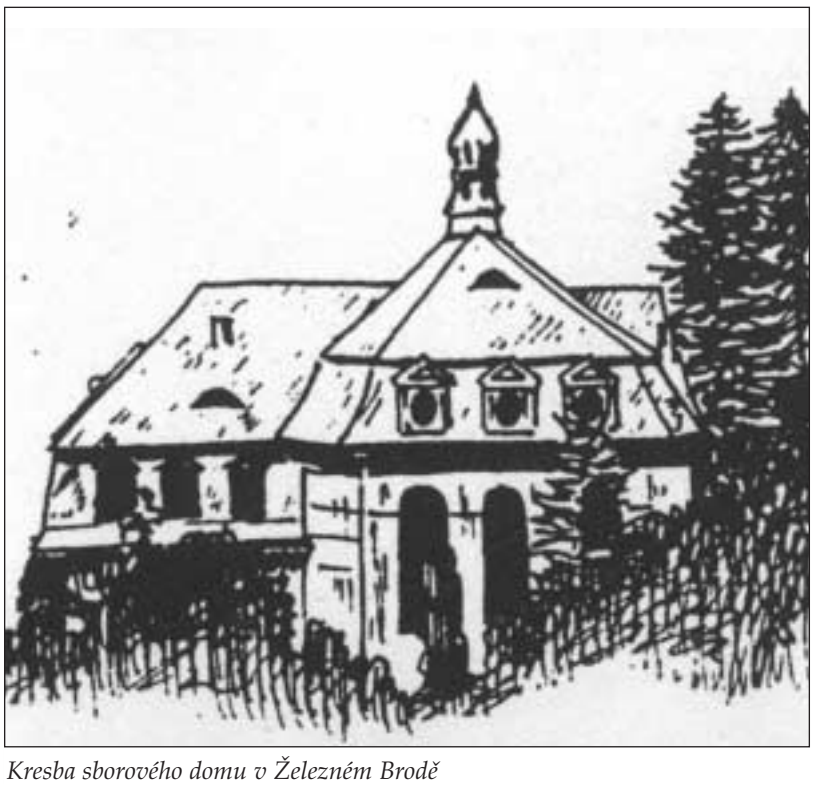
Člověk, ale i církev jako společenství lidí, má představu o svém životě; a je mnoho věcí a situací, které si nenaplánoval a které by si dobrovolně nikdy nezvolil. Přesto přicházejí. Jak se s nimi vyrovnat? Jak v nich obstát? Také Komenský měl své plány a své sny. Když se radostným krokem vracel z bohoslovecých studií v cizině, byl plný elánu a literárních plánů ve službách Kristu v JB.

Mnohé bylo jinak. Mnoho ztrát různého druhu. Mnoho starostí, mnoho odpovědnosti za druhé. V těžkém úderu prvních ztrát psal Labyrint světa a ráj srdce. Popisuje v něm nesvobodu a nejistotu v lidském světě (jak to člověk zažívá téměř v každé generaci) a poznává jistotu a vnitřní svobodu pod vlivem Kristovým. Radí: vyměň brýle mámení za brýle Božího slova a Ducha svatého. A přijde proměna: znovu půjdeš do zkaženého světa, tentokrát proto, abys do něho přinášel dobré věci a vztahy z Kristova pověření. Tohoto poznání se držel po celý život – třeba v zápase s morem v Lešně 1631, v pedagogických spisech, až po Obecnou poradu o nápravě věcí lidských. Snílek? Následovník Krista v přijaté od něj svobodě.

Když se ohlédneme na úsilí JB, je to totéž: služba Kristu mezi bližními tohoto světa. Služba s velkým nasazením: jejími produkty jsou třeba společenství lásky, Kralická bible, kancionály, bratrské školství, misie... Svobodné následování zvítězilého Beránka, následování celým srdcem, celou duší a celou myslí – a milování bližního jako sebe sama.

Přeji vám, aby to byla i vaše cesta a způsob vaší vnitřní svobody.

Jiří Polma

Kresba sborového domu v Železném Brodě

SMOS – tajemná šifra...

Ochranovský seniorát je malý, tomu odpovídají i počty mládežníků. Není nás mnoho, takže jednotlivé skupinky pravidelně se scházející na sborech fungují tam, kde se nějací mládežníci objeví. Což jsou v současné době sbory dva – pražský a potštejnský. Scházíme se ale i dvakrát ročně na tradiční víkendové setkání nazvané SMOS. Tato tajemná zkratka v sobě skrývá vcelku prozaický název Sjezd dorostu a mládeže Ochranovského seniorátu. Je to možnost, jak alespoň trochu udržet kontakty v rámci seniorátu. Jedeme vždy na nějakou faru našeho seniorátu, což nemá jen praktické důvody. Sbory jsou totiž na krásných místech – jen posuďte: Potštejn, Rovensko pod Troskami, Turnov, ... To nás dokonce inspirovalo k tomu, že jsme letos o prázdninách v Rovensku strávili celý týden výletováním v Českém ráji a okolí.

Důležitým momentem jsou pro nás kontakty do zahraničí. Je to logické, jsme církev celosvětová a malá, takže je jednoduché a snad i občas nutné hledat dál. Podzimní SMOS v roce 2006 se například konal v Ochranově (Herrnhut), kde nám místní mládež poskytla svou klubovnu. Také posíláme své zástupce na evropské setkání mládeže Jednoty, Moravial, které se koná každé 3 roky. A v neposlední řadě jsme nyní s evangelickou církví a k oboustrannému užitku se začleňujeme do její práce s mládeží.

AK

Dětské tábory

Dětské tábory Ochranovského seniorátu se staly známými nejen v regionu Českého ráje. Začaly se konat již v roce 1999, tedy v době vzniku Distriktu tehdy už rozdělené Jednoty bratrské. Na jejich přípravě a fungování se podílely od počátku členové sborů v Turnově a Potštejně, ale přidali se také z Prahy i Jablonce. Účastníky těchto táborů byly nejen děti z našich sborů, ale od počátku byly otevřeny i dalším zájemcům. Naším cílem bylo formou táborových her a programů přiblížit dětem základní biblické příběhy a myšlenky. Vybíráme atraktivní témata i světové kontinenty, které v navázání na celotáborové dobrodružné hry a soutěže propojujeme s biblickými znalostmi. Tak nesly tábory například jméno „Quo vadis", „S Davidem mezi indiány" (o misii Davida Zeisbergera), „Hledání ztracené archy" aj. Z těchto táborů zůstává nejen přátelství mezi dětmi a prohloubené vztahy mezi členy našich sborů ale také každý rok vznikla nová táborová píseň na téma tábora, která se dodnes mezi dětmi i dospělými zpívá.

O dětských táborech mluvíme částečně v minulém čase, protože právě toto léto změnily svoji podobu v rodinnou dovolenou.

Ondřej Halama

Redakce Evangelického týdeníku Kostnické jiskry děkuje Ochranovskému seniorátu za finanční pomoc na vydání tohoto dvojčísla

Ekumena v Hořicích

Ve čtvrtek 5. července na svátek Cyrila-Konstantina a Metoděje se konaly v modlitebně ČCE v Hořicích ekumenické bohoslužby k 592. výročí upálení mistra Jana Husa. V 17 hod. faráři Eliška Zapletalová z Církve československé husitské, Adam Depa z římskokatolické církve a Radim Žárský z Českobratrské církve evangelické a kurátor sboru ČCE Oldřich Nekvinda položili věnec k pomníku mistra Jana Husa. Eliška Zapletalová přečetla Husovo prohlášení zástupcům koncilu v Kostnici, datované 1. července 1415. (O pět dnů později byl Hus za hradbami města upálen na hranici.)
Pokračování bohoslužeb poté probíhalo v modlitebně ČCE. Na úvod pěvecké sdružení Rabiro-Vesna za řízení Boženy Stopokové zazpívalo píseň Milost vám a pokoj. Na zahájení uvítal přítomné kurátor sboru Oldřich Nekvinda a připomněl význam obou svátečních dnů. Římskokatolický farář Adam Depa se pomodlil za jednotu křesťanů a připomněl, že v minulosti byla církev nerozdělená. Kázání na téma ev. Jana, kap. 18 o Ježíši, který promlouvá před Pilátem: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě, každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas“ přednesla Eliška Zapletalová. Připomněla jak oba naše věrozvěsty, tak mistra Jana Husa a opata sázavského kláštera sv. Prokopa, kde se bohoslužby konaly v staroslověnském jazyce. Radim Žárský se ve své přednášce o Husovi, kterého nazval učitelem a reformátorem, zabýval dalším mu-čedníkem Jeronýmem Pražským, křesťana, který i pro své poznatky pravoslaví by mohl být nazván otcem ekumenismu. Mistr Jeroným byl upálen necelý rok po Husovi 30. května 1416. Bohoslužby byly prokládány písněmi za doprovodu harmonia, na které hrála sestra Věra Karrasová. Po přímluvné modlitbě a modlitbě Páně následovalo poprvé v této modlitebně požehnání od všech tří duchovních. Shromáždění bylo zakončeno písní Te Deum „Tebe, Bože, chválíme“. Na tomto vskutku ekumenickém setkání byli přítomni věřící ze čtyř církví. Všichni odcházeli potěšeni Božím slovem a přátelstvím, které ze všech přítomných vyzařovalo.

Staršovstvo sboru ČCE v Hořicích

Státní svátek u příležitosti 592. výročí upálení mistra Jana Husa oslavili v Lysé nad Labem. V areálu evangelického sboru se sešlo přes sto lidí, aby po pozdravu starosty Jiřího Havelky vyslechli projev asistenta katedry etiky Evangelické bohoslovecké fakulty University Karlovy, Pavla Keřkovského. Ten Husa začlenil mezi věrozvěsty Cyrila s Metodějem a naši současnost. Slavnostní náladu příjemného podvečera umocnilo hodinové vystoupení jazzového kvarteta Víta Andršta. Asi třicet přítomných se pak odebralo na Husovo náměstí, kde po přečtení úryvku jednoho z Husových dopisů, položili zástupci pořadatelských organizací – starosta Jiří Havelka a farář Emanuel Vejnar – kytici k Husově bustě.

Emanuel Vejnar

Černobílý svět?

Se zájmem jsem si přečetl článek „Zelenomodrý svět" ve dvojčísle 20-21. Autor v něm svým vyjádřením, že „náš prezident Václav Klaus i americký viceprezident Al Gore předkládají černé nebo bílé vidění světa" (rozumí se, co se týče velmi diskutovaného globálního oteplování planety), staví na roveň rozdílné přístupy k této otázce ze strany jednoho i druhého koryfeje. A pokračuje: „Daný přístup připomíná spíše reklamní kampaň. Jsme zaklíněni dokumentárním filmem a vědeckostí obou protagonistů." Nu, neviděl jsem ani film Martina Durkina, ani film Al Gorův. Zato jsem si koupil knihu posledně jmenovaného „Nepříjemná pravda" (podle ní je natočen film) a musím potvrdit, že se vědeckých poznatků drží, takže vůbec o žádnou reklamní kampaň nejde. Nadto se důsledně vyrovnává s námitkami druhé strany, jejímž čelným reprezentantem je právě Václav Klaus: Nyní probíhající oteplování planety má přirozené příčiny; lidská činnost se na tom podílí zcela zanedbatelně; omezování výroby a spotřeby není nutné; věda už si bude umět poradit apod. Z knihy jsem nabyl dojmu, že Al Gore je hluboce věřící člověk, jemuž osud budoucích generací leží na srdci, a co hlásá, hlásá bez postranních úmyslů. Připomínám, že Al Gorova kniha byla letos vydána s dotací českého ministerstva pro životní prostředí.

Jaroslav Kraus

Dny evropského dědictví

Ve Dnech Evropského dědictví, probíhajících po dva víkendy v měsíci září, otevírají své brány naše nejzajímavější památky včetně těch běžně nepřístupných. Každoročně se mezi nimi objevuje i několik evangelických kostelů. Ty sice nejsou z památkářského hlediska největšími skvosty, přitahují však přinejmenším tím, že patří mezi ty běžně nepřístupné.
Připojujeme jejich seznam v podobě uvedené na internetových stránkách Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska k 6. 8. 2007. Pokládejte ho za inspiraci k výletu a poznávání.

* **Brandýs nad Labem,** raně gotický evangelický kostel z r. 1304.
Otevřeno: 9. září; 10-17 h.
Kulturní památka.

* **Frýdek – Místek,** novogotický evangelický kostel z r. 1910.
Otevřeno: 9. září; 13-17 h.
Kulturní památka.
Doprovodný program: koncert pěveckého sboru Cetana musica od 15 h

* **Kolín,** pseudogotický evangelický kostel z r. 1871.
Otevřeno: 8. a 15. září; 14-17 h.

* **Lysá nad Labem,** areál evangelického sboru (toleranční kostel z r. 1787, torzo hřbitova z r. 1784, barokní fara – rodný dům Bedřicha Hrozného, škola z r. 1907 a památný strom).
Otevřeno: 15.-16. září, 9-17 h. V liché hodiny prohlídka s výkladem.
Kulturní památka.
Doprovodný program: Divadelní představení J. Molavcové a A. Strejčka "Oráč a smrt" 16.9. od 17 h

* **Mělník,** novorenezanční evangelický kostel z r. 1897.
Otevřeno: 15. září; 9-17 h.
Kulturní památka.

* **Přerov,** výjimečná sakrální novostavba evangelického kostela z r. 1907.
Otevřeno: 8. září; 9-15 h.
Kulturní památka.

Emanuel Vejnar

Hlas katolického věřícího

Vážení přátelé, jako jeden z mála katolických odběratelů ET jsem s velkým uspokojením přečetl největší část listu, zvláště mě zaujala část o Ekumenické chartě. I ty příspěvky mě příjemně překvapily, jen mě zarazil jeden "Proč jsem přesvědčen, že Charta oecumenica je nebezpečím pro protestantské církve". Ten jsem si přečetl dvakrát a utvrdil jsem se v dojmu, že mnozí nechápou ekumenu. To přece není snaha o nějakou směsici učení. Kdybychom to takto viděli, pak se musí obávat každý, že ho bude někdo znásilňovat ve víře. Ekumena je snaha působit společně jako jedni křesťané na společnost, která je hlavně v naší zemi úplně ateistická a možno říci zvrácená. Mnozí dosud nechápou, že jediná síla, která umí ovládat svědomí, je náboženství. Velice mě překvapila kniha paní Albrightové Mocní a Všemohoucí, která říká, že náboženství je velmi důležitou složkou mezinárodního soužití, hlavně soužití kultur a civilizací. To je jádro problému současného světa. Nakonec absence odpovědnosti je i hlavní, nebo aspoň důležitou příčinou změny klimatu, kdy se přístup k přírodě měří tím, zda to prospívá nebo tlumí prosperitu státu.
To je to katastrofální "Trh vyřeší vše" nebo "však ono se něco najde, až nebude uhlí, nafta a pod."
Snad společný postoj křesťanů je, že věříme, že svět je nám svěřen, abychom jej zušlechťovali a předali jej v lepším stavu příští generaci.
Bratrsky uctivě zdraví

Jiří Laube,
Roudnice n.L.
(výňatek)

Nové knihy

EMAN VYDÁVÁ

Evert Jonker:
Aby se Slovo dostalo ke slovu -
Podněty pro tvořivou katechezi
Jak tvořivě pracovat s biblickými texty, podle čeho se orientovat v katechetických metodách a jak je účelně zužitkovat. Inspirace pro všechny, kdo chtějí pracovat s dětmi a mládeží na úrovni současných vykladačských i aplikačních metod. Teoretickou část doprovází jedenáct podrobně připravených a komentovaných hodin.
Z nizozemštiny přeložila Rut Brodská.
Formát A4, polotuhá vazba, 136 str. textu, 55 pracovních listů, cena 180 Kč.
Objednejte u EMANA,
Husova 656, 256 01 Benešov
tel.: 317 722 215,
http://eman.evangnet.cz

Inzerce

Je mi 29 let a chci najít věřící přítelkyni k seznámení, prozatím poštovní cestou - nejlépe JM kraj.
Adresa:
David Nykl, Zlatá 51, P. O. BOX 10, Kynšperk nad Ohří 357 51. Zn. I dopis leccos napoví a potěší.
č. 36

Noemi www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let).
Podrobné informace Vám zašleme poštou nebo e-mailem.
Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420-777222877,
e-mail: info@noemka.com
č. 1

Trpělivý lektor angličtiny nabízí v Praze hodiny pro začátečníky, věčné začátečníky i středně pokročilé. Individuální přístup.
Přihlášky zasílejte poštou na adresu redakce Ječná 19, Praha 2, nebo e-mailem: ET.KJ@worldonline.cz.
č. 35

Sbor ČCE v Domažlicích hledá faráře na plný úvazek. Schopnost týmové práce, bližší vztah k činnosti s dětmi. Nástup možný od září 2007, nebo dle domluvy. Bydlení zajištěno v nově postaveném sborovém domě. Informace: sestra kurátorka Milena Wolfová, tel. 606 459 514, nebo e-mail: milenawolfova@seznam.cz
č. 57

Pozvánka

Zveme na zájezd s Exulantem

Letošní tematický zájezd pořádaný občanským sdružením Exulant se bude konat ve dnech 31. srpna – 2.září 2007 a bude věnován reformačním památkám jižních Čech.

Program zájezdu:
31. srpna
– individuální příjezd a shromáždění účastníků v Táboře, ubytování, večerní prohlídka města a muzea;
1. září
- společně autobusem po trase Jistebnice, Husinec, Prachatice, Sudoměř, Trocnov, Chelčice, Kozí Hrádek, Sezimovo Ústí.
2. září
– společné bohoslužby, individuální odjezd.
Průvodcem po historii i navštívených místech bude znalec husitství pan Jiří Motyčka.
Přihlášky, prosíme, zašlete na adresu
Mgr.Pavel Čáp,
Brechtova 4/778 (schránka č.25),
149 00 Praha 415
nebo E-mail:
pavel.cap@email.cz

Oznámení

Sbor ČCE v Břeclavi si v neděli 2. září 2007 připomene 75 let od postavení a otevření svého kostela. Kostel byl postaven dle projektu ing.arch.Tejce ve funkcionalistickém slohu, velkým úsilím a finanční podporou tehdejších členů sboru, církve i spoluobčanů. Dosud dobře slouží původnímu účelu.
Pozvání k návštěvě, službě kázáním a přednáškou přijal bratr synodní senior Joel Ruml. Hostem bude také sestra synodní kurátorka Mahulena Čejková. Těšíme se na setkání s milými hosty.

Staršovstvo
břeclavského sboru ČCE

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

povoláni bohem . k lidem

550 LET JEDNOTY BRATRSKÉ

I na stránkách našeho týdeníku jsme zvali a posléze informovali o oslavách 550 let od založení Jednoty bratrské, které probíhaly 28. dubna v Mladé Boleslavi. Nyní přinášíme příspěvky, které na tomto setkání zazněly:

Krátký průřez dějinami

Milí přátelé, vážení hosté, sestry a bratři v Kristu.

Scházíme se dnes v tomto historickém kostele, abychom si připomněli, že je tomu již pět a půl století od doby, kdy vznikla Jednota bratrská.

Vznikla mezi lidmi většinou prostými, ale i vzdělanými, většinou chudými, ale i zámožnými, vytvořila se jako společenství těch, kdo byli čtením Bible a naslouchánim kázání přesvědčeni, že být křesťanem není především osobní názor, nebo dokonce dodržování určitých obřadů, ale že je to způsob života.

Že je to způsob života v lásce a vzájemné službě, ve spravedlnosti, která má základ v Boží lásce k člověku.

Jednota vznikla jako hlouček lidí v ústraní odlehlé vsi Kunvaldu, ale už ve druhé generaci se začala šířit do měst jako byla právě Mladá Boleslav, která se stala na dlouhé roky důležitým centrem. A právě dům, ve kterém jsme se shromáždili, může být symbolem její existence – stále ohrožené. Dostavěn tajně, třikrát otevřen – a pokaždé po čase úředně zavřen, dokonce zabaven a prodán a potom vykoupen, znovu otevřen – a po Bílé hoře nadobro ztracen.

Pohnuté byly osudy sborů Jednoty, pohnut byl její biskup Jan Amos Komenský, když za Třicetileté války viděl svou církev umírat. Ale ve snaze bratří a sester z Jednoty být křesťany doopravdy a naplno bylo cosi, co nezemřelo. Padesát let po Komenského smrti přicházejí jejich potomci do saské Lužice a zakládají Herrnhut, zase místo, kde chtějí onen opravdový křesťanský život v lásce a službě uskutečňovat – a kde obnovují společenství navazující na Jednotu vnitřně, pojetím víry, ale i vnějšně, ordinací svých kazatelů a biskupů.

Ale bratří v Herrnhutu zase nezůstanou kdesi na samotě u lesa, zase mají potíže a musejí se stěhovat, ale hlavně, když se jim otevřela svoboda k vyznávání a žití své víry, cítí se zavázáni předávat svou zvěst o milujícím Bohu dál – a vycházejí na nejrůznější místa k misii. Přesně polovinu z těch 550 let dějin tvoří dějiny Bratrské misie.

A obnovená Jednota, Unitas fratrum, dostává řadu nových jmen - Brüder-Unität, Broedergemeente, Moravian Church, Iglesia Morava a mnohá další, v Evropě, v Severní a Střední Americe, v Africe i v Asii, jak se v průběhu 18. a 19. století vytvářely nové a nové sbory.

Ve 20. století si Unitas fratrum vytvořila postupně novou organizaci, rozdělením na takzvané provincie, kterých je dnes 19. Většina z nich je v latinskoamerické oblasti a v Africe, většina dnešních „Moravanů" jsou lidé tmavé pleti.

Jsme jedním, nesmírně pestrým společenstvím, bratry a sestrami v Kristu, přes hranice států i kontinentů, přes všechny národní, kulturní i jiné rozdíly. Před 550 lety se zrodilo hnutí, které způsobilo, že jsme dnes na tomto místě (před 450 lety nám k tomu postavili tento dům). A hlásíme se vděčně k tomu, že jsme duchovními potomky českých (a moravských) bratří, i když je náš svět velmi odlišný od toho jejich. Hlásíme se k tomu, že chceme žít doopravdy a naplno jako křesťané. A i když je náš dnešní svět velmi odlišný, řekl bych, že je to stejně těžké jako tehdy – a stejně krásné.

ThDr. Jindřich Halama

Jednota bratrská a obecenství

Vážené dámy a vážení pánové,

nebo, jak jsme tomu zvyklí v Jednotě bratrské: Milé sestry a bratři, když vás zde v tomto slavnostním shromáždění smím oslovit jako sestry a bratry, potom už se pohybuji v první větě na půdě dědictví českých bratří. A tím jsme se dostali k tématu našeho třetího krátkého podnětu, obecenství.

Nový začátek skupiny kolem bratra Řehoře před 550 lety byl vyjádřením hluboké krize pozdního středověku, obavy o osobní spasení ve zkažené církvi, ve zkaženém světě. Pro hledání spasení se nabízely nyní dvě cesty, jedna individuální, druhá společná. Malá skupina v Kunvaldu zvolila tu druhou: společnou cestu k osobní spáse. Bratrstvo se stalo součástí jejího jména.

Titul bratr není nic původně bratrského. Členové jiných skupin před nimi a po nich se vzájemně nazývali bratry. Záleží proto na konkrétnosti: „bratři zákona Kristova". Můžeme přeložit také jako bratři Nového zákona Kristova nebo poněkud volněji bratři Horského kázání. Pojem bratr se zaostřil na Ježíšovo kázání o království Božím. Tady má svůj původ.

Mladá Jednota si dává ústavu, která odpovídá bratrskému a sesterskému východisku. Myslí se na volbu prvních bratrských kněží, na rovnoprávné postavení biskupů jednoho vedle druhého, na Úzkou radu jako na pomocný nebo lépe řečeno bratrský vedoucí orgán. Myslí se především také na synody, už v první době konstituční pro Jednotu bratrskou. Církev bratří, k níž se hierarchická vůdcovská struktura nechce hodit. Jasná báze (následování Krista) a korektiv skrze bratrské vedení uchránily Jednotu bratrskou před ohrožením individualistickými a výstředními tendencemi doby.

V označení bratr je na druhé straně skryto ohrožení výlučnosti. Vymezení rodiny od nepřátelského vnějšího světa. Titul bratr jako pomezní čára. Tak to mohlo také být v počátečních letech Jednoty. Nutná svobodomyslnost nastala po hádkách v 90. letech, když se stávali už nejen krejčí a kloboučníci, nýbrž také soudci, páni a učenci členy Jednoty, později nacházíme u Komenského další pojem bratrstva. Příkladným způsobem může ve spisu „Umírající matky" oslovit jiné národy a konfese jako bratry a sestry. Pojem bratr dostává zde ekumenickou dimenzi.

„Žádné křesťanství není bez obecenství," říká Zinzendorf. V setkání českých bratří a luterského pietismu vzniklo v Ochranově v mnohém ohledu něco zcela nového. U našeho tématu můžeme však vidět velkou míru kontinuity mezi starou a novou Jednotou: Vznik sboru jako odpověď na Ježíšovo volání do následování a obecenství jako nezcizitelnou formu tohoto následování. Titul bratr si sbor od počátků v Kunvaldu přes začátek v Ochranově uchoval dodnes.

Z Ochranova vyšli bratři a sestry do všech částí světa. A tak se Unitas Fratrum stala církví sester a bratří v mnoha jazycích, kulturách a barvě pleti – globální, multikulturní. Co znamená v Jednotě bratrské světové obecenství, jsem zvlášť dojemně prožíval při svých setkáních s lidmi v Surinamu v Jižní Americe. V Surinamu mají také přirozeně školu J. A. Komenského. Ve shromážděních zpívá sbor písně českých bratří, také v surinamském jazyce Sranan Tongo. Od bratrského biskupa Jana Augusty například Ke fa den oso (Ó jak jsou milí tvoji příbytkové) a Singi wi Gado (Budiž veleben, Pán Bůh náš pochválen).

K mým nejkrásnějším zážitkům v Surinamu patří návštěva bratrských sborů v pralese. Tam jsou vesnice potomků zběhlých otroků. Mnohé jsou dostupné jen s loďkou. Lidé bydlí v chatách, postavených v tradičním africkém stylu. Přišel jsem do jedné z těchto vesnic Jednoty, bylo velmi horko, stopy cestování byly na mně jistě vidět, v žádném případě jsem nevypadal jako farář z Jednoty bratrské v Holandsku. Pozdravili nás, jak se nyní zdraví turisté. Ale když jsem se představil jako člen Jednoty bratrské, rozzářil se obličej mého hostitele a on mi řekl: „Potom jsme tedy bratři."

Sestry a bratři,

550 let historie Jednoty bratrské je pozvání, pozvání k pokračování započaté cesty v dnešní době. Chci proto svůj krátký podnět shrnout do tří pozvání pro nás, lidi dneška:

* Ve věku sekularizace je dědictví bratří pozváním pokračovat v hledání spásy v Kristu pro tento zkažený svět a to hledání neuzavřít a nepřerušit (kvůli přesile zla).
* Ve věku individualizace je toto dědictví bratří pozváním hledat společně spasení v Kristu, sdílet s druhými svou touhu po spasení a své zkušenosti spasení a v obecenství s druhými lidmi utvářet pokoj Božího světa.
* Ve věku globalizace je široký pojem bratrství a sesterství pozváním objevovat bratra a sestru v Kristu přes hranice národa, barvy pleti a kultury. Neboť v Kristu patříme jako sestry a bratři k sobě.

Markus Gill,
farář sboru Jednoty bratrské,
Utrecht (Holandsko)
přel. M.U.

Ježíš – naše spása

V této nádherné budově bych vás chtěl pozdravit verši biskupa Jana Augusty:
„Aj, jak jsou milí tvoji příbytkové, jak rozkošní křesťanští sborové. Pane, v nichž tvé jméno slavné."
Toto je opravdu zvláště milé místo, v němž se shromažďuje jen zřídka tak velký sbor jako dnes. Je to ale zvláštní dar děkovat se sestrami a bratry z mnoha zemí našemu Pánu a Spasiteli, našemu velkému Bohu.
„Ó blaze všechněm, kdož přítomné mají, blaze jest těm, kdož jich požívají vděčně, děkujíc srdečně."
K tomu byly naše sborové domy stavěny, abychom Boha chválili a děkovali mu za jeho spásu, kterou nám zaslíbil a daroval. Toto spasení dostalo jméno: Ježíš. Protože Ježíšovo volání k následování zcela konkrétně slyšeli, vydali se bratři a sestry na cestu. Vyšli hledat církev, která se nevázala na světskou moc a poskytovala alternativní společenství. Chtěli více poslouchat Boha než člověka ve státě a církvi. Hledali „lepší spravedlnost", kterou jim Ježíš svým životem ukázal. Chudí a bohatí, páni a nevolníci, kněží a laici se stali sestrami a bratry. Zde se stalo to, co Ježíš ohlašoval jako spásu a dobu milosti: Zajatci a utlačovaní se stali svobodnými. I když je jako Jana Augustu uvrhli na léta do žaláře a nelidsky s ním zacházeli, uchovali si vzácný poklad svobody víry. Chromí a zemdlení mohli jít a stali se misionáři, kteří odcházeli do nejvzdálenějších zemí. Našli Boha v Ježíši, jenž jim otevřel nebe. Chtěli se všemi lidmi sdílet to, co našli ve slovech a činech tohoto Ježíše. Toto radostné poselství si dnes nemůže nikdo ponechat sám pro sebe.
„Ó vzhlédni na nás i v nynější časy, ó Bože náš, uslyš naše hlasy, pro tě chovej v své jednotě."
Blízkost a pomoc tohoto Ježíše zakoušeli v obecenství sboru. Jako učedlníci vyšli do světa a říkali trpícím: „Zlato ani stříbro nemám, ale co mám, to ti dám: Ve jménu Ježíše vstaň a choď."
Kde se to děje, milé sestry a bratři, kde lidé dostávají tuto útěchu, která je napřimuje a hojí jejich rány, tu působí Ježíš skrze svůj sbor i dnes. My sami tu moc nemáme, ale spoléháme na to, že také skrze naši malou moc chce a může působit. My nemůžeme uzdravit svět, ale známe jméno toho, skrze něhož je tento svět právě uzdraven: Ježíše. Tento svět nebude uzdraven tím, že budeme méně jezdit auty nebo spotřebovávat méně energie. Bude uzdraven, když se obrátíme k Ježíši a necháme jím obnovit své myšlení a jednání.
„Zvítězil Beránek náš, následujme ho."

Theo Clemens,
biskup Jednoty bratrské,
Berlín-Neukölln

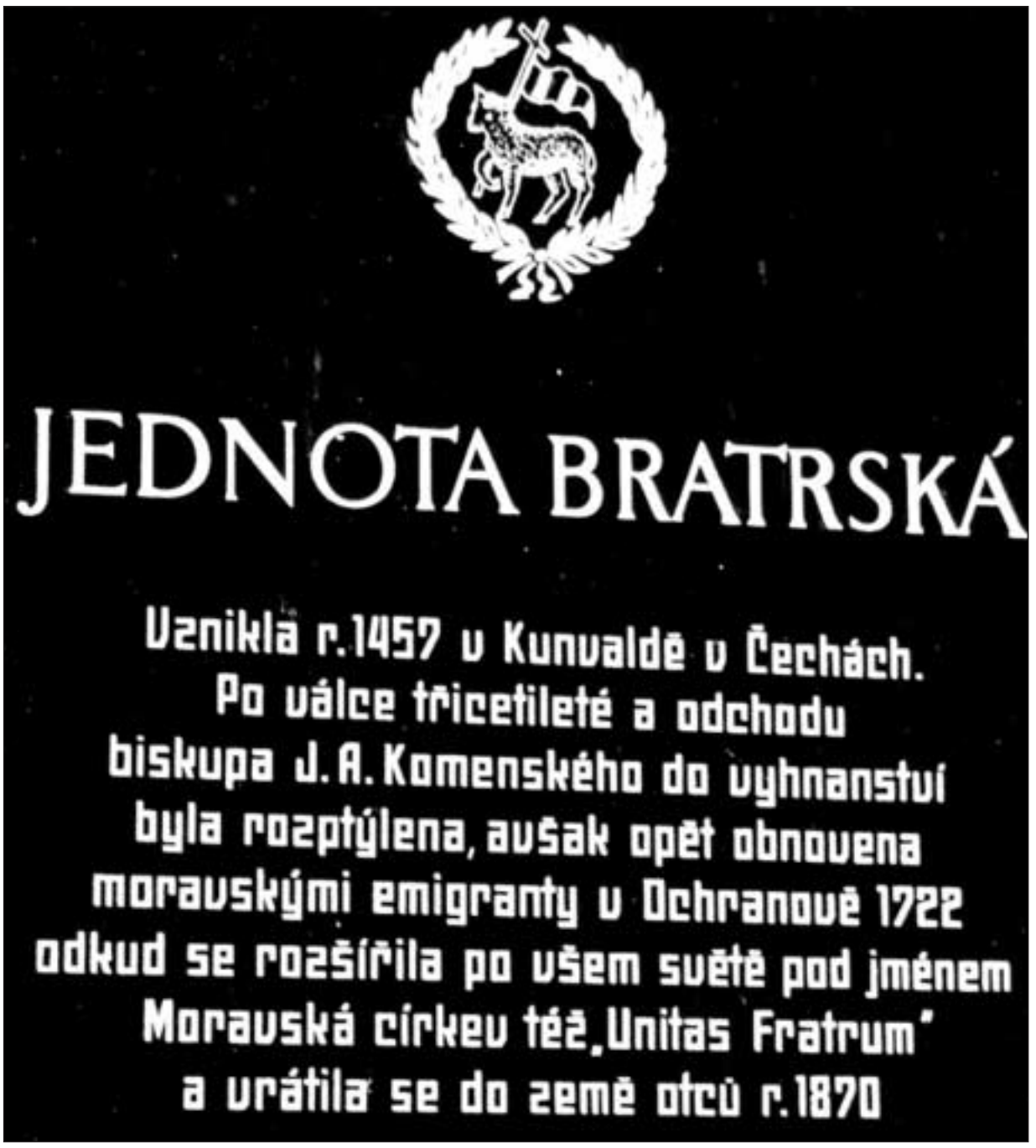
Pozdrav synodního seniora Českobratrské církve evangelické

Milí přátelé, slavnostní hosté, bratři a sestry,
zítra, v třetí neděli po Velikonocích, se podle církevních perikop má číst oddíl z evangelia Janova, který zaznamenal toto slovo Ježíšovo: *Zanedlouho mě již nespatříte a zanedlouho mě opět uzříte." Někteří z jeho učedníků si mezi sebou řekli: "Co znamenají slova 'zanedlouho mě nespatříte a zanedlouho mě opět uzříte' a 'odcházím k Otci'?" Říkali: "Co znamená ono: zanedlouho? Nevíme, o čem mluví."* (J 16,16-19)
Na jednu stranu to je nelogické. Platí buď to, že mě nespatříte, anebo mě uzříte. Jiné uchopení tohoto tvrzení jde mimo naše porozumění a zkušenost. Opravdu, jde především o vnímání a třeba i pohled na skutečnost. Úplnost není ani zdaleka obsažena v tom, jak se nám co jeví. Naše poznání je limitované, je omezené. Nejde o to proti tomu revoltovat. Jde o to to přijmout a ohlédnout se po tom, co naše poznání rozšíří. Tehdy Ježíš naznačil, že jedna podoba jeho přítomnosti skutečně končí, ale bude nahrazena jinou podobou. Říkejme tomu třeba vliv Ducha, který je dáván, aby pohled na skutečnost a přítomnost obohacoval nebo rozšiřoval. Od té doby platí, že existuje dvojí život – ten, který vsadí pouze na to, co pozná, a zná a jiný, který se nechá ovlivnit i jiným, nepoznatelným, přesahujícím, transcendentním vnímáním. Které pak vede člověka, aby vyslovil slova veliká a významná, i když jim mnozí těžko budou rozumět a učinil činy, které budou pro druhé nepochopitelné.
Jednota bratrská má ve své historii takových zjevů celou řadu, o některých jsme již slyšeli. Připomenu ještě něco. A vycházím z toho, že Jednota bratrská se neskrývá ve svém názvu se svou maskulinní orientací. Oprávněně, bylo mnoho mužů, velikánů v její historii. Ale – v souvislosti s její přítomností tady v Mladé Boleslavi - chci tuto mužskou stránku trochu oslabit. Byly i ženy. Myslím na jednu urozenou dámu ze začátku šestnáctého století, která se zachovala velice šlechetně; to ona bratřím v r. 1496 postoupila bývalý klášter minoritů, v němž vznikl bratrský sbor a dům a později též škola a tiskárna. Byla to Johanka Krajířová z Krajku. Byla urozená, byla zámožná, a přesto se zachovala jinak, nestandardně, asi také proto, že nahlížela skutečnost ze širšího záběru. Je pravda, že mnoho písemných dokumentů po sobě nezanechala, nakonec po takovém činu už ani netřeba, aby svou velikost dokazovala písemnostmi. Přesto se dochovalo vyznání víry, které sepsala v r. 1513 tehdy šestapadesátiletá paní Johanka.
Ona formuluje své vyznání poté, co se v r.1512 stala sestrou. *„Ale že jsou již náramné roztržitosti a rozdílnosti v církvi svaté přišly, tak že již snadně neví se, kdo k komu přivinouti a dověřiti svého spasení, a já, majíce řeči Boží za věrné, pravé a spasitelné, a že v nich oznámeno, kterak k skonání světa mnozí pod jménem Kristovým přijdouce, mnohé svedou a ovčím rouchem, jsouce vlci draví, přikrývati se budou, po ovocích skutkův svých zlých majíc poznáni býti. … A podle toho můž poznáno a porozuměno býti, která jest příčina náboženství tohoto mého: že tu, mimo jiné náboženství a Jednoty, bližší pravdu při spasení základně i služebně při správcích i lidu poznala sem, a protož se toho jakžkoli s mnohým protivenstvím, haněním, bludováním i kaceřováním s pomocí Pána Boha nebeského přidržím."*
Navzdory většině, navzdory pudu sebezáchovy, navzdory době, tato žena zvolila. Nahlédla, že pro její život je důležité to, aby se Bohu líbila a aby v jejím životě rozhodovala jiná kritéria než ta běžná a dostupná. Vím, že tato žena není příliš známá, ale v církvi Kristově to nechodí tak, že jenom ten, kdo je nejvíce vidět, ten nejvýrazněji existuje. Před Bohem to je tak, že kdo přijme ujištění, že dnes uviděl Krista Pána a zítra jej okusí v daru jeho svatého Ducha, tehdy je zapsán v nebesích výrazným písmem a na zemi je schopen velikých věcí. Dokázali to mnozí mužové Jednoty, jak vidíme – bez ohledu na další osud oné budovy – dokázaly to i ženy a všichni ukázali, že pokud je oslovilo dílo Kristovo a ovládl jeho Duch, slavné skutky činili oni i jejich následovníci.
Ani pro naši dobu není jiné cesty a jiné šance. Kdo uviděl Krista a nalezl jej i v jeho Duchu, ten má naději a je schopen hodně přinést a významně poznamenat svou dobu. Tím i my můžeme dobře navazovat na dílo předků a připravovat dobrý základ pro ty, kdo nás vystřídají.

Joel Ruml,
synodní senior ČCE

Tabulka s krátkou informací o Jednotě bratrské (bývala na sborovém domě v Hálkově ulici)

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

24/2007

5. září 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde
19. září

Z obsahu:

* *Desátky*
* *Mobil ne, židlo ano*
* *Zrcadlení*

Poselství k 14. neděli po svaté Trojici

Dobrořeč duše má Hospodinu, a nezapomínej se na všecka dobrodiní jeho,…
Žalm 103,2

Pán Bůh si jistě zaslouží, abychom mu vyjadřovali chválu, uznání a žehnání. K tomu nám může velice napomoci uposlechnutí druhého imperativu „nezapomínej!".
Předpokládám, že je to žalmistova zkušenost. I naší chvále pomáhá dobrá paměť ohledně všeho, od čeho nás uchránil, co jsme od něj vzali, ba, i co jsme přes naši velikou touhu nedostali; ale to většinou oceníme až časem. Takový seznam důvodů chvály vlastně žalmista vypisuje.
Jsme na začátku nového školního roku, všelijakých nových aktivit, a asi hledíme především kupředu. Ale nezapomeňme: chvála a dobrořečení Bohu vychází především z toho, jaký Pán Bůh je a jaký byl. To nám může pomoci i v tom, že se prohloubí naše důvěra v něj – jaký bude: dnes, zítra i pozítří.
Tak nezapomínej a dobrořeč!!

Zdeněk Eberle,
farář ECM v Plzni

Evangelický kostel v Krnově

Kázeň v liberální ČCE?

Na posledním zasedání synodu Českobratrské církve evangelické se prý krátce mluvilo o rozvodovosti rodin (zvláště farářských) a případném postihu farářů. Ukázalo se údajně také, že chybí shoda na tom, co to je řádná nebo vzorná rodina. Tudíž nebyl ani započat rozhovor na téma, jak kýženého stavu dosáhnout. Kdyby tu vzor byl, už by šlo k němu nějak dopomáhat a už by mělo smysl mluvit i o kázni či sebekázni. Ale! Hledáme skutečně tento vzor? Není pro nás pohodlnější žádný vzor nemít, abychom se vyhnuli sebekázni a pak také nepříjemnému uplatňování kázně v rámci církevních struktur?
Bezbřehost však nevyvolává touhu rozletět se, jak se někdy naivně domníváme, naopak, vyvolává obavu z každého kroku. Jako tma – je bezbřehá a vyvolává pocit, že na každém kroku šlápneme vedle. Jistotu manželského vzoru, kterou v tuto chvíli jasně nedáváme, hledají pak lidé mimo církev v řadách sekt a jiných sešněrovanějších společenství. Dostane se jim tam ve formě tuhého řádu pro nejmalichernější kroky dne všedního i svátečního. Nechceme být církví zákonickou, ale o mimocírkevních lidech si pokrytecky stejně myslíme svoje. Ve skrytosti jsme my ti uvědomělí, slušní, hrdí na to, že jsme vždycky o něco lepší než ti tam, kteří nedovedou žít s takovým nadhledem. Pýchu nedáváme znát, tváříme se, že zákony a pravidla vlastně žádné nemáme, a když jsou na papíře, tak stejně tak úplně neplatí. Ale stejně si pak utváříme společenství kamarádů a příbuzných, v němž platí zákony nevyřčené, nepsané, ale o to důležitější a intimnější. Naše církev se pak stává nečitelnou, nevypočitatelnou, někdy dokonce nekulturně lidovou a hlavně podezřívavou.
Už bez ohledu na zvláštní problematiku manželství: Máme nějaké řády, ale kázeň nepotřebujeme? Společenství, které si neváží svých řádů tak, že by nad nimi otevřeně bdělo, samo sebe a toho, ve jménu koho slouží, znevažuje a v očích veřejnosti budí nedůvěru či jen lhostejnost. Proto se pak stává, že mnozí sympatizující s naší církví, kterým je třeba naše vlídnost blízká, někdy ne a ne dospět k tomu, že členem naší církve je třeba se nějak stát, tj. křtem, přihlášením se do sboru a viditelným, účinným a vytrvalým nasazením. Českobratrská církev evangelická má sice zřízenu jakousi smírčí, případně kázeňskou instituci v podobě tzv. pastýřské rady na seniorátní a celocírkevní úrovni. Je však otázka, zda se od ní ještě dnes očekává, aby jakkoliv ukázňovala, tj. bděla nad dodržováním pravidel a vedla k nápravě. To samozřejmě předpokládá pastýřskou radu pokornou, statečnou a takovou, která kázeň dovede uplatnit i sama na sebe, tak jak se na bratrskou církev sluší a patří.
Lze se vůbec vyhnout uplatňování kázně, kázně bez přijímání osob podle hesla „padni komu padni"? Neodsouváme zde problém, který se nám jednou vrátí v daleko nebezpečnější míře? Z životní praxe víme, že jakmile se kázeň neuplatňuje v malém, ve stavu zárodku, např. u dětí, o to hůře se pak uplatňuje ve chvíli, jakmile se problém rozroste do větších nebo dokonce nekontrolovatelných rozměrů. Z historie např. dále víme, že liberální duch konce 19. a první poloviny 20. století - jak na to mimochodem poukazoval náš Emanuel Rádl - nedovedl zastavit nebo dokonce sám ještě podpořil vypuknutí celosvětového konfliktu, který se vyhrotil do podoby dvou světových válek. Ani dnešní svět není dostatečně ochráněn před podobnými nebo ještě horšími konflikty, které třeba již v malém tu a tam začínají vybuchovat mezi západní civilizací a kulturami východními.
Proto je třeba, aby kázní a v prvé řadě pochopitelně sebekázní začala i naše církev předcházet něčemu tak hrozivému, jako je válka nebo živelní katastrofa, nebo cokoliv hrůzně rozkladně ničivého, co dělá ze světa prostředí, v němž se nedá žít. Rezignace na kázeň v takové míře je v naší církvi čímsi novým. Tuto otázku rádi podceňujeme a všelijak obcházíme. Svádí se to často na postmoderního ducha doby, který neuznává vzory. Ale právě to patří k nejdůležitějším úkolům církve, aby s tímto a podobnými duchy bojovala, jinak v ní převládne rezignace, rozklad a sama bude léčkou pro nově příchozí.

Adam Balcar

Aktualita

Neprůstřelnost předem hotového názoru

Když jsem před lety ve škole seznamoval skupinku dětí s křesťanstvím, dalo se čekat, že dojde na otázku, jak je to s tím stvořením světa. Vyprávěl jsem jim, jak ve starověku lidé považovali slunce, měsíc, hvězdy a přírodu za božstva a že biblickým příběhem o stvoření světa Izrael vyznával, že všechno, co je na zemi a na obloze, je jen a jen Božím stvořením, které Bůh svěřil člověku, aby ho spravoval, odpovědně na něm hospodařil a pamatoval, že jednou bude ze svého hospodaření skládat účty. K tomu jsem vždy dodával, že je třeba také poznávat a odkrývat zákony přírody, a proto se máme stále vzdělávat a věnovat pozornost vědě a jejím poznatkům.
Když se ale o vyučování náboženství dozvěděla paní učitelka přírodopisu, měla za to, že je zapotřebí farářské bludy napravit, a tak ve svých hodinách zabrousila i ona k této otázce. Jaká byla její představa o tom, co asi tak může farář dětem vykládat, to si dokážete představit. Marně se snažila jedna žačka paní učitelce povědět, co skutečně pan farář říká a že to

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Jihokorejci v Afghánistánu

Nedávno zajali tálibánci v Afghánistánu třiadvacet jihokorejských rukojmích. Dva z nich popravili, dvě ženy propustili, o osudu ostatních v den, kdy píši tento článek, nic nevím. Bohu jistě záleží především na osudech těchto lidí, a podobně na nich záleží i jejich rodinám, včetně rodiny sborové. Přesto si dovolím tuto nepochybně nejdůležitější otázku pominout. Chci se věnovat především promítnutí této události na naši mediální scénu.
Jako pozitivum vidím, že se naši spoluobčané díky této tragické události dověděli, že mimo Evropu a Severní Ameriku existují obrovské křesťanské komunity, ba že křesťanství je v současnosti mnohem silnější v Asii, Africe a Jižní Americe než v Evropě. (Není to tak dávno, co Jan Jandourek, který má náboženskou tematiku „pod palcem" v našem největším deníku MF Dnes, psal, že křesťanství se nepodařilo proniknout do zemí s jinou než evropskou kulturou.)
Ivan Odilo Štampach při této příležitosti opět oprášil tezi, že jsou hodní křesťané a hodní muslimové, a že křesťanští fundamentalisté nejsou lepší než islámští, a že za to vlastně mohou nepřímo tito křesťanští fundamentalisté. Sice nemohl uvést příklady, kdy by křesťanští fundamentalisté podnikali sebevražedné (či jiné) útoky na islámské mešity či unášeli muslimské duchovní, ale aspoň (po kolikáté už?) zmínil jakéhosi vraha, který zabil lékaře provádějícího potraty. (Co na tom, že se nenašlo žádné hnutí, žádný sbor či žádná denominace, které by takový čin schválilo, že ano? Už to těm fundamentalistům přišijeme jednou provždy.)
Většina komentátorů uznala, že Jihokorejci se snažili především humanitárně pomáhat. Nešlo o nějaké plamenné kazatele, kteří se vydali Afghánce obracet na víru hlava nehlava. Naši komentátoři zaujali vesměs typicky český postoj: Neměli tam lézt, když každý ví, že je to tam nebezpečné.
A tak můžeme jen trpělivě opakovat: Uvěřit v Ježíše Krista a následovat ho je vždycky nebezpečné. Jenže člověk, který uvěřil v Ježíše Krista, se neřídí heslem „bezpečnost především". A snaží se přinést Boží lásku i do míst, kde je to nebezpečné. Ostatně, tam to bývá potřeba nejvíc.

Dan Drápal

Editorial

Vážení čtenáři,
srdečně vás vítáme u vydání prvního poprázdninového čísla našeho týdeníku. Jsme vděčni, že jsme mohli s přispěním dvou subjektů vydat letní dvojčísla. Nyní je před námi již pravidelnější rytmus vycházení, do kterého se pomalu dostáváme, když se nesnadno vypořádáváme s následky rekonstrukce redakčních místností; ta nejen ledacos obrátila vzhůru nohama, ale také pořádně zamíchala složkami a papíry jak našeho občanského sdružení, tak redakčními materiály... Ale pracovní prostředí se zlepšilo, doufáme, že v něm bude i potřebná inspirace!
S vděčností přijímáme články od našich „stálých dopisovatelů" a těšíme se i na nové přispěvatele.
Do dalšího školního roku, který přináší více aktivit i do našich sborů, vám všem přejeme Boží vedení a radost ze Slova – slyšeného i čteného.

Za Kostnickou jednotu – Sdružení evangelických křesťanů, o.s.
i redakci Evangelického týdeníku
Bohumil Kejř

Z církví u nás i ve světě

Konzultace o otázkách náboženské konverze

(Toulouse (Francie), 9. 8. 2007 – ENI) V dnech 8.-12. srpna se v městě Toulouse na jihu Francie uskutečnila druhá fáze studijního procesu o mezináboženském dialogu, který nese název „Mezináboženská reflexe o obrácení: Od kontroverze ke společnému kodexu chování". Během prvního setkání v květnu minulého roku, na kterém se zúčastnili představitelé různých náboženství, potvrdili a vyzdvihli svobodu vyznání víry jako neoddiskutovatelné základní lidské právo. Druhou fází studijního procesu byla vnitřokřesťanská konzultace. Na konzultaci se účastnili zástupci římskokatolické církve, tradičních protestantských církví, pravoslavných církví, a také evangelikálních a letničních společenství. Při reflexi o obrácení k jinému náboženství jednou z otázek, které se setkání nevyhnulo, byla i častá vzájemná obvinění z „kradení oveček" mezi křesťany a hledání řešení tohoto problému. Studijní proces koordinuje společná komise Světové rady církví a Papežské rady pro mezináboženský dialog.

Náboženská literatura nejvyšší kategorií na knižním veletrhu v Hongkongu

(Hongkong, 20. 7. 2007 – ENI) 48 ze 475, což je víc jak 10 % vystavovatelů na Hongkongském knižním veletrhu tvořila náboženská vydavatelství nebo organizace. Byla tak největší kategorií na tomto podniku, který podle očekávání měl přitáhnout víc jak 700 000 návštěvníků. Veletrh, který trval od 18. do 24. července, zorganizovala Rada pro rozvoj obchodu v Hongkongu. Na veletrhu vystavovalo 29 křesťanských skupin včetně evangelických, římskokatolických či anglikánských vydavatelství. Kromě nich se o pozornost návštěvníků ucházelo 18 buddhistických společností a 1 taoistická organizace. Oznámila to agentura ENI.

Vzpomínka na oběti stalinismu

(Moskva, 10. 8. 2007 – ENI) Ruská pravoslavná církev si procesím s obrovským křížem připomenula 70. výročí nejkrvavějších událostí teroru Josefa Visarionoviče Stalina. Procesí začalo na nejvzdálenějším severním ostrově souostroví, které bylo kdysi vězeňským táborem. Souostroví se zapsalo do dějin prostřednictvím známého románu Alexandra Solženicyna „Souostroví Gulag". Procesí skončilo na okraji Moskvy, někdejším „poli vraždění", které se v současnosti stalo posvátným pamětním místem věnovaným miliónům obětí vlády sovětského vůdce Stalina.

Ekuména vo svete 33/2007

Neprůstřelnost předem hotového názoru

Dokončení ze str. 1

není tak, jak si paní učitelka představuje – učitelčina "autorita" nepřipustila diskusi.
Zašel jsem za paní učitelkou, abych jí vysvětlil, že tak, jak si ona myslí, biblické příběhy nevykládáme. Nabídl jsem jí také materiály, které kdysi vypracovala komise synodu o vědě a víře, aby věděla, jak je to doopravdy. Nic platné, žádný argument nezabral. Dotyčná učitelka měla předem hotový názor, že přece farář musí popírat vědu.
Vzpomněl jsem si na to při sledování jednání o radaru v Brdech. Také tady mohou odborníci přicházet s argumenty, že radar nebude škodit lidskému zdraví, že jeho paprsek bude vysoko nad brdskými vrchy, že nebude zapnut nepřetržitě, že nebude zaměřen jen jedním směrem atd. Žádný z argumentů potvrzujících bezpečnost radaru nepronikne neprůstřelnou pevností předem hotového názoru: "Ať si odborníci říkají cokoliv, radar škodí a my ho tu nechceme."
Myslet na to, že přece jde také o naši bezpečnost a že nám spojenec nabízí zdarma pomoc a ochranu, zdá se být mimo zorný úhel brdských i jiných odpůrců radaru. Stejně tak, jako brát zřetel na to, že USA pomohly Evropě ve dvou světových válkách, hospodářsky po válce, že měly podstatnou účast na tom, aby se z Německa stala demokratická země, že svou přítomností v Evropě zabránily tomu, aby se dostala - když ne celá, tak další její část - do područí sovětské moci a tak upadla do otroctví komunismu, jako se to stalo nám. Jen podstatnou zásluhou americké politiky prohrál Sovětský svaz studenou válku a my jsme dnes svobodní.
I v případě brdského radaru je předem vytvořen hotový názor hájený s umíněností a zatvrzelostí, které nepřipouštějí argumenty. Nepochybně v tom hraje roli už tradiční česká nedůvěřivost počítající předem s tím, že budeme podvedeni a že se nikomu nedá věřit, ale je to užitečné a nosné myšlení?

Jaroslav Vořížek

ČCE k vztahům mezi státem a církvemi

Stanovisko synodní rady Českobratrské církve evangelické k názoru ministra Cyrila Svobody vyjádřenému v článku „Nebojme se konečně začít", MFD 11.8.2007

Ministr vlády a předseda legislativní rady vlády Cyril Svoboda vyjádřil svůj názor na vztahy mezi státem a církvemi v příspěvku „Nebojme se konečně začít".
Synodní rada ČCE pokládá příspěvek Cyrila Svobody za výrazný hlas dovnitř římskokatolické církve i do ostatních církví a náboženských společností. Souhlasíme s jeho východiskem, že církvím a náboženským společnostem je poskytována taková míra svobody, jako pravděpodobně nikdy v minulosti. Stále však zůstávají dva neřešené problémy: náprava některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společnostem a spolufinancování církví v oblastech, kde společnost reprezentovaná státem uznává činnost církví za obecně prospěšnou.
K výzvě Cyrila Svobody, aby si vnitřní život platila církev sama, konstatujeme, že pro Českobratrskou církev evangelickou i pro mnohé jiné nekatolické církve je dobrovolný příspěvek členů na činnost církve již historickou samozřejmostí a příspěvky členů byly často jediným zdrojem financování nekatolických církví v dříve převážně katolickém prostředí Českých zemí. ČCE v současnosti vyzývá své členy k dobrovolné platbě ve výši 3 – 5 % příjmu, v jiných církvích jsou běžné dokonce desátky. Sbírky na provoz sborů, stavební akce a charitativní účely jsou konány každou neděli. V souhrnu je činnost ČCE přibližně z dvou třetin financována z příspěvků členů a dárců i z výnosu vlastního majetku. Přehledné a kontrolovatelné výkaznictví těchto prostředků je v naší církvi samozřejmostí.
Je nezpochybnitelnou skutečností, že v držení státu zůstává značné množství majetku, který byl církvím v minulosti nezákonně odejmut. Současné financování platů duchovních církví a náboženských společností státem proto chápeme pouze jako část úroků z majetku, který dosud nebyl vrácen.
Dobrovolné příspěvky členů církve proto v žádném případě není možné dávat do věcné souvislosti s restitucí majetku církví. Souhlasíme s Cyrilem Svobodou, že řešení nevydaného majetku musí být jednoduché. Jediný navrhovaný princip restituce, a to restituce naturální, podle Svobodova principu „ber nebo neber, ale nepřebírej", však nepokládáme za vhodný, protože je v mnoha případech obtížně realizovatelný. Jednoduchým a přehledným řešením je pro nás Ekumenickou radou církví podporovaná paušální finanční náhrada za nevydaný majetek. Souhrn nevydaného protiprávně zabaveného majetku by byl expertizně oceněn a za cenu, která by byla stanovena politickou dohodou, by jej církve postoupily státu na dlouholeté splátky. Tyto splátky by byly rozděleny mezi církve podle jejich dohody. Dlouhodobé splácení nevydaného majetku by zajistilo spolufinancování církví penězi, které by pocházely z jejich vlastního nevydaného majetku, a nikoliv, jak se často mylně uvádí, z peněz daňových poplatníků.
Na rozdíl od ministra Cyrila Svobody chceme věřit, že česká politická reprezentace přistoupí k této problematice poctivě, a nikoliv jenom pro zisk voličských bodů a účelové zrušení blokačních paragrafů zákona o půdě. Vnímáme přitom, že dosud vázaný církevní majetek představuje překážku pro rozvoj mnoha obcí. Věříme, že je možné nalézt takové řešení, které bude přijatelné pro stát i církve, bude respektovat jejich rovnoprávnost, napraví největší křivdy z doby nesvobody a umožní církvím existenci bez vměšování státu do jejich vnitřních záležitostí.

Synodní rada
Českobratrské církve evangelické

Polemika

Podivná zpochybňování

– ještě k Chartě Oecumenice

V tisku i na internetu se objevila přehršle reakcí na podpis Charty Oecumeniky, zčásti přejných, zčásti kritických. To je pochopitelné. Až na to, že většina příspěvků byla formulována buď jednoznačně pro, nebo jednoznačně proti. Jako by tu mělo cíleně jít o polemické třídění duchů, a ne o přijetí společné platformy k dialogu a spolupráci. U většiny reakcí se dalo hned z prvních vět uhodnout, z jaké pozice a s jakým předporozuměním ten který autor píše. Komu jde o sbližování křesťanů přes denominační hranice a sám se angažuje ve společných akcích, vidí v textu Charty řadu chvályhodných a inspirativních podnětů. Kdo pohlíží na ekumenické akce přesahující rámec reformačních církví s nedůvěrou, chytá se sebemenšího detailu, aby vše zpochybnil. Taková se mi zdá poznámka bratra Jana Kašpera „Podivná deklarace" v ET-KJ 22-23/07. Přijímám ji jako formulaci názorů autora, ale příčí se mi, hovoří-li v ní i za jiné. Bratr Kašper píše, že text Charty sotvakdo v církvích přečetl, a proto byly podpisy představitelů našich církví údajně unáhlené. Přitom kdo měl zájem, mohl si tento stručný text dávno přečíst, neboť český překlad byl pořízen již před šesti lety. Mám zkušenost, že lidé, kteří se zajímají o text ekumenické charty, zpravidla přemýšleli a jednali v tomto duchu ještě před jejím sepsáním. Její znění, podepřené podpisy představitelů církví pravoslavných, katolických a protestantských, především formuluje společnou touhu dál rozvíjet společenství rozdělených křesťanů. A k tomu nabízí podněty a témata vycházející ze styčných bodů víry, spirituality a svědectví vůči okolnímu světu.
Bratr Kašper se pozastavuje nad formulací „zavazujeme se", kterou jsou v každé kapitolce uvozeny závazky k dialogu, společnému svědectví a službě. Chápe je jako příliš zavazující a současně jako matoucí. Když ovšem vybere z celého textu jen některé, může to snad zmatečně působit. Proto bych rád odkázal na samotný text Charty oecumeniky, který byl publikován mj. v minulém dvojčíslí ET-KJ. Samotný text je uveden oddílem Ef 4,3-6: Usilovně hleďte zachovat jednotu Ducha, spojeni svazkem pokoje. Jedno tělo a jeden duch, k jedné naději jste byli povoláni… Což není tento biblický oddíl, spolu s mnoha dalšími, jasným závazkem hledat a vytvářet jednotu, a to z pozice víry v jednoho Pána a jednoho křtu v Bohu Otci, Synu a Duchu svatém? Nemodlí se za jednotu křesťanů i Ježíš? Tak proč se bránit étosu určitého závazku? Navíc, čteme-li, k jakým krokům a úkolům se zavazujeme, nerozumím jejich zpochybňování. Jako bychom si měli vzít tuš a každý si ve své Bibli začernit, co se mu nezamlouvá. Raději se začtěme do samotného textu. Podpisem ekumenické charty se například zavazujeme, že
- budeme usilovat o společné pochopení evangelia
- budeme pracovat pro viditelnou jednotu církve Ježíše Krista, která je vyjádřena ve vzájemně uznaném křtu a v eucharistickém společenství
- budeme spolupracovat v misii
- budeme překonávat pocit vlastní soběstačnosti
- budeme se modlit za sebe navzájem, poznávat a oceňovat bohoslužby a duchovní život jiných církví
- vytvářet cestu k eucharistickému společenství, atd.

Mám za to, že podnětů ke konkrétní společné akci je tu celá řada, a je na našich církvích, sborech, jednotlivcích, jak s nimi naložíme.
Tento ekumenický dokument byl sepsán a podepsán zástupci pravoslavných, katolických a protestantských církví v Evropě a odráží společnou touhu po vzájemném sblížení. Vedle toho je každá církev vedena snahou po sebevymezení, jak jsme byli nedávno svědky v případě církve římskokatolické. Tyto dva proudy však nemusíme vidět jako protikladné. A už vůbec nemusíme poukazovat na údajné přitvrzení (Kongregace pro nauku víry), když jde o vyjádření dlouhé kontinuity, jak katolická církev rozumí sobě samé. Pro kulturu dialogu a společného svědectví je zapotřebí obou proudů. Za prvé abychom věděli, na jakém základě stojíme a v čem se odlišujeme. A potom onen druhý hlas, vyjadřující touhu po sblížení a společné službě Bohu i lidem, zaslechneme mnohem autentičtěji a naléhavěji.

Marek Zikmund

Nadějné „Tajnosti"

V 19. čísle ET–KJ vyjadřuje František Schilla svůj názor na film Alice Nellis „Tajnosti". O osobním estetickém názoru na umělecké dílo se lze těžko přít. Každý jej má takový, jaký jej má. Je však nutné ohradit se proti křivým obviněním a nesmyslům, které kritik veřejně hlásá, obzvlášť hlásá-li je v křesťanském tisku.

F. Schilla se dopouští křivdy tvrzením, že autoři filmu jsou jako kejklíři, při jejichž produkci se lidem z kapsy ztrácejí peněženky. Proti přikázání „Nepokradeš" se prý provinili tím, že divákovi před oči na chvíli dali logo jisté firmy. Prý se za tím skrývá reklama, která manipuluje divákem a narušuje hospodářskou soutěž. Podle závěrečných titulků dotyčná firma přispěla na natočení filmu. Neznám podrobnosti, ale byl to zřejmě oboustranně výhodný obchod: My vám poskytneme své služby a vy nás ukážete na plátně. Spíš než o skryté reklamě je lepší mluvit o viditelném umístění výrobku, tzv. „product placement". Podle odborníků se s tímto jevem budeme setkávat stále častěji. Množství reklamy, tedy té skryté i zjevné, má význam hlídat u licencovaných médií, kde je možnost výběru omezená. (Např. televize nebo školní učebnice.) Žádný zákon ani předpis ovšem neomezuje, kolik reklamy smí být ve filmech produkovaných soukromými producenty a promítaných v soukromých kinech. Každá druhá věta může klidně vychvalovat olomoucké tvarůžky, pokud to vyhovuje záměru autorů. Diváka tím však nikdo neokrádá – za své peníze uvidí film, který si sám zvolil. Že si zvolil špatný film, plný vlezlé reklamy, je věc jiná.

F. Schilla argumentuje dvojnásob nesmyslně, když tvrdí, že Iva Bittová coby herečka romského vzezření není schopna zahrát ženu, která pracuje soustředěně jako překladatelka a navíc ještě zvažuje potrat. Zaprvé je tahle výpověď rasistická. Zadruhé není podmínkou úspěšného zvládnutí role, aby herec sám na vlastní kůži obdobnou situaci zažil. (Kdopak by hrál vrahy v tragédiích? Odsouzenci zapůjčení z věznic? A kdo by hrál jejich oběti?) Herecké umění přeci spočívá v schopnosti zahrát přesvědčivě i to, co jsem nikdy neprožil.

Schillova recenze doporučuje „Tajnosti" jakožto odstrašující příklad, který člověka pod záminkou kulturního zážitku připraví o peníze. Já osobně jsem filmem nebyl okraden, nýbrž obohacen. Vřele jej doporučuji jako povzbuzující příklad. Podobně jako režisérčiny předchozí filmy vypráví o lásce. Alice Nellis umí jít na dřeň a jemně vykreslit složitý život lásky. V rodině nejde vše jako po másle. Zadrhává se o tisíce všedních potíží. Manželé se sobě odcizují, rodiče si nerozumějí s dětmi. Soužití je dřina, soužití v lásce je dřina ještě větší. Film „Tajnosti" ukazuje, že tradiční vztah muže a ženy není sice cestou lehkou, je však cestou nejnadějnější, poněvadž na ní člověk rozvíjí důvěru, pochopení, trpělivost a odpuštění. Tomuto vyznění by měl zastánce konzervativních křesťanských hodnot jen přitakat. A děkovat Bohu, že aspoň někdo z umělců ve svých dílech zachycuje, jakým požehnáním je živá láska.

Jiří Tengler

Babyboom a Evangelium

Silné ročníky sedmdesátých let rodí, porodnice jsou přeplněné. Vypadá to jako zpráva šitá přesně na míru okurkové sezóně. Přesto pro nás jedna z nejpodstatnějších, pokud chceme své době zvěstovat Evangelium, věci neslýchané --- a ne se opět kulhavě pokoušet dobu dohnat.

Spisovatelka Hůlová si nedávno v časopisu Respekt postěžovala, jak je jí vlastně všudypřítomnost mladých maminek (a tatínků) mezi jejími vrstevníky nepříjemná. Je opravdu svobodný člověk po třicítce sobec, jak mnozí naznačují? Nemůže být sobectvím právě touha protlačit své geny i do dalších generací, nebo prostě jen mít miminko "na hraní"? Smělá úvaha o téměř nedotknutelných věcech. Ale řekl bych, sám otec dvou dětí, že míří celkem přesně.

* **Přelstít smrt**

Co to vlastně znamená, ta oslavovaná touha po pokračování rodu? Nejspíše, že chce člověk přelstít vlastní smrt. Že se těší představou, že i za sto let tu bude běhat někdo s jeho nosem, očima a třeba i temperamentem. Tedy touha obejít Boží soud nad hříšným stvořením; dosáhnout částečně věčného života zde na zemi vlastní vůlí, protože nad tím věčným vládne Bůh. Touha po dětech může být krásně i vzpourou proti Stvořiteli. Vždyť co říká Eva při narození Kaina? "Získala jsem muže a tím i Hospodina." Proč nezřídka rodiče očekávají od dětí, že dosáhnou toho, co se jim samým v životě nezdařilo; že zopakují jejich život, tentokrát však úspěšně? Co je ještě horší, dítě opravdu může rodičům sloužit jako živá hračka, tvor bez vlastní vůle, se kterým si dělají co chtějí --- a to třeba až do hluboké dospělosti.

* **Lépe dávat než dostávat**

Na to, že vzniká tvor, kterému Bůh svěřil vládu nad tvory, je pořídit si děti extrémně snadné, skoro mimovolné. Ale vychovat je --- zde už jsou biologie s genetikou bez odpovědi. To je náročný úkol a břemeno na celý život. Proč to všechno?

Tuto otázku si po letošním létě zase jednou bude klást daleko více lidí než dříve. Mělo by zaznít, že v rodičovství máme příležitost růst v obraz Boha --- jako se Bůh přímo i skrze naše rodiče staral o nás, když jsme se ještě ničím nemohli vykázat, tak se o to teď budeme pokoušet my. Na vlastní kůži můžeme zakusit smýšlení Kristovo --- že totiž blaženější je dávat než dostávat. Nebo, že skrze dar života staví Bůh doprostřed našeho života dítě, abychom každý den slyšeli: "Amen, pravím vám, jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského. Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském. A kdo přijme jediné takové dítě ve jménu mém, přijímá mne."A na druhou stranu, buďme vzpruhou lidem svobodným, osamělým uprostřed dětského štěbetání.

Vždyť "někteří nežijí v manželství, protože se ho zřekli pro království nebeské".

Letošního léta máme zase jednou příležitost jít opravdu s dobou, aniž by to bylo trapné, právě naopak. Využijme ji.

Tomáš Pavelka

Klima nebo svoboda?

Již dlouhou dobu se prezident Klaus ptá občanů prostřednictvím billboardů a rovněž ve své knize, jestli je ohroženo klima nebo naše svoboda. Myslím, že by se měl dočkat odpovědi.

Jako odborník odpovídám, že souhlasím se závěry mezinárodních konferencí o klimatu. Je nesporné, že klima Země se otepluje, to dokazují měření, citelné je to v posledních desetiletích. Otázkou je, do jaké míry je oteplování způsobeno lidskou činností. Časový průběh vzestupu teploty je nápadně podobný s časovým průběhem vzestupu koncentrace skleníkových plynů v atmosféře, který je způsobený lidskou činností. Je tedy zřejmé, že civilizace má na globálním oteplování značný podíl. Je pravděpodobné, že důsledky globálního oteplování budou závažné (vzestup hladiny moří, tání ledovců jako zdrojů vody, změny podmínek pro zemědělství, bouřlivější počasí atd.). Zhoršené životní podmínky v některých oblastech mohou vyvolat stěhování lidí a následné konflikty (vzpomeňme si na Židy a Palestince na Blízkém východě, kde se po řadě desetiletí situace nestabilizovala). Některé důsledky zřejmě ani nedovedeme domyslet. Je faktem, že tato hrozba není jediným globálním problémem, a že finanční zdroje nejsou neomezené. Je ale jistě potřebné hrozbám důsledků globálního oteplování čelit.

Jako občan odpovídám, že svoboda je cenný statek, ale nemůže být neomezená, ať jde již o zločince, podvodné podnikatele (viz páter Halík: „…aby naše doba nebyla nazývána dobou koženou a železnou…"), nebo jiné nezodpovědné konání včetně ovlivňování klimatu. Svoboda musí obecně končit tam, kde se začíná škodit. To by měl vědět a řídit se tím každý občan demokratického státu včetně politiků a státníků.

Jan Pavlík,
meteorolog,
Praha - Lipence

Schody

Pajcr, prejskáč, špičák, dláto, pemrlice, rozbrušovačka… to byly nejfrekventovanější výrazy, které se ozývaly v průběhu června v areálu lyského evangelického sboru. Rekonstruovali jsme zde hlavní schodiště do kostela. Pět stupňů mířících ke dveřím ze tří stran obnáší několik tun materiálu. Na jeho převoz jsme zkonstruovali speciální nízkopodlažní vozítko. Žulové bloky se jím vozily z "přípravny" na staveniště. Když už se jelo, bylo to dobré. Fyzicky nejnáročnější byly ruční manipulace. A těch nebylo málo. Naložit, složit, usadit. Když kámen neseděl, tak znovu nahoru, odstranit závadu a potom zpátky. I tady nám ovšem ulehčovala práci "technika". Na čtyřmetrové lešenářské trubce visela dvě drátěná oka, do těch jsme navlékli schodišťový stupeň a už se manipulovalo. V sedmi jsme tímto způsobem dokázali přenést i pětimetrákový kus.

Důvodem rekonstrukce schodiště byl jeho špatný technický stav. Beton praskal a pouhé zamazání puklin by nebylo trvalým řešením. Vzhledem k tomu, že toleranční sborový areál je kulturní památkou, jsme se rozhodli pro zásadní opravu a začali se rozhlížet po klasických materiálech. Záhy se na nás štěstí usmálo. Pět schodišťových stupňů jsme objevili v základní škole, ve které učíme náboženství. Nikdo už nevěděl, kde se tam vzaly. Ležely na dvoře, protože na odklizení byly příliš těžké. Dostali jsme je za odvoz. I další tři stupně jsme získali v souvislosti s duchovní aktivitou. Narazili jsme na ně, když jsme v nedalekých Milovicích roznášeli nově přistěhovaným pozvání k bohoslužbám. Byly složeny před jedním z opravovaných kasárenských baráků. Když nám je pan stavbyvedoucí za příznivou cenu prodával, komentoval své počínání slovy: "Je lepší činit dobro nežli zlo."

Zedničit v Lysé chlapi umí. Kameníka však ve sboru nemáme. Vlastně teď už ano. Před třiceti lety jsem na vojně sloužil u protitankového dělostřelectva a velitele děla mně dělal kameník. Když jsem mu napsal o úmyslu budovat schodiště a prosil ho o radu, přijel, zaučil mne a půjčil nám své nářadí. Celý měsíc jsem pak v průběhu týdne opracovával materiál, v sobotu jsme společně prováděli montáž. Od kamenického nářadí bolí ruce i záda. Současně je však ta práce nesmírně povznášející. Člověk opracovává materiál, který svou tvrdostí a čistotou odkazuje k věčnosti. Tesá na něm hrany, vytlouká rovné plochy. V daném případě byla tato tvůrčí činnost umocněna ještě vědomím, že nejde o nějaké patníky, ale o schody do chrámu. Vůbec mně nevadilo, že se do opracovávání kamene nikdo z brigádníků nehrnul. Zušlechťovat žulu je práce buď pro kameníka nebo pro teologa.

Před položením nových stupňů jsme museli rozbourat stávající schodiště. Přitom jsme učinili nečekaný objev. Ani pamětníci nevěděli, že se pod rozpraskanou betonovou vrstvou skrývají zbytky původních pískovcových schodů. Jejich nalezené části jsme očistili a zakomponovali do venkovních úprav v rámci areálu. Návštěvník ocení zejména kamenné lavičky, na kterých si může odpočinout a v klidu vstřebávat atmosféru místa. Kamenický mistr ohodnotil při své "kolaudační" návštěvě vykonané dílo slovy: "Na amatéry je to velmi dobré." Spokojeni jsou i uživatelé. Už není každý schod jinak vysoký a jinak široký. Všechny jsou takové, jaké mají být. Tím vydávají i teologické poselství: Každému, kdo po nich přichází k bohoslužbám, naznačují, že ani to, co se děje uvnitř chrámu, není chaotické, ale má to svou kvalitu a svůj řád.

Emanuel Vejnar

Olga Zelená, žena statečná

Narodila se 12.10.1914 v Lounech, otec se jmenoval Julius Fleischer a byl tam správcem cukrovaru, matka byla Olga rozená Soukupová, starší bratr byl Julius. Dědeček Julius Fleischer a pradědeček Karel Fleischer byli faráři ve Chvaleticích nedaleko Přelouče. Jsou pochováni na tamním hřbitově. Olga navštěvovala rodinnou školu v Praze. V jednadvaceti letech se vdala za Eugena Zeleného, evangelického faráře v Trnovanech a pak v Teplicích. Od ledna 1940, to už bylo za německé okupace, za války, byl farářem v Pardubicích a toho roku byl kvůli kázáním zatčen gestapem. Věděl, kdo na něho podal udání, ale nikdy nepomýšlel na nějakou odplatu. S pomocí právníka se manželce podařilo, že byl po třech měsících propuštěn. Od 1. ledna 1941 byl Zelený farářem v Javorníku na československém pomezí. Manželka se čtyřmi malými dětmi přebývala tehdy v Luhačovicích, protože javornická fara nebyla ještě připravena. Otec přijel za rodinou na návštěvu a byl v Luhačovicích 23.4.1941 podruhé zatčen gestapem, mezi jiným pro to, že při Hitlerových narozeninách ho v kázání vůbec nezmínil. V době zatčení otce byly nejmladšímu dítěti čtyři měsíce. Olga Zelená se manžela opět energicky a důsledně zastávala. Podařilo se jí mluvit s ním ve vlaku při transportu vězňů z Brna do Prahy, podařilo se jí navštívit ho také v Praze, kde byl vyšetřován gestapem. Vypráví o tom v knize Ženy z fary z roku 2006, kterou připravily V. Lukášová a H. Schillerová. Eugen Zelený byl odvezen do koncentračního tábora v Dachau nedaleko Mnichova a tam byl vězněn do konce války. Paní Zelená s dětmi bydlela na faře v Javorníku a lidé ze sboru byli na osiřelou rodinu velmi hodní a pomáhali jí. Zvláště vděčně vzpomínala na rodinu Šáchovu. Posílala manželovi do koncentračního tábora dopisy a balíčky, do jejichž obalu vynalézavě ukryla a zalepila další psaní. Po válce rodina po několika měsících odešla z Javorníka do Prahy na Vinohrady, protože tam mezitím nastoupil jiný vikář, pak farář Eugen Zelený pracoval v České diakonii a potom na synodní radě. Narodily se další dvě dcery. Později paní Zelená pracovala v družstvu, kde se vyráběly elektrody. Velkou pomocí rodině byla jedna tichá a hodná paní. Máma Zelená měla stále starostlivě na mysli své děti a těšila se z vnoučat a pravnoučat. Měla otevřené srdce pro hosty a dovedla je také pěkně pohostit, pro lidi, kteří utrpěli v životě křivdu, pronásledování a věznění, pro lidi potřebné a ohrožené. Spolu s manželem velmi ráda jezdila na chalupu do Bedřichova v Jizerských horách. Tam také nalezla milé lidí v sousedství a vzájemné dobré vztahy vytrvaly až do konce. Ve stáří byla velmi trpělivá, když jí slábl zrak a dále jí ubývalo sil. Poslouchala rozhlas a v něm také bohoslužby a čtené romány z magnetofonu. Celý život si vážila evangelické víry, měla ráda církev a pravidelně se účastnila bohoslužeb ve sborech, kde byl manžel kazatelem, a dále ve sborech v Praze na Vinohradech, v Jablonci nad Nisou a jinde. Zemřela ve své chalupě v Bedřichově v Jizerských horách 8. srpna 2006 ve věku nedožitých 92 let. Na úmrtním oznámení jsou biblická slova:
Ženu statečnou kdo nalezne? Nebo daleko nad perly cena její. Dověřuje se jí srdce muže jejího. Kristus zahladil smrt, život pak na světlo vyvedl.

Jan Čapek

Inzerce

Rada Církve bratrské vyhlašuje výběrové řízení na funkci ředitele Diakonie Církve bratrské.

Požadujeme:
Vzdělání: vysokoškolské, (příp. VOŠ)
Praxe: nejméně dva roky v některé z vedoucích pozic v neziskovém sektoru
Ostatní: dobré organizační a komunikační schopnosti, znalost AJ nebo NJ, znalost práce na PC (MS Office - velmi dobrá úroveň)

Platové podmínky: 12. plat. tř. dle nařízení vlády 564/2006 + osobní ohodnocení
Termín nástupu: ve IV. čtvrtletí 2007

Strukturovaný životopis spolu s motivačním dopisem zasílejte do 15. září 2007 na adresu:
Kancelář Rady Církve bratrské, Soukenická 15, 110 00 Praha 1 - Nové Město.
Výběrové řízení bude probíhat v říjnu.
Další příp. informace získáte na tel.: 777 559 232.

č. 38

Noemi www.noemka.com
Seznamka pro věřící všech věkových skupin (st. 18 let).
Podrobné informace Vám zašleme poštou nebo e-mailem.
Adresa: Noemi, Na Mušce 1124, 534 01 Holice.
Tel/sms: 00420-777222877,
e-mail: info@noemka.com

č. 1

Pozvánka

Občanské sdružení EXULANT srdečně zve na konferenci, kterou každoročně pořádá k připomenutí významných událostí z dějin české náboženské emigrace, života v exilu a návratu potomků pobělohorských exulantů do staronové vlasti.
Letošní konference se uskuteční v sobotu 15. září 2007 ve sboru Českobratrské církve evangelické v Letohradě, Petříkov 201.
Dopolední program začíná v 10.00 hodin úvodní bohoslužbou a bude pokračovat přednáškami věnovanými letošním výročím, která jsou spojena s českou reformační minulostí.
V polední přestávce (od 11.45 do 13.30 hodin), určené pro rozhovory, setkání a občerstvení, se uskuteční i valná hromada občanského sdružení EXULANT.
Odpolední program se bude konat v Kunvaldu, v domku "Na sboru", na místě prvního sboru Jednoty bratrské.
Ukončení konference předpokládáme kolem 16. hodiny.

* * *

Misijní odbor Kostnické jednoty pořádá již sedmý seminář křesťanské psychiatrie a pastorace s našimi osvědčenými švýcarskými lektorkami dr. Lýdií Šetlíkovou – Vožehovou a Heidi Schenkerovou.

Program
* Homosexualita
* Duševní hygiena pastoračního pracovníka
* Prorocky naslouchat – prorocky žít!
* Naslouchání Božímu hlasu v pastorační službě
LITOMĚŘICE 26. – 29. ZÁŘÍ 2007
Začátek 26. 9. v 18 h, závěr 29. 9. ve 12 h.
PŘIHLÁŠKY:
Ludmila Hallerová, Ve vilách 7, 140 00 Praha 4 – Michle
Tel.: 241 41 41 20
e-mail: hallerova@volny.cz
Nebo (raději)
Martin Okáč
Dům křesťanské pomoci Betel,
Pražská 14/992,
412 01 Litoměřice
Tel.: 603 552 276
e-mail: martin.okac@seznam.cz

Recenze

Křesťan tváří v tvář nemoci

MUDr. Štěpán Rucki, CSc.:
Je někdo z vás nemocen?
Křesťanský pohled na zdraví, nemoc a uzdravení.
Vydalo nakladatelství Návrat domů v Praze v r. 2007.
Po více nežli dvou desetiletích studia a práce v oblasti zdravotnictví a 17 letech řízení aktivity Sdružení křesťanských zdravotníků podává v recenzované knize dětský lékař a výrazný křesťan MUDr. Štěpán Rucki, CSc. celkový pohled na danou problematiku v knižní formě.
Kniha o rozsahu 203 stránek je rozdělena do celkem 19 volně na sebe navazujících kapitol.Ty jsou věnovány přerůzným otázkám, s nimiž se v dané oblasti setkáváme – jako např. svět, ve kterém žijeme, nemoc a Boží suverenita, problém bolesti, uzdravení z Boží moci, zázračná uzdravení – kdysi a dnes, vztah mezi uzdravením a spasením, návštěva nemocných, uzdravující láska, lék na strach ze smrti, proměnění v nepomíjitelnost atp.
Každá kapitola je uvedena biblickým citátem, odkazy na literaturu a bližší vysvětlivky jsou uvedeny ke každé kapitole zvláště na konci knihy. Tam je i obecný přehled literatury, z níž autor čerpal. Kladem knihy je i přehled biblických míst, kde se hovoří o nemoci a uzdravení, a to jak uzdravení ve Starém zákoně, tak zvláště uzdravení Pánem Ježíšem Kristem – jednotlivců i skupin - a na závěr i přehled údajů o uzdravování v době apoštolů (s. 182 – 187).
O zdraví a nemoci se obvykle píše jen nestranně - „objektivně". Kladem recenzované knihy je to, že v úvodních kapitolách je uveden osobní zážitek autora, u něhož se objevila rakovina diagnostikovaná v mízních uzlinách a vylíčen je boj autora s touto diagnostikou (s. 9 – 16). Autor věnuje na jedné straně poměrně hodně pozornosti otázce zázračného uzdravování, na druhé straně by bylo přínosem, kdyby se v knize objevily informace o tom, co se v dané oblasti v posledních desetiletích podařilo zjistit v řadě oborů bezprostředně s danou tematikou souvisejících (např. v psychosomatice, klinické psychologii, psychologii zdraví a nemoci atp.), z nichž mnohé je dostupné již i v česky psané literatuře.
Autor má odvahu zabývat se otázkami, s nimiž si čtenář Bible kolikrát láme hlavu a neví rady – např. s otázkami démonického ovlivňování zdravotního stavu, nemoci jako projevu působení démonů, nemoci jako následku prokletí atp. Autor, kterému je blízké evangelikální pojetí těchto otázek, se však nepřiklání k extremistickým postojům a dovede vidět i vztah mezi zdravím, nemocí na jedné straně a neuspořádanými vztahy mezi lidmi na straně druhé. Kladem knihy je i způsob zpracování problematiky osobního vyrovnávání se s bolestí, kde biblické pojetí Jobova zápasu autor doplňuje vlastními – osobními zkušenostmi (s. 63 - 64).
Celkově je možno říci, že recenzovaná kniha je výrazem celoživotního zápasu autora - lékaře a křesťana (křesťana a lékaře) - o ujasnění celé řady otázek, které si člověk zasažený nemocí klade. Za možnost nahlédnout do tohoto zápasu a jeho současného stavu jsme vděčni.

Jaro Křivohlavý

Vyzdrojuj si informace!

Internetová čeština a důraz známý z reformace

„Vyzdrojovat (si)" popř. „odzdrojovat (si)" spolehlivé informace k té či oné věci, o to v současné přemíře a záplavě informací rozlišné hodnoty běží především. Zejména u média nové doby, totiž internetu, kam kdekdo vkládá kdeco, takže solidní informace leží zasuté mezi spoustou balastu. Zmíněným novotvarem označuje současná čeština výsledek určitého procesu, totiž výsledek pátrání po informačním zdroji (většinou internetových stránkách) nikoli odvozeném nebo druhořadém, ale po zdroji pokud možno přímém, prvořadém, relevantním. Odtud ten dokonavý vid. Běží o rešerši, která má určitý pevně stanovený cíl a kterou až po dosažení onoho cíle lze považovat za ukončenou.
I mezi češtinskými novotvary bychom měli kriticky rozlišovat. Zdaleka ne všechny je třeba přejímat! Nově vytvořené a intenzivně používané sloveso „vyzdrojovat (si)", „odzdrojovat (si)" však označuje činnost zcela legitimní a žádoucí. V určitém specifickém novém prostředí, totiž v prostředí internetu (jež před pár desetiletími neexistovalo vůbec a před pár lety neexistovalo ve stávajícím rozsahu), ukazuje dokonce stejným směrem jako humanistická a reformační zásada AD FONTES (česky: k pramenům), nám tolik blízká a drahá. Z tohoto důvodu bych proti sledovanému novotvaru zásadní výhrady neměl, ba naopak.
Týdeník ET-KJ chce být ve své tištěné i elektronické verzi solidním, relevantním, spolehlivým informačním zdrojem. Zdrojem odkazujícím vposledu až ke zdroji zcela primárnímu, totiž k Písmu. Snažíme se působit tak, aby kterýkoli internetový surfař mohl uzavřít prověřování relevantnosti té či oné informace o křesťanství a církvích prohlášením: „Tak jsem si to odzdrojoval a mám to přímo ze stránek ET-KJ!"

František Schilla

Manželství, nevěra, moc a vliv

Mají někteří naši premiéři i další špičkoví politici, nyní propíraní v médiích, máslo na hlavě? Nemají. Chovají se jako většinová společnost. A tím nám jsou přeci tak blízcí! Odložme jen stranou otázku, zda to, co koná většina, bude určitě to pravé, či dokonce skvělé. John Fitzgerald Kennedy napsal svého času Profily odvahy, založené na obdivu k těm, kteří jednali proti naladění většinového mínění. Sám přitom v soukromém životě, jako římskokatolický křesťan, jednal proti svému vyznání. Většinová společnost byla tehdy vůči státníkům tolerantnější než dnes, ani po jejich soukromí tolik nepátrala jako dnes. Spíše mohla Kennedymu ublížit neúspěšná invaze v Zátoce sviní, než jeho nevěry. A v čem uspěl jak nikdo jiný? Ve schopnosti jednat s Chruščovem. V boji o lidská práva ve vlastní zemi. Vkladem k jasné porážce Sovětského svazu o přistání na Měsíci. Nakonec zabránil učinit z Kuby nepřátelskou základnu, Floridě na dostřel. To vše je nepopiratelné.
Málo platné, půjdeme-li si nechat spravit hodinky nebo boty, nebudeme zkoumat, zda švec či hodinář je zbožný, nýbrž zda umí porouchanou věc dobře spravit. Dobromyslný a hodný švec, leč nešika, nám je k ničemu.
Budiž našim vrcholným politikům odpuštěno? Nikoli. Jednak o nic takového nestojí. Jednak jejich selhání spočívá ještě v něčem jiném, než v samotné nevěře nebo rozvodu. Jsou lidmi, kterým byla svěřena mimořádná moc, vliv, odpovědnost. V době, kdy své postavení přijali, ani když šli do volební kampaně, neřekli jasně, že jsou pro volné, nezávazné svazky mezi mužem a ženou a rodina je pro ně rozvolněným svazkem nezávislých jedinců. V takovém případě by se zachovali čestně, jejich program by si možná získal voliče, byť by se nám to nemuselo líbit. Naši politici však vystupovali jak pomník soudržnosti, solidnosti, garanti tradičních hodnot. Nechali se svými manželkami veřejně obdivovat, s rodinami fotit na reklamních poutačích. A právě to od nich bylo křivé a nikdo už to z nich neodpáře.

Jan Kašper

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

25/2007

19. září 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde
26. září

Z obsahu:

* *Dny vděčnosti za stvoření*
* *Cestou necestou*
* *Dvojí výročí*

Poselství k 16. neděli po svaté Trojici

Ježíš Kristus zlomil moc smrti a zjevil nepomíjející život v evangeliu.
2Tm 1,10

Taková „charakteristika Boha" zaujme málokoho. Proto o ní nepíší noviny a možná nezaujme ani čtenáře Evangelického týdeníku, dychtícího po něčem novém. Evangeliu nesluší heslovitost. Nemá-li zaujatého vykladače, může být slovo o Boží lásce vnímáno jen jako prázdný reklamní slogan. Povrchní informace je jako kamínek v mozaice obrazu světa, v níž má Bůh místo jen na okraji, v oblasti bezbřehého duchovna. Naše heslo je srozumitelné pouze tam, kde středem světa není člověk se svou činorodostí, nýbrž Bůh a jeho činorodost, od věků zaměřená na člověka. Celá Bible mluví o Boží lásce v Kristu a zve k ní každého. Proto zde apoštol oznamuje: Bůh nás spasil bez našich zásluh, podle svého vlastního úradku a z nepochopitelné milosti. Stalo se to v Kristu Ježíši ještě dříve než svět povstal a bylo to veřejně vyhlášeno, když se Ježíš stal člověkem. Jeho životní příběh od Betléma přes Galileu po Jeruzalém je dovršením odvěkého Božího záměru, středem veškerého kosmického dění. Ježíš Kristus zakládá, ochraňuje a udržuje život světa. Neboť v něm je pramen všeho bytí, on na kříži přemohl smrt a ve vzkříšení odhalil život nepomíjející, smrt přesahující. On sám se stal otevřenými dveřmi k tomuto životu. Boží spása je hotova a nabídnuta všem, nejprve ovšem nám, kdo jsme byli povoláni. V čem se liší povolaní od nepovolaných? Předně v tom, že uvěřili a pochopili, že jejich křehký život je skryt v Bohu spolu s Kristem, který přemohl smrt a zjevil nepomíjející život v evangeliu. O to se opírá naše naděje pro přítomnost i budoucnost. Víra v evangelium tedy probouzí dychtivost po zprávách třeba i heslovitého typu. Pro povolané je to nepostradatelný denní chléb. Jak je ale možné probudit zájem u lidí, kteří si Boží zprávy necení víc než laciné reklamy? Přečtěte si prosím celou souvislost naší centrální věty od verše šestého. Tam apoštol píše: Rozněcuj v sobě oheň charismat! Přemáhej zbabělost Duchem síly, lásky a rozvahy! Nestyď se vydávat svědectví o svém Pánu! A Bůh, který tě spasil, ti k tomu dá sílu. Evangelium bez svědectví církve a jednotlivých věřících se stává nepřesvědčivým heslem. Filosof Nietzsche už v 19. století napsal: „Museli byste mi zpívat lepší písně, abych se naučil věřit vašemu Vykupiteli. Pro mě by jeho učedníci museli vypadat „vykoupeněji"."
Zdá se, že to platí i v 21. století. Až se Ježíš Kristus stane zjevně a přesvědčivě centrem každodenního života nás věřících a síla víry bude zářit z dění v církvi, pak se i ta na první poslech nezajímavá biblická hesla stanou senzací, po níž se mnozí budou horlivě ptát. Duch svatý je osvítí a oni pochopí, že Ježíš Kristus, náš Pán, je nad všechno zboží světa. Jemu buď sláva s Otcem i Duchem svatým na věky. Amen

Jan Hudec,
farář ČCE v Liptále

Cesta odpovědné spotřeby pomáhá nejchudším zemím - viz str. 2

Obecní louka a naše silnice – podobnost není čistě náhodná

Utěšená představa louky s voňavými lučními květy, bzučícími čmeláky a stále vzácnější schopností vsakovat vodu jistě výrazně kontrastuje s pomyšlením na neurotizující, sluncem rozpálenou silnici, přeplněnou auty a produkující hluk a zplodiny z dopravy, beznadějně vylučující možnost udržení případné srážkové vody v krajině. O jakou podobnost tedy v nadpisu jde? Ukážeme si ji, avšak k tomu účelu si představu louky poněkud zúžíme na jeden konkrétní, více méně čítankový příklad, který r. 1968 publikoval Garet Hardin a od té doby byl mnohokrát použit v různých etických, sociologických, psychologických a ekologických textech. O co v něm jde?
Byla jedna obec a u ní pěkná, zdravá obecní louka. V obci žilo deset rodin, a každá vlastnila jednu ovci. Ovce se společně pásly na louce, té i jim se dobře vedlo, až do doby, kdy – třeba pod vlivem nějakého přihlouplého, k rozmnožování majetku nabádajícího pořadu v televizi – všechny rodiny napadlo, že by louka uživila ještě jednu či dvě ovce navíc. Každá z nich si řekla: "Pro mou další ovci by tu bylo ještě pastvy dost.", A tak si každá pořídila ještě další ovci. Pro jedenáct či dvanáct ovcí by louka ještě bývala stačila, avšak pro dvacet už ne. A tak všech těch dvacet ovcí strádalo a chřadlo, a i louka přišla o první dva přívlastky, s nimiž jsme se s ní v první větě setkali. Místo idyly pasoucích se ovcí došlo ke kolapsu. Všechny ovce zašly na podvýživu a obec přišla o kvalitní louku.
Tento převyprávěný příběh je stále aktuální. Je to tak, na rozdíl od utěšené obce s loukou a ovečkami jsou naše města již přeplněna auty. Jejich obyvatelé, ať už auto mají a stojí před volbou dopravního prostředku pro zamýšlenou cestu, či je nemají, avšak – třeba když pod dojmem rafinované reklamy či po nepříjemných zkušenostech s nakupováním v "obchodních zónách" získají pocit, že kdo nemá auto, není plně člověkem - uvažu-

Dokončení na str. 2

Aktualita

Desátky

Jak známo, čeští politici různého druhu se již delší dobu snaží najít přijatelný kompromis v otázce financování církví. Osobně si s tím hlavu nelámu, je to věc státu. Všímám si však reakcí křesťanů na případnou nutnost poskytnutí hmotného zajištění svým domovským sborům ze své vlastní kapsy.
Zvláště podnětné jsou pro mne různé teorie v oblasti často nepopulárních desátků. Biblisté vědí, že Pán desetinu nežádá, ale že sám Abraham, Jákob a další mu ji slibují jako dobrovolný akt vděčnosti za požehnání. To je živnou půdou pro různé prosperitáře, kteří vybízejí k dávání peněz církvi pod příslibem mnohonásobné návratnosti z Boží strany. Tuto verzi bych hned neodsuzoval, vždyť je pravdivá, jen je třeba si neplést Hospodina se správcem investičního fondu. Poklady se nám přeci hromadí v nebi.
Odpůrci povinného placení desátků naopak často narážejí na pozdější závazné starozákonní nařízení. Rádi tvrdí, že to, co není z víry, není od Boha. Ostatně mnozí vidí Izrael v

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Romský sbor ve Velké Kraši

V létě jsem mohl dvakrát navštívit nedávno vzniklý romský sbor ve Velké Kraši u Vidnavy. Zájem veřejnosti o romskou problematiku se zvýšil po loňských událostech na Vsetíně. Řešila se ovšem především otázka, zda Jiří Čunek je či není rasista; nějaká věcná řešení nikdo příliš nenabízel, a od té doby zájem jakoby opět utichal. Nu, Velká Kraš by mohla leckoho inspirovat. Jde o pohraniční oblast okresu Jeseník; konkrétně ve Velké Kraši je v současné době 22 % nezaměstnaných. Dílo tam začalo znenáhla zhruba před třemi lety, především přičiněním Thomase Lilliendahla, amerického křesťana, který si našel v Čechách manželku. V současné době se účast na bohoslužbách pohybuje kolem 30 - 50 lidí. Bohoslužby jsou poněkud netradičně třikrát týdně – v úterý, ve čtvrtek a v sobotu.
Zajímala mě ale více proměna života než statistika účasti na bohoslužbách. Potvrdilo se mi, že Romové potřebují pomoc zvenčí. Thomasi Lilliendahlovi se podařilo u svých přátel v USA sehnat finance na to, aby si místní Romové mohli opravit a především natřít svou „kolonku" (takových „kolonek" jsou v naší zemi desítky, ne-li stovky). Když byla první fáze této obnovy hotova, Romům stouplo sebevědomí. Kolem jejich příbytků je dnes již možno vidět malé zahrádky. Srovnání se zahrádkami „bílých" ještě těžko snesou, ale vše musí nějak začít.
Velkou pomocí je také občanské sdružení „Ester", vedené Abrahámem Staňkem. Původně sloužilo jako jakýsi „dům na půl cesty" pro lidi, kteří vyšli z psychiatrické léčebny v nedaleké Bílé Vodě. Nyní dalo práci již necelé desítce Romů, kteří předtím byli nezaměstnaní nebo pracovali pouze sezónně.
Zajímavé bylo sledovat vyučování Thomase Lilliendahla. Na jednu stranu biblické, na druhou stranu velmi praktické. Thomas vychází z Písma, ale skončí třeba zdůrazňováním, jak je důležité posílat děti do školy, nebo že má cenu pracovat, přestože rozdíl mezi výdělkem a podporou není příliš velký.
Pokaždé jsem odjížděl dojat tím, jak mne Romové přijali („Dobrý den, Bůh Vám požehnej, bratře!"). Jak relativně málo stačí, aby se lidské osudy proměnily!

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Dánští pastoři odcházejí ze služby kvůli stresu

(Ženeva, červenec 07 – LWI) Unie Dánských pastorů, která má v současnosti 2000 členů, má obavy ze snižování svého počtu. Ročně okolo 30 farářů a farářek opustí své zaměstnání, mnozí z nich z důvodu stresu. Předsedkyně Unie Sabine Bech-Hansen vyjářla zlamání z nedostatku seriózního zájmu situaci řešit. A to i navzdory tomu, že už před 5 roky církevní správa odhalila, že 1 z pěti farářů trpí následkem stresu. Zodpovědný ministr Bertel Haarder ustanovil před třemi roky komisi, aby tento problém prozkoumala. Od té doby se však velmi málo změnilo. Profesorka Finn Gyntelberg z Kliniky pro nemoci z povolání v Kodani na adresu problému řekla: „Potkali jsme veliké množství pastorů z celé země, kteří trpí vážnými problémy. A jejich počet se určitě nebude snižovat." Reverendka Bech-Hansen tvrdí, že doporučení ustanovené komise byla často blokována na nejvyšší úrovni. „V této chvíli církev není velmi dobrým pracovním prostředím", vyjádřila se pro dánské noviny „Křesťanský deník". „Nikdy před tím jsem neslyšela své kolegy, aby si tak stěžovali. Pokud nedojde okamžitě k nápravě, bude velmi těžké udržet si pastory, které máme. A ještě o mnoho těžší bude získat nové." Asi 87 % dánského obyvatelstva patří do Evangelické luterské církve v Dánsku. Církev má 4,5 miliónů členů a je členskou církví Světového Luterského svazu od roku 1947.

Ekuména vo svete 35/2007

Mobil ne, židli ano!

(Vzpomínka na Bohumíra Popeláře)

„Dobře sis vybral to gesto!" – Rovných sto deset let uběhlo loni od narození Bohumíra Popeláře, kazatele Českobratrské církve evangelické, překladatele Luthera, autora Slovníčku kralické bibličtiny a zdatného latiníka (28.10.1896 – 5.11.1983). Svérázná latinská ponaučení, jimiž častoval kolegy, kteří na sklonku jeho života vlastní profesní dráhu teprve začínali, jistě dodnes kolují nejenom po valašských farách a sborových domech. A kdo by mohl zapomenout na jeho korespondenční lístky psané drobným písmem! Úvodem jsem popaměti citoval z korespondenčního lístku, který mi na jaře 1983 zaslal do vojenského útvaru, aby pochválil způsob, jakým jsem se chystal po dvouleté službě z vojny odejít. Rozebírané gesto dále charakterizoval jako „gestus manus et cordis" (pohyb ruky i hnutí srdce), čímž dozajista – stejně jako jinými latinskými průpovídkami – pořádně zamotal hlavu místnímu orgánu tehdejší VKR (vojenské kontrarozvědky).

Vlastní adresáti (začínající, zapálení kazatelé) si většinou s překladem latinských mouder ctihodného staršího kolegy poradit dokázali. I oni měli někdy nicméně určitou potíž s náležitou interpretací jejich obsahu. Podiv mnohých vzbuzovalo zejména přísloví: „Sed ubi sedes, si tibi commoda sedes." Volně přeloženo znamenalo totiž: „Seď tam, kde sedíš, pokud se ti sedí pohodlně." Řídit se vlastním pohodlím a vlastním prospěchem? Věru zvláštní rada do další kazatelské dráhy! Tehdejší synodní senior naopak zdůrazňoval: „Nezapomeňme, že jsme milites!" (tj. milites Christi, vojáci Kristovi) Máme jít tam, kam budeme posláni ...

Až po letech jsem pochopil, že slova „commoda sedes" (pohodlný posed, vhodné křeslo) je třeba chápat doslovněji. To když se začal popularizovat jeden z nejmladších oborů, totiž ERGONOMIE, nauka o optimálním uspořádání pracoviště. K práci kazatele nedílně patří teologie, v tomto ohledu je činnost duchovního sedavým zaměstnáním. Vhodná židle má dlouhodobě pro náležitý pracovní výkon kazatele „ergonomicky" srovnatelný význam jako pro náležitý pracovní výkon u jiných sedavých zaměstnání. Teolog se při výkonu práce dokáže, když na to přijde, dlouhodobě obejít bez mobilního telefonu, sotva by se však dlouhodobě obešel bez pořádné židle. „Sed ubi sedes, si tibi commoda sedes." V době, kdy se mobilní operátoři předhánějí v úsilí o co nejširší a nejúplnější „pokrytí", nemůže Popelářovo heslo než působit obzvlášť provokativně. Jenom nešť!

František Schilla

Desátky

Dokončení ze str. 1

době soudců jako teokratický stát, který prostě v té době vypsal daně. Tuto myšlenku někdy podpírají úvahou o roli chrámu jakožto sociální a správní instituce. I zde si myslím, že není třeba polemizovat za předpokladu, že dotyční neplatiči jsou ochotnými dárci v rámci pravidelných chrámových sbírek. V opačném případě bych to chápal jen tehdy, chce-li být ta či ona církev programově chudá.

V praxi se však setkáváme s oběma extrémy. Některé sbory by nejraději viděly výplatní pásky svých členů, aby jim neunikla ani korunka. Jiné jsou natolik liberální, že se často musí spokojit s drobnými mincemi v kostelní kasičce. Zdánlivě má výhodu první skupina. Ovšem ta má podstatně méně členů než druhá. Takže, co s tím?

Abych pravdu řekl, nevím. Osobně jsem sice stoupencem desátků, ale svým způsobem chápu, že při současných vysokých daňových a povinně pojistných sazbách v České republice někteří jedinci odmítají další, v tomto případě církevní daň. Sbory by se však mohly poučit z jiných oborů, které také zápasí s nedostatkem peněz. Kdysi mi jedna charitativní organizace poslala k podpisu dohodu, abych si určil, kolik můžu pravidelně měsíčně přispívat na určitý účel. Tehdy jsem se zavázal posílat jen relativně malou částku. Jenže za ta léta se to nasčítá a člověk se pak diví, jak moc už vlastně dal. Snad by se církve mohly vydat i touto cestou. A pokud ve sboru převáží ti, co nechtějí dávat vůbec nic kromě almužny v podobě pár kováků, tak mu nezbývá nic jiného než zánik.

Ivo Kraus

Co jsme dlužni adventistům?

Adventismus sám sebe definuje jako pokračování reformačního hnutí, o které v Evropě usilovali Hus, Luther, Kalvín, po nich pak Wesley, Finney a další. Každý z nich posunul Kristovu církev o krůček dál v tom potřebném návratu k biblickému křesťanství, jež bylo v průběhu staletí zdeformováno k nepoznání, ale každý z nich pro nás objevil jiný důraz té zasypané biblické pravdy, nikomu nebylo dáno odkrýt ji celou. Adventismus pak zdůraznil blízkost Kristova návratu (adventu), téma tzv. předadventního soudu, úctu k Hospodinovu dnu odpočinku a zodpovědný vztah ke zdraví.

I když původní očekávání Kristova návratu v r. 1844, vypočítaného na základě chybné interpretace časových údajů v Danielově proroctví, se nakonec nenaplnilo, bylo by jistě nesprávné tuto stránku křesťanské víry, toto vytrvalé očekávání podceňovat, tím méně zavrhovat. Nebudeme se jistě pokoušet o nové a nové výpočty, ale pouhý pasivní postoj k eschatologii by snadno mohl vést k přehlédnutí výmluvných znaků „posledních časů", které se domáhají naší pozornosti. Návrat Židů do Izraele a současné dění na Blízkém východě k nim nepochybně patří. Žít si bezstarostně tak, jako by Kristův druhý příchod byl stále ještě v nedohlednu, si věrní Kristovi učedníci nemohli dovolit vůbec nikdy, natož dnes.

Návrat od konstantinovské neděle k biblické sobotě, kterou po celé dějiny zachovávalo židovství včetně Ježíše a jeho učedníků, a vlastně i prvokřesťanská církev až do Konstantinova ediktu z r. 321, se adventistům v širší křesťanské církvi prosadit nepodařilo, z důvodů hlavně asi praktických a technických. Konstantin, původně vyznavač „boha Slunce", nařídil světit „sluneční den" spíše natruc Židům než na památku Ježíšova vzkříšení - sám v té době Kristovým následovníkem nebyl a pokřtít se dal až na smrtelné posteli. Teologické důvody pro neděli namísto soboty byly vykonstruovány teprve dodatečně - v Bibli, jediném autoritativním zdroji reformačního křesťanského učení, žádnou oporu nemají. Toto poctivé přiznání jsme my, nedělní křesťané, dlužni jak sobě, tak našim bratřím adventistům. Můžeme jim být přinejmenším vděčni, že alespoň v občanském životě se také díky jejich úsilí prosadila „nepracovní sobota" nejdříve v USA a postupně i v Evropě, od r. 1966 též u nás. Díky pětidennímu pracovnímu týdnu se tak už alespoň židé ani adventisté nemusejí kvůli svému sabatu dostávat do konfliktu se zákonem či zaměstnavatelem, jak se předtím běžně stávalo. Za povšimnutí by však stála i souvislost teologie soboty s teologií stvoření, eschatologického odpočinutí v Kristu a konečného vykoupení, jak to naznačovala znamení konaná samotným Ježíšem právě v sobotu.

Odpovědné zacházení se zdravím jako se statkem svěřeným od Boha (vždyť tělo je chrámem ducha!) také není v křesťanské církvi zdaleka samozřejmostí. Není-li správné činit si ze zdraví modlu, je neméně považlivé o své zdraví vůbec nedbat, či je dokonce vědomě poškozovat kouřením, alkoholem, drogami, soustavným přejídáním a vůbec špatnou životosprávou. Dnes na to už všeobecně poukazují lékaři věřící i nevěřící, ještě v minulém století to však byli hlavně adventisté. Z povolání, které přijali, vyplývá také jejich významný podíl na budování a rozvoji vzdělávacích a zdravotnických zařízení nejen ve Spojených státech, ale spolu s misií zejména v rozvojových zemích. Také u nás usilují o nový přístup hlavně k dětem a mládeži.

Zdá se tedy, že nastolená témata a důrazy čekají stále na aktuální promýšlení. V každém případě by bylo zá-hodno co nejdříve otevřít na obou stranách teologický dialog a v něm postupně překonávat dřívější postoje, rozdělující křesťany na pravověrné a „sektáře" či na pravověrné a odpadlíky. Každý takový počin by byl zajisté ke cti a chvále Boží.

Pavel Mareš

Obecní louka a naše silnice – podobnost není čistě náhodná

Dokončení ze str. 1

jí o možném vstupu do tábora automobilistů, si říkávají: "Aut je sice moc, to je pravda, ale to moje navíc se v tom přece už ztratí." A tak uvažují další a další obyvatelé měst... Hardinův čítankový příběh skončil kolapsem. Jak asi skončí ten náš skutečný, prožívaný příběh?

Není to auto, co by dělalo člověka člověkem (i když si to mnozí v duchu myslí – dnes auto získává roli tradičních šatů dělajících člověka). K plnému lidství však rozhodně patří rozum, schopnost racionálně a kriticky myslet. A tato schopnost vede člověka k vědomí, že na Zemi není sám, že životy lidí, zvířat, rostlin a i celá neživá příroda jsou spolu silně provázány. Dobro mé a dobro druhých, dobro mé a dobro celku spolu kladně korelují. Jenže jak vědomí této skutečnosti uvést do praxe, jak umožnit využití Hardinovy obecní louky a přitom zabránit její devastaci a celkovému kolapsu spojenému s jejím užíváním? Ekonomičtí liberálové a neoliberálové řeknou: "To je přece jednoduché: Louka se zprivatizuje tak, že se rozdělí mezi jednotlivce, postaví se ploty, a každý může se svým dílem původně obecní louky nakládat po svém. Všemocný trh vše zařídí." Řešení přinejmenším poněkud nákladné a esteticky nevyhovující (ploty hyzdí krajinu), avšak řešení to je. Jenže ploty už nepostavíme pro čistou vodu, pro čistý vzduch, a nepostavíme je ani na vozovkách pražských ulic. Zkrátka, on ten trh zas tak všemocný není.

Stav směřující ke kolapsu se neřeší. Říká se sice, že se řeší, jenže jde o řešení naprosto nedostatečná a problematická. Tunely, okruhy atd. svým způsobem pomohou, avšak přinesou nové problémy. Aut prostě musí jezdit méně! A nejen jezdit, ono je žádoucí, aby aut vůbec bylo méně. I stojící auta překážejí, ať už stojí na parkovištích či v garážích; stavbě těch i oněch bývají obětovány stromy či trávníky, které mohly příjemně ovlivňovat mikroklima a působit na vodní režim. A také mohly lahodit oku a uklidňovat lidskou psychiku. Přemnožená auta působí obráceně, destruktivně. Omezení automobilizace je věcí našeho společného přežití. Poslanci a zastupitelé dostávají ve volbách důvěru, aby věci společné, týkající se celku a potřebující koordinaci, řešili. Místo toho proklamují liberální a neoliberální dogmata o neomezeném ekonomickém růstu, která jsou ve sporu s tím, co o světě a přírodě víme. Máme jako křesťané dost síly vzepřít se lži?

Aut přibývá nebezpečněji než Hardinových ovcí. Žijeme v konečném, omezeném světě, a tak budování nových komunikací sice může být někde dílčí pomocí, avšak není obecným řešením. Je třeba hledat prostředky motivující lidi k podstatnému omezení užívání aut. Ekonomické nástroje, včetně zatraktivnění hromadné dopravy, jsou beze sporu užitečné. Nicméně nejdůležitější je změna v lidském uvažování a s ní související i změna jednání. To je však novozákonní pokání – metanoia.

A tak i do situace, kdy hrozí hardinovský kolaps na silnicích a ulicích, zní evangelijní výzva k proměně, k následování Krista, jehož hodnotový systém je úplně jiný než je ten, který nám vštěpují liberální a neoliberální ekonomové. Věřme Kristu a angažujme se pro jeho hodnoty.

Jiří Nečas

Cesta odpovědné spotřeby

Jednou z cest k odpovědné spotřebě je nákup Fair Trade výrobků. Fair Trade (spravedlivý obchod) je způsob výroby, dovozu a prodeje výrobků a komodit z ekonomicky málo rozvinutých zemí, který respektuje základní konvence Mezinárodní organizace práce (ILO), prosazuje hledisko trvalé udržitelnosti a spravedlivě dělí zisk mezi zaměstnance, výrobce, dovozce a prodejce. Aby bylo možno výrobek prodávat v síti Fair Trade obchůdků nebo s certifikátem Fair Trade, nesmí se na jeho výrobě podílet děti a výrobce musí zajistit bezpečné pracovní podmínky, rovné zacházení se zaměstnanci a spravedlivé mzdy.

Participujícím rodinám či komunitám dává možnost solidního výdělku na základě jejich vlastních schopností a umožňuje jim tak zlepšovat životní podmínky vlastními silami. Fair Trade není charita!

Spotřebitelům dává jistotu nákupu výrobků, při jejichž výrobě není devastována příroda a nejsou porušována lidská práva. Lidé z bohatších zemí tak mají možnost podílet se tou nejjednodušší cestou na rozvoji nejchudších částí planety.

Z křesťanské revue 2/2007

(tt)

Bohatý svět

V letním dvojčísle 20 - 21 se v článku „Zelenomodrý svět" Jan Kašper podělil o své zážitky z projekce dokumentárního filmu Martina Durkina „Velký podvod s globálním oteplováním". Promítání organizovalo Centrum pro ekonomiku a politiku (CEP) úzce spojené s prezidentem Václavem Klausem. Připomněl i film „Nepříjemná pravda", s nímž je spojován bývalý americký viceprezident Al Gore. Přístup obou politiků k problematice diskutovaného globálního oteplování i obou dokumentárních filmů hodnotí jako „působivou reklamní kampaň".
Následující dvojčíslo přineslo reakci nazvanou „Černobílý svět?" od Jaroslava Krause. Autor nikoho nenechá na pochybách, že je na straně Al Gora.
Mne jeho odpověď zaujala především proto, že jsem právě četl knihu Juliana L. Simona „Největší bohatství". Ten se ve své knize pro změnu vypořádává s prominentními environmentalisty a sílící kampaní ekologického hnutí. Slova, kterými hodnotí Jaroslav Kraus Gorovu knihu, velice dobře pasují na práci Simonovu, v níž „...se vědeckých poznatků drží, takže vůbec o žádnou reklamní kampaň nejde. Nadto se důsledně vyrovnává s námitkami druhé strany..."
Co nás překvapí hned na začátku knihy, je informace, že diskuse o tom, zda člověk svojí činností přispívá k horšímu nebo lepšímu světu, v němž může nebo nemůže dlouhodobě přežít, začala již před více než 200 lety prací Thomase Malthuse „Pojednání o principech populace". Na 580 stranách dále autor vede polemiku s konvenčními představami o vyčerpávání surovin, nedostatku energetických a potravinových zdrojů, úbytku půdy a lesů, znečištění přírodního prostředí a zmenšování biodiverzity, hrozbě populačního růstu a přelidnění a mnoha dalších tématech. Svá tvrzení opírá o ohromný soubor empirických dat, analýzy a ekonomické teorie. Zdroje jsou podle něho neomezené, protože jsou produktem nejen samotné přírody, ale především lidské práce, vynalézavosti a myšlení. Simon netvrdí, že problémy s životním prostředím neexistují a ani je nezlehčuje, říká ale, že lidé „...tvůrčím způsobem nalézají řešení lidských problémů, jež jsou nakonec lepší než původní stav..." Jak je uvedeno na přebalu knihy, „Největším bohatstvím, které máme a o něž se musíme - jak nás přesvědčila a stále přesvědčuje pra-xe totalitních režimů - kvůli politice obávat, jsou lidé a jejich svoboda."
Knihu „Největší bohatství" Juliana L. Simona vydalo Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK) v roce 2006.

Petr Kopecký

Sundat či nesundat, toť otázka

Emmanuel Lewinas uvádí kapitolu „Bez identity" („Etika a nekonečno" s.98) citátem z Babylonského Talmudu: „Neodpovídám-li za sebe, kdo za mne odpovídá? Odpovídám-li ale jen za sebe – jsem to ještě já?"
Je povzbudivé, když evangelickému kazateli není lhostejná misijní nedbalost tradičního českého evangelictví. („Sundat kbelec své víry" - Emanuel Vejnar ET-KJ 19/07) Diagnóza sedí. Avšak předestřená anamnéza, tedy výklad předchorobí progresivních úbytí evangelické identity, příliš nepřesvědčuje. Nejen že připomíná klasické výmluvy Izraele (Jr 31,2; Ez 18,3), ale genetický výzkum DNA potvrdil nemožnost dědit vlastnosti získané za života jedince ať už vlivem prostředí, nebo v důsledku užívání či neužívání orgánů, jak se kdysi domníval J. B. Lamarek (1744-1829). Na ty před námi se tedy nevymluvíme.
Druhá změna, kterou snad má na mysli bratr Vejnar, vzniká eliminací (vyhynutím) obrovské většiny, z níž přežijí toliko jedinci s nahodilou, na vnějších vlivech nezávislou individuální výbavou, která se pak dědí. Milióny let probíhající takový výběr jedinců s nahodilou dědičnou změnou a jejich izolace způsobená odlišnými podmínkami, pak vytváří náhodnou dědičnou darwinovskou variaci (1809-1882), jak lze ostatně číst v každé modernější encyklopedii.
Nás samozřejmě zajímá ona „nahodilost" jako inkognito Boží – ať už milosti (např. formování lidu Staré a Nové smlouvy) nebo (v našem případě) Božího dopuštění, chceme-li už mocí mermo užít tuto biologickou metaforu k omluvě „misijní sterility" a jen za sebe odpovídající neplodnosti. Ptáme se, zda tu ještě jsme od toho, abychom „kázali evangelium všemu stvoření" (Mk 16,15) a pak křtili a učili netoliko vědět, ale „zachovávat..." (Mt 28,20), svědčíce pro Ježíše Krista v moci Ducha „až do posledních končin země" (Sk 1,8), anebo jsme toho všeho okolnostmi zbaveni: „Víra schovaná pod kbelcem umožňovala (sice) přežít českým evangelíkům", ale v dědičné variaci pod poklopem asi sotva živým křesťanům. (Zj 3,1).
Sundat nebo nesundat? Odkrýt nebo neodkrýt prach zažloutlých kartoték a přičmoudlou stopu někdejší záře? Svíce pod kbelcem zákonitě hasne (Mt 5,15). A pod postelí? (Mk 4,21; L 8,16; 11,33). Dávno spolu s bláhovým spáčem shořela i víra na prach a popel tak nedůstojný ve srovnání s tím smeteným do Rýna v Kostnici 1415 (když už článek o kbelci, umožňujícím v nepřízni času přežívat, se ocitl ve vzpomínkovém čísle na M. Jana Husa). Je-li přijal smrt v ohni pro tohle pod naším kbelíkem, nedivme se, jestliže je to leckomu k smíchu: Doba nám dovolila být křesťany. Všimli jsme si? Moc se do toho nehrneme.
Možná, že Vejnarovy „genetické poruchy" jsou prostě dědičným hříchem nevyhnutelného pohoršení (Mt 18,7), v němž se stáváme. Neobejdeme se bez divuspasitelné mutace z vody a z Ducha (J 3,5), neboť je strach a důvodná pochybnost, zda pro Syna člověka přicházejícího s anděly svatými já, jako takový s odpovědností toliko za sebe, ještě vůbec jsem a zůstávám (Mt 25, 41.45.46). Strašívá mne, jak od poklopu ku poklopu kyklop kouli koulí zatraceně hluchoněmý a slepý... Takže díky za každé nové ráno, díky za každý nový den... a koneckonců i za tenhle ošklivý sen.

Samuel Jan Hejzlar

Jiskry tiskly

před 75 lety

Povinná tělesná výchova.

Zaujal mne v Kostnických Jiskrách uveřejněný článek „Povinná tělesná výchova", v němž autor rozhořčeně odmítal povinnou tělesnou výchovu. Je prý to příprava k vojákování, k zabíjení času, peněz a lidí. Autor se podepsal jako ThC.
Aby nám bylo jasno, řekněme si hned na začátku slovy Komenského, že raději budeme s Šalamounem stavěti chrám moudrosti, nežli s Davidem vésti války. Ale s tím nemá povinná tělesná výchova nic společného. Tělesná výchova je svět sám pro sebe. Směřuje k tomu, aby mladí byli uvědoměle vedeni podle staré zásady v zdravém těle zdravá duše. Hlasatelé tělesné výchovy – a já se k nim hlásím – mají na mysli člověka zdravého, jarého, křepkého, svěžího, harmonicky vychovaného po stránce tělesné. Je to jeden cíl a jeden úkol.
Jde nejen, aby mládež byla jadrná a zdravá, jde také o to, aby se uměla chovat. Dobré společenské chování patří k tělesné výchově. Kdysi mi namítal krevný bratr, že kdo pracuje na poli, vrací se domů tak procvičený, že tělocviku nepotřebuje, ba že je rád, když si může lehnout a odpočinout. Já na to. Rád bych mu pomohl a tak něco vymyslil, aby člověk byl ušetřen hrubé, drsné a namáhavé práce, která člověka nepovznáší, nýbrž ujařmuje. Vyslovil jsem naději, – od té doby uplynulo čtyřicet let – že přijde čas a budeme mít stroje, jež nás osvobodí ne od práce, ale především od otrocké ubíjející dřiny. Kdo pracuje na poli, nabývá síly; běda tomu, na nějž by musela dopadnout pravice rolníkova, – ale nejednou jste viděli, jak mrštný darmotlach překonal poctivého hromotluka. Ideál zdravého, jarého a mrštného mladého muže, ideál zdravého člověka vybraných způsobů tanul na mysli Komenskému, když doporučoval v dopise mladému Dobříkovskému, aby denně cvičil, aby denně šermoval, aby denně tělesných her dbal, aby si osvojil uhlazené chování, chce-li světem projít bez nepříjemností.
Národ má zájem, abyste prošli životem jako lidé vzdělaní, osvícení a především moudří, neboť moudří mužové a moudré ženy jsou největší bohatství národa a kmene. Národ má také obecný (politický) zájem, abyste byli zdraví a čiperní, hezcí, ba aby mezi vámi byli krasavci a krasavice...
Když čítáte o patriarchálních zjevech mezi starými faráři, zda nemáte na zřeteli muže tělesně zdatné? Většinou to byli mužové, kteří si zdraví hleděli a – pravda – nečekali na zákonnou úpravu tělesné výchovy....

R. J. Vonka

KJ 1932, č. 15, str. 116, kráceno

Josef Šafařík

Filosof? Literát? Teolog? Divadelník?

Je nesmírně pozoruhodné, že dílo Josefa Šafaříka nám letos naléhavě připomněli divadelníci. Nebyli to teologové ani filosofové; omluvenku obdrží snad jen literáti, nicméně divadelníci vedou. Budí to obdobný dojem jak při přelomových dílech Emanuele Rádla. Geniální filosof neseděl těm, kteří evidentně pronikavostí a hloubkou myšlení se mu ani nepřiblížili. Tím spíše dokázali najít desítky/stovky formálních chyb v jeho díle.
Samotné dramatické Šafaříkovy texty bývají označovány za možná nehratelné na klasických scénách. Přitom jejich dynamika a smysl pro absurditu jsou zřejmé v kontextu „moderního" divadla (či spíše druhé poloviny minulého století a neméně těch, kteří odhalili pokrytectví měšťácké - s přídomkem křesťanské - kultury. Svým způsobem Šafařík pronikl k bolesti odcizení soudobého lidství, jak mu porozumějí existencionalisté typu Camuse, ale i teologové cítění Kierkegaardova. Pokud jde o formu Šafaříkových textů, některým filosofům snad vadí, že se nesrovnává s tradičním způsobem klasických německých filosofů, byť u Nietzscheho jeho esejistický projev překousli.
V rámci symposia nesporně zaujalo scénické čtení Šafaříkových textů Průkazu totožnosti. Obsahuje nevyslovené souvislosti jeho života, podle nichž za protektorátu žil na pomezí ilegality s dvojí totožností v Praze i Brně a při jednom zátahu bezmála zle skončil, nebýt toho, že již jen jen jej zatýkajícího Němce oslovil sugestivní němčinou a ten jej pak pobaveně propustil. Nejinak tomu ve značné míře bylo za bolševické vlády, s níž se srovnat nemohl, nicméně pro svou ústrannost ji přečkal, ač překvapivě se nevyhnul několika výslechům, které jej musely jen utvrdit v jeho postoji, odporu k moci, která nutně ničí svobodnou individualitu, prostě lidství jako takové.

Jan Kašper

Duše měla náboženství, psychika má psychologii. Avšak lidskou psy-

Josef Šafařík: Z eseje o Topolově hře „Hodina lásky" (1968)

chiku nelze beze zbytku rozemlít na psychiku, proto v patách psychologie je psychiatrie. Člověk – bytí v přesahu smrti – obývá jiný svět, než je totálně racionalizovaný svět vědy: je ve světě otevřeném, neskončeném, dopovězeném, realizovaném. Chtít jej racionalizovat, rozumem beze zbytku poznat, znamená ztratit jej. Život a smrt, líc a rub, dimenze přivrácená a dimenze odvrácená, koruna stromu a kořeny stromu.
Stroj nemá duše, nemá smrti, nemá kořenů, nemá života. Co zraje, nespěchá, to jediné potřebné nezmešká. List opadlý od větve a mízy opájí se představou, že větru poroučí svobodou padat a trouchnivět. … Pravda nikdy nepíše tečku, ani ve smrti. Co doříci přísluší smrti a ne nám. ...Člověk s člověkem se setká v mezidveří smrtí, anebo už nikde. Lidství se objímá a hledá přes kořeny, vše ostatní je tlachání, jarmareční mimika, emocionální průjem.

Jan Kašper

Jubilant čestným členem

V sobotu 30. června 2007 se zaplnila modlitebna libeňského sboru ČCE téměř do posledního místa. Na základě textu ze Skutků 26. kapitoly 13.-20. verše blízká příbuzná jubilanta sestra Věra Jelínková, první ordinovaná žena v Polsku a farářka ze Zelowa, města v Polsku, které se stalo pro mnoho generací útočištným městem českých evangelíků z pobělohorského exilu, uvedla analogii apoštola Pavla a jubilanta Pavla Amose. Novozákonní Pavel byl horlivým vyznavačem Boha, ale pronásledovatelem křesťanů a posléze statečným vyznavačem a šiřitelem. Stejně i jubilující Pavel přes křesťanskou výchovu svých rodičů šel v době dospívání cestou, která ho odvracela od Pána Boha, čímž zarmucoval nejen Boha, ale i své rodiče. A protože žádný člověk nemůže změnit sám sebe, ale může to způsobit jedině Ježíš Kristus, byl apoštol Pavel na cestě do Damašku zastaven tímto vzkříšeným Ježíšem; a tak tomu bylo i u Pavla Amose. Oba Pavlové se od svého obrácení a přijetí Pána Ježíše Krista za svého Spasitele a Pána stali nositeli evangelia v čas příhodný i nepříhodný.

Synodní senior Mgr. Joel Ruml ve svém příspěvku připomenul přítomným, že určitou výhodu vyzkoušet si, jak chutná a co obnáší vedoucí postavení v církvi, měl pouze jubilant. Do čela církve se v řádných volbách postavit nechtěl, ale bojové rozhodnutí jeho manželky (přece se nenecháš zastrašit) ho přimělo změnit svůj názor a rozhodl se kandidovat. Byl zvolen. I přes všechny nejrůznější problémy, které přináší vedoucí postavení, v jeho kázáních zaznívalo jasně a zřetelně, komu uvěřil a kdo je jeho Pánem.

Bývalá synodní kurátorka RNDr. Lydie Roskovcová řekla, že žádná doba, kterou žijeme, není jednoduchá. V církvi máme dost dobrých kazatelů a schopných lidí, ale plášť Kristovy lásky, který vše dokáže přikrýt, není dán každému, kdežto jubilantovi ano.

Atomový fyzik prof. Ing. Karel Matějka, CSc. připomenul jubilantovy zásluhy na začátku oživení zájmu o pobělohorský exil a organizaci konferencí a sjezdů k tomuto tématu (1. sjezd pod názvem Návrat do země otců se konal v Praze v r. 1993 a 1. světový sjezd v r. 2003 v Zelowě). Dále uvedl, že jubilující Pavel v pobělohorském exilu vidí svobodu vyznání.

Historička PhDr. Edita Štěříková, zabývající se mj. náboženským exilem, uvedla svůj příspěvek 11. veršem z 3. kapitoly knihy Kazatel, protože pozemský život je vázán na čas (hodiny, dny, léta). Zákonitost času nikdo nemůže změnit. Téma exulantů bylo a je pro ni duchovním povzbuzením; přesto je živé teprve 20 let, protože dříve nebyl o ně zájem, a to ani ze strany občanské, ani církevní společnosti. O první badatelské výsledky uvedené pod názvem Nouze o spasení projevil větší zájem pouze kulturní referent Nejdku. Větší zájem o zpracované poznatky do Země otců v r. 1995 byl až po založení občanského sdružení Exulant, které ve stanovách schválených Ministerstvem vnitra dne 20. 6. 1995 si vytyčilo tyto úkoly: vytvářet a upevňovat kontakty mezi členy exulantských rodů nejen v České republice, ale i mimo její hranice, a oživování duchovního odkazu těch, kteří pro víru opouštěli své domovy.

Po hodokvasu připraveném rodinou jubilanta provedl přítomné ředitel Komenského muzea v Přerově PhDr. František Hýbl stručně českobratrskou tradicí v Přerově. Zmínil se např. o tom, že ve sbírkách muzea mají první vydání mapy Komenského z r. 1624, že Komenský v r. 1608 učil na přerovské škole, a že je doloženo, že již v r. 1616 rozšířil své jméno na Jan Amos Komenský. Jako zajímavost rovněž uvedl, že ve sbírkách muzea je rukopis učebnice počtů a češtiny, které sepsal dědeček jubilanta Jan Kozák.

Za občanské sdružení Exulant, které toto setkání zorganizovalo, jubilantovi poděkoval za práci pro toto sdružení kazatel BJB z Liberce Mgr. Jan Bistranin, který ve své zdravici řekl, že je důležité dívat se nejen do historie exulantů, ale hlavně do budoucnosti. Za evangelické sbory v zahraničí (Ukrajina, Rumunsko, Srbsko, Chorvatsko) ing. Alexander Drbal vyjádřil dík za duchovní „vzkříšení" potomků českých exulantů.

Slovesný program byl proložen dvěma bloky hudebních vložek. V jednom bloku zazněly ukázky z děl skladatele Mariniho, J. S. Bacha, F. Bendy a W. A. Mozarta v podání Jitky Navrátilové (cembalo) a Kateřiny Chudobové (příčná a zobcové flétny), ve druhém bloku variace na duchovní písně z dílny Pavla Čápa, které na kytaru přednesl autor a na flétny K. Chudobová, byly proloženy vybranými básněmi jubilanta v přednesu MUDr. Josefa Čápa ze Svitav.

Kdo je oním dosud utajovaným jubilantem, který ve svém poděkování řekl: Byl jsem a jsem tím, čím mě chce mít Pán Bůh, a že církev a sbor je nesmírný dar, který se má stát místem setkávání? Není to nikdo jiný než Mgr. Pavel Amos Smetana, předseda občanského sdružení Exulant, emeritní synodní senior ČCE, čestný člen evangelického reformovaného sboru v Zelowě, potomek exulantů, kteří po svém odchodu z Bohuslavic nad Metují přes Czermnou, Münsterberg, Střelin a Zelow se v r. 1925 navrátili zpět do země otců, do Suchdolu nad Odrou, a který se 14. 7. 2007 dožil 70 let.

Ze zdravice zelowského sboru, kterou přednesla Mgr. Věra Jelínková, (ale nejen z této) zaznělo poděkování za vše, co Pavel Smetana pro sbor udělal, za to, co udělal pro celou církev Kristovu, a za to, jak se angažuje v oživení odkazu exulantů. Nakonec nemohlo nezaznít přání, aby mu Pán Bůh dal ještě hodně síly k práci v dalších letech.

jída

Redakce ET-KJ se tímto článkem opožděně připojuje k celé řadě gratulantů a přeje jubilujícímu bratrovi hodně nových sil a požehnání od Pána Boha v dalším jeho životě i službě.

Inzerce

Středisko Diakonie Vlašim - Dům na půl cesty a Azylový dům pro matky s dětmi vypisují výběrové řízení na místo ředitele střediska
(předpokládaný nástup říjen 2007)

Požadujeme:

* orientaci v resocializační problematice,organizační schopnosti, znalost hospodaření neziskových organizací
* respekt k církevnímu charakteru střediska, SŠ případně VŠ vzdělání, práce s PC

Nabízíme:

* zajímavou a potřebnou práci na plný úvazek, prostor pro realizaci vlastních idejí, možnost profesního růstu
* byt 2+1 v budově střediska

Přihlášky se strukturovaným životopisem, krátkou esejí na téma: "Má představa o práci Střediska Diakonie Vlašim" a kontaktními informacemi zasílejte do 15.10.2007 na adresu: FS ČCE Benešov, Husova 656, 256 01 Benešov

Více informací dostanete na telefonu +420 317 844 482 (ředitelka střediska), +420 317 722 215 (předseda dozorčí rady T. Trusina), E-mailu: benesov@evangnet.cz, vlasim@diakoniecce.cz, internetu: http://vlasim.diakoniecce.cz

Zájemcům nabízíme možnost seznámit se s činností střediska přímo na místě.

č. 40

Angličtina v Majáku, Ječná 19, Praha 2, Středisko volného času pro děti a mládež otevírá další ročník kurzů anglického jazyka.

Vyučuje rodilý mluvčí z USA, zkušený lektor Ray Wilck.

Kurzy jsou určeny pro mírně pokročilé, středně pokročilé a pokročilé.

I. semestr: 10.9.-3.12.2007 + 14.1.-31.1.2008

Cena za semestr: 1x1,5 hod. týdně 1500 Kč, 2x1,5 hod. týdně 3000 Kč.

Info a přihlášky: Středisko křesťanské pomoci - KC Maják Ječná 19, Praha 2, telefon: 296 325 990 nebo 607 762 390, e-mail: lucie.hrdlickova@kcmajak.cz, www.kcmajak.cz (www.umc.cz/majak).

č. 42

Dozorčí rada Diakonie Českobratrské církve evangelické vyhlašuje výběrové řízení na místo ředitele Diakonie Českobratrské církve evangelické. Nástup možný od 1. 1. 2008.

Požadujeme:

* Členství v Českobratrské církvi evangelické, řídící a organizační schopnosti, aktivní znalost němčiny nebo angličtiny, základní orientaci v sociální oblasti, vysokoškolské vzdělání.

K výběrovému řízení bude třeba předložit:

Doklad o dosaženém vysokoškolském vzdělání, výpis z rejstříku trestů, strukturovaný životopis, motivační dopis.

Při výběrovém řízení bude uchazeč prezentovat svoji představu o současné i budoucí činnosti Diakonie ČCE.

Přihlášky je třeba adresovat do 15. října tohoto roku na adresu: Dozorčí rada Diakonie ČCE, Belgická 22,120 00 Praha 2

Výběrové řízení se bude konat 15. listopadu 2007 v Ústřední diakonické kanceláři Belgická 22, Praha 2, již předtím proběhne psychologické vyšetření, uchazeči budou informováni kdy a kde.

Další informace: telefon 242487812; e-mail: ustredi@diakoniecce.cz.

č. 41

Pozvánka

Kostnická jednota – Sdružení evangelických křesťanů, o.s.,
vás srdečně zve na seminář k výročí 550 let Jednoty bratrské,
který se bude konat v sobotu 6. října od 10 h ve sboru ČCE na Vinohradech, Korunní 60, v sále v 1. patře.
Předpokládaný konec ve 12.30 h
Příspěvky přislíbili: J. Polma, J. Beneš, D. Čapková, J. Uhlířová, E. Melmuková, D. Molnár.
Bude příležitost i k diskusi. Případné nabídky referátků zasílejte na adresu ET-KJ

* * *

Veritas, historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace vás zve na tradiční, již XXVI. seminář, na jehož programu je přednáška o málo známé, ale výrazné osobnosti raně toleranční doby. Na téma: "Tomáš Juren. Tolerance a hudba srdce" promluví Mgr. Sixtus Bolom z Brna. Seminář se bude konat v Pardubicích na faře ČCE v ul. Sladkovského č. 638 (6. dům za kostelem ČCE), a to v sobotu dne 20. října 2007 v 10 hodin. (Od nádraží jedou k ul. Sladkovského trolejbusy č. 2 a 13 do stanice Tř. Míru /3. zast.)

Zrcadlení

„Jakož u vodě tvář proti tváři se ukazuje, tak srdce člověka člověku." (Kral.)
„Jako se na vodě zrcadlí tvář, tak srdce člověka na člověku." (Ekum. překlad)

Přísloví 27,19

Tento verš nás láká svou zvláštní téměř básnickou formou. Představme si tichou vodní hladinu, třeba rybníka někde na Českomoravské vysočině. Sama o sobě je krásná ve svém klidu a chladivé čistotě. Avšak ještě krásnější je tím, co se v ní odráží. Modré nebe, bílé a našedlé mraky, stromy a stavení na břehu. Může se v ní ukázat i lidská postava a tvář. Byl to jistě zvláštní pocit, když člověk v tomto prvním zrcadle spatřil sám sebe. Ať to byl muž nebo žena, byli jistě překvapeni svým vnějším zjevem. Vždyť jej dosud neznali. Nezná jej vlastně nikdo z nás. Jak jsme si na jedné straně nejvlastnější, tak jsme si na druhé straně snad nejcizejší. Sama sebe nevidíme bezprostředně, nýbrž vždycky jenom v obrazu, v zrcadlení.

Tím přicházíme k jedné významné skutečnosti, která hraje důležitou roli v biblickém myšlení, totiž k úloze protějšku. Jeden z moderních překladů podává doslovně toto znění: „Jako se na vodě odráží obličej, tak srdce jednoho člověka na srdci druhého." Tomu ovšem musí předcházet jakési první zrcadlení našeho srdce na naší vlastní tváři, jak tomu rozumí náš český ekumenický překlad. Naše tváře odrážejí smýšlení našeho vlastního srdce a mohou pak signalizovat druhým jeho obsah. V tom okamžení dochází už nejen k zrcadlení uvnitř, nýbrž také mezi tvářemi a srdci lidí navzájem. Pán Bůh nás tak stvořil, abychom svoje lidství poznávali ve vztazích.

Co všechno znamená tvář maminky sklánějící se nad dítětem! A jak je tato tvář prostředníkem matčina milujícího srdce! Pohlížením do této tváře roste dítě do svého lidství a začíná si uvědomovat samo sebe. Poznává: někdo je tady pro mě a já jsem tady pro někoho. Velice záleží na tom, zda matčina či otcova tvář vysílá k dítěti obraz lásky, úsměvu a něhy, nebo lhostejnosti, rozpolcenosti nebo dokonce odporu. Přední naši psychologové dětství nám znovu připomínali význam domova jako přístavu lásky a pokoje.

V dospělosti poznáváme obdarování tohoto zrcadlení v pěkném přátelství a v upřímné lásce. V tichých záblescích odrazů objevujeme v sobě nečekané hlubiny a skryté fondy. Mladík začne psát verše a sní, jak zachrání dívku z hořícího domu. Dívka sní o tom, jak asi bude vypadat jejich domácnost. K údivu rodičů se oba začnou pečlivěji oblékat a čistit si důkladněji zuby. Dovedou si něco odřeknout a upustit od svých zaběhaných zvyklostí. Samozřejmě, že tím vysílají něco především ke svému protějšku. Lidské vztahy jdou od osoby k osobě, od srdce k srdci. To se nesmí ztratit v zástupech ani v pyšné osamocenosti. Smíme a máme si navzájem sloužit. Chceme být vděčni za tento dar protějšku, ať jsou to rodiče, ať je to manžel nebo žena, ať jsou to děti, i z jejich obličejíčků se můžeme mnohému učit, ať jsou to přátelé, spolupracovníci nebo sousedé, a vůbec lidé, s nimiž se potkáváme.

Ale teď někdo řekne: to je sice pravda, ale když ty naše tváře bývají také všelijak pokřivené a naše srdce všelijak neupřímná. Jak divné signály vysíláme někdy ke svým bližním a oni k nám! V které tváři a v kterém srdci, jež ona odráží, zahlédneme pravé lidství? Je to tvář Ježíše Nazaretského, tvář božská i nejlidštější zároveň. Všimněme si, kolik už ve Starém zákoně zaujímá místa pojem tvář Hospodinova. Naznačuje, že svatý Bůh je živou osobností, nejen nějakou ideou nebo principem. To není nějaký primitivismus, jako by si lidé představovali Pána Boha podle sebe, nýbrž naopak Pán Bůh zakládá lidskou osobnost tím, že ji tvoří k obrazu a podobenství svému, že s námi jedná od osoby k osobě. Obrací k nám svou tvář, svým slovem nás osobně povolává, osvěcuje v požehnání nad námi svůj obličej.

To vše přichází k nám v tváři Ježíše Krista. Už smíme s apoštolem prohlásit, že „osvíceni jsme známostí slávy Boží v tváři Ježíše Krista" (2 K 4,6) Boží tvář se kvůli nám snížila až do podoby tváře lidské. Pilát ani netušil, jakou pravdu řekl, když vyvedl zbičovaného Ježíše a prohlásil: Ejhle člověk! (J 19,5) V jeho tváři a v jeho milujícím srdci poznáváme sami sebe jako hrozné hříšníky, ale také jako lidi naděje. Sami sebe se pak ptejme: co z jeho tváře a z jeho srdce se odráží na tvářích a srdcích našich? Jaké signály vysíláme ke svým bližním a jak jim sloužíme svým protějškem?

Jan Pokorný

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

26/2007

26. září 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde
3. října

Z obsahu:

* *Rozprava o Adamovi*
* *Kdo má klást otázky*
* *Na luterské bohoslužbě*

Poselství k Díkůvzdání

Oči všech s nadějí vzhlížejí k tobě a ty jim v pravý čas dáváš pokrm. Otvíráš svou ruku a ve své přízni sytíš všechno, co žije.
Žalm 145,15n

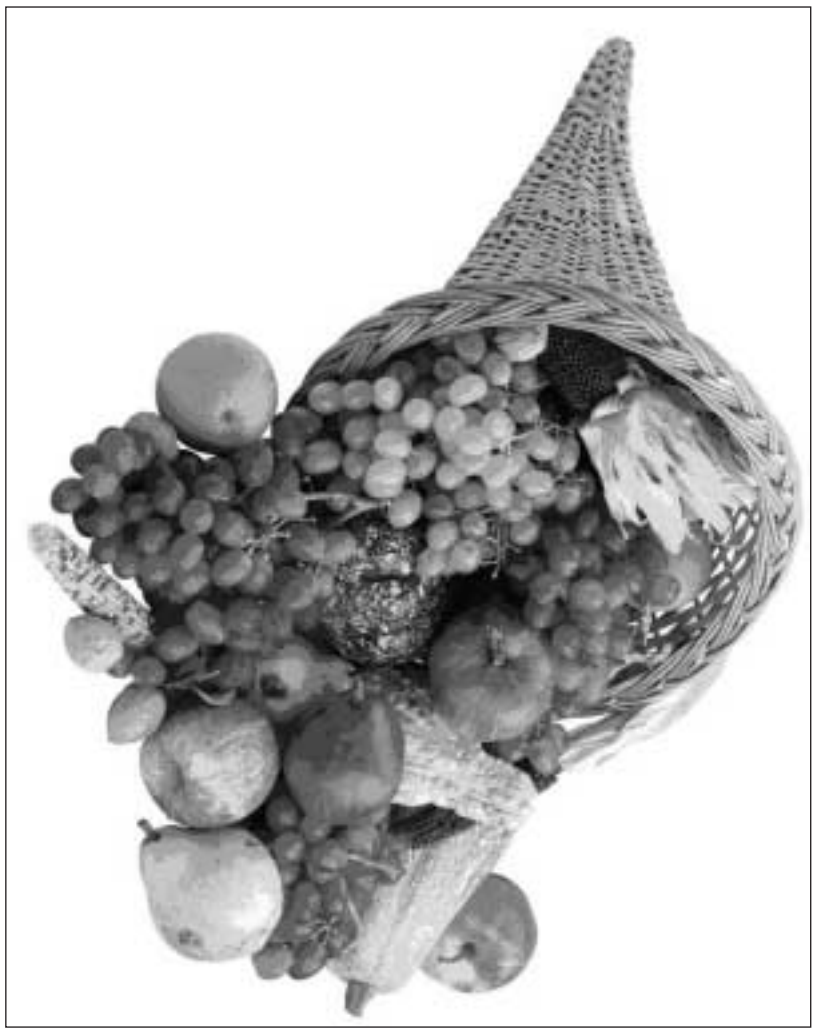
Co všechno máme před očima. Tolik věcí, možností, nabídek. Evangelium je mezi nimi pouze jednou z mnoha. Ale rozhodli jsme se pro ně a máme tak před očima a ve svém srdci také cestu, kterou prošel svým životem Ježíš Kristus. Tu cestu, kterou nám otevřela a každý den otevírá Boží štědrá láska a jeho milosrdná přízeň.

To si smíme uvědomit zvláštním způsobem, když slavíme díkůčinění. Reformační tradice zařadila slavnost díkůčinění do podzimního času. Odkazuje nás to až ke starozákonním slavnostem. Úroda z polí, sadů a zahrad, také z vinic, je sklizena - a my jsme za to vděčni. Máme přitom před očima obraz Boží štědré ruky; Hospodina, starostlivého hospodáře, který „otevírá svou ruku a ve své přízni sytí všechno, co žije". Za to děkujeme. Za sílu svých rukou, za schopnost těžit svou prací prostředky ke každodennímu životu.

A ještě za mnohem víc děkujeme. Za to, že nás evangeliem Bůh vede Kristovým směrem. Nenechává nás zahledět se soběstředně do svých schopností ani do zručnosti svých rukou. Dává orientaci, nenechává nás na pospas našim úzkostem, vyvádí z rezignace. Otevírá nadějnou možnost spolu s druhými usilovat a zápasit o nadějnou budoucnost i pro generace svých dětí a vnuků. Přivádí do společenství církve. Za to všechno jsou naše díky. To všechno máme před očima při díkůčinění.

„Oči nás všech s nadějí vzhlížejí k tobě, Hospodine, vždyť ty dáváš v pravý - ve svůj - čas pokrm." Sytíš nás tělesně i vnitřně. Za to všechno děkujeme. Do své péče a přízně zahrnuješ celé své stvoření, všechno živé. Díky, Pane, že pro nás otevíráš svou budoucnost a že máš pro nás a pro naše schopnosti další úkoly.

Jaroslav Fér

Proč zveme ke konání dnů vděčnosti za stvoření

Vděčnost znamená více než určité konstatování. Skutečná vděčnost ovlivňuje postoje, myšlení a jednání. Víme, že celé stvoření je funkčním celkem, k němuž my, lidé, patříme a který můžeme – zevnitř – ovlivňovat. A to také činíme, avšak žel, že z větší části destruktivně. Spotřebováváme více, než je země s to obnovovat, produkujeme více odpadů, než je země s to absorbovat. Je v možnostech člověka narušit onen zmíněný úžasný stabilitu zajišťující mechanismus Země. Vděčnost za stvoření znamená postavit se vědomě proti tomuto počínání a působit konstruktivně: o stvoření pečovat a vzdělávat je.

Co to však konkrétně znamená? Na tuto otázku neexistuje jednoduchá odpověď. A protože se týká Božího díla, nemůže nechat Boží lid netečným. Je to důležité téma pro církev. Velice záleží na našem postoji a jednání. Záleží na něm stále. Přesto však je dobré si tyto skutečnosti při určitých příležitostech zdůraznit. Evropská křesťanská environmentální síť každoročně vyzývá církve ke konání dnů vděčnosti za stvoření, a to v průběhu září a října. Toto období začíná 1. zářím, které je v pravoslavných církvích "dnem vděčnosti za veliký dar stvoření a proseb za jeho zachování a obnovu", zahrnuje svátek sv. Františka, muže, který předběhl svou dobu o více než osm set let tím, že si už tehdy uvědomoval ohromnou hodnotu Božího stvoření jako celku, a leží v něm i ty neděle, kdy se v evangelických sborech slavívá díkůvzdání za úrodu. Ekologická sekce České křesťanské akademie se od r. 2000 k této iniciativě Evropské křesťanské environmentální sítě připojuje a spolu s Ekumenickou radou církví a s Mezinárodním ekumenickým společenstvím vyzývá farní společenství, sbory, náboženské obce, kroužky křesťanské mládeže a další formální i neformální skupiny křesťanů, aby v tomto období pořádaly různé akce vyjadřující vděčnost za stvoření.

Člověku je svěřen úkol o Boží stvoření pečovat. Nejde o úkol malý, a současné problémy ukazují, že jeho plnění zůstáváme mnoho dlužni. Je třeba, aby všichni, kdo si tuto skutečnost uvědomují, ať se za křesťany považují či nikoli, ať patří k některé církvi či nikoli, svorně toto poslání uskutečňovali. K vděčnosti za stvoření patří i vděčnost za všechny – v duchu sv. Františka řekněme – sestry a bratry, kdo se pro stvoření angažují.

RNDr. Jiří Nečas
(*redakčně zkráceno*)

Aktualita

(Nejen) místopředseda vlády mezi faráři

Začátkem září se konal postgraduální kurz Českobratrské církve evangelické v Daňkovicích. Podnětné byly teologické přednášky novozákoníka Jiřího Mrázka a religionisty Pavla Hoška. Zpestřením byla účast speciální pedagožky a psychoterapeutky Martiny Sklenářové i ministra životního prostředí Martina Bursíka. Soustřeďme se na neteology.

Psychoterapeutka nás zaujala hlubokým vhledem do práce se závislými. V následném rozhovoru nás překvapila odpovědí na otázku ohledně současné péče, věnované gamblerům. Záchytná síť pro ně prakticky neexistuje. Léčení, či komunitní péče, podobné těm pro alkoholiky a drogově závislé, schází nejen u nás, nýbrž i ve světě. Ohromným problémem je postoj našich radnic, jež v daních z provozu heren mají podstatné zisky pro svůj rozpočet. Proto nemají zájem provoz heren omezit. Také dotyčné lobby ovlivňují naše zastupitelstva na všech úrovních.

Pan ministr ohlásil přednášku věnující se energetice a také se tématu důsledně držel. Je to skutečně jeho parketa. Zřejmě udivil tolerantnějším postojem k jaderné elektrárně v Dukovanech, jejíž provoz označil za bezpečný, schází jí jen „příkrov" proti teroristickým útokům. Ohledně železniční dopravy připustil, že

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Kde začít šetřit?

Reformu – dá-li se to tak nazvat – nám schválili. Nejvíce diskusí se vedlo o otázce, na kterou nikdo odpověď nezná, leč kdekdo se k ní vyjadřoval: Komu se bude dařit lépe a komu hůře. Vynechávaly se ovšem diskuse o otázkách věru podstatných: Poroste ekonomika o dvě procenta, nebo o sedm procent? Bude inflace dvouprocentní, nebo pětiprocentní? A jaká bude kombinace růstu ekonomiky a růstu inflace? Podle toho se budeme mít možná všichni lépe nebo všichni hůře.

A už zcela mimo zřetel zájmu zůstávaly otázky, kde by se dalo ušetřit nejvíce, a to na nejtučnější složce státního rozpočtu, na mandatorních výdajích.

Zmíním jen dvě zajímavé skutečnosti, které jsem se dověděl v poslední době.

Mluvil jsem s člověkem, který byl před několika lety náměstkem ministra zdravotnictví. Nebudu říkat, za jaké vlády, protože to není ani trochu důležité. Do jeho agendy mimo jiné spadaly invalidní důchody. Říkal mi, že na ministerstvu se dobře vědělo, jak se v této oblasti švindluje – neoprávněně proplácené invalidní důchody připravují náš stát řádově o miliardy korun. Jenže boj s tímto jevem je prý velmi těžký. Omlouvám se všem, které bolí záda a podotýkám předem, že k těmto lidem také patřím. Nicméně od tohoto muže jsem se dověděl, že téměř polovinu invalidních důchodů dostanou lidé „na plotýnky". Proč? Protože tam se švindlování dokazuje nejhůře.

A nyní skutečnost druhá: V jednom moravském městečku o 2 788 obyvatelích nedávno zrušili vojenský útvar, kde pracovalo 220 vojáků z povolání. Tři měsíce po zrušení útvaru jich bylo stále přes sto v zaměstnaneckém poměru, protože byli „dlouhodobě nemocní". V místě i v okolních obcích bylo veřejným tajemstvím, že se o to postaral doktor ze sousedního městečka, který tyto „nemocenské" ochotně psal.

Myslím, že jako křesťané bychom nemuseli ztrácet příliš mnoho času spory o otázky, které lépe vyřeší ekonomové. Jak ale pomoci vyřešit uvedené jevy? Co kdybychom si začali lámat hlavu touto otázkou?

Odplata za hřích je smrt, praví Písmo. Mimo jiné ale také platí: hřích je velice drahý. Můžeme rovněž říci, že odplata za (sociální) hřích je vysoká státní zadluženost.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Africký křesťanský vůdce varuje před opakováním chyb v Darfúru
(Nairobi, 9. 8. 07 – ENI) Reverend Mvume Dandala, generální tajemník Celoafrické konference církví, upozornil, že je třeba vyřešit základní příčinu konfliktu v problematickém regionu západního Súdánu – v Darfúru, jestliže se nemají opakovat chyby z minulosti. „Jsme velmi rádi, že povolání 26 tisíc vojáků mezinárodních sil OSN do Darfúru se silným mandátem přineslo ovoce.", řekl reverend Dandala. „Mír v Súdánu je velkým vítězstvím pro Afriku, pro obě spoločenství kontinentu – muslimy i křesťany.", řekl Dandala v Nairobi. Celoafrická konference církví je největším ekumenickým sdružením církví na africkém kontinentu.

Asijští křesťané vyzývají Čínu, aby zabezpečila v zemi skutečnou svobodu vyznání víry
(Hongkong, 16. 8. 07 – ENI) Rok před otevřením olympiády v Pekingu žádají křesťanští představitelé Hongkongu Čínu, aby zabezpečila skutečnou náboženskou svobodu v zemi. „Peking se snaží vyvolat dojem, že situace dodržování lidských práv se zlepšuje, když se uchází o možnost zorganizovat Olympijské hry v roce 2008. Navzdory tomu chybějí podstatné známky, které by poukazovaly na to, že situace lidských práv se opravdu zlepšuje," pověděl pro agenturu ENI reverend Kwok Nai-Wang, poradce Asijské křesťanské konference.

Ekuména vo svete 35/2007

3. Evropské ekumenické shromáždění, Sibiu, Rumunsko 4.-9. 9. 2007

3. Evropské ekumenické shromáždění je iniciativou, na kterou se evropské církve připravovaly poslední dva roky. Setkání v rumunském městě Sibiu předcházel proces duchovní pouti se zastávkami v Římě, Wittenbergu a Stuttgartu a s aktivitami na místní úrovni po celé Evropě.

Evropská ekumenická shromáždění – od Basileje po Sibiu
V dnech 4. až 9. září se v rumunském městě Sibiu uskutečnilo v pořadí už 3. Evropské ekumenické shromáždění. Setkání, na kterém se sešlo více než 3000 delegátů, pozvaných hostí a dalších účastníků ze všech zemí Evropy a širokého spektra křesťanských tradic, je společnou iniciativou Konference evropských církví a Rady Evropských biskupských konferencí. První takové shromáždění se uskutečnilo v červnu 1989 v Basileji ve Švýcarsku. Úspěch setkání v Basileji inspiroval zorganizování 2. Evropského ekumenického shromáždění v roce 1997 v Grazu v Rakousku. Letošní setkání se neslo pod ústředním tématem „Světlo Kristovo osvěcuje všechny - Naděje pro obnovu a jednotu v Evropě".

Jednota církví je dnes třeba víc než kdykoli dříve
(Sibiu/Ženeva, 5. září 2007 – ENI) „Dnes víc než kdykoli dříve je cítit potřebu jednoty církví v Evropě. Sjednocené církve musí přinášet svědectví o budoucnosti, která přesahuje vizi společné ekonomické a politické budoucnosti. Jejich jednota musí být svědectvím o budoucnosti, v které hojnost života v Ježíši Kristu je nadějí pro všechny lidi všude na světě," řekl reverend Samuel Kobia, generální tajemník Světové rady církví na zahajovacím plenárním zasedání 3. Evropského ekumenického shromáždění v Sibiu v Rumunsku. Ve svém projevu k 2500 delegátům a ostatním oficiálním účastníkům z takřka všech evropských církví dále zdůraznil, že „církve na celém světě jsou připraveny stát po boku církvím Evropy", zvláště v jejich nelehké úloze tváří v tvář sekularizaci.

Evropské protestantské církve potvrdily zájem o dialog s římskými katolíky
(Sibiu, 6. 9. 2007 – CPCE) Na svém valném shromáždění na podzim minulého roku delegáti 105 evropských protestantských církví sdružených ve Společenství protestantských církví Evropy, známém pod názvem Leuenberské společenství, podpořili zahájení dialogu Společenství s římskokatolickou církví. Poslední týdny však ukázaly, že partneři vnímají základy ekumenického dialogu rozdílně. Tváří v tvář této situaci zdůraznil prezident Společenství protestantských církví Thomas Wipf nevyhnutelnost dialogu a znovu potvrdil pozvání ke společným rozhovorům. Udělal tak ve svém projevu k delegátům shromáždění v Sibiu v duchu ústředního motta setkání „Světlo Kristovo osvěcuje všechny".

Ekuména vo svete 37/2007

Místopředseda vlády Martin Bursík na farářském kurzu. *Foto: Jan Kašper*

Plíživý katolicismus

Pozorné zkoumání dokumentů 2. vatikánského koncilu prozradí, že přesvědčení o vlastní jedinečnosti a naopak nedostatečnosti ostatních církví, které zaznívá z nedávného papežova prohlášení, je již zde vyjádřeno v podstatě stejnými slovy. S jemnou ironií poznamenejme, že společných prvků s katolíky má naše víra začasto více, než kolik jich papež uvádí. Zejména s katolicismem před druhým Vatikánem.

Vyslechnout mši
Nejzřejmější je to na bohoslužbě. Když například začasto zpěv duchovního z čiré nutnosti výrazně přebíjí zpěv shromáždění, vzpomínám si na starý katolický výraz pro účast na bohoslužbě --- „vyslechl mši". Anebo rozšířený odpor k odpovědím shromáždění na slova předsedajícího: Místy není slyšet amen ani za slovy Písma, o nějakém "Vzhůru srdce! --- Máme je u Pána" si můžeme nechat zdát jen v divokých liturgických snech. Hojnější odpovědi shromáždění přitom oproti běžné představě nejsou něčím tradičně katolickým, právě převážně pasivní účast lidu byla jednou z hlavních věcí, které „modernizační" koncil napravoval.

Staronové biřmování
Co platí o Slovu, platí ještě více o svátostech. Křest je v obecném chápání často zastiňován konfirmací, která přece teprve zakládá plné členství ve sboru. Křest je jen nedostatečným počátkem, plným křesťanem se člověk stává až osobním uvědoměním, stejně jako v katolickém biřmování (lat. confirmatio). Takové „confirmatio" reformovaná církev po právu zrušila jako svátost ustanovenou nikoliv Bohem, ale lidmi. Je třeba vrátit křtu zásadní důležitost a konfirmaci ten smysl, který vedl k jejímu znovuzavedení --- jako svědectví o působení Ducha, který od samého křtu vede křesťana ke znalosti pravd víry.
Přímo pozdně středověké zážitkové pojetí pak připomíná „sváteční vysluhování" večeře Páně. Zarážející je už výsadní postavení „svátku" v církevním roce. Vždyť nakonec i současný katolicismus přijal reformační zásadu, že neděle stojí svou svátečností vysoko nad ostatními připomínkami dějin spásy (reformovaní zpočátku ani jiné svátky neuznávali). U nás jsou však Vánoce pořád něco víc než běžná neděle. Argument o zevšednění Večeře vlastně říká, že svátosti jsou něco více než Slovo. Slovo tu pohanu zevšednění unést může, svátost je na to příliš posvátná. Večeře Páně je tak zcela neevangelicky jakýmsi speciálním zázračným zážitkem, ne potřebným každotýdenním ujištěním o Božím odpuštění, o milosti, která je základem reformovaného křesťanství.

Spravedlnost ze skutků
Lze se potom divit, že správné skutky stojí v očích mnohých výše než správná víra? „Ať si každý věří po svém, hlavně že je víra vidět na jeho životě," slýcháme často. Z toho plyne přesvědčení, že práce v různých pomáhajících profesích je nějak více křesťanská. Podobně pro středověk byli mniši více křesťané než ostatní. Právě reformace však přišla s ujištěním, že poctivá práce na všech místech je pravou bohoslužbou všedního dne.

Duchovní jako prostředník
Rozlišování mezi „povoláním" a „zaměstnáním" je nejzřetelněji vidět na postavení duchovních v církvi. Jsou zcela otevřeně stavěni na místo prostředníků mezi Bohem a lidmi. Do kostela se totiž v běžné řeči chodí „na někoho", nikoliv „do shromáždění" Božího lidu. Originalita místního duchovního není vázána vyznáním celé církve a právě ona silně formuje názory věřících. Naopak antipatie k duchovnímu se bere za platný důvod neúčasti ve sboru či dokonce odchodu z církve. Běžná je pasivita věřících v duchovních věcech. Jako by jen farář byl na tyto věci odborníkem a křesťanem byl jakoby zástupně za lid. Stejně tak viditelná, mezilidská jednota církve stojí nad jednotou ve víře. Raději mlčíme, jen aby v církvi nevznikly spory. Stejně tak katolicismus upřednostňuje všeobjímající jednotu církve před pravdou a svatostí.

Novodobé magisterium
Po staletí bylo naší hlavní výhradou proti katolicismu, že je lidu odnímáno Písmo; dnes se ho vzdáváme dobrovolně. Biblické hodiny se chápou jako setkání starší generace. Nároky Písma se stávají nepříjemnými.
Právo vykládat Písmo nakonec přebírá od lidu samozvané „magisterium" profesorů biblistiky. Má se za to, že bez znalosti odborných metod výkladu, dobového pozadí a původních jazyků není Písmo samo o sobě srozumitelné. Laik a (nakonec i průměrný farář) jsou odsouzeni k přijetí hotových soudů odborníků. Od nich přejaté myšlenky potom skutečně slyšíme všude a stále dokola: „Desatero jako směrovky ke svobodě, autentické Ježíšovy výroky versus církevní tradice, dobová podmíněnost etiky Pavlových epištol apod." Jako bychom se tedy dlouhodobě sunuli k mrtvému bodu, ve kterém se nacházela katolická církev před 2. Vatikánem a od kterého se pomalu odrazila ke klopotné reformě. Na nápravě je potřeba vytrvale pracovat, abychom nakonec také my nepotřebovali svůj vlastní „revoluční" 2. Vatikán.

Tomáš Pavelka

Nad Biblí

Má svoboda končí, kde začíná svoboda druhého?

Vy jste byli povoláni
ke svobodě, bratři.
Jen nemějte svobodu za příležitost
k prosazování sebe,
ale služte v lásce jedni druhým.
Galatským 5,13

Co znamená svoboda, nad tím se apoštol Pavel zamýšlí tolikrát, že ji lze pokládat za jeden z jeho ústředních termínů. Nemyslí tím na svobodu vnější, společenskou. Už staletí před ním si řecké myšlení všimlo, že vedle vnější nesvobody může být člověk také vnitřně spoután. Čím? Předsudky, zvyky, psychickými zábranami, očekáváním od druhých a podobně. A apoštol také rozumí křesťanské svobodě jako osvobození od zábran. Jaké zábrany galatské křesťany omezovaly?
Stručně řečeno: v maloasijských sborech tomu bylo takto: mnozí znali svědectví o Bohu Abrahamovu, Izákovu i Jákobovu, a to ze Zákona Mojžíšova. Pro dosud pravověrné poslušnost Boží spočívala v poslušnosti Zákona. Bylo třeba Zákon Mojžíšův znát a jeho předpisy svědomitě dodržovat. Tak se to Bohu líbí. Avšak tu přišel Kristův svědek s překvapivě novým výkladem poslušnosti Boží. Je zde prý ještě vyšší hodnota než Zákon Mojžíšův. Totiž milost Kristova. To je na pováženou. Neznevažuje on tím Mojžíšův Zákon?
Neznevažuje, on jej bere velmi vážně. Dokonce ještě vážněji než ti zastánci Zákona. Právě proto, že jej bere velmi důsledně, zjišťuje, že je vlastně nesplnitelný. "Ve své nejvnitřnější bytosti s radostí souhlasím se zákonem Božím; když však mám jednat, pozoruji, že jiný zákon vede boj proti zákonu, kterému se podřizuje má mysl, a činí mě zajatcem zákona hříchu, kterému se podřizují mé údy. Jak ubohý jsem to člověk!" (Římanům 7, 22.23) Proto není jiné cesty k lásce Boží než Kristova milost. A opřete-li se o ni, jste svobodní od Zákona, zvěstuje apoštol.
Po jeho odchodu z galatských sborů přišli jiní, kterým přesto taková zvěst připadala jako potupa Zákona, jak mu celý život rozuměli. Nemohli se smířit s tím, že by bylo ještě něco nad Zákon. Jestli to byli takoví, kteří apoštola osobně neslyšeli a jeho poselství měli z druhé

Dokončení na str. 4

(Nejen) místopředseda vlády mezi faráři

Dokončení ze str. 1

stát investicemi buduje přednostně silnice. Pozoruhodnou byla jeho odpověď na otázku týkající se ČEZu. Chystanou ztrátu dvoutřetinové, bezpečné kontroly nad společností odůvodnil nutností získat nejméně 30 miliard korun, které schází do rozpočtu (!). V sevřeném čase se téměř nedostal pan ministr k jiným, politickým tématům. Nevěděl o tom, že na internetu jsou v češtině vedle seznamů židů a míšenců v politice daleko závažnější fašistické a rasistické materiály (i celé knihy ke stažení), včetně tvrzení o osvětimské lži a popírání plynových komor. Odkázal na zájem své strany o tyto věci a složitost dané problematiky.
Ponorem do teologických témat i přesahem do jiných polí našeho světa si oblíbený kurz drží svou úroveň a zájem účastníků. Snad v náznaku, byť jen několika perličkami, zaujal i čtenáře našeho listu.

Jan Kašper

Chtěl bych vrátit, co jsem přijal

Poděkování rodnému sboru

Když jsem ze sebe soukal tuto větu poprvé, připadal jsem si trapně. Bylo to na jaře roku 1972 v Thomayerově nemocnici v Praze – Krči. Tři psychologové tu tehdy zjišťovali, zda zájemci o studium teologie náhodou nepatří někam jinam nežli na bohosloveckou fakultu. Moji budoucí spolužáci, kteří absolvovali pohovor přede mnou, zdůvodňovali svou přihlášku zájmem o obor, touhou číst biblické texty v původních jazycích a snahou najít odpovědi na otázky, kterým dosud nerozumějí. Mohl jsem něco z toho zopakovat. Ale dobře, že jsem to neudělal. Asi bych si připadal ještě trapněji a ti tři ostříži by mě nejspíš stejně prokoukli. Ke studiu teologie mě opravdu nepřivedla ani touha po vzdělání, ani představa, že se přede mnou otevře cesta nějaké "vyšší duchovnosti". Ne že by mne studium nezaujalo. Když jsem se k němu hlásil, znamenalo pro mne však jen nutnou přípravu pro to, abych mohl vrátit, co jsem přijal a co jsem vrátit chtěl.

Teď už to zvláštní fluidum, které mne v duchcovském sboru takto ztvárnilo, dokážu pojmenovat. Byla to "moc bezmocných". Ta moc měla dva základní rozměry: lásku a nemohoucnost. Cítil jsem se mezi lidmi, s nimiž jsem se na faře od útlého dětství setkával, jako mezi svými. Sbor byl pro mne velkou rodinou, světem ve světě. To jistě souviselo s tehdejší společenskou situací, která církev do této opouzdřenosti tlačila. "Náš svět" ovšem nebyl nějakým disidentským spříseženectvím. Tvořili ho lidé, které prostě evangelium ztvárnilo tak, že se měli rádi, důvěřovali si a radovali se ze života. S nostalgií vzpomínám na úžasnou pluralitu onoho miniaturního společenství, ve kterém vedle sebe při bohoslužbách sedával signatář Charty a člen KSČ. A mně to připadalo docela normální. Prostě se v té naší modlitebně naplňuje, co píše prorok Izaiáš o čase, kdy "tele a lvíče i žírný dobytek budou spolu a malý hoch je bude vodit".

Nikde jinde jsem už tuto podmanivou atmosféru bezprostřednosti, důvěry a svobody, v církvi nezakusil. Pravda, nemohoucnosti je v ní stále víc. Bez lásky však nemohoucnost není podmaňující, nýbrž odpuzující. Duchcovská nemohoucnost v sobě měla vedle lásky dokonce ještě jakousi noblesu. Nebyla ufňukaná, ušmudlaná, neloudila. Je pravda, že takto vysoko zdviženou laťku drželi zejména moji rodiče. Údržba modlitebny, fary, jejího okolí a do určité doby i kostela ležela především na nich. Když chyběly peníze, tak jsme vzali káru a jeli na haldu vybírat uhlí. Od patnácti let jsem k té "noblese" začal přispívat i já. V průběhu září jsem vždycky nastartoval pionýra, objížděl na něm okrajové členy sboru a vybíral od nich salár. Někdy jsem vzal s sebou kytaru a zazpíval jim písničku. Nejdelší trasa vedla do Libčevse. Z ní jsem pravidelně přivážel domů tašku hrušek. Po dobu asi pěti let, co jsem takto vyjížděl, platil Duchcov za "bohatý sbor".

Když se pan ředitel gymnázia dozvěděl, že jsem si podal přihlášku na Komenského evangelickou bohosloveckou fakultu, nenechalo ho to klidným. Pro školu ve "městě revolučních tradic", jak se tehdy Duchcov prezentoval, to jistě nemohla být dobrá vizitka. Několikrát si mne zavolal a rozmlouval mně to. Poslední rozhovor zakončil jasnou nabídkou. Navrhl mně, že pokud přihlášku na teologii stáhnu, garantuje mně přijetí na práva. To bylo samozřejmě lákavé. Prestižní škola a jistota přijetí proti nejistotě přijímacího pohovoru. Ale s díky jsem odmítl. Ačkoli jsem nabídnutý "úplatek" nepřijal, musím dosvědčit, že se ke mně pan ředitel nepřestal chovat korektně. Při přijímacím pohovoru dokonce vyšlo najevo, že jsem jako jediný ze všech uchazečů dostal ze střední školy doporučení ke studiu. Vzhledem k tehdejší převrácené době si ovšem nejsem jistý, jestli to pro mne bylo plus nebo minus.

Důležitou motivační předehrou pro podání přihlášky na teologii bylo mé angažmá ve skupině mládeže. Ta ve sboru vykrystalizovala kolem bigbítu, který jsme dali dohromady se třemi kamarády. Vzpomínám, jak jsem si vypisoval lidi z křestní matriky a zval je na faru. Někteří skutečně přišli. K nim se přidali asi dva mí vrstevníci, kteří se občas objevovali na bohoslužbách, a zbytek tvořili přátelé a známí. Počátek našeho setkávání se nesl ve znamení "parťáctví". Postupně se však vytvářela užší vazba k církvi. Někteří lidé v souvislosti s tím odešli, jiným to naopak připadlo zajímavé. Jezdili jsme na akce pořádané seniorátem, navázali jsme kontakt i s evangelickou mládeží v německém Hermsdorfu. Transformace našeho společenství se odrazila i ve změně názvu bigbítu. Z "The Flowers" jsme se přejmenovali na "Contact". V průběhu asi čtyř let prošlo skupinou duchcovské mládeže kolem dvaceti lidí. Soudím-li podle sebe, mají na tu dobu krásné vzpomínky.

Zmíněná "moc bezmocných" vyzařovala například z dlouholetého kurátora sboru, truhláře Jaroslava Randáka. Dodnes ho vidím, jak se neděli co neděli belhá o berlích na bohoslužby. Po nich vždycky v kanceláři s bratrem Střelcem spočítali sbírku a pak spolu s mým tatínkem všichni tři snili o době, kdy bude sboru naše modlitebna malá. Rád jsem tam pobýval s nimi a poslouchal je. V jejich společnosti jsem se i já naučil snít. Ale nejen snít. Naučil jsem se i tomu, že víra vede k nasazení. Když začalo stěny modlitebny pokrývat dřevěné obložení, věděl jsem, že latě na něj vyrábí ten invalida Randák zavěšený ve speciálním úchytu. Co nedělal za peníze, to udělal pro sbor zadarmo. Projevy tohoto druhu si mne podmaňovaly. Nesly na sobě punc oběti. Čím méně byly - pro slabost těch, kteří je přinášeli - ve svém výsledku efektivní, tím větší jsem cítil nutkání přispěchat na pomoc.

Nejmocnější zbraň duchcovských bezmocných však byla ještě silnějšího kalibru. Všichni, s nimiž jsem se ve sboru setkával, reprezentovali poslední článek své rodiny. Buďto děti neměli nebo se jejich děti od sboru odtáhly. I ti nejvěrnější chodili na bohoslužby sami. Myslím, že jsem si to nenamlouval, že do mne skutečně promítali své touhy a ambice, které se nenaplnily v jejich dětech. Ač nikdy nevyslovené, bylo to tak naléhavé, že tomu nešlo odolat. Nechtěl jsem je zklamat, jako jejich děti. Cítil jsem přitom, že ke kompenzaci tolika tragických údělů nestačí jen chodit v neděli na bohoslužby, že je třeba učinit mnohem víc. Proto jsem nemohl panu řediteli na jeho lákavou studijní nabídku kývnout. Nebylo v tom nic opozičně politického. Nedovolilo mně to vědomí odpovědnosti, kterou jsem měl vůči své "velké rodině". Každé kázání, které píšu, je dodnes splátkou toho, co jsem kdysi přijal ve svém rodném sboru.

Emanuel Vejnar

Dvojí výročí v Mariánských Lázních

Dvojí výročí slavil sbor ČCE v Mariánských Lázních letos v létě. Nejprve to bylo 24. června, kdy uplynulo sto padesát let od otevření evangelického kostela, původně ovšem sloužícího jen lázeňským hostům.

Za přítomnosti četných hostí z okolních sborů a z partnerského sboru v Tirscheneuthu kázal při slavnostních bohoslužbách synodní senior Joel Ruml. Jménem synodní rady pozdravila shromáždění synodní kurátorka Mahulena Čejková. Mezi řečníky byli i starosta města pan Zdeněk Král a někdejší dlouholetý farář ThDr. Zbyněk Laštovka. PhDr. Eva Melmuková pak ve velmi poutavé přednášce o vývoji vztahů mezi českými a německými evangelíky již od dob české reformace připomněla, za jak nesnadných podmínek byl kostel budován. Povolení ke stavbě bylo totiž získáno až na osobní intervenci pruského krále Friedricha Wilhelma IV., jenž také nesl nemalou část nákladů. Podle zákonů, platných až do r. 1861, musel být kostel nenápadný a nesměl mít věž a zvony. Po druhé světové válce připadl kostel ČCE. Dnes jsou bohoslužby dvojjazyčné, účastníků německy mluvících bývá o sezóně velký počet. Kostel je po architektonické stránce i výtvarně pozoruhodný. Průčelní obraz žehnajícího Krista s kalichem v levé ruce je pro původně luterský chrám nezvyklý. Byl snad malíř nadán jasnozřivostí a tušil, kdo bude jednou kostel užívat? Či šloo jeho teologickou výpověď?

Druhé výročí bylo rovněž kulaté: šedesát let od založení samostatného sboru ČCE.

Na ně jsme vzpomínali při shromáždění 26. srpna při kázání prvního faráře ThDr. Jiřího Ottera, který působil v Mar. Lázních bezmála dvacet let.

O týden později byly slavnostní bohoslužby v kazatelské stanici Tři Sekery. Bratr Otter připomněl, jak svízelné byly začátky nově vzniklého pohraničního sboru a co práce, dnes už těžko představitelné, ale přesto radostné, leželo tehdy na bedrech duchovního správce rozsáhlé diaspory. Slavnostnost okamžiku byla podtržena vystoupením třísekerského pěveckého sboru.

Jaroslav Kraus

Recenze

Naučit se mlčet

(Film Hlas moře o otázkách eutanazie)

„Naučit se mlčet." – Tato výzva zazněla v ET-KJ na přelomu tisíciletí během polemiky v souvislosti s historickým utrpením Židů. Zaznívá takto doslova i ve filmu Hlas moře (Mar adentro) španělského režiséra Alejandra Amenábara z roku 2004. To samozřejmě neznamená, že by španělský režisér opisoval z našeho týdeníku nebo účastníci zmíněné polemiky opisovali ze španělských médií. (Film byl natočen podle skutečného, svého času hojně medializovaného příběhu člověka, jehož život skončil roku 1998.) Vypovídá to spíše o obdobně bytostném zaujetí základními existenciálními otázkami tu i onde.

Film přibližuje život Ramóna Sampedra, který jako pětadvacetiletý po nešťastném skoku do moře ochrnul (stal se tetraplegikem) a v posledních letech života se (jako padesátník) soudil se španělským státem o přiznání práva na asistované ukončení vlastního života. Spor nakonec prohrál. Jak je ve filmu výslovně řečeno, ačkoli je Španělsko státem laickým, jeho právní systém spočívá na základech křesťanských.

Ústřední téma eutanazie probírají ve filmu různé postavy s opravdu jižanským temperamentem. O křik a hádky není nouze. Na adresu katolického kněze, rovněž tetraplegika, který ve španělské televizi prohlásí, že Ramón jako by chtěl svým soudním tažením nepřímo upozornit na to, že by mu nejen jeho okolí, ale všichni měli „prostě věnovat víc lásky", zazní (z úst rozhořčené švagrové hlavního hrdiny, jinak spořádané, obětavé křesťanky) slova z nadpisu tohoto článku.

Přes ponurost hlavního tématu se paradoxně jedná o dílo plné života, slunce, moře, přírody, barevných snů, v neposlední řadě i o příběh lásky mezi Ramónem a jeho advokátkou a mezi Ramónem a prostou vesnickou ženou.

Ač s některými tvrzeními hlavního hrdiny („život je právem, není povinností") nelze zcela souhlasit, on sám si nepochybně získá – tak jako u několika lidí z nejbližšího okolí – sympatie diváků. Podobně zaměřené filmy točí u nás snad jenom režisér Bohdan Sláma.

František Schilla

Cestou necestou

Jak se ukazuje, mnoho lidí, kteří by měli velký zájem, se ještě nedovědělo, že Zdeněk Susa vydal již před časem ve vydavatelství Středokluky nejen svým významem pro církev docela mimořádnou knížku.

Alfréd Kocáb: Cestou necestou

Napínavé a velmi poučné svědectví jednoho evangelického faráře.
Dětství ve Vídni, katolická maminka, konec války v Rakousku, působení Ducha. V Praze s rakouským pasem. Vnitřní i vnější zápasy meditativně až mysticky laděného mladého muže.
Studium na evangelické fakultě.
První sbor v Chodově. Tato zkouška měla skončit po intervenci StB odnětím státního souhlasu. A že by náhoda? Krajský tajemník nakonec oproti pokynům státní souhlas neodňal.
Mladá Boleslav. Sbor začíná žít a v něm i farářova manželka PhDr. Darja Kocábová - psycholožka a dvě děti. (Pozn. autora recenze - mnozí dnešní „přespadesátníci" vzpomínají na otevřené a zároveň úzké společenství v Boleslavi.).
Od roku 1974. bez státního souhlasu. Kocábovi zpočátku zůstávají s podporou sboru na faře. Církevní praxe. Kázání při ohláškách, posléze odchod z Mladé Boleslavi.
Teolog a pastýř v kotelně. Charta 77. Za jakou cenu má církev přežít? Čtěte.Vzpomínejte, ptejte se!
Veřejné angažmá, či duchovní pomoc v kotelně?
Postupné vracení na kazatelnu.
Radotín, Vršovice, Salvátor.
Co dělá evangelický sbor evangelickým sborem, co všechno může a někdy musí dělat evangelický farář. Mimořádně čilý sborový život nejen všech klasických sborových složek...
Salvátorská kavárna pro všechny. Mimořádný kazatel a duchovní "správce" velikého a složitého sboru. Kritický teolog a pod hladinou meditující křesťanský mystik.
Děkujeme Pánu Bohu, že bratru Kocábovi po všech zkouškách dopřál to, aby před koncem své aktivní éry dělal to, k čemu byl povolán a výjimečně nadán.
Kniha přináší mnoho různých vzpomínek a svědectví a v neposlední řadě i zvláštní nenápadné vyznání o až tajemně zvláštním vedení ba téměř zasahování Ducha Božího. I já sám jsem vděčný, že mi bratr Alfréd jak svými odvážnými postoji a rozhovory v kotelně, tak potom jako salvátorský farář pomáhal v hledání Boží blízkosti či působení Ducha...

Daniel Pfann

U filantropa

Křesťanská služba hladovým, žíznivým a nahým (Mt 25,31nn) může mít různou podobu. Často je vhodné nezbytné potřeby prostě darovat, jindy je zase účelnější naučit chudé, aby si svou prací pomohli sami. Někdy ovšem ani jedno ani druhé nepřináší kýžený trvalý výsledek. Například leckteří pracovití rolníci někde v Africe nebo Latinské Americe tvrdě pracují celé dny, měsíce a roky, a přesto se stále pohybují na samém okraji zničující chudoby. Nezřídka musí využívat i otrocké práce nezletilých dětí, které nemají kdy chodit do školy. Výsledek je však ubohý – produkty lze prodat pouze hluboko pod cenou. D-úvodem jsou obchodní bariéry vyspělého světa a „neviditelná ruka trhu", která pojmy spravedlnost, soucit a odpovědnost za druhé nemá ve svém slovníku.
Je nanejvýš záslužné, že se církve na Západě o tyto znevýhodněné začaly už před více než 20 lety zajímat. Vznikl tak systém spravedlivého obchodu (Fair Trade), jehož prostřednictvím se do Evropy přímo od malých pěstitelů z třetího světa začaly dovážet jejich produkty. Rozdíl od běžného způsobu obchodování spočívá v tom, že prvotní producenti dostávají za své výrobky několikanásobně vyšší cenu, která jim umožňuje přijatelné životní a pracovní podmínky. Dovozní organizaci sice zbude nižší marže, nemůže si dovolit nákladnou reklamu a exkluzivní obchody, ale právě o to jde. Je prostě nemravné žít si na vysoké noze za cenu toho, že těm druhým nezbývá nic jiného, než aby nám své produkty prodali pod cenou. Fair Trade – férový obchod narovnává obchodní vztahy a vnáší do nich duchovní rozměr soucitu a sounáležitosti.
Před několika lety se první dva férové obchůdky objevily i v Praze. Inspirovali jsme se a v září loňského roku otevřeli svůj vlastní obchůdek U filantropa v budově sborového domu v Růžové ulici. Provoz je zajišťován výhradně prostřednictvím dobrovolníků, kteří za svou práci nejsou placeni. S každou zakoupenou čokoládou, kávou nebo čajem si zákazník zároveň kupuje příjemný pocit, že tenhle „byznys" není samoúčelný, ale ohleduplný a především spravedlivý, prostě férový.
P.S.: V případě zájmu můžeme zaslat aktuální seznam zboží včetně ceníku. Problémem není ani ucelená zásilka do sboru ať už k dalšímu prodeji nebo třeba ke sborové kávě.

P. Červinský,
býv. kaz sboru BJB Liberec
(vybráno z časopisu Rozsievač)

Má svoboda končí, kde začíná svoboda druhého?

Dokončení ze str. 2

ruky, takže už zkreslené, nebo takoví, kterým to už za apoštolovy přítomnosti bylo nepřijatelné, ale neodvážili se veřejně vystoupit, nelze říci. Jisté je, že někteří zvěstovatelé začali přímo tažení proti apoštolovi za jeho nepřítomnosti. On se to nemohl nedoslechnout, takže odpovídá právě naším dopisem: "Vy pošetilí Galatští, kdo vás to obloudil?
Ten, který vám udílí Ducha a působí mezi vámi mocné činy, činí tak proto, že plníte zákon, nebo proto, že jste slyšeli a uvěřili?" (Galatským 3,1.5) Pán Bůh neočekává, že splníš normu, Kristus přece osvobozuje! Nedej se tedy vázat tradicí či konvencí.
Ovšem: jak snadno se dá toto tvrzení zneužít, přehnat na druhou stranu. I to se v apoštolské církvi dělo. Byli takoví, kteří tomu rozuměli: Dopřejme si co hrdlo, srdce i tělo ráčí, žádné zábrany, bezuzdný život! A na to zase platí: "jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým."(5,13) Kraličtí říkají: pod záminkou svobody povolovat tělu.
V naší české veřejnosti, když si konečně oddechla od prostoduchého politického omezování všeho druhu, se zabydlela svoboda. Ale brzo si mnozí všimli, že ani ta svoboda nemůže být neomezená. Tu se vžilo dnes zřejmě obecně přijímané heslo: Má svoboda končí tam kde začíná svoboda druhého! Inu alespoň to! Kdyby toto všichni přijali za své, byl by náš společný život bezpečnější i veselejší. Ale je to málo. Je v tom jakési: já bych si chtěl počínat volněji, ale co naplat, musím se omezit. Jsou zde druzí, a já je chtěnechtě musím brát na vědomí, a tak se musím omezit. Naproti tomu biblická svoboda není omezovací, nýbrž veskrze kladná, radostná. "Kde je Duch Páně, tam je svoboda!" (2. Korintským 3,17) A s touto svobodou ti nebude zatěžko dát se omezovat druhými. Naopak: rád jim vynalézavě posloužíš. Proto: "služte v lásce jedni druhým."

Blahoslav Hájek

Rosa exularia – Exulantská růže
mezinárodní soutěž a výstava amatérské fotografie 2008 k 380. výročí exilu J. A. Komenského do Lešna

Pořadatelé:
Exulant, občanské sdružení Praha a Parafia Ewangelicko-Reformowana w Zelowie
Podmínky soutěže:
1. Téma: Náboženský exil z Českých zemí do světa a ve světě (ilustrace historických kořenů evangelických církví a současný náboženský život).
2. Mezinárodní soutěže se může zúčastnit každý amatérský fotograf.
3. Do soutěže je možno zasílat fotografie černobílé i barevné, neadjustované a nepaspartované.
4. Kategorie:
   1. pro jednotlivce autory do 18 let (věk k 1. 5. 2008)
   2. pro jednotlivce autory nad 18 let
   3. volné kolektivy – sdružení
   4. rodinné – fotografuje celá rodina
5. Autor může soutěž obeslat maximálně pěti jednotlivými fotografiemi. Seriál (maximálně 5 snímků) se počítá jako jedna fotografie. Kolektiv může zaslat nejvýše 20 snímků a od jednoho autora maximálně dvě práce. Každý autor se může zúčastnit jako jednotlivec i jako člen kolektivu (s různými snímky). Kolektiv zvolí k soutěži jednotné téma. Neuspěje-li kolektiv jako celek, porota má právo přeřadit vybrané fotografie do kategorie jednotlivců.
6. Formát fotografií 18x24, 30x40 cm a odvozeniny. Každá fotografie musí být označena na zadní straně v pravém rohu dole: název snímku, u seriálu, pořadové číslo, jméno,příjmení, adresa; v levém rohu nahoře: kategorie, případně datum narození, u kategorií plný název sdružení nebo rodiny.
7. Zásilka musí obsahovat přihlášku.Pořadatel nepřejímá zodpovědnost za poškození fotografií při poštovní přepravě. Posílejte je ve vlastním zájmu pečlivě zabalené.
8. Fotografie nesplňující uvedené podmínky nemohou být do soutěže zařazeny.
9. Oceněné fotografie a další vybrané soutěžní snímky budou předány do Muzea Českých bratří v Zelowě (Polsko) se zachováním autorských práv.
10. Pořadatel si vyhrazuje právo použít oceněné a vystavené fotografie pro propagaci akce.
11. Zaslané nevyžádané fotografie se nevracejí.
Kalendář soutěže:
- příjem fotografií do konce února 2008
- adresa pro Českou republiku: MUDr. Josef Čáp, Nádražní 7, 568 02 Svitavy, Česká republika
- adresa pro Polskou republiku: Parafia Ewangelicko-Reformowana ul., Sienkiewicza 14a, 97-425 Zelów, Polsko
- zasedání poroty březen 2008
- premiéra výstavy květen 2008 Lešno
- vyhlášení výsledků na Evropském kongresu: Exul Johann Amos Comenius, květen 2008 Lešno

Kontakty: e-mail: parafia@zelandia.pl;www.zelandia.pl;capclin@unet.cz;www.exulant.evangnet.cz
Přihláška: Exulantská růže, mezinárodní soutěž a výstava amatérské fotografie 2008 (jméno, adresa, kategorie, podpis)

Inzerce

Středisko Diakonie Vlašim - Dům na půl cesty a Azylový dům pro matky s dětmi vypisují výběrové řízení na místo ředitele střediska
(předpokládaný nástup říjen 2007)
Požadujeme:
* orientaci v resocializační problematice,organizační schopnosti, znalost hospodaření neziskových organizací
* respekt k církevnímu charakteru střediska, SŠ, případně VŠ vzdělání, práce s PC
Nabízíme:
* zajímavou a potřebnou práci na plný úvazek, prostor pro realizaci vlastních idejí, možnost profesního růstu
* byt 2+1 v budově střediska
Přihlášky se strukturovaným životopisem, krátkou esejí na téma: "Má představa o práci Střediska Diakonie Vlašim" a kontaktními informacemi zasílejte do 15.10.2007 na adresu: FS ČCE Benešov, Husova 656, 256 01 Benešov
Více informací dostanete na telefonu +420 317 844 482 (ředitelka střediska), +420 317 722 215 (předseda dozorčí rady T. Trusina), E-mailu: benesov@evangnet.cz, vlasim@diakoniecce.cz, internetu: http://vlasim.diakoniecce.cz
Zájemcům nabízíme možnost seznámit se s činností střediska přímo na místě.

č. 40

Angličtina v Majáku, Ječná 19, Praha 2, Středisko volného času pro děti a mládež otevírá další ročník kurzů anglického jazyka.
Vyučuje rodilý mluvčí z USA, zkušený lektor Ray Wilck.
Kurzy jsou určeny pro mírně pokročilé, středně pokročilé a pokročilé.
I. semestr: 10.9.-3.12.2007 + 14.1.-31.1.2008
Cena za semestr: 1x1,5 hod. týdně 1500 Kč, 2x1,5 hod. týdně 3000 Kč.
Info a přihlášky: Středisko křesťanské pomoci - KC Maják Ječná 19, Praha 2, telefon: 296 325 990 nebo 607 762 390, e-mail: lucie.hrdlickova@kcmajak.cz, www.kcmajak.cz (www.umc.cz/majak).

č. 42

Vzpomínka

Dne 2. 7. 2007 jsme vzpomněli 10. výročí úmrtí naší tety Emílie Augustínové z Holína a 15. 8. stejného výročí úmrtí i její sestry Růženky Janečkové.
Za tichou vzpomínku děkuje
Miluše Chvojková s rodinou

Betlémská kaple na Žižkově
Českobratrská církev evangelická srdečně zve na přednášku:
* **PhDr. Eduard Stehlík: Antifašistický odboj na Žižkově** - sobota 6. října v 16 h
Farní sbor ČCE na Žižkově si letos připomíná 65. výročí zavraždění rodiny Fafkových v Mauthausenu 24. října 1942. Petr Fafek, jeho manželka Liboslava a jejich dcery Liba a Rela patřili k těm, kteří před a po atentátu na zastupujícího říšského protektora R. Heydricha pomáhali a u sebe skrývali parašutisty. Získali jsme pplk. PhDr. Eduarda Stehlíka z Vojenského historického ústavu Praha, aby se podělil s námi o své rozsáhlé znalosti z oblasti antifašistického odboje v naší zemi a zvlášť na Žižkově.
Betlémská kaple, Prokopova 4, Praha 3

Dozorčí rada Diakonie Českobratrské církve evangelické vyhlašuje výběrové řízení na místo ředitele Diakonie Českobratrské církve evangelické. Nástup možný od 1. 1. 2008.
Požadujeme:
* Členství v Českobratrské církvi evangelické, řídící a organizační schopnosti, aktivní znalost němčiny nebo angličtiny, základní orientaci v sociální oblasti, vysokoškolské vzdělání.
K výběrovému řízení bude třeba předložit:
Doklad o dosaženém vysokoškolském vzdělání, výpis z rejstříku trestů, strukturovaný životopis, motivační dopis.
Při výběrovém řízení bude uchazeč prezentovat svoji představu o současné i budoucí činnosti Diakonie ČCE.
Přihlášky je třeba adresovat do 15. října tohoto roku na adresu: Dozorčí rada Diakonie ČCE, Belgická 22,120 00 Praha 2
Výběrové řízení se bude konat 15. listopadu 2007 v Ústřední diakonické kanceláři Belgická 22, Praha 2; již předtím proběhne psychologické vyšetření, uchazeči budou informováni, kdy a kde.
Další informace: telefon 242487812; e-mail: ustredi@diakoniecce.cz.

č. 41

Pozvánka

Kostnická jednota – Sdružení evangelických křesťanů, o.s.,
vás srdečně zve na seminář k výročí 550 let Jednoty bratrské, který se bude konat v sobotu 6. října od 10 h ve sboru ČCE na Vinohradech, Korunní 60, v sále v 1. patře.
Předpokládaný konec ve 12.30 h
Příspěvky přislíbili: J. Polma, J. Beneš, D. Čapková, J. Uhlířová, E. Melmuková, D. Molnár.
Bude příležitost i k diskusi. Případné nabídky referátků zasílejte na adresu ET-KJ

* * *

Ekumenická rada církví v ČR spolu s Ekologickou sekcí České křesťanské akademie zvou na úterý 9. října 2007 od 18 h do Velké posluchárny Evangelické teologické fakulty v Praze 1, Černá 9 k účasti na ekumenické bohoslužbě vděčnosti za stvoření, při níž poslouží kázáním P. RNDr. Matúš Kocián a zpěvem Pěvecký soubor Obce křesťanů. Před bohoslužbou bude otevřena výstavka dětských kreseb na téma "Světlo a tma", jemuž bude věnována i beseda s prof. dr. Helenou Illnerovou, bývalou předsedkyní AV ČR. Beseda bude následovat po bohoslužbě, přibližně od 19 h.

(jNe)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

27/2007

3. října 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde
10. října

Z obsahu:

* *Kiergegaard a dějiny křesťanské zbožnosti*
* *Vzpomínka na Kirchentag*
* *Lavice v jimramovském kostele*

Poselství k 18. neděli po svaté Trojici

A TAK MÁME OD NĚHO TOTO PŘIKÁZÁNÍ: KDO MILUJE BOHA, AŤ MILUJE I SVÉHO BRATRA. 1J 4,21

Dnešní poselství vypadá jako jeden z citátů Písma, které se staly vyprázdněnou frází. O čem jiném se přece v církvi stále dokola mluví než o lásce. A výsledek? Celá historie církve a historie našich životů svědčí o opaku... Asi se všichni shodneme na tom, že fráze a obzvlášť fráze zbožné jsou průhledné a hlavně odpuzující. Jenže prvoplánově tady o žádnou frázi nejde. Jan řeší základní problém, z něhož i pro nás vyvstává otázka. Co znamená milovat Boha a co znamená milovat bratra? Odpověď je z celého Nového zákona zřejmá a je vždy dána do přímé souvislosti. I v tomto listě je velmi lapidárně vyjádřena. Láska k Bohu není milování nějakého „dobra" nebo „mimořádna". Láska k Bohu je vroucí odpovědí těch, kdo poznali, že jsou jím milováni, ačkoliv si zaslouží spíš trest. Láska souvisí s hlubokou pokorou. Je jen odpovědí na lásku mnohem větší. A šíří se jako vlna všude kolem, na rozdíl od vodního víru, který pohlcuje sám sebe. Láska k Bohu není možná bez lásky k bratřím a sestrám.

V maloasijských sborech, kam byl původně adresován tento traktát nazvaný v naší Bibli epištolou, působili učitelé. Měli zdánlivě úžasné poznání Boha. Vyšší poznání Boha. Byli (opět zdánlivě) na vysoké duchovní úrovni. Zároveň však bratřími, kteří nedosahovali jejich duchovní úrovně, pohrdali. Vnášeli do sborů nejistotu, nedůvěru a aroganci. Vyznávali, že poznali pravdu o Bohu a Boha milují. Jan je ale označuje za lháře.

Situace se změnila, problém zůstává stejný. Jak totiž nezmařit tu hloubku Boží lásky, kterou nás Hospodin v Kristu zahrnul. Pomůže nám, když si uvědomíme, že přikázání není „bičem", ale ochranou. Bůh nás chce touto cestou ochránit před modloslužbou, jejímž důsledkem je smrt. Abychom si totiž nevykonstruovali Boha podle svých bujných představ („nezobrazíš si Boha zpodobením ničeho...., nezneužiješ jména Hospodina... Hospodin nenechá bez trestu..."). Abychom mohli milovat Boha, který se stal pro nás člověkem. Abychom mohli milovat Boha v člověku, kterého dnes potkáváme, s nímž se dělíme o životní prostor ve velmi konkrétních situacích. A ještě dál...abychom mohli milovat člověka „bratra". Tedy někoho, kdo se mnou vyznává stejného Pána.

Skutečně nejde o zbožnou frázi, v naplnění tohoto přikázání jde o otázku života a smrti.

Alena Procházková

Ilustrace z Ďáblovy bible

Kdo má klást otázky?

Když kazatel píše text kázání, vždycky, ať chce nebo nechce, tam promítne své osobní zkušenosti, svůj charakter, způsob myšlení, hodnoty, vzdělání, nálady, předsudky… Nemůže se tomu vyhnout. Proč to tak je? Protože neexistuje jeden **správný** výklad. Ta slova: správný ve spojení s jeden, by měla být pro kazatele tak trochu tabu. Na druhou stranu se zdá, že biblický text připouští množství výkladů zcela jistě nesprávných. Zdá se tedy být snazší identifikovat výklady zcela jistě nesprávné, než mezi všemi výklady, co jich je, vybrat ten jeden docela určitě správný. To jsme si řekli, že by mělo být pro kazatele tabu. Vydestilovat z přečteného biblického textu čisté slovo Boží, oproštěné od emocí, předsudků a nezávislé na charakteru kazatele (zprostředkovatele) zdá se být nemožné. Nebo alespoň není to v naší moci. Spíše je třeba doufat, mít naději, že Bůh promluví i skrze tohoto svého nehotového služebníka a dá zaznít svému evangeliu, které nebude jen výmyslem lidským. Ani exegeze nám v té věci nemůže pomoci, ba ani modlitba, prosba o „správné" porozumění. Je to zkrátka tak, že slovo, které slyšíme zvěstovat z kazatelen, je a do značné míry musí být svázáno s osobou, která je říká. Stejné je to i pod kazatelnou. Nemůžete to slovo slyšet a rozumět mu jinak než jako lidé. Musíte to slovo slyšet promlouvat ve své řeči, jako i kazatel nemůže jinak, než mluvit k vám řečí svou.

Slovo lidské a slovo Boží

Dát prostor pro výklad Duchu svatému je dobré, ale nedocílíme toho tím, že při bohoslužbách budeme svorně (kazatel i lid) mlčet, abychom jej náhodou nepřehlušili nebo nezaplašili. Je lépe spoléhat na to, že Bůh a svatý Duch, budou-li nám chtít něco sdělit, nebudou až tak plaší, jak někdy o nich smýšlíme a budou nám schopni povědět to své neméně razantně a silně, takže se jejich hlas v tom rámusu neztratí. Ta možnost tady vždycky je, a proto se zdá, že se také snižuje množství případů, kdy můžeme zcela jistě tvrdit, že z těch a oněch úst Boží slovo zcela jistě nezaznělo. Chybí nám pro taková zkoumání a rozsuzování bezpečná kritéria, kterými bychom se mohli řídit. Co potom

Dokončení na str. 4

Aktualita

Ďáblova bible opět v Praze!

Ohromný zájem vyvolala v pražském Klementinu výstava codexu gigax. Jinak: populární ďáblovy Bible, alespoň na podkladě legendy, která ji obestírá. Hříšný mnich Heřman, který byl zazděn, si měl povolat ďábla k dopsání gigantického díla a největší, psaná kniha středověku byla na světě. A satanáš tam měl propašovat i svůj autoportrét. Tolik legenda. Přesto jakoby měla své jádro: odborníci věcně předpokládají, že se jedná o dílo jedince, který je mohl vytvářet kolem deseti až dvaceti let. Pergamen, zdobná vazba, kování, zejména úžasná písařská práce a nevídané kresby budí údiv podnes. Podle různých pramenů by měla obsahovat latinský opis celé Bible, Kosmovu kroniku, kalendárium, různé traktáty, seznam podlažického bratrstva, nekrolog se jmény 1635 zemřelých a snad dokonce i zaklínadla.

Přesvědčit se bude moci zanedlouho každý, když kniha bude převedena do digitální podoby a zveřejněna. Její četba je však práce jen pro vyhraněné odborníky, latiníky, schopné přelouskat raně gotický typ většinou jen čtyřmilimetrového (!), nahuštěného písma. Kniha, včetně dřevěné desky, měří 920 krát 505 krát 220 milimetrů a má vážit 75 kilogramů. Vznikla zřejmě v Podlažicích u Chrudimi. V roce 1295 ji vykoupil opat benediktinského kláštera v Břevnově. Dobu husitských válek pak přečkala v nedobytném klášteře v Broumově.

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Dobrá zpráva o českém národě

Ano, jsme – vedle Estonců – nejateističtějším národem. Nedávno jsem na tomto místě připomínal, že současně v Evropě patříme k nejpověrčivějším. Snad je dnes čas na dobrou zprávu: Co se týče charity, stáváme se národem obětavým.

Média přinášejí denně řadu zpráv o lidském cynismu a tvrdosti. Dovídáme se často o násilí páchaném na dětech.

Naštěstí není vše jen špatné. Na pomoc obětem tsunami se prý u nás vybralo čtyřikrát více než v čtyřikrát větším silně katolickém Polsku. Ano, Polsko je o něco chudší, ale zase ne o tolik… Česká organizace „Člověk v tísni" je, jak jsem se nedávno dočetl, jedinou organizací vzniklou ve střední a východní Evropě, která v mezinárodní pomoci patří do první ligy organizací, jako jsou „Doktoři bez hranic" apod. (Trochu jsem se divil, že v této souvislosti nebyla zmíněna i adventistická ADRA, rovněž známá úžasnými a účinnými projekty…) Na pořad „Česko hledá Superstar" jsem se nedíval, ale když slyším v rozhlase hlas Anety Langerové propagující „Světlušku", mám takový dobrý pocit, že ne všechny hvězdy šoubyznysu jsou plytké a povrchní…

Ovšem tento článek je možná až trochu nepatřičný. Obsahuje totiž srovnání. Těm, kdo poslali stovku – či tisícovku – na oběti tsunami, houby záleželo na tom, jestli v pomoci trumfneme Poláky nebo někoho jiného. Skutečná pomoc, která se Bohu líbí, se totiž nesrovnává… Tito lidé mysleli na někoho na Srí Lance či v Indonésii – na někoho, komu právě obrovská vlna spláchla dům s celým jeho majetečkem.

Když si pustíme televizní zprávy, ani by nás nenapadlo, kolik žije v naší zemi lidí, kteří mají srdce na pravém místě. Možná je Bůh vidí jako sůl země. Možná se z nich raduje a těší ho, že snad ten český národ přece jenom ještě není jako ta Sodoma…

Bohužel, noviny nám musí přinášet i zprávy, že někde žáci šikanují učitele. Nesmíme před tím zavírat oči. Současně jsou ale v našich školách stovky, možná tisíce žáků, kteří se živě zajímají o akce typu „Postavme školu v Africe". Zkrátka všichni stále stojíme před volbou: dobro či zlo, smrt nebo život, světlo nebo temnota…

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

V Srbsku bude postaven první katolický seminář

Srbsko, 27. srpna 2007 (ravat). Slavnosti posvěcení základního kamene předsedal emeritní biskup Washingtonu kardinál Theodore McCarrick. Škola bude postavena v Subotici ve Wojwodine na severu země, kde žijí dvě třetiny tamějších katolíků. V bývalé Jugoslávii existovalo 6 seminářů, ale po politických změnách se všechny ocitly mimo Srbskou republiku.

Předseda mezinárodní biskupské konference sv.Cyrila a Metoděje, arcibiskup Stanislav Hočevar poukázal na důležitost výchovy kandidátů ke kněžství na území země, v níž budou působit. Seminaristům ze Srbska, Makedonie a Černé Hory se dostává formace v jiných seminářích bývalé Jugoslávie. Společná studia budoucích kněží jsou podle mínění arcibiskupa Hočevara důležitá i vzhledem k vážnosti, jakou přikládá katolické církvi početně převažující pravoslavná církev, k níž se hlásí 85 % obyvatelstva. Podstatnou pomoc ve výši 400 tisíc dolarů poskytlo na výstavbu semináře mezinárodní charitativní dílo „Církev v nouzi".

www.christnet.cz

Muslimové a Židé uspěli se žalobou proti misionářům

Jeruzalém, 6. září 2007 (christnet). Muslimové a zbožní Židé v jeruzalémské oblasti Ein Kerem vyhráli soudní bitvu, když Nejvyšší soud nařídil křesťanským misionářům zastavit ničení starého muslimského hřbitova, na jehož místě misionáři chtěli vybudovat své vlastní pohřebiště. Rabín Johonatan Špicer z Chabadu požádal o pomoc židovskou protimisionářskou organizaci Jad L'Achim, která informovala muslimské představitele. Ti se obrátili se žalobou na soud, který hřbitovní plán zakázal. Židovská obava z aktivit křesťanských misionářů v oblasti tak položila základ k jinak nepříliš obvyklému spojenectví. Židům obecně vadí křesťanské misijní aktivity vůči Židům, neboť na odpadnutí od židovské víry ke křesťanství je pohlíženo jako na duchovní zkázu jedince.

Nejvíce výhrad nesměřuje vůči tradičním křesťanským církvím, jako jsou římští katolíci či pravoslavní, ale proti různým agilním protestantským skupinám, které k získání důvěry často používají matoucí označení sebe sama, např. místo křesťané se označují jako „mesiánští Židé", i úmyslně matoucí vnější vystupování, označování svých představených jako „rabín", slavení židovských svátků apod., informuje ERETZ.CZ.

www.christnet.cz

Vědci chtějí číst Kumránské svitky urychlovačem částic

Britští experti se pokusí odhalit tajemství svitků od Mrtvého moře pomocí jednoho z nejjasnějších zdrojů světla ve vesmíru. K četbě svitků, které jsou příliš křehké a nelze je rozvinout, by měl posloužit diamantový synchrotron, tedy pulzní kruhový urychlovač částic. Zařízení je - laicky řečeno - kombinací mimořádně silné svítilny a mikroskopu. Je schopno emitovat rentgenové paprsky, jejichž svítivost překonává slunce v řádu mnoha miliard. Vzorky materiálu, v tomto případě starověké texty, jsou pak daleko zřetelnější a čitelnější.

Experiment proběhne v místě, které samo o sobě působí značně futuristicky - ústav v Didcotu v oxfordském hrabství má tvar létajícího talíře. Laboratoř funguje od února a pokus o čtení Kumránských rukopisů bude prvním senzačním projektem, který podle vědců přiláká zájem široké veřejnosti.

Projekt vede biofyzik Tim Wess z univerzity ve velšském Cardiffu, který označuje možnost číst nepřístupné texty novou metodou za novou formu „zjevení". Svitky jsou napsány na pergamenu starém 2000 let a obsahují 850 dokumentů, které byly postupně objevovány v jeskyních na západním břehu Jordánu v letech 1947 až 1956.

Profesor Wess začne nejprve studiem méně významných svitků a bude zkoumat, zda je synchrotron nemůže nějak poškodit. Problém vzácných spisů je v tom, že pergamen byl vyroben ze zvířecí kůže a ta obsahuje kolagen, který se časem mění na želatinu. Paprsky prý pomohou odhalit nejpoškozenější místa v zavinutém svitku, vysledovat všechny inkoustové stopy a rozlišit jejich místo v textu podle hloubky zápisu. „Do tří až čtyř let budeme umět přečíst neotevřenou knihu či svitek, který by se při rozbalování rozpadl na prach," tvrdí Wess.

(roma)

Bavorsko – Čechy, 1500 let sousedství

To je téma Bavorské zemské výstavy ve Zwieselu nedaleko Železné Rudy. Byla otevřena koncem května a trvá do 14. října 2007. Stojí za to ji navštívit. Začíná u starých Keltů, podobně popisuje staré obchodní stezky z Bavor do Čech. Pochopitelně je důraz na katolictví, jsou tu skvostné exponáty, zlaté monstrance, jedna dokonce se zubem svatého Václava. V jedné vitríně je kalich a jeho pozlacená kopie z knížecího hrobu v Kolíně z 10. století, zapůjčené z Národního muzea v Praze. (To je ten kalich, o kterém se Čeněk Dušek domníval, že patřil některému táborskému knězi z bitvy u Lipan. Druhou kopii toho kalicha užívá evangelický sbor v Kolíně při večeři Páně.) Husitská doba přišla trochu zkrátka, ale Komenský se objevil, dokonce i obraz Karla Škréty „Komenský se loučí se Žerotínem". Ze spisovatelů a básníků připomenut Karel Klostermann a další Šumavané, ale také Božena Němcová a Karel Hynek Mácha.

Z nejnovější doby tam uvidíte třeba originál Mnichovské dohody s podpisy účastníků i velké fotografie z odsunu Čechů ze Sudet. Samozřejmě pak poválečný odsun Němců, ale také naši emigranti po roce 1948 a 1968. Konečně pak rok 1989, kdy Gentscher a Dienstbier přestřihují na hranicích dráty. Z parkovišť jsou na chodnících stopy lvů, červené českého lva Václava a modré bavorského lva Leopolda, které vás bezpečně dovedou k cíli.

Miroslav Frydrych

Na luterské bohoslužbě byzantského ritu

Malé německé městečko Vohburg nad Dunajem zažilo v neděli 22. července 2007 nezvyklou bohoslužbu. Svíce, ikony, liturgové v pestrých oděvech sloužící čelem k oltáři... V prosté dřevěné modlitebně evangelicko-luterského sboru sv. Jana slavili evangelickou bohoslužbu byzantsko-slovanského ritu.

Bohoslužba byzantsko-slovanského ritu je v dějinách křesťanské bohoslužby ojedinělou reformační adaptací východní ortodoxní liturgie. Vznikla v první čtvrtině minulého století na území nynější Ukrajiny. Tato zvláštní bohoslužebná forma Ukrajinské luterské církve téměř zmizela v důsledku druhé světové války a komunismu. Po obratu v roce 1991 místní luteráni obnovili její slavení. Bohoslužba vychází z liturgie Jana Zlatoústého, které tamní luteráni vtiskli nezaměnitelné reformační akcenty. Východní charakter liturgie přitom zůstal zachován.

V zimním semestru 2003/2004 se v Německu ve spolupráci se studenty Teologické fakulty univerzity v Heidelbergu vytvořilo malé společenství, které začalo slavit bohoslužbu podle řádu Ukrajinské luterské církve. Práce na rozvíjení tradice slavení luterské bohoslužby v byzantsko-slovanském ritu pokračovala vydáním knihy modliteb (Molytvoslov) s řadou liturgických formulářů, převzatých z Agendy Ukrajinské luterské církve, a také bohoslužebné knihy (Služebnyk) s německojazyčnou adaptací ukrajinské luterské liturgie byzantsko-slovanského ritu. Zvláštnost těchto formulářů spočívá v tom, že východní bohoslužebné dědictví je uchováváno spolu s pastoračními důrazy reformační církve. Německé přepracované a doplněné vydání liturgických textů je opatřeno dobře zpívatelnými západoukrajinskými zpěvy. "Východní bohoslužby nechtějí primárně vyučovat, ale dotknout se člověka a osvítit ho," píše se na obálce uvedené knihy. "Chtějí vyjádřit v dějinách spásy působící Boží slovo, aby se i ony samy mohly stát částí těchto dějin spásy."

Duší tohoto hnutí je v Německu profesor Reinhard Thöle z Institutu pro studium konfesí v Bensheimu. Právě v kostele sv. Anny v bensheimské městské části Gronau jsou také evangelické bohoslužby byzantsko-slovanského ritu pravidelně slaveny.

Profesor Thöle předsedal i bohoslužbě ve Vohburgu za asistence místního evangelického faráře Rolanda Fritsche, faráře Jaroslava Vokouna a studentů z Teologické fakulty univerzity v Heidelbergu. Liturgie se zúčastnilo kolem padesáti věřících."Východní liturgie je nesena stálou prosbou o Ducha svatého. Tento důraz může být osvobozující i pro západní křesťany, kteří se přou o pojetí církevního úřadu," vysvětluje Jaroslav Vokoun. "Vyjadřuje, že bohoslužba a svátosti nejsou primárně `výkonem moci', ale modlitbou," dodává evangelický duchovní, vyučující na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Na serveru Coena připravujeme zveřejnění evangelické liturgie byzantsko-slovanského ritu s obrazovou dokumentací...

Fotografie z bohoslužby a další odkazy na: http://coena.edunix.cz/aktual/na-luterske-bohosluzbe-byzantskeho-ritu

Karel Šimr

Polemika

Voříškova neprůstřelnost

Již dlouho jsem ve Vašem týdeníku, jehož jsem předplatitelem, nečetl tak neobjektivní a tendenční článek, neboť co vytýká odpůrcům radaru, toho se sám dopouští a ještě do toho plete náboženství a samotného Boha. Z historie je známo, jak neblahé bylo spojení církve se světskou mocí a boj o čistotu církve se táhne do dnešních dnů, o čemž svědčí snaha o porozumění mezi různými církvemi vyjádřená v Chartě Oecumenice. Církví mnoho, ale Bůh je jen jeden, ať se to komu líbí nebo ne.

Pan Voříšek je jistě věřící člověk a ten by měl mít především porozumění pro starosti a oprávněné obavy o život a zdraví a především o klidný život v míru obyvatel, kterých se toto opatření bezprostředně bude dotýkat. Jak je všeobecně známo, účinnost takového radaru obsáhne celé Čechy i okolní státy. Proto se takové zařízení staví na odlehlých místech; přestěhování tohoto monstra ze Šalamounových ostrovů doprostřed brdských lesů je odstrašujícím důkazem nesmyslnosti takového přemístění, zvláště když by měl chránit USA před napadením raketami ze Severní Koreje a z Íránu, které ani nedisponují raketami takového doletu.

Záměr prezidenta Bushe není bezpečnost naší republiky, ale vybudovat v rámci „Hvězdných válek" rozsáhlou síť vojenských základen, které mají především chránit imperiální zájmy USA a sloužit k vojenským operacím v připravované válce a odvetným útokům proti Íránu, kde mají Spojené státy v Perském zálivu připravenou válečnou flotilu s desetitisíci vojáky námořní pěchoty.

Demokracii nelze budovat na lži, jak to činí Bush, ani na válce, kterou prohrál.

Boží mlýny melou pomalu, ale jistě a semelou i Bushe i s jeho „Svatou" válkou. Nepomůže mu ani radar v Česku, ani raketové hnízdo v Polsku. Vláda ani parlament nemají demokratickou legitimaci k souhlasu s rozmístěním takového smrtícího zařízení, jako je radar.

Jaroslav Vrba

Redakčně zkráceno. Celý článek na www.evangelický týdeník.cz

Ďáblova bible opět v Praze!

Dokončení ze str. 1

Odtud přešla v roce 1594 do rudolfínských sbírek. Jako součást švédské válečné kořisti byla odvezena v roce 1648 a od té doby je uložena v Královské knihovně ve Stockholmu.

O návrat alespoň části rudolfínských sbírek se pokoušel v 90. letech tehdejší prezident Václav Havel. "A když se to nepodařilo jemu, nepodaří se to už nikomu," míní ředitel Národní knihovny Vlastimil Ježek. Už pouhé zapůjčení knihy pokládá ředitel knihovny za velký úspěch české diplomacie. Jmenovitě si podle Ježka zaslouží poděkování bývalý český velvyslanec v Paříži Petr Janyška, který nyní pracuje na ministerstvu zahraničních věcí. Zvláštně působí zprávička, že poslanec Paroubek při jednání se švédským premiérem Göranem Perssonem v době výstavy vyloučil, že by si chtěli Češi Bibli nechat. Určitou obavu švédské strany bylo zřejmě třeba zažehnat.

Nejslavnější dvoustrana knihy, otevřené na výstavě, předkládá v sytých barvách vyobrazený nebeský Jeruzalém a proti němu nazelenalého ďábla, s čtyřprstými pazoury a rozeklaným hadím jazykem. Uvádí se, že historik Zdeněk Uhlíř zde vidí symboly odvěkého napětí obce Boží a obce ďáblovy, jeviště našeho světa. Ve středověku pak bývalo obvyklé zesměšnit ďábla, abychom se jej nemuseli tolik bát. Učinit jej legračním v době žijící pověrami doznívajícího pohanství. A to nejen s představami plivníků, šotků a rarášků (z lepšího konce), ale i ďábelských sabatů (z toho horšího).

Náš podvyživený čert je trochu děsivý i komický. Můžeme vzpomenout na Lutherovo a karáskovské „vysmát se ďáblu" (v imunitě těch, kteří se přimkli k milosti i moci Kristově), či Goetheho faustovsko-mefistofelskou tematiku. A také Hellerovo „orati čertem".

Jan Kašper

Dvěma pánům nelze sloužit

(Méně žádoucí formy tzv. umístění produktu ve filmovém díle)

„Není to moc dobré, ale jsi po tom HUBENÉ!" – Jak mistrně vycizelovaná, k zapamatování přímo stvořená hláška! Dcera, která razantně odmítla posnídat chléb, při rodinné snídani objasňuje přednosti produktu alternativního, totiž nízkokalorických, náhražkových „chlebíčků" (na bázi rýže) jisté značky. V samostatném reklamním spotu by citovaná hláška nemohla projít, neboť by naplňovala skutkovou podstatu klamání spotřebitele (zejména té části cílové skupiny, která může mít v důsledku snahy zhubnout za každou cenu poněkud sníženou soudnost): přisuzovala by potravině nereálné účinky.

Úvodem necitujeme samostatný reklamní spot, ale sekvenci filmu, který se tváří jako film „ze života", ba podle Jiřího Tenglera (Nadějné Tajnosti, ET-KJ č. 24) je dokonce o lásce. To ale znamená, že spotřebitel je klamán dvojnásobně! Jak jistě uzná i J.Tengler, přinejmenším daná sekvence o lásce není. Pojednává, a to se značnou intenzitou, o produktu. (Kamera zabírá účastníky rozhovoru o „chlebíčcích" nejprve z jedné strany, pak z úhlu opačného. Přesto je produkt pokaždé natočen větší částí etikety k divákům.) O chvilku později je zase s typickým reklamním přeháněním divákům představen jistý internetový vyhledávací program. A tak to jde dál a dál. Ještě k závěru filmu si ti z diváků, kteří doposud nepoznali, jakým osobním vozem hrdinka Julie celý den jezdila po Praze, mohou značku auta pohodlně přečíst. Na doklad toho, jak snadno se autíčko řídí, drží v této souvislosti herečka při řízení u ucha mobil – nejprve v jedné ruce, vzápětí, tedy během vyřizování téhož telefonátu, v ruce druhé.

Do filmu Tajnosti, jehož koproducentem je Česká televize (a k němuž má také ČT vysílací práva minimálně na sedm let), bylo zkrátka pokradmu zakomponováno několik kompletních reklamních spotů, totiž sekvencí o dokonalých výrobcích a dokonale fungujících službách!

Vzhledem k intenzitě, opakování i samoúčelnosti – záminka hovoru, jak poukázal A.Tesař v týdeníku A 2, postrádá logiku – je pro tuto sekvenci hrdě znějící název „umístění produktu" (product placement) příliš mlhavý. Návrh novely evropské směrnice o televizi bez hranic, vztahující se i na kinematografická díla vysílaná v televizi (kterým se směrnice přejmenovává na směrnici o audiovizuálních mediálních službách a který má v říjnu 2007 ještě projít druhým čtením v Evropském parlamentu), hovoří v takových případech o představení produktu způsobem „nevhodně vyzdvihujícím" (in an unduly prominent manner). Nevhodně vyzdvihovány jsou i další produkty. (Tam, kde před okamžikem byly jenom průhledné skleněné dveře obchodu, vidíme najednou na stejných dveřích opakovaně vyobrazení platebních karet. Hrdinka zjišťuje čas na hodinkách tak, aby vyniklo jméno výrobce, ačkoli by jej mohla zjistit na mobilu.)

A sotva bych se mohl cítit hoden uvést níže magisterský titul z protestantské teologie před jménem, kdybych v dané souvislosti nekonstatoval, že ani ve filmu nelze, jak se praví v kázání na hoře (Mt 6,24), sloužit dvěma pánům. (Tím netvrdím, že každý filmař s uměleckými ambicemi slouží Bohu. Režiséři jako nedávno zesnulý švédský režisér Ingmar Bergman však místo kašírovaného „plácání produktů" alespoň celou bytostí upřímně a poctivě umělecky zápasí o pravdu.) Kapitál je plachá laň, než si někam „sedne", hledí si investici maximálně pojistit. Svoboda tvůrce pak může být omezena

K některým dalším tvrzením J. Tenglera pouze telegraficky: V závěrečných titulcích se výslovně nepraví, že dotyčný operátor mobilních hovorů přispěl na natočení filmu. (Potom by totiž jakékoli ukázání jeho názvu v rámci filmu automaticky spadalo pod skrytou reklamu a nebylo by co dokazovat.) Autor monografie o české polistopadové kinematografii (která má vyjít koncem roku a kterou zde nechceme skrytě propagovat) však právem konstatuje, že „skrytá reklama je velkým problémem současného českého filmu". Jak mi telefonicky potvrdila ing. Marie Kalábová z Oddělení kanceláře Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity, „bohatství Romů je v dětech." Scénář žádá po Ivě Bittové nemožné, totiž aby se v roli jako přirozená Romka chovala (ve vztahu k hudbě, tanci, zvířatům) i nechovala (spokojila se s jediným dítětem, činila technické kroky k realizaci interrupce). Nanesení otázky rasismu přesto vítám. Některé pasáže filmu („Nevěděla jsem, že je to tak snadné…") lze žel interpretovat i jako návod Romkám, aby postoj k otázce potratů změnily a bohatství místo v dětech spatřovaly raději v produktech propagovaných ve filmu. K takovému návodu naprosto nelze přitakat!

Mgr. František Schilla, Ph.D.

(Redakčně zkráceno. Celé znění textu naleznete na www.evangelickýtýdeník.cz)

Recenze Rozprava o Adamovi

Otázka "co je člověk?" netrápila jen žalmistu. Trápí každého z nás. Podle toho, jak si na ni odpovíme, vypadá i náš život. Tato otázka trápí mimořádně ty, kteří mají člověka jako předmět své profese - ať to jsou lékaři, učitelé nebo faráři. Není divu, že trápila i psychologa docenta PhDr. Emila Komárika, CSc. Trápila ho celý život. Neustále se touto otázkou zabýval - ať chtěl nebo nechtěl. Musel. Měl-li studentům pedagogiky něco podstatného říci o tom, s čím (kým) budou celý život ve styku, musel jít do hloubky. Nakonec to, co za celý život takto nasbíral na znalostech, informacích, z vlastní zkušenosti a experimentální práce, dal na papír. Tak se narodila knížka, na kterou zde upozorňujeme.

Přesněji: kniha se jmenuje "Rozprava o Adamovi", napsal ji Emil Komárik, vydalo ji nakladatelství Porta libri v Bratislavě ve spolupráci se Sdružením evangelikálních církví v r. 2007 jako svou 53. publikaci. Aby nebylo pochyb: termín "Adam" zde znamená "člověk", případně "lidstvo". O tom pojednává celá kniha.

Dalo by se říci, že recenzovaná kniha je zdařilým pokusem naznačit, jak se dnes moderně (nebo upřímněji "staronově") díváme na člověka - po všem tom, co nám vědecká revoluce a studia přerůzných oborů v posledním století na poznatcích k tomuto tématu přinesla. Detailněji to znamená, že Emil Komárik se v této knize snaží podat celkový" (holistický) pohled na člověka - tak jak ho vidí z různých pohledů celkem 7 různých vědních oborů. Přitom mu nejde jen o osvětlení člověka z různých úhlů či pohledů, ale o podání uceleného - organického pohledu na celek (člověka).

Proč o této knize referujeme v křesťanském týdeníku? Důvod je jednoznačný: autor se nevyhýbá tomu pohledu na člověka, který je křesťanovi vlastní. Tento pohled začleňuje organicky do celkového obrazu člověka. Má odvahu hovořit o transcendenci - o tom, co nás přesahuje. Stačí jen otevřít stejnojmennou kapitolku a "jsme doma". Doma jsme, avšak to, o čem běžně hovoříme "kananejštinou", zde nacházíme často v povzbudivě novém slovním vyjádření. Uveďme zde příklad:

O původním stavu člověka (před pádem) hovoří jako o partnerském vztahu člověka s Bohem . Dosti podrobně ukazuje, co to znamenalo: „Událost známá pod označením "pád člověka" měla za následek destrukci tohoto vztahu“ (s. 259).Člověk se dostal do situace, kdy se musel - ať chtěl nebo nechtěl - morálně rozhodovat a jednat (aby přežil). Zůstala mu však touha po znovunavázání původního vztahu. V tomto pohledu je klíčovým příběh Ježíše z Nazareta. Přišel jako ten, který se vyznačoval prvotním vztahem. Jeho úkolem byla rekonstrukce jednou námi - odchýlením se od správné cesty - pokaženého vztahu. Prostřednictvím Ducha svatého, který je pokračováním působení Ježíše Krista, naznačuje další krok rekonstrukce. „Působení transcendentálního aktéra, který vstupuje do interakce s osobností člověka, spojuje rozdílné osobnosti do vzájemného svazku“ (s. 261). Takto vzniká církev.

Pohlédli jsme do jedné z krátkých 25 kapitol. Každá z nich však přináší něco nového - hlubší pohled do problematiky nejen biologie a osobnosti člověka, ale i do dynamiky společenství lidí, rodiny, smyslu života člověka, vstupu člověka do kultury atp. Recenzent si při čtení knihy vypsal 4 stránky podnětů - a to není málo.

Recenzovaná kniha je poměrně snadno a dobře čtivá - i když je napsána ve slovenské řeči. Dalo by se říci, že seznámení s ní by mělo být "absolvováním základního kurzu" pro každého člověka při vstupu do kulturního života. U křesťanů by to mělo být výsadou.

Jaro Křivohlavý

Kostel Jednoty bratrské a žerotínská hrobka v Židlochovicích

Dnešní stav bratrského domu. Nově je na budově tabule se stručnou historií.

Při příležitosti padesátého výročí objevení hrobky uspořádalo město Židlochovice vzpomínkovou výstavu. Její autor a majitel, pan Mgr. Karel Vavřík, nám ji na měsíc leden zapůjčil do Husova domu v Nosislavi.

František Horák, sedlář, člen letopisecké komise v Židlochovicích, dlouhá léta pátral po umístění hrobky. V poslední vůli Fridricha ze Žerotína, majitele židlochovického panství a člena Jednoty bratrské zemřelého 30. 5. 1598, je přání, aby byl pohřben pod modlitebnou Jednoty bratrské, jejíž stavbu financoval. Bylo jasné, že to bude někde v ulici, kde se vždy říkávalo „Na sboře", dnes „Strejcův sbor". Po dlouhých jednáních dostal svolení kopat na vlastní nebezpečí uprostřed této ulice. S pracemi se započalo začátkem října 1956. Teprve v hloubce 185 cm pod vozovkou narazili na cihlovou dlažbu modlitebny. Po několika dnech bylo 12. 10. 1956 pod dlažbou objeveno 9 schodů vedoucích dolů k zazděnému vchodu do hrobky. Za přítomnosti komise byl vchod uvolněn. Uvnitř byla jedna měděná a pět cínových rakví. Všechny v poměrně dobrém stavu. Samotná hrobka měla rozměry 6 x 3,5 m. V několika dalších sondách byla objevena část zdí kostela až po okenní parapety.

Z bezpečnostních důvodů – nález je uprostřed úzké ulice v blízkosti soukromých domků – byl vchod opět zazděn a výkop zasypán. Odborná vědecká komise doporučila v nejbližší době hrobku opět otevřít a rakve důkladně konzervovat. Je nebezpečí, že po vniknutí vzduchu napadne kov takzvaný „cínový mor". Ale po všecka léta minulého režimu se k tomu nenašly, přes usilování, peníze. Teprve v červenci 1990. Potvrdily se však nejhorší předpovědi. Všechny rakve se rozpadly na prach.

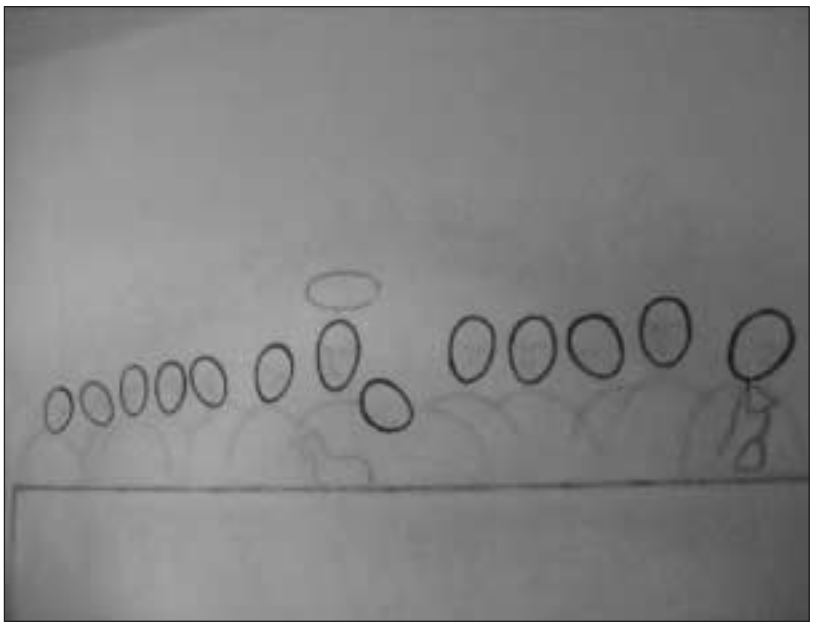
Ze židlochovického sboru stojí ještě bratrský dům – fara, původně presshaus a špitál, který Jednotě věnoval rovněž František ze Žerotína. V něm bydlel správce sboru Jiří Strejc. Strejc je známý svojí účastí na překladu Bible kralické, zbásněním všech 150 žalmů i další literární činností. Zemřel 25.1.1599 a pohřben je pravděpodobně na hřbitově, který byl v okolí tohoto kostela. Svědčí o tom nálezy kostí v této lokalitě. Ovšem i tato jedna z mála bratrských památek na Moravě byla v ohrožení. Dům se stal majetkem města, které však nemá prostředky na nutné opravy. Bylo proto navrženo objekt prodat (také na hospodu nebo hernu) anebo dokonce zbourat. Skupince nadšenců se podařilo zabránit nejhoršímu. Snaží se budovu zrestaurovat a používat k výstavám a podobně. Město na tyto opravy žádá také podporu z „Norských fondů".

Evangelická veřejnost by měla tyto snahy podpořit, když ne finančně, tak aspoň svým zájmem. Až přijedete na jižní Moravu, stavte se v Židlochovicích. Na městském úřadě vám jistě dají bližší informace.

Pan učitel Vavřík má podrobný obsah této výstavy připravený ke knižnímu vydání. Našel by se nakladatel nebo sponzor, který by umožnil toto dílko právě v roce 550. výročí založení Jednoty bratrské vydat?

Vlastimil Dobrovolný, Nosislav

Grafika Poslední večeře

V Chrástu se letos v létě podařilo restaurovat netradiční grafiku Poslední večeře. Ta zdobí zadní stěnu místní evangelické modlitebny a jejím autorem není nikdo jiný než významný český malíř, grafik a ilustrátor Karel Svolinský. Ten Poslední večeři namaloval v Chrástu v roce 1981, tedy pět let před svou smrtí. Nově to potvrzuje i při restaurování odkrytá signatura. Ojedinělé dílo doplňuje prostá kresba kříže na zdi za oltářem. Svolinský Poslední večeři přijel do Chrástu ztvárnit na pozvání farářky Anny Pavloskové a jejího muže Václava, kteří zde v té době působili.

Nástěnnou kresbu si přijel prohlédnout i plzeňský akademický malíř Jaroslav Šindelář a přislíbil další spolupráci při prozkoumání a propagaci díla. Grafiku během léta zrestauroval plzeňský restaurátor Michal Urban. Náklady uhradil Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Chrástu, který se v modlitebně schází ke každonedělním bohoslužbám.

Více na http://chrast.evangnet.cz/svolinsky.html

Karel Šimr, farář sboru

Kdo má klást otázky?

Dokončení ze str. 1

vlastně můžeme zkoumat a posuzovat? Kde se kazatel uchýlil moc doleva a kde moc doprava? Kde ještě stojí na základech církve, které se uvázal k službě, a kde už ne? To ale není spolehlivé měřítko Božího slova, které, jak přece věříme, může znít i z kazatelen jiných církví. Tak co tedy? Nabízí se nám zde ještě jednou řešení, které se tváří, že tento problém je schopno rozlousknout: vykládat Písmo Písmem. Nevím, jaké s tím máte zkušenosti, ale moje zkušenost je, že ani takovýto výklad se bez toho nánosu lidského, bez toho, co tam člověk přinese a složí, neobejde. A přitom - to je to k čemu mířím - my všichni jakožto křesťané snažíme se hledat odpovědi na to, co dělat a jak žít, v Písmu. Když ho ale neumíme číst jinak než svýma očima, když se na ně nemůžeme podívat jinak než jako bytosti obdařené určitými schopnostmi i omezeními … co z toho, co v Písmu čteme a přijímáme, tam opravdu je a co jsme tam sami vložili?

Písmo mluví jasně a určitě i do našich životů. Kdyby tomu tak nebylo, kdyby z Písma zaznívalo jen slovo lidské, nemohli bychom je v žádném ohledu vydávat za slovo Boží - ať už v tom smyslu, že jím je, nebo že se jím (slovem Božím) za určitých okolností stává. V tom druhém případě je dokonce možno říct: kdyby se Písmo jakožto bezvýhradné slovo lidské slovem Božím teprve stávalo, je možné myslit, že tak tomu bude i v případě jiné literatury. A že tedy se slovem Božím může stát kterákoli kniha, literatura. Tím Bible, jako Písmo svaté pro křesťany, tak trochu ztrácí na svém významu a jedinečnosti. Je možné představit si množství jiných textů a literatury v Bibli přímo neobsažených.

Otázky, které si neklademe

Jak z toho ven? Jak se tedy máme Písmem řídit a kde hledat odpovědi na otázky, které si klademe, a kde hledat otázky, na které odpovědi nehledáme, ale měli bychom?

Když autor v 1. verši 21. kapitoly 1. knihy Mojžíšovy píše: „Hospodin navštívil Sáru, jak řekl, a splnil jí, co slíbil," nemáme důvod jeho slovům nevěřit. Hospodin opravdu navštívil Sáru, jak řekl, a splnil jí, co slíbil. Kladu si jen otázku, jestli to, co Sára slyšela, když k ní Hospodin mluvil, bylo přesně to, co k ní mluvil Bůh. A v tomto případě se zdá, že ano, protože jí Hospodin daroval potomka, po kterém tak dlouho toužila. To, co si Sára nejvíce přála, její otázka - mohu mít dítě - dočkala se početím Izáka jednoznačné odpovědi: Sáro, můžeš. Jenže my známe i jiný druh odpovědí, to když se Sára s Abrahamem rozhodli, že budou mít potomka z Hagar egyptské… tehdy zaznělo: Abrahame, vaším synem bude ten, kterého ti ve stanovený čas porodí Sára. Tak by to mělo fungovat, bratři a sestry, nebo ne? Čtu si v Písmu a hledám odpovědi na své otázky a hledám otázky, které se neobejdou bez odpovědí. Sára s Abrahamem dovolili Bohu, aby jim kladl otázky a dával odpovědi podle svého uvážení. Ba dokonce aby vstupoval do jejich životů prostřednictvím otázek, které si nekladli, a prostřednictvím odpovědí, které by nečekali. To je veliká věc.

Měřit Písmem, nebo jím být měřen?

A nyní k tomu, jak máme číst Písmo my dnes, jak naslouchat Božímu slovu. Za ta staletí se to moc nezměnilo. Podobně jako Sára a Abraham. Dovolit Bohu, aby nám kladl své otázky a odpovídat mu v jejich intenci. To není tak samozřejmé, jak by se mohlo zdát. Nejčastěji totiž v Písmu hledáme odpovědi na ty své otázky a otázky, které si neklademe, necháváme samozřejmě bez odpovědí. Je třeba obrácený postup, přístup k Písmu. Podle toho se pozná, že měříme a poměřujeme podle Písma, když se Písmo stane měřítkem naším, když my sami necháme se jím poměřovat.

Spousta otázek, na které hledáme v Písmu odpovědi, musí couvnout před hlavní a zásadní otázkou: Co pro tebe slovo Boží znamená. Nemáme právo se v Písmu hrabat a hledat a pátrat, pokud si tuto zásadní otázku nepřipouštíme. Je to jako bez zbrojního pasu manipulovat se zbraní, která ještě tak nejspíš ublíží tomu, komu spěcháme na pomoc. Otázky ohledně sexuálně jinak orientovaných spoluobčanů a jestli se smí ženit a vdávat-odpovědi na tyto otázky hledat v Písmu nemusíme. Pán Bůh se nemusí vyjadřovat ke všemu, co nás ještě v životě potká. Není povinen řešit tyto a další případy. Nedává nám v tomto ohledu žádné podrobné instrukce a zákony…ani nic takového nedává nám Písmo svaté! Číst Písmo tímto způsobem je jako chodit nakupovat do supermarketu, který slouží k tomu, aby uspokojoval poptávky. Ta nabídka (Bible) se ale s poptávkou (s tím, co chceme slyšet, mít a vědět) úplně nekryje. Naopak my máme být ti ideální zákazníci, kteří chtějí jen ten druh zboží, který je v nabídce. I když je zřejmé, že zde nejde ani o uspokojování našich - třeba náboženských - potřeb, ani nejsme žádní zákazníci. Jsme ti, kdo dovolí Bohu, aby jejich životy měnil a do nich vstupoval jako Pán - my jeho služebníci.

Pavel Šindler

Kvalifikace

Úvodem mého zamyšlení bych se vás rád zeptal, jestli si náhodou nemyslíte, že potřeba byrokratizovat nějak souvisí s pojmem „důvěra". Ono známé "Co je psáno, to je dáno" je sice podle mého názoru jistější, ale přece jen si znovu kladu otázku: „Nebylo by lepší žít v trošku méně papírové společnosti?" Lidové pořekadlo říká: „Dej blbovi funkci a vymyslí lejstro". A v poslední době je ve velké oblibě lejstro kvalifikační. Je takový trend, že musí být každý proškolen. Vedoucí na táboře, sociální pracovník, dobrovolník, prostě každý, kdo chce něco veřejně dělat. A někdy se to týká i oblastí, kde by to člověk nečekal. Osobně nemám nic proti záměrům typu "profesionální pěstounské rodiny". Vždyť je dobré, když se budou náhradní rodiče vzdělávat a na tuto službu připravovat. Proč ne? Jsou přece děti různě tělesně či mentálně postižené a také je třeba se vyrovnat s narušením svěřených ratolestí, které z valné většiny způsobila odborná a kvalifikovaná ústavní péče. Ovšem, na druhou stranu v Čechách máme v dětských domovech i dost dětí, které by mohly žít v naprosto normálních nekvalifikovaných rodinách. (Je zajímavé, že běžná máma se dokáže postarat o své potomstvo zcela přirozeně. Má to v sobě dáno od Boha). Přesto když si chcete například adoptovat dítě, tak musíte absolvovat spoustu vyšetření a dodat mnoho potvrzení, abyste uspěli. S troškou nadsázky mohu říci, že by se člověk mohl i bát toho, že když neprojde, tak mu seberou i vlastní děti. EU nás kritizuje, že máme v Evropě nejvíce odebraných dětí v přepočtu na obyvatele. Pro ilustraci: naše úřady evidují ročně zhruba dvojnásobek toho, co naši slovenští sousedé. Zaběhaný systém prý ale nejde změnit ze dne na den. Plánuje se prý profesionalizace rodinné péče a to vyžaduje čas na vyhledání zájemců, proškolení, změnu legislativy... Nevím jak vy, ale já mám z toho pocit, že stát prostě obyčejným rodičům nedůvěřuje. Nemá k nim „důvěru". Na druhou stranu mě moc těší, že Hospodin k nám tu "důvěru" má a že nevyžaduje žádný papír k tomu, aby nám mohl svěřit děti jako cenný dar do péče. Kéž by takové štěstí měly i děti opuštěné, kéž by každé našlo svého úplně normálního tátu s mámou. To je podle mého názoru to hlavní, o co by se měl stát snažit.

Ivo Kraus

Hrobka a její objevitel pan František Horák v roce 1956 - viz str. 3

Inzerce

Staří manželé z obce Stříbrná na Sokolovsku nabízí zdarma bydlení ve svém domě pro věřícího jednotlivce či malou rodinku, protože s barákem již na vše nestačí.
Bližší informace u
Mikuláše Zoubka z Kraslic na telefonním čísle: 352 696 085.

č. 43

Pronajmu pokoj v Praze mladé ženě či dívce. Tel: 736 640 868.

č. 44

Seznamka pro křesťany
www.noemka.com i
nfo@noemka.com informace k přihlášení tel-sms: 777222877.

č. 45

Prodáme stavební parcelu 50 km od Prahy (20 min. po dálnici na Černý Most). V místě sbor ČCE. Přednostně mladé rodině.
Tel: 604 324 621.

č. 46

Oznámení

60. výročí svatby Marie a ThDr. Jiřího Cardových

Na svatebním oznámení byl uveden biblický verš "Pane, ke komu půjdeme? Ty slova věčného života máš" z Janova evangelia. Svatba se konala 4. října 1947 v evangelickém kostele v Nymburku. Uvedený biblický verš vystihuje směřování jejich manželství i rodiny: cesta za Kristem a s Kristem ve službě církve.

Tehdejší snoubenci se poznali v mládeži chrudimského sboru a vzali se po 7 letech, hned po návratu Jiřího z ročního studia na Teologickém semináři University v Princetonu v USA. Po svatbě odešli na sbor v Kardašově Řečici a po roce působení tam se jim stala na 40 let domovem Horní Čermná v Chrudimském seniorátu - sbor, jehož kořeny nevymýtila ani doba temna. V prostorné čermenské faře s rozlehlou zahradou vyrostly také jejich 3 děti - Petr, Marta a Jan. V období těžkostí, které přicházely, jako např. nemoc Jiřího, politické tlaky, finanční tísně, těžký úraz syna Jana, stáli manželé vždy věrně při sobě a okoušeli posilu i od členů sboru skrze jejich víru a dělnou lásku. Děkujeme jubilantům za příklad životní orientace, jejíž platnost nikdy nepomine.

Rodina

Betlémská kaple na Žižkově
Českobratrská církev evangelická srdečně zve na přednášku:

*** Michael Balík -**
Křesťané v Egyptě
čtvrtek 18. října, 18 h

Snad nejstarší stopy prvních křesťanů lze nalézt v Egyptě. Koptové, prastará křesťanská církev, se považují za přímé potomky starých Egypťanů. Je velikým zážitkem být u mnichů v pouštních klášterech a také vystoupit na horu Horeb, místo, kde Mojžíš dostal desatero.

Přednáška se koná na vytopené kruchtě Betlémské kaple, Prokopova 4, Praha 3

Jak se k nám dostanete:

* tram 5, 9, 26 Lipanská
* autobus 136 Rokycanova
* autobus 207/133 Tachovské nám.

Pozvánka

Místní sdružení Kostnické jednoty Uherské Hradiště pořádá besedu o TGM. Beseda se koná 7.10. v 16 h v modlitebně ČCE, ul. Jana Blahoslava 419.
Přednáší bratr Miroslav Zetek.

* * *

Milí přátelé,
dovolte mi předat vám oznámení a pozvánku na ekumenické putování na Řípu, které se uskuteční **v neděli 28. října** tohoto roku. Zveme křesťany z různých církví a společenství, příznivce víry a všechny ty, kteří se budou chtít připojit k "modlitbě za domov". Informace o programu budeme postupně upřesňovat, v tuto chvíli již víme, že těžištěm akce bude odpolední bohoslužba "na hoře" (tato část programu bude vysílána v České televizi přímým přenosem), v průběhu dopoledne budou v okolí Řípu probíhat rozličné akce (trhy, soutěže, představení, koncerty, dětský program atd.).
ZVEME VÁS K AKTIVNÍ ÚČASTI!! Přijďte představit své společenství, podílet se na programu a organizaci. Těšíme se na Vaše podněty!
Kontaktujte nás na adrese rip@ekumenickarada.cz nebo na telefonech 271 742 326, 776 599 977.
Děkujeme.
Za pořadatelský tým

Zuzana Dvořáková
vedoucí tajemnice
Ekumenická rada církví v ČR
Donská 5
101 00 Praha 10
tel: +420 271 742 850
mobil: +420 776 599 977
www.ekumenickarada.cz

* * *

Komunitní centrum U Jákobova žebříku, Farní sbor Českobratrské církve evangelické Praha 8 – Kobylisy zve na koncert Bohdana Mikoláška „Cesta cíl“ - pořad z nových písniček
Bohdan Mikolášek – kytara, varhany, zpěv
Host: Dana Zahrádková – soprán sólo
Koncert se koná
ve středu 31. října v 18 h
Kostel U Jákobova žebříku, U Školské zahrady 1

Srdečně zvou pořadatelé

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

28/2007

10. října 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde
17. října

Z obsahu:

* *O našem kalendáři*
* *Antimisijní prostředí*
* *Nedokončená reformace*

Poselství k 19. neděli po svaté Trojici

UZDRAV MĚ, HOSPODINE, A BUDU ZDRÁV, SPAS MĚ A BUDU SPASEN, NEBOŤ TY JSI MŮJ CHVALOZPĚV.
Jr 17,14

Prorok Jeremjáš je krásnou, i když tragickou starozákonní postavou. Slabosti těla u něho zápasily se silou ducha. Trval na pokání lidu, který nebyl schopen lítosti. Demaskoval hříchy národa a vyhlašoval nad ním soud, i když věděl, že to bude marné. Ti, které miloval, ho nenáviděli. Tento prorok nehynoucí naděje musel odhalovat falešné naděje svého lidu. Byl věrným vlastencem, a přesto ho pokládali za zrádce. Miloval svou vlast, a Judsko ho očerňovalo.
Nelze ani změřit hloubku zármutku, do něhož se Jeremjáš propadl. Když ztrácel veškerou naději, když byl vydán posměchu svých protivníků, hledal útočiště v Hospodinu. V tomto společenství s Bohem nakonec odolal rozleptávajícím účinkům úzkosti, beznaděje, nepřátelství, samoty, nepochopení i neúspěchu.
Jak je dobré, že máme v Písmu takové slovo. Pán Bůh dává naříkajícímu člověku, člověku trápenému i zoufalému, adresu, na kterou může volat. Svou adresu. Naštěstím naší doby není to, že si lidé na své trápení stěžují, a že si stěžují na nesprávné adrese.
Prorok (podobně jako žalmisté) vkládá svou naději do Božích rukou. K Hospodinu přichází, k němu přináší všecko své trápení. Vyhlíží a prosí toho, který "nemoci naše vzal a bolesti naše vlastní sám nesl" (Iz 53,4).

P. Freitinger

Evangelický kostel v Dobříši - viz str. 4

Scientismus a kreacionismus

Genetika a vlastně biologie obecně se nedávno otřásly v základech. Nositelem dědičné informace živých organismů není pouze DNA, jak se donedávna věřilo, ale do velké míry i RNA, která zatím ležela stranou zájmu jako nepotřebný balast v rámci genové struktury. Nastalého zmatku jistě využijí jak kreacionisté, tak evolucionisté k dalším půtkám.
V minulém století řekl filosof Wittgenstein vtipnou zkratkou (volně cit.): "Věda dokáže zodpovědět všechny smysluplné otázky; žádná z těch smysluplných otázek však bohužel není příliš důležitá pro život člověka." Tato pronikavá věta žel zapadla, a tak se i v našem století celkem odtažité otázky vědy stávají odrazovým můstkem sporů člověku nepoměrně bližších, zasahujících až jeho samotné nitro, jeho rovinu duchovní.

Prozrazené kouzlo
Čím to? Řekneme-li, že věda už od dob renesance "táhne", že má silné slovo, pořád nám zbývá otázka, proč tomu tak je. Vědci ve většině nemívají ve zvyku stát ve středu společnosti. Věda je takříkajíc dětská (a tím sympatická) záliba přijít na to, jak která věc "funguje". A na to člověk potřebuje soustředěně stát stranou. Svědčí to pravda trochu o naší ztrátě právě té dětské nevinnosti, ale vědec pro nás prostě JE podivín. V protikladu k tomu, věda má v naší kultuře poslední slovo.
Věda odčarovala svět. Je to jako s člověkem, kterému je prozrazeno tajemství kouzelnického triku. Stydí se, že na to nepřišel sám. A stydět se nikomu nechce; jsme raději chytří, než zbožní. Když je ale věda stavěna do role posledního soudce, není to jen a pouze trik daleko šikovnější? "Není Stvořitele --- živí tvorové se vyvinuli přirozeným výběrem. Není duše --- podstatou člověka je pohlavní pud. Není modlitby --- pomocí elektrod se podařilo ohraničit centrum zbožnosti v mozku. Není víry --- chování zbožných se řídí ekonomickými pravidly. Zbožný si odpírá některé požitky, ale investice se mu vrací v bohatství náboženských zážitků."

Nějak to Bůh udělat musel
My ale přece víme, že vše živé musel Bůh nějak udělat. Člověk a ostatní tvorové povstali ze země, museli tedy být utvořeni v souvislostech a podle pravidel tohoto světa. Poetické Boží slovo o počátku světa (Genesis 1 - 11) nás učí se ve světě orientovat, což je užitečné pro každého. Chemické a fyzikální vzorce v životě užije jen nemnoho specialistů; je dobře, že nás jimi Písmo nezavaluje. Víme také, že Bůh učinil člověka tělesného a bylo to dobré. I všechny naše duševní pochody se odehrávají na základě těla; že osou naší osobnosti je právě pohlavnost, touha po tom jiném, ukazuje k samotnému Bohu, zcela jinému. Jsme tělesní, a tedy i zbožnost bude mít v mozku své centrum; ano, když byla uťata hlava apoštolu Pavlovi, již se nemodlil, tedy zbožnost bude mít své centrum kdesi v záhybech mozku. A že každý dělá věci za nějakým cílem je tak samozřejmé, že to nelze pokládat za objev. Větší objev je ale zjistit, pro co by se člověk měl rozhodnout. O tom však "věda" mlčí.

Dokončení na str. 4

AKTUALITA

Obtěžování dívek na základkách

Moje nejstarší dcera mi občas vypráví, jak se v poslední době ší mezi školáky epidemie agresivity, šikanování a také sexuální delikty. A není divu. Časopisy pro náctileté se jen hemží erotickým obsahem, pubertální chlapci mají možnost stahovat porno do mobilů a mini dvdíček a děvčátka s odhaleným pupkem tento trend také nezastaví. Haraší to hlavně o přestávkách ve třídě a nebo v šatnách. Pedagogický dozor to nemá šanci uhlídat, neboť jak známo, šikovné děti si vždy dokážou najít vhodný okamžik. A pokud se nějaký viník přeci jen přistihne, tak to mnohdy stejně vyzní do ztracena. Třídní důtky či zhoršená známka z chování už většinou nezabírá, Policie případ odloží a sociálka zasahuje, až když se něco stane. V této souvislosti je třeba si položit otázku:" Stačí spoléhat na psychologické dovednosti učitelů a výchovných poradců?"
Ona totiž pro leckterou dospívající dívku i zdánlivá malichernost v podobě poplácání po zadečku či nenechavé ručky spolužáka může představovat vážný zásah do soukromí. Tolerance těchto jevů se pak může odrazit v dospělosti, kdy žena buď odmítá dotyky anebo nabude dojmu, že si s jejím tělem může kde kdo dělat, co chce.
Možná, že si řeknete: "A co rodinná výchova, tam tyhle věci neprobírají?" Tady je potřeba zdůraznit, že se jistě učitelé snaží, i když je občas

Dokončení na str. 2

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Na desátky je ještě brzy

Před několika málo měsíci rozčeřil vodu zejména v katolické církvi lidovecký ministr Cyril Svoboda svým návrhem, aby katolíci dávali na církev jedno procento svého platu. Byl to Svobodův osobní příspěvek k řešení léta se táhnoucího sporu o finanční narovnání mezi státem a církvemi. Vzhledem k tomu, že nekatolické církve příliš velký majetek neměly, týká se otázka církevních restitucí zejména církve římskokatolické. Konečný výsledek ovšem jistě ovlivní i církve ostatní.
Návrh ministra Svobody kupodivu nevzbudil v římskokatolické církvi takovou míru nevole, jak někteří očekávali. Ozvaly se sice i nesouhlasné hlasy, nicméně návrh podmínečně podpořili i někteří biskupové.
Nás nekatolíky může občas rozladit postoj mediální sféry, která mnohdy jakoby ani nepočítala s tím, že tu existují i jiné církve než církev katolická. Projevuje se to např. v nesmyslné terminologii, která je ovšem v našich médiích zcela běžná. Tak se můžeme například dočíst, že americký prezident se zúčastnil „baptistické mše", nebo že někde vystoupil „protestantský kněz".
Ať chceme nebo nechceme, vyřešení otázky narovnání mezi státem a církvemi se bude týkat i nás, nekatolíků. Faktem je a zůstane, že čím je církev finančně nezávislejší na státu, tím je morálně silnější a tím lepší má evangelizační východisko. Kromě toho k ní její vlastní členové mívají užší – a odpovědnější – vztah. Fareed Zakaria prokázal, že státy bez přírodního bohatství, jež musí své bohatství budovat exportem produktů s vysokou přidanou hodnotou a jež musí své prostředky získávat především přímým zdaněním obyvatelstva (Švýcarsko, Holandsko), mívají obyvatelstvo finančně zodpovědnější. Obyvatelstvo těchto zemí se se svými státy identifikuje zpravidla mnohem úžeji než obyvatelstvo států, kde se platí daně velmi nízké (arabské státy vyvážející ropu). Podobně ten, kdo ví, že se výrazným způsobem podílí na financování „své" církve, k ní bude mít užší vztah než ten, kdo ví, že se o jeho církev „postará stát". Návrh ministra Svobody je krok sice drobný, leč správným směrem.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Izrael změnil politiku v oblasti udělování víz představitelům křesťanských církví

Izraelská vláda už neuděluje obvyklá víza, povolující opětovný vstup křesťanským náboženským představitelům, kteří žijí v arabských zemích a cestují na okupované palestinské území.

Podle informací Křesťanské ekumenické nadace v Izraeli zástupci křesťanských církví musí žádat o víza na izraelských konzulátech pokaždé, když budou chtít vycestovat, a tento proces trvá i několik měsíců. Nová politika znamená, že církevní představitelé se už nebudou moct svobodně pohybovat mezi svými farnostmi a okupovanými územími, informuje TK KBS.

(ath)
christnet

Papež vyzval k mírovému řešení krize v Barmě

Papež Benedikt XVI. včera vyjádřil znepokojení nad situací v Barmě a vyzval k modlitbám za pokojné řešení krize v této chudé asijské zemi. Informovaly o tom tiskové agentury.

"Velice vážné události posledních dnů v Barmě sleduji se značným znepokojením. V duchu jsem velice blízko s lidem Barmy ve chvílích, kdy prožívá bolestnou zkoušku," prohlásil papež před věřícími ve svém letním sídle v Castel Gandolfo. Dodal, že se za Barmu modlí a že vybízí celou církev k následování, aby se podařilo nalézt pokojné východisko ze situace.

Ke katolické víře se hlásí asi jedno procento z 54 milionů obyvatel Barmy; asi tři procenta se považují za věřící jiných křesťanských církví. Papež rovněž vybídl modlit se za usmíření a mír na Korejském poloostrově.

(ath)
christnet

Na Řípu se 28. října uskuteční ekumenická pouť s modlitbou za domov

Praha, 28. srpna 2007 (Michal Otřísal).

Milí přátelé nesnesitelné lehkosti bytí, které říkáme víra, dovolujeme si vás pozvat na ekumenickou pouť na Říp, odkud se prý kdysi s potěchou rozhlédl po české kotlině náš pratáta Čech.

Přijďte se znovurozhlédnout, jak utěšenou zem jsme dostali, a zároveň se potěšit, kolika barvami a melodiemi hraje církev a její souputníci. 28.října 2007 bude patřit Říp všem lidem dobré vůle, potulným komediantům, pracovníkům charit a diakonií, církevním představitelům, hudebníkům i poutníkům ze společenství všech možných vyznání. Budeme si staří mladí, křepcí i nekřepcí, důležití i obyčejní hrát a modlit se za to, aby bylo srdce Evropy zdravé, veselé a nadějné.

Přineste s sebou to nejlepší, co můžete nabídnout, hrst nápadů pro potěchu všech na kopci i daleko pod ním, nebo jen svou touhu uvidět církev svobodně hravou a neustaranou. Dejte o sobě vědět, ať akordu české církve nechybí žádný tón, ba ani ten nejmenší půltón. Přijďte nabrat sil k úkolu prokvasit a prosolit domov, který máme tak rádi. Nejnovější informace a průběžné upřesňování programu najdete na stránce Ekumenické rady církví www.ekumenickarada.cz. Dotazy a návrhy posílejte na adresu rip@ekumenickarada.cz, nebo volejte 271742326, 77659 9977.

www.cb.cz
ekumenický monitoring

Seminář o životě a díle Paula Gerhardta

Seminář o životě a díle Paula Gerhardta pořádají ve dnech 20.-21. října 2007 v Českém Těšíně Českobratrská církev evangelická a Slezská církev evangelická a.v. ve sboru ČCE Na Rozvoji. Na programu jsou přednášky: Úvodní slovo o podnětných událostech v životě P. Gerhardta (Jan Cieślar), Rozbor písní P. Gerhardta ve zpěvnících ČCE a SCEAV (Ladislav Moravetz), Významní hudebníci, kteří zásadně ovlivnili tvorbu P. Gerhardta (Tadeusz Sikora) a Aktualizace života a díla P. Gerhardta pro současného křesťana (Stanislav Kaczmarczyk). Součástí semináře bude i společný zpěv písní P. Gerhardta a koncert s písněmi Paula Gerhardta. Seminář bude ukončen slavnostními bohoslužbami ve sborech ČCE (káže biskup SCEAV br. Stanislav Piętak) a SCEAV (káže synodní senior ČCE br. Joel Ruml). Máte-li zájem o ubytování či stravování, ohlaste se ve sboru ČCE Na Rozvoji na uvedených kontaktech: telefon: 558 742 320, 558 745 191, e-mail: info@ccectesin.cz.

(red)

Obtěžování dívek na základkách

Dokončení ze str. 1

křesťané kritizují za to, že výuku omezují na vyloženě praktické věci. Pedagogové zase tvrdí, že vychovávat má hlavně rodina. Ale pokud rodič selže, kdo promluví mládeži do duše?

Výuka náboženství byla v naší zemi téměř vymýcena. Jsme ateistický stát, a proto dáváme přednost výchově uvědomělého občana. Osnovy občanky jsou mi nejasné, Marxismus-leninismus už to není a něco nového také ne. Ale napadlo mě, že by si naši politici mohli vzít vzor z Číny. Strana zde do svého manifestu zavedla určité pasáže z konfucionismu, týkající se tradiční morálky. Ovšem, soudruzi mají výhodu, že se vůbec drží nějakého věroučného dokumentu. To však pro Českou republiku neplatí.

Závěrem bych chtěl apelovat na české ministry školství, a to slovy Jana Ámose Komenského: "Národe český, vrať se ke Kristu!" Povinná výuka etiky na křesťanských základech už od první třídy by podle mého názoru nikomu neuškodila. A že je to potřeba! To ví snad každý.

Ivo Kraus

Sto deset tisíc křesťanů, sem tam nějaký atheista, jedna želva Valentýna, prckové

a devadesát zvědavých evangelíků, kteří dorazili do Kolína nad Rýnem pozdě, protože navigační systém PGS popletl cestu z Benešova do Prahy a celá výprava se zpozdila a zmeškala zahajovací bohoslužby. A tak 31. evangelický Kirchentag začal bez naší účasti. Příští den jsme se polepšili a v mohutném proudu návštěvníků jsme zahájili průzkum terénu a programu. Pořadatelé na 600 stránkách předložili vynikající předkrm, hlavní jídlo a zákusek a každý si po bedlivém studiu mohl vybrat podle své chuti.

Den začínal rozhovorem nad Biblí s výklady. Přednášky byly rozděleny do tří tematických okruhů – člověk, společenství a svět – a vynikající odborníci, teologové, filosofové, sociologové, umělci, novináři, spisovatelé a politici přednášeli, přemlouvali a provokovali zvědavé posluchače. A bylo co poslouchat: Život před smrtí, Kdo je bližní, Boží moc a bezmocnost (první okruh);Spravedlnost pro společnost, Bohatí a chudí v Německu, Střet generací, Křesťané, Židé a muslimové (druhý okruh) a Jistoty pro svět, Média a věda, Fórum – Rusko, Írán, Irák, Centrum mládeže – Klima a migrace a další..

Připravená strava byla chutná, ale hrozilo nebezpečí příznaků obezity. Milovníci hudby, zpěvu, výtvarného a dramatického umění se mohli aktivně zapojit do programu džezových, divadelních a kabaretních skupin a tak spolu vytvářet radostnou atmosféru evangelického hemžení. Škoda, že tam andělé z Lukášova evangelia v nějakém stánku neprodávali křídla, která by unaveným návštěvníkům umožňovala létat z haly č. l do haly 3 a 4 a 9 atd. a pak po vyčerpávajícím maratonu přistát u hostitelů a po dobré večeři a za zpěvu známé mládežnické hymny z tábora JAK Večerní když zvony znějí, duše moje, pamatuj... ulehnout k posilujícímu spánku. A ráno, hurá, znovu mezi své. Snad se někdy těch křídel do-čkáme; říká se přece, že každý člověk má svého anděla strážného. Nejčastěji jsem se pohyboval v hale č. 3. Fantastická nabídka teologické literatury, nosičů CD a DVD, počítačových triků, hádanek a zázraků, knížek pro děti a mládež, různých biblických seriálů, zpěvníků, atlasů, povídek a románů s náboženskou tematikou, prostě čerstvé lahůdky ještě vonící tiskařskou černí lákající nejen k ochutnání, ale i ke koupení, jenže, OUHA! kde vzít a nekrást potřebné šekele, denáry a drachmy? Zase ten nepřítel pro českého občana a evangelíka – EURO!

A v hale č. 11 se zpívaly chorály Johanna Sebastiana Bacha. Stočlenný studentský sbor, elektronická náhražka varhan (žádný Gottfried Silbermann) a dirigent, který řídil i učil přicházející zájemce správně vyslovovat texty písní, co to je crescendo a decrescendo a j. a němečtí bratři a sestry zpívali s chutí, chvíli vsedě, chvíli stáli a kdyby přišel sám velký MISTR kontrapunktu, myslím, že by měl radost.

Hůře by dopadla sestra farářka Sigrid Königová, která v černém taláru s bílými tabulkami pod límcem točila s nevídanou vervou klikou pravého flašinetu a vybírala na nemocné děti v Africe. Nebylo to marné; košíček byl brzy plný, a tak po Bachovi uslyšeli odcházející návštěvníci na rozloučenou populární melodie.

Nemohu nepřipomenout návštěvu milovaného přítele, který se narodil 1770 v Bonnu a jehož dílo stále žije a potěšuje miliony posluchačů na celém světě. V muzeu můžeme vidět obrazy nesmrtelného umělce, kopie i originály jeho skladeb, housle a violoncello, klavíry z Lon-dýna a Vídně a pro nás nezvyklé exponáty – plechová naslouchadla, která měla aspoň trochu bojovat proti strašnému nepříteli – hluchotě. Když jsem odcházel z Beethovenova domu, ještě dlouho jsem slyšel z poslední, čtvrté věty deváté symfonie Schillerovu báseň Ódu na radost, oslavující přátelství mezi lidmi.

Seid umschlungen Millionen. Diesen Kuss der ganzen Welt...

V náruč spějte, miliony! Zlíbat svět kéž dáno nám!

Bratři! Hvězd kde žárný stan, dobrý Otec zří z mlh clony....

(Pavel Eisner)

Milí čtenáři, nezapomeňte, že Devátá symfonie d moll bude znít u Božího trůnu v den posledního soudu!

Kolín nad Rýnem je krásné město a vedle nádherného Dómu mohou turisté navštívit několik románských kostelů, muzea a obrazárny. Katedrála byla založena 1248 a výška věží je 157 m, zvon Sv. Petr váží 24 tun a na vyhlídku vede 509 schodů. Kdo nemá artrózu, ať si zacvičí!

Účastníci Kirchentagu nosili růžové šátky a trička a i jeden oblouk železného mostu přes Rýn měl kabátek ušitý podle poslední módy.

Někteří přátelé se mě ptali, jaký má smysl to evangelické hemžení. Odpověď byla jednoduchá: velký, a je důležité, aby se křesťané takhle scházeli, učili se a navzájem se povzbuzovali.

Loučili jsme se při závěrečných bohoslužbách na břehu Rýna (Poller Weise) a doufám, že se sejdeme znovu za dva roky v Brémách.. Nebude tam sice želva Valentýna, která bydlela s námi u našich hostitelů, ale jistě tam budou děti – prckové, které jsem potkával při svých toulkách po halách a které trpělivě vyhlížely stánky se zmrzlinou. Že by konfirmační příprava v Němec-ku začínala už ve věku tří let?

ZŠ

Nad Biblí

Abrahamovské zastavení první

1. Abraham jako otec víry

Příběhy praotce Abrahama (Gn 12-25) žijí svým vlastním životem jednak na biblické půdě (Ga 4), jednak v mezináboženském dialogu Židů, křesťanů a muslimů, jejichž předpokladem z naší strany je pozorné čtení biblických příběhů samotných. Jejich struktura a chronologie svědčí jak o úctě k zachování doslovného textu i za cenu určitých napětí, tak o jejich pečlivém zpracování ve službě jedné jediné linie předávání Božího zaslíbení. Pokusme se ve třech zastaveních nahlédnout bez nároku na úplnost do bohatství a aktuálnosti jejich zvěsti.

„Abraham byl stařec pokročilého věku. Hospodin mu ve všem požehnal" (24,1). Tak jsem si Abrahama od dětství představoval, jako starého důstojného muže obklopeného nepřehledným množstvím ovcí a velbloudů, protože právě v tom množství jsem viděl Boží požehnání. Abraham byl muž hluboce zbožný, všechny spory kolem sebe moudře řešil a nakonec zemřel ctěn a milován svým potomstvem.

Tato dětská představa vydržela dlouho, i když postupně vybledla společně s ilustracemi v biblické dějepravě. Při svém nedávném čtení Geneze jsem si však uvědomil, že když odstraním z biblického textu Boží jednání, rozpadne se Abrahamův životopis ve zvláštní a téměř nesrozumitelné torzo. Co vlastně o něm víme nezávisle na pohledu a hodnocení víry?

Abram, později Abraham, odešel ze svého rodiště z důvodů, které nikdo mimo něho nechápal, a odvedl s sebou svou ženu Sáru a synovce Lota. V zemi kenaanské bloudil jako host a cizinec a nikdo netušil, jaký je cíl jeho putování. Tu a tam se choval zvláštně, s kýmsi rozmlouval a označoval krajinu oltáři. Byl velice zámožný, ale jako cizinec zranitelný a musel se o své a Sářino bezpečí postarat, jak nejlépe uměl. Nejvíce zaujal svérázným způsobem nakládání se svými potomky: měl syna Izmaele ze Sářiny otrokyně Hagary, šest synů s ženou Keturou a další nejmenované potomky se svými ženinami, ale všech se zbavil, všechny do jednoho poslal pryč (25,6), aby veškerou svou lásku a veškerý svůj nerozdělený majetek věnoval pozdnímu synu Sáry Izákovi. Proč, to byla záhada. A co rovněž nepochybně dráždilo, bylo odmítání jakéhokoli pokrevního mísení s Keenánci – pro Izákovu ženu poslal do míst svého původu.

Chybí však smysl celého tohoto počínání. Komusi věří, a přesto bezcílně bloudí. Občas podléhá rozmarům své manželky, vůči svým nejbližším však dokáže jednat autoritativně až despoticky. Je úspěšný podnikatel, orientálním způsobem obratný diplomat, ale naprosto a zásadně selhává v roli otce: jeho děti s výjimkou jednoho nepoznaly otcovskou výchovu ani lásku. Počínání Abrahamovo je krutým výsměchem tomu, jak si měl počínat odpovědný otec svých dětí, a i Hagar egyptská učinila pro zajištění budoucnosti svého syna daleko více než jeho otec. Bez Boha nerozumíme Abrahamovi ani jako člověku, stejně jako se bez vnímání Boha rozpadá i cesta židovstva a křesťanské církve v nesrozumitelný

Dokončení na str. 4

Pastor Jiří Třanovský – Slovanský Luther

Právě letos míjí 370 let od úmrtí tohoto vzácného muže, největšího slovanského náboženského pěvce, který svojí tvorbou sloužil slovanským evangelíkům víc než 300 let. Jeho písně doprovázely naše předky na mnohých bohoslužbách, při rodinných pobožnostech i při každodenní práci, a jeho modlitby byly školou modlitebního života pro všechny, kdo se chtěli naučit rozmlouvat s Bohem o svých životních problémech.

Jiří Třanovský se narodil v Těšíně. Studoval v Kolobrzegu a pak theologii na univerzitě ve Wittenbergu. Pracoval v Praze, v Třeboni, v Holešově na Moravě, ve Valašském Meziříčí, a pak jako vyhnanec v Bielsku, na Oravském Podzámku a v Liptovském Mikuláši, kde také zemřel.

Jeho životním dílem je zpěvník Cithara sanctorum a modlitební knížka Phiala odoramentorum.

V Těšíně ho připomínají:

* Památník před kostelem Na vyšní bráně, na kterém čteme: *„Ks. Jerzy Trzanowski 1592 – 1637 Ewangelicki pieśniarz trzech narodów slowiańskich."* Památník odhalen 26. 4. 1992.

* Pamětní tabule na domě v místě narození Třanovského: *„Ks. Jerzy Trzanowski 1592 – 1637 Twórca i krzewiciel ewangelickiej pieśni kościelnej wśród narodów slowiańskich. W miejscu urodzenia miasto Cieszyn 1992."* Tabule odhalena 25. 4. 1992.

* Pamětní tabule na budově radnice v Českém Těšíně na náměstí. *„Jiří Třanovský, slavný český pěvec, duchovní, jehož Cithara sanctorum z r. 1636 se stala zdrojem duchovní i národní síly a symbolem jednoty československé. Narodil se v r. 1592 v Těšíně, působil v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku."*

9. 4. 1592 – 29. 5. 1637

* Ulice Třanovského na severní straně města Českého Těšína.

Vděční Slováci

mu postavili pomník před evangelickým kostelem v Liptovském Mikuláši.

Na pomníku čteme: *„Juraj Tranovský, rodem Sleziak, výchovou Čech, účinkovaním Slovák, zlatoustý evanjelický pevec, autor velkoknížky duchovných chrámových piesni. Verný vyznavač a trpiteľ, vyhnanec pre vieru a vernosť čistému evanjeliu Kristovmu."*

Kdo proti nám, když Bůh s námi jest? Živí i mrtví jsme jeho.

Tyran, smrt, peklo, žádná neřest neodloučí nás od Něho.

Meč, povodeň, žalář, oheň, ni zlost světa všeho.

Buď jeho jméno od nás chváleno až na věky.

V evangelickém kostele v Liptovském Mikuláši je pamětní tabule, na které čteme:

„Exulantovi a martyrovi, spevcovi a tvorcovi Cithary sanctorum Jurajovi Tranovskému, kňazovi sboru svätomikulašského v jubilejnom roku venuje vďačná cirkev evanj. a. v. na Slovensku."

Písně Třanovského

jsou vyznáním jeho víry, lásky i naděje, jakož i veliké úcty k Trojjedinému Bohu i krásným svědectvím pro nás.

Pán Bůh je síla má, všecka obrana má! Bezpečně má státi, aniž se lekati duše má.

Neboť při sobě mám, v kteréhož já doufám, bojovníka toho, Boha přesilného, nezoufám.

Kristus Pán jest můj život, smrt pak má zisk můj jest: toho mám mnoho jistot, buď Bohu chvála, čest!

Kristu náležím, jemu živ jsem i umírám; z ciziny světa k domu jeho se ubírám.

On mne odsud vyvede jako otců plémě z Egypta a přivede do slíbené země.

Kdež Jeruzalém nový jako křišťál skvoucí má pokoj opravdový, při tom radost vroucí.

Jak čerstvých vod jelen žádá v čas unavení svého , tak má duše vždycky ráda chce mít Ducha svatého; neb bez jeho pomoci nemáme žádné moci, mrtví jsme od přirození v věcech potřebných k spasení.

Ó přijdi k nám, Duchu svatý, Bože mocný a pravý, s Otcem, s Synem též podstaty a tak hodný též slávy; posvěcuj a spravuj nás nyní i v poslední čas, otevři svým darům pramen k spasení našemu, amen.

St. Kaczmarczyk

Diabolizace dějin

V prologu dramatu Noční můra Josef Šafařík symbolicky zachycuje atmosféru podivně propletené absurdity, do níž se následně bude nořit dialog mezi ředitelem a vězněm. Vězně nebudí narušení ticha, ale naopak náhlé a nečekané přerušení všeprostupující hlučnosti. Děsivost a hrůza nastalého ticha směšuje nenadálost se strachem, obcházejícím setrvale nevysvětlitelnost posunů, jejichž pádnost začne být odhalována teprve vystoupením ředitele. Setkání ředitele s vězněm je ovšem vyústěním dějinného pohybu, jehož kontury soustředěněji Šafařík sleduje v epochálním díle Cestou k poslednímu. Abychom pochopili svéráznost vězňovy situace, pokusíme se ve zkratce a se zdůrazněním hlavních pilířů stavby rekonstruovat podobu Šafaříkovy filosofie dějin. Dějinami prochází polarita dvou principů, ztotožňovaných se židovskou a křesťanskou představou zbožnosti, přičemž jejich konfliktnost je dána diametrálně odlišným posazením do dějin. Zatímco židovství je neseno starozákonním příslibem ideálu přežití v hojnosti, novozákonní vystoupení Ježíše přibližuje takový příslib do kompetence pokoušejícího ďábla, který se snaží zmást Ježíšovu rozhodnost v odolávání svodům snadno domahatelné moci. Vrchol Ježíšova příběhu pak stupňuje závažnost tohoto střetu, když připravená šibenice jakožto mocenské skoncování s člověkem se převrací v kříž, na němž se ukazuje bezmocnost moci. A protože v Šafaříkově provedení jsou dějiny především chorobopisem uspokojování mocenských ambicí, znamená Ježíšova smrt na kříži apel pro vyhoštěnost křesťana z dějin, v nichž nemá co pohledávat. … To, že se césarovi podařilo učinit z pronásledovaných pronásledovatele, není pouze velmi zdařilou mocenskou kalkulací, ale zároveň počátkem totalizace světskosti, vydané moci ďábla. Diabolická podoba dějinnosti strhává do svého víru křesťana, nepřipraveného zpočátku se v parametrech dějinných nároků orientovat, čímž v nastalé ztrátě přehlednosti se stává pohodlným vykonavatelem mocenských příkazů. ...

Dějinná zakomplexovanost křesťanství se bude snažit nejen uhájit vydobyté pozice na světské moci, aniž by si byla schopna připustit, že právě taková horlivost potvrzuje světský zájem, protože církev se stává regulérním a tudíž zvladatelným protivníkem, ale ve své podrážděnosti se bude stále citelněji nasměrovávat i s ohledem na židovský princip, jehož bytostná začlenitelnost do logiky světských příslibů začne být ohrožována. Materializace zásvětně orientované mimodějinnosti tak postupně zatuhne do křečovitě zarputilého zápasu, v němž se sebezáchovné úsilí židovského principu může zachránit pouze lstí, jejímž prostřednictvím naočkuje do obsahové vyprahlosti křesťanské zbožnosti své vnímání světa. Potlačováním židovských dobyvatelských ambicí se samo křesťanství stává dobyvatelem a mocenským potvrzovatelem své vlastní diabolizace. ...

Ředitel, který je od počátku rozmluvy iniciativnější a má již neúspěch svého úsilí čitelněji před sebou, představuje zastánce vědy a techniky jakožto utopického přesahu, naplňujícího dočasně budoucnost aktivizujícím příslibem. Oproti tomu vězeň zastává stanovisko zlidšťující kultury. Rozhodně nikoliv náhodou se v postavě ředitele soustřeďují mocensky agresivnější momenty vědy a techniky a v postavě vězně kulturní ideál.

Otázka „Bože, kde jsi?" ústí do nalezení Boha ve stroji, protože kde jinde by se v proměněné situaci křesťanova pohlcení dějinami mohl nacházet. Jedině Bůh ve stroji dokáže ospravedlnit křesťanovu zpronevěru a dodat patřičné síly pro další dějinné zápasy. … Pokud totiž technika dovršuje stanovisko mocichtivosti, násobí zároveň zřejmost alibistického odůvodňování potřeby moci na polidšťování světa, neboť ve skutečnosti jsou dějiny pouze odlidšťováním pro moc … Vězení se tak stává jediným a posledním příbytkem, v němž lze ještě nahlédnout pravdu omylů a nalézat tak cestu ke smíření, neboť vězení se stává reálným žitelným prostorem těm, kteří v zaslepenosti své potřeby o něco bojovat vytvořili nežitelně odcizenou skutečnost.

Úryvek ze studie přednesené na konferenci; Petr Bláha:Úvaha nad situací vězně v procesu dějinné diabolizace

Jan Kašper

Recenze

Marie Mikulová-Thulstrupová:
Kierkegaard a dějiny křesťanské zbožnosti.
Centrum pro studium demokracie a kultury,
Brno, 2005

Kierkegaard je pojem. Jaký? To ukazuje např. to, že v seznamu prací o něm nacházíme již přes 4000 titulu knih. Na jedné straně je studován jako ten, kdo podnítil existenciální způsob myšlení a fenologický přístup k pojetí existence. Na druhé straně je viděn jako ten, kdo nejen vystudoval luterskou teologii, ale i "urputně" ji kritizoval. Estetici i etici v něm vidí nepřeberný zdroj podnětů.

Autorka práce- paní Marie Mikulová-Thulstrupová - je též pojem. Stačí se podívat na celou sérii Kierkegaardových knih, které převedla do soudobé češtiny. A jen ten, kdo se pokoušel číst Kierkegaarda v originále, ten si dovede představit, jak obtížná práce to je. V recenzované knize máme před sebou "životní dílo" této autorky. Celý život se soustavně věnovala - spolu se svým manželem (profesorem etiky na dánské evangelické teologické fakultě) Kierkegaardovy, našla mezeru v souboru pojednání o něm - a vyplnila ji knihou, kterou máme před sebou.

Jak již vyplývá z nadpisu, pojednává recenzovaná kniha o zbožnosti. Pojednává o ní tak, že Kierkegaardovo pojetí - a praxi - zařazuje do kontextu dějin toho, jak bylo o zbožnosti kdy psáno. Nejen to. Snaží se vyčlenit z toho, co Kierkegaard napsal, samo jádro novozákonního pojetí zbožnosti, o které Kierkegaardovi šlo. A oč mu šlo? O to žít doopravdy a naplno svůj život jako křesťan. A to je otázka, kterou si klade každý z nás - ne jen jednou, ale neustále. Dnes pak zvláště, když vidíme, jak sentimentální romantismus holduje prchavým emocionálním zážitkům. Pohybuje se v horizontále a o vertikále života, o jeho hloubce a výši nemá potuchy.

Řekne-li Kierkegaard víra - a to je pro něho samo jádro křesťanství, pak má na mysli takovou víru s níž se setkal u Abrahama. Uslyšení Božího volání a naprostá poslušnost toho, co bylo zaslechnuto. Hovoří-li o novozákonní podobě životní cesty víry křesťana, potom klíčovým slovem mu je metanoia - radikální změna směřování života. I když Kierkegaard souhlasí s tím, že odpuštění vin je Boží dar, přece jen vidí nutnost určité aktivity člověka, který o odpuštění prosí (s. 73)

V jeho pojetí obrácení je nejen biblické "Kdo kradl, již nekraď..." (L 3,10), ale i pokání. A to je velice hluboká změna v nitru člověka. Patří do ní nejen lítost nad tím, že člověk opustil cesty Boží a nejednal podle Boží vůle, ale i neustálé pamatování na to, kdy sešel z Boží cesty a dal se cestou jinou (svévolnou). Toto ujasnění obsahuje nejen upřímnou lítost, ale i hluboký pocit provinění. Na něj pak navazuje úkol polepšení, tj.změny směru, směřování všech záměrů tak, aby byly v souladu s Boží vůlí." Jen tento postoj může vést k odpuštění", říká Kierkegaard (s. 72). Maně nám v tom zní Bonhoefferovo odlišení laciné a drahé Boží milosti.Kierkegaard zde jde dál a vidí Boží milost i v požehnání. To chápe jako "Boží pozitivní, láskyplný vztah k lidem " (s. 171).

Poslušné následování Krista, které z tohoto pokání a obrácení vychází, je pak tím, co Kierkegaard rozumí pravým životem křesťana. "Křesťanství se dokazuje následováním" (s. 167). To však ve své době u svých spoluobčanů nenacházel. Proč? Kierkegaard z toho do určité míry vinil Luthera: "Změnil křesťanství tím, že odstranil následování Krista" (s. 77). O následování Krista v Kierkegaardově pojetí pojednává celá poslední kapitola recenzované knihy. Radikálně odmítá to pojetí, které je pouze zrcadlením - imitací toho,jak žil Kristus. Na druhé straně klade důraz na hluboké vnitřní, niterné kořeny víry, které vedou k tvořivému následování - a tak k opravdovému životu víry každého z nás (jako "jedince"). Ne k "mírnému" následování, ale k opravdovému "životu s Kristem" (s.184).

Recenzovaná kniha je nesmírně aktuální a nesmírně bohatá. Dalo by se říci, že je "vysokoškolskou učebnicí pojetí zbožnosti" - vůbec, nejen u Kierkegaarda. Podává přehled pojetí zbožnosti od počátku křesťanství do Kierkegaardovy doby - zbožnosti asketiků, mnichů a jeptišek, reformátorů, pietistů i kazatelů pokání. Do hloubky se zabývá otázkami křesťanské lásky, utrpení a radosti ve spojitosti s následováním Krista, tradicí i tím, co Kierkegaard viděl kolem sebe. Má bohatý aparát vysvětlivek a přehled použité liteatury. Ten obsahuje daleko přes 300 titulů.

Jaro Křivohlavý

Lavice v jimramovském kostele

Noemi Dostálová

Z kostelních lavic
na mě hledí
oči starých stromů,
oči suků modřínů a jedlí.

Zpíváme žalmy,
kázání posloucháme tiše.
Oči se shlukují,
jdou ke mně blíž a blíže.

Nejsou to jen oči stromů,
jsou to i oči lidské,
i ruce, co sázely stromy,
tváře a hlasy, staré písně.

Zvedáme zraky vzhůru:
Odpusť nám. Slituj se, pomoz,
Pane náš, Kriste!

Oči všechněch v Tebe doufají ...

Scinetismus a kreacionismus

Dokončení ze str. 1

Klaňte se stvoření

Věda, užitá k vyvrácení náboženství, je sama náboženstvím. Hle, stvoření nějak funguje, uctívejte je proto. Když někteří vědci vedou boj proti náboženství, nečiní tak kvůli pravdě, ale kvůli vlastním stvořeným bohům. Pohané dokazují své bohy ze stvoření: Hle, hrom bije, klaňte se bohu hromu. To je modlářství.

Stejně modlářské je ale i dokazovat ze stvoření živého Boha, Otce Ježíše Krista, o což se bohužel urputně snaží nemálo křesťanů, tzv. kreacionistů. Ti trvají na doslovném pochopení prvních kapitol knihy Genesis. Pro-středkem obrácení, prostředníkem mezi Bohem a člověkem, se tak ale stává příroda --- kdežto pravým prostředníkem je přece jedině Kris-tus. Vždyť on je Bůh cele, stvoření je naproti tomu jen Boží dílo a Bůh není jeho součástí, proto jej z něho nejde dokázat. "Nikdo nepřichází k Otci než skrze mě," praví Pán.

Nelze se vytáhnout za vlastní šle

Kreacionisté svým způsobem vlastně vnucují Bohu, že přece musel stvořit svět tak, aby si to oni dokázali představit --- za 6x24 hodin. Kreacionisté nejsou nepodobni vulgárním materialistům s jejich představou ještěra, který leze z vody a přes psa a opici se mění v člověka. Více pokory nakonec mají skuteční vědci, kteří zkoumají dílčí mechanismy stvoření, ale přiznávají, že každá představa celku stvoření je jen přibližná. V tom by nám měli být příkladem --- abychom pochopili, že jako pouhé součásti stvoření nemůžeme pojmout do své představivosti jeho počátek (jako se nelze vytáhnout za vlastní šle).

Jako v dobách Pavlových někteří kladli za podmínku spásy před přijetí Evangelia obřízku, přijetí Evangelia dnes v očích mnoha křesťanů musí předcházet přijetí jejich schematické představy vzniku světa. A to už vůbec nemluvím o tom, že doslovným chápáním Geneze nevědomky činí z Boha otce hříchu --- protože kde vzali Kain a i spravedlivý Henoch své manželky? Vzít si svou sestru je přece před Bohem ohavnost.

Tomáš Pavelka

Abrahamovské zastavení první

Dokončení ze str. 2

komplex zvyků, uzavřenosti před světem a sporů, kterým nikdo nemá šanci porozumět. Kdo vlastně je Abraham a kam jde?

„I řekl Hospodin Abramovi: Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu… A Abram se vydal na cestu, jak mu Hospodin ukázal" (12,1n). Teprve toto vyslání a požehnání dává smysl a směr nejenom Abrahamovi samému, ale i Abrahamovi v očích naší víry. A tak se ptejme: jak vlastně Bůh s Abrahamem jedná? Jak si ho připravuje ke splnění tohoto úkolu? Kromě povzbuzování a ujišťování stálostí svých zaslíbení nijak. Nepřitesává ho do podoby zbožného hrdiny, nevyjadřuje se k Abrahamově slabosti, nechává ho společně se Sárou zkoušet pošetilé zkratky a tu a tam se bezradně motat v kruhu. Nepoučuje, nekárá, nesoudí. Bůh prostě vyrovnává Abrahamovi cestu, odvrací od něho katastrofy, zachraňuje jeho otcovskou čest tím, že se sám ujímá péče nad potomstvem, které od sebe Abraham zahnal. Pro víru, v níž se vydal poslušně na cestu, přejímá záruku nad dosažením cíle jeho cesty: „Abram Hospodinu uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost" (15,6).

Biblické podání neřeší otázku, co všechno Abraham věděl, ale docela prostě uvádí jednotlivé děje do spojitostí. Dává nám nahlédnout do zaslíbení sdělovaných ve snech a nočních viděních, zasvěcuje nás do očekávání zaslíbeného syna Sáry a nikoho jiného. Víme, že pro ni ranil Bůh faraona a jeho dům ranami (12,17). Jsme svědky snu abímeleka v Geraru, jehož Bůh varuje: „Zemřeš pro ženu, kterou jsi vzal; vždyť ona je provdaná!" (20,3) Naslouchámе Abrahamově modlitbě za záchranu spravedlivých v Sodomě, která jediná uvádí Abrahama do souvislosti s následujícími událostmi, protože osobně se vysvobození ze Sodomy neúčastnil a o jeho pozdějších stycích s Lotem ani o poskytnutí jakékoliv pomoci neexistuje svědectví. Formou splnění Abrahamovy modlitby (17,18) spojuje Bůh s Abrahamem své požehnání Izmaelovi a zajištění budoucnosti jeho potomstvu. Přestože Abraham jako otec byl takový, jaký byl, dává mu Bůh nové jméno a slavnostně prohlašuje: „Určil jsem tě za otce hlučícího davu pronárodů" (17,5).

Dar Boží spravedlnosti není oceněním přirozené kvality Abrahamova života, ale zjevením nové skutečnosti tak, jak ji vyznává v hlubokém porozumění Božímu záměru apoštol Pavel: „A tak od nynějška už nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek…Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové!" (2 K 5,16n) Pominul Abraham bloudící nevěda, kam jde; pominul strach, v němž vydává Sáru za sestru; pominula slabost, v níž nedokázal odmítnout Sáře její ukvapené nápady; pominulo vyhnání Hagary s Izmaelem: nad tím vším je dosvědčeno Boží rozhodnutí trvalé pro všechny věky a všechny národy: Bůh jako Otec všech lidí se nestydí nazvat se Bohem tak nešťastného, selhávajícího, a přece se za své děti modlícího otce, jakým Abraham byl.

Je to zcela záměrný paradox, neboť jestliže se otcem naší víry stává právě Abraham, potom může přijít každý, kdo hořce vyznává své hříchy, kdo se nevyzná ani sám v sobě, komu nevyšly jeho životní plány, kdo selhal jako manžel, manželka, otec nebo matka, kdo se dostal do vězení, propadl alkoholu, drogám a hledá namáhavě své nové místo v životě. Každý se smí odevzdat do Boží náruče s očekáváním, že Bůh může pro milosrdenství ukázané na Abrahamovi slepit rozbitou nádobu a darovat lidskému životu nový smysl a tvar.

Hospodin Abrahamovi ve všem požehnal (24,1). Teď už vím, že nejde zdaleka o ovce a velbloudy. Hospodin propojil jeho modlitby se svým záchranným jednáním. Nás všechny volá k tomu, abychom Abrahama přijali bez životopisných přikrášlení jako nositele zaslíbení a otce naší víry. Ovšem zároveň na něm vidíme, že očekávání na naplnění zaslíbení bylo dlouhé a doprovázené ohrožením. Ale o tom příště.

Miloš Hübner

Výročí v Dobříši

Vážený pane starosto, dvojctihodní kolegové faráři., milí přátelé,

našemu kostelu je sedmdesát, ale evangelíci se v těchto končinách vyskytují mnohem déle. I v dobách nepřízně všelijak na zapřenou a skrytě vždycky byli SBOR. Nemůžeš být bratrem jako jedináček. Nemůžeš sám bez ostatních tomu v nebesích poctivě říkat Otče náš. Sám snad nemůžeš být ani křesťanem.

Tak jsme tu. SBOR, sebrání, sebranka pozornosti a mysli usebrané k tomu, co věříme, vírou poznáváme a chápeme. Ne díky lepším poměrům. Zpravidla jim spíše navzdory. Navzdory rozptylujícím silám kolem i v nás, navzdory tomu, co v nás Pánu Bohu překáží, je a trvá tady tahle podivnost, divadlo v Boží režii na téhle malé scéně s repertoárem, který nás oslovuje a mluví nám do duše; činí nás společenstvím podobných zkušeností, podobného obrazu světa, podobného smýšlení o sobě, o nás, o člověku vůbec. Nahlížíme, že ON učinil nás a ne my sami sebe, abychom byli jeho a ne sami svoji, rádi s ním a vpravdě svobodní.

Stvořením nám dal a dává něco ze sebe. Ne bez bolesti (Gn 6,6). Zraňován svým stvořením v Ježíši Kristu ukazuje sebeomezení své otcovské lásky, s níž nás snáší v naději, že láskou přemoženi přestaneme být jeho trápením, že změněni a proměňováni nezakrníme v nicotě a nesmyslnosti, ale že dospějeme, že dorosteme ke vzrušujícímu slavnému bytí s ním už tady a teď a vždycky. Tohle nás

Výzdoba evangelického kostela v Dobříši

zve a láká do houfu. Ověřujeme si, že SETKÁNÍ v tom, o co jde Ježíši Kristu, nám nabízí plnohodnotný život a pravý jeho smysl. Česky a německy jsme to povědění židovského myslitele s odkazem na slib Ježíšovy přítomnosti (Mt 18,20) nechali vyrýt na zvon, jímž se svoláváme: „Všechen opravdový život je setkání. Alles wirkliche Leben ist Begegnung" Martin Mordechaj Buber.

SETKÁNÍ. Tkadlec by nás poučil, jak k němu dochází mezi osnovou a útkem, když sešlápne podnožku, zvedne sudé nebo liché nitě osnovy a vzniklým prostorem (prošlupem) prohodí člunek s cívkou odvíjejícího se útku. Po nedělích, po dnech svátečních, přátelé, zde setkáváme svůj útek s osnovou Páně už sedmdesát let. Dílo těchto setkání ovšem nenabalujeme na vratidlo, ale rozvinujeme, rozprostíráme vstříc tomu, který přichází, aby v tomhle kamenném stavení nás vzdělal a potvrdil v dům duchovní živého společenství. Škoda, kdyby v přípravě jeho cesty, v tom koberci slavnostního prostředí a vítání, měla chybět zrovna moje nebo tvoje nit. Prach dávno odumřelé tkáně někdejších společenství v osiřelých zdech kostelů na prodej se nám připomíná i v takovéhle chvíli radosti nad zdařilým dokončením stavebních a obnovovacích prací ke cti Boží. Ne v tom, co se nám povedlo, ale v tom, co ON nám přidá, je to jedno jediné životodárné a potřebné.

V Dobříši, 23. září 2007

Samuel Jan Hejzlar

Inzerce

Staří manželé z obce Stříbrná na Sokolovsku nabízí zdarma bydlení ve svém domě pro věřícího jednotlivce či malou rodinku, protože s barákem již na vše nestačí.
Bližší informace u
Mikuláše Zoubka z Kraslic na telefonním čísle: 352 696 085.

č. 43

Pronajmu pokoj v Praze mladé ženě či dívce. Tel: 736 640 868.

č. 44

Seznamka pro křesťany
www.noemka.com
info@noemka.com informace k přihlášení tel-sms: 777222877.

č. 45

Prodáme stavební parcelu 50 km od Prahy (20 min. po dálnici na Černý Most). V místě sbor ČCE. Přednostně mladé rodině.
Tel: 604 324 621.

č. 46

Pozvánka

Milí přátelé,
dovolte mi předat vám oznámení a pozvánku na ekumenické putování na Říp, které se uskuteční **v neděli 28. října** tohoto roku. Zveme křesťany z různých církví a společenství, příznivce víry a všechny ty, kteří se budou chtít připojit k "modlitbě za domov". Informace o programu budeme postupně upřesňovat, v tuto chvíli již víme, že těžištěm akce bude odpolední bohoslužba "na hoře" (tato část programu bude vysílána v České televizi přímým přenosem), v průběhu dopoledne budou v okolí Řípu probíhat rozličné akce (trhy, soutěže, představení, koncerty, dětský program atd.).
ZVEME VÁS K AKTIVNÍ ÚČASTI!! Přijďte představit své společenství, podílet se na programu a organizaci. Těšíme se na vaše podněty!
Kontaktujte nás na adrese rip@ekumenickarada.cz nebo na telefonech 271 742 326, 776 599 977.
Děkujeme.
Za pořadatelský tým

Zuzana Dvořáková
vedoucí tajemnice
Ekumenická rada církví v ČR
Donská 5
101 00 Praha 10
tel: +420 271 742 850
mobil: +420 776 599 977
www.ekumenickarada.cz

* * *

Veritas, historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace vás zve na tradiční, již XXVI. seminář, na jehož programu je přednáška o málo známé, ale výrazné osobnosti raně toleranční doby.
Na téma: "Tomáš Juren. Tolerance a hudba srdce" promluví Mgr. Sixtus Bolom z Brna.
Seminář se bude konat v Pardubicích na faře ČCE v ul. Sladkovského č. 638 (6. dům za kostelem ČCE), a to v sobotu dne 20. října 2007 v 10 hodin.
(Od nádraží jedou k ul. Sladkovského trolejbusy č. 2 a 13 do stanice Tř. Míru /3. zast.)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

29/2007

17. října 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde
24. října

Z obsahu:

* *Jidášův komplex*
* *Ekumenická past*
* *Román Q*

Poselství k 20. neděli po svaté Trojici

Nedej se přemoci zlem

Kolikrát stojíme tváří v tvář zlu v rozpačité bezradnosti. Čtu ale: „Nedej se přemoci – přemáhej!" Slyšíme varování, slyšíme rozkaz. Nedat se. Nikdy se nesmířit. Nezůstat nečinní. Neustoupit. Navzdory síle „všudypřítomného" zla, lidské nespravedlnosti, utrpení, hříchu. Možná navzdory minulým zkušenostem. Navzdory všeobecné lhostejnosti a vlastnímu strachu. Navzdory falešné „křesťanské" pokoře. Jsme zváni k boji. Vybaví se nám možná slovo o nastavení druhé tváře? Ale pozor: i kázání na hoře nás vede k aktivitě – nastavit druhou tvář, dát svůj plášť a ujít druhou míli (Mt 5,39-42). Nedej se přemoci zlem. Dnešní svět čelí zlům, se kterými si neví rady, a křesťan a církev nemůže zůstat stát stranou. Jsme zodpovědní za to, kolik prostoru zlu necháváme. Nezvykli jsme si už? Neotupěli jsme? Nevzdali jsme to? Proto se zjevil Syn Boží, aby zmařil činy ďáblovy (1J 3,8). Následujme ho. Neboť kdo se narodil z Boha, přemáhá svět (1J 5,4). A to je víc než výzva, to je nabídka, to je slib.

Přemáhej zlo dobrem

Ptáme se, někdy usvědčováni skutečností: Kde je ono křesťanovo vítězství? Kde je vyhlížená spravedlnost? Pak je na čase znovu si definovat nepřítele. Ne, není to můj bratr, s nímž zápasím o pravdu, není to můj soused či nadřízený, který mi ubližuje. To jsou jen bojiště, na kterých se odehrávají skutečné bitvy - bitvy mezi dobrem a zlem, mezi svatostí a hříchem, mezi peklem a Božím královstvím v mém srdci.

Zdánlivé prohry (prohry – viděno lidskýma očima) mohou být skutečným vítězstvím. Tak jako Golgota. Odmítnuti, souzeni, trápeni a posmíváni smíme vítězit nad svým sobectvím, ješitností, ale i strachem a zoufalstvím. A tak tam, kde zdánlivě triumfuje zloba, hrubost, lež a pýcha, otvíráme dveře pro Boží království s jeho láskou, radostí a pokojem (Ř 14,17). Stejně pak i zdánlivá vítězství mohou být totální prohrou. Tam kde si „vydupeme" lidskou spravedlnost, kde „pravda" se ukáže, kde uhájíme své pozice, ve skutečnosti prohráváme, pokud v našem srdci své místo našly hněv, hořkost či neodpuštění.

Daniel Kuc,
kazatel sboru BJB
v Jablonci nad Nisou

Hlavní sál kostela Českobratrské církve evangelické ve Zlíně - viz str. 4

Nedokončená reformace

Víra křesťanu dostačuje. Přilneš-li ke Kristu svou vírou, není ti ke spáse třeba ničeho jiného. Souhlasně s tímto Lutherovým poznáním se vyslovil ještě před Lutherem teolog Jednoty českých bratří Lukáš: lidské víře však předsunul Boží milost (zásluhu Ježíše Krista a dary Ducha svatého). Víra podle Lukáše není komukoliv přístupná a dosažitelná: je darem Božím. Pokorným dává Bůh milost, pyšným se protiví. Křesťan je pro svou víru naprosto svobodný, nelze na něj vložit žádné zákony, lidské nebo andělské bez jeho souhlasu, podrobuje se jen Boží pravdě, zvěstované kázáním evangelia. Uvědomíte-li si, jak středověkému světu vévodila ve všech oblastech mocná a hrozivá církev - impérium s viditelným úřadem a viditelnou hlavou - pocítíte, jak revolučně působil závan svobody, k níž reformace volala kázáním Kristova evangelia celé křesťanstvo. Díky svobodě, která plyne z víry, je křesťan osvobozen od skutkařských povinností i od viditelného církevního úřadu a jeho viditelné hlavy. Tatáž svoboda jej osvobozuje od něho samého, od jeho skutků: opírá se o to, co je mimo něho, o Boží sliby a jeho pravdu.

Reformační návrat k samému Bohu a jeho pravdě pomohl křesťanské víře vyčistit všechny oblasti života a světa od svatosti, kterou se neprávem ozdobily a byly pak chápány jako posvátné. Bůh je jiný než svět, který stvořil. Je svatý. Je také jiný než všechno to, co člověk na světě postavil. Nic z toho není svaté, posvátné, nedotknutelné. Všechno je světské. Sekularizace - zesvětštění je jedním z neočekávaných důsledků reformace, nebylo naplánováno, vzešlo posléze z biblického poznání reformátorů, že jen Bůh je svatý a pak už nic a nikdo nemá právo na posvátnost a nedotknutelnost.

Zesvětštění všeho posvátného vrátilo člověku dospělost: příroda a dějiny svou domnělou posvátností už mu nesvazují ruce a mysl, naopak neodkladně jej zvou, aby se v nich angažoval svou vírou a láskou, svou službou, rozhodováním a vynalézavostí. Jednání, život křesťana, nabý-

Dokončení na str. 4

Aktualita

Antimisijní prostředí

Pokud se podíváte na etický kodex České televize či rozhlasu, zjistíte, že obvykle není dovoleno ve veřejnoprávním sdělovacím prostředku šířit jakékoliv náboženství či politickou ideologii. Jinými slovy není přípustné někoho manipulovat tak, aby se stal členem nějaké církve či strany.

Toto myšlení se však netýká jen médií, ale i firemní kultury a možná i společnosti obecně. Všimněte si, s jakou úzkostí se různé instituce snaží, aby se byť jen náznakem nedotkly přesvědčení jednotlivců. Například, i kdyby se čistě teoreticky našlo na některé neteologické škole 99 % věřících studentů, tak by se kvůli tomu jednomu procentu měli zdržet náboženských projevů. Stejně tak v po-máhajících profesích a v sociálních službách je misie nepřípustná a dokonce se zdá, že svůj evangelizační náboj ztrácejí i církevní charity a diakonie a možná i sbory samotné. Vždyť, kdy naposledy jste viděli kázat faráře nebo pastora mimo zdi kostela?

Pravda, situace ještě není tak vážná. Zatím nepotřebujeme od lidí písemný souhlas s tím, abychom jim o Ježíši mohli říci. Noví věřící také nemusí podávat vysvětlení, nehrozí jim vyhazov z práce, nepřijetí na vysokou apod. Jen mi je trošku líto, že právní prostředí svým způsobem ve snaze ochránit jedny omezuje druhé. Představte si to riziko pomodlit se před pracovní poradou. Co kdyby to dal někdo k soudu?

Nedávno jsem však narazil na druhý extrém. Procházel jsem Spálenou ulicí v centru Prahy, kde jsem navštívil arabský bufet. Lidé jedli a jako by se nechumelilo pouštěli jim k tomu z televize muslimského imáma, který mumlal nějaké texty z Koránu. Nikomu to nevadilo, nikdo si nestěžoval a někdo si třeba vychutnával příjemnou zvukovou kulisu. Napadlo mě, co by to asi udělalo s davem v hypermarketu, kdyby jim k jídlu pouštěli stále dokola latinsky "Otče náš". Domníváte se, že by to prošlo bez povšimnutí?

Ivo Kraus

Zaostřeno na blízko

Zvítězí v EU zdravý rozum?

V naší zemi – ostatně nejen v ní – je módou ledacos svádět na evropské předpisy a regulace a pohrdavě mluvit o „bruselských byrokratech". Zažili jsme to u nás před časem s balením koblih a předpisy pro řeznické provozovny.

Jistě lze diskutovat o každém jednotlivém opatření. Konstatuji však, že regulace sama o sobě mi nevadí. Pokud EU prosazuje např. přísné emisní normy pro automobily, pak to jen vítám. Pokud nás tlačí ke zkrácení soudního jednání, rozhodně nebudu proti.

Mám ale vážné obavy z legislativy, která výrazným způsobem zasahuje nikoli do možných zisků velkých koncernů, ale do soukromí a svědomí jednotlivců.

Konkrétně mám na mysli doporučení členským státům, aby jejich parlamenty uzákonily trestnost jakéhokoli tělesného trestání dětí.

Podobné zákony už v některých zemích platí. Takové Švédsko tento zákon zavedlo již před desetiletími. Vzpomínám si, jak jsem již v osmdesátých letech četl v Newsweeku pro mne tehdy těžko uvěřitelnou zprávu o jedné zcela normální křesťanské rodině, která musela emigrovat do USA, protože jí ve Švédsku hrozilo odebrání dětí kvůli tělesným trestům. Příslušný zákon vůbec nerozlišuje mezi výchovným plácnutím a skutečným týráním.

Jistě, jedna věc je znění zákona, druhá věc je jeho praktická aplikace. Je docela dobře možné, že Češi budou rozumnější než Švédové. Bude zde ale permanentní hrozba, že místo těch, kteří děti skutečně týrají, budou postihováni lidé, kteří se snaží své děti vést k poslušnosti a zodpovědnosti.

Podobných tlaků z Bruselu se opravdu bojím. Zejména ve světle zhruba dva roky staré aféry, kdy se evropským komisařem nemohl stát italský katolík Rocco Buttiglione, a to jen pro své křesťanské názory, rozhodně nikoli radikální či extremistické. Klidu mi nedodává ani současný vývoj ve Velké Británii, kde katolické dětské domovy nedostaly požadovanou výjimku a musí nabízet děti k adopci i homosexuálním párům. Pokud se něco takového děje v Británii, považované za kolébku demokracie – a k demokracii přece patří i právo na menšinový názor – nezbývá než bít na poplach. Pokud regulace z Bruselu znamená i toto, raději s Bruselem opatrně.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Američtí protestanti se vracejí ke zpovědi

Církevní reformátor Martin Luther se sice před pěti sty lety radikálně rozešel s katolickou svátostí zpovědi, jeho následovníci si to ale v poslední době neberou příliš k srdci, napsal americký deník The Wall Street Journal . Podle listu dochází v poslední době k renesanci hlasitého vyznávání hříchů pověřeným osobám zejména mezi americkými protestanty. Tisíce věřících věnují odhalování svých nejtajnějších chyb a hříchů celé víkendy, a další tisíce dokonce vyvěšují videozáznamy svých zpovědí na internetovém serveru pro bezplatné sdílení nahrávek YouTube.

Nečekaný boom mají na svědomí nepochybně nové technologie, určitý vliv sehrála ale také americká záliba v psychoterapiích a sebezdokonalování. Američané proto vstupují do zpovědnic ochotně a rádi, bez obav z manipulace a zneužití. Vyznání vin totiž nepovažují za formu trestu, sebeponížení či pokání, nýbrž za další krok k osobnímu zlepšení. Zájem lidí dokonce zaskočil některé faráře, kteří nyní vedou své ovečky ke skrytějším formám zpovědí - například písemnou formou.

Zpověď je doma především v římskokatolické tradici - podle průzkumů si průměrný katolický kněz vyslechne ročně na 8000 osobních konfesí. Papež Benedikt XVI. navíc v únoru vyzval duchovní, aby věnovali této svátosti zvýšenou pozornost. O to větším překvapením je změna postojů mezi evangelíky, kterou žádný náboženský expert nečekal. Například v americkém státě Missouri rozhodl v létě synod Luterské církve o zavedení zpovědí, které přitom tato církev nikdy ve své historii nepraktikovala.

„Prudký růst zájmu o internetové zpovědi ovšem může souviset také se zvědavostí a snahou nahlédnout do soukromí druhých, zejména v oblasti sexuálních prohřešků," míní The Wall Street Journal . Zřejmě proto není překvapením, že největšímu zájmu se těší zpovědi na internetové stránce XXX Church Craiga Grosse, který se zaměřil na pomoc lidem „závislým na pornografii". Grossova křesťanská skupina vyvěšuje na server YouTube doznání svých členů, přičemž jediná taková zpověď mívá až 15 tisíc návštěv. „Zůstává otázkou, kolik lidí hledalo pomoc, a kolik se bavilo na úkor důvěřivých kajícníků," uzavírá deník.

(roma)

Českobratrská církev evangelická a Slezská církev evangelická a.v.
pořádají ve dnech 20.-21. října 2007 v Českém Těšíně

OSLAVY
400 LET OD NAROZENÍ VÝZNAMNÉHO AUTORA
EVANGELICKÝCH PÍSNÍ
PAULA GERHARDTA

Program:

Sobota 20. října

Seminář o životě a díle Paula Gerhardta
od 10:00 hodin ve sboru ČCE Na Rozvoji

Úvodní slovo o podnětných událostech v životě P. Gerhardta
(Jan Cieślar)
Rozbor písní P. Gerhardta ve zpěvnících ČCE a SCEAV
(Ladislav Moravetz)
Významní hudebníci, kteří zásadně ovlivnili tvorbu P. Gerhardta
(Tadeusz Sikora)
Aktualizace života a díla P. Gerhardta pro současného křesťana
(Stanislav Kaczmarczyk)

Součástí semináře bude společný zpěv písní P. Gerhardta

Moderují: Bohuslav Kokotek a Jiří Kaleta

Koncert s písněmi Paula Gerhardta
od 16:00 hodin ve sboru SCEAV Na Nivách

Zpívají tyto pěvecké sbory:

Pěvecký sbor ČCE ve Zlíně
Spojené českotěšínské sbory ČCE a SCEAV
Mužský pěvecký sbor z Goleszova a Skoczova
Smíšený pěvecký sbor z Polského Těšína

Neděle 21. října

Slavnostní bohoslužby

9:00 - bohoslužba ve sboru ČCE Na Rozvoji – káže biskup SCEAV
br. Stanislav Piętak
10:00 - bohoslužba ve sboru SCEAV Na Nivách – káže synodní
senior ČCE br. Joel Ruml

Všichni jste srdečně zváni!

Máte-li zájem o poskytnutí ubytování a stravy v Českém Těšíně
během oslav, ohlaste se ve sboru ČCE Na Rozvoji
na uvedených kontaktech:
Telefon: 558 742 320, 558 745 191, e-mail: info@ccectesin.cz.

Polemika

Ještě k radaru

Ať čtu jak čtu, polemice pana Vrby nerozumím.Páně Voříškův článek se dá shrnout do několika bodů:

1. Jistá učitelka měla předem utvořený názor o tom, co říkají křesťané. Odmítala jakoukoli argumentaci a mocí mermo vyvracela tvrzení, která pan farář nikdy nevyřkl. Nic platné, žádný argument nezabral. Dotyčná učitelka měla předem hotový názor, že přece farář musí popírat vědu.
2. Ti lidé, kteří odmítají radar proto, že poškozuje zdraví taktéž patří mezi lidi, kterým se udělal názor. Žádný z argumentů potvrzujících bezpečnost radaru nepronikne neprůstřelnou pevností předem hotového názoru: "Ať si odborníci říkají cokoliv, radar škodí a my ho tu nechceme."
3. Radar má sloužit naší bezpečnosti.
4. USA pomohly Evropě ve dvou světových válkách, hospodářsky po válce.
5. Shrnutí: v případě brdského radaru je předem vytvořen hotový názor hájený s umíněností a zatvrzelostí, které nepřipouštějí argumenty.

Pouze se třetím bodem mohu polemizovat (radar má sloužit bezpečnosti USA); přesto se domnívám, že USA vděčíme za mnohé a že by byla slušnost (když už ne morální povinnost; nejde mi ale o žádné patolízalství) ten radar u nás postavit. Doufám, že pan Vrba nepatří mezi křiklouny ve stylu: Amerika pro nás nikdy nic neudělala, tak proč my. A taktéž doufám, že pan Vrba nepatří mezi komunisty, pro které jsou USA ztělesněním všeho zla. Ten radar tady nakonec nemusí stát v důsledku věcné argumentace. Jsou jistě otázky, o kterých má smysl přemýšlet; například zda je taková obrana účinná (a pokud není, tak proč by měl radar stát), avšak lidé, o kterých pan farář Voříšek psal, si takové otázky nekladou; mají na ně předem hotovou odpověď (radar škodí zdraví, USA pomocí radaru ovládnou svět), nelze jim oponovat argumentací (nedejperun věcnou), zkrátka nelze s nimi vést diskusi.

Píše-li tedy pan Vrba: „Již dlouho jsem nečetl tak neobjektivní a tendenční článek," nechápu. Článek je naprosto oprávněným povzdechem nad lidskou zaslepeností. Dále: co vytýká odpůrcům radaru, toho se sám dopouští; opravdu? Vytýká jim ne-schopnost dialogu. Pokoušel jste se s bratrem Voříškem vést nějaký dialog, nebo jste ho rovnou odsoudil? A konečně: „ještě do toho plete náboženství." Plete? Je srovnání vlastní zkušenosti (dejme tomu s výukou náboženství) pletením? Podle mne je to velmi trefné přirovnání. A ko-nečně formulaci „do toho plete samotného Boha" shledávám navýsost nešťastnou; vyznívá jako lživá obžaloba z braní jména Božího na-darmo (nepromluvíš proti bližnímu svému křivého svědectví).

A ještě jedna drobnost: „Vláda ani parlament nemají demokratickou legitimaci k souhlasu s rozmístěním takového smrtícího zařízení, jako je radar." Má pan Vrba argument, kterým podepře tvrzení o smrtícím zařízení? Jestliže ne, mu-sím jeho slova shledat lživými. Konečně pokud jde o tu „demokratickou legitimaci", předpokládám, že je pan Vrba zastáncem referenda. Já (v této otázce) ne. Vyhlašme také referendum o znovuzavedení trestu smrti, o zrušení daní, o dvouměsíční dovolené pro všechny. Někdy je zkrátka třeba udělat i takové rozhodnutí, které nemá širokou podporu.

Miloš F. Pechar

Nad Biblí

Abrahamovské zastavení druhé

2. Izmael, Izák a otcovství Boží

Abram slyšel od Boha mnoho slov krásných, ale až příliš krásných, povzbuzujících, ale mizících v daleké budoucnosti. Chce věřit, ale nakonec jen bezmocně rozpřáhne ruce a řekne: „Panovníku Hospodine, co mi chceš dát? Jsem stále bezdětný. Nárok na můj dům bude mít damašský Eliezer… To má být mým dědicem správce mého domu? (Gn 15,2n) Hospodin ho vyvádí ven a ukazuje mu množství hvězd na nebi. Takový bude počet Abramova potomstva. Abram dále čeká, ale pokud bylo čekání tíživé pro něj, pro jeho manželku se stalo doslova peklem. A právě z této trýzně čekání vyrůstá příběh, který se pro naše hodnocení zdá být jednoznačný, a přece Bůh nakonec nad nikým nezlomil hůl. Příběh o Sáře a Hagar egyptské mohl být banální epizodou, ale nebyl.

„Sáraj, žena Abramova, mu nerodila" (16,1). Sára proto přebírá iniciativu a rozhodne se dosáhnout narození zaslíbeného syna způsobem tehdy běžným. Vezme svoji otrokyni Hagaru a vloží ji do Abramovy náruče s očekáváním, že Hagar jí zplodí syna. Tak to mělo proběhnout normálně, stejně jako i mezi syny Jákobovými nacházíme syny otrokyň jeho manželek Gáda, Ašera, Dana a Neftalího.

Vzplanutí prudkého ženského konfliktu pečlivě připravený scénář naruší. Těhotná Hagar ztratí ke své paní úctu a ta reaguje s tak přehnanou tvrdostí, že před ní Hagar uprchne. I když nakonec podle původního plánu syna přece jen porodí, Sára ho za vlastního nepřijme, narušené vztahy se stanou pro všechny zdrojem trápení a vyústí po Izákově narození v Sářin požadavek, aby Abraham odeslal Hagar i s Izmaelem pryč (21,10). Ten se s bolestí, ale nakonec přece podvolí. „Za časného jitra vzal Abraham chléb a měch vody a dal Hagaře. Vložil jí dítě na ramena a propustil ji. Šla a bloudila po Beeršebské stepi…" (21,14).

Komentář k českému ekumenickému překladu odůvodňuje tradiční stanovisko vyjádřené lakonicky nadpisem biblického oddílu „Syn pravý a nepravý", tím, že Hagar byla původu egyptského, vůči své paní se nezachovala dostatečně pokorně, na splnění Božího zaslíbení bylo nutné dále trpělivě čekat a Izmael se projevil vůči právě narozenému synu Izákovi jako „poštěvač". Izák je pravým synem Božího zaslíbení a nepodařená vedlejší linie potomstva mizí bez veliké lítosti v dáli.

Položil jsem si otázku, jak na pozadí tradičního výkladu interpretovat Boží intervenci v Hagařin a Izmaelův prospěch. Proč Bohu nestačilo nechat je zapadnout do stepi a naopak nás ujišťuje, že o ně nemusíme mít starost? Proč je Abraham neodeslal spolu s ostatním potomstvem s dary pryč do země východní (25,6)? Je snad tím nejhlubším důvodem Boží soucit se žíznícími ve stepi? Nebo vyvinula Hagar nátlak na Boha tím, že svého syna položila pod křovisko (21,15), které ovšem podle vykladačů není jen tak obyčejným křoviskem, ale označením posvátného kultovního objektu, k němuž byl Bůh podle tehdejších představ vázán?Nápadnost Boží intervence je podtržena i tím, že přichází po zřetelném zpochybnění Izmaelova charakteru a temném náznaku, že jeho přítomnost představovala pro Izáka ohrožení. Podle slov komentáře: „To vše charakterizuje syna Hagary jako toho, kdo chce Izáka využít a zneužít převráceným způsobem." Zůstávám ve svém hodnocení opatrný jednak vzhledem k neurčitosti Izmaelova věku (údajně čtrnáctiletý syn na ramenou matky - 21,14), jednak vzhledem k Izákovu pozdějšímu pobytu u Studnice Živého, který mne vidí, na místě úzce spjatém právě s Hagarou a Izmaelem. Těžištěm konfliktu pro mne jednoznačně zůstává zápas Hagary se Sárou o uchvácení požehnání pro jejího syna Izmaele.

Domnívám se, že nejpřiměřenější interpretací Boží iniciativy je, že se zastává Abrahama a prokazuje mu milosrdenství tím, že přebírá jeho otcovskou odpovědnost. On přece měl povinnost ochránit Hagaru před ponížením a zajistit svému synovi v rodině přiměřené postavení.Bůh zároveň obhajuje zájmy pravého syna zaslíbení, jehož narození zůstane pouze radostně přijatým darem z milosti, nikoli nástrojem Sářina triumfu nad Hagarou a příčinou Izmaelova vyhnání. Vůči němu zaujímá Bůh pozici pravého otce a dárce budoucnosti tam, kde jeho skutečný otec vinou své slabosti selhal.

V jednotlivých podrobnostech se projevuje podobnost jednání Božího a lidského na jedné straně, ale kupodivu i podobnost jednání Božího s Abrahamem a Hagarou, což by vykladač neměl přejít bez povšimnutí. Sářinu původnímu plánu odpovídá Boží pokyn Hagaře: „Navrať se ke své paní a pokoř se pod její ruku"(16,9), jímž

Dokončení na str. 4

Konstantinovská neděle

V Evangelickém týdeníku 25/2007 v článku „Co jsme dlužni adventistům?" mne zaujal výraz, který je v názvu tohoto článku. Zdá se mi, že autor tvrdí, že křesťanská církev slaví jako den odpočinutí neděli na příkaz Konstantina Velikého, který sice r. 313 legalizoval křesťanství, ale ve skutečnosti téměř až do své smrti byl ctitelem boha Slunce, jemuž Římané zasvětili právě naši neděli. Autor se zcela určitě mýlí. Před sebou mám „Spisy apoštolských otců z roku 1985. V tzv. DIDACHÉ či „Učení dvanácti apoštolů" v kap. XIV. (str.23) v překladu Dana Drápala čteme: „V neděli – den Páně – se shromažďte, lámejte chléb, vzdávejte díky a vyznávejte své hříchy, aby vaše oběť byla čistá.“ Tento stručný spisek je datován mezi rok 90-160. Jsou biblické rukopisy, v nichž je Didaché součástí novozákonního kánonu.

V „Listě Barnabášově", který přeložil také Dan Drápal, v kap XV. oddíl 8-9 (str.56) je psáno: „Konečně jim praví: Vaše novměsíce a soboty nesnáším. Vizte, jak říká: Ne nynější soboty jsou mi příjemné, ale ta, kterou jsem učinil, v níž ode všeho odpočinu a učiním počátek osmého dne, což je počátek nového kosmu. Proto trávíme v radosti ten osmý den, v němž i Ježíš vstal z mrtvých, zjevil se a vystoupil na nebesa." (Autor této epištoly byl zřejmě přesvědčen, že Pán Ježíš vstoupil na nebesa téhož dne, kdy byl vzkříšen.) Badatelé datují vznik tohoto listu do let 80 – 130. Zajímavé je, že jeden z nejdůležitějších biblických rukopisů, Sinajský kodex ze 4. století, považuje tuto epištolu za kanonický spis.

Ignatios, který byl biskupem v Antiochii, kde byl zatčen a deportován k popravě do Říma, v dopise Magneským, který přeložil Jan Sokol, píše: „Když tedy ti, kteří byli zvyklí žít ve starých skutcích, přešli k nové naději, nedrží už sobotu, ale žijí podle dne Páně, kdy také vzešel náš život skrze něho a jeho smrt..." Ignatios podstoupil mučednickou smrt v Římě, rozsápán šelmami, pravděpodobně na sklonku vlády císaře Trajána. (98-117) Teologické důvody pro neděli nemusely být dodatečně vykonstruovány. Kristovo vzkříšení je základní událost dějin. Je to opravdu „počátek nového kosmu". Mnohé důležité pro starý Izrael je v Kristově církvi posunuto na novou rovinu. Místo obřízky je křest, místo soboty neděle. Kristus se setkává se svými učedníky osmý den po vzkříšení. Jako den bohoslužebného setkání je neděle zmíněna dvakrát. (Sk 20,7; 1K 16,2) Že by se křesťanské shromáždění konalo v sobotu, pro to doklad v Novém zákoně není. Shromáždění v Antiochii Pisidické, ve Filipis a jinde jsou židovská shromáždění, která Pavel využívá misijně k hlásání Krista. Který den je den Páně, z uvedených citátů ze spisů apoštolských otců je jasné.

Je pravda, že adventisté nám mohou být v mnohém příkladem: Svým adventním očekáváním brzkého příchodu Páně, svou finanční obětavostí, která jim umožňuje obdivuhodnou angažovanost v sociální oblasti. I jejich důraz na správnou životosprávu by měl být přijímán i ostatními křesťany.

Josef Valenta

Konstantin Veliký (asi 280–337)

Flavius Valerius Constantinus byl r. 306 římskými legiemi v Británii prohlášen za císaře, r. 312 dobyl moc nad západem říše a r. 324 i nad její východní částí. Jeho rezidencí bylo také německé město Trevír, které mu při letošním výročí jeho smrti věnovalo expozici. Do církevních dějin vstoupil Konstantin tím, že se svým spojencem Liciniem vydal r. 313 konstituci, kterou zrovnoprávnil křesťanství s pohanskými kulty. Biskupy Hosia z Córdoby a Eusebia z Cesareje přijal jako své rádce a od r. 321 začal křesťanskou církev zvýhodňovat. To za jeho nástupců pokračovalo. Sám se dal pokřtít až na sklonku života. Křesťanskou církev využil pro své mocenské záměry a její etiku příliš nepraktikoval.

Následné spojení "trůnu a oltáře", které charakterizuje středověkou Evropu, nazýváme "konstantinovskou epochou". Jedněmi je pokládáno za vítězství církve (na Východě je Konstantin pokládán za svatého a "rovného apoštolům"), jinými za její porážku. Zcela odmítavě se k němu staví například Petr Chelčický v "Síti víry pravé" (dvě velryby, císař a papež, tuto síť roztrhaly) i jiní radikální reformační myslitelé jako křtěnci a angličtí disenteři.

Moderní úvahy o odluce církve a státu hledají nový model jejich vzájemného vztahu. Majetkoprávní otázky spojené s církví dnes musí řešit mnoho zemí a ČR v tom není výjimkou. Vleklý spor o pražskou katedrálu pouze připomíná, že se odpověď stále hledá. Cavourovo heslo"svobodná církev ve svobodném státě" musí v každé zemi dostat vždy konkrétní obsah.

Bohuslav Vik

Ze světa baptismu

Vietnam oficiálně uznal baptisty a menonity

Baptisté a menonité obdrželi na obřadu v úterý 2. října v Hanoji certifikát opravňující je k náboženské činnosti. Současně zde náměstek Komise pro církevní záležitosti Nguyen Thanh Xuan pochválil vládní náboženskou politiku. Podle Xuana od přijetí Výnosu o náboženstvích a církvích před dvěma lety otevřelo své dveře 500 náboženských společností a tisíce jich prošly obnovou. Bylo ordinováno přes tisíc kněží různých vyznání a bylo vydáno přes tisíc náboženských knih v milionovém počtu výtisků, z toho půl milionu výtisků Bible.

Pastor Gerry Keener z North American Eastern Mennonite Missions, který na obřadu zastupoval Menonitskou světovou konferenci, řekl, že v posledních několika letech se náboženství ve Vietnamu nesetkalo s překážkami.

Pastor Nguyen Thong, prozatímní prezident Baptistické církve ve Vietnamu, řekl, že od chvíle, kdy byla v roce 1989 založena, získala baptistická církev 18400 členů s 500 kazateli a má 135 sborů ve 23 městech a provinciích po celé zemi.

Zdroj:
WorldWide Religious News,
AsiaNews
Převzato od http://www.hcjb.cz/

Společenství protestantských církví v Evropě odmítlo baptistům přidružené členství

Evropští baptisté jsou zklamáni: Společenství protestantských církví v Evropě – známé též pod názvem Leuenberské společenství reformačních církví – striktně vyžaduje společenství církví.

Evropská baptistická federace (EBF) lituje, že jí byla odepřena užší spolupráce s ostatními evropskými protestantskými církvemi. Společenství protestantských církví v Evropě (CPCE) nedávno odmítlo udělit EBF přidružené členství. Na zasedání Výkonné rady EBF 25. září v Budapešti vyjádřil Tony Peck, generální tajemník EBF, zklamání nad tímto rozhodnutím.

Obě tyto zastřešující organizace se měly v průběhu několika příštích let navzájem lépe poznávat. Plné členství v CPCE není pro baptisty přijatelné, neboť nejsou ochotni zmírnit své vlastní pochopení křtu. Baptisté praktikují křest věřících a na křest nemluvňat běžně praktikovaný v členských církvích CPCE pohlížejí jako na nebiblický. Tony Peck dodává, že baptisté také nemohou přijmout svátostný charakter křtu, tak jak to chápou členské církve CPCE. Již před rokem Tony Peck poznamenal, že baptisté nejsou ochotni stát se přidruženými členy "za každou cenu". Společně uzavřený dokument z roku 2004 "Začátek křesťanského života a podstata církve - výsledek dialogu mezi EBF a CPCE" klade baptistům otázku, zda jsou ochotni "vyhnout se překřtívání, když přijímají za člena věřícího pocházejícího z členských církví CPCE praktikujících křest nemluvňat". Tony Peck pohlíží na tento dokument pozitivně, neboť reflektuje skutečnost, že baptisté vedou dialog s ostatními evropskými protestanty. Baptisté by ochotně pokračovali v tomto dialogu jako přidružení členové CPCE.

Nicméně Rada CPCE na nedávném setkání v Bruselu odmítlo žádost baptistů z formálních důvodů. Prof. Dr. Martin Friedrich, studijní tajemník CPCE, v rozhovoru s Evropskou baptistickou tiskovou službou uvedl: "Rada považuje za podstatné, že CPCE je církevním společenstvím v teologickém slova smyslu, nikoliv pouhou federací, aliancí nebo konferencí." Proto se zdráhá vytvořit status přidruženého členství. Nicméně Rada vyjadřuje naději, že další dialog mezi baptistickými jednotami a členskými církvemi CPCE se bude odehrávat na regionálních a národních úrovních. Jelikož Rada CPCE má zájem o prohloubení svých kontaktů s baptisty, zamýšlí uspořádat budoucí vztahy "jako by byli přidruženými členy". Baptisté proto budou zváni k teologickým rozhovorům a větším konferencím. Prof. Friedrich také chce společně s reprezentací EBF zhodnotit dosavadní rozhovory a reakce na uzavřený dokument a výsledky představit na příštím zasedání Rady CPCE v roce 2008.

Tony Peck zůstává kritický ohledně této formy spolupráce. EBF dává přednost uspořádání svých ekumenických kontaktů prostřednictvím Konference evropských církví (CEC).

CPCE je zastřešující organizací, která reprezentuje 105 protestantských církví "sdílejících kazatelnu a stůl večeře Páně" (z českých církví: Církev bratrská, Církev československá husitská, Českobratrská církev evangelická a Slezská církev evangelická a.v.). Byla založena dokumentem "Leuenberská konkordie", podepsaným poblíž Basileje v roce 1973. EBF sestává z 54 národních baptistických jednot a organizací s přibližně 800.000 pokřtěných členů.

Podle tiskové zprávy Evropské baptistické federace
zpracoval
Petr Hlaváček

Cynismus Martina Fendrycha

Vydání Hospodářských novin ve čtvrtek 4. října „šéfredaktoroval" exprezident Václav Havel. V příspěvku Martina Fendrycha jsme našli bystrou analýzu stávající společnost a dominantních trendů v ní. Daný vývoj bezvýhradně přijímá jako poznanou nutnost, kterou je třeba plně akceptovat, byť za cenu výprodeje křesťanských vztahů. Fendrych soudí, že být „věrný", nerozvedený, je jako mít rohy či ocas. Při pohledu na dnešní manželství, rodiny a svazky všeho druhu, nelze, než mu dát zapravdu. Bonmot je to dobrý, atmosféra ve většinové společnosti je skutečně taková. Jde jen o to, co s tím komentátor Týdne nadělá.

Podobně bychom mohli povědět, že být věrný a nerozvedený (ať už jedno, druhé, či obojí), je jako mít zlatou hvězdu na čele. Ovšem, taky ji nikdo nevidí. Druhými nezřené vyznamenání je možno ocenit, nevnímat, odbýt úsměškem.

Martin Fendrych přesvědčivě vypočítává posun ve vztazích manželských a rodinných v dohledu našich generací. Jeho výčet sedí. Polovina rozvedených manželství, děti v neúplných rodinách, ztráta motivace udržet manželství i rodinu. Trumf k tomu. Rozvádějí se ikony médií: manažeři, politici, sportovci, umělci: „když dosáhnou vrcholu, mění partnerky i partnery jako auto či oblečení". Křesťanská víra je odepsána, stejně tak odpovědnost vůči plodu a partnerovi. Trefný je autorův postřeh, že zemi zaplňují hledající, či resignovaní osamělci, kteří prahnou po vztahu, ale uniká jim.

Ve svém popisu daného vztahu je pisatel přesný. Přechází-li k přemýšlení ...a co dál, propadá se do nejnižších pater své konstrukce. Hlavním argumentem Fendrychovým je, že budeme vycházet z toho, co dělají všichni (morálka se mění!). A dalšího, spontánního vývoje. Necháme se přivést k experimentálním, futuristickým modelům. Vstoupíme do „barevnějších" sestav, případně z nich vystoupíme. Pulzující, pestrá futuro/megarodina se pak nějak o případné plody našich vztahů postará.

V čem pak spočívá cynismus Martina Fendrycha? Pohrává si s „biblickým modelem". S obeznalostí biblických reálií. Buď ve škole chyběl, nebo se mu nehodí, že Bůh nestvořil člověka jako harém, nýbrž muže a ženu. Vše smete jednou větou o polygamii ve Starém zákoně a děsu ortodoxie. Nebudeme se přít o Ježíšovo „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj" a původ rozvratu mezilidských vztahů: tvrdost lidského srdce. Právě proto, že jsme v postmoderní době, má každý svobodu volby žít v celibátu, ve více nebo méně šťastném manželství, či v promiskuitě. Nepotřebujeme k tomu však náboženské berličky, abychom upřednostnili klasickou rodinu a manželství jako základ státu. Vztah k bližnímu proti bezohlednosti. A lásku, jako výzvu pro rozhodnutí jednotlivce. Navzdory lhostejnému, či strhujícímu davu.

Jan Kašper

Nedokončená reformace

Dokončení ze str. 1

vá na odpovědnosti. Jeho dávná, samozřejmá pasivní existence v posvátných kulisách ustoupila, aby mohl uskutečňovat svůj nový vztah ke světu a k dějinám.

Kde se tu ty svaté kulisy - svátosti a svatí lidé - vzali? Mezi Bohem a světem je propast, Bůh je svatý a člověk je hříšný. Zasteskne-li se mu po Bohu, po životě, odpuštění a lásce, nedokáže nic jiného než křičet přes tu propast o pomoc. Je to zázrak, když Bůh se k němu nakloní a vyslyší ho - tak o tom svědčí všichni žalmisté. Asi to člověku bylo málo, smím-li tak mluvit, proto mu Bůh poslal k pomoci a vysvobození svého Syna a vydal jej za všechny hříšníky. Propast je překonána. Svatý přišel mezi nás, je s námi, je pro nás a za nás. Víc nám není třeba. Hřích zalezl, ale nechtěl uznat svou porážku. Brzy vylezl a pomýlil mnohé. Divte se, ale nakonec celá církev se dala do podivné stavby. Znovu přemosťuje tu propast, jako by svatého Krista Pána nebylo, a vyzdvihuje některé věci jako svátosti a některé lidi jako svaté, obojí mají hříšníkům udílet spásu, vstup do nebe. Pohanské náboženství slavilo vjezd do křesťanské církve pod praporem svátostí, což měla být Boží nejvyšší přízeň zvěcněná nebo ztělesněná.

Těch základních ustanovila církev sedm: pokání, biřmování, manželství, svěcení kněžstva, poslední pomazání, křest a večeře Páně. Protože předávají Boží milost jako věc, jako lék nebo potravu, jsou v na-prostém rozporu s biblickým učením, zvláště se svědectvím, které vydává Nový zákon slovem o Ježíši Kristu jako jediném prostředníku a vysvoboditeli všech lidí ze zahynutí. Reformace škrtla pět svátostí, ponechala jen dvě, křest a večeři Páně. To z toho důvodu, že o těch dvou mluví Nový zákon jako o sloupech, na nichž je založena církev a život věřících. Nedůslednost reformace je v tom, že ponechala křtu a večeři Páně označení "svátosti", ačkoliv Nový zákon takové označení vůbec nezná. Idea svátosti, svaté věci, kterou má církev v rukou k dispozici, zmátla reformátory, kteří také nemohli zapomenout, že jejich lid je na svátostech závislý. Proto se neodhodlali posunout křest do věku, kdy je člověk schopen se pro víru rozhodnout a ji vyznat. Českobratrská církev evangelická rozpoznala jejich nedůslednost, ale nepokročila dál, než že vysluhuje křest dospělým i nemluvňatům, ale těm také umožňuje odklad křtu tak zvanou presentací do pozdějšího věku. Podobná pod-vojnost existuje ve světových evangelických církvích, pokud jde o pochopení večeře Páně. Luterská a anglikánská církev jsou svátostnému pojetí blíž než církve reformované.

Reformace je nedokončená. Ukazuje se, že idea svátostí se zakořenila hlouběji, než by kdo očekával. Její zastánci hledají pro ni oporu v Písmech Starého a Nového zákona. V sázce je víra, která jako osobní událost, dostačuje.

Josef Veselý

Abrahamovské zastavení druhé

Dokončení ze str. 2

je narození Izmaele jako rovněž potomka Abrahamova očištěno od lidské svévole. Abrahamovu pojmenování syna odpovídá Boží autorství jména: („Hle, jsi těhotná, porodíš syna a dáš mu jméno Izmael, to je Slyší Bůh"-16,11; podobnost s Iz 7,14 stojí za povšimnutí). Tam, kde se bezmocný Abraham za syna modlí (17,18), Bůh navazuje a Izmaelovi žehná jako vyslyšení této modlitby. Tam, kde Abraham propouští matku s chlapcem vstříc nejistotě ve stepi, proměňuje Bůh tento akt v dar života a vyslání do nové budoucnosti.

V této souvislosti čtu rovněž příběh o obětování Izáka (Gn 22), v němž Abraham přijímá zpět život Izákův tak, jak tomu mělo být od počátku – jako dar milosti trpělivě očekávaný a udělený. Ovšem zaslíbení směřující ke všem pronárodům země (22,17) mu může být uděleno pouze proto, že jeho nezbytný, i když nevyslovený, předpoklad již Bůh učinil: Hagar s chlapcem žije, Bůh daroval Izmaelovi život, který mu jeho vlastní rodiče zajistit nedokázali. Nápadná je podobnost Hagařina i Abrahamova pojmenování Boha i místa dění: „Hospodin vidí" a „Na hoře Hospodinově se uvidí" u Abrahama (22,14); „Bůh vševidoucí" a „Studnice Živého, který mne vidí" u Hagar (16,13). Tato biblická nápověda posouvá Hagar do Abrahamovy blízkosti a upozorňuje i na podobné vyústění obou situací: Tu Bůh otevře Hagaře oči a ona spatřila studnici s vodou (21,19). „Abraham se rozhlédl a vidí: hle, vzadu je beran, který uvázl svými rohy v houští" (22,13). Život Izmaele je sice na rozdílné úrovni, ale vedle Izáka zřetelně také darem Božím.

Právě se ocitáme na závažném rozcestí. Starozákonní komentář připojuje ke Gn 16 následující poznámku: „Zdá se, že zaslíbení dané Hagaře se naplnilo ve světovládě muslimských Arabů, kteří mají Izmaele za svého praotce. Jejich takřka náhlé a nezadržitelné vynoření a rozšíření, podnícené Mohamedem v 7.stol. dávno po Kristu, je překvapivé a nevysvětlitelné, nebereme-li v úvahu kromě tehdejšího selhání křesťanstva v Středomoří a dříve už židovstva také to, že jim sám Bůh, jakožto levobočkům Židů a křesťanů, dopřává místa: jsou volni, nespoutáni zákonem Mojžíšovým ani Kristovým.“ Toto slovo bylo ovšem vysloveno v době, kdy nikoho ani ve snu nenapadlo, že by islám na evropské půdě mohl představovat aktuální problém. Pojďme o vztahu abrahamovské tradice v Bibli a Koránu uvažovat příště.

Miloš Hübner

70 let evangelického kostela ve Zlíně

Ačkoliv má protestantismus ve Zlíně své hluboké předbělohorské kořeny, začala se novodobá historie evangelické církve psát teprve po vzniku samostatné Československé republiky, v tehdy již bouřlivě se rozvíjejícím městě bot. V samotném městě Zlíně se po vydání Tolerančního patentu k evangelictví nepřihlásil nikdo, hrstečka rodin z okolních vesnic byla odkázána na občasnou návštěvu nejbližšího sboru v Zádveřicích. Překvapivě nestáli u zrodu zlínské kazatelské stanice počátkem 20. let 20. století evangelíci přicházející za prací do Baťových závodů, ale místní občané, kteří opustili katolickou církev. Zpočátku se aktivita omezovala na pořádání biblických hodin po bytech a občasné bohoslužby sloužené na různých místech. Roku 1928 se mladému společenství podařilo získat stálou modlitebnu zakoupením rodinného domku na ulici Hluboká a o pár let později získala kazatelská stanice diakona.

Bohoslužebných setkání se účastnilo stále více sester a bratří, ale spousta členů přicházela a po krátké době zase odcházela, podle toho, kam je firma Baťa vyslala. V dynamickém baťovském Zlíně měl sbor vůbec zvláštní pozici. Vždyť jen na firemních internátech bývalo často i několik stovek mladých evangelíků, které však bylo obtížné zapojovat do stálé práce pro sbor. Do světa rozkročené obuvnické impérium přitahovalo do Zlína zaměstnance vskutku z celého světa a nikde jinde v republice se asi člověk nepotkal s tak pestrou směsicí náboženství. U Baťů pracovali vedle sebe římští katolíci, řečtí katolíci, evangelíci, husité, anglikáni, luteráni, pravoslavní, adventisté, baptisté, metodisté, židé, ale i hinduisté či muslimové.

Novostavba chrámu Českobratrské církve evangelické ve Zlíně, foto J. Vaňhara 1937 (Archiv ČCE Zlín)

V polovině 30. let začali členové zlínské kazatelské stanice pomýšlet na vybudování prostorného kostela. Po různých peripetiích se podařilo získat od firmy Baťa za výhodnou cenu pozemek poblíž centra města a projekt vyhotovil vynikající baťovský architekt, autor slavné správní budovy č. 21 (zvané zlínský mrakodrap), Vladimír Karfík. Moderní funkcionalistická stavba originálně využívající jednoduchých stavebních hmot a svažitého terénu rozhodně patří mezi vynikající díla československé meziválečné architektury. Slavnostní otevření kostela pro nedávno ustavený samostatný sbor se uskutečnilo v březnu roku 1937 a Českobratrská církev evangelická ve Zlíně si připomene 70. výročí kostela dnem otevřených dveří 4. listopadu.

Součástí slavnostního programu budou dopolední bohoslužby s vysluhováním večeře Páně, hlavní program pak bude zahájen ve 14 hodin vernisáží expozice k dějinám kostela a sboru. Následovat bude beseda s pamětníky, prohlídka kostela s odborným výkladem a odpolední koncert zlínského pěveckého sboru pod vedením Ladislava Moravetze. Den otevřených dveří vyvrcholí večerním koncertem jazzové kapely Noční optika.

David Valůšek

Inzerce

Staří manželé z obce Stříbrná na Sokolovsku nabízí zdarma bydlení ve svém domě pro věřícího jednotlivce či malou rodinku, protože s barákem již na vše nestačí.
Bližší informace u Mikuláše Zoubka z Kraslic na telefonním čísle: 352 696 085.

č. 43

Pronajmu pokoj v Praze mladé ženě či dívce. Tel: 736 640 868.

č. 44

Pozvánky

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Náchodě – Šonově si vás dovoluje pozvat na oslavu 50. výročí otevření své modlitebny v Náchodě, Purkyňova 535.
Slavnostní shromáždění se bude konat 11. listopadu 2007.
Program:
10.00 - bohoslužby
14.00 - slavnost s hudebním doprovodem skupiny Oboroh.
Srdečně zve staršovstvo sboru.

* * *

Husův sbor Českobratrské církve evangelické v Táboře (Bílkova 3) srdečně zve ke sborové neděli 21. října 2007 - dopoledne v 9.30 bohoslužby, poté odjezd na vrch Beránek (nedaleko obce Hlasivo u Staré Vožice), kde si připomeneme významnou postavu české reformace Matěje z Janova.
Těšíme se na setkání s vámi.
Bližší informace:
tel.: 381253688, 608363274,
email sobeslavsky@iol.cz

Seznamka pro křesťany
www.noemka.com
info@noemka.com informace k přihlášení tel-sms: 777222877.

č. 45

Prodáme stavební parcelu 50 km od Prahy (20 min. po dálnici na Černý Most). V místě sbor ČCE. Přednostně mladé rodině.
Tel: 604 324 621.

č. 46

Kutná Hora: Josef B. Jeschke (1902-1977). Rodák z východních Čech, člen kutnohorského evangelického sboru, evangelický farář, profesor Komenského bohoslovecké fakulty, dlouholetý předseda Kostnické jednoty a redaktor Kostnických jisker; jeho život a něco z toho, co a jak promýšlel, si připomeneme v neděli 21.10.2007 v 16 hodin ve sborovém sále ČCE, Jiřího z Poděbrad 308.
Srdečně zve ČCE a MOKJ

* * *

Evangelikální teologický seminář v Praze pod záštitou České evangelikální aliance pořádá Evangelikální teologickou konferenci ve dnech 5. - 6. 11. 2007 na téma:
Liturgika - bohoslužba církve
Bohoslužba sjednocující či rozdělující
Na tuto ekumenickou konferenci zveme kazatele a pastýře sborů, učitele teologických škol, studenty teologie, členy staršovstev – presbytery, pracovníky sborů a zájemce z řad křesťanů.
Konference se koná ve sboru Církve bratrské v Praze 2 – Vinohrady, Římská 43 (u stanice metra A - náměstí Míru).
Přihlášky si můžete vyžádat přímo v kanceláři Evangelikálního teologického semináře v Praze (Stoliňská 2417/41a, 193 Praha 9).
Přihlášku a informace najdete na www.etspraha.cz
Informace: tel: 281 921 734
e-mail: info@etspraha.cz
Registrační poplatek na konferenci činí 270 Kč pro ty, kteří se přihlásí do 20. října 2007. Při registraci až na místě, činí poplatek 300 Kč. Pro studenty teologických škol (po předložení indexu) činí registrační poplatek 150 Kč.
Je možné se také přihlásit pouze na jeden den za 150 Kč, nebo na jednu přednášku (40 Kč).

* * *

Prezentace sbírky Miroslava Matouše „Dívčí meditace“ se koná ve čtvrtek 1. listopadu v 18 h v Milíčově domě (Sauerova 2, Praha - Žižkov). recituje Táňa Jachnická, na kytaru doprovází Štěpán Rak.
Srdečně zve Milíčův dům

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

30/2007

24. října 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde

7. listopadu

Poselství k 21. neděli po svaté Trojici

„Hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy!" (2 K 6,2)

Nejednou si člověk říká: už aby to bylo za mnou. Už abych byl dospělý, už aby byly prázdniny či dovolená, už abych byl v důchodě, už aby… Nepřeslechněme proto biblické poselství našeho textu, které zní „nyní". Nyní je čas příhodný. Ne zítra, ne za týden či za rok. Dnes, nyní. Každý přítomný okamžik našeho života, který dokážeme přijmout jako dar od Pána Boha a prožít jej s ním, je oním příhodným časem a příležitostí. Příležitostí ke slyšení evangelia, návratu k živému Bohu, příležitostí k usmíření a odpuštění, službě Bohu a bližním, odpočinku a načerpání nových sil, radování se z Boží blízkosti a obecenství s bratry a sestrami…

I když má člověk tendenci přeceňovat zítřek a odkládat důležité věci a rozhodnutí, nezmění nic na tom, že teď, dnes je čas příhodný. Dnešní příležitost se totiž zítra nemusí opakovat. Vždyť apoštol Jakub realisticky říká: „… vy přece nevíte, co bude zítra! Co je váš život? Je jako pára, která se na okamžik ukáže a potom zmizí!" (Jk 4,14).

Proto, jak se říká: „Chyť příležitost za pačesy." Bůh ani na okamžik nespí či nedřímá, nemusíme proto čekat na zítřek, můžeme k Němu přijít hned teď. On už spásu připravil ve svém Synu Ježíši Kristu. Nyní je příležitost, nyní je příhodný čas přijít s čímkoliv k živému a jednajícímu Bohu.

Pavel Urban
kazatel sboru CB Liberec

Nový domažlický zvon - viz str. 4

Ekumenická past

Už podruhé v průběhu sedmi let vydala římskokatolická církev dokument týkající se jejího sebepochopení. Oba texty vypracovala vatikánská Kongregace pro nauku víry a římskokatolická církev se v nich deklaruje jako "jediná církev Kristova". Ekumenická problematičnost tohoto vyjádření spočívá v tom, že jím katolická církev nevypovídá pouze o sobě, ale i o jiných. A to zcela zásadním a nanejvýš degradujícím způsobem: Ti, kteří se nepodřizují autoritě katolických biskupů a římského papeže, nejsou církví Kristovou! Křesťané vyznávající svou víru mimo organizační struktury katolické církve jsou tak ponížení na náboženskou společnost či "církev jiného typu". Ujišťování katolických představitelů, že i zde působí Kristus, je jen pokusem uchlácholit je, aby byli zticha. Kristus samozřejmě působí kdekoli. Podle Apoštolského vyznání víry sestoupil i do pekel. Ale doma zde není. Napětí v ekumeně přitom vyvolává právě skutečnost, že by v některé církvi doma měl být a v jiné nikoli.

Je třeba říci, že uvedené sebepochopení římskokatolické církve a z něj plynoucí vnímání nekatolických církví není ničím novým. Podíváme-li se do církevně autorizovaného "Bohovědného slovníku" (Česká katolická charita, 1963) na heslo "církev", nalezneme tam tuto formulaci: "Ačkoli se rozličné společnosti křesťanské zovou církvemi, přece jenom jediná může být pravá církev Kristova. Neboť Kristus založil svou Církev (nikoli církve) a jí přislíbil, že brány pekelné ji nepřemohou. A to platí jedině o církvi Římskokatolické." V diskusi, která se rozvinula po vydání zmíněných vatikánských dokumentů, se z katolické strany často ozývá námitka, proč se evangelíci diví, vždyť se takto exkluzivně přece římskokatolická církev vnímala vždycky. To je pravda. Její oficiální stanoviska byla ovšem v terénu po desetiletí překrývána ujišťováním, že po 2. Vatikánském koncilu nastala jiná doba a nekatolíci mají vycházet z aktuálních, nikoli historických postojů.

Ekumenická situace se začala měnit po vydání deklarace Dominus Iesus. Letos vydaný dokument potvrzuje, že tehdy nešlo o vybočení, nýbrž o nově nastolený trend. Co bylo v době, kdy římskokatolická církev vstupovala na ekumenickou scénu, takticky odsunuto do pozadí (mj. tezí, že se budeme věnovat tomu, co nás spojuje, nikoli rozděluje), se v situaci, kdy se tato

Dokončení na str. 4

Aktualita

Jidášův komplex

Nevím jak vy, ale já osobně někdy hodně trpím, když se někomu otevřu, svěřím se mu s nějakými důvěrnostmi nebo názory, které bych veřejně nevyřkl, a pak za to v pravý čas sklidím pořádnou podpásovku. Většinou je to charakterizováno tím, že z mého pohledu zrádce vybalí v paměti podrobně vedený "bonzblok" a napráská na mě možné i nemožné s cílem zničit moji službu, pracovní úspěch, pověst v obci apod. A ještě je přesvědčen, že bojuje za spravedlnost.

Něco vám to připomíná? Také Ježíš nesl svůj kříž díky zradě. Chrámová stráž zatýká Mistra díky příteli Jidáši, který si v tu chvíli myslí, že dělá tu nejlepší věc pro Izrael. Podobná věc se nevyhne církvím ani dnes. Lidé s tímto komplexem jsou a budou. Jen se mi zdá, že poslední dobou pastoři, faráři, starší i běžní věřící stále více postrádají dar duchovního rozlišování. Doba přeje horlivým výstředním jedincům, někdy se jim přezdívá "úleťáci", z nichž někteří se asi hodnotí hlavně podle "své služby" a jakmile se jim někdo postaví nebo nesplňuje jejich představy, tak se neštítí ničeho. Padlý apoštol také patřil mezi nejaktivnější učedníky, měl dokonce důležitou funkci pokladníka. Ale nakonec stejně nabyl dojmu, že to jeho šéf Kristus dělá špatně. Proto ten čin.

Nedávno jsem zkusil zaměstnat náboženskou fanatičku, manželku neteologicky vzdělaného samozvaného misionáře, jehož hymnou by mohl být Karáskův song "Obešel jsem církví pět". Nedal jsem na varování a myslel si, že se její evangelizační snaživost dá pozitivně usměrnit. To se sice na čas povedlo, ale uvnitř ní to vřelo. Dnes lituji toho, že jsem si hřál hada na prsou.

Vzhledem k tomu, že podobnou zkušenost může mít poměrně hodně lidí, tak se domnívám, že by se měl tento problém řešit ve sborech a farnostech dřív než bude pozdě. Vládne móda pasivity, a tak se často dává v církvi prostor téměř každému, kdo má zájem. Ale někdy je méně více. Církev nemá příliš dobrou pověst také kvůli některým "zjevně nehodným či nezralým služebníkům". Kdybychom však byli schopni včasné vlastní sebereflexe místo neustálého kritizování poměrů ve světě, tak by snad svitlo na lepší časy.

Ivo Kraus

Zaostřeno na blízko

Události v Barmě

Nepokoje v Barmě byly opravdu mimořádné, a to hned v několika ohledech. Především se do jejich čela postavili bezbranní buddhističtí mnichové. Místní vojenská junta se doposud snažila vyvolávat dojem, že těmto místním duchovním autoritám prokazuje patřičnou úctu. Jakmile to přestalo být politicky výhodné, proti mnichům zakročila s nečekanou brutalitou.

Představitelé moci zpočátku nebránili nikomu, aby odesílal elektronickou poštou záběry z nepokojů. Pouze několik dní po tvrdém zásahu se ukázalo ve vší hrůze, proč. Junta tak totiž sama získala záběry mnoha protestujících. Po odvysílání záběrů internetové spojení přerušila a nyní podle těchto záběrů zatýká – a částečně fyzicky likviduje – protestující. O odhodlání junty prosadit svou výmluvně svědčí i skutečnost, že bylo zatčeno – a možná již i popraveno – pět generálů (a spousta nižších důstojníků), kteří se odmítli podílet na krvavých zásazích proti protestujícím.

V pomoc zvenčí těžko doufat. Amerika je již oslabena a nezasáhne. V den, když píši tento článek, vysílali v rádiu, že „Evropská unie zvažuje sankce". Ty ovšem budou celkem zbytečné, protože Barma obchoduje především s Čínou a s Indií, které prohlašují dění v Barmě za vnitřní záležitost této země. Že Rusko a Čína budou vojenské juntě i nadále dodávat zbraně, nikterak nepřekvapí. Určitým zklamáním je postoj Indie, která je přece jenom demokratickou zemí. Ovšem ani Indie nechce narušit pro ni velmi výhodný obchod s Barmou, odkud dováží důležité suroviny.

Když probíhala korejská válka, „veřejné mínění" (jistého druhu) nebylo ještě natolik silné, aby této válce zabránilo. Výsledkem je, že alespoň polovina korejského poloostrova se mohla vyvinout ve svobodnou, demokratickou, prosperující zemi. Nechtějme ani domýšlet, jak by to dopadlo, kdyby se tehdy Američané stáhli.

Ve Vietnamu to už bylo jiné. Komunistické vítězství znamenalo utrpení pro miliony lidí, naštěstí však vietnamská vláda neudělala ze své země takový koncentrák jako Kim-Ir-Sen na severu Koreje.

Obyvatelé Barmy už v jakýkoli zásah zvenčí doufat nemohou. Někteří z protestujících jsou prý nyní spalováni v krematoriu zaživa.

Vítejte ve světě, v němž je americký imperialismus poražen. Roli světového četníka již nikdo nehraje, a tak si, biblicky řečeno, „každý dělá, co je v jeho očích dobré".

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Stát vyplatí církvím za majetek 83 miliard korun

(Praha) Stát se dohodl s církvemi, že jim vyplatí za majetek zabavený státem za minulého režimu 83 miliard korun.

Je to výsledek společného jednání vládní komise a komise církví, řekl v pořadu České televize Otázky Václava Moravce ministr kultury Václav Jehlička (KDU-ČSL).

Církevním řádům se podle ministra vrátí třetina majetku a dvě třetiny bude tvořit uvedená finanční náhrada 83 miliard korun, která by se vyplácela po dobu 60 až 70 let. Řeholním řádům a kongregacím bude umožněna naturální restituce majetku, u církví a náboženských společností bude stát postupovat cestou paušální finanční náhrady, jež bude zahrnovat odškodnění za majetek, který nelze vydat.

V případě majetkových požadavků církví se dlouhou dobu operovalo se sumou 100 miliard korun. Tento odhad vzešel před přibližně čtyřmi lety z dotazů ministerstva u jednotlivých církví, na kolik svůj nedostupný majetek odhadují.

www.christnet.cz

Turecká policie znemožnila pravoslavným věřícím slavit liturgii

(Kypr). Křesťané na Kypru jsou opět kráceni ve svých právech. O dalším incidentu proti svobodě náboženského projevu informuje pravoslavný arcibiskup Chrysostom II.

Kyperské velvyslanectví ve Vatikánu oznámilo, že turecká policie násilím znemožnila slavení mše sv. v klášteře sv. Barnabáše ve Famaguste, ležící v turecké části ostrova. Pravoslavný klášter byl přeměněn na muzeum. Do této doby se v něm však křesťané směli modlit, když si předtím zaplatili vstupenku. Tentokrát však archimandritovi Gabrielovi bylo zabráněno slavit liturgii pro věřící.

Turecko-kyperská policie nejprve nezákonně vyhnala věřící z kláštera a potom urážlivými a rouhavými výkřiky na adresu křesťanství zabránila celebrantovi pokračovat.

Vzniklá situace je podle pravoslavného arcibiskupa Kypru dokonalým výrazem postoje velitele tureckých ozbrojených sil gen. Yasara Buyzkanita.

V turecké části Kypru se nachází v havarijním stavu 500 kostelů. Arcibiskup Chrysostom II. prosil evropské vlády o pomoc při záchraně tohoto „lidského dědictví" a připomněl, že od obsazení části ostrova tureckou armádou, kdy pravoslavná komunita čítala 15 tisíc osob, žije dnes na tomto území asi 300 věřících, zatímco římských katolíků je tam necelých 200.

www.christnet.cz

Ekuména je jedným z pilierov projektu Košice – kandidát na Európske hlavné mesto kultúry 2013

(Košice). Mesto Košice sa zapojilo do projektu Európske komisie s názvom Európske hlavné mesto kultúry 2013. Isté je, že titul hlavného európskeho mesta kultúry bude mať v roku 2013 jedno slovenské a jedno francúzske mesto. Košičania úzko spolupracujú s mestom Lyon.

Zisk titulu by pre mesto znamenal rozvoj cestovného ruchu, prínos investícií a zvýšenie záujmu o mesto zo strany turistov, médií, investorov a obchodníkov. Koordinátori sa spoliehajú na vnímavých a tvorivých Košičanov, na široké amatérske aj profesionálne kultúrne zázemie, ale aj na plodné ekumenické vzťahy a porozumenie medzi obyvateľmi, uvádza oficiálna internetová stránka projektu www.kosice13.sk.

Ako pre Křesťan Dnes povedala členka projektovej skupiny JUDr.Alena Vachnová, podporné projekty sú prijímané od konca marca. „Zbierame námety od verejnosti a konkrétne projektové zámery, ktoré sa týkajú hlavne roku 2013. Zbierame však aj projekty a námety na rok 2007 a 2008." Viaceré menšie projekty sa už zrealizovali a pre niektoré ďalšie už existuje predstava ich financovaní. Niektoré projekty bežia do decembra v rámci podpornej prípravnej kampane. Koordinátori projektu aktívne kontaktovali niektoré organizácie a vyzvali ich na zapojenie sa. „Jeden z nosných pilierov bol pre nás jasný od začiatku – ekuména v Košiciach, pretože tá je veľmi špecifická a živá s dobrou tradíciou. Oslovili sme Ekumenické spoločenstvo, mali sme už niekoľko stretnutí a ešte niekoľko ich bude," povedala na margo duchovného rozmeru projektu. „Spolupráca je dobrá."

Koordinátori sa stretli i so zástupcami kresťanskej mládeže všetkých kresťanských cirkví, ktoré sa pravidelne každý mesiac stretávajú. „Cieľom nášho projektu je jeden pilier venovať ekuméne." Ďalšími piliermi projektu sú tolerancia, spolužitie menšín a národností a kultúra a umenie ako také. Proces tvorby programu v každom meste je, podľa Aleny Vachnovej, ťažký a v niektorých mestách sa projektové tímy už rozpadli. V Košiciach však za projektom stojí silná podpora mesta. Najvážnejšími protikandidátmi sú, podľa nej, Banská Bystrica, Nitra, Trenčín a Prešov. „Prvá verzia projektu sa podáva do 16. novembra do Bruselu, kde v prvej polovici decembra rozhodne medzinárodná porota o tom, ktoré zo slovenských miest postúpia do druhého kola.

V prípade postupu do druhého kola sa finálna verzia projektu podá v auguste roku 2008," priblížila proces rozhodovania členka projektovej skupiny.

http://cs.christiantoday.com

Pozvání do kostela u Martina ve Zdi

Pěvecký sbor z Hvozdnice a okolí vystoupí při večerních bohoslužbách v neděli 28. října od 19.30 h.

Kázat bude farářka Vendula Kalusová. Při bohoslužbách bude vysluhována večeře Páně.

Cukrářství a mezináboženský dialog

(Několik protestantských poznámek k filmu Medvídek a k Foru 2000)

Začátkem října se z iniciativy bývalého českého prezidenta v Praze již pojedenácté konalo shromáždění Forum 2000, na němž se tradičně v různých formách odehrává mezináboženský dialog. Zároveň již několikátý týden v tuzemských kinech divácky bodoval film Medvídek, kde v jeden okamžik kamera dostatečně dlouho prodlévá právě na obálce Havlovy poslední knihy. Zde však shody, obdoby a vzájemné interference obojího zdaleka nekončí! Pokusme se je stručně vysledovat.

Mezináboženský dialog by především neměl probíhat ve znamení přeslazeného kýče. Medvídek je název cukrovinky, kterou jedna z postav vyrábí (nejprve v malém, později spolu s kamarádkou ve velkém), která je ve filmu všudypřítomná a po způsobu cukrářské želatiny drží celý příběh pohromadě. Dílo je v důsledku toho přeslazeno, nejednoho diváka při něm jímá trnutí zubů, popř. pálení žáhy. Jadrné výrazivo herce Jiřího Macháčka nestačí k tomu, aby základní nepříjemný pocit přebilo. Cenné to varování! Křesťanství se nemá rozpliznout do jakési průmyslové cukrářské želatiny.

Křesťanští představitelé by měli zůstat „svoji" a neměli by zamlčovat specifika vlastní tradice. Ve filmu vystupuje opat břevnovského kláštera: jakožto osobní přítel galeristy se účastní slavnostního otevření galerie, provádí křest nemluvněte, na oslavě křtu popíjí s ostatními víno. Příklon k plahočení podnikatele je v pořádku, taktéž, zdůrazněme, pití vína. (Písmo hodnotí pozitivně jak vodu, tak víno.) Chybí však Slovo. „Na počátku je vždy slovo," zdůraznil ve volném navázání na prolog Janova evangelia při zahajovacím projevu letošního Fora 2000 Václav Havel. A křesťanství bez Slova se může zvrtnout v prázdné obřadnictví.

Úskalí mezináboženského dialogu představuje hlavně synkretismus. Zde vydává režisér Jan Hřebejk římskokatolické církvi vysvědčení nelichotivé. Jako by nejenom neměla co říci, ale navíc se neproblematicky spokojila s nanejvýš svérázným myslitelským klasobraním zvenčí! Úvodem dostává slovo synkretistický guru Ošo (v českém prostředí doporučuje Ústav pro jazyk český AV ČR tuto formu přepisu, tedy nikoli „Osho" jako ve filmu), podle něhož je prý „voda mocnější než kámen" (což převzal či uzmul z taoismu). Dejme tomu. Horší je, že závěrem zaznívá údajné čínské přísloví o tom, že prý „dobré je znát pravdu a hlasitě hlásat pravdu, ale lepší je znát pravdu a hlasitě zpívat o datlích" (proti této prudce katolické moudrosti se kdysi prohřešil Jan Hus). Ještě J.L.Hromádka (v knize Katolicismus a boj o křesťanství) a P.Tillich spatřovali v katolictví útočnou, militantní formu křesťanství. Kdeže loňské sněhy jsou! Hřebejk líčí stejnou denominaci jinak a ona sama při tom spoluúčinkuje.

Podle prof. Jana Hellera by se zejména mezi abrahamovskými náboženstvími (křesťanstvím, židovstvím a islámem) měl dialog zaměřit přednostně na otázky antropologické. V daném ohledu je třeba se před režisérem Hřebejkem poklonit až k zemi! Ve filmu Medvídek dává totiž důrazně výhost popularizovanému antropologickému dogmatu: vychrtlosti jakožto ideálu ženské krásy. Jistě, běží do značné míry o věc osobního vkusu. Avšak soustavné vnucování vyžlete s trudovitou pokožkou jako údajného idolu krásy je nesmyslem od začátku (filmu Jana Svěráka Jízda) až do konce (Hřebejkova předchozího filmu Kráska v nesnázích)! Ve filmu Medvídek je jasně řečeno, že dotyčná „kráska" vypadá tak, jako by byla smrtelně nemocná; navíc je stižena neplodností. V rozhovoru mezi „kráskou" a Jiřím Macháčkem ke konci filmu se navíc tvůrcům – za pomoci rozmazaných líčidel a očních stínů – podařil husarský kousek: obličej „krásky" připomíná lebku smrtky. To vše je velice zdravé zúčtování nikoli s jednou mediální ikonou, ale především s popularizovaným antropologickým dogmatem (zúčtování, které, dodejme, může uchránit spoustu českých dívek před anorexií)! K podobnému přehodnocení vychrtlosti dospěla ostatně nedávno např. španělská vláda. Leč křesťanští a židovští představitelé mohli přece už dávno společně učinit totéž na základě Písně Šalomounovy!

Globální ekologické problémy činí významným společným tématem mezináboženského dialogu též šetrné zacházení se stvořením. To opat (který musel mimo jiné složit slib chudoby) u Hřebejka reprezentuje vhodně. Naopak Ošo do této linie naprosto nezapadá. Již za svého života hromadil a využíval „bouráky" jisté značky (než zemřel, stihl si jich opatřit celkem devadesát, chtěl však mít na každý den v roce jeden, tedy celkem tři sta šedesát pět luxusních vozů). V daném ohledu představuje Forum 2000 pro změnu výtku a napomenutí tvůrcům filmu i břevnovskému opatovi: s narcistickými vyžírky (vlky v rouše beránčím) lze opravdový dialog o obecných tématech sotva poctivým způsobem vést.

František Schilla

Nad Biblí

Abrahamovské zastavení třetí

3. Abraham mezi Biblí a Koránem

Cílem tohoto posledního abrahamovského zastavení bude provést stručný průzkum textů v obou spisech a zvážit podloženost představy, že od Abrahama se rozbíhají dvě cesty: cesta potomků Izákových směrem k židovství a křesťanství a cesta potomků Izmaelových směrem k islámu. Stranou ponechávám otázky zásadní, např. kritiku Koránu na adresu Božího synovství Kristova a trojičního učení, které nechci odbýt dílčími poznámkami na okraji textu.

Korán se dělí na súry (kapitoly) raného mekkánského a pozdějšího medinského období, jejichž ráz se zřetelně liší. V Mekce vystoupil Muhammad se zvěstí o jediném Bohu, se kterou se prosazoval jen velmi obtížně. Proto ho nesmírně povzbudilo zjištění, že v tomto zápase není prvním bojovníkem, že řada biblických postav přicházela s varováními a byla odmítnuta. Stále znovu dramaticky tlumočí výzvy Noeho před potopou, varování Lota v Sodomě, Mojžíšovu misi k faraonovi či Jonášovu do Ninive. Podobně ho zaujal příběh Abrahama jako vyznavače jednoho Boha:

„K jeho přívržencům také Abraham náležel, když k Pánu svému se srdcem čistým přišel a otci svému a lidu svému pravil: „Co to uctíváte? Což falešná božstva místo Boha si žádáte? A co o Pánu lidstva soudíte?" I odvrátili se od něho, záda mu ukazujíce. Abraham pak vnikl k božstvům jejich a řekl: „Co že nejíte a co je s vámi, že nemluvíte?" a vrhl se na ně, zasazuje jim úder pravicí, avšak přiblížili se k němu lidé běžící… I zvolali: „Postavte pro něj hranici a vhoďte jej v oheň hořící!" Takto mu chtěli úklad nastrojit, však ponížením jsme jej učinili…" (súra 37.).

Abraham odchází od otce a v různých variacích se podává jeho příběh, kde je Izmael nenápadně přiřazen vedle Izáka: „A připomeň v Knize také Izmaele, jenž věrné sliby dodržoval a poslem i prorokem byl a rodině své modlitbu a almužnu přikázal a Pánu svému se zalíbil"(súra 19.).

Posunem v Muhammadově duchovním vývoji se stal jeho prožitek ve snu, kdy byl přenesen z Mekky do Jeruzaléma a odtud přímo do nebe, kde mu bylo mnohé zjeveno.K zásadní proměně dochází v roce 622 n.l. po přechodu Muhammada do Mediny, kde jako vládce města organizoval nábožensky i vojensky svou obec ke zpětnému ovládnutí nejprve Mekky, později celého Arabského poloostrova. Tehdy přišel k místním Židům s nárokem, aby ho na základě jeho zjevení uznali za proroka. Oni to po dlouhých disputacích odmítli a podle Muhammadova obvinění se mu vysmívali. Jejich konec byl hořký: Muhammad dal s politickým odůvodněním dva jejich kmeny z města vyhnat, muži posledního kmene byli povražděni, ženy a děti prodány do otroctví. Ohlasem je súra obsahující toto zásadní svědectví: „Když pak Abraham a Izmael kladli základy chrámu, zvolali: „Pane náš, přijmi jej od nás, vždyť Tys věru odpouštějící, slitovný! Pane náš, učiň, ať jsme do vůle Tvé odevzdáni, a učiň z potomků našich obec Tobě oddanou; ukaž nám obřady naše a vyslyš pokání naše, vždyť Tys věru odpouštějící, slitovný!" (súra 2.) Takže chrám v Mekce založili společně Abraham s Izmaelem, oni také vtiskli

Dokončení na str. 4

Q – Románový thriller o boji reformátorů s informátorem

Nestává se často, aby evangelický čtenář dostal do rukou moderní, poučený a napínavý román z dob reformace, v němž ožívají postavy Martina Luthera, Filipa Melanchtona, Martina Bucera, ale i Thomase Müntzera a blouznivců z Münsteru. Z 650stránkové „bichle" o jedné z nejdramatičtějších fází evropských dějin se nicméně stal bestseller, nejprve doma v Itálii, později i jinde v Evropě. Kniha navíc přišla na svět s tajemstvím - chyběl jí „pořádný" autor a chvíli se mělo zato, že ji tajně sepsal Umberto Eco.

Nakonec vyšlo najevo, že román s názvem Q dali dohromady čtyři boloňští literáti, levicově orientovaní kulturní anarchisté Fabrizio P. Belletati, Federico Guglielmi, Luca Di Meo a Giovanni Cattabriga. V době psaní jim bylo něco mezi 25 a 36 a prosluli hlavně krádežemi kostelních soch či unášením městských autobusů. Knihu vydali roku 1999 pod jménem Luthera Blisseta, anglického fotbalového internacionála z klubu AC Milán, který se v roce 1982 zapsal u italských fanoušků katastrofálně špatnou sezónou a vysloužil si přezdívku Luther Missit (Luther Minul či Nešika Luther). Volba zjevně nebyla náhodná.

*** Všechno dnešní zlo**

Děj se odehrává v Německu, Španělském Nizozemsku (dnešní Belgii), Švýcarsku, Itálii a ještě jinde, a snaží se prokázat, že souběžně s nástupem reformace došlo ke zrodu „veškerého novodobého zla" – tajných služeb, všemocných bank i represivního státního aparátu. Zní to hodně levicově, ale se svým smýšlením se autoři nijak netají.

Román dostal jméno po hlavní záporné postavě, udavači a provokatérovi nasazeném mezi radikály, který chce poškodit Lutherovy reformy tím, že nejprve rozdmýchá revoltu Thomase Müntzera a pak ji přivede k porážce. Známe jej pouze z dopisů svému nadřízenému ve Vatikánu, všemocnému a ďábelskému kardinálovi Gianpietrovi Carafovi, později papeži Pavlu IV. Své relace podepisuje lakonicky Q - Kazatel (italsky Qoelet).

Jeho protihráčem a vypravěčem románu je student teologie a později novokřtěnecký voják Gert, který po zázračném vyváznutí z masakru u Mühlhausenu odloží vlastní identitu a s tuctem pseudonymů putuje Evropou. Jako Metzger, Niemanson, Jost, Boekbinder, Lot, bratr Tizian či Gert ze Studny se stává výjimečným svědkem klíčových událostí reformace. Zaplétá se záměrně či náhodou do nejrůznějších hnutí a nikdy nechybí tam, kde se mysl prostého lidu rozhoří biblickými vizemi posledního soudu a nápravy všech věcí. V patách je mu Q, a během dlouhých 30 let se román mění v šachovou partii mezi oběma protagonisty. Předposlední dějství se odehrává v Benátkách, kde už je z někdejšího věřícího cynický majitel nevěstince, šířící s pomocí místní židovské komunity pamflet Kristovo dobrodiní. Spis by mohl vést ke znovusjednocení církve, Q jej ale ničí, aby zvítězil tridentský, kontrafontační směr.

*** Jako na fotbale**

Jazyk románu je lehký, dynamický, chybí mu popisnost klasických historických děl, smysl pro drobnokresbu či psychologii postav, a čtenář může mít chvílemi potíže s tím, že děj skáče hned z roku 1555 do 1517 a pak zase z roku 1538 k 1527.

Nejatraktivnější pasáží je zřejmě vylíčení osudů novokřtěnecké komunity v Münsteru, zprvu nebetyčně tolerantní, během půl roku ale změněné v obleženou pevnost šílenců, jejichž jednání nese charakteristické rysy 20. století s jeho komunistickými a nacistickými experimenty. Těž-ko soudit, zda se autorům podařilo vzkřísit mentalitu tehdejších lidí. Vsadili sice na předpoklad neměnnosti lidské povahy, nedokázali ale uniknout vzduchu, který dnes dý-cháme všichni.

Jinak biblicky pevně zasazená apokalyptická kázání se díky tomu mění v tirády proti kapitálu a boháčům; ojedinělé okamžiky novokřtěneckých triumfů připomínají spíše jásot fanoušků italské fotbalové ligy po vstřelení gólu. Nechybí záplavy sprostých nadávek, což samozřejmě obecnému lidu nelze vytýkat, horší je to s nápadem autorů, že by münsterské mnohoženství mohlo být společným podnikem „kuplířských odborů", kterým jej navíc vnuknul katolický provokatér.

*** Lepší Šifra Mistra**

Vynikající znalost doby reformace a pokus o románové zachycení nanejvýš dramatické éry, jejímž vychládajícím koncem je dnešní protestantismus, nicméně komplikuje právě ústřední idea.

Tou je důmyslná teorie spiknutí, podle níž v zásadě všechny výstřelky reformačních „Schwermerů" zosnovali papeženci. Kniha se tím nechtěně řadí po bok Da Vinciho kódu Dana Browna, který se také vyvezl na vlně nedůvěry v instituce, církve a politiky a podlehl ochotě věřit v cokoli neoficiálního a rádoby utajeného.

Pramalé pochopení má také „čtyřhlavý" Luther Blisset pro reformátory - nenabízí nic než jejich tvrdou kritiku „zleva". Martin Luther je jednou Tlusťoch, jindy bratr Krmný vepř, Melanchton má přezdívku Čahoun a společně s Kalvínem a Bucerem jsou vnímáni jako zcela pasivní zaprodanci moci a prvotní brzda pokroku.

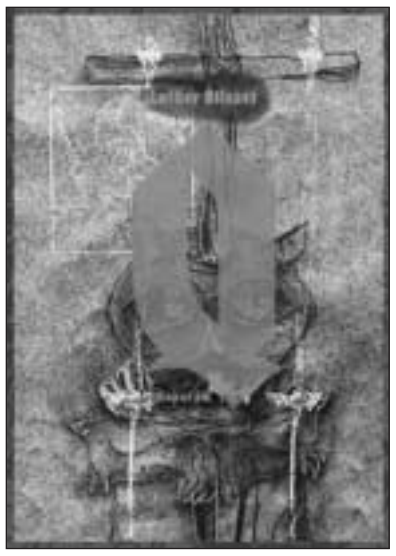
Na to vše mají pisatelé jistě právo, historicky zcela pomýlený je ale jejich nápad s pamfletem Kristova dobrodiní, který prý dokáže „prodat" učení o ospravedlnění katolíkům. S tímto ústředním Lutherovým článkem totiž zmíněný Tridentský koncil vůbec neměl problém. Roztržku s protestanty dokonalo autoritativní a mocenské pojetí církve, které se prosazovalo s otevřeným hledím, a nikoli s přispěním osamělého zběhlého knihovníka z Wittenbergu.

*** Jenom žert?**

Belletati, Guglielmi, Di Meo a Cattabriga mají zcela jistě velký smysl pro humor. V roce 1995 například rozšířili příběh o zmizení fiktivního umělce Harryho Kippera během Tour de France, a náramně se pak bavili na účet Interpolu, který po pohřešovaném usilovně pátral. Je otázkou, zda se dnes nesmějí i těm, kteří se zasloužili, aby se z Q stal bestseller.

Rostislav Matulík

Nakladatelství Dokořán, 2006
Překlad Gabriela Chalupská

Kde Komenský prožíval sklonek života

Jak víme, Jan Amos Komenský měl neklidný život. Roku 1628 opustil vlast a už se nikdy do ní nevrátil. Kratší nebo delší období strávil v Polsku, Anglii, Švédsku, Prusku a v Uhrách. Teprve čtrnáct závěrečných let mohl biskup Jednoty bratrské prožívat v poměrném klidu a slušně hmotně zabezpečen v Amsterodamu. Přičinila se o to rodina de Geer. Byla to rodina z našeho dnešního hlediska poněkud problematická. Její nejznámější člen Louis de Geer sice pocházel z Holandska, ale od r. 1627 žil ve Švédsku, kde se staral o export mědi, dodával zbraně švédské armádě a získal značný politický vliv půjčkami Gustavu II. Adolfovi, představiteli protestantského Severu, (který padl r. 1632 u Lützenu v utkání s Valdštejnovým vojskem). Bylo to ovšem v dobách, kdy se pohled na válku značně lišil od pohledu dnešního a zejména války z náboženských pohnutek se pokládaly za něco málem posvátného. Už r. 1641 zbrojař de Geer pozval Komenského do Švédska a později jeho rodina poskytla Komenskému trvalý domov v Holandsku.

Komenský však nebyl jediný, kdo našel v Holandsku azyl. Tato tolerantní a pohostinná země lákala známější i méně známé myslitele, umělce i řemeslníky té doby, kteří tu našli útočiště před duchovní nesvobodou ve svých vlastech. Proslulý Komenský se pak navíc těšil výjimečné pozornosti amsterodamské městské rady.

Holandské srdce Nizozemska si vydobylo politickou nezávislost a prosperovalo po všech stránkách. V četných loděnicích se stavěly současně desítky lodí, rozkvetl rybolov (hlavně velryby a sledi) a chov dojnic, stavěly se cukrovary, sklárny a cihelny, kvetlo vlnařství a výroba látek a porcelánu. Vznikly banky a burza. Byly navázány obchodní styky s baltskými zeměmi a Ruskem, odkud se dovážely kožešiny. Zejména holandská Východoindická společnost a kolonie v různých oblastech světa přinášely zemi obrovské zisky.

Tyto hospodářské úspěchy měly ovšem i rub: žebrácké mzdy v manufakturách, využívání dětské práce, vysokou úmrtnost v chudých vrstvách. Není divu, že propukala povstání chudiny. Jedno z největších vypuklo téhož roku 1657, kdy byl za podpory amsterodamské městské rady vydán soubor Komenského didaktických děl. Už předtím na náklady Vavřince de Geer vyšly „Panergersia" (Všeprobuzení) a „Panaugia" (Všeosvícení). Pro tisk Komenského spisů vyvstaly příhodné podmínky zvláště poté, co byla do Amsterodamu přenesena zachráněná bratrská tiskárna. Starostlivý Komenský, který nespouštěl z mysli Jednotu, vydal pro ni řadu významných pomůcek (mimo jiné biblický „Manuálník", kancionál a Bratrskou konfesi).

V Amsterodamu vznikaly i jiné jeho práce. Škoda jen, že jako už dříve podléhal téměř do konce nespolehlivým hlasatelům Božích zjevení. Dva roky před smrtí jako by účtoval s životem spiskem „Unum necessarium" (Jedno nezbytné). Že se po Komenského smrti 15. listopadu 1670 stal místem pro uložení jeho ostatků kostelík valonských valdenských, jako by pouze dosvědčovalo, že šlo o muže vskutku širokého srdce.

Daniel Henych

O našem kalendáři

Ve dnech, kdy již kupujeme nové kalendáře, různé diáře a plánovací záznamníky na rok 2008, ani si neuvědomujeme, že tato prastará pomůcka měla dlouhý a zajímavý vývoj, než dostala dnešní podobu. V prvních dobách to nebylo tak přesné, jak je tomu dnes. Nejstarší nám známý kalendář měli Egypťané ve 4. tisíciletí před Kristem. Měl sice už 12 měsíců, ale jen tři roční údobí: Záplavu - míní se tím rozvodnění Nilu, dobu osevu a žně. Na dnešní naší podobě kalendáře se podíleli staří Babyloňané, Židé, Řekové, Římané a později také výrazně křesťanská církev.

César Julius uzákonil tehdejší jemu předloženou formu a zavedl v r. 46 před Kristem pro celou říši. Kalendář začínal 1. lednem, rok měl už 365 a čtvrt dne, proto každý čtvrtý rok byl přestupný, kdy se jeden den přidával. Časem se ukázalo, že toto není přesné, protože se ještě neznal vztah skutečného oběhu Země kolem Slunce (rok si-derický) k roku astronomickému. Je zde určitý rozdíl, který až nedávná doba uměla vyřešit, když stanovila novým výpočtem délku roku na 365 dní, k tomu jen 5 hodin, 48 minut, 45,9747 vteřin. Tedy ne celých 6 hodin. Starý nepřesný výpočet délky roku přinášel každoroční odchylku, nárůst, zaokrouhleně 11 minut a 14 vteřin. Dlouho se nevědělo, co s tím, jak to napravit.

Křesťanská církev v podstatě přejala tento juliánský kalendář v době panování císaře Konstantina. Od 4. století zavedla týden, který se dělil na 7 dní, což bylo převzato z prvních stránek Bible, kde se mluví o stvoření světa v šesti dnech. Sedmý den byl určen k odpočinutí a obecenství s Hos-podinem, kdy vzpomínáme též velikonočního vítězství Pána Je-žíše Krista nad smrtí v první den po sobotě; dodnes je to den pracovního klidu na celém světě. Všechny hlavní události ze života Pána Ježíše Krista byly zasazeny do určitých údobí církevního roku (advent, Vánoce, doba postní, Velikonoce, svatodušní svátky). Podobně byly postupně označeny i jednotlivé dny křestními jmény různých významných osobností, blahoslavených i svatořečených, což nalézáme v kalendáři dosud. Ve většině zemí k nim přidali i své národní hrdiny. U nás to jsou např. slovanští apoštolé Cyril a Metoděj, Jan Hus, sv. Václav a jim podobní. Později v různých oblastech příslušní činitelé zařadili do kalendáře i své významné vzpomínkové dny a státní svátky.

Během let se roční časové odchylky rozrůstaly. V 16. století to bylo už 10 dní, což působilo všude značné problémy, zvláště při slavení pohyblivých Velikonoc, které jsou vždy první neděli po prvním jarním úplňku měsíce. Proto papež Řehoř XIII. (Gregorius) nařídil r. 1582 tyto dny vypustit, takže po 4. říjnu uvedeného roku následoval hned 15. říjen. Aby k podobným nepříjemnostem už nedošlo, bylo nově ustanoveno, že každý stý rok bude přestupný jen tehdy, když bude dělitelný 400 (léta 1600, 2000 byla přestupná, ne však už 1700, 1800, 1900). Hlavní rozdíl mezi starým juliánským a novým gregoriánským kalendářem je v tom, že má v průběhu 400 let jen 97 přestupných let a ne již 100, jak tomu bývalo po staletí.

Ani opravený gregoriánský kalendář není bez chyb. Má roční odchylku 26 vteřin, která může vyrůst za 3300 let na jeden den. Nedojde-li do té doby k další nové reformě, mělo by se tak stát až v r. 4900 našeho křesťanského letopočtu. Ve středověku bylo toto vše zanedbatelné, ale ne už dnes, kdy výpočetní technika je na vysoké úrovni; přemýšlíme, jak i toto napravit.

Gregoriánský kalendář zavedly katolické státy ihned, evangelické země postupně. Pravoslavná církev ve všech zemích tuto reformu odmítla a drží stále starý nepřesný juliánský kalendář. Státní správy některých pravoslavných zemí, s ohledem na vžité obchodní a diplomatické datování, kalendářní reformu v posledních létech dodatečně přijaly, zpravidla za nesouhlasu církve, která drží tvrdošíjně to staré. A tak pro historiky je dnes tvrdým oříškem určit přesně datum té či oné události. V bývalém sovětském Rusku byl opravený kalendář přijat až v r. 1918, taktéž jen státem, při čemž den 1. února byl tam totožný se dnem 14. února, aby tím došlo k časovému vyrovnání.

Zde máme zároveň vysvětlení, proč v pravoslavných zemích mají některé církevní svátky o několik dní později než třeba u nás. Je to vlivem toho či onoho kalendáře, kterého se přidržují. Až si půjdete koupit svůj oblíbený kalendář pro budoucí rok, vzpomeňte, že máte v rukou pomůcku k rozdělení času prastarého původu, bez které se ani dnešní moderní svět neobejde.

Miroslav Hloušek

Ekumenická past

Dokončení ze str. 1

církev stala hlavní ekumenickou figurou, opět vrací do hry. Oprášením katolické exkluzivity jsou ostatní církve postaveny do komplikované situace: Buď budou katolické sebepochopení akceptovat, nebo ekumenu zablokují. Učiní-li to první, naprosto tím zneváží a ve svých důsledcích zničí samy sebe. Odváží-li se toho druhého, okamžitě se z katolické strany ozve obvinění, že nejednají ve shodě s Písmem, protože sám Kristus přece vybízí své učedníky, aby "všichni byli jedno". Ekumena se stala pod taktovkou římskokatolické církve pastí. Evangelické církve, v nichž se kdysi zrodila, se staly vězni svých vlastních ideálů.

Výchozím předpokladem pro jakýkoli, tedy i ekumenický rozhovor, je rovnost. Chtějí-li si představitelé evangelických církví, Reformovaného a Luterského svazu i Světové rady církví uchovat svoji tvář, musí v současné situaci podmínit pokračování ekumenického dialogu uznáním tohoto předpokladu. Ne pouze v nějaké sociologické, ale v teologické rovině. Nelze volat, aby "všichni byli jedno", a současně se elitářsky vylučovat. Takové počínání je naprosto nevěrohodné. Usilovat poctivě o jednotu znamená pokládat všechny, které do ní chci zahrnout, za legitimní součást církve Kristovy. Bez tohoto předpokladu je ekumena mlácením prázdné slámy. Vzhledem k posunům, k nimž v římskokatolické církvi dochází, je třeba zásadně přehodnotit dosavadní ekumenickou strategii. Nestačí radovat se z toho, co nás spojuje. Je třeba začít odstraňovat to, co nás rozděluje! Vydávání se římskokatolické církve za jedinou církev Kristovu nás rozděluje zcela zásadním způsobem.

Emanuel Vejnar

Abrahamovské zastavení třetí

Dokončení ze str. 2

ráz dnešním poutím do Mekky. Muhammad tak přesadil abrahamovskou tradici poněkud jižněji.

Našel jsem v Koránu místa překrásná i drsná, ovšem při konkrétním rozhovoru vždy záleží na metodě výkladu. Muslimové kombinují dva principy: jednak prokazují plošnou úctu celému Koránu, jednak Muhammad zavázal vykladače pravidlem, že novější zjevení uvádí na pravou míru zjevení starší: „Kdykoli zrušíme verš nějaký či dáme ti naň zapomenout, přineseme jiný, lepší anebo podobný. Což nevíš, že Bůh je všech věcí mocen?" (súra 2.).

Bohužel to znamená, že v případě rozporů jsou duchovně jemnější texty mekkánského období překrývány zákonodárným zápalem Muhammadovým ze závěru jeho života, kterým položil základ pozdější expanze.

Biblickou návaznost nemá zakladatelská mise Abrahama s Izmaelem žádnou, a tak se musíme pouze ptát, jak obstojí představa, že se Izmaelci ztratili do neznáma a jsou tak k dispozici pro budoucí využití novou tradicí. Starozákonní komentář k ekumenickému překladu dospívá v zasvěceném výkladu ke Gn 37,28 (kolísání označení izmaelských a midjánských kupců) k závěru pro naše téma závažnému, že mimobiblický doklad o existenci Izmaelců neexistuje.

Zmínky o osudu Hagary s Izmaelem jsou stručné, ale přece ukazují určitým směrem. Především se Izák usadil u Studnice Živého, který mne vidí, tedy u místa spojeného s Božím zjevením Hagaře (24,62; 25,11). Pokud tam hledal útěchu po smrti své matky, musíme předpokládat jeho setkávání s Izmaelem a snad i s Hagarou,protože oni stáli u zrodu tradice tohoto místa. V podobné situaci se Jákob po svém smíření s Ezauem zcela zásadně bránil tomu, aby spolu s ním táhl do Seíru a tak vstoupil na území Edómu (33,12n). Proč se na rozdíl od něho Izák nebojí bydlet uprostřed Izmaelců?

Odpověď naznačuje informace o tom, že Hagar přivedla Izmaelovi ženu z egyptské země. Zdá se to být jen důsledek Hagařina původu, ale on to přece byl nesmírně náročný podnik. Předpokládal, jednak že se Hagar v drsném mužském světě domohla vlastním úsilím samostatného a majetného postavení, jednak musela mít silný motiv, protože nekonečně snazší bylo najít pro Izmaele místní nevěstu. Ovšem Hagar se v těsné blízkosti Abrahamově hodně naučila a pochopila, že nositelem požehnání se Izmael může stát pouze tehdy, pokud se udrží oddělený od Kenaanců. Díky ní si rod Izmaelův i nadále uchoval charakter cizinců a poutníků v zemi, a proto se mezi nimi Izák nejen nebál, ale rozpoznal, že s Hagarou jedná Bůh Abrahamův. O pravosti Hagařiných setkání s Bohem biblické podání nepochybuje a dostalo se jim cti přijetí do tradice Izraele. Přízvisko izmaelský v pozdějších textech (Sd 8,24; Ž 83,7) zřejmě již neoznačuje tělesné potomky Hagařiny, ale nositele nepřátelského postoje vůči Izraeli. Já vidím v Izákově pobytu u Studnice Živého, který mne vidí, vyjádření zřetelného nároku, že tradice spjatá se jménem Hagary a Izmaele je cele tradicí Hospodinovou a takovou zůstává. Linie lidu mizícího do neznáma na biblické půdě neexistuje.

Znalost islámu považuji za potřebnou a kontakt s muslimy jako lidmi i vyznavači svého náboženství za nezbytný. Ovšem nepomůže nám zjednodušující schéma o lidu Izákovu a lidu Izmaelovu – i proto ne, že dnes většina muslimů není arabského původu. Já osobně považuji islám za naprosto samostatné náboženství, které ve svých textech využívá vedle jiných vlivů i některé biblické motivy.

Tímto svým závěrem jsem asi řešení problémů mezi námi a muslimy neusnadnil, ale zato jsem objevil čistě pro sebe Hagar egyptskou jako zajímavou a silnou osobnost. Ona je v biblickém příběhu přesným protikladem Ezauovým. Ezau měl svým původem nárok na zaslíbení, ale nevážil si ho. Otrokyně Hagar nemá nárok na nic, ale přesně ví, o co jde, a bojuje všemi svými zbraněmi o získání požehnání pro Izmaele. Hospodin kvůli ní své plány nezměnil, ale nakonec mohou i synové Izraele přicházet ke Studnici Živého, který mne vidí, a zde očekávat potěšení Boží. I tato otevřenost Božího díla spásy vůči osobitým a neskladným lidem je součástí zvěsti abrahamovských příběhů.

Miloš Hübner

Budyšínský zvon bude znít v Domažlicích

Domažlické evangelíky bude svolávat k bohoslužbě v novém sborovém domě zvon, který do chodské metropole doputoval přes Rokytník ve východních Čechách až z hornolužického Budyšína (Bautzen).

Zvon přivezli ve čtvrtek 11. října 2007 z Rokytníku na Náchodsku do Domažlic členové tamního evangelického sboru. "Překvapilo nás, jak je zvon velký. Je opravdu krásný, zdobení je mistrovské. Ke zvonu jsme dostali vše i k jeho upevnění, my ho jen prakticky osadíme," popisuje první dojmy Pavel Voldán ze staršovstva Farního sboru Českobratrské církve evangelické v Domažlicích. Do auta jim pomáhal naložit 250 kilogramů vážící zvon hronovský evangelický farář Michal Kitta.

"I překují své meče na radlice..."

Zvon, který bude za několik měsíců znít na novém sborovém domě domažlických evangelíků, má za sebou dlouhou a zajímavou historii. Byl vyroben pro kostel Marie a Marty v německém Budyšíně, někdejším hlavním městě Horní Lužice. K jeho osazení došlo v roce 1830 o slavnosti přijetí Augsburského vyznání. Z tureckého děla ho odlil Friedrich Gruhl z Kleinwelky, místní části Budyšína. Tato čtvrť je od roku 1751 pod silným vlivem sboru ochranovských bratří, který je zde dodnes živý. Na rok 2008 chystá 250. oslavy založení místní modlitebny.

Zvon, nesoucí německý nápis "Bůh s námi" a ozdobený podobiznami reformátorů Luthera a Melanchtona, byl v roce 1899 sňat a darován českému evangelickému sboru v Rokytníku na Náchodsku. V něm letos slavili poslední evangelickou bohoslužbu. "Vzhledem k tomu, že zde místní lidé už ne-měli zájem o bohoslužby, rozhodli jsme se kostel prodat. Má ho ve své nabídce realitní kancelář, zájem už projevili Španělé, Irové, Holanďané... To vyburcovalo k novému zájmu o dominantu obce i místní obyvatele, kteří by chtěli používat kostel například ke svatbám nebo pohřbům. Při poslední bohoslužbě v kostele mnozí plakali," vzpomíná farář Michal Kitta.

"Štafetu" převezmou Domažlice

Kostely zanikají, ale také se staví nové. Do konce roku osadí v Domažlicích zvon do věže nového sborového domu. Staví ho v současné době místní evangelíci s jedenáctimilionovým rozpočtem. K prvním bohoslužbám bude vzácný dar zvonit už v únoru příštího roku. Celý sborový dům bude slavnostně otevřen i s bytem faráře a dalším zázemím za rok.

Karel Šimr,
administrátor Farního sboru ČCE
v Domažlicích
Pavel Voldán, člen staršovstva FS
ČCE v Domažlicích
Michal Kitta, farář ČCE v Hronově

(Na obrázku je model nového sboru)

Pozvánky

Spolek přátel Evangelické teologické fakulty srdečně zve všechny zájemce na své výroční setkání.

Bude se konat v sobotu 3. listopadu 2007 od 9 do 13 hodin ve velké posluchárně fakulty pod heslem "Communio viatorum Pragensis". Hlavní referát bude mít prof. dr. Pavel Filipi: "Biblický text a bohoslužba".

Další příspěvky přednesou zkušení kazatelé Martin Horák, Birgit Dušková a Michel Hoffmann.

Poté se uskuteční výroční shromáždění Spolku včetně schválení stanov Spolku a volba předsednictva.

Jednací řeč angličtina a čeština.

* * *

Ekumenická rada církví, Komise pro výchovu a vzdělávání srdečně zve na další setkání křesťanských pedagogů a zájemců o tuto oblast, které se koná v sobotu 24. listopadu 2007 v Bratrské škole v Praze Holešovicích (Rajská 300/3, Praha 7 - Holešo-vice - cca 100 m od stanice metra C Nádraží Holešovice, výstup směrem Holešovice - Plynární, po eskalátorech nahoru a stále rovně ven z vestibulu; ul. Rajská je kolmá k tramvajové zastávce).

Program
od 9.00 prezence
9.45 úvodní pobožnost
10.00 přednáška dr. Jeronýma Klimeše " Co víme o duchovním světě dětí a mládeže "
11.00 diskuse
12.00 oběd
13.00 představení Bratrské školy (ředitel školy p. B. Bulíř)
14.00 závěrečná pobožnost
Přihlášky na: Sekretariát ERC, Donská 5, 101 00 Praha 10, email: info@ekumenickarada.cz
do 20. listopadu 2007
Konferenční poplatek: 100 Kč (při vstupu, zahrnuje občerstvení, oběd)
Ekumenická rada církví v České republice
Komise pro výchovu a vzdělávání, referent: Ondřej Soběslavský
Donská 5, 101 00 Praha 10, tel.: 271 742 326, email: info@ekumenickarada.cz
www.ekumenickarada.cz

* * *

Českobratrská církev evangelická ve Zlíně vás srdečně zve na Den otevřených dveří spojený s vernisáží výstavy „Evangelický kostel ve Zlíně 1937–2007"v neděli 4. listopadu 2007 v evangelickém kostele ve Zlíně, Štefánikova 3018

Program:
9.30 - bohoslužby s vysluhováním večeře Páně
14.00 - slavnostní vernisáž výstavy – uvede farář Petr Pivoňka a historik David Valůšek
14.30 - beseda s pamětníky
15.30 - prohlídka kostela s výkladem
16.30 - koncert evangelického pěveckého sboru za vedení Ladislava Moravetze s průvodním slovem
19.30 - koncert jazzové kapely Noční optika

Výstava je otevřena denně od 16 do 19 hodin a potrvá do 11. listopadu 2007 (nadále bude přístupná po předchozí domluvě).

Akce je podporována z Kulturního fondu města Zlín a Zlínským krajem.

* * *

Benefiční koncert smíšeného pěveckého sboru Ještěd z Liberce v evangelickém Salvátoru (Salvátorská 1, Praha 1) 10. listopadu 2007 v 17 hodin.

Program: Anton Bruckner (Locus iste, Ave Maria, Christus factus est), Felix Mendelssohn Bartholdy (Richte mich Gott), Antonín Dvořák (mše D dur - Lužanská).

Dále účinkují:
Petr Hostinský - varhanní doprovod, Věra Poláchová - soprán, Karla Bittnarová - alt, Milan Pelikán - tenor, Jaroslav Patočka ml. - bas.

Diriguje Čeněk Svoboda.

Výtěžek bude věnován Středisku Diakonie ČCE v Praze-Stodůlkách. Vstupné 150,- Kč

* * *

Sbor Českobratrské církve evangelické srdečně zve na přednášku **Zdeněk Škrabal: Literární kaleidoskop,**
která se koná v sobotu 10. listopadu od 16 h.

S nejnovější četbou ze soudobé české literatury nás seznámí farář a bývalý šéfredaktor Evangelického týdeníku.

Betlémská kaple na Žižkově,
Prokopova 4/216 - Praha 3

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

ET
KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník
31/2007
7. listopadu 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští dvojčíslo vyjde 21. listopadu

Z obsahu

* *Chléb ze tří měřic mouky*
* *Útěk z Lužice a do Lužice*
* *Také spíte při kázání?*

Poselství k poslední neděli církevního roku

Buďte připraveni a vaše lampy ať hoří.
L 12,35

Víra v Ježíše Krista má často podobu čekání. V našem podobenství je přirovnána k bdělosti uprostřed noci. Věřit někdy znamená dlouhé vyhlížení. Jako když milá čeká miléh o nebo jako dítě, které se nemůže dočkat návratu matky. Netýká se to však jen Kristova druhého příchodu. Boží pomoc a požehnání přichází do našeho života často až po vytrvalém čekání a mnoha modlitbách.

Víra v Krista není jen slavnostní hostina, při které z nás spadnou všechny starosti. Patří k ní také dlouhé dny nejistoty. Věřící člověk při nich může propadat pocitům zklamání a deprese. Hlavou se mu honí nepříjemné otázky a pochybnosti. Věřit Bohu však znamená osvědčit trpělivost a unést časy Božího mlčení, vlastní bezradnosti a leckdy i posměchu druhých.

Křesťanskou víru bychom si neměli představovat pouze jako trvalý stav radosti, duchovní zralosti a jistoty. Je to cesta, na níž se střídá období nejistot a obav s chvílemi naplnění, uklidnění a radosti.

Nebuďme zklamaní, když se naše víra nemůže vždycky vykázat viditelnými výsledky. Modlitby, které nebyly vyslyšeny, otázky, které nebyly zodpovězeny, to vše patří k životu poctivé víry. Stejně tak ale platí, že kdo musí mít všechno hned, nechce čekat a odejde dřív, než Boží pomoc přijde, o mnoho se připraví.

Křesťanská víra totiž zná i nečekaná a neplánovaná naplnění. Naše podobenství má pro ně krásné přirovnání. Boží pomoc bývá někdy stejně neuvěřitelná, jako kdyby přišel pán domu a místo aby se nechal obsluhovat, odmění své služebníky tím, že je posadí ke stolu, vezme si zástěru a začne je obsluhovat sám. Něco podobného bylo v antické společnosti nepředstavitelné. Ale Boží pomoc bývá takto podivuhodná. My, kteří se trápíme, co všechno ještě musíme dokázat a udělat, jsme nečekaně posazeni za stůl a dostáváme jednu radost za druhou. Místo abychom Bohu museli sloužit, jsme obslouženi jeho láskou a odpuštěním. Jsou chvíle, kdy dostáváme stokrát víc, než bychom čekali a doufali. Z těchto krátkých okamžiků pak žijeme a rozdáváme. Jsou to chvíle, na které se těšíme a které vyhlížíme, ale neumíme a nemůžeme si je sami navodit. Smíme na ně čekat a doufat, že Bůh je věrný a neopustí dílo svých rukou. K naší víře patří čekání i naplnění. Chudoba i hojnost. Advent i Vánoce. Půst i Velikonoce. Smutek i radost. Kříž i vzkříšení.

Jiří Gruber,
farář sboru ČCE v Brně I

Ilustrační foto k článkuPadající listí a povaha stvoření Foto: ing. Josef Potoček

Padající listí a povaha stvoření

Pro věřícího je stvoření jedním ze základních biblických principů, který říká: Za existencí tohoto světa stojí svrchovaný Bůh se svou vůlí a záměrem. Sekulární člověk se na takové tvrzení dívá shovívavě či odmítavě, protože ví, že věrohodným ukazatelem může být v tomto ohledu jedině věda. Od doby Darwinova vystoupení v druhé polovině 19.století se evoluční hypotéza stala metodou všeobecného výkladu světa, kde stvoření a Bůh, resp. víra všeobecně nemají co dělat; jsou nadbytečné, ne-li přímo škodlivé. Evoluční biolog Richard Dawkins, autor známé knihy Sobecký gen, to vyjadřuje zcela jednoznačně: „Víra je jedno z nejhorších zel na světě, dá se srovnat s neštovicemi, je jen těžší ji vyhubit." Ale i klidnější vyjádření jiných vědců současné doby jsou co do podstaty stejná: „Člověk je výsledkem bezúčelného přírodního procesu, který ho nemohl mít předem na mysli. Nebyl naplánován" (paleontolog G.G.Simpson). „Člověk musí pochopit, že je pouhou náhodou" (molekulární biolog J.Monod). Atp. Když to řekneme velice stručně, je to výklad přírody podle vývojového konceptu „od améby po Goetha", popř. - v ještě širším pohledu - od elementárních částic po člověka. Tato idea je nám v nejrůznější podobě a únavně často sugerována jako prokázané poznání vědy, ve skutečnosti se však jedná o spekulace metafyzické povahy, které kompetenci vědy přesahují. Současná věda naopak odhaluje aspekty našeho světa (jemné vyladění vesmíru, složitá struktura živé hmoty, informace genetického kódu), pro které nemá vysvětlení, kde naráží na své limity. Neznáme totiž žádný organizační princip, kterým by se vznik těchto struktur dal vysvětlit.

Podstata věci se dá ukázat na jednoduchém příkladu: Když se teď nedávno na chodníku u mého domu objevila písmena DNA (zkratka pro kyselinu deoxyribonukleovou) zformovaná ze spadaného listí, nikdo z kolemjdoucích to jistě nepochopil jinak, než jako podzimní žertík majitele domu. Kdybych do některého renomovaného časopisu typu Science nebo Nature napsal vědecký článek, vysvětlující původ tohoto (fotograficky zdoku-

Dokončení na str. 4

Polemika

Dopis čtenáře

Vážený pane šéfredaktore,
není mým zvykem psát do novin a reagovat na dopisy čtenářů, po přečtení příspěvku čtenáře (zdráhám se napsat pana) Jaroslava Vrby s názvem Voříškova neprůstřelnost se ozvat musím. Nemá smysl vyjmenovávat jednotlivé lži a pitomosti, které J. Vrba uvádí, o tom si každý udělá úsudek sám. Takovou třaskavou směs omezenosti a ideologické zaslepenosti jsem v tisku četl naposledy před rokem 1989 a jsem proto nemile překvapen, že takovéto žumpě dal prostor Vámi řízený Evangelický týdeník. Komunistické propagandě by přece měly sloužit zcela jiné tiskoviny.

S pozdravem

Jiří Fučikovský

Slovo z redakce:
Několikrát se z řad našich čtenářů ozvalo, že ET-KJ se orientuje příliš na pravou stranu politického spektra. Jsme si vědomi, že křesťanský týdeník nesmí být zaměřen jednostranně a že ani nemá být politický ve smyslu preferování nějakých názorů a už vůbec ne stran. Proto otiskujeme i příspěvky, které jdou opačným směrem. Přesto uveřejnění příspěvku J. Vrby „Voříškova neprůstřelnost" bylo nešťastné a sklidilo (po zásluze) celou řadu odmítavých reakcí, jejichž autorům se omlouváme, že jejich komentáře neotiskujeme. Nešlo ve zmíněném příspěvku J. Vrby o jeho názory, ale o způsob argumentace a celkového znění.

Zároveň doplňujeme, že autor biblického poselství z č. 28 bratr Pavel Freitinger je farářem ČCE ve Vanovicích. Jemu i čtenářům se omlouváme.

Zaostřeno na blízko

Tři špatné zprávy z domova

Ano, tři špatné zprávy přinesla média v posledních dnech. Všechny se týkají práva a spravedlnosti.
Podle nedávno zveřejněných statistik kriminalita v naší zemi stoupla za prvních devět měsíců letošního roku o 9 procent oproti roku loňskému.
Městský soud v Praze zrušil magistrátní zákaz pochodu neonacistů pražským Židovským městem o výročí Křišťálové noci dne 10. listopadu.
Plukovník Kubice a tři jeho náměstci z odboru pro boj s organizovaným zločinem odcházejí od policie.
Dobrou zprávou je, že prezident Václav Klaus se jednoznačně vyslovil za zákaz zmíněného pochodu. V den, kdy píši tento sloupek, zaznívají signály, že magistrát i přes soudní výrok pochod nepovolí. V den, kdy sloupek čtete, patrně již víte víc.
První zpráva – o růstu kriminality – by za určitých okolností nemusela být tak zlá, jak se na první pohled zdá. Patrně znáte nějaký případ ze svého okolí, kdy byl někdo okraden a újmu policii ani nehlásil, protože to považoval za ztrátu času. Jelikož statistiky zachycují pouze nahlášené trestné činy, mohla by kriminalita statisticky stoupnout v případě, že by obyvatelé začali mít větší důvěru v policii a hlásili i to, s čím se dříve neobtěžovali.
Obávám se ale, že toto vysvětlení zatím asi správné není. Platí, že se krade víc.
Co se týče pochodu neonacistů, můžeme zareagovat bezprostředně. Řada organizací – Židovská liberální unie, Liga proti antisemitismu, Federace židovských obcí, Společnost křesťanů a židů a celá řada dalších organizací chystá protidemonstraci. Můžeme se k ní připojit, abychom dali najevo svůj nesouhlas s antisemitismem.
Co se týče odchodu schopných a neúplatných policistů, tam je náprava horší. Jediné oddělení, které mělo nějaké významnější výsledky v boji proti mafiím, je rozprášeno. Ostatně nová vláda stejně chystala jeho „reorganizaci". Ukazuje se, že plk. Kubice opravdu měřil, „padni komu padni", a ODS ho má zřejmě ještě méně ráda než ČSSD.
Nastal čas pro idealisty. Je mnoho dobrých důvodů, aby se křesťané hlásili k policii a aby usilovali stát se soudci. Můžeme své zemi něco dát: Statečnost a neúplatnost. Všude tam, kde stojíme.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Valné shromaždění Konference církví Pacifiku
(Pago Pago (Americká Samoa), 5. 10. 2007 – ENI)
Jako lidé „z regionu, který zakusil a zakouší důsledky všech hlavních problémů, se kterými zápasí dnešní svět", představitelé Pacifiku musí být sebevědomí a průbojní „při přinášení pacifických perspektiv a zkušeností do mezinárodního fóra", řekl John Taroanui Doom, prezident Světové Rady církví za Pacifický region v ústřední promluvě na 9. Valném shromáždění Pacifické Konference církví. Promluvu adresoval 200 delegátům a dalším účastníkům z 25 církví a 7 národních ekumenických rad. Shromáždění se uskutečnilo na Kanana Fou Teologickém semináři v Pago Pago v Americké Samoe 2. – 8. října. John Doom se v promluvě zaměřil na otázku pacifické identity. Vyzval účastníky ke změně postoje, podle kterého se zástupci zemí Tichého oceánu cítí na mezinárodních ekumenických střetnutích „mladí a nezkušení". Hlavní otázky dotýkající se regionu Pacifiku a světa označil kolonialismus, problémy migrace, odvrácenou stránku turismu, otázky demokracie a dobré vlády, ničivé a dlouhodobé důsledky klimatických změn, geopolitická napětí v regionu způsobená vlivem velkých národů. Tyto otázky vytvářejí kontext pro postoje pacifické teologie, označované jako „teologie kokosových ořechů".

Patriarcha Bartolomej súdne stíhaný za používanie titulu „Ekumenický"
(Ženeva, 30. augusta 2007 – ENI/CEC)
Svetové ekumenické spoločenstvo vyjadrilo podporu a solidaritu Jeho Svätosti Ekumenickému patriarchovi Bartolomejovi.
26. júna uznesenie Tureckého Najvyššieho odvolacieho súdu napadlo ekumenické postavenie patriarchátu. Súd rozhodol, že patriarchát je náboženská ustanovizeň oprávnená jedine na poskytovanie náboženských služieb pre grécku pravoslávnu menšinu v krajine. Súd ďalej zakázal patriarchovi používať titul „ekumenický". Rozhodnutie súdu stanovuje, že patriarchát podlieha v oblasti titulov a činnosti tureckému zákonníctvu. Následne na to 21. augusta bol patriarcha Bartolomej obvinený na súde v Istambule z dôvodu použitia titulu „ekumenický". 27. augusta vyjadrila Konferencia európskych cirkví patriarchovi svoju „silnú podporu" na právo používať titul „Ekumenický": „Titul „ekumenický patriarcha" má viac ako 1000ročnú históriu. Počas celého tohto obdobia nebol len prázdnym slovným spojením. Označoval skutočnú odovzdanosť spolupráci s cirkvami iných tradícií v celej Európe ," píše v liste generálny tajomník Konferencie Colin Williams. 29. augusta v podobnom liste adresovanom patriarchovi Bartolomejovi generálny tajomník Svetovej rady cirkví reverend Samuel Kobia vyjadril hlboké a úprimné uznanie autenticity a dôležitosti Ekumenického patriarchátu. V liste zároveň vyzval takmer 350 členských cirkví Svetovej rady k modlitbám za Ekumenického patriarchu a pozval ich k vyjadreniu solidarity s neľahkou situáciou. Titul „Ekumenický" nesie iba patriarcha Konštantinopolu, ktorý je „prvý medzi rovnými" v kruhu svetových vodcov Pravoslávia. Hoci počet gréckych pravoslávnych kresťanov v Turecku je pomerne malý, pod priamu cirkevnú autoritu patriarchátu spadá na celom svete okolo 5 miliónov veriacich. Ekumenický patriarcha je navyše uznávaný ako duchovný vodca 300 miliónov pravoslávnych veriacich na celom svete.

Ekuména vo svete 38/2007

Církev bylo nutné uvést do pohybu

Na speciální podvozek se podařilo koncem října vyzvednout starobylý pozdně románský kostel Emauzy z německé vesničky Heuersdorf u Chemnitzu nedaleko našich hranic. Obec čítající méně než stovku duší na své internetové stránce hrdě hlásá, že kostel z roku 1297 je nejstarší opevněnou církevní stavbou v celém Sasku. Nyní ale musí ves ustoupit povrchové těžbě hnědého uhlí a budova kostela, vážící 800 tun, bude přesunuta do 12 km vzdálené obce Borna.
Kostel o dálce 14,5 a výšce 19 metrů je zpevněný ocelovými svorníky, a musel zvládnout i cestu přes říčky Pleisse a Wyhra. Mosty jej ale neunesly, a tak byly pro přepravu mimořádného nákladu vedle nich připraveny přejezdy, pod nimiž byly toky vedeny potrubím. Akce trvala asi týden a přišla v přepočtu na 80 milionů korun. Ty zaplatí americký uhelný koncern MIBRAG, který si dělá zálusk na uhlí pod obcí.
Za své vezme i druhý kostel v Heuersdorfu, který je sice starý pouze 140 let, ale zato se jmenuje příznačně Tábor, protože byl postaven na místě chrámu ze 14. století, který lehl popelem za husitských válek.
Obyvatelé Heuersdorfu bránili svou obec 17 let. Proti zákonu o zrušení obce kvůli těžbě uhlí podali žalobu a vyhráli. Nakonec ale tlaku MIBRAGU podlehli. Vláda totiž následně zrušila jejich samosprávu a přičlenila obec k sousednímu městu, které zbourání povolilo. Američtí „uhelní husité" zkrátka neznají slitování. Dobrá zpráva ale je, že první bohoslužby se mají konat v Emauzích už příští Velikonoce.

(roma)

Reformace není revoluce

Ad Nedokončená revoluce 29/07

Interpretovat reformaci jako revoluci dle mého soudu předpokládá, že naši předchůdci jsou pouze nevědomou součástí přímočarého vývoje vrcholícího již v naší době. Domněnka, že poznáním mé doby vrcholí dějiny, se časem vždy ukáže jako mylná. Chceme-li se takovému uvažování vyhnout, je třeba více naslouchat, jak se aktéři dějin chápou sami.
Reformátoři sami nevidí ve svém díle nic jiného než snahu znovuzformovat to podstatné, co je v jejich době rozředěno a rozptýleno lidskými nálezky. Nepřerušenou kontinuitu s obecnou církví vyjadřují stálým citováním klasických děl latinské a řecké církevní tradice. Ty jim slouží za důkaz, že hlas souhlasný s Písmem zní v obecné církvi nepřerušeně a tedy že ani jejich dílo není nějakým novátorstvím. K revoluci humanistické a novokřtěnecké jsou naopak přinejmenším kritičtí, až odmítaví. Luther vášnivě napadá Erasma, Kalvínův spor se Servetem má tragické vyústění; polemika obou reformátorů s novokřtěnectvím pak přesahuje ohnivost výtek proti samotnému římskému katolictví.
Právě nikdy zcela neumlčený hlas věrného výkladu Písma užívá již od samého počátku výrazů nebiblických, jako je svátost; ale i výrazy jako Trojice a nakonec i sám výraz Bible a Starý a Nový zákon. Žádná reflexe Písma se neobejde bez nových pojmů a reformátoři ty své přebírají ze starší obecné (katolické) tradice. Ani článek bratra Veselého se nakonec neobejde bez termínů pocházejících z pozdějšího myšlenkového vývoje, jako „viditelný úřad, sekularizace, příroda, osobní událost". Ty v Písmu též nikde nenajdeme.
Plně souhlasím s tvrzením bratra Veselého, že reformace osvobozuje člověka od skutkařských povinností. Ovšem právě na základě toho, že razantně popírá svobodnou vůli padlého člověka a odkazuje jej na zcela pasivní přijetí Boží milosti. Ustat ve vlastních skutcích! — Toto ustálené slovní spojení se např. v Kalvínově díle objevuje vůbec nejčastěji. To se od člověka žádá! Že jsem v dobrém jednání odkázán na svou svobodnou vůli - právě to činí člověka zoufale nejistým, jak před Bohem obstojí. Reformace nám vrací biblickou jistotu, že Boží sklonění přichází ještě dřív než naše zoufalé volání.
A svátost, pro víru hmatatelný důkaz Božích zaslíbení, je dána na pomoc naší nejistotě tváří v tvář propasti, jež dělí naši všednost od Boží svatosti. Reformace nás znovu ujišťuje, že Bůh má pochopení pro naši slabost. Ovšem svátost není něčím **navíc** vůči Kristu. Jen v něm má svůj základ, je naším podílem na jeho životě. Tak v Ko 2,12 čteme: „S Kristem jste byli ve křtu pohřbeni a spolu s ním také vzkříšeni vírou v Boha, jenž ho svou mocí vzkřísil z mrtvých." A večeři Páně Kristus sám přímo ustanovuje slovy: „Toto je mé tělo, které se za vás vydává." (L 22,19) Toto skutečně je mé tělo a, ano, vydává se, dává se pro nás opravdu k dispozici. Je to neslýchané, ale ne jinak, než když se Syn Boží zcela vydává jako novorozenec do rukou lidské matky Marie a pěstouna Josefa, tím víc pak do rukou velekněží, i když může na svou obranu povolat legie andělů
Na plnou vydanost Kristovu odpovídá člověk úplnou vydaností svou. Nic na to neukazuje jasněji, než právě křest nemluvněte. To se ještě nemůže vykázat ničím, a přece je Bohem plnoprávně přijato. Proto na křtu nemluvňat reformace vehementně trvá, dokonce odmítá potřebnost katolického biřmování — dodatečného přijetí milosti intelektem. K Božímu sklonění netřeba nic přidávat. Pokud je skutečné, samo působí v člověku veškerou angažovanost víry a lásky, radostnou a vynalézavou službu. Ta ovšem nesměřuje k zesvětštění, ale naopak k posvěcení i toho nejmenšího, co s vděčností z tohoto světa od Boha přijímáme; i toho nejvšednějšího, co z vděčnosti jemu v tomto světě konáme. Vždyť chrámová opona byla roztržena; a je psáno: „Svatí buďte, neboť já jsem svatý." Stejné Boží sklonění vysvobozuje člověka od čistě individuálního vztahování ke světu a dějinám, ve kterém by již předem nehrálo roli obecenství v Bohu — tedy církev. To, co právě nad dějinami pronášíme, je článek „Věřím ... svatých obcování".

Tomáš Pavelka

Otázka teologická?

Bony, restituce, protireformace

„A teď otázka TEOLOGICKÁ: Jak je to s bonama?" – Jsme v Praze roku 1985, kde se na závěr farářského kurzu Českobratrské církve evangelické (ČCE) koná rozhovor se synodní radou. Ironicky zformulovaná otázka jednoho faráře vyvolává v sále hurónský smích všech přítomných. Atmosféra se znatelně uvolňuje. Než synodní senior Miloslav Hájek odpoví k věci, s radostí nahlas konstatuje, že si sám musí výrazně k lepšímu poopravit obrázek, který o své církvi doposud choval, a pak se zalíbením znovu opakuje onen čerstvý vtip: „Ano, bratře, bony, to je skutečně otázka teologická!"
Upřesněme pro nepamětníky: Zdržení v dodávce tzv. tuzexových poukázek („bonů") pro českobratrské duchovní nebo dokonce úplný výpadek očekávané dodávky nebyly v krušných normalizačních letech rozhodně záležitostí zanedbatelnou. Většina farářských rodin balancovala na pokraji existenčního minima i s tímto přilepšením, natož bez něj! Běželo tedy o cosi citelného. Přesto však stálo mezi duchovními v ČCE jaksi mimo diskusi, že poukázky na nákup v síti obchodů Tuzex (tj. obchodů se zbožím jinak nedostatkovým, podpultovým či v běžné tuzemské obchodní síti neprodejným) jsou jedna věc a teologie je věc jiná, odlišná.
V souvislosti s restitucemi církevního majetku (jež jsou tématem jistě závažným, nikoli okrajovým) se v poslední době – zatím spíše v obecných médiích, popř. v kruzích neprotestantských – striktní rozlišení otázek teologických od otázek neteologických poznenáhlu rozostřuje a stírá. Na konci tohoto vývoje může stát až nastolení jakési obdoby rozbujelého středověkého neřádu, totiž kupčení s odpustky. Veksláci v ornátech by pak mohli oslovovat kolemjdoucí onou klasickou otázkou: „Ňáký bony?"

František Schilla

Listopadové setkání Coeny se ponese v duchu dialogu

Rozhovor mezi různými směry v evangelické církvi bude hlavní náplní nejbližšího setkání liturgické iniciativy Coena. Proběhne od večera 8. do poledne 10. listopadu 2007 na faře Českobratrské církve evangelické v Krouně.
Jako téma tradičního podzimního studijního setkání si evangeličtí liturgové zvolili "Kázání v kontextu bohoslužebného dění".
Příspěvek o kázání v perspektivě reformované ortodoxie přislíbil evangelický farář Adam Balcar, představitel kalvinisticky orientovaných mladých farářů, sdružených kolem portálu Polaris.
Jiří Doležal bude referovat o zkušenostech své generace s tvorbou současné oficiální Agendy ČCE a jejím přijetím.
Pohled Coeny vnese do programu Martin Grombiřík ve svém work shopu na téma Práce s biblickými texty a homiletickými motivy při přípravě liturgie.
Setkání tak přinese možnost výměny názorů mezi několika teologickými proudy v největší české protestantské církvi.

Chybět tradičně nebude ani denní modlitba nebo eucharistická liturgie. Na setkání jsou zváni všichni zájemci z řad farářů i členů sborů, evangelíci i představitelé ekumeny.

Program a informace pro účastníky najdete na

http://coena.edunix.cz/coena/listopadove-setkani-coeny-se-ponese-v-duchu-dialogu

Karel Šimr

Zapomenutý kubismus

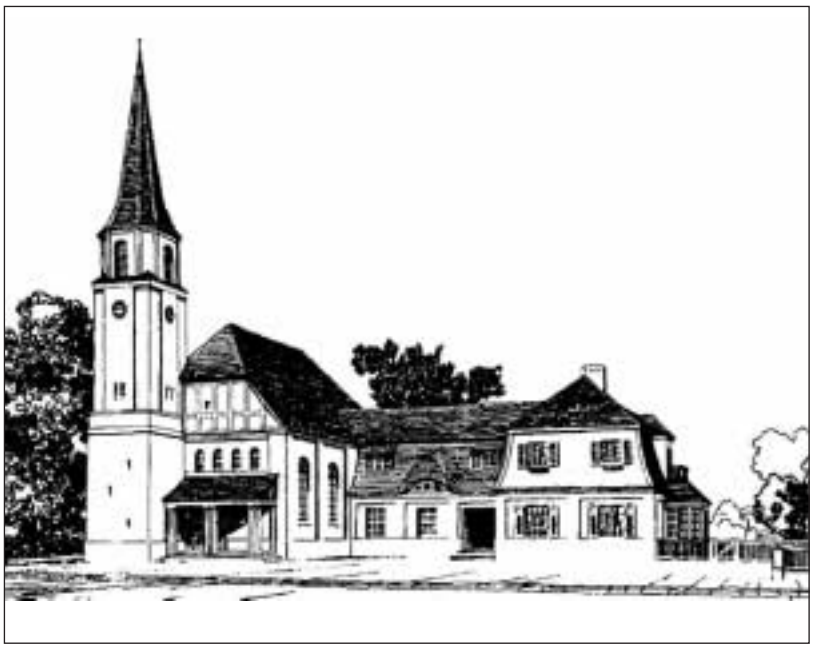
Možná vás, milí přátelé, tento poněkud provokativní titulek zarazil, některé třeba i pohoršil. Není divu, vždyť éra zejména raného českého kubismu patří k tomu nejoriginálnějšímu, co česká architektura a užité umění v druhém a třetím desetiletí minulého století kulturní Evropě přinesly. Ale jde mi o něco jiného. Chtěl bych vás upozornit, a to nejen v této souvislosti, na dosud i v odborné veřejnosti neznámou památku počátků moderního umění mezi Českým Brodem a Kolínem: českobratrský evangelický kostel v Pečkách.

Od poloviny 19. století přispěla železnice k rozvoji dosud bezvýznamné polabské vsi, z níž se však od počátku 20. století stávalo průmyslové město zvané proto Pečky „na dráze". Katolíci i evangelíci se museli dlouho scházet k bohoslužbám jen v dívčí škole. Narůstající evangelická komunita zde sice měla vlastní hřbitov, ale byla součástí evangelického sboru ve Velimi. Jeho mladý farář Jaroslav Řepa inicioval myšlenku postavit k pětistému výročí upálení husitského reformátora v Pečkách „Jubilejní chrám Mistra Jana Husi" jako vzor moderní evangelické svatyně. Za architekta vybral Oldřicha Lisku, rodáka ze staré evangelické rodiny z Kamhajku nedaleko Velimi. Liska se usadil v Hradci Králové, kde poznal dílo zakladatele české moderní architektury Jana Kotěry a stal se spolupracovníkem jeho nejvýznamnějšího žáka Josefa Gočára. Ve své první samostatné stavbě, tamním evangelickém kostele (1911-1912), se Oldřich Liska rozloučil s dekorativismem Jugendstilu, který poznal v době svých studií a praxe v Drážďanech. Stejně jako v Hradci byl i v Pečkách spojen věží kostel s farou, ale tvarosloví obou staveb je zcela odlišné.

Koncem roku 1913 zaslal architekt definitivní plány. Stavba, zajištěná i příspěvky spřízněných zahraničních církví a penězi amerických krajanů, byla zahájena na jaře příštího roku a postupovala velmi rychle. V červenci 1914 byla zhruba hotova budova fary, zdivo kostela a přednáškové síně vyvedeno až po krov, a pracovalo se na věži. Stavbu však přerušila první světová válka. Nebylo možné dobudovat dílo k Husovým oslavám, ale díky práci místních firem se podařilo kostel dokončit do září 1916. Definitivní úpravy areálu mohly být dohotoveny až k roku 1921, po přemístění ostatků na nový městský hřbitov.

Jednolodní stavba kostela je členěna odstupněnými lizénami s kruhovými okny v severním průčelí, osvětlujícími schodiště. Naproti tomu strohý západní štít je zakončen komínem, upomínajícím, že kostel byl vytápěn, a navíc opatřen sociálním zařízením. Dalším v sakrální stavbě u nás ve své době výjimečným prvkem je ocelová příhradová konstrukce nesoucí zavěšený stropní podhled. Ze západního průčelí se vstupním portálem nad nímž byl prostý nápis, vybíhá rizalit přednáškové síně, původně spojené s kostelem. Stejně jako kostel se otevírá půlkruhově zakončenými okny, ale na rozdíl od lodi je průčelí členěno pilastry se žlábky a odstupňovanou římsou, které jsou reminiscencí na klasicizující prvky hradeckého kostela. Dominantou budov je vysoká zvonice s hodinami, zdůrazněnými překládanými vrstevnými plochami. Nárožní pilíře proskleného patra nesou hruškovitou střechu završenou původně zlaceným kalichem. Vnější průčelí kostela je důkazem, že se architekt Oldřich Liska oprostil od nadbytečných zdobných detailů a směřoval po příkladu Kotěry a Gočára k lapidární architektuře. Překvapením pro návštěvníka je však především interiér kostela. Světlý prostor hladkých stěn je osvětlen půlkruhovými kovovými okny, lehce zdůrazněnými geometrickými motivy v úzkých barevných pásech. Je završen stropem, děleným tmavými trámy na čtvercová pole. V nich jsou zavěšeny na provazcích velké skleněné lustry, jejichž stínidla jsou vyvedena do zborcených ploch. Také závěsy připomínají uspořádáním konstrukci krystalu, motivy prostupujících se hvězdic kryjí a zpevňují závěsný systém. Už v hradeckém kostele se podlaha lodi svažovala směrem ke kněžišti, podobně jako v divadle nebo kině. Dubové lavice opakují odstupněné vrstvení ploch, známé z exteriéru, zalamují vnější obrys a boky zdůrazňují motivem kosodélníku s vepsanou hvězdicí. Geometrické obrazce najdeme také na teracové podlaze. Dominantou kněžiště se zalamovaným a odstupňovaným stropem je soustava lavic s kazatelnou, zaplňující prostor mělkého kněžiště. Z pažení členěného do šikmých ploch se klene oblouk vlastní kazatelny, jejíž hrany se zařezávají do hladkých oblouků soklu a zábradlí. Na čestném místě stojí menza (stůl Páně) v podobě stylizovaného kalicha s laločnatou patkou, jehož noha je členěna do pásů ze zkosených ploch završených ostrou hranou. Významnou roli hraje také struktura a zpracování materiálu, od žíhaného matně leštěného šedavého soklu z granodioritu přes matný bělavý měkký pískovec nohy, se kterým kontrastuje temně černá, vysoce leštěná horní deska z gabra. Ušlechtilý tvar využívá místo potlačené barevnosti kombinace a kontrastu přírodního materiálu, která byla tak aktuální v díle Adolfa Loose, jehož poselství výrazně poznamenalo architekturu 20. století. Protějškem elegantní kazatelny je mohutná varhanní skříň, kontrastující jako průnik stereometrických těles s hladkou poprsnicí kruchty.

Také budova fary s účelně rozvrženými prostory je zajímavá. Byla to moderní vila se společenskými prostorami a zázemím v přízemí (přijímací pokoj, jídelna se sousední kuchyní). Pokoj pro služku v mezaninu a ložnice dětí a rodičů s pracovnou a koupelnou v patře byly přístupné dřevěným schodištěm, velmi blízkým o něco málo starším interiérům a nábytku Jana Kotěry ve Společenském domě a Městském muzeu v Hradci Králové. Jednoduché průčelí a jemný detail stavebních částí v interiéru připomíná, že pro architekta Oldřicha Lisku byla dosud neznámá kubistická epizoda pečeckého kostela odrazovým můstkem na jeho cestě k architektuře budoucnosti, k éře funkcionalismu.

Kostel v Novém Městě pod Smrkem

Dvě slavná výročí

95. výročí vysvěcení kostela v Novém Městě pod Smrkem (NMpS) a 175. výročí založení Díla Gustava Adolfa

Letos o jedné krásné srpnové neděli (12.8.2007) jsme oslavili dvě významné události. 11.8.1912 byl vysvěcen sotva dostavěný evangelický kostel v NMpS, který se podařilo vybudovat teprve za značného finančního přispění nadace Díla Gustava Adolfa. A tato shodou okolností slaví letos 175. výročí svého vzniku. Uspořádali jsme tedy slavnostní bohoslužby věnované výročím oběma.

Nadace Díla Gustava Adolfa měla a má dodnes za cíl podporovat evangelické dílo, jestliže se koná na místě, kde evangelíci představují výraznou menšinu. To byl případ i Nového Města na počátku minulého století. Mělo jít vždy o pomoc slabším. Kde že nalezla tato nadace svou inspiraci? Nejprve v Bibli (zvláště ve verši z Ga 6,10: „A tak dokud je čas, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry.") a dále pak v německých církevních dějinách 30leté války.

Když už v Čechách začátkem 30. let 17. stol. byla evangelická věc na dlouhou dobu prohraná (v zásadě už na Bílé Hoře, ne-li ještě před ní), v německých zemích se stále ještě bojovalo o to, kdo bude mít navrch, zda Katolická liga či řady evangelické – Protestantská unie. A tehdy také přispěchal ze Švédska evangelický král Gustav II. Adolf na pomoc svým bratrům ve víře. Byla válka a slabší potřebovali pomoc silnějších. Ještě v r. 1629 hrozilo, že s evangelíky v německých zemích to dopadne jako u nás. Jenže jim nepřispěchal na pomoc jen nějaký zimní král, nýbrž právě Gustav Adolf. Z jeho strany to byla do značné míry obranná válka a válka bratrské pomoci. A snad v tom byla i solidarita se zemí matky. Sám sebe vnímal jako zastánce práva a náboženské svobody. A tak jmenovitě dvě bitvy zvrátily dějiny třicetileté války na západ od našich hranic: bitva u Breitenfeldu (1631) a u Lützenu (1632). A tyto bitvy rozhodujícím způsobem zvrátily na čas chod dějin ve prospěch Protestantské unie. V nich se mimo jiné rozhodlo o tom, že v nadcházejících staletích(!) převládne v severních německých zemích protestantský (evangelický) živel, tj. až na drobné výjimky luterství. Král Gustav Adolf sám však v té druhé bitvě u Lützenu padl. Dostal se v seči mezi zástup Valdštejnových kyrysníků a byl smrtelně postřelen několika ranami. Vešel pak do dějin jako zachránce evangelické věci, mluvilo se o něm jako o „novém soudci a vojevůdci Gedeonovi" či jako o „půlnočním lvu". Když bylo nejhůř a ochabla naděje, přispěchal do noci zoufalství lev zachránce. Jeho mrtvé tělo pak bylo ve strhujícím pohřebním průvodu přepraveno do Stockholmu. A vyvolalo to dokonce takový smutek a zuřivost u Švédů, že když zemřel vévoda frýdlantský Albrecht z Valdštejna, tak se jich prý několik ještě vypravilo do Čech, aby z Valdštejnova hrobu vynesli některé části jeho těla a mohli je jako potupnou trofej donést do Švédska, neboť Valdštejna obviňovali ze smrti svého milovaného krále. (Tak to alespoň popisuje J.Durych.)

Je jistě otázka, jaké všechny motivy sehrály roli v politicko-vojenském rozhodování tohoto švédského krále. Ví se, že chtěl založit mocné protestantské císařství. Chtěl povznést vliv Švédska za hranice, založit kolem Baltu velikou říši severní, která by se rovnala moci Habsburků a Bourbonů. Ve věci Čech požadoval na císaři obnovení předešlého stavu (zřejmě před Bílou Horou), tj. větší náboženskou svobodu. Do jaké míry chtěl strhnout moc severní Evropy na sebe a do jaké byl pohnut myšlenkami evropské náboženské reformace, dodnes zůstává spornou otázkou, tak jako se tato otázka vznáší vůbec nad rozhodnutími všech panovníků zapojených do třicetileté války. Jisté však je, že Gustava II. Adolfa historikové řadí nejen mezi nejnadanější vojevůdce, nýbrž také mezi nejušlechtilejší panovníky všech dob.

Pro nás evangelíky Frýdlantska stojí za povšimnutí především skutečnost, že nebýt Díla Gustava Adolfa jakožto celosvětové nadace se sídlem v Lipsku a jejích ušlechtilých myšlenek, náš evangelický kostel v NMpS by nejspíš dnes nestál.

Adam Balcar,
farář v NMpS

O nesnesitelné lehkosti slov

Společnost s ručením omezeným sdružuje k určité podnikatelské činnosti společníky, kteří ručí za její závazky svými vklady do výše zapsané v obchodním rejstříku. Suma těchto vkladů je základním jměním společnosti. Množina křesťanských theologů dnes může v lecčems takové eseróčko připomínat. Čím kryjeme podnikatelské riziko svých řečí o Bohu? Vírou? Učenou výmluvností? Intelektuální bravurou? Jak ručím za místní úpadek svých aktivit? Stížností na Ducha, který kam chce věje? Pokrčením ramen? Je-li vkladem víra, budu pak mít ještě z čeho žít? (Abk 2,4) Slova bohoslovců někdy provokují tázání.

Na Řípu se 28. října uskuteční ekumenická pouť s modlitbou za domov přátel nesnesitelné lehkosti bytí, které říkáme víra," oznamuje ekumenický monitoring Michala Otřísala (ET-KJ 20/07). Odkazem k nezaměnitelnému dílu velkého současníka se pokouší evangelický farář o civilní interpretaci Kréda. Postavy svých románů (přiznává autor) nechává ovšem překračovat hranice, které sám obcházel: „Román není konfese autora, ale zkoumání toho, co je lidský život v pasti, kterou se stal svět." (Milan Kundera, 68-Pub.Toronto 1985,str.291) „Lehkost, původně u Parmenida míněná jako samozřejmost, hra a spontánnost bytí, se (v Kunderově imaginaci) mění v nezávažnost, v bezvýznamnost, v nic neříkající prázdno," píše Květoslav Chvatík v doslovu.

Nesnesitelná lehkost bytí, prázdnota po všech útěcích až k závěrečnému kýči na hřbitově, jako přestupní stanici mezi bytím a zapomenutím – „einmal ist keinmal", snad přece jen není, a věřím, že nebude naším životním stylem, natož vyznáním víry. Básnická zkratka v duši vyvětrá, ale dá o sobě vědět zrnko soli v kaši bonmotů usmolených za každou cenu? Toť otázka.

„Svobodná, hravá, neustaraná církev" hodlá na Řípu „nabrat sil k úkolu prokvasit a prosolit domov." Což o to. O nakvašenost tu nebývá nouze. S bratrem Michalem ovšem myslíme na nové zadělání kvasem toho království (Mt 13,33 L 13,21) a ten bývá k mání po hodech chlebů nekvašených. Ekumenická pouť na Říp budiž tedy slavností přesnic upřímnosti a pravdy (1 K 5,8).

Téže hamletovské otázky se týká i druhý pozoruhodný výrok theologa, tentokrát z recenzí Křesťanské revue 4/07:

„Není sporu o tom, že smyslem křesťanského bytí není pouze Bůh a Božství, ale i sám člověk a lidství vůbec. Nejen nebe, nýbrž i země a pozemské štěstí," aktualizuje bratr Jiří Ort Kalvína v jeho poptávce po hlavním cíli lidského života (str. 40). Inovuje nejen starého reformátora, ale radí třeba i dětem Mišpacha, aby „z jiného pohledu rozložily a nově poskládaly" své: „Nět, nět nikavo, tolko Boga adnavo" a nabádá ovšem k době přiměřené rekonstrukci mementa lásky „z celého srdce svého, ze vší duše své a mysli a sil a mocí" všechny nás ostatní, kteří si myslíme a poznáváme, že Bůh a bližní nejsou dvě sousední položky soutěžící o místo na

Dokončení na str. 4

Historička českých exulantů

Začnu trochu ze široka. Maminka pocházela ze Zelova. Po reemigraci do Československa po 2. světové válce si „Zelovští" většinou nezůstali cizí. A tak jsem od mala vyrůstal v Teplicích ve styku s mnohými z této zvláštní komunity. Po pravdě řečeno, nicím mne v dětství jejich společenství neoslovovalo a nic moc mi to nedávalo. Když jsem dospěl a nabral trochu více rozumu, říkal jsem si, že snad by bylo dobré o těchto svých kořenech něco vědět. V době tuhé totality, při výkonu základní vojenské služby, se mi dostal do rukou časopis Zápisník s článkem „Potomci husitů v Polsku", kde se pod obrázky husitské pavézy a portrétem Komenského psalo trochu zmateně i o Zelovu. Umínil jsem si, že si ve věci udělám jasno. Začal jsem shánět literaturu, která se zaobírala osudy pobělohorských exulantů, lopotně jsem po církevních časopisech sháněl zmínky o pobělohorských exulantech, ještě lopotněji v knihovnách články J. Wolfa, F. A. Slavíka, J. Auerhana a dalších napsané na přelomu 19. a 20. století k tomuto tématu a knížečky V. Míčana a J. Prudkého o návštěvách exulantských osad v Pruském Slezsku a v Polsku. Za neskutečné štěstí jsem považoval, když se mi podařilo získat knihu G. A. Skalského „Z dějin české emigrace 18. století". A tak jsem si utvářel kusý obrázek o tom, jak to asi bylo i s mými předky. Je třeba dodat, že čím víc jsem toho věděl a čím víc jsem o tom přemýšlel, tím více se mi stávaly dějiny exulantů a jejich osudy hodnými respektu a úcty, ba přímo následováníhodnými. Ze zcela jiného úhlu jsem začal hodnotit i mnohé z toho, s čím jsem, jako malý mezi Zelovskými, přicházel do styku.

Co se však nedalo přehlédnout, byla nejistota, s jakou byla v české společnosti tato problematika vnímána. Jako by se jednalo o něco nepatřičného - vždyť exulanti a jejich potomci žili v cizině, a co vlastně tedy mají společného s českou historií? Kuriózní bylo číst o obdivuhodném „našem českém" Komenském, ale jeho vnuk už byl odrodilec „Polák" Jablonský. A podobných příkladů je nespočet. Začínal jsem chápat i mnohá z velkých zklamání potomků exulantů - reemigrantů po jejich příchodu do „země otců".

V roce 1992 vyšla kniha Edity Štěříkové „Z nouze o spasení", která přinášela pro podobné laiky jako já mnohé dosud neznámé informace o osudech exulantů, a v roce 1995 kniha „Země otců", což byla skutečná „bomba". Obraz historie předků získával na plastičnosti.

A následovaly další - „Běh života českých emigrantů v Berlíně v 18. století", „Pozváni do Slezska", „Zelów, česká exulantská obec v Polsku", „Exulantská útočiště v Lužici a Sasku", „Stručně o pobělohorských exulantech" a v nejnovější době beletristické zpracování osudů Václava Blanického a historie českých exulantských osad v Pruském Slezsku - „Exulantský kazatel". Zmíněné knihy Edity Štěříkové doplňuje množství dalších odborných historických statí v českých, německých a polských časopisech.

Po kusých, rozptýlených a nesnadno dostupných informacích se potomkům exulantů a všem zájemcům o tuto tematiku dostalo skvělého daru - hlubokého, uceleného a objektivního pohledu na téměř neznámou oblast české historie, včetně vzácných genealogických informací. Možná jsme schopni pochopit zaujatost autorky daným tématem, ale jistě si nejsme schopni představit úsilí a obrovskou píli, kterou spolu s manželem věnovali tomu, aby bylo z historie českých pobělohorských exulantů zachráněno a zpracováno to, co se ještě zachránit dalo. Pokud by se uděloval čestný titul „Historik českých exulantů", pak by nepochybně byla dr. Edita Štěříková jeho nejčestnějším nositelem.

Sestra dr. Edita Štěříková oslavila v letošním roce „kulaté" životní jubileum. Myslím, že je nás mnoho, kdo bychom jí chtěli při této příležitosti říci: „Děkujeme a přejeme všechno nejlepší."

Jan Bistranin

Padající listí a povaha stvoření

Dokončení ze str. 1

mentovaného) artefaktu náhodnou souhrou padajícího listí, vzali by to v lepším případě za recesi, v horším za projev pomatené mysli. Každému je jasné, že se to listí do takové specifické podoby nikdy neposkládá jenom náhodnými přírodními vlivy. V porovnání s tím je zvláštní, jak jsou lidé ochotni bez námitek přijímat vysvětlení, že za složitostí tohoto světa, včetně nás samotných, není nic než náhodná hra neřízených přírodních sil. Přitom vidět za jemným vyladěním přírodních konstant vesmíru pouhou náhodu je v principu totéž jako věřit, že se listí našeho příkladu do těch písmen poskládalo samo. Molekulární svět buňky je zase tak složitý, že je vyloučeno, že by mohl vzniknout náhodnými chemickými procesy. U informace zase platí, že je to nehmotná veličina, za kterou je vždy nějaký původce. Je to situace, na kterou můžeme vztáhnout známé slovo ap. Pavla: „Jeho [Boží] neviditelné znaky – jeho věčnou moc a božství – lze už od stvoření světa rozumem postřehnout v jeho díle" (Ř 1,20, NBK).

Na první kapitolu Bible se můžeme dívat různými pohledy, to podstatné by nám ale nemělo uniknout: Je to zvěst o Bohu, který za tímto světem stojí se svým stvořitelským záměrem. Za existencí tohoto světa není žádný nahodilý přírodní proces, kde by Bůh byl zbytečný. To „dny" Genese, ať už je vykládáme jakkoliv, říkají naprosto jasně: dílo každého dalšího dne by nenastalo, kdyby zde nebylo nového projevu stvořitelské Boží vůle. I jako lidé jsme zde proto, že nás Bůh chtěl a že do nás vložil něco podle svého obrazu. V tom je naše výsada a v tom spočívá i naše odpovědnost.

Josef Potoček

Josef B. Jeschke (1902 – 1977)

Ve sboru v Kutné Hoře jsme v neděli 21. října v odpoledním shromáždění vzpomněli třicáté výročí úmrtí br. prof. Josefa B. Jeschkeho.

Narodil se před 105 lety ve Žďárkách na Hronovsku a zemřel v září 1977. Spolu se svými rodiči, kteří přišli do Kutné Hory právě před sto lety, je pochován na místním evangelickém hřbitově.

J. B. Jeschke vyrůstal pod vlivem kutnohorského Viktora Szalatnaye. Po bohosloveckých studiích (Praha, Basilej, Curych, Glasgow) působil ve sborech v Hořicích a v Poděbradech.

Na Husově, později Komenského evangelické bohoslovecké fakultě přednášel nejprve symboliku (od 1948) a pak po Ad. Novotném praktickou theologii. Přitom byl až do roku 1961 farářem poděbradského sboru.

V roce 1952 byl zvolen nejprve místopředsedou a záhy předsedou ústředního výboru Kostnické jednoty. Tu funkci vykonával 18 let. Z Kostnické jednoty vytvořil ekumenickou základnu v úzkém spojení se sbory jednotlivých církví.

Jeho láskou byly Kostnické jiskry. Od roku 1952 pracoval v redakční radě, od roku 1970 jako její předseda.

Velice dbal o to, aby Kostnické jiskry sloužily pokud možno nejširším vrstvám čtenářů.

Jsme Pánu Bohu vděčni za život prof. J. B. Jeschkeho a za všecky pěkné články do Jisker se šifrou –jbj-.

Mir. Frydrych

O nesnesitelné lehkosti slov

Dokončení ze str. 3

slunci naší pozornosti, ale že ta tisíciletá zkušenost říká „čím víc, tím líp".

Přes naléhavý tón „alarmující výzvy: nejen nebe, nýbrž i země!" zneklidňuje spíše pocit zmatku v návěstích. I v této tak štěstíchtivé době jen jediné z pozemských štěstí potěší, ba kulminuje ve chvíli, kdy všechna ostatní znicotní a vadnou: „Že nejsem sám svůj... atd." a pokud ve skutcích Hospodinových včera, dnes i zítra objevíme nám přístupný půdorys toho, co myslíme, když řekneme „nebe", svitne nám, že „plná je země jeho slávy".

Nekončící starost kněží a zákoníků (L 20,19) i farizeů a herodiánů (Mt 22,15 Mk; 12,15): co Bohu a co císaři, ožívá spíše bratrům katolíkům, odkud i hlas Hanse Künga v Ortově recenzi. Evangelium nás v proudech zpod dveří chrámových (Ez 47,5) osměluje hlouběji.

Samuel Jan Hejzlar

Inzerce

Staršovstvo farního sboru Českobratrské církve evangelické v Ostravě vyhlašuje výběrové řízení na místo farář/farářka sboru.
Očekáváme: charismatickou a aktivní osobnost, odpovídající vzdělání a praxi (zkušenosti s prací s mládeží vítány, zkušenosti s vedením sboru jsou výhodou).
Nabízíme: místo 1. nebo 2. faráře dle dohody, zaměstnání na plný úvazek, služební byt, materiální a prostorové zázemí, stabilní členskou základnu, atmosféru, výzvy a příležitosti velkého multikulturního města, možnost okamžitého nástupu.
Kontakt: farář sboru: Aleš Wrana, kurátorka sboru: Jana Hašková
Husovo náměstí 4, 702 00 Ostrava
telefon: +420 596 122 943,
mobil: +420 736 600 383,
e-mail: cce.ostrava@volny.cz

č. 47

Pozvánky

Kostnická jednota v Uherském Hradišti zve na besedu o Těšínsku, která se koná v modlitebně ČCE, ul. Jana Blahoslava 419, dne 11. listopadu v 16 h.
Hostem bude kazatel Církve bratrské Stanislav Heczko.

* * *

Slavnost FS ČCE v Chotiněvsi se koná 11. 11. 2007 v Chotiněvsi u příležitosti 100. výročí posvěcení chrámu Páně na Boratíně (Ukrajina)
Program:
10.00 - slavnostní bohoslužby (Aleš Mostecký)
12.00 - historické ohlédnutí, fotogalerie (Josef Vlk) a život evangelíků na Ukrajině dnes (Alena a Aleš Mosteckých).
Jménem staršovstva v Chotiněvsi Martina V. Šeráková

* * *

Ekumenická rada církví, Komise pro výchovu a vzdělávání srdečně zve na další **setkání křesťanských pedagogů a zájemců o tuto oblast**, které se koná v sobotu 24. listopadu 2007 v Bratrské škole v Praze Holešovicích (Rajská 300/3, Praha 7 - Holešovice - cca 100 m od stanice metra C Nádraží Holešovice, výstup směrem Holešovice - Plynární, po eskalátorech nahoru a stále rovně ven z vestibulu; ul. Rajská je kolmá k tramvajové zastávce).
Program
od 9.00 prezence
9.45 úvodní pobožnost
10.00 přednáška dr. Jeronýma Klimeše " Co víme o duchovním světě dětí a mládeže "
11.00 diskuse
12.00 oběd
13.00 představení Bratrské školy (ředitel školy p. B. Bulíř)
14.00 závěrečná pobožnost
Přihlášky na: Sekretariát ERC, Donská 5, 101 00 Praha 10,
email: info@ekumenickarada.cz
do 20. listopadu 2007
Konferenční poplatek: 100 Kč (při vstupu, zahrnuje občerstvení, oběd)
Ekumenická rada církví v České republice
Komise pro výchovu a vzdělávání, referent: Ondřej Soběslavský
Donská 5, 101 00 Praha 10, tel.: 271 742 326, email: info@ekumenickarada.cz
www.ekumenickarada.cz

Dozorčí rada Diakonie Českobratrské církve evangelické prodlužuje termín pro podávání přihlášek do výběrového řízení na místo ředitele Diakonie ČCE.
Požadujeme: členství v Českobratrské církvi evangelické, řídící a organizační schopnosti, aktivní znalost němčiny nebo angličtiny, základní orientaci v sociální oblasti, vysokoškolské vzdělání.
K přihlášce do výběrového řízení je třeba předložit: doklad o dosaženém vysokoškolském vzdělání, výpis z rejstříku trestů, strukturovaný životopis, motivační dopis.
Při výběrovém řízení bude uchazeč prezentovat svoji představu o současné i budoucí činnosti Diakonie ČCE.
Diakonie ČCE nabízí budoucímu řediteli smluvní plat a pomoc při řešení bytové otázky.
Přihlášky je třeba adresovat do 17. prosince 2007 na adresu:
Dozorčí rada Diakonie ČCE, Belgická 22, 120 00 Praha 2
Výběrové řízení proběhne dvoukolově a přihlášení budou včas informováni, kdy a kam se během ledna mají dostavit.
Další informace:
telefon 242 487 812;
e-mail: ustredi@diakoniecce.cz

č. 48

Konference Příspěvek občanské společnosti a církví k rozvoji spravedlivé společnosti v Evropě a ve světě se koná ve dnech 8. – 11. listopadu 2007 v hotelu „Krystal", ul. Martího 2/407, Praha 6. Konferenci pořádají Ekumenická akademie a bavorský a saský svaz Evangelické obce akademiků (Evangelische Akademikerschaft). Konferenční poplatek 500 Kč při účasti na celé konferenci včetně ubytování. Konferenci podpořily Česko-německý fond budoucnosti, Evangelická církev v Německu (EKD) a Spojená luterská církev v Německu (VELKD).
Přihlašování a informace:
Dr. Jiří Silný
Ekumenická akademie Praha
Na Míčánkách 1, 101 00 Praha 10
Tel./fax: 00420 272737077
www.ekumakad.cz
e-mail: ekumakad@volny.cz

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 13. listopadu 2007 od 18 h do Františkánského klubu u Panny Marie Sněžné v Praze 1 (Jungmannovo nám., průchod do Františkánské zahrady) k besedě s ředitelem Ekumenické akademie ThDr. Jiřím Silným věnované probémům globalizace zemědělství, ilustrovaným na příkladech z Jižní Ameriky.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

32-33/2007

21. listopadu 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 28. listopadu

Z obsahu

* *Od povinné k nepovinné církvi*
* *Inteligentní plán*
* *Dvakrát skrytá agenda*

Poselství k první adventní neděli

Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný… Aj, král tvůj přijde tobě spravedlivý a spasení plný…

(Za 9,9 ČEP, Kral.)

První adventní neděle je začátkem nového církevního roku. Uzavírá se běh jednoho období a začíná nové, podobné, a přesto jiné; alespoň doufejme, povzdechnou si třebas někteří. Znovu, a přesto nově. Začátky bývají těžké, vyprávějí lidé. A není se jim co divit, znáte to určitě sami. Ale na začátku tohoto období k nám zaznívá zvláštní biblické slovo starozákonního proroka Zacharjáše. A toho je dobré si povšimnout.

Přichází král… No, na pohádky už moc nedám, ale přesto se občas nechávám konejšit jejich kouzlem. Krále – i když vím, že jsou všelijací – si představuji jako spravedlivého, moudrého a dobrého vládce. Je to ten, který si zaslouží mou úctu a já mu ji přirozeně věnuji. Vím, že se mne zastane, když to bude zapotřebí. Vím, že i mne maličkého zná. Vím, že je mi nablízku, i když ho nevidím. Vím, že je zde pro mne. Přichází, přijde i ke mně.

Král, který mi nejen rozumí, ale na vlastní kůži zakusil, po čem v životě tak toužím. V tom je jeho skrytá a odzbrojující moc, proto jsem mu vydán. Vydávám se mu s důvěrou i ve chvílích nejistoty a nových začátků. Vydávám se mu s nadějí, že přichází chvíle, kdy na vlastní kůži okusím jeho záchranu, jeho blízkost a hřejivé slovo povzbuzení. Začíná krásné období.

Štěpán Brodský,
Českobratrská církev evangelická
Třebenice

Petr Vok z Rožmberka podle dobové malby - viz příloha

Chléb ze tří měřic mouky

Pozorovatelé zjišťují bez lítosti, že církev je na tom špatně, někteří dokonce s neskrývaným uspokojením ukazují na statistických číslech, jak jí ubývá členů a jak klesá její pověst ve veřejnosti. Lidové noviny otiskly bez komentáře podivný průzkum, z něhož vytěžily novinářsky přitažlivý titulek "náboženství lidem škodí" - v Británii. V Čechách by takový průzkum nedopadl jinak. Ze známých literátů snad jen Ludvík Vaculík by nemlčel a napsal obranu náboženství. On nepotřebuje nápovědu, ale asi by učinil to, co jsem učinil já: Škodu, kterou údajně náboženství způsobuje, obracím sobě ve prospěch. A říkám: Kolikrát mě Boží vůle (jeho přikázání) zastavila, když jsem chtěl jít podle své zlé vůle, kolikrát mi svou milostí umožnila cestu zpět! Pak bych napsal, že náboženství člověku prospívá, když mu přistřihuje křídla. Neradi slyšíme o církvi špatné slovo, ačkoli lépe než pozorovatelé vidíme, že církev je v krizi a že vinu na tom nemají oni ani "svět", jenž všechno dobře zesvětštil a na všechno si posvítil svým rozumem, ale církev sama, my, křesťané.

Jací jsme to křesťané? Tak se ptáme Nového zákona, který je a zůstane měřítkem křesťanství a jeho víry. Ta je tam označena jako cesta (Sk 9,2) nebo jako cesta ke spáse (Sk 16,17) a také jako směr, který židé měli za sektu (Sk 24,14). List Židům označil tuto cestu za novou a živou (10,20). A my jsme z té cesty a z jejího celoživotního směřování učinili krátkou nedělní cestu do kostela - a to v tom lepším případě. Přesně od sebe oddělujeme neděli od tak zvaných všedních dní. Tímto oddělením jsme dosáhli svého cíle, jenž nám vyhovuje: dáváme Bohu ze svého týdne jeden den, abychom pak byli na něm šest dní nezávislí, jeden den služby Bohu proti šesti dnům svobodného života. A zdá se nám, že se přitom můžeme odvolat na 4. přikázání: světíme den odpočinku a pak už se věnujeme sami sobě. Jsme mistři v tom, jak dovedeme vykládat Boží přikázání, aby nám nepřekážela, ale podporovala nás v naší svévoli.

Je nezpochybnitelným faktem, že podle Písma Starého a Nového zákona náleží neděli zcela výjimečný význam: v ten den se věřící shromažďují, aby slyšeli Boží slovo a chválili Boha za jeho milost společně jedním hlasem. V ten den nás Boží slovo znovu posvěcuje a vybavuje na cestu lásky a služby. V zorném poli posluchače Božího slova se objeví všední den jako místo a čas, kde se Boží pravda a láska projeví ve všedním, každodenním životě věřícího. Nedělní shromáždění svým směřováním ke každému dni chrání církev před tím, aby se z ní stala pouhá nedělní církev.

Co se však stalo: církev upekla z kvasu evangelia nedělní koláček pro nedělní den, pondělek už z něho nic neokusí! Je to opak toho, co Ježíš očekává: nechá ženu zadělávat kvas do tří měřic mouky (Mt 13,33; L 13,20-21), do dobrých 100 litrů, aby bylo dost chleba pro celou rodinu a na celý týden. Takovou sílu má kvas evangelia, maličko, trocha kvasu všechno těsto prokvasí (1K 5,6). Proto se církev nemá bát, že by pouhým evangeliem nestačila nasytit celou společnost podstatným chlebem, pravdou a milostí Boží dnes i zítra. A my, jednotliví křesťané, jsme povzbuzováni, abychom děkovali Bohu za nedělní den, jenž podle Boží vůle bude vždy milejší a bohatší o přítomnost bratří a sester než všední dny, ale abychom také pamatovali, že je zaděláno do tří měřic mouky. Ten upečený chléb nemá v naší spižírně ztvrdnout pro králíky, je určen pro lidi, pro nás, abychom z něho byli živi každý den a ještě z něho rozdávali dalším hladovým, tak aby Boží pravda a milost vládla non stop od neděle do neděle, ne jen v neděli.

Josef Veselý

Aktualita

Kam, lidovci, kam jdete?

Můj zesnulý otec za komunistů odebíral Lidovou demokracii, samozřejmě kvůli inzerátům. Tak se to tehdy říkávalo. Ostatně byla také menší než Rudé právo, tedy skladnější a praktičtější. Přiznám se však, že si vzpomínám i na doplňkovou funkci těchto novin. Stávaly se totiž jakýmsi ekonomickým substitutem v době nedostatku toaletního papíru.

Nedokážu si vysvětlit, proč se mi tyto vzpomínky vybavují právě v době aféry kolem předsedy lidovců Čunka. Domnívám se totiž, že straně by neuškodilo, kdyby si ze svého názvu odebrala křesťanská. Jinými slovy, myslím si, že by to pomohlo alespoň Církvi.

Na druhou stranu by mi nevadilo, kdyby křesťanská opravdu byla. Ale to zní spíše jako zbožné přání.

Ivo Kraus

Zaostřeno na blízko

Další dobrá zpráva z domova

Zní velice jednoduše: Neonacistická provokace u příležitosti výročí snad největšího protižidovského pogromu v dějinách, tzv. „Křišťálové noci" (10. listopadu), se nezdařila.

Už toto prosté konstatování by bylo dobrou zprávou. Jenže nakonec to bylo ještě lepší; skoro jakoby se naplnilo české úsloví, že „všechno zlé je k něčemu dobré". (Mimochodem, tomuto úsloví raději příliš nevěřte.) V odporu proti neonacistům se u nás dosud nevídaným způsobem spojili židé i křesťané. Celkem tří významnějších protiakcí se pochopitelně zúčastnilo i mnoho liberálních nevěřících. Velmi důležité je, že židy přišli podpořit zástupci všech parlamentních stran. V minulosti jsem trochu záviděl Francouzům, Němcům či Italům, když se do čela demonstrací proti rasismu postavili nejvyšší vládní představitelé – u nás něco takového nebývalo zvykem. Těžko si představit tak širokou jednotu, kdyby se neonacisté nepokusili uspořádat svou trapnou akci.

Pochvalu zaslouží i činnost policie. Tentokrát ji nebylo možno vinit ani z nečinnosti, ani z nadržování, ani z přílišné tvrdosti.

K jediným potyčkám došlo mezi neonacisty a anarchisty, a zdálo se, že anarchisté mají značně navrch – jak početně, tak co se týče projevovaného násilí. Jak konstatovala snad všechna média, jeden za osmnáct, druhý bez dvou za dvacet. Prostě se zdálo, že určitá část mládeže se chce poprat. Většinou to bývá spíše na Spartě, tentokrát to bylo u Právnické fakulty.

Máme tedy být za co vděční; je z čeho se radovat. Na druhé straně ovšem nelze nevidět, že v jiných oblastech politikům i duchovním představitelům podobná jednota schází. Neonacisté jistou hrozbou jsou, nicméně poměrně malou. Politické či vojenské nebezpečí nám hrozí z Ruska, v duchovní oblasti snad ani nemůžeme mluvit o nebezpečí, spíše o nastalé katastrofě, jíž je rozpad základních morálních hodnot. Ten vytváří určité duchovní vakuum. Pokud ho nezaplní křesťané, zaplní ho islám, a to nikoli ve své umírněné, ale ve své radikální podobě.

Dan Drápal

Editorial

Milé čtenářky a čtenáři Evangelického týdeníku,
dostává se vám do rukou nové dvojčíslo vašich novin. Jejich přílohu jsme tentokrát věnovali významným místům naší země, která jsou nerozlučně spjata s dějinami Jednoty bratrské.
I tímto způsobem se chceme ještě vrátit k připomenutí letošního 550. výročí od jejího založení.Z technických důvodů začínáme nechronologicky na Moravě. V tomto vydání si tak můžete přečíst především o počátcích a působnosti bratrských sborů v některých moravských lokalitách. V redakci doufáme, že vás toto čtení příjemně zaujme, dílem také vzdělá a že se budete těšit na jeho další pokračování.
V minulém čísle v článku „Zapomenutý kubismus" nám vypadlo jméno jeho autora Miloslava Vlka. Tímto se jemu i všem vám, čtenářům, omlouváme.
Přeji vám za celou naši redakci i administraci klidný a požehnaný nastávající čas adventní.

Ladislav Mečkovský

Z církví u nás i ve světě

Církve bývalého Sovětského svazu bojují proti obchodování s lidmi
(Brusel, 8. 10. 2007 – CEC/CCME) Ve dnech 2. – 6. října se v Kyjevě uskutečnil workshop s tématem „Současné aktivity a těžkosti církví v boji proti obchodování s lidmi". Workshop se konal na pozvání Komise církví pro migranty v Evropě. Komise působí v rámci Konference evropských církví. Setkání se zúčastnili představitelé církví ze zemí bývalého Sovětského svazu: Arménie, Běloruska, Moldavska, Ukrajiny a Ruské federace. Závěrem tohoto setkání, kterého se zúčastnili i zástupci mezinárodních občanských neziskových organizací, bylo zhodnoceno, že církve v zemích bývalého Sovětského svazu začínají hrát klíčovou úlohu v boji s nehumánním a zločinným obchodováním s lidmi. Arcikněz Andrej Tkačov z Ukrajinské pravoslavné církve to vyjádřil slovy: „Vítězství Evangelia je vítězstvím nad zotročováním."

Ekonom Světové rady církví vyzývá k „ekonomice zaměřené na lidi"
(Kapské Město, 4. 10. 2007 – ENI) Rogate Mshana, ekonom pracující ve službách Světové rady církví, kritizoval globální ekonomický systém. Ten podle něho vytváří „materiální a duchovní chudobu". Odborník na otázky ekonomie vyzval k „ekonomii zaměřené na lidi", v jejímž rámci je při řešení problémů morálka důležitější než matematika. Rogate Mshana, programový vedoucí oddělení aktivit pro ekonomickou spravedlnost, chudobu a ekologii, řekl, že současný globální ekonomický systém narušil tradiční modely lidského chování a vytvořil „duchovní i materiální chudobu tím, že zničil cenné domorodé zvyky lidí a původní ekosystémy".

Nová webová stránka u příležitosti 500. narozenin Kalvína
(Ženeva, 8. 10. 2007 – ENI) Federace Švýcarských protestantských církví spustila interaktivní webovou stránku při příležitosti blížících se oslav 500. výročí narození reformátora Jana Kalvína. Jan Kalvín se narodil 10. července 1509 ve Francii. „Chceme, aby se prostřednictvím této webové stránky stal Kalvín živým pro lidi dnešní doby," řekl 28. září při příležitosti spuštění stránky kazatel Clifton Kirkpatrick, prezident Světového reformovaného svazu, který je zároveň předsedou výboru, který má stránku na starosti. Internetová stránka www.calvin09.org přináší ve 4 světových jazycích informace o Kalvínově životě a učení a také kalendář připravovaných akcí k oslavě jeho 500. narozenin.

Islámští učenci poslali dopis křesťanským představitelům
(Ženeva, 11. 10. 2007 – ENI) Více než 130 muslimských učenců uvedlo v dopisu adresovaném křesťanským představitelům včetně papeže Benedikta XVI. a hlavy Světové rady církví reverenda Samuela Kobii, že světový mír závisí na spolupráci mezi křesťanstvím a islámem. „V sázce je naše společná budoucnost. Možná dokonce přežití samotného světa je v sázce," píše se v dopise.
List poslali také Ekumenickému patriarchovi Bartoloměji I. a dalším představitelům pravoslavných církví, stejně jako anglikánskému arcibiskupovi z Canterbury Rowanovi Williamsovi, vedoucím představitelům baptistických, evangelických, metodistických a reformovaných společenství. Arcibiskup Rowan Williams v odpovědi na dopis řekl: „Výzvu k vzájemné úctě, míru a dobré vůli by si nyní měli osvojit křesťané i muslimové ve všech zemích a na všech úrovních náboženského života."

Ekuména vo svete 42/2007

Světová rada církví a Organizace Spojených národů potvrdily závazek ke spolupráci
(Ženeva, 31. 10. 2007 – ENI) Stalo sa tak na setkání generálních tajemníků obou organizací 29. 10. v centru OSN v New Yorku. Generální tajemník OSN Ban Ki-moon vysoce ocenil práci Světové rady církví. Řekl, že tato organizace je pro OSN klíčovým spolupracovníkem, nejen vzhledem k tomu, že reprezentuje nejširší paletu církví na celém světě, ale také proto, že obě celosvětové organizace spojují mnohé společné cíle. Zdůraznil také významný příspěvek Světové rady v oblasti demokracie a lidských práv.
Návštěva se konala v první den Týdne apelů na Spojené národy, který Světová rada církví uspořádala již potřetí. Tentokrát se apelování k intervencím soustředilo na vyostřenou situaci v horním rohu západní Afriky.

Prezident Putin uctil oběti stalinismu
(Moskva, 31. 10. 2007 – ENI) Prezident Vladimír Putin se zúčastnil vzpomínkové pobožnosti, kterou vedl moskevský patriarcha Alexej II, hlava Ruské pravoslavné církve. Slavnost se konala v chrámu vybudovaném nedaleko pole, kde sovětské policejní jednotky tajně zabíjely nepohodlné občany. V době Stalinových krvavých čistek tu popravili přinejmenším 20 000 lidí.
Vladimír Putin, bývalý vrchní plukovník tajné policie KGB, navštívil „Butovský poligon", jak se místo nazývá, poprvé. Bohoslužba se 30. října uskutečnila v nově vybudovaném Chrámu vzkříšení a Nových mučedníků a vyznavačů Ruska. Kostel postavili na památku 355 novodobých mučedníků, které Ruská pravoslavná církev kanonizovala od časů poprav na Butovském poligonu.

Kirchentag – dodatek (aneb co ještě pověděno nebylo)

Výpravu z „Čech" organizovala Ekumenická rada církví, jednalo se celkem o 176 osob. Tak vysoký počet byl možný díky dobrým vztahům, které má Ekumenická rada církví s vedením „Kirchentagu" (setkávám se vždy s velikým porozuměním, protože víc než polovina účastníků jsou mladí lidé pod 26 let).
Výprava byla pohostinsky ubytována ve sboru Koln Riehl, kde je první farářkou Marie Reyter, která pochází z Čech („zamlada" se jmenovala Linemannová a působila ve sborech ČCE – Praha Horní Počernice a Merklín; její manžel byl jedním z prvních studentů ze Západní Evropy na bohoslovecké fakultě (KBEF) v šedesátých letech „minulého" století).
V pátek se konal tzv. česko-německý večer. Byl zahájen bohoslužbami, kterých se kromě „české výpravy" zúčastnila celá řada členů kolínského sboru. Bohoslužby byly zakončeny vysluhováním večeře Páně, která má jistě opodstatnění také vzhledem k vzájemné česko-německé minulosti. V tomto případě to bylo o to naléhavější, protože nejeden člen kolínského sboru patří ke skupině našich bývalých spoluobčanů, tzv. sudetských Němců.
Tyto bohoslužby vzbudily pozornost i samotného vedení Kirchentagu, chystal se na ně sám president dr. Höppner, který nakonec pro jiné povinnosti nepřišel. Poslal však pozdravný dopis, který se v rámci bohoslužeb četl.
Protože jsme někdy tak „duchovní", až by člověk zaplakal, chci připomenout, že s celou výpravou byla spojena celá řada ne vždy snadných jednání a namáhavé organizační a „papírové" činnosti. Nebylo toho málo a věci se měly tentokrát tak, že na ERC došlo na jaře k výměně pracovníků, takže někteří se „ zapracovávali „ řešením těchto záležitostí. - Ekumenická rada měla v Kolíně i stánek, kde prezentovala život církví v České republice. Zvolili jsme tentokrát postavy, které sehrály významnou úlohu v české reformaci – Matěje z Janova, Jana z Husince, Jakoubka ze Stříbra. Ten, kdo do stánku přišel, dostal „tričko" s citáty některého z nich; bylo rozdáno přes 600 kusů. – Po bohoslužbách při onom společném večeru bylo také pohoštění, které připravila „ekumenická kulinární komise" s „kulinární komisí kolínskou".
To všechno také stálo čas a síly a uskutečnilo se to díky vlídným a ochotným lidem. Zatím jim nikdo nepoděkoval. A tak to činím já, rád a vděčně.

Ondřej Soběslavský,
člen Mezinárodního výboru
německého Kirchentagu

3. evropské ekumenické shromáždění

Začátkem září (4.-9.9.) se v rumunském Sibiu konalo 3. evropské ekumenické shromáždění (EEA 3), kterého se zúčastnilo přes dva a půl tisíce křesťanů z celé Evropy. Z České republiky vyslaly členské církve KEK a ČBK celkem 30 delegátů a dva stevardy.
EEA 3 navázalo na 1. setkání v protestantské Basileji v r. 1989 a 2. setkání v katolickém Štýrském Hradci v r. 1997 a konalo se tentokrát v pravoslavné oblasti. Město samo je však výjimkou, protože se tu na malém území dotýkají nejrůznější křesťanské tradice tak, jak je sem zavál historický vývoj. V jedné ulici stojí vedle sebe dva luterské (německé) kostely, reformovaný (maďarský) kostel, pravoslavná (rumunská) katedrála a hned za rohem na hlavním náměstí katolický (převážně maďarský) kostel. Putování po těchto místech a porovnávání tak rozdílných interiérů kostelů bylo pro mne zajímavou ekumenickou zkušeností. A k tomu bylo přidáno setkávání se zástupci těchto (a dalších) tradic a národů, takže dojmů a prožitků, které bylo třeba vstřebávat a třídit, bylo mnoho. Těžištěm akce byl oficiální program pod heslem „Kristovo světlo září nade všemi – naděje pro obnovu a jednotu v Evropě". Téma bylo rozděleno na tři kapitoly (Kristovo světlo a: církev, Evropa a svět) a program probíhal v hlavním stanu v centru města. V přednáškách, proslovech, pozdravech a poselstvích bylo řečeno mnoho vstřícných a hezkých slov, v nichž se člověk, který je na tak velkém setkání poprvé, jako jsem byla já, těžko orientuje a jen pracně rozeznává, co je myšleno vážně a upřímně a co jsou pouze fráze a otřelé slovní obraty. O to víc jsem si však vážila společných modliteb, liturgických zpěvů a biblického slova, kterými byl program zahajován a ukončován a při nichž tak často citovaná „smířená různost" byla cítit velmi silně. I neformální rozhovory mimo oficiální program naplňovaly pro mne pobyt v Sibiu smyslem. Delegáti spolupracovali na závěrečném poselství, které je rozděleno na tři hlavní témata a obsahuje také deset doporučení. Celý text je možno v češtině stáhnout ze serveru Ekumenické rady církví: www.ekumenickarada.cz
Ekumenická rada byla koordinátorkou účasti všech českých zástupců. Ti putovali do Sibiu vlakem, do něhož postupně nasedali také zástupci několika dalších zemí, takže v Sibiu nakonec po 19 hodinách jízdy vystoupilo více než 100 delegátů z Německa, Česka, Slovenska, Rakouska a Maďarska. Byla to cesta ekumenická, ekologická i ekonomická. A tento rámec dával EEA 3 další rozměr a smysl. Poutníci tak symbolicky vyjádřili, že v ekumeně nejde jen o jednorázové a velkolepé akce, ale i o proces, společnou cestu a putování s řadou rozhovorů, zkušeností a společných zážitků, při nichž všichni hledáme to, co nás spojuje, a učíme se vzájemně respektovat to, co nás rozděluje.
Setkání v Sibiu nezklamalo. Neočekávala jsem, že dojde k nějakému významnému převratu v ekumenických vztazích a myslím také, že ekumenické hnutí není jen věcí diplomatických jednání na úrovni představitelů církví. Spíš malými krůčky na neoficiální rovině lze odstraňovat vzájemné předsudky a historické bariéry a snadněji se také navazuje konkrétní spolupráce. A jsem ráda, že k takovým malým krůčkům v Sibiu docházelo.

Spolek přátel ETF UK

Setkání a diskusi Spolku přátel Evangelické teologické fakulty v Praze 3. listopadu 2007 otevřel prof. Pavel Filipi hovorem na téma Přímluva za biblicky orientované kázání. Tato jeho řeč vycházela z jeho knihy „Pozvání k naději" a z předchozí akademické diskuse na teologické fakultě. Jeho koreferenty byli faráři Martin Horák (Jilemnice), Birgit Dušková (německy mluvící sbor v Praze) a Michael Hoffmann (Haramsoy, Norsko), a ti reflektovali téma kázání a kazatele s hlediska svých praktických zkušeností.
Právě mladší generaci připadá těžké být v neděli ráno nadšeni pro slovo Boží. To je výzva pro kazatele i jeho kázání. Forma a délka kázání, které dnes často trvá okolo 15 minut, musí být dále zkoumána. Při vší otevřenosti musí být jeho úkolem zvěstovat evangelium. „Vlastní hodnota kázání nespočívá v tom, jak je „otevřené", nýbrž v tom jak dalece ono otevírá naše horizonty:" Těmito slovy Pavel Filipi uzavřel svou řeč. Ta spolu s následnou diskusí ukázala, že se přinejmenším v Praze nacházíme ve společenství poutníků „Communio viatorum". Vedle věcné diskuse zbylo také dost času na prohloubení společenství při společné oslavě ve „Zlatém městě".
Příští rok se mezinárodní Spolek přátel fakulty zúčastní spolu s Českobratrskou církví evangelickou výročí vzniku této církve a bude je slavit 20.-23. listopadu 2008 (čtvrtek-neděle).
Zprávy a další publikace budou brzy uveřejněny na www.spoleketf.org

Také spíte při kázání?

Táže se jeden čtenář: „Pozoruju se znepokojením, že v našem sboru lidé při kázání spí. Pro mě osobně je to nepochopitelné. Můžete mi to vysvětlit?"

Neznám zblízka váš sbor, jeho kazatele nebo kazatelku, ani posluchače, kteří – jak tvrdíte – pod kazatelnou spí. Nemohu na dálku posoudit, co je toho příčinou. Protože však tento jev není v církvi ojedinělý, je třeba k němu říci několik slov.

1. Předně by nás zajímalo, jestli váš sbor je městský nebo venkovský. Kdo zná poměry na vesnici, ví dobře, že do kostela chodí většinou starší generace a důchodci. Venkovští lidé jsou uvyklí práci a ani k stáru nezahálejí. Od jara do podzimu mají co dělat na zahradě nebo na poli, celoročně je zaměstná domácí zvířectvo: drží slepice, chovají králíky, mají psa a kočku. Jak léta přibývají, sil ubývá a člověk si potřebuje častěji odpočinout. Ve všední den na to zbývá málo času. Když je ale neděle, den odpočinku, a oni usednou do kostelních lavic, přijde na ně dřímota a dříve či později usínají. Nedivme se jim, nepohoršujme se nad nimi, ani se je nepokoušejme budit. I krátký spánek osvěží. Když zazní farářovo amen, probouzejí se a s novou chutí pak zpívají společnou píseň.

Je ovšem známo, že při kázání spí i lidé městští a mladí. Ani těm to nemějme za zlé. Je lépe spát v kostele při kázání než doma při televizi, neboť spíme ve sborovém společenství a společně se pak radujeme z probuzení, které církev tak nutně potřebuje.

2. Možná si vzpomenete, že kdysi před lety, ještě za socialismu, se dělaly pokusy s vyučováním ve spánku. Podílel se na tom rozhlas, který v nočních hodinách vysílal lekce cizích jazyků pro spící posluchače. Tato učební metoda vychází z poznatku, že náš mozek pracuje i v noci, když spíme. Mozek nespí. Zpracovává, třídí a urovnává dojmy, které načerpal během dne. Proto je jitro moudřejší večera. A nejen to: náš mozek může i v noci přijímat nové informace a příkazy, a ukládá je do paměti dokonce lépe než ve dne, kdy jsme rozptylováni vedlejšími rušivými vlivy. Spánková didaktika byla svého času módní záležitostí a jako taková zase zanikla, aniž jsme se dozvěděli, jestli je dobrá nebo špatná.

Je-li ta metoda dobrá, je jistě použitelná i v jiných oborech než v cizích jazycích. Mohla by být využita např. při katechezi. Není tajemstvím, že mnozí členové církve, kteří byli v bdělém stavu vyučováni katechismu, si z něho nic nepamatují a nemají jasno ve věroučných otázkách. Dnes také nevystačíme s tím, co jsme se kdysi naučili v nedělní škole, na náboženství nebo při konfirmačním cvičení. Doba si žádá, abychom se vzdělávali neustále. Každý křesťan potřebuje „postgraduální studium", ale ne všichni na ně mají čas. A tu se přímo nabízí možnost katecheze ve spánku, během kázání, když posluchači usnou. Faráři nás mohou informovat o nových směrech v teologii a nových poznatcích odborné vědy. Posluchače to spolehlivě uspává a jsou pak přístupni i věcem, které by v bdělém stavu nepochopili nebo odmítli.

3. Z dosavadního je zřejmé, že evangelické kázání není v krizi, jak se někdy říká, a že ani církev, která při kázání spí, není v úpadku, ba právě naopak: hledá nové způsoby, jak tlumočit evangelium dnešnímu člověku. Asi ne všichni budou s tímto názorem souhlasit. Někteří namítají, že slovo Boží je meč na obě strany ostrý, který proniká až do morku kostí (Ž 4,12). Při tom se nedá spát. Proto prý kázání, při kterém lidé usínají, není živým slovem, a je otázka, jestli je vůbec slovem Božím. To je zapotřebí vysvětlit. Živé slovo Boží, které se člověka bytostně dotýká, je jako chirurgický skalpel. To, co prožíváme při jeho slyšení, je operace, která nás má uzdravit. Za starých časů, kdy ještě medicína neznala účinná anestetika, se operace prováděly při vědomí, což si my dnes už vůbec nedovedeme představit. My prožíváme operace v narkóze, v hlubokém spánku, a když se z narkózy probudíme, máme to nejhorší za sebou. Hluboké bezvědomí během operace je pro pacienta nesmírným dobrodiním. Moderní člověk, který je málo odolný vůči bolesti, vděčně přijme, když kázání působí jako anestetikum.

Laskavý čtenář pochopí, že spát při kázání nejen můžeme, ale často i musíme, máme-li ho přežít. Proto nesuďme druhé, ani jim nevyčítejme, že v kostele spí. I kdyby nás kázání sebevíc uspávalo, vždycky trvá naděje, že na jeho konci se církev probudí.

V. Hajský

Kostel sv. Martina v Kralicích - viz příloha

O zapomenutém kurátorovi

Je velice dobré a potřebné, když si naše sbory připomínají různá výročí. Navazujeme přece na svědky, kteří tu byli před námi. Jenže se zpravidla vzpomenou faráři a ne už jejich manželky, zapomene se na kurátory, varhaníky, kostelníky. Já vím, těch jmen je mnoho.

Ale třeba zlínský sbor by si měl uchovat vděčnou vzpomínku na svého prvního kurátora Eduarda Čermáka, který se nemálo zasloužil o stavbu kostela. To on vedl jednání s Baťou o potřebné pozemky a svým způsobem pak spolu s arch. Karfíkem stavbu řídil. Tělem i duší žil pro zlínský sbor. Velice si vážil faráře L. Moravce. Pracoval i v seniorátním výboru Vsetínského seniorátu. Jezdil na porady za mým tatínkem do Ratiboře. Mnohé, dnes už snad pětasedmdesátileté děti z některých valašských sborů si možná ještě vzpomenou na malé vánoční věnečky z Čermákova pekařství.

Po válce se Čermákovi odstěhovali do Děčína. Br. Čermák po těžkém úraze ležel rok v nemocnici, to mu bylo padesát let, ale nevzdal se a začal znovu chodit. Rád navštěvoval faráře, třeba i v Praze, když už moc neviděl, v doprovodu svého zetě Petra. Měl radost z dcery – farářky. A jistě by pochválil i své vnučky pracující ve sborech, ba i několik pravnoučat věnujících se theologii.

Eduard Čermák se narodil před 110 lety a zemřel v roce 1981. Docela nakonec: Mám rád kostelníky, jako byl třeba usměvavý br. Kučera z Chrudimi. Prvním zlínským kostelníkem byl J. Kalášek.

Miroslav Frydrych

Útěky z Lužice a do Lužice

V současné době po sjednocení Německa lidé z někdejší její východní části odcházejí za prací do jiných spolkových zemí, když ji doma nemají. Mladí v novém, lepším prostředí zakládají rodiny a do Lužice se už nevracejí. Podniky z doby komunistické éry se rozpadly, nebyly schopné konkurence a většina z nich zkrachovala. Mnozí obyvatelé tím ztratili práci, novou doma nemohou sehnat, jsou tedy nezaměstnaní. Někdejší východní Německo je na tom nejhůře z celé spolkové republiky. Lužice se stala vlastí důchodců, když mladí z ní utíkají. Mnohem hůře tyto poměry postihují Srby než Němce. Snad nejvíc je to vidět na školách, kde je málo nových dětí. Tam, kde dříve ve škole byly v jednom silném ročníku dvě nebo i více tříd, rozlišovaly se pomocným označením A, B, C, tam se v podstatě nic neděje; i kdyby se to muselo zredukovat na třídu jedinou, vyučovat se vždy německy bude. Nedostatek dětí na školách je celoevropský problém, klesla silně porodnost. Katastrofálně se to dotýká Srbů, kde už v minulosti byly těžkosti s udržením menšinové školy ve vesnicích; úřady ji nemilosrdně zruší, pakliže chybí třeba jen jedno dítě do úředního minimálního počtu. Brát stejné měřítko pro absolutní německou většinu a početně malý slovanský národ, k tomu ještě rozptýlený na větším území Horní nebo Dolní Lužice, to přece není normální, a přece se tak děje. To je něco jako obr Goliáš a malý David, jak to známe z Bible. Ve svých důsledcích současné poměry jsou skrytou germanizací a jakákoliv pomoc je zde velmi těžká. Snad jedině velkorysost školních úřadů může tvrdost zákona o minimálním počtu dětí ve třídě zmírnit poskytnutím výjimky. Ty prakticky neexistují, protože v pozadí všeho jsou peníze. My se o těžkém postavení Srbů, kterým na rozdíl od těch jižních v bývalé Jugoslávii říkáme Lužičtí, dovídáme jen něco málo ze sdělovacích prostředků nebo z osobních kontaktů, které nemnozí lidé od nás s nimi mají. Pro mnohé mluvit o posledním zbytku někdejších Slovanů v Německu a jejich existenčních těžkostech dnes je málo atraktivní. U nás to ani skoro nikoho nezajímá, máme své problémy doma i v Evropské unii. Nelze očekávat, že šťastnější slovanské národy zde nějak pomůžou, snad jedině jen svojí solidaritou a modlitbami. Laciné je říkat, že o Srbech ví náš Stvořitel, že je jejich nejmocnějším spojencem. Nepomůže také to, co bylo kdysi napsáno na starém srbském domě v Budyšíně (Bautzen), který nacisté v posledních dnech druhé světové války záměrně vypálili: Srbové musí věčně trvat, žít…- K tomu nutno jen dodat, že nic nespadne samo do klína. Je nutné zde něco obětovat a jak známo, oběť je to, co bolí, oč mám pak méně. Srbové zde budou tak dlouho, jak sami budou chtít! Dobrovolně utíkat tam, kde se jim bude dařit lépe, znamená sice zlepšit si životní úroveň, ale také odnárodňovat se. Opustit svůj národ v těžké existenční situaci rozhodně není chvályhodné.

Kdysi dávno, v jiných těžkých poměrech a v jiné době, od nás z Čech a Moravy lidé také za lepšími poměry utíkali do Uher, Polska a především do Lužice, která dlouhý čas patřívala k zemím Koruny české. Zde ale jedinou příčinou byla víra v Boha a čisté, biblické vyznávání Toho v Betlémě narozeného, ne hmotné poměry. V evangelické Lužici hledali a nalézali pomoc, zvláště na Žitavsku, kde založili v r. 1722 osadu Ochranov (Herrnhut), domácím srbským jazykem zvanou Ochranow. Tehdy celá Evropa byla rozdělena na katolickou a evangelickou část. Národnost nehrála velkou roli. Ani Třicetiletá válka nic nezměnila na tomto rozdělení a poměrech v jednotlivých zemích.

Zlé poměry začaly u nás v době odboje české šlechty proti vládnoucí katolické habsburské dynastii. Ten byl zlomen v bitvě na Bílé hoře u Prahy 8. 11. 1620. Protikrál Friedrich Falcký, reformovaný evangelík, musel z Prahy spěšně uprchnout, aby si zachránil holý život. Protože nevládl ani celý rok, říkalo se mu „zimní král". Je málo známé, že i kurfiřt saský Jan Jiří zatoužil po české královské koruně, ale byl odmítnut. Přednost byla dána Friedrichovi, protože byl zetěm anglického krále. Očekávala se z těchto míst pomoc, která zklamala. Politický vývoj šel jiným směrem, tím horším. Následovaly popravy vůdců povstání na Staroměstském náměstí v Praze, kde bylo popraveno 27 účastníků odboje, jejich majetek zabaven a všem lidem oznámeno: Musíte změnit svoji víru na katolickou, jinak není pro vás zde místo. To platilo především pro šlechtu a bohaté měšťany. O poddaných sedlácích a řemeslnících platilo to horší: Čí vláda, toho náboženství. Nikdo nebral ohled, že 80% všeho obyvatelstva byli potomci husitů, velmi blízcí luteránům, říkalo se jim novoutrakvisté. Čeští bratří měli sotva 10% a katolíci také pouze tolik, přesto o všem ta pouhá desetina rozhodovala. Nastala doba tvrdé a dlouhé protireformace a prosazování barokních forem římské zbožnosti s kultem Jana Nepomuckého za vedení jezuitů, kteří manipulovali jako rádci i s císařem. Tehdy se říkalo, že trůn a oltář jsou v jedné rovině. Byla to doba Temna, kdy jezuitská inkvizice hanebně s falešnou obřadností pálila staré vzácné české knihy, aby už nikdy nikdo nemohl býti „nakažen kacířským jedem". Praha se stala jen provinčním městem, země Koruny české byly násilně podřízeny rakouské Vídni s císařem Ferdinandem II. v čele, z dynastie Habsburků.

Následovaly různé válečné výpravy do Čech, které měly násilím změnit poměry. Byli to především Švédové s králem Gustavem Adolfem v čele. V r. 1631 to byli i Sasové, kteří obsadili Čechy a s nimi se navrátilo i velké množství emigrantů z řad šlechty, kteří se ujali svých panství, ze kterých byli před léty vyhnáni. S nimi se na krátký čas vrátily staré poměry. - Konec těchto válečných útrap byl učiněn až v r.1648 Mírem vestfálským, kdy byla zaručena rovnost evangelíků a katolíků. Toto usnesení se nevztahovalo na země české, ty byly obětovány. Německý jazyk se zde stával postupně nadřazeným jako úřední řeč a katolictví bylo jediným uznaným státním náboženstvím. Země kdysi kvetoucí Koruny české byly velice zpustošeny, národ se dostal do velikého mravního, duchovního i hmotného úpadku. Vznikly nejrůznější blouznivé pověry a víry v čarodějnice, které pak byly jako nebezpečné upalovány. Obě Lužice byly od nás odtrženy, později bylo ztraceno i Slezsko. V Čechách ze dvou milionů tehdejších obyvatel zbyla sotva polovina, na Moravě počet obyvatel klesl z jednoho milionu na pouhých 300.000. Slezsko také přišlo asi o 200.000 obyvatel. Tak veliké množství lidu bylo ze země vyhnáno, nebo i uprchlo do okolních zemí, a byli to ti nejschopnější. Selské statky byly opuštěné, když i sedláci utíkali, pole ležela ladem, všude byl hlad a z toho někde i hladomor. Nová šlechta, dřívější plukovníci a generálové vítězných vojsk, drancovala, kde se ještě co dalo. Národ se dostal na okraj zániku své existence, skoro vše bylo už poněmčené. Pán Bůh jej neopustil, ale zachoval. Čeština znovu po létech ožila, národ se obrodil, ale nedozírné následky zůstaly.

To byly poměry v době útěků do Lužice. Tam nebyly jazykové bariéry, stará čeština byla bližší srbštině, než je tomu dnes. Čeští a moravští exulanti nalézali v Lužici velmi podobné, téměř domácí prostředí, němčinu ani nepotřebovali, ve velké většině ji ani neznali. Především Lužice byla pro utečence zemí, kde byla náboženská tolerance, svoboda.

Miroslav Hloušek

Dokončení příště

Anděl mezi námi

19. září 2007 zemřela sestra Vlasta Aplová ve věku 82 let. Kdo sestru Aplovou z blízka znal ví, že od nás odešel Boží anděl, s nímž se člověk setká jen výjimečně.
Její životní cesta začala 26. června 1925 v Lošticích u Mohelnice, sedm let po skončení 1. světové války. Během vojenské služby v Komárně se její tatínek seznámil s Ymkou, Křesťanským sdružením mladých mužů. Cílem sdružení bylo pomáhat dospívajícím mužům k ušlechtilému, čestnému a pravdivému křesťanskému životu. Tatínek se stal sekretářem nejprve v Hradci Králové a od roku 1938 působil jako generální sekretář a ředitel Ymky v Praze. V tomto jedinečném prostředí mladých lidí Vlasta vyrůstala spolu se svou o dva roky mladší sestrou Věrou a po válce i s mnohem mladším bratrem Jendou. Prožila nejen dobu rozkvětu sdružení, ale i nejistotu a úzkost po okupaci Československa. Ymka byla v r. 1941 nacistickými úřady zakázána. Přátelé a spolupracovníci platili životem za svou službu vlasti a jen zázrakem unikl její otec stejnému osudu.
Spolu s celým národem prožívala její rodina radost z konce válečného běsnění a nově nabyté svobody. Mladí lidé se pouštěli s nadšením do práce, která měla za cíl zahladit rány a bolesti způsobené válečnými útrapami. K nim patřila sestra Vlasta Aplová, citlivá žena, plná horoucího nadšení. V r. 1946 odjela jako vedoucí s velkou skupinou osiřelých pardubických dětí na tři měsíce na zotavenou do Anglie. Po návratu pracovala na ústředí Ymky při rozdělování zahraniční pomoci nejpotřebnějším. Rozmach této sociálně vzdělávací práce byl v r. 1950 udušen komunistickými úřady.
Sestra Aplová se nestala zahořklým člověkem. Poctivě konala práci, která jí byla uložena. Dvacet let, až do důchodu, pracovala v Thomayerově nemocnici, kde připravovala lékařům rešerše ze zahraničních odborných časopisů. Tuto práci dělala velmi ráda.
Zůstala svobodná. Svobodu však užívala ke službě druhým. Trpělivě sloužila svému otci po mozkové příhodě a později také své stejně postižené mamince. Zde však okruh její služby nekončil. Pravidelně navštěvovala přátele svých rodičů a mnoho dalších a tiše a nezištně jim pomáhala. Tato služba nebyla honorovaná a není nikde evidována v osobních spisech. V Božím království však zapomenuta není.
V době, kdy jsem nastoupil do libeňského sboru jako farář, byla členkou staršovstva a skvělou zapisovatelkou pravidelných schůzí. Zápisy odrážely nejen její inteligenci, ale i vnitřní uspořádanost a smysl pro krásu. Po řadu let byla místokurátorkou sboru.
Byla přemýšlivou křesťankou, která se zajímala do hloubky o podstatu víry.
Na začátku jsem pověděl, že sestra Aplová byla Božím andělem. To není nadsázka. V jejím srdci bylo místo pro osamělé, potřebné. Milovala velice děti. Nejen svých sourozenců. Nejednou jsem si myslíval, jak skvělou maminkou by sestra Aplová jistě byla.
Před deseti lety si nešťastně zlomila nohu v krčku. Operace si vyžádala celkovou anestezii. Přestože operace proběhla úspěšně, zanechala následky. Od té doby se začala prohlubovat ztráta paměti. Velmi tím trpěla. Byl to její přetěžký kříž, který trpělivě nesla až do konce.
Když svatý Bůh, stvořitel světa viditelného i neviditelného, si své služebníky povolává, jde jen o rozloučení na kratičký čas, abychom jednou byli natrvalo spojeni v jeho království.

Pavel Smetana

Lausanne 1927 – výzva k trpělivosti

Po Mezinárodní misijní konferenci v Edinburghu 1910 a konferenci hnutí "Praktické křesťanství" 1925 ve Stockholmu se v srpnu 1927 uskutečnila v Lausanne ekumenická konference hnutí "Vyznání víry a církevní zřízení". Průkopníci ekumenického hnutí v tom viděli značný úspěch. Sešlo se přece 400 delegátů ze 108 protestantských a pravoslavných církví (Římskokatolická církev ústy papeže Pia XI. účast odmítla). Slavnostní ceremoniály ukazovaly společný základ, na němž tyto církve stojí (což je první předpoklad rozhovoru).
Vystoupení delegátů však ozřejmilo, jak odlišná jsou stanoviska jednotlivých církví a bohoslovecких směrů (což je ovšem druhý předpoklad rozhovoru).
Prostoduché představy o brzkém obnovení církevní jednoty se tedy nepotvrdily. Švédský luterský arcibiskup Nathan Soederblom tehdy poznamenal: "Na Lausanne - stejně jako na Stockholmu - bylo největší to, že se konference vůbec sešla... V duchu jsem vnímal záblesk sjednocené církve, daleký cíl, od něhož se křesťanstvo nesmí odvrátit ani jej zmeškat, aniž by tím popřelo svou křesťanskou víru." Ekumenickou myšlenku si od té doby přivlastnila nejen církevní vedení, ale i mnoho křesťanů na místní a regionální úrovni. Věnoval se jí také II. Vatikánský koncil a pomohl tak k jejímu dalšímu rozmachu. Neshod je mezi křesťany nadále mnoho, ale i my věříme: "Pod křížem Ježíše Krista vztahujeme ruce jedni k druhým." (Stockholm 1925)
Žádná prohlášení učitelských autorit na tom nemohou nic změnit.

Bohuslav Vik

Suchdolští Říčanovi

Letos tomu bylo už 140 let od narození Gustava Adolfa Říčana, evangelického faráře v Huslenkách a vynikajícího botanika.
A 95 let, co se v Huslenkách narodil Gustav Adolf II. Říčan, který byl od roku 1949 až do své smrti 1973 farářem v Suchdole. To byl veliký pohraniční sbor. Kázalo se asi na dvanácti místech a náboženství se učilo na více než dvaceti školách.
V roce 1950 přišel do Vítkova farář Jaroslav Batla a 1951 do Oder Miroslav Frydrych. Na obou místech pak vznikly samostatné sbory. Oba jsme vždycky našli útočiště na pohostinné suchdolské faře. Paní farářová Drahomíra Říčanová, tehdy ještě mladičká usměvavá a nesmírně obětavá, nás vždycky s láskou přijala a přivedla k prostřenému stolu. Starala se o početnou rodinu, o sbor, o tolik hostů, kteří rádi suchdolskou faru navštěvovali.
Milá paní farářová, za nás za všecky vám děkuji a k devadesátým narozeninám vyprošuji požehnání od Hospodina.

Miroslav Frydrych

Milí přátelé,

zveme nezadané věřící muže na Předvánoční víkendový pobyt Seznamky

Noemi, který se uskuteční od 29.11. do 2.12. 2007

(tj. prodloužený víkend, od čtvrtku do neděle)

v Orlických horách na chatě Horalka.

Zatím máme dost volných míst pro muže, místa pro ženy jsou již obsazena.

Zúčastnit se mohou nezadaní křesťané ve věku od 18 cca 50 let

(horní věková hranice není přesně určena - mohou přijet i lidé starší).

Máme rezervováno přes 70 míst a předpokládáme,

že se zúčastní přibližně 35 mužů a 35 žen

(přihlášky jsou přijímány tak, aby počet žen a mužů byl vyrovnaný).

Za organizátory ***Jan Vítek a Jana Šimková***

Noemi, tel.: ***777 222 877***

e-mail: info@noemka.com

Vzpomínka

"Před 100 lety, 24.11.1907, se narodil můj tatínek Blahoslav Ryšavý . Mám na něj jen jednu vzpomínku. Bylo mi totiž jen dva a půl roku, když tatínek zahynul při bombardování naší obce Miroslav na Znojemsku. Bylo to 7. května 1945. V samém závěru 2. světové války. - Pod sutinami našeho sklepa zůstalo s tatínkem i jedno z nás tří dětí, čtyřletý Jan. Nejmladšímu Tomášovi bylo 8 měsíců. - Zůstali jsme sami s maminkou Jindřiškou Ryšavou, rozenou Baluskovou ze Zádveřic. Oporou nám byli příbuzní a sbor ČCE v Miroslavi. - S touto vzpomínkou současně posílám pozdrav a děkuji strýci Vlastimilu Ryšavému z Miroslavi. Je to nejmladší tatínkův bratr."

Mgr. Víta Lisková-Ryšavá

Inzerce

Staršovstvo farního sboru Českobratrské církve evangelické v Ostravě vyhlašuje výběrové řízení na místo farář/farářka sboru.
Očekáváme: charismatickou a aktivní osobnost, odpovídající vzdělání a praxi (zkušenosti s prací s mládeží vítány, zkušenosti s vedením sboru jsou výhodou).
Nabízíme: místo 1. nebo 2. faráře dle dohody, zaměstnání na plný úvazek, služební byt, materiální a prostorové zázemí, stabilní členskou základnu, atmosféru, výzvy a příležitosti velkého multikulturního města, možnost okamžitého nástupu.
Kontakt: farář sboru: Aleš Wrana, kurátorka sboru: Jana Hašková
Husovo náměstí 4, 702 00 Ostrava
telefon: +420 596 122 943,
mobil: +420 736 600 383,
e-mail: cce.ostrava@volny.cz

č. 47

Dozorčí rada Diakonie Českobratrské církve evangelické prodlužuje termín pro podávání přihlášek do výběrového řízení na místo ředitele Diakonie ČCE.
Požadujeme: členství v Českobratrské církvi evangelické, řídící a organizační schopnosti, aktivní znalost němčiny nebo angličtiny, základní orientaci v sociální oblasti, vysokoškolské vzdělání.
K přihlášce do výběrového řízení je třeba předložit: doklad o dosaženém vysokoškolském vzdělání, výpis z rejstříku trestů, strukturovaný životopis, motivační dopis. Při výběrovém řízení bude uchazeč prezentovat svoji představu o současné i budoucí činnosti Diakonie ČCE.
Diakonie ČCE nabízí budoucímu řediteli smluvní plat a pomoc při řešení bytové otázky.
Přihlášky je třeba adresovat do 17. prosince 2007 na adresu:
Dozorčí rada Diakonie ČCE, Belgická 22, 120 00 Praha 2
Výběrové řízení proběhne dvoukolově a přihlášení budou včas informováni, kdy a kam se během ledna mají dostavit.
Další informace: tel.: 242 487 812; e-mail: ustredi@diakoniecce.cz

č. 48

Sbor Bratrské jednoty baptistů v Praze 3, Vinohradská 68 zve na dvě „shromáždění vděčnosti a chval" v sobotu 24.11. v 19,00 hod. a v neděli 25.11. v 10,00 h v souvislosti s odchodem bratra kazatele Miloše Šolce ml. do důchodu.

* * *

Ekumenická rada církví v ČR srdečně zve na **8. studijní den na téma „Problematika migrace".** Koná se 27. 11. 2007 v budově Ústřední rady CČSH, Komenského sál, Wuchterlova 5, Praha 6.
Program
9.30 - Cristian Popescu (SOZE - Sdružení občanů zabývajících se emigranty) - Teologický kontext problematiky migrace
10.00 - Doris Peschke (Churches' Commission for Migrants in Europe, Brusel) - Problematika migrace v evropském kontextu s ohledem na ČR
11.00 - Antonín Janák - Zdravotní péče o žadatele o azyl v České republice a o cizince v zařízeních pro zajištění cizinců
13.00 Kulatý stůl na téma "Co církve v ČR dělají a mohou dělat ohledně problematiky migrace"
14.30 bohoslužba hostitelské církve
Konferenční poplatek (zahrnuje občerstvení, oběd) 100 Kč bude vybírán při prezenci.
Přihlášky zasílejte na adresu: info@ekumenickarada.cz

Pozvánky

Místní sdružení Kostnické jednoty v Kolíně zve všechny zájemce a příznivce na neobvyklý koncertní zážitek v první adventní neděli tohoto roku, tj. 2.12.2007 v 15.00 hodin v kostele ČCE v Kolíně. Při ekumenickém adventním sejití zazní hudba skladatelů G. Frescobaldiho, A. Rejchy, F.X. Brixiho, J.S. Bacha, A. Dvořáka a L. Janáčka v podání akordeonového orchestru Dalibor.
Srdečně zveme, MSKJ Kolín,

br. Josef Ptáček

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na sobotu 24. listopadu 2007 od 9:45 do Galerie Josefa Adamce v Praze 7, Na Špejcharu 3 (Sbor Obce křesťanů; z Badeniho ulice za izraelským velvyslanectvím směrem k obratišti autobusů Špejchar) k účasti na setkání členů sekce a dalších zájemců o křesťanský pohled na životní prostředí. Panelovou diskusi Katky Jančaříkové, Idy Kohoutkové, Tomáše Boňka, Pavla Hlavatého, Františka Převrátila a Jiřího Nečase na téma "Nelze sloužit dvěma pánům" bude moderovat Milan Horák. Během setkání bude vytvořen prostor k rozhovorům a k prezentaci zkušenosti, informací, námětů a podnětů i k diskusi v plénu. Setkání bude ukončeno do 15:15.

* * *

Podzimní sborové dny Farního sboru ČCE Žižkov II se budou konat 24. – 25.listopadu 2007 v modlitebně našeho sboru, Čajkovského 10, Praha 3 – Žižkov. Naším milým hostem bude ThDr.Ladislav Beneš, odborný asistent Katedry praktické teologie ETF UK v Praze.
Program :
* sobota 24.11.2007
17:00 přednáška +rozhovor s hostem
19:00 rozhovor a pohoštění
* neděle 25.11.2007
9:30 bohoslužby + následný rozhovor o učebnici náboženství „CO A KDY V ČCE UČÍME" + představení nové učebnice náboženství „Ve víře žít, ve víře slavit"

* * *

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Jednota bratrská v Čechách a na Moravě dějiny a současnost

Jednota bratrská na Moravě

V šestnáctém a na začátku sedmnáctého století se Morava vyznačovala na evropské poměry neobvykle vysokou mírou náboženské snášenlivosti. Vedle katolíků a utrakvistů se v řadě měst nerušeně rozvíjely sbory Jednoty bratrské a na jižní Moravě nacházely útočiště tisíce křtěnců, jimž v jiných zemích Evropy hrozila krutá smrt. Dodnes nalézáme na mnoha místech stopy této náboženské plurality. Na následujících řádcích se vám pokusíme přiblížit několik lokalit, kde kdysi vzkvétala Jednota bratrská. Představíme dvě biskupská sídla a další čtyři významné sbory a mimoto i tři místa, spjatá s postavou Karla st. ze Žerotína, velké osobnosti moravských dějin. Při výběru lokalit jsme byli vedeni ohledem na dochované památky i na možnost navštívit instituci (zpravidla muzeum), kde je možné dovědět se o historii místa a jeho vztahu k Jednotě bratrské více.

Přerov

Počátky bratrského sboru v Přerově spadají již do nejstaršího období Jednoty. Od roku 1479 se bratří usazují pod ochranou Viléma z Pernštejna na kopci u hradu, kde vytvářejí vlastní čtvrť, tzv. Horní město, a scházejí se v opraveném kostelíku sv. Jiří. Přerov se brzy stává sídlem bratrských biskupů a centrem jedné ze dvou moravských bratrských diecézí. V únoru roku 1500 zde byl pohřben Matěj Kunvaldský. Již na přelomu 15. a 16. století mají bratří v Přerově nový sborový dům, školu a špitál pro chudé. Díky výrazně vyšší náboženské snášenlivosti na Moravě i přízni místní vrchnosti, pánů z Pernštejna, se Přerov často stává místem zasedání synodů a rozhodování o správních i teologických otázkách. Také soužití se zdejšími utrakvisty bylo povětšině příkladné. Svědčí o tom společné místo k pohřbívání zemřelých všech vyznání na předměstí Šířava.

Protože malý původně románský kostel sv. Jiří na Horním městě stále se zvětšujícímu přerovskému sboru nepostačoval, byl v roce 1525 u sborového domu položen základ nového, většího kostela. V padesátých a šedesátých letech 16. století byl správcem sboru biskup Matěj Červenka († 1569), vynikající teolog, pod jehož vedením bratrská obec nadále vzkvétala, stejně jako za správy následujícího biskupa Ondřeje Štefana († 1577), jednoho z prvních překladatelů Bible kralické. Nejvýznamnějším místním rodákem je bezpochyby **Jan Blahoslav** (1523–1571). Navštěvoval zdejší bratrskou školu pod vedením správce sboru Jana Volfa, jemuž vydal v Nekrologiu vynikající svědectví: „Když se koli na skutky muže toho rozpomenu, vždycky se jemu divím, neb sem nikdá jemu podobného neviděl, aniž vím, aby nyní Jednota jemu podobného měla. A to v těchto věcech: v ochotnosti, přívětivosti, opatrné mluvnosti, pobožnosti, příkladnosti, vážnosti, jímání lidí milostí k sobě atd. (...) Při žádném z zprávcův bratrských, tak málo vášní škodných nepoznal jsem. Taková byla muže toho bedlivost, že sebou uměl vládnouti. Člověk tě byl, ale takový člověk, jakýchž velmi málo jest." Blahoslav se stal knězem a posléze i biskupem, „vozatajem lidu Páně". V jiném bratrském sídle, Ivančicích, zvelebil školu a vybudoval tiskárnu. Překladem Nového zákona do češtiny, poprvé provedeným z původního řeckého jazyka, položil základ velkému biblickému dílu Jednoty, šestidílné Bibli kralické. Je autorem řady spisů různých oborů i několika desítek písní, z nichž některé zpíváme dodnes. O postavení sboru ve druhé polovině 16. století svědčí vyobrazení dřevořezu Jana Willenberga v Paprockého Zrcadle slavného markrabství moravského z roku 1593. Vidíme na něm na břehu řeky Bečvy nalevo od mostu stojící bratrský chrám sv. Marka se čtvercovou věží, opatřenou ve čtvrtém patře zvonicí a zakončenou renesančním cimbuřím. Významné období zažívalo celé město, ovšem i sbor, v době, kdy panství získal Karel st. ze Žerotína. Nová vrchnost dbala o rozvoj obce i bratrské školy, která se měla svou úrovní přiblížit ivančické akademii. Několik let zde studoval mladý J. A. Komenský, který byl od roku 1614 jejím správcem. Nejvýraznější postavou tohoto období je biskup a Žerotínův duchovní správce Jan Lanecký († 1626).

Veduta Přerova zhotovená Janem Willenbergem pro Paprockého vydání spisu „Zrcadlo slavného markrabství moravského" z roku 1593

Kostel sv. Jiří u Horního náměstí v Přerově, místo posledního odpočinku Matěje Kunvaldského

Podobizna Jana Blahoslava podle vyobrazení v ozdobném rámci ivančického kancionálu z roku 1564

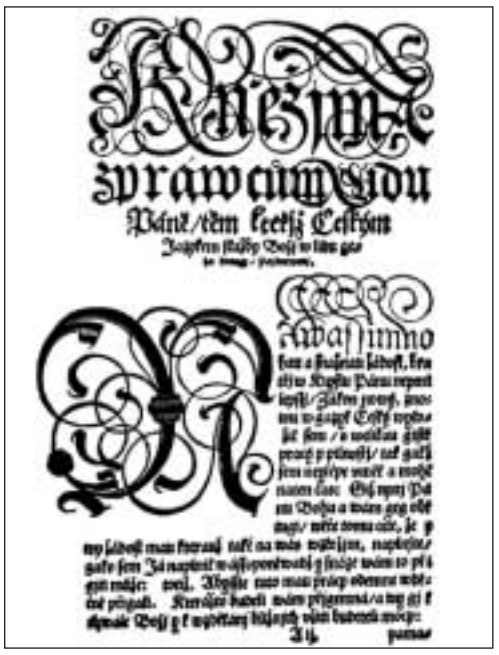
Po Bílé Hoře pod ochranou vrchnosti v Přerově ještě několik let nerušeně probíhaly nekatolické bohoslužby, ale po vydání Obnoveného zřízení zemského museli poslední bratrští správci odejít do exilu na Slovensko. Bratrský chrám v průběhu 17. století chátral a na konci století 18. zanikl docela. Jeho základy vzaly za své při stavbě místní sokolovny a pouze název ulice „Na Marku" upomíná na někdejší stavení. Z bývalých bratrských objektů se dochoval pouze kostelík sv. Jiří na Horním městě, místo posledního odpočinku prvního bratrského biskupa Matěje Kunvaldského. Četné požáry a několikeré stavební zásahy jak ve vlastním objektu, tak v jeho nejbližším okolí se neblaze podepsaly na dnešní podobě této památky.

Kdo zavítá do Přerova, měl by rozhodně navštívit Muzeum Komenského, které se nachází v zámku na Horním náměstí. Zpustošený hrad po husitských válkách obnovil Vilém z Pernštejna a v 16. století došlo za jeho vnuka Vratislava k rozšíření objektu na trojkřídlý renesanční zámek. Přestavbu dokončil mezi lety 1612–1615 Karel st. ze Žerotína, který zde v říjnu 1636 zemřel. Muzeum Komenského nabízí svým návštěvníkům několik stálých expozic, vztahujících se k dějinám Jednoty: „Jan Blahoslav a čeští bratří" (životní běh bratrského biskupa a jeho dílo), „Rekonstrukce školní třídy ze 17. století" (expozici zhotovenou podle vyobrazení v Komenského spisech Orbis pictus a Vestibulum dotváří místnost s renesančním oknem, kachlovými kamny a trámovým stropem), „Památník Jana Amose Komenského" (shrnující expozice života a díla bývalého správce přerovské bratrské školy).

Další informace: www.prerovmuzeum.cz (stránka Muzea Komenského)

Ivančice

Bratrský sbor v Ivančicích vznikl ke konci 15. století, ale na významu nabývá teprve po polovině století 16., kdy Jednota v Čechách následkem represí po potlačeném odboji proti panovníkovi Ferdinandovi I. přesouvá těžiště své práce na Moravu. Skutečný rozkvět zažívá ivančická obec pod vrchností Pertolda z Lipého († 1575), který řadu let zastával úřad moravského zemského hejtmana. V roce 1558 přichází do Ivančic Jan Blahoslav a město se stává novým biskupským centrem. Vzápětí je vybudována škola vyšší úrovně jako vzdělávací středisko pro nové bratrské kněze a tiskárna, která pracuje výlučně v režii Jednoty. Zahájila činnost v roce 1562, kdy bylo pod vedením Jana Blahoslava započato s realizací technicky náročného vydání tzv. Ivančického kancionálu. V mezidobí 1562–1578 opouštějí její lisy biblické tisky Blahoslavova překladu Nového zákona, konfese, postily a další publikace vydané pro potřebu církve. Z důvodu větší bezpečnosti je tiskárna v roce 1578 přesunuta do nedalekých Kralic.

Předmluva Blahoslavova Nového zákona, tištěného roku 1568 v Ivančicích

Ze zmíněných podniků nabyla největšího významu akademie, pro kterou vedení Jednoty pečlivě vybírá pedagogy. Zajímavou zprávu o jejím životě zanechal senior polské Jednoty Šimon Bohumil Turnovský, který ji v roce 1570 navštívil. V této době poskytovala vzdělání čtyřiceti studentům, kteří po společné ranní pobožnosti odcházeli na přednášky a cvičení a odpoledne pod dohledem svých správců pracovali v bratrském domě, vzdělávajíce se v různých řemeslech, užitečných budoucím správcům sborů. Pevnou součástí výuky byla četba textů Písma, jeho výklad, společný zpěv a modlitby. Škola byla určena studentům všech sociálních vrstev, rodiče těch bohatších přispívali různými částkami na její provoz, chudší žáci tak měli přístup k úrovni vzdělání, která by jim jinak byla odepřena.

Nástupcem Blahoslavovým se v Ivančicích stal Ondřej Štefan, za jehož správy bylo započato s překladem šestidílné Bible kralické. Po jeho smrti byla práce přenesena na klidnější a bezpečnější tvrz v Kralicích. Ještě více péče věnoval Štefan bratrské škole, ze které se stalo učiliště nahrazující univerzitní vzdělání na úrovni artistiky. V roce 1574 moravští šlechtici do Ivančic povolali profesora wittemberské univerzity Esroma Rüdingera, vypuzeného ze Saska spory ortodoxních luteránů s tzv. filipisty. Rüdinger nabídku neoslyšel a v květnu 1575 se svou ženou a synem přijel přes Třebíč do města. Působení tohoto vynikajícího pedagoga ale vzbudilo ostrou reakci olomouckého biskupa, který se pokoušel jednáním u císaře provoz školy ukončit. Za napjaté situace, kdy samotnému Rüdingerovi hrozilo zatčení, zasáhla bratřím nakloněná vrchnost a řada vysoce postavených moravských šlechticů a nebezpečí bylo odvráceno. Esrom Rüdinger zůstal v Ivančicích až do roku 1588, kdy ze zdravotních důvodů výuku ukončil a navrátil se do Německa. Jeho nástupcem se stal biskup Jan Eneáš Boleslavský († 1594), další výrazná postava dějin Jednoty. Za jeho působení dospěla akademie k vrcholu své slávy, ale zároveň i k hranicím svých možností a na začátku 17. století ji svou úrovní předčila bratrská akademie boleslavská.

O životě ivančické bratrské obce na přelomu 16. a 17. století vypovídají mnohé „Rejstra sboru Evančického, obnovená léta Páně 1600 na podzim", jež zaznamenávají všechny jeho členy, kteří mohou přistoupit k večeři Páně. Ferdinand Hrejsa na jejich základě odhadl velikost místního sboru i s kazatelskými stanicemi v okolí na 350 duší včetně dětí. Smutné období postihlo školu, sbor i celé město na přelomu let 1604–1605, kdy se krajem přehnala morová epidemie. O dani, jakou si vybrala mezi služebníky církve i studenty, svědčí zápisy Nekrologia, vztahující se k této události. Posledním ivančickým biskupem byl Jiřík Erastus († 1643), který se po bělohorských událostech odebral na statky Karla st. ze Žerotína a společně s jinými organizoval odchod Jednoty do polského a uherského exilu. Sborový majetek včetně budov a pozemků si přivlastnila vrchnost, v samotném sboru byla zřízena palírna. V osmnáctém století celý komplex zčásti zchátral, zčásti byl přestavěn pro jiné účely.

Stav dochovaných památek vzniklých působením Jednoty v tomto městě, podobně jako v případě předchozího Přerova, již dávno nevypovídá o významu ivančické bratrské obce. Z bývalého chrámu se dochovaly pouze základy stavby, odkryté při archeologickém průzkumu v osmdesátých letech minulého století, a část čtverhranné věže s předsíňkou. V nevelké vzdálenosti se nachází budova bývalé bratrské školy, rovněž v dosti žalostném stavu. Na okraji lokality hned vedle někdejšího kostela zato můžeme zhlédnout okázalou demonstraci „náboženství" dnešní doby: supermarket s parkovištěm, skutečný chrám hovadného konzumu. V místním Muzeu

Pomník Janu Blahoslavovi na místě bývalé bratrské čtvrti v Ivančicích

v Ivančicích nenajdete žádnou stálou expozici o dějinách města, která by se vztahovala k Jednotě bratrské, ale návštěvník jistě nebude zklamán pohledem na krásný renesanční dům pánů z Lipé či na chrám Nanebevzetí Panny Marie s monumentální věží, která tvoří dominantu města.
Další informace:
http://www.muzeumbrnenska.cz/ivancice.htm
(stránka Muzea Brněnska – pobočka Ivančice)

Kralice

Kralice vstupují do historie v souvislosti s Jednotou bratrskou teprve ve druhé polovině 16. století, stopa, jakou v ní zanechaly, je však nepřehlédnutelná. Na počátku našeho líčení stojí postava rytíře Jindřicha Kralického z Kralic († 1576), pobývajícího několik let v Nizozemí ve službách Marie Rakouské, vdovy po českém a uherském králi Ludvíkovi Jagellonském, a také ve Francii ve službách císaře Karla V. Zahraniční zkušenosti a kontakty s kulturní Evropou jej patrně vedly k tomu, že na konci první poloviny přestavěl v renesančním slohu původní malou gotickou tvrz, ale dlouhý pobyt mimo domov měl za následek i malou tragédii rytířova osobního života. Během Jindřichovy nepřítomnosti svedl jeho úředník Bohuslav Hodický z Hodic, pověřený správou panství, jeho druhou manželku, za což byl v roce 1552 veřejně čtvrcen a nevěrná Jindřichova žena zaživa zazděna. Patrně i tato událost způsobila, že Jindřich Kralický, poslední majitel panství, jenž sídlil na zdejší tvrzi, příliš neželel starého domova, když v roce 1572 prodal celý statek Janovi st. ze Žerotína, ochránci a mecenáši Jednoty bratrské, který již o pět let dříve získal nedalekou

Zbytky tvrze v Kralicích odkryté při archeologickém průzkumu

Náměšť.
Nová vrchnost se záhy ujala správy statku a v Kralicích brzy vznikl bratrský sbor. Není jisté, zda na panství neuvedl bratry již Jindřich Kralický, jak soudili někteří badatelé, ale první zpráva o jejich zdejším působení se vztahuje k roku 1574, kdy zde zemřel jáhen Bartoloměj Justin, převezený do Kralic na léčení. Je pravděpodobné, že Jan st. ze Žerotína záhy po nabytí panství povolil Jednotě v místě zřídit bratrský dům a brzy jí předal do užívání i zdejší tvrz. Prvním správcem kralického sboru se stal Izaiáš Cibulka († 1582), od roku 1577 člen úzké rady, pověřený společně s Janem Eneášem prací na novém biblickém překladu. Na jaře 1578 se s ním na Kralice přestěhovali i další překladatelé: Mikuláš Albert z Kaménka a Lukáš Helic a vzápětí celá ivančická tiskárna pod vedením Zachariáše Solína. Izaiášovým spolupracovníkem v duchovní správě byl Martin Dádan, původně učitel a od roku 1581 kněz, po smrti Cibulkově pověřený řízením kralického sboru. Při tomto sboru byla zároveň zřízena i bratrská škola, na které se vzdělávali žáci z Kralic a širšího okolí. Dochované prameny potvrzují, že ji navštěvovaly i dívky a vyučování probíhalo nerušeně až do bělohorských událostí.
Vedle tvrze bratři převzali do užívání i malý kostel sv. Martina, původně románskou tribunovou stavbu z počátku 13. století s cennými fragmenty středověké nástěnné malby, vzniklými v první polovině století 14., freskovým obrazem sv. Martina a obrazem Korunování P. Marie. Jeho výzdobu podřídili vlastní teologické i estetické koncepci. Celou loď, tribunu, presbyterium i sakristii pokryli hladkou vrstvou jemné omítky smetanové barvy, čímž překryli starší malby a stěny opatřili nápisy s biblickými verši. Byly provedeny frakturou s ozdobnými iniciálkami a doplněny výzdobou, napodobující ozdobné prvky bratrských tisků. Kralice jsou dnes známé především tím, že zde byla v letech 1579–1594 vytištěna šestidílná bible, nazývaná podle této lokality Bible kralická. Je jedním z největších přínosů Jednoty bratrské české národní kultuře. Tvůrci překladu navázali na dílo Jana Blahoslava, který v 60. letech 16. století přeložil Nový zákon, jenž je prvním překladem z původního jazyka, z řečtiny. Blahoslav byl také autorem tzv. „Grammatiky české", kterou zamýšlel jako návod budoucím překladatelům Bible.

Viněta s emblémy vydavatelů Nového zákona z roku 1601 tištěného v Kralicích

Tvůrci kralického překladu na Blahoslavovu metodu práce i jazykovou úroveň jeho díla navázali, jím vytvořený překlad Nového zákona pouze revidovali a přidali k němu nově vytvořený překlad zákona Starého. Vlastní biblický text je opatřen překladatelskými i výkladovými poznámkami, jejichž kvalitu oceňují služebníci Slova i po více než čtyřech staletích. Celé velké dílo mohlo vzniknout jen díky přízni kralické vrchnosti, Jana st. ze Žerotína, který finanční podporou a hmotným zabezpečením umožnil překladatelské skupině nerušenou práci. Bratří stihli před Bílou Horou vydat ještě několik revidovaných verzí kralického překladu, poslední z nich spadá do roku 1613. Ta se stala základem exulantských bi-blických tisků i moderních dotisků Bible kralické ve 20. století.
Po bitvě na Bílé hoře se díky náměšťské vrchnosti, jíž nebyl nikdo jiný než Karel st. ze Žerotína, podařilo udržet život kralické bratrské obce o několik let déle než v případě českých sborů. V době pohnutých událostí se pod ochranu zdejší tvrze uchýlila řada kněží, v roce 1626 zde zemřel poslední přerovský biskup Jednoty Jan Lanecius.
Do dnešního dne se v Kralicích na rozdíl od výše uvedených Ivančic dochovalo několik významných památek, které byly zásluhou odborníků i četných laických spolupracovníků uchovány dalším generacím. Stará tvrz, kde byla umístěna tiskárna Jednoty bratrské, sice během událostí třicetileté války propadla zkáze, ale od té doby, kdy byl v roce 1957 pod vedením PhDr. Vlasty Fialové zahájen její soustavný archeologický průzkum, se podařilo odkrýt alespoň základy a části zdí některých budov až do výše jednoho patra. Během záchranných prací došlo k závažným objevům, které výrazně obohatily zejména studium knihtisku. Mezi nalezenými předměty vyniká několik tisíc literek tiskařských typů různých velikostí a řada dalších předmětů z vybavení tiskařské dílny, jež představují světový unikát.
Kostel sv. Martina přešel po Bílé Hoře pod správu katolické církve a jako filiální byl přifařen k Mohelnu, později k Jinošovu a biblické nápisy na stěnách byly zabíleny. Mezi lety 1898–1901 došlo při úpravách interiéru k jejich částečnému objevení a s výjimkou jednoho (Dt 27,15), který jinošovský farář nechal záměrně vysekat, byly obnoveny. Další výzkum kostela následoval v roce 1956, kdy restaurátoři na čelní zdi románské tribuny nad středním obloukem odkryli údaj o době vzniku bratrských nápisů: letopočet 1580. Všechny zjištěné nápisy, jichž bylo celkem 16, citlivě opravili. Během archeologického průzkumu kostela a zabezpečovacích prací byly nalezeny

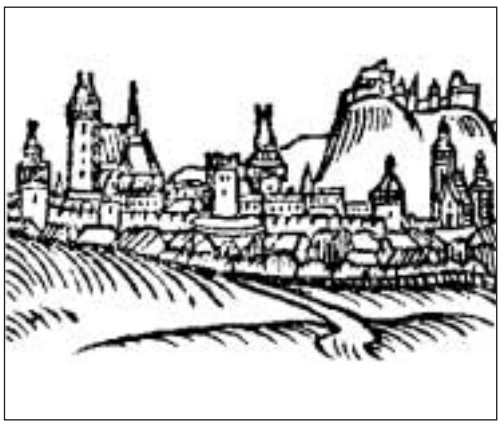

Památník Bible kralické v Kralicích

i tři vyzděné hrobky, z nichž jedna obsahovala ostatky Jindřicha Kralického z Kralic; opraveny a nově zasazeny byly i náhrobky bratrských kněží Bartoloměje Justina, Martina Dádana, Jana Tejnského a Samuele Sylvestra. Kostel, který stále slouží katolickým bohoslužbám, je přístupný veřejnosti.
Na konci šedesátých let byl v obci úsilím Moravského muzea v Brně, MNV Kralice a kralického Muzejního spolku vybudován Památník Bible kralické, ve kterém jsou uloženy nálezy z výzkumu kralické tvrze a sbírky Muzejního spolku, vztahující se k dějinám Jednoty bratrské. Návštěvník Památníku může zhlédnout dvě stálé expozice: „Dílo tiskařů Jednoty bratrské" (přibližuje nejrůznější oblasti života tiskárny, komentované v širším historicko-kulturním pohledu, zvláštní důraz je položen na pedagogickou činnost Jednoty, vystavena je řada nalezených předmětů z výbavy tiskárny a rekonstruovaný funkční tiskařský lis, na kterém jsou zhotovována ukázková faksimile několika stran starých bratrských tisků) a „Labyrint života Jana Amose" (interaktivní průvodce životem a dílem J. A. Komenského, zasazený do kulis počátečního tvůrčího období: vzniku Labyrintu světa a ráje srdce; důraz byl položen na význam Komenského v celoevropském měřítku). V Památníku Bible kralické je možné zakoupit celou řadu publikací vydaných Muzejním spolkem, k dispozici je velký výběr propagačních materiálů, například pohlednic.
Další informace: http://www.mzm.cz/mzm/expozice/bible_kralicka.html (stránka Moravského zemského muzea věnovaná Památníku Bible kralické)
http://www.kralicenosl.cz (oficiální stránky obce Kralice nad Oslavou)

Lipník nad Bečvou

Bratrský sbor v Lipníku vznikl zcela jistě již na konci 15. století, neboť v Nekrologiu se nám dochoval zápis o úmrtí prvního biskupa Jednoty Matěje Kunvaldského během jeho návštěvy města v roce 1500. Na úmrtním loži tehdy napomenul přítomné členy úzké rady, narychlo do Lipníka svolané: „Snažnou práci o své i o bližních spasení vedouce, v jednomyslnosti a v svornosti skrze poslušenství v pokoji se zachovejte, všech roztržek, i těch, jenž je činí, se vystříhejte." Přesto o tomto sboru máme pro první polovinu 16. století jen velmi málo informací. Skutečným bratrským centrem se stává teprve ve druhé polovině století, jak svědčí i synody, které zde byly pořádány, po prvé v roce 1558.
Po roce 1565 se stává správcem lipnického sboru Adam Šturm z Hranic, významný literát, který byl spolu s Janem Černým a Janem Blahoslavem pověřen redakcí kancionálu, vydaného v roce 1561 v polských Šamotulech. Je autorem několika duchovních písní. Rozkvět sboru byl podmíněn přízní moravského rodu Ludaniců, jehož členové se zčásti hlásili právě k Jednotě. V roce 1579 se v Lipníku k stáru usadil Jiří Izrael († 1588), vynikající organizátor a biskup polských bratrských sborů. V této době se stává ochráncem bratří jihočeský magnát Petr Vok z Rožmberka, manžel Kateřiny z Ludanic, která mu lipnické panství přinesla věnem. Uděluje nová privilegia sboru i škole a v září 1587 se se svou manželkou okázale účastní zdejšího bratrského synodu. Zatímco stoloval s jeho účastníky, Kateřina připravovala s jinými sestrami pokrmy. Olomoucký biskup Stanislav Pavlovský, který právě projížděl Lipníkem po návštěvě Polska, tím byl velmi zaskočen a stěžoval si na lipnickou vrchnost u nejvyššího kancléře.
V poslední čtvrtině 16. století byl správcem sboru Pavel Jessen, jeden z překladatelů Bible kralické. Za jeho působení se začal stavět nový bratrský dům, zatímco starý byl zbourán. Petr Vok s manželkou Kateřinou finančně podpořili stavbu nového chrámu, srovnatelného s mladoboleslavským. Patřil k nejhonosnějším architektonickým památkám Jednoty na Moravě. Představoval trojlodní renesanční zaklenutou basiliku s emporami nad bočními loďmi, s věžemi, strmou sedlovou střechou a na západ zděným štítem. Jeho obraz se dochoval na vedutě města v Paprockého vydání.

Veduta Lipníka nad Bečvou zhotovená Janem Willenbergem pro Paprockého vydání spisu „Zrcadlo slavného markrabství moravského" z roku 1593

O nákladech na stavbu poznamenal rožmberský kronikář Václav Březan v letopise „Život Petra Voka z Rožmberka", že do konce roku 1590 přišla na 1008 zlatých, 2 1/2 groše a 1 denár. Tíživá ekonomická situace brzy přinutila posledního Rožmberka, aby helfštejnské panství, jehož byl Lipník centrem, prodal Hynkovi st. Bruntálskému z Vrbna, hejtmanovi moravského markrabství, a tak v roce 1593 dostali bratří novou vrchnost. Ta přála více luteránům a sbor v Lipníku od konce 16. století a na počátku 17. spíše stagnuje a ztrácí své postavení mezi moravskými bratrskými centry.
Po bělohorských událostech daroval Ferdinand II. zkonfiskované panství kardinálovi Františkovi z Dietrichštejna, který v červenci 1622 nařídil odevzdání bratrských privilegií i budov. Do Lipníka a nedalekých Hranic vyslal jezuitského kněze Jana Drachovia, aby zahájil rekatolizaci. Poslední bratrský správce Václav Roh musel z města odejít a výstavný bratrský chrám obdrželi v roce 1634 od nové vrchnosti piaristé. Od té doby je kostel znám pod jménem sv. Františka Serafinského. Piaristé jej podle plánů vídeňského císařského architekta v letech 1682–87 přestavěli a rozšířili o dvě boční kaple. Na místě bratrského domu byla v letech 1660–70 vybudována nová řádová kolej.
Návštěvník města bude překvapen, kolik pa-

Dnešní stav kostela sv. Františka Serafinského

mětihodností v Lipníku spatří: původně renesanční, v 19. století přestavěný zámek, měšťanské domy s gotickým a renesančním jádrem na náměstí T. G. Masaryka, renesanční zvonici se slunečními hodinami z roku 1609, synagogu a dva židovské hřbitovy, pozdně středověké městské opevnění s několika hradebními věžemi a řadu dalších zajímavých historických staveb. Návštěvu města lze spojit s výletem na nedaleký hrad Helfštýn.
Další informace: www.lipniknadbecvou.eu (stránky s přehledem pamětihodností města)
www.mesto-lipnik.cz (oficiální stránky města)
www.lipnik.info/historie/ (historické obrázky města Lipníka)

Jiří Just, Th. D

Tyto přílohy vycházejí díky laskavé podpoře Ministerstva pro místní rozvoj ČR

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

34/2007

28. listopadu 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 5. prosince

Z obsahu

* *Obnova rytířů z Caltravy*
* *Jednota bratrská v Čechách a na Moravě*

Co napřed a co potom

KONEČNĚ, BRATŘÍ, PŘEMÝŠLEJTE O VŠEM, CO JE PRAVDIVÉ, ČESTNÉ, SPRAVEDLIVÉ, ČISTÉ, COKOLI JE HODNÉ LÁSKY, CO MÁ DOBROU POVĚST, CO SE POVAŽUJE ZA CTNOST A CO SKLÍZÍ POCHVALU.

Filipským 1,8

Ctnosti, které zde apoštol jmenuje, jsou zcela obecné, nemusejí mít žádný vztah k víře. Všichni lidé je oceňují, každý chápe, že pravdivost, čestnost , spravedlnost prospívají i veřejné obci, městu či státu. (I zločinci s tím počítají, jenže předpokládají, že se tím budou řídit druzí, a proto je budou moci obelstít.) Vždyť i zákony, které si veřejná moc stanoví, budou málo platné, nebude-li veřejný život prosycen těmito hodnotami. A nemůže být pochyb o tom, že i novozákonní církev toto věděla a ráda tyto obecné ctnosti pěstovala, doporučovala, rozvíjela. To dokazují apoštolské listy. Vždyť i jim záleželo na veřejném blahu a církev k němu přispívala, byť v nich nic specificky vyznavačského nebylo.

Avšak v poměru k jádru evangelia jsou tyto výzvy druhotné. Co je prvotní? Naše epištola to vyjadřuje proslulým hymnickým vyznáním o Ježíši Kristu: Způsobem bytí roven Bohu, přece na své rovnosti nelpěl, sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, ponížil se, podstoupil smrt na kříži. Proto ho Bůh vyvýšil nade vše, aby se před ním sklonilo každé koleno. Ještě kratčeji řečeno, je to vyznání lidského hříchu a Kristova vítězství nad ním – to je prvotní podstatné, na tomto vyznání křesťanská církev stojí i padá. Etické vybídky jsou toho nutným důsledkem, avšak právě až důsledkem. V poměru k jádru vyznání jsou druhotné.

Jestliže takto odlišíme prvotní od druhotného, můžeme přidat ještě jeden rozdíl mezi obojím: v našem současném zdejším světě tomu druhotnému lidé rozumějí, tomu prvotnímu málo. Naše nevyznávající okolí u nás asi předpokládá pravdivost, čestnost, spravedlnost a často i od nás očekává to, co je hodné lásky, co má dobrou pověst a co se pokládá za ctnost. Sociální služba, diakonie, charita – to je vaše místo, řekli by zřejmě mnozí. Však i někteří sponzoři se k tomuto druhu křesťanské práce dají naklonit. Buďme za to rádi. Nesmíme je zklamat. Však i Bůh sám od nás službu lásky očekává.

Kdežto jádru víry většina lidí nerozumí. Hřích a milost se jim zdají být odtažité pojmy. To však nemůže nic změnit na tom, že právě zvěst o nich je podstatná, naprosto nevyhnutelná, pro ni zde my křesťané jsme. Ona má praktické důsledky ve službě bližním, avšak ať se v nich nerozpustí jako kostka cukru v kávě. Ty činy jsou teprve důsledkem našeho vyznání, nikoliv jeho podstatou. Z evangelijní zprávy o hříchu a milosti vycházíme, ona je podložím našich slov i činů. Nebudeme to zdůrazňovat na každém kroku, nemusíme ostatním sociálním spolupracovníkům naznačovat, že my jsme něco jiného. Však si proto nesmíme myslet, že pro to naše východisko jsou naše služby lepší než druhých. Vždyť přiznejme, mnozí jiní nás v účinné službě předčí – a nemluví o tom. Mnozí z nich třeba ani neumějí zdůvodnit, proč se tak obětují, proč tu práci dělají a tak nás zahanbují. My však známe zdůvodnění: milost Boží v Kristu. To je podstata, v tomto poselství nás nikdo nezastoupí, byť to málokdy umíme zřetelně tlumočit a byť to sotva vyvolá zájem sponzorů. To je naše napřed – kdežto služba potom.

Tímto napřed a potom nemíním doporučit, jak si to kdo má uspořádat časově, nýbrž významově. Obětavý pracovník diakonie může některý den strávit třeba dvanáct hodin času v praktické službě bližním – a své modlitbě věnovat třeba jen jedinou minutu. Avšak ta bude podstatná. To nechť nám nezmizí ani navzdory veřejné pozornosti nebo i pozornosti sponzorů. Náš text v listě Filipským je uveden slovíčkem konečně. To konečně neznamená vyvrcholení, nýbrž spíš nakonec, toto je závěrečný důsledek. To vše až poté, co jste pochopili, jak naléhavá je milost Kristova.

Blahoslav Hájek

Jiřího Dienstbiera vyfotografoval pro náš list Jan Kašper

Od povinné k nepovinné církvi

Směrodatným je rok 1789. Od toho roku, kdy se zrodila francouzská revoluce, křesťanská církev už neží je jako povinná instituce. Církev ve Francii byla prohlášena za národní a její jmění za znárodněné. Rok nato byly rozpuštěny duchovenské řády a kláštery. Církevní správa byla zcela podřízena státní správě. Počet biskupů byl zredukován ze 134 na 83. Všichni duchovní museli složit slib věrnosti státu. A šroub se utahuje: 40 tisíc duchovních je vysídleno a křesťanství je zakázáno. Na jeho místo nastoupil kult rozumu. Všechny kostely včetně Notre Dame v Paříži byly přeměněny v chrámy Rozumu. Zvláště katolicismus byl ve Francii hluboce ponížen, ale nezůstal bez síly. Po dlouhých bojích s papežským státem císař Napoleon vydal roku 1801 konkordát, který sice neuznal katolicismus za státní církev, ale přece jen za náboženství většiny francouzských občanů. Tento krátký vhled do dějin Francie dá pochopit, oč francouzské revoluci šlo: Svoboda byla jejím prvním požadavkem, jařmo církve musí být zlomeno a účast na jejím životě bude jen dobrovolná. Povinná příslušnost k církvi byla zrušena a hlavně byl zrušen povinný křest. Stát se zavázal respektovat svobodu víry a svobodu svědomí. Toto odcírkevnění života přineslo s sebou zesvětštění, sekularizaci, která zasáhla všechny evropské národy a projevuje se dnes po více než dvou staletích v pocitu moderního člověka, že je jediným pánem svého života: nic nemusí, všechno může, chce-li, je svobodný občan.

Z církve odcházejí nejprve vzdělanci. V následujícím 19. století zaznamenala církev velký odliv průmyslových dělníků a ve 20. století od ní odcházejí její nejvěrnější, rolníci a měšťané. Tento úbytek členů by zněl církvi umíráčkem, kdyby povinná

Dokončení na str. 4

AKTUALITA

Na vlastní oči (aneb o čem se mlčelo)

Ti z našich čtenářů, kteří nahlédli do situace jedné soboty v Praze, té výroční, křišťálové, by měli nejspíš jiný dojem než ti, kteří se atmosféry onoho dne dotýkali. Sdělovacím prostředkům bych dal za pravdu, pokud bych zažil jen jednu chvíli na cestě domů metrem ve stanici Palmovka. Souprava se měla rozjíždět, náhle dupot jak koní, lidé běžící kolem, poté neméně rychlé policejní komando. Kmitla myšlenka, kdo to asi přistoupí do našeho vozu. Když jsme se rozjeli, na konci nástupiště leželo na zemi asi dvacet lidí s roztaženýma rukama, nohama, pod dozorem policistů kolem nich. Jako obraz druhý může posloužit naprosto pokojné shromáždění u synagogy s řadou přátel a známých na dosah. Vedle mne přítel z devítiletky, kus dál v davu synodní senior. Chvíli předtím si od nás Jiří Dienstbier nechal připnout Davidovu hvězdu a vyfotit se pro náš list.

Záměr otcem informace: tak se chovala v posledních dnech média. A to souručivě jak bulvár, tak ostatní

Dokončení na str. 2

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Sametová revoluce je plnoletá

Tento sloupek píšu dva dny po kladení věnců a zapalování svíček na Národní třídě. Připomínali jsme si 18. výročí sametové revoluce. Za mého mládí to byl věk, odkdy člověk mohl i na ty nejnepřístupnější filmy.

Z různých výzkumů veřejného mínění a statistik u příležitosti výročí revoluce mne zaujal jeden údaj: Těch, kdo soudí, že jsme se nevyrovnali s dědictvím komunistické minulosti, je nejvíce mezi mladými lidmi. Více než mezi lidmi střední generace nebo mezi seniory.

Vyvolává to poněkud paradoxní pocity. Na jedné straně lze konstatovat, že přes veškeré odlišnosti jsme na tom podobně jako Německo po druhé světové válce. Musela nastoupit nová generace, která téma vyrovnání se s minulostí otevřela. A nakolik mohu soudit, Španělé se podobně vyrovnávají s frankistickou minulostí, Chilané s vládou Pinochetovou, Argentinci s dobami vojenské diktatury.

Na druhé straně se nelze zbavit pocitu, že mladí, kteří jsou – právem – nespokojeni s vyrovnáním se s minulostí, mohou těžko některé věci pochopit. Těžko jim vysvětlit všudypřítomný strach, který vedl tisíce lidí k podpisu anticharty či závazku spolupráce s StB.

K osobnímu vyrovnání se s minulostí těžko někoho nutit. Jen mám smutný pocit, že církve příležitost, která se počátkem devadesátých let nabízela, veskrze nevyužily. Vrhá to dlouhý stín i na dnešní věrohodnost.

Jedno bychom ale udělat mohli: Mohli bychom mluvit o hrdinech – a brát si z nich příklad. Nedávno jsem strávil celý den v Památníku holocaustu (Jad vašem) v Jeruzalémě. Jedna z věcí, které mne zarazily, byla, jak bylo naprosto nepředvídatelné, kdo bude kruťas a kdo hrdina. Velitelé a strážci koncentračních táborů se rekrutovali ze všech vrstev společnosti – z rodin bohatých i chudých, vzdělaných i nevzdělaných, z prostředí katolického i evangelického. Totéž ovšem platilo o těch, kteří se uprostřed toho běsnění projevili jako hrdinové lidskosti a kdo schovávali a za cenu nasazení vlastního života uchránili před smrtí židovské děti.

Že by za to mohly nějaké geny? Na to zapomeňte! Vezměme vážně, že jsme bytosti schopné morálního rozhodnutí.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Oslava Památky reformace v Římě

(Řím, 31. 10. 2007 – NEV) Protestantské církve, které mají svá společenství zastoupená v Římě, oslavily Památku reformace různými způsoby. 26. a 27. října připravila Biblická společnost výstavu s doprovodnými akcemi při příležitosti 400. výročí od vydání nejstaršího italského překladu Bible. Bibli přeložil Giovanni Diodati a byla poprvé vydána v roce 1607 v Ženevě. Od té doby Biblia Diodati, jak se tento překlad nazývá, provází a formuje protestantská společenství v Itálii i mimo ní.

Na den Památky reformace 31. října se v Evangelickém luterském kostele Christuskirche v Římě konaly slavnostní bohoslužby na vysoké hudební umělecké úrovni. Bohoslužby doprovázelo ekumenické dechové těleso Con Fuoco z Německa, které následující den zahrálo při příležitosti svátku všech svatých na slavnostní mši v kostele Santa Maria dell'Anima.

Baptistický církevní sbor v Římě ve spolupráci s Valdenskou církví uspořádaly na Den reformace 31. října sympozium spojené s gospelovým koncertem a bohoslužbami. Sympozium se zabývalo osobností Martina Luthera Kinga a jeho snem o rovnosti lidí všech ras.

Při příležitosti 524. narozenin reformátora Martina Luthera, který se narodil 10. listopadu 1483, absolvovali studenti protestantského Centra Melanchton intenzivní víkendový seminář o Martinu Lutherovi v Římě. Luther navštívil Řím v roce 1510 a pobýval zde 4 týdny.

Cílem semináře bylo hledání odpovědi na otázku, co mohl Luther vidět a navštívit během svého pobytu, který na něm zanechal nesmazatelný dojem.

Společný synod baptistů, metodistů a valdenských v Itálii

(Řím, 31. října 2007 – NEV) Ve dnech 2. – 4. listopadu se v Římě uskutečnilo spojené zasedání synodu Baptistické, Metodistické a Valdenské církve v Itálii. Společné shromáždění se neslo pod tématem „Proč spolu? – Spolu pro koho?"

Synod se věnoval zejména otázkám ekumenických vztahů, pastoračním otázkám a otázkám etickým, jako je homosexualita, bioetika, životní prostředí a ochrana stvoření, ekonomická spravedlnost a otázky migrace. Diskutovalo se také o společném týdeníku Reforma a vydavatelství Claudiana.

Metodisté a valdenští tvoří v Itálii od roku 1979 jedinou sjednocenou církev. S Jednotou baptistů jsou v úplném společenství, což znamená, že si navzájem uznávají svátosti a ordinaci duchovních. Je to jedinečný případ úplného společenství vzhledem k tomu, že křestní praxe je v těchto dvou církvích rozdílná. Zatím co baptisté křtí jen dospělé věřící, v metodistické i valdenské církvi jsou křtěny jak děti - včetně novorozenců - tak i dospělí, kteří vyznávají křesťanskou víru.

Baptisté, metodisté a valdenští v roce 1990 na svém prvním společném shromáždění potvrdili vzájemné uznávání se jako církví a zavázali se k intenzivnější vzájemné spolupráci na nejrůznějších úrovních. Ovocem úspěšné spolupráce je i společný týdeník „Reforma".

Náboženská situácia v Číne sa zlepšuje

(Hong Kong, 7. novembra 2007 – ENI) Skupina ázijských a afrických anglikánskych vodcov, ktorá sa nedávno vrátila z návštevy v Číne, ocenila rozhodnutie vládnúcej Komunistickej strany Číny vložiť slovo „náboženstvo" do textu Ústavy krajiny. „Je to uznanie rastúcej úlohy, ktorú cirkev hrá v rozvoji ekonomiky a spoločnosti", napísali predstavitelia anglikánskych cirkví v správe z návštevy. Anglikánski vodcovia navštívili Čínu v dňoch 21. – 30. októbra.

Podľa štátnych čínskych médií, zmena zodpovedá potrebe prispôsobiť sa „novej situácii a novým úlohám".

Komunistická strana dlhodobo potláčala náboženstvo, keďže jej oficiálnym svetonázorom bol ateizmus. V posledných rokoch však čínski vládni predstavitelia zastávajú názor, že náboženstvo môže zohrávať dôležitú úlohu pri vytváraní „harmonickej spoločnosti".

Ekuména vo svete 46/2007

Bohoslužba na paměť a památku

Rok a den poté, kdy byla zveřejněna podezření na vraždy v havlíčkobrodské nemocnici, připravuje Psychosociální intervenční tým ve spolupráci se zástupci místních křesťanských církví a Nemocnicí Havlíčkův Brod ekumenickou bohoslužbu s následnou rozpravou.

Bohoslužba Na paměť a památku se koná v úterý 4. prosince 2007 od 18 h v Husově sboru Církve československé husitské v Havlíčkově Brodě (Dobrovského ul.). Po jejím skončení naváže v přilehlém sále přednáška psycholožky Bohumily Baštecké Výroční reakce lidí zasažených neštěstím s následnou besedou a možností individuálních rozhovorů.

Pořadatelé chtějí touto iniciativou především uctít památku obětí.

Těmi jsou nejen zavraždění pacienti a jejich rodiny a blízcí, ale také zdravotníci, nesoucí tíhu události a vyšetřování, a mnoho dalších znejistělých nemocných i zdravých.

Rok a den poté, co se veřejnost dozvěděla o útoku zla uvnitř havlíčkobrodské nemocnice, chtějí pořadatelé připomenout, že neštěstí a riziko provázejí naši existenci denně. Díky lidem kolem nás se přesto můžeme převážně cítit bezpečně a pociťovat odvahu a naději. Neposledním cílem ekumenické bohoslužby je poděkování za čestnost a slušnost, s níž se pracovníci ARO havlíčkobrodské nemocnice se zlými činy na jejich oddělení vyrovnávali a vyrovnávají, a za to, že se dále starají o pacienty s neměnným úsilím a nasazením.

„I tam, kde čas hojí rány, se první výročí události obvykle připomíná návratem bolesti.

V Havlíčkově Brodě se část rány nehojí. Vyšetřování zločinu pokračuje, přetrvává nejistota, událost není uzavřena," připomíná Bohumila Baštecká.

Akce navazuje na ekumenickou bohoslužbu Za smíření a obnovu důvěry a následnou veřejnou debatu, které se konaly 4. ledna 2007 – měsíc a den po zveřejnění jmen lidí, kteří v nemocnici pravděpodobně zemřeli násilnou smrtí.

Při rozpravě se účastníci mj. zamýšleli nad otázkou, jak se z události poučit. "Myslím, že touto akcí se vzduch v našem městě výrazně pročistil," hodnotil tehdy dosah události místní evangelický farář David Šorm. Pozitivní ohlasy zazněly také z vedení nemocnice a města.

Psychosociální intervenční tým je mezioborovým a mezidenominačním uskupením lidí, kteří se zabývají pomocí lidem a obcím po neštěstích. V rámci své činnosti pořádá ekumenické bohoslužby jako jednu z možností k setkání s veřejností. Usiluje přitom o to, aby rituál bohoslužby mohli sdílet i lidé nenáboženští nebo jiných náboženských vyznání. Vychází z poznání, že rituály jsou důležitým prvkem pro smíření společenství: posilují v přiznané bezmoci, poskytují strukturu v situaci narušeného řádu a umožňují pojmenovávat a sdílet prožité.

Karel Šimr – PIT,
tiskový mluvčí akce: 731 433 011

Další kontakty:
Jaroslav Kolafa – PIT, koordinátor akce: 603 554 785
Bohumila Baštecká – odborná garantka PIT: 776 027 468
David Šorm – farář ČCE v Havlíčkově Brodě, člen přípravného výboru: 739 244 611

Informace na: http://pit-cr.info

Předseda ERC k nálezu Ústavního soudu

Ústavní soud dne 13.11.2007 vyhlásil nález, ve kterém zamítl stížnost skupiny senátorů proti novele zákona o církvích a náboženských společnostech č. 495/2005. Dne 22.11.2005 poslanci přehlasovali senátní veto a přijali zmíněnou novelu, která obsahuje tytéž sporné části zákona o církvích a náboženských společnostech, které byly obsaženy již v původním znění zákona č. 3/2002 a v roce 2003 je zrušil Ústavní soud (nález č. 4/2003). Celý církevní zákon z roku 2002 byl tehdy tvořen bez partnerského dialogu s církvemi a ani při tvorbě novely nebylo přihlédnuto k názorům církví. Zmíněná část tohoto zákona se ukázala nejen nepřijatelnou pro církve, ale dokonce protiprávní z pohledu tehdejšího Ústavního soudu. Právními rozbory bylo tehdy doloženo, že sporné části církevního zákona odporují Listině základních práv a svobod. To také potvrdil Ústavní soud tím, že zmíněné pasáže o kontrole a zakládání nových církevních subjektů tehdy zrušil.

Nyní se Ústavní soud vyjádřil přesně opačně a ponechal novelu zákona v platnosti. Tento postup vzbuzuje obavy z politizace celého procesu a z jisté tendence omezovat náboženské svobody v naší zemi. Církvím se jeví jako nepřijatelné odtrhovat od jejich existence diakonie, charity a církevní školství. Sociální služba potřebným a vyučování jsou neoddělitelnou součástí života církve od dob Ježíšových. Nelíbí se nám, že úřednický aparát dostává do rukou nikoli pouze evidenci, ale rozhoduje o registraci těchto zařízení. Je zde potenciální možnost k rušení těchto zařízení a zamlžování církevního charakteru právnických osob založených církvemi ke službě.

Na základě historických zkušeností z doby totality se bráníme rozdělování života církve na „vyznávání víry" a na „obecně prospěšnou činnost". V pojetí křesťanských církví jdou vždy vyznávání víry a služba ruku v ruce. Nepřejeme si, aby docházelo k právnímu oddělování toho, co svou podstatou patří k sobě.

Pavel Černý

Na vlastní oči (aneb o čem se mlčelo)

Dokončení ze str. 1

Rabín K. Sidon

tisk, veřejnoprávní rozhlas a televize jak privátní stanice. V čem se tak všichni shodli? Ve stylu, jak referovat o průběhu sobotních událostí v Praze. Policejní manévry a uřvané hloučky; o to nejspíš šlo. Kdo se dostal do samého středobodu dění k synagoze, nestačil se po návratu domů divit, jakým způsobem bylo o událostech informováno. Trapná byla již páteční a sobotní varování, že pro vlastní bezpečí je nejlépe se Praze vyhnout. O nejdůležitějších, zajímavých a věcných projevech představitelů našich židů většinou ani slovo, v lepším případě věta holá. Podobně dopadli kardinál Vlk a host naší vlády. Záběry kamer téměř nulové. Nejspíše blyštivá trouba, kterou rabín promlouval. Židovská obec v Praze zaslouží ovšem plné uznání za pokojné setkání u synagogy, které dokumentovalo, že „v okolí synagog není na místě šířit zášť". Dále podivně dopadly reference o doprovodné akci na „Staromáku". Evidentně se tajilo, že pořadatel, Židovská liberální unie úzce spolupracuje s Antifou a anarchisty. Radši se ani nepřipomínalo, že vyzývala k násilnému odporu proti neofašistům. Zejména muže mladší, silné, zdravé, sportovce, vojáky. Média promeškala příležitost vysvětlit, že to lze i chápat jako naplnění hesla „již nikdy jako ovce". K pokusu referovat o dění na Staroměstském náměstí pak snad už ani nedošlo, s výjimkou citování případného a vtipného výroku Arnošta Lustiga o těch, kterým by prospělo do Osvětimi alespoň nahlédnout. Namísto přiblížení dění mezi lidmi, do pozdních hodin probíhaly reportáže o rojení radikálů a policistů, také následně ve zpravodajství příštích dnů. Mělo by být připomenuto, že to nejdůležitější, co se stalo, byla účast několika set příchozích u synagogy a dále přítomnost veřejnosti ve Starém Městě, s prokázanou vůlí projevit přejný vztah k židovským spoluobčanům. Ostatně byla sobota a podle knihy Ester „Židům vzešlo světlo a radost, veselí a pocta".

Jan Kašper

Polemika

Ad: Tři špatné zprávy z domova (ET–KJ ze 7. listopadu)

Šéf útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ) plukovník Kubice je členem mé církve (českobratrské evangelické). Svou funkci vykonával řadu let a z toho lze usuzovat, že ji vykonával dobře. Možná se nikdy nedopustil žádné podstatné chyby, což ovšem člověk – vždyť jde o tajnou službu – těžko posoudí. Asi je dost důvodů, proč bychom měli litovat jeho odchodu. Přesto si nepřestávám klást otázku, jak to, že on, evangelík, se nezachoval podle oné proslulé Karáskovy písně, v níž se zpívá: say „no" to the devil, say „no" (řekni satanu „ne", řekni „ne"). Neboť plukovník Kubice neodolal pokušení ovlivnit výsledek parlamentních voleb v r. 2006. Funkcionář jeho formátu musel vědět, že předá-li pět dní před volbami k rukám opozice tajnou zprávu obsahující obvinění předsedy vlivné politické strany a předsedy vlády z pedofilie, zpráva bude zneužita, na základě „úniku" zveřejněna a ubere té straně množství hlasů, protože tato bomba nebude moci být zneškodněna. Kdo má všech pět pohromadě, tomu musí být jasné, že Kubice s takovým vývojem počítal. Kdyby mu bylo šlo o věc samu, totiž o ono ovlivňování vyšetřování hospodářské kriminality ze strany politiků, byl by s tím přišel dávno předtím nebo až po volbách a pomluvy by nebyl ve spisu nechal. Žádné nebezpečí z prodlení nehrozilo. Ostatně se následně žádné podezření z jeho spisu neprokázalo. Takto byla „zásluhou" plukovníkovou zatažena do volebního boje podpásově tajná služba, a to způsobem bezprecedentním. Po Kubicem už je možné všechno, řada událostí od té doby až podnes je toho dokladem. Tři špatné zprávy, o nichž píše Dan Drápal, jsou vůči této špatné zprávě o Kubiceho akci jen slabým odvarem. Upřímně lituji toho, že tehdy evangelík Kubice neřekl „to the devil no" a rozhodl se volby ovlivnit. Možná, že toho lituje dnes i on, ale je pozdě. Už se stalo. Laťka demokracie byla nastavena proklatě nízko.

Mariánské Lázně dne 9. 11. 2007

Jaroslav Kraus

Dvakrát skrytá agenda

(Na okraj filmů Roming a Účastníci zájezdu)

Církevní agenda čili příručka obsahující zejména různé liturgické variace zůstala skryta před režisérem Jiřím Vejdělkem a dalšími tvůrci populární komedie Roming, potažmo i před hlavními interprety komedie.
Série humorných scének a gagů, která se odehrává během křtu nemluvněte, je ve filmu založena na předpokladu, že farář přímo během obřadu vybírá od rodičů občanské průkazy. Výchozí předpoklad je mylný, úřední záležitosti se v kterékoli tuzemské církvi vyřizují zvlášť, nikoli během vlastního obřadu. Bolek Polívka v roli živelně jednajícího Stana Zaječiho v Romingu zachraňuje situaci tím, že faráři pohotově nabídne občanský průkaz svůj a vydává se za otce nemluvněte bodrým sloganem: „Stano Zaječi každou rozječí." Tím žel zároveň zpětně znevěrohodní svou dřívější roli římskokatolického faráře z vážněji laděného filmu Zapomenuté světlo.
V jiném smyslu máme se skrytou agendou co činit ve Vejdělkově filmu Účastníci zájezdu (divácky nejúspěšnějším filmu roku 2006, znovu uvedeném jako „megafilm" na TV Nova v sobotu 3. listopadu 2007 v hlavním vysílacím čase). Zde běží o skrytou agendu (anglicky: HIDDEN AGENDA) coby pokoutní přihřívání jakési neoficiálně propašované „polívčičky" v rámci jiného, oficiálního programu.
Ve filmu je intenzivně propagován jistý preparát. Hned první den na italské pláži dvě kamarádky pobaveně konstatují, že místní plavčík má erekci (ztopořený pohlavní úd), což jedna z nich komentuje slovy: „Asi se předávkoval A." Hromy, blesky a sankce Rady pro rozhlasové a televizní vysílání na Novu za to, že při citované větě na obrazovce nenaskočilo upozornění „reklama"! V tom případě by ovšem muselo být rovněž výslovně zmíněno, že se nejedná o léčivo (jak by napovídala či sugerovala slova o „předávkování"), ale pouze o tzv. „doplněk stravy", a o takové rozkrytí inzerent („generální partner filmu") evidentně nestál.
Podobných konverzací o daném preparátu, pro nezasvěcence za vlasy přitažených (jako zřejmě většina diváků jsem se o existenci preparátu dozvěděl i já až od Vejdělkových rekreantů), je ve filmu více. Celý film je vlastně jediným velikým reklamním spotem na preparát A., žel spotem neoznačeným. Souběžně s propagací preparátu je prezentováno hrubě deformované, zoufale jednorozměrné lidství. Hlavní hrdina (mediálně známý hudebník) je bez preparátu schopen dokonaného styku s průvodkyní (tu ztvárňuje modelka Jitka Kocurová, druhá vicemiss ČR za rok 1999) pouze tehdy, pokud tato takříkajíc drží ústa (a netraumatizuje jej přihlouplými „vejšplechty"). A ženská hrdinka Jolana opakuje ústy Anny Polívkové jednu z nejstrašnějších vět, jaké může nezadaná dívka pronést: „Já si nemůžu moc vybírat…" Jedná se o typické deformace, nebo spíš o typizované, uměle živené a udržované stereotypy? Právem zadoufal v ironické nadsázce jeden z recenzentů, že Jitka Kocurová nehraje ve filmu samu sebe!
Preparát A. je určen jak pro muže, tak pro ženy. Film Účastníci zájezdu vícenásobně vyzdvihuje jeho obecnou, „plošnou" potřebnost a užitečnost. Takto opovážlivě univerzální nárok je třeba důrazně odmítnout z pozic antropologických i teologických. Hned na prvních stránkách Písma stojí přece psáno: „Ploďtež se a rozmnožujte se ..." (Gn 1,28); o žádných obecně, plošně „nepostradatelných" preparátech není v dané souvislosti řeč. Jejich aplikace je namístě nanejvýš tak případ od případu, nikoli plošně. Naopak plošně lze jak u muže, tak u ženy předpokládat (stvořitelsky vložené) mohutnosti, jež za normálních okolností činí jakékoli podobné preparáty v zásadě zbytečnými, nepotřebnými. Hromy, blesky a sankce Rady pro rozhlasové a televizní vysílání na Novu jak za skrytou reklamní agendu v uvedeném filmu, tak za zvrácené antropologické sugesce, na nichž je tato skrytá reklama založena a s nimiž stojí a padá!
Dvakrát skrytá agenda v posledních dvou filmech režiséra Jiřího Vejdělka vzbuzuje v evangelíkovi vedle údivu či pobouření nádavkem také chuť zajít do kostela, zúčastnit se – jako čehosi osvěživého a nesamozřejmého – bohoslužeb podle té či oné řádně použité církevní agendy.

František Schilla

Útěky z Lužice a do Lužice

Dokončení

Bylo nutné se přidržet některých luterských forem vyznávání křesťanství, to nečinilo bývalým husitům a Českým bratřím žádné problémy, nepovažovali to za věci podstatné. Doma to bývalo kdysi skoro stejné, když mnozí faráři studovali na universitě ve Wittenbergu, v městě působení dr. Martina Luthera, jiní zase na reformovaných vysokých školách. Rudolfův Majestát zaručoval svobodu vyznávání pro všechny a fungovalo to až do doby, kdy došlo po Bílé Hoře k násilné rekatolizaci.
Šlechta v Lužici uprchlíky od nás ráda přijímala, byl to pro ni přínos laciných pracovních sil, obohacení pro celé panství, zvláště když to byli dobří řemeslníci. Na Srby měli Češi dobrý vliv už jen tím, že se nenechali doma zlomit a porobit. Vše tam raději nechali a jako poutníci utekli, u společensky podceňovaných Srbů hledali pomoc a také ji tam našli. Nepovyšovali se nad nimi, považovali je za rovnocenné. To Němci neuměli, tehdy v Lužici jich ještě ani moc nebylo, ale všechny významné pozice už ovládali. – Srbové počínali si uvědomovat význam své národnosti, slovanskou vzájemnost a společný původ. To byl začátek srbského národního probuzení, později bylo ještě kladně posíleno ochranovským pietismem, který zavedl hrabě Zin-zendorf ve sborech obnovené Jed-noty bratrské, když sám prošel výchovou hallských škol. Charak-teristické pro toto hnutí bylo, že vedle nedělního kostela se věřící scházeli ještě v týdnu ke studiu Písma v některých rodinách a vsích; tam se mluvilo jen srbsky. Ochranov se stal místem, kam Srbové z obou Lužic rádi v hojném počtu chodili, protože nikdo jim tu nedával najevo, že jsou méněcenní vedle sebevědomých Němců. V Písmu svatém je napsáno: Jeden je Mistr váš Kristus, vy pak všichni bratří jste (Mt 23,8 K). Před Boží tváří není národ nadřazený a podřízený.
Zdálo se už, že tato lužická oblast bude celá srbská a ochranovská. Saský dvůr a konsistoř v Drážďanech tyto schůzky i poutě do Ochranova radikálně zakázaly. Předcházely tomu všemu ještě protesty z rakouské Vídně, která chtěla české a moravské utečence vrátit, aby byli doma pro výstrahu jiným tvrdě potrestáni. K vrácení utečenců nemohlo dojít, když jich v ten čas v Lužici skoro ani nebylo. Včas odešli ze Saska do míst, kde nebezpečí nebylo, převážně na misii. V té době (1742) byla v pruské části Lužice založena česká osada Nízké (Niesky).Tam už tlak Drážďan a Vídně nebyl. Postižen byl ochránce utečenců hrabě Zinzendorf, byl obviněn, že za tím vším stojí; deset let nesměl do Německa na své panství, ani navštěvovat své příbuzné, byl vyhoštěn. I on šel pak do misijních polí jako služebník Pána Ježíše Krista. Mnozí Srbové se stali ve službách ochranovské misie hrdiny víry a nebylo jich málo.Také ženy požehnaně působily jako manželky misionářů. Škoda jen, že se o tom u nás tak málo ví, mluví a píše.
Z Čech a Moravy utíkali nekatolíci dál. Už ne do Lužice, ale do Pruska, které nemělo přátelské kontakty s Rakouskem. Tam jim žádné nebezpečí nehrozilo.V Berlíně-Rixdorfu vznikl nový ochranovský český sbor, později i český reformovaný a český luterský. Tam se čeština udržela velmi dlouho, až do doby nástupu nacistů. Karafiát, spisovatel Broučků vzpomínal na dobu svého studia v Berlíně, že v Rixdorfu bylo ještě dost těch, se kterými mohl mluvit česky. Členové tamního sboru dodnes říkají: My jsme Češi německy mluvící. Často jezdí tito na návštěvy „do země otců". I z jiných míst, kam se moravští a čeští misionáři dostali, dodnes rádi jezdí potomci prvních nově získaných věřících do vlasti svých duchovních otců. Je až překvapující, co vše znají tito bývalí pohané z našich dějin. Dá se říci, že Pán Bůh to zlé obrátil v dobré. Bez pronásledování v Čechách a na Moravě nebyly by útěky do Lužice, nebylo by v Ochranově obnovené Jednoty bratrské. A kdož ví, jaké by to bylo i se srbským národním obrozením a působením v ochranovské misii.
Když už nesměly vznikat nové osady z utečenců v Lužici, vznikla myšlenka založit někde v saské Lužici podobnou srbskou osadu, jako bylo v pruské části Lužice Nízké pro exulantské Čechy a Moravany. Tak došlo k založení Malého Wjelkowa (Kleinwelka), někdy nazývaného srbská Nizka; dnes je to už v okrajové části Velkého Budyšína. Jazyk otců se neudržel v české ani srbské Nízké, bohužel….

Inteligentní plán

Stále větší část americké veřejnosti si nepřeje, aby se na školách vyučovala evoluční teorie v klasickém Darwinově ateistickém pojetí. A není divu, v zemi, kde se 80 % procent obyvatelstva hlásí k nějaké víře, je nadále neudržitelný čistě materialistický přístup vědců. Dokonce ani president George Busch se netají svými konzervativními náboženskými postoji a prosazuje doplňkové vyučování vědeckého kreacionismu. Tato teorie předpokládá, že se svět nevyvíjel od jednodušších organismů k stále rozmanitějším formám života, ale naopak tvrdí, že svět byl stvořen zásahem inteligentní moci jako dokonalý a harmonický a že od té doby jen degeneruje.
České školství zatím nechce o koncepci Inteligentního plánu ani slyšet. Část učitelů sice žákům okrajově sdělí, že existují i jiné názory na vznik světa, ale to je všechno. A přitom by se jen stačilo zamyslet na principem samotné vědy. Ta - jak známo - pravdu nikdy nezná na 100 %. Vytváří jen hypotézy, které se mění podle úrovně dostupných faktů. Jakmile nějaká teorie popře jinou, tak původní hypotéza přestává platit. Podle mého názoru je jen otázkou času, kdy bude darwinismus nahrazen něčím jiným.
Tvůrci osnov přírodopisu by se tedy mohli zamyslet nad tím, co vlastně chtějí. Buď nacpat dětem do hlavy 100 let staré vědecké dogma, a nebo je naučit samostatně uvažovat. Osobně se domnívám, že by někteří pedagogové uvítali, kdyby mohli koncepčně vyučovat i alternativní teorie, a to nejen v oblasti biologie, ale i geografie, astronomie, genetiky a v dalších oblastech. A snad by to uvítali i mnozí věřící rodiče, kteří odmítají počátek knihy Genesis postavit na úroveň pohádky "(Bylo nebylo)" a k Písmu svatému chovají náležitou vážnost. Většina lidí přece nechce nějaké násilné prosazování fundamentalistických myšlenek, jde jen o rovnost přístupů a o právo na informace. Podle mého názoru by opuštění čistě mechanického způsobu výuky ve většině našich tříd, charakterizovaný požadavkem odříkávání nadiktovaných faktů, působilo také výchovně a významně by přispělo k růstu nových generací studentů s širším všeobecným přehledem.

Ivo Kraus

Polemika

Ekumena není past, ale cíl

Moje „parketa" je už dlouho praotec Abraham, a tak mě zaujaly kapitoly br. Miloše Hübnera. Podle mého je to základ jak naší víry, tak i současných konfliktů ve světě. Je třeba se tím zabývat a tím přispívat k míru. Podporuji všechno, co vede k harmonii, v tomto případě mezi křesťanstvím a islámem.
Tím více se mě vždy dotkne, a to na kterékoli straně, když zazní nějaký nepřátelský tón z úst nebo pera křesťana.
Tak se mě dotkl článek Ekumenická past. Past je přece něco, co na mě číhá, aby mi uškodilo! A tady je ekumena řazena do té skupiny , za jejíž uskutečnění se modlíme nejen v lednu.
My máme upřímnou radost, když papež se sejde s anglikánským arcibiskupem, s luterským arcibiskupem, dojde se k nějakému společnému vyjádření atd.
Tím spíše, když papež navštíví synagogu nebo dokonce mešitu, jak se stalo ani ne před rokem v Istanbulu. Stejně tak ve styku s pravoslavím. Nebo před několika málo týdny společný dopis 138 představitelů islámu, kde na 28 stránkách navrhují spolupráci a pomoc při nápravě.
Ekumena není past, ale náš bezprostřední cíl.
První tisíciletí bylo, až na nějaké rozmíšky, které se vyřídily, celkem vyrovnané. To až pád Římské říše a její rozdělení na východní a západní část přiměl cařihradského císaře, a ten zase patriarchu, že přece nebudou chodit do Říma k papeži, když by centrum mohli mít v Cařihradě. A tak se narodil problém zv. „filioque", celou větou... Spiritus sanctus qui ex Patre Filioque procedit. Ví snad někdo perfektně, jak „funguje" Nejsvětější Trojice?
Podobné rozpory byly i s jinými názory. Nikdo nemůže dnes svalovat vinu na někoho v minulosti, i když to je celkem snadné, my to stejně nemůžeme ex post vrátit do původního stavu. Musíme hledat cestu k sobě zpět. Musíme mluvit jako jedni křesťané, jen tak nás ti druzí budou brát vážně.
Já podporuji všechno, co vede k harmonii, i když s někým docela nesouhlasím. Stále si myslím, že určitě všechno neznám dokonale a docela správně.
Nevím, do jaké míry a které církve nebo společnosti vydávají souhrnná stanoviska o své věrouce. Docela bych to respektoval. Boží velikost je bez hranic, člověk je jen velice omezen ve schopnostech chápání. Druhý to může chápat trochu jinak a jednou se můžeme i v názorech sjednotit. A to nemusí být past, ale pokrok.

Jiří Laube, Roudnice n. L.

Je dobré se někdy zahledět do minulosti. Ti před námi také měli své problémy a těžkosti, zvládli je. I Bible nás k tomu vybízí, abychom se občas zadívali nazpět a nenařikali, že jsme se narodili ve špatné době. To nic nevyřeší. Rozhodující je, co uděláme dnes v dané situaci. Jestliže nás Pán Bůh postavil do těchto poměrů, očekává, že budeme na Jeho vinici poctivě pracovat, podobně jak to dělali věrně i naši otcové, v naději proti vší naději…. – Mějte v paměti ty, kteří vás vedli a kázali vám slovo Boží. Myslete na to, jak dovršili svůj život, a následujte je ve víře! Ježíš Kristus je tentýž včera i dnes i na věky. Nenechte se strhnout všelijakými cizími naukami (Žd 13, 7-9).

Miroslav Hloušek

Miroslav Frankovský
(19.6.1919 – 30.10.2007)

Miroslav Frankovský se narodil 19.6.1919 v Praze Vršovicích. Zde vychodil prvních sedm tříd základního vzdělání. Ukončil je čtvrtou třídou měšťanské školy na Vyšehradě. Od dětství navštěvoval vršovický sbor. Jako žák nedělní besídky se účastnil života sboru. Přiváděla jej sem jeho matka, která uvěřila v prvních evangelizačních shromážděních. Při nich sloužil první metodistický evangelista v tehdejším Československu dr. Josef Dobeš. Častějším stěhováním do různých částí města byl poněkud přerušen kontakt se sborem. Hrálo v tom i určitou roli přemístění dr. Dobeše do Užhorodu.

Bratr Frankovský rád sportoval a zdálo se, že bude aktivním kanoistou a hokejistou. Vyučil se prodavačem.sportovních potřeb. Při zaměstnání začal studovat reálné gymnázium, ale dokončit je mohl až po návratu z nucených prací z Německa v roce 1945. Právě válečná léta pro něj znamenala nový příklon k církvi. Krátce před pracovním nasazením v Berlíně prožil duchovní probuzení službou vršovického kazatele bratra Jana Matěny. Během nasazení duchovně sloužil spolu s bratrem Václavem Hájkem a jeho manželkou Slovem, organizoval shromáždění a připravoval různé příležitosti ke slyšení Slova svým krajanům i jiným – Rusům, Ukrajincům, Polákům.

Tam rozpoznal povolání do duchovenské služby a před koncem války požádal o přijetí do práce v Evangelické církvi metodistické. Počátkem roku 1946 mu bylo uděleno povolení ke kázání a pomáhal službou Slova ve vršovickém sboru. Vystudoval teologickou fakultu, stal se řádným farářem církve a postupně sloužil na několika farnostech – v Protivíně, Karlových Varech, Praze 2 a ve Vršovicích, odkud odešel koncem roku 1993 na odpočinek. Nicméně ještě jako důchodce aktivně pomáhal ve Vršovicích a jeden rok ve Slaném.

Jeho služba byla výrazně poznamenána lety normalizace a jeho politickými postoji. Jako farář sloužil i v celocírkevní službě, byl mj. jedním z učitelů církevního studijního kurzu. Byl ve službě velice aktivní a až do posledních měsíců svého života byl ochoten posloužit kázáním nebo jinou farářskou aktivitou.

Za důležité považoval své působení v Kostnické jednotě. Byl jejím letitým členem, dlouhá léta předsedou pražské župy a členem Ústředního výboru. Aktivně se podílel na mnoha činnostech. Bylo toho mnoho, čím se zabýval a co nám zřejmě zůstane skryto právě z těch důvodů, že se o některých aktivitách nepsalo a (raději) nevedly ani záznamy.

S manželkou Evou si letos na jaře připomněli 56 let společného života. Společně vychovali syna Pavla.

Bratr Frankovský zasvětil svůj život službě Bohu. V tom byl nekompromisní. Rozhodl se následovat Pána Ježíše a prožil mnoho těžkých chvil a zkoušek. Nic jej z této cesty neodradilo. Vyznával se žalmistou: Svého ducha kladu do tvých rukou, vykoupils mě, Hospodine, Bože věrný (Ž 31,6). Toto vyznání neznamená žádnou rezignaci, ale radostné spočinutí, naplnění života. Připomínáme si život a službu bratra Frankovského a je dobře se zamyslet i nad sebou, kudy my sami kráčíme, k čemu se ubíráme. Mít cíl v životě, který skutečně stojí za to, to je úžasný dar. Nepromarněme to, co nám je svěřeno.

Bratr Miroslav Frankovský zemřel v úterý dne 30. října 2007 ve věku 88 let. Za život našeho zemřelého bratra jsme vzdali Pánu Bohu chválu a dík při rozloučení ve čtvrtek 8. 11. v Praze.

Josef Červeňák

Od povinné k nepovinné církvi

Dokončení ze str. 1

příslušnost k církvi, začínající povinným křtem, neskrývala v sobě také ty, kdo s ní byli svázáni jen vnějšně. Co v nich skutečně je, ukázala teprve svoboda: odešli odtud, kde nebyli duší a srdcem doma. Odešli tedy ti, kdo ke Kristově církvi vlastně nenáleželi. Církev měla po dlouhých staletích možnost podívat se na sebe bez brýlí mámení a zjistit, že je proti světu v menšině. Středověk stavěl honosné katedrály pro tisíce lidí, naše doba staví kostely či sborové domy pro stovku lidí. Tak to odpovídá skutečnému životu a vlivu církve ve světě: několik stovek věřících oproti tisícům lhostejných nebo nepřátelských. Ovšem už od doby reformace existuje skupina křesťanů, kteří svou víru žijí mimo církev. Těch neubývá. Bible s nimi nepočítá. Zdá se, že před jejich cestou varuje: „Nezanedbávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku" (Žd 10,25). A přece se reformovaná církev neodhodlala k tomu, aby je vyloučila ze svých řad proto, že nežijí svou víru v bratrském společenství církve. Pokládá je za své okrajové členy? Neví si s nimi rady. Kdo by chtěl zpochybnit křesťanskou víru Přemysla Pittra, který je jeden z těch, kdo využili či využívají svobody vůči církvi?

Církev si však plně neuvědomila změnu, kterou francouzská revoluce přinesla. Stále se spoléhala na křest dětí jako záruku svého skrovnějšího bytí. Nevzpomínám si, že bych jako vikář v brněnském sboru zažil křest dospělého člověka. Byl rok 1939. Zdálo se nám, že se situace církve oproti době svaté říše římské příliš nezměnila: církvi přibývá každým rokem pokřtěných nemluvňátek, zapsaných v matrice pokřtěných. V římské říši se každý novorozenec pokládal za příštího pokřtěného křesťana. Církev si nepřipouštěla k srdci Ježíšův příkaz misie: „Jdouce po všem světě, kažte evangelium všemu stvoření". Spoléhala se na tisíce těch, které pokřtila jako děti a počítala je za své členy. Věděla ovšem, jak se jejich počet zmenšuje, když vstupují do učení církve a jak jich dále ubývá, když odrostou konfirmaci a mají převzít odpovědnost za svůj život víry v shromážděních církve. Kolik jich z původního počtu zbude? A kolik je těch, kdo vstoupili do života bez rozhodnutí víry, poznamenáni nemastnou neslanou zkušeností, příliš povrchní, aby mohli něco pocítit z pravdy a tepla křesťanského bratrského společenství? Církev, která nedělá misii a dává křtu přednost před vírou, „vyrábí" v každé generaci armádu těch, kdo jsou vůči křesťanství a jeho víře imunní. Jejich odolnost je jiného druhu než jaká je v pohanství. Pro pohany bylo křesťanství něčím novým, nepředvídatelným. Pro neukončené a vyhaslé křesťany je vzpomínkou na zkušenost příliš povrchní, než aby se k ní chtěli vracet. Neláká je, co už jednou viděli, slyšeli a okusili. Misie, která si vezme za úkol pokřesťanštit „křesťanskou" Evropu, nebude sbírat po tisících nebo stech, ale po zrníčku.

Když takto střízlivě uvažujeme o možnostech misie u nás v Evropě, najde se vždy nějaký nadšenec, který odsoudí církev za její malomyslnost a vypočítá, kolik křesťanů přibylo v Jižní Americe, v Koreji nebo v Číně a jak živé a s velkým počtem členů jsou církve ve Spojených státech. Je dobře, že je tomu tak! Zahyne-li křesťanská církev v Evropě, bude žít jinde, kde nedošlo k tragické chybě, které se dopustila evropská církev, když se stala církví státní a povinnou. Když církev v Evropě prožívala důsledky své tragické chyby a stěhovala se z velkých katedrál do malých kostelů, církve v Americe prožívaly radostně svůj vzrůst v počtu členů i ve vlivu na kulturní, politický i hospodářský život společnosti. Svobodné prostředí přispívalo k tomu, že členové církve se rádi chopili aktivní účasti v životě svého sboru. Evropský jev jednoho muže – faráře jako jediného zástupce sboru se nemohl v Americe ujmout. Přistěhovalci z Evropy zbavili církev hřbitovní vůně povinnosti a prohlásili za křesťana toho, kdo se svobodně pro církev rozhodl. Na základě svobodného rozhodnutí církev vzrůstala. Vůně svobody lákala a láká evropské kazatele, aby změřili svou víru s americkou svobodou a zbožností. Než i americké církve mají svůj problém: aby vyhověly lidem, upadají do pokušení přizpůsobit evangelium Ježíše Krista lidové zbožnosti, která víc dá na morálku než na ospravedlnění hříšníka pouhou vírou. Přesto tyto svobodné církve, žijící v nezávislosti na státu, mají lepší vyhlídku než evropské církve přibližovat se k podobě prvotní apoštolské církve Nového zákona.

Proces od povinné k nepovinné církvi je v Evropě ukončen. Avšak nikde na světě není ukončen proces od všelijak závislé ke zcela nezávislé, svobodné církvi. Svobodu, kterou má církev jen v Kristu, musí znovu nalézat a hlídat si ji.

Josef Veselý

Inzerce

Staršovstvo farního sboru Československobratrské církve evangelické v Ostravě vyhlašuje výběrové řízení na místo farář/farářka sboru.
Očekáváme: charismatickou a aktivní osobnost, odpovídající vzdělání a praxi (zkušenosti s prací s mládeží vítány, zkušenosti s vedením sboru jsou výhodou).
Nabízíme: místo 1. nebo 2. faráře dle dohody, zaměstnání na plný úvazek, služební byt, materiální a prostorové zázemí, stabilní členskou základnu, atmosféru, výzvy a příležitosti velkého multikulturního města, možnost okamžitého nástupu.
Kontakt: farář sboru: Aleš Wrana, kurátorka sboru: Jana Hašková
Husovo náměstí 4, 702 00 Ostrava
telefon: +420 596 122 943,
mobil: +420 736 600 383,
e-mail: cce.ostrava@volny.cz

č. 47

ZUŠ Praha 7 přijímá žáky na obor HRA NA VARHANY.
Kontakt pro bližší informace:
220875863, 220876945, 603460 548,
zus.simackova@seznam.cz

č. 49

Dozorčí rada Diakonie ČCE - středisko Radost v Merklíně vyhlašuje výběrové řízení na místo ředitele tohoto střediska, s předpokládaným nástupem v 1. čtvrtletí 2008.
Termín výběrového řízení je 4. 12. 2007.
Podrobnější informace na adresu Pavel Šalom, Družstevní 363, 33452 Merklín
nebo elektronickou poštou na jan.satke@evangnet.cz

č. 50

Radost

Slovo „radost" se dá těžko spojit s událostí, kterou nazýváme „poslední rozloučení". Zejména tehdy, když se naposled loučíme s člověkem, který se mnoha způsoby kladně zapsal do našeho života.
To se týká i sestry PhMr Věry Ulmanové, rozené Vackové, která odešla z této časnosti ve věku 88 let po delší nemoci a bolestném závěru. Rozloučili jsme se s ní 26. října 2007 pobožností v karlovarském krematoriu. Kázal bratr farář Josef Kejř, na texty, které si vybrala zesnulá před svým odchodem.
Pocitům, které prožívali účastníci tohoto shromáždění nejen z místního evangelického sboru a z ekumeny, ale i hosté z různých míst naší vlasti a také z Německa, lze dát výraz „radostné", i když byly provázeny slzami zármutku nad jejím skonem.
Důvod? Bohatý duchovní život, postavený na žité víře v Ježíše Krista, která ji vedla k aktivní účasti na životě církve. Věra byla dlouholetou kurátorkou karlovarského staršovstva a oporou několika kazatelů. Byl jsem první, když se v roce 1958 ujala své funkce. Svou činností poznamenala i život Západočeského seniorátu a také ekumeny.
Svým občanským povoláním byla lékárnicí. A tu mne napadá: Sestra Věra nebyla lékárnicí pouze profesně, ale především duchovně, celým svým životním zaměřením. Setkávat se s ní byla příležitost přijímat od ní „léky" na zbožný, vyrovnaný a laskavý život. Nepamatuji se, že by její myšlení a jednání bylo příčinou nějakých konfliktů v našich vztazích a ve vztazích mezi členy staršovstva a sboru. Nebyla „LÉKÁRNOU", která by vyvolávala obavy a nepříjemné pocity, jež by vedly k rozhodnutí: „Sem už nikdy nepůjdu!" K tomuto závěru mnohdy docházíme, a to svou vinou, když jsme druhé posuzovali nesprávně a nebyli jsme ochotni odpouštět. Také v tom nám Věra ukazovala správnou cestu.
Kéž by pro nás a pro celou společnost byl tím nejdůležitějším receptem, jak žít s druhými v souladu, výrok Jana Wericha z jeho písně o Davidovi a Goliáši: „Čtěte Bibli, tam to všecko je!"
Na tomto základě žila i Věra. Proto byla LÉKÁRNOU. Díky Pánu!

Jiří Zejfart

Pozvánky

Betlémská kaple na Žižkově, Prokopova 4/216 Praha 3.
ČCE srdečně zve na přednášku:
ThDr. Jiří Mrázek: „Význam Ježíšovy smrti v evangeliích"
v sobotu 8. prosince v 16 h.
Svědectví o Ježíši Kristu je v centru všech spisů Nového zákona. V Ježíšově působení a učení, v jeho smrti a vzkříšení spatřují různí svědkové skutečnosti, které rozhodují o spasení židů a pohanů. Přednáška docenta Evangelické teologické fakulty UK Jiřího Mrázka se bude zabývat otázkou, jaký význam přikládají Ježíšově smrti synoptická evangelia.

* * *

Evangelická teologická fakulta UK připravuje na začátek nového adventního období **vzpomínkové setkání k letošnímu dvojímu výročí profesora J. B. Součka.**
Bude se konat v úterý 4. prosince 2007 odpoledne od 15.30 h v posluchárně S-1 v 1.p. fakultní budovy v Černé ul. 9.
Po vzpomínkových projevech bu de prezentace nové publikace JEN JEDENKRÁT V BIBLI vydávané k tomuto výročí.
Její autor ThDr. Jiří J. Otter, někdejší žák prof. Součka, se v ní zaměřil na výklad nesnadných míst v Novém zákoně, zvláště na tzv. hapaxlegomena, t.j. slova, která jsou v biblickém textu pouze na jednom místě.
Publikace je již k dostání v knihkupectví KALICH za 125 Kč. Při společném odběru je sleva 10 %.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

35/2007

5. prosince 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 5. prosince

Z obsahu

* *Ráj se otvírá*
* *Tajemství starého Betléma*
* *O jistotě víry*

Poselství k 2. neděli adventní

HLAS TĚŠITELE: „PŘIPRAVTE NA POUŠTI CESTU HOSPODINU! HLE, VÁŠ BŮH! PANOVNÍK HOSPODIN PŘICHÁZÍ S MOCÍ."

Iz 40,3.10

Jistě existuje mnoho způsobů, jak potěšit a povzbudit zoufalého, skleslého člověka. Izajáš odkrývá ten jediný opravdu účinný: zjevení pravdy o Hospodinu, který má moc, a přichází, aby se nás ujal a zastal. Právě to dělá Utěšitel, Duch svatý, a právě o tom mluví celá Bible. Právě to má také znít z úst každého, kdo Hospodina poznal. Jak jednoduché, a přesto těžké.

Aby to pravé potěšení přišlo, je nezbytná příprava cesty Hospodinu do všech našich pouští, zápasů, nezdarů, sporů, otazníků. Čekáme-li na významnou návštěvu, uklidíme celý byt, uvaříme nejlepší jídlo, vybereme vhodný oděv. Největší přípravy se ale odehrávají v naší mysli. Někdy host zažije šok, protože není tak úplně očekáván, hostitel se nepřipravil. Anebo se naopak připravil tak nepřirozeně a strojeně, až je to nepříjemné a svazující. Přitom jde o jedinou věc – host musí z každého pohledu, gesta, dotyku, slova cítit, že je očekáván a vítán.

Ve vztahu k Hospodinu je to stejné. On nestojí o strojené, vnější přípravy, zvyky a obřady, ale o přípravu mysli a srdce činnou vírou, usilovnou láskou a vytrvalou nadějí. Jistou věcí je, že Hospodin přichází s velikou mocí. Nejisté je, jak mu připravíme cestu do našich pouští, abychom zažili jeho potěšující moc.

Roman Toušek

Okovaná bota na Davidově hvězdě?

K výročí Křišťálové noci v Praze...

V sobotu 10. listopadu jsem se rozhodl jet do Prahy. Uvědomil jsem si, že historicky se křesťané málokdy postavili za Židy ve chvílích, kdy docházelo k rasovému násilí. A Křišťálová noc je obrazem lhostejnosti lidí a křesťanů zvlášť.

Před Staronovou synagogu jsem se dostavil na pozvání Leo Pavláta a své kolegyně z Nadace Tolerance Heleny Klímové. Už při příjezdu do Prahy na mě dýchl všudypřítomný strach a obavy z toho, co přinesou připravované provokace ze strany extremistů. Naprosto hmatatelně se toto psychické rozpoložení Pražanů ukázalo, když jsem od Anděla přejel metrem na Smíchovské nádraží, kde stál na peronu hlouček skinheadů. Kolem nich byla široká zóna, do které si nikdo netroufl vstoupit. Prožíval jsem pocit zhmotnělého strachu.

Po čtrnácté hodině jsem prošel kolem Filozofické fakulty a kordonů těžkooděnců do ulice před Staronovou synagogou, která byla zcela naplněna nejrůznějšími lidmi, včetně známých osobností, herců, duchovních a komentátorů. Mezi řečníky vystoupil zemský rabín Karol Sidon. Protože v období šábesu nemohl používat mikrofon, nezaslechl jsem jeho poselství. Vystoupil zde i kardinál Miloslav Vlk, který spolu s ministrem Cyrilem Svobodou zde vyjádřili solidaritu s židovskou komunitou a identifikaci se základními prvky demokracie. Ovzduší zde bylo prodchnuto strachem nejen z ohlášeného útoku pravicových radikálů, ale i z případného teroristického útoku. Útěchou mi nebylo ani vědomí, že celé židovské město je chráněno policejními jednotkami.

Mnozí se posléze pohnuli v průvodu na Staroměstské náměstí, aby se v 15.00 shromáždili před pomníkem mistra Jana Husa. Své projevy zde měli jak představitelé židovské obce, pamětníci nacismu, tak i předseda Ekumenické rady církví Pavel Černý a další. Ze dvou třetin naplněné Staroměstské náměstí mohlo ve chvílích naprostého klidu zaslechnout dozvuky potyček mezi anarchisty a skiny, ke kterým docházelo v blízkém okolí. Díky policii se však podařilo uhájit klidný prostor pro toto pietní shromáždění.

Potom jsem se přesunul do bytu u Karlova náměstí a prožil zde další nepříjemnou situaci. Z balkonu jsme slyšeli dělobuchy, lomoz a hučení vrtulníku, což nám připomínalo vojenské manévry. Policisté na koních proti počínající bitce velmi rychle zasáhli a já se začal domnívat, že zážitky spojené s výročím Křišťálové noci v Praze pro mne definitivně skončily.

Cestou vlakem zpátky domů si však do vedlejšího prázdného kupé přisedla skupina skinů. Jejich výkřiky:„Smrt Židům" jsem se pokoušel ignorovat.Přicházející průvodčí se ani nepokoušela zkontrolovat lístky. Z uličky se ozvalo od jednoho korpulentního muže v „bomru": „Ty hele, podívej na něj, kdyby měl jarmulku, tak je z něj Žid." To mi pochopitelně nepřišlo směšné, proto jsem se raději zaposlouchal do

Dokončení na str. 4

AKTUALITA

Nový rok ve znamení financí

Politici všech směrů se v tichosti dohodli na zvýšení daňové zátěže pro takzvanou střední třídu. Otázkou však zůstává, zda náhodou dnešní manažeři v kancelářích nejsou novodobými dělníky globalismu, kteří místo u strojů sedí u počítače. Pravda, někdo možná namítne, že nejde o zdražení, ale o reformu veřejných financí. Ostatně, až čas ukáže, jak to vlastně bude.

Co mě však více zaráží, je státní zvyk utrácet peníze na konci roku. Nechci spekulovat nad tím, co by se s těmi penězi stalo po vrácení do rozpočtu naší zadlužené republiky. Raději bych se zeptal, kolik dokáže průměrný úřad ročně ušetřit a zda jsou vůbec v tomto směru příslušní vedoucí nějak motivováni. Pokud ne, tak vyšší výběr daní nebude nic jiného než investice obdobná vkladu do proherního automatu.

Křesťanství prioritně nebojuje proti vysokým daním, vždyť Spasitel pravil: "Co je císařovo císaři." A navíc skromnost je šlechetná vlastnost a to už vůbec nemluvím o deklarované solidaritě s potřebnými. Na druhou stranu však Písmo zároveň nedoporučuje vládu svévolníků, kteří se někdy mohou obohacovat na úkor nás všech. Z toho logicky vyplývá, že samotná výše odvodů z našich finančních příjmů naši prosperitu nezajistí. Cesta k blahobytu vede podle mého názoru jen skrze poctivé a odpovědné hospodaření bez korupce a podvodů.

Ivo Kraus

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

„Chrabré" odvolávání

29. září roku 2006 odvolal tehdejší ministr financí Vlastimil Tlustý svého náměstka pro státní rozpočet Eduarda Janotu. 7. listopadu roku 2007 odvolal současný ministr zdravotnictví Tomáš Julínek šéfa hematologického ústavu Pavla Klenera.

Co mají tyto dvě události společného? V obou případech ministři odvolali na slovo vzaté odborníky, kteří ve svém oboru prakticky nemají konkurenty. V obou případech si ministři potřebovali zajistit bezvýhradnou poslušnost svých podřízených.

Ano, platí, že žádná organizace nemůže dlouhodobě obstát, pokud panuje hluboká nedůvěra a nespolupráce mezi vedoucím a jeho podřízenými. Na druhé straně bleskové odvolání odborníků, kterých máme pomálu, bez viditelné snahy se s nimi domluvit a získat je pro svůj projekt, nevěští o daných ministrech nic dobrého. Těžko se bráním obratu, který se mi dere do mysli: arogance moci.

Krátkodobě mohou ministři získat. Dlouhodobě ovšem jejich kroky škodí všem – nejen odvolanému, ale konec konců celému národu. Své odborníky bychom si měli hýčkat, nikoli je vyhazovat.

Domnívám se, že pro ODS podobné kroky nové voliče nezískají a patrně některé stávající odradí. Výměna za ČSSD ale v této věci příliš nepomůže – vzpomeňme si na chrabré odvolávací manýry třeba ministrů Ivana Davida či Davida Ratha.

Jsou dvě roviny, na nichž se lidé mohou (a mají) učit kultuře mezilidských vztahů a vzájemné úctě: jde o rodinu a církev, tedy konkrétně místní křesťanský sbor. Na těchto dvou rovinách se lidé mohou učit spolupráci, smysluplnému kompromisu a vzájemné úctě.

Pokud si ovšem lidé zvykají navzájem se vyhazovat i tam, pak to pro budoucnost národa nevěští nic dobrého. Bohatstvím národa přece nejsou na prvním místě přírodní zdroje, ale schopní lidé. Schopní především spolupracovat, navzájem si jeden druhého vážit a pomáhat si rozvinout svůj potenciál.

Jednu dobrou zprávu ovšem můžeme zmínit: Když skončil ministr Tlustý, Eduard Janota se vrátil. Chce se říci: Chvála Bohu.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Evangelická krajanská církev ve Württenbergu udržuje partnerství s luteránskou církví v Gruzii

(Tbilisi, Gruzie). Evangelická krajanská církev ve Württenbergu udržuje partnerství kromě slovenské církve také s gruzínskou luterskou církví. Finanční pomocí z Německa v hlavním městě Gruzie Tbilisi postavili nový kostel s názvem Kostel smíření. Gruzínská církev má nyní asi 500 členů. Bohoslužby se konají německy, rusky a gruzínsky. Velmi aktivní složkou je diakonická práce. Vede ji tu vdova po biskupovi Gerdovi Hummelovi, paní Christiane Hummel. Církev udržuje domov důchodců s pevným počtem lůžek, pomáhá hladovějícím a chudým lidem.

Slavnostní bohoslužby u příležitosti 10. výročí vzniku církve se zúčastnil vrchní církevní rada ze Stuttgartu Herbert Kuenzlein. Potvrdil pevné spojenectví obou církví a další finanční pomoc pro Gruzii, informuje elk.wue.de.

(ath)

V Plzni zahájili adventní dobu ekumenickou bohoslužbou za doprovodu gospelových zpěvů

Coena (Plzeň). Plzenští křesťané zahájili adventní dobu ekumenickou bohoslužbou, kterou doprovodily slavné i méně známé gospelové zpěvy. Uskutečnila se v sobotu 1. prosince v kostele sv. Martina a Prokopa v Lobzích.

O hudbu a zpěv se postaral známý sbor Touch of Gospel, pod vedením sbormistra Michala Beránka, který se interpretací písní amerických černých křesťanů zabývá od počátku nového milénia. Členové kapely proto oslovili duchovní křesťanských církví a dohodli se na uspořádání ekumenické gospelové bohoslužby.

"Pro mne je zajímavé propojení klasické liturgie s tradicí, přicházející odjinud," doplňuje římskokatolický kněz a ředitel Salesiánského střediska mládeže v Plzni Vojtěch Sivek, který se na přípravě bohoslužby podílel. První nevšední bohoslužbu v Plzni slavili v předvečer první adventní neděle. Pokud příchozí oslovila, nebude poslední. Gospel by měl asi čtyřikrát do roka putovat po plzeňských kostelích.

Zástupci tří hlavních světových náboženství představovali své náboženství studentům

Zástupci tří hlavních světových náboženství – křesťanství, islámu a buddhismu - ve čtvrtek představovali své náboženství studentům středních škol z Litoměřic.

„Hlavním cílem projektu „Různost, nebo uniformita?" je seznámit mládež s rozdílností a vést ji k toleranci, které je ve společnosti stále málo," uvedla Veronika Seifertová z občanského sdružení KLIKA 1, které tuto besedu připravilo. Většina studentů se shodla v názoru, že takový pojem jako o křesťanství rozhodně neměli o islámu ani buddhismu. Studenti se dozvěděli i jiné zprávy než z médií a rovněž měli možnost se seznámit s náboženstvím, které je většinou prezentováno příliš jednostranně, sdělil Jakub Koldovský, opat zenové školy Kwan Um.

Středoškoláci se aktivně zapojili do diskuze i s takovými dotazy jako např. konflikty islámu, problematika muslimů, zda je dobré zabít nevěřícího, jaký je vztah církví k homosexualitě, jaké jsou vztahy mezi církvemi, či jaký je pohled církví na vědu především z pohledu vzniku nového života, o toleranci k menšinovým evropským náboženstvím, informuje Litoměřický deník.

(ath)

Studijní den ERC

8. studijní den na téma Migrace se uskutečnil v úterý 27. listopadu v Komenského sále Ústřední rady Církve československé husitské.

Na programu setkání byly kromě jiného přednášky na téma Teologický kontext problematiky migrace - Cristian Popescu ze Sdružení občanů zabývajících se emigranty, dále pak pohovořila Doris Peschke (Churches' Commission for Migrants in Europe) z Bruselu na téma Problematika migrace v evropském kontextu s ohledem na ČR. Odpoledne se účastníci sešli u kulatého stolu na téma "Co církve v ČR dělají a mohou dělat ohledně problematiky migrace". Na závěr se konala bohoslužba hostitelské církve.

(ath)

www.christnet

Z podpisu dokumentu na ochranu zvířat

Obnova řádu rytířů z Calatravy?

V roce 997 maurský vládce Muhammad ben Abdalláh zvaný Almanzor vyraboval a zničil poutní místo Santiago de Compostella, místo uložení ostatků apoštola Jakuba. Tato událost urychlila úsilí o vznik portugalského státu a v 11.století podnítila hnutí rekonquisty zaměřené na návrat iberského poloostrova do křesťanských rukou. Hnací silou tohoto hnutí se staly vojenské rytířské řády podporované portugalskými a kastilskými králi. První byli templáři, po nich přišel řád svatého Jakuba s mečem. V roce 1158 věnoval kastilský král Sancho III. skupině rytířů město Calatrava opuštěné templáři. Skupina přijala cisterciáckou reguli a byla uznána v roce 1164 papežem Alexandrem III. jako řád rytířů z Calatravy. Řád spolu s dalšími rytířskými řády splnil v průběhu rekonquisty beze zbytku úlohu, která mu byla svěřena, uplatnil se i na portugalských zámořských územích a jeho vývoj byl těsně spjat s růstem sebevědomí portugalského národního státu. V novodobé historii byl řád po roce 1918 obnoven jako společenství nositelů vysokých vojenských vyznamenání a jeho velmistrem je podle ústavy prezident republiky.

U nás se k zapadlému dědictví tohoto řádu přihlásil v poslední době svým pseudonymem Jakub Calatrava, pilný autor píšící pro pravicové internetové servery, převážně server Eurabia. Své pojetí shrnul do uceleného pojednání: „Evropo, braň se, nebo zahyneš," rozvádějící program podnícení druhé rekonquisty. Není bez užitku se do tohoto pojednání začíst.

Calatrava cituje izraelského ministra obrany Roni Mila: „Vstaň a předejdi toho, kdo tě přišel zabít" a Alexandra Solženicyna: „Stojíme na prahu obrovského historického zhroucení, potopy, která smete dosavadní civilizaci a promění věk. Moderní společnost je přímo hypnotizována. Žije v sebeklamu a iluzi a úplně ztratila smysl, schopnost vycítit nebezpečí. Svázána materialismem se klaní produktům blahobytu a požitku. Proto naprosto ztratila schopnost rozpoznat, co se na ni řítí."

Tím nebezpečím je vzrůstající přítomnost muslimů v Evropě, které je třeba rázně čelit a strhnout si brýle mámení. „Kdo řekne plnou pravdu o nebezpečí, kterému Evropa čelí? Zkorumpovaná politika? Orientalisté, arabisté a různí odborníci na islám? Ti jsou z 99 % infikováni islámem, jsou neobjektivní, pohlceni svým oborem. V horším případě dokonce využitelní až zneužitelní." Odpověď nachází v knize Samuela Huntingtona „Střet civilizací. Boj kultur a proměna světového řádu": „Zásadním problémem Západu není islámský fundamentalismus. Je to islám – odlišná civilizace, jejíž příslušníci jsou přesvědčeni o nadřazenosti své kultury a jsou posedlí slabostí své moci."

Na rozdíl od původního řádu už Calatrava v boji proti muslimskému přílivu mnoho nečeká od křesťanů a odmítá politiku omluv posledních papežů: „Existuje řešení? Paralela k islámskému obrození, jakýsi projekt reevangelizace Evropy jako jediné možné řešení současné krize je v podmínkách sekularizované společnosti, křesťanství spíše nepřátelské, nerealizovatelný… Křesťanství pro-to dnes hraje zcela jinou roli a je pro většinovou populaci Evropy pro tento účel pravděpodobně nepoužitelné."

Calatrava po odmítnutí teze o nevyhnutelnosti muslimské přítomnosti vytyčuje závěrem cíl boje: „Integrační politika, která se ve svých různých státních variantách více či méně neosvědčila, musí být nahrazena politikou repatriace. Otázka evropských konvertitů k islámu by se měla řešit na základě jejich volby – výběrem nejpřijatelnější islámské země, ke které konvertita má osobní vztah.

Islám postavený mimo zákon a evropskou civilizaci by se legislativní cestou měl vrátit za hranice evropské civilizace, tam, kam patří."

Zní to pěkně, ale neškodí se trochu ptát. Ve Velké Británii žije 1,5 milionu muslimů, ve Francii 5,5 mil., v Německu 3,3 mil., několik milionů na Balkáně, milion v Bulharsku, atd. Bude se jim chtít vystěhovat a bude se cílovým zemím chtít dobrovolně tyto miliony přijmout? Je ochotna a schopna Francie vojensky obsadit Alžírsko, Velká Británie jadernou velmoc Pákistán a Německo Turecko, aby byl pod vojenskou patronací transfer proveden? Přispěchá Amerika na pomoc a bude vojensky krýt etnické přesuny? Není v tom případě íránský prezident Ahmadínežád naprostý břídil, který pouze žádá odsun obyvatel Izraele do Evropy?

Další otázkou je, jak to udělat, aby i přes nemožnost transferu byla přesto zbavena Evropa muslimů. Není vždy levnější a snazší to nějak vyřešit na domácí půdě, než je za drahé peníze a za cenu války někam vozit?

A když se někdo zeptá na podrobnosti, řekne se mu totéž, co mladému Lotrandovi ve známé pohádce: Neptej se. On už se o to nějaký novodobý řád rytířů z Calatravy postará.

To všechno je důvod, proč nemám rád rozněcování všeobecného strachu před muslimským nebezpečím. Nemám rád neustálé srovnávání počtu dětí v muslimských a nemuslimských rodinách, protože to pouze evokuje vtíravý pocit: s tím by se už konečně mělo něco dělat. Ale s tím se nedá nic slušného dělat, pouze vytvářet takovou míru hysterie, aby se nucená sterilizace žen a soustřeďování lidí do sběrných táborů jevily jako menší zlo. Mezi pojetím Jakuba Calatravy a otevřenými výzvami ke genocidě stojí už jen zcela křehká a neustále oslabovaná bariéra politické korektnosti: z taktických důvodů je stále ještě nutné brát ohled na jemnocit evropského čtenáře, aby se předčasně nevyděsil.

Soužití s muslimy bude vždy přinášet problémy a čas od času vystavovat obě strany vzájemnému tlaku a stresovým situacím. Je to však jediná cesta, nechceme-li otevřít bránu k novodobému barbarství.

Miloš Hübner

Prohlášení církví k ochraně zvířat

Bez lásky není náboženství. Ať lidé jakkoliv vyzdvihují svoji víru, nevedeli je ona k soucitu a laskavosti vůči zvířatům, jde jenom o pokrytectví.

Anna Sewell (1820-1878)

Dne 7. listopadu tohoto roku došlo k důležité, možno říct historické události; v budově amerického senátu ve Washingtonu se sešli představitelé více než dvaceti světových církví, aby podepsali dokument nazvaný "Výzva církví k soucitu ke zvířatům" ("A Religious Proclamation for Animal Compassion"). V dnešním tak znepřáteleném a díky odlišnostem jednotlivých náboženských vyznání rozděleném světě se ozval nesmírně důležitý hlas, vyzývající lidi různé víry ke společné práci pro ochranu zvířat proti násilí a krutosti. Před-stavitelé četných křesťanských církví, židovských obcí, islámu, buddhismu a hinduismu promluvili jednotným hlasem a vystoupili s prohlášením, že soucit s trpícími mimolidskými tvory a jejich ochrana před krutostí musí být nedílnou součástí vyznání a práce všech církví na světě. Církevmi vytvořené přehrady mezi člověkem a ostatními tvory, hluboké ticho obklopující zvířata a jejich utrpení, a dosavadní nezájem církví přispět ke zlepšení jejich údělu jakoby byly v ten listopadový den prolomeny. Bylo zdůrazněno, že hlas nabádající k soucitu a laskavosti vůči zvířatům musí zaznít z kazatelen kostelů, chrámů, mešit a synagog na celém světě, aby tak vedl věřící k poznání, že člověk není jediným tvorem zasluhujícím péče a ochrany, ale že je pouhou součástkou všeho stvoření a že je mu ukládána povinnost respektu a odpovědného správcovství jemu svěřené přírody a všech jejích tvorů. Nezměrné krutosti páchané na zvířatech a násilí mezi lidmi samými jsou nerozlučně propojeny; jestliže věříme v lepší a spravedlivější uspořádání ve světě, pak laskavost vůči zvířatům, stejně tak jako laskavost vůči lidským bližním, se musí stát nedílnou součástí učení všech církví, a to bez rozdílu vyznání.

Podepsání prohlášení ve Washingtonu předcházela četná jednání, diskuze a závěrečné sejití zástupců světových církví v jednom z nejkrásnějších míst Severní Ameriky, v "Kaňonu andělů" blízko městečka Kanab ve státě Utah. Právě tam, na půdě pravděpodobně největšího útulku pro opuštěná a týraná zvířata ve Spojených státech, známého pod jménem "Best Friends Animal Society", vznikla myšlenka oslovit představitele světových církví a vyzvat je ke společné práci, jejímž výsledkem by bylo zlepšení těžkého údělu mimolidských tvorů a zajištění jejich ochrany před násilím a krutostí lidí. Zástupci 21 různých církví vypracovali prohlášení nazvané "Výzva církví k soucitu ke zvířatům"; účel tohoto dokumentu je uveden těmito slovy: "Ač zastupujeme odlišné náboženské tradice, jsme spojeni v přesvědčení, že zvířata, jsouce částí Božího stvoření, jsou obdařena vnitřní hodnotou, a tudíž mají právo na život bez utrpení a vykořisťování. Vyzýváme lidi všech vyznání, aby společným hlasem promluvili na obranu těch, kteří sami mluvit nemohou, a spojili se s námi ve službě nám Bohem

Dokončení na str. 4

Jednota bratrská na Moravě 2

Třebíč

První zprávy o působení Jednoty v Třebíči se vztahují k poslednímu desetiletí 15. století, k období, kdy český král Vladislav Jagellonský zastavil původně klášterní zboží třebíčské Vilémovi z Pernštejna. Podle nejisté zprávy si bratří vystavěli již v roce 1492 malý klenutý kostelík na Horce v Hanělově ulici. Byl zbořen po požáru města v roce 1879. Za nezpochybnitelný fakt lze považovat až událost roku 1505, kdy Vilém z Pernštejna osvobodil bratrský kostelík od vrchnostenských dávek a o několik let později daroval bratřím pozemek na stavbu nového sboru. Kolem poloviny 16. století pracovala při sboru i škola, ale skutečného rozkvětu se dočkal teprve v období, kdy se vrchností města stali Osovští z Doubravice, po roce 1556. První majitel tohoto rodu, Burian, nejprve odmítl na žádost Ferdinanda I. uzavřít bratrskou školu, ale poté co byl pod nátlakem donucen ustoupit, daroval sboru náhradou nové pozemky. V téže době si bratří postavili zvonici. V šedesátých letech se sbor dočkal četných odkazů i nových privilegií a po smrti Ferdinanda I. i opětovného otevření školy, tentokrát již vyšší úrovně.

Mezi známější postavy spjaté s Jednotou v Třebíči, patří kněz Václav Solín († 1566), původně správce ivančické tiskárny, který se v roce 1564 ujal vedení zdejšího sboru. V sedmdesátých letech sbor i školu vede Jan Eneáš Boleslavský, mistr wittenberské univerzity, významný literát a historik Jednoty, správce sbírky Acta Unitatis Fratrum. V roce 1575 přichází do Třebíče italský utečenec pro víru Marcello Squarcialupi, ale o tři léta později, také kvůli neshodám s vedením Jednoty, pokračuje dále do Polska. Na konci 16. století působí na bratrské škole několik významných postav: Jan Cruciger, pozdější senior ivančický, a Matouš Konečný, od roku 1609 senior boleslavský. Význam postavení třebíčského sboru podtrhuje i konání synodu v roce 1596, na němž bylo ordinováno celkem 28 nových kněží Jednoty. Velký požár města v roce 1599 postihl pravděpodobně i bratrský majetek, ale četnými odkazy a přízní vrchnosti byly škody brzy odstraněny. V letech 1607–1609 v Třebíči působil jako kazatel v bratrském špitále a okolních obcích Mikuláš Drabík, známý svými proroctvími, pod jejichž vlivem stál i J. A. Komenský; a když jsme již u tohoto velikána českého národa, zbývá dodat, že z Třebíče pocházela i první manželka „učitele národů", Magdalena Vizovská.

Jedním z velkých třebíčských rodáků je i Jan Cyrill († 1632), syn Pavla Špalka. V roce 1609 byl vedle Matěje Cyra a Jana Korvina zvolen do nové konsistoře podobojí a po Cyrově smrti se stal kazatelem Betlémské kaple. V roce 1618 byl zvolen k biskupskému úřadu a od roku 1619 zasedal v konsistoři na místě bratrského seniora. V listopadu tohoto roku provedl společně s administrátorem podobojí Jiřím Dykastem korunovaci nově zvoleného krále Friedricha Falckého, ale příznivcem nových poměrů a radikálně zaváděných kalvinistických novot nebyl. V lednu 1620 byl i přes svůj odpor uveden do pražského salvátorského chrámu v Klementinu a po porážce povstání a vypovězení nekatolických duchovních z Prahy se uchýlil na venkov. V roce 1628 odešel společně se svým zetěm J. A. Komenským do exilu (jeho dcera Marie Dorota se stala v září 1624 Komenského druhou manželkou), stal se správcem českého sboru v Lešně a zde i zemřel.

Posledním správcem třebíčského sboru byl od roku 1616 Vavřinec Justyn. Za doby jeho působení se město po bělohorských událostech stalo útočištěm nekatolíků z širokého okolí, neboť jeho vrchnost, Karel st. ze Žerotína, si vyžádal u císaře tzv. ochranný list. Bratrské bohoslužby mohly nerušeně probíhat až do roku 1628. Nekatoličtí duchovní odcházejí v tomto a následujícím roce do Polska, Slezska a Uher. Stěhuje se i evangelický farář Jakub Petrozelin a řada obyvatel města. Někteří zůstávají s nadějí, že se nepříznivá situace časem změní. V září odjíždí z města se svou manželkou i Žerotín. Vavřinec Justyn pobývá ve Vratislavi a v uherské Skalici, odkud může přes hranici spravovat tajné bratry. V roce 1632 se stává seniorem exulantských sborů na Slovensku, umírá po šestnácti letech v Púchově. Skutečná rekatolizace Třebíče je provedena až po skončení třicetileté války, do té doby zůstává velká část obyvatel nekatolického vyznání.

Památky na Jednotu bratrskou v Třebíči nezůstaly žádné. Komplex bratrských budov ve čtvrti na Jejkově darovala nová vrchnost, hrabata z Valdštejna, řádu kapucínů. Ti po určitém rozvažování bratrský kostel i ostatní budovy zbořili a na jeho místě v roce 1687 začali stavět klášter. Nová stavba s kostelem Proměnění Páně, dokončená v roce 1693, se měla stát symbolem vítězství protireformace. Návštěvník města zcela jistě ocení soubor staveb, které jsou od nedávné doby zapsány na seznamu památek UNESCO. Jde o židovskou čtvrť se dvěma synagogami a hřbitovem se 3000 náhrobky, urbanisticky nejzachovalejším komplexem v Evropě (jedná se o první židovskou památku mimo území Izraele, která byla do seznamu zapsána), a baziliku sv. Prokopa, stavbu z poloviny 13. století v přechodném románsko-gotickém slohu.

Další informace:
www.trebic.cz (oficiální stránky města s velmi zdařile provedeným průvodcem po místních památkách)

Fulnek

Počátky sboru ve Fulneku jsou spjaty s příchodem braniborských valdenských, kteří se v roce 1480 usadili na Lanškrounsku a ve Fulneku a vytvořili tak dva nové jazykově německé sbory Jednoty. Již kolem roku 1483 obdrželi Fulnečtí od své vrchnosti Jana st. ze Žerotína privilegia „pro sbor bratrský, který je zde v mém městě F. pod branou, když se jde dolů po pravé straně". Oba německé sbory sílily a v roce 1531 pro ně Michael Weisse, původně vratislavský mnich, po přístupu k Jednotě správce v Lanškrouně, připravil kancionál „New Gesangbuchlen". Dočkal se řady přetisků, Weisseho písně se staly velmi oblíbenými v Německu, kde se v evangelických církvích zpívají dodnes.

Před polovinou 16. století byl zdejším správcem Michael Tham, který po prvním stavovském odboji odešel do Polska a působil v Poznani. Po smrti správce Jana Jeleckého nastoupil na jeho místo fulnecký rodák Petr Herbert († 1571), významný bratrský teolog a prostředkovatel kontaktů s protestantským zahraničím. Účastnil se poselstva k císaři Maxmiliánovi II., jemuž předal Bratrskou konfesi, spolupracoval na vydání německého bratrského zpěvníku, pro který přeložil řadu písní. Nekrologium jej charakterizuje jako muže „velmi učeného a s mnohými učenými v cizích krajinách nade všecky jiné v Jednotě ten čas nejznámějšího". Ve Fulneku působil i Lukáš Helic, jeden z překladatelů Bible kralické, původem ze židovské poznaňské rodiny.

Také zde našla Jednota nakloněnou vrchnost, a to v Janovi Skrbenském z Hříště, ale z počátku přátelský vztah se časem zhoršil. V roce 1586 uvěznil některé z bratří pro finanční neshody a později dokonce usiloval o odvolání jejich kněze Václava Preise, který nakonec raději odešel do Hranic. Ve Fulneku byla v té době vynikající bratrská škola, na niž se chodili učit mládenci z celé Moravy německy. Krátký čas ji řídil i známý učenec Mikuláš Albert z Kaménka, překladatel Bible kralické a pozdější profesor hebrejštiny na pražské univerzitě. Od počátku roku 1618 byl správcem fulnecké školy J. A. Komenský, který zdejší sbor nazýval „nejslavnějším v naší moravské církvi".

Po Bílé Hoře Komenský z města před postupujícím španělským vojskem uprchl a odebral se na bezpečnější Žerotínovo panství do Brandýsa nad Orlicí. Bratrský sbor byl na konci 17. století věnován špitálu chudých a přilehlá modlitebna se stala kaplí, nově vysvěcenou v roce 1706. V průběhu 19. století celý areál chátral, v padesátých letech 20. století proběhla rozsáhlá rekonstrukce jeho objektů a v roce 1962 byl vyhlášen národní kulturní památkou. Původní bratrská škola byla zbořena v roce 1838 a na jejím místě postavena nová školní budova. V bývalém bratrském sboru dnes sídlí Památník J. A. Komenského jako součást instituce Muzea Novojičínska a nabízí návštěvníkům ke zhlédnutí stálou expozici „Život a dílo J. A. Komenského".

Další informace:
www.fulnek.cz (oficiální stránky města)
muzeum.novy-jicin.cz
(stránky Muzea Novojičínska)

Místa spojená s osobností Karla st. ze Žerotína

Nejvýznamnější postavou moravských předbělohorských dějin je bezpochyby stavovský politik Karel st. ze Žerotína. Pocházel ze starobylého rodu, povýšeného v roce 1480 do panského stavu. Narodil se v roce 1564 v Brandýse nad Orlicí, vychován byl v Jednotě a v dospělosti se stal jejím příkladným ochráncem a podporovatelem. Během zahraničních studií získal nejen vzhledem ke svému stavu pozoruhodné znalosti několika vědních oborů, ale také mezinárodní rozhled a cit pro politiku vzdálenou jakýmkoliv partikulárním zájmům. S řadou osobností protestantského světa udržoval po celý život písemné kontakty, čehož je svědectvím jeho rozsáhlá dochovaná korespondence.

V roce 1594 se účastnil vojenského tažení proti Turkům a stal se členem moravského zemského soudu. Na konci 16. století je již vůdcem moravské nekatolické opozice. Po politicky motivovaném útoku na jeho osobu, kdy mu v roce 1599 hrozil trest za velezradu, se stáhl na několik let z veřejného života. Svou pozici hájil roku 1606 známou „Apologií", určenou Jiříkovi z Hodic, kde poukázal na nejednotu, sobeckost a neschopnost členů moravské stavovské obce. Do politického života se vrátil v době zápasu mezi císařem Rudolfem II. a jeho bratrem, arcikníže tem Matyášem. Stal se hlavním organizátorem rakousko-uhersko-moravské konfederace a snažil se pro ni získat podporu českých stavů. Ti ale oproti Žerotínově očekávání zůstali věrni svému králi Rudolfovi. Po úspěšné politicko-vojenské akci krále Matyáše a jeho konfederace byl v roce 1608 jmenován moravským zemským hejtmanem a setrval v tomto úřadě sedm let. Znechucen rozkladem politiky moravských opozičních stavů i omezeností stavovských obcí jiných zemí české koruny opět odchází z politického života.

Po vypuknutí povstání v květnu 1618 zachovává neutralitu a svou autoritou získává pro tento postoj na déle než rok i velkou část moravských stavů. Pokouší se neúspěšně o smírné řešení konfliktu, ale od května 1619, kdy na Moravě vítězí vojenskému řešení sporu nakloněná opozice, je držen v domácím vězení. Po Bílé Hoře ukrývá na svých relativně bezpečných panstvích desítky kněží Jednoty bratrské a prakticky celé její vedení a podporuje ji finančně i po jejím odchodu do polského a uherského exilu. Po vydání Obnoveného zřízení zemského pro Moravu se stěhuje na protest proti novým poměrům do slezské Vratislavi, ač mu byla jako nekatolíkovi udělena výjimka, díky které mohl nadále svobodně pobývat na svých panstvích. Od října 1633 žil v Přerově, kde po třech letech zemřel.

Karel st. ze Žerotína byl mimořádnou kulturní a politickou osobností, nedoceněnou protestantskou historiografií, jež jej vinila z neúspěchu povstání nebo dokonce z jeho zrady. Žerotín byl nejen prozíravý politik, ale i bystrý pozorovatel lidských vlastností a schopností. Jeho rozhodnutí vycházela z hluboké znalosti stavu věcí a postoj k českému povstání byl formován na základě dlouholetých zkušeností s partikulární českou stavovskou politikou. Proto také nalezl dostatek důvodů, proč být

Karel st. ze Žerotína

opatrný k riskantnímu pokusu stavů o zvrácení náboženssko-politické situace v zemi.

Nyní si povšimneme alespoň tří míst, spojených s postavou Karla st. ze Žerotína. Je to nejprve zámek v **Náměšti nad Oslavou**. Panství získal v roce 1567 Karlův otec Jan st. ze Žerotína, který jej zdědil po své matce Libuši z Lomnice. Mezi lety 1572–1578 jej nákladně přestavěl po vzoru italských renesančních staveb. Po jeho smrti drželi Náměšť střídavě bratři Jan Diviš a Karel st. ze Žerotína, který zde v roce 1586 slavil svatbu se svojí první ženou, Barborou Krajířovou z Krajku. V roce 1629 prodal Žerotín zámek i panství Albrechtovi z Valdštejna, jenž je ještě téhož roku přenechal Werdenberkům. Dnes je zámek národní kulturní památkou.

Významnější roli v Žerotínově politickém životě hrály **Rosice u Brna**. Přestavbu původně gotického hradu na renesanční zámek započal Jan st. ze Žerotína, který jej využíval jako své druhé sídlo hned po Náměšti, a pokračoval v ní jeho syn Karel, který si jej vybral za svou rezidenci. Zámek nevyniká ani tak rozsahem celé stavby, jako její uměleckou úrovní. Arkádové ochozy ve třech podlažích nesou sloupy toskánského, ionského a korintského řádu a jsou vyzdobeny jemnými reliéfy. Na plných parapetech pater se uplatnily figurální reliéfy s mytologickými náměty, portál zdobí postavy atlantů. Zámek byl důstojnou reprezentací Žerotínova postavení v čele moravské stavovské obce. V roce 1611 zde proběhlo jednání zástupců rakousko-uhersko-moravské opozice o dalším postupu proti Rudolfovi II. Po bělohorských událostech ukrýval Žerotín na Rosicích bratrské kněze, několik měsíců také ivančického biskupa Jiřího Erasta. Také toto panství Žerotín v roce 1628 prodal Albrechtovi z Valdštejna a podobně jako Náměšť se dostává hned následujícího roku do rukou Werdenberků.

Konečně posledním z moravských míst, u kterého se v souvislosti s Karlem st. ze Žerotína zastavíme, je **Bludov** u Šumperka. Zdejší pozdně renesanční trojkřídlá budova zámku vznikla až za Kryštofa Pavla z Liechtenštejn – Kastelkornu, který získal bludovské panství jako konfiskát po Bílé Hoře a zdánlivě s naším Žerotínem nijak nesouvisí. V roce 1710 se dostalo panství opět do rukou Žerotínů a jeden ze členů tohoto rodu, František Josef ze Žerotína († 1845), významný moravský hospodář, nechal u místního kostela vybudovat novou hrobku, do které v roce 1842 přenesl ostatky Karla st. ze Žerotína a jeho příbuzných, jež byly ve dvacátých letech 18. století objeveny na místě bratrského kostela na Loukoti v Brandýse nad Orlicí. A tímto místem přehlídku nejvýznamnějších moravských lokalit spojených s Jednotou bratrskou uzavřeme.

Jiří Just, Th. D

Prohlášení církví k ochraně zvířat

Dokončení ze str. 2

svěřenému stvoření." A pokračuje: "Věříme, že ve světě stále narůstajícího násilí vůči ostatním, sobě samým a přírodě je nezbytné probuzení a obnovení našeho soucitu se vším, co má život. Tento závazek soucitu musí začít u těch nejzranitelnějších mezi námi, a těmi jsou právě zvířata."

U vědomí toho, že člověku je Bohem uložena povinnost péče o všechno jeho stvoření, jehož podstatnou částí jsou divoká, domestikovaná a hospodářská zvířata, je obzvláště církvím ukládána povinnost ochrany těchto tvorů. Jednotlivé církve a lidé víry jsou tudíž vyzýváni 1) uplatňovat svůj vliv při zavádění zákonů na ochranu zvířat proti krutosti, organizovat programy humánní vý-chovy, podporovat a propagovat sterilizaci domácích zvířat a adopci zvířat z útulků, 2) vzhledem k nesmírnému utrpení hospodářských zvířat v dnešním systému velkochovů a továrních farem a k utrpení zvířat na kožešinových farmách činit morálně odpovědná rozhodnutí při volbě potravy a odívání, a to snížením spotřeby masa a odmítnutím výrobků z kožešin, jakož i aktivně podporovat programy a organizace usilující o humánní zacházení se zvířaty, 3) odmítat jakýkoliv sport a formy zábavy, které zvířata vykořisťují, zraňují či způsobují jim bolest, 4) podporovat zákony a aktivně přispívat k zavedení zákonů na ochranu zvířat používaných ve výzkumu, požadovat zákaz pokusů způsobujících bolest a utrpení a podporovat výzkum alternativních metod a jejich uvádění do praxe, a 5) aktivně bojkotovat instituce a programy, které způsobují ničení přírody, vedou k vybíjení divoké zvěře a ohrožují zdroje jejich obživy a jejich přežití.

V závěru prohlášení jsou tato slova: "Jakožto ochránci Božího stvoření, bereme na sebe odpovědnost a morální závazek chránit životy zvířat. Doznáváme, že my lidé jsme pouhou částí Božího stvoření a tudíž nesmíme předpokládat, že jsme jediní, na kterých záleží. Vědomi si toho, že zvířata jsou neoddělitelnou částí našeho společenského a přírodního uspořádání, doznáváme, že jakákoliv snaha o lepší uspořádání světa nebude úspěšná, aniž bychom byli opravdovými zastánci zvířat a při svých rozhodováních brali v úvahu jejich zájmy. Nakonec pak vyzýváme představitele církví všech vyznání, aby ctili a povzbuzovali ty, kteří vedeni soucitem učinili morální rozhodnutí při výběru svého jídla a ošacení, jakož i ty, kteří pro dobro zvířat pracují."

Zde prohlášení končí. Ačkoliv dokument přímo nevyzývá k přijetí vegetariánství coby nejúčinnějšího způsobu, jak zmenšit utrpení zvířat, na několika místech zmiňuje nelidskost soudobého chovu hospodářských zvířat a jejich utrpení. Je na nás všech, zvláště pak na církevních vzdělavatelích a kazatelích, se hluboce zamyslet nad výzvou tohoto jedinečného dokumentu a svým dílem přispět k vytvoření laskavějšího a soucitnějšího světa.

Jan Čejka
(listopad 2007)

Záměrem organizace "Best Friends Animal Society" je do konce roku 2008 shromáždit 1 milion podpisů lidí, kteří by tak vyjádřili svůj souhlas s tímto prohlášením a chtěli by se dle něho řídit.

Svůj podpis můžete připojit na: http://network.bestfriends.org/Petitions/Sign.aspx?pn=6

Okovaná bota na Davidově hvězdě?

Dokončení ze str. 1

tiché řeči jakési mladé slečny: „Nemám je ráda, ale pomohli mi. Byla jsem obtěžována jedním "úchylákem" a policajti mi odmítli pomoci s tím, že když mi vysloveně neublíží, tak s tím nemohou nic dělat. Obrátila jsem se tedy na kamarády, kteří měli přátele mezi skiny a ti si ho podali. Od té doby mám pokoj."

V té chvíli jsem začal chápat, proč většinová společnost extremisty v něčem i podporuje.

Ve světle posledních událostí jsem si opět nově uvědomil, že s naší demokracií není něco v pořádku. Lidé si pozorně všímají toho, jak jednotliví politici, politické strany a státní instituce slibují řešení ožehavých problémů, a pak jsou zklamáni, když bez jakéhokoliv vysvětlení tyto sliby nejsou plněny. Není divu, že sílí touha společnosti po vládě pevné ruky, která vše rychle vyřeší. Ve chvílích, kdy je člověk pod ekonomickým či jiným tlakem, má pochopitelnou tendenci se této "silné ruky" chytit. Domnívám se, že extrémisté se dnes profesionalizují a hledají nepřítele, na kterého by mohli ve vhodný čas svalit příčinu případných politicko – ekonomických problémů a zajistit si tím vstup do vysoké politiky. Nic nového pod sluncem. Dějiny by se tak jen spirálovitě zopakovaly.

Již od roku 1993 jsem členem Nadace Tolerance, která si dala za cíl sledovat projevy extrémismu a hlídat dodržování lidských práv v ČR. Při monitorování útoků s rasovým podtextem jsem si vícekrát uvědomil, že mnozí i tzv ."slušní lidé" jsou jen málokdy ochotní se zastat druhých lidí v jejich nouzi. Zůstává mi otázkou, zda je za tím pohodlnost, strach, nebo výchova dle českého přísloví "Nehas, co tě nepálí". Asi nejpřesvědčivější zodpovězení této otázky mi přinesl ve svém zamyšlení na Staroměstském náměstí spisovatel Arnošt Lustig. Řekl, že když je nakládali do dobytčáků a vezli do vyhlazovacích táborů, že nejvíce pociťoval od svých spoluobčanů lhostejnost.

Jsem přesvědčen, že v naší demokracii se najde dostatek vůle k zastání se těch, jímž jsou pošlapávána práva, aby již nikdy nemusela jakákoliv okovaná bota dupat po Davidově hvězdě.

Daniel Smetana,
kazatel Církve bratrské

Zpráva o Světovém dni modliteb

Každoročně se scházíme v březnu v rámci Světového modlitebního dne. Je to ekumenické setkání s liturgií, kterou připravují ženy z výboru SDM v různých zemích světa. Na konci shromáždění se koná sbírka, vždy určená pro jistý účel. V roce 2007 (liturgii připravily ženy z Paraguay) se shromáždění konala na 80 místech a celkem bylo vybráno 130 tisíc Kč. V SDM jsou zapojeny církve i jednoty v naší zemi: Římskokatolická církev, CČSH, ČCE, BJB, Církev bratrská, Armáda spásy i další. Paraguay je chudá země, která potřebuje i naši podporu; proto část sbírky byla určena na podporu vznikla oddělení pro dívky při Zemědělské škole (Centro Educativo Familiar Agricola) v Curuguati v Paraguay.

Je to škola, která vzdělává syny drobných zemědělců, povětšině míšenců nebo indiánů. Tato škola předává nové generaci znalosti a schopnosti hospodařit a uživit se na vlastní půdě; učí je výrobní postupy v ekologickém zemědělství, základům ekonomiky, principu družstevnictví, aby obstáli proti velkým firmám, ale i všeobecné předměty a náboženství. Škole patří 110 ha půdy, na které mají zeleninovou zahradu, lesní školku, chovají dobytek i zpracovávají dřevo a provozují včelařství. Na polovině pozemků nechávají prales, kde se učí získávat zdroje, aniž by ho poškodili. Škola potřebuje vybudovat sklad i získat stroje. Potřebuje finanční pomoc, aby mohla otevřít oddělení pro dívky. K tomu přispěli účastníci našich setkání v březnu. Koncem září předala předsedkyně SDM v Česku, farářka Církve československé husitské Alena Naimanová, faráři Winfriedu Moschnerovi dar 4.000 euro pro Zemědělskou školu v Curuguati.

Liturgii na rok 2008 připravuje výbor SDM z Guyany. Tato země nemá tak velikou nouzi, proto jsme se usnesly, že letošní sbírku rozdělíme mezi UNICEF a některá naše zařízení Diakonie a Charity.

SDM se koná vždy první pátek v měsíci březnu, tedy 7. března 2008 – ale již nyní chceme upozornit na tato plánovaná shromáždění i sbírky, které jsou vpravdě ekumenické ve svém zaměření – jsou v nich zapojeny všechny církve po celém světě.

Alena Zikmundová

Že by nás měl svět soudit?

Ad Chléb ze tří měřic mouky 32–33/07

Je jistě dobré, když si přiznáváme své chyby. Z článku bratra Veselého mám však dojem, jako bychom se měli zodpovídat světu. Svět nás obviňuje, takže jsme hned vinni? Takhle to jistě myšleno nebylo, ale není právě toto jedním z logických domyšlení apelu článku? Podle jakéhosi průzkumu svým náboženstvím my křesťané škodíme… Tedy je to hned pravda? Zvláště mě popudila věta „…vidíme, že církev je v krizi a že vinu na tom nemají oni" (-její zřejmě necírkevní pozorovatelé zvenčí) „ani „svět", jenž všechno dobře zesvětštil a na všechno posvítil svým rozumem, ale církev sama, my, křesťané". Kdybych se snad až příliš nechal unést emocemi, prohlásil bych autora článku za zrádce. Po jakémsi vystřízlivění však docházím k jinému závěru: Bratr Veselý snad nevidí onu propast, která zeje mezi „světem" a „církví" od jejích nejranějších dob. Toto leží na srdci zvláště evangelistu Janovi. Bůh má svět rád, ale to nic nemění na skutečnosti, že svět je také zlý. My křesťané žijeme ve světě, ale tento svět je nepřátelský, a tak se za nás Ježíš přimlouvá (J 17,15), aby nás Otec zachoval od zlého ve světě. Církev není ze světa, nýbrž z Boha. To je hluboké zjištění evangelistovo. Může nás pak ještě svět nějak objektivně a pravdivě posoudit a ještě k tomu osočit? Pokud si řekneme kritiku jako křesťané mezi sebou před Bohem, je to dobře, ale pokud nám ji vmete do tváře svět, nechává mě to docela chladným. Svět pro mě není kritériem. Zvláště v této době a v zemi, kde jako křesťané tvoříme menšinu, se nebudu podřizovat většinovému sekulárnímu názoru. Naopak v tom spatřuji protivenství světa, které poznali už i první křesťané, a jsem rád, že jsem právě s nimi na jedné lodi. Svět mě soudit nebude, toho se skutečně nebojím. Je pravda, že tam, kde se z křesťanství stává jen nedělní náboženství, vskutku není něco v pořádku, ale za to nemůže křesťanství, za to může právě mimocírkevní svět. Křesťan by se jím samozřejmě neměl nechat svádět, ale svůdce je horší nežli ten, kdo jím byl sveden.

Adam Balcar

Inzerce

Seznamka pro křesťany
www.noemka.com,
info@noemka.com
Informace k přihlášení: tel-sms: 777 222 877

č. 45

ZUŠ Praha 7 přijímá žáky na obor HRA NA VARHANY.
Kontakt pro bližší informace: 220875863, 220876945, 603460 548, zus.simackova@seznam.cz

č. 49

Pozvánky

Setkání křesťanů

I tento rok proběhne tradiční předvánoční setkání křesťanů na pražských Vinohradech. Na tuto společnou vánoční bohoslužbu jsou zváni všichni křesťané a jejich přátelé, kteří by se rádi na chvíli zastavili v předvánočním shonu a mohli si tak vychutnat pravou podstatu Vánoc.

Vánoční bohoslužba proběhne v sobotu 8. prosince od 18 h v Husově sboru Církve československé husitské v Dykově ulici na pražských Vinohradech.

Netradičním prvkem celé bohoslužby bude doprovodný zpěv dvou gospelových souborů - Maranatha Gospel Choir z Prahy a jejich hostů z Liberce - Generace Gospel Choir. Tito převážně mladí lidé, tak doprovodí svým zpěvem krátká kázání zástupců tří církví Prahy 2 - Pavla Mošnera z Církve bratrské, Petra Houšku z Římskokatolické církve a Daniela Majera z Církve československé husitské.

Na setkání s vámi se těší křesťané z pražských Vinohrad.

* * *

Vánoční dvoreček se koná v přilehlých prostorách vinohradského sboru Bratrské jednoty baptistů, Vinohradská 68 (nám. Jiřího z Poděbrad) v sobotu 15. 12. 2007 od 10.00 do 16.00 h.

Nabízíme předvánoční zastavení s možností výběru drobných dárečků, vánoční výzdoby, vánoční přání, práce chráněných dílen a Teen Challenge, střediska pro závislé.

Nahlédnutí do prostor, které neznáte.

Pro děti je připraveno "chytání kaprů s překvapením".

Těšíme se na vás a přejeme požehnaný předvánoční čas!!!

* * *

Evangelický kostel u Salvátora,
sobota 15. prosince 2007 v 19.30
SANDRIK GIOVANNINO DE PROVOLONE: VÁNOČNÍ ORATORIUM
Účinkují:
Ondřej Šmíd (Evangelista), Jana Levicová (Marie), Ivo Michl (Herodes), Barbora Sojková a Marta Lopourová Fadljevičová (Andělé) sbor Naši pěvci, sbm. Lydie Härtelová
Sandrik Collegium
řídí Michal Novák
Vstupné dobrovolné

Rekreační křesťanský dům "GRÜNE AU"

samoobslužný dům ze k rekreaci do nádherné alpské krajiny v St. Wolfgang - kde pro nádheru této perly přírody a pro Slovo Boží, jehož je náš dům plný - i duše může dýchat...

Nachází se vých. od Salzburgu, z Prahy 4 hod, 50 míst; pro skupiny i pro jednotlivce, křesťanská obecenství i sportovce. Sněhový ráj "Postalm" (1200-1900m) - skibus zdarma - sníh do Velikonoc. Horské túry začínají přímo u domovních dveří. Cena: Skupiny 12,50 ev. 11,50; jednotlivci 13,50 euro/den; děti sleva; pro náročnější „Bungalow" pro 4 dosp. a 4 děti - 100 euro/den.

www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de

Jiří Potoček tel/fax 49 553 9393.

č. 51

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

ET
KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník
36/2007
19. prosince 2007 ◆ ročník 92 ◆ cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde 9. ledna

Z obsahu

* *Všechno je naopak*
* *Rozhovor s biskupkou Margot Kässmannovou*
* *Cena elektřiny a vyprodaná ČEZ*

Ráj se opět otvírá

Zní to možná sentimentálně, ale vánoční dny odkazují veškerou svou vahou právě k této události: Odkud jsme byli my, lidé, kdysi vypovězeni, co před námi bylo pro naše nevhodné chování uzavřeno, to se nám opět stává šancí a výzvou. Cherubové střežící s plamenným mečem hranici ráje jsou pryč. Místo nich se na pomyslném rozhraní oněch dvou světů objevilo Dítě, které demontuje železnou oponu, jež je do té doby dělila. Činí tak svou bezbranností a čistotou. Ráj se opět otvírá. Každý do něj může vstoupit a vrátit se tak tam, kde byl kdysi doma.

Stěhování národů, hromadný úprk do nově zpřístupněného prostoru, se však nekoná. Země zaslíbená lidstvo neláká. Máme své hrnce masa a o manu nestojíme. Přesadit si z ráje na svou zahrádku sazenici stromu poznání či dokonce stromu života, to by se nám líbilo. Ale opustit důvěrně známé prostředí se nám nechce. Znamenalo by to totiž příliš měnit své způsoby. Vyhovuje nám ta polovičatost. Můžeme v ní nadále profitovat z toho, co by v ráji neobstálo, a současně dýchat vzduch svobody, pravdy a lásky, který k nám z něj vane.

Vánoční demontáží železné opony proto zápas o ztracený ráj nekončí. Těm, kteří se ve svém vyhnanství zabydleli, je třeba tu staronovou rajskou kvalitu znovu přiblížit. Proto ono Dítě opouští bezpečí rajského prostoru, strom života a sestupuje k nám, do údolí stínu smrti. Nevyčítá nám, jak hluboko jsme klesli, ani jak jsme bláhoví, když se pokoušíme budovat si své věčné příbytky právě tady. Bere nás prostě za ruku a vyvádí odtud. Zachraňuje nás pro život. A samo přitom svůj život ztrácí. Ráj, který se před námi o Vánocích opět otvírá, je draze vykoupený.

Emanuel Vejnar

Z areálu evangelické fary v Lysé nad Labem

Vánoční přání a novoroční pozdrav

členům KJ, čtenářům ET – KJ, i všem našim přátelům

Hospodine, svými skutky působíš mi radost, plesám nad činy tvých rukou: Tvoje činy, Hospodine, jsou tak velkolepé, tvoje záměry jsou přehluboké!
Ž 92,5-6

Vážené sestry a milí bratři,

blížící se konec občanského roku nás vybízí ke krátkému bilancování - a my s vděčností můžeme konstatovat, že se podařilo o další rok prodloužit již úctyhodnou historii vydávání našeho Evangelického týdeníku. I když jsme si vědomi celé řady jeho přetrvávajících nedostatků, přece se domníváme, že leckteré uskutečňované změny byly správným směrem a vedou k větší aktuálnosti a čtivosti Kostnických jisker.

Nebylo však v našich finančních možnostech, i přes obdržené příspěvky a dary, abychom mohli vydat všechna čísla. Přesto jsme odhodláni ve své činnosti pokračovat, a tak se chystáme v roce 2008 vydávat již 93. ročník Kostnických jisker! Věříme, že nás budete odhodlaně podporovat jak autorskými příspěvky, tak i finančními dary. Je to opravdu velice potřebné.

Obracíme se nejen na jednotlivce, ale i na sbory, senioráty, církve a různá sdružení, aby podpořily vydávání jednotlivých čísel či dvojčísel s tím, že dostanou na jejich stránkách prostor představit své společenství a jeho aktivity. Prosíme, abyste v případě zájmu o tuto spolupráci a ochoty tímto způsobem umožnit vydání konkrétního čísla kontaktovali redakci.

Nad našimi bilancováními, pohledy zpět i do budoucnosti, nad každodenními starostmi, nepokojem a obavami však vytrvale zaznívá potěšující a mocné evangelium, že nezáleží pouze na nás a našich schopnostech, ale na milosrdném Bohu, který se k nám sklonil a sklání a otevírá před námi širší perspektivu, než kterou bychom si dokázali představit. Ať se tedy při nás naplňuje, pro Boží lásku, jeho z milosti darované potěšení i naději, ten div, že navzdory naší slabosti budeme posilováni k dobrým slovům i činům, jak je to obsaženo v apoštolském poslání:

Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu. **(2Te 2,16-17)**

Za předsednictvo Kostnické jednoty – Sdružení evangelických křesťanů o.s.

Bohumil Kejř

Aktualita

Pomoc na cestu životem

(a ne klacky pod nohy)

O nezajištěnosti se dobře mluví, káže, poslouchá za temných zimních večerů při světle svící v pohodě našich domovů či církevního zázemí. V době narození našeho Spasitele navíc neexistovalo pojištění zdravotní, nemocenské, ani sociální. Akceschopná generace se měla postarat o děti i seniory. Ovšem i tehdy existovaly mezní a nečekané situace, které mohly být zničující pro rodinu, matku, dítě. Ježíš se do takové situace Josefovi a Marii narodil: *„Když tam byli, naplnily se dny a přišla její hodina. I porodila svého prvorozeného syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí, protože se pro ně nenašlo místo pod střechou. Když odešli, hle, anděl Hospodinův se ukázal Josefovi ve snu a řekl: "Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uprchni do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu; neboť Herodes bude hledat dítě, aby je zahubil."* Dojímáme se nad situací rodiny, jíž šel Herodes „po krku". Nezapomeňme ale na praktické mágy od východu, kteří obdarovali rodinu mířící do exilu: *„uviděli dítě s Marií, jeho matkou; padli na zem, klaněli se mu a obětovali mu přinesené dary - zlato, kadidlo a myrhu"*. Marie s Josefem určitě dary prodali a mohli se protlouct nesnadným obdobím. Při troše licence si to tak možná můžem ve svých představách vymalovat .

Dojímáme se o Vánocích nad osudem matky a dítěte. Neměli bychom zapomínat na situaci matek, dětí,

Dokončení na str. 2

Zaostřeno na blízko

Putinovo vítězství a církve

Demokracie to měla v Rusku vždycky těžké. Byla vlastně jen tři období, kdy dostala jakous takous šanci – léta 1905-1907, 1917 a 1991-1995. Všechna tato období byla ovšem pro Rusko obdobími hospodářského či politického úpadku. V prvním prohrálo rusko-japonskou válku, ve druhém krvácelo v první světové válce, ve třetím bylo rozkradeno. Není tedy divu, že Rusové demokracii příliš nerozumějí a ani nevědí, proč by o ni měli vlastně stát.

S výjimkou vlády bolševiků/komunistů se ruská vládnoucí moc vždy opírala o pravoslavnou církev. Její kořeny ovšem nejsou v západní tradici, nýbrž v tradici byzantské, v níž byla církev vždy zcela podřízena státu. Jak se nyní ukazuje, ani sedmdesát let nesmírného utrpení nestačilo, aby se pravoslavná církev zbavila přesvědčení, že stát by měl být jejím ochráncem a chlebodárcem. A bývalý kágébák Putin se vrací ke staré dobré carské tradici a hodlá pěstovat pevné a oboustranně prospěšné vztahy s pravoslavnou církví.

Ani sedmdesát let společného utrpení nestačilo k tomu, aby se pravoslavná církev smířila se skutečností, že jsou i jiné církve. Přitom v Rusku existovaly různé evangelikální skupiny přinejmenším od osmnáctého století, možná ještě dříve. Za cara Alexandra I. bylo přímo v Petrohradě charismatické probuzení, jež zasáhlo i šlechtu; ve třicátých letech 19. století bylo podobné probuzení mezi kozáky na Donu. I během nesmírného útlaku za Stalina a po něm evangelikálních křesťanů spíše přibývalo.

Po pádu komunismu se Rusko otevřelo i různým vlivům přicházejícím z Ameriky, Švédska či Kanady. Mnohdy docházelo k ostrým střetům mezi starými letničními, kteří prošli krutým pronásledováním, měli však sklon k u nás nepředstavitelnému zákonictví, a novými skupinami, silně podporovanými ze Západu. Až zvyšující se tlak ze strany pravoslavné církve, směřující proti všem nepravoslavným, přiměl tyto staré a nové skupiny k navázání lepších vztahů.

Dá se očekávat, že Putinova mesaliance s pravoslavnou církví bude pokračovat. Ku prospěchu Putina a ke škodě pravoslavné církve. Evangelikály a katolíky čekají spíše těžké časy.

Ale krev mučedníků málokdy tekla nadarmo.

Dan Drápal

Z církví u nás i ve světě

Křesťanské organizace poskytují pomoc obětem katastrofy v Bangladéši

(Bangalore, 20. 11. 2007- ENI / BWA) Církve v Bangladéši zahájily masivní pomoc obětem devastujícího cyklónu. Supercyklón Sidr připravil o život čtyři tisíce lidí podél jihozápadního pobřeží země.
„Počet mrtvých nevystihuje rozsah škod, které katastrofa způsobila," řekl pro agenturu ENI Elgin Saha, předseda Národní rady církví v Bangladéši.
Cyklón zasáhl a způsobil škody více než 25 milionům lidí. Celková škoda se odhaduje na 450 milionů amerických dolarů. Desítky pracovníků poskytují prostřednictvím Národní rady církví jídlo a přístřeší těm, které nejvíce postihla tropická bouře nesmírné síly.
Církvím Bangladéše pomáhají mezinárodní humanitární a náboženské organizace. Mezinárodní ekumenická aliance „Akce církví spolu" začala poskytovat podporu v nouzi víc než 35 500 lidí na jihu Bangladéše.
Světová Baptistická pomoc se zavázala prostřednictvím svých členských církví v zemi pomoci 150 rodinám si znovu vybudovat domovy.

Britští baptisté se omluvili za svůj podíl na obchodu s otroky

(Washington, D.C., 20. 11., 2007 – BWA) Rada Jednoty baptistů Velké Británie se na svém setkání 12. – 14. listopadu v Swanwicku v Anglii omluvila za svůj podíl na obchodu s otroky.
„Předkládáme svou omluvu Bohu a svým bratřím a sestrám. Omlouváme se za vše, co zapříčinilo a stále způsobuje utrpení, jehož pramenem je otroctví v celé své hrůzostrašnosti."
Transatlantický obchod s otroky byl hlavním tématem setkání rady. Letos si svět připomíná 200. výročí jeho zrušení v Británii. Omluva byla zároveň vyslovením záměru „proměnit slova a pocity, které jsme dnes vyjádřili, na konkrétní činy".
Generální tajemník Jednoty baptistů Velké Británie Jonathan Edwards prohlásil: „Bůh nás nevedl k jednoduchému závěru o bolestném období naší historie. Vedl nás však k novému vzájemnému vztahu jedněch k druhým jako lidu Evangelia."

Ekuména vo svete 48/2007

Pomoc na cestu životem

Dokončení ze str. 1

rodin v naší současnosti. Je samozřejmé, že mnohé matky jsou i dnes v bezvýchodné situaci a musí být rády, když jim společnost coby tři králové nějak prospěje. Volné místo v jeslích se mnohdy nenajde. Zdaleka ne každá matka si může dovolit chůvu výlučně pro své dítě. Většinou to není věcí volby, nýbrž poznané nutnosti. O to hůř, když podněty naší vlády vedou matky k rozhodnutí, které dětem nepřeje. Vládne zde nepřímá úměra. Čím kratší dobu matky s dítětem doma zůstanou, tím více budou brát peněz. Do dvou let je měsíční taxa 11 400, do tří 7 600 a do čtyř 3 800 Kč. Podle dalších rozborů se dokládá, že „rodičky přijdou o desetitisíce" (a to i z jiných, než uvedených důvodů). Logika pobídky a daného záměru je jasná. Od dětí a do výroby! Nicméně můžeme se domnívat, že předškolnímu dítěti je v matčině náruči nejlépe. Stejně jako novorozenému v klíně Mariině.

Jan Kašper

O sportu a vyhánění ďábla

Sportovcem roku byla letos vyhlášena Barbora Špotáková. Hodila oštěpem dál než všechny ostatní ženy. Mladá, vysoká blondýnka si snadno získala obdiv a sympatie. Také jsem se na ni rád a s uznáním podíval. Zároveň jsem si vzpomněl na "sportovce" z našich řad, faráře a profesora Jana Miliče Lochmana. Nebyl k sportu ideálně vybaven. Páteř mu poněkud uhýbala ze správného směru, ale to mu nepřekáželo při fotbalu, lyžování a plavání. Všechno to provozoval s chutí, ba s radostí. Je-li v nebi hřiště, uvidíme ho při kulatém míči, a je-li tam sníh, nedostihnete ho při sjezdu nebeských hor. A snad tam bude i nesmírný bazén pro všechny milovníky vodních her. Jednou jsem ho tam viděl dovádět, ale to bylo ještě zde mezi námi. Prozradím vám, že ještě jako profesor systematické teologie slíbil, že jednou napíše teologii sportu, což by byl sport, jaký se Bohu líbí. Už k tomu nenašel čas a doba teologie genitivů rychle opadla. Nicméně z jeho slibu zůstává kladné hodnocení sportu jako oblasti, kde křesťan poskakuje před svým Pánem s radostí k jeho slávě.
20. století nasadilo sportu cizí masku. Učinilo z něho podnikání, jakési divadlo s několika účinkujícími a s masou diváků, kteří si tu podívanou musí zaplatit. Ti, kdo to financují a pořádají, shrábnou většinu zisku. Skutečná hra, vzbuzená chutí a radostí ze života a z vděčnosti za něj, se vyskytuje už jen výjimečně. Křesťané by měli sportovat!
A nyní se vraťme k sportovkyni roku, která, jak se mohlo zdát, po delší sportovní mužské vládě Romana Šebrleho nastoluje nový věk ženy a ženskosti, jak jej předvídá Michel Houellebecq, který i se svým románem příliš dlouho šlape v blátě starého věku. Nuže, i Barbora Špotáková se nechala slyšet a přiznala, že věří, ale s tou výhradou, že nikomu nedovolí, aby oblast jejího náboženského myšlení obsadil jmény a osobami. Necituji ji doslova, nemám její výrok v této věci po ruce, ale spolehlivě pamatuji, že je to pro ni oblast tajemná, neurčitá, bezejmenná. Jako byste byli na divadelním představení, ve kterém nikdo nehraje, je tma, ale cosi se děje.
Nám tento postoj, který zajisté není ojedinělý, sdílí jej naopak mnoho lidí, poslouží jako názorný příklad toho, jak se křesťanská víra diametrálně liší od náboženství. Ta neurčitost a tajemnost, kterou náboženství vyznává, může snadno okouzlit religionisty, odborníky na náboženství, zejména katolické, ale také evangelické, je však trnem v oku těm, kteří se upnuli k jedinému jménu, jímž se jim Bůh představil. Mojžíš, jemuž se Bůh zjevil v hořícím keři, se neodvážil postavit jako vůdce před svůj lid, dokud mu Bůh nezjeví své jméno (Ex 3,13,14). Nový zákon pak charakterizuje víru jako vztah k osobě Ježíše Krista. Bez vztahu k němu a jeho jménu se víra ocitá ve vzduchoprázdnu, neprávem se nazývá vírou, je bez síly, bez lásky a pravdy. Není třeba to dokazovat. Kdykoli jsme se vzdálili z doslechu jeho slov a ze společenství s ním, opustila nás radost a pokoj, naše víra onemocněla k smrti. Jen návrat k lékaři, jenž hledá své zbloudilé ovce, nám vrací sílu a zdraví - víru. Od počátku až dodnes zní nám i všem, kdo chtějí slyšet, že jen v Ježíši Kristu je naše spása. Není jiného jména pod nebem, jímž bychom mohli být spaseni (Sk 4,12).
Tento Ježíš Kristus je PÁN, jehož jméno vzýváme a oslavujeme v každé nedělní bohoslužbě, neboť ono jediné má moc vyhánět z našeho srdce zlé duchy, démony a ďábly. To ani nejsvobodnější sport nedokáže.

Josef Veselý

Polemika

Kam, lidovci, kam jdete?

Ve dvojčísle 32-33 z 21. listopadu vyšla pod tímto nadpisem poznámka I. Krause, která vyžaduje reakci – nejen pro narážku na „aféry Jiřího Čunka", ale i pro naznačené spojení zájmů politické strany a „Církve". Ať už míní autor Církev obecnou, tedy katolickou, nebo v širším protestantském pojetí jako svazek všech církví vyznávajících Ježíše Krista jako Spasitele. Přímé spojení „Církve" a politické strany KDU-ČSL neexistuje, takže vynechání jejího označení termínem „křesťanská" by církvi nemohlo pomoci (ani uškodit). U politické strany, tedy KDU-ČSL, jde ovšem o termín zcela zásadní – určující směřování strany v politickém spektru. A v současném stavu naší společnosti, která po cílevědomém pohrdavém odsuzování všeho církevního či souvisejícího s vírou v Boha je naladěna proti čemukoli křesťanskému, by mohla na naší politické scéně ztratit oprávnění své existence. Kdo viděl na televizním programu ČT 2 ve čtvrtek 22. listopadu dokument natočený podle knihy E. Taberyho „Vládneme, nerušit", udělal si obrázek o tom, co je možné v politice bez účasti někoho, kdo má alespoň snahu o udržení jistých morálních principů, v případě KDU-ČSL proklamovaně křesťanských. Teprve po zhlédnutí tohoto dokumentu jsem pochopil, v jaké panice jednal tehdejší předseda KDU-ČSL M. Kalousek, když pod hrozbou vzniku velké koalice a další opoziční smlouvy začal s ČSSD jednat o vládě s podporou komunistů.
Pokud jde o dobu afér J. Čunka, doporučuji čtenářům Kostnických jisker vyhledat si letošní č. 6 ze 7. března t.r., v němž je na str. 3 uveden článek „Bratři (v jiném triku) - rozhovor". Jde o rozhovor Bohumila Kejře se starším bratrem Jiřího Čunka Josefem, vysvěceným knězem. Nelze sice ocitovat celý rozhovor, ale ocituji několik vybraných vět, od jejichž přečtení jsem si byl jist jeho nevinou. Cituji: „Všichni sourozenci jsme žili ve skautu a odmalička v katolické mládeži (my děti i táta jsme přijali velmi živou a radostnou víru mámy)...
Jiří založil rodinu a je s manželkou aktivní ve světovém katolickém hnutí Fokoláre... Odmala jsme se točili všichni sourozenci kolem kostela a od r. 1969 kolem skauta. Rodina z tátovy strany žije protestantskou tradicí, máma vychází z čistě katolické části Valašska. Takže od kolébky jsme žili s tím, že jen laskavostí a věrností podstatnému můžeme být křesťané i navštěvující se rodina. Ekumenismus je věcí prožívaného Krista..."
Moji víru v čistotu Jiřího Čunka podpořil i on sám svou neagresivní, ale sebejistou obranou při svých televizních vystoupeních. Naproti tomu mě mrazilo při jeho posledním napadení v „Reportérech": v jakém státě to žijeme, když se mohou podobné informace dostat do veřejnoprávní televize! Podobné pochybnosti byly vysloveny i v médiích – naopak ale v jinak seriózním Respektu byl odchod Jiřího Čunka z vlády považován za skvělý.
V Respektu č. 46 vyšla velká polemika o KDU-ČSL – s podnadpisem „Jiří Čunek není dost dobrý pro vládu, ale pro lidovce ano. Jde o příznak jejich síly, nebo spíš bezradnosti?" Pro mě jde především o důkaz jejich odvahy, se kterou se za svého předsedu postavili, přestože v médiích a díky jim i ve veřejnosti byl stále odsuzován.
Pro ty, kteří nesledují naši domácí politickou scénu pozorně či pravidelně, bych shrnul stále připomínané aféry Jiřího Čunka takto: obvinění z rasismu z důvodu řešení romských problémů ve Vsetíně v pohledu Vsetínských nebylo oprávněné, korupci ve formě 0,5 mil. úplatku (před 5 lety!) vyšetřování neprokázalo. Sociální dávky J. Čunek nezneužíval, neboť v době jejich pobírání na ně měl zákonný nárok (před 10 lety!). Úspory na plánovanou stavbu rodinného domu právo na ně neovlivňují – naopak podléhají zákonem chráněnému bankovnímu tajemství. Pokud je třeba něco dodávat, pak snad jen to, že v celé době mediálního napadání téměř nezazněla slova „presumpce neviny".
Jako odpověď na v nadpise položenou otázku přejme KDU-ČSL, aby se jí i v budoucnu dařilo pod vedením Jiřího Čunka dostát ve vší činnosti a rozhodování svému označení „křesťansko-demokratická".

Přemysl Chleboun

Písmo, tradice a kritika překladu

„Když byla angličtina dost dobrá pro Ježíše, tak je dost dobrá i pro Texas!" – Hned několik anekdot s citovanou pointou (v různých verzích) lze dohledat na internetu. Nejvíce zdrojů ji spojuje s texaskou guvernérkou Miriam Amandou Fergusonovou, která prý měla roku 1924 zamítnout návrh na to, aby se v texaských veřejných školách vyučovalo také ve španělštině, slovy: „English was good enough for Jesus Christ and it's good enough for children of Texas. (Angličtina byla dost dobrá pro Ježíše Krista a je dost dobrá i pro texaské děti.)"
Na internetu lze ovšem najít i citáty z některých amerických novin z osmdesátých let devatenáctého století s jinou verzí dané anekdoty (opět v několika obměnách). Podle ní byla odmítána už anglická revidovaná verze Písma z roku 1881 z toho titulu, že předchozí, tradičně používaná anglická verze pochází prý přímo od biblických autorů. Tak třeba podle New York Times z 23. května 1881 jakýsi farmář kategoricky odmítl finančně podpořit práci na novém překladu s tím, že předchozí anglická verze „was good enough for St. Paul, and it's good enough for me (byla dost dobrá pro svatého Pavla, a je tedy dost dobrá i pro mne)".
V době, kdy vznikl biblický kánon, a ještě hodně dlouho potom angličtina neexistovala. Stejně tak neexistovala čeština. Angličtina se neustále vyvíjí. Stejně tak se pořád vyvíjí čeština. V důsledku toho je třeba čas od času přikročit k nesmírně náročnému projektu, totiž buď k novému překladu Písma do toho či onoho národního jazyka, nebo k revizi doposud používané verze. Za takových okolností se zásadně diskutují otázky překladu, potažmo vzájemného vztahu Písma a tradice. Snad si někteří čtenáři vzpomenou na vzrušenou debatu na dané téma na stránkách našeho týdeníku v sedmdesátých letech dvacátého století, kdy se rodil ekumenický překlad. Zahájil ji prof. Luděk Brož článkem Nástroje neporozumění a stejný autor ji také uzavřel článkem Nástroje porozumění. Mezitím to jenom jiskřilo. V žádném z otištěných příspěvků se sice výslovně nepravilo, že kralická čeština byla „dost dobrá pro apoštola Pavla", u některých ale k podobnému trvzení zbýval příslovečný krůček.

František Schilla
(z internetového humoru a redakčního archivu)

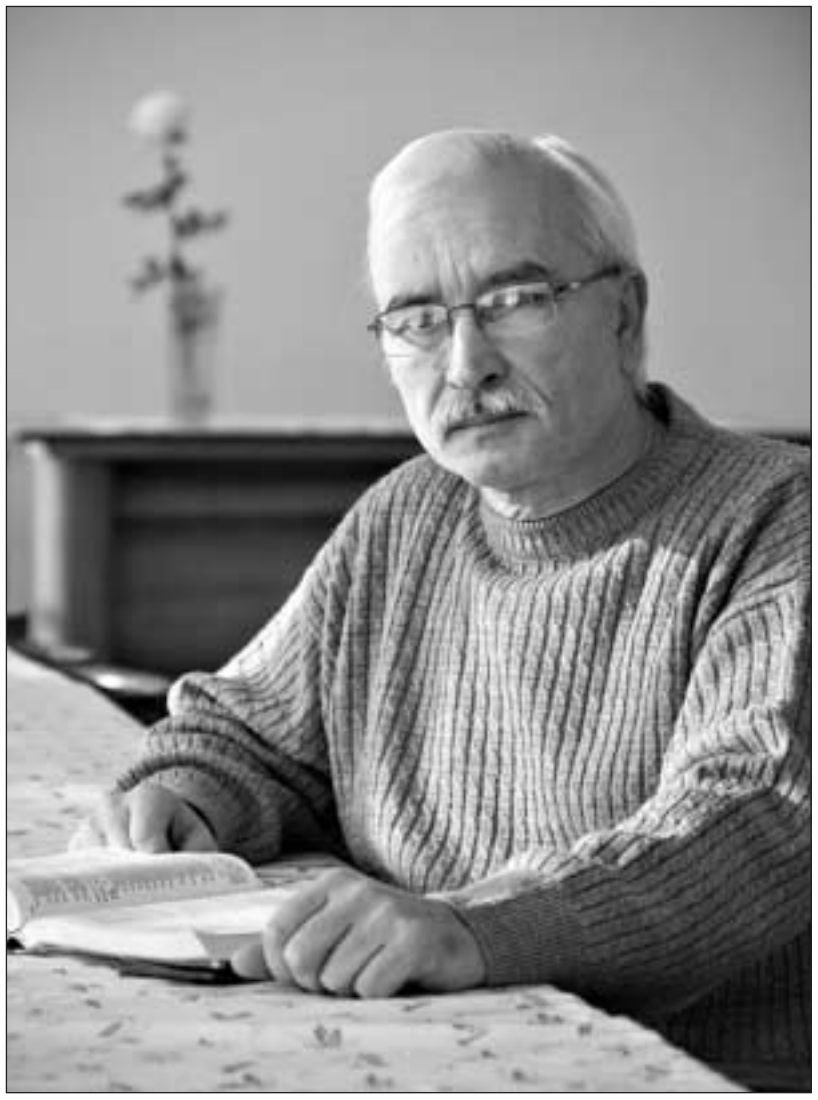
"Zpěvy vánoční Evropy" –

to je název 177 písní, které shromáždil z úctyhodného počtu pramenů docent JUDr. Pavel Svoboda, v současné době velvyslanec ČR při Radě Evropy, ale též všestranný křesťanský muzikant. Kromě úvodních latinských písní tu je zastoupena lidová a zlidovělá tvorba tří desítek národů - vždy v originálu (i v azbuce a řecké alfabetě) a českém přebásnění. Pavel Svoboda písně z velké části sám přeložil (pro zbytek si našel spolupracovníky), uspořádal, opatřil akordy a zajímavými komentáři. Zpěvník je opatřen tematickým rejstříkem a abecedním seznamem podle českých názvů. Vydal jej pražský "Triton".
Cena vkusného dárkového vydání je 449 Kč.

D. H.

Bydlí mezi námi

V tomto prosincovém vánočním čísle vám představujeme člověka, který nemá zcela běžné povolání. A bezesporu patří k těm, kteří do pomyslné mozaiky života vkládají barevná sklíčka a obohacují náš život. Je jím evangelický farář, pan Mgr. Emanuel Vejnar. Narodil se v Duchcově v rodině faráře. V tomto městě také vystudoval gymnázium. Evangelickou teologickou fakultu absolvoval v Praze. Během studia se dostal do prostředí Charty 77, což mu za minulého režimu způsobilo nejeden problém. Na své první místo byl před třiceti lety povolán do sboru v Ledčicích pod Řípem. Pak působil v Brandýse nad Labem a nyní je již 11 let v našem městě, v Lysé nad Labem. Má pět dětí, jeho nejstarší dcera je farářkou v Liberci. Nebojí se fyzické práce, rád zvelebuje farní zahradu, ale zastane třeba i práce zednické nebo kamenické. Volný čas tráví nejraději na zahradě. Říká, že je to pro něj po duševním vypětí ta nejlepší relaxace. Na dovolenou jezdí s rodinou do Podkrkonoší, do rodiště svého otce. Po roce 1989 pracoval dva roky v náboženské redakci Českého rozhlasu. Je dlouholetým redaktorem Sbírky kázání, píše články do církevních časopisů, v poslední době i občasné komentáře do některých deníků.

** Jak vypadá běžný „pracovní" týden evangelického faráře?*
Farářský týden má takový podvojný rytmus. Jsou v něm dny, kdy se připravuji, a potom dny, kdy to, co si připravím, prezentuji. Takovým typicky prezentačním dnem je středa. To mám od deseti hodin bohoslužby v domově důchodců na zámku, od dvou hodin náboženství v Milovicích, od čtyř hodin výuku náboženství v Základní škole Bedřicha Hrozného tady v Lysé a od sedmi biblickou hodinu. V pátek odpoledne je zase konfirmační příprava a večer se schází mládež. Dny, které zbývají, jsou ty přípravné. Někdy ten rytmus samozřejmě něco naboural, ale pod časovým tlakem člověku nezbude než být výkonnější. Vrcholem týdne je neděle. To jsou dopoledne bohoslužby tady v Lysé a dvakrát měsíčně odpoledne v kazatelské stanici v Čelákovicích. Příprava na bohoslužby je časově nejnáročnější. Většinou ji začínám už v pondělí a dokončuji v pátek, někdy si s ní hraji až do soboty. Myslel jsem si, že budu na kázání s postupujícím věkem potřebovat stále méně času, ale opak je pravdou.

** Vy kromě farních povinností postupně zvelebujete zahradu a faru. Chtěla jsem se zeptat, co Vám to přináší? Je to pouhá nutnost, nebo si u práce i odpočinete?*
Nutnost to není, ale dělá mi radost, když vidím, že se to tu stává hezčím. Líbí se to tak mně a je to i dobrou vizitkou sboru. Všude, kde jsem působil, jsem se snažil, aby fara a kostel neodpuzovaly, ale byly i esteticky příjemným místem.

** V souvislosti s tím se zeptám, kde sháníte finanční prostředky? Nedávno jste například vymalovali kostel.*
Rozhodujícím zdrojem našich prostředků jsou lidi, kteří sbor tvoří. Tady v Lysé jsou obzvláště obětaví. V evangelické církvi se jednak dává do sbírky, vedle toho se ale platí i takzvaný salár, což je v podstatě členský příspěvek. Částky, které zde lidi na salár dávají, jsou takové, že si vedle hrazení běžného provozu můžeme každoročně dovolit i poměrně rozsáhlou investiční činnost. Tu velice zefektivňuje ještě to, že se vytvořil okruh lidí, kteří sem chodí pracovat. Od jara až do podzimu máme skoro každou sobotu dopoledne brigády. Poté, co byl areál našeho sboru vyhlášen kulturní památkou, jsme předloni získali i příspěvek od krajského úřadu. Bylo to na restaurování nápisů objevených při zmíněném malování kostela. Od města pak každoročně dostáváme příspěvek na organizaci Husových oslav.

** A kolik členů má lyský evangelický sbor?*
Na středočeské poměry je docela velký, má téměř pět set lidí. Ti ale nebydlí jenom v Lysé. Jsou na území zhruba vymezeném Čelákovicemi, Benátkami a Milovicemi. V Lysé jsou ovšem evangelíci zastoupeni nejpočetněji. Průměrná účast na bohoslužbách kolem sedmdesáti lidí, o svátcích to bývá přes sto.

** Kromě Husových oslav umožňujete v kostele pořádání například koncertů a vždy připravíte perfektní zázemí. Ale musím se přiznat, že mě trošku zaráží, že někteří Lysáci nevědí, že v našem městě je krásný evangelický kostel. Čím si myslíte, že to je a jak to berete?*
Samozřejmě bych byl radši, kdyby o našem kostele vědělo více lidí a kdyby byli zvědaví na to, co se v něm děje. Už jen proto, aby si rozšířili obzor. Podoba evangelických bohoslužeb se totiž dost liší od bohoslužeb katolických. To, že je evangelický kostel na skrytém místě, je podmíněno historicky. Toleranční předpisy ho prostě jinde postavit nedovolovaly. Ale pravděpodobně by neměl nějakou dominantní polohu, ani kdyby to po vyhlášení tolerančního patentu možné bylo. Jeho stavitelé si museli totiž veškeré náklady hradit ze své kapsy. Žádný šlechtic jim nepomáhal. Je vlastně rarita, že se u nás dá jít k tolerančnímu kostelu přímo z náměstí. Více než osmdesát let se k němu mohlo pouze ze Sojovické ulice. Teprve po vydání protestantského patentu, který zrovnoprávnil evangelickou církev s katolickou, mohl sbor koupit dům na náměstí a zřídit zde faru, což ho alespoň trochu vytáhlo z toho vnuceného ghetta.

** A teď k něčemu příjemnějšímu. Jaké jsou evangelické Vánoce a jak je prožíváte?*
Střízlivě. V evangelické tradici jsou Vánoce typickým rodinným svátkem. To mimořádné začíná večeří, ke které je u nás vždycky kapr a bramborový salát. Když byly děti malé, řekly u stromečku připravené básničky, pak jsme společně zpívali koledy. Teď už je to bez básniček, jen s koledami a samozřejmě s dárky. Pravidelně je u nás moje maminka. Něčím si přiťukneme a popovídáme si. Na půlnoční nechodíme, šetříme si síly na druhý den. To jsou dopoledne bohoslužby v našem kostele. Na Štěpána za námi přijíždějí naše vdané dcery.

** Dodržujete tradiční lidové zvyky?*
Já vlastně ani nevím, co by to mělo být. Vyrostl jsem v bývalých Sudetách, kde jsem se s nimi nesetkal. Ale nijak mně to nechybí. Úplně mně stačí to, co do sebe Vánoce nasávají z Bible. Lidové zvyky jsou obvykle chytlavé, snadno ovšem zakryjí to, co chtějí oslavit.

** A co byste sobě i nám všem popřál k letošním vánočním svátkům?*
To, abychom při nich nezůstali pouze v zajetí toho vnějšně chytlavého, ale dotkli se jejich vlastní podstaty. Abychom získali vnitřní jistotu, že náš život a svět vůbec nestojí a nepadá s tím, kolik máme my, lidé, zrovna dobré vůle. Narození Božího dítěte znamená, že nejsme odkázáni jen sami na sebe. To je úžasně nadějné, osvobozující i zavazující zároveň.

Jana Křížová,
Listy města Lysá nad Labem 12/2007

Recenze

Biblica aneb král David v renesančním rouše

Na vánoční trh dorazilo unikátní dílo o Bibli a biblistice, které komentuje obsah Knihy knih a také přináší množství poznatků o různých souvislostech včetně geografických, geologických, klimatických a vegetačních charakteristik regionu.
Obdobných encyklopedií je již v českých překladech hodně, ale na Biblice je zcela jedinečná především její ilustrační výbava. Redaktoři se totiž na rozdíl od většiny biblických příruček nerozhodli vycházet především z fotografií soudobých izraelských reálií či historických rekonstrukcí. Místo toho Biblica oživila představy, jimiž si západní civilizace aktualizovala biblické svědectví bezmála půldruhého tisíciletí.
Od raného středověku až zhruba do 18. století, kdy se začalo formovat novodobé historické vědomí, totiž umělci nepátrali po historické podobě biblických dějů, a bez rozpaků a podle potřeby kreslili krále, proroky i apoštoly jako gotické, renesanční či barokní kavalíry. Luxusně provedená galerie výtvarných děl inspirovaných biblickými tématy se tak může stát vzácným obohacením knihovny každého kultivovaného čtenáře.
576 stran textu samozřejmě doplňují barevné mapky, chronologické tabulky, přehled biblických králů i slovníček odborných výrazů.

(roma)

Nakladatel: Fortuna Libri
Překlad:
Petr Fryš, Rostislav Matulík, Jan Sušer, Petr Jan Vinš
576 stran

Vánoční

vánoční stromečky
vánoční svíčičky
vánoční hvězdičky
vánoční řečičky...

vánoční bída
a vánoční mráz
chlívek a jesle
a sobectví v nás

závěje – mrzne a za nehty sníh
dýchejte lásku, snad přijde tání
rozmrzá srdce – už začíná bít
vánoce, vánoční zmrtvýchvstání

(ze sbírky BÁSNĚ & básničky – Daniela Sedláčková)

Vánoce

Na stěnách vlhko
Tytéž kapky v nozdrách vola
Josefa loupe v koleně
Marie zesláble mlčí

On je dole
žlutý jak sláma kolem

Ovce hryžou broky
na dalekých pastvách
Po pastýřích ani slechu
jen z hospody kravál až sem
Nebe bez hvězdy
ne že by nebyla
ale je zataženo
– o důvod víc pro mudrce
aby nechodili nikam

Je to docela jinak
Jen úsměv Ježíšův
tady dole
připomíná úsměv z výšky kříže:
je stejně nepřítomný
protože přejaté hoře
nás vysouvá z bytí
už v dětství

Ona, což mohla, to učinila...

Vzpomínka na sestru Vlastu Hájkovou z Otrokovic

Na druhý svátek vánoční v roce 2006 náhle, i když po déle trvajících zdravotních potížích, zemřela sestra Vlasta Hájková z Otrokovic. S vděčností na ni vzpomínají mnozí členové zlínského sboru a kazatelské stanice v Otrokovicích. Narodila se v Růždce na Valašsku, neměla lehké dětství, několik let strávila v dětském domově. To co postrádala, chtěla nahradit všem, kteří strádali a pomoc potřebovali. Mnoho pro ni znamenala konfirmace ve Valašském Meziříčí a pastorační zájem tehdejšího faráře Miroslava Rodra. Byla jí vzdálena spekulativní víra, i když byla velkou čtenářkou knih, také náboženských a teologických. Že byla až do konce svého života zvídavá a přemýšlivá, o tom svědčí úspěšné absolvování University třetího věku ve Zlíně. Její víra v Boha byl opravdová. Projevovala se láskou, která činí dobře všem. Často opakovala, že se těší celý týden na neděli a na kázání Božího slova. V posledních létech měla velké pohybové těžkosti a její manžel jí byl oporou. Pracovala velmi iniciativně v Křesťanské službě zlínského sboru . Její život dobře vystihují Ježíšova slova, jimiž chválí ženu, která v Betanii vylila na jeho hlavu vzácný olej

z nardu, aby tak vyjádřila svou lásku k němu a svou tuchu v jeho mimořádné poslání, když nastoupil cestu pašijního utrpení, jemuž nikdo nerozuměl: Ona, což mohla, to učinila.(Mk 14,8)

Paní Vlasta Hájková mnoho znamenala pro dceru Evu, která na ni dnes takto vzpomíná: „Měli jsme ji moc rádi. Byla to moc dobrá dušinečka. Jsem na maměnku moc hrdá. Nejen že dokázala ve vysokém věku studovat na UTB ve Zlíně. Taky jsme rády spolu pomáhaly jak finančně, tak i drobnými dary. Chybí nám jak doma, tak ve zlínském sboru, kam jsme spolu chodívaly."

Na výraznou osobnost ses. V. Hájkové vzpomíná také současný farář zlínského sboru Petr Pivoňka: „Ještě než jsme se nastěhovali, už nás zahrnovala svými dary, až jsme jimi bývali často zaskočeni. Zvlášť na děti, na farské děti, pamatovala a snažila se jim pomáhat, aby mohly lépe přijmout nový domov. Když na ni vzpomínám, napadají mne slova Ježíšova: „… tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.“ Skutečný zájem o lidi, potěšit, pomoct, udělat radost, nezištně – to bylo její světlo, kterým svítila různým lidem a před lidmi. To ji také stále zneklidňovalo, aby na někoho nezapomněla a aby bylo jasné, že se nechce svou dobročinností ukazovat před lidmi v nějakém lepším světle. Světlem praktické lásky svítila ses.Hájková, aby k Boží chvále bylo znát, že skutečná kristovská láska dokáže svítit, je světlem ve světě a v životě mnoha obtíží a stínů."

I když vzácná sestra Vlasta Hájková odešla před rokem o Vánocích nečekaně , jak ona věřila i my věříme, že nejdeme do prázdna, když náš život zde na zemi končí ,ale že jsou pro nás připraveny Ježíšem Kristem, pro jeho smrt a vzkříšení, příbytky v nebesích.

J.Kabíček, E.Hájková, P.Pivoňka

Devadesát let

Není to jednoduché potkat Slavii Radechovskou na ulici při vycházce a pozvat ji do divadla nebo na koncert. Nejenom nepříjemná skolióza, která ji trápí mnoho let, ale také nečekaný úraz z cesty po Itálii drasticky omezily její schopnost pohybu, a tak málokdy vychází ze svého strašnického bytu. Její pravidelnou účast na nedělních bohoslužbách a jiných sborových aktivitách zajišťují dobrovolní taxikáři, ochotní členové sboru, kteří už dávno nemají ve svých mercedesech tachometry a s láskyplným úsměvem, ochotou a dobrou náladou (jedeme přece do kostela) přivážejí sestru Slavii do modlitebny několik minut před devátou. A tak každou neděli sedí ve své druhé lavici v pravé polovině a s naprostou samozřejmostí se zúčastňuje rozhovoru bratří a sester na kruchtě. Ti, kteří ji neznají osobně a scházejí se k bohoslužbám v jiných sborech naší Českobratrské církve evangelické, mají skoro každou neděli možnost se s ní setkat. A je to setkání trochu mimořádné – setkání nad jejími překlady žalmů. V Evangelickém zpěvníku je autorkou 43 textů a v Dodatku máme 6 jejích básní. Myslete na ni, když zpíváte 98. nebo 99. žalm. Má je ráda.

Při pohledu na její životní cestu se neubráníme obdivu. Nebyla to vždycky procházka pod paprsky hřejivého slunce, ale často zápas s nepříznivými dějinnými událostmi, s lidskou neochotou a zlobou. Vyrůstala se čtyřmi sourozenci v rodině evangelického faráře, který byl trochu nečekaně povolán z nosislavské fary ke službě do polského Zelova. Po první světové válce byla však rodina vyhoštěna z politických a náboženských důvodů. Polský nacionalismus a primitivní katolictví přerušily kazatelskou a pastýřskou práci mezi zelovskými evangelíky. Rodina se musela přestěhovat a Bohumil Radechovský začal pracovat jako kapitán duchovní služby na Zemském vojenském velitelství v Praze. To byl začátek nové životní etapy. Ve své rodině prožila Slavie šťastné dětství a ráda vzpomíná na chvíle strávené se sourozenci a blízkými přáteli. Po studiu na reformním gymnáziu ve Slezské ulici a na gymnáziu na Smíchově se zapsala na Filozofickou fakultu Karlovy univerzity, obor čeština a němčina, ale druhá světová válka zasáhla osudově do života mnohých studentů; tak i sestra Slavie se dočkala absolutoria až v roce 1945. V dobách nacistické okupace pracovala jako vychovatelka a učitelka v krabčickém ústavě ČCE a poznala tam Adolfa No-votného, pozdějšího profesora praktické theologie na evangelické fakultě v Praze, jeho manželku, ředitelku ústavu, a faráře F.M. Dobiáše. Byly to nebezpečné časy, plné strachu a nejistoty, ale člověk, který prošel různými životními zkouškami a zápasy víry, neztrácel orientaci v dusivé protektorátní atmosféře a mohl čerpat sílu v živém obecenství sboru a každý den se učit žít z naděje v Ježíše Krista, Pána církve a dějin. Mít v té době zaměstnání nebylo tak jednoduchou záležitostí, a tak sestra Radechovská učila také v Nymburce a později, v době tzv. „totálního nasazení", až v Chocni. Pro své náboženské přesvědčení byla komunistickou vrchností přeložena na nižší stupeň školy a tak platově a společensky diskriminována. Teprve v r. 1969 se mohla vrátit jako profesorka na gymnázium v Teplicích.

Veliký vliv na její životní rozhodování, plány do budoucnosti a řešení vážných osobních problémů měl farář Zdeněk Somolík, který v severních Čechách trpělivě a pracně budoval evangelický sbor s těmi, kteří po odchodu sudetských Němců v Teplicích zůstali, s reemigranty a s příchozími z Čech a Moravy.

Dvacet let v teplickém sboru mělo nesmírný význam pro ženu, která se nemohla vdát a založit vlastní rodinu. Žila nejenom pro svou práci profesorky češtiny, ale zbýval jí i čas na různé sborové činnosti, práci s mládeží a dětmi a se staršími členy sboru na biblických hodinách.

Denním chlebem pro každou češtinářku je literatura. Díla slavných domácích i světových spisovatelů, dramatiků a básníků ovlivňují a formují vnitřní život učitelů a žáků a dodávají celoživotnímu úsilí ten pravý smysl a krásu. Tady někde můžeme tušit a hledat to, čemu se říká „tajná láska". A tou byla pro sestru Radechovskou poezie. Báseň ne jako únik ze světa a útěk před odpovědností za svůj vlastní život, ale verše jako upřímné vyznání lidské duše, která se chce sytit krásou a láskou a vidět člověka, přírodu a svět jako předmět Boží péče a hmatatelný projev Stvořitelova zájmu.Básník hledá pravdu a neúnavně zápasí o její prosazení a konečné vítězství. Nevím, zdali básnická tvorba sestry Radechovské uvidí světlo světa, ale snad nás ještě jednou překvapí a potěší. Prozatím se musíme spokojit s jejími překlady žalmů, s některými texty v Dodatku a s několika málo básněmi, které byly v minulosti publikovány v našem evangelickém tisku. Nemůžeme také nepřipomenout její spolupráci v komisi pro nový ekumenický překlad Starého zákona a vydání komentářů k jednotlivým starozákonním knihám.

Sedíme-li doma v křesle a čteme Broučky, Bratry Karamazovy, Povídky z první a druhé kapsy, Odyssea, Máj a jiné povídky a verše, jsme najednou v mimořádné společnosti mimořádných spisovatelů a básníků a prožíváme tak vzácné chvíle plné radosti a intimní pohody. Dodejme si odvahy a pozvěme do této společnosti také skromnou básnířku Slavii Radechovskou s jejími žalmy a písničkami. Zalistujme ještě v našem básnickém pokladu, v Kralické, a poezie vykoná své – zmizí vrásky a budeme usínat s úsměvem na rtech. Myslím, že nebudeme zklamáni.

(Slavie Radechovská se narodila 13. července 1917 v Zelově.)

(zš)

Inzerce

Architekt hledá pronájem bytu v Praze (garsonky neb 1 + více), v jakékoliv čtvrti města do 30 minut chůze od Florence.

č. 52

Nabízíme k pronájmu byt v Praze. 3+1 v panelovém domě, Praha 4 Braník, ul. Vavřenova.
Kontakt: 737 814 404.

č. 53

Pozvánky

Místní sdružení Kostnické jednoty v Uherském Hradišti zve na ekumenickou bohoslužbu 26.12.2007 v 10 h ve sboru ČCE ul. Jana Blahoslava 419.
Sbírka bude určena pro diakonii Cesta ČCE v Uherském Hradišti.

Nabídka

Pět vycházkových okruhů - Výborný průvodce Prahou, který nestárne

Knihy, které se s odstupem a seriózním způsobem zabývají historií, mají tu výhodu, že nestárnou. To, o čem vyprávějí, se už stalo, a tak jde především o atraktivitu tématu a schopnost autora ji popsat, vyjádřit a případně zhodnotit.

Takovou velice zdařilou knihou je i jinak poměrně nenápadný průvodce „Prahou po stopách české reformace“. Jejím autorem je dlouhoholetý farář, senior a vedoucí tajemník synodní rady Českobratrské církve evangelické Jiří Otter. Ráda bych upozornila na několik nesporných předností této útlé knihy:

* Přehlednost a srozumitelnost
* Zachycuje vlastní zkušenost s doprovodem návštěvníků Prahy
* Hluboké historické znalosti o jednotlivých památkách, které s českou reformací souvisejí
* Pečlivě uspořádaný historický přehled, odkazy na naše významné osobnosti, pojmový rejstřík.

Autor není k české reformaci lhostejný, naopak je těmito dějinami prosycen. A tak pro zvládnutí všeho podstatného nabízí absolvování pěti různých okruhů. Velkou výhodou průvodce je, že je dobře využitelný pro získání základních informací o pražských reformačních památkách, aniž třeba „vytáhneme paty z domu".

Příští rok si Českobratrská církev evangelická, která se k odkazu české reformace hrdě hlásí, připomene 90 let od svého vzniku spojením dvou reformovaných církví na našem území. I to je příležitost si průvodce pořídit, ať už pro sebe nebo jako vánoční či novoroční dárek pro své milé.

Na závěr zbývá snad jen doplnit, že průvodce je kromě češtiny dostupný i v angličtině s velmi přesným a přitom srozumitelným překladem - Five Circuits through Prague in the Footsteps of the Czech Reformation. Zakoupit či objednat knihy si můžete v knihkupectví Kalich.

J. Matějková

Rekreační křesťanský dům "GRÜNE AU"

samoobslužný dům ze k rekreaci do nádherné alpské krajiny v St. Wolfgang, kde pro nádheru této perly přírody a pro Slovo Boží, jehož je náš dům plný - i duše může dýchat...
Nachází se vých. od Salzburgu, z Prahy 4 hod., 50 míst; pro skupiny i pro jednotlivce, křesťanská obecenství i sportovce. Sněhový ráj "Postalm" (1200-1900m) - skibus zdarma - sníh do Velikonoc. Horské túry začínají přímo u domovních dveří. Cena: Skupiny 14,50 ev. 13,50; jednotlivci 14,50 euro/den; děti sleva; pro náročnější „Bungalow“ pro 4 dosp. a 4 děti - 100 euro/den.
www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de
Jiří Potoček tel/fax 49 553 9393.

č. 51

Oznámení

Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze

hledá spolupracovníky na realizaci díla:

Šestidílná Bible kralická
1579 – 1594

původní autentický text kralického biblického překladu s úplnými poznámkami a výkladem překladatelů.

Od roku 1594, kdy vyšel poslední, šestý díl Bible kralické, nebylo toto dílo v úplnosti – s výjimkou faksimilového vydání v řadě Biblia slavica, které je cenově pro velkou část zájemců nedostupné – znovu vydáno.

Postupné úpravy kralického biblického textu, prováděné až do 20. století, které částečně změnily jeho podobu, a absence spolehlivého vydání filologických a exegetických poznámek překladatelů nás tak ochuzují o významné teologické dědictví české reformace.

Centrum biblických studií proto zahájilo projekt, jehož cílem je elektronický záznam kompletního díla v přepisu do čtenáři přístupného novodobého pravopisu a eventuálně i příprava nové edice. Zvládnutí tohoto časově poněkud náročného úkolu bude možné pouze s řadou spolupracovníků, mezi které můžeš patřit i Ty, milý čtenáři!

Zájemci o spolupráci obdrží bližší informace na adrese:

g.iustus@centrum.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365